

74862

WYDZIAŁ
KSIĘGOWNIA
NARODOWA
WARSZAWA

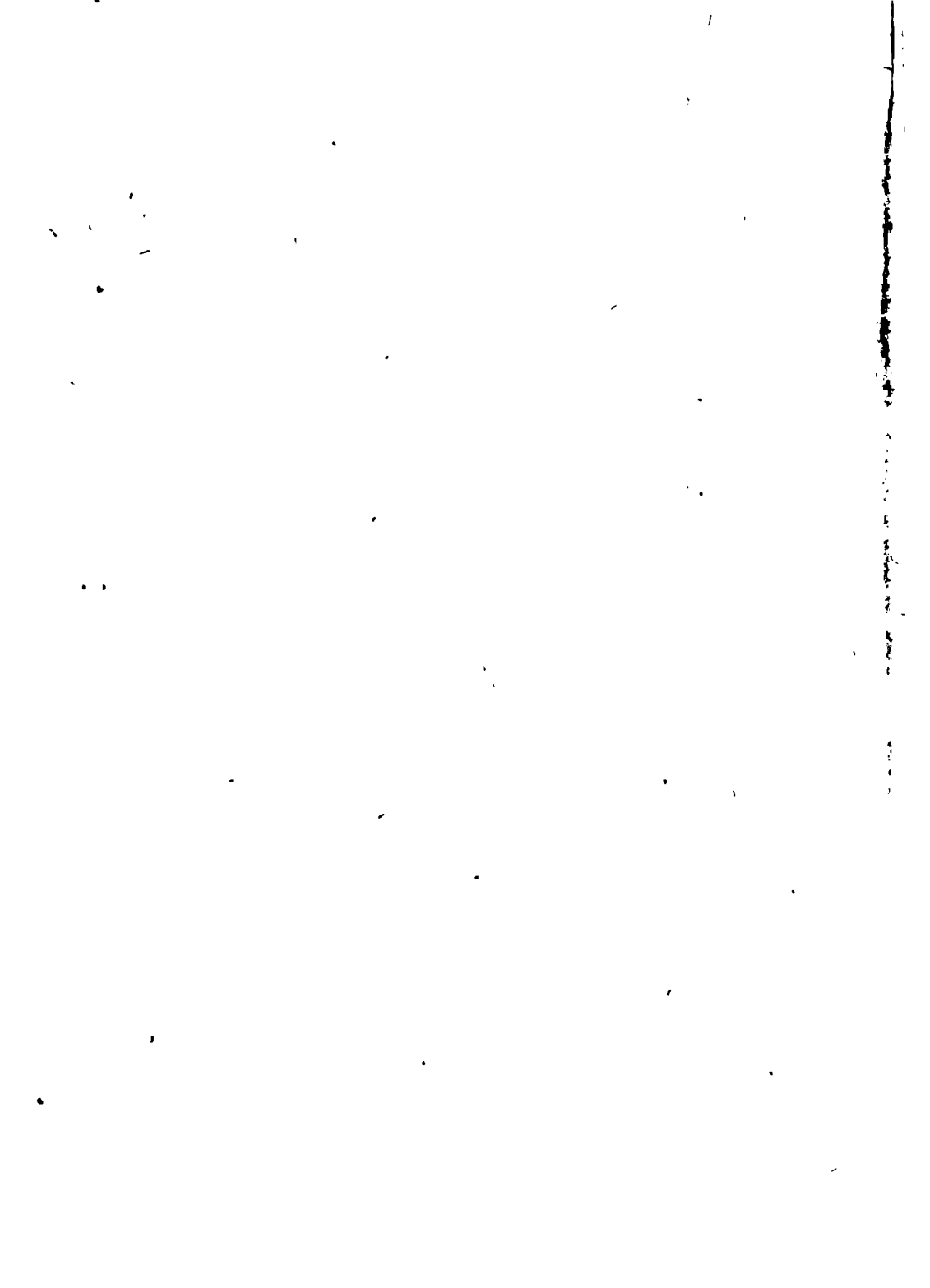
Zagórowski

3713

NAUCZYCIELI

Oddział
Informacji

101

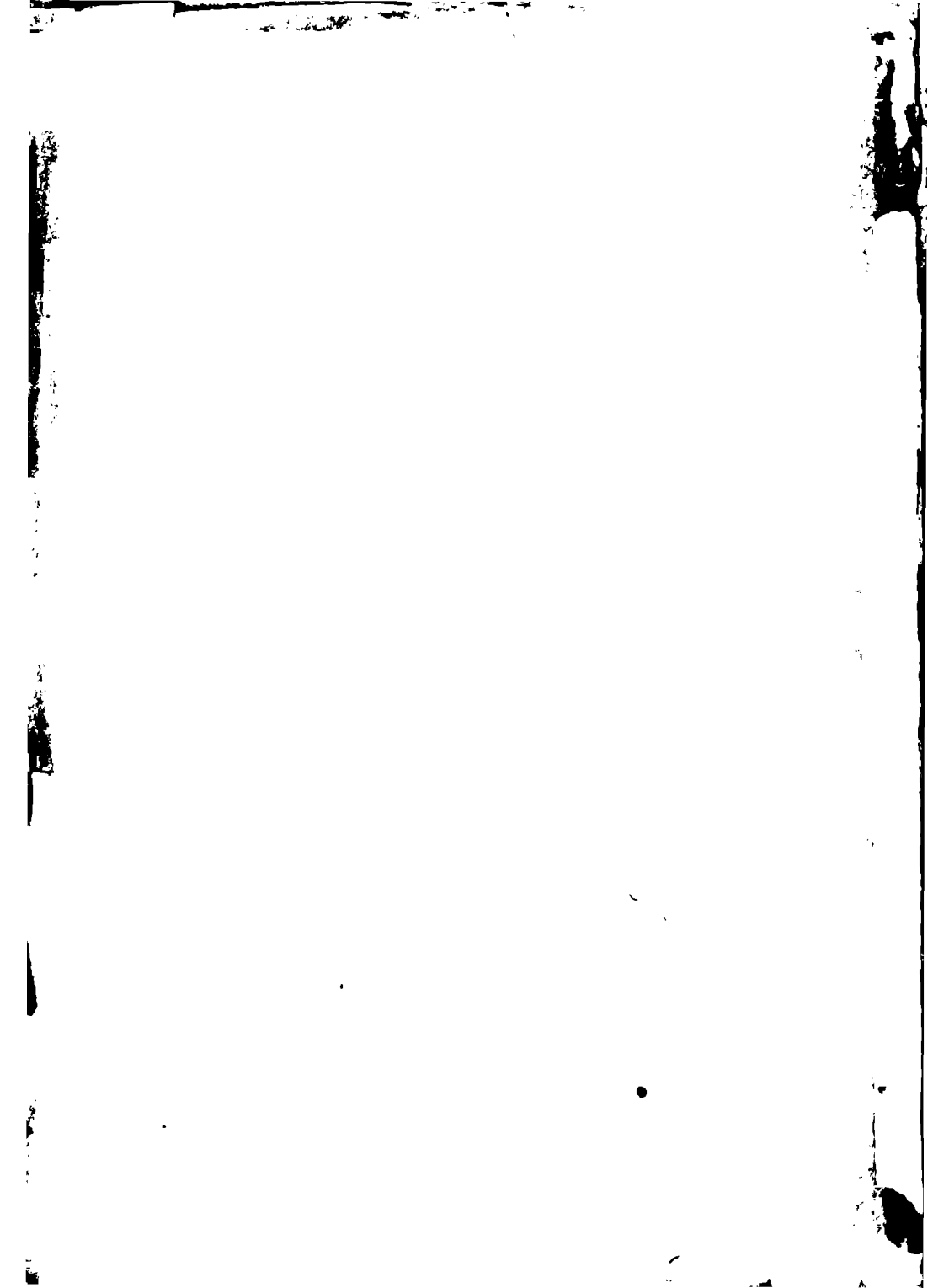
74862.0

- Oddh. Infer

t-1

Wg. st. qnbieta

(D-1)

PIŚNIA NAUCZYCIELI

SZKÓŁ WYŻSZYCH, ŚREDNICH, ZAWODOWYCH,
SEMINARIÓW NAUCZYCIELSKICH ORAZ WYKAZ
ZAKŁADÓW NAUKOWYCH I WŁADZ SZKOLNYCH

ZESTAWIONE POD REDAKCJĄ
ZYGmunTA ZAGÓROWSKIEGO

KSIĄŻNICA POLSKA
TOWARZYSTWA NAUCZYCIELI SZKÓŁ ŚREDNICH I WYŻSZYCH
AKCJA SP. KARTOGRAFICZNA I WYDAWNICZA
LWÓW WARSZAWA
1924

Wydawnictwa Periodyczna Książnicy Polskiej T. N. S. W.

Rocznik Pedagogiczny — ukazuje się raz do roku pod redakcją S. Dicksteina i H. Radlińskiej, Joteykówny, Swidwińskiego. Rocznik 1921 obejmuje 361 stron druku i zawiera rozprawy z dziedziny wychowania i nauczania pióra największych pedagogów i znawców szkolnictwa polskiego i obcego. Rocznik 1922 ukazuje się w czerwcu 1924.

Czasopismo geograficzne — kwartalnik, poświęcony nauczaniu geografii i krajoznawstwa. Red. J. Jurczyński (Łódź, Dzielna 6).

Muzeum — kwartalnik, poświęcony sprawom wychowania i nauczania w szkołach średnich i wyższych. Red. L. Jaxa-Bykowski.

Przegląd Humanistyczny — kwartalnik naukowy i pedagogiczny. Red. W. Wąsiński.

Polski Przegląd Kartograficzny — kwartalnik. Red. Prof. E. Romer.

Przegląd Matematyczno-fizyczny — kwartalnik naukowy i pedagogiczny. Red. S. Straszewicz i W. Wójtowicz.

Przegląd wydawnictw Książnicy Polskiej i Atlasu — miesięcznik, poświęcony literaturze i bibliografii wydawnictw własnych.

Przyroda i technika — miesięcznik popularno-naukowy. Red. Prof. B. Fuliński.

Iskry — ilustr. tygodnik dla młodzieży. Red. W. Kopczewski.

ADMINISTRACJA POWYŻSZYCH CZASOPISM

Lwów
Czarneckiego 12

Warszawa
Nowy Świat 59

BIBLIOTECZKA USTAW SZKOLNYCH

wydawana przez Książnicę Polską T. N. S. W.

- „ 1. Ustawa o szkole średniej ogólnokształcącej (Projekt Min. W. R. O. P.).
- „ 2. Ustawy i rozporządzenia dotyczące organizacji oświaty i szkolnictwa przez pospolitą Polską, zebrali E. Łoziński i Z. Stankiewicz. T. I (1907—1920) szczegółowym skorowidzem.
- „ 4. Ustawa o państwowej służbie cywilnej nauczycieli szkół średnich i wyższych (Projekt Tow. naucz. szkół średnich i wyższych).
- „ 5. Ustawa o kwalifikacjach zawodowych do nauczania w szkołach średnich i wyższych.
- „ 6. Ustawy o obowiązku szkolnym (Dekret — rozporządzenie — objaśnienie) zebrane przez K. Juszczkowski.
Projekt ustawy o szkolnictwie zawodowym.
Ustawa o uposażeniu funkcjonariuszy państwowych wydatki i skorowidz — patrzył Z. Stankiewicz.

SPIS NAUCZYCIELI

SZKÓŁ WYŻSZYCH, ŚREDNICH, ZAWODOWYCH,
SEMINARJÓW NAUCZYCIELSKICH ORAZ WYKAZ
ZAKŁADÓW NAUKOWYCH I WŁADZ SZKOLNYCH

ZESTAWIONE POD REDAKCJĄ
ZYGMUNTA ZAGÓROWSKIEGO

KSIĄŻNICA POLSKA
TOWARZYSTWA NAUCZYCIELI SZKÓŁ ŚREDNICH I WYŻSZYCH
AKC. SP. KARTOGRAFICZNA I WYDAWNICZA
LWÓW — WARSZAWA

1924

44562 II

014

1950

3101

W S T Ę P.

Celem niniejszego wydawnictwa jest zestawienie nauczycielstwa szkół wyższych, średnich ogólnokształcących, zawodowych i specjalnych, oraz zakładów naukowych, w których oni pracują.

Potrzeba takiego wydawnictwa była paląca, gdyż nawet osoby blisko spraw szkolnictwa stojące, nieraz nie mogły dla braku materiału razem zebranego, uzmysłowić sobie stanu ilościowego szkół i nauczycielstwa. Inicjatywa, dana przez „Towarzystwo Nauczycieli Szkół Średnich i Wyzszych”, a podjęta przez „Książnicę T. N. S. W.” doprowadziła do rozpoczęcia i urzeczywistnienia niniejszej pracy.

Książka ta po raz pierwszy od czasów wskrzeszenia państwowości polskiej obrazuje osobowo i rzeczowo stan całego szkolnictwa w Polsce, z wyłączeniem jednak szkolnictwa powszechnego, a to ze względu na olbrzymi materiał, jaki dział ten przedstawia. Niewątpliwie wydawnictwo to zaspokoi potrzeby informacyjne, a nadto zbliży do siebie i przyczyni się do wzajemnego poznania się nauczycielstwa różnych dzielnic, które nieraz nie ma wiadomości nie tylko o warunkach pracy, ale wprost o ilości i rodzaju szkół innych dzielnic, zwłaszcza, o ile one wyszły z pod innego zaboru. W książce tej znaleźć też może niejeden z kolegów wiadomość o tych towarzyszach pracy, których wypadki polityczne i prąd życia przerzuciły w inne strony Polski.

O potrzebie tego rodzaju wydawnictwa świadczy i ta okoliczność, że w innych warunkach i na innym terenie wydawnictwa takie często powstawały. W b. zaborze austriackim pracę tę podjął, dla szkolnictwa na terenie b. Galicji, Dyrektor Henryk

Kopia, którego „Kalendarzyk Profesorski”, wydawany nakładem Książnicy Polskiej T. N. Szk., nieocenione oddał usługi i nauczycielstwu i bardzo często władzom szkolnym. Ostatni rocznik (IV) ukazał się jako kalendarzyk na r. 1918. Podobne wydawnictwa podejmowano i w państwach ościennych, a więc np. w Czechach i w Niemczech, gdzie „Kalender für das höhere Schulwesen”, wydawany przez profesorów Toeplitza i Malberga cieszy się wielką popularnością i liczy już dwadzieścia kilka roczników. Niejednokrotnie, np. w b. Austrii i b. Rosji wydawano spisy nauczycieli, staraniem władz szkolnych. Często stanowiły one tylko część wykazu wszystkich urzędników państwa.

Książka niniejsza daje obraz administracji, oraz szkolnictwa, zasadniczo według stanu ze stycznia 1923 r., chociaż w miarę możliwości uwzględniano i zmiany, zaszłe w czasie opracowywania nadesłanego materiału. Jest to jakby fotografia danej chwili. Niewątpliwie będą w niej braki, niedokładności; okaże się może potrzeba sprostowań, czy uzupełnień, niemniej przecież dokonano już tej zasadniczej pracy, która może posłużyć w przyszłości za podstawę do sprostowań, czy uzupełnień.

Wydawnictwo oparto na wiadomościach, dostarczonych bezpośrednio przez dyrekcje szkół. Wobec tego publikacja ta niema charakteru oficjalnego, gdyż materiału nie uzgodniono z wykazami urzędowymi. Wprawdzie niejednokrotnie sprawdzano nadesłane wykazy z danymi urzędowymi, oparcie jednak całego tak ogromnego materiału na danych urzędowych, okazało się zupełnie niemożliwe, bo nasza naczelna magistratura nie posiada, i z natury rzeczy, wobec decentra-

lizacji administracji, nie może posiadać całego materiału. Rozbicie zaś pracy na poszczególne Kuratoria, uzyskanie z tych władz wszystkich danych, przedłużałoby niestychanie pracę. W wypadkach jednak, gdzie brak było zupełnie wiadomości, zwracała się redakcja do poszczególnych pracowników Kuratorów okręgów szkolnych i uzyskiwała stamtąd potrzebne wiadomości. Redakcja poczuwa się też do obowiązku złożenia serdecznego podziękowania tym panom, którzy dopomogli i umożliwili zebranie potrzebnego materiału. Redakcja starała się usilnie o to, by materiał ten był kompletny i udało jej się to w znacznej części, a więc bez zastrzeżeń w stosunku do szkolnictwa wyższego i seminarjów nauczycielskich. W zakresie szkolnictwa średniego zdobyła redakcja materiał informacyjny o wszystkich szkołach, których istnienie było władzom szkolnym zgłoszone. Nie podano składu osobowego tylko jednej szkoły, która zresztą przestała już istnieć. Brak natomiast składu osobowego kilku szkół zawodowych, oraz specjalnych, mimo niezmiernych wysiłków, czynionych w celu zdobycia tych informacji.

Trudności zdobycia materiału, konieczność jego porządkowania i opracowania sprawiły, że praca rozpoczęta w styczniu 1923 r. dopiero w maju dała takie wyniki, że można było oddać pewną część rękopisu do druku. Dalszą zwłokę, podczas której zresztą trwała wyężona praca nad resztą rękopisu, spowodowały głównie względy techniczne. W miarę możności uwzględniano, jak zaznaczono, zmiany zachodzące w czasie druku, część zmian podano w „uzupełnieniu”. Mimo wszystko pewne fakty nie mogły już być uwzględnione: jest to zwykły los wszystkich wydawnictw tego rodzaju, gdyż opracowanie ich nie może być kwestją tygodnia, czy miesiąca — a życie idzie naprzód i stale przynosi zmiany.

Trudności, na jakie wydawnictwo niniejsze napotykało, były bardzo znaczne. Wprost tysiące listów było potrzeba, by zdobyć materiał, który zresztą przychodził w najrozmaitszej formie. Stosunek dyrekcji szkół do zamierzonej pracy był różny. Kierownictwa niektórych szkół, udzielały informacji bardzo chętnie, za co Redakcja najserdeczniej im dziękuje, inne dopiero po kilkakrotnych usilnych prośbach, inne wreszcie, a i tych był pewien procent, nie odpowiedziały wcale. W takich wypadkach należało szukać źródeł innych, które często nie zawodziły.

W wielu wypadkach przyczyną pewnej niechęci do zamierzonego wydawnictwa była prośba redakcji o podanie szczegółów o formalnych kwalifikacjach nauczycielstwa.

Dotyczy to zwłaszcza nauczycielstwa, pracującego, w szkołach b. zaboru rosyjskiego, a częściowo pruskiego. Obawa ujawnienia stopnia formalnych kwalifikacji jest, zdaniem redakcji, zupełnie nieuzasadniona. Jeżeli bowiem chodzi o stanowisko ogólne, to stan obecny jest ujawniony w publikacjach urzędowych „Głównego Urzędu Statystycznego”, zatem książka pod tym względem nie ujawnia nic nowego, a zresztą nawet, gdyby tak było, to chyba najdroższą i najważniejszą rzeczą powinno być dla nas stwierdzenie prawdy, a więc istotnego stanu rzeczy. Biorąc zaś tę kwestję ze stanowiska poszczególnych nauczycieli, niemogących się wykazać formalnym cenzusem naukowym, rzecz także nie powinna być przykra. Jeżeli bowiem chodzi o nauczycieli młodszych, ci mają przed sobą otwartą drogę uzyskania pracą tych kwalifikacji. Co do nauczycielstwa starszego zaś, to niema nikogo rozumnego w Polsce, a przecież o tych opinię może nam tylko chodzić, żeby nie rozumiał ciężkich, zupełnie wyjątkowych warunków kształcenia się i pracy tego nauczycielstwa, żeby nie ocenił i nie uczcił ogromu zasług narodowych i społecznych właśnie tych jednostek i ich rzeczywistego doświadczenia i wiedzy faktycznej, zdobytych długoletnią pracą.

W pierwszej części wydawnictwa pomieszczono najważniejsze ustawy i rozporządzenia, odnoszące się do szkolnictwa średniego i nauczycielstwa w nim pracującego, przyczem uwzględniono tylko te przepisy, które są jeszcze aktualne. Ustawy emerytalnej nie podano, ponieważ w najbliższym czasie ma wejść w życie nowa ustawa emerytalna.

Część druga zawiera wykaz wszystkich organów państwowej administracji szkolnej. Porządek w jakim umieszczono Kuratoria, jest oparty na tych zasadach, które służyły za podstawę układu urzędowego „Spisu szkół średnich” ogólnokształcących, wydanego przez Ministerstwo W. R. i O. P. w r. 1921. Ten sam układ zastosowano przy wykazie szkół, jakkolwiek racjonalniejszym byłby może układ alfabetyczny. Byłby on jednak bardziej przypadkowym, aniżeli układ zastosowany przez redakcję niniejszej książki. Stosunki szkolne i warunki pracy w pewnych okręgach szkolnych są bardzo często, ze względu na ich wspólną przeszłość historyczną, bardzo podobne, układ alfabetyczny zaś rozmieszczałby okręgi i szkoły zupełnie przypadkowo.

W części trzeciej podano skład osobowy szkół wyższych, uczelnie państwowe wysuwając na czoło. Tu znalazły też umieszcze-

nie komisje egzaminacyjne, a także Państwowe Kursy Wychowania Fizycznego, które ściśle biorąc tu nie należą.

W części czwartej i piątej, gdzie podano dane o szkołach średnich ogólnokształcących seminarjach nauczycielskich, zastosowano ten sam układ, co w części drugiej, w obrębie zaś każdego z Okręgów Szkolnych uwzględniono podział polityczny, o ile chodzi o województwa.

W zakresie jednej miejscowości umieszczano szkoły w następującym porządku: najpierw podano szkoły państwowe, a po nich społeczne i prywatne. W tych ramach najpierw pomieszczono szkoły męskie, potem to edukacyjne i żeńskie. Wreszcie w większych miejscowościach łączono razem, zachowując wyżej podane zasady, pewne grupy szkół o specjalnym przeznaczeniu. W braku powyższych kryteriów zastosowywano układ alfabetyczny, według nazwisk właścicieli lub nazw szkół.

W przeciwieństwie do wydawnictwa „Kalendarzyka profesorskiego”, gdzie zaszerogowano nauczycieli według grup, z których

zdali lub zdawać mieli egzamin nauczycielski, wydawnictwo niniejsze podaje dane o każdym nauczycielu przy szkole, w której nauczyciel pracuje. System ten wobec zmienionych warunków był jedynie możliwym. „Kalendarzyk profesorski” obejmował tylko nauczycieli szkół państwowych, pracujących w b. zaborze austriackim, których kwalifikacje odpowiadały pewnym schematom. Książka zaś, która objęła nauczycielstwo całej Polski, nie mogła zatrzymać tego schematu, ze względu na wielką różnicę i stopień kwalifikacji nauczycieli oraz sposób ich uzyskania. Wobec tego system w tym wydawnictwie przyjęty okazał się jedynie możliwym.

W części VI, która objęła szkolnictwo zawodowe, pomieszczono szkoły według rodzajów szkół, uwzględniając z powodu nieznacznej stosunkowo ich ilości tylko porządek alfabetyczny.

W dodatku (Cz. VII) pomieszczono szereg informacji, które interesować mogą nauczycielstwo. Kończąc pracę „Uzupełnienia”, zaszło w ciągu opracowania i druku.

Czasopismo Geograficzne

POŚWIĘCONE SPRAWOM NAUCZANIA GEOGRAFJI

Organ Zrzeszenia Polskich Nauczycieli Geografji

Wychodzi od r. 1923 pod redakcją *prof. Juljusza Jurczyńskiego*, przy wybitnym współudziale *dra R. Fleszerowej*, *prof. dra S. Pawłowskiego*, *prof. dra E. Romera*, *H. Weigta* i *A. Tarnawskiego*.

Treść zeszytu 2/3 r. 1923:

- Pawłowski* — O programie geografji w szkole średniej francuskiej a polskiej.
Niemcówna — Geografja Europy i Polski w programie szkół śr.
Niemcówna — Plany geografji w nowym typie szkół licealnych.
Pawłowski — Geografja jako przedmiot egzaminu nauczycielsk.
Konicówna — Wychowawcze znaczenie geogr. w szkole.
Dobrzański — Co ze sklepienia niebieskiego, z mapą nieba, wyczytać można.
Niebrzydowski — Przepowiednie pogody.
Sznajder — Ilustrowanie zależności czynników meteorologicznych.
Nitsch — Zagadnienia językoznawcze.
Gorczyński — Wyniki naukowe ekspedycj do Sjamu.
Fleszerowa — Z zagadnień antropogeografji.
Kubijowicz — Szałaśnictwo w Karpatach.
Wysokińska — Z pobytu mego wśród Burjatów.
Wiadomości geograficzne. — Sprawozdania. — Bibliografja. — Kronika.

OBJAŚNIENIA.

Celem oszczędzenia miejsca użyto w książce szeregu jednolitych skrótów.

I. Pomiędzy nazwą szkoły, a notatką historyczną o szkole, podano następujące dane o szkole.

1) typ, 2) język wykładowy, 3) ilość klas zasadniczych, 4) oddziałów (zasadniczych i równorzędnych razem), 5) ilość uczniów, 6) ilość uczennic.

ad 1: na oznaczenie typu szkoły użyto następujących skrótów:

handl. = oznacza, iż szkoła ogólnokształcąca, uwzględnia specjalnie kierunek handlowy.

hum. = typ humanistyczny.

klas. = typ klasyczny.

lic. = typ licealny.

neohum. = neohumanistyczny.

neoklas. = typ neoklasyczny.

mat.-przyr. = typ matematyczno-przyrodniczy.

ad 2: na oznaczenie języka wykładowego użyto skrótów:

bl = białoruski,

fr = francuski,

hb = hebrajski,

lit = litewski,

n = niemiecki,

p = polski,

rs = rosyjski,

ru = ruski,

u = ukraiński,

zyd = żydowski (żargon).

wzór: hum. p. 8. 9. 314. 0.

Wzór powyższy wskazuje, że szkoła jest typu humanistycznego, z polskim językiem nauczania, posiada ośm klas zasadniczych,

a wszystkich oddziałów wogóle 9, uczniów 314, uczennic 0; jest to zatem szkoła męska.

II. Dane o nauczycielu podane są w następującym porządku:

1) oznaczenie stanowiska służbowego,

2) nazwisko,

3) imię,

4) wyznanie,

5) rok urodzenia,

6) kwalifikacje,

7) ilość lat pracy nauczycielskiej,

8) przedmioty, których nauczyciel naucza.

Wyjaśnienia.

ad 1. Dla oznaczenia stanowiska służbowego użyto następujących skrótów przed nazwiskiem:

d = dentysta szkolny,

Dyr = dyrektor,

k = nauczyciel kontraktowy,

Kier = kierownik,

ks. = ksiądz,

L = lekarz szkolny,

lb = laborant,

p = profesor,

S = sekretarz szkoły,

t = nauczyciel techniczny.

Przy nauczycielach stałych, rzeczywistych itp. nie umieszczono żadnych oznaczeń.

ad 4. Dla oznaczenia wyznania użyto następujących określeń:

b = bezwyznaniowy,

ew = ewangelickie,

g = grecko-katolickie,

kw = kalwińskie,

m = mojżeszowe,

mah = mahometańskie,

mr = marjawickie,

o = ormiańskie,
p = prawosławne,
s = siostra (w zakonie).

Brak litery oznacza wyznanie rzymsko-katolickie.

ad 5. Podając rok urodzenia opuszczano cyfry, wskazujące tysiąclecie i stulecie, gdy nauczyciel urodził się w XIX stuleciu. Za-tem 87 oznacza 1887, 76 oznacza 1876 itp. Gdy nauczyciel urodził się w XX wieku, opuszczano tylko tysiąclecie, więc 901 ozna-za 1901 itp.

ad 6. Na oznaczenie kwalifikacji użyto następujących określeń:

1 = absolutorjum szkoły wyższej,
1 mal = ukończenie Akademii malarskiej lub szkoły art. równorzędnej,
1 = dyplom ukończenia wyższej uczelni,
1 inż = dyplom inżyniera,
1 Sorb = dyplom Sorbony w Paryżu,
DF = doktorat filozofii,
DM = doktorat medycyny,
DP = doktorat praw,
DT = doktorat teologii,
tech = doktorat nauk technicznych.
f = złożenie egzaminu fachowego (nie-uniwersyteckiego),
k = egzamin kwalifikacyjny na nauczycie-la szkół powszechnych,
Ch = egzamin na nauczyciela chemii w szkołach średnich,
Fr = egzamin na nauczyciela j. francu-skiego w szkołach średnich,
Gi = egzamin na nauczyciela gimnastyki w szkołach średnich,
HG = egzamin na nauczyciela historii i ge-ografii w szkołach średnich,
Ł Gr = egzamin na nauczyciela łaciny i greki (i j. polskiego jako przedmiotu po-bocznego) w szkołach średnich,
M Fi = egzamin na nauczyciela matema-tyki i fizyki w szkołach średnich,
N = egzamin na nauczyciela języka nie-mieckiego (i filologii klasycznej, jako przedmiotu pobocznego) w szk. śred.,
PN = egzamin na nauczyciela języków pol-skiego i niemieckiego w szkołach średnich,
Prz = egzamin na nauczyciela przyrodo-znawstwa (oraz matematyki i fizyki jako przedmiotów pobocznych) w szk. śred.,
R = egzamin na nauczyciela religii w szko-łach średnich,
Ru = egzamin na nauczyciela języka ru-skiego (i filologii klasycznej, jako przed-miotu pobocznego) w szkołach średnich, z dodaniem liter, wskazujących pewne przedmioty nauczania, wskazuje, że kwa-lifikację uzyskano według przepisów, obo-wiązujących w państwie niemieckim,

F doc = egzamin uniwersytecki „Pro facul-tate docendi” (w b. zaborze pruskim),
ip = ukończenie państwowego Instytutu Pe-dagogicznego,

km = ukończenie Konserwatorium muzyczn.,
knp = kwalifikacje niepełne,

kp = kwalifikacje pełne (bliżej nieoznacz.),
kp § 15 = kwalifikacje pełne według § 15 ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. o uposa-żeniu nauczycieli szkół średnich,

krp = ukończenie prywatnych kursów pe-dagogicznych,

krr = ukończenie państw. kursów robót ręcznych,

L = egzamin licealny,

m = świadectwo dojrzałości (matura),

nd = świadectwo nauczyciela domowego,

ng = świadectwo nauczyciela gimnazjalnego (w b. zaborze rosyjskim),

Nl = egzamin nauczycielski (dla szkół po-wszecznych) w b. zaborze pruskim,

pk = ukończenie (państwowych) Kursów pe-dagogicznych,

Rk = egzamin rektorski (w b. zaborze prus.),

sd = ukończenie seminarjum duchownego,

su = ukończenie seminarjum nauczycielsk.,

ss = ukończenie szkoły średniej,

W = egzamin wydziałowy (w b. zaborze austriackim),

wf = ukończenie państwowych kursów wy-chowania fizycznego,

2 Nl = drugi egzamin nauczycielski (w b. zaborze pruskim).

1 r u = rok studiów uniwersyteckich,

2, 3, 4, 5, 6 lu = 2, 3, 4, 5, ewentualnie 6 lat studiów uniwersyteckich lub równorząd.,

2, 3, 4, 5, 6 lp = 2, 3, 4, 5 ewentualnie 6 lat studiów na Politechnice.

ad 7. Ilość lat pracy podano w całości przy nauczycielach szkół prywatnych, u nau-czycieli szkół państwowych podano ilość lat pracy, policzalnych do wymiaru poborów.

ad 8. Na oznaczenie przedmiotów, któ-rych nauczyciel naucza, użyto następujących określeń:

A = język angielski,

arh = arytmetyka handlowa,

bch = buchalterja,

Bl = język białoruski,

Ch = chemja,

Ek = ekonomja polityczna,

Fi = fizyka,

Fr = język francuski,

G = Geografja,

Gi = gimnastyka,

Gr = język grecki,

H = historia,

Ha = przedmioty handlowe,

Hb = język hebrajski,

Hig = higiena,
 Jud = nauki judaistyczne,
 K = kaligrafia,
 kg = księgowość,
 kh = korespondencja handlowa,
 Lit = język litewski,
 L = język łaciński,
 M = matematyka,
 N = język niemiecki,
 P = język polski,
 pe = pedagogika,
 Pf = propedeutyka filozofii,

Pr = praca ręczna,
 Prz = przyrodoznawstwo,
 pw = propedeutyka prawa,
 R = religia,
 Rs = język rosyjski,
 Ru = język ruski,
 Ry = rysunki,
 St = stenografia,
 Ś = śpiew i muzyka,
 U = język ukraiński,
 Żyd = język żydowski (żargon).

Przegląd Humanistyczny

kwartalnik naukowy i pedagogiczny T. N. S. W. pod redakcją prof. *Wiktora Wąsika*, przy współudziale *Stefana Cybulskiego*, *Mikołaja Kłosowskiego*, *Lucjana Kómarnickiego*, *Ignacego Mysłickiego* i *Leona Płoszewskiego*. Wychodzi od początku 1923 r. W ciągu dwuletniego swego istnienia wybił się umiejętną redakcją i wysokim poziomem pomieszczonych artykułów na poczesne miejsce wśród czasopism polskich, rozchodząc się coraz bardziej nie tylko wśród nauczycieli-humanistów, ale też wśród szerszych sfer humanistycznie wykształconej inteligencji różnych zawodów, pragnącej stale utrzymać kontakt z najważniejszemi prądami myśli polskiej i cudzoziemskiej w zakresie literatury, estetyki, filozofii i innych gałęzi wiedzy humanistycznej.

Przegląd matematyczno-fizyczny

KWARTALNIK NAUKOWY I PEDAGOGICZNY

pod redakcją prof. STEFANA STRASZEWICZA i prof. WŁ. WÓJTOWICZA
 Zeszyt pierwszy tego czasopisma ukazał się w listopadzie 1923 r.

Treść zeszytu I:

- S. Ruziewicz* — O rozwiązaniach równania $m^x = n^x$.
S. Straszewicz — O punktach podwójnych wieloboku.
R. Witwiński — O wyznaczeniu krzywizny linii płaskiej, danej jako obwiednia swych stycznych.
A. Rusiecki — Obrazy liczbowe na piątce oparte.
M. Grotowski — Nowe teorie fizyki w wykładzie szkoły średniej. Z literatury — Kronika naukowa — Kalendarzyk astronomiczny.

W słowie wstępnem „od Redakcji” zaznaczono cel i charakter czasopisma mianowicie: „W piśmie naszym będziemy się starali przedewszystkiem o nawiązanie nici między szkołą średnią a szkołą wyższą i nauką. Dążeniem Redakcji będzie pozyskanie artykułów naukowych, z wyłączeniem jednakże prac o charakterze zbyt specjalnym, przy czem szczególny nacisk będzie położony na prace, omawiające nowe teorie fizyki oraz przyczynki z podstaw matematyki i t. zw. matematyki elementarnej.

Drugim naszym zadaniem, nie mniej ważnym, będzie wywołanie wymiany myśli między nauczycielami, szukającymi najwłaściwszych dróg do wyzyskania wartości kształcących matematyki i fizyki. Będziemy się tedy starali o zapoznanie ogółu kolegów nie tylko z tem co na polu dydaktyki i metodyki naszych przedmiotów robią inne kraje, lecz przedewszystkiem z tem, co u nas w tej dziedzinie powstaje czy to w literaturze, czy w codziennej praktyce szkolnej.

CZĘŚĆ I.

Najważniejsze ustawy i rozporządzenia, odnoszące się do szkolnictwa średniego i nauczycielstwa w niem zajętego.

ROZDZIAŁ I.

DO USTROJU WŁADZ SZKOLNYCH

1.

USTAWA

z dnia 4 czerwca 1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych.

Dz. Urz. M. W. R. i O. P. Nr. 18 z r. 1920, poz. 111).

Art. 1. Kierownictwo naczelne i nadzór wierzchni nad wychowaniem publicznem w Rzeczypospolitej Polskiej sprawuje Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Szkolnictwem wyższem zarządza Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego bezpośrednio.

Art. 2. Dla celów administracyjnych w zakresie wychowania Państwo dzieli się na okręgi szkolne.

Czas i kolejność tworzenia okręgów szkolnych, ich obszar oraz siedzibę ich władz naczy Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 3. Na czele okręgu szkolnego stoi kurator okręgu szkolnego mianowany przez Naczelnika Państwa, na wniosek Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, uchwalony przez Radę Ministrów.

Art. 4. Do zakresu działania kuratora okręgu szkolnego należeć będzie:

1. administrowanie instytucjami wychowawczymi i oświatowymi oraz szkołami ogólnokształcącymi, podlegającymi zarządowi Państwa, szkołami zawodowymi w zakresie, przekazanym przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, a także nadzór, opieka i kontrola nad szkolnictwem, wychowaniem przedszkolnem i pozaszkolnem oraz oświatą w okręgu;

2. rozstrzygnięcie odwołań od orzeczeń i zarządzeń podległych mu władz i urzędów;

3. składanie projektu budżetu jego okręgu szkolnego, przedstawianie go Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Pu-

blicznego oraz asygnowanie funduszy na utrzymanie szkolnictwa w okręgu w ramach zatwierdzonego budżetu;

4. zatwierdzanie dyrektorów prywatnych szkół średnich ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich;

5. mianowanie urzędników do VII kategorii placę włącznie;

6. przeniesienie w granicach okręgu niestałych nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich;

7. mianowanie kierowników publicznych szkół powszechnych;

8. przedstawianie Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wniosków w sprawie mianowania wizytatorów okręgowych, inspektorów szkolnych, dyrektorów i nauczycieli państwowych szkół średnich ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich oraz urzędników od VI kategorii placę wwyż;

9. mianowanie członków rad szkolnych powiatowych i rad opiekuńczych państwowych szkół średnich ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich;

10. udzielanie urlopów podwładnym urzędnikom i nauczycielom w granicach określonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego;

11. przenoszenie w stan spoczynku na podstawie obowiązujących przepisów;

12. inne sprawy, przekazane ustawami lub rozporządzeniami Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 5. Do czasu wydania ustawy o ostatecznym ustroju władz szkolnych i organów samorządu szkolnego Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może powoływać do współdziałania z kuratorami radę szkolną okręgową, złożoną z czynników zawodowo - pedagogicznych, społecznych i przedstawicieli wyznań religijnych, ustanowionych przez Rzeczpospolitą Polską, do których w danym okręgu znaczna część ludności się przynajze. Kompetencję Rad szkolnych okręgowych określi rozporządzeniem Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 6. Z chwilą utworzenia okręgu i zamianowania kuratora przestają działać na obszarze okręgu wszelkie organy administracji szkolnej, z wyjątkiem powiatowych, gminnych i miejscowych, a sprawowana przez nie władza, o ile nie została tą ustawą zastrzeżona kuratorowi, będzie rozporządzeniem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, bądź zastrzeżona Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, bądź przeniesiona na podwładne mu organy.

Art. 7. Do czasu uchwalenia przez Sejm ustawy o ostatecznym ustroju władz szkolnych i organów samorządu szkolnego „przepisy tymczasowe o szkołach elementarnych w Królestwie Polskiem” z dnia 10 sierpnia i 7 września 1917 r., normujące w b. Kongresówce skład i zakres działania powiatowych i gminnych władz i urzędów szkolnych, pozostają w mocy; w b. dzielnicach austriackich i pruskiej skład i zakres ich działalności określi dla poszczególnych okręgów dęga rozporządzeń Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 8. Istniejące w chwili wejścia w życie niniejszej ustawy Rady szkolne Okręgowe otrzymują nazwę Rad szkolnych powiatowych, względnie miejskich, zaś inspektorzy szkolni okręgowi — inspektorów szkolnych.

Art. 9. Zależność władz i urzędów szkolnych od organów administracji politycznej wszelkich stopni znosi się.

Art. 10. Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Marszałek: (—) *Tramczyński*

Prezydent Ministrów: (—) *L. Skuls*

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego: (—) *T. Łopuszański*

ROZDZIAŁ II.

STOSUNEK WŁADZ SZKOLNYCH DO SZKÓŁ ŚREDNICH PRYWATNYCH.

1.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie przyznawania ogólnokształcącym prywatnym szkołom średnim praw gimnazjów państwowych.

p/z. Urz. M. W. R. i O. P. r. 1920 Nr. 8, poz. 59.

§ 1. Prywatna szkoła średnia może uzyskać prawa gimnazjum państwowego: a) pełne lub b) niepełne.

§ 2. Prawa, przewidziane w § 1 lit. a, następujące:

a) egzaminy dojrzałości odbywają się według §§ 1 — 45 i 60 — 69 Regulaminu egzaminów dojrzałości, ogłoszonego w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego Nr. 2 (22) z dnia 1 lutego 1920 r. poz. 15, przed Komisją Egzaminacyjną, złożoną z delegata lub delegatów Ministerstwa, kierownika (czki) szkoły, oraz egzaminatorów z pośród nauczycieli klasy VIII-ej szkoły. Przewodnictwo Komisji Ministerstwo może powierzyć kierownikowi (czce) szkoły lub delegatowi Ministerstwa;

b) świadectwa z poszczególnych kl. wydawane przez szkołę własnym u niom, są równoznaczne ze świadectwami gimnazjów państwowych. Przy przechodzeniu do odpowiednich klas gimnazjów państwowych uczniowie, okazujący świadectwa takiej szkoły prywatnej, zdają egzamin wstępny tylko, z ewentualną różnicą programów obu szkół.

§ 3. Prawa, przewidziane w § 1 lit. b, następujące:

a) egzaminy dojrzałości odbywają się według §§ 1 — 45 i 60 — 69 Regulaminu egzaminów dojrzałości wskazanego w § 2 niniejszego rozporządzenia;

b) świadectwa z poszczególnych kl. wydawane przez szkołę własnym uczniom, są równoznaczne ze świadectwami gimnazjów państwowych. Przy przechodzeniu do odpowiednich klas gimnazjów państwowych uczniowie, okazujący świadectwa takiej szkoły prywatnej, zdają egzamin wstępny.

§ 4. Ministerstwo zastrzeżenie sobie prawo zarządzenia w niektórych ze szkół prywatnych, posiadających niepełne prawa gimnazjum państwowego, sprawdzający egzaminów promocyjnych z przedmiotów i w klasach, które określi każdorazowo rozporządzenie.

§ 5. Prawa gimnazjum państwowego nadaje szkole prywatnej Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego na przeciąg jednego roku szkolnego.

§ 6. Szkoły prywatne uzyskują prawa gimnazjów państwowych po raz pierwszy na rok szkolny 1919/20. Nadawanie pełnych praw gimnazjum państwowego w latach szkolnych następnych czyni się zależnym od spełnienia następujących warunków:

- a) program szkoły prywatnej winien być taki sam, jak gimnazjum państwowego odpowiedniego typu, lub równowartościowy, zatwierdzony przez Ministerstwo;
- b) szkoła winna posiadać grono nauczycielskie i kierownika z odpowiednimi kwalifikacjami naukowymi i wychowawczymi: nauczyciele powinni pracować naogół w jednej szkole i mieć liczbę godzin, nie przekraczającą 30, a przy jednym wychowawstwie — 25; w wyjątkowych wypadkach Ministerstwo może zezwolić na odstępstwa od powyższych zasad;
- c) szkoła powinna wykazać dostatecznie wysoki poziom naukowy i wychowawczy;
- d) co do wieku i liczby uczniów w klasach szkoła winna przestrzegać przepisów, obowiązujących w szkołach państwowych;
- e) szkoła winna posiadać należyte urządzenie i pomoce naukowe oraz odpowiedni lokal szkolny.

Uwaga. Program szkoły i wykaz imienny nauczycieli winny być przesyłane Ministerstwu nie później, niż do dnia 15 czerwca.

§ 7. Szkoła prywatna, nie czyniąca całkowicie zadość warunkom, wymienionym w § 6, może otrzymać niepełne prawa gimnazjum państwowego.

§ 8. Na świadectwach, wydawanych przez szkoły prywatne z pełnymi lub niepełnymi prawami gimnazjów państwowych, winno być umieszczone następujące zdanie: „Na mocy rozporządzenia Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia ... roku Nr. ... świadectwo niniejsze jest równoznaczne ze świadectwem gimnazjum państwowego.”

§ 9. Wychowawcy tych szkół prywatnych, którym Ministerstwo nie przyznało ani pełnych, ani niepełnych praw gimnazjum państwowego, o ile chcą uzyskać świadectwa dojrzałości lub świadectwa z ukończeniem klas czterech i sześciu, równoznaczne ze

świadectwami gimnazjum państwowego, są zdawać egzaminy w charakterze egzaminów wobec Komisji Egzaminacyjnych, oznaczonych przez Ministerstwo według obowiązujących regulaminów.

§ 10. Rozporządzenie niniejsze obowiązuje od daty jego ogłoszenia na obszarze b. Królestwa Kongresowego wraz z województwami białostockim, sokólskim i bielskim.

Warszawa, dnia 22 kwietnia 1920 r.
Nr. 6978/II.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego: (—) T. Łopuszański

Uwaga. Ważność powyższego rozporządzenia rozciągnięto na obszar Wileńskiego, Białostockiego, Poleskiego i Wołyńskiego okręgu szkolnego rozporządzeniem z dnia 5 lutego 1923 r. Nr. 891/D. II. (Dz. Urzęd. Min. W. R. i O. P. Nr. 3 z r. 1923, poz. 19).

2.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie przyznania ogólnokształcącym prywatnym szkołom średnim Okręgu Szkolnego Poznańskiego i Pomorskiego praw prywatnych gimnazjów państwowych.

§ 1. Prywatna szkoła średnia może uzyskać prawa gimnazjum państwowego a) pełne lub b) niepełne.

§ 2. Prawa przewidziane w § 1 lit. a) są następujące:

- a) egzamina dojrzałości odbywają się według Regulaminu egzaminów dojrzałości, obowiązującego w państwowych szkołach średnich Okręgu Szkolnego Poznańskiego przed Komisją Egzaminacyjną, złożoną z delegata lub delegatów Kuratora Okręgu Szkolnego, kierownika (czki), oraz egzaminatorów z pośród nauczycieli klasy VIII-ej szkoły. Przewodnictwo Komisji może Kurator powierzyć kierownikowi (czce) szkoły lub delegatowi Kuratorjum;
- b) świadectwa z poszczególnych klas, wydawane przez szkołę własnym uczniom, są równoznaczne ze świadectwami gimnazjów państwowych. Przy przechodzeniu do odpowiednich klas gimnazjów państwowych, uczniowie, okazujący świadectwa z tej szkoły prywatnej — zdają egzamin

wstępny tylko z ewentualnej różnicy programu obu szkół.

§ 3. Prawa, przewidziane w § 1 lit. b. są następujące:

- a) egzamina dojrzałości odbywają się według Regulaminu egzaminów dojrzałości, obowiązującego w szkołach Państwowych Okręgu Szkolnego Poznańskiego;
- b) świadectwa z poszczególnych klas, wydawane przez szkołę własnym uczniom, są równoznaczne ze świadectwami gimnazjów państwowych, przy przechodzeniu jednak do odpowiednich klas gimnazjów państwowych uczniowie, okazujący świadectwa takiej szkoły prywatnej, zdają całkowity egzamin wstępny.

§ 4. Ministerstwo zastrzega sobie moc zarządzenia w niektórych ze szkół prywatnych, posiadających niepełne prawa gimnazjum państwowego, sprawdzających egzaminów promocyjnych z przedmiotów i w klasach, które określi każdorazowo rozporządzenie.

§ 5. Prawa gimnazjum państwowego nadaje szkole prywatnej Minister Wyznań Religijnych na przeciąg jednego roku szkolnego:

§ 6. Szkoły prywatne uzyskują prawa gimnazjów państwowych poraz pierwszy na rok szkolny 1920/21. Nadawanie pełnych praw gimnazjum państwowego w latach szkolnych następnych czyni się zależnym od spełnienia następujących warunków:

- a) program szkoły prywatnej winien być taki sam, jak gimnazjum państwowego odpowiedniego typu, lub równowartościowy, zatwierdzony przez Ministerstwo.
- b) szkoła winna posiadać grono nauczycielskie i kierownika z odpowiednimi kwalifikacjami naukowymi i wychowawczymi; nauczyciele powinni pracować naogół w jednej szkole i mieć liczbę godzin, nie przekraczającą 30, a przy jednym wychowawstwie 25, w wyjątkowych wypadkach Kuratorjum może zezwolić na odstępstwa od powyższych zasad;
- c) szkoła powinna wykazać dostatecznie wysoki poziom naukowy i wychowawczy;
- d) co do wieku i liczby uczniów w klasach szkoła winna przestrzegać przepisów, obowiązujących w szkołach państwowych;
- e) szkoła winna posiadać należyte

urządzenie i pomoce naukowe oraz odpowiedni lokal szkolny:

§ 7. Szkoła prywatna, nie czyniąca zażość warunkom, wymienionym w § 6, może otrzymać niepełne prawa państwowego gimnazjum.

§ 8. Na świadectwach wydawanych przez szkoły prywatne z pełnymi lub niepełnymi prawami gimnazjów państwowych, winno być umieszczone następujące zdanie: „Na mocy rozporządzenia Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia ..... roku Nr. .... świadectwo niniejsze jest równoznaczne ze świadectwem gimnazjum państwowego”.

§ 9. Wychowawcy tych szkół prywatnych, którym Ministerstwo nie przyznało ani pełnych ani niepełnych praw gimnazjum państwowego, muszą, o ile chcą uzyskać świadectwa dojrzałości lub świadectwa z ukończenia pewnej klasy równoznaczne ze świadectwami gimnazjum państwowego, zdawać egzaminy w charakterze eksternów wobec Komisji Egzaminacyjnej w jednej z państwowych szkół średnich Okręgu.

§ 10. Rozporządzenie niniejsze obowiązuje od daty ogłoszenia na obszarze Okręgu Szkolnego Poznańskiego i Pomorskiego.

Warszawa, dnia 3 czerwca 1921 r. L. 9309 (D. II). Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego (—) *M. Rataj*.

Uwaga. Na terenie b. zaboru austriackiego nadaje się prawa szkół państwowych („prawa publiczności”) na podstawie rozporządzenia cesarskiego z dnia 27 czerwca 1850. L. 5248. (Dz. p. p. Nr. 309).

3.

OKÓLNIAK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do Zarządów i Dyrekcji prywatnych szkół średnich na terenie Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie przepisów, dotyczących udzielania szkołom prywatnym zasiłków.

(Dz. U. M. W. R. i O. P. z r. 1922 Nr. 1, poz. 7).

Na posiedzeniu w dniu 18 marca 1921 r. łącznie z uchwaleniem ustawy o zmianie niektórych postanowień ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. o uposażeniu nauczycieli i dyrektorów państwowych szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich i preparand oraz wizytatorów szkół (Dz. Ust. Rzp. P. Nr. 65 z r. 1920, poz. 433 i Nr. 30 z

r. 1921, 175] powziął Sejm Ustawodawczy następującą uchwałę:

Sejm poleca Ministerstwu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, aby udzielanie subwencji szkołom średnim prywatnym i społecznym uzależniło:

1) od tego, aby płace personelu w nich nie przekraczały więcej, niż o 10% analogicznych plac w szkołach państwowych według zasad, ustalonych przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego;

2) od tego, aby wpis w szkole był obliczony według rzeczywistych kosztów jej prowadzenia, bez doliczania do dochodów subwencji państwowej, ażeby częściowe czy całkowite zwolnienie od wpisu było udzielane istotnie według stopnia zamożności rodziców uczniów, na zasadach, wskazanych przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego;

3) od tego, ażeby subwencja była wypłacana jedynie w postaci pokrycia niedoboru wpisów za uczniów zwolnionych.

W wykonaniu powyższego polecenia i w myśl dotychczas stosowanych zasad udzielania zasiłków szkołom prywatnym Ministerstwo zarządza, co następuje:

§ 1. Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego będzie udzielać zasiłków zasadniczo tym szkołom średnim prywatnym, które:

- uzyskały pełne lub niepełne prawa gimnazjów państwowych,
- organizację finansową oparły na zasadach, określonych w §§ 6 — 13 niniejszych przepisów.

Przyznanie zasiłku szkole, która nie uzyskała praw gimnazjum państwowego, może nastąpić tylko w drodze wyjątku.

§ 2. W miarę rozporządzalnych kredytów, przyznanych na dany okres budżetowy, Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego udzielać będzie prywatnym szkołom zasiłków na pokrycie niedoboru, wynikającego ze zwalniania młodzieży niezamożnej od opłat wpisowych.

§ 3. Szkoła, ubiegająca się o zasiłek, wnosi do Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, względnie do Kuratorium Okręgu Szkolnego podanie zgodnie z wymaganiami § 4.

Ponieważ rozważanie podań i podział zasiłków odbywa się dwa razy rocznie (pod koniec każdego półrocza), szkoła, pragnąca korzystać z zasiłku w ciągu całego roku szkolnego, wnosi do władz podania dwukrotnie: w I półroczu w miesiącu październiku, w II półroczu w miesiącu lutym.

§ 4. Do podania o zasiłek na I półrocze roku szkolnego Zarząd szkoły załącza

- sprawozdanie finansowe za ubiegły rok szkolny (załącznik Nr. 1),
- preliminarz budżetowy na I półrocze (załącznik Nr. 2),
- miesieczną listę płacy wszystkich pracowników szkoły za I półrocze (załącznik Nr. 3),
- listę uczniów, całkowicie i częściowo zwolnionych od opłat wpisowych (załącznik Nr. 4).

Przy podaniu o zasiłek na II półrocze roku szkolnego załącznik Nr. 1 obejmuje I półrocze, załącznik Nr. 2, 3 i 4 — II półrocze.

W podaniu winna być wyraźnie wskazana suma, o którą szkoła prosi, oraz mogą być zawarte dodatkowe wyjaśnienia, dotyczące finansowej gospodarki szkoły.

Załączniki podania winny być sporządzone według załączonych wzorów Nr. Nr. 1, 2, 3 i 4.

Podania i załączniki podpisują: kierownik, dyrektor (przełożona) szkoły i delegaci Rady Pedagogicznej.

§ 5. Sprawozdanie finansowe szkoły przedstawia władzom szkolnym bądź przy podaniu o zasiłek (§ 4), bądź osobnym pismem, jeśli korzystała w okresie sprawozdawczym z zasiłku, a nadal o zasiłek ubiegać się nie zamierza.

Jeśli sprawozdanie finansowe szkoły przedstawia osobnym pismem, wówczas dołącza się do niego wymienione w § 4 załączniki Nr. Nr. 3 i 4.

Jeśli w okresie sprawozdawczym szkoła korzystała z zasiłku i posiada remanent, winna uzyskać zezwolenie władz szkolnych na zużytkowanie tego remanentu.

Do sprawozdania finansowego może być dołączone krótkie objaśnienie poszczególnych pozycji. Objasnienie takie jest konieczne, jeśli opłaty wpisowe i płace uległy podwyższeniu w okresie sprawozdawczym.

§ 6. Dla szkół prywatnych, ubiegających się o zasiłek, Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego ustanawia dwa okresy budżetowe: od 1 sierpnia do 31 stycznia (I półrocze) i od 1 lutego do 31 lipca (II półrocze) danego roku szkolnego. Przedstawiane przy podaniach o zasiłek i preliminarze budżetowe (§ 4) winny być określone na wymienione okresy.

§ 7. Wydatki osobowe, t. j. płace wszystkich pracowników szkoły, winny być obliczone według przepisów, obowiązujących w szkołach państwowych, a mianowicie:

- ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. (Dz

Ust. Rzp. P. Nr. 65 i z dnia 31 lipca 1900 r., poz 429 i 433),

- b) rozporządzeń Rady Ministrów z dnia 5 sierpnia 1920 r. (Dz. Ust. Rzp. P. z dnia 14 sierpnia 1920 r. Nr. 77, poz. 520 i 521),
- c) rozporządzenia Prezydenta Ministrów, Ministra Skarbu, Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego i Ministra b. Dzielnicy Pruskiej z dnia 25 października 1920 r. (Dz. Ust. Rzp. P. Nr. 103 z dnia 12 listopada 1920 r., poz. 688),
- d) uzupełnienia rozporządzenia z dnia 25 października 1920 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 1 (44) z dnia 15 stycznia 1921 r., poz. 9),
- e) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 listopada 1920 r. (Dz. Ust. Rzp. P. Nr. 118 z dnia 23 grudnia 1920 r., poz. 781),
- f) ustawy z dnia 18 marca 1921 r. (Dz. Ust. Rzp. P. Nr. 30 z dnia 6 kwietnia 1921 r., poz. 175),
- g) rozporządzenia Prezydenta Ministrów, Ministra Skarbu, Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego i Ministra b. Dzielnicy Pruskiej z dnia 23 maja 1921 r. (Dz. Ust. Rzp. P. Nr. 52 z dnia 25 czerwca 1921 r., poz. 324).

§ 8. Opierając się na przepisach, podanych w § 7, Zarządy szkół prywatnych obliczają wynagrodzenia pracowników poszczególnych kategorii, jak następuje:

- a) dyrektorzy (przełożone) otrzymują płace ściśle według ustaw: z dnia 13 lipca 1920 r. (Dz. Ust. Rzp. P. z dnia 31 sierpnia 1920 r. Nr. 65, poz 433 i z dnia 18 marca 1921 r. (Dz. Ust. Rzp. P. z dnia 6 kwietnia 1921 r. Nr. 30, poz. 175).
- b) płaca nauczyciela za 1 godzinę tygodniową lekcji i innych zajęć, przewidzianych ustawą z dnia 13 lipca 1920 r. (Dz. Ust. Rzp. P. z dnia 31 lipca 1921 r. Nr. 65, poz. 433), wynosi miesięcznie $\frac{1}{18}$, $\frac{1}{20}$ i $\frac{1}{24}$ (zależnie od grupy, do której według wymienionej wyżej ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. należy przedmiot nauczania lub inne zajęcia) każdorazowego miesięcznego wynagrodzenia etatowego nauczyciela gimnazjum państwowego;
- c) lekarze szkolni, dentyści, sekretarze i woźni pobierają płace według ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. (Dz. Ust. Rzp. P. z dnia 31 lipca 1920 r., poz.

429), a mianowicie: lekarze według IX stopnia służbowego, dentyści i sekretarze według X stopnia urzędników państwowych, woźni według III stopnia niższych funkcjonariuszów państwowych;

- d) właściciel(ka) szkoły, nie pobierający(a) wynagrodzenia z tytułu pracy kierowniczej, nauczycielskiej lub administracyjnej, może najwyżej pobierać takie wynagrodzenie, jakieby pobierał(a) jako nauczyciel(ka) etatowy(a) za 20 godzin lekcji II grupy przedmiotów. Łączne wynagrodzenie właściciela(ki) szkoły, który(a), nie będąc kierownikiem(czką), zajęty(a) jest w szkole nauczycielską lub administracyjną pracą, nie może być wyższe niż wynagrodzenie, jakieby pobierał(a) jako nauczyciel(ka) etatowy(a) za 36 godzin lekcji II grupy przedmiotów. Właściciel(ka) szkoły, który(a) jest kierownikiem(czką), pobiera płacę według punktu α niniejszego paragrafu; do płacy tej może być dodane najwyżej takie wynagrodzenie, jakieby pobierał(a) jako nauczyciel(ka) etatowy(a) za 6 godzin lekcji II grupy przedmiotów. Liczba policzalnych trzyleci szkoły od liczby lat utrzymywania szkoły lub pracy zawodowej, nie może jednak przewyższać liczby trzyleci, uznanej ustawowo dla pracowników szkół państwowych.

Obliczone według powyższych zasad miesięczne płace pracowników szkoły mogą być powiększone nie więcej, niż o 10%.

Jednorazowe zasiłki, przyznane nauczycielom szkół prywatnych, wypłacane są bez doliczenia 10%; nauczycielowi, który jest zajęty wyłącznie w jednej szkole, zasiłek wypłaca ta szkoła w całości; jeżeli nauczyciel pracuje w kilku szkołach, zasiłek wypłaca każda szkoła w takiej części, jaka odpowiada liczbie godzin tego nauczyciela w danej szkole.

Gdyby Zarząd szkoły w stosunku do poszczególnych pracowników nie mógł ściśle zastosować powyższych przepisów z powodu odrębnych cech organizacji szkoły prywatnej, winien uzyskać zezwolenie władz szkolnych na inny sposób obliczania płac tych pracowników.

§ 9. Każda zmiana w uposażeniu pracowników szkół państwowych powoduje analogiczną zmianę w uposażeniu pracowników szkół prywatnych.

§ 10. Wydatki rzeczowe winny być

przewidziane zgodnie z potrzebami szkoły. Większe wydatki, jak np. kapitalny remont i przeróbki gmachu, urządzenia nowych gabinetów, pracowni i t. p. wymagają zgody Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, względnie Kuratorjum.

§ 11. Wysokość wpisu winna odpowiadać kosztom prowadzenia szkoły z zabezpieczeniem ewentualnych strat na niedopłaconych wpisach przez rodziców, którzy z jakichkolwiek powodów nie dotrzymali przyjętych na siebie zobowiązań.

Ustanowiona opłata wpisowa na początku półrocza może być podnoszona w ciągu półrocza, zależnie od wzrostu plac pracowników państwowych i wzrostu wydatków rzeczowych.

Pożądaniem jest wszystkie podnoszenia opłat wpisowych sprowadzić do czterech w ciągu roku (kwartalnych).

O wysokości opłaty wpisowej i o możliwości podnoszenia jej w ciągu obu półroczy Zarząd szkoły winien uprzedzić rodziców uczniów z początkiem roku szkolnego.

§ 12. Od opłaty wpisowej winny być zwalniane wyłącznie dzieci istotnie niezamożnych rodziców. Zwalnianie młodzieży od opłaty wpisowej odbywać się winno dwa razy rocznie: na I półrocze — przed 15 października, na II półrocze — przed 15 lutego. Zwalnianie należy do kompetencji Rady Pedagogicznej w porozumieniu z Radą Opiekuńczą szkoły i winno być ściśle protokółowane. Zwalnianie może być całkowite i częściowe. Przy całkowitem zwalnianiu należy szczególną uwagę zwrócić na dzieci urzędników państwowych i komunalnych, inwali-

dów wojennych i nauczycieli szkół wszelkich typów. Od opłaty wpisowej mogą być zwolnione dzieci, które wykazują dostateczne naogół postępy w nauce i przynajmniej dobre sprawowanie, oraz których rodzice (opieka domowa) wniosą do szkoły odpowiednie podanie z załączeniem danych, jakich szkoła wymagać będzie.

§ 13. Szkoła, korzystająca z zasiłków, obowiązana jest prowadzić następujące księgi rachunkowe:

- a) księgę codziennych dochodów i wydatków z numerami kwitów,
- b) kwitariusz opłat wpisowych i innych dochodów z porządkowymi numerami kwitów,
- c) listę płacy wszystkich pracowników szkoły,
- d) księgę kwitów z poczynionych wydatków z datami i numerami porządkowymi,
- e) kontrolę opłat wpisowych podług klas z wymienieniem przyznanych zwolnień i numerów kwitów z kwitariusza opłat.

Stronice wszystkich ksiąg rachunkowych winny być oznaczone kolejnymi liczbami. Segregowanie wydatków i dochodów odbywać się winno według pozycji, wymienionych w preliminarzu budżetowym (wzór Nr. 2).

Zarządzenie niniejsze obowiązuje od roku szkolnego 1921/22.

Warszawa, dnia 22 września 1921 r. (L. 70/II).

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego: (—) *T. Łopuszański*.

Załącznik № 1

do zarządzeń Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 3 października
1921 r. L. 28876/1 i z dnia 22 września 1921 r. L. 70/II.

WZÓR № 1.

SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA . . . . . ROK SZKOLNY.

Dochody szkoły		Wydatki szkoły	
A. Uczniowie wpłacili	A	A. Osobowe:	
B. Zasiłki:		za lekcje	
od państwa		„ wychowawstwo	
„ miasta		„ inne zajęcia	
„ właściciela szkoły		pensje właściciela	
„ Koła Szkolnego		„ kierownika	
		„ lekarza	
		„ dentysty	
		„ sekretarza	
		„ służby	A
	B	B. Rzeczowe:	
C. % od sum w banku	C	Komorne	
D. Wpływy różne		Opał i światło	
remanent z		Kancelarja	
		Gospodarcze	
		Ogłoszenia	
		Remont	
		Inwentarz	
		Biblioteka	
		Pomoce naukowe	
		Nieprzewidziane	
	D	Kasa chorych	
E. Niedobór:	E		
			B
		C. Przewyżka dochodów nad wydatkami	C
Razem		Razem	

Załącznik № 2

o zarządzeń Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 3 października
1921 r. L. 25876/I i z dnia 22 września 1921 r. L. 70/II

WZÓR № 2.

PRELIMINARZ BUDŻETOWY NA

ROK SZKOLNY

Dochody szkoły		Wydatki szkoły	
Uczniowie wpłaca	A	A. Osobowe:	
Zasiki:		za lekcje	
od miasta		„ wychowawstwo	
„ właściciela szkoły		„ inne zajęcia	
„ Koła Szkolnego		pensja właściciela	
		„ kierownika	
		„ lekarza	
		„ dentysty	
		„ sekretarza	
		„ służby	A
	B	B. Rzeczowe:	
	C	Komorne	
% od sum w banku		Opał i światło	
Wpływy różne:		Kancelaria	
remanent z		Gospodarcze	
		Ogłoszenia	
		Remont	
		Inwentarz	
		Biblioteka	
		Pomoce naukowe	
		Nieprzewidziane	
		Kasa chorych	
	D		
	E		
Niedobór			B
		C. Przewyżka dochodów nad wydatkami	C
Razem		Razem	

Załącznik № 4

do zarządzeń Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 3 października 1921 r. L. 28876/I i z dnia 22 września 1921 r. L. 70/II.

WZÓR Nr. 4.

**LISTA UCZNIÓW (ENIC), CAŁKOWICIE LUB CZĘŚCIOWO ZWOLNIONYCH
OD OPŁATY WPISOWEJ W I (II) PÓLROCZU ROKU SZKOLNEGO 1921|22.**

Przez Radę Pedagogiczną Gimnazjum . . . . .
Na posiedzeniu dnia . . . . .

Nr. kolejny	Klasa (kurs)	Nazwisko i imię ucznia	Wysokość opłaty wpisowej w . . . . półroczu	Uwolniony od opłaty wpisowej	Winien zapłacić w . . . . półroczu	Stan za- możności rodziców	Zaję- cie ro- dzi- ców	Postę- py ucznia	Sprawowa- nie ucznia	Uwagi szkoły

Ciąg dalszy załącznika № 1

do zarządzeń Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 3 października 1921 r. L. 28876/I i z dnia 22 września 1921 r. L. 70/II.

RACHUNEK OPŁAT WPISOWYCH W . . . . . ROKU SZKOLNYM

a   b   c   d

Klasy	Oddziały	Liczba uczniów	Wysokość opła- ty wpisowej	Wpłynęłoby, gdyby wszyscy uczniowie wpłacili	Całkowite i częściowe zwolnienia od opłat wpisowych	Straty na opłatach wpisowych	Rzeczywiście wpłynęło z opłat wpisowych
0/1							
0/2							
0/3							
I	A						
	B						
II							
III							
IV							
V	A						
	B						
VI							
VII							
VIII							
Razem							

U w a g i

1. Suma liczb, zamieszczonych w rubryce *d*, równa się sumie liczb rubryki *a* mniej sumy liczb z rubryk *b* i *c*:
 $d = a - (b + c)$.
2. Suma liczb rubryki *d* figurować winna pod literą *A* w dochodach sprawozdania finansowego.

Ciąg dalszy załącznika № 2

do zarządzeń Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 3 października 1921 r. L. 28876 I i z dnia 22 września 1921 r. L. 70, II.

RACHUNEK OPŁAT WPISOWYCH W . . . . . ROKU SZKOLNYM.

a   b   c   d

Klasy	Oddziały	Liczba uczniów	Wysokość opłat wpisowej	Wpłynęłoby gdyby wszyscy uczniowie wpłacili	Całkowite i częściowe zwolnienia od opłat wpisowych	Przewidywane straty na opłatach wpisowych	Powinno wpłynąć z opłat wpisów
0.1							
0.2							
0.3							
I	A						
	B						
II							
III							
IV							
V	A						
	B						
VI							
VII							
VIII							
Razem							

U w a g i :

1. Suma liczb, zamieszczonych w rubryce *d*, równa się sumie liczb rubryki *a* mniej sumy liczb z rubryk *b* i *c*:
 $d = a - (b + c)$.
2. Suma liczb rubryki *d* figurować winna pod literą *A* w dochodach preliminarza budżetowego.

ROZDZIAŁ III.

KWALIFIKACJE NAUCZYCIELI

1.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 1. listopada 1920 r. Nr. 8378 — IV/20 w sprawie egzaminów państwowych na nauczycieli szkół średnich.

(Dz. U. M. W. R. i O. P. z 1921. Nr. 2 poz. 16).

I. PRZEPISY OGÓLNE.

§ 1. Państwowy egzamin na nauczyciela szkół średnich składa się z egzaminu naukowego i egzaminu pedagogicznego.

Pierwszy dzieli się na trzy części:

- a) wypracowanie domowe,
- b) wypracowanie klauzurowe,
- c) egzamin ustny.

Egzamin pedagogiczny dzieli się na:

- a) egzamin ustny,
- b) lekcję próbną.

§ 2. Warunki dopuszczania do egzaminu naukowego są następujące:

- a) obywatelstwo polskie i nieskazitelnosc pod względem moralnym i obywatelskim. W wyjątkowych wypadkach może Ministerstwo na wniosek Komisji Egzaminacyjnej, do której się kandydat zgłasza, zezwolić na dopuszczenie do egzaminu obywatela obcego państwa,
- b) ukończenie 3-letnich studiów na Wydziale filozoficznym uniwersyte-

tu w sposób przepisany w akademickim programie studiów poszczególnych nauk. Komisja egzaminacyjna może dopuszczać do egzaminu osoby, które ukończyły w zupełności inny Wydział którejs z szkół akademickich.

Wyjątkowo, aż do odwołania, dopuszczone będą mogły być osoby, które, prócz wymagań pod a, wykazały się ukończeniem co najmniej 6-klasowej szkoły średniej przed

1915, 3-letnią praktyką nauczycielską / szkolnictwie i ukończeniem 3-letniego aukowego kursu dokształcającego w państwowych instytutach pedagogicznych lub podobnych zakładach prywatnych, uznanych przez Ministerstwo za stojące na odpowiednim poziomie. W innych wypadkach opuszczenie do egzaminu będzie możliwe i zezwoleniem Ministerstwa Wyznań Regionalnych i Oświecenia Publicznego, udzieleniem na wniosek Komisji Egzaminacyjnej.

§ 3. Do wypracowań klauzurowych i egzaminu naukowego ustnego dopuszczeni być mogą kandydaci, którzy, odpowiadając wszystkim poprzednim warunkom, wykazają nadto pomyślnym wynikiem wypracowania domowego.

§ 4. Do egzaminu pedagogicznego dopuszczeni mogą być kandydaci, którzy, odwołując warunkom poprzednio wymienionym, wykazają się zdaniem z wynikiem omyślnym egzaminu naukowego, a nadto kończeniem studjum pedagogicznego w aństwowym instytucie pedagogicznym lub akiegoż studjum w uniwersytecie, albo też rzynajmniej dwuletnią praktyką nauczycielską w szkołach, wskazanych przez Ministerstwo, odbyłą po zdaniu egzaminu naukowego.

§ 5. Podanie o dopuszczenie do egzaminu wnosi się na piśmie do Państwowej Komisji Egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich, wymieniając przedmioty egzaminacyjne oraz dołączając uciorys, dokumenty osobiste i opłatę w wysokości przez Ministerstwo oznaczonej. Wśród dokumentów osobistych należy przedłożyć metrykę urodzenia, urzędowy dowód tożsamości osoby z fotografią, świadectwo dojrzałości i świadectwo odbytych w myśl § 2 studiów wyższych. Nadto może Komisja zażądać stwierdzenia dokumentami warunków, wymienionych w § 2 a.

Osoby, podpadające pod § 2 b ust. 2, winny zamiast świadectwa dojrzałości i świadectw studiów wyższych przedłożyć dokumenty stwierdzające, że posiadają warunki wymagane w tym ustępie.

Dokumenty osobiste kandydata pozostają w przechowaniu Komisji aż do chwili wydania dyplomu, lub odstąpienia kandydata od egzaminu.

§ 6. O dopuszczeniu do egzaminu naukowego i pedagogicznego rozstrzyga Komisja Egzaminacyjna. Od jej orzeczenia wolno odwołać się do Ministerstwa, które rozstrzyga ostatecznie.

Kandydat, którego wypracowanie domowe zostało uznane za wystarczające, zgłasza się na piśmie do wypracowania klauzurowego i egzaminu ustnego, składając drugą opłatę w kwocie, której wysokość określili Ministerstwo.

Zgłoszenie do egzaminu pedagogicznego następuje również na piśmie wraz z złożeniem opłaty w wysokości, oznaczonej przez Ministerstwo.

§ 7. Wszystkie części egzaminu naukowego muszą być zdane przed jedną Komisją. Ministerstwo może zezwolić na odstąpienie od tej zasady w wypadkach wyjątkowych na własny wniosek wchodzących w grę Komisji.

§ 8. O przyjęciu wypracowania domowego zawiadamia Komisja kandydata piśmiennie. Wynik wypracowania klauzurowego i egzaminów ustnych traktuje się jako całość i ogłasza się kandydatowi ustnie zaraz po egzaminie. Kandydat, który zdał pomyślnie egzamin naukowy, otrzymuje zaświadczenie tymczasowe; po zdaniu egzaminu pedagogicznego otrzymuje dyplom nauczyciela szkół średnich. Dyplom ten, w razie zdawania egzaminu pedagogicznego przed inną Komisją, niż ta, przed którą kandydat składał egzamin naukowy, ma być podpisany przez prezesów i egzaminatorów (patrz § 29) obu Komisji. W tym wypadku dokumenty osobiste kandydata pierwsza Komisja przesyła drugiej.

§ 9. Ministerstwo może na wniosek Komisji Egzaminacyjnej, oparty na opinii egzaminatorów odnosnych przedmiotów, uwolnić kandydata w całości lub w części od egzaminu naukowego — w razie wykazania się przezeń kwalifikacją naukową w sposób niewątpliwy, albo od egzaminu pedagogicznego — w razie wykazania wybitnego uzdolnienia zawodowego w ciągu dłuższej praktyki nauczycielskiej.

§ 10. Jeżeli wypracowanie domowe kandydata nie zostanie przyjęte, może kandydat zgłosić się powtórnie do egzaminu przed tą samą lub inną Komisją. Jeśli łączny wynik egzaminu klauzurowego i ustnego jest ujemny, może kandydat te dwie części egzaminu powtórzyć przed tą samą Komisją, nie wcze-

śniej jednak, niż po upływie czasu przez nią wyznaczonego, a nie później, niż po upływie dwóch lat; jeżeli kandydat chce być egzaminowany w późniejszym terminie lub przed inną Komisją, musi poddać się ponownie całkowitemu egzaminowi (wraz z wypracowaniem domowym). Komisja Egzaminacyjna, reprobując kandydata przy egzaminie klauzury i ustnym, może uwolnić go od powtarzania tych egzaminów z jednego przedmiotu (t. j. albo głównego albo pobocznego), w razie powtórnego zgłoszenia się do tych egzaminów.

§ 11. Obie części egzaminu pedagogicznego traktuje się i ocenia jako całość. W razie ujemnego wyniku kandydat może powtórzyć cały egzamin pedagogiczny, przyczem Komisja może uwolnić go od powtórnego zdawania filozofji, o ile egzamin z niej wypadł pomyślnie.

§ 12. Zgłaszając się do egzaminu powtórnego (naukowego lub pedagogicznego), wnień kandydat wnieść ponownie przepisaną opłatę.

II. KOMISJE EGZAMINACYJNE.

§ 13. Oddzielnymi rozporządzeniami Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego tworzy się w poszczególnych miastach uniwersyteckich Komisje Egzaminacyjne dla egzaminów państwowych na nauczycieli szkół średnich. Urzędowa nazwa Komisji brzmi: „Państwowa Komisja Egzaminacyjna w . . . dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich”.

§ 14. Członków Komisji Egzaminacyjnej mianuje Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z pośród profesorów i docentów szkół akademickich.

Jedynie do egzaminowania z przedmiotów, wymienionych w § 18 pod 15, 16, 17, 18, 19 oraz przedmiotów egzaminu pedagogicznego mogą być mianowani członkowie z poza grona profesorów i docentów szkół akademickich. Każdy członek Komisji powołany zostaje na trzy lata, po upływie których może być mianowany na nowo.

§ 15. Na czele Komisji Egzaminacyjnej stoi prezes i jeden lub dwaj wiceprezesi, mianowani przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z pośród członków Komisji. Pierwszy wiceprezes zastępuje prezesa, zwłaszcza w sprawach dotyczących się egzaminów naukowych, drugi zwłaszcza w sprawach dotyczących się egzaminów pedagogicznych. Prezes, a w razie potrzeby jeden z wiceprezesów, prowadzi i podpisuje korespondencję, przesyła z końcem każdego okresu egzaminacyjnego wykazy aprobowanych

i reprobowanych kandydatów Ministerstwu jakoteż innym analogicznym Komisjom, reprezentuje Komisję na zewnątrz, ogłasza okresy i terminy egzaminów, wyznacza egzaminatorów z pośród członków Komisji, przewodniczy przy egzaminach i naradach i jest zwierzchnikiem biura Komisji (zobacz nadto §§ 8, 20, 26—29).

§ 16. Komisje Egzaminacyjne podlegają bezpośrednio Ministerstwu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 17. Członkowie Komisji pobierają za swe czynności wynagrodzenie w wysokości, oznaczonej przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

III. EGZAMIN NAUKOWY.

§ 18. Kandydaci mogą obracać jako przedmiot główny, z którego pragną uzyskać kwalifikację nauczycielską, jeden z następujących przedmiotów:

- 1) język polski wraz z historją literatury,
- 2) filologję klasyczną,
- 3) język francuski wraz z historją literatury,
- 4) język angielski wraz z historją literatury,
- 5) język niemiecki wraz z historją literatury,
- 6) jeden z języków słowiańskich wraz z historją literatury,
- 7) historję,
- 8) geografję i geologję,
- 9) matematykę,
- 10) fizykę,
- 11) chemję i mineralogję,
- 12) nauki biologiczne.

Ponadto obowiązany jest kandydat obracać albo:

13) filozofję, jako drugi przedmiot główny, albo przynajmniej jeden przedmiot jako dodatkowy z pośród już powyżej wymienionych (pod 1—12) lub z pośród przedmiotów następujących:

- 14) historja starożytna,
- 15) nauka obywatelska,
- 16) wychowanie fizyczne,
- 17) rysunki z historją sztuk plastycznych,
- 18) muzyka z historją muzyki,
- 19) roboty ręczne.

Filozofja może więc występować jedynie jako jeden z dwóch przedmiotów głównych, a nie jako jedyny przedmiot główny w połączeniu z pobocznym.

Łączenie przedmiotów pozostawia się wyborowi kandydata z tem jedynie ograniczeniem, że historję starożytną jako przedmiot

dotatkowy wolno łączyć tylko z filologią klasyczną jako przedmiotem głównym.

Ministerstwo wyda wskazówki, jakie przedmioty powinny być łączone, aby kandydat miał zapewnioną pełną ilość godzin w jednej szkole średniej, oraz jakie połączenia są najbardziej celowe.

Każdy kandydat, który nie zdaje egzaminu z języka francuskiego, angielskiego lub niemieckiego, winien podczas egzaminu ustnego z przedmiotu głównego wykazać, iż zdolny jest rozumieć dzieła naukowe ze swej specjalności, pisane w jednym z wymienionych języków lub w języku włoskim.

Kandydaci, którzy nie ukończyli polskiej szkoły średniej, winni przy egzaminie ustnym wykazać, iż posiadają podstawowe wiadomości z języka polskiego i historii polskiej, z historii literatury polskiej i z geografii polskiej.

Kandydat, który zdał z pomyślnym wynikiem egzamin naukowy z jednego przedmiotu głównego i jednego dodatkowego, może zdawać egzamin uzupełniający z innego jeszcze przedmiotu bądź jako głównego, bądź jako dodatkowego, albo egzamin rozszerzający posiadany egzamin z przedmiotu dodatkowego do charakteru egzaminu z przedmiotu głównego.

§ 19. Wypracowanie domowe pisze kandydat z przedmiotu głównego (§ 18, Nr. —12) na temat, zadany mu przez Komisję egzaminacyjną; winien w niem wykazać, że potrafi w zakresie danego zagadnienia naukowego wyzszykać wystarczająco literaturę naukową i na jej podstawie opracować temat samodzielnie, gruntownie, metodycznie, ściśle i jasno. Zewnętrzna forma wypracowania winna być bez zarzutu.

§ 20. Kandydat, podając o dopuszczenie do egzaminu, może przedstawić pracę seminaryjną lub laboratoryjną, wykonaną w czasie studiów, albo inną pracę naukową przezeń napisaną. Jeżeli Komisja pracę tę uzna za wystarczającą, zostaje kandydat uwolniony od wypracowania domowego. W przeciwnym razie otrzymuje od Komisji temat wypracowania domowego, które winien Komisji przedstawić w ciągu roku. Termin ten może Komisja przedłużyć w wypadkach, zasługujących na szczególne uwzględnienie.

O wyniku wypracowania domowego decyduje egzaminator obranego przez kandydata przedmiotu i drugi egzaminator tego lub pokrewnego przedmiotu. W razie niegodności ich zdań decyduje prezes Komisji po wysłuchaniu ich opinii.

§ 21. Po przyjęciu wypracowania domowego, lub pracy je zastępującej, może kandydat przystąpić do wypracowań klauzuro-

wych. Wypracowania klauzurowe winny się odbyć najdalej w dwa lata po przyjęciu wypracowania domowego, które w przeciwnym razie traci ważność. Odstępstwa od tej zasady są dopuszczalne tylko w wypadkach wyjątkowych i muszą być uzasadnione szczególnie ważnymi względami; rozstrzyga o tem Komisja.

Wypracowania klauzurowe mają stwierdzić, że kandydat posiada w zakresie zadanego tematu wystarczające wiadomości, że potrafi je samodzielnie zastosować przy opracowaniu tematu, oraz że umie swe myśli jasno, ściśle i poprawnie wyrażać. Jeżeli kandydat składa egzamin z filologii klasycznej lub z obcych języków nowożytnych, wypracowania klauzurowe mają nadto wykazać, że kandydat posiada dostateczną biegłość językową. W tym celu przynajmniej jeden temat klauzurowy ma być opracowany — w całości lub części — w języku łacińskim, względnie w obcym nowożytnym.

§ 22. Wypracowania klauzurowe odbywają się pod ścisłym nadzorem i obejmują z przedmiotu głównego dwa tematy, a z przedmiotu dodatkowego (względnie filologii) jeden temat. Czas, przeznaczony na wypracowanie jednego tematu, nie może przekraczać 5 godzin. Pisemne wypracowanie klauzurowe z przedmiotu przyrodniczego może być zastąpione zadaniem praktycznym w pracowni.

Przy wypracowaniach klauzurowych wolno używać tylko środków pomocniczych, wskazanych przez Komisję. Przekroczenie tego zakresu pociąga za sobą usunięcie kandydata od zdawania egzaminu w tym terminie.

§ 23. O wyniku opracowania klauzurowego decyduje co do każdego zadania wotum egzaminatora, który zadał temat. W razie zupełnie ujemnego wyniku egzaminu klauzurowego z przedmiotu głównego z obu tematów Komisja może reprobować kandydata bez odbycia z nim egzaminu ustnego.

§ 24. Egzamin naukowy ustny każdego kandydata musi się odbyć w całości w tym samym okresie egzaminacyjnym co egzamin klauzurowy.

§ 25. Egzamin ustny z przedmiotu głównego trwa od jednej do dwóch godzin, z przedmiotu dodatkowego od pół godziny do godziny. Mają wykazać, że kandydat opanował w zupełności przedmiot w zakresie programu egzaminu.

§ 26. W egzaminie naukowym ustnym, zarówno z przedmiotu głównego, jak dodatkowego, biorą udział pod przewodnictwem prezesa lub jego zastępcy dwaj egzaminatorowie, a mianowicie: egzaminator z przed-

miotu głównego, względnie dodatkowego przez kandydata obranego i drugi egzaminator tegoż przedmiotu, lub przedmiotu pokrewnego. Te trzy osoby stanowią podkomisję dla tego przedmiotu (głównego, względnie dodatkowego). Z przebiegu egzaminu prowadzi się protokół, który podpisuje przewodniczący i egzaminatorowie. Decyzja, przy której uwzględnia się wyniki zarówno egzaminu klauzurowego jak ustnego, zapada w każdej podkomisji większością głosów; jeżeli jednak jeden z egzaminatorów stwierdza stanowczy brak należytego przygotowania kandydata, wynik egzaminu nie może być pomyślny.

Jeżeli wynik egzaminów z dwu przedmiotów (głównego i dodatkowego) został przez podkomisję uznany za pomyślny, tem samem wynik całego egzaminu naukowego jest pomyślny. W przeciwnym razie kandydat ulega reprobacie, o której terminie rozstrzygają połączone podkomisje. Połączone podkomisje mają również prawo orzec o uldze, przewidzianej w ostatniem zdaniu § 10.

IV. EGZAMIN PEDAGOGICZNY.

§ 27. Egzamin pedagogiczny ustny obejmuje język polski (i wykładowy) kandydata, filozofję, nauki pedagogiczne i dydaktykę przedmiotów, obranych przez kandydata przy egzaminie naukowym. Winien trwać od jednej do dwóch godzin i wykazać, że kandydat nadaje się w zupełności do nauczania obranych przedmiotów i wychowywania młodzieży w szkołach średnich, a w szczególności, że włada poprawnie językiem polskim (i wykładowym), że zna i umie stosować zasady dydaktyczne i wychowawcze, że zna dydaktykę swych przedmiotów, oraz że jego wiedza pedagogiczna ma dostateczne podstawy teoretyczne. Lekcja próbna odbywa się z przedmiotu głównego. Temat lekcji wyznacza Komisja Egzaminacyjna.

§ 28. W egzaminie pedagogicznym biorą udział pod przewodnictwem prezesa lub jego zastępcy przynajmniej dwaj egzaminatorowie. Nadto może być obecny przedstawiciel władz szkolnych, wyznaczony przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

O wyniku egzaminu rozstrzyga większość głosów. Na wypadek równości głosów przeważa głos przewodniczącego. W razie reprobaty stosuje się postanowienie § 11.

V. FORMA DYPLOMU.

§ 29. Dyplom na nauczyciela szkół średnich składać się winien z czterech części.

W części pierwszej należy podać następujące dane, dotyczące kandydata: imię i nazwisko, miejsce, dzień i rok urodzenia, wyznanie, oraz (dotychczasowy) przebieg studjów średnich i wyższych. Następnie wymienić należy przedmioty, z których kandydat zgłosił się do egzaminu naukowego, oraz obrany przedzeń język wykładowy.

W części drugiej przytoczyć należy temat wypracowania domowego i tematy wypracowań klauzurowych oraz ich ocenę. Następnie należy przedstawić przebieg egzaminu ustnego z przedmiotu głównego i dodatkowego wraz z oceną wyniku każdego z nich, wyrażoną w jednym ze stopni: bardzo dobrze, dobrze, dostatecznie. Przytem należy podać imiennie przewodniczącego i egzaminatorów.

W części trzeciej skreślić należy przebieg pedagogicznych studjów kandydata i jego praktyki nauczycielskiej. Następuje wyrażona jak wyżej ocena odpowiedzi ustnych kandydata z filozofji, pedagogiki, dydaktyki, ocena lekcji próbnej, oraz władania językiem polskim i wykładowym, o ile nie jest nim język polski. Należy również podać imiennie przewodniczącego i egzaminatorów.

W części trzeciej skreślić należy przebieg pedagogiczny studjów kandydata i jego praktyki nauczycielskiej. Następuje wyrażona jak wyżej ocena odpowiedzi ustnych kandydata z filozofji, pedagogiki, dydaktyki, ocena lekcji próbnej, oraz władania językiem polskim i wykładowym, o ile nie jest nim język polski. Należy również podać imiennie przewodniczącego i egzaminatorów.

W części czwartej, w zamykającym cały dyplom orzeczeniu, należy stwierdzić, że „Kandydat (imię i nazwisko) posiada kwalifikacje na nauczyciela szkół średnich z . . . . . jako przedmiotu głównego i z . . . . . jako przedmiotu pobocznego z językiem wykładowym . . . . .” Do orzeczenia tego nie wolno dodawać bliższych określeń ani zastrzeżeń.

Dyplom winien być podpisany przez prezesa Komisji lub jego zastępcę, tudzież przez dwóch przynajmniej egzaminatorów, jednego z egzaminu naukowego, drugiego z pedagogicznego i opatrzone pieczęcią urzędową Komisji

Dyplom nosi datę dnia, w którym egzamin został ukończony.

Z egzaminów uzupełniających i rozszerzających (§ 18) nie wydaje się osobnego dyplomu, lecz przebieg i wynik egzaminu (zarówno części pisemnej jak i ustnej) wpisuje się w dyplomie jako dodatek.

§ 30. W razie zażnięcia dyplomu Komisja może wydać na pisemną prośbę właściciela duplikat dyplomu za osobną opłatą.

VI. WYMAGANIA RZECZOWE PRZY EGZAMINIE NAUKOWYM.

§ 31. 1) Język polski wraz z historią literatury.

a) jako przedmiot główny:

Dokładna znajomość gramatyki historycznej i opisowo-psychologicznej języka polskiego (głosownia wraz z fizjologią dźwięków, słowotwórstwo, fleksja i składnia). Umiejętność czytania i objaśniania tekstów staropolskich i staro-cerkiewno-słowiańskich wraz z główniejszymi faktami gramatyki staro-cerkiewno-słowiańskiej i objaśnieniami na tle języka polskiego. Podstawowe wiadomości z językoznawstwa ogólnego.

Dokładna znajomość historii literatury polskiej od jej początków aż do czasów dzisiejszych, oparta na samodzielnym przestudiowaniu najważniejszych autorów. Zasadnicze wiadomości z zakresu wersyfikacji, poetyki, stylistyki i metodologii badań literackich. Znajomość najważniejszych wydawnictw i opracowań naukowych z zakresu historii literatury polskiej. Orientowanie się w najważniejszych faktach tak historii jak i literatury powszechnej, o ile one wpłynęły na rozwój literatury polskiej, przyczem wymagana jest dokładna znajomość historii Polski z uwzględnieniem kultury materialnej i artystycznej.

b) jako przedmiot dodatkowy:

Dokładna znajomość gramatyki polskiej opisowej (głosownia, słowotwórstwo, fleksja, składnia). Z historycznej gramatyki języka polskiego wymaga się tylko znajomości najważniejszych form językowych, niezbędnych do wyjaśnienia tekstów starszych. Pogląd na rozwój literatury polskiej w jej różnych epokach i znajomość wszystkich ważniejszych dzieł epoki zygmunto-wskiej, stanisławowskiej, romantycznej i najnowszej. Znajomość budowy wiersza polskiego.

§ 32. 2) Filologia klasyczna.

a) jako przedmiot główny:

Przy egzaminie z filologii klasycznej wymagana jest prócz zasadniczych wiadomości z językoznawstwa ogólnego gruntowna znajomość gramatyki elementarnej i historycznej, oparta na podstawach porównawczych; dokładna znajomość historii literatury greckiej i rzymskiej, oparta na szerokiemy czytaniu w najważniejszych pomnikach piśmiennictwa, przedewszystkiem zaś w autorach w szkole średniej czytanych; nadto w łacinie biegłość w sylistyce w piśmie jej stosowaniu. W metryce, w t. zw. starożytnościach państwowych (ustrój Aten, Sparty,

Rzymu) i w historii greckiej i rzymskiej nie wymaga się wprawdzie wiedzy systematycznej, ale niezbędna jest gruntowna znajomość rzeczy istotnych i obznajmienie z najlepszymi środkami pomocniczymi. Kandydat winien znać wzorowe polskie przekłady autorów klasycznych. W końcu kandydat, zdający egzamin z języków klasycznych, winien posiadać ogólne wiadomości z dziejów kultury i ogólny pogląd na rozwój głównych kierunków architektury, rzeźby i malarstwa, mieć zasadnicze wiadomości z religii, mitologii Greków i Rzymian, oraz z życia prywatnego i starożytności wojennych.

b) jako przedmiot dodatkowy:

Przy egzaminie z filologii klasycznej jako przedmiotu dodatkowego wymaga się gruntownej znajomości głosowni, form gramatycznych i składni obu języków, a w łacinie także odpowiedniej biegłości stylistycznej. Nadto kandydat musi wykazać, że zna główne fakty z dziejów greckich i rzymskich i ma ogólny pogląd na historię literatury greckiej i rzymskiej. Z mitologii, starożytności i metryki egzaminować należy tylko w zakresie przedłożonych kandydatowi do interpretacji ustępów. Z lektury wymaga się czytania w zakresie łatwiejszych autorów, czytanych w szkole średniej.

§ 33. 3) Język francuski wraz z historią literatury.

a) jako przedmiot główny:

Gruntowne przygotowanie fonetyczne w zakresie języka francuskiego w zestawieniu z właściwościami wymowy polskiej. Biegłość w poprawnym posługiwaniu się językiem francuskim w mowie i piśmie. Umiejętność naukowego objaśnienia zjawisk języka współczesnego oraz znajomość gramatyki historycznej języka francuskiego na tle porównawczem języka łacińskiego. Umiejętność pewnego i poprawnego przekładania autorów nowszych oraz objaśniania tekstów staro-francuskich.

Oparta na rozległej lekturze własnej znajomość historii literatury francuskiej od jej początku do czasów dzisiejszych. Poglębiona znajomość arcydzieł literackich z okresów dawniejszych i współczesnych. Znajomość kultury francuskiej, historii i ustroju państwowego. Znajomość głównych kierunków literatury polskiej i umiejętność wiązania faktów z literatury francuskiej i polskiej.

Nadto wymaga się od kandydata praktycznej znajomości jakiegoś innego języka romańskiego, albo języka angielskiego albo niemieckiego o tyle, by mógł korzystać z literatury tego języka.

Egzamin odbywa się przynajmniej częściowo w języku francuskim.

b) jako przedmiot dodatkowy:

Znajomość zasad fonetyki francuskiej w zestawieniu z wymową polską, swobodna i poprawna wymowa francuska. Gruntowna znajomość gramatyki opisowej języka francuskiego. Poprawne i swobodne używanie języka w mowie. Umiejętność rozumienia i tłumaczenia autorów, czytanych w szkole średniej, oraz wyrażania się w piśmie zupełnie poprawnie pod względem gramatycznym.

Znajomość historii literatury francuskiej od wieku XVI. Orientowanie się w dziejach kultury francuskiej. Oparta na lekturze własnej znajomość kilku dzieł najwybitniejszych poetów i prozaików francuskich także z czasów najnowszych. Znajomość budowy wiersza francuskiego.

§ 34. 4) Język angielski wraz z historią literatury.

a) jako przedmiot główny:

Gruntowne przygotowanie fonetyczne w zakresie języka angielskiego w zestawieniu z właściwościami wymowy polskiej. Biegłość w poprawnym posługiwaniu się językiem angielskim w mowie i piśmie. Umiejętność naukowego objaśnienia zjawisk języka współczesnego, ludzkiej znajomości gramatyki historycznej języka angielskiego na tle porównawczym. Umiejętność pewnego i poprawnego przekładania autorów nowszych i tekstów staro-angielskich.

Oparta na rozległej lekturze własnej znajomość historii literatury angielskiej i amerykańskiej od jej początku do czasów dzisiejszych. Pogłębiona znajomość arcydzieł literackich z okresów dawniejszych i nowszych. Znajomość budowy wiersza utworów dawniejszych i współczesnych. Znajomość kultury angielskiej i amerykańskiej, historii ustroju państwowego. Znajomość głównych kierunków literatury polskiej i umiejętność wiązania faktów literatury angielskiej i polskiej.

Nadto wymaga się od kandydata praktycznej znajomości jakiegoś innego języka germańskiego albo francuskiego o tyle, by mógł korzystać z literatury tego języka.

Examin odbywa się przynajmniej częściowo w języku angielskim.

b) jako przedmiot dodatkowy:

Gruntowna znajomość zasad fonetyki angielskiej w zestawieniu z wymową polską, swobodne używanie języka w mowie. Gruntowna znajomość gramatyki opisowej. Poprawne pod względem gramatycznym wyrażanie się po angielsku na piśmie. Znajomość głównych kierunków literatury angielskiej i amerykańskiej od XVI wieku. Orientowanie się w dziejach kultury angielskiej i amerykańskiej.

Oparta na lekturze własnej znajomość paru dzieł wybitniejszych poetów i prozaików.

§ 35. 5) Język niemiecki wraz z historią literatury.

a) jako przedmiot główny:

Gruntowne przygotowanie fonetyczne w zakresie języka niemieckiego w zestawieniu z właściwościami wymowy polskiej. Biegłość w poprawnym posługiwaniu się językiem w mowie i piśmie. Umiejętność naukowego objaśniania współczesnych zjawisk językowych oraz znajomość gramatyki historycznej języka niemieckiego na tle porównawczym. Umiejętność pewnego i poprawnego przekładania autorów nowszych oraz objaśnianie tekstów średnio-górno-niemieckich.

Oparta na rozległej lekturze własnej znajomości historii literatury niemieckiej od jej początku do czasów dzisiejszych. Pogłębiona znajomość arcydzieł literackich z okresów dawniejszych i nowszych. Znajomość budowy wiersza utworów współczesnych i dawniejszych. Znajomość kultury niemieckiej, historii ustroju państwowego. Znajomość głównych kierunków literatury polskiej i umiejętność wiązania faktów literatury niemieckiej i polskiej.

Nadto wymaga się od kandydata znajomości praktycznej jakiegoś innego języka germańskiego albo języka francuskiego o tyle, by mógł korzystać z literatury tego języka.

Examin odbywa się przynajmniej częściowo w języku niemieckim.

b) jako przedmiot dodatkowy:

Znajomość zasad fonetyki niemieckiej w zestawieniu z wymową polską. Znajomość i swobodne używanie języka w mowie. Gruntowna znajomość gramatyki opisowej języka niemieckiego. Umiejętność rozumienia i tłumaczenia autorów, czytanych w szkole średniej, oraz wyrażania się w piśmie zupełnie poprawnie pod względem gramatycznym.

Znajomość głównych kierunków literatury niemieckiej po Reformacji do początku wieku XVIII. Dokładna znajomość epoki klasycyzmu i romantycznej. Orientowanie się w dziejach kultury niemieckiej. Oparta na lekturze własnej znajomość kilku dzieł najwybitniejszych poetów i prozaików także z czasów najnowszych. Znajomość budowy wiersza niemieckiego.

§ 36. 6) Jeden z języków słowiańskich nowożytnych wraz z historią literatury.

a) jako przedmiot główny:

Gruntowne przygotowanie fonetyczne w zakresie języka czeskiego (resp. bułgarskiego, serbsko-chorwackiego, słowackiego, rus-

kiego, białoruskiego, rosyjskiego) w zestawieniu z właściwościami wymowy polskiej. Biegłość w poprawnym posługiwaniu się danym językiem w mowie i piśmie. Umiejętność naukowego objaśniania zjawisk języka współczesnego, tudzież gramatyki historycznej języka obranego na tle porównawczem języka staro-cerkiewno-słowiańskiego i polskiego. Umiejętność pewnego i poprawnego przekładania autorów nowszych oraz objaśniania tekstów starszych.

Oparta na rozległej lekturze własnej znajomość historii literatury obranego języka od jej początku do czasów dzisiejszych. Pogłębiona znajomość arcydzieł literackich z okresów dawniejszych i nowszych. Znajomość budowy wiersza utworów dawniejszych i współczesnych. Znajomość kultury danego narodu słowiańskiego, jego historii i ustroju państwowego. Znajomość głównych kierunków historii literatury polskiej i umiejętność wiązania faktów literatury danego języka słowiańskiego i polskiej. Nadto wymaga się od kandydata praktycznej znajomości jakiegos innego języka nowożytnego (z wyłączeniem słowiańskich) o tyle, by mógł korzystać z literatury tego języka.

b) jako przedmiot dodatkowy:

Znajomość zasad fonetyki obranego języka w zestawieniu z wymową polską. Znajomość zasad gramatycznych tego języka. Poprawne i swobodne używanie języka w mowie. Umiejętność rozumienia i tłumaczenia autorów, używanych w szkole średniej, oraz wyrażanie się w piśmie zupełnie poprawnie pod względem gramatycznym.

Znajomość głównych kierunków literatury obranego języka. Znajomość kultury tego narodu. Oparta na lekturze własnej znajomość dzieł najwybitniejszych poetów i prozaików także z czasów najnowszych. Znajomość budowy wiersza obranego języka.

§ 37. 7) Historia powszechna i Polski.

a) jako przedmiot główny:

Znajomość faktów w zakresie dziejów Polski i powszechnych ze zrozumieniem związków wewnętrznych i zależności między poszczególnymi wydarzeniami. Rozumienie rozwoju państwowego, społeczno-gospodarczego i kulturalnego (literackiego i artystycznego) Polski, oraz cywilizowanych narodów starożytności, wieków średnich i świata nowożytnego. Znajomość geografji ziem polskich i geografji powszechnej. Umiejętność metodycznego traktowania źródeł, dotyczących indywidualnie obranego specjalnego okresu dziejów Polski i powszechnych (interpretacja tekstów). Umiejętność wymienienia najważniej-

szych źródeł do głównych dziedzin badań naukowych oraz wskazania ich wartości. Znajomość szkół historycznych w historjografji Polskiej i obcej. Dowody studiów nad wybitniejszymi dziełami historycznymi. Poza tem powinien kandydat wykazać znajomość języka łacińskiego i znajomość praktyczną jednego z języków nowożytnych, który jest kandydatowi niezbędny ze względu na kierunek studiów. Podstawowe wiadomości w zakresie nauk pomocniczych ze szczególnem uwzględnieniem nauki o archiwach i bibliotekach.

b) jako przedmiot dodatkowy:

Na dokładnych wiadomościach oparte zrozumienie najważniejszych wydarzeń dziejów powszechnych ze szczególnem uwzględnieniem Polski. Znajomość faktów w zakresie historii rozwoju państwowego i społecznego cywilizowanych narodów starożytności, wieków średnich i czasów nowożytnych. Dokładna znajomość geografji powszechnej, a zwłaszcza geografji ziem polskich. Dowody przestudjowania kilku nowszych dzieł historycznych z pośród najwybitniejszych pod względem wartości naukowej.

§ 38. 8) Geografja z geologia.

a) jako przedmiot główny:

Geografja: zasady geografji matematycznej. Dokładna znajomość karty i jej wszechstronnego użycia. Obeznanie się z zasadami techniki kartograficznej. Praktyczne opanowanie najważniejszych metod geograficznych.

Zasady kosmografji i meteorologii. Dokładna znajomość geografji ogólnej na podstawach geologicznych. Przeglądowa znajomość geografji regionalnej ze szczególnem uwzględnieniem geografji regionalnej Polski.

Znajomość geografji roślin, zwierząt i antropogeografji. Znajomość geografji historycznej i politycznej — ze szczególnem uwzględnieniem geografji historycznej i politycznej Polski oraz geografja handlu światowego. Rys historii geografji i odkryć geograficznych.

Dokładna znajomość literatury geografji Polski i literatury tych nauk, z którymi geografja Polski pozostaje w związku; przeglądowa znajomość literatury geografji światowej.

Geologia: geologia historyczna: podstawy stratygrafji, podział historii ziemi, rysy podstawowe flory i fauny kopalnej w poszczególnych okresach. Ogólny rys geologii regionalnej ze szczególnem uwzględnieniem geologii Polski. Podstawy petrografji: wiadomości o kopalniach pożytecznych, ze szczególnem uwzględnieniem Polski.

Ogólne wiadomości z chemii, fizyki, mineralogii, botaniki i zoologii.

b) jako przedmiot dodatkowy:

Podstawy geografii matematycznej i kartografii. Geografia fizyczna. Zasady antropogeografii. Geografia opisowa. Szczegółowa znajomość geografii Polski.

Geologia: rys petrografii; geologia dynamiczna. Geologia historyczna. Rys dziejów ziemi, ze szczególnem uwzględnieniem Polski. Kopaliny pożyteczne, zwłaszcza Polski.

§ 39. 9) M a t e m a t y k a.

a) jako przedmiot główny:

Matematykę rozdziela się na dwie części: I. matematykę czystą, II. matematykę stosowaną. Wszyscy kandydaci, którzy pragną poddać się egzaminowi z matematyki, są obowiązani zdać całą część pierwszą oraz obrany przez siebie jeden z przedmiotów części drugiej.

I. Część — matematyka czysta.

Teoria mnogości. Algebra ogólna. Arytmetyka teoretyczna. Zasady teorii liczb. Analiza matematyczna (teoria funkcji zmiennej, rzeczywistej, oraz zasady zespolonej). Rachunek różniczkowy i całkowy wraz z ich ważniejszymi zastosowaniami do geometrii. Elementy teorii równań różniczkowych wraz z ważniejszymi zastosowaniami. Geometria analityczna (płaska i przestrzenna). Geometria wykreślna i rzutowa. Matematyka elementarna z wyższego stanowiska.

II. część — matematyka stosowana.

Mechanika teoretyczna. Rachunek prawdopodobieństwa wraz z elementami statystyki matematycznej. Astronomja opisowa wraz z elementami sferycznej. Geofizyka.

b) jako przedmiot dodatkowy:

Dokładna znajomość matematyki elementarnej. Zasady rachunku różniczkowego i całkowego, arytmetyki teoretycznej, algebry ogólnej, geometrii analitycznej.

§ 40. 10) F i z y k a.

a) jako przedmiot główny:

Znajomość mechaniki teoretycznej. Dokładna znajomość fizyki ogólnej i teoretycznej oraz najważniejszych zastosowań technicznych. Znajomość astronomji opisowej i geofizyki. Praktyczna znajomość pomiarów fizycznych. Ogólne wiadomości z chemii nieorganicznej i fizycznej oraz elementów chemii nieorganicznej. Elementy matematyki wyższej.

b) jako przedmiot dodatkowy:

Znajomość fizyki doświadczalnej. Zasadnicze wiadomości z fizyki teoretycznej. Znajomość najważniejszych pomiarów fizycznych.

§ 41. 11) C h e m i a i m i n e r a l o g i a.

a) jako przedmiot główny:

Chemia: dokładna znajomość chemii nieorganicznej, organicznej i fizycznej, oraz encyklopedji technologii chemicznej zarówno nieorganicznej jak organicznej. Znajomość fizyki ogólnej (doświadczalnej) oraz elementów fizyki teoretycznej i matematyki wyższej.

Egzamin z chemii dzieli się na teoretyczny o zakresie powyższym i na praktyczny. Egzamin praktyczny obejmuje zakres analizy chemicznej jakościowej i ilościowej i najważniejszych pomiarów fizyko-chemicznych; prócz tego ma on wykazać, że kandydat jest biegły w technice laboratoryjnej i wykonywaniu eksperymentów szkolnych.

Mineralogja: krystalografja geometryczna i fizyczna. Mineralogja ogólna i systematyka minerałów ze szczególnem uwzględnieniem skałotwórczych i użytecznych. Fizyczne i chemiczne metody badania minerałów i skał.

Petrografja: skały magnetyczne, osadowe, łupki krystaliczne. Znajomość ziem polskich pod względem petrograficznym.

b) jako przedmiot dodatkowy:

Ogólna znajomość teorii atomistyczno-drobinowej. Znajomość ważniejszych pierwiastków i ich związków zarówno nieorganicznych jak organicznych, osobliwie mających znaczenie w życiu codziennem lub w przemyśle. Wykazanie praktycznej znajomości w zakresie prostej analizy jakościowej i techniki laboratoryjnej.

Z mineralogji: podstawy krystalografji. Mineralogja opisowa ze szczególnem uwzględnieniem minerałów skałotwórczych i występujących w Polsce.

§ 42. 12) N a u k i b i o l o g i c z n e.

a) jako przedmiot główny:

Dokładna znajomość zasad systematyki, anatomji, fizjologii, embriologii, ekologii oraz geografji roślin i zwierząt. Znajomość anatomji i fizjologii człowieka. Sprawność laboratoryjna, umiejętność rozpoznawania typowych przedstawicieli fauny i flory krajowej. Zasady biologji i paleontologii. Ogólne wiadomości z fizyki i chemji. Znajomość techniki muzealnej.

b) jako przedmiot dodatkowy:

Najważniejsze wiadomości z zakresu morfologii, fizjologii, systematyki, paleontologii i ekologii roślin i zwierząt oraz ich geograficznego rozmieszczenia ze szczególnem uwzględnieniem flory i fauny krajowej. Zasady biologji.

§ 43. 13) F i l o z o f j a.

Znajomość historii filozofji oraz gruntowna znajomość tak logiki wraz z metodologją nauk jak i psychologji wraz z jej meto-

dami eksperymentalnymi. Znajomość zasadniczych zagadnień teorii poznania, etyki i estetyki. Dokładna znajomość wybitnego autora filozoficznego lub szczegółowa znajomość rozwoju historycznego jednego z głównych zagadnień albo kierunków filozoficznych, związanych z drugim przedmiotem, obranym przez kandydata do egzaminu nauzczyielskiego.

Przedmioty wyłącznie dodatkowe.

§ 44. 14) Historia starożytna (tylko w połączeniu z filologią klasyczną jako przedmiotem głównym).

Dokładna znajomość dziejów Grecji i Rzymu oraz znajomość historii bliskiego Wschodu starożytnego. Znajomość rozwoju ustroju, stosunków społecznych i kulturalnych Grecji i Rzymu. Znajomość źródeł historycznych Grecji i Rzymu, rozwoju historiografii starożytnej i elementów epigrafiki.

§ 45. 15) Nauka obywatelska.

Zasadnicze wiadomości z nauki o społeczeństwie i o państwie, z ekonomji i statystyki — ze szczególnem uwzględnieniem stosunków w współczesnej Polsce.

§ 46. 16) Wychowanie fizyczne.

Zasady anatomji i fizjologii człowieka. Zasady higieny i bakterjologii, tudzież zasady ratownictwa w nagłych przypadkach. Znajomość systemu gimnastyki oraz zabaw i gier ruchowych i umiejętność w ich prowadzeniu.

§ 47. 17) Rysunki z historją sztuk plastycznych.

Biegłość w przedstawianiu za pomocą rysunku natury martwej i żywej tak z pamięci jak i z modelu; zdolności plastycznego przedstawienia form prostych. Znajomość zasad sztuki dekoracyjnej i ornamentyki. Znajomość perspektywy. Pewność i biegłość w rysunku konstrukcyjnym. Praktyczna znajomość modelowania.

Znajomość rozwoju europejskiej sztuki plastycznej w starożytności greckiej i rzymskiej i w dalszych epokach do wieku XIX włącznie z dokładnem uwzględnieniem sztuki plastycznej w Polsce.

§ 48. 18) Muzyka z historją muzyki.

Ogólna znajomość historii muzyki i wyczerpujące zaznajomienie się z nauką harmonji. Umiejętność gry na skrzypcach lub fortepianie, lub harmonjum, tudzież znajomość techniki gry na innych instrumentach umiejętność prowadzenia nauki śpiewu solowego i chóralnego.

§ 49. 19) Roboty ręczne.

Kandydat winien wykazać: znajomość teoretyczną głównych systemów robót ręcznych (slojd szwedzki i duński, system angielski), praktyczną znajomość modelowania z gliny oraz slojdu papierowego, tekturowego, drzewnego i metalowego, jak również umiejętność wykonywania najprostszyc robót ze szkła; umiejętność projektowania i konstruowania prostych przyrządów fizycznych; dokładne zrozumienie związku między nauką robót ręcznych a innymi przedmiotami nauczania w szkole średniej (rysunki, matematyka, nauki przyrodnicze) oraz roli robót ręcznych w szkole pracy; znajomość historii robót ręcznych w szkołach średnich Europy zachodniej i Stanów Zjednoczonych.

VI. WYMAGANIA RZECZOWE PRZY EGZAMINIE PEDAGOGICZNYM.

§ 50. Z dziedziny nauk filozoficznych winien każdy kandydat na nauczyciela szkół średnich wykazać się znajomością psychologii, logiki wraz z metodologją nauk, z których składał egzamin naukowy, tudzież znajomością rozwoju najważniejszych kierunków i problemów filozoficznych.

§ 51. Kandydaci, którzy przy egzaminie naukowym zdawali filozofję, są przy egzaminie pedagogicznym uwolnieni od zdawania tego przedmiotu.

§ 52. Z dziedziny pedagogiki winien kandydat wykazać przy egzaminie: znajomość rozwoju fizycznego i psychicznego człowieka zwłaszcza w wieku młodocianym, znajomość higieny ze szczególnem uwzględnieniem higieny wieku dziecięcego i młodzieńczego oraz higieny szkolnej, znajomość pedagogiki i dydaktyki ogólnej, znajomość historii pedagogiki (teorii wychowania, nauczania i organizacji szkolnictwa ze szczególnem uwzględnieniem szkolnictwa w Polsce); kandydat winien znać gruntownie jedno z wybitnych naukowych dzieł pedagogicznych.

§ 53. Kandydat chcący uzyskać kwalifikację do nauczania pedagogiki w seminarjach nauczycielskich, winien w miejscu określonego w paragrafie 52, zdać obszerniejszy egzamin z pedagogiki według następującego programu: Znajomość rozwoju ideałów wychowawczych i zrozumienie ich zależności od stosunków narodowościowych, społecznych, kulturalnych i filozoficznych prądów umysłowych; znajomość historii wychowania ze szczególnem uwzględnieniem Polski i czasów nowszych; dokładna znajomość wybitnego autora pedagogicznego lub historycznego

go rozwoju jednego z ważniejszych zagadnień z dziejów pedagogiki; organizacja szkolnictwa w głównych krajach europejskich, a zwłaszcza w Polsce; nowe prądy w wychowaniu współczesnym.

Filozoficzne podstawy pedagogiki i dydaktyki oraz stosunek jej do psychologii, etyki i socjologii. Znajomość psychologii, zasady logiki, zarys historii filozofii. Znajomość ważniejszych zagadnień pedagogiki ogólnej i dydaktyki ogólnej z uwzględnieniem nowszych kierunków.

Na podstawie psychologii ogólnej znajomość psychologii wieku dziecięcego i młodzieńczego i znajomość psychologicznej techniki eksperymentalnej. Hygiena ze szczególnym uwzględnieniem higieny wieku dziecięcego i młodzieńczego, oraz higieny szkolnej.

§ 54. Każdy kandydat winien wykazać dokładną znajomość dydaktyki przedmiotów swego egzaminu naukowego i umiejętności prowadzenia szkolnych bibliotek, w zakresie zaś przedmiotów eksperymentalnych sprawność w technice laboratoryjnej i umiejętność prowadzenia szkolnych gabinetów i pracowni fizycznych, chemicznych i t. p.

§ 55. Kandydat winien przeprowadzić w szkole lekcję próbną. W wyjątkowych wypadkach (jesli np. kandydat wykazuje się z pomyślnym wynikiem praktyką pedagogiczną w szkole średniej) może Komisja egzaminu pedagogicznego zwolnić kandydata od lekcji próbnej.

§ 56. Podczas egzaminu pedagogicznego winien kandydat wykazać zupełne opanowanie w praktyce języka polskiego i języka wykładowego, o ile ten ostatni nie jest językiem polskim; w tym kierunku nie zadaje się kandydatowi osobnych pytań, ale wszyscy egzaminatorowie zwracają uwagę i wspólnie oceniają poprawność wyrażenia się kandydata.

VII. PRZEPISY PRZEJŚCIOWE.

§ 57. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, równocześnie tracą moc wszelkie dotychczasowe przepisy, odnoszące się do spraw uregulowanych niniejszym rozporządzeniem. Osoby jednak, które przed tym dniem zostały dopuszczone do egzaminu na nauczyciela szkół średnich, mogą oświadczyć, że pragną być egzaminowane wedle przepisów dotychczasowych. Mogą to również oświadczyć w podaniach o dopuszczenie do egzaminu, osoby studjujące na wydziałach filozoficznych przynajmniej od początku roku szkolnego 1919/20,

o ile podania te zostaną wniesione przed końcem roku kalendarzowego 1922. W obu tych wyjątkowych wypadkach stosować się do nich będą przepisy obowiązujące dotychczas w Komisjach egzaminacyjnych: lwowskiej i krakowskiej, o ile zdadzą według tych przepisów pełny egzamin nie później niż w roku 1924.

Warszawa, dnia 1 listopada 1920 r. Nr. 8378—IV 20. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego: (—) *M. Rataj*.

2.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie uproszczonych egzaminów państwowych na nauczycieli szkół średnich, ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich.

(Dz. U. W. R. i O. P. Nr. 16 poz. 156 z 1922).

I. Przepisy ogólne.

§ 1. Ustanawia się na czas do końca roku 1928 uproszczone egzaminy państwowe na nauczycieli szkół średnich, ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich, przeznaczone wyłącznie dla nauczycieli czynnych przed końcem 1921 r. w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich.

§ 2. Warunki dopuszczenia do egzaminu są następujące:

- obywatelstwo polskie,
- ukończenie szkoły średniej ogólnokształcącej lub seminarjum nauczycielskiego,
- trzyletnia praktyka nauczycielska w szkole średniej ogólnokształcącej lub seminarjum nauczycielskiem, w wymiarze przynajmniej 14 godzin tygodniowo, uznana przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za zadawalającą, a odbyta przed końcem sierpnia 1922 r.
- ukończenie przed końcem sierpnia 1922 r. 25 lat życia.

W wypadkach wyjątkowych Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może dopuścić do egzaminu kandydata, nie czyniącego zadość jednemu z warunków, wymienionych pod a, b, lub d.

§ 3. Podanie o dopuszczenie do egzaminu wnosi się na piśmie do Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. W podaniu należy wymienić przedmioty egzaminu oraz dołączyć życiorys, metrykę urodze-

nia, dowód obywatelstwa polskiego, świadectwo ukończenia szkoły średniej, świadectwo odbytej praktyki szkolnej, fotografie i opłatę w wysokości, ustalonej przez Ministerstwo. Mogą być również dołączone świadectwa ze studiów w wyższym zakładzie naukowym oraz kollokwjów, odbytych na kursach wakacyjnych.

§ 4. O dopuszczeniu do egzaminu rozstrzyga Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 5. Dokumenty osobiste dopuszczonego kandydata wraz z decyzją o dopuszczeniu Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego przesyła Komisji egzaminacyjnej, w której przechowaniu pozostają aż do chwili wydania świadectwa lub odstąpienia kandydatów od egzaminu.

§ 6. Egzamin dzieli się na dwie części:

- a) egzamin piśmienny,
- b) egzamin ustny.

II. Komisje egzaminacyjne.

§ 7. Uproszczone egzaminy państwowe na nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich odbywają się przed Komisją Egzaminacyjną, powołaną w tym celu do życia przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 8. W egzaminie biorą udział pod przewodnictwem prezesa Komisji lub jego zastępcy dwaj egzaminatorowie. Te trzy osoby stanowią Podkomisję do danego przedmiotu. Do każdej podkomisji egzaminacyjnej, przeprowadzającej ustny egzamin uproszczony z danego przedmiotu, Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może delegować swojego przedstawiciela.

III. Przedmioty i przebieg egzaminu.

§ 9. Kandydaci obierają jako przedmiot, z którego pragną uzyskać kwalifikację nauczycielską, jeden lub więcej z następujących przedmiotów: 1) język polski wraz z historią literatury, 2) język łaciński, 3) język francuski, 4) język angielski, 5) język niemiecki, 6) historia, 7) geografia, 8) geologia z mineralogią, 9) matematyka, 10) fizyka, 11) chemia, 12) nauki biologiczne, 13) rysunki, 14) śpiew i muzyka, 15) wychowanie fizyczne, 16) roboty ręczne.

§ 10. Egzamin piśmienny ma stwierdzić, iż kandydat w zakresie danego tematu posiada wystarczające wiadomości, że potrafi je samodzielnie zastosować przy opra-

waniu tematu, oraz że umie swe myśli jasno, ściśle i poprawnie wyrażać.

§ 11. Egzamin piśmienny odbywa się pod ścisłym nadzorem i obejmuje jeden temat, wybrany przez kandydata z pośród dwóch przedstawionych przez Komisję. Na opracowanie tematu przeznaczają się 5 godzin. Piśmienne opracowanie z przedmiotu przyrodniczego może być zastąpione przez zadanie praktyczne w pracowni. Przy wypracowaniu piśmiennym, względnie praktycznym zadaniu, wolno używać tylko środków pomocniczych, wskazanych przez Komisję. Przekroczenie tego zakazu pociąga za sobą usunięcie kandydata od zdawania egzaminu w danym terminie.

§ 12. O dopuszczeniu do egzaminu ustnego decyduje podkomisja danego przedmiotu na podstawie wyniku egzaminu piśmiennego.

§ 13. W razie dopuszczenia, egzamin ustny każdego kandydata musi się odbyć w całości w tym samym okresie egzaminacyjnym i przed tą samą Komisją, co egzamin piśmienny.

§ 14. Każdy kandydat, który nie zdaje egzaminu z jęz. francuskiego, angielskiego lub niemieckiego winien podczas egzaminu ustnego z obranego przez siebie przedmiotu wykazać, że jest zdolny rozumieć dzieła naukowe ze swej specjalności, pisane w jednym z wymienionych języków lub w języku włoskim.

§ 15. Kandydaci, którzy nie ukończyli polskiej szkoły średniej lub seminarjum nauczycielskiego, winni na egzaminie ustnym wykazać, że władają poprawnie językiem polskim oraz zdać osobny egzamin z podstawowych wiadomości literatury, z historii i geografii Polski. Komisja może jednak w poszczególnych wypadkach zwolnić kandydata z tego egzaminu.

§ 16. Egzamin ustny trwa najwyżej dwie godziny.

§ 17. Z przebiegu egzaminu prowadzi się protokół, który podpisuje przewodniczący i egzaminatorowie. Decyzja, przy której uwzględnia się wyniki zarówno egzaminu piśmiennego, jak i ustnego, zapada w każdej podkomisji większości głosów.

§ 18. Decyzję (wynik) ogłasza się kandydatowi zaraz po egzaminie.

§ 19. W razie ujemnego wyniku egzaminu kandydat może zgłosić się ponownie do egzaminu nie wcześniej niż po upływie czasu przez Komisję wyznaczonego, a w każdym razie przed upływem okresu ustanowionego w § 1 niniejszego rozporządzenia.

§ 20. Zgłaszając się do ponownego egza-

minu, kandydat winien wnieść ponownie przepisaną opłatę.

§ 21. Przebieg egzaminu uproszczonego z rysunków, śpiewu z muzyką, wychowania fizycznego i pracy ręcznej ustala osobne rozporządzenia.

§ 22. Zakres wymagań z poszczególnych przedmiotów przy egzaminie uproszczonym ustala osobne rozporządzenie.

IV. Świadectwa z egzaminu.

§ 23. Kandydat, który zdał pomyślnie uproszczony egzamin państwowy otrzymuje dyplom na nauczyciela szkół średnich ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich.

§ 24. Dyplom składa się z czterech części:

W części pierwszej świadectwo podaje następujące dane, dotyczące kandydata: imię i nazwisko, miejsce, dzień, miesiąc i rok urodzenia, wyznanie, dotychczasowy przebieg studiów średnich i wyższych oraz datę i liczbę rozporządzenia Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, mocą którego kandydat został dopuszczony do egzaminu. Następnie należy wymienić przedmioty, z których kandydat zgłosił się do egzaminu.

W części drugiej przytoczyć należy temat wypracowania piśmiennego, względnie pracy praktycznej oraz jego ocenę. Następnie należy przedstawić przebieg egzaminu ustnego wraz z oceną wyniku, wyrażoną w jednym ze stopni: bardzo dobrze, dobrze, dostatecznie. Przyczem należy podać imiennie przewodniczącego i egzaminatorów.

W części trzeciej winna być wyrażona ocena władania przez kandydata językiem polskim oraz językiem obcym w zakresie określonym w § 14, ewentualnie także wyniki egzaminu z podstawowych wiadomości z literatury, historii i geografii Polski.

W części czwartej, w zamykającym całe świadectwo orzeczeniu należy stwierdzić, że kandydat (imię i nazwisko) ma prawo nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich (wymienić przedmiot) z językiem wykładowym (wymienić język).

Świadectwo winno być podpisane przez prezesa Komisji lub jego zastępcę, tudzież przez dwóch przynajmniej egzaminatorów i opatrzone pieczęcią urzędową Komisji.

Świadectwo nosi datę dnia, w którym egzamin został ukończony.

Warszawa, dnia 14 kwietnia 1922 r. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego: (—) w z. *T. Łopuszański*.

3.

USTAWA

z dnia 26 września 1922 r.

dotycząca kwalifikacji zawodowych do nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich państwowych i prywatnych.

(Dz. U. M. W. R. i O. P. Nr. 30 z roku 1922 poz. 370).

Art. 1. Kwalifikacje zawodowe do nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich posiada tylko ta osoba, która zdała egzamin państwowy na nauczyciela szkół średnich, ustanowiony rozporządzeniem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 2. Szczególne kwalifikacje zawodowe do nauczania religii w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich oraz sposób ich uzyskania określi Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z właściwymi władzami kościelnymi.

Art. 3. Nauczycielem szkoły średniej ogólnokształcącej lub seminarjum nauczycielskiego może być tylko osoba, posiadająca kwalifikacje zawodowe, wymienione w art. 1. lub 2. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może dopuścić do nauczania osobę, nieposiadającą takich kwalifikacji, jednak na okres nie dłuższy, niż 4-letni.

Art. 4. Nauczyciel szkoły średniej ogólnokształcącej lub seminarjum nauczycielskiego może udzielać nauki przedmiotów, nie objętych jego kwalifikacją, tylko za zgodą kuratora okręgu szkolnego.

Postanowienia przejściowe.

Art. 5. Za posiadające kwalifikacje zawodowe do nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich uważa się również:

- a) osoby, posiadające świadectwa egzaminu nauczycielskiego, wydane przed 1 listopada 1918 r. przez b. austriackie komisje egzaminacyjne dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich lub komisje egzaminacyjne dla kandydatów na nauczycieli rysunków odręcznych i dla kandydatów na nauczycieli gimnastyki w szkołach średnich, a w czasie od 1 listopada 1918 r. do dnia 1 września 1922

- r. przez także komisje w Krakowie i Lwowie;
- b) osoby, posiadające świadectwa egzaminu nauczycielskiego, wydane przed 1 listopada 1918 r. przez b. austriackie komisje egzaminacyjne dla nauczycieli muzyki, a w czasie od 1 listopada 1918 roku do chwili wejścia w życie niniejszej ustawy przez także komisję we Lwowie, oraz osoby, które aż do tej chwili uzyskały pełne dyplomy z ukończenia konserwatorium warszawskiego, lwowskiego, wyższej szkoły muzycznej im. Fr. Chopina przy Towarzystwie Muzeum w Warszawie, lub dyplomy ukończenia konserwatoriów zagranicznych, uznanych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za równorzędne, i odbyły przynajmniej 2-letnią, przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego uznaną za zadowalającą, praktykę szkolną;
- c) osoby, posiadające świadectwa egzaminu nauczycielskiego, wydane przed 11 lipca 1919 r. przez pruskie „Wissenschaftliche Prüfungskommissionen”, oraz osoby, posiadające świadectwa, wydane w czasie od 11 lipca 1919 r. do 1 października 1921 r. przez komisję egzaminacyjną na nauczycieli szkół średnich, utworzoną w Poznaniu rozporządzeniem Naczelnej Rady Ludowej;
- d) osoby, posiadające wydane przed 1 października 1917 r. świadectwa państwowe rosyjskie „uczyciela gimnazji”, „wyższawo domaszniawo nastawnika” lub „domaszniawo nastawnika”, względnie „uczyciela”, — te ostatnie o ile ich właściciele posiadają studia wyższe;
- e) osoby, posiadające dyplomy na nauczyciela szkół średnich, wydane przed wejściem w życie niniejszej ustawy przez państwowe komisje egzaminacyjne dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich powołane przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego;
- f) osoby, posiadające dyplomy ukończenia kursu naukowego lub pedagogicznego, lub też studium pedagogicznego, wydane przed wejściem w życie niniejszej ustawy przez państwową komisję egzaminacyjną przy Państwowym Instytucie Pedagogicznym w Warszawie;
- g) osoby, posiadające świadectwa 1 stopnia na nauczyciela rysunku i modelowania, wydane przed 1 czerwca 1921 r. na zasadzie statutu Tymczasowego Królewsko - Polskich Kursów Pedagogicznych dla nauczycieli rysunku w Warszawie z dnia 19 września 1918 r., oraz osoby, posiadające dyplomy ukończenia państwowych kursów pedagogicznych dla nauczania rysunków w Warszawie, wydane w czasie od 1 czerwca 1921 r. do chwili wejścia w życie niniejszej ustawy;
- h) osoby, posiadające świadectwa egzaminu, uprawniające do prowadzenia ćwiczeń cielesnych w szkołach państwowych powszechnych, średnich i seminariach nauczycielskich, wydane przed wejściem w życie niniejszej ustawy na podstawie statutu państwowych kursów wychowania fizycznego, zatwierdzonego przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 14 września 1921 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 17, poz. 175) oraz na podstawie rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 29 marca 1922 r. w sprawie programów i egzaminów końcowych na państwowych kursach wychowania fizycznego (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 16, poz. 155);
- i) osoby, posiadające świadectwa, uprawniające do nauczania słoju w seminariach, szkołach średnich i powszechnych, wydane przed wejściem w życie niniejszej ustawy na podstawie okólnika Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dn. 13 marca 1920 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 11, poz. 79);
- j) osoby, które przed wejściem w życie niniejszej ustawy uzyskały doktorat lub dyplom ukończenia z egzaminem studiów wyższych oraz odbyły przynajmniej 2-letnią, przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego uznaną za zadowalającą, praktykę szkolną nauczycielską w wymiarze przynajmniej 14 godzin tygodniowo;
- k) nauczycieli, którym przyznano prawo pobierania dodatku za studia wyższe na mocy art. 15 ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. o uposażeniu nauczycieli i dyrektorów państwowych szkół średnich ogólnokształcących,

seminariów nauczycielskich, preparand oraz wizytatorów szkół (Dz. Ust. Rzp. P. Nr. 65, poz. 433) oraz w myśl art. 17 rozporządzenia Prezydenta Ministrów, Ministra Skarbu, Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego i Ministra b. Dzielnicy Pruskiej z dnia 25 października 1920 r. w celu wykonania ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. o uposażeniu nauczycieli, dyrektorów państwowych szkół średnich ogólnokształcących, seminariów nauczycielskich i preparand, oraz wizytatorów (Dz. Ust. Rzp. P. Nr. 103, poz. 688).

Art. 6. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może uznać za posiadających kwalifikacje zawodowe do nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich:

- a) nauczycieli czynnych, którzy przed upływem 1921 r. ukończyli 30 lat życia, odbyli sześć semestrów studiów wyższych w charakterze studentów oraz 5-letnią praktyką nauczycielską, z czego conajmniej 2 lata w szkołach średnich ogólnokształcących lub seminarjach nauczycielskich w wymiarze przynajmniej 14 godzin tygodniowo jeśli uzna 1) praktykę za zadowalającą, 2) studia wyższe za dostatecznie udowodnione świadectwami prac seminaryjnych lub laboratoryjnych, egzaminów półrocznych i t. p.
- b) nauczycieli czynnych, którzy choć nie mogą się wykazać studjami wyższymi w zakresie, wskazanym w punkcie a), czynią jednak zadość wymienionym tam innym warunkom, jeśli uzna ich pracę naukową lub pedagogiczną za wybitną;
- c) nauczycieli czynnych, którzy przed upływem 1921 r. ukończyli przynajmniej 45 lat życia oraz 12 lat pracy szkolnej nauczycielskiej w wymiarze przynajmniej 14 godzin tygodniowo, z czego conajmniej 5 lat w szkołach średnich ogólnokształcących lub seminarjach nauczycielskich, jeśli uzna pracę tę za owocną.

Art. 7. Nauczyciele szkół średnich ogólnokształcących i seminariów nauczycielskich czynni przed końcem 1921 r., którzy a) mają skończoną szkołę średnią ogólnokształcącą lub seminarjum nauczycielskie, b) przed końcem sierpnia 1921 r. ukończyli 25 lat życia oraz c) przed tą datą odbyli 3 lata szkolnej

praktyki nauczycielskiej, uznanej przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za zadowalającą, w wymiarze conajmniej 14 godzin tygodniowo, z czego conajmniej dwa lata w szkole średniej ogólnokształcącej lub w seminarjum nauczycielskim, jakoteż nauczyciele czynni w szkołach średnich ogólnokształcących, seminarjach nauczycielskich lub w szkołach powszechnych przed końcem 1921 r., którzy czynią zadość warunkom, wymienionym pod a) i b), a nadto przed upływem 1928 r. wykazą się conajmniej 3-letnią praktyką nauczycielską w szkole średniej ogólnokształcącej lub w seminarjum nauczycielskim w wymiarze przynajmniej 14 godzin tygodniowo, jeśli Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego tę ich praktykę uzna za wybitną, mogą uzyskać kwalifikacje zawodowe do nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich przez zdanie przed końcem roku 1928 uproszczonego egzaminu państwowego na nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących i seminariów nauczycielskich, ustanowionego rozporządzeniem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. W wyjątkowych wypadkach może Minister dopuścić do egzaminu uproszczonego kandydata, niespełniającego jednego z dwóch pierwszych warunków.

Art. 8. Osobom, które uzyskują kwalifikację zawodową do nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich na zasadzie art. 6, dalej tym z pośród osób, wymienionych w art. 5 lit. a), b), c), d), których oryginalne dyplomy nauczycielskie (świadectwa egzaminu nauczycielskiego) zostały wystawione w języku nie polskim, wreszcie tym z pośród osób, wymienionych w art. 5 lit. j), k), które nie posiadają wcale dyplomów nauczycielskich, Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wyda dyplomy na nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących i seminariów nauczycielskich.

Art. 9. Osoby, które w sposób, określony artykułem 7, uzyskają kwalifikacje zawodowe do nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich, otrzymują dyplomy na nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących i seminariów nauczycielskich od odnośnej komisji egzaminacyjnej.

Art. 10. Osoby, które na podstawie art. 5 i w myśl art. 8 pragną uzyskać dyplomy na nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących i seminariów nauczycielskich, oraz oso-

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie ustawy z dnia 26 września 1922 r., dotyczącej kwalifikacji zawodowych do nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich państw. i prywatnych.
(Dz. U. Rzp. P. Nr. 90, poz. 828).

Do art. 1 i 2.

§ 1. W sprawie ustanowienia egzaminów państwowych, przewidzianych temi artykułami, wydane zostaną osobne rozporządzenia.

Do art. 3.

§ 2. Osoba, nie posiadająca kwalifikacji, określonych ustawą i wydanymi na jej podstawie rozporządzeniami Ministra W. R. i O. P., o ile przed 25 października 1922 r. nie była czynna jako nauczyciel w szkołach średnich ogólnokształcących lub seminarjach nauczycielskich, a chce spełniać funkcje nauczycielskie w państwowych lub prywatnych szkołach wyżej wymienionych kategorii, podlega następującym przepisom:

a) jeśli rozpoczęła lub rozpocznie pracę nauczycielską w państwowych lub prywatnych szkołach średnich ogólnokształcących lub seminarjach nauczycielskich w czasie od 25 października 1922 do 30 czerwca 1923 włącznie, winna wnieść bezwzględnie za pośrednictwem dyrekcji szkoły podanie do właściwego Kuratora Okr. Szk. o dopuszczenie jej do nauczania w myśl art. 3 ustawy;

b) jeśli ma rozpocząć po 30 czerwca 1923 r. pracę nauczycielską w wymienionych pod a) szkołach, winna wnieść także podanie, przed poczynieniem starań o mianowanie jej w szkołach państwowych, względnie przed zawarciem umowy ze szkołą prywatną — wprost do Kuratorium Okręgu Szkolnego, w którym chce pracować.

Do podania, w którym należy wymienić przedmioty nauki, jakich zamierza udzielać, dołączyć ma życiorys, metrykę urodzenia oraz dowody studjów i ewentualnie praktyki nauczycielskiej.

Kurator przesyła podanie wraz ze swym wnioskiem do Ministerstwa W. R. i O. P. Wniosek winien wymieniać imię i nazwisko kandydata, miejsce i datę jego urodzenia, przedmioty i język wykładowy, w którym może nauczać, oraz terytorjum, względnie szkołę, i okres czasu (datę początkową i końcową), na które pozwolenie ma być ważne. Wniosek powyższy przedstawia Kurator osobnem pismem w dwóch egzemplarzach.

by, które na podstawie art. 6 i w myśl art. 8 uzyskać pragną kwalifikacje zawodowe i dyplomy na nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich, winny w przeciągu roku, od chwili wejścia w życie niniejszej ustawy, wnieść do Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego odpowiednio udokumentowane podanie. Osoby, które do powyższego terminu podań nie wniosą, tracą prawo, przewidziane artykułami 5, 6 i 8.

Wyjątek może Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego uczynić dla repatriantów, przedłużając powyższy termin nie dłużej jednak, niż 1 do 2 lat.

Art. 11. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może ograniczyć przyznawane na podstawie art. 6 kwalifikacje zawodowe do prawa nauczania w klasach niższych szkół średnich ogólnokształcących.

Art. 12. Postanowienia art. 3 nie odnoszą się do nauczycieli czynnych w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich przed wejściem w życie niniejszej ustawy. Nauczyciele ci, jeśli nie posiadają kwalifikacji zawodowych do nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich, a nie postarają się o ich nabycie przed końcem roku 1928, tracą prawo nauczania w tych szkołach.

Art. 13. Przez studia wyższe, wymienione w art. 5 i 6, rozumieć należy studia, uprawniające do pobierania dodatków za studia wyższe w myśl art. 4 ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. o uposażeniu urzędników i niższych funkcjonarjuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 429) i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 lutego 1922 r. w tym przedmiocie (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 183).

Art. 14. Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 15. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

(Dz. Ust. Rz. P. z dnia 25 października 1922 r. Nr. 90, p. 828).

Marszałek (—) *Trampczyński.*

Prezydent Ministrów — *Juljan Nowak.*

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego (—) *Dr. Kumaniecki.*

O decyzji Ministra Kuratora zawiadania interesowanego na piśmie według zamieszczonego poniżej wzoru (Wzór A).

Podania o zezwolenie na nauczanie, wnioski Kuratora O. S., oraz to zezwolenie, winny być odrębne od ewentualnych podań o posady w szkołach państwowych, wniosków Kuratora w tej sprawie, oraz dekretów nominacyjnych.

Jeżeli osoba, która otrzymała pozwolenie na nauczanie w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich na pewien okres czasu, pozwolenia tego nie wyzyskała zupełnie lub częściowo, może wnieść podanie o odpowiednie przedłużenie powyższego okresu. Przy wnoszeniu i załatwianiu tych podań obowiązują powyżej podane przepisy.

§ 3. Dyrekcja prywatnej szkoły średniej ogólnokształcącej lub seminarjum nauczycielskiego nie ma prawa zatrudniać nauczyciela, nieposiadającego kwalifikacji, określonych ustawą i wydanymi na jej podstawie rozporządzeniami, który nie był czynny w szkole średniej ogólnokształcącej lub seminarjum nauczycielskiem przed 25 października 1922 r., o ile nie uzyskał zezwolenia Ministra W. R. i O. P. Takiej osobie może dyrekcja szkoły powierzyć tymczasowe nauczanie tylko w szczególnych wyjątkowych wypadkach, uzasadnionych koniecznościami szkolnymi i niemożnością wcześniejszego wystąpienia o pozwolenie na nauczanie, i to tylko wówczas, jeśli osoba ta podanie o pozwolenie już wniosła; o takim prowizorycznym zatrudnieniu winna Dyrekcja szkoły bezzwłocznie zawiadomić Kuratorjum. Dyrekcje szkół są odpowiedzialne za ścisłe przestrzeganie powyższego przepisu.

Do art. 5b.

§ 4. Osoba, która przed 25.X.1922 uzyskała pełny dyplom z ukończenia Konserwatorium muzycznego warszawskiego lub lwowskiego, albo wyższej szkoły muzycznej im. Fr. Chopina przy Tow. Muz. w Warszawie, lub nakoniec dyplom ukończenia jednego z Konserwatoriów względnie innych równoważnych muzycznych uczelni zagranicznych, oraz odbyła przed powyższym terminem przynajmniej dwuletnią praktykę szkolną, winna wnieść przed 25 października 1923 r. do Ministerstwa W. R. i O. P. podanie o uznanie jej za posiadającą kwalifikacje zawodowe do nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich.

Podanie winno być wniesione i udokumentowane w sposób określony § 10 niniejszego rozporządzenia.

Do art. 5 lit. b, j, art. 7, i art. 10.

§ 5. Dowody praktyki szkolnej stanowią zaświadczenia dyrekcji szkół, w których pracował ubiegający się o uznanie kwalifikacji. Zaświadczenia winny podawać dokładnie okres pracy nauczycielskiej w danych szkołach, wymiar godzin tygodniowych w każdym okresie, oraz ocenę wartości tej pracy.

Do art. 5i.

§ 6. Jako osoby, posiadające świadectwa, upoważniające do nauczania slōjdu w seminarjach, szkołach średnich i powszechnych, wydane przed 25.X.1922 na podstawie okólnika Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 23 marca 1920 r., w rozumieniu art. 5 punktu i) ustawy uważa się również osoby, posiadające świadectwa z ukończenia Państwowych Kursów Slōjdu w Krakowie, zorganizowanych w myśl wymienionego powyżej okólnika.

Do art. 6.

§ 7. Jako nauczycieli czynnych w rozumieniu art. 6 ustawy uważa się nauczycieli, pełniących obowiązki nauczycielskie w czasie od 25.X.1922 do 25.X.1923. Przerwa w pełnieniu tych obowiązków wynikła z powodu choroby, innej ważnej przeszkody, lub powołania do pełnienia czynności przy państwowych władzach szkolnych, nie odbiera nauczycielowi charakteru nauczyciela czynnego w powyższym znaczeniu.

Do art. 7 i art. 9.

§ 8. Sprawy uproszczonych egzaminów państwowych na nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich zostaną unormowane osobnym rozporządzeniem.

Do art. 10.

§ 9. Wymienione w art. 10 ustawy podania do Ministerstwa W. R. i O. P. o przyznanie kwalifikacji zawodowych i dyplomu na nauczyciela szkół średnich ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich, należy wnieść drogą służbową przez dyrekcje szkół do właściwych Kuratorów Okręgów Szkolnych. Osoba, nie należąca chwilowo do żądanej szkoły, wnosi podanie wprost do Kuratorjum O. S., na terenie którego pracuje lub ostatnio pracowała, względnie wprost do Ministerstwa W. R. i O. P., jeśli jest jego bezpośrednim funkcjonariuszem. W podaniu należy wymienić, na podstawie jakiego artykułu (i punktu) ustawy oraz w zakresie jakich przedmiotów i języka wykładowego nauczyciel pragnie uzyskać uznanie kwalifikacji,

względnie dyplom, a nadto należy dołączyć do niego tabelę osobową, zestawioną według podanego poniżej wzoru (Wzór B), oraz wszelkie dokumenty, dyplomy, świadectwa i poświadczenia, potrzebne do stwierdzenia faktów, stanowiących — według odpowiedniego artykułu i ustępu ustawy — podstawę do uznania kwalifikacji, względnie wydania dyplomu. Dokumenty winny być dołączone w oryginałach lub przepisowo zalegalizowanych kopiach; w wyjątkowych wypadkach, np. zaginięcia lub zniszczenia aktu i niemożności uzyskania urzędowego duplikatu, zastąpić go wolno poświadczeniami conajmniej dwóch wiarygodnych świadków, stwierdzającymi wszystkie potrzebne dane; przyjęcie takich poświadczeń za wystarczające zależeć będzie od uznania Ministerstwa W. R. i O. P. Termin wnoszenia podań upływa z dniem 25 października 1923 roku; po dniu tym dyrekcje szkół oraz Kuratorja O. S. mogą przyjmować podania tylko od osób, które powróciły do Polski po 25 października 1922 — i to nie później, niż w rok po ich powrocie; po 25 października 1925 i od repatriantów podania przyjmowane być nie mogą.

§ 10. Dyrekcja szkoły, otrzymując podanie, obowiązana jest sprawdzić, czy podanie napisane jest w formie powyżej wskazanej, czy zawiera wszystkie załączniki wymagane ustawą i niniejszem rozporządzeniem i czy dane tabeli osobowej są zgodne z dokumentami; w razie przeciwnym winna podanie podającemu zwrócić. Ten sam obowiązek ciąży na Kuratorjum Okr. Szk. zarówno w odniesieniu do podań składanych bezpośrednio, jak za pośrednictwem dyrekcji szkół.

Dyrekcja szkoły, przysyłając podanie Kuratorowi O. S., wyraża opinię o wartości pracy nauczyciela we wszystkich tych wypadkach, w których odpowiedni artykuł i punkt ustawy przyznaje kwalifikacji względnie dyplomu (art. 5 lit. b, j, art. 6) uzależnia od ceny praktyki (pracy) nauczyciela.

Kuratorjum po gruntownem zbadaniu i przyjęciu podania oraz po stwierdzeniu podpisem odpowiedzialnego urzędnika zgodności wszystkich danych, zawartych w tabeli osobowej, z dołączonymi dokumentami, przesyła je Ministerstwu W. R. i O. P. wraz ze wszystkimi załącznikami i swoim wnioskiem. Wniosek winien być uzasadniony następującymi motywami:

a) opinią Kuratora o autentyczności i wiarygodności dokumentów, dołączonych do podania;

b) opinią Kuratora o zgodności warunków, posiadanych (udowodnionych) przez kandydata, z wymaganiami ustawy;

c) opinią kuratora o wartości pracy nauczycielskiej kandydata w ostatniem trzyleciu w wypadkach, w których odpowiedni artykuł i punkt ustawy przyznaje kwalifikacji względnie dyplomu (art. 5 lit. b, j, art. 6) uzależnia od oceny praktyki (pracy) nauczyciela; opinia ta winna być wyrażona terminem wskazanym w ustawie (praca zadowolająca, owocna, wybitna) oraz uzasadniona wskazaniem danych, na których się opinia opiera (opinie dyrekcji szkół, własne sprostowania kuratorjum, opinie kuratorów innych Okręgów Szkolnych).

Wniosek winien być podpisany przez samego Kuratora O. S., a tylko w razie jego dłuższej nieobecności lub choroby przez zastępującego go urzędnika.

§ 11. W celu zasięgnięcia opinii w wątpliwych sprawach, dotyczących przyznawania kwalifikacji względnie dyplomu, Kurator O. S. powołuje do życia Komisję kwalifikacyjną, złożoną z przedstawicieli nauczycielstwa. Przedstawicieli tych powołuje w połowę bezpośrednio Kurator, w połowie wyznaczają ich zaproszone do tego przez Kuratora organizacje nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich, czynne na terenie Okręgu Szkolnego. Szczegółowo określa skład komisji Kurator O. S. Regulamin czynności ustanawia Kurator O. S. po wysłuchaniu opinii Komisji. W razie niezgodności poglądów w sprawie regulaminu rozstrzyga Minister W. R. i O. P.

Komisji przewodniczy Kurator lub wyznaczony przez niego urzędnik Kuratorjum, a biorą w jej obradach udział także powołani przez Kuratora urzędnicy Kuratorjum, ale tylko z głosem doradczym. Z obrad Komisji spisuje się protokoły, podające nazwiska osób, biorących udział w obradach, oraz dokładne brzmienie uchwał.

Komisji kwalifikacyjnej przedstawia Kurator do zaopiniowania podania nauczyciela w tych wypadkach, w których przyznaje kwalifikacji względnie dyplomu zależy w myśl ustawy (art. 5 lit. b, j, art. 6) od oceny wartości pracy nauczycielskiej.

Uchwały Komisji mają tylko znaczenie opiniodawcze. Kurator, przedstawiając Ministerstwu swój własny sąd o pracy nauczyciela, albo zaznacza zgodność jego z opinią Komisji, albo podaje jego odmienną (ewentualnie umotywowaną) opinię.

Kurator może przedstawiać do opinii Komisji także inne wątpliwe kwestje, związane z przyznaniem kwalifikacji, jak stwierdzenie

ilościowej wystarczalności praktyki szkolnej (liczba lat pracy, ilość tygodniowych godzin), autentyczność przedłożonych dokumentów, wiarogodność zaświadczeń i t. p. W tym wypadku Kurator przedstawia również Ministerstwu — obok własnej opinii — opinię Komisji. Wypadków, których rozstrzygnięcie nie nasuwa Kuratorowi na podstawie ustawy, żadnych wątpliwości, Kurator nie przedstawia Komisji.

Do art. 11.

§ 12. Kurator O. S., przesyłając Ministerstwu W. R. i O. P. podanie nauczyciela, może w miarę uznania postawić umotywowany wniosek o ograniczenie przyznawanych kwalifikacji zawodowych do prawa nauczania w klasach niższych szkół średnich ogólnokształcących.

Do art. 12.

§ 13. Wspomniany w tym artykule artykuł 3 nie odnosi się również — jak wynika z brzmienia art. 5 — do osób, które, jakkolwiek nie były czynne w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich przed wejściem w życie tej ustawy, przed tym terminem jednak uzyskały kwalifikacje określone jednym z punktów art. 5. — o ile w artykule tym nie wymagana jest wyraźnie praktyka szkolna (punkty b, i).

Przewidziana w artykule 12 utrata prawa nauczania wchodzi w życie z końcem roku szkolnego 1928/29.

Warszawa, dnia 23 stycznia 1923 r. (L. 763 D. II).

Kierownik Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

(—) J. Mikulowski-Pomorski.

Załącznik. WZÓR A.
Do Pan . . . . .

Przychylając się do podania Pan . . . . . z dnia . . . . . r. . . . . Pan Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego na mocy art. 3 ustawy z 26 września 1922, dotyczącej kwalifikacji zawodowych do nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich państwowych i prywatnych, udzielił Pan . . . . . reskryptem z dnia . . . . . r. . . . . Nr. . . . . na okres czasu od . . . . . do . . . . . zezwolenia na nauczanie (wymienić przedmiot) w języku wykładowym . . . . . w . . . . . (wymienić albo nazwę pojedynczej szkoły, albo kategorii szkół — szkoły średnie ogólnokształcące, seminarja nauczycielskie, lub jedne i drugie)

na obszarze *) (wymienić nazwę okręgu szkolnego lub jego części).

Kurator.

WZÓR B. TABELA OSOBISTA.

Nazwisko i imię	Miejscowość i data urodzenia Numer dowodu Wyznanie	Obdyle: studja zdane egzaminy z wymienieniem załączonych do podania dowodów	Praktyka szkolna (dokładne oznaczenie każdej szkoły oraz okresów czasu pracy w niej); z podaniem ilości godzin tygodniowych, przypadających na każdy okres. Wymienienie załączon. dowodów	Prace ogłoszone drukiem	Cel podania (przyznanie kwalifikacji względnie dyplomu). Podsiława podania (artykuł i punkt ustawy).
-----------------	--	---	---	-------------------------	---

Zgodność powyższych danych z dokumentami stwierdza:
(podpis)
(charakter służbowy)
(data)

5.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 25 stycznia 1923 roku w przedmiocie zmiany Rozporządzenia tegoż Ministra o egzaminach państwowych dla nauczycieli szkół średnich.

Zmieniając częściowo przepis § 57 Rozporządzenia z 1 listopada 1920 r. Nr. 8378-IV 20 (Dz. U. Min. W. R. i O. P. Nr. 2/20, poz. 16) postanawiam, że termin ustanowiony w powyższym przepisie dla wnoszenia podań o dopuszczenie do składania egzaminów na nauczycieli szkół średnich według dawnych przepisów, przedłuża się do końca roku kalendarzowego 1923.

Warszawa, dnia 25 stycznia 1923 r. (L. 13157-IV/22).

Kierownik Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

(—) J. Mikulowski-Pomorski.

*) Wymienić obszar, jeśli pozwolenie nie odnosi się do jednej tylko szkoły.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 29 stycznia 1923 roku w sprawie egzaminów państwowych na nauczycieli szkół średnich.

Na zasadzie art. 1 ustawy z dnia 26 września 1922 r. dotyczącej kwalifikacji zawodowych do nauczania w szkołach średnich, ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich państwowych i prywatnych (Dz. U. R. P. Nr. 90, poz. 828), zarządza się, co następuje:

§ 1. Celem uzyskania kwalifikacji zawodowych do nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich jakichkolwiek przedmiotów z wyjątkiem religii, śpiewu, z muzyką, rysunków, robót ręcznych i ćwiczeń cielesnych (wychowanie fizyczne), wymagany jest egzamin przed Państwową Komisją egzaminacyjną dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich.

§ 2. Państwowe Komisje egzaminacyjne dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich ustanawiane będą w osobnych zarządzeniach, zawierających zarazem nominacje członków Komisji egzaminacyjnych z pośród profesorów i docentów szkół akademickich, jak również prezesa i dwóch wiceprezesów Komisji.

Egzaminatorzy z przedmiotów dodatkowych: nauki obywatelskiej, wychowania fizycznego, rysunków z historią sztuki plastycznych, muzyki z historią muzyki i robót ręcznych, oraz przedmiotów egzaminu pedagogicznego, mogą być mianowani z pośród osób, nie będących profesorami, względnie docentami szkół akademickich.

Okres urzędowania Komisji trwa trzy lata.

§ 3. Prezes prowadzi i podpisuje korespondencję, przesyła z końcem każdego okresu egzaminacyjnego wykazy aprobowanych i reprobowanych kandydatów Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego i innym Komisjom egzaminacyjnym dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich, reprezentuje Komisję na zewnątrz, ogłasza okresy i terminy egzaminów, wyznacza egzaminatorów z pośród członków Komisji, przewodniczy przy egzaminach i naradach i jest zwierzchnikiem biura Komisji; wiceprezesi zastępują prezesa w razie jego nieobecności, a nadto w wypadkach, w których prezes im zastępstwo poruczy.

§ 4. Komisje egzaminacyjne podlegają bezpośrednio Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 5. Prezes, wiceprezesi i członkowie Komisji pobierają za swe czynności wynagro-

dzenie w wysokości, oznaczonej w osobnym zarządzeniu.

§ 6. Państwowy egzamin na nauczyciela szkół średnich składa się z egzaminu naukowego i egzaminu pedagogicznego.

Egzamin naukowy dzieli się na: wypracowanie domowe, wypracowanie klauzurowe i egzamin ustny.

Egzamin pedagogiczny dzieli się na egzamin ustny i lekcję próbną.

§ 7. Warunki dopuszczenia do egzaminu naukowego są następujące:

- a) obywatelstwo polskie i nieskazitelność pod względem moralnym i obywatelskim. W wyjątkowych wypadkach może Minister na wniosek Komisji egzaminacyjnej, do której kandydat się zgłasza, zezwolić na dopuszczenie do egzaminu obywatela obcego państwa;
- b) ukończenie 3-letnich studiów na wydziale filozoficznym uniwersytetu w sposób, przepisany w akademickim programie studiów poszczególnych nauk. Komisja egzaminacyjna może dopuszczać do egzaminu osoby, które ukończyły w zupełności inny wydział którejś ze szkół akademickich.

Wyjątkowo, aż do odwołania, dopuszczone będą mogły być osoby, które prócz wymagań pod a), wykazały się ukończeniem co najmniej 6-klasowej szkoły średniej przed r. 1915, 3-letnią praktyką nauczycielską w szkolnictwie i ukończeniem 3-letniego naukowego kursu dokształcającego w państwowych instytucjach pedagogicznych, lub w podobnych zakładach prywatnych, uznanych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za stojące na odpowiednim poziomie. W innych wypadkach dopuszczenie do egzaminu będzie możliwe za zezwoleniem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, udzielonem na wniosek Komisji egzaminacyjnej.

§ 8. Do wypracowań klauzurowych i egzaminu naukowego ustnego dopuszczeni być mogą kandydaci, którzy, odpowiadając wszystkim poprzednim warunkom, wykazały się nadto pomyślnym wynikiem wypracowania domowego.

§ 9. Do egzaminu pedagogicznego dopuszczeni mogą być kandydaci, którzy, odpowiadając warunkom, poprzednio wymienionym, wykazały się zdaniem z wynikiem pomyślnym egzaminu naukowego, a nadto ukończeniem studium pedagogicznego w państwowym instytucie pedagogicznym, lub takżeż studium w uniwersytecie, albo też przynajmniej dwuletnią praktyką nauczyciel-

ską w szkołach, wskazanych przez Ministra, odbytą po zdaniu egzaminu naukowego.

§ 10. Podanie o dopuszczenie do egzaminu wnosi się na piśmie do Państwowej Komisji egzaminacyjnej na kandydatów na nauczycieli szkół średnich, wymieniając przedmioty egzaminacyjne oraz dołączając życiorys, dokumenty osobiste i opłatę w wysokości, oznaczonej w osobnym zarządzeniu. Wśród dokumentów osobistych należy przedłożyć metrykę urodzenia, urzędowy dowód tożsamości osoby z fotografią, świadectwo dojrzałości i świadectwo odbytych w myśl § 7 studiów wyższych. Nadto może Komisja zażądać stwierdzenia dokumentami warunków, wymienionych w § 7 a).

Osoby, podpadające pod § 7 b) ust. 2, winny, zamiast świadectwa dojrzałości i świadectw studiów wyższych, przedłożyć dokumenty, stwierdzające, że posiadają warunki, wymagane w tym ustępie.

Dokumenty osobiste kandydata pozostają w przechowaniu Komisji aż do chwili wydania dyplomu, lub odstąpienia kandydata od egzaminu.

§ 11. O dopuszczeniu do egzaminu naukowego i pedagogicznego rozstrzyga Komisja egzaminacyjna. Od jej orzeczenia wolno odwołać się do Ministra, który rozstrzyga ostatecznie.

Kandydat, którego wypracowanie domowe zostało uznane za wystarczające, zgłasza się na piśmie do wypracowania klauzururowego i egzaminu ustnego, składając drugą opłatę w kwocie, której wysokość określona zostanie w osobnym zarządzeniu.

Zgłoszenie do egzaminu pedagogicznego następuje również na piśmie wraz ze złożeniem opłaty w wysokości, oznaczonej w osobnym zarządzeniu.

§ 12. Wszystkie części egzaminu naukowego muszą być zdane przed jedną Komisją. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może jednak zezwolić na odstąpienie od tej zasady w wypadkach wyjątkowych na wspólny wniosek wchodzących w grę Komisji.

§ 13. O przyjęciu wypracowania domowego zawiadamia Komisja kandydata piśmiennie. Wynik wypracowania klauzururowego i egzaminów ustnych traktuje się, jako całość, i ogłasza się kandydatowi ustnie zaraz po egzaminie. Kandydat, który zdał pomyślnie egzamin naukowy, otrzymuje zaświadczenie tymczasowe; po zdaniu egzaminu pedagogicznego, otrzymuje dyplom nauczyciela szkół średnich, w zakresie wymienionych w nim przedmiotów. Dyplom ten, w razie zdawania egzaminu pedagogicznego przed inną Komisją, niż ta, przed którą kandydat skła-

dał egzamin naukowy, ma być podpisany przez prezesów i egzaminatorów obu Komisji. W tym wypadku dokumenty osobiste kandydata pierwsza Komisja przesyła drugiej.

§ 14. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może na wniosek Komisji egzaminacyjnej, opartej na opinii egzaminatorów odnośnych przedmiotów, uwolnić kandydata w całości lub w części od egzaminu naukowego — w razie wykazania się przezeń kwalifikacją naukową w sposób niewątpliwy, albo od egzaminu pedagogicznego — w razie wykazania wybitnego uzdolnienia zawodowego w ciągu dłuższej praktyki nauczycielskiej.

§ 15. Jeżeli wypracowanie domowe kandydata nie zostanie przyjęte, może kandydat zgłosić się powtórnie do egzaminu przed tą samą, lub inną Komisją. Jeśli łączny wynik egzaminu klauzururowego i ustnego jest ujemny, może kandydat te dwie części egzaminu powtórzyć przed tą samą Komisją, nie wcześniej jednak, niż po upływie czasu, przez nią wyznaczonego, a nie później, niż po upływie dwóch lat; jeżeli kandydat chce być egzaminowany w późniejszym terminie, lub przed inną Komisją, musi poddać się ponownie całkowitemu egzaminowi (wraz z wypracowaniem domowym). Komisja egzaminacyjna, reprobując kandydata po egzaminie klauzururowym i ustnym, może go uwolnić od powtarzania tych egzaminów z jednego przedmiotu (t. j. albo głównego, albo pobocznego), w razie powtórnego zgłoszenia się do tych egzaminów.

§ 16. Obie części egzaminu pedagogicznego traktuje się i ocenia jako całość. W razie ujemnego wyniku kandydat może powtórzyć cały egzamin pedagogiczny, przyczem Komisja może uwolnić go od powtórnego zdawania filozofji, o ile egzamin z niej wypadł pomyślnie.

§ 17. Zgłaszając się do egzaminu powtórnego (naukowego lub pedagogicznego), winien kandydat wnieść ponownie przepisaną opłatę.

§ 18. Wymagania przy egzaminie, tryb egzaminowania i forma dyplomu określone zostaną w osobnym zarządzeniu.

§ 19. Nauczyciele szkół średnich ogólnokształcących lub seminarjów nauczycielskich, którzy ukończyli przy Państwowym Instytucie Pedagogicznym w Warszawie trzyletni Kurs Naukowy, względnie dwuletni Kurs Pedagogiczny, lub też dwuletnie studjum Pedagogiczne dla kandydatów na nauczycieli przedmiotów pedagogicznych, mogą aż do dalszego zarządzenia uzyskiwać kwalifikacje zawodowe do nauczania w szkołach średnich

ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich przez zdanie egzaminu przed Państwową Komisją Egzaminacyjną przy Państwowym Instytucie Pedagogicznym w Warszawie.

Egzaminy te podlegają Regulaminowi, zatwierdzonemu przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 20. Świadectwo z egzaminów, wymienionych w § 19, jest równoznaczne z dyplomem nauczyciela szkół średnich, wymienionych w § 13 niniejszego rozporządzenia.

§ 21. Do uzyskania kwalifikacji zawodowej do nauczania śpiewu i muzyki w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich wymagany jest — aż do dalszego zarządzenia — egzamin przed wymienioną w art. 5 b. ustawy z 26 września 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 90, poz. 828) Państwową Komisją egzaminacyjną dla kandydatów na nauczycieli muzyki we Lwowie.

§ 22. Państwowe Komisje egzaminacyjne dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich, o których mowa w art. 5 lit. c) ustawy z dnia 26 września 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 90, poz. 828), wymieniona w art. 5, lit. b) Komisja egzaminacyjna dla nauczycieli muzyki we Lwowie i wymieniona w art. 5 lit. f) Komisja egzaminacyjna przy Państwowym Instytucie Pedagogicznym w Warszawie, działają nadal, aż do dalszego zarządzenia.

Termin trzyletni, wspomniany w § 2, ustęp ostatni niniejszego rozporządzenia, liczy się dla Komisji, wymienionych w art. 5 lit. e) ustawy od daty pisma Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, którem każda z komisji utworzono. Nominacje członków Komisji dla nauczycieli muzyki i komisji przy Instytucie Pedagogicznym zachowują ważność na okres czasu, na który zostały dokonane.

§ 23. Osoby, które w czasie od wejścia w życie ustawy z dnia 26 września 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 90, poz. 828) do wejścia w

życie niniejszego rozporządzenia, złożyły egzamin przed jedną z Komisji, wymienionych w § 22, uważane są za posiadające kwalifikacje zawodowe do nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich, na zasadzie art. 1 ustawy.

§ 24. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Warszawa, dnia 29 stycznia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 38 z r. 1923, poz. 256).

Kierownik Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

(—) *J. Mikułowski-Pomorski.*

7.

OKOŁNIK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do Państwowych Komisji egzaminacyjnych dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich w sprawie regulaminu państwowych egzaminów na nauczycieli szkół średnich.

W związku z § 18 rozporządzenia mego z dn. 29 stycznia 1923 r. w sprawie egzaminów państwowych na nauczycieli szkół średnich (Dz. U. R. P. Nr. 38 23, poz. 256), powyżej przedrukowanego, zarządzam, co następuje:

Przy egzaminach przed Państwowymi Komisjami Egzaminacyjnymi, wymienionymi w art. 5 lit. e) ustawy z dnia 26 września 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 90 z r. 1922, poz. 828), a utrzymanymi mocą § 22 wyżej przedrukowanego rozporządzenia, obowiązują nadal — aż do dalszego zarządzenia — §§ 18 do 57 rozporządzenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 1 listopada 1920 r. Nr. 8378/IV (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 245).

Warszawa, dnia 8 maja 1923 roku (L. 1330 23 S.).

Kierownik Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

(—) *J. Mikułowski-Pomorski.*

ROZDZIAŁ IV.

OGLASZANIE KONKURSÓW W SZKOŁACH PAŃSTWOWYCH

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie mianowania inspektorów szkolnych i ich zastępców, dyrektorów i nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich tudzież kierowników i nauczycieli preparand.

Do wszystkich Kuratorów Okręgów Szkolnych.

Celem wykonania art. 4 p. 8 Ustawy z dnia 4 czerwca 1920 roku (Dz. Urz. Rzp. Nr. 50, poz. 304) zarządzam, co następuje:

1) na stanowiska inspektorów szkolnych i ich zastępców, dyrektorów i nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich i kierowników i nauczycieli preparand odnośnie Kuratorja rozpisują konkurs.

W konkursie należy:

a) wymienić miejscowość, rodzaj stanowiska oraz wymagane kwalifikacje (studja, praktyka nauczycielska, a przy ogłaszaniu konkursów na stanowiska inspektorów i ich zastępców, stwierdzenie zdolności odbywania podróży),

b) oznaczyć termin objęcia stanowiska.

2) Ułożony przez właściwe Kuratorjum konkurs przesyła Kuratorjum do Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego celem ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa W. R. i O. P. Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego ogłaszając konkurs, wyznacza równocześnie termin składania podań w zasadzie nie późniejszy, niż cztery tygodnie od daty ukazania się odnośnego numeru Dziennika Urzędowego. Kuratorjum może ogłosić ten konkurs równocześnie z przesłaniem go do Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w swym Dzienniku Urzędowym, jeżeli go wydaje, lub w inny sposób, jaki uzna za właściwy, zaznaczając, że termin składania podań będzie wyznaczony w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

3) Podania o stanowiska objęte konkursem składają kandydaci, będący już na służbie państwowej, za pośrednictwem swych bezpośrednich władz przełożonych, które przesyłają je niezwłocznie drogą służbową do właściwego kuratorjum z podaniem szczegółowej opinii o kandydacie, oraz z nadmienieniem, czy dany kandydat mógłby być zwolniony z zajmowanego stanowiska bez szkody dla służby. Jeżeli idzie o stanowiska w innym Okręgu, wtedy Kuratorjum właściwe przesyła podania kandydatów ze swą opinią do Kuratorjum ogłaszającego konkurs. Każda władza pośrednia jest obowiązana wysyłać przedłożone sobie podania bezwzględnie, Kuratorjum zaś ogłaszające konkurs ma prawo rozpatrywać przysłane do siebie podania nie wcześniej, niż w cztery tygodnie od chwili upłytnięcia konkursu.

4) Odstąpić od ogłaszania konkursu mogą Kuratorja, jeżeli idzie o stanowiska nauczycielskie w szkołach średnich, seminarjach nauczycielskich i preparandach i to wtedy tylko, jeżeli dobro szkoły wymaga natychmiastowego obsadzenia wolnego stanowiska, a urządzenie chwilowego zastępstwa jest niemożliwe. W żadnym jednak razie nie należy przedstawiać wniosków nominacyjnych bez konkursu na stanowiska, które mogą być uważane za pożądane przez szersze sfery kandydatów ze względu na istnienie szkół wyższych w danej miejscowości, jej położenie, stosunki zdrowotne i t. d.

5) Również przewiduje się możność obsadzania nowych stanowisk wszystkich rodzajów bez konkursu w wypadkach, które uzna Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za konieczne z ważnych względów służbowych, lub celem wykonania uchwał urzędów dyscyplinarnych.

6) Co do przedkładania wniosków przez Kuratoria Okręgów Szkolnych do Ministerstwa, należy przestrzegać zasad następujących:

a) W sprawie obsadzania stanowisk inspektorów szkolnych i ich zastępców, dyrektorów szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich i kierowników preparand, Kuratorjum, ogłaszające konkurs układa z kandydatów, których podania zostały przesłane do Kuratorjum przez władze szkolne pierwszej instancji na terenie Kuratorjum lub przez inne Kuratorja, t e r n o, poczem przedkłada to terno wraz z szczegółowo opracowanym i umotywowanym wnioskiem jakoteż z podaniami i dokumentami wszystkich innych kandydatów Ministerstwu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do rozstrzygnięcia. Ministerstwo wystawi zamianowanemu przez Ministerstwo kandydatowi dekret nominacyjny, prześle dekret do Kuratorjum, na którego terenie pracował dany kandydat, celem zarządzenia wręczenia tego dekretu kandydatowi. Odpisy dekretu przesyła równocześnie zainteresowanemu Kuratorjom (zainteresowanemu Kuratorjum) do wiadomości, celem wydania odpowiednich zarządzeń co do zwolnienia kandydata, względnie celem wprowadzenia go w urządowanie i wymierzenia płacy.

b) W sprawie obsadzenia stanowisk nauczycielskich we wzmiankowanych wyżej zakładach wybiera Kuratorjum jednego kandydata i przedkłada Ministerstwu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wniosek o jego mianowanie, dołączając jednak do wniosku wszystkie podania wraz z wszystkimi dokumentami.

Wniosek ma być przedłożony w dwu jednobrzmiących egzemplarzach.

Jeżeli miałby być zamianowany kandydat, który jeszcze nie był w służbie państwowej, Kuratorjum przedkłada we wniosku co do mianowania także wniosek umotywowany co do policzalności lat pracy poprzedniej, ew. uznania studjów wyższych.

W wypadku zatwierdzenia kandydata Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego uczyni to na jednym egzemplarzu wniosku; wniosek przeto musi być zupełnie konkretny i zdecydowany i tak przedstawiony, aby jego zatwierdzenie nie przed-

stawiało żadnych wątpliwości i nie wymagało dłuższej rezolucji.

Po otrzymaniu zatwierdzenia wniosku, Kuratorium ogłaszające konkurs, zawiadamia w drodze służbowej kandydata o dokonaniem przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zamianowaniu, powołując się na datę i liczbę postanowienia Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, wyznacza mu płacę oraz wydaje wszelkie zarządzenia, związane z objęciem stanowiska przez kandydata. Kandydat, który dotychczas pracował na terenie innego Kuratorium, nie może objąć nowego stanowiska przed zwolnieniem go przez jego bezpośrednią władzę przełożoną.

7) Kandydaci, którzy nie pracowali dotychczas w służbie państwowej, przesyłają swe podania, o ile idzie o stanowiska in-

spektorów i ich zastępców, dyrektorów, wreszcie kierowników preparand, bezpośrednio do Kuratorium ogłaszającego konkurs. Jeżeli starają się o stanowiska nauczycielskie, przedkładają swe podania albo wprost do dyrekcji szkół (kierownictw preparand), w których jest do obsadzenia wolne stanowisko, albo wprost do Kuratorium. Obowiązek zbadania zachowania się kandydatów nauczycielskich, którzy nie byli dotychczas w służbie państwowej, spada wyłączenie na Kuratorium, które stosownie do obowiązujących przepisów użyje do tego władzy politycznej.

Warszawa, dnia 23 czerwca 1922 r. (L. 16424 I).

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego (—) w. z. *T. Łopuszański*.

ROZDZIAŁ V. WYNAGRODZENIE NAUCZYCIELI PAŃSTW. SZKÓŁ ŚREDNICH.

Uwaga wstępna:

Pobory nauczycieli i dyrektorów szkół średnich państwowych oparte są na ustawach:

1) z dnia 13 lipca 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 433),

2) z dnia 18 marca 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 30, poz. 175),

3) z dnia 10 stycznia 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 4, poz. 17),

4) z dnia 5 sierpnia 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 609) i odpowiednich rozporządzeniach wykonawczych.

Ponieważ w najbliższym czasie ma wejść w życie nowa ustawa o uposażeniu pracowników państwowych, przeto przytacza się tylko zasadnicze ustawy, (bez rozporządzeń wykonawczych), które ze względu na zawarte w nich postanowienia pragmatyczne, nawet po wejściu w życie innych ustaw o uposażeniu, zachowają częściowo swe znaczenie.

1.

USTAWA

z dnia 13 lipca 1920 r. O uposażeniu nauczycieli i dyrektorów państwowych szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich i preparand, oraz wizytatorów szkół.

Art. 1. Uposażenie nauczyciela składa się: a) z płacy zasadniczej, b) z dodatku drożyznianego i c) z dodatku za wyższe studia.

Płaca zasadnicza wynosi 1,300 m. pol. miesięcznie i zwiększa się co 3 lata o 300 m. pol. miesięcznie, ilość jednak trzechleci nie może przekraczać dziesięciu.

Dodatek za wyższe studia oblicza się według norm, ustalonych w art. 4 ustawy o uposażeniu urzędników i niższych funkcjonarjuszów państwowych z d. 13 lipca 1920 r. (Dz. Ust. Nr. 65, poz. 429).

Art. 2. Czasu pełnienia normalnej powszechnej powinności wojskowej nie uwzględnia się przy wymiarze trzechleci, inna służba wojskowa zalicza się tylko wówczas, jeżeli nauczyciel nie spełniał jej równocześnie z inną służbą państwową. Trzechlecie przynajmniej się z urzędu od pierwszego dnia miesiąca, następującego po terminie ukończenia trzechlecia.

Art. 3. Przez czas trwania wyjątkowych, wojną wywołanych warunków ekonomicznych, nauczyciel pobiera dodatek drożyzniany do płacy zasadniczej, zależnie od stosunków rodzinnych i miejscowości, w której pełni służbę stale. Dodatek drożyzniany otrzymuje nauczyciel w myśl postanowień art. 5 i 20 ustawy o uposażeniu urzędników i niższych funkcjonarjuszów państwowych z dn. 13 lipca 1920 r. (Dz. Ust. 65, poz. 429), a mianowicie: nauczyciel, mający mniej, niż 3 dodatki za trzydziecia — taki, jak urzędnik VIII stopnia służbowego, mający 3, 4 lub 5 dodatków za trzydziecia — taki, jak urzędnik VII stopnia służbowego, a mający 6 i więcej dodatków za trzydziecia, taki — jak urzędnik VI stopnia służbowego.

Art. 4. Jeżeli nauczyciel lub dyrektor otrzymuje mieszkanie w naturze, potrąca się z uposażenia wartość tego mieszkania.

Art. 5. Nauczyciel ani dyrektor nie może pobierać ze Skarbu Państwa, poza uposażeniem, należnym mu z tytułu niniejszej ustawy, żadnego innego stałego uposażenia. Może jednak za spełnianie pewnych czynności, właściwych innym urzędom, otrzymywać dodatkowe wynagrodzenie, którego wysokość ustala władza centralna w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 6. Prawo do otrzymywania uposażenia rozpoczyna się: a) dla nauczycieli, wstępujących do służby państwowej czy to poraz pierwszy, czy ponownie od 1-go dnia miesiąca, w którym objęcie służby nastąpiło, jeżeli nauczyciel rozpoczął pełnić swe obowiązki w pierwszej połowie miesiąca, a od 15-go — jeśli rozpoczął pełnić swe obowiązki w drugiej połowie miesiąca; b) w pozostałych wypadkach — z dniem, od którego opiewa mianowanie na nowe stanowisko, względnie z dniem pierwszym miesiąca po powstaniu warunków, uzasadniających zmianę w wymiarze uposażenia. Atoli w razie takiej zmiany miejsca służbowego, która pociąga za sobą zmianę wysokości uposażenia, przysługuje nauczycielowi prawo do uposażenia, odpowiadającego nowemu miejscu służbowemu, od pierwszego dnia miesiąca, następującego po uwolnieniu go od poprzednich obowiązków służbowych.

W razie śmierci nauczyciela, wstrzymuje się wypłatę uposażenia z ostatnim dniem miesiąca, w którym śmierć nastąpiła, a w razie rozwiązania stosunku służbowego w inny sposób — z ostatnim dniem tego miesiąca, w którym stosunek ten istotnie ustał.

Art. 7. Uposażenie wypłaca się nauczycielowi w ratach miesięcznych z góry, w pierwszym dniu każdego miesiąca.

O ile pierwszy dzień miesiąca jest niedzielą lub świętem uroczystym — wypłata uposażenia następuje w ostatnim dniu poprzedniego miesiąca.

Art. 8. Unormowane niniejszą ustawą uposażenie odnosi się do maksymalnej ilości godzin nauczania tygodniowo, która do czasu określenia jej w pragmatyce służbowej wynosi: a) dla uczących kaligrafii, rysunków, pracy ręcznej, muzyki, śpiewu lub gimnastyki — 24 godz. (lekcji) tygodniowo (I grupa); do tej liczby godzin obowiązany jest także nauczyciel szkoły ćwiczeń i preparand; b) dla uczących religii, historii, geografii, higieny lubopedeutyki fil. — 20 godz. tygodniowo (II grupa); c) dla uczących języków, matematyki, fizyki, chemii, przyrody, pedagogii — 18 g. tygodniowo (II grupa).

Art. 9. Jeżeli nauczycielowi zostanie powierzone zawiadywanie biblioteką dla uczniów lub zbiorami i pracownią przyrodniczą,

zajęcia z tem związane zalicza mu się jako dwie godziny tygodniowo lekcji grupy II (art. 8). Zawiadywanie zbiorami fizyczno-chemicznymi i odpowiednią pracownią, a tak samo zawiadywanie odrębnymi zbiorami i pracownią fizyczną lub chemiczną tam, gdzie zostały one rozdzielone, zalicza się nauczycielowi jako 3 godz. tygodniowo lekcji grupy II (art. 8). Zawiadywania innymi zbiorami szkolnymi (biblioteką nauczycielską, zbiorami map, obrazów, tablic, modeli i t. p.) nie wynagradza się specjalnie i nie wpływa ono na zmniejszenie określonej art. 8 ilości obowiązkowych lekcji nauczyciela. W wyjątkowych wypadkach wielkiego bogactwa zbiorów i wynikającej stąd znaczniejszej pracy nad zarządzaniem nimi, Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może, w porozumieniu z Ministrem Skarbu, wyznaczyć odpowiednie wynagrodzenie. Księgom prefektem liczy się za dwie godziny lekcji odprawianie nabożeństw szkolnych i wygłaszanie nauk świątecznych dla uczniów. Nauczycielom seminarjów nauczycielskich, biorącym stale udział w konferencjach metodycznych z uczniami, dolicza się je za dwie godziny tygodniowo (grupa II).

Jeżeli nauczycielowi zostanie powierzone stanowisko opiekuna klasy, zajęcia z niem związane zalicza mu się jako 6 godzin lekcji tygodniowo (grupa II art. 8).

Art. 10. W razie potrzeby, nauczyciel obowiązany jest udzielać lekcji oaz spełniać czynności administracyjne lub wychowawcze, wymienione w art. 9, jako równoważne pewnej ilości lekcji, w łącznym wymiarze wyższym, niż w art. 8. W takich wypadkach, za wykraczającą ponad normę art. 8 ilość tygodniowych lekcji przysługuje nauczycielowi dodatkowe wynagrodzenie. (Wysokość wynagrodzenia za godziny nadliczbowe i sposób obliczania ich ilości określa Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, w porozumieniu z Ministrem Skarbu.)¹⁾

Zastępstwa, trwające dłużej, niż dwa tygodnie, są płatne według tych samych norm, co godziny nadliczbowe.

Art. 11. Dyrektor (przełożona) państwowej szkoły średniej i seminarjum nauczycielskiego otrzymuje uposażenie, określone w art. 1, przysługujące mu jako nauczycielowi z tytułu jego lat służby, zarówno w charakterze nauczyciela, jak dyrektora. Prócz tego dyrektor otrzymuje dodatek za kierownictwo w kwocie 1,500 marek polskich miesięcznie. Kierownik preparandy lub szkoły ćwiczeń otrzymuje, oprócz wynagrodzenia, przysługującego mu z tytułu jego służby nauczyciel-

¹⁾ Zmienione ustawą z 18 marca 1921 r.

skiej, dodatek za kierownictwo, w wysokości 400 marek polskich miesięcznie. (Za każdy oddział równorzędny otrzymuje dyrektor lub kierownik 50 mk. pol. miesięcznie. Dyrektor (przełożona, kierownik) państwowej szkoły, przy której jest internat, otrzymuje wynagrodzenie dodatkowe, w wysokości 300 mk. polskich miesięcznie. ¹⁾ Jeżeli wymiar nauczycielskich zajęć dyrektora szkoły średniej lub seminarjum nauczycielskiego przekracza 8 godzin tygodniowo, dyrektor otrzymuje za te zajęcia osobne wynagrodzenie według norm art. 10. ²⁾)

Art. 12. Nauczyciel lub dyrektor, powołany do Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego lub władzy szkolnej drugiej instancji na stanowisko wizytatora szkół, otrzymuje uposażenie, należne dyrektorowi, oraz dodatek wizytatorski w wysokości 600 marek polskich miesięcznie. ³⁾)

Art. 13. Normy wszelkich innych poborów niestałych i ubocznych, jak diety, koszty podróży, określi rozporządzenie Rady Ministrów.

Postanowienia przejściowe.

Art. 14. Przy wyznaczaniu nauczycielom uposażenia po raz pierwszy na podstawie niniejszej ustawy, przy późniejszym przyznawaniu im dodatków trzechlecia, oprócz służby w państwowej szkole polskiej, zalicza się czas ich służby nauczycielskiej w państwowej austriackiej, niemieckiej lub rosyjskiej szkole (na ziemiach polskich), ⁴⁾ jeżeli pozostają w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy w służbie państwowej polskiej lub wstąpią do tej służby najpóźniej w trzy miesiące po tym terminie. Zalicza się również czas, poświęcony w wymiarze najmniej 14 godzin tygodniowo pracy nauczycielskiej w prywatnej polskiej szkole aż do końca roku szkolnego 1919/20. W obydwóch wypadkach zalicza się jednakże do wymiaru trzechlecia najwyżej lat 21. Ograniczenie to nie przesądza jednak w niczem zaliczenia czasu służby w państwowej lub prywatnej polskiej szkole do emerytury. Czas, spędzony po tym terminie w prywatnej polskiej szkole, zaliczać się będzie tylko pod tym warunkiem, że nauczyciel tak najpóźniej 1 stycznia 1921 roku w pisemnej deklaracji odda się do dyspozycji Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego i że posadę w szkole pań-

stwowej nadaną mu przed 1 maja dowolnego roku, od początku następnego roku szkolnego przyjmie. Gdy nauczyciel taki, wskutek przyjęcia nadanej mu posady państwowej, będzie musiał wbrew swemu życzeniu przenieść się do innej miejscowości, przysługuje mu zwrot kosztów przeniesienia, według przepisów dla urzędników państwowych. O uznaniu prywatnej instytucji, w której nauczyciel uczył, za prywatną polską szkołę średnią, jak również o uznaniu za wystarczające złożonych dowodów służby nauczycielskiej, rozstrzyga Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, na podstawie opinii komisji weryfikacyjnej. Decyzje co do zaliczenia lat służby, spędzonych w innej kategorii szkół lub przy mniejszym wymiarze godzin, niż wyżej określono, względnie w innym zawodzie, zastrzeżę się Radzie Ministrów.

Art. 15. Nauczyciele, których przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego uznał za posiadających istotnie pełne kwalifikacje nauczycielskie, jakkolwiek nie posiadają ich formalnie, otrzymują dodatek za wyższe studja według art. 1 niniejszej ustawy.

Art. 16. Postanowienia ustawy niniejszej nie dotyczą nauczycieli kontraktowych, których wynagrodzenie, zależne od ilości godzin udzielanej nauki, względnie od wymiaru innych zajęć szkolnych, normuje Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 17. Ustawa niniejsza obowiązuje od dnia 1 lipca 1920 roku.

Z dniem 1 lipca 1920 r. tracą moc obowiązującą wszystkie ustawy i przepisy w przedmiocie, objętym niniejszą ustawą.

Wyплаты, dokonane w ciągu marca, kwietnia, maja i czerwca 1920 roku ponad ustawowe uposażenia, uważa się za bezwzrostny dodatek regulacyjny po dzień 30 czerwca 1920 roku.

Art. 18. Wykonanie ustawy niniejszej poleca się Prezydentowi Ministrów, Ministrowi Skarbu, oraz Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, a nadto, o ile chodzi o byłą dzielnicę pruską — Ministrowi byłej Dzielnicy Pruskiej).

Marszałek: *Tramczyński*, Prezydent Ministrów i Minister Skarbu: *W. Grabski*, Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego: *T. Łopuszański*, Minister b. Dzielnicy Pruskiej: *W. Kucharski*.

(Dz. Ust. Rz. Pol. Nr. 65 z dnia 31 lipca 1920 r., poz. 433).

¹⁾ Zmienione ustawą z 18 marca 1921 r.

²⁾ W ustawie z 18 marca dodano nowy art. 11 A.

³⁾ W ustawie j. w. dodano nowy ustęp.

⁴⁾ Skreślono w ustawie z 18 marca 1921 r.

USTAWA

z dnia 18 marca 1921 roku o zmianie niektórych postanowień ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. o uposażeniu nauczycieli i dyrektorów państwowych szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich i preparand, oraz wizytatorów szkół (Dz. Ust. Nr. 65, poz. 433).

W ustawie z dnia 13 lipca 1920 r. o uposażeniu nauczycieli i dyrektorów państwowych szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich i preparand, oraz wizytatorów szkół (Dz. Ust. Nr. 65, poz. 433) wprowadza się zmiany, niniejszą ustawą określone.

Art. 1. W artykule 10 rzeczonyj ustawy, zdanie trzecie (po drugiej kropce) ustępu pierwszego otrzymuje brzmienie następujące: „Wysokość wynagrodzenia za godziny nadliczbowe wypłacana będzie z dołu za czas rzeczywistego zatrudnienia w godzinach nadliczbowych, a przy zatrudnieniu całorocznym za 10 miesięcy, wynosić ma miesięcznie: dla grupy I przedmiotów, według określenia art. 8 — $1\frac{1}{2}$ %, dla grupy II — $1\frac{1}{2}$ %, dla grupy III — $\frac{1}{2}$ % całkowitego miesięcznego uposażenia danego nauczyciela, według określenia art. 1 — za 1 godzinę tygodniowo.

Art. 2. W art. 11, zamiast słów od „Za każdy oddział” aż do słów „300 marek polskich miesięcznie”, — wstawia się co następuje: „Za każdy oddział równoległy dyrektor (przełożona) lub kierownik otrzymuje wynagrodzenie miesięczne, równające się każdoczesnemu wynagrodzeniu za 1 godzinę nadliczbową grupy II, a gdy przy szkole jest internal — wynagrodzenie dodatkowe osobne, w wysokości każdorazowego wynagrodzenia za czynności opiekuna jednej klasy, według ustępu 2 artykułu 9”.

Art. 3. Po art. 11 wstawić artykuł nowy, 11A, w brzmieniu następującem: „Dopóki pracownicy państwowi pobierać będą dodatek drożyzniany, dyrektor (przełożona) i kierownik będą pobierali uzupełnienie drożyzniane dodatku dyrektorskiego (za kierownictwo), równające się miesięcznie kwocie marek, w liczbie, odpowiadającej iloczynowi każdorazowego mnożnika drożyznianego w poszczególnych klasach miejscowości: a) — przez 12 dla dyrektora (przełożonej) szkoły średniej ogólnokształcącej i seminarjum nauczycielskiego; b) — przez 3 dla kierownika preparandy, lub szkoły ćwiczeń”.

Art. 4. Do art. 12 dodaje się ustęp 2 w brzmieniu następującem: „Dopóki pracowni-

cy państwowi pobierać będą dodatek drożyzniany, wizytator szkół pobierać będzie uzupełnienie drożyzniane dodatku powyższego według art. 11A, przyczem mnożnik drożyzniany będzie wzięty 16-krotnie”.

Art. 5. W artykule 14, wierszu 5, wyrazy „na ziemiach polskich” ulegają skreśleniu.

Art. 6. Ustawa niniejsza wchodzi w życie od 1 kwietnia 1921 r., a wykonanie jej poleca się Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Marszałek. (—) *Trampczyński*. Prezydent Ministrów: (—) *Witos*. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego: (—) w z. *Tadeusz Łopuszański*.

(Dz. Ust. Rzp. P. Nr. 30 z dnia 6 kwietnia 1921 r., poz. 175).

3.

USTAWA

o dodatku za studja wyższe dla nrzędników państwowych.

Art. 1. Przez czas trwania wyjątkowych, wojną wywołanych, warunków ekonomicznych, dodatek za studja wyższe, przyznany urzędnikom państwowym, pracownikom kolei państwowych, funkcjonarjuszom policji państwowej, profesorom szkół akademickich, nauczycielom i dyrektorom państwowych szkół średnich, ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich i preparand oraz wzytatorom szkół, nauczycielom w średnich szkołach zawodowych, na zasadzie ustaw z dnia 13 lipca 1920 r. (Dz. Ust. Rzp. P. Nr. 65, poz. 429, 430, 431, 432, 433 i 435) zmieniać się będzie w stosunku, w jakim pozostaje każdorazowy mnożnik dodatku drożyznianego dla miejscowości klasy pierwszej do mnożnika 150 (stu pięćdziesięciu).

Art. 2. Dodatek za studja wyższe, przyznany nauczycielom i dyrektorom państwowych szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich i preparand, oraz wizytatorom szkół, nauczycielom w średnich szkołach zawodowych, jakoteż dyrektorom szkół zawodowych oblicza się na podstawie płacy zasadniczej tego stopnia służbowego, wedle którego otrzymują powyżsi pracownicy dodatek drożyzniany.

Art. 3. Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Prezydentowi Ministrów w porozumieniu z Ministrem Skarbu oraz Ministrami Kolei Żelaznych, Spraw Wewnętrznych, Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, o ile chodzi o byłą dzielnicę pruską — Ministrowi b. Dzielnicy Pruskiej.

Art. 4. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1922 r.

Warszawa, dnia 10 stycznia 1922 r. (Dz. Ust. Rzp. P. Nr. 4, 22, poz. 17).

Marszałek: (—) *Trąpczyński*, Prezydent Ministrów: (—) *A. Ponikowski*, Minister Skarbu: (—) *Michalski*, Minister Kolei Żelaznych: (—) *Sikorski*, Minister Spraw Wewnętrznych: (—) *St. Downarowicz*, Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego: (—) *A. Ponikowski*, Minister b. Dzielnicy Pruskiej: (—) *Wybicki*.

Uwaga. W zastosowaniu powyższej ustawy w szkolnictwie średnim dodatek wynosić ma u nauczycieli i dyrektorów:

1) mających mniej niż 3 dodatki za trzylecia, zatem przy płacy zasadniczej 1300 mk., 1600 mk. i 1900 mk. miesięcznie 2946 mk., t. j. kwotę jaką pobiera z tego samego tytułu urzędnik VIII stopnia służbowego jako iloczyn 260 i 11.33 z zaokrągleniem,

2) mających 3, 4 lub 5 dodatków za trzylecia, zatem przy płacy zasadniczej 2200 mk., 2500 mk. i 2800 mk. — miesięcznie 3626 mk., t. j. kwotę, jaką pobiera z tego samego tytułu urzędnik VII stopnia służbowego, jako iloczyn 320 i 11.33 z zaokrągleniem,

3) mających 6, 7 lub 8 dodatków za trzylecia, zatem przy płacy zasadniczej 3100 mk., 3400 mk. i 3700 mk. — miesięcznie 4759 mk., t. j. kwotę, jaką pobiera z tego samego tytułu urzędnik VI stopnia służbowego jako iloczyn 420 i 11.33 z zaokrągleniem.

Nauczyciele kontraktowi pobierać mają stosunkową część dodatku za studia wyższe, zatem stosunkową część kwoty 2946 mk., 3626 mk., względnie 4759 mk. w zależności od ilości trzechleci, grupy, oraz ilości udzielanych lekcji szkolnych.

4.

USTAWA

z dnia 5 sierpnia 1922 r. o podwyższeniu dodatku za usługę lat cywilnych funkcjonariuszów państwowych.

Art. 1. Przez czas trwania wyjątkowych, wojną wywołanych warunków ekonomicznych,

ROZDZIAŁ VI.

Inne postanowienia finansowe.

KOSZTA PODRÓŻY, DJETY I KOSZTA PRZESIEDLEN

Unormowane są rozporządzeniami Rady Ministrów, z których najważniejsze z dnia:

5 sierpnia 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 74, poz. 507 i Nr 88, poz. 577).

dodatek za usługę lat, przyznany urzędnikom i niższym funkcjonariuszom państwowym, pracownikom kolei państwowych, wyższym i niższym funkcjonariuszom policji państwowej, nauczycielom publicznych szkół powszechnych i nauczycielom przedmiotów ogólnokształcących oraz przedmiotów pomocniczych w państwowych niższych szkołach zawodowych — na zasadzie ustaw z 13 lipca 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 429, 430, 431, 434, 435), jakoteż profesorom i pomocniczym siłom nauczycielskim w szkołach akademickich — na zasadzie ustawy z dnia 31 marca 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 226) — zwiększać się będzie w stosunku, w jakim pozostaje każdorazowy mnożnik dodatku drożyznianego dla miejscowości I klasy do mnożnika 150 (sto pięćdziesiąt).

Art. 2. Przez czas wskazany w art. 1, dodatek za trzylecie, przyznany na zasadzie ustaw z dnia 13 lipca 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 433 i 435) nauczycielom państwowych szkół średnich ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich, nauczycielom i instruktorom państwowych szkół zawodowych — zwiększać się będzie w ten sposób, że zwiększeniu, unormowanemu w art. 1, podlegać będzie co trzy lata połowa dodatku za trzylecie.

Art. 3. Wykonanie niniejszej ustawy powirza się Prezydentowi Ministrów w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 4. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1 października 1922 r.

Marszałek: (—) *Trąpczyński*, Prezydent Ministrów: (—) *Juljan Nowak*, Minister Skarbu: (—) *Jastrzębski*.

Uwaga. W zastosowaniu powyższej ustawy w szkolnictwie średnim dodatek za trzechlecie nauczycieli i dyrektorów oblicza się w ten sposób, że połowę dodatków za trzechlecie mnoży się przez 11.333 (1700 : 150 = 11.333).

30 czerwca 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 66, poz. 422).

19 lipca 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 434).

10 maja 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 41, poz. 347).

21 grudnia 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 5 ex 1923 r., poz. 25).

Nadto rozp. Ministerstwa W. R. i O. P. z 28 lutego 1922 r. (Dz. Urz. Minist. W. R. i O. P. z 18 czerwca 1922 r. Nr. 22 91).

Najważniejsze przepisy powyższych rozporządzeń, odnoszące się w szczególności do nauczycieli szkół średnich, postanawiają:

A. **Djety.** Wizytatorowie szkół średnich otrzymują diety według V-go, dyrektorowie według VI-go, nauczyciele zaś według tego stopnia służbowego, według którego pobierają dodatek drożyżnianny, nauczyciele zaś mający mniej niż 3 dodatki za trzylecia otrzymują diety według VIII-go, nauczyciele mający 3, 4 lub 5 dodatków według VII-go, mający 6, 7 lub 8 dodatków za trzylecia według VI-go stopnia służbowego.

B. **Podróże służbowe.** Przy podróżach służbowych należy używać pociągów osobowych, użycie pociągów pośpiesznych dozwolone jest tylko wtedy, gdy cel podróży wymaga pośpiechu, względnie, gdy przez użycie pociągu pośpiesznego zaoszczędza się diety. Diety zalicza się za każdy dzień, w którym przy użyciu pociągu od chwili jego odejścia według urzędowego rozkładu jazdy, podróż trwa co najmniej 6 godzin. Ułamki tego okresu w dniu odjazdu i przyjazdu mogą być zaliczone o ile razem wynoszą najmniej 6 godzin. Przy podróżach wozem czas podróży liczy się od chwili wyruszenia z miejsca. Zwrot za bilety kolejowe zalicza się według tej klasy, do której funkcjonariusz ma prawo, choćby jechał klasą niższą. Wydatki na dorożki zalicza się według taksy obowiązującej w danej miejscowości.

C. **Koszty przesiedlenia.** Zwrot kosztów przesiedlenia należy się przy prze-

siedleniach z urzędu lub w drodze konkursu w granicach jedno- dwu- lub trzymiesięcznego uposażenia, zależnie od stosunków rodzinnych.

Koszta przesiedlenia nie przysługują tym funkcjonariuszom, którzy nie będąc bezpośrednio przedtem w służbie państwowej, wskutek nominacji obejmują w innej miejscowości obowiązki służbowe i tym, którzy już jako funkcjonariusze państwowi przeniesieni zostali na własną prośbę. W tym ostatnim wypadku może szef właściwej władzy centralnej wyjątkowo przyznać koszta przesiedlenia.

D. **Zaliczki na pobory służbowe.** Udzielanie zaliczek na pobory służbowe unormowane zostało dotąd obowiązującym rozporządzeniem Ministerstwa Skarbu z dnia 6 kwietnia 1921 r. Nr. 54 D. B.

Do otrzymania zaliczki zasadniczo jednomiesięcznej, splacanej w 6 ratach, mają prawo tylko funkcjonariusze etalowi, wyjątkowo funkcjonariusz może otrzymać najwyżej dwumiesięczną zaliczkę, splacalną w 12 ratach. Przedłużenie normalnego terminu spłaty zaliczki — udzielenia zaliczki poraz drugi w tym samym roku lub przed ostateczną spłatą zaliczki poprzednio udzielonej, zastrzeżone jest władzom centralnym w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu.

Uwaga. Ustawy i rozporządzenia, dotyczące szkolnictwa, zebrane są w książce: *Łoziński i Stankiewicz: Ustawy i najważniejsze rozporządzenia, dotyczące organizacji oświaty i szkolnictwa w Rzeczypospolitej Polskiej.* Tom I. Rok 1917 — 1920. — Książnica Polska.

CZĘŚĆ II

ADMINISTRACJA SZKOLNA.

L MINISTERSTWO WYZNAN RELIGIJ- NYCH I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO.

**Notatka o działalności b. Wydziału Oświeceni-
a od 5 sierpnia 1915 r. do 17 lutego 1916 r.**
(podług sprawozdania Komisji Likwidacyj-
nej tegoż Wydziału).

Z chwilą opuszczenia Warszawy przez Rosjan, a wkroczenia do niej wojsk niemieckich, Komitet Obywatelski na posiedzeniu swem z dnia 5 sierpnia 1915 r. powołał do życia instytucję, której zadaniem było objęcie całokształtu spraw oraz potrzeb szkolnych i oświatowych Warszawy i jej przedmieść. — Instytucja ta pod nazwą Wydziału Oświeceniowego miała podjąć prace, które podczas wybuchłej wojny za okupacji rosyjskiej wykonywane były przez Komisję Opieki nad dziećmi, Komisję Opieki nad młodzieżą przy Komitecie Obywatelskim oraz przez Komisję szkół wyższych.

W dniu 8 sierpnia odbyło się posiedzenie Organizacyjne Wydziału, który ukonstytuował się w składzie następującym:

Mikulowski - Pomorski Józef — przewodniczący, Sosnowski Paweł — vice przewodniczący, Górska Pia (później Radziwillowiczowa) — referentka sekcji wychowania przedszkolnego, Przanowski Władysław — referent sekcji szkół elementarnych, Zydler Jan — referent sekcji szkół średnich, Miklaszewski Bolesław — referent sekcji szkół zawodowych, Michalski Stanisław — referent sekcji kursów dla dorosłych, Janowski Aleksander — referent sekcji wychowania fizycznego i zajęć pozaszkolnych, Dr. Brudziński Józef — referent sekcji szkół wyższych, oraz pp. Bukowiecki Stanisław, ks. Gralewski Jan, Kociatkiewiczowa Janina, prof. Miklaszewski Walenty, Radoszewski Franciszek, Tosio Kacper — w charakterze członków Wydziału.

Ponadto w skład Wydziału weszli: ks. Antoni Ciepliński i ks. prałat Adolf Jelowic-

ki w charakterze przedstawicieli kościoła katolickiego, p. Julian Machlejd — kościoła ewang., Dr. Samuel Meyersohn — gminy starozakonnych, oraz jako przedstawiciele towarzystw nauczycielskich i delegaci innych instytucji społecznych pp. Bohdan Nawroczyński, Kazimierz Wóycicki, prof. Samuel Dickstein, Dr. Zygmunt Zakrzewski, Dr. Zbigniew Paderewski, Dr. Antoni Rząd (później Józef Higersberger). Ogółem 32 osoby.

Wydział Oświeceniowy na posiedzeniu dnia 11 sierpnia 1915 r. powziął następującą decyzję zasadniczą.

„Wydział Oświeceniowy poczytuje się za władzę szkolną, to jednak nie powinno hamować pracy poszczególnych instytucji i osób pracujących dotychczas w różnych kierunkach pracy oświatowej. Wzajemny stosunek Wydziału do osób i instytucji powyższych określony i ustalony zostanie przez odnośne komisje, ten sam dział pracy oświatowej obejmujące”.

Za zadania swe Wydział uznał:

- 1) Utrzymanie szkół i ognisk oświatowych, ich ulepszenie i zapewnienie im rozwoju.
- 2) Rozciągnięcie opieki społecznej nad wszystkimi szkołami i organizacjami oświatowymi.
- 3) Pobudzenie jeźniejszych mas i zrzeczeń społecznych do pracy nad podniesieniem oświaty, szkolnictwa i nauki, skupianie tych prac i zamierzeń w określonym kierunku.

W myśl tych zasad Wydział Ośw. w dniu 18. VIII. 1915 r. powiadomił przez pisma codzienne ogół, iż „obejmuje z ramienia Komitetu Obywatelskiego m. Warszawy dozór i opiekę nad szkołami w stolicy i na przedmieściach” i przystąpił do wykonywania tych obowiązków, a więc:

- 1) Uruchoił i możliwe ulepszenia zarządził w szkołach miejskich i elementarnych.

2) Organizował szeregi nowych szkół elementarnych,

3) Organizował szkoły rzemieślnicze,

4) Uruchomił Instytut Głuchoniemych i Ciemiętałych,

5) Organizował uczelnie wyższe: Uniwersytet i Politechnikę,

6) Organizował naukę dla analfabetów,

7) Zorganizował kursa uzupełniające dla nauczycieli szkół elementarnych,

8) Rozciągnął opiekę i dozór nad szkołami różnego typu, powołując do pracy szeregi wizytorów.

9) Przeprowadził statystykę szkół, nauczycieli i uczniów.

10) Wydawał koncesje na nowe szkoły, lub rozszerzenie istniejących,

11) Kwalifikował nauczycieli.

12) Organizował Komisje egzaminacyjne na świadectwa dojrzałości.

13) Kwalifikował uczniów do szkół wyższych.

14) Dawał subsydia szkołom.

15) Podjął ocenę podręczników szkolnych.

16) Powołał Komisję do układania programów.

Stowem — Wydział Oświecenia wykonywał całkowitą organizacyjną działalność szkolno-oświatową.

Taki stan rzeczy trwał w ciągu miesiąca sierpnia 1915 r. bez żadnych kwestyj. Już jednak w pierwszych dniach następnego miesiąca, kiedy Prezydium policji niemieckiej zostało powiadomione, że zarząd i nadzór nad wszystkimi szkołami w Warszawie objął Wydział Oświecenia, nadeszła (4. IX. 1915) odpowiedź od tegoż Prezydium, nie kwestionująca wogóle funkcji Wydziału, w której jednak znalazła się wzmianka, że na otwarcie Politechniki i Uniwersytetu pozwolenie danem być nie może.

Od tej daty rozpoczynają się utrudnienia, które stale mają spotykać poczynania Wydziału.

Już pismem z dnia 10. IX. 1915 r. ówczesny prezydent Policji niemieckiej v. Glase-napp powiadamia Przewodniczącego Wydziału, że rozporządzeniem Naczelnego Wodza niemieckiego frontu wschodniego hedą niebawem wprowadzone i rozciągnięte na cały obszar General-gubern. Warszawskiego, postanowienia dotyczące również zarządzeń szkolnych.

W połowie października ukazał się Nr. 1 Rozporządzeń, dotyczących szkolnictwa w Polsce. Przepisy te, zarówno jak i następne były ułożone z zupełnym pominięciem udziału społeczeństwa polskiego, a wprowadzenie

w czyn tych rozporządzeń zaraz dało się odczuć.

Władze okupacyjne zaczęły wyraźnie kwestionować działalność Wydziału, a prezydent Policji pisze 14. X, że zakładanie nowych szkół, powoływanie nauczycieli i kierowników szkół wymagać będzie jego zezwolenia.

Odbywa się szereg konferencji, niemcy „wyjaśniają”, że Wydział Oświec. może nadal istnieć, ale z wyjątkiem Sekcji 2 (szkół elementarnych), pozostałe zaś sekcje mają być organami przygotowującymi wnioski dla mającej być utworzonej „Deputacji szkolnej”.

Wobec takiego stanu rzeczy Wydział Oświecenia na swem posiedzeniu z dn. 28 października postanowił, że proponowana przez okupantów reorganizacja Wydziału jest nie do przyjęcia.

Nastąpił okres walki, alho ściślej, obrony przed zakusami władz okupacyjnych, która przybrała objawy ostre w początkach stycznia 1916 r., kiedy Prezydium Policji niemieckiej przysłało zawiadomienie, w którym wyraźnie jest powiedziano, że

1) Utworzona przez Wydział Komisja Egzaminacyjna ma być natychmiast rozwiązana, a egzamina nie mogą być prowadzone przy udziale lub z polecenia Wydziału.

2) Wykonywanie dozoru szkolnego przez mianowanych przez Wydział Ośw. inspektorów i wizytorów jest wzbronione.

A kiedy odezwy i konferencje w tym przedmiocie nie odniosły pożądanego skutku, 27 stycznia Wydział Oświecenia uchwalił przesłać do Komitetu Obywatelskiego następujący wniosek:

„Wobec zahamowania przez władze okupujące działalności W. O. w zakresie, wytkniętym przez Komitet Obywatelski i po wyczerpaniu wszelkich sposobów uzyskania możliwych warunków dalszej działalności nawet w uszczuplonym zakresie, Wydział Ośw., ulegając konieczności, występuje do Komitetu Obywatelskiego z wnioskiem o rozwiązanie Wydziału Oświecenia”.

Kiedy konferencje, odbyte znowu z Władzami niemieckimi wyjaśniły ostatecznie, że Wydział nie może ani sprawować dozoru nad szkołami, ani mieć wpływu na stan nauczania, że rola jego ma być sprowadzona do wyjednywania i wpłacania luduszków, żądanych przez okupantów na utrzymanie szkół, Wydział Ośw., rozważwszy, na żądanie Komitetu jeszcze raz swoje stanowisko, przyszedł do wniosku, że dalsze jego istnienie zostało uniemożliwione i w dniu 16 lutego

1916 r. uchwalił, że czynności swoich nadal pełnić nie jest w możności.

Stanowisko to podzielił Komitet Obywatelski i w dniu 18 lutego 1916 r. polecił Wydział zlikwidować.

W ten sposób Władze okupacyjne, krępując coraz mocniej czynności Wydziału Oświecenia, doprowadziły do unicestwienia tę zupełnie swojską organizację oświatową, spełniającą najdonioslejsze funkcje narodowe w ciągu 6 miesięcy.

Uwaga. Redakcja niniejszej książki uważa za właściwe umieścić powyższy szkic, skreślony przez p. dyrektora Jana Zydlera, a to zarówno ze względu na samą działalność Wydziału Oświecenia, jak i tę okoliczność, że był on niejako zawiązkiem późniejszego Ministerstwa W. R. i O. P. Świadcząc o tem chociażby nazwiska ludzi, biorących udział w pracach W. Ośw., którzy potem organizowali Ministerstwo W. R. i O. P.

Byli ministrowie W. R. i O. P.

Za czasów „Tymczasowej Rady Stanu”, ukonstytuowanej dnia 14 stycznia 1917 r. istniał Departament Wyznań Religijnych i Oświaty Publicznej, ustanowiony na posiedzeniu Wydziału Wykonawczego tejże Rady Stanu dnia 23 stycznia 1917 r. Na czele Departamentu stanął Józef Mikulowski-Pomorski, członek Tymczasowej Rady Stanu. Dekretem z dnia 3 stycznia — 1918 r. o „Tymczasowej Organizacji Władz Naczelnych” Rada Regencyjna tworzy 8 pierwszych Ministerstw. Departament przelworzono wtedy na Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. Pierwszym Ministrem W. R. i O. P. w gabinecie Jana Kucharzewskiego był Antoni Ponikowski. Po ustąpieniu gabinetu Kucharzewskiego Rada Regencyjna mianowała prezesem Ministrów Antoniego Ponikowskiego (27 lutego 1918 r.), który równocześnie zachował kierownictwo Ministerstwa W. R. i O. P. Także w gabinetach Jana Kantego Steczkowskiego (od 4 kwietnia 1918 r.) i Józefa Świerzyńskiego zatrzymuje A. Ponikowski tekę Oświaty.

Dnia 8. listopada 1918 konstytuuje się w Lublinie „Ludowy Rząd Republiki Polskiej” pod przewodnictwem Ignacego Daszyńskiego. Ministrem Oświaty jest Gabryel Dubiel. Rząd ten nie przenosi się jednak do Warszawy, gdzie Józef Piłsudski powołuje do życia gabinet Jędrzeja Moraczewskiego (17. listopada 1917). Tekę Oświaty obejmuje Franciszek Ksawery Prauss. W miejsce tego gabinetu przychodzi do władzy 16 stycznia 1919 r. gabinet J. I. Paderewskiego. Ministrem

Oświaty zostaje Jan Łukasiewicz. Dnia 13 grudnia 1919 r. zostaje prezydentem Ministrów Leopold Skulski. Tekę Oświaty obejmuje Tadeusz Łopuszański, który zatrzymuje tę tekę także w gabinecie Władysława Grabskiego (23 czerwca 1920 r.). 24 lipca 1920 r. tworzy się gabinet koalicyjny Wincentego Witosa, w którego skład jako Minister Oświaty wchodzi Maciej Rataj. Dnia 13 września 1921 r. ustępuje gabinet Witosa, a dnia 19 września 1922 r. tworzy się gabinet Antoniego Ponikowskiego, który tekę Ministra Oświaty zachowuje dla siebie i piastuje ją aż do chwili mianowania gabinetu Artura Śliwińskiego (28 czerwca 1922 r.). Ponikowski był także ostatnim kierownikiem Ministerstwa Kultury, które za czasów jego premierostwa na mocy uchwały sejmowej z dnia 17 lutego 1922 r. przestało istnieć jako samodzielne ministerstwo i weszło w skład Ministerstwa W. R. i O. P. jako Departament Sztuki. W gabinecie Śliwińskiego (od 28 czerwca do 31 lipca) teka Oświaty nie była obsadzona, decyzja co do powołania ministra W. R. i O. P. miała nastąpić później, ministerstwem kierował faktycznie Podsekretarz Stanu Tadeusz Łopuszański. W gabinecie Juliana Nowaka (od 31 lipca do 17 grudnia) ministrem Oświaty jest do dnia 21 sierpnia sam premier, od tego dnia do 17 grudnia Dr. Kazimierz Władysław Kumaniecki, który nie wszedł jednak już do gabinetu W. Sikorskiego. Kierownikiem Ministerstwa W. R. i O. P. został Józef Mikulowski-Pomorski i sprawował te obowiązki do dnia 28 maja 1923 r.

STATUT ORGANIZACYJNY MINISTERSTWA WYZNAŃ RELIGIJNYCH I OŚWIECENIA PUBLICZNEGO.

Zatwierdzony rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18-go marca 1921 roku. (Monitor Polski z dnia 1 kwietnia 1921 r. Nr. 74).

§ 1. Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego dzieli się na pięć departamentów: Szkolnictwa Ogólno-Kształcącego, Szkolnictwa Zawodowego, Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ogólny i Wyznań Religijnych oraz niewłączyony do departamentów Wydział Archiwów.

§ 2. Departament Szkolnictwa Ogólno-Kształcącego składa się z sześciu wydziałów: Wychowania Przedшкольного, Szkolnictwa Powszechnego, Szkolnictwa Średniego, Seminarjów, Oświaty Pozaszkolnej i Wydawnictw.

Pierwsze pięć wydziałów załatwiają sprawy ustalania teoretycznych podstaw danego działu, opracowują odnośne programy, regu-

laminy i podręczniki oraz sprawują zarząd i nadzór nad danym działem szkolnictwa. Wydział Szkolnictwa Średniego obejmuje również inspekcję harcerstwa.

Wydział Wydawnictw zajmuje się techniczną i administracyjną stroną wydawnictw i pomocy naukowych.

§ 3. Departament Szkolnictwa Zawodowego składa się z dwóch wydziałów Szkolnictwa Technicznego i Handlowego, oraz z Referatu Szkół dla Dziewcząt.

Wydział Szkolnictwa Technicznego załatwia sprawy średnich szkół technicznych, szkół kolejowych, szkół rzemieślniczych kształcących i doksztalających, oraz agrotechnicznych.

Wydział Szkolnictwa Handlowego załatwia sprawy szkół i kursów handlowych i kupieckich.

Referat Szkół dla Dziewcząt załatwia sprawy szkół i kursów gospodarstwa domowego, oraz szkół zawodowych dla dziewcząt, z wyjątkiem tych, które należą do zakresu działania Wydziału Szkolnictwa Technicznego lub Handlowego.

§ 4. Departament Nauki i Szkolnictwa Wyższego składa się z trzech wydziałów: Nauki, Uniwersytetów i Akademickich Szkół Technicznych.

Wydział Nauki sprawuje opiekę państwową nad nauką polską oraz załatwia sprawy biblioteczne.

Wydział Uniwersytetów załatwia sprawy uniwersytetów państwowych i wyższych ogólnokształcących uczelni prywatnych.

Wydział Akademickich Szkół Technicznych załatwia sprawy akademickich szkół technicznych państwowych i prywatnych.

§ 5. Departament Ogólny składa się z pięciu wydziałów: Prezydjalnego, Sprawozdawczego, Budżetowo-Rachunkowego, Wychowania Fizycznego i Budownictwa Szkolnego.

Wydział Prezydjalny załatwia sprawy ogólne Ministerstwa, sprawy wynikające ze stosunku Ministerstwa do Sejmu, Naczelnika Państwa, Rady Ministrów i innych Ministerstw i urzędów centralnych, oraz wszelkie sprawy nie należące do zakresu działania innych wydziałów, wydaje opinie prawne, przeprowadza ostateczne redakcje projektów ustaw i rozporządzeń, załatwia sprawy personalne urzędników i funkcjonariuszów Ministerstwa i urzędów podległych, oraz obejmuje kancelarię i intendenturę Ministerstwa.

Wydział Budżetowo - Rachunkowy załatwia sprawy budżetowe i finansowe Mini-

sterstwa, oraz kontrolę rachunkową urzędów podległych Ministerstwu.

Wydział Sprawozdawczy załatwia sprawy okresowych sprawozdań Ministerstwa i sprawy prasowe, nadto obejmuje on redakcję Dziennika Urzędowego, oraz bibliotekę Ministerstwa.

Wydział Wychowania Fizycznego załatwia sprawy wychowania fizycznego, pedagogiki leczniczej i higieny nauczania oraz sprawuje nadzór nad działalnością lekarzy szkolnych.

Wydział Budownictwa Szkolnego załatwia sprawy budownictwa szkolnego, inwentaryzację budynków, pozostających w zarządzie Ministerstwa i władz podległych oraz sprawy ich remontu i inspekcji.

§ 6. Departament Wyznań Religijnych składa się z dwóch wydziałów: Wyznania Katolickiego i innych Wyznań.

Wydział Wyznania Katolickiego załatwia całokształt spraw związanych z wykonaniem praw i opieki państwa w stosunku do kościoła katolickiego.

§ 7. Wydział innych Wyznań załatwia całokształt spraw związanych z wykonaniem praw i opieki państwa w stosunku do wszystkich innych wyznań.

Wydział Archiwów załatwia całokształt spraw związanych z organizacją i administracją archiwów państwowych.

§ 8. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, wyznaczy, jakie z dotychczasowych Wydziałów Ministerstwa mają być utrzymane do czasu zorganizowania kuratoriów okręgowych.

Uwaga. Statut powyższy nie wszedł w życie i prawdopodobnie ulegnie pewnym zmianom.

WYKAZ TELEFONÓW I ROZMIESZCZEN BIUR

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Centrala (Al. Ujazdowskie 20) 311-62, 311-63.
Minister (Bagatela 12) 150-31 i wewnętrzny.
Wiceminister (Bagatela 12) 190-26 i wewn.
Sekretarz generalny Dr. Dawidowski (Bagatela 12) 52-29

Sekretarz osobisty Pana Ministra Zdrojewski 150-31.

Sekretariat generalny (Bagatela 12) wewn.

Sekretariat generalny wewnętrzny.

Sekretariat generalny B. Opiełińska 26-06.

Kancelaria Główna (Bagatela 12).

Telefon ogólny 178-62.

**Departament I (Szkolnictwa Powszechnego
(Bagatela 12).**

Dyrektor Departamentu Żlobicki 238-85 i we-
wnętrzny.

Telefon ogólny 266-86.

Naczelnik wydziału szkół powszechnych Dr.
Reiter 163-47.

Falski (Plac 3-ch Krzyży 8) wewnętrzny.

Wydział budowy Szkół powszechnych Wiz.
Bromirski 45-12 i wewnętrzny.

Wydział Seminarjów N. Radwan 6-24.

W. W. Dobrowolski i Mikułowski 6-31.

**Departament II. (Szkolnictwa Średniego)
Bagatela 12.**

P. ob. dyr. dep. Dr. Z Zagórowski 232-04.

N. W. W. Gubrynowicz wewnętrzny.

Telefon ogólny 52-17.

Wydział programowy, biblioteka Minister-
stwa 55-87.

Inspektorat harcerstwa (Al. Ujazdowskie 37)
266-85 i wewnętrzny.

N. J. Szarota 6-14.

**Departament III. (Szkolnictwa Zawodowego)
Bagatela 12.**

Dyrektor Departamentu, Jarniński 43-93.

Telefony ogólne 6-19, 78-42 i wewnętrzny.

**Departament IV. (Nauki i Szkół Wyższych)
Szopena 1.**

Kierownik Departamentu Dr. Czeżowski
51-88.

Telefon ogólny 45-57 i wewnętrzny.

Naczelnik Wydziału Politechnicznego we-
wnętrzny.

Oddział Finansowy 178-67.

Wydział Nauki i bibliotek państwowych
(Plac Trzech Krzyży 8) 66-46 i wew-
nętrzny.

Departament Wyznań (Al. Ujazdowskie 37).

Dyrektor Departamentu Piekarski 144-40.

Wydział prezydjalny Dpt. i Wydział grecko-
katolicki Głowacki wewnętrzny.

Naczelnik Wydziału Prezydjalnego Bogdań-
ski 45-16.

Naczelnik Wydziału katolickiego ks. biskup
Szelązek 178-76.

Naczelnik wydziału ewangelickiego Geisler
wewnętrzny.

Telefon ogólny wydz. katolickiego i ewan-
gelickiego 178-81.

Naczelnik wydziału mojżeszowego, Adalberg
wewnętrzny.

Telefon ogólny wydziału mojżeszowego we-
wnętrzny.

Wydział prawosławny Strzałkowski i Bo-
rowski wewnętrzny.

**Departament Kultury i Sztuki
(Nowogrodzka 21).**

Telefony ogólne 50-21.

Dyr. Dep. Skotnicki 50-23.

Wydział finansowy. (Ordynacka 15).

Naczelnik Wydziału Walter 5-69.

Telefon ogólny 22-13.

Wydział Prawny (Bagatela 12).

Naczelnik Wydziału p. Okęcki wewnętrzny.

Telefon ogólny 45-74.

Wydział Hygieny Szkolnej (Bagatela 12).

Telefon ogólny 235-54.

Wydział Oświaty Pozaszkolnej (Bracka 12).

Naczelnik Wydziału Janowski 275-34.

Telefon ogólny wewnętrzny.

**Biurowisko Biadacznictwa Szkolnego
(Plac Trzech Krzyży 8).**

Telefon ogólny 25-78 i wewnętrzny.

Wydział archiwów państwowych (Długa 13).

Naczelnik Wydziału Paczkowski 124-52.

Telefon ogólny 124-64.

Archiwum Ministerstwa W. R. i O. P.

(Uniwersytet) 246-62.

**Kooperatywa (Al. Ujazdowskie Nr. 20), we-
wnętrzny.**

Połączenie przez telefon wewnętrzny zy-
skuje się za pośrednictwem Centrali telefo-
nicznej Ministerstwa.

Godziny przyjęć.

Wydział Oświaty pozaszkolnej }
Kancelaria główna } w godzi-
Wydział gospodarczy } nach biuro-
Dziennik Urzędowy } wych

Minister W. R. i O. P. we wtorki i piątki
od 1 — 2 pp.

Wiceminister we wtorki, piątki i soboty
od 1 — 2 pp.

Sekretariat Generalny }
Wydział Prawny } w godz. biurow.

Departament Szkolnictwa Powszechnego

Dyrektor, Naczelnicy Wydziałów, Referenci
12 — 1.

Dyżurny urzędnik 12 — 1.

Departament Szkolnictwa Średniego
Dyrektor Departamentu } od 1—3 pp.
Naczelnicy Wydziału, Referenci }

Departament Szkolnictwa Zawodowego
Dyrektor Departamentu, Referenci od 12
do 2 pp.

Kancelarja od 9 — 3 pp.
Wydział Higieny Szkolnej od 12 — 2 pp.

SKŁAD OSOBOWY

**Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświe-
cenia Publicznego**

Głabiński Stanisław Minister
Lopuszański Tadeusz Podsekretarz Stanu 74
e MF 25

Sekretariat Generalny

Dawidowski Karol Dr.—Sekretarz Generalny
82 DF e N 19

Zdrojewski Eugenjusz—Starszy referent 92 a 6
Polomska Aniela—Pomocnik referenta
Łaganowska Melanja—Pomocnik referenta
Smoszyńska Natalja—Sekretarz
Kuczyńska Maria—Kancelista

Dział Osobowy

Opielińska Bożenna—Referent
Weigel Michał—Pomocnik referenta 79 a
Zaleska Janina—Sekretarz

Wydział Prawny

Okęcki Stanisław Dr.—Naczelnik Wydziału
w IV stopniu służb.
Cybulski Stanisław—Referent
Godet Jan—Pomocnik referenta
Bujalska Stanisława—Sekretarz
Wierzbicki Jan—Starszy kancelista

Wydział Finansowy

Walter Władysław—Naczelnik Wydziału

Referat Kancelaryjny

Sankowski Jan—Sekretarz
Nowicki Stanisław—Kancelista
Okrasianka Janina—Kancelista
Czerniewska Anatolja—Pomocnik kancelisty
Stanikowska Helena—Pomocnik kancelisty

Referat Budżetowy

Olszewski Antoni—Referent
Zawadzki Kazimierz—Starszy kancelista

Referat Rachunkowy

Mroczkowski Lucjan—Referent
Mielnicki Witold—Pomocnik referenta
Olewiński Edward—Pomocnik referenta

Szyndlerowa Jadwiga—Pomocnik referenta
Doering Emil—Pomocnik referenta
Szara Elżbieta—Sekretarz

Referat Rachunkowy Departamentu Wyznań
Majewski Władysław—Pomocnik referenta
Dembowski Jan—Sekretarz
Gietko Antoni—Kancelista

Referat Rachunkowy Wydziału Oświaty
Pozaszkolnej

Rydzewski Henryk—Pomocnik referenta

Referat Sprawozdawczy

Zadrzywiński Roman—Referent
Kłosiński Stanisław—Referent
Bilek Włodzimierz—Pomocnik referenta
Kozakiewicz Teodor—Sekretarz
Wiałowski Wincenty—Starszy kancelista

Oddział Finansowy przy Departamencie
Szkolnictwa Powszechnego

Referat Budżetowy

Waydel Edward—Starszy referent
Borowiecki Feliks—Referent
Krauze Henryk—Starszy kancelista

Referat Rachunkowy

Illicki Antoni—Referent
Zawodna Zolja—Starszy kancelista
Czerniak Kazimierz—Kancelista

Referat Asygnacyjny

Dumnicki Mieczysław—Pomocnik referenta
Chojnicki Włodzimierz—Pomocnik referenta
Kujawska Anna—Sekretarz
Wachłowska Franciszka—Starszy kancelista
Jasińska Elżbieta—Kancelista

Oddział Finansowy przy Departamencie
Szkolnictwa Średniego

Dzierzbicki Eugenjusz—Referent
Robiecki Roman—Sekretarz
Wiśniewski Marjan—Sekretarz
Baltruszajtis Władysław—Sekretarz
Niewęglowski Zygmunt—Starszy kancelista
Kuszczyńska Wanda—Kancelista
Batorski Wiesław—Kancelista
Hotodeński Lucjan—Kancelista

Kancelarja Główna

Woyciechowski Karol—Naczelnik Kancelarji
Rodysówna Janina—Pomocnik referenta
Tylicka Paulina—Sekretarz
Bieliński Władysław—Sekretarz
Harkiewicz Sabina—Sekretarz

Ostrowska Helena—Sekretarz
Drewska Cecylja—Sekretarz
Humańska Florentyna—Sekretarz
Adamska Bronisława—Sekretarz
Marcinkowska Janina—Starszy kancelista
Mahrburzanka Janina—Starszy kancelista
Ostrowska Marja—Starszy kancelista
Bogacka Marja—Starszy kancelista
Szokowski Józef—Starszy kancelista
Bogusz Julian—Starszy kancelista
Radomska Władysława—Kancelista

Departament Szkolnictwa Powszechnego

Żłobicki Władysław—Dyrektor Departamentu 80 eMF 20

Wydział Szkolnictwa Powszechnego

Reiter Marjan Dr.—Naczelnik Wydziału 74 DF ePGi 24

Siwak Michał—Naczelnik Wydziału 68 eHG 24

Gralewski Jan ks.—Wizytator 68 sd 20

Stypiński Józef—Wizytator 80 d 19

Eckert Ludwik—Wizytator 76 a 24

Falski Marjan Dr.—Starszy referent 81 d inż. DF 8

Marszałek Stanisław—Starszy referent 86 W 17

Rostkowski Bronisław—Starszy referent 84 d 10

Serafin Tomasz—Referent 91 W 11

Wydział Budowy Szkół Powszechnych

Bromirski Waclaw—Kierownik Wydziału Wizytator 78 d inż 11

Kumant Franciszek—Starszy referent

Zieliński Bogdan—Referent

Dąbrowski Jan—Pomocnik referenta

Barszczewska Janina—Starszy kancelista

Marconi Tekla—Starszy kancelista

Budzińska Jadwiga—Starszy kancelista

Fialkowska Marja—Kancelista

Balaban-Tukalska Julia—Kancelista

Wydział Seminarjów Nauczycielskich

Radwan Władysław—Naczelnik Wydziału 84 a 14

Czerwiński Sławomir—Rada ministerjalny 85 d 11

Górska Marja Dr.—Referent

Wydział kształcenia nauczycieli czynnych

Dobrowolski Stanisław—Kierownik Wydziału, Wizytator 83 a 14

Mikulowski Tadeusz Dr.—Wizytator 84 DF ePN 13

Grzybowska Marja—Starszy referent 71 ss 23

Warachowski Adam—Referent
Drzewiecka Marja—Pomocnik referenta 91 m 9

Wydział Szkół Specjalnych

Hellmann Jan—Kierownik Wydziału, Wizytator 83 d 13

Grzegorzewska Marja Dr.—Starszy referent 87 d 3

Kancelarja

Namitkiewicz Zolja—Sekretarz
Jędrzejak Lucyja—Starszy kancelista
Dumnicka Kazimiera—Starszy kancelista
Szawlowska Marja—Starszy kancelista
Stępowska Janina—Kancelista
Bruszevska Irmina—Kancelista

Departament Szkolnictwa Średniego

Wydział Administracyjny

Zagórowski Zygmunt Dr.—Pełni o. Dyrektora Departamentu, Naczelnik Wydziału, Wizytator 86 DF ePN 14

Ciepliński Antoni ks.—Wizytator 73 d 21

Padiak Władysław—Starszy referent

Górecki Franciszek—Referent

Cetnarski Aleksander—Referent

Murawski Waclaw ks.—Pomocnik referenta 89 sd 9

Januszewska Jadwiga—Pomocnik referenta

Blumowa Anna—Sekretarz

Kasprzycki Stefan, urz. kontr.

Wydział dla spraw szkolnictwa w Małopolsce

Gubrynowicz Władysław—Naczelnik Wydziału 74 eN 24

Smoszyński Władysław—Starszy kancelista

Wydział Programowy

Kielski Bolesław—Naczelnik Wydziału 79 ePFr 20

Cybulski Stefan—Rada ministerjalny 58 d 23

Nawroczyński Bogdan Dr.—Wizytator 82 DF 11

Czerwiński Kazimierz—Wizytator 69 d 24

Haberkantówna Wanda—Dr. starszy referent
Wolertowa Zolja—Sekretarz

Wydział Wydawniczy i Komisja Oceny Książek

Szarota Jan—Kierownik Wydziału, Wizytator 81 d 19

Hofman Witold—Starszy referent 76 a 3

Grotowska Helena—Referent

Panuńnik Marjan—Starszy kancelista

Biblioteka

Ziemiński Zygmunt Dr.—Starszy referent
81 DF 19
Lopacińska Helena—Pomocnik referenta
Lechowska Marja—Kancelista

Kancelarja

Szczekowska Paulina—Sekretarz
Miśkiewicz Eugenja—Sekretarz
Kalczyńska Janina—Starszy kancelista
Bem Kazimiera—Starszy kancelista

Naczelny Inspektorat Harcerski

Wocalewska Marja—Referent 95 m 5
Sedlaczek Stanisław—Pomocnik referenta

Departament Szkolnictwa Zawodowego

Jarniński Mieczysław—Dyrektor Departamentu 74 d inż. 19

Wydział I — Szkół Technicznych

Lukaszewicz Stanisław—Naczelnik Wydziału. Zastępca Dyrektora Departamentu 84 d inż 4

Słojewski Aleksander—Wizytator 88 d inż 6 (szkoly techniczne).

Siemiradzki Franciszek—Wizytator 70 d inż. 21 (szkoly techniczne)

Kaczyński Adam—Starszy referent 83 a 6 (szkoly agrotechniczne)

Malanowicz Józef—Starszy referent 69 d inż. (szk. techniczne — kolejowe)

Ciechanowski Jerzy—Referent 95 d inż (sprawy person. i ogólne)

Zawistowicz Tadeusz—Sekretarz

Wydział II — Szkół Rzemieśniczo-Przemysłowych

Śmitkowski Alfred—Naczelnik Wydziału 59 d inż 23

Bieliński Aleksander—Wizytator 67 d. inż 18
Dąbrowski Stanisław—Referent 84 d 9

Wydział III — Szkół Doksztalcających

Czechowski Kazimierz—Naczelnik Wydziału 86 a mał 8

Chrzczonowicz Leonidas—Starszy Referent 70 d d inż

Wydział IV — Szkół Handlowych

Kirst Henryk—Naczelnik Wydziału 83 d 2
Byszewski Witold—Wizytator 75 d 9 (szkoly handlowe, kupieckie i doksztalcające)

Rndziański Otton—Starszy referent 71 d

Dymitrewicz Kazimierz—Referent 71 ss

Tarnowski Anatoljusz—Pomocnik referenta 95 a

Wydział V — Szkół Zawodowych Żeńskich
Zaborowska Marja—p. o. Nacz. Wydz., Wizytator 75 ng 20

Strasburger Marja—Referent

Oddział Finansowy

Lechowski Stelian—Referent
Walter Jan—Pomocnik referenta
Berszow Aniela—Pomocnik referenta
Baroń Aleksander—Sekretarz
Grimmówna Mieczysława—Starsza kancelistka

Lechowska Irena—Starsza kancelistka
Boye Ludwik—Starszy kancelista
Łukomska Teodozja—Starsza kancelistka
Imieliówna Stelania—Starsza kancelistka
Hnbe Janina—Kancelistka
Wolska Kazimiera—Starsza kancelistka
Germar Bertold—Starszy kancelista
Chondru Włodzimierz—Starszy kancelista
Porajski Mieczysław—Kancelista

Referat Budżetowo - Personalny

Jaworska Jadwiga—Referent
Dnbrowska Stanisława—Pomocnik referenta

Kancelarja

Matnszewska Halina—Pomocnik referenta
Łukomska Aleksandra—Sekretarz
Goljan Marja—Pomocnik sekretarza
Parzycka Stelania—Starszy kancelista
Mrozińska Józela—Starszy kancelista
Dobrusiak Aniela—Kancelista
Orłowska Felicja—Kancelista

Departament Nauki i Szkół Wyższych

Czeżowski Tadeusz Dr.—Kierownik Departamentu 89 DF 11

Wydział Uniwersytecki

Zieleńczyk Adam Dr.—Starszy referent 80 DF 7

Dobija Mieczysław Dr.—Starszy referent 94 d 6

Solecki Adam Dr.—Starszy referent 93 d 7
Laskowska Zofja—Sekretarz

Wydział Politechniczny

Lewicki Adam Dr.—Naczelnik Wydziału
Wex Rudolf—Starszy referent 87 a 12

Buszkowski Leon—Starszy referent 77 d inż 17

Sierżputowska Stanisława—Referent

Oddział Finansowy

Uściński Stanisław—Starszy referent
Łapiński Czesław—Referent

Nadolski Piotr—Referent
Borowska Marja—Referent
Waszul Bolesław—Referent
Dormianikówna Józeta—Pomocnik referenta
Żurawski Stefan—Kancelista

Kancelarja

Sciechowska Marja—Pomocnik referenta
Bucharłowska Konstancja—Pomocnik referenta
Kozłowska Zofja—Sekretarz
Poths Marja—Starszy kancelista
Rykowska Stanisława—Starszy kancelista
Rogulińska Lucyna—Starszy kancelista
Ichnowska Zofja—Starszy kancelista
Wizówna Irena—Kancelista
Płatkówna Jnlja—Kancelista

Wydział Nauki

Michalski Stanisław—Naczelnik Wydziału 65
d inż 25
Wojciechowski Jan—Starszy referent
Dzik Faustyn—Starszy referent 92 a 4
Przybyłowicz Wojciech—Referent
Paszkiwicz Zofja—Sekretarz
Brydziński Antoni—Sekretarz
Zajkowska Wacława—Starszy kancelista

Wydział Biblioteczny

Demby Stefan—Starszy referent
Abramowicz Marjan—Starszy referent

Wydział Oświaty Pozaszkolnej

Janowski Aleksander—Kierownik Wydziału
66 d inż 25
Nowicki Eustachy Dr.—Starszy referent 85
DF 14
Kołodziejczyk Józef—Referent 92 ss 4
Przedpeński Andrzej—Referent 96 ss 7
Wąsicka Janina—Pomocnik referenta
Wiącek Antoni—Sekretarz
Piekacz Kazimiera—Starszy kancelista
Kamińska Marja—Starszy kancelista

Wydział Hygieny Szkolnej

Kopczyński Stanisław Dr.—Naczelnik Wydziału
Zawadzki Władysław Dr.—Starszy referent
Szymańska Janina—Pomocnik referenta

Wydział Budownictwa Szkolnego

Eychhorn Franciszek—Kierownik Wydziału
Budownictwo Seminarjów Nauczycielskich
i Preparand
Rogowski Henryk—Starszy referent
Rabik Zdzisław—Referent

Budownictwo Szkół Średnich i Zawodowych
Ruśkiewicz Aleksander—Starszy referent
Eichler Antoni—Referent

Budownictwo Szkół Wyższych

Mączyński Zdzisław—Radca ministerjalny z.
kierown. wydziału.

Oddział Rysunkowy i Rachunkowy

Herman Henryk—Referent

Kancelarja

Nichnirowska Jadwiga—Starszy kancelista
Lozińska Józeta—Kancelista

Departament Wyznań

Piekarski Stanisław Dr.—Dyrektor Departamentu

Wydział Prezydjalny

Bogdański Edward—Radca ministerjalny
Głowacki Stanisław—Naczelnik wydziału
Rogowska Wanda—Starszy kancelista
Wojtulewicz Zygmunt—Kancelista

Wydział Wyznań Katolickich na terenie b.
zaboru rosyjskiego

Szelązek Adolf Ks. Biskup—Naczelnik Wydziału

Ptaszycki Jan—Starszy referent
Gostyńska Janina—Sekretarz
Godlewska Janina—Sekretarz

Wydział Wyznań Ewangelickich

Geisler Zdzisław—Kierownik Wydziału
Lembke Wacław—Pomocnik referenta
Werner Ida—Kancelista

Wydział Wyznania Mojżeszowego

Adalberg Samuel—Naczelnik Wydziału
Sokolow Marja—Starszy referent
Fligelman Natan—Pomocnik referenta
Kleinert-Hodorkowa Salomea—Starszy kancelista
Otocka Józeta—Starszy kancelista

Wydział Wyznań Innych

Strzałkowski Walerjan—Naczelnik Wydziału
Borowski Marjan Dr.—Radca ministerjalny
Chrzastowski Zygmunt—Referent
Gawrońska Stanisława—Starszy kancelista

Kancelarja

Niemiec Stanisław—Pomocnik referenta
Paradowska Julia—Sekretarz
Krassowska Halina—Kancelista
Rutkowski Władysław—Kancelista

Wydział Archiwów Państwowych
Paczkowski Józef Dr.—Kierownik Wydziału
Graniczny Waclaw—Starszy referent
Suchodolaki Witold—Starszy referent

Referat Archiwów Warszawskich
Rybarski Antoni Dr.—Starszy referent

Referat Archiwów Prowincjonalnych
Lopaciński Wincenty Dr.—Starszy referent

Archiwiści Objazdowi
Lempicki Stanisław Dr.—Referent
Markiewicz Aleksandra—Referent
Lewicki Józef—Referent

Kancelaria
Unszlicht Anna—Pomocnik referenta
Preiss Emil—Sekretarz
Liberadzka Irena—Starszy kancelista

Oddział Finansowy
Słowik Tadeusz—Referent
Wajrach Waclaw—Pomocnik referenta

Departament Sztuki
Skotnicki Jan—Dyrektor Departamentu

Wydział Centralny
Antoniewicz Stanisław—Referent (rachuba)
Kowalewska Natalia—Pomocnik referenta
Liszka Stefan—Pomocnik referenta
Sygietyńska Jadwiga—Pomocnik referenta

Grodzieńska Zofja—Sekretarz
Przewalska Marja—Sekretarz
Kuńicka Anna—Sekretarz
Balińska Zofja—Starszy kancelista
Rymaszewska Halina—Starszy kancelista
Sotkiewicz Marja—Starszy kancelista

Wydział Sztuk Plastycznych
Woydyno Władysław—Starszy referent (malarstwo i rzeźba)
Sawicki Tymoteusz—Starszy referent (architektura)
Lankau Jan Dr.—Starszy referent (sztuki zdobnicze)

Wydział Zabytków
Wojciechowski Jarosław—Naczelnik Wydziału
Lauterbach Alfred—Starszy referent (inventaryzacja zabytków)
Turczyński Stanisław—Starszy referent (muzea)
Turczyńska Jadwiga—Starszy kancelista

Wydział Literatury, Muzyki i Teatrów
Szopski Felicjan—Naczelnik Wydziału
Skolimowski Mieczysław—Starszy referent (szkolnictwo muzyczne)
Binental Leopold—Starszy referent (inventaryzacja zabytków muzealnych i literackich)
Milaszewski Stanisław—Referent (sprawy teatralne)

STATUT

Komisji Pedagogicznej Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

Art. 1. Zadaniem Komisji Pedagogicznej jest praca nad rozwojem nauki o wychowaniu, ze szczególnem uwzględnieniem potrzeb wychowania w Polsce, oraz praca nad rozwojem polskiej literatury pedagogicznej. W zakresie dziejów wychowania w Polsce Komisja będzie w miarę potrzeby współdziałać z Komisją do badania dziejów wychowania i szkolnictwa w Polsce.

Art. 2. Do spełnienia zadań, określonych artykułem 1, Komisja dąży przez:

- organizowanie warsztatów pracy naukowej na polu pedagogii (bibliotek, muzeów, pracowni i t. p.);
- organizowanie życia naukowego i zbiorowej pracy naukowej;
- udzielanie pomocy materialnej, fachowej i moralnej, zarówno swym człon-

kom, jak i pracownikom z poza Komisji, w pracach naukowych na polu pedagogii;

- ocenianie i wydawanie prac naukowych z zakresu pedagogii, zarówno swych członków, jak i pracowników z poza Komisji;
- układanie programu pracy naukowej i wydawniczej na polu pedagogii, wyszukiwanie pracowników, inicjowanie, organizowanie i ułatwianie prac, mających na celu wykonanie go;
- ogłaszanie konkursów na prace naukowe z zakresu pedagogii;
- przygotowywanie nowych pracowników naukowych na polu pedagogii przez udzielanie im pomocy materialnej, kierowanie studjami i t. p.

Art. 3. Nowych członków Komisji powołuje walne zebranie Komisji przez głosowanie nad kandydatami, postawionemi przez

Zarząd Komisji, lub zgłoszonymi przewodniczącemu Komisji przynajmniej na dwa tygodnie przed terminem zebrania pismem, podpisanem przez pięciu członków.

Art. 4. Na czele Komisji stoi Zarząd, złożony z przewodniczącego, jego zastępcy, sekretarza i dwóch zwyczajnych członków Zarządu, wybieranych przez walne zebranie Komisji z pośród jej członków na przeciąg lat trzech. Wybór przewodniczącego wymaga zatwierdzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 5. Walne zebranie Komisji może tworzyć Oddziały Komisji na wniosek Zarządu Komisji, lub na wniosek pięciu członków Komisji, zgłoszony przewodniczącemu na piśmie przynajmniej dwa tygodnie przed terminem walnego zebrania. Zadaniem Oddziału jest praca nad pewnym działem nauki o wychowaniu. Członkami Oddziału są członkowie Komisji, którzy swe przystąpienie do Oddziału zgłosili. Prócz tego może walne zebranie Oddziału powoływać nowych członków Oddziału z poza Komisji przez głosowanie nad kandydaturami, postawionymi przez Zarząd Oddziału, lub zgłoszonymi przewodniczącemu Oddziału przynajmniej na tydzień przed terminem zebrania pismem, podpisanem przez dwóch członków Oddziału.

Art. 6. Na czele Oddziału stoi Zarząd, złożony z przewodniczącego, jego zastępcy i sekretarza, wybierany przez walne zebranie Oddziału na przeciąg lat trzech, przyczem przewodniczącym może być wybrany tylko członek Komisji.

Art. 7. Każdy Oddział Komisji wybiera na swem walnym zebraniu z pośród swych członków, nie będących członkami Komisji, dwóch delegatów, którzy mają prawo uczestniczyć w walnych zebraniach Komisji z głosem stanowczym.

Art. 8. Walne zebranie Komisji ma prawo tworzyć w poszczególnych miejscowościach Kola Komisji, w skład których wchodzi zamieszkałi w danej miejscowości względnie okolicy członkowie Komisji. Walne zebranie Komisji określa zakres działania i uchwała regulamin tych Kół.

Art. 9. Siedzibą Komisji jest Warszawa; tu urzęduje Zarząd, oraz odbywają się walne zebrania Komisji. Zwyczajne zebrania Komisji mogą się odbywać i w innych miejscowościach.

Art. 10. Siedzibę Oddziału Komisji wyznacza walne zebranie Komisji, organizujące Oddział. Siedziba ta może być zmieniona uchwałą walnego zebrania Oddziału, zatwierdzoną przez Zarząd Komisji; w razie odmowy zatwierdzenia Oddział może odwołać się do walnego zebrania Komisji. Zarząd

Oddziału urzęduje i jego walne zebrania odbywają się w siedzibie Oddziału; zwyczajne zebrania mogą odbywać się w innych miejscowościach.

Art. 11. Walne zebranie Komisji odbywa się corocznie w ciągu pierwszego kwartału. Zwołuje je i przewodniczy mu przewodniczący Komisji. Biorą w niem udział członkowie Komisji oraz delegaci Oddziałów (art. 7). Uchwały zapadają większością głosów obecnych członków i delegatów.

Art. 12. Do atrybucji walnego zebrania Komisji należy:

- a) co trzy lata wybór całego Zarządu Komisji, w innych terminach wybory uzupełniające na wypadek ustąpienia poszczególnych członków Zarządu;
- b) powoływanie nowych członków Komisji;
- c) tworzenie nowych Oddziałów i Kół Komisji;
- d) wyznaczanie siedziby Oddziałów Komisji, rozstrzyganie odwołań Oddziałów w sprawie zmiany siedziby (art. 10);
- e) wypowiedanie opinii o rocznych sprawozdaniach z prac Komisji, jej Oddziałów i Kół, oraz z działalności Zarządu Komisji;
- f) wypowiedanie się w sprawie programu przyszłych prac Komisji;
- g) uchwalanie zmian statutu Komisji; zmiany te wymagają zatwierdzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 13. Walne zebranie Oddziału Komisji odbywa się corocznie. Zwołuje je i przewodniczy mu przewodniczący Oddziału. Uchwały zapadają większością głosów obecnych członków Oddziału.

Art. 14. Do atrybucji walnego zebrania Oddziału należy:

- a) co trzy lata wybór całego Zarządu Oddziału, w innych terminach wybory uzupełniające na wypadek ustąpienia poszczególnych członków Zarządu;
- b) wybór dwóch delegatów Oddziału do Komisji (art. 7);
- c) powoływanie nowych członków Oddziału z poza Komisji;
- d) stanowienie o zmianie siedziby Oddziału;
- e) wypowiedanie opinii o sprawozdaniu z prac Oddziału i działalności Zarządu za rok ubiegły;
- f) wypowiedanie się w sprawie programu przyszłych prac Komisji.

Art. 15. Zwyczajne zebrania Komisji lub Oddziału zwołuje według uznania dla celów

naukowych przewodniczący Komisji względnie Oddziału.

Art. 16. Posiedzenia Zarządu Komisji odbywają się przynajmniej raz na miesiąc; zwołuje je i przewodniczy im przewodniczący Komisji. Do ważności uchwał Zarządu potrzebna jest obecność przynajmniej trzech jego członków; uchwały zapadają większością głosów członków obecnych; w razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego.

Art. 17. Na Zarządzie Komisji w ramach zadań całej Komisji, a na Zarządach Oddziałów i Kół w ramach zadań, wyznaczonych im przez walne zebranie Komisji, spoczywa obowiązek inicjowania i wykonywania prac, wymienionych w art. 2 względnie kierowania nimi. We wszelkich sprawach związanych z wydatkami, decyzja ostateczna należy do Zarządu Komisji; w szczególności Zarząd Komisji rozstrzyga ostatecznie o podejmowaniu wydawnictw oraz udzielaniu zasiłków na studia i prace naukowe.

Art. 18. Środki na prowadzenie swych prac czerpie Komisja z dotacji, przyznawanych jej przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego na podstawie przedkładanego przez nią corocznie preliminarza budżetowego i programu prac, oraz z darów i zapisów. Administracja wydawnictw Komisji i dochód, płynący z ich sprzedaży, należy do Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 19. Zarząd Komisji przesyła Ministerstwu odpisy protokółów swych posiedzeń i walnych zebrań Komisji oraz przedkłada corocznie sprawozdanie z prac Komisji.

Art. 20. Zarząd Oddziału oraz Zarząd Koła Komisji przesyła Zarządowi Komisji odpisy protokółów swych posiedzeń oraz walnych zebrań Oddziału (Koła) i przedkłada mu corocznie sprawozdanie ze swych prac.

Warszawa, dnia 15 czerwca 1921 r. (L. 1131/21 S.).

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego: (—) *M. Rataj*.

(Ogłoszony w Nr. 18 „Dz. U. M. W. R. i O. P. z roku 1921, poz. 87”).

SKŁAD KOMISJI PEDAGOGICZNEJ.

Przewodniczący: Dr. Bohdan Nawroczyński.

Zastępca Przewodniczącego: Dr. Józefa Jotejkówna.

Sekretarz: Dr. Marjan Falski.

Członkowie Zarządu: Dr. Tytus Benni i Dr. Marja Grzegorzewska.

Członkowie:

Dr. Ludwik Bykowski

Dr. Antoni Danysz

Antoni Dobrowolski

Dr. Władysław Heinrich

Dr. Jan Jakóbiec

Dr. Tadeusz Jaroszyński

Bolesław Kielski

Dr. Stanisław Kopczyński

Dr. Stanisław Kot

Dr. Marja Librachowa

Tadeusz Łopuszański

Teodora Męczkowska

Dr. Eugenjusz Piasecki

Dr. Marjan Reiter

Dr. Henryk Rowid

Dr. Jakób Segal

Paweł Sosnowski

Dr. Władysław Sosnowski

Dr. Kazimierz Twardowski

Dr. Zygmunt Ziemiński

Lucjan Zarzecki.

Statut organizacyjny Komisji ksiązek i pomocy szkolnych.

1. Dla normowania wytwórczości podręczników szkolnych i pomocy naukowych oraz stałego nad nią nadzoru — istnieje w Ministerstwie W. R. i O. P. Komisja Książek i pomocy szkolnych.

2. Komisja składa się z pedagogicznych pracowników Ministerstwa W. R. i O. P. i z rzeczoznawców z poza Ministerstwa W. R. i O. P. Członków Komisji mianuje Minister W. R. i O. P. Rzeczoznawcy powoływaniu są na przeciąg trzech lat.

3. Prezydium Komisji stanowią: przewodniczący, zastępca przewodniczącego i sekretarz, mianowani przez Ministra W. R. i O. P. z pośród członków Komisji, będących urzędnikami Ministerstwa.

4. Organami pomocniczymi Komisji są:

a) podkomisje do poszczególnych przedmiotów, albo grup przedmiotów pokrewnych;

b) recenzenci.

5. Członków podkomisji wyznacza Komisja. Prezydium Komisji może w razie potrzeby powoływać członków tymczasowych.

Wszyscy członkowie Komisji mają prawo brania udziału w charakterze członków w pracach podkomisyj.

6. Komisja kieruje wytwórczością podręczników szkolnych i pomocy naukowych:

a) przez rozbudzanie wytwórczości w tym zakresie i nadawanie jej odpowiedniego kierunku;

b) przez kwalifikowanie przedstawionych jej książek i pomocy szkolnych.

7. Podręczniki i pomoce, przeznaczone do używania w szkołach, poddaje Komisja ocenie pod względem naukowym, dydaktycz-

nym, literackim, estetycznym i higienicznym dla zbadania:

- a) czy stoją na poziomie wiedzy współczesnej;
  - b) czy przedstawiają wartość dydaktyczną;
  - c) czy zgodne są z programami Ministerstwa W. R. i O. P. i wskazówkami metodycznymi, zawartymi w programach;
  - d) czy są napisane poprawnie pod względem językowym i stylistycznym;
  - e) czy wyglądem zewnętrznym mogą działać dodatnio na wychowanie estetyczne młodzieży;
  - f) czy wymiar i rodzaj druku odpowiada zasadniczym wymaganiom higieny.
8. Podręczniki szkolne i pomoce naukowe poddaje się szczegółowej ocenie piśmiennej najmniej dwu recenzentów.
9. Podkomisje do poszczególnych przedmiotów badają przedstawiane im na piśmie oceny recenzentów i przygotowują odpowiednie wnioski dla Komisji książek i pomocy szkolnych.

10. Na podstawie wniosków podkomisji i po przeprowadzeniu dyskusji Komisja kwalifikuje przedstawione jej książki i pomoce szkolne.

11. Uchwały Komisji wymagają zatwierdzenia Ministra W. R. i O. P.

12. Komisja dzieli podręczniki i pomoce na:

I. a) polecane, przystosowane do programu szkół państwowych (publicznych);

b) polecane, nieprzystosowane do programu szkół państwowych (publicznych);

II. a) dozwolone, przystosowane do programu szkół państwowych (publicznych);

b) dozwolone, nieprzystosowane do programu szkół państwowych (publicznych);

III. niedozwolone.

13. Wynik kwalifikacji ważny jest tylko dla jednego wydania.

14. Piśmienne oceny recenzentów są jawne; nazwisko recenzenta nie może jednak być podane do wiadomości publicznej wbrew jego woli.

15. Komisja książek i pomocy szkolnych rozpoczyna swą działalność z dniem 1 września 1921 r.

Warszawa, 29 kwietnia 1921 r.

Za Ministra Podsekretarz Stanu:

(—) T. Łopuszański.

SKŁAD KOMISJI KSIĄŻEK I POMOCY SZKOLNYCH.

Przewodniczący: Jan Szarota

Zastępca przewodniczącego: Dr. Marjan

Reiter

Sekretarz: Helena Grotowska.

Członkowie Komisji:

1. Benni Tytus
2. Biedrzycki Stefan
3. Bykowski Jaxa Ludwik
4. Chodynicki Henryk
5. Ks. Ciepłiński Antoni
6. Cybulski Stefan
7. Czerwinski Kazimierz
8. Czerwinski Sławomir
9. Dmochowski Jan
10. Dobrowolski Antoni
11. Draberek Czesław
12. Falski Marjan
13. Jakóbiec Jan
14. Jakubowski Jan
15. Jaworski Kazimierz
16. Jezierski Wacław
17. Kaczyński Adam
18. Karczewski Stanisław
19. Kielski Bolesław
20. Kirst Henryk
21. Lubczyński Józef
22. Maszyński Piotr
23. Miłulowicz Jerzy
24. Miłobędzki Tadeusz
25. Nawroczyński Bohdan
26. Nowicki Zygmunt
27. Piękowski Stefan
28. Radwan Władysław
29. Rowid Henryk
30. Sasaki Stefan
31. Siwak Michał
32. Ks. Słepicki Marceli
33. Sosnowski Jan
34. Splawińska Paula
35. Stach Karol
36. Straszewicz Stefan
37. Swinarska Konstancja
38. Tokarski Franciszek
39. Wojciechowski Konstanty
40. Wójtowicz Władysław
41. Wójcik Józef
42. Zakrzewski Stanisław
43. Dr. Ziemiański Zygmunt.

Organizacja Wyższej Komisji Dyscyplinarnej przy Ministerstwie Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego na zasadzie art. 7 Ustawy z dnia 17 lutego 1922. Nr. 21, poz. 165. Dz. U. R. P. o organizacji władz dyscyplinarnych przeciwko funkcjonarjuszom państwowym.

Rozporządzeniem z dnia 21 października 1921 r. L. 1820/22 S. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zamianował przewodniczącym Komisji Dyscyplinarnej dla urzędników i niższych funkcjonarjuszów państwowych przy Ministerstwie W. R. i O. P. Naczelnika Wydziału, D-ra Stanisła-

wa Okęckiego, zastępcą Przewodniczącego Dyrektora Departamentu, D-ra Stanisława Piekarskiego, a członkami tej Komisji: Bronisławę Adamską, sekretarza, Ignacjo Barcikowskiego, woźnego, Aleksandra Bielińskiego, wizytatora, Tadeusza Błażewicza, Radcę Ministerjalnego, D-ra Marjana Borowskiego, Radcę Ministerjalnego, Zygmunta Chrzastkowskiego, referenta, Stawomira Czerwińskiego, Radcę ministerjalnego, D-ra Tadeusza Czeżowskiego, Radcę ministerjalnego, D-ra Karola Dawidowskiego, Sekretarza Generalnego, Stefana Dembeo, starszego referenta, Bolesława Dobrzyńskiego, pomocnika referenta, Stanisława Głowackiego, Naczelnika Wydziału, Wacława Granicznego, starszego referenta, Helenę Grotowską, referenta, Władysława Gubrynowicza, Naczelnika Wydziału, Jadwigę Jaworską, referenta, Adama Kaczyńskiego, starszego referenta, Bolesława Kiełskiego, wizytatora, Kacpra Małeckiego, woźnego, Stanisława Marszałka, starszego referenta, Zdzisława Mączyńskiego, Radcę ministerjalnego, Stanisława Michalskiego, Naczelnika wydziału, Lucjana Mroczkowskiego, referenta, Zofię Namitkiewiczową, sekretarza, Bożennę Opiełińską, referenta, D-ra Józefa Paczkowskiego, Kierownika wydziału, D-ra Marjana Reitera, Naczelnika wydziału, Władysława Radwana, Naczelnika wydziału, Marię Ściechowską, pomocnika referenta, Jana Skotnickiego, Naczelnika Wydziału, Walerjana Strzałkowskiego, Naczelnika Wydziału, Józefa Stypińskiego, wizytatora, Stanisława Uścińskiego, starszego referenta, Władysława Waltera, Naczelnika Wydziału, Edwarda Waydla, starszego referenta, Józefa Włodarczyka, woźnego, Marię Zaborowską, wizytatora, D-ra Zygmunta Zagórowskiego, p. o. Dyrektora Departamentu.

Równocześnie P. Minister zamianował Radcę ministerjalnego, Edwarda Bogdańskiego, rzecznikiem dyscyplinarnym, a D-ra Mieczysława Dobię — zastępcą rzecznika dyscyplinarnego Komisji.

Ogólne zebranie podzieliło Komisję na

następujące stale komplety na przeciąg czasu do końca 1923 r.

- I. Dla urzędników referendarskich Ministerstwa i Kuratorów (kategoria I, z art. 11 ustawy o państw. służb. cyw.) — Walerjan Strzałkowski, Dr. Tadeusz Czeżowski, Dr. Karol Dawidowski, Władysław Radwan; zastępcy: Dr. Józef Paczkowski, Jan Skotnicki, Zdzisław Mączyński, Helena Grotowska.
- II. Dla wizytatorów, inspektorów szkolnych i zastępców inspektorów szkolnych: Stefan Demby, Dr. Zygmunt Zagórowski, Stefan Stypiński, Bolesław Kiełski; zastępcy: Aleksander Bieliński, Edward Waydel, Adam Kaczyński, Marja Zaborowska.
- III. Dla urzędników rachuby (finansowych) oraz urzędników kancelaryjnych Ministerstwa, Kuratorów i Inspektorów szkolnych: Dr. Marjan Borowski, Stawomir Czerwiński, Dr. Marjan Reiter, Władysław Radwan; zastępcy: Lucjan Mroczkowski, Stanisław Uściński, Bożenna Opiełińska, Bronisława Adamska, Marja Ściechowska.
- IV. Dla funkcjonariuszów niższych Ministerstwa i władz podległych: Stanisław Głowacki, Władysław Gubrynowicz, Stanisław Marszałek, Ignacy Barcikowski; zastępcy: Kacper Małecki, Józef Włodarczyk, Jadwiga Jaworska, Zofja Namitkiewiczowa.

Przewodniczącym we wszystkich kompletach jest Dr. Stanisław Okęcki, zastępcą przewodniczącą Dr. Stanisław Piekarski. Zastępcami we wszystkich kompletach są jako urzędnicy z wykształceniem prawnym: Zygmunt Chrzastkowski i Wacław Graniczny, a nadto mogą być w razie dalszej potrzeby powoływani na zastępców urzędnicy z wykształceniem prawnym: Walerjan Strzałkowski, Stefan Demby, Marjan Borowski i Stanisław Głowacki.

II. KURATORJA OKRĘGÓW SZKOLNYCH.

1. Kuratorjum Okręgu Szkolnego Warszawskiego.

Kuratorjum (Aleje Ujazdowskie Nr. 20) rozpoczęło swe czynności z dniem 16 maja 1922 r. na mocy rozporządzenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 3 maja 1922 r. (Dz. U. R. P. z r. 1922 Nr. 34, poz. 282).

Okręg szkolny warszawski obejmuje obszar województw warszawskiego, kieleckiego i lubelskiego. Do czasu otwarcia kuratorjum obszar ten był administrowany bezpośrednio przez Ministerstwo W. R. i O. P. Obecnie organizuje się dla obszaru województwa lubelskiego ekspozyturę w Lublinie. Ekspozytura, na której czele staje wizytator Juszczakowski, będzie załatwiała głównie sprawy finansowe.

Telefony:

Kurator p. G. Zawadzki tel. nr. 229-13 wewnętrzny

Telefon ogólny 43-97 i 2 wewnętrzny

Urzędnik dyżurny—wewnętrzny

Naczelnik Wydziału ogólnego Piątkiewicz—wewnętrzny

Naczelnik Wydziału szkół powszechnych Statkiewicz 74-41

Wizytatorowie szkół powszechnych Zapolski i Klebanowski — wewnętrzny

Naczelnik Wydziału szkół średnich Górecki 72-38

Naczelnik Wydziału seminarjów i preparand Dzierżyński 51-06 i wewnętrzny

Wydział seminarjów, telefon ogólny wewnętrzny

Naczelnik Oddziału finansowego Bochenek 266-82

Oddział finansowy, 2 telefony wewnętrzne.

Uwaga. Połączenie telefonem wewnętrznym zyskuje się za pośrednictwem Centrali telefonicznej Ministerstwa W. R. i O. P.

Roźmieszczenie biur (Aleje Ujazdowskie 20)
Parter Wydział Seminarjów Nauczycielskich i Preparand.

II piętro: Kurator. Wydział Prezydjalny, Wydział Szkolnictwa Powszechnego i Wydział Szkolnictwa Średniego.

IV piętro: Oddział Finansowy

Godziny przyjęć

Kurator oraz Kierownicy Wydziałów przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt od godziny 1 do 2, kierownik oddziału finansowego od godz. 12—3, inspektor higieny szkolnej od godz. 2 do 3, referenci od godz. 12½ do 2, po uprzednim zgłoszeniu się u urzędnika dyżurnego.

Kurator: Zawadzki Grzegorz 77. d. 19.

Wydział I Prezydjalny

Piátkiewicz Marjan — Kierownik Wydziału,

Wizytator szk. pow. (Sandomierz, Mięchów, Pińczów, Busk Kielecki) 83 eP 15

Jabłonowski Józef — Pomocnik referenta, urzędnik dyżurny

Cisowska Wanda

Szymańska Helena—Kancelista

Dąbrowska Joanna—Starszy kancelista

Górska Romane—Starszy kancelista

Gaworowska Jadwiga—Starszy kancelista

Kurkowska Jadwiga—Kancelista

Przybyłowska Anastazja—Kancelista

Niemczyńska Aleksandra—Kancelista

Stobnicka Jadwiga—Kancelista

Sieradzki Makary—Kancelista

Mikucka Marja—Kancelista

Ekspedycja

Cichowska Anna—Sekretarz

Chojnacka Janina—Kancelista

Wydział II Szkolnictwa Powszechnego

Statkiewicz Czesław—Kierownik Wydziału, wizytator okręg. wizyt.: Warszawa-miasto, Warszawa-powiat, powiaty kielecki, iżżański, koneński 77 d 20

Molendzińska Lucyna—Referent p. o. wizyt. ochron

Okolowicz Stanisław—Referent

Bromirska Helena—Pomocnik referenta

Kochanowska Wanda—Pomocnik referenta

Ferencowicz Marja—Pomocnik referenta

Klimkówna Stefania—Starszy kancelista

Jabłonowska Marja—Starszy kancelista

Wizytatorzy

Tosio Kacper—ew 51 kp 25. Okręg wizyt.: powiaty: Ciechanów, Maków, Mińsk M., Mława, Płońsk, Przasnysz, Pułtusk, Radzymin, Łuków, Siedlce, Sokolów, Węgrów.

Juszczakowski Kazimierz—84 d 15

Klebanowski Sylwester—80 d 16. Okręg wiz.: pow. Biała Podlaska, Garwolin, Janów Podlaski, Janów Lubelski, Biłgoraj, Chełm, Lubartów, Lublin, Puławy, Radzyń, Włodawa, Krasnostaw, Tomaszów L., Hrubieszów, Zamość, Opoczno, Radom, Koźienice, Opatów

Zapolski Lucjusz—87 d 11. Okręg wizyt.: pow. Grójec, Grodzisk, Skierniewice, Rawa, Łowicz, Sochaczew, Kutno, Gostynin, Włocławek, Nieszawa, Lipno, Rypin, Plock, Sierpc, Częstochowa, Dąbrowa, Będzin.

Kancelarja Wydziału

Austenowa Julja—Sekretarz

Kubicki Zygmunt—Sekretarz

Poddebski Tedeusz—Kancelista

Wydział III Seminarjów Nauczycielskich i Preperend

Dzierżyński Ignacy — Kierownik Wydziału, wizytator 79 d 18

Radziwiłłowiczowa Marja—Starszy referent 58 d 25

Mechowicki Marjan—Referent

Romanowski Adam—Pomocnik referenta

Zakaszewska Janina—Pomocnik referenta

Kisłańska Wacława—Pomocnik referenta

Stabrowaki Otton—Pomocnik referenta
Dębaka Helena—Sekretarz
Stokowska Zofja—Starszy kancelista

Wizytatorzy

Chmielewski Konrad—72 d 23. Seminarja w Warszawie: męskie im. Konarskiego, żeńskie im. Orzeszkowej, dla naucz. Religji moj., żeńsk. S. S. Zmartwychwstania Pańskiego, żeńsk. Zw. Katolickich Kobiet, w Częstochowie, Zawierciu, Sosnowcu, Radzyminie, Siennicy, Płocku, Chełmie, Lublinie, Łowiczu, Siedlcach, Sandomierzu, Radomiu, Otwocku, Wierowie, Preparandy w Chemnie, Molożewie, Skierniewicach, Dąbrowie Górniczej.

Drewnowski Karol—86 a 10 p. o. wizytatora Seminarja w Warszawie: Państw. Kursy Nauczycielskie, żeńsk. Z. Wołowskiej, męsk. Tow. „Przyszłość”, w Ursynowie, Wymyślinie, Mławie, Pułtusk, Leśnej Podl., Szczepieszyne, Zamościu, Mogilnicy, Kielcach, Jędrzejowie, Solcu n. Wisła, Włocławku, Bodzentynie, Mariówce.

Preparandy: w Wymyślinie, Mławie, Pułtusk, Leśnej Podl., Hucie Mińskiej, Nieszawie, Szafarni Jabłecznej, Janowie Lubel., Trzebieszowie, Turkowicach, Sieciechowie, Klimontowie, Miechowie, Opocznie, Skalce, Goszczynie, Suchedniowie.

Kancelarja Wydziału

Chojnicki Leon—Sekretarz
Kozłowska Janina—Sekretarz

Wydział IV Szkolnictwa średniego

Górecki Ignacy—Kierownik Wydziału, wizytator 84 d 15

Wierzejski Józef—Referent (dział personalny)

Przełubińska Józefa—Referent (dział personalny)

Jabłońska Janina—Sekretarz

Kopaczńska Henryka—Sekretarz

Zawadzka Józefa—Sekretarz

Lopuszański Jan—Starszy referent (sprawy finans.-gospod.)

Bem Zofja—Sekretarz

Sowiński Zdzisław—Referent (sprawy egzaminów)

Jantzen Stefan Dr.—Referent (sprawy szkolno-prywatnego)

Olechnowicz Wiktorja—Starszy kancelista

Catnarska Marja—Starszy kancelista

Górecka Franciszka—Starszy kancelista

Zmijewski Aleksander—Kancelista

Wizytatorzy szkół średnich i ich okręgi.

Wizytator Grodecki Józef 70. d. 20.

Okręg I (Lubelski I)

Chełm, Hrubieszów, Krasnystaw, Puławy, Tomaszów, Warszawa—gimnazjum im. E. Plater, Zamość, nadto zastępuje Kierownika Wydziału

Wizytator Michalaki Jan 76 d. 22

Okręg II (Lubelski II)

Biała, Janów, Kraśnik, Lubartów, Lublin—gimnazja: z. Czarnieckiej, z. Urszulanek, z. Radzikowskiej, m. R. Szporowej, z. R. Szporowej, m. T-wa żyd. szk., z. Twa żyd. szk. Spółki Cywilnej, z. W. Arciszowej i z. M. Sobolewskiej, Łęczna, Łuków, Międzyrzec, Radzyń, Siedlce, Sokolów, Urzędów, Warszawa—gimnazja: im. St. Staszica, im. A. Mickiewicza, I i II Związku Zaw. Naucz. Węgrów.

Wizytator Chodynicki Henryk 84 d. 12

Okręg III (Radomski)

Kamienna — Skarżysko, Końskie, Kozienice, Opatów, Ostrowiec, Przysucha, Radom, Sandomierz, Staszów, Warszawa — gimnazja: im. Czackiego, im. kr. Jadwigi, mat.-przyrodn. im. Niklewskiego, im. Rontalera, Finkla, Arndtowej, Malczewskiej, S S. Nazaretanek, Stiche, Chawaceles, Wąchock.

Wizytator Warchoł Edward 75 d. 18.

Okręg IV (Kielecki)

Gabin, Gostynin, Jędrzejów, Kazimierza Wielka, Kielce, Lublin — gimnazja: im. J. Zamojskiego, Unji Lubelskiej, Miechów, Ojców, Olkusz, Pińczów, Pruszków, Rawa Mazowiecka, Stopnica, Szczekociny, Warszawa — gimnazja: im. M. Reja, Sadkowskiego, Zuchowskiego.

Wizytator Morawski Kazimierz 80 d. 17.

Okręg V (Zagłębie)

Będzin, Częstochowa, Dąbrowa, Granica, Lublin — gimnazja: im. Wł. Kunickiego. Ia Handlowa Zgromadzenia Kupców, Sosnowiec, Warszawa — gimnazja: im. Władysława IV, Szkoła Mazowiecka, Zawiercie.

Wizytator Łozowski Tadeusz 84 d. 11.

Okręg VI (Warszawski I)

Bielany, Ciechanów, Grójec, Maków, Mława, Mińsk M., Nasielsk, Otwock, Płońsk, Pułtusk, Rypin, Sierpc, Warszawa — gimnazja: Poniatowskiego, Giżyckiego, Kulwiecia, Chmielewskiej, Chinuch.

Wizytator Wóycicki Kazimierz 76 d 20.

Okręg VII (warszawski II)

Aleksandrów, Garwolin, Lipno, Radziejów, Warszawa — gimnazja: im. St. Batorego, im. Lelewela, im. Rejtana, im. Stowackiego, Kieczyńska, im. św. Stanisława, Gałatnickiej, Kudasiewicza, Lange, Sierpińskiej, Tyminskiej, Wołowskiej, Kryńskiego, Ascola, Po-

snerowej, Strumpfman, Włocławek, Zelechów.

Wizytator **Jeziński Wacław** 68 d 25

Okręg VIII (Warszawski III)

Anin, Grodzisk, Nowe Miasto, Płock, Wołomin, Wyszaków, Warszawa — gimnazja: I, II, III, IV, V Miejskie, W. Górskiego, Kołodziejczyka, Muszyńskiego, Nawrockiego, Zeligera, Jedryczkowski, Kowalczykówny, C. Plater, Rudzkiej, Taczanowskiej, Pryluckiej, Z. Rozenfeldowej, Rubinsteinowej-Dickstein, Nadto: Modlin — Korpus Kadetów, Warszawa — Kursy Kom. Rosyjskiego, Kursy Zw. Naucz. Rosjan i Szkoła Tachkemon.

Wizytatorka **Męczkowska Teodora** ew 70 d 25

Okręg IX (Warszawski IV)

Warszawa — gimnazja: im. M. Konopnickiej, im. Kl. Hoffmanowej, im. Żmichowskiej, Gaczeńskiej, Gepnerówny, Jakubowskiej, Jan-kowskiej-Statkowskiej, Kaczorowskiej, Kochanowskiej, Lipskiej, Łabusiewicz-Majewskiej, Posselt, Rzeszotarskiej, Rybickiej, Stow. Szk. Współdzielczej, Taniewskiej, Wali-ckiej, Waligórskiej, Zaborowskiej, Zdzien-nickiej, Zw. Zaw. Naucz., Buki-Cygiel-sztrejch, Brojdo, Dworeckiej, Goldman-Lan-daowej, Kaleckiej, Mirłasowej, Muchy Szpryngerowej, Perły Łubińskiej, Paproc-kich, Strauch-Szlezzyngerowej, Turynowej, Zaksowej, Alliance-francaise.

Wizytator **Sznuk Andrzej** 57 d. 25

Okręg X (Warszawski V)

Kutno, Łowicz, Milanówek, Skierniewice, Szymanów, Warszawa — gimnazja: Kowal-skiego, Lorentza, Szulca, Wyrzykowskiego, im. Zamoyskiego, Zgrom. Kupców, Kurmano-wej, Matyskowej, Hoene-Przesmyckiej, Hal-pernowej, Jehudyjach, Zjednoczenia Nau-czycieli, Żyrardów.

Oddział Finansowy

Bochenek Włodzimierz — Kierownik Wy-działu 79—8.

Szczęsnowicz Ignacy — Starszy referent 70—22.

Orzyński Antoni — Starszy referent 71—8.

Paszkowski Bronisław — Pomocnik referenta

Szarlak Franciszek — Pomocnik referenta

Wójcicki Kazimierz — Pomocnik referenta

Morawski Ryszard — Pomocnik referenta

Tasbir Stanisław — Pomocnik referenta

Siemiński Wacław — Pomocnik referenta

Gerlach Maksymilian — Sekretarz

Dawerte Eugenjusz — Sekretarz

Fortna Walerja — Sekretarz

Munzalik Eugenia — Sekretarz

Horosiewicz Włodzimierz — Sekretarz

Gajewski Kazimierz — Sekretarz

Watter Janina — Sekretarz

Kisielnicka Alina — Sekretarz

Krześniak Antoni — Sekretarz

Roszkowska Janina — Starszy kancelista

Ptasieńska Regina — Starszy kancelista

Słowikowa Huberta — Starszy kancelista

Niesiołowska Marja — Starszy kancelista

Redych Janina — Starszy kancelista

Veit Helena — Starszy kancelista

Datkiewicz Henryk — Starszy kancelista

Szpadrowski Stanisław — Starszy kancelista

Kozakiewicz Antoni — Starszy kancelista

Kopczyński Jerzy — Starszy kancelista

Chłudziński Józef — Starszy kancelista

Chomczyński Jan — Kancelista

Radzikowska Janina — Kancelista

Klimkówna Kazimiera — Kancelista

Górska Helena — Kancelista

Wesolowska Apalanja — Kancelista

Niemczyńska Eugenia — Kancelista

Zalński Jan — Kancelista

Goler Włodzimierz — Kancelista

Palarczyk Jan — Kancelista

Baykowska Janina — Kancelista

Petrykowska Marja — Kancelista

Kujawski Stefan — Kancelista

Żmijewska Michalina — Kancelista

Mrozińska Cecylja — Młodszy kancelista

Sotomska Stelanja — Młodszy kancelista

Rose Leon — Młodszy kancelista

Zawidzki Andrzej — Młodszy Kancelista

Bomas Jnljan — Młodszy Kancelista

Komorek Stefan — Młodszy Kancelista

Borek Jan Czesław — Młodszy Kancelista

Piasecki Władysław — Młodszy Kancelista

Błaszczyk Janina — Młodszy Kancelista

Czerniak Stanisław — Kancelista

Kalinowski Julian — Sekretarz

Lewińska Zofja — Starszy Kancelista

Moczowiecki Zenon — Starszy Kancelista

Kancelarja Oddziału

Trzebiecka Zofja — Sekretarz

Marczyński Romnald — Sekretarz.

2. Kuratorjum Okręgu Szkolnego Łódzkiego.

Kuratorjum utworzono 27 sierpnia 1921 r. na podstawie rozporządzenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 27 sierpnia 1921 r. (Dz. U. M. W. R. i O. P. z roku 1921 Nr. 17, poz. 173). Kurator objął urządowanie dnia 1 października 1921 r. Rozporządzeniem Ministra W. R. i O. P. z dnia 13 grudnia 1921 r. (Dz. Ust. Rzp. P. Nr. 108 z r. 1921 poz. 789 utworzono Radę Szkolną Okręgową Łódzką.

Wydział Prezydyjalny

Jarosz Jan Dr. — Kurator 77 DFePrz 22

Kern Ludwik — Naczelnik Wydziału Ogólne-go 87 d 8

Kancelaria Wydziału Ogólnego

Bednarek Jan—Kierownik Kancelarii
Stodolkiewicz Marja—Referent
Mnszyńska Felicja—Kancelista
Jaworska Marja—Kancelista
Danecka Zofja—Kancelista
Tylman Dobrosława—Kancelista
Sajjanowska Jadwiga—Kancelista
Wieczorek Marja—Kancelista
Kornacki Stefan—Kancelista
Małkowska Marja—Kancelista

Oddział Finansowy

Halikowski Piotr—Kierownik Oddziału
Majewski Stefan—Pomocnik Referenta
Cwanek Andrzej—Pomocnik Referenta
Dytkowski Tytus—Pomocnik Referenta
Kossobudzka Genowefa—Sekretarz
Pacholczyk Franciszek—Referent
Dąbrowski Stanisław—Kancelista
Denard Henryk—Kancelista
Kobierzycki Józef—Kancelista
Lachowicz Antoni—Kancelista
Sowiński Zygmunt—Kancelista
Czajkowska Wiktoria—Kancelista
Jaworska Walentyna—Kancelista
Babiński Alfred—Kancelista
Rogowska Henryka—Kancelista
Kozłńska Zofja—Kancelista
Kaszkiewicz Helena—Kancelista

Oddział Oświaty Powszechnej

Skiba Józef—Referent
Jungowska Janina—Kancelista.

A. Wydział Szkolnictwa Powszechnego, Seminarjów Nauczycielskich i Preparand.

Grabiński Ignacy—Naczelnik Wydziału, wizytator 69 d inż. 15
Grudziński Leon—Referent
Radecka Róża—Referent
Mirawski Tomasz—Pomocnik referenta
Cogiel Stefan—Kancelista
Palińska Irena—Kancelista

Wizytatorzy

Borszewski Adam 82 eP 17
Krzywoblocki Bolesław 85 d inż. 12.

B. Wydział Szkolnictwa Średniego

Czapczyński Tadeusz—Naczelnik Wydziału, wizytator 84 e P. 15
Sadowski Franciszek—Starszy referent 83 d 9

Wizytatorzy

Bzowski Konstanty 78 d 19
Słowiński Ferdynand 88 eP 12

3. Kuratorjum Białostockie.

Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 8 lutego 1921 r. (Dz. U. M. W. R. i O. P.

Nr 4 z r. 1921) „w przedmiocie utworzenia władz szkolnych na obszarze ziem, objętych umową o preliminaryjnym pokoju i rozejmie podpisanym w Rydze dnia 12 października 1920 roku” utworzono dla celów administracji szkolnej trzy okręgi szkolne: woliński, poleski i nowogrodzki w granicach okręgów administracyjnych tej nazwy. Na czele okręgów stanęli delegaci Ministra W. R. i O. P. Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 8 grudnia 1921 r. (Dz. Ust. Rzp. P. z 1921 r. Nr. 105 poz. 765) wyjęto z zakresu działania delegatów administrację szkolnictwa zawodowego w tych okręgach i przekazano ją do bezpośredniego zakresu działania Ministra W. R. i O. P. Na czele nowoutworzonych okręgów stanęli delegaci: dla okręgu wolińskiego Kazimierz Juszczakowski, dla poleskiego Kazimierz Wolbek, dla nowogrodzkiego Dr. Władysław Wasung. Taki stan przetrwał do dnia 3 maja 1922 r., gdy rozporządzeniem, opublikowanym w N. 34 Dziennika Ustaw R. P. poz. 283, 284, 285, i 286, utworzono okręgi szkolne wileński, woliński, białostocki i poleski. Okręg szkolny wileński utworzono w granicach powiatów stanowiących t. zw. Ziemię Wileńską (wileński, oszmiański, święciański, trocki, bractawski, dziśnieński, dunilowiczowski i wilejski) z siedzibą w Wilnie. Okręg woliński objął obszar województwa wolińskiego z siedzibą kuratora w Łucku. Okręg szkolny białostocki (z siedzibą kuratora w Białymstoku) utworzono w granicach województw: białostockiego i nowogrodzkiego z wyjątkiem powiatów: nieświeskiego, baranowickiego i stołpeckiego, które wraz z obszarem województwa poleskiego stanowią okręg szkolny poleski z siedzibą kuratora w Brześciu nad Bugiem.

Z utworzeniem tych okręgów szkolnych przestał istnieć okręg szkolny nowogrodzki w Lidzie. Akta tego urzędu przekazano Kuratorowi okręgu szkolnego białostockiego.

Rozporządzeniem z dnia 26 października 1922 r. (Dz. Ust. R. P. z dnia 7 grudnia 1922 Nr. 106, poz. 984) przeniesiono — siedzibę kuratora okręgu szkolnego wolińskiego z Łucka do Równego (z dniem 1 grudnia 1922 r.).

Administrację szkolnictwa zawodowego na terenie Kuratorjów okręgów szkolnych wschodnich uregulowano w ten sposób, że poruczono (rozporządzeniem z dnia 29 maja 1922 r. L. 4635/22 D. III) ją Kuratorowi Okręgu szkolnego wileńskiego na terytorjum Kuratorjów Wileńskiego i Poleskiego oraz na obszarze inspektoratów szkolnych: Lidzkiego, Nowogrodzkiego, Slonimskiego i Woly-

skiego, należący do okręgu szkolnego Białostockiego. Rozporządzeniem z dnia 7 września 1922 r. L. 8211/22 D. III rozszerzono jeszcze ten zakres działania na następujące inspektoraty szkolne okręgu szkolnego Białostockiego: Suwalski, Sejneński, Augustowski, Białostocki, Sokółski, Bielski, Wołkowyjski, Grodzieński i Białowiejski.

Administrację szkolnictwa zawodowego na reszcie terytorium b. zaboru rosyjskiego sprawuje bezpośrednio Ministerstwo W. R. i O. P.

Adres: Białystok, ul. Warszawska Nr. 37, oddział finansowy mieści się przy ulicy Branickiego Nr. 3.

Skład Osobowy Kuratorjum Okręgu Szkolnego Białostockiego.

Pytlakowski Ignacy—Kurator 81 d 16

Wydział I Szkół Powszechnych

Trepka Bronisław—Wizytator, p. o. Naczelnika Wydziału 83 d 16

Rzędowski Henryk—Wizytator 85 d 7

Piotrowska Marja—Starszy referent

Sienkiewicz Bronisław—Referent 90 ss

Rzędowska Marja—Sekretarz 97 m 5

Wydział II Seminarjów Nauczycielskich i Preparand

Krynicky Edward—Wizytator, p. o. Naczelnika Wydziału 80 d inż. 9

La Roppe Zolja—Referent ss 9

Jawdyński Stefan—Referent 72 d

Wydział III Szkół Średnich

Woyde Bronisław—Wizytator, p. o. Naczelnika Wydziału 80 d 17

Ogonowski Henryk—Wizytator 80 d 16

Wolke Jan—Referent 79 d inż.

Lipiński Aleksander—Referent 93 ss 10

Wydział Ogólny

Szulc Gustaw - Mieczysław—Naczelnik Wydziału 82 d 15

Licznarowski Antoni—Sekretarz 91 a

Czojzner Aleksandre—Kierowniczką Kancelarii ew-ss 3

Firek Augustyn—Kancelista

Szczepański Seweryn—Młodszy kancelista

Szteinhagen Helena—Młodszy kancelista

Marciszewska Helena—Młodszy kancelista

Sienkiewicz Henryk—Młodszy kancelista

Panasewicz Eleonora—Kancelista

Pampuch Anne—Kancelista

Grodzki Władysław—Młodszy kancelista

Redlic Artur—Młodszy kancelista

Oddział Finansowy

Pardo Bronisław—Kierownik Oddziału 81 ss 21

Kwasniewicz Józef—Pomocnik referenta 70 ss

Suss Władysław—Sekretarz 93 m

Siemeszko Wacław—Sekretarz

Surmacewicz Antoni—Sekretarz

Sztröm Czesław—Sekretarz

Fridówna Antonina—Starszy kancelista

Wolenin Henryk—Starszy kancelista

Minkiewicz Aaton—Starszy kancelista

Zakiewicz Józef—Kancelista

Polecka Adela—Kancelista

Rydłówna Elza—Kancelista

Szemiotówna Felicja—Kancelista

Melyszkowa Anna—Kancelista

Rodziewicz Czesława—Kancelista

Nawrocki Jen—Młodszy kancelista

Malinowski Alojzy—Młodszy kancelista

Kulyżanka Janina—Młodszy kancelista

Waszniewski Andrzej—Młodszy kancelista

Pisanko Antoni—Młodszy kancelista

Dryl Władysław—Młodszy kancelista

Oświata Pozaszkolna

Komornicka Janina—Referent 81 m 21

4. Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego.

(Notatka historyczna przy Kuratorjum białostockiem).

Gąsiorowski Zygmunt—Kurator 75 d 17

Wydział I Ogólny

Rachalski Alfred—Wizytator, p. o. Naczelnika Wydziału 80 e Prz. 21

Radwilowicz Hieronim—Sekretarz 85—12

Sikorski Feliks—Pomocnik referenta 89—5

Požerski Feliks—Kierownik Wydziału Finansowego

Wielikdzien Szymon—Pomocnik referenta

Kępiński Ludwik—Sekretarz

Zacharzewska Oktawja—Kierowniczką kancelarii

Kamelhar-Neromski Artur—Sekretarz

Szymańska Joanna—Kancelista

Bantle Zenobia—Kancelista

Dyakowska Paulina—Kancelista

Jasiewicz Halena—Kancelista

Keltan Katarzyna—Kancelista

Terlecka Ewelina—Kancelista

Wilczyńska Helena—Kancelista

Skinder Mara—Kancelista

Jurjewicz Marja—Kancelista

Eynarowicz Stanisława—Kancelista

Morozówna Jadwiga—Kancelista

Wydział II Szkół Powszechnych i Seminarjów

Woźniakowski Relaf—Wizytator, p. o. Naczelnika Wydziału 87 ePN 12

Mydlarz Stefan—Referent
Kiewlicz Zofja—Referent
Małowieski Józef—Referent
Świętorzecki Stefan—Referent
Krygowski Bolesław—Młodszy referent
Matejko Henryk—Starszy kancelista
Sakowicz Janina—Kancelista
Grunt-Meyer Konstanty—Starszy kancelista
Czarnecka Marja—Kancelista

Wydział III Szkół Średnich

Świdorski Stefan—p. o. Naczelnika Wydziału 91 d 10

Browa Julian—Wizytator 87 d 8

Pizlo Tadeusz—Pomocnik referenta

Szczerbo-Nieliedowicz Władysława—Kancelista

Butrymowicz Regina—Kancelista

Jurewicz Helena—Kancelista

Markowicz Henryk—Kancelista

Wydział Szkolnictwa Zawodowego

Łakaszewicz Jeremi—Naczelnik Wydziału 85 d inż. 11

Kuczewski Ludwik—Wizytator 84 d 15

Zougolłowicz Stanisław—Starszy referent 63 d inż. 26

Oddział Finansowy

Połudziński Piotr—Referent

Jankowski Piotr—Pomocnik referenta

Herr Cyprian—Pomocnik referenta

Kucwicz Marja—Sekretarz

Kondratowicz Ludwika—Sekretarz

Kalicki Hieronim—Sekretarz

Hryckiewicz Jadwiga—Sekretarz

Anton Franciszka—Starszy kancelista

Wenk Henryk—Starszy kancelista

Godwod Józefa—Starszy kancelista

Nowicka Janina—Starszy kancelista

Pniewska Marja—Kancelista

Ignarski Władysław—Kancelista

Mienicki Michał—Kancelista

Kondratowicz Janina—Kancelista

5. Kuratorium okręgu szkolnego poleskiego.

Adres: Brześć u B. ul. Dąbrowskiego Nr. 8.
(Notatka historyczna przy kuratorium białostockiem).

Godziny przyjęć:

Kurator przyjmuje codziennie od 12—1, wizytatorzy nauczycieli i pracowników M. W. R. i O. P. w sprawach służbowych od 10—12, osoby prywatne od 11—12, referenci od 10—12.

Wolbek Kazimierz—Kurator 77 d d inż. 15

Wydział I Ogólny

Fiedorowicz Władysław—Wizytator p. o. Naczelnika Wydziału 75 d 16

Wekka Kazimierz—Naczelnik Kancelarii 94
Boldok Franciszek—Sekretarz
Sutkiewicz Jadwiga—Kancelista
Szyszkowska Helena—Kancelista
Greim Marja—Kancelista
Chelchowska Telesora—Kancelista
Dobrzański Tomasz—Kancelista

Wydział II Szkolnictwo Średnie

Bobka Jan—Wizytator, p. o. Naczelnika Wydziału

Prawdzik Michał—Pomocnik referenta

Wydział III Szkolnictwo Powszechne

Fiedorowicz Władysław—Wizytator, p. o. Naczelnika Wydziału

Wiśniewski Bronisław—Pomocnik referenta

Wydział IV — Finansowy

Kucwicz Michał—p. o. Kierownika Wydziału

Pawłowicz Walentyna—Sekretarz

Białkowska Wanda—Sekretarz

Pawłowicz Antoni—Sekretarz

Dzierżyński Czesław—Starszy kancelista

Wyczółkowski Roman—Starszy kancelista

Klimkiewicz Waclaw—Starszy kancelista

Korycki Anatol—Starszy kancelista

Horska Bronisława—Kancelista

Dnszkiewicz Helena—Kancelista

Grzybowska Marja—Kancelista

Goszcówna Leokadja—Kancelista

6. Kuratorium Okręgu Szkolnego Wołyńskiego w Równem

(notatka historyczna przy Kuratorium białostockiem)

Wasnng Władysław Dr.—Kurator 73 DF eN 27

Wydział I — Prezydjalny

Tyrka Jan—Sekretarz Kuratora 99 a

Wydział II — Szkolnictwa Powszechnego
Mnsiał Władysław—Wizytator 80 d 16

Borucki Stefan—Wizytator 79 d inż. 4 ln 16

Hrabal Marjan—Referent

Świszczowski Tadeusz—Pomocnik referenta

Mról Edward—Kancelista

Wydział III — Szkolnictwa Średniego

Ordyński Paweł—Referent 84 d 15

Cicbocki Witold—Starszy kancelista

Wydział IV — Finansowy

Koźmiński Eugenjusz—Naczelnik Wydziału

Królikowski Jakób—Pomocnik referenta

Lewicki Stanisław—Pomocnik referenta

Sipajllo Adall—Pomocnik referenta

Sawicki Jerzy—Pomocnik referenta

Kornalef Kazimierz—Sekretarz

Cyganik Kazimierz—Sekretarz

Isupowicz Jan—Sekretarz
Zub Jan—Sekretarz
Jurkiewicz Józef—Starzy kancelista
Domher Wilhelm—Starszy kancelista
Kopczyński Jan—Starszy kancelista
Majeranowski Kazimierz—Kancelista

Kancelarja Ogólna

Kowaliszyn Stefan—Naczelnik Kancelarji 90
ss 4

Urbanowicz Marjan—Sekretarz (sprawy oświaty pozaszkolnej)

Wittek Aleksander—Starszy kancelista
Romanowski Czesław—Starszy kancelista
Wolański Józef—Kancelista
Szelatyński Władysław—Młodszy kancelista
Falc Wiktor—Młodszy kancelista
Majeranowski Tadeusz—Młodszy kancelista

LICEUM KRZEMIENIECKIE.

Na terytorjum kuratorjum okręgu szkolnego wołyńskiego leży „liceum krzemienieckie”. W skład „liceum krzemienieckiego” wchodzi kilka szkół, na ich czele stoi wizytator, wyposażony w prawa kuratora.

Rys historyczny rozwoju liceum krzemienieckiego (według broszury: W. P. Liceum Krzemienieckie. Krzemieniec 1923. Druk W. Cwika).

TADEUSZ CZACKI, wizytator szkół gubernji Wołyńskiej, Podolskiej i Kijowskiej, podległy kuratorowi i uniwersytetowi wileńskiemu, postanowił w Krzemieńcu, na Wołyniu, jako miejscowości zdrowej, bogatej i pięknie położonej, stworzyć ognisko oświaty polskiej dla południowo wschodnich Kresów Polski, rozdzielonej wówczas między trzy mocarstwa. Zamierzał zorganizować 1) gimnazjum, 2) instytut guwernantek, 3) szkołę nauczycieli ludowych, 4) szkołę mechaników i 5) szkołę chirurgów, poza Krzemieńcem zaś szkoły powiatowe i elementarne. Opracował szczegółowe i obszerne plany przy pomocy ks. Hugona Kollataja. Formalnie powoływał się na ukazy cara Aleksandra I, z roku 1803, dotyczące organizacji szkół na obszarze państwa rosyjskiego, w praktyce jednak za wzór służyły reformy Komisji Edukacyjnej.

Plan swój mógł Czacki wykonać tylko częściowo, mianowicie w roku 1805 1 października otworzył Gimnazjum Wołyńskie, obejmujące 4 klasy niższe i 3 dwuletnie Kursy, razem lat 10 nauki. W czterech klasach niższych uczono pięciu języków: polskiego, łacińskiego, rosyjskiego, francuskiego, niemieckiego, nadto arytmetyki, nauki moralności, geografji i na Kursach: matematyki z logiką, fizyki, chemji, historii naturalnej, historii powszechnej z geografją, prawa i li-

teratury. Nadto do woli kursistów pozostawiano korzystanie z następujących przedmiotów: języka greckiego, mechaniki, budownictwa praktycznego, gramatyki powszechnej (porównawczej), języków słowiańskich, bibliografji, wyższej matematyki, astronomji. Poziom nauki, wyższy niż w szkole średniej, nie dorównywał poziomowi uniwersytetu. Przy gimnazjum istniały dwie szkoły: dwuletnia Szkoła Geometrów i Szkoła Mechaniki Praktycznej. Instytutu guwernantek, Szkoły nauczycieli ludowych, szkoły chirurgów nie otwarto.

Tadeusz Czacki umiał dla Gimnazjum Wołyńskiego zdobyć bardzo poważne środki materialne oraz wynaleźć wybitnych dyrektorów i profesorów, z których wielu przechodziło z Krzemieńca na Uniwersytet Wileński. Nauczyciele cenili, czcili i kochali Czackiego; młodzież go uwielbiała. Cieszył się taką powagą w sferach rządowych rosyjskich, że mógł i umiał zawsze obronić szkołę polską od różnych prób i usiłowań, mających na celu zaszkodzenie jej np. przez przemieszczenie dalej na wschód.

W roku 1818, w pięć lat po śmierci Czackiego, zmarłego w 1813 w Dubnie, nazwę gimnazjum zmieniono na „Liceum Wołyńskie”, co miało być dalszym stopniem do zrównania szkoły z uniwersytelem.

Następcami Czackiego na stanowisku wizytatora byli: hr. Filip Plater, ziemianin Szymon Malewski (w roku 1817), profesor uniwersytetu Wileńskiego, Jan Nepomucen Wyleżyński (do 1824 r.) ziemianin, którego w roku 1820 chwilowo zastępował generał Ludwik Kropiński, później autor głośnej powieści: „Adolf i Julja czyli nadzwyczajna miłość dwojga kochanków nad brzegami Dniestru”. Po Wyleżyńskim pełnił obowiązki Wizytatora aż do zamknięcia szkoły Kazimierz Moniuszko, obywatel z Litwy. Tutaj wspomnieć należy bardzo zasłużonego opiekuna Liceum, choć nie wizytatora, Józefa Drzewieckiego, ziemianina.

Pierwszy zasłużony dyrektor gimnazjum Józef Czech, uczony profesor matematyki, umarł 1810 r., jego następca Michał Sciborowski przeszedł na emeryturę w roku 1819, a dyrektorem Liceum Wołyńskiego ku ogólnej radości młodzieży, nauczycieli i rodziców został Alojzy Feliński, sławny autor „Barbary Radziwiłłówny”. Umarł jednakże po kilku miesiącach w lutym 1820 roku, żałowany i oplakiwany przez wszystkich. Ostatni dyrektor, Andrzej Justyn Lewicki (od 1822), „służył nietytyle dobru publicznemu ile pensji swojej”.

Może najbardziej zasłużonym z profesorów Liceum Krzemienieckiego był Antoni

Jarkowski, prefekt. Jarkowski kilkakrotnie zastępował dyrektora w czasie swej służby, np. po śmierci Felińskiego przeszło dwa lata. W roku 1822 przeszedł na emeryturę, a miejsce jego zajął Bokszczanin, Białorusin, przysłany przez kuratora Nowosilcowa. Dzięki sprawiedliwości, czujności i energii po pewnym czasie zyskał zaufanie profesorów i młodzieży. Po śmierci ostatniego dyrektora w 1830 r. pełnił jego obowiązki aż do zamknięcia zakładu.

Do najslawniejszych profesorów Liceum Krzemienieckiego należą: Aleksander Mickiewicz (prawo), brat poety, Euzebjusz Słowacki, ojciec poety, ks. Alojzy Osiński, Józef Korzeniowski. Trzej ostatni wykładali literaturę. Logikę wykladał chwilowo słynny później historyk literatury Michał Wiszniewski; jednym z największych dobrodziejów szkoły okazał się Jan Nepomucen Lernet, lekarz, który złożył 37,500 rub. na utworzenie fundacji, dającej środki na utrzymanie, wychowanie i wykształcenie 4 uczniów. Sławniejsi uczniowie Jan i Karol Sienkiewicz, Michał Wiszniewski (później profesor), Józef Korzenowski (później profesor), Juliusz Słowacki, Antoni Malczewski, Olizarowski, Tomasz Padura, Stefan Witwicki, Maurycy Gosławski, Tymon Zaborowski i wielu innych.

W r. 1809 wizytował gimnazjum Książę Kurator Adam Czartoryski, który wziął udział w serdecznej owacji dla Czackiego (postawienie biustu w bibliotece gimnazjalnej). Później, w roku 1824, zwiedził szkołę nowy Kurator Nowosilcowa, prześladowca filaretów i filomatów w uniwersytecie wileńskim. Szło mu o wykrycie związku między młodzieżą wileńską a krzemieniecką. Skończyło się na drobnych nieprzyjemnościach. Również wizyta rektora uniwersytetu Pelikana, cieszącego się zaufaniem Nowosilcowa, w r. 1825, nie przyniosła szkole ujemnych skutków.

Z instytucji, związanych bliżej ze szkołą, wymienić należy jako bardzo charakterystyczne dwie: 1) Towarzystwo dobroczynności młodzianów Gimnazjów Wołyńskiego, założone w r. 1814 przez ucznia Florjana Łaszowskiego jakby dzisiejsza „Bratnia pomoc młodzieży”, 2) Towarzystwo kształcących się w porządnym mówieniu i pisaniu, odpowiadające dzisiejszym kółkom samokształcenia.

Dla powiększenia dochodów zakładu Czacki postarał się o utworzenie t. zw. Komisji sądowo-edukacyjnej, która wyjaśniała sprawy, dotyczące funduszy (głównie pojezuickich), przeznaczonych na wychowanie, i rozstrzygała spory w tym zakresie.

W chwili wybuchu powstania w 1831 r. młodzież była rozpuszczona z powodu grasującej cholery, a 21 sierpnia 1831 r. rząd rosyjski wydał rozkaz zamknięcia zakładów naukowych Podola, Wołynia i Ukrainy, między niemi Liceum Wołyńskiego. Nowy Kurator, von Bradke, przeniósł w r. 1833 Liceum wraz z wszystkimi zbiorami i wielką biblioteką do Kijowa, gdzie stało się podstawą nowoutworzonego uniwersytetu św. Włodzimierza. Profesorzy czynni przeniesieni do Kijowa, emeryci zostali w Krzemieńcu.

Liceum odegrało bardzo ważną i wybitną rolę w utrzymaniu i rozwoju polskiej kultury w czasach porobiorowych.

II.

Sprawę wznowienia Liceum Krzemienieckiego podjął pierwszy Departament Oświecenia Publicznego b. Zarządu Cywilnego Ziem Wołynia i Frontu Podolskiego jeszcze w r. 1919. Ludzie, którzy położyli wielkie zasługi na polu rozwoju szkolnictwa polskiego w Kijowie i wogóle na Rusi, zajęli się także gorąco myślą powołania do nowego życia uczelni Tadeusza Czackiego, mianowicie szef wspomnianego Departamentu ś. p. Karol Wilkoszewski oraz naczelnicy wydziałów w tym urzędzie, Jan Kornecki i Józef Stemler, obecny dyrektor biura Polskiej Macierzy Szkolnej w Warszawie. Dla zasięgnięcia opinii całego społeczeństwa polskiego w tej sprawie, inicjatorzy zwołali w dniu 8 kwietnia 1920 r. „naradę” przedstawicielei rządu, szkół wższych, towarzystw naukowych i kulturalno-oświatowych. W czasie narady oświadczono się jednogłośnie za koniecznością wznowienia Liceum Krzemienieckiego, a dla prac organizacyjnych wybrano specjalną Komisję, w której skład wszedł między innymi ks. biskup Godlewski. Najdonioślejszym zdarzeniem w następnych zabiegach o wznowienie Liceum Krzemienieckiego było ogłoszenie dwóch rozkazów Naczelnego Wodza z 27 maja 1920 r. (Dz. Zarządu Cywilnego Ziem Wołynia i Frontu Podolskiego z 31 maja 1920 r. Nr. 12), mocą których Liceum Krzemienieckie zostało na nowo powołane do życia, otrzymując w zarząd i użytkowanie znaczne majątki leśne i gospodarstwa rolne. Na tymczasowego kierownika Liceum zaproszono d-ra Teodora Mianowskiego, który rozpoczął starania o pozyskanie możliwie najlepszych sił nauczycielskich dla szkół Krzemienieckich. Wypadki wojenne z 1920 r. przerwały tę akcję i sprawa chwilowo poszła w zapomnienie.

Na nowo poruszył ją w listopadzie 1921 polski Komitet Wykonawczy na Rusi (pre-

zes Jan Lipkowski, wiceprezes Zygmunt Chojewski, prezes sekcji oświatowej i niestrudzony działacz oświatowy na kresach Józefat Andrzejewski, który w poszukiwaniu przytulku dla młodzieży, przybywającej z kresów zakordonowanych, baczniejszą uwagę zwrócił na Liceum Krzemienieckie i odniósł się z prośbą o jego wznowienie do Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. Wice-minister W. R. i O. P. Tadeusz Łopuszański, który już poprzednio tą sprawą żywo się interesował, zajął się nią bardzo energicznie, a ówczesny prezydent ministrów, Ponikowski, przyrzekł swe poparcie. Zwierzchnikiem Liceum Krzemienieckiego (wizytatorem z prawami kuratora) został mianowany od 1 lutego 1922 dr. Marek Piekarski, b. profesor gimnazjum im. Stanisława Żółkiewskiego we Lwowie i b. dyrektor Średniej Szkoły Polskiej w Humaniu, który pod kierunkiem wice-ministra opracował projekt organizacji Liceum, uzupełniony następnie i uzgodniony z ustawami Rzeczypospolitej Polskiej przez radcę prawnego w Ministerstwie W. R. i O. P. Okęckiego.

Projekt ten stał się podstawą Rozporządzenia Rady Ministrów w przedmiocie Liceum Krzemienieckiego z 10 sierpnia 1922 r., ogłoszonego w Dzienniku Ustaw Rz. P. dnia 26 sierpnia 1922, stanowiącego ramy ustroju wznowionej instytucji.

W skład Liceum Krzemienieckiego wchodzi szkoła, mieszcząca się już obecnie w budynkach licealnych, a mianowicie w Krzemieńcu: gimnazjum i seminarjum nauczycielskie z szkołą ćwiczeń i preparandą, w Białokrynicy: średnia szkoła rolnicza, oraz internaty: męski i żeński w Krzemieńcu i męski w Białokrynicy. W przyszłości przewiduje się otwarcie dalszych szkół.

Budynki licealne w Krzemieńcu z pięknym kościołem na przedzie wznoszą się w dużym parku, otoczonym wysokim murem i obejmują trzy kompleksy gmachów, oraz kilka domów małych lub średnich, a zawierają razem około 200 pokoi, przeważnie odrestaurowanych. W Białokrynicy, majątku licealnym, trzy kilometry od Krzemieńca, wznosi się szkoła pałac.

Majątki, przeznaczone na utrzymanie Liceum, obejmują 1,600 ha ziemi ornej i 35,000 ha lasów w powiecie Krzemienieckim i sąsiednich.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW z dnia 10 sierpnia 1922 r. w przedmiocie Liceum Krzemienieckiego.

Na zasadzie art. 15 i 18 dekretu z dnia 3 stycznia 1918 r. o organizacji władz naczelnych (Dz. Pr. Nr. 1, poz. 1), rozkazów

Naczelnego Wodza z dnia 27 maja 1920 r. o otwarciu i majątkach Liceum Krzemienieckiego (Dz. U. Z. C. Z. W. i Fr. P. Nr. 12, poz. 162 i 163), art. 6 ustawy z dnia 4 czerwca 1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych (Dz. U. R. P. Nr. 50, poz. 504) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 kwietnia 1922 r. o rozciągnięciu mocy obowiązującej ustawy o tymczasowym ustroju władz szkolnych na województwa: nowogródzkie, poleskie, wołyńskie i powiaty: grodzieński, białowieski i wołkowyski województwa białostockiego (Dz. U. R. P. Nr. 34, poz. 279) zarządza się co następuje:

§ 1. Zakłady naukowe i wychowawcze, należące do powołanego na nowo do życia rozkazem Naczelnego Wodza z dnia 27 maja 1920 r. (Dz. U. Z. C. Z. W. i Fr. P. Nr. 12, poz. 162) Liceum Krzemienieckiego, wyłącza się z określonego w art. 4 ustawy z dnia 4 czerwca 1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych zakresu działania kuratora okręgu szkolnego wołyńskiego i ustanawia się dla nich wizytatora z zakresem działania określonym w § 9.

§ 2. Liceum Krzemienieckie jest zespołem państwowych zakładów wychowawczych i naukowych, wymienionych w § 3 i stanowi wraz z dobrami, wymienionymi w §§ 5 i 6, jedną całość administracyjną i gospodarczą.

§ 3. W skład Liceum Krzemienieckiego wchodzi następujące zakłady naukowe:

- 1) Seminarjum nauczycielskie ze szkołą ćwiczeń.
- 2) Gimnazjum z rozgałęzieniami dla różnych wydziałów.
- 3) Szkoły zawodowe różnych rodzajów.
- 4) Biblioteka oraz pracownie naukowe, związane z powyższymi szkołami (zakład fizyczny, chemiczny, gabinet przyrodniczy, ogród botaniczny).
- 5) Internat dla młodzieży Liceum Krzemienieckiego.
- 6) Dom i muzeum Juliusza Słowackiego.

Wspomniane szkoły oraz instytucje, a nadto w razie potrzeby inne, powstawać będą stopniowo w miarę możliwości finansowej Liceum Krzemienieckiego, które popierać będzie również akcję kulturalno-oświatową zarówno w Krzemieńcu, jak też poza jego obrębem.

§ 4. Liceum Krzemienieckie może posiadać majątki ruchome i nieruchome i przyjmować darowizny i zapisy, zawierać umowy i wogóle majątkiem swoim samodzielnie zarządzać.

§ 5. Majątek Liceum stanowią wszystkie ruchomości, nieruchomości, kapitały, prawa etc., przekazane mu rozkazem Naczelnego

go Wodza z dnia 27 maja 1920 r. (Dz. U. Z. C. Z. W. i Fr. P. Nr. 12, poz. 163).

§ 6. Nadto do Liceum należą dochody z dóbr i lasów państwowych oraz dóbr fundacyjnych, przekazanych pod jego zarząd rozkazem Naczelnego Wodza z dnia 27 maja 1920 r. (Dz. U. Z. C. Z. W. i Fr. P. Nr. 12, poz. 163), obejmujących: leśnictwo Krzemienieckie z folwarkami Tetylkowce i Szczasnówka, leśnictwo Radziwiłłowskie, leśnictwo Miłostowskie, leśnictwo Surzańskie i Dubieńskie, oraz majątki fundacyjne Białokrynica i Leduchów.

Przy zarządzie majątkami Białokrynica i Leduchów Liceum Krzemienieckie obowiązane jest dochować woli fundatorów o ile to nie sprzeciwia się interesom Państwa Polskiego.

§ 7. Wykonywanie przez Liceum Krzemienieckie zarządu nad wymienionymi w § 6 państwowymi dobrami i lasami odbywać się będzie pod kontrolą Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

§ 8. Zarząd Liceum Krzemienieckie zarówno pod względem wychowawczo-naukowym jak i gospodarczym sprawują:

- a) Wizytator Liceum Krzemienieckiego,
  - b) Prezydium Liceum Krzemienieckiego,
  - c) Ogólna Rada Liceum,
- nadto wyłącznie w sprawach gospodarczych:
- d) Rada Nadzorcza Liceum Krzemienieckiego,
  - e) Generalny Zarządca dóbr Liceum Krzemienieckiego.

§ 9. Wizytator Liceum Krzemienieckiego jest urzędnikiem państwowym, mianowanym przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, podlega bezpośrednio Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego i ma w stosunku do zakładów naukowych, wychowawczych i oświatowych zespolonych w Liceum prawa i obowiązki kuratora okręgu szkolnego (art. 4 ustawy z 4 czerwca 1920 r. o ustroju władz szkolnych Dz. U. R. P. Nr. 50, poz. 304); również w zarządzie wymienionych w §§ 5 i 6 dóbr i lasów państwowych podlega bezpośrednio Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Wizytator sprawuje zwierzchnią władzę nad Liceum Krzemienieckim zarówno nad zakładami wychowawczymi jak i majątkami, reprezentuje nazewnątrz i zastępuje Liceum Krzemienieckie wobec urzędów i osób trzecich, albo osobiście, albo przez osoby, upoważnione przez siebie, wizytuje szkoły i inne zakłady, wchodzące w skład Liceum, przewodniczy na zebraniach Prezydium Liceum Krzemienieckiego, Ogólnej Rady Licealnej i Rady Nadzorczej.

Wizytatorowi Liceum Krzemienieckiego przysługuje prawo zawieszania każdej uchwały Prezydium Liceum Krzemienieckiego i Rady Nadzorczej; musi on jednak w ciągu tygodnia przedłożyć sprawę Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do rozstrzygnięcia.

W razie nieobecności wizytatora lub innych przeszkód, zastępuje goznaczony w tym celu przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego na wniosek wizytatora członek Prezydium Liceum z pomiędzy osób, wymienionych w § 10 pod 3 i 4.

§ 10. W skład Prezydium Liceum Krzemienieckiego wchodzi:

- 1) Wizytator Liceum Krzemienieckiego, jako przewodniczący,
- 2) Generalny Zarządca dóbr Liceum Krzemienieckiego,
- 3) Trzej członkowie z pośród dyrektorów, nauczycieli lub innych pracowników wychowawczych i oświatowych Liceum Krzemienieckiego, mianowani na trzy lata przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego na wniosek wizytatora,
- 4) Dwaj delegaci Ogólnej Rady Licealnej wybierani na jeden rok,
- 5) Sekretarz Liceum Krzemienieckiego.

§ 11. Do zakresu działania Prezydium Liceum Krzemienieckiego należy:

- a) ustalanie kierunku wychowawczego zakładów, wchodzących w skład Liceum Krzemienieckiego, przedkładanie Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wniosków w sprawie zmian w programach i metodach wychowania i nauczania, ocena wyników pracy w tych zakładach;
- b) rozdział sum, przeznaczonych w budżecie Liceum Krzemienieckiego na stypendia dla wychowanków;
- c) układanie budżetów oraz zamknięcie rachunkowych;
- d) na żądanie wizytatora decydowanie o zasadniczych zagadnieniach gospodarki w majątkach licealnych.

§ 12. W skład Rady Nadzorczej Liceum Krzemienieckiego wchodzi prócz wizytatora jako przewodniczącego:

- a) powołany przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego na wniosek wizytatora członek Prezydium;
  - b) przedstawiciel Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych;
  - c) delegat Ogólnej Rady Licealnej.
- Okres urzędowania członków wymienionych pod a) i c) trwa 1 rok.

§ 13. Rada Nadzorcza sprawuje kontrolę administracji i rachunkowości majątku Liceum Krzemienieckiego, oraz wymienionych w § 6 dóbr i lasów państwowych w sposób, który określi regulamin, zatwierdzony przez Ministrów: Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego oraz Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

§ 14. Generalny Zarządca dóbr licealnych pełni obowiązki na mocy specjalnej umowy, która wymaga zatwierdzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 15. W skład Ogólnej Rady Licealnej wchodzi wszyscy członkowie Prezydium, dyrektorowie i nauczyciele poszczególnych szkół i zakładów wychowawczych Liceum Krzemienieckiego, bibliotekarz i osoby powołane do niej przez wizytatora z grona urzędników licealnych, z wyjątkiem niższych funkcjonariuszów, w ilości, stanowiącej powyżej piątą część całego składu tejże Rady.

§ 16. Ogólna Rada Licealna wybiera delegatów do Prezydium i do Rady Nadzorczej, oraz na żądanie wizytatora Liceum Krzemienieckiego wypowiada swą opinię w sprawach wychowawczych i gospodarczych.

§ 17. Koszta utrzymania Liceum Krzemienieckiego pokrywają dochody z majątku własnego i z wymienionych w § 6 dóbr i lasów państwowych.

Kasa licealna stanowi specjalną kasę państwową w rozumieniu § 3 i 116 oraz dalszych przepisów rachunkowych i kasowych dla władz państwowych, a to kasę płatniczą, o ile chodzi o dochody z dóbr oznaczonych w § 6 poborowo-płatniczą.

Osobny regulamin, wydany przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego i Ministra Skarbu, określi sposób przystosowania przepisów rachunkowych i kasowych do specjalnych warunków Liceum Krzemienieckiego.

§ 18. Ustrój szkół, wchodzących w skład Liceum Krzemienieckiego i tok nauk stosuje się do ogólnie obowiązujących przepisów.

Prezydent Ministrów i Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:

(—) *Juljan Nowak.*

Kierownik Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych: (—) *J. Raczyński.*

Minister Skarbu: (—) *Jastrzębski.*

Skład personalny zarządu „Liceum Krzemienieckiego”.

Piekarski Marek Dr. 78 DF ePfr. 19 wizytator

Janelli Piotr, 86 e.,—sekretarz liceum.

Szkoły, wchadzące w skład Liceum i pracujący w nich nauczyciele wymienieni są na właściwym miejscu.

7. Kuratorjum okręgu szkolnego poznańskiego.

Administrację szkolną na obszarze b. dzielnicy pruskiej przekazano Ministrowi W. R. i O. P. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 stycznia 1921 r. Na mocy tego rozporządzenia podzielił Minister W. R. i O. P. obszar byłej dzielnicy pruskiej na dwa okręgi szkolne i utworzył rozporządzeniem z dnia 26 stycznia 1921 r. okręg szkolny Poznański dla obszaru województwa Poznańskiego z siedzibą Kuratora w Poznaniu i okręg Pomorski dla obszaru województwa Pomorskiego z siedzibą Kuratora w Toruniu.

Rozporządzeniem z dnia 9 stycznia 1923 (Dz. Ust. R. P. Nr. 6 z roku 1923 poz. 41) utworzono Radę szkolną okręgową Poznańską. Rozporządzeniem Ministra W. R. i O. P. z dnia 9 listopada 1921 powierzono jednak administrację szkolnictwa zawodowego na całym obszarze okręgów szkolnych poznańskiego i pomorskiego Kuratorowi okręgu poznańskiego.

Adres i rozmieszczenie biur.

Adres Kuratorjum: Poznań, ul. Gołębia Nr. 1, gmach Urzędu Wojewódzkiego.

Kurator: Gołębia 1 nr. tel. 3855

Wydziały I i III: Gołębia 1 nr. tel.: Wydz.

I — 3853, 3854; Wydz. III — 3280, 2374

Wydział II: Gołębia 1 nr. tel. 4211, 2270

Wydział IV i V: św. Marcina 40 nr. tel.: 4056

Dział sem. naucz. i kształcenia nauczycieli: Strzelecka 29 nr. tel. 2256

Dział wychowania przedszkolnego: św. Marcina 40.

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Poznańskiego

Chrzanowski Bernard—Kurator

Stein Ignacy—Zastępca Kuratora 75 eP 24 (zastępstwo Kuratora, sprawy szkół średnich ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich).

Wydział I — Prezydyjalny

Andrzejewski Czesław—Naczelnik Wydziału
Świdorski Wiktor Dr.—Starszy referent V st. st. p. o. radcy prawnego

Jeske Stefan—referent (sprawy budowlane)

Doerner Czesław—Referent (kierownik oddziału finansowego)

Jasiek Antoni—Pomocnik referenta

Mądziel Włodzimierz—Pomocnik referenta

Skórski Wacław—Pomocnik referenta
Chmielewski Wiktor—Pomocnik referenta
Wierzchowski Józef—Pomocnik referenta
Gromadzka Stelania—Starszy sekretarz
Kossobudzka Ludwika—Starszy sekretarz
Striebe Hieronim—Starszy sekretarz
Kranc Stelan—Starszy sekretarz
Fibak Mieczysław—Starszy sekretarz
Fedorcio Marek—Starszy sekretarz
Wncolf Antoni—Starszy sekretarz
Jagielski Piotr—Starszy sekretarz
Kasprzak Edmund—Starszy sekretarz
Gryglewicz Teresa—Starszy sekretarz
Piotrowska Marja—Starszy sekretarz
Rakowska Radomila—Starszy sekretarz
Młynkiewicz Kazimierz—Starszy sekretarz
Robiński Roman—Starszy sekretarz
Kotlińska Janina—Sekretarz
Prejbiś Józef—Sekretarz
Bergandy Franciszek—Sekretarz
Królikowski Zdzisław—Sekretarz
Wójtowski Tadeusz—Sekretarz
Deutsch Czesław—Sekretarz
Pasiński Roman—Sekretarz
Zabłotna Marja—Sekretarz
Podczaska Janina—Sekretarz
Dobski Józef—Sekretarz
Urbańska Aniela—Sekretarz
Jeneralczyk Kazimierz—Asystent
Zieliński Stelan—Asystent
Koselnik Piotr—Asystent
Doerner Helena—Asystent
Boberski Leon—Asystent
Hoffman Leokadja—Asystent
Skrodzki Wacław—Asystent
Simiński Wacław—Asystent
Prais Władysław—Asystent
Osiński Władysław—Asystent
Sroczyński Zygmunt—Asystent
Cyprys Antoni—Asystent
Blochówna Irena—Młodszy asystent

Kancelarja

Narzekalska Stanisława—Inspektorka
Kokocińska Kazimiera—Asystentka
Leitgebrówna Marja—Asystentka
Maciejowska Halina—Asystentka
Bilska Jadwiga—Asystentka
Bieńkowska Irena—Asystentka
Suber Marja—Asystentka
Jastrzębska Marja—Asystentka
Salmonowicz Janina—Asystentka
Majewski Teofil—Asystent
Jacaszek Mieczysław—Młodszy asystent

Wydział II — Szkolnictwa Powszechnego

A. Wizytatorowie

Szwemin Jan—p. o. Naczelnika Wydziału.
 wizytator 81 d 16

Gronwald Stanisław—Wizytator 63—24 Powiaty okręgu wizytacyjnego: gnieźnieński, wągrowiecki, szubiński, żniński, czarnkowski

Kotula Karol—Wizytator ew 84—13 Powiaty okręgu wizytacyjnego: kępiński, pleszewski, odolano wski, krotoszyński, ostrowski, ostrzeszowski

Krantz Augustyn—Wizytator 72—24 Powiaty okręgu wizytacyjnego: mogileński, inowrocławski, strzeliński, witkowski

Kukucki Edmund—Wizytator 76—24 Powiaty okręgu wizytacyjnego: chodzieski, wyrzyski, bydgoski i msto Bydgoszcz

Mohr Antoni—Wizytator 63—24 Powiaty okręgu wizytacyjnego: średzki, śremski, gostyński, seminarja nauczycielskie w Inowrocławiu, Gnieźnie, Kcyni, Wolsztynie, Rogoznie i Czarnkowie

Namysł Joachim Dr—Wizytator 84 DF eN 13 Powiaty okręgu wizytacyjnego: kościański, obornicki, leszczyński, rawicki, poznańsko-wschodni, poznańsko-zachodni i miasto Poznań

Prauziński Władysław—Wizytator 81 eHG 13 Powiaty okręgu wizytacyjnego: jaro-ciński, koźmiński i seminarja naucz. w Poznaniu, Lesznie, Bydgoszcz, Koźminie, Rawiczu, Wągrowcu, Międzychodzie, Ostrzeszowie, Pleszewie, Krotoszyne

Węgiel Kazimierz—Wizytator 79 eHG 15 Powiaty okręgu wizytacyjnego: grodziski, śmigieński, nowotomyski, wolsztyński, szamotulski, wrzesiński, międzychodzki

B. Biuro

Jesionowski Ignacy—Starszy referent 73—24 sprawy finansowe i gospodarcze dla nadzoru szkolnego

Rankowski Feliks—Inspektor szkolny przydzielony do Kuratorjusz, sprawy administracyjne

Błaszczński Kazimierz—Pomocnik referenta

Kaniewski Kazimierz—Pomocnik referenta

Ziętkiewicz Aleksy—Pomocnik referenta

Ciemierska Stelania—Sekretarz

Fiedorowicz Helena—Sekretarz

Guździał Eulemja—Sekretarz

Kozłowska Irena—Sekretarz

Piórkowska Eugenia—Sekretarz

Rogalewska Zofja—Sekretarz

Anders Jadwiga—Starszy kancelista

Berger Halina—Starszy kancelista

Depczyńska Zofja—Starszy kancelista

Dominiczak Mieczysław—Starszy kancelista

Janecka Palmira—Starszy kancelista

Kobz Jdwiaga—Starszy kancelista

Kokociński Edmund—Starszy kancelista

Marcinkiewicz Walentyna—Starszy kancelista

Ratajski Stanisław—Starszy kancelista
Rozsak Jan—Starszy kancelista
Szyllinzanka Helena—Starszy kancelista
Szczepański Edmund—Starszy kancelista
Zyniewicz Marjan—Starszy kancelista
Kalksteinsowa Paulina—Kancelista

Oddział Kursów Seminaryjnych

Janaszek Zygmunt—Starszy referent 61—24
Niejacki Zygmunt—Starszy sekretarz
Oddział Wychowania Przedszkolnego
Possadz Stefania—Instruktorka ochron
Tuchalska Zofja—Sekretarz

Wydział III. Szkolnictwa Średniego
(szkoły średnie ogólnokształcące)

a) Biuro

Rychlicki Stanisław—Wizytator, p. o. Naczelnika Wydziału 55—24 (kierownictwo wydziału, sprawy egzaminów ekstern, kursów wojennych) okrąg wizytacyjny: Poznań: 1. Państw. Gim. Mat. Przyrz., 2. Pryw. Gim. (niem.)

Swinarska Zofja—Starsza referentka 83, d (sprawy szkolnictwa prywatnego, statystyka szkół śred., druki szkolne) poruczone wizytacje: Ostrów: państw. Liceum i Gimn. Hum. żeńskie, przyw. szk. pol.; Polska Wieś pod Pobiedziskami; przyw. szkoły niem.: Mosina, Murowana Goślina, Swarzędz.

Poleski Jan—Referent kasowy
Stybaniewicz Bronisław—Naczelnny sekretarz

Bayerówna Melanja—Starsza sekretarka
Zgórska Anna—Sekretarka
Kolasińska Stefania—Asystentka

Wizytatorzy:

Opuszyński Karol Dr. 71 DF eN 24 (okrąg wizytacyjny: Poznań, 1. Państw. gim. Klas. i Hum. im. Marcinkowskiego, 2. Państw. gim. Hum. na Łazarzu, 3. Państw. Liceum na Łazarzu, 4. Pryw. Gim. Hum. SS. Urszulanek, 5. Pryw. Lic. Król. Jadwigi, 6. Pryw. Liceum Najśw. Serca Jezusowego; Bydgoszcz: 1. Państw. Gim. Hum., 2. Pryw. Gim. (niem.); Janowiec, Kcynia, Kościan, Śrem, Szamocin, Wągrowiec, Wolsztyn, Wyrzysk.

Węcowski Stanisław Dr. 76 DF ePFr (okrąg wizytacyjny: Poznań: 1. Państw. Gim. Klas. M. Magdaleny, 2. Państw. Gim. Hum. na Wildzie, 3. Państw. Uczelnia Dąbrówki; Bydgoszcz: 1. Państw. Gim. klas., 2. Miejskie Gim. Mat. Przyrz., 3. Miejskie Lic. Wyz., Lic. Wyz. i Gim. Hum. żeńskie, 4. Pryw. Liceum Dregera (niem.); Gniezno, Inowrocław, Nakło, Trzemeszno.

Binak Sylwaster ks. 72 eHG 21 (sprawy personalne) okrąg wizytacyjny: Gostyń, Jarocin, Kępno, Koźmin, Krotoszyn, Leszno, Ostrów, Ostrzeszów, Pleszew, Pogorzela, Rawicz, Środa

Jabczyński Mieczysław Dr 85 DF eHG 12 (sprawy budżetowe) okrąg wizytacyjny: Poznań: Liceum Knothe (niem.), Chodzież, Czarnków, Międzychód, Mogilno, Nowy-Tomyśl, Oborniki, Rogoźno, Wieleń, Września, Zbąszyń.

c) Kancelarja (dziennik podawczy i registratura)

Mikołajczak Władysław—Sekretarz

Wydział IV. Szkolnictwa Zawodowego.

(szkoły zawodowe i dokształcające zawodowe Okręgu Szkolnego Poznańskiego i Pomorskiego)

a) Biuro

Dybczyński Sylwaster—Wizytator, p. o. Naczelnika Wydziału 78 19 (kierownictwo Wydziału, sprawy zasadnicze i ogólne, Okrąg wizytacyjny: szkoły handlowe i dokształcające)

Machemel Ryszard—Naczelnny sekretarz
Świątek Jan—Sekretarz
Kuncerowa Adela—Sekretarz
Wolska Anziela—Sekretarz

b) Wizytatorzy:

Obrębski Adolf 66 a 23 (okrąg wizytacyjny szkoły techniczne i dokształcające)

c) Kancelarja Wydziału:
Sohkowiak Franciszek—Sekretarz

Wydział V. Oświaty Pozaszkolnej.

a) Biuro

Perzyński Nicelof—Naczelnik Wydziału 81 9
Kozłowski Brunon Dr—Starszy referent 83 DF ePN 17

Wilczkowiak Władysław—Referent 86 sn 15
Wrzyszczyńska Zofja—Sekretarz

8. Kuratorjum okręgu szkolnego pomorskiego

Administrację szkolną na obszarze b. dzielnicy pruskiej przekazano Ministrowi W. R. i O. P. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 stycznia 1921 r. Na mocy tego rozporządzenia podzielił Minister W. R. i O. P. obszar b. dzielnicy pruskiej na dwa okręgi szkolne i utworzył rozporządzeniem z dnia 26 stycznia 1921 r. okrąg szkolny Poznański dla obszaru województwa Poznańskiego z siedzibą Kuratora w Poznaniu i okrąg Pomorski dla obszaru województwa Pomorskiego.

go z siedzibą Kuratora w Toruniu. Rozporządzeniem dnia 5 maja 1922 r. (Dz. Ust. Rzp. P. z 1922 r. Nr. 35, poz. 303, utworzono Radę Szkolną okręgową Pomorską. Rozporządzeniem Ministra W. R. i O. P. z dnia 9 listopada 1922 r. powierzono jednak administrację szkolnictwa zawodowego na całym obszarze okręgów szkolnych poznańskiego i pomorskiego Kuratorowi okręgu szkolnego poznańskiego.

Adresy i rozmieszczenie biur

Kuratorjum, Wydział I i III, oddział finansowy, kancelarja, sekretariat, ekspedycja, referat prawny i higieny — Toruń, ul. Sienkiewicza 44 nr. tel. 836, 837; Wydział II — ul. Sienkiewicza 38 nr. tel. 973; Wydział V — ul. Sienkiewicza 46 nr. tel. 836, 837
od godz. 10—12

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Pomorskiego.
Riemer Jan Dr.—Kurator 76 DF 16

Wydział Prezydjalny

Jankowski Władysław—Naczelnik Wydziału 17 eP 22
Andersen Robert—Referent (sprawy prawne)
Ciosłowski Józef Dr.—Referent (sprawy higieny i wychowania fizycznego)
Milewski Jaljan—Referent (biblioteka, ekspedycja Dziennika Urzędowego, sprawy dyscyplinarne)
Zamorska Marja—Sekretarz

Kancelarja

Stadniczeńko Ignacy—Kierownik Kancelarji, referent
Janowska Marja—Referent
Adamczyk Stelania
Augustiak Franciszek
Dąbrowska Anna
Dejewska Walerja
Drozdowska Regina
Grubecka Stanisława
Gurtowska Helena
Kalamajska Jadwiga
Kiprowska Teodora
Komorowska Janina
Urbańska Lucyna
Wysocka Marja
Zardecka Gizela
Kuczkowska Franciszka
Linkowska Władysława
Marzałówna Zofja
Milewaka Janina
Byczkówna Gertruda
Seeman Tadeasz

Sieradzka Wanda
Skomska Marja
Skomski Wincenty
Szmidt Eugenja
Szymkiewicz Mieczysław
Wiśniewska Bronisława
Ziemnicka Marja

Oddział Finansowy

Szadowski Józef
Adamek Tomasz
Affeld Jadwiga
Falkowska Teresa
Hoffman Marja
Kryzan Stelan
Lachowicz Marja
Lorenz Adela
Mundkowski Józef
Pawłowski Stanisław
Piwiński Stanisław
Polniaszek Marja
Stojalowska Stelania
Szydłowska Helena
Wysocka Anna
Bohuszewicz Jadwiga
Gayd Marja
Harkiewicz Zofja
Kwieciński Leon
Lachowicz Adam
Łęg Walerja
Ofiarkiewicz Władysław
Pietrykowski Józef
Płank Stanisław
Skomska Marta
Skomski Roman
Szymankiewicz Helena

Wydział II Szkolnictwa Powszechnego

Zegarski Teofil Dr.—Naczelnik Wydziału 84 DF 7. Okrąg wizytacyjny: Inspektoraty Tczew, Starogard
Strogulski Marcelli ks.—Wizytator, zastępca Nacz. Wydz. 80 d 15. Okrąg wizytacyjny: Inspektoraty Kościerzyna, Chojnice Sapolno, Brodnica
Stelkiewicz Stanisław Dr.—Wizytator 91 DF 8. Okrąg wizytacyjny: Inspektorat Świecie, Tuchola, Wąbrzeźno, Grudziądz-wieś
Śliwiński Stanisław—Wizytator 81 d 19 okrąg wizytacyjny: Inspektoraty: Toruń-miasto i wieś, Chełmno, Lubawa, Nowemiasto, Działdowo, Gniew
Piskorska Helena—Referent (wychowanie przedszkolne)
Szumanówna Wanda—Referent (doksztalcenie nauczycieli)
Karnowski Stelan—Pomocnik referenta
Pankanin Stanisław—Sekretarz

Referat kształcenia i dokształcania nauczycieli

Wiśniewski Stanisław—Kierownik, wizytator 81 d 22

Bleński Teofil—Referent

Wydział III — Szkolnictwa Średniego

Przyjemski Feliks—Naczelnik Wydziału, wizytator 81 eP 16 Okręg wizytacyjny: państw. gimnazja w Chelmy, Grudziądzu, miejskie w Grudziądzu i w Toruniu.

Biedowicz Bronisław—Wizytator 87 ePFr 10. Okręg wizytacyjny: państw. gimnazjum w Brodnicy, Wąbrzeźnie, progimnazjum w Lubawie, Nowemieście, filja niemiecka gimn. w Toruniu, pryw. szkoły niemieckie w Brodnicy, Chelmie, Chojnicach, Grudziądzu, Starogardzie, Świeciu, Tczewie, Tucholi, Wejherowie i zakład SS. Niepokalanek w Dębowej Łące

Ryniewicz Antoni Dr.—Wizytator 91 DF ePFr okręg wizytacyjny: państw. gimnazja w Chelmie, Chojnicach, Kościerzynie, Starogardzie, Tczewie, Toruniu, Wejherowie, progimn. w Gniewie i Pelplinie, zakład N. M. P. w Kościerzynie

Miecznikowski Stefan—Starszy referent 64 d 25

Wydział V Oświaty Pozaszkolnej

Strogalski Marcei ks.—Kierownik Wydziału wizytator 80 d 15

Bogusławska Marja—Referent

Frysauf Stefan

Ponicka Stanisława

9. Kuratorium okręgu szkolnego krakowskiego.

Kuratorjum powstało na zasadzie rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 18 września 1921 r. L. 1809 21 r., którem wydzielono z obszaru okręgu szkolnego lwowskiego obszar, obejmujący województwo krakowskie i utworzono w jego granicach okręg szkolny krakowski z siedzibą kuratora tego okręgu w Krakowie. Administrację szkolnictwa zawodowego na tym obszarze poruczono jednak nadal Kuratorowi okręgu szkolnego lwowskiego.

Adres Kuratorjum: Kraków, ul. Rakowicka 27, tel. nr. 3075.

(Kurator przyjmuje we wtorki i piątki od 11—1).

Owiński Jan—Kurator Okręgu Szkolnego Krakowskiego, 84 eP. 15

I. Wydział Ogólny I p. na prawo (Pr.)

Pollak Michał Dr.—Wizytator szkół. p. o. Naczelnika Wydziału Ogólnego, 88 eŁGr. DF 12, przyjmuje codziennie od godz. 12—1 przed południem, (Kierownictwo wydziałem, sprawy zasadnicze i ogólne)

Zazula Włodzimierz Dr.—nauczyciel gimnazjum państwowego III-go im. Sobieskiego, przydzielony do Kuratorium jako referent 88, eN. 8 (Referent statystyczny, sprawy wychowawcze)

Podkówa Emil—Referent administracyjny w VIII st. (Sprawy administracyjne, prawne, gospodarcze szkół średnich, Seminarjów naucz.)

Trojan Antoni—Radca rachunkowy (sprawy finansowe)

Kulański Franciszek Dr.—Nauczyciel szkół powszechnych zatrudniony w Kuratorium w referacie Oświaty Pozaszkolnej 79. DP. 22

Najdrówna Justyna—urzędniczka kontraktowa, (maszynistka)

Singerówna Józefa—oficjantka (sprawy higieny szkolnej)

Turkówna Jadwiga—oficjantka (w biurze statystycznym)

Woźniakówna Barbara—nauczycielka szkoły powszechnej, zatrudniona w Kuratorium w referacie statystycznym

Wydział I Szkół Powszechnych (I) i Seminarjów Nauczycielskich

Pilecki Leon Dr.—profesor gimnazjalny, kierownik Wydziału 82 DF eŁGr. 17. Przyjmuje codziennie od godz. 12—1.

Marcinkowski Antoni—Wizytator 75 eN 22 przyjmuje w dniach: 1—5 i 25—30 w każdym miesiącu od 12—1. (Wizytacje wszystkich Seminarjów Nauczycielskich, szkół powszechnych w 7 powiatach, dokształcanie nauczycieli czynnych).

Dreziński Jan—p. o. wizytatora szkół powszechnych, 73 a. (Sprawy szkolnictwa powszechnego i wizytacje szkół w 17 powiatach).

Taroni Feliks—tymczasowy kierownik szkoły powszechnej, przydzielony jako referent do Kuratorium O. S. K. 71 Sn 33. (Nominacje i przeniesienia oraz sprawy dyscyplinarne szkół powszechnych).

Haraschin Karol—Nauczyciel szkoły powszechnej, przydzielony jako referent do Kuratorium O. S. K. 77 Sn. 23. (Sprawy powiatów: Grybów, Chrzanów, Oświęcim, Limanowa, Jasło, Kraków, urlopy wszystkich powiatów, administracja Dziennika Urzędowego)

Wojewoda Jan—nauczyciel szkoły powszechnej, przydzielony jako referent do Kuratorium O. S. K. 77. Sn. 25. (Wszystkie sprawy dotyczące szkół powszechnych w 9 powiatach z wyjątkiem urlopów, przeniesień nauczycieli stałych, spraw dyscyplinarnych i emerytalnych).

Iciek Julian—prowin. nauczyciel szkoły powszechnej przydzielony jako referent do Kuratorium O. S. K. 80 Sn. 21. (Wszystkie sprawy dotyczące szkolnictwa powszechnego w 9 powiatach z wyjątkiem emerytur, urlopów, spraw dyscyplinarnych i przeniesień nauczycieli stałych)

Przebinda Stanisław—nauczyciel szkoły powszechnej, przydzielony jako referent do Kuratorium O. S. K. 89 Sn. 13. (Załatwia wszystkie sprawy dotyczące nadzoru szkół powszechnych, sprawy organizacji, reorganizacji i wszystkie sprawy budowy szkół całego okręgu szkolnego, ustanawianie katechetów).

Śliwińska Janina—nauczycielka szkoły powszechnej, zatrudniona w Kuratorium O. S. K. 94 Sn. 7. (Ewidencja urlopów i administracja Dziennika Urzędowego).

Topolińska Wilhelmina—nauczycielka szkoły powszechnej zatrudniona w Kuratorium O. S. K. 92 Sn. 1. (Pomoc kancelaryjna)

Chrupińska Maria—nauczycielka szkoły powszechnej zatrudniona w Kuratorium O. S. K. 87. Sn. 14. (Sprawy emerytalne)

Gancarczykowa Jadwiga—nauczycielka państwowych kursów nauczycielskich, zatrudniona w Kuratorium O. S. K. 86 m 7 (Sprawy Seminarjów)

Gałuszka Leonard—nauczyciel seminarjum według § 8 P. S. N. przydzielony jako referent do Kuratorium O. S. K. 86. Sn. (Sprawy Seminarjów naucz. i kształcenie nauczycieli)

Artztówna Zofja—nauczycielka szkoły powszechnej zatrudniona w Kuratorium O. K. 88. Sn. 15. (Budowa szkół)

Korczyńska Jadwiga—nauczycielka szkoły powsz. zatrudniona w Kuratorium O. S. K. 88. Sn. 15. (Budowa szkół)

Wydział II. Szkół średnich ogólnokształcących (II)

Trybowski Władysław—profesor gimn. p. o. kierownika Wydziału II. Kuratorium O. S. K. 69 eŁGr przyjmuje codziennie od 11—12 przed południem w sprawach administracyjnych szkół średnich

Rzepiński Stanisław—wizytator O. S. K. 61 eŁGr 24. (Wizytacje szkół średnich typu klasycznego). Przyjmuje w dniach od 1—5 i od 15—20 każdego miesiąca.

Leonhard Stanisław—wizytator O. S. K. 74 eN 22. (Wizytacje szkół średnich typu humanistycznego). Przyjmuje jak wyżej.

Śniezek Jan—profesor gimn. p. o. wizytatora szkół średnich 70. ePrz. 24. (Wizytacje szkół średnich typu matem.-przyrodniczego). Przyjmuje jak wyżej.

Plezia Jakób—nauczyciel gimn. przydzielony jako referent do Kuratorium O. S. K. 85. eŁGr. 11. (Weryfikacje i uposażenia, bieżące sprawy personalne i egzaminacyjne)

Schreyer Albin—nauczyciel gimn. przydzielony jako referent do Kuratorium O. S. K. 66. eM. 24. (Sprawy uczniowskie i emerytury)

Bielak Antoni—profesor gimn. przydzielony jako referent do Kuratorium O. S. K. 72 eMF 24. (Nominacje i przeniesienia nauczycieli)

Mról Jan—radca rachunkowy, pełniący obowiązki referenta Wydziału II-go. (Trzechlecia, sprawy finansowe).

Oddział Finansowy

Bładowski Marjan—kierownik Oddziału Finansowego VI kat. pl.

Buciewicz Zygmunt—radca rachunkowy
Chodorowska Halina—urzędniczka kontraktowa XII kat. pl.

Cieluszak Józef—praktykant rachunkowy
Franta Władysław—urzędnik kontraktowy
Grzegorzcyk Zygmunt—urzędnik rachunkowy

Homola Zygmunt—praktykant rachunkowy
Jaszan Stefan—radca rachunkowy
Karpiński Adam—rewident rachunkowy

Karczmariski Tadeusz—oficjal rachunkowy
Klus Bronisław—praktykant rachunkowy
Kopta Stanisław—praktykant rachunkowy

Korczyński Antoni—starszy radca rachunkowy

Korytowski Mieczysław—urzędnik kontraktowy

Kosman Józef—urzędnik X kat
Krzyżanowska Marja—urzędniczka XII kat.

Kulakowski Kazimierz—kancelista
Kuszyk Aleksander—urzędnik kontraktowy
Pistłówna Marja—urzędniczka XII kat.

Sławikowski Zygmunt—oficjal
Sperka Józef—praktykant rachunkowy

Szymański Julian—praktykant rachunkowy
Tyrpak Emiljan—praktykant rachunkowy

Zachara Dominik—urzędnik kontraktowy

Kancelaria

Nowakowski Zygmunt—Kierownik Kancelarii

Buzek Jerzy—oficjal kancelaryjny
Bilczewska Anna—maszynistka XII kat. pl.

Billkówna Marja—oficjantka kancelaryjna XII kat.

Czacza Władysław—urzędnik kontraktowy XII kat.

Gallówna Marja—kancelistka XII kat

Grotowski Jan—oficjant XII kat

Kurdzielówna Emilia—kancelistka XII kat.

Murdzińska Marja—naucz. szk. powszech. zatrudniona w Kuratorjum O. S. K.

Olszewska Janina—kancelistka XI kat.

Peszalówna Aniela—kancelistka XI kat.

Pirawowicz Mieczysław—oficjal X kat.

Świerzb Józef—oficjal XII kat.

Telichowa Helena—kancelistka XI kat.

Turoszówna Jadwiga—maszynistka X kat.

Wittlinówna Henryka—maszynistka X kat.

10. Kuratorjum okręgu szkolnego lwowskiego.

Rozporządzeniem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 8 lutego 1921 r., wydanem w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych „w przedmiocie tymczasowego ustroju władz szkolnych na obszarze b. Galicji” (Dz. Ust. Rzp. P. Nr. 15 z dnia 18 lutego 1921 r. poz. 91) zniesiono Radę Szkolną Krajową, istniejącą na zasadzie galicyjskich ustaw Krajowych z dnia 15 lutego 1905 r. i z dnia 9 maja 1907. Z obszaru podległego dotychczas Radzie Szkolnej Krajowej utworzono narazie tem samem rozporządzeniem jeden okrąg szkolny lwowski z siedzibą Kuratora tegoż okręgu we Lwowie. Rozporządzeniem Ministra z dnia 18 września 1921 r. wydzielono z obszaru Okręgu szkolnego lwowskiego obszar, obejmujący województwo krakowskie, z którego utworzono okręg szkolny krakowski. Rozporządzeniem z dnia 9 listopada 1921 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z r. 1921 Nr. 24 poz. 256) poruczono jednak administrację szkolnictwa zawodowego także na obszarze województwa krakowskiego Kuratorowi Okręgu szkolnego lwowskiego.

Stanisław Sobiński—Kurator eHG 24

Wydział Ogólny

Gayczak Stanisław—wizytator p. o. Naczelnika Wydziału 74. eN 24

Kancelarja Prezydjalna

Skurski Jan IX

Jeżekówna Helena XII

a) Biuro porady prawnej

Czerny Bronisław (V st. st.)

b) Oddział Finansowy

Andraszek Franciszek (V st. st.) Naczelnik Wydziału

Frydrych Eugenjuś VII st. st. (kierownik biura rachunkowego dla spraw szkolnictwa powszechnego)

Irauth Jan, (VIII st. st.) kierownik biura rachunkowego dla spraw szkolnictwa średniego i seminaryjnego

Roth Salomon (VII st. st.) kierownik biura rachunkowego dla spraw szkolnictwa zawodowego i Kuratorjum

Władysław Januszkiewicz VII, Michał Czerniatowicz VII, Leopold Leśnikowski VII, Zygmunt Fedorowski VII, Zdzisław Sajiński VIII, Zdzisław Matausch VIII, Marjan Galasiewicz IX, Józef Isterewicz IX, Paweł Babyn IX, Konstaly Darocha IX, Zdzisław Federkiewicz IX, Tomasz Humelicz IX, Leopold Kalafarski IX, Zygmunt Radnicki IX, Wiktor Burgberger X, Włodzimierz Biliński IX, Zygmunt Czerkiewicz IX, Roman Strzelnicki X, Władysław Holanek X, Franciszek Budzyna X, Miłotej Lipka X, Marjan Pisarek XI, Stanisław Braiter XI, Józef Chmielewski IX, Adam Bilik IX, Władysław Grosman X, Artur Chalupnicki X, Marcin Pańczuk X, Kazimiera Połońska XI, Eugenia Galasiewiczówna XI, Stanisław Rzeźnik XI.

w XII stop. służ.:

Józef Pannenko, Jadwiga Jędrzejowska, Władysława Niemczynowska, Stefania Burgbergerówna, Joanna Krausowa, Gizela Andahazy, Marja Winnicka, Marja Leflerówna, Wiktorja Wendłówna, Zenona Kniahynicka, Bronisława Łonczakówna, Helena Kuśnierska, Janina Burkartówna, Janina Dziedzicowa, Marja Germanówna, Hermina Kocziówna, Jadwiga Pawłowska, Jadwiga Konopkówna, Franciszka Hoszowska, Piotr Bryk, Władysława Chrzastowska, Włodzimierz Stepko, Wiktor Rosenfeld, Adam Kupczyński, Mieczysław Markel, Andrzej Stęcula, Antoni Świątecki, Aleksander Dobrzański, Marjan Nowicki, Dominik Podbiał, Bronisław Gajdacz, Jan Dydacki, Adam Alenbacher, Jan Zbarański, Michał Koleński, Karol Szulisławski, Juljusz Bratajczuk,

c) Biuro higieny szkolnej

Kociuba Michał Dr.—wizytator, Naczelnik Biura 55 DF DM 20. Referat wychowania fizycznego

Germanówna Marja

d) Biuro statystyczne

Lebnert Seweryn (VII st. st.) kierownik biura Aniela Aniolowa (XI), **Jadwiga Kowalczykówna (XII), Marja Girschingówna (XII)**

e) Kancelarja Główna

Krysa Władysław (VII st. st.) starszy dyrektor Kancelarji

Michał Starzewski (VIII) Zarząd gmachu,
Jan Strzelbicki (IX) Archiwum, **Bazyli Bodnar** (XI) Ekonomat, **Lewandowska Konstancja** (XI) Kancelarja, **Ludmila Gembalówna** (XII) Kancelarja

f) Redakcja Dziennika Urzędowego
Grodecki Stanisław

Wydział I Szkolnictwo Powszechne

Tynelski Stanisław Dr.—Wizytator, p. o. Naczelnika Wydziału DP ePrz 12

Napadjewicz Juljan—referent (V st. st.) sprawy personalne naucz. szkół powszechnych województwa stanisławowskiego

Kwieciński Kazimierz—inspektor szkół powszechnych, sprawy seminarjalne

Najmarek Franciszek (VIII)—Referent, sprawy nadzoru i budowy szkół

Kozłowski Zygmunt Dr. (V)—Starszy referent, sprawy personalne naucz. szkół powszechnych województwa lwowskiego

Grabowski Adam—Referent, weryfikacja naucz. szkół powszechnych

Pałocki Stefan—Referent, urlopy nauczycieli
Piotrowski Włodzimierz—Kancelista, ogrody szkolne

Lewicki Władysław—Referent, sprawy personalne naucz. województwa tarnopolskiego i sprawy dyscyplinarne naucz. szkół powszechnych

Beck Juljusz (IX)

Bednarczyk Józef (IX)

Matijów Jan—Wizytator g 59 eHRu 24

Gebert Bronisław—Wizytator 74 eHG 24

Piątkowski Mieczysław—Wizytator 79 eHG 22

Witwicki Tadeusz—Wizytator 72 eMFi 24

Horwath Edward—Wizytator 81 eHG 17

Wojkowski Mieczysław—Wizytator 74 ePrz 15

Żukowski Mieczysław—Wizytator 67

Wydział II — Szkolnictwa Średniego

Janelli Marjan Dr.—Wizytator, p. o. Naczelnika Wydziału 73 DP eHG 20,

Listowski Karol (kontr.) (sprawy budynków szkolnych, czynsze, najmy)

Cirok Emil (IX), weryfikacje

Sajewicz Antoni (VIII), sprawy gospodarcze

Müller Władysław (VII), sprawy personalne

Rybarski Jan (VIII), sprawy personalne i sprawy uczniowskie

Matkowski Ludwik (VIII) sprawy emerytalne, służba

Lewicki Włodzimierz Dr. p. o. Wizytatora g 72 DF eMFi 24 sprawy uczniowskie

Oraki Edwin, naucz. gimn. 85 a 14 (sprawy uczniowskie)

Jahner Alfred Dr.—Wizytator 70 DF eN 24

Kopacz Jan Dr.—Wizytator g 70 DF eLGr Ru 24

Sośnicki Kazimierz Dr.—Wizytator 83 DF eMFi 16

Eljasz Kazimierz—Wizytator 65 eMFi 24

Wąsowicz Jerzy—Wizytator 84 ePrz 12

Pająk Stanisław—Wizytator 75 eMFi 22

Wydział III — Szkolnictwa Zawodowego

Stefanowicz Antoni—Naczelnik Wydziału, wizytator 58 eRy 24

Baudisch Eugenjusz (VI) St referent, sprawy gospodarcze

Kokurewicz Stefan (VIII), sprawy personalne

Wehrn Wiktor (VII)—Referent, sprawy rachunkowe

Bily Karol—Wizytator 62 d inż. 24 szkoły zawodowe

Pawłowski Antoni—Wizytator 59 eMFi 24 (na urlopie)

Zagajewski Karol Dr.—p. o. wizytatora 80 DF eN 20 (szkoły handlowe)

Socha Marcin—Wizytator 79 (szkoły przemysłowe uzupełniające)

Wydział Oświaty Pozaszkolnej

Jaworska Marja (VII)—Referent

Kosińska Adela (XI)

Urzędy pomocnicze

Oddział Wpływu.

Jan Kińczyk IX, **Leokadia Amerlówna** XII, Kancelarja Wydziału I.

Wereszczak Franciszek XII, kierownik,
Streer Wanda X, **Józków Stefan** X, **Piotrowski Bronisław** XII, **Streerówna Kamila** XII, **Augustyn Tadeusz** XII, **Wiczowska Wanda** XII (koncept), **Trzos Jan** XII (koncept), **Konieczny Adam** XII, **Klimkowa Kamila** XII, **Morożewicz Kazimiera** XII, **Dittrichówna Helena** XI, **Wacławikowa Eugenia** XII, **Dziedziec Karol** XII, **Łasiota Władysław** XII (koncept), **Hubrich Karol** XII (koncept), **Jan Widadajewicz** XII (koncept), **Kozłar Stanisław** XII (koncept), **Ililewicz Stanisław** XII (koncept), **Bartmański Witold** (XII (koncept), **Thürman Adam** XII (koncept), **Marquartowa Jadwiga** X, **Kuźmiczówna Stefania** X.

Kancelarja Wydziału II

Chmielnicki Bartłomiej X, **Rozłucka Józefa** XII, **Schäfferówna Zofja** XII, **Dziulakówna Helena** XII, **Bilozorówna Zofja** XII.

Kancelarja Wydziału III.

Raczyńska Janina XII, Michalska Janina XII, Fałdzińska Kazimiera X (koncept), Niemczyńska Władysława XII (koncept).

Oddział Wysyłkowy.

Grochowski Tadeusz X, kierownik, Hoffman Maksymilian X, Holowka Andrzej X, Tyszkowska Helena XI, Wereszczakowa Józefa XI, Zdanowiczówna Stefanja XI, Struszkiewiczówna Helena XII, Karnasiowa Józefa XII, Gött Emma XII, Grabowska Kazimiera XII, Ziembowiczówna Józefa XII, Holdyska Olga XII, Harasimowiczówna Bronisława XII, Pietrzycka Helena XII, Wawrykowa Anna XII, Głodzińska Zofja XII, Ratyńska Karolina XII, Ignaszewska Eleonora XII.

WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE (KATOWICE).

Schnltis Antoni—Wojewoda

Wydział Oświecenia Publicznego

Kopiec Jan Dr.—Naczelnik Wydziału 81 DF d 12 (kierownictwo całym Wydz., sprawy zasadnicze i ogólne) sprawy szkół mniejszości

I. Oddział Ogólny:

Orlewicz Witold—Referent (sprawy przydziałne, administracyjne i ogólne). 89. d. 12, kierownictwo kancelarji Wydziału Ośw. Publ.

Korus Antoni—Sekretarz kancelaryjny

II. Oddział Szkolnictwa Powszechnego

Kaiser Paweł—Wizytator, kierownik Oddziału 71, er. 32 (kierownictwo Oddziału) okręg wizytacyjny Katowice I, Szkoły powszechne i średnie (Mittelschulen)

Heczko Bogusław—Wizytator, ew. 76 ekw. W. 27 (Okręg wizytacyjny Cieszyn, Bielsko, Pszczyna) szkoły powszechne

Kozielek Alojzy Ks.—Wizytator, 79, d. 20. Okręg wizytacyjny: Rybnik I i II, Mikołów, Król. Huta I, Katowice III, szkoły powszechne.

Wysocki Witold—Wizytator, 80 eP 17. Okręg wizytacyjny: Seminarja naucz. i szkoły powsz. powiatów Tarn. Góry i Mysłowice.

Zemleńka Jan—Wizytator, 83, ekw. 19. Okręg wizytacyjny: Lubliniec, Ruda, Świętochłowice, Król. Huta I, Katowice II, szkoły powszechne

Włodek Bolesław—Referent (sprawy administracyjne seminarjów nauczycielskich i szkolnictwa powszechnego powiatów Cieszyn, Bielsko, Pszczyna)

Kłapa Mieczysław—Referent (sprawy finansowe)

Trębaczewski Szczepan—Młodszy referent
Sobecki Piotr—Prow. referent (sprawy ogólne Oddziału), okrąg katowicki

Gawłowski Antoni—Sekretarz

Niepielkówna Anna—Pom. sekretarza

III. Oddział Szkolnictwa Średniego

Farnik Ernest Dr.—Wizytator, kierownik Oddziału III 71 DF 24 (kier. Oddz., zast. Naczelnika Wydziału) okręg wizyt. cieszyński, szkoły średnie i gimnazja w Katowicach i Król. Hucie

Miedniak Władysław—Wizytator eMFi 17 (okrąg wiz. górnośl., szkoły średnie).

Stener Feliks Dr.—Referent (sprawy personalne i administr.)

Koczur Albin—Sekretarz

IV. Oddział Oświaty Pozaszkolnej

Imiela Emanuel—Referent

V. Oddział Rachunkowy

Bąkowski Marjan—Radca rachunkowy, kier. Oddziałem (sprawy górnośląskie)

Chelmiński Jan—Radca rachunkowy (sprawy cieszyńskie)

Malik Franciszek—adjunkt kancelaryjny

Onderek Karol—Adjunkt kancelaryjny

Hajduga Augustyn—Oficjant rachunkowy

Kawalec Jan—Sekretarz

Odziomek Karol—Sekretarz

Kuczejda Józef—Sekretarz

Dobrowolski Jan—Asystent rachunkowy

Szymański Józef—Młodszy sekretarz

Woleńska Stefanja—Młodsza sekretarka

Krasińska Helena—Młodsza sekretarka

VI. Kancelarja Wydziału

Powroźnik Konstanty—St. sekretarz, kierownik Oddz. podawczego

Porwoł Piotr—Sekretarz

Franek Stanisław—Sekretarz

Lubos Franciszek—Sekretarz

Strózik Karol—Asystent biurowy

Drzał Zygmunt—Sekretarz

Strzelczyk—Sekretarz

Skulinówna Marja—Mundantka

Nnzarewiczówna Lidja—Mundantka

Emrychówna Aleksandra—Mundantka

Nowakówna Albina—Mundantka

Makowska Stefanja—Mundantka

Imielanka Jadwiga—Mundantka

**INSPEKTOROWIE SZKOLNI
KURATORJUM WARSZAWSKIE**

Województwo Warszawskie:

Powiat	Siedziba	Inspektor	Zastępca
Blonie-Grodzisk		Marjan Lubelski	
Ciechanów		Franciszek Krzemieniecki	
Gostynin		Jan Benedykciński	
Grójec		Rudolf Janiszewski	
Kutno		Bronisław Robak	
Lipno		Stanisław Krogulski	
Łowicz		Teodor Markiewicz	
Maków		vacat	
Mińsk-Mazowiecki		vacat	Władysław Kaczorowski
Mława		Adolf Bandas	
Nieszawa		Józef Wójtowicz	
Płock		Edward Zawadzki	
Płońsk		Aleksander Duszczyk	
Przasnysz		Jan Nowicki	
Pullusk		Eugenjusz Meller	
Radzymin		Grzegorz Winogrodzki	
Rawa		Józef Stopczyński	
Rypin		Bronisław Gancarczyk	
Sierpc		Hieronim Tomasiuk	
Skiermiewice		Kazimierz Szelągowski	
Sochaczew		Jan Miłkowski	
Warszawa-miasto		Karol Kostelecki	Ignacy Biernacki Anna Czerwińska Czesław Cieszkowski Eugenjusz Müller Dr. Jan Mirwiński Teofil Szczerba Czesław Zawadzki Jan Czystowski Jan Kornecki Seweryn Władysław Maciszewski Zygmunt Brauliński Bronisław Chłopicki
Warszawa-powiat Poła 78		Zygmunt Piotrowski	
Włocławek		Bolesław Kaczorowski	

Województwo Kieleckie.

Będzin	Sosnowiec Dąbrowa	Józef Grabowski	Władysław Świdorski Jan Gworek Roman Bien Józef Mroczkowski
Częstochowa		Walerjan Kuropatwiński	

Powiat	Siedziba	Inspektor	Zastępca
Itża	Wierzbnik	Józef Honzel P	Bolesław Serejko
Jędrzejów		Jan Szydłowski	
Kielce		Tomasz Kostuch	
Kozienice		Paweł Klimczuk	
Końskie		vacat	
Miechów		Włodzimierz Drzewiecki	
Olkusz		Leon Jasiński :	
Opatów		Marjan Winiarski	
Opoczno		Józef Czechowski	
Pińczów		Leon Niepsuy	
Radom		Marjan Pęczalski	
Sandomierz		Józef Bronisław Szado	
Stąpnie		Busk	
Włoszczowa			

Województwo Lubelskie.

Biłgoraj	Janów Podlaski	Leonard Krupczak	Adam Stefaniak vacat Michał Jagoszewski Wincenty Rzepa Benedykt Jacórzynski Eugenjusz Woynowski Józef Wiśniak Aleksander Suda Ignacy Łukaszkiwicz Mikołaj Bednarski Juljan Edward Kwiatkowski Józef Sobiecki
Biała		Kazimierz Szokalski	
Chełm		Stanisław Sowiński	
Garwolin		Antoni Kazimierz Zakrzewski	
Hrubieszów		Wilhelm Greger	
Janów Lubelski		Stanisław Jankowski	
Krasnystaw		Karol Stangenberg	
Konstantynów		Juljan Stankiewicz	
Lubartów		Michał Dubaj	
Lublin		Zygmunt Podgórski	
Łuków		Władysław Matuszkiewicz	
Puławy		Franciszek Szczuciński	
Radzyń		Jan Peszkowski	
Siedlce		vacat	
Sokołów		vacat	
Tomaszów			
Węgrów		Henryk Zawadzki	
Włodawa		Bolesław Pierzchlewski	
Zamość		Tadeusz Gajewski	

Okręg Szkolny Łódzki.

Brzeziny	Wacław Zawadzki	Jan Owoc
Kalisz	Stefan Glinicki	
Koło		Władysław Bogatko Jan Raś Władysław Ogiński Marja Piechocka Franciszek Kruczkowski Antoni Władysław Bielawski
Konin	Franciszek Skurski	
Łask-Pabjanice	Józef Radwański	
Łódź miasto-Piramowicza 5	Czesław Bagiński	

Łódź powiat-Południowa 4
Łęczycza
Radomsk
Piotrków
Sieradz
Słupca
Turek
Wieluń

Stanisław Gandziarski
Jan Jaroszyński
Jan Skowroński
Wacław Piechocki
Kazimierz Peché
Gustaw Bartel

Lucjan Sikorski
Jan Borzęcki
Wojciech Zaremba
Henryk Ziarkiewicz
Bolesław Szelest

Okręg Szkolny Białostocki

Województwo Białostockie

Augustów
Białystok

Włodzimierz Zamorski
Edmund Pfajfer

Mieczysław Jurecki
Franciszek Nowakowski
Bronisław Hawrot

Białowieża-Bielsk

Franciszek Szulc

Marceli Świtalski

Bielsk

Józef Biegański
Franciszek Cyburt

Juljan Pruger

Grodno

Kolno

Łomża

Ostrów

Ostrołęka

Sejny Suwałki-Suwałki

Sokółka

Szczuczyn

Wołkowsk

Wysokie Mazowieckie

Wacław Stefan Laskowski
Djonizy Majewski

vacat

Walenty Falkowski

Władysław Marszałek

Antoni Basiński

Karol Sztrumpf

Województwo Nowogródzkie

Lida
Nowogródek
Stonim
Wołożyn

Jan Wójtowicz
Leopold Stiasny
Stanisław Kożan
Mieczysław Sroczyński

Stanisław Rogowski

Okręg Szkolny Wileński

Brasław
Duniłowicze
Dzisna-Głębokie
Oszmiana
Święciany
Wilejka
Wilno-miasto
Wilno-powiat

Kazimierz Próchnik
Stanisław Kaczorowski
vacat
Cezary Witold Eymontt
Stefan Miłoszeński
vacat
vacat
Edward Mincer

Michał Porański

Okręg Szkolny Poleski

Powiat	Siedziba	Inspektor	Zastępca Inspektora
Brześć		Karol Kruszewski	
Kamień Koszyrski		vacat	
Drohiczyn		vacat	
Kobryń-Kobryń		Władysław Szymański	
Kossów		Karol Osiński	
Łuniniec		Klaudjusz Śniezko	
Pińsk		Stanisław Mroczkowski	
Prużany		Zdzisław Olechowski	
Sarny		Czesław Bandurski	
Baranowicze		Stanisław Gulbin	
Nieśwież		Marja Piotrowska	
Stołpce		Franciszek Lisowski	

Okręg Szkolny Wolyński

Dubno		vacat	Franciszek Mysza
Horochów		Jan Składnik	
Kowel		Jan Dryjański	
Krzemieniec		Władysław Ściebora	Włodzimierz Wiszomirski
Luboml		Jan Domiszewski	
Łuck		vacat	vacat
Ostróg		Stanisław Panek	Stanisław Kudela
Równe		Rudolf Fleszyński	Władysław Rybczyński
Włodzimierz		Alfred Korczak Horodyski	

Okręg Szkolny Poznański

Powiat	Siedziba	Inspektor	Zastępca
Bydgoszcz-miasto		Paweł Rubenau	Adam Klimesz
Bydgoszcz-powiat		Wacław Klóskowski	
Chodzież		Franciszek Hendrykowski	Bronisław Konopiński w Szamocinie
Czarnków		Zygmunt Duszyński	
Gniezno		Ignacy Kusza	
Gostyń		Teofil Stachowski	
Grodziski		Antoni Molski	
Inowrocław		Aleksander Nowakowski	Leon Knast
Jarocin		Franciszek Stein	Micbał Śmigielski
Kępno		Stefan Nieborak	
Kościan		Czesław Grabowski	
Koźmin		Władysław Chojecki	
Krotoszyn		Karol Pfondt	
Leszno		Kazimierz Szrejbrowski	
Międzychód		Bolesław Kutzner	
Miłosław		Roman Strózewski	
Mogilno		Stanisław Zawadzki	Konstanty Bross w Trze- mesznie
Nakło		Władysław Michalski	
Nowy-Tomyśl		Zygmunt Rosochowicz	

Powiat	Siedziba	Inspektor	Zastępca
Oborniki		Władysław Mroczkowski	Marcin Berek w Rogoźnie
Odolanów		Zygmunt Obarski	Jan Cieniała
Ostrów		Adolf Zontek	
Ostrzeszów		Sylwester Hećka	
Pleszew		Mieczysław Przytuński	
Poznań I — miasto		Jan Poprawski	Aniela Tulodziecka
Poznań II — Wschód		Marceli Krakowski	
Poznań III — Zachód		Franciszek Degórski	
Rawicz		Edmund Sowiński	
Szamotuly		Andrzej Rosochowicz	Edmund Dalski w Pniewach
Szubin		Edmund Fabianowski	Józef Ciegielski w Kcyni
Strzelno		Wojciech Daszyński	
Śmigiel		Stanisław Kaulorski	
Śrem		Józef Krukowski	Edmund Surdyk
Środa		Władysław Kapalczyński	
Wągrowiec		Michał Jankowski	Edmund Tyczewski
Witkowo		Franciszek Wasowicz	
Wolsztyn		Tomasz Wojciechowski	Roman Stróżewski
Wyrzysk		Maksymilian Wojciechowski	Władysław Michalski w Nakle
Znin		Czesław Robiński	

Okręg Szkolny Pomorski

Brodnica		Kozikowski Leonard	Modrzewski Ignacy
Chełmno (tel. 134)		Wyrembelski Jan	Adrych Leon
Chojnice (tel. 10)		Grochowski Stanisław	Hoffman Jan w Brusach (tel. 28)
Działdowo (tel. 21)		Klimosz Paweł	
Gniew (tel. 51)		Strykowski Stanisław	
Grudziądz I (tel. 21)		Ossowski Konstanty	
" II w Łasinie (tel. 51)		Rochon Edward	
Kartuzy		Tadeuszewski Antoni	Barański Anastazy
Kościerzyna		Chmielecki Bernard	Patock Jan w Sulęcynie
Lubawa Nowe-Miasto (tel. 9)		Piotrowski Stanisław	Jakubowski Ignacy w Skarszewach
Puck (tel. 22)		Górny Bronisław	Wilewski Władysław w Lubawie (tel. 40)
Sępólno (tel. 10)		Sowiński Józef	
Starogard Dąbrówka		Ks. Kaczyński Marian	Odyja Julian w Starogardzie (tel. 75)
Świecie (tel. 27)		Lipiński Bonifacy	Malenda Walenty (tel. 91)
Tczew (tel. 115)		Binnek Konrad	Żelewski Marian w Nowem (tel. 29)
Toruń I		Żelazny Józef	
" II w Chełmży		Leśniewicz Wiktor	
Tuchola (tel. 50)		Górny Maksymilian	
Wąbrzeźno (tel. 150)		Reiske Artur	Wysocki Maksymilian w Kowalewie (tel. 11)
Wejherowo (tel. 291)		Szymański Antoni	Przedworski Juliusz (tel. 265)

Okręg Szkolny Krakowski.

Powiat	Siedziba	Inspektor	Zastępca
Biała		Konrad Opuszyński	
Bochnia		Franciszek Zbyszycki	
Brzesko		Józef Sawicki	
Chrzanów		Władysław Dedio	Stanisław Krzanowski
Dąbrowa			Jan Masłowski
Gorlice		Stanisław Danecki	
Grybów		Marjan Wojtów	
Jaśło		Jan Leitner	
Kraków — miasto		vacat	naucz. z funkcj. Jan Dreziński
Kraków — powiat		Józef Lorenz	
Limanowa		Teofil Orszulski	
		Franciszek Solecki	
Mielec		Walerjan Gajewski	
Myślenice		Andrzej Marszałek	
Nowy Sącz		Stanisław Stobiecki	Mieczysław Bem
Nowy Targ			Jan Jaśnikowski
Oświęcim		Wacław Zajączkowski	
Pilzno		Franciszek Wilkoń	Antoni Klich
Podgórze		Leonard Wojnarowski	
Ropczyce		Feliks Sokolowski	
Tarnów		Jan Lubowiecki	Jan Szumski
Wadowice		Ks. Stanisław Karbowski	Władysław Bernhardt
Wieliczka		Jan Grzebieniowski	
Żywiec			Władysław Nowotarski
Spisz i Orawa		Wendelin Haber	

Okręg Szkolny Lwowski.

Województwo Lwowskie.

Bóbrka			Karol Górczany
Brzozów		Józef Podhalec	
Cieszanów		Jakób Utzig	
Dobromil		Mikołaj Stefaniów	
Drohobycz		Stanisław Garlicki	Antoni Krupka
Gródek Jagielloński		Edmund Unolt	
Jarosław		Edward Koreleski	
Jaworów		Władysław Rothländer	Stanisław Radwański
Kolbuszowa			
Krosno		Szymon Gonet	
Lisko		Stanisław Śliwiński	
Lwów — miasto		Zenon Zaklika	naucz. z funkcj. Romuald Kwiatkowski Stanisław Świtniewski Leon Grabowiecki
		Alojzy Wańczura	
Lwów — powiat		Jan Kościelny	
Łańcut			
Mościska		Stefan Tomanek	
Nisko		Andrzej Polek	
Przemysł		Karol Fischer	

Powiat	Siedziba	Inspektor	Zastępca
Przeworsk		Bolesław Pollo	
Rawa Ruska		Franciszek Gołębiowski	
Rudki		Stanisław Bieniowski	
Rzeszów		Jan Rąb	Michał Mróz
Sambor		Józef Skowronski	
Sanok		Ludwik Jasiński	Józef Witka
Sokal		Józef Decker	Antoni Szemelowski
Stary Sambor		Michał Sokolowski	
Strzyżów		Henryk Kryszakowski	
Tarnobrzeg		Teodor Skalecki	
Żółkiew		Ludwik Haupt	

Województwo Stanisławowskie

Bohorodczany	Włodzimierz Kabarowski	
Dolina	Jan Sereda	Jan Lochschmid
Horodenka		Aleksander Taras
Kaluż	Władysław Lewicki	Józef Głowacki
Kołomyja	Zygmunt Wolski	
	Antoni Białowas	
Kosów	Eustachy Nowosad	
Nadwórna	Maciej Kuchciak	
Peczenizyn		zast. inspektor Białowas z Kołomyji
Rohatyn	Michał Kulczycki	
Skole	Jan Ługiński	
Stanisławów	Wawrzyniec Furmankiewicz	Emil Nawrocki
Stryj	Ludwik Taras	Władysław Węgrzyniak
Śniatyn	Mikołaj Łupicki	
Tlumacz	Kacper Mołczanowski	
Turka	Jan Koneczny	
Zydaczów	Kazimierz Kwieciński (przydz. do Kuratorjum).	Stanisław Wawszczak

Województwo Tarnopolskie.

Borszczów	Jan Ruszczyński	
Brody	Longin Pyż	
Brzeżany	Piotr Reichert	
Buczacz	Józef Wagner	
Czortków	Michał Bytykowski	
Husiatyn	Antoni Samborski	
Kamionka Strumiłowa	Józef Lasota	
Podhajce		
Przemysłyany	Wiktor Urbański	
Radziechów	Piotr Trojnar	
Skałat	Piotr Zdek	
Tarnopol	Władysław Leśniakowski	
Trembowła	Jan Turski	
Zaleszczyki		Antoni Bąkowski
Zbaraż	Michał Turczaniewicz	
Zborów	Władysław Wahn	
Złoczów		

Okręg inspekcyjny	Nazwisko i imię inspektora	Miejsce i czas urzędowania
Katowice I.	Baron Brunon	Katowice, szkoła pomocnicza ul. Kronprinza L. 1. wtorki i piątki 3—5.
Katowice II.	Kulig Mateusz	Katowice, ul. Mikołowska 7. II p. środy i piątki od 4—6.
Katowice III.	Insp. Ryszard Wydra, jako poseł na urlopie Konrad Tatarczyk zast. inspektora	Katowice, ul. Schillera 28. parter środy i soboty od 3—5.
Król. Huta I.	Boczek Robert	Król. Huta szkoła 12. ul. Katowicka
Król. Huta II	Wystrychowski Wojciech	Król. Huta, Gneisenauerstr. Nr. 28.
Rybnik I.	Stokłosa Apolinary	Rybnik, ul. Hallera 11. II p.
Rybnik II.	Rak Bernard	Rybnik, ul. Młyńska 1/10.
Tarnowskie Góry	Skowron Paweł	Tarnowskie Góry, ul. Ogrodowa 2, I p.
Lubliniec	Świerczyk Konrad	Lubliniec, ul. Polna
Mikołów	Krawczyk Bernard	Mikołów, budynek szkolny
Mysłowice	Gniża Franciszek	Mysłowice, ul. Mikołowska 26. Dom urzęd. od 11—1.
Pszczyna	Hollek Ryszard	Pszczyna
Świętochłowice	Stach Sebastian	Hajduki Wielkie, ul. Krakowska L. 99
Ruda	Dworaczek Ignacy	Ruda, ul. Byłomska
Cieszyn	Buzek Karol	Cieszyn, stara szkoła realna
Bielsko	Matusiak Klemens	Bielsko, Starostwo
Bielsko (szkoły niem.)	Jung Jakób	Bielsko, Magistrat

IV. Ministerstwo Spraw Wojskowych

Skład osobowy władz, zajmujących się administracją Korpusów Kadetów

Korpusy Kadetów podlegają bezpośrednio Szefowi Sztabu Generalnego w drodze służbowej przez Oddział III Szt. Gen.

Referat Korpusów Kadetów wchodzi w skład Wydziału 2 Szk. Wojsk. w Oddziale III Szt. Gen.

Szefem Oddziału III Szt. Gen. jest wp. podpułkownik Szt. Gen. **Wład. Franciszek Jaklicz Józef**

Kierownikiem Referatu Korpusu Kadetów — mjr. kawalerji **Wisznicki Mikołaj**

V. Departament Marynarki Handlowej przy Ministerstwie Przemysłu i Handlu

(administracja szkoły morskiej w Tczewie)
Dyrektor: **Chrzanowski Gabryel**

Sekretarz: Baranowska Marja

Wydział portowy:

Naczelnik Wydziału: Inż. Lęgowski Stanisław

Starszy Referent: Stecki Tadeusz

Starszy Referent: Wenda Tadeusz

Starszy Referent: Piekarczyk Bolesław

Referent: Bomas Piotr

Referent: Muszyński Zygmunt

Referent: Bagańewski Bogusław

Młodszy referent: Popławski Adam

Młodszy referent: Charzyński Edward

Młodszy referent: Łokuciewski Janusz

Wydział Żeglugi:

Naczelnik Wydziału: Komandor Pistel Hugon

Starszy referent: Blejdorn Ludwik

Referent: Rychlewski Jerzy

Referent: Rostkowski Feliks

Referent: Suszczewski Rakuza Konstanty

Młodszy referent: Jędkiewicz Henryk.

CZĘŚĆ III.

Szkoły wyższe.

1. UNIWERSYTET WARSZAWSKI

Senat Akademicki na rok 1922/23

Rektor: **Lukasiewicz Jan**

Prorektor: **Mazurkiewicz Jan**

Sędzia Uniwersytecki: **Makowski Wacław**—
zastępuje prof. **Konrad Dymowski**

Dziekani Wydziałów:

Wydziału teologii katolickiej: **Ks. Wilhelm Michalski**

Wydziału lekarskiego: **Mieczysław Michałowicz**

Wydziału prawa i nauk politycznych **Edward Straßburger**

Wydziału filozoficznego: **Gustaw Przychocki**

Przedstawiciele wydziałów:

Wydziału teologii katolickiej: **Ks. Ignacy Grabowski**

Wydziału prawa i nauk politycznych: **Eugenjusz Jarra**

Wydziału filozoficznego Oddziału Nauk humanistycznych: **Wiktor Porzeziński**

Dyrektor Oddziału Iermaceutycznego Wydziału lekarskiego: **Władysław Mazurkiewicz**

Wydziału lekarskiego: **Franciszek Czubański**

Wydziału filozoficznego Oddziału nauk matematyczno-przyrodniczych: **Jan Lewiński**

Przewodniczący Komisji organizacyjnej Studium weterynaryjnego: **Mieczysław Konopacki**

Grono Nanczyielskie

L Wydział Teologii Katolickiej

Profesor honorowy: **Ks. Dr. Kazimierz Ruszkiewicz**, arcybiskup, prof. h. teologii moralnej

Profesorowie zwyczajni:

Ks. Dr. Alojzy Bukowski, prof. z dogmatyki pozytywnej

Ks. Dr. Ignacy Grabowski, prof. z instytucji prawa (kanonicznego)

Ks. Dr. Franciszek Jehliczka, prof. z teologii moralnej ogólnej z etyką

Ks. Dr. Stanisław Kobylecki, prof. z psychologii

Ks. Dr. Wilhelm Michalski, prof. z studjum biblijnego Starego Zakonu

Ks. Dr. Paweł Styger, prof. z (kontraktowy) archeologii i sztuki kościelnej

Ks. Dr. Władysław Szczepański, prof. z studjum biblijnego Nowego Zakonu

Ks. Dr. Władysław Szczesiak, prof. z historii kościoła w Polsce

Ks. Dr. Antoni Szlagowski, prof. z homiletyki i wymowy

Profesor nadzwyczajny

Ks. Dr. Jan Stawarczyk, prof. filologii biblijnej

Docenci:

Ks. Dr. Wincenty Kwiatkowski, docent i zastępca prof. apologetyki

Ks. Dr. Franciszek Roslaniec, docent i zastępca prof. realjów biblijnych

Zastępcy profesorów

Ks. Dr. Józef Bromski, zast. prof. języków semickich

Ks. Dr. Leon Śmiśniewicz, zast. prof. teologii moralnej specjalnej i pastoralnej

Wydział Teologii Ewangelickiej

Profesorowie nadzwyczajni:

Ks. lic. Edmund Bursche, prof. teologii historycznej

Ks. lic. Jan Szeruda, prof. egzegezy Starego Testamentu i j. hebrajskiego

Zastępcy profesorów:

Ks. lic. Karol Seriał, z. prof. teologii systematycznej

Ks. lic. Adolf Suess, z. prof. egzegezy Nowego Zakonu

Prowadzący zleczone wykłady:

Ks. Adolf Rondthaler, prow. wykłady teologii praktycznej

WYDZIAŁ PRAWA I NAUK POLITYCZNYCH

Profesorowie honorowi:

Dr. Walenty Piotr Miklaszewski, prof. prawa karnego

Allons Parczewski, prof. prawa kościelnego
Dr. Adolf Sullgowski, prof. prawa administracyjnego

Profesorowie zwyczajni:

Dr. Tadeusz Brzeński, prof. ekonomii społecznej

Dr. Zygmunt Cybichowski, prof. prawa państwowego i międzynarodowego

Konrad Dymowski, prof. postępowania sądowego cywilnego

Dr. Antoni Kostanecki, prof. ekonomii politycznej

Dr. Ludwik Krzywicki, prof. historii ustrojów społecznych

Dr. Ignacy Koschemhahr-Łyżkowski, prof. prawa rzymskiego

Dr. Leon Petrażycki, prof. socjologii

Dr. Edward Strasburger, prof. skarbowości

Profesorowie nadzwyczajni

Dr. Engenjusz Jarra, prof. encyklopedji i filozofji prawa

Karol Lutostański, prof. prawa cywilnego

Dr. Józef Ralacz, prof. dawnego polskiego prawa sądowego

Znstępca profesora

Jan Namitkiewicz, z. prof. prawa handlowego i wekslowego

Prowadzący zleczone wykłady:

Dr. Józef Buzek, wykł. nauki administracji i prawa administracyjnego

Jakób Glass, wykł. prawa hipotecznego
Dr. Antoni Górski, wykł. prywatnego prawa morskiego

Aleksander Jackowski, wykł. prawa handlowego

Henryk Konic, wykł. prawa cywilnego

Dr. Roman Rybaraki, wykł. ekonomji społecznej

WYDZIAŁ LEKARSKI

Profesorowie honorowi:

Dr. Józef Bieliński, prof. historii medycyny

Dr. Bronisław Sawicki, prof. chirurgii

Dr. Adolf Sokolowski, prof. medycyny wewnętrznej

Dr. Teodor Heryng, prof. laryngologii

Profesorowie zwyczajni:

Dr. Stanisław Bądryński, prof. chemji fizjologicznej

Dr. Franciszek Cznbalski, prof. fizjologii

Dr. Adam Czyżewicz, prof. położnictwa i ginekologii

Inż. Szymon Dzierżowski, prof. higieny

Dr. Franciszek Giedroyc, prof. historii i filozofji medycyny

Dr. Antoni Gluziński, prof. patologji i terapii szczególowej chorób wewnętrznych

Dr. Józef Hornowski, prof. anatomji i histologii patologicznej

Dr. Mieczysław Konopacki, prof. histologii i embriologii

Dr. Leon Kryński, prof. chirurgii operacyjnej i anatomji topograficznej

Dr. Franciszek Kryształowicz, prof. chorób skórnych i wenerycznych

Dr. Antoni Leśniowski, prof. chirurgii

Dr. Edward Loth, prof. anatomji opisowej

Dr. Jan Mazurkiewicz, prof. psychjatrii

Dr. Władysław Mazurkiewicz, prof. farmakognozji

Dr. Jerzy Modrakowski, prof. farmakologii doświadczalnej i serologii

Dr. Roman Nitsch, prof. mikrobiologii

Dr. Kazimierz Noiszewski, prof. okulistyki i psychjatrii

Dr. Kazimierz Orzechowski, prof. neurologji

Dr. Zygmunt Radliński, prof. chirurgii

Dr. Kazimierz Rzetowski, prof. diagnostyki i terapii ogólnej chorób wewnętrznych

Dr. Franciszek Vennet, prof. patologji ogólnej i doświadczalnej

Profesorowie nadzwyczajni:

Dr. Feliks Erbrich, prof. laryngologii

Dr. Wiktor Grywo-Dąbrowski, prof. medycyny sądowej
Dr. Mieczysław Michałowicz, prof. pedjatrii

Docenci:

Dr. Szczęsny Bronowski, doc. medycyny wewnętrznej
Dr. Władysław Janowski, doc. medycyny wewnętrznej
Dr. Henryk Nusbaum, doc. filozofii medycyny
Dr. Stanisław Orłowski, doc. neurologii i psychjatrii
Dr. Rafał Radziwiłłowicz, docent psychjatrii
Dr. Waclaw Hipolit Lapiński, doc. ortopedji chirurgicznej
Dr. Zygmunt Monsiorowski, doc. ginekologii
Dr. Władysław Ludwik Szenajch, doc. pedjatrii
Dr. Feliks Władysław Malinowski, doc. dermatologii i neurologii

Prowadzący zleczone wykłady:

Dr. Wilhelm Czarnocki, prow. ćwiczenia w histologii patologicznej
Dr. Witold Gawiński, prow. ćwiczenia mikroskop. chemji lekarskiej
Dr. Waclaw Jakowicki, prow. ćwiczenia w operacjach położniczych
Dr. Alfred Meissner, prow. wykłady zlec. stomatologii
Dr. Ludwik Paszkiewicz, prow. ćwiczenia w sekcjach anat. patologicznych
Dr. Jerzy Rutkowski, prow. zlec. wykl. de-smurgji
Dr. Mściwój Semerau, prow. ćwiczenia w fizycznym badaniu chorych
Dr. Zdzisław Szczepański, prow. ćwiczenia w fizycznym badaniu chorych

ODDZIAŁ FARMACEUTYCZNY WYDZIAŁU LEKARSKIEGO

Profesorowie zwyczajni:

Inż. Adam Koss, prof. technologii środków lekarskich
Dr. Jan Zaleski, prof. chemji farmaceutycznej

Profesor nadzwyczajny:

Mag. far. Bronisław Koskowski, prow. n. farmacji stosowanej

Zastępcy profesorów:

Dr. Stanisław Przybytek, z. prof. z zakresu nauki o środkach spożywczych

Prowadzący zleczone wykłady:

Dr. Jan Dobrowolski, systematyka roślin lekarskich
Mag. farm. Waclaw Grochowski, ćwiczenia z analizy mikroskopowej sproszkowanych leków roślinnych
Dr. Jan Zaorski, pierwsza pomoc w nagłych wypadkach
Dr. Ignacy Majewski, historia farmacji

STUDJUM WETERYNARYJNE:

Profesor zwyczajny:

Mag. wet. Jan Gordziałowski, prof. chorób zakaźnych

Zastępcy profesorów:

Dr. Waclaw Roszkowski, z. prof. anatomji zwierząt domowych
Dr. Zygmunt Szymanowski, z. prof. bakterjologii i epidemiologii

Prowadzący zleczone wykłady:

Dr. Piotr Boczkowski, propedeutyka i historia weterynarii
Dr. Mieczysław Dalkiewicz, o ubezpieczaniu bydła, gospodarstwach poloninowych i spółkach hodowlanych
Dr. Jan Rostaliński, hodowla ogólna i szczegółowa zwierząt
Witold Staniszkis, encyklopedia rolnictwa
Dr. Juliusz Zweibaum, histologia szczegółowa
Michał Łukaszewicz, chirurgia i okulistyka

WYDZIAŁ FILOZOFICZNY.

Profesorowie honorowi:

Dr. Jan Baudouin de Courtenay, prof. językoznawstwa indoeuropejskiego
Dr. Marja Curje-Skłodowska, prof. radiologii
Dr. h. Samuel Dickstein, prof. matematyki
Dr. h. Adam Antoni Kryński, prof. filologii polskiej

Profesorowie zwyczajni:

Dr. Karol Appel, prof. językoznawstwa ogólnego
Waclaw Baehr, prof. cytologii
Dr. Kazimierz Bassalik, prof. fizjologii roślin
Dr. Tytus Benni, prof. fonetyki
Dr. Kazimierz Białaszewicz, prof. fizjologii zwierząt

Czesław Białobrzęski, prof. fizyki teoretycznej
Dr. Bronisław Dembiński, prof. nowożytnej historii polskiej
Dr. Bronisław Gabrynowicz, prof. historii i literatury polskiej
Dr. Oskar Halecki-Chalecki, prof. historii Europy Wschodniej
Dr. Marceł Handelman, prof. historii powszechnej
Dr. Bolesław Hryniewiecki, prof. systematyki i geografii roślin
Dr. Konstanty Janicki, prof. zoologii morfologicznej i systematycznej
Dr. h. Jan Kochanowski, prof. historii polskiej wieków średnich
Dr. Wiktor Lampe, prof. chemii organicznej
Dr. Zygmunt Lempicki, prof. filologii germańskiej
Dr. Jan Łukasiewicz, prof. filozofii
Dr. Stefan Mazurkiewicz, prof. matematyki
Dr. Stefan Pieńkowski, prof. fizyki doświadczalnej
Dr. Wiktor Porzeziński, prof. językoznawstwa indoeuropejskiego
Dr. Antoni Przeborski, prof. mechaniki teoretycznej
Dr. Gustaw Przychocki, prof. filologii klasycznej
Dr. Wacław Sierpiński, prof. matematyki
Dr. Władysław Smoleński, prof. nowożytnej historii Polski
Dr. Stanisław J. Thugutt, prof. mineralogii i petrografii
Dr. Jan Tur, prof. anatomii porównawczej
Dr. Władysław Witwicki, prof. psychologii
Zygmunt Wóycicki, prof. botaniki ogólnej
Dr. Tadeusz Zieliński, prof. filologii klasycznej

Profesor nadzwyczajny z tytułem profesora zwyczajnego:

Dr. Stanisław Kętrzyński, prof. archiwistyki i bibliotekoznawstwa

Profesorowie nadzwyczajni

Dr. Zygmunt Batowski, prof. historii sztuki
Dr. Kazimierz Jablczyński, prof. chemii nieorganicznej
Dr. Tadeusz Kotarbiński, prof. filozofii
Dr. Stanisław Lenczewicz, prof. geografii
Dr. Stanisław Leśniewski, prof. filozofii matematyki
Dr. Jan Lewiński, prof. geologii ogólnej
Dr. Maurycy Mann, prof. filologii romańskiej
Stanisław Szober, prof. filologii polskiej
Dr. Władysław Tatarkiewicz, prof. filozofii

Dr. Andrzej Wojciech Tretiak, prof. filologii angielskiej
Dr. Józef Ujejski, prof. historii literatury polskiej
Dr. Tadeusz Walek, prof. historii starożytnej

Docenci:

Dr. Włodzimierz Antoniewicz, doc. archeologii przedhistorycznej
Dr. Stefan Kopeć, doc. zoologii
Dr. Manfred Kridl, doc. historii literatury polskiej
Dr. Kazimierz Knratowski, doc. matematyki
Dr. Henryk Mościcki, doc. nowożytnej historii Polski i Litwy
Dr. Witold Pogorzelski, doc. fizyki matematycznej
Dr. Witold Stefański, doc. zoologii
Dr. Eugenjusz Frankowski, doc. etnologii

Zastępcy profesorów:

Dr. Stanisław Słoński, z .prof. filologii słowiańskiej

Prowadzący zleczone wykłady:

Dr. Stanisław Arnold, ćwiczenia z historii
Dr. Aureli Anderko, prow. wykl. meteorologii
Stefan Cybulski, prow. wykl. starożytności greckich
Dr. Adorian Diveky, wykl. z dziejów Węgier i lektor j. węgierskiego
Dr. Felicjan Kępiński, wykl. astronomii
Marjan Kowalski, wykl. chemii analitycznej
Dr. Stefan Kwietniewski, wykl. z geometrii wykreślnej
Dr. Bogdan Richter, wykl. języków Dalekiego Wschodu i lektor języków chińskiego i japońskiego
Dr. Stefan Straszewicz, wykl. matematykę dla przyrodników
Dr. Wojciech Świętosławski, wykl. chemii fizycznej
Dr. Tadeusz Woyno, wykl. krystalografii
Dr. Kazimierz Zórawski, wykl. geometrii

Lektorzy:

Dr. Aleksander Grabiński, lektor języka serbsko-chorwackiego
Dr. Adorian Diveky, lektor języka węgierskiego
Katty O'Donoghue Herman, lektorka języka angielskiego
Dr. Marja Kulczycka, lektorka języka włoskiego
Zolja Mikłaszewska, lektorka języka angielskiego

Władysław Podobiński, lektor języka łacińskiego

Ks. Amadeo Ponz y Martínez, lektor języka hiszpańskiego

Dr. Bogdan Richter, lektor języków chińskiego i japońskiego

Klara Trenklerówna, lektorka języka niemieckiego

Dr. Bohumil Vydra, lektor języka czeskiego

Paweł Zajcew, lektor języka ukraińskiego

Zygmunt Januszewski, lektor języka greckiego

Biblioteka Uniwersytecka

Dyrektor—vacat

Główny kierownik, **Zygmunt Batowski**

Bibliotekarze starsi: **Dr. Stefan Rygiel**, **Dr.**

Wacław Borowy, **Antoni Dobrowolski**

Sekretariat

Sekretarz—**Antoni Jabłoński**

Zastępca sekretarza—**Stefan Merle**

Kwestor—**Henryk Wagner**

Buchalter—**Stanisław Zieliński**

Intendent—**Mieczysław Bielawski**

2. UNIwersYTET JAGIELLOŃSKI W KRAKOWIE.

Senat Akademicki:

J. M. Rektor: **Dr. Władysław Natanson**

Prorektor: **Prof. Dr. Julian Nowak**

Dziekani: **Ks. Dr. Kazimierz Zimerman**, Dziekan wydziału teologicznego

Dr. Tadeusz Dziurzyński, Dziekan wydziału prawniczego

Dr. Stanisław Maziarski, Dziekan wydziału lekarskiego

Dr. Józef Kallenbach, Dziekan wydziału filozoficznego

WYDZIAŁ TEOLOGICZNY:

Profesorowie zwyczajni

Ks. Dr. Tadeusz Gromnicki, prof. prawa kanonicznego

Ks. Dr. Jan Fijałek, prof. historii kościelnej

Ks. Dr. Maciej Sieniatycki, prof. dogmatyki szczegółowej

Ks. Dr. Kazimierz Zimmerman, prof. chrześcijańskich nauk społecznych

Ks. Dr. Antoni Bystrzonowski, prof. teologii pastoralnej

Ks. Dr. Józef Kaczmarczyk, prof. studium biblijnego. N. Testamentu

Ks. Dr. Konstanty Michalski, prof. filozofii chrześcijańskiej

Profesorowie nadzwyczajni

Ks. Dr. Józef Archutowski, prof. Pisma św. St. Testamentu

Profesorowie tytularni nadzwyczajni:

Ks. Dr. Franciszek Gołba, prof. tyt. egzegetyki Starego Zakonu i języków semickich

WYDZIAŁ PRAWA I ADMINISTRACJI:

Profesor honorowy

Dr. Antoni Górski, prof. prawa handlowego i wekslowego

Profesorowie zwyczajni:

Dr. Edmund Radwan Krzymuski, prof. prawa i postępowania karnego

Dr. Franciszek Ksawery Friedrich, prof. procesu cywilnego

Dr. Fryderyk Zoll, prof. prawa cywilnego na ziemiach polskich

Dr. Władysław Leopold Jaworski, prof. prawa cywilnego

Dr. Stanisław Wróblewski, prof. prawa rzymskiego

Dr. Stanisław Estreicher, prof. historii prawa zachodnio-europejskiego

Dr. Michał Rostworowski, prof. prawa politycznego

Dr. Stanisław Katrzeba, prof. dawnego prawa polskiego

Dr. Adam Krzyżanowski, prof. ekonomii politycznej

Dr. Kazimierz Kumaniecki, prof. nauki administracji

Dr. Józef Brzeziński, prof. prawa kościelnego

Dr. Tadeusz Dziurzyński, prof. prawa handlowego i wekslowego

Dr. Stanisław Gołab, prof. prawa cywilnego

Dr. Rafał Tanbenschlag, prof. prawa rzymskiego

Docent prywatny z tytułem profesora nadzwyczajnego:

Dr. Artur Benis, doc. ekonomiki

Dr. Józef Reinhold, docent prawa karnego

Docenci prywatni:

Dr. Leon Wąsiszakowski, docent polityki ekonomicznej i statystyki

Dr. Karol Englisch, docent statystyki

Dr. Józef Sułkowski, doc. prawa cywilnego

Inż. Jan Zarzański, docent prawa górniczego

Dr. Stefan Glaser, docent prawa karnego

Dr. Józef Rałacz, docent historii prawa polskiego

WYDZIAŁ LEKARSKI.

Profesorowie emerytowani:

- Dr. Tadeusz Browicz, prof. anatomji patologicznej
Dr. Walery Jaworski, prof. chorób wewnętrznych

Profesorowie zwyczajni:

- Dr. Józef Lazaraki, prof. farmakologii i farmakognozji
Dr. Kazimierz Kostanecki, prof. anatomji
Dr. Leon Wachholz, prof. medycyny sądowej
Dr. Bronisław Kader, prof. chirurgii
Dr. Karol Klecki, prof. patologji ogólnej
Dr. Julian Ignacy Nowak, prof. weterynaryi i bakterjologii
Dr. Leon Marchlewski, prof. chemji lekarskiej
Dr. Aleksander Rosner, prof. położnictwa i ginekologii
Dr. Stanisław Maziarski, prof. histologii prawidłowej
Dr. Jan Piltz, prof. neuropatologii i psychiatrji
Dr. Stanisław Ciechanowski, prof. anatomji patologicznej
Dr. Emil Godlewski, prof. historii rozwoju człowieka i biologji
Dr. Kazimierz Majewski, prof. okulistyki
Dr. Ksawery Lewkowitz, prof. pediatrji
Dr. Witold Eugenjsz Orłowski, prof. medycyny wewnętrznej
Dr. Władysław Szumowski, prof. historii i filozofji medycyny
Dr. Maksymilian Rutkowski, prof. chirurgii
Dr. Ernest br. Maydell, prof. fizjologii
Dr. Wincenty Lepkowski, prof. dentystyki

Profesorowie nadzwyczajni:

- Dr. Franciszek Nowotny, prof. laryngologii, ryнологji i otologii
Dr. Aleksander Baurowicz, prof. laryngologii i ryнологji
Dr. Jan Tadeusz Lenartowicz, prof. chorób skórnych i wenerycznych

Profesorowie nadzwyczajni tytularni:

- Dr. Ludomil Korczyński, doc. medycyny wewnętrznej
Dr. Józef Latkowski, doc. medycyny wewnętrznej

Docenci prywatni:

- Dr. Michał Seńkowski, doc. chemji
Dr. Tomasz Janiszewski, doc. higieny społecznej

- Dr. January Zubrzycki, doc. położnictwa i ginekologii
Dr. Karol Roman Nałęcz-Brudzewski, doc. okulistyki
Dr. Jan Nowaczyński, doc. medycyny wewnętrznej
Dr. Franciszek Walter, doc. chorób skórnych i wenerycznych
Dr. Władysław Wiktor Bujak, doc. chorób dziecięcych
Dr. Marjan Cieszczykiewicz, doc. bakterjologii
Dr. Aleksander Oszacki, doc. medycyny wewnętrznej
Dr. Jan Olbrycht, doc. medycyny sądowej
Dr. Adam Łobaczewski, doc. farmakognozji
Dr. Józef Kostrzewski, doc. chorób zakaźnych

WYDZIAŁ FILOZOFICZNY.

Profesorowie honorowi i emerytowani:

- Dr. Stanisław Smolka, prof. historii polskiej
Dr. Julian Schramm, prof. chemji
Dr. Emil Godlewski, prof. chemji rolniczej
Dr. Julian Talko-Hryncewicz, prof. antropologii
Dr. Józef Rostafiński, prof. botaniki i hist. nauk biologicznych

Profesorowie zwyczajni:

- Dr. Kazimierz Morawski, prof. filologii klasycznej
Dr. Józef Kallenbach, prof. historii literatury polskiej
Dr. Władysław Szajnocha, prof. geologii i paleontologii
Dr. Leon Sternbach, prof. filologii klasycznej
Dr. Jan Sleszyński, prof. matematyki
Tadeusz Sikorski, prof. inżynierji rolniczej
Dr. Piotr Bieńkowski, prof. archeologii klasycznej
Dr. Władysław Natanson, prof. fizyki matematycznej
Dr. Henryk Hoyer, prof. anatomji porównawczej
Dr. Jan Michał Rozwadowski, prof. językoznawstwa porównawczego
Dr. Jan Łoś, prof. filologii słowiańskiej
Dr. Stanisław Zaremba, prof. matematyki
Dr. Tadeusz Estreicher, prof. chemji
Dr. Jerzy br. Mysielski, prof. historii sztuki
Dr. Ignacy Chrzanowski, prof. historii literatury polskiej
Dr. Witold Rubczyński, prof. filozofji
Dr. Karol Dziewoński, prof. chemji
Dr. Tadeusz Sinko, prof. filologii klasycznej
Dr. Stanisław Windakiewicz, prof. historii literatury polskiej

Dr. Władysław Heinrich, prof. filozofii
Dr. Konstanty Zakrzewski, prof. fizyki doświadczalnej

Dr. Michał Siedlecki, prof. zoologii
Dr. Wacław Sobieski, prof. historii
Dr. Spiridon Wakadinowicz, prof. języka i literatury niemieckiej
Dr. Kazimierz Nitsch, prof. językoznawstwa słowiańskiego

Tadeusz Banachiewicz, prof. astronomii
Dr. Władysław Semkowicz, prof. historii i nauk pomocniczych historycznych.

Dr. Lndomir Sawicki, prof. geografii
Dr. Stefan Krentz, prof. mineralogii
Stanisław Sokołowski, prof. leśnictwa
Dr. Władysław Szaler, prof. botaniki
Edmund Załęski, prof. nauki uprawy roślin i roli

Dr. Stefan Sarzycki, prof. ekonomii rolniczej
Dr. Ludwik Birkenmajer, prof. historii umiejętności ścisłych

Bogdan Szyszkowski, prof. chemii fizycznej
Dr. Feliks Rogoziński, prof. fizjologii i nauki żywienia zwierząt

Dr. Roman Dyboski, prof. filologii angielskiej
Dr. Włodzimierz Demetrykiewicz, prof. prehistorii

Dr. Władysław Konopczyński, prof. historii polskiej
Dr. Julian Pagaczewski, prof. historii sztuki

Dr. Zdzisław Jachimecki, prof. historii i teorii muzyki
Dr. Stanisław Wędkiewicz, prof. filologii romańskiej

Dr. Tadeusz Kowalski, prof. filologii orientalnej
Inż. Sawa Ulmański, prof. hodowli zwierząt i mleczarstwa

Profesorowie nadzwyczajni:

Dr. Tadeusz Garbowski, prof. filozofii
Piotr Józef Brzeziński, prof. ogrodnictwa
Dr. Kazimierz Rouppert, prof. botaniki

Dr. Władysław Vorbrodtt, prof. chemii rolniczej
Dr. Jan Dąbrowski, prof. historii średniowiecznej

Dr. Stanisław Kot, prof. historii kultury
Dr. Władysław Folkierski, prof. filologii romańskiej

Dr. Jerzy Smoleński, prof. geografii fizycznej
Dr. Roman Grodecki, prof. historii gospodarczej Polski

Dr. Ludwik Piotrowicz, prof. historii starożytnej
Dr. Witold Wilkosz, prof. analizy i logiki matematycznej

Docenci z tytułem profesorów zwyczajnych:
Dr. Fryderyk Papée, doc. historii polskiej

Dr. Antoni Hoborski, doc. matematyki

Docenci z tytułem profesorów nadzwyczajnych:

Dr. Feliks Kopera, doc. historii kultury w Polsce i wschodniej Europie

Dr. Marjan Szykowski, doc. historii literatury polskiej

Dr. Alfred Rosenblatt, doc. matematyki

Zastępcy profesorów (mianowani na rok ak. 1922/23)

Alfons Neibecker, prof. literatury francuskiej

Dr. Jan Kozak, prof. chemii ogólnej

Dr. Leopold Adametz, prof. nauki mleczarstwa

Docenci prywatni:

Dr. Leon Kalczyński, doc. pedagogiki i dydaktyki

Dr. Henryk Wielowiejski, doc. embriologii
Dr. Ludwik Kołankowski, doc. historii wschodniej Europy

Dr. Jerzy Kieszkowski, doc. historii sztuki
Dr. Walery Goetel, doc. geologii

Dr. Henryk Raabe, doc. zoologii
Dr. Tadeusz Szydłowski, doc. hist. sztuki powszechnej

Dr. Jan Nowak, doc. geologii i paleontologii
Dr. Arnold Bolland, doc. nauk technicznych

Dr. Jan Włodek, doc. uprawy roli i roślin
Dr. Adam Krokiewicz, doc. filologii klasycznej

Dr. Józef Reiss, doc. historii i teorii muzyki
Dr. Henryk Gaertner, doc. starszej literatury polskiej

Lektorowie:

Witold Taszycki, lektor języka bułgarskiego
Sergiusz Malewicz, lektor języka rosyjskiego

Michał Henryk Dziewicki, lektor języka angielskiego

Juljusz Ippold, lektor języka niemieckiego
Józef Herbaczewski, lektor języka litewskiego

Stanisław Korbelt, lektor stenografii
Fortnato Giannini, lektor języka włoskiego

Henri Bernard, lektor języka francuskiego

Urzednicy i personal kancelaryjny:

Ottman Włodzimierz—Sekretarz
Regala Jan Andrzej—Zastępca gmachów

Adam Chmiel—Archiwariusz
Wacław Wallis—Zarządca gmachów

Kancelarja Uniwersytetu:

Kurnik Józef—Oficjal
Treger Roman—Oficjal

Kwestura Uniwersytetu:

Matus Henryk—Kwestor
Ziemiański Bolesław—Skarbnik
Weigt Władysław—Księgowy
Paszucha Stefan—Rachmistrz

Biblioteka Jagiellońska

Dr. Papée Fryderyk—Dyrektor
Kiezkowski Jerzy—Kierownik zb. graf.
Szykowski Marjan Dr.—Starszy bibliotekarz
Gielecki Wojciech Dr.—Bibliotekarz I klasy
Burmistrz Józef Dr.—Bibliotekarz I klasy
Birkenmajer Aleksander Dr.—Bibliotekarz I klasy

Dohrowolski Kazimierz Dr. Bibliotekarz II klasy

Konczyńska Wanda—Asystent
Marczyński Stefan—Asystent
Lipka Helena—Praktykant
Pociecha Władysław Dr.—Praktykant
Richthofen Bolesław Dr.—Praktykant
Ameisen Zolja Dr.—Praktykant

Administracja 4-ch Klinik Uniwersytetu Jagiellońskiego

Winiarz Karol—Kierownik
Uhlówna Janina—Buchalterka
Bndzisz Władysław—Inspicjent

Administracja Kliniki psychiatrycznej

Piltz Jan Dr. prof.—Naczelnik
Proszowski Władysław—Administrator
Gallas Józef—Inspicjent
Kochanowska Marja—Lekarska sekretarka

Administracja Zakładu weterynaryj

Nowak Julian Dr. prof.—Naczelnik
Szynałik Stanisław—Administrator

3. UNIWERSYTET POZNAŃSKI.

Senat.

Święcicki Heljodor Dr.—Rektor
Sitowski Ludwik prof.—Prorektor

Dziekani Wydziałów:

Prawno-ekonomicznego **Prof. Jan Ratkowski**
Lekarskiego **Prof. Adam Wrzosek**
Filozoficznego **Prof. Tudenz Grabowski**
Rolniczo-leśnego **Prof. Bolesław Namysłowski**

Prodziekani Wydziałów:

Prawno-ekonomicznego **Prof. Zygmunt Lisowski**
Lekarskiego **Prof. Zdzisław Krygowski**
Rolniczo-leśniczego **Prof. Edward Niezabitołowski**

Delegaci Wydziałów:

Prawno-ekonomicznego **Alfred Ochanowicz**
Lekarskiego **Prof. Stefan Borowiecki**
Filozoficznego **Mikołaj Rudnicki**
Filozoficznego **Prof. Jan Grochmalicki**
Rolniczo-leśnego **Wiktor Schramm**

Wydziały:

I Wydział Prawno-ekonomiczny

Profesor honorowy

Ks. Stanisław Adamski, Prof. współdzielczości

Profesorowie zwyczajni:

Dr. Antoni Peretjatkowicz, prof. nauki o państwie i prawa politycznego
Dr. Stanisław Kasznica, prof. nauki administracji
Dr. Jan Ratkowski, prof. historii gospodarczej
Dr. Zygmunt Lisowski prof. prawa rzymskiego
Dr. Edward Taylor, prof. ekonomji i skarbo-
Dr. Alfred Ochanowicz, prof. prawa cywilnego

Profesorowie nadzwyczajni:

Dr. Marcin Nadohnik, prof. statystyki
Bohdan Wasiatycki, prof. administracji
Dr. Józef Sntkowski, prof. prawa handlowego i wekslowego
Dr. Józef Jan Bossowski, prof. procesu karnego i prawa
Dr. Abdon Kłodziński, prof. historii prawa polskiego
Dr. Bohdan Winiarski, prof. prawa międzynarodowego

Zastępcy profesorów

Dr. Romuald Paczkowski, z. prof. prawa cywilnego
Dr. Stefan Rosiński, z. prof. ekonomji
Dr. Bronisław Stelmachowski, z. prof. procesu cywilnego
Dr. Stefan Zaleski, z. prof. ekonomji i skarbowości
Dr. Czesław Znamierowski, prof. filozofji prawa

Wykładający

Prawo kościelne **Ks. Dr. Stanisław Janasik**

Lektorowie:

Ignacy Biskupski, teoria ubezpieczeń
Teofil Fałęcki, rachunkowość państwowa
Stanisław Marciniak, ksiązkowość
Witold Skalski, nauki handlowe

WYDZIAŁ LEKARSKI:

Profesorowie honorowi:

- Dr. Antoni Stanisław Jurasz, prof. laryngologii
Dr. Paweł Gantkowski, prof. higieny społecznej
Dr. Franciszek Chłapowski, prof. patologii i terapii chorób wewnętrznych

Profesorowie zwyczajni:

- Dr. Heljodor Święcicki, prof. położnictwa i ginekologii
Dr. Adam Wrzosek, prof. historii i filozofii medycyny
Dr. Stefan Różycki, prof. anatomii prawidłowej
Dr. Stefan Dąbrowski, prof. chemii fizjologicznej
Dr. Antoni Tomasz Jurasz, prof. chirurgii
Dr. Stefan Horoszkiewicz, prof. medycyny sądowej
Dr. Eugenjusz Piasecki, prof. higieny szkolnej i wychowania fizycznego
Dr. Wincenty Jeziński, prof. patologii szczególnej i terapii chor. wewn.
Dr. Edward Niezabitowski, prof. biologii
Dr. Stanisław Kalandyk, prof. fizyki

Profesorowie nadzwyczajni:

- Dr. Helena Gajewska, prof. histologii
Dr. Ignacy Hoffman, prof. patologii ogólnej i odświadczałnej
Dr. Jan Henryk Lubieniecki, prof. farmakologii
Dr. Karol Mayer, prof. radiologii
Dr. Stefan Borowiecki, prof. psychiatrii i chorób nerwowych
Dr. Józef Browiński, prof. chemii

Zastępcy profesorów:

- Dr. Ludwik Skubiszewski, z. prof. anatomii i histologii
Dr. Witold Kapnościński, z. prof. okulistyki
Dr. Adam Karwowski, z. prof. chorób skórnych i wenerycznych
Dr. Tadeusz Kurkiewicz, z. prof. histologii
Dr. Karol Jonscher, z. prof. pediatrii
Dr. Antoni Trzeciński, z. prof. fizjologii
Dr. Leon Padlewski, z. prof. bakterjologii

Docenci:

- Dr. Michałina Stefanowski, fizjologia układu nerwowego i zmysłów
Dr. Stefan Różycki, anatomia opisowa i tograficzna

Wykładowcy i kierownicy ćwiczeń oraz docenci:

- Dr. Bolesław Kowalski, ginekologia i położnictwo, Docent
Dr. Alfred Meisner, dentystyka
Dr. Aleksander Piotrowski, psychiatria, Docent
Dr. Bolesław Szulczewski, choroby dziecięce, Docent
Dr. Władysław Tatarkiewicz, logika
Dr. Ireneusz Wierzejewski, ortopedia, Docent
Dr. Jan Stasiński, okulista, Docent
Dr. Leon Mieczkowski, chirurgia, Docent

WYDZIAŁ FILOZOFICZNY.

Profesorowie honorowi:

- Dr. Bolesław Erzepki, prof. filologii polskiej
Dr. Zygmunt Celichowski, prof. historii

Profesorowie zwyczajni:

- Dr. Antoni Danysz, prof. pedagogiki i dydaktyki
Dr. Tadeusz Grabowski, prof. historii literatury polskiej
Dr. Zdzisław Krygowski, prof. matematyki
Dr. Alfred Denizot, prof. fizyki doświadczalnej
Dr. Stanisław Dobrzycki, prof. historii literatury polskiej
Dr. Antoni Korczyński, prof. chemii organicznej
Dr. Michał Sobeski, prof. filozofii
Dr. Jan Sajdak, prof. filologii klasycznej
Dr. Józef Kostrzewski, prof. prehistorii
Dr. Wilhelm Friedberg, prof. paleontologii
Witold Klinger, prof. filologii klasycznej
Dr. Józef Paczkowski, prof. historii Wschodu Europy
Dr. Mikołaj Rudnicki, prof. językoznawstwa indoeuropejskiego
Dr. Stanisław Pawłowski, prof. geografii
Dr. Jan Gabryel Grochmalicki, prof. zoologii
Dr. Henryk Ułaszyn, prof. filologii słowiańskiej
Dr. Seweryn Hammer, prof. filologii klasycznej
Dr. Adam Skalkowski, prof. historii nowożytnej
Dr. Antoni Jakubski, prof. anatomii porównawczej i biologii
Dr. Florjan Znaniecki, prof. socjologii i fizjologii kultury
Dr. Władysław Mieczysław Kozłowski, prof. teorii i metodologii nauk przyrodniczych i humanistycznych

Dr. Kazimierz Tymieniecki, prof. historii średniowiecznej
Dr. Stefan Błachowski, prof. psychologii i pedagogiki eksperymentalnej
Dr. Adam Kleczkowski, prof. filologii germańskiej
Dr. Tadeusz Miłobędzki, prof. chemii nieorganicznej
Dr. Kazimierz Wójcik, prof. geologii

Profesorowie nadzwyczajni:

Dr. Adam Zółtowski, prof. historii filozofii
Dr. Jan Stanisław Bystroń, prof. etnologii
Dr. Antoni Galecki, prof. chemii fizycznej
Ka. Dr. Szczepan Dettloff, prof. historii sztuki
Konstanty Hrynakowski, prof. chemii farmaceutycznej
Dr. Tadeusz Pęczalski, prof. fizyki teoretycznej
Dr. Władysław Tatarkiewicz, prof. teorii i historii sztuki
Dr. Antoni Śmieszek, prof. języków starożytnego Wschodu wraz z sanskrytem
Dr. Lucjan Kamiński, prof. muzykologii
Dr. Adam Wodziczko, prof. botaniki

Zastępcy profesorów:

Dr. Franciszek Włodarski, z. prof. matematyki
Jaques Langlade, z. prof. historii literatury francuskiej
Władysław Smosarski, z. prof. meteorologii
Kazimierz Abramowicz, z. prof. matematyki
Bernard Messey, z. prof. filologii angielskiej
Dr. Edward Klich, z. prof. filologii polskiej i słowiańskiej
Bohdan Zaleski, z. prof. astronomii
Dr. Józef Morawski, z. prof. filologii romańskiej

Docenci:

Dr. Ludwik Dobrzyńska-Rybicka, doc. historii filozofii
Dr. Zygmunt Zakrzewski, doc. numizmatyki
Ka. Stanisław Kozierowski, doc. nauk pomocniczych historii

Wykładowcy:

Dr. Romaa Pollak, historia literatury polskiej
Dr. Tadeusz Szulc, anatomja
Dr. Marjan Kryzan, mechanika
Inż. Edward Heberman, technologia chemiczna

Lektorowie i nauczyciele:

Franciszek Dubas, lek. j. łacińskiego
Dr. Bronn Czajkowski, lek. j. włoskiego

Engenjusz Gerner, lek. j. niemieckiego
Eillen Znaniecka, lek. j. angielskiego
Roger de Brugiere, lek. j. francuskiego
Walerjan Sikorski, naucz. gimnastyki
Dora Kromczyńska, stenografia
Piotr Żnkowski, lek. j. rosyjskiego
Ingeborg Helga von Steman, lek. j. skandynewskich
Dr. Zofia Kawecka, lek. j. serbsko-chorwackiego
Karol Władyka, lek. j. polskiego
Konstanty Kasantsis, lek. j. nowogreckiego
Andrzej Wantuch, lek. j. starogreckiego
Ignacy Hanus, lek. j. czeskiego

ODDZIAŁ FARMACEUTYCZNY.

Prof. Konstanty Hrynakowski—Dyrektor Oddziału
Stanisław Biernacki—Zastępca profesora, z. prof. farmakognozji

Wykładowcy:

Dr. Stanisław Piasecki, chemja środków spożywczych
Józef Jasiński, ustawodawstwo aptekarskie
Dr. Władysław Kndelka, botanika
Dr. Adam Jurkowski, farmacja stosowana
Dr. Leon Surzyński, bakterjologia
Leon Szymański, propedeutka farmacji
Walery Swederski, hodowla roślin lekarskich
Anrelja Rychterówna, ćwiczenia ze stehjometrii
Józef Orłowski, geometria
Władysław Ślebodziński, matematyka

WYDZIAŁ ROLNICZO-LEŚNY.

Profesor honorowy:

Józef Rivoli, prof. geografji leśnictwa

Profesorowie zwyczajni:

Dr. Bronisław Niklewski, prof. fizjologii roślin i chemii rolniczej
Dr. Ludwik Sitowski, prof. zoologii i entomologii
Dr. Bolesław Namysłowski, prof. botaniki i fytopatologii

Profesorowie nadzwyczajni:

Dr. Zygmunt Moczarski, prof. hodowli zwierząt
Inż. Tadeusz Chrzaszcz, prof. technologii rolniczej
Dr. Feliks Kazimierz Terlikowski, prof. gleboznawstwa i rolnictwa
Dr. Stanisław Runge, prof. weterynarii

Dr. Stanisław Glixeli, prof. chemji ogólnej
Rudolf Adam Boettner, prof. ogrodnictwa
Zygmunt Pietruszyński, prof. uprawy roślin
i roli

Dr. Tadeusz Wielgosz, prof. dendrometriji
Dr. Wiktor Schramm, prof. ekonomji rol-
niczej

Dr. Mieczysław Pańkowski, prof. hodowli
zwierząt domowych

Inż. Jaljan Rafalski, inż. i budownictwo le-
sne

Wykładowcy:

Inż. Stefan Cybichowski, budownictwo wiej-
skie

Inż. Zdzisław Mann, miernictwo i meljora-
cja, Zastępca profesora

Inż. Karol Stieber, technologia leśna, za-
stępca profesora

Inż. Stefan Siodniński, polityka i admini-
stracja leśna, zastępca profesora

Inż. Jan Zauss, zast. profesora geom. wykr.
i maszynoznawstwo

Inż. Zdzisław Zieliński, szczeg. upr. roślin
Wiesław Krawczyński, zast. profesora szczeg.
hodowla lasu

Lektor:

Włodzimierz Kulmatycki, rybactwo (Byd-
goszcz)

Biblioteka Uniwersytecka:

Dr. Edward Kuntze—Dyrektor

Bibliotekarze:

Halina Alkiewiczówna, Jadwiga Dąbrowska,
Dr Ludwika Dobrzyńska-Rybicka, Karol En-
tress, Marja Jelska, Dr Zofja Kawecka, Ks.
Dr. Romanicki, Aniela Koehlerówna, Ks.
Dr. Henryk Likowski, Ignacja Perlińska, Ma-
rja Postępska, Zofja Retzówna, Antonina
Różańska, Jan Spychalski, Dr. Bożenna
Szulc-Golska, Władysława Wróblewska,
Kazimierz Zieliński.

Urzednicy administracyjni:

Stanisław Hepke,—sekretarz naczelny

Bolesław Jasielski—Sekretarz

Kancelarja Uniwersytetu:

Kaucelarja główna:

Naczelnik—**J. M. Rektor**

Dr. Stanisław Salkowski—Sekretarz gene-
ralny

Ferdynand Wiesner—Kwestor

Andrzej Wojcieszak—intendent

Drukarnia Uniwersytetu:

Józef Winiewicz—Dyrektor

4. UNIWERSYTET JANA KAZIMIERZA WE LWOWIE.

Senat:

J. M. Rektor: Ks. Stanisław Narajewski

Prorektor: Jan Kaspruwicz

Dziekani:

**Wydział teologiczny: Ks. Mieczysław Tar-
nawski**

**Wydział prawa i umiejętności polit. Zbi-
gniew Pazdro**

Wydział lekarski Hilary Schramm

Wydział filozoficzny Józef Siemiradzki

Prodiiekani:

Wydział teologiczny Ks. Władysław Żyła

**Wydział prawa i umiej. polit. Aleksander
Doliński**

Wydział lekarski Adam Bednarski

**Wydział filozoficzny Kazimierz Kwietniew-
ski**

Delegaci:

Ks. Adam Gerstmann—wydział teologiczny
Roman Longchamps de Berier—wydział pra-
wa i um. polit.

Henryk Halban—wydział lekarski

Edmund Bulanda—wydział filozoficzny

Wydział teologiczny:

Ks. Dr. Stanisław Narajewski, prof. teologii
moralnej

Ks. Dr. Kazimierz Wais, prof. filozofji chrze-
ścijańskiej

Ks. Dr. Adam Gerstman, prof. teologii mo-
ralnej szczegółowej

Ks. Dr. Franciszek Lisowski, prof. dogmatyki
specjalnej

Ks. Dr. Szczepan Szydelski, prof. teologii
fundamentalnej i historii religji

Ks. Dr. Mieczysław Tarnawski, prof. historii
kościelnej

Ks. Dr. Władysław Żyła, prof. historii sztu-
ki kościelnej

Ks. Dr. Zygmunt Bielawski, prof. katechety-
ki i pedagogiki

Ks. Dr. Stanisław Żukowski, prof. homiletyki

Profesor nadzwyczajny:

Ks. Dr. Piotr Stach, prof. nauk biblijnych
Nowego Zakonu

Ks. Dr. Aleksy Klawek, prof. studjum bi-
blijnego Starego Zakonu

Docenci:

Ks. Dr. Józef Poplicha, doc. nauk biblijnych
Starego Zakonu

Ks. Dr. Stanisław Grzelak, doc. teologii fun-
damentalnej (w Poznaniu)

Ks. Dr. Zygmunt Kozubski, doc. teologii moralnej ogólnej fundamentalnej (w Krakowie)

Ks. Dr. Franciszek Madeja, doc. teologii
Zastępcy profesorów (wykładający):

Ks. Dr. Stanisław Szurek, zast. prof. teologii pastoralnej

Ks. Dr. Karol Czesznak, zast. profesora katechetyki i pedagogiki

WYDZIAŁ PRAWA I UMIEJĘTNOŚCI POLITYCZNYCH

Proesorowie honorowi:

Dr. Michał Bobrzyński, prof. h. prawa polskiego i niemieckiego

Dr. Leon hr. Piniński, prof. h. prawa rzymskiego

Dr. Ernest Till, prof. h. prawa cywilnego

Professorowie zwyczajni:

Dr. Oswald Balzer, prof. prawa polskiego

Dr. Władysław Abraham, prof. prawa kanonicznego

Dr. Stanisław Starzyński, prof. prawa politycznego

Dr. Piotr Stebelski, prof. prawa i postępowania karnego

Dr. Stanisław Głabiński, prof. ekonomji politycznej

Dr. Alfred Halban, prof. prawa zachodnio-europejskiego

Dr. Marcelli Chłamtacz, prof. prawa rzymskiego

Dr. Juliusz Makarewicz, prof. prawa i procesu karnego

Dr. Stanisław Grabski, prof. ekonomji politycznej

Dr. Aleksander Doliński, prof. prawa handlowego i wekslowego

Dr. Kamil Stelko, prof. postępowania sądowego cywilnego

Dr. Przemysław Dąbkowski, prof. prawa prywatnego polskiego

Dr. Zbigniew Pazdro, prof. nauki administracji i polsk. pr. adm.

Dr. Longhamps de Berier Roman, prof. prawa cywilnego

Professorowie nadzwyczajni:

Dr. Edward Dubanowicz, prof. n. ogólnego i polskiego prawa politycznego

Docent z tytułem profesora zwyczajnego:

Dr. Jerzy Michalski, prof. nauki skarbowości i administracji (na urlopie)

Docenci z tytułem profesora nadzwyczajnego:

Dr. Maurycy Allerhand, doc. prawa procesowego cywilnego

Dr. Julian Karol Nowotny, doc. przyw. prawa i procesu karnego

Docenci:

Dr. Jan Rozwadowski, doc. ekonomji politycznej

Dr. Ignacy Weinleld, doc. prawa skarbowego i skarbowości polskiej

Dr. Emil Stanisław Rappaport, doc. prawa karnego

Dr. Ludwik Ehrlich, doc. prawa politycznego

WYDZIAŁ LEKARSKI.

Proesor honorowy:

Dr. Antoni Jurasz, prof. h. laryngologii i ot-jatrij

Dr. Emanuel Machek, prof. okulistyki

Professorowie zwyczajni:

Dr. Adolf Beck, prof. fizjologii

Dr. Włodzimierz Łukasiewicz, prof. dermatologii

Dr. Adam Bednarski, prof. l. okulistyki

Dr. Władysław Szymonowicz, prof. histologii i embriologii

Dr. Włodzimierz Sieradzki, prof. medycyny sądowej

Dr. Henryk Halben, prof. psychiatrij i neuropatologii

Dr. Józef Markowski, prof. anatomji opisowej

Dr. Witold Nowicki, prof. anatomji patologicznej

Dr. Antoni Cieszyński, prof. dentystryki

Dr. Franciszek Gröer, prof. pedjatrij

Dr. Rudolf Weigel, prof. biologji ogólnej

Dr. Hilary Schramm, prof. chirurgji

Dr. Roman Rencki, prof. szczególowej patologji i terapij chorób wewnętrznych

Dr. Marjan Franke, prof. patologji ogólnej i doświadczalnej

Dr. Jakób Parnas, prof. chemji lekarskiej

Proesor nadzwyczajny:

Dr. Teofil Zalewski, prof. otologii i laryngologii

Docent z tytułem profesora zwyczajnego:

Dr. Władysław Bylicki, prof. położnictwa i ginekologii

Docenci z tytułem profesora nadzwyczajnego:

Dr. Józef Wiczkowski, doc. patologji specjalnej i terapij chorób wewnętrznych

Dr. Roman Barącz, prof. chirurgji

Dr. Juliusz Marischler, doc. medycyny wewnętrznej

Docenci:

- Dr. Wiktor Feliks Reis, doc. okulistyki
Dr. Wincenty Czernecki, doc. specjalnej patologii i terapii chorób wewn.
Dr. Tadeusz Ostrowski, doc. chirurgji
Dr. Wacław Moraczewski, doc. chemji lekarskiej
Dr. Jakób Rothfeld, doc. neurologji
Dr. Napoleon Gąsiorowski, doc. bakterjologii i serologii
Dr. Roman Leszczyński, doc. dermatologii
Dr. Kazimierz Bocheński, doc. poloznictwa i ginekologii
Dr. Stanisław Progulski, doc. pedjatrii
Dr. Jan Grek, doc. chorób wewn.
Dr. Tadeusz Wiczyński, doc. poloznictwa
Dr. Henryk Sochański, doc. chorób wewn.

WYDZIAŁ FILOZOFICZNY.

Profesor honorowy:

- Dr. Benedykt Nałęcz Dybowski, prof. h. zoologii i anatomji porównawczej
Dr. Ludwik Finkel, prof. h. historii
Dr. Ignacy Zakrzewski, prof. h. fizyki doświadczalnej

Profesorowie zwyczajni:

- Dr. Emil Habdank Dunikowski, prof. mineralogji
Dr. Kazimierz ze Skrzypny Twardowski, prof. filozofji
Dr. Stanisław Witkowski, prof. filologii klasycznej
Dr. Edward Porębowicz, prof. filologii romańskiej
Dr. Mściśław Wartenberg, prof. filozofji
Dr. Wilhelm Bruchnalski, prof. języka i literatury polskiej
Dr. Stanisław Tołłoczko, prof. chemji
Dr. Eugenjusz Romer, prof. geografji
Dr. Marcin Ernst, prof. astronomji
Dr. Jan Kasprowicz, prof. porównawczej historii literatury
Dr. Stanisław Zakrzewski, prof. historii Polski
Dr. Zygmunt Weyberg, prof. mineralogji i geognozji
Dr. Wiktor Dollmayr, prof. języka niemieckiego
Dr. Kazimierz Kwietniewski, prof. zoologii
Dr. Józef Siemiradzki, prof. geologii i paleontologii
Dr. Franciszek Dujak, prof. historii społecznej i gospodarczej
Dr. Seweryn Krzemieniewski, prof. anatomji i fizjologii roślin
Dr. Adam Szelągowski, prof. historii nowożytnej

- Dr. Kazimierz Kling, prof. chemji
Dr. Jan Ptasnik, prof. historii sredniowiecznej
Dr. Jan Czekanowski, prof. antropologii i etnologji
Dr. Edmund Bulanda, prof. archeologii klasycznej
Dr. Andrzej Gawroński, prof. gramatyki, porównawczej języków indoeuropejskich i filologii indyjskiej
Dr. Juliusz Kleiner, prof. historii literatury polskiej
Dr. Roman Negrusz, prof. fizyki
Dr. Stanisław Loria, prof. fizyki
Dr. Ryszard Ganszyniec, prof. filologii klasycznej
Henryk Arctowski, prof. meteorologii i geofizyki
Dr. Adolf Chybiński, prof. historii i teorji muzyki
Dr. Jan Hirschler, prof. zoologii
Eustachy Żyliński, prof. matematyki
Dr. Chyliński Konstanty, prof. historii starożytnej
Dr. Lehr-Splawiński, prof. filologii słowiańskiej

Profesorowie nadzwyczajni:

- Dr. Wacław Podlacha, prof. historii sztuki nowożytnej
Dr. Jerzy Kowalski, prof. filologii klasycznej
Dr. Hugo Steinhaus, prof. matematyki
Dr. Stanisław Ruzewicz, prof. matematyki
Dr. Wojciech Rogala, prof. geologii
Dr. Leon Kozłowski, prof. prehistorji
Dr. Stefan Banach, prof. matematyki

Docenci z tytułem profesora zwyczajnego:

- Dr. Konstanty Wojciechowski, prof. historii literatury polskiej

Docenci z tytułem profesora nadzwyczajnego

- Dr. Aleksander Semkowicz, doc. historii powszechnej
Dr. Wawrzyniec Teisseyre, doc. geologii
Dr. Mojżesz Schorr, doc. języków semickich
Dr. Wiktor Hahn, doc. historii literatury polskiej

Docenci:

- Dr. Zygmunt Klemensiewicz, doc. chemji fizycznej
Dr. Julian Tokaraki, doc. mineralogji, prof. Politechniki lwowskiej
Dr. Teofil Emil Modelaki, doc. historii
Dr. Benedykt Fuliński, doc. zoologii i anatomji porówn., prof. Politechniki lwow.

Dr. Kazimierz Jan Hartleb, doc. historii kultury w Polsce
Dr. Tadeusz Czeżowski, doc. filozofii
Dr. Eugeniusz Knczarski, doc. hist. literatury polskiej
Dr. Adam Fischer, doc. etnologii
Dr. Kazimierz Ajdnkiewicz, doc. filozofii

Lektorowie:

Ks. Bogdaa Dawidowicz, lektor języka ormańskiego
Dr. Karol Zagajewski, lektor języka niemieckiego
Charles Irwine, lektor języka angielskiego
Jan Szczepański, lektor języka łacińskiego
Dr. Władysław Chodaczek, lektor języka greckiego
Dr. Witold Frieman, lektor muzykologii
Dr. Adam Soltys, lektor muzykologii
Teofil Szumański, lektor kartografii
Dr. Emil Biedrzycki, lektor języka rumuńskiego
Dr. Jan Janów, lektor języka ruskiego
Noiville Marie Jean, lektor języka francuskiego
Czurak Bolesław, lektor języka rosyjskiego
Dr. Maksymiljan Mesuse, naucz. stenografii
Józef Świtkowski, nauczyciel fotografii
Dr. Stanisław Plamitzer, naucz. rysunków

Biblioteka Uniwersytecka:

Dyrektor: Dr. Rudolf Kotula
Wice-dyrektor: Dr. Wilhelm Rolay
Starsi bibliotekarze: Dr. Franciszek Smolka
Dr. Stefan Wierczyński
bibliotekarze naukowci: Dr. Stefan MękarSKI
Bibliotekarze: Anna Jędrzejowska

Kancelaria Uniwersytetu:

Dyrektor kancelarii: Stanisław Postępski
Kwestor: Józef Małec

5. UNIWERSYTET STEFANA BATOREGO W WILNIE.

J. M. Rektor Mr. Alfons Parczewski
Prorektor Prof. Dr. Stefan Ehrenkrentz

Dziekani Wdziałów

Humanistycznego Prof. Dr. Marian Massonius
Teologicznego Ks. Prof. Dr. Bronisław Zongollowicz
Prawa i Nauk Społecznych Prof. Władysław Zawadzki
Matematyczno-Przyrodniczego Prof. Dr. Bronisław Rydzewski
Lekarskiego Prof. Dr. Aleksander Januszkiewicz
Sztuk Pięknych Prof. Ferdynand Ruszczyc

Prodziękani Wydziałów:

Humanistycznego Prof. Dr. Kazimierz Chodynicki
Teologicznego Ks. Prof. Dr. Czesław Falkowski
Prawa i Nauk Społecznych Prof. Dr. Wacław Komarnicki
Matematyczno-Przyrodniczego Prof. Dr. Władysław Dziewulski
Lekarskiego Prof. Dr. Cezar Traczewski
Sztuk Pięknych Prof. Juljusz Kłos

Profesorowie zwyczajni Wydziału Humanistycznego

Dr. Feliks Koneczny, prof. historii wschodniej Europy
Wincenty Lutosławski, Dr., profesor filozofii
Witold Nowodworski, prof. historii Zachodniej Europy
Marjan Zdziechowski Dr., prof. historii literatury powszechnej

Profesorowie nadzwyczajni Wydziału Humanistycznego

Kazimierz Chodynicki Dr., prof. nauk pomocniczych historii
Stelan Glixelli Dr., prof. języków i literatur romańskich
Kazimierz Kolbnszewski Dr., prof. historii starej literatury polskiej
Marjan Massonius Dr., prof. filozofii
Jan Oko Dr., prof. filologii starożytnej
Stanisław Pigoń Dr. prof. historii nowej literatury polskiej

Zastępcy profesorów Wydziału Humanistycznego

Olgierd Chomiński Dr., zast. prof. filologii słowiańskiej
Janusz Iwaszkiewicz Dr., zast. prof. nauk pomocniczych historii
Stanisław Kościalkowski Dr., zast. prof. historii

Profesorowie zwyczajni Wydziału Teologicznego:

Ks. Czesław Falkowski, Dr., prof. historii Kościoła
Ks. Bronisław Zongollowicz Dr., prof. prawa kanonicznego

Profesorowie nadzwyczajni Wydziału Teologicznego

Ks. Ignacy Świrski Dr., prof. teologii moralnej
Ks. Bolesław Wilanowski Dr., prof. teologii dogmatycznej i fundamentalnej

Zastępcy profesorów Wydziału Teologicznego

Ks. Antoni Skorko Dr., zast. prof. teologii dogmatycznej specjalnej

Profesorowie zwyczajni Wydziału Prawa i Nauk Społecznych

Franciszek Bossowski Dr., prof. prawa rzymskiego

Alfons Parczewski Mr., profesor prawa kanonicznego

Władysław Zawadzki, prof. ekonomii politycznej

Profesorowie nadzwyczajni Wydz. Prawa i Nauk Społecznych

Stefan Ehrenkrentz Dr., prof. prawa polskiego

Wacław Komarnicki Dr., prof. nauki o państwie

Zastępcy profesorów Wydziału Prawa i Nauk Społecznych

Adam Chelmoński z. prof. prawa handlowego i wekslowego

Mieczysław Gutkowski Dr., zast. prof. statystyki skarbowości i prawa skarbowego

Iwon Jaworski Dr., prof. historii ustroju i prawa państw zachodnio-europejskich

Zygmunt Jundziłł z. prof. prawa cywilnego

Jerzy Lande z. prof. teorii filozofii prawa

Bronisław Wróblewski z. prof. prawa i postępowania karnego

Profesorowie zwyczajni Wydz. Matematyczno-Przyrodniczego

Władysław Dziewulski Dr., prof. astronomii

Kazimierz Sławiński Mr., prof. chemii organicznej

Wiktor Emeryk Jan Stankiewicz, prof. matematyki

Piotr Wiśniewski Dr., prof. botaniki

Prof. Nadzwyczajni Wydz. Matematyczno-Przyrodniczego

Stefan Bazarowski Dr., prof. chemii i mikrobiologii rolniczej

Edward Bekier Dr., prof. chemii fizycznej

Wacław Dziewulski Dr., prof. fizyki

Józef Łukaszewicz, prof. geologii fizycznej

Władysław Mierzewski Dr., prof. anatomii porównawczej

Józef Patkowski Dr., prof. fizyki

Bronisław Rydzewski Dr., prof. geologii

Jan Weysenhoff Dr., prof. fizyki teoretycznej

Zast. Profesorów Wydz. Matematyczno-Przyrodniczego

Marjan Hlasko Dr. z. prof. chemii nieorganicznej

Stefan Kempisty Dr. z. prof. matematyki

Jan Prüfler Dr. z. prof. zoologii

Wacław Staszewski Dr. z. prof. mechaniki teoretycznej

Profesorowie zwyczajni Wydziału Lekarskiego

Tadusz Bardziński Dr., prof. ginekologii i położnictwa

Eiger Marjan Dr., prof. fizjologii

Teofil Gryglewicz Dr., prof. bakterjologii i serologii

Aleksander Jannszkiewicz Dr., prof. patologii szczegółowej i terapii chorób wewnętrznych

Kazimierz Karafa-Korbatt Dr., prof. higieny

Zenon Orłowski Dr., prof. dajgnostyki i terapii ogólnej chorób wewnętrznych

Jnljnsz Retinger Dr., prof. chemii fizjologicznej

Jnljnsz Szymański Dr., prof. okulistyki

Traczewski Cezar Dr., prof. farmakologii

Stanisław Trzebiński Dr., prof. historii medycyny, filozofii medycyny i propedeutyki lekarskiej

Stanisław Władyczko Dr., prof. neurologii

Józef Ziemacki Dr., prof. anatomii i chirurgii operacyjnej

Profesorowie nadzwyczajni Wydziału Lekarskiego.

Jerzy Aleksandrowicz Dr., prof. histologii

Wacław Jasiński Dr., prof. pedjatriji

Kornel Michejda Dr., prof. chirurgii

Kazimierz Opoczyński Dr., prof. anatomii patologicznej

Michał Sosnowski-Reicher Dr., prof. anatomii opisowej

Zastępcy profesorów Wydziału Lekarskiego.

Jan Maszyński Mr., zast. prof. farmakognozji i hodowli roślin lekarskich

Zdzisław Sowiński Dr. z. prof. dermatologii i syfilidologii

Jan Wilczyński Dr. z. prof. biologii

Profesorowie zwyczajni Wydziału Sztuk Pięknych.

Ferdynand Ruszczyk, prof. malarstwa

Profesorowie nadzwyczajni Wydziału Sztuk Pięknych.

Juljusz Klos, prof. architektury

Benedykt Kubicki, prof. malarstwa

Ludwik Sokółowski

Zastępcy profesorów Wydziału Sztuk Pięknych

Balzukiewicz Bolesław z. prof. rzeźby
Mieczysław Kotarbiński z. prof. sztuk stosowanych
Ottou Krasnopolski z. prof. budownictwa i mechaniki budownictwa
Jerzy Römer, z. prof. historii sztuki

Biblioteka Publiczna i Uniwersytecka:

Dyrektor: Prof. Dr. **Ludwik Janowski**
Starszy bibliotekarz: Dr. **Ludwik Michał Czarkowski**

Kancelaria Uniwersytetu:

Sekretarz (tymczasowy): Prof. Dr. **Marjan Massonius**
Kwesor: **Bronisław Umiastowski**
Kierownik zarządu własności nieruchomości Uniwersytetu: Inż. **Bolesław Domański**
Kierownik gospodarczy: Inż. **Jan Wincenty Latwis**
Ambulatorjum Uniwersyteckie: Kierownik: Dr. **Władysław Zahorski**

6. POLITECHNIKA LWOWSKA

J. M. Rektor: Prof. **Juljan Fabjański**
Prorektor: Prof. Dr. **Maksymilian Huber**
Dziekan Wydziału Komunikacyjnego: Prof. Dr. **Otto Nadolski**
Delegat Wydziału Komunikacyjnego: Prof. **Adam Karpiński** inż.
Dziekan Wydziału Architektonicznego: Prof. **Władysław Derdacki** inż.
Delegat Wydziału Architektonicznego: Prof. **Władysław Klimczak** inż.
Dziekan Wydziału Mechanicznego: Prof. Dr. **Antoni Łomnicki**
Delegat Wydziału Mechanicznego: Prof. Dr. **Juljan Tokarski**
Dziekan Wydziału chemicznego: Prof. Dr. **Juljan Tokarski**
Delegat Wydziału chemicznego: Prof. **Wiktor Syniewski** inż.
Dziekan Wydziału rolniczo-leśniczego: Prof. Dr. **Leopold Caro**
Delegat Wydziału rolniczo-leśniczego: Prof. Dr. **Stefan Pawlik**
Dziekan Wydziału ogólnego: Prof. Dr. **Stefan Niementowski**
Delegat Wydziału ogólnego: Prof. Dr. **Benedykt Fuliński**

Profesor honorowy:

Dr Jerzy Michalski

Profesorowie zwyczajni:

Dr. Placyd Dziwiński, prof. zwyczajny matematyki

Dr Maksymilian Thullie, inż. prof. zw. budowy mostów
Dr. Stefan Niementowski, prof. zw. chemii ogólnej
Inż. Roman Dzieślewski, prof. zw. elektrotechniki ogólnej
Inż. Tadeusz Fiedler, prof. zw. teorji maszyn cieplnych
Inż. Edwin Hauswald, prof. zw. budowy maszyn
Inż. Wiktor Syniewski, prof. zw. technologii i mykologii
Dr Maksymilian Huber, inż. prof. zw. mechaniki technicznej
Dr. Stanisław Anczyz, inż. prof. zw. technologii mechanicznej metali
Dr. Tadeusz Wiśniowski, prof. zw. geologii i paleontologii
Dr. Jan Bognecki, inż. prof. zw. statyki budowli i budownictwa żelaznego
Dr. Tadeusz Obmiński, inż. prof. zw. budownictwa ogólnego
Dr. Adam Maurizio, prof. zw. botaniki i towaroznawstwa (na urlopie)
Dr. Maksymilian Matakiewicz, inż. prof. zw. budownictwa wodnego
Inż. Wacław Suchowiak, prof. zw. budowy maszyn dźwigowych
Dr. Lucjan Grabowski, prof. zw. astronomii sferycznej i geodezji wyższej
Ignacy Mościcki, h. Dr nauk techn., prof. zw. technologii chemicznej
Adam Karpiński, prof. zw. rolnictwa, inż.
Dr. Karol Wątorrek, inż. prof. zw. budowy kolei żelaznych
Inż. Karol Miłkowski prof. zw. maszyn urządzeń górniczych
Inż. Zygmunt Ciechanowski, prof. zw. pomiarów i silników wodnych
Inż. Władysław Sadłowski, prof. zw. rysunków zdobniczych
Dr. Kasper Weigel, inż. prof. zw. miernictwa
Dr. Kazimierz Bartel, inż. prof. zw. geometrii wykresłej, poseł
Dr. Jan Sas Zubrzycki, inż. prof. zw. architektury historycznej
Dr. Jan Lopuszański, inż. prof. zw. budownictwa wodnego. Minister rob. publ.
Inż. Julian Fabjański, prof. zw. wiertnictwa — Rektor
Inż. Artur Kühnel, prof. zw. robót ziemnych, budowy dróg i tunelów
Dr. Otto Nadolski, inż. prof. zw. miernictwa
Dr. Stefan Pawlik, prof. zw. administracji rolnej
Dr. Karol Malsburg, prof. zw. hodowli zwierząt użytkowych
Dr. Juljan Tokarski, prof. zw. mineralogii i petrografii

Dr. Leopold Caro, prof. zw. ekonomji społecznej i nauk praw.
 Inż. Cyryl Kochanowski, prof. zw. użytkowania lasu
 Dr. Ludwik Eberman, inż. prof. zw. budowy motorów cieplnych
 Dr. Antoni Marjan Łomnicki, prof. zw. matematyki I.
 Dr. Stefan Bryła, inż. prof. zw. budowy mostów — Poseł
 Inż. Kazimierz Zipsler, prof. zw. kolejnictwa
 Dr. Tadeusz Gołogarski, inż. prof. zw. mechaniki rolniczej
 Dr. Czesław Reczyński, prof. zw. fizyki
 Dr. Wojciech Rubinowicz, prof. zw. fizyki

Profesorowie nadzwyczajni

Karol Różycki, prof. h. hodowli szczegółowej zwierząt użytkowych
 Dr. Marjan Górski, prof. n. chemji rolniczej
 Dr. Benedykt Fuliński, prof. n. zoologii i anatomji
 Dr. Kazimierz Idaszewski, inż. prof. n. pomiarów elektrotechnicznych
 Dr. Zygmunt Klemensiewicz, prof. n. fizyki
 Inż. Witold Klimkiewicz, prof. n. architektury II.
 Inż. Władysław Klimczak, prof. n. architektury I.
 Inż. Władysław Derdecki, prof. n. budownictwa uylitarnego
 Dr. Szymon Wierdak, prof. n. botaniki lasowej
 Inż. Gahryel Sokolnicki, prof. n. urządzeń elektrycznych
 Inż. Edward Tadeusz Geisler, prof. n. obróbki metali
 I. Edward Sucharda, inż. prof. n. chemji ogólnej
 Dr. Antoni Płamitzer, prof. n. geometrii wykresnej
 Dr. Roman Witkiewicz, prof. n. pomiarów maszyn
 Inż. Aleksander Kozikowski, prof. n. ochrony lasów
 Dr. Wilhelm Mozer, prof. n. budowy maszyn kolejowych
 Dr. Włodzimierz Stózek, prof. n. matematyki III

Docenci:

Dr. Lucjan Böttcher, doc. matematyki
 Dr. Arnold Bolland, doc. mikrochemji
 Dr. Arnold Joszt, inż. doc. technologii rolniczej
 Dr. Adam Kuryllo, inż. docent budownictwa żelazno-betonowego

Sekretarjat, Kwestura, Intendentura

sekretarz: Marjan Dziędzielewicz
 asst. sekretarza: Adam Link

Kwestor: Jan Orłowski
 Skarbnik: Karol Zamoraki
 Księgowy: Edward Wojcikiewicz
 Intendent: Artur Graatsch
 Nadzorca gmachów: Michał Lachowicz

ZAKŁAD NAUKOWO-ROLNICZY P. L. W DUBLANACH

Delgat Og. Zakł. Prof. P. L. Różycki
 Zarządca i Skarbnik: Józef Popowicz
 Oficjał: Enzechjusz Waclaw Kohman
 Lekarz: Dr. Jan Barącz

7. POLITECHNIKA WARSZAWSKA.

Senat:

Dr. Leon Staniewicz—Rektor
 Ignacy Radziszewski—Prorektor
 Józef Fedorowicz—Dziekan Wydziału Inżynierji Łądowej
 Dr. Andrzej Pzenicki—Delegat Wydziału Inżynierji Łądowej
 Czesław Skotnicki—Dziekan Wydziału Inżynierji Wodnej
 Edward Warchalowski—Delegat Wydziału Inżynierji Wodnej
 Karol Taylor—Dziekan Wydziału Mechanicznego
 Dr. Wiesław Chrzanowski—Delegat Wydziału Mechanicznego
 Mieczysław Pożaryski—Dziekan Wydziału Elektrotechnicznego
 Konstanty Żorawski — Delegat Wydziału Elektrotechnicznego
 Dr. Tadeusz Woyno — Dziekan Wydziału Chemji
 Ludwik Szperl—Delegat Wydziału Chemji
 Stanisław Noakowski — Dziekan Wydziału Architektury
 Rudoll Świerczyński — Delegat Wydziału Architektury

Profesorowie honorowi:

Boguski Józef Jerzy, magister nauk przyrodniczych
 Dziekoński Józef, prof. Architektury starożytnej
 Inż. Feliks Kucharzewski, prof. historii mechaniki

Profesorowie zwyczajni

Inż. Dr. Belzecki Stanisław, prof. zagadnień wyższych z nauk inż.
 Dr. Jan Bielecki, prof. chemji org.
 Inż. Dr. Witold Broniewski, prof. technologii metali
 Inż. Bronikowski Mieczysław, prof. Budownictwa przemysłowego

Dr. Chrzanowski Wiesław, prof. Silników parowych i dmuchaw. hutn.
Inż. Czopowski Henryk, prof. Mechaniki teoretycznej
Domaniewski Czesław, prof. Budownictwa
Inż. Fedorowicz Józef, prof. Budownictwa Ogólnego
Jankowski Karol, prof. Projektowania Miejskiego
Inż. Karasiński Leon, prof. Mechaniki technicznej
Lalewicz Marjan, prof. Historji Architektury
Inż. Mierzejewski Henryk, prof. konstrukcji i technologii obrabiarek
Noakowski Stanisław, prof. Historji Sztuki
Inż. Dr. Pomianowski Karol, prof. Budownictwa wodnego
Inż. Ponikowski Antoni, prof. Miernictwa
Inż. Pozaryski Mieczysław, prof. Elektrotechniki ogólnej
Przybylski Czesław, prof. Projektowania monumentalnego
Inż. Dr. Pzenicki Andrzej, prof. budowy mostów
Inż. Radziszewski Ignacy, prof. Wodociągów i kanalizacji
Dr. Rybarski Roman, prof. Ekonomji Politycznej
Inż. Skotnicki Czesław, prof. melioracji rolnych
Inż. Dr. Smoleński Kazimierz, prof. Technologi
Inż. Dr. Staniewicz Leon, prof. Elektrotechniki teoretycznej
Inż. Straszewicz Zygmant, prof. Mechaniki teoretycznej
Sperł Ludwik, prof. Chemji Ogólnej
Inż. Świerczyński Rudolf, prof. projektowania wiejskiego
Inż. Dr. Świętosławski Wojciech, prof. Chemji fizycznej
Inż. Warchałowski Edward, prof. Miernictwa
Inż. Wasiatyński Aleksander, prof. Budowy dróg żelaznych
Inż. Witoszyński Czesław, prof. Maszyn wodnych
Dr. Wollke Mieczysław, prof. fizyki doświadczalnej
Inż. Wysocki Stanisław, prof. Urządzeń Elektrycznych
Inż. Xięzopolski Antoni, prof. budowy lokomotyw
Inż. Dr. Zawadzki Jan, prof. Chemji nieorganicznej
Inż. Zwierzchowski Stanisław, prof. Silników wodnych i pomp
Dr. Żórawski Kazimierz, prof. Matematyki

Inż. Żórawski Konstanty, prof. Budowy maszyn elektrycznych

Profesorowie nadzwyczajni:

Inż. Broszko Michał, prof. części maszyn
Inż. Garlicki Stanisław, prof. geometrii wykresłnej
Inż. Grabowski Czesław, prof. Maszynoznawstwa
Inż. Dr. Iwanowski Wacław, prof. Przemysłu fermentacyjnego i technologii produktów spożywczych
Kalinowski Stanisław, prof. fizyki
Kamiński Zygmunt, prof. Rysunku odręcznego
Inż. Miller Stanisław, prof. Statyki budowlanej
Inż. Szpakowski Wacław, prof. Żelbetnictwa
Dr. Pogorzelski Witold, prof. matematyki
Inż. Rogiński Antoni, prof. Urządzeń maszynowych
Inż. Dr. Rudnicki Juljusz, prof. Matematyki Wyższej
Inż. Sosnowski Oskar, prof. Architektury polskiej
Dr. Stefanowski Bohdan, prof. Termodynamiki technicznej
Inż. Taylor Karol, prof. silników spalinywych
Inż. Tolloczek Bolesław, prof. Maszynoznawstwa
Tolwiński Tadeusz, prof. Budowy miast
Dr. Woyno Tadeusz, prof. Mineralogji
Inż. Adamiński Karol, prof. Zasad Organizacji pracy i przedsiębiorstw przemysłowych

Zastępcy profesorów:

Inż. Drewnowski Kazimierz, z. prof. Elektrotechniki mierniczej
Inż. Łukasiewicz Stanisław, z. prof. Dźwignic i Maszyn do transportu
Inż. Piotrowski Jan, z. prof. Miernictwa II
Inż. Dr. Zawadzki Józef, z. prof. Technologi

Docenci, Nauczyciele:

Baliński Ignacy, Prawoznawstwo
Bartłomiejczyk Edmund, naucz. Rysunku perspektywnego
Inż. Bąkowski Franciszek, naucz. Ogrzewnictwa i przewietrzania
Inż. Biedrzycki Stefan, doc. Maszyn rolniczych
Biernacki Jan, naucz. Rzeźby
Inż. Bock Ryszard, naucz. Instrumentoznawstwa
Inż. Bogatko Feliks, naucz. cukrownictwa

Dr. Bóbr Stefan, naucz. Geometrii analitycznej
Inż. Budny Antoni, naucz. Cementownictwa
Dmochowski Jan, naucz. Ekonomii politycznej
Gieysztor Józef, naucz. Eksploatacji handlowej kolei żelaznych
Inż. Gniazdowski Wacław, naucz. Geometrii wykresnej
Gravier Alfons, naucz. Kosztorysowania
Inż. Hummel Bogumił, naucz. Budowy mostów małych
Inż. Karpiński Henryk, naucz. Papiernictwa
Kirkor Teodor, naucz. Technologii wody
Dr. Kunicki Stanisław, naucz. Konstrukcji żelaznych
Inż. Lenartowicz Józef, naucz. Kolei miejskich i dojazdowych
Ladkiewicz Zdzisław, doc. Polityki agrarnej
Inż. Łowiński Karol, naucz. Walcownictwa i Kuźnictwa
Inż. Lubkowski Kazimierz, naucz. Torfjarsstwa przemysłowego
Mączyński Zdzisław, naucz. rysunku architektonicznego
Michalski Władysław, naucz. Prawodawstwa i polityki budowlanej
Miklaszewski Sławomir, naucz. Gleboznawstwa
Inż. Miszke Aleksander, naucz. Encyklopedji kolejnictwa
Inż. Morgulec Władysław, naucz. Maszynowych urządzeń okrętowych
Inż. Nestorowicz Melchior, naucz. budowy dróg i robót ziemnych
Inż. Podoski Roman, naucz. Trakcji elektrycznej
Inż. Prokopowicz Marjan, naucz. Miernictwa oraz Komasaacji
Potemski Edward, naucz. Lamp elektrycznych
Dr. Różański Adam, naucz. Budowy dróg wodnych
Dr. Różański Marcei, naucz. Uprawy łąk i torfów
Dr. Rybczyński Mieczysław, doc. Hydrologii i regulacji rzek
Inż. Sasinowski Marjan, naucz. Budowy okrętów
Inż. Schatzman Józef, naucz. Wstępu do Maszynoznawstwa
Dr. Skupieński Franciszek, naucz. Botaniki i Mikrobiologii
Dr. Stall Franciszek, doc. Rybactwa
Inż. Strzyszyński Marcei, naucz. Chemii analitycznej
Szulec Kazimierz, doc. Meteorologii
Inż. Szumski Janusz, naucz. Metalurgii

Inż. Trechciński Roman, naucz. Techniki prądów słabych
Inż. Weber Jan, naucz. Technologji drzewa
Dr. Werner Wacław, naucz. Fizyki
Wojciechowski Jarosław, naucz. Konserwacji i ochrony zabytków
Inż. Wolfke Ladimir, naucz. Geometrii wykresnej
Zieliński Tadeusz, naucz. Budownictwa cz. I
Inż. Zientarski Stefan, naucz. Odlewnictwa
Ciszewski Ignacy, inż. naucz. Budownictwa żelaznego
Groszkowski Jansz, inż. naucz. Lamp katodowych
Hoyer Emil Dr. inż., naucz. Technologji tłuszczów
Marczewski Witold, inż. naucz. Fotografji
Zybc-Płodowski, inż. mjr. naucz. Budowy platform
Przeborski Antoni Dr. prof. Uniw. Warsz., naucz. Matematyki na Wydz. Architektury
Rodowicz Kazimierz, inż. naucz. Budowy portów
Skawiński Stanisław, inż. naucz. Podstaw kolejnictwa
Trojanowski Adam, inż. naucz. Technologji włókien.

Lektorzy:

Donoghue-Herman Katarzyna, lekt. języka angielskiego
Mansuy Abel, Dr. nauk. hist. filolog. lekt. języka francuskiego

Biblioteka:

Bibliotekarz: **Antoni Sroka**

Sekretariat:

Sekretarz: **Władysław Pobóg-Pągowski**

Kwestnra:

Kwestror: **Witold Kaczkowski**

Zarząd Gmachami:

Intendent: **Edward Tuszko**

8. SZKOŁA GŁÓWNA GOSPODARSTWA WIEJSKIEGO W WARSZAWIE

W październiku 1906 roku z inicjatywy St. Chaniewskiego, St. Wrońskiego i Wł. Wilczyńskiego założono Wydział Rolniczy przy Kursach Naukowych w Warszawie (obecna Wolna Wszechnica Polska). Wydział rolniczy po pięcioletniem istnieniu i zasadniczej reorganizacji dał początek Kursom Przemysłowo - Rolniczym przy Muzeum Przemysłu i Rolnictwa w Warszawie.

W październiku 1913 kursy otrzymały jako teren naukowo-doświadczalny folwark Chylice. W roku 1916 Komitet Muzeum Przemysłu i Rolnictwa zgodnie z wnioskiem Rady Naukowej Kursów uzyskał dla tych Kursów nazwę Wyższej Szkoły Rolniczej.

17 września 1918 pismem Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego L: 31922 Wyższa Szkoła Rolnicza została upaństwowiona jako uczelnia akademicka p. n. Królewsko - Polskiej Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego z dwoma wydziałami: rolniczym i leśnym.

Studium ogrodnicze przy wydziale rolniczym zostaje pismem Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 18 marca 1921 Nr. 2047/IV/21, zatwierdzone, jako wydział ogrodniczy Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego.

W roku 1921/22 Szkoła liczyła 802 studujących.

SKŁAD OSOBOWY.

Rektor: **Wacław Dąbrowski**
Prorektor: **Stefan Biedrzycki**

Dziekanii Wydziałów:

Wydziału Rolniczego: **Jan Rostański**
Wydziału leśnego: **Marceli Marcicowski**
Wydziału Ogrodniczego: **Stefan Moszczeński**

Grona Naczyycielskie

Wydział Rolniczy.

Baliński Ignacy, Sędzia Sądu Najwyższego, wykładający prawoznawstwo
Dąbrowski Wacław Dr., prof. zwyczaj. mikrobiologii rolniczej i przemysłu rolniczego
Dobrzański Lucjan, prof. nadzw. anatomji zwierząt domowych
Ludkiewicz Zdzisław, prof. nadzw. polityki agrarnej
Mikułowski-Pomorski Józef, b. Kierownik Ministerstwa W. R. i O. P. prof. zwyczajny chemji rolniczej i rolnictwa
Moszczeński Stefan dziekan, prof. zwyczaj. nauki zarządu
Prowocheński Roman, zastępca prof. hodowli ogólnej zwierząt
Pożaryski Mieczysław, prof. politechniki warsz., wykładający elektrotechnikę
Rostański Jan Dr., prof. nadzw. hodowli zwierząt szczególowej i żywienia
Sosnowski Jan, prof. zwyczaj. zoologii i fizjologii zwierząt

Staff Franciszek Dr. dziekan, prof. nadzw. rybackstwa i hodowli ryb
Staniszkis Witold prof. zwyczajny rolnictwa
Taylor Karol Inż., prof. nadzw. Politechniki Warszawskiej, docent silników spalinyowych

Turczynowicz Stanisław Inż., wykładający budownictwo i meljoracje rolne

Sznic Kazimierz Prof., doc. Politechniki Warszawskiej, Wicedirektor Państwowego Instytutu Meteorol., docent meteorologii i klimatologii

Trybalski Maurycy, wykładający drobiarstwo

Garbowski Ludwik dr., doc. fitopatologii

Oraz z Wydziału Leśnego

H. Radziszewski

z Wydziału Ogrodniczego

S. Biedrzycki, E. Malinowski, M. Horczewski

WYDZIAŁ LEŚNY

Deryng Bohdan Dr. Inż., Kierownik Sekcji P. Naukowego Instytutu Wojskowego, wykładający geometrię wykreślną i rysunki techniczne

Dzinbaltowski Seweryn Dr., zast. prof. botaniki ogólnej

Godek Tadeusz Inż. adjunkt przy zakładzie hodowli lasu, wykładający hodowlę lasu
Jedliński Władysław Inż. prodziekan, prof. nadzw. urzędzenia lasu i dendrometrii

Kłoska Jan, starszy referent w Ministerstwie Rolnictwa i Dóbr Państwowych, wykładający ochronę lasu, wstęp do nauk leśnych i geografję leśną

Kruk Stanisław Inż., Wiceprezes Dyrekcji Odbudowy przy M-wie Robót Publicznych, wykładający zabudowanie dzikich potoków i odwodnienie lasu

Krzyszkowski Stanisław Inż., inspektor urzędzeń w Zarządzie Okręgowym Lasów, wykładający ocenianie lasu i statystykę leśną

Limanowski Zygmunt, wykładający zasady statystyki

Marcichowski Marceli, dziekan, Dr. prof. zwyczaj. komunikacji leśnych i geodezji
Mokrzejcki Zygmunt, prof. zwyczaj. ochrony lasu i entomologii

Poliński Władysław, wykładający zoologję specjalną

Harabaszewski Jan, wykładający chemję nieorganiczną

Hilarowicz Tadeusz, wykładający prawo leśne

Przeborski Tadeusz, wykładowca matematyki wyższej

Szwarc Adam, Inż. zastęp. prof. użytkownika lasu i technologii mechanicznej drzewa, wykładowca administracji i rachunkowości

Szolcman Jan, wicedyrektor Państw. Muzeum Przyrodniczego, wykładowca łowiectwo

Landan-Ziemecki Stanisław, wykładowca fizyki

Oraz z Wydziału Rolniczego

L. Dobrzański, Z. Ludkiewicz, I. Sosnowski, Fr. Staff, W. Staniszkis, S. Trzczyłowicz.

z Wydziału Ogrodniczego

Biedrzycki, W. Siemaszko, M. Horczewski.

Wydział Ogrodniczy

Horczewski Michał, prof. nadzw. fizjologii roślin

Biedrzycki Stefan Inż., prorektor, prof. zwyczajny maszynoznawstwa

Gorjaczkowski Włodzimierz, zastęp. prof. sadownictwa

Sioma Józef, zast. prof. gleboznawstwa

Jankowski Edmund, wykładowca historii ogrodnictwa

Kotowski Feliks Dr., zast. prof. warzywnictwa

Malinowski Edmund Dr., prodziekan, prof. zwyczaj. genetyki i hodowli roślin

Wyrzyński Michał, wykładowca rysunek odręczny

Siemaszko Wincenty, zast. prof. fitopatologii

Hoser Piotr, wykładowca kwaciarstwo i drzewoznawstwo

oraz z Wydziału Rolniczego

J. Mikułowski - Pomorski, J. Rostafiński, J. Sosnowski

z Wydziału Leśnego:

S. Dzinbałtowski, Z. Mokrzecki, H. Radzi-szewski

Biblioteka:

Bibliotekarka: **Jadwiga Hausbrandtówna**

Sekretariat i Kwestura:

Tadeusz Rybicki—Sekretarz

Antoni Kloss—zarządzający gmachami

Mieczysław Stolarski—kwestor

Marja Gromulska—księgowa

9. AKADEMJA GÓRNICZA W KRAKOWIE.

Rektor: Prof. Inż. Dr. Jan Studniarski

Prorektor: Prof. Dr. Antoni Hoborski

Dziekan Wydziału Górniczego: Prof. Inż.

Oskar Nowotny

Dziekan Wydziału Hutniczego: Prof. Inż.

Antoni Rodziewicz-Bielewicz

Kollegjum Profesorów:

Profesorowie zwyczajni:

Inż. Jan Zarnański, prof. prawa górniczego

Dr. Antoni Hoborski, prof. matematyki

Dr. Jan Stock, prof. fizyki

Inż. Dr. Jan Studniarski, prof. elektrotechniki

Inż. Henryk Korwin-Krukowski, prof. metalurgii żelaza

Inż. Karol Bohdanowicz, prof. geologii stosowanej

Inż. Antoni Rodziewicz-Bielewicz, prof. mechaniki

Inż. Oskar Nowotny, prof. geodezji i miernictwa górniczego

Inż. Henryk Czeczot, prof. górnictwa

Inż. Dr. Jan Krauze, prof. maszynoznawstwa I

Inż. Edmund Chronimski, prof. maszynoznawstwa II

Inż. Kazimierz Kasiński, prof. górnictwa II

Dr. Walery Goetel, prof. geologii

Inż. Zygmunt Sarjusz-Bilski, prof. górnictwa naftowego

Profesorowie nadzwyczajni:

Dr. Wilhelm Staronka, prof. chemii ogólnej

Inż. Izidor Stella-Sawicki, prof. budownictwa i inżynierji

Profesorowie kontraktowi:

Inż. Iwan Feszczenko-Czopiowski, prof. metalografji

Zastępcy profesorów

Dr. Zygmunt Rozen, prof. mineralogji i petrografji

Inż. Stanisław Sowiński, z. prof. metalurgji

Inż. Dr. Michał Alfanasowicz, z. prof. mechaniki ogólnej

Docenci płatni:

Inż. Roman Dawidowski, doc. technologii opalowej

Dr. Stanisław Próżyński, technologia nafty

Dr. Jan Glatzel, pierwsza pomoc w nieszczęśliwych wypadkach

Dr. Adam Heydel, ekonomja polityczna

Inż. Edward Windakiewicz, doc. halurgji i przemysłu solnego
Inż. Józef Modzelewski, doc. technologii materiałów ogniotrwałych i elektrometalurgji

Adjunkt:

Inż. Jerzy Tokarski, przy katedrze maszynoznawstwa ogólnego

Lektor:

Marja Kowalska, język rosyjski i angielski

Asystenci:

Stanisław Jaskólski
Dr. Edward Passendorfer
Stanisław Mazurkiewicz
Władysław Limanowski
Stefan Kaczmarz
Władysław Wójcik
Władysław Wiernik
Ludwik Totos
Karol Kluza
Stanisław Urbański
Adam Repetowski
Inż. Wacław Krzyżkiewicz
Inż. Henryk Dobrowolski
Inż. Adam Lndkiewicz

Pomocniczy asystenci:

Engelnaz Panow
Kazimierz Jarzymowski
Wiktor Sielawa
Kazimierz Radźwicki
Adam Kottas
Jan Dyzier

Kancelarja:

Sekretarz Akademji: **Ferdynand Goetel**
Kwestor: **Franciszek Kocol**

10. AKADEMJA SZTUK PIĘKNYCH W KRAKOWIE.

Stan osobowy

Rektor: **Dr. Adolf Szyszko-Bohusz**
Zastępcza Rektora: **Józef Gałęzowski**

Profesorowie zwyczajni:

a) malarstwa

Teodor Axentowicz,
Józef Pankiewicz
Wojciech Weiss

b) rzeźby:

Konstanty Laszcza

c) architektury:

Józef Gałęzowski
Dr. Adolf Szyszko-Bohusz

Profesorowie nadzwyczajni:

a) malarstwa:

Stanisław Dębicki
Stanisław Kamocki
Inż. Wacław Jarocki
Dr. Henryk Kunzek
Ignacy Pieńkowski

b) rzeźby:

Ksawery Dunikowski

c) architektury:

Franciszek Krzywdą Polkowski

Docenci:

Perspektywa: **Mieczysław Dąbrowski**
Chemja malarska: **Dr. Tadeusz Estreicher**
Historja sztuki: **Dr. Stefan Komornicki**

Starsi asystenci:

Kucie w kamieniu i rzeźba w drzewie: **Bronisław Pelczarski**
Odlewy gipsowe: **Stanisław Popławski**
Grafika: **Jan Wojnarski**

Urzędnicy

Stanisław Czystczan—Sekretarz
Jan Hopliński—Bibliotekarz i kustosz
Vacat—Kwestor
Allons Daun—Kancelista
Marjan Kostecki—Pomocnik kancelaryjny (kontraktowy)

Niżsi funkcjonarjusze

a) etatowi:

Józef Nowak—portjer
Maciej Kolaska—stały sługa
Jan Widomski—stały sługa
Bartłomiej Czak—stały sługa

b) nietatowi:

Sebastjan Kozień—sługa pomocniczy
Jacenty Hagno—sługa pomocniczy
Józef Hagno—sługa pomocniczy
Ignacy Piekarczyk—sługa pomocniczy
Franciszek Pałka—sługa pomocniczy
Józef Niemczykiewicz—sługa pomocniczy

11. AKADEMJA MEDYCYNY WETERY- NARYJNEJ WE LWOWIE.

Rektor: **Dr. Med. Zygmunt Markowski**, lekarz weterynarii, prof. zwycz. medycyny wewnętrznej

Prorektor: **Stanisław Królikowski**, mag. wet., prof. zwycz. chirurgji

Profesorowie zwyczajni:

Dr. Med. Stanisław Fibich, prof. hodowli zwierząt domowych, lekarz weterynarii

Dr. filoz. Włodzimierz Kulczycki, prof. anatomji porównawczej i topograficznej, lekarz weterynarii
Dr. med. Adolf Gizelt, prof. farmakologii i toksykologii, lekarz weterynarii
Dr. filoz. Stanisław Niemczycki, prof. higieny mleka i nauki o środkach spożywczych
Dr. med. i filoz. Wacław Moraczewski, prof. chemji ogólnej i lekarskiej
Dr. filoz. Ludwik Jaxa Bykowski, prof. zoologii

Profesorowie nadzwyczajni

Dr. med. Teofil Holohut, prof. serologii i higieny mięsa, lekarz weterynarii
Dr. med. Stefan Gajewski, prof. ortopedji weterynaryjnej, lekarz weterynarii

Zastępca profesora:

Dr. filoz. Stanisław Czerski, histologia i embriologia

Docenci:

Franciszek Ponicki, doc. policji weterynaryjnej, lekarz weterynarii
Inż. Adam Karpiński, doc. encyklopedji rolnictwa
Dr. filoz. Roman Negrusz, doc. fizyki, prof. Uniwersytetu Jana Kazimierza
Dr. med. Adolf Beck, doc. filozofji, prof. Uniwersytetu Jana Kazimierza
Dr. praw Wiktor Hamerski, doc. encyklopedji prawa—Prezydent Prokuratorji Skarbu we Lwowie
Dr. filoz. Szymon Wierdak, doc. botaniki, prof. nadzw. Politechniki
Dr. praw Wacław Konderski, doc. nauki o kooperatywach, dyrektor banku rolniczego
Dr. med. Witold Nowicki, doc. anatomji patologicznej, prof. Uniwersytetu
 Docent prywatny: **Dr. med. Alfred Trawiński**, doc. higieny mięsa, lekarz weterynarii

Kancelarja Akademji:

Przełożony: **J. M. Rektor**
 Sekretarz Akademji: **Józef Friedl**
 Kwestor i skarbnik: **Stanisław Borusiewicz**
 Zarządca administracyjny: **Kazimierz Zabczewski**

12. PAŃSTWOWY INSTYTUT DENTYSTYCZNY W WARSZAWIE

Powołany do życia przez Ministra Zdrowia Publicznego rozporządzeniem z dnia 17 lutego 1920 (Monitor Polski z r. 1920 Nr. 43), zorganizowany przez Ministerstwo Wyznań

Religijnych i Oświecenia Publicznego na wzór uczelni akademickich rozporządzeniem Ministra W. R. i O. P. z dnia 7 stycznia 1922 (Dz. Urz. Ministerstwa W R. i O. P. Nr. 4 ex 1922)

Dyrekcja:

Dyrektor: **Dr. med. Alfred Meissner**
 Zastępca: **Dr. med. Nitsch Roman**, prof. Un. Warsz.

Profesorowie Państwowego Instytutu Dentystycznego:

Dr. Alfred Meissner, chirurgia stomatologiczna
Dr. Wilga Hilary, dentystyka zachowawcza
 Vacat—technika dentystyczna

Profesorowie wykładający:

Dr. Czubalski Franciszek, prof. Un. Warsz. Fizjologia
Dr. Dzierżogowski Szymon, prof. Un. Warsz. Hygiena
Dr. Hornowski Józef, prof. Un. Warsz. — Anatomja patologiczna
Dr. Konopacki Mieczysław, prof. Un. Warsz. Histologia i embriologia
Dr. Nitsch Roman, prof. Uniw. Warsz. — Bakterjologia
Dr. Piętkowski Stefan, prof. Uniw. Warsz. Fizyka
Dr. Przybytek Stanisław, prof. Uniw. Warsz. Farmakologia
Szperl Lndwik, prof. Pol. Warsz. — Chemja
Dr. Sowiński Zdzisław, prof. Un. Wil.—Dermatologia i wenerologia
Dr. Bronowski Szczęśny, docent Un. Warsz.

Choroby wewn.

Stępski Feliks—Rysunki
 Adjunkt P. I. D.—**Dr. Cybulski Witold**

Asystenci:

Stępniewicz Franciszek
Bujanowska Zofja
Grendyszyńska Zofja
Grodecka Stanisława
Jarzębowska Marja
Nieźgodzińska Wanda
Orłowska Stanisława
Pietkiewiczowa Helena
Perliński Wiktor
Siekierzyński Edward
Sieradzka Helena
Szepelski Konrad
Ujejski Aleksander
 Demonsarator: **Miotłowska Marja**
 Sekretarz P. I. D. **Groszewski Zygmunt**
 Zastępca: **Snpronowicz Jadwiga**
 Kwestor: **Szmidtowa Helena**

Księgowy: **Sawicki Stefan**
Intendent: **Krowiecki Roman**

13. PAŃSTWOWY INSTYTUT PEDAGOGICZNY W WARSZAWIE

Plac Trzech Krzyży Nr. 8.

Warunki przyjęcia: Na normalne studium pedagogiczne Instytutu w charakterze rzeczywistych słuchaczy mogą być przyjmowane osoby, które zdały państwowy egzamin naukowy na stopień nauczyciela szkół średnich, lub egzamin równoważnościowy złożyły gdzieindziej (§ 17 Statutu Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. N. 5. 20. VII 1918).

Na studia pedagogiczne 2 letnie dla kandydatów na nauczycieli przedmiotów pedagogicznych w seminarjach nauczycielskich przyjmowane są osoby z polecenia Wydziału seminarjów nauczycielskich Departamentu I Min. W. R. i O. P. Kandydaci pragnący wstąpić na to studium, winni składać podania do Wydziału seminar. nauczycielskich za pośrednictwem swych kuratorów.

Kursów naukowych, które Instytut organizował dla uzupełnienia kwalifikacyj nauczycieli czynnych szkół średnich, obecnie nie będzie otwierał, odbywają się tylko studia na rozpoczętych dawniej kursach polonistyki i geografii.

Skład osobowy:

Kierownictwo i kancelaria

Dyrektor: **Paweł Sosnowski**
P. o. wicedyrektora i Sekretarz Rady: **Władysław Kopczewski**
Sekretarka: **Marja Serafinowiczowa**
Kancelistka: **Helena Migasińska**

Rada Instytutu:

Paweł Sosnowski—Przewodniczący
Prof Stanisław Szober—Delegat Wydziału filozoficznego Uniwersytetu Warszawskiego
Prof Wacław Sierpiński—Delegat Wydziału filozoficznego Uniwersytetu Warszawskiego
Dyr. Ziemowit Arlitewicz i Staoisław Dobrowolski—delegaci nauczycielstwa, zaproszeni przez Ministra
Dr. Józef Joteyko i dr. Marja Grzegorzewska jako delegaci grona wykładowych
Dr Bogdan Nawroczyński—członek Wydziału Programowego Departamentu szkol. średn.
Władysław Kopczewski—Sekretarz Rady

Profesorowie:

Profesor kontrakt. psychologii, **dr. Józefa Joteyko**
Zast. prof. higieny szkoln. i wych. fizyczn. **dr. Tadeusz Jaroszyński**
Zast. prof. historii wychowania, **dr. Wiktor Wąsik**
Zast. prof. pedagogiki, **Lucjan Zarzecki**

Sily nankowe pomocnicze:

Starsza asyst. przy katedrze psychol. i kiero-
rown. cwiczeń. **dr. Marja Grzegorzewska**
Młodszy asyst. przy katedrze psychol., **Stanisław Sedlaczek**

Wykładowcy:

Jan Bandoin de Courtenay, prof. hon. Uniw. Warszawskiego
Józef Bojasiński, nauczyciel gimnazjalny
dr. Marjan Falski,
dr. Władysław Gamplowicz,
dr. Wanda Haberkantówna, wizytatorka szkół średnich
dr. Tadeusz Jaroszyński, zastępca prof. Instytutu
Józef Kotarbiński, artysta teatrów miejskich
dr. Stefan Kwietniewski
dr. Jerzy Loth,
dr. Henryk Mościcki
dr. Ignacy Mysłicki
dr. Bogdan Nawroczyński, wizytator szkół średnich
dr. Bohdan Richter
Michał Rowiński, nauczyciel gimnazjalny
prof. Wacław Sierpiński
dr. Stanisław Słoński
Paweł Sosnowski, dyr. Instytutu
dr. Stefan Straszewicz
dr. Zofja Gąsiorowska-Szmydtowa, nauczycielka gimnazjalna
Stanisław Szober, prof. Un. Warsz.
Alfred Tajtelbaum-Tarski
Porucznik Maksymiljan Jungwał, kierownik ćwiczeń cielesnych

Wykłady: semestr jesienny r. 1922 23.

I. Studium pedagogiczne sem. I.

1. Pedagogika ogólna, zast. prof. **L. Zarzecki**
2. Dydaktyka ogólna, **dr. B. Nawroczyński**
3. Higiena szkolna, **dr. T. Jaroszyński**
4. Organizacja szkolnictwa, **J. Bojasiński**
5. Historia filozofii, **dr. J. Mysłicki**
6. Logika i metodol. **A. Tatarski**
7. Estetyka mowy, **J. Kotarbiński**

II. Studium pedagogiczne sem. III.

1. Historia wychowania, **dr. W. Wąsik**

2. Wychowanie fizyczne, dr. T. Jaroszyński
3. Seminarjum historii filozofji, dr. I. Myślicki
4. Ćwiczenia w laborat. psychol., dr. M. Grzegorzewska
5. Metodyka czyt. i pisanja, dr. M. Falski
6. Metodyka element. przyrodzona, dr. W. Haberkantówna
7. Metodyka element. matematyki, prof. L. Zarzycki

III. Kurs naukowy Polonistyki sem. III.

1. Gramatyka hist. jęz. pol., prof. J. Baudouin de Courtenay
2. Gramatyka opis. psychol. jęz. pol. prof. St. Szober
3. Dialektologia pol., prof. St. Słoński
4. Łacina, M. Rowiński
5. Historia Polski, dr. H. Mościcki

IV. Kurs naukowy Geografji sem. VI.

1. Geografja powszechna opisowa, dr. W. Gumpłowicz
2. Geografja Polski, dyr. P. Sosnowski
3. Historia geografji, dr. B. Richter
4. Geografja polityczna, dr. J. Loth
5. Geografja historyczna, dr. W. Gumpłowicz

Seminarja naukowe

Na polonistyce:

w zakresie języka, prof. St. Szober
w zakresie literatury, dr. Z. Szmydtowa

Na matematyce:

dr. Stanisław Kwietniewski
prof. W. Sierpiński
dr. St. Straszewicz

Zakłady i pracownie.

Biblioteka pedagogiczna i czytelnia pism pod kierunkiem Władysława Kopczeńskiego p. o. wicedyr. Instytutu
Pracownia psychol. pod kierunkiem dr. Józefy Joteyko, prof. kontr. Instytutu
Pracownia biologiczna (zorganizowana przy współdziałaniu Wydz. Progr. Depart. Szkol. Średniego Min. W. R. i O. P.) pod kierunkiem Kazimierza Czerwińskiego, wiktatora szkół średnich.

14. WYŻSZA SZKOŁA HANDLOWA W WARSZAWIE.

Szkola ma na celu kształcenie młodzieży w zakresie przedmiotów handlowych. Studja trwają trzy lata. Po czterech semestrach studenci zdają egzamin t. zw. półdyplomowy, będący dowodem odbycia studjów ogólnych. Na V i VI semestrze mogą stu-

denci indywidualizować program studjów mając na uwadze następujące kierunki pracy zawodowej: handlowy, bankowy, współdzielczy, skarbowy, samorządowy, konsularny, ubezpieczeniowy i nauczycielski.

Szkoła mieści się przy ul. Koszykowej l. 9, telefon Nr. 10-15.

WYŻSZA SZKOŁA HANDLOWA W WARSZAWIE.

Dyrektor—Bolesław Miklaszewski
Vice-dyrektor—Kazimierz Kasperski
Sekretarz Rady naukowej—Marceli Różański

Profesorowie:

Babiński Leon—Prawo międzynarodowe prywatne
Bertoni Karol—Organizacja i służba konsularna
Bieliški Aleksander—Geografja
Brzeski Tadeusz Dr.—Ekonomia specjalna
Byszewski Witold—Buchalterja
Chorzewski Maurycy—Nauka o handlu
Chomicz Bolesław—Organizacja i praktyka ubezpieczeniowa
Ciešliński Jan—Język francuski
Czuderna Roman—Rachunkowość i kasowość państw.
Dmochowski Jan—Ekonomia polityczna i organizacyjna przedsiębiorstw
O'Donoghue-Herman Katarzyna—język i korespondencja angielska
Fajans Waclaw—Waluta i kredyt
Grabski Władysław—Stosunki gospodarcze
Grodyński Tadeusz—Zasady budżetu państwowego
Ilski Konrad—Handel międzynarodowy
Jackowski Aleksander—Prawo handlowe
Jarra Eugenjusz—Encyklopedia prawa i prawnicy
Kasperski Kazimierz—Polityka ekonomiczna i skarbowość teoretyczna
Kipa Emil—Historja dyplomacji
Kirst Henryk—Arytmetyka handlowa
Kłoczewski Mikołaj—Towaroznawstwo ubezpieczeniowe
Kocialkiewicz Tomasz—Prawo kolejowe i celne
Kowalski Marjan—Towaroznawstwo
Koszek Waclaw—Podatki bezpośrednie
Kotarski Marjan—Pisanie na maszynach
Krzczkowski Konstanty—Polityka społeczna i komunalna
Krzywicki Ludwik—Socjologia
Kühn Alfons—Przedsiębiorstwa komunalne
Lewiński J.—Ekonomia specjalna
Limanowski Zygmunt—Teoria statystyki, statystyka administr. ubezpiecz.

Loth Jerzy—Geografia ekonomiczna Polski
Lazowski Jan—Ekonomika ubezpieczeniowa
Loziński Karol—Opłaty i należności skarb.
Makowski Julian—Prawo międzynarodowe publiczne

Makowski Wacław—Prawo karne
Markowski Bolesław—Organizacja władz skarbowych w Polsce

Miklaszewski Bolesław—Czemija i technologia

Miński E.—Buchalterja

Osuchowski Wacław—Język angielski

Ossendowski A.—Geografia Wschodu

Paszowski Wacław—Praktyka notarialna

Pienkiewicz Stanisław—Korespondencja polska

Dr. Pollak Józef—Język niemiecki

Rapacki—Historja i teoria kooperatyw

Rongier Paweł—Korespondencja dyplomatyczna i korespondencja handlowa

Rose Edward—Zagadnienie gospodarcze

Różański Marcełi—Nasionoznawstwo

Rudziński Stefan—Buchalterja

Rybarski Roman—Polityka skarbowa

Sachs Henryk—Buchalterja

Siemiński Józef—Prawo państwowe

Sikorski Rudolf—Organizacja Magistratów

Stelczyk Franciszek—Kredyt współdzielczy

Strzelecki Władysław—Matematyka ubezpieczeniowa

Strzeszewski Janusz—Skarbowość komunalna i prawo administr.

Szarota Jan—Język francuski

Sujkowski Antoni—Geografia ekonomiczna

Suchecka Wanda—Stenografia

Terczyński Władysław—Podatki obrotowe i spożywcze

Tenenbaum Henryk—Przemysł Polski

Tytz Adoll—Język niemiecki

Wakar Włodzimierz—Demografia Polski

Wiesenberg Herman—Podatki bezpośrednie

Wójtowicz Władysław—Rachunek prawdopodobieństwa i analiza matematyczna

Dr Zagórowski Zygmunt—Język niemiecki

Zionkowski Edward—Organizacje samorządu

Zabicki Artur—Podatek dochodowy

Sekretariat i kwestura:

**Marian Kotarski, Henryka Sigismundówna
Zofja Janicka**

Biblioteka

Kierownik: Konstanty Krzeczkowski

**Bibliotekarze: Maria Morawska, Helena
Drzazdżyńska, Celina Sielska**

15. WOLNA WSZECHNICA POLSKA W WARSZAWIE.

Rok 1922/23 jest siedemnastym rokiem istnienia Wszechnicy.

Biura Sekretariatu i Kwestury mieszczą się przy ulicy Śniadeckich 8; Telefony: Sekretariat 201-66, Kwestura 182-03.

Wykłady odbywają się w następujących lokalach:

- 1) Śniadeckich 8 (Siedziba Główna)
- 2) Szopena 14 (oddział I)
- 3) Piękna 38 (oddział II)
- 4) Żórawia 49 (oddział III)
- 5) Polna 30 (oddział IV)
- 6) Marszałkowska 99 (Zakład chemji ogólnej W. W. P.)
- 7) Marszałkowska 6 (Szkoła im. Wawelberga i Rotwanda)

Rozkład z podaniem czasu i miejsca wykładów ogłasza się na początku każdego półroczia.

Wszechnica posiada cztery wydziały:

- 1) Wydział Matematyczno-Przyrodniczy
- 2) Wydział Humanistyczny
- 3) Wydział Nauk Społecznych i Politycznych
- 4) Wydział Pedagogiczny.

Warunki przyjęcia i zapisu.

W poczet słuchaczy rzeczywistych (W. W. P.) może być przyjęty każdy kto ukończył przynajmniej lat 17 i posiada dojrzałość umysłową, wystarczającą do studiów wyższych.

Słuchaczem wolnym może być każdy, kto ukończył lat 17 i opłaci choćby jeden wykład.

Kandydaci na słuchaczy rzeczywistych muszą wykazać się świadectwem ukończenia szkoły średniej. Osoby, które świadectw takich nie posiadają, mogą składać na W. W. P. egzamin wstępny na każdy z Wydziałów W. W. P.

W roku 1921/22 W. W. P. liczyła słuchaczy rzeczywistych 1499 oraz 875 słuchaczy wolnych.

Senat Akademicki.

Rektor: Stanisław Kalinowski

Prorektor: Leon Petrażycki

Sędzia Wszechnicy: Aleksander Mogiłański

Sekretarz Senatu: Ryszard Błędownski

Podsekretarz Senatu: Ignacy Mysłicki

Dziekani Wydziałów:

Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego **Jan Krasowski**

Wydziału Nauk Politycznych i Społecznych **Antoni Górski**

Wydziału Pedagogicznego **Lucjan Zarzecki**

Wydziału Humanistycznego **Maurycy Mann**

Delegaci Wydziałów:

Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego **Stefan Straszewicz**

Wydziału Nauk Politycznych i Społecznych
Władysław Maliniak
Wydziału Humanistycznego **Beuedykt Bornstein**
Wydziału Pedagogicznego **Aureli Drogozewski**

1 WYDZIAŁ MATEMATYCZNO - PRZYRODNICZY

a) Profesorowie:

Antoniewicz Włodzimirz, Dr., prof. archeologii (ad personam)
Błędowski Ryszard, Dr., prof. zoologii i anatomii porównawczej
Bogacki Mieczysław, Dr., prof. embriologii (a. p.)
Boguski Józef Jerzy, prof. chemii nieorganicznej (a. p.)
Branner Jerzy, Dr., prof. bakterjologii, Prodziekan Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego
Czartkowski Adam, prof. anatomii i fizjologii roślin (a. p.)
Dembowski Jan, Dr., prof. biologii ogólnej
Grotowski Marjan, Dr., prof. fizyki doświadczalnej
Hellin Dyonizy, Dr., prof. patologii ogólnej i fizjologii patologicznej (a. p.)
Hirszfeld Ludwik, Dr., prof. serologii (a. p.)
Hryniewiecki Bolesław, Dr., prof. botaniki ogólnej i systematycznej
Jankowski Edmund, prof. hodowli praktycznej roślin (a. p.)
Kalinowski Stanisław, prof. fizyki doświadczalnej
Karwacki Leon, Dr., prof. bakterjologii i serologii (a. p.)
Krassowski Jan, Dr., prof. astronomii, Dziekan Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego
Każniar Czesław, Dr., prof. mineralogii (a. p.)
Lachs Hilary Jan, Dr., prof. chemii fizycznej
Lencewicz Stanisław, Dr., prof. geografii fizycznej
Makowski Arnold, prof. geologii i paleontologii
Minkiewicz Romnald, prof. biologii ogólnej (a. p.)
Pogorzelski Witold, Dr., prof. matematyki, Sekretarz Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego
Poniatowski Stanisław, Dr., prof. etnografii
Rudnicki Juljusz, Dr., prof. matematyki (a. p.)
Samsonowicz Jan, prof. geologii (a. p.)
Stołyhwo Kazimierz, prof. antropologii i anatomii człowieka

Straszewicz Stelan, Dr., prof. matematyki
Szperl Ludwik, prof. chemii organicznej (a. p.)
Vieweger Teodor, Dr., prof. fizjologii zwierząt
Wertenstein Ludwik, Dr., prof. radiologii (urlopowany)
Wojnicz-Sianorzęcki Zygmunt, prof. chemii nieorganicznej
Zaleski Jan, Dr., prof. chemii nieorganicznej (a. p.) (urlopowany)

b) Docenci:

Kozłowski Antoni, docent fizjologii roślin
Kirkor Teodor, docent technologii wody
Klimowicz Tadeusz, Dr., docent fizjologii roślin
Kołodziejczk Jannary, Dr., docent botaniki system.
Ptaszycki Mieczysław, docent geografii roślin
Skaliska Marja, Dr., docentka genetyki
Szymanowski Zygmunt, Dr., doc. bakterjologii
Wiśniewski Feliks Joachim, Dr., docent fizyki teoretycznej
Przyłęcki Stanisław, Dr., doc. chemii fizjologicznej
Siemaszko Wincenty, doc. botaniki systematycznej i fitopatologii

2. WYDZIAŁ HUMANISTYCZNY.

a) Profesorowie:

Appel Karol, prof. językoznawstwa ogólnego (ad personam)
Baudouin de Courtenay Jan, Dr., prof. językoznawstwa indo-europejskiego
Bornstein Benedykt, Dr., prof. filozofii systematycznej
Drogozewski Aureli, prof. historii literatury polskiej
Ehrenkrentz Stelan, Dr., prof. historii ustroju Państwa Polskiego (a. p.)
Handelsman Marcelli, Dr., prof. historii powszechnej (a. p.) (urlopowany)
Jakubowski Jan, prof. historii powszechnej (urlopowany)
Korbat Gabriel, prof. historii literatury polskiej, Prodziekan Wydziału Humanistycznego
Kridl Manfred, Dr., prof. historii literatury polskiej (urlopowany)
Lopaciński Wincenty, Dr., prof. historii Polski nowożytnej (a. p.)
Lukasiewicz Jan, Dr., prof. logiki (a. p.)
Mann Maurycy, Dr., prof. romanistyki, Dziekan Wydziału Humanistycznego

Mościcki Henryk, prof. histor. nowożyt. Polski

Myslicki Ignacy, Dr., prof. historii filozofii
Noakowski Stanisław, prof. architektury (a. p.) (urlopowany)

Rybarski Antoni, Dr., prof. historii średniow. Polski. Sekretarz Wydziału Humanistycznego

Słoński Stanisław, Dr., prof. językoznawstwa słowiańskiego

Trojanowski Wincenty, prof. historii sztuki

Wóycicki Kazimierz, prof. historii literatury polskiej i teorii prozy i poezji (urlopowany)

Siemiński Józef, Dr., prof. historii ustroju Polski

b) Docenci:

Baumfeld-Boleski Andrzej, doc. hist. literatury polskiej

Dzwonkowski Włodzimierz, doc. hist. Polski nowożytnej

Jasinowski Bogumił, Dr., docent historii filozofii

Leleszówna Helena, Dr., doc. filozofii systematycznej

Limanowski Mieczysław, Dr., doc. historii teatru i krytyki teatralnej

Grzycki Wincenty, doc. historii powszechniej

Ptaszycki Jan, doc. historii literatury polskiej

Richter Bogdan, Dr., doc. języków Dalekiego Wschodu

Urbański Antoni, doc. hist. sztuki stosowanej

Wajsborg Izaak, Dr., doc. semitologii i języków semickich

Wolert Władysław, doc. dziennikarstwa

Woyde Aleksander, doc. historii reformacji polskiej

Zahorska Stefania, Dr., docentka historii sztuki

Zieleńczyk Adam, Dr. doc. historii filozofii

c) Lektorzy:

Drzewiecka Olga, lekt. jęz. niemieckiego

Blumental-Belmont Leopold, lektor esperanta

Brodzka Stefania, lektorka języka francuskiego

Dąbrowski Karol, lektor języka łacińskiego

Kłosowski Mikołaj, lektor języka łacińskiego (urlopowany)

Kulczycka Marja, Dr., lektorka języka włoskiego

Mannowa Wacława, lektorka języka francuskiego

Wojnar Antoni, lektor stenografii

O'Donoghue-Herman Katarzyna, lekt. jęz. angielskiego

3. WYDZIAŁ NAUK POLITYCZNYCH I SPOŁECZNYCH

a) Profesoremie:

Askenazy Szymon, Dr., prof. historii dyplomacji (ad personam)

Babiński Leon, prof. prawa międzynarodowego (a. p.)

Daszyńska-Golińska Zofja, Dr., prof. ekonomii politycznej

Domański Ludwik, prof. prawa cywilnego (a. p.)

Górski Antoni, Dr., prof. prawa handlowego, Dziekan Wydz. Nauk Politycznych i Społecznych

Grossman Henryk, Dr., prof. polityki gospodarczej

Kempner Stanisław Aleksander, prof. historii gospodarczej polskiej

Krzywicki Ludwik, Dr., prof. socjologii

Lewiński Jan Stanisław, Dr., prof. ekonomii teoretycznej

Litauer Jan Jakób, prof. prawa cywilnego i procedury cywilnej (a. p.)

Ludkiewicz Zdzisław, prof. polityki agrarnej (a. p.)

Maliniak Władysław, Dr., prof. prawa konstytucyjnego i filozofii prawa

Mogilnicki Aleksander, Dr., prof. prawa cywilnego

Namitkiewicz Jan, prof. prawa handlowego (a. p.) (urlopowany)

Ochimowski Feliks, prof. prawa administracyjnego i nauki o państwie, Prodzieka Wydziału Nauk Polit. i Społ.

Pragier Adam, Dr., prof. skarbowości, Se kretarz Wydziału Nauk Polit. i Społ.

Petrażycki Leon, Dr., prof. polityki ustawodawczej

Rappaport Emil Stanisław, Dr., prof. prawa karnego

Sokołowski Alfred, Dr., prof. higieny społecznej (a. p.)

Rużycki Rudolf, prof. prawa skarbowego

b) Docenci:

Ettinger Adam, Dr., docent kryminologii

Hilarowicz Tadeusz, Dr., doc. prawa administracyjnego

Jammont Janusz, doc. prawa karnego

Jętkiewicz Lucjan, doc. gospodarstwa komunalnego

Kipa Emil, Dr., docent historii dyplomacji

Korał Henryk, Dr., doc. prawa karnego i międzynarodowego publicznego

Kurnatowski Jerzy, docent spółdzielczości

Lewy Marcełi, docent prawa cywilnego
Loth Jerzy, Dr., docent geografji gospodar-
czej
Szenwic Feliks, docent prawa rzymskiego
Szulec Stefan, docent statystyki

4. WYDZIAŁ PEDAGOGICZNY.

a) Profesorowie:

Sęgał Jakób, Dr., prof. psychologii i peda-
gogiki eksperymentalnej
Stefanowska Michalina, Dr., prof. higieny
szkolnej (a. p.)
Zarzecki Lucjan, prof. pedagogiki, Dziekan
Wydziału Pedagogicznego

b) Docenci:

Borowski Władysław, docent pedagogiki (ur-
lopowany)
Lewicki Józef, doc. historii szkolnictwa

c) Lektorzy:

Kotarbiński Józef, lektor dykcji i deklamacji
Kruszewski Tadeusz, lektor nauki rysunków
Lublinerowa Eugenia, lektorka nauki o dzie-
ciach anormalnych
Orsza-Radlińska Helena, lekt. nauki oświaty
pozaszkolnej

Biblioteka:

Nierownik: **prof. Ignacy Mysłicki**
Bibliotekarka: **Jadwiga Kamińska**
Pomocnik bibliotekarki: **Jan Emil Skiwski**
Sekretariat i Kwestura
Sekretarka: **Zolja Błędowska**
Kwestor i inspektor: **Bolesław Lubrzyński**

16. UNIWERSYTET LUBELSKI.

Rektor: **O. Jacek Woroniecki**
Vice-Rektorzy: **Ks. Antoni Szymański, Leon**
Wąsiczakowski
Sędzia Uniwersytecki: **Stanisław Smolka**

Wydział Teologiczny.

Dziekan: **Ks. Dr. Piotr Kremer**

Profesorowie:

Ks. Dr. Piotr Kremer—Teologia fundamen-
talna i Teologia Porównawcza
Ks. Dr. Gundult Ferment—Pismo Św. Nowe-
go Testamentu, Język Hebrajski
O. Dr. Jacek Woroniecki—Teologia Moral-
na i Mistyczna
ś. Dr. Czesław Lacrampe—Dogmatyka
ś. Dr. Zygmunt Ogarek—Dogmatyka
ś. Dr. Jan Czuj—Patrologia

Ks. Dr. Władysław Kornilłowicz—Teologia
Moralna i Liturgika
Mieczysław Popławski—Język grecki

Wydział Prawa Kanonicznego i Nauk Mo- ralnych

Dziekan: **Ks. Dr. Aleksander Wóycicki**

Profesorowie:

Ks. Dr. Aleksander Wóycicki, Socjologia
Ks. Dr. Andrzej Micheletti—Prawo Kano-
niczne
Ks. Dr. Jan Wislicki—Prawo Kanoniczne
Ks. Dr. Lucjusz Leccisi—Prawo Kanoniczne
Ks. Dr. Józef Florczak—Prawo Kanoniczne
Ks. Dr. Józef Umiński—Historja Kościoła
Ks. Dr. Gommar Michiels—Prawo Kano-
niczne

Wydział Prawa i Nauk społeczno - ekono- micznych.

Dziekan: **Prof. Dr. Roman Longchamps de**
Berier

Profesorowie:

Jerzy Fiedorowicz—Prawo rzymskie
Dr. Roman Longchamps de Berier—Prawo
cywilne
Dr. Michał Orzęcki—Teoria prawa i filozofja
prawa
Dr. Zbigniew Pazdro—Prawo administracyj-
ne
Dr. Stefan Glaser—Prawo karne i postępo-
wanie karne
Dr. Edward Dubanowicz—Prawo polityczne
Dr. Adam Berger—Prawo polityczne
Dr. Zygmunt Cybichowski—Prawo narodów
Dr. Ignacy Czuma—Skarbowość i prawo
skarbowe
Dr. Przemysław Dąbkowski—Historja prawa
na Zachodzie Europy
Dr. Józef Rałacz—Historja prawa sądowego
polskiego
Dr. Jan Stanisław Lewiński—Ekonomja pu-
bliczna
Ks. Dr. Antoni Szymański—Polityka ekono-
miczna
Dr. Leon Wąsiczakowski—Statystyka
Ks. Dr. Aleksander Wóycicki—Socjologia
Dr. Władysław Łukaszewicz—Postępowanie
sądowo-cywilne
Dr. Władysław Modrzewski—Postępowanie
cywilne
Dr. Jan Tluchowski—postępowanie admini-
stracyjne
Dr. Artur Ganczarski—Postępowanie woj-
skowo-karne
Ks. Dr. Henryk Insadowski—Historja prawa
rzymskiego

Wydział Nauk Humanistycznych.

Dziekan: Dr. Wiktor Hahn

Profesorowie:

- Dr. Stanisław Smolka—Historja Polski
Dr. Adam Strzelecki—Historja Niemiec
Dr. Konstanty Chyliński—Historja Starożytnego Wschodu
Dr. Marian Lalewicz—Historja Sztuki
Dr. Stanisław Ptaszycki—Nauki pomocnicze
Dr. Stanisław Domińczak—Logika i Psychologia
Dr. Bohdan Rutkowski—Psychologia i Biologia
Dr. Wojciech Gielecki—Historja Filozofji
Dr. Henryk Gaertner—Historja polskiego stylu literackiego
Dr. Piotr Bańkowski—Historja literatury polskiej
Dr. Wiktor Hahn—Historja literatury polskiej
Dr. Cezary Pęcherski—Literatura polska
Dr. Stefan Srebrny—Historja literatury greckiej
Dr. Marrycy Paciorek—Historja literatury francuskiej
Dr. Henryk Jakubanis—Literatura rzymska i historia literatury rzymskiej
Ks. Dr. Paweł Bourguignon—Literatura francuska
Józef Kanarowski—Język niemiecki
Mieczysław Popławski—Język łaciński i grecki
Zygmunt Kukulski—Pedagogika
Klaude Onillon—Język francuski
Ralf Lovell—Język angielski
Dr. Lucjusz Leccisi—Język włoski
Dr. Gaston Rabeau—Historja filozofji

17. WYŻSZA SZKOŁA DLA HANLU ZAGRANICZNEGO WE LWOWIE.

Założona przez Izbę Handlową i Przemysłową we Lwowie jako prywatna uczelnia akademicka, zatwierdzona po porozumieniu się z Ministerstwem Przemysłu i Handlu przez Ministerstwo W. R. i O. P. reskryptem z dnia 14 października 1922 Nr. 9560 IV/22, otwarta dnia 16 października 1922.

Zadaniem szkoły jest wykształcić studentów w zdobywczach wiedzy handlowej, jako też dla służby konsularnej. Ma ona przede wszystkim kształcić zdolne siły fachowe dla handlu zagranicznego.

Szkola obejmuje dwa lata nauki zawodowej i rok przygotowawczy, zwany kursem abiturjentów.

Nadzór nad szkołą sprawuje Ministerstwo W. R. i O. P.

Dla zarządu szkołą i popierania jej interesów, zarządzenia funduszami oraz łączności szkoły ze sferami handlowymi i przemysłowymi ustanowiona jest Kuratorja Szkoły, do której należą: zastępcy Ministerstwa W. R. i O. P. i Ministerstwa Przemysłu i Handlu, Gminy miasta Lwowa, Izby Handlowej i Przemysłowej we Lwowie, delegaci czynników, udzielających szkole znaczniejszych zasiłków na utrzymanie i rektor szkoły.

Władzami samorządowymi szkoły są rektor i Rada Profesorów.

Studentami zwyczajnymi kursu abiturjentów mogą być tylko uczniowie, którzy przy egzaminie dojrzałości w polskiej państwowej lub przez państwo uznanej prywatnej szkole średniej ogólnokształcącej zostali uznani za dojrzałych do studiów uniwersyteckich.

Na pierwszy rok zawodowy przyjmuje się studentów, którzy ukończyli z postępowaniem co najmniej dobrym kurs abiturjentów. Na drugi rok zawodowy można przyjąć tylko absolwentów roku pierwszego.

Po ukończeniu drugiego roku zawodowego i złożeniu przepisanych egzaminów rocznych, studenci mogą przystąpić do ścisłego egzaminu dyplomowego przed ustanowioną w tym celu Komisją i otrzymają po złożeniu tego egzaminu dyplom z ukończenia zakładu.

Na początku roku akademickiego przyjęto do zakładu: na kurs abiturjentów 196, na kurs pierwszy zawodowy 62, razem 258 studentów zwyczajnych.

Skład grona nauczycielskiego.

Rektor: Pawłowski Antoni, wizytator szkół (na urlopie)

Profesorowie (wykładający)

- Dr. Ciesielski Kazimierz—towaroznawstwo
Czuruk Bolesław—język rosyjski
Dr. Dąbrowski Aleksander—język niemiecki
Dr. Doliński Aleksander—prawo handlowe, wekslowe i czekowe
Fabiańczyk Ludwik—arytmetyka handlowa
Dr. Hamerski Ludwik—polityka agrarna
Irvine Charles—język angielski
Kochanowski Stanisław—język francuski
Dr. Markowski Włodzimierz—ustrój państwa
Noiville Jean—język francuski
Pawłowski Antoni—arytmetyka polityczna i seminarjum komercyjne
Dr. Romer Eugeniusz—geografia gospodarcza
Dr. Petyniak-Sanecki—ekonomia społeczna i handel międzynarodowy

Dr. Samolewicz Stefan — nauka o handlu i wekslach
Dr. Skarbiński Władysław—geografia gospodarcza
Dr. Tomanek Franciszek—księgowość i nauka o handlu i wekslach
Treter Jan—księgowość
Tynelski Stanisław—ekonomja społeczna
Dr. Uhma Stefan—korespondencja handlowa
Dr. Wereszczyński Antoni—prawo administracyjne i nauka o ustroju państwa
Dr. Zawadzki Mieczysław—stenografia
Dr. Zierhoffer August—geografia gospodarcza
Żychiewicz Emil—arytmetyka handlowa
 Sekretarz: **Maciałka Jan**

18. SZKOŁA NAUK POLITYCZNYCH W WARSZAWIE.

Ul. Senatorska 11, Telefon 12-41.

Rok szkolny 1922/23 jest siódmym z kolei rokiem istnienia szkoły. W roku 1921/22 szkoła liczyła 514 słuchaczy i słuchaczek na wszystkich pięciu wydziałach, przyczem, jak i lat ostatnich, większość słuchaczy (307) stanowili urzędnicy państwowi i wojskowi.

Zadania szkoły Nauk Politycznych polegają na szerzeniu wiedzy politycznej i społeczno-ekonomicznej, przyczem studia specjalne w Szkole mają na celu istotne zakończenie każdego wykształcenia i otwierają szerokie pole pracy, na niwie publicznej oraz wiadomości praktycznych niezbędnych dla osób, które bądź już pracują, bądź też poświęcić się zamierzają pracy w:

administracji krajowej (państwowej) i lokalnej (samorządowej)

dplomacji i służbie konsularnej;
 publicystyce i dziennikarstwie;

kooperatywach, syndykatach rolniczych związkach zawodowych, ubezpieczeniach, oraz wogóle w instytucjach społecznych, dobroczynnych i t. p.

instytucjach finansowych, w handlu, przemyśle, i przedsiębiorstwach gospodarczych wogóle

Szkoła posiada 5 wydziałów:

I. Nauk politycznych (dyplomatyczno-konsularny),

II. Społeczny.

III. Administracji państwowej i komunalnej.

IV. Finansowo-ekonomiczny.

V. Publicystyki i dziennikarstwa.

Kurs nauk dwuletni — 4 semestry. Wykłady odbywają się w godzinach wieczornych między godz. 6 a 10 i dzielą się na obowiąz-

kowe dla poszczególnych wydziałów, w ogólnej liczbie 15-16 godzin tygodniowo, oraz fakultatywne, charakteru ogólno-kształcącego i monograficznego, dostępne dla słuchaczy wszystkich wydziałów.

Oprócz wykładów odbywają się jeszcze konwersatorja oraz zajęcia praktyczne w seminarjach

Babiński Leon—Prawo Międzynarodowe Prywatne

Babiński Wacław—Skarbowość

Bertoni Karol Dr.—Organizacja i technika służby Konsularnej

Bojasiński Józef—Historja Miast w Polsce. Szkolnictwo i Organizacja oświaty w Polsce

Czekalski Józef—Polityka agrarna. Geografia gospodarcza ziem Polskich. Geografia ekonomiczna

Dzwonkowski Włodzimierz—Historja dyplomacji w. XVIII. Historja społeczno-gospodarcza

Gutkowski Mieczysław—Finanse Komunalne
Iwaskiewicz Janusz—Historja dyplomacji w XIX wieku

Jarkowski Stanisław—Historja Prasy

Kotarbiński Józef—Krytyka Literacka i Teatralna

Kipa Emil Dr.

Koskowski Bolesław Dr.—Historja Dyplomacji w. XIX i historja idei i prądów Politycznych w. XIX

Krzywicki Ludwik Dr.—Teorja statystyki

Kulczycki Ludwik—Hist. ustroju Polit. Państw Eur. i St. Zj. Am. Półn. i Historja ustroju Polski. Nauka o Państwie. Ustrój Administr. Państwa Polskiego

Kurnatowski Jerzy—Historja doktryn ekonomicznych. Polityka gminna

Kwieciński Janusz—Nauka Handlu. Arytmetyka Handlowa

Lgocki Jan—Korespondencja Handlowa

Lipiński Stanisław—Analiza bilansów. Księgowość. Organizacja i Techn. Przedsięb. Finansowych i Przemysłowych

Laginowski Cezary—Kooperatywy ubezpieczeniowe

Łazowski Jan Dr.—Ubezpieczenia społeczne i teorja ubezpiecz.

Makowski Julian—Prawo międzynarodowe publiczne

Młynarski Feliks Dr.—Historja polityczna Polski Porozbiorowej

Namitkiewicz Jan—Prawo handlowe i wekslowe porównawcze

Nowicki Adam—Stosunki polityczne w Europie od pokoju Frankf. Organizacje i Tech. Red. Wielkich Dzienników. Administracja i technika wydawnicza

Ochimowski Feliks Dr.—Prawo administracyjne
Orzęcki Michał—Wiadomości z prawa karnego i procedury. Prawo międzynarodowe karne
Petrażycki Leon—Zarys Polityki i Socjologii
Pohorecki Bolesław—Prawo cywilne z procedurą i Ustrojem Sąd.
Reyman Edmund Jan Dr.—Polityka socjalna. Rachunkowość Kameralna i Komunalna. Kwestja i polityka mieszkaniowa. Teorja kooperatyw.
Rongier Paweł
Simon Gustaw—Związki zawodowe i kooperatywy wylwórcze
Tolwiński Gabriel—Arytmetyka Polityczna
Woyzbun Stefan—Komunikacje Lądowe i Wodne. Teorja Bankowości. Polityka Hand. Przem. Celna i Trakt. Handlowe.
Zaborski Bohdan Dr.—Ekonomia Polityczna. Organizacja ochrony pracy. Technika pośrednictwa pracy. Kwestja monetarna.
Zawadzki Józef Dr.—Dobroczynność publiczna i Samopomoc Społeczna. Technika w Życiu gospod. Państwa i Gminy. Hygiena Społeczna
Zwoliński Wincenty
Gawroński Zygmunt

PAŃSTWOWE KURSY WYCHOWANIA FIZYCZNEGO.

Państwowe Kursy Wychowania Fizycznego mają na celu pedagogiczne i fachowe kształcenie kierowników wychowania fizycznego, względnie ćwiczeń cielesnych (gimnastyki, zabaw, gier, ruchowych i sportów) dla szkół powszechnych, średnich i seminarjów nauczycielskich.

Państwowe Kursy Wychowania Fizycznego są roczne, bezpłatne i podlegają władzy zwierzchniej Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, specjalnie Wydziału Hygienia Szkolnej i Wychowania Fizycznego.

Kierownictwo każdego Państwowego Kursu Wychowania Fizycznego spoczywa w rękach dyrektora i rady pedagogicznej.

Sluchaczami Kursu mogą być osoby w wieku od lat 18 do 35, które wykazą dostateczną sprawność fizyczną i przedstawią świadectwa zdrowia.

Kwalifikacje naukowe wymagane od nich:

a) Świadectwo dojrzałości szkoły średniej lub seminarjum nauczycielskiego,

b) Świadectwo 6-ciu klas szkoły średniej, o ile kandydat wykaże się praktyką pedagogiczną conajmniej dwuletnią.

Po odbyciu egzaminu, przepisanego regulaminem, absolwenci otrzymują świadectwa według wzoru, zatwierdzonego przez Ministerstwo W. R. i O. P., uprawniające ich do prowadzenia ćwiczeń cielesnych w szkołach państwowych, powszechnych, średnich i seminarjach nauczycielskich.

Program P. K. W. obejmuje trzy trimestry po 3 miesiące. Pod koniec trzeciego trimestru odbywa się egzamin końcowy.

Do egzaminu dopuszczony być może słuchacz, który:

1) przedstawi dyrektorowi kursu zaświadczenia pomysłnego odbycia kolloquium z przedmiotów teoretycznych. Od kolloquium zwolnieni być mogą ci słuchacze, którzy przedstawią uznane przez Radę za dostateczne dowody odbytego kolloquium z innej instytucji naukowej.

2) przedstawi zaświadczenie instruktorów o sprawności fizycznej, należycie odbyciu ćwiczeń praktycznych i umiejętności prowadzenia ćwiczeń.

3) Wykona zadawalająco piśmienną pracę klauzurową na jeden z dwóch tematów z dziedziny wychowania fizycznego (na pracę klauzurową przeznaczają się nie więcej nad 3 godziny).

Ustny egzamin końcowy słuchacz odbywa przed komisją, składającą się z dyrektora kursu i przynajmniej dwóch członków rady pedagogicznej. Egzamin ma wykazać dostateczną znajomość historii i naukowych podstaw wychowania fizycznego, systematyki i metodyki ćwiczeń cielesnych.

Osoby nie odpowiadające ściśle warunkom Statutu P. K. W. F. mogą być dopuszczone wyjątkowo aż do odwołania do egzaminu za zezwoleniem Ministerstwa W. R. i O. P., udzielonem na wniosek Rady Pedagogicznej.

Godzin wykładów teoretycznych w ciągu roku około 500, praktycznych około 500, razem około 1000.

Państwowe Kursy Wychowania Fizycznego są czynne w trzech miastach: w Warszawie, Krakowie i Poznaniu.

Budżet roczny na rok 1923 wynosi 20.000.000 mkp.

PAŃSTWOWY KURS WYCHOWANIA FIZYCZNEGO W WARSZAWIE

istnieje od 1 kwietnia 1919 roku, obecnie w roku szkol. 1922/23 prowadzi się kurs IV

Dyrektor: **Dr. Władysław Świątopelk-Zawadzki**

Wykładowcy:

I. Wykłady teoretyczne

- a) Anatomja—**prof. Uniw. Dr. Jastrzębki**
- b) Fizjologia ogólna—**prof. Uniw. Dr. Fr. Czubalski**
- e) Fizjologia i patologia pracy mięśniowej—**prof. Uniw. Dr. Czubalski**
- d) Anatomico-fiz. odrębności wieku dzieci i młodzieży—**prof. Uniw. Dr. Czubalski**
- e) Mechanika ruchów—**Dr. Markowski**
- f) Historia i rozbiór systemów wychowania fizycznego—**Dr. T. Drabczyk**
- g) Higijena i bakterjologia ogólna—**prof. W. Dzierżgowski**
- h) Higijena osobnicza i szkolna—**Dr. T. Makowski**
- i) Zasady psychologii i pedagogji—**prof. Nowakowski**
- k) Systematyka ćwiczeń cielesnych—**St. Francikowski**
- l) Ratownictwo—**Dr. Lazarewicz**
- m) Antropometrija—**prof. Uniw. Dr. W. Jastrzębski**
- n) Zasady harcerstwa—**Sedlaczek**
- o) Teorja wychowania fizycznego—**Dyr. Władysław Świątopelk-Zawadzki**

II. Zajęcia praktyczne.

Gry i zabawy ruchowe szkolne—**Dyr. J. Gehethnerówna**

Gimnastyka—**B. Olszewski**

Metodyka ćwiczeń—**B. Olszewski i St. Francikowski**

Lekka atletyka—**Rys**

Gry sportowe—**H. Jeziorowski**

Pląsy dla pań—**Gasparska**

Rytmika—**Mieczysława**

Śpiew—**Strzyżkowski**

Pozatem w godzinach nadprogramowych jazda konna, pływanie, wioslowanie, szlężawka, boks, tańce i t. p.

P. Kurs W. F. w Warszawie jest wieczorny.

Wydano z ukończenia kursów w latach 1919/20, 1920/21, 1921/22 świadectw 126 słuchaczom.

W roku szk. 1922/23 kurs liczy 92 słuchaczy, w tem 46 mężczyzn i 46 kobiet.

PAŃSTWOWY KURS WYCHOWANIA FIZYCZNEGO W KRAKOWIE.

Odbył się po raz pierwszy w roku szkolnym 1921/22, po raz drugi odbywa się w r. szk. 1922/23.

Dyrektor: **Prof. Uniw. Dr. Stanisław Ciechanowski**

Wykładowcy:

I. Wykłady teoretyczne.

- a) Anatomja — odrębności anatomiczne w różnym wieku, analiza ruchów mięśniowa—**asyst. Uniw. Jagiell. Dr. R. Rogalaki**
- b) Fizjologia ogólna, fizjologia pracy mięśniowej i odrębności fizjologiczne w różnym wieku—**prof. Uniw. Jagiell. Dr. M. Siedlecki**
- c) Higijena ogólna ze szczególnem uwzględnieniem szkolnej i higijena ćwiczeń cielesnych—**prof. Uniw. Jagiell. Dr. M. Gieszczykiewicz**
- d) Historia, teoria i rozbiór systemów ćwiczeń cielesnych—**Dr. med. Tokaraki**
- e) Zasady antropometriji fiz. wychow.—**prof. Uniw. Jag. St. Ciechanowski**
- f) Pedagogja z uwzględnieniem psychologii—**dr. Jakóbiec**
- g) Ratownictwo (pierwsza pomoc w nagłych przypadkach) wraz z ćwiczeniami praktycznymi—**asyst. Uniw. Jagiell. Dr. J. Glatzel**
- h) Systematyka i metodyka gimnastyczna—**A. Hamburger**
- i) Systematyka i metodyka gier i zabaw ruchowych—**prof. Zygm. Wyrobek**
- k) Wiadomości z zakresu przysposobienia rezerw, potrzebne wychowawcom fiz.—**por. W. P. Dr. Walczyński i kap. Matula**

II. Zajęcia praktyczne

- a) Gry i zabawy ruchowe—**prof. Z. Wyrobek**
  - b) Gimnastyka—**A. Hamburger**
  - c) Metodyka ćwiczeń—**A. Hamburger**
  - d) Szczerbka—**Major Linnemann**
  - e) Pląsy (tylko dla kobiet)—**N. Pol. Dolińska**
  - l) Lekka atletyka—**prof. A. Hamburger**
  - g) Śpiew—**pr. Konior**
- Pozatem w godzinach nadprogramowych kurs pływacki, strzelecki, wioslarstwo, łyżwiarstwo, narciarstwo, konna jazda.
- P. Kurs W. F. w Krakowie jest wieczorny.
- W 1921/22 r. szk. było świadectw wydanych 33 słuch.
- W 1922/23 r. szk. kurs liczy 50 słuchaczy, w tem 34 mężczyzn, 16 kobiet.

PAŃSTWOWY KURS WYCHOWANIA FIZYCZNEGO W POZNANIU.

istnieje od 1 października 1921 r. obecnie w 1922/23 liczy drugi rok istnienia.

Dyrektor: **Prof. Dr. Eugenjusz Piasecki.**

Wykładający:

I. Wykłady teoretyczne:

- a) Anatomja opisowa—Dr. med. Eng. **Parczewski**
- b) Fizjologia — Asyst. Un. Dr. **Boh. Lipiński**
- c) Higiena ogólna, pierwsza pomoc w nagłych wypadkach — prof. Uniw. Dr. **P. Gantkowski**
- d) Higiena szkolna—Asyst. Uniw. Dr. **W. Gadzikiewicz**
- e) Teoria wychowania fizycznego, seminarjum wychowania fiz., ćwiczenia fizjologiczno-antropometryczne—prof. Un. Dr. **E. Piasecki**
- f) Psychologia—prof. Uniw. Dr. **St. Blachowski**
- g) Systematyka i metodyka ćwic. cielesnych **W. Sikorski**.

II. Zajęcia praktyczne:

- a) Ćwiczenia metodyczne—**W. Sikorski**
- b) Ćwiczenia gimnastyczne, gry i zabawy, lekcje praktyczne (dla panów)—**Kpt. Borzęcki, naucz. gimn. J. Fazanowicz, por. R. Szuszkiewicz**
- c) Gimnastyka, gry i zabawy, lekcje praktyczne (dla pań)—**Ludmiła Tomkiewiczówna**
- d) Rytmika i plastyka (dla pań)—**prof. konserw. państw. Fl. Szczepanowska**
- e) Siermierzka na florecy i szable—**lechmistrz L. Targler, ppor. L. Berski**
- f) Boks—**ppor. K. Laskowski**
Kurs Wychowania Fizycznego w Poznaniu jest dzienny.
Na I kursie w 1921/22 otrzymało świadectwa 41 słuchaczy.
II kurs w 1922/23 liczy 53 słuchaczy, w tem 32 mężcz. i 21 kobiet.

PAŃSTWOWE KOMISJE EGZAMINACYJNE DLA KANDYDATÓW NA NAUCZYCIELI SZKÓŁ WYŻSZYCH

Państwowe Komisje egzaminacyjne utworzyło Ministerstwo W. R. i O. P. na podstawie § 13 rozporządzenia w sprawie egzaminów na nauczycieli szkół średnich l. 8778—IV—20 z dnia 1 listopada 1920 r. przy wszystkich państwowych uniwersytetach w Polsce, a zatem w Krakowie, Lwowie, Poznaniu, Warszawie i Wilnie.

1. Komisja egzaminacyjna w Krakowie.

Komisja ta utworzona została rozporządzeniem Ministra W. R. i O. P. z dnia 8 lipca 1921 r. L. 1170—IV/2t, którem rozwiązano równocześnie istniejącą dotychczas w Krakowie Naukową Komisję Egzaminacyjną dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich oraz Komisję Egzaminacyjną dla kandydatów na nauczycieli rysunków odręcznych w szkołach średnich i dla kandydatów na nauczycieli gimnastyki. Czynności i akta rozwiązanych Komisji objęła nowo powołana Komisja.

Prezes i członkowie Komisji mianowani są na okres trzechletni, t. j. do końca sierpnia 1924 roku.

Skład Komisji:

Dr. Leon Sternbach, zw. profesor U. J.—prezes

Egzaminatorowie:

- 1) Dla języka polskiego wraz z historją literatury profesorowie zwyczajni Uniw. Jag.: **dr. Ignacy Chrzanowski, dr. Józef Kalenbach, dr. Jan Łoś, dr. Kazimierz Nitsch, dr. Kazimierz Windakiewicz**
- 2) Dla filologii klasycznej i historii sta-

rożytnej profesorowie zwyczajni Uniwersytetu Jagiellońskiego: **dr. Kazimierz Morawski, dr. Tadeusz Sinko, dr. Leon Sternbach.**

3) Dla języka francuskiego wraz z historją literatury profesor zwyczajny Uniwersytetu Jagiellońskiego **dr. Kazimierz Morawski** i profesor nadzwyczajny Uniwersytetu Jagiellońskiego **dr. Stanisław Folkierski.**

4) Dla języka angielskiego wraz z historją literatury profesorowie zwyczajni Uniwersytetu Jagiellońskiego: **dr. Roman Dyboski i dr. Spirydjon Wukadinowic.**

5) Dla języka niemieckiego wraz z historją literatury profesorowie zwyczajni Uniwersytetu Jagiellońskiego: **Dr. Ignacy Chrzanowski i dr. Spirydjon Wukadinowic.**

6) Dla jednego z języków słowiańskich nowożytnych wraz z historją literatury profesorowie zwyczajni Uniwersytetu Jagiellońskiego: **dr. Jan Łoś, dr. Kazimierz Nitsch i Jan Rozwadowski.**

7) Dla historii powszechnej i Polski profesorowie zwyczajni Uniwersytetu Jagiellońskiego: **dr. Władysław Semkowicz, dr. Wacław Sobieski**, profesorowie nadzwyczajni Uniwersytetu Jagiellońskiego: **dr. Władysław Konopczyński i dr. Jan Dąbrowski.**

8) Dla geografii z geologią profesorowie zwyczajni Uniwersytetu Jagiellońskiego: **dr. Józef Grzybowski, dr. Ludomir Sawicki, dr. Władysław Szajnocha** i profesor nadzwyczajny U. J. dr. **Jerzy Smoleński.**

9) Dla matematyki profesor zwyczajny Uniwersytetu Jagiellońskiego: **dr. Stanisław Zaremba**, profesor Akademii Górniczej dr. **Antoni Hoborski.**

10) Dla fizyki profesorowie zwyczajni Uniwersytetu Jagiellońskiego: **Czesław Białobrzęski**, **dr. Władysław Natanson** i **dr. Konstanty Zakrzewski**.

11) Dla nauk biologicznych profesorowie zwyczajni Uniwersytetu Jagiellońskiego: **dr. Henryk Boxer**, **dr. Michał Siedlecki**, **dr. Władysław Szaler**, profesor nadzwyczajny **dr. Kazimierz Roppert**.

12) Dla chemii i mineralogii profesorowie zwyczajni Uniwersytetu Jagiellońskiego: **dr. Karol Dziwowski**, **dr. Tadeusz Estreicher**, **dr. Stefan Krentz**, **dr. Władysław Szajnocha** i **Bohdan Szyszkowski**.

13) Dla filozofii profesorowie zwyczajni Uniwersytetu Jagiellońskiego: **dr. Władysław Heinrich**, **dr. Witold Rubczyński**, profesor nadzwyczajny **dr. Tadeusz Garbowski**.

14) Dla nauki obywatelskiej profesor zwyczajny Uniwersytetu Jagiellońskiego: **dr. Kazimierz Kumaniecki**, profesorowie nadzwyczajni Uniwersytetu Jagiellońskiego: **dr. Władysław Konopczyński** i **dr. Stanisław Kot**.

15) Dla wychowania fizycznego profesorowie zwyczajni Uniwersytetu Jagiellońskiego: **dr. Stanisław Ciechanowski** i **dr. Emil Godlewski**.

16) Dla muzyki z historią muzyki profesor nadzwyczajny Uniwersytetu Jagiellońskiego: **dr. Zdzisław Jacbimecki**, profesor gimnazjalny **dr. Józef Reiss**.

17) Dla robót ręcznych zastępca profesora Akademii Górniczej: **dr. Edward Drozdowski**, profesor seminarjum nauczycielskiego **Roman Orszulski**.

18) Dla pedagogiki i dydaktyki profesor zwyczajny Uniwersytetu Jagiellońskiego: **dr. Władysław Heinrich**, dyrektor gimnazjalny i docent Uniwersytetu Jagiellońskiego **dr. Leon Kulczyński**.

19) Dla rysunków wraz z historią sztuk plastycznych profesorowie zwyczajni Uniwersytetu Jakowskiego **dr. Piotr Bienkowski**, **dr. Jerzy Mycielski** i **dr. Julian Pałacowski** oraz profesorowie zwyczajni Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie **Teodor Axentowicz**, **Stanisław Dembicki** i **Wojciech Weis**.

2. Komisja egzaminacyjna we Lwowie.

Komisja ta została utworzona rozporządzeniem Ministra W. R. i O. P. z dnia 8 lipca 1921 r. L. 5193—IV 21, którem rozwiązano równocześnie istniejącą dotychczas we Lwowie Naukową Komisję Egzaminacyjną dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich oraz Komisję Egzaminacyjną dla kandydatów na nauczycieli gimnastyki w szkołach średnich i seminarjach nauczycielskich.

Czynności i akta rozwiązanych Komisji objęła nowopowstała Komisja.

Prezesem Komisji zamianowano **d-ra Kazimierza Twardowskiego**, zwyczajnego profesora Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie, Wiceprezesem Komisji **d-ra Ignacego Zakrzewskiego**, emerytowanego i honorowego profesora Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie; Członkami Komisji i egzaminatorami dla poszczególnych przedmiotów mianowani zostali na okres trzyletni do końca sierpnia 1924 roku:

1) **dr. Antoniewicz Bołoz Jan**, prof. zw. U. J. K. egz. rysunków z historią sztuk plastycznych,

2) **dr. Arctowski Henryk**, prof. zw. U. J. K. egz. z geografii i geologii,

3) **dr. Beck Adolf**, prof. zw. U. J. K. egz. z wychowania fizycznego,

4) **dr. Bruchnański Wilhelm**, prof. zw. U. J. K. egz. z języka polskiego wraz z historią literatury oraz egz. z jednego z języków słowiańskich wraz z historią literatury,

5) **dr. Bujak Franciszek**, prof. zw. U. J. K. egz. z nauki obywatelskiej,

6) **dr. Bulanda Edmund**, prof. zw. U. J. K. egz. z historii starożytnej oraz egz. z rysunków z historią sztuk plastycznych,

7) **dr. Bykowski Ludwik**, wizytator szkół średnich, egz. przy egzaminie pedagogicznym,

8) **dr. Chybiński Adolf**, prof. zwyc. U. J. K. egz. z muzyki z historią muzyki,

9) **dr. Czerny Zygmunt**, docent U. J. K. egz. z języka francuskiego wraz z historią literatury,

10) **dr. Dollmayr Wiktor**, zw. U. J. K. egz. z języka niemieckiego wraz z historią literatury,

11) **dr. Dunikowski Emil**, prof. zw. U. J. K. egz. z geologii,

12) **dr. Dybowski Benedykt**, prof. hon. U. J. K. egz. z nauk biologicznych,

13) **dr. Dziwiński Placyd**, prof. zw. Politechniki Lwowskiej, egz. z matematyki,

14) **dr. Ernest Marcin**, prof. zw. U. J. K. egz. z fizyki,

15) **dr. Finkiel Ludwik**, prof. hon. U. J. K. egz. z historii oraz egz. z historii starożytnej,

16) **dr. Ganszyniec Ryszard**, prof. zw. U. J. K. egz. z filologii klasycznej,

17) **dr. Hirschler Jan**, prof. nadzw. U. J. K. egz. z nauk biologicznych,

18) **dr. Hoinacki Władysław**, członek Rady wychowania fizycznego, egz. z wychowania fizycznego,

19) **Jarocki Władysław**, artysta malarz, egz. z rysunków z historią sztuk plastycznych,

20) dr. Kleiner Juljusz, prof. zw. U. J. K. egz. z języka polskiego z historią literatury,
21) dr. Kling Kazimierz, prof. zw. U. J. K. egz. z chemii i mineralogii,
22) dr. Kowalski Jerzy, prof. uadzw. U. J. K. egz. z filologii klasycznej,
23) dr. Krzemieniewski Seweryn, prof. zw. U. J. K. egz. z nauk biologicznych,
24) dr. Kwietniewski Kazimierz, prof. zw. U. J. K. egz. z nauk biologicznych,
25) dr. Loria Stanisław, prof. zw. U. J. K. egz. z fizyki,
26) dr. Majchrowicz Franciszek, wizytator szkół średnich, egzam. przy egzaminie pedagogicznym,
27) dr. Mańkowski Bolesław, docent U. J. K. z tyt. prof. zw. egz. przy egzaminie pedagogicznym,
28) dr. Maurizio Adam, prof. zw. Politechniki Lwowskiej, egzam. z nauk biologicznych,
29) dr. Negrusz Roman, prof. zw. U. J. K. egz. z fizyki,
30) dr. Pazdro Zbigniew, prof. zw. U. J. K. egz. z nauki obywatelskiej,
31) dr. Petzold Emil, b. docent U. J. K., profesor Szkoły przemysłowej, egz. z języka niemieckiego wraz z historią literatury,
32) dr. Podłacha Władysław, prof. nadzw. U. J. K. egz. z rysunków z historią sztuk plastycznych,
33) dr. Porębowicz Edward, prof. zw. U. J. K. egz. z języka francuskiego wraz z historią literatury,
34) dr. Ptasnik Jan, prof. zw. U. J. K. egz. z historii,
35) dr. Romer Eugenjusz, prof. zw. U. J. K. egz. z geografii i geologii,
36) dr. Ruziewicz Stanisław, prof. nadzw. U. J. K. egz. z matematyki,
37) Siemieradzki Józef, prof. zw. U. J. K. egz. z geografii i geologii,
38) Sołtys Mieczysław, dyrektor Konserwatorium Towarzystwa muzycznego, egz. z muzyki z historią muzyki,
39) Stefanowicz Antoni, wizytator szkół średnich, egz. z rysunków z historią sztuk plastycznych,
40) dr. Steinhaus Hugo, prof. nadzw. U. J. K. egz. z matematyki,
41) dr. Steusing Zdzisław, asystent Zakładu higienicznego U. J. K. egz. z wychowania fizycznego,
42) dr. Szelągowski Adam, prof. zw. U. J. K. egz. z historii,
43) dr. Tokarski Julian, prof. zw. Politechniki Lwowskiej, egzam. z chemii i mineralogii,
44) dr. Tołłoczko Stanisław, prof. zw. U. J. K. egz. z chemii i mineralogii,

45) dr. Twardowski Kazimierz, prof. zw. U. J. K. egz. z filozofii,
46) dr. Ułaszyn Henryk, prof. zw. U. J. K. egz. z języka polskiego wraz z historią literatury, oraz egz. z jednego z języków słowiańskich wraz z historią literatury,
47) dr. Wartenberger Mściśław, prof. zw. U. J. K. egz. z filozofii,
48) dr. Weyherg Zygmunt, prof. zw. U. J. K. egz. z chemii i mineralogii,
49) dr. Witkowski Stanisław, prof. zw. U. J. K. egz. z filologii klasycznej,
50) dr. Wojciechowski Konstanty, docent U. J. K. z tytułem prof. zw., egz. z języka polskiego wraz historią literatury,
51) dr. Wyrzykowski Kazimierz, naczelnik „Sokoła”, egz. z wychowania fizycznego,
52) dr. Zakrzewski Ignacy, prof. hon. U. J. K. egz. z fizyki,
53) dr. Zakrzewski Stanisław, prof. zw. U. J. K. egz. z historii,
54) Zak Henryk, profesor Szkoły przemysłowej, egzam. z robót ręcznych,
55) Żyliński Konstanty, prof. nadzw. U. J. K. egz. z matematyki.

3. Komisja egzaminacyjna w Poznaniu.

Komisja ta utworzona została rozporządzeniem z dnia 24. sierpnia 1921 r. l. 4732—V/21., którym równocześnie rozwiązano istniejące w Poznaniu na podstawie § 2 Tymczasowych przepisów egzaminacyjnych dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich Komisje dla tychże celów. Członności i akta, rozwiązanych Komisji objęła nowopowołana Komisja i prowadzi je przy zastosowaniu w okresie przejściowym wyżej wymienionych Tymczasowych przepisów egzaminacyjnych.

Prezesem Komisji zamianowano d-ra Jana Sajdaka, profesora zwyczajnego Uniwersytetu Poznańskiego; wiceprezesem Komisji, d-ra Stanisława Pawłowskiego, profesora nadzwyczajnego Uniwersytetu Poznańskiego.

Członkami Komisji i egzaminatorami dla przedmiotów poszczególnych zostali równocześnie mianowani na okres trzyletni, t. j. do końca września 1924 roku:

1) Dla języka polskiego wraz z historią literatury: Profesorowie: dr. Tadeusz Grabowski, dr. Stanisław Dobrzycki, dr. Mikołaj Rndnicki i dr. Henryk Ułaszyn.

2) Dla filologii klasycznej: Profesorowie: dr. Jan Sajdak, dr. Witold Klinger i dr. Seweryn Hammer.

3) Dla języka angielskiego wraz z histor-

ją literatury: zastępca profesora **Bernard Massey, M. A.**

4) Dla języka niemieckiego wraz z historią literatury Prof. dr. **Adam Kleczkowski.**

5) Dla jednego z języków słowiańskich wraz z historią literatury: Profesor dr. **Henryk Ułaszyn.**

6) Dla historii: Profesorowie: dr. **Kazimierz Tymieniecki** i dr. **Adam Skalkowski.**

7) Dla geografii i geologii: Profesorowie: dr. **Stanisław Pawłowski**, dr. **Wilhelm Friedberg** i dr. **Kazimierz Wójcik.**

Dla matematyki: Profesorowie: dr. **Zdzisław Krygowski** i dr. **Franciszek Włodarski.**

9) Dla fizyki: Profesorowie: dr. **Alfred Denizot** i dr. **Tadensz Pęczalski.**

10) Dla chemii i mineralogii: Profesorowie: dr. **Antoni Korczyński**, dr. **Antoni Galecki**, **Konstanty Hrynakowski** i dr. **Wilhelm Friedberg.**

11) Dla nauk biologicznych: Profesorowie: dr. **Jan Grochmalicki**, dr. **Antoni Jakubski**, dr. **Bronisław Niklewski** i docent dr. **Adam Wodziczko.**

12) Dla filozofii: Profesorowie: dr. **Michał Sobolewski**, dr. **Adam Zółtowski**, dr. **Florian Znaniński**, dr. **Stefan Blachowski** i dr. **Władysław M. Kozłowski.**

13) Dla historii starożytnej: Profesorowie: dr. **Witold Klinger** i dr. **Antoni Śmiezek.**

14) Dla nauki obywatelskiej: Profesorowie: dr. **Florian Znaniński** i dr. **Antoni Petretjakowicz.**

15) Dla wychowania fizycznego: Profesor dr. **Eugenjusz Piasecki** i nauczyciel gimnastyki **Walerjan Sikorski.**

16) Dla rysunków z historią sztuk plastycznych: Profesor ks. dr. **Szczęśny Dettloff**, nauczyciel rysunków w Seminarjum im. **Konopnickiej Alfred Beer** i nauczyciel w szkole realnej **Adoll Zawadowski.**

17) Dla muzyki z historią muzyki: Dyrektor konserwatorium muzycz. w Poznaniu dr. **Henryk Opieński** i prof. dr. **Lucjan Kamiński.**

18) Dla nauk pedagogicznych: Profesorowie: dr. **Antoni Danysz** i zastępca Kuratora Poznańskiego Okręgu Szkolnego dr. **Ignacy Stein.**

19) Dla języka francuskiego wraz z historią literatury: zast. prof. **Jakób Laglade** i doc. dr. **Józef Morawski.**

4. Komisja egzaminacyjna w Warszawie.

Komisję tę utworzyło Ministerstwo W. R. i O. P. rozporządzeniem z dnia 25 października 1921 r. L. 7875 — IV/21.

Przesesem Komisji mianowano **Stanisława Szobera**, profesora zwyczajnego Uniwersytetu Warszawskiego. Członkami Komisji i egzaminatorami dla przedmiotów poszczególnych zostali równocześnie mianowani:

prof. dr. **Zygmunt Batowski** — dla rysunków z historią sztuk plastycznych,
prof. dr. **Baudoin de Courtenay** — dla jednego z języków słowiańskich wraz z historią literatury,

prof. dr. **Tytus Benni** — dla języka angielskiego wraz z historią literatury,
prof. dr. **Kazimierz Białaszewicz** — dla nauk biologicznych,

prof. **Czesław Białobrzęski** — dla fizyki,
prof. dr. **Samuel Dickstein** — dla matematyki,

prof. dr. **Bronisław Gnbrynowicz** — dla języka polskiego wraz z historią literatury,
prof. dr. **Marceli Handelsman** — dla historii powszechnej i Polski oraz historii starożytnej,

prof. dr. **Bolesław Hryniewiecki** — dla nauk biologicznych,

prof. dr. **Kazimierz Jabłczyński** — dla chemii i mineralogii,

prof. dr. **Konstanty Janicki** — dla nauk biologicznych,

prof. dr. **Stanisław Kętrzyński** — dla historii,

prof. **Jan K. Kochanowski** — dla historii,
prof. dr. **Tadeusz Kotarbiński** — dla filozofii,

prof. dr. **Adam Antoni Kryński** — dla języka polskiego wraz z historią literatury,

prof. dr. **Wiktor Lampe** — dla chemii i mineralogii,

zast. prof. doc. dr. **Stanisław Lencewicz** — dla geografii i geologii,

prof. dr. **Zygmunt Łempicki** — dla języka niemieckiego wraz z historią literatury,

prof. dr. **Jan Łukasiewicz** — dla filozofii,
prof. dr. **Maurycy Mann** — dla języka francuskiego wraz z historią literatury,

prof. dr. **Stefan Mazurkiewicz** — dla matematyki,

prof. dr. **Stefan Pieńkowski** — dla fizyki,
prof. dr. **Gustaw Przychocki** — dla filozofii klasycznej oraz historii starożytnej,

prof. dr. **Wacław Sierpiński** — dla matematyki,

prof. dr. **Jan Lewiński** — dla geografii i geologii,

zast. prof. dr. **Stanisław Słoński** — dla jednego z języków słowiańskich wraz z historią literatury,

prof. dr. **Władysław Smoleński** — dla historii,

prof. **Stanisław Szober** — dla języka polskiego wraz z historią literatury.

prof. dr. **Stanisław Józef Thugutt** — dla chemii i mineralogii,

prof. dr. **Jan Tur** — dla nauk biologicznych,

prof. dr. **Józef Ujejski** — dla języka polskiego wraz z historią literatury,

prof. dr. **Władysław Witwicki** — dla filozofii oraz rysunków z historią sztuk plastycznych,

prof. **Zygmunt Woycicki** — dla nauk biologicznych.

5. Komisja egzaminacyjna w Wilnie.

Komisję tę utworzyło Ministerstwo W. R. i O. P. rozporządzeniem z dnia 4 maja 1922 r. L. 3182—IV/22.

Prezesem Komisji mianowano **Wiktora Staniewicza**, profesora zwyczajnego Uniwersytetu im. Stefana Batorego w Wilnie, wice-prezesem d-ra **Marjana Massoniusa**, profesora nadzwyczajnego tegoż Uniwersytetu.

Członkami Komisji i egzaminatorami dla poszczególnych przedmiotów zostali mianowani na okres funkcyjny do 30 kwietnia 1925 r.:

prof. dr. **Edward Bekier** — dla chemii i mineralogii,

prof. dr. **Kazimierz Chodynicki** — dla historii powszechnej i Polskiej,

prof. dr. **Władysław Dziewulski** — dla fizyki i matematyki,

prof. dr. **Feliks Konieczny** — dla historii powszechnej i Polskiej,

prof. dr. **Wincenty Lotosławski** — dla filozofii,

prof. **Józef Łukasiewicz** — dla geografii z geologii oraz z chemii i mineralogii,

prof. dr. **Marjan Massonius** — dla filozofii oraz pedagogiki

prof. dr. **Jan Oko** — dla filozofii klasycznej,

prof. dr. **Józef Pałkowski** — dla fizyki,

prof. dr. **Stanisław Pigoń** — dla języka polskiego oraz z historią literatury,

prof. **Bronisław Rydzewski** — dla geografii z geologią oraz chemii i mineralogii,

prof. **Kazimierz Sławiński** — dla chemii i mineralogii

prof. **Wiktor Staniewicz** — dla matematyki,

prof. dr. **Jan Weysenhoff** — dla fizyki,

prof. dr. **Piotr Wiśniewski** — dla nauk biologicznych,

Zastępstwo egzaminatorów do czasu obśadzenia odpowiednich katedr wykonują: zastępca prof. dr. **Stefan Glixelli** — dla języka francuskiego oraz z historią literatury,

zast. prof. dr. **Marjan Hłasko** — dla chemii i mineralogii,

zast. prof. dr. **Stefan Kempisty** — dla matematyki,

zast. prof. dr. **Stanisław Kościalkowski** — dla historii powszechnej i Polskiej,

zast. prof. dr. **Władysław Mierzejewski** — dla nauk biologicznych,

zast. prof. dr. **Jan Otrębski** — dla języka polskiego wraz z historią literatury,

zast. prof. dr. **Jan Prüffer** — dla nauk biologicznych,

zast. prof. dr. **Wacław Staszewski** — dla matematyki.

CZĘŚĆ IV.

Szkoły średnie.

1. KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO WARSZAWSKIEGO.

A. Warszawa (miasto).

Szkół państwowych	14
„ prywatnych	91
Razem	105
„ męskich	39
„ żeńskich	54
„ koedukacyjnych	2
Razem	105
„ humanistycznych	84
„ matemat.-przyrodn.	18
„ neohumanistycznych	2
„ handlowych	1
Razem	105
„ polskich	104
„ francuskich	1
Klas	615
Oddziałów	832
Uczniów	15,114
Uczennic	17,488
Razem	32,602

1. Państwowe gimnazjum męskie im Stefana Batorego.

ul. Kapucyńska Nr. 21. Nr. tel. 224-22.
mat.-prz. p. 6. 6. 198. 0.

Gimnazjum im. Stefana Batorego zostało założone w r. 1918, jako gimnazjum rozwojowe, w r. 1918 utworzono klasy: wstępna, Ia, Ib i II.

Dyr. **Rudzki Zdzisław** 79 d 16 —
Beranek Roman 82 d 15 G
Gawecki Bolesław (z gimn. im. Reytana) Fi
Karowski Kazimierz 59 knp 21 Fr
Kukawski Zygmunt 87 kp 5 M
Ligaszewski Aleksander 99 knp 5 Pr
Olszewski Jan 73 kp 20 Ry
Osnchowski Wacław 76 d 17 A
Płoszewski Leon g 90 cPF r 7 P Fr
Radwański Mieczysław 81 cPrz 15 Prz
Seroczyński Stanisław 91 kp 7 P H
Sierżputowski Tadeusz 88 d 13 M
Starzyński Andrzej 83 knp 12 Gi
 ks. **Szkopowski Marcin** 70 kp 23 R
Wuttke Gustaw 87 kp 12 Fi Ch

Wysocki Stefan 86 kp 10 S
 k **Arnold Stanisław** 95 d 2 H
 k **Karchowski Dionizy** 61 DF 15 N
 k **Turkiewicz Józef** 902 knp 1 Pr
 L **Dr. Ettinger Witold** 72 DM 20 —
 d **Jeziorowski Stefan** 72 knp 9 —
 S **Świderski Franciszek** 56 ss 24 — (w VIII s. sl.)

2. Państwowe gimnazjum męskie im. Tadeusza Czackiego.

ul. Składowa Nr. 3. Nr. tel. 11-57.
mat.-prz. p. 8. 316. 0.

Gimnazjum zostało założone w r. 1876 przez Urząd Starszych Zgromadzenia Kupców m. Warszawy, jako 6-io kl. Szkoła realna. W r. 1906 wprowadzono w szkole język polski, jako wykładowy, oraz utworzono kl. 7-mą. W r. 1912 przejęło szkołę Towarzystwo im. Paszkiewicza, poczem w r. 1916 przekształconą została na 8-io kl. szkołę realną, a następnie w r. 1918 przekazano ją Państwu Polskiemu. Ministerstwo W. R. i O. P. nadało szkole miano „Gimnazjum im. Tadeusza Czackiego”.

Dyr. **Wróblewski Witold** 48 d 24 G
Dymitrowicz Ludomir 41 ef 24 Ry
Fegler Stanisław 56 nd 23 N
Gemborek Edward 92 d 4 Prz
Harabaszewski Jan 75 d 10 Ch
Karpowicz Antoni 88 d 5 Fi
Kridl Manfred Dr: 82 Df 15 P (docent Uniw. W.)

Kwiatkowski Stefan 79 d 19 Fr
Mazur Józef 96 a 1 M Fi
 ks. **Paciorkowski Zygmunt** 66 d 24 R
Radziwinowicz Wacław 85 d 9 H
Ratyński Hiacynt 84 a 10 P
Seegeer Alfred 89 d inż 3 M Fi
Sopoćko Eugenjusz 78 d 16 M (zastępca dyrektora)
 k **Dąbrowski Tadeusz** 95 pk 1 Ry K
 k **Karasek Roman** 900 krr 5 Pr
 k **Nebel Edmond** 82 ef 17 Gi
 k **Oziembło Ludwik** 78 d 9 Fr
 k **Rutkowski Feliks** 78 d 15 G
 L **Kurtz Stanisław** Dr 61 DM 17 —
 d **Minkiewiczowa Jadwiga** 79 kp 1 —
 S **Chmieliński Bronisław** 62 ss 24 —

3. Państwowe gimnazjum męskie im. Joachima Lelewela.

ul. Złota Nr. 53. Nr. tel. 99-90.
humanist. p. 8. 14. 433. 0.

Gimnazjum założyło Ministerstwo W. R. i O. P. w r. 1920 nadając mu miano gimnazjum im. Joachima Lelewela. Od chwili powstania do 10 stycznia 1923 r. zajęcia odbywały się w godzinach popołudniowych w gimnazjum im. A. Mickiewicza. Z powodu zbyt szczupłych rozmiarów lokalu, jakim rozporządza gimn., zajęcia prowadzone są na dwie zmiany.

Dyr. Gadomski Jerzy 81 d 15 H.
Cieślińska Olga 89 d 12 Fr
Cwierdzińska Władysława 73 nd 6 P
k Dekańska Janina 87 d 3 Fr
Górski Ignacy 91 d 2 P
Grzybowska Janina 88 d 6 Fr
Haus Stanisław 93 3lu 2 G
Janowski Józef 59 a mał 9 Ry K
Kłosowski Mikołaj 83 ng 15 Ł
Kwiatkowski Kazimierz 71 m 21 P
Lutkowska Antonina 88 d 9 Fi M
Laure Józef ew 81 d 12 M
k Nowicka Stefania 87 ef 12 Pr
Oppman Waclaw 93 a mał 2 Ry
Pajewski Aleksander 92 d 3 Pr
Pannenko Tadeusz 79 d inż 12 G
Peczynis Sylwester 54 nd d 21 H
ks Pogorzelski Konstanty 83 sd 9 R
Porodko Leon 79 d 15 H
Rumel Cezary 76 d 15 M Fi
k Seliga Stanisław 95 Df — Ł
✓ k Siwicka Zofia 94 Df 3 A
k Świetlicki Stanisław 79 ng 15 Pf
Szczęsny Waclaw 83 d 12 M Fi
Tokarska Jadwiga 85 ng 15 N
I. Gawłowski Waclaw 82 d — —
d Pietkiewicz Helena 81 d — —
S Wysocka Helena 79 ss 2 —

4. Państwowe gimnazjum męskie im. Adama Mickiewicza.

ul. Sewerynowka Nr. 4. Nr. tel. 75-05.
humanist. p. 8. 8. 620. 0.

Szkoła została założona przez ś. p. Emiljana Konopczyńskiego w r. 1897, jako sześcioklasowa prywatna typu realnego. Wykłady z konieczności prowadzone były w jęz. rosyjskim. W r. 1905 zmieniono jęz. wykład. Na polski oraz została otwarta kl. 7-ma realna i równoległe ośmioklasowe gimnazjum filologiczne. W lipcu r. 1913 szkołę przeniesiono do specjalnie zbudowanego w tym celu gmachu przy ul. Sewerynowka 4. Z dniem 1 sierpnia 1919 r. szkoła została upaństwowiona przez Ministerstwo W. R. i O. P. i istnieje pod

nazwą „Państwowe gimnazjum im. A. Mickiewicza”. Gmach jest obecnie własnością Centralnego Towarzystwa Rolniczego. Dyrektorem szkoły był od r. 1911 do 1920 Michał Rowiński, od r. 1920 — Jan Juraszyński.

Dyr. Juraszyński Jan 74 kp 24 M
Bojasiński Józef 75 d 9 H
Dąbrowski Karol 83 kp 9 Ł Gr
Dąbrowski Jan 85 d 9 M
Fiedler Aleksander ew 62 nd 24 N
Forelle Emanuel ew 86 d 9 Pr
Gabszewicz Zygmunt 57 d 24 M
Jolejko Tadeusz 71 d 15 S
Jungmanowa Cecylja 88 a 6 Fr
Jungman Feliks 84 d 9 Fr
Karczewski Stanisław 78 d 21 G
Mańkowski Romuald 82 ng 21 P
Mączewska Zofia 86 d 9 P
Moycho Stefan 79 d 18 Fi
Niesiołowski Rajmund 54 a. mał 24 Ry
Nakonieczny Włodzimierz 73 d 12 P
Perzanowska Helena 91 krr 3 Pr
Pomianowski Józef 81 d 9 Pr
Richter Bohdan 90 d 3 N H
Rowiński Michał 60 d 24 Ł Gr
Samotycha Erazm 86 a 6 Pr
Sławikowski Bolesław 76 ef 21 Pr
Weronikajtis Józef 65 ng 24 M
Wolyński Jan 61 d 24 Ł
Wysocki Jan 81 d 15 M
ks de Ville Feliks 82 sd 15 R
Zakrzewski Jan ew 71 d 18 P
Ziemkiewicz Teofil 98 wf 3 Gi
Gloeb Feliks ew 85 d 7 R
Klejn Władysław 67 ss 15 k Ry
Karwowski Kazimierz 59 ng — Fr
Haus Stanisław 93 wf 2 C
ks. Pyrzakowski 87 ed 6 R
L Drabczyk Teodor 65 d — —

5. Państwowe gimnazjum męskie im. księcia Józefa Poniatowskiego.

ul. Wilcza Nr. 41.

Typ klas 4 i 5 humanistyczny, klasy 6—8 typko dla b. wojskowych, humanistyczne i matematyczno-przyrodnicze
p. 5. 6. 251. 0.

Gimnazjum założone zostało w r. 1918, specjalnie w celu normalnego kształcenia byłych wojskowych. Początkowo posiadało cztery klasy (5—8). Po inwazji bolszewickiej rozrasta się do ilości klas siedmiu. W roku szkolnym 1921/22 osiąga maksimum rozwoju, licząc oddziałów osiem, z których cztery klasy ósmej. Od początku roku szkolnego 1922/23 gimnazjum dla byłych wojskowych wchodzi w stan stopniowej likwidacji, kasując rok rocznie po jednej klasie, począwszy

od najniższych, natomiast wzamian powstaje gimnazjum normalne typu humanistycznego - w miarę znoszenia klas dla b. wojskowych. Z początkiem 1922/23 r. szk. szkoła zmienia dotychczasową nazwę „Gimnazjum państwowe dla b. wojskowych” na „Gimnazjum państwowe im. Ks. Józefa Poniatowskiego”. Nauka odbywa się w godzinach popołudniowych w gimnazjum M. Kreczmar.

Dyr. Galecki Włodzimierz 88 a nd 9 P
Biborski Tadeusz 89 m 2 Prz G
Dietl Józef 84 a nd 11 Ł
Oryng Tadeusz ew 84 DF 7 Fi Ch
Stein Aleksander ew. 75 d 15 M Fi
Straszewski Feliks 92 a 8 M
Świdwiński Stanisław 88 a nd 10 P
Zalewski Karol 79 d Sorb 15 Fr
ks. Szkopowski Marcin (z gim. Stef. Batorego) R.

Bukowski Stefan (z gimn. E. Plater) Ry
k Bleszyński Kazimierz 81 a 3 Pfi
ks. Cichowski Henryk 92 sd O R
k Denter Zygmunt 75 d 15 H
k Karchowski Dionizy 61 DF 15 N
k Krzymuski Kazimierz 82 a nd 9 H
k Ludwikiewicz Aleksander 86 a 3 H
k Skroczyński Stefan 92 wf 5 Gi
k Sobiecki Jan 75 a mal 15 Ry
L Mitkus Witold 89 DM 2 —
S Welke Zolja 901 ss 3 —

6. Państwowe gimnazjum męskie im. Tadeusza Rejtana, ul. Książęca Nr. 4. Nr. tel. 82-46. humanist., matem.-przyr. p. 8. 13. 463. 0.

Zaczątkiem gimnazjum była założona w r. 1905 przez d-ra Tadeusza Sierżputowskiego trzyklasowa szkoła z językiem wykładowym polskim; w rok później uległa przekształceniu na 8-io kl. gimnazjum humanist.. W r. 1909 do 10 istniejących klas dołączono 3 klasy szkoły Świecimskiego. Wtedy też powstały obok humanistycznych równoległe oddziały realne. W r 1915 szkołę przekształcono na 1. zw. „8-io kl. Wyzszą szkołę realną”, następnie reorganizując szkołę utworzono gimnazjum niższe i dwa gimnazja wyższe: humanist. i matem.-przyrodn. W tym stanie szkoła została w r 1919 upaństwowiona, otrzymując miano „Gimnazjum im. T. Rejtana”. Do 1 stycznia r. 1909 szkoła mieściła się przy ulicy Żorawiej 49, następnie do 1 sierpnia r. 1914 przy ulicy Smolnej 3. Do 1 stycznia r. 1908 kierował nią założyciel, a od tego czasu do upaństwowienia Marjan Rychłowski.

Dyr. Jaroszyński Józef 81 kp 13 H
Baliński Stanisław 55 kp § 15 M
Brodzikowski Władysław 89 — — P

Biske Karol 64 — 24 Ry
Czartkowski Adam 81 d 17 Prz
Czerwińska Janina 68 — 24 Fr
Discher Edward ew 70 — 24 N
Frankiewicz Feliks 98 — 3 Gi
Gawecki Bolesław 89 kp 7 Fi Pfi
Jagodziński Zenon 92 kp § 15 6 M Fi
Krudowski Józef 81 — 10 G H §
Kwiec Kazimierz 80 — 9 P
Lindorf Włodzimierz 78 — 18 M G Fi
Lisiecki Stanisław ew 72 kp § 15 21 N
Lada Hieronim 54 — 24 Fr
Odyniec Jadwiga 87 — 12 Fr
Ostrowski Stanisław 91 kp § 15 8 Ł H
Pisarski Roman ew 76 — 16 N Ł
Szolce Irma ew 99 — 2 Pr
Szumański Józef 89 — 13 P
ks. Tan Feliks 87 kp § 15 9 R
Tolwiński Gabiel 69 kp M Fi
Wróblewski Kazimierz 86 — 10 H P
Zieliński Wiktor 78 kp § 15 19 Ch
ks. Pyrzakowski Franciszek 87 kp § 15 6 R
Ignatowicz Bolesław 77 kp § 15 15 Fi (z
gimn. im Wład. IV)
Wysocki Stefan 86 — S (z gimn. im. St. Batorego)

k Długopolski Alfred 98 — S
k Ostachiewicz Kazimierz ew — kp § 15 — R
k Paszko Ryszard ew 78 kp § 15 — R
L Gębarski Stanisław 74 kp § 15 4 —
d Puławska Jadwiga 95 — O —
S Michalczewski Franciszek 72 — 17 —

7. Państwowe gimnazjum męskie im. Staszica, ul. Polna Nr. 60. Nr. tel. 81-20. humanist. p. 8. 8. 326. 0.

Gimnazjum założone zostało w r. 1906 przez Stow. Techników, jako zakład 7-io klasowy o typie realnym. Przekształcone w 1916 r. na 8-io klasowe gimnazjum filologiczne zostało upaństwowione 1 sierpnia r. 1918 z zatwierdzeniem poprzedniej nazwy „imienia Staszica”. Dyrektorem od założenia szkoły do dnia dzisiejszego (z roczną przerwą w r. 1913/14) jest J. Zydler.

Dyr. Zydler Jan 67 d 24 M
Bouffall Stanisław 65 d 15 Fi (na urlopie)
Chwiłkowski Zygmunt 84 d 12 M Fi
Cieśliński Jan 79 kp § 15 12 Fr
Eberhardt Julja ew 74 kp § 15 24 Fr
Fabjanowski Juliusz 76 ip 21 P
Gruchała Jan 77 d 18 Prz
Kacperski Ludwik 90 km 3 §
Krzyżanowski Juliusz 92 d 6 Ł
Małczyński Rajmund 90 d 9 P
Papp Stelan 78 eHG 15 HG
Piotrowicz Jan 94 m 3 M
Pollak Józef Dr 82 DR eN 15 N

Roliński Teofil 73 kp § 15 21 Ry
Skroczyński Stefan 92 wf 3 Gi
ks. Trepkowski Alfons 69 kp § 15 21 R
Wieczerski Henryk 91 d 6 Prz
k Kirkor Zofja 82 m O N
k Löffler Brunon cw d O R
L Gumiński Wacław 85 d 5 —
d Staniszevska Wanda ew 78 cf O —
S Lopacińska Alicja 90 ss 5 —

8. Państwowe gimnazjum męskie im. Władysława IV.
Praga, ul. Jagiellońska Nr. 38. Nr. tel. 76-67.
hum. p. 8. 14. 592. 0.

Gimnazjum powstało w r. 1915 dzięki zabiegom Praskiego Komitetu Obywatelskiego, jako gimnazjum prywatne im. Władysława IV. Do r. 1919 mieściło się przy ulicy Wileńskiej nr. 31. W r. 1919 nastąpiło upaństwowienie gimnazjum. Dyrektorami byli: początkowo Adam Zarzecki, od r. 1916 17 Stanisław Kurowski, od 1 sierpnia r. 1919 Wacław Kloss.

Dyr. Kloss Wacław 67 d 24 PH
Brzeziński Stanisław — kp § 15 6 Ł H
Bylczyński Jakób 81 a 13 H Pf
Dąbrowski Ignacy 69 nd 20 G
Dowgird Michał 72 d 20 M
Gołąbek Józef Dr 89 DF 5 P
Grabska Jadwiga ew 91 ng 11 N
Helczyński Józef 89 a 7 P
Hillenbrand Aleksander 88 3lp 8 Ry
Ignatowicz Bolesław 77 kp § 15 15 M
Krzyszto Ludwik 92 a 1 Ł
Marcinkowski Leon 75 kp § 15 20 Fi
Mooss Piotr 76 a 11 M S
ks. Rostkowski Wiktor 85 sd ip 10 R
Sparrow Franciszek ew 94 a 1 Prz
Stanowska Maria 67 3lu 14 Fr
Szczawiński Zygmunt 80 kp § 15 17 M
Ułlich Edward ew 2lu 5 N
Woyde Kazimiera 84 a 18 Fr
Wdziękoński Tomasz 83 a 3 P
Zaląga Stefan 98 2lu 3 Gi
k Follak Emil ew 89 4lu 8 Prz
ks. Sotomski Jan 92 kp 1 R
k Zakrzewski Zygmunt Dr 81 DM 17 Hig
k Zalewski Józef 98 km 1 S
L Oziębłowski Julian Dr 17 DM 8 —
d Gołąbkowa Zofja ew 87 d 2 —
S Panulnik Antoni 68 ss 22 —

9. Państwowe gimnazjum żeńskie im. Kl. z Tańskich Hoffmannowej.
ni, Maszałkowska Nr. 122. Nr. tel. 222-28.
bum. p. 8. 9. 0. 340.

Gimnazjum powstało w r. 1874 jako 6-cio kl. pensja żeńska, założona przez Izabelę Smolikowską. W r. 1896 przejęła przez Pau-

linę Hewelkównę. Od r. 1905 wykłady prowadzone są w języku polskim. W roku szk. 1907/08 wprowadzono kl. siódma. Po otwarciu w r. 1916 kl. ósmej, szkoła została upaństwowiona od dn. 1 lipca r. 1919 i otrzymała miano „Gimnazjum im. Klementyny z Tańskich Hoffmannowej”.

Dyr. Goska Helena 77 d 22 H
Chrostowska Janina 90 knp 6 Pr
Dunin-Karwicka Wanda 93 a 6 P
Francikowska Halina 95 knp 6 Gi
Jagmin Maria 72 d 20 H
Kochanowska Aleksandra 67 d 24 Fr
ks Korsak Karol 71 kp 20 R
Podobiński Władysław 79 cf LG 20 Ł
Podjedówna Agnieszka Dr 95 DF 2 M Fi
Michcińska Helena 83 cPrzM 17 Prz
Serknwska Jadwiga 900 a 1 P
Schweizer Irena Dr 95 DF 4 M Fi
Stramplowa Karolina 83 knp 16 N
Szalay Helena 68 knp 24 M
k Austen Antoni 65 am 19 Ry
k ks Loth August ew 69 kp 19 Ł R
k Lelesz Helena Dr 87 DF — Pf
k Lesserówna Janina 98 knp — G
k Ostaszewska Bronisława 77 knp K
k Otto Władysław 86 km 12 S
L Kołakowska Janina 87 DM 7 —
d Sierzpntowska Natalja 89 d 3 —
S Rakiewicka Natalja 900 ss 2 —

10. Państwowe gimnazjum żeńskie im. Królowej Jadwigi,
ul. Al. Ujazdowskie Nr. 40, Nr. tel. 279-28.
neo-hum. p. 8. 8. O. 346.

Szkoła została założona w r. 1874 przez Jadwigę Sikorską, jako czteroklasowa prywatna pensja i mieściła się przy ulicy Marszałkowskiej nr. 153. Stopniowo w miarę użytkowania zezwoleń, otwierano wyższe klasy, do r. 1905 było klas sześć, klasę ósmą otwarto w r. 1916; w dwa lata później w r. 1918 szkoła została upaństwowiona i otrzymała miano „Gimnazjum im. Królowej Jadwigi”.

Dyr. Sikorska Jadwiga 46 kp § 15 56 —
Bemówna Janina 77 nd 21 P
Doborzyńska Malwina 75 a 18 Prz
Dąbrowska-Gerson Maria 69 ss 21 Ry
Głowczewska Halina 91 kp § 15 9 Fr
Haberkantówna Wanda Dr ew 71 DF 24 Prz
(pełni obowiązki wizytatorki)
ks. Jamiołkowski Józef 74 kp 21 R
Jastrzębska Justyna Dr 86 DF 15 H (zast.
przełożonej)
Kosarzewska Zofja 78 cf 12 Pr K
Kowalczewska Zofja 89 d 9 Fi
Lnerówna Helena 85 ss 6 S
Łempicka Wanda Dr. DF 5 M

Poniatowska Halina 81 kp § 15 18 G
Pawlowska Anna Dr 92 Df 1 P
Samkowska Leokadja 83 ip 6 M
Tzcńska Ludwika 68 nd 24 H
Zaleska Laura 94 ef 3 Gi
k Gloeh Feliks ew 85 d 6 R
k Luboińska Stefania 93 4ln 3 Ch
k Rzepko Władysław 54 km 21 S
k Tatarinówna Agnieszka 53 nd 21 N
k Peplowska Irena 79 nd 3 Fr
k Pechikówna Eugenia ew 88 d 16 N
k Kasprzycka Zofja 903 m — Gi
S Myszkowska Helena 95 ss — —
L Lapińska Zofja 76 DM 16 Hig
d Ignatowiczowa Stanisława 84 d — —

11. Gimnazjum państwowe żeńskie im. Marii Konopnickiej,
ul. św. Barbary Nr. 4, Nr. tel. 307-14.
Nr. tel. 307-14.
hum. p 8. 12. O. 520.

Gimnazjum zostało założone przez p.p. Tolwińskie w r. 1882, jako szkoła prywatna i prowadzona przez nie do r. 1918. W r. 1918 kupuje szkołę „Zrzeszenie rodziców i nauczycieli”. W r. szkoln. 1918/19 prowadzą szkołę: dyrektor Tadeusz Gutkowski i przełożona Janina Raykowska, w r. 1919/20 kieruje szkołą dr. Michałina Krzyżanowska. Na prośbę Zarządu Zrzeszenia, została szkoła upaństwowiona w sierpniu r. 1920 i otrzymała miano „Gimnazjum im. Marii Konopnickiej”. Od chwili upaństwowienia kieruje gimnazjum Jadwiga Barszczewska-Michałowska.

Dyr. Barszczewska-Michałowska Jadwiga
84 kp § 15 18 G

Bulhak Ewelina 89 kp § 15 9 Prz
ks. Duda-Dziewierz Adam 79 kp § 15 3 R.
Elzenberg Henryk 87 kp § 15 — Ł Fr
Essmanowski Stefan 98 kp § 15 — Ł P
Grabowska Julia 84 ef 18 Gi
Krzyczkowska Marja 88 3lu 6 Fr
Kozłowska Janina 98 kp § 15 6 P
Lewakowska Jadwiga ew 90 a mał 6 Ry
Maykowska Marja 92 kp § 15 — Ł
Mrozowska Halina 94 d — H
Nowicka Janina 89 4lu 6 H
Szwander Emma ew 78 a 9 N
Straszyńska Irena 91 kp § 15 6 M
Sobolewski Marjan 80 kp § 15 15 M
Warcholowa Jadwiga 86 kp § 15 12 G
Wędrzigołska Helena 94 km 6 S
Zawadzka Czesława 90 a 6 P
Zębrowska Anzelma 87 kp § 15 6 Prz
Zięzopolska Marja 82 kp § 15 6 Fi
Eberhardt Julia ew 74 a 24 Fr
k Borkowska Janina 900 3lu — M
ks. Gloeh Feliks ew 85 d 10 R
k Kordowska Zofja 90 4lu — Fr

k Szankówna Marja 99 3lu 3 P
k Tychmanowicz Kazimierz 91 ef 3 Pr
L Leskiewicz Janina 91 DM — —
d Gromulska Marja 92 d — —
S Laukajtes Wanda 96 3lu — —

12. Gimnazjum państwowe żeńskie im. Emilji Plater,
ul. Mazowiecka 12, tel. 302-58.
mat.-przyr. p. 8. 8. 0. 300.

Gimnazjum zostało nabyte w r. 1855 jako trzyklasowa szkoła prywatna przez p. Matyldę Karwowską. Zwolna, zwalczając przeszkody ze strony rządu rosyjskiego, otwierano klasy wyższe (do VI włącznie). W r. 1905 przeszła na własność Emilji Szeinbokówny, która w r. 1906 przekształciła ją na 7-io klasową. Po upaństwowieniu w roku 1919, otworzono kl. 8-ą i nadano szkole nazwę „Gimnazjum im. Emilji Plater”.

Dyr. Szeinbokówna Emilja 78 kp § 15 21 Fr
Bawarski Antoni 79 kp § 15 15 M
Berdzewski Czesław 95 a 3 M Fi
Bukowski Stefan 79 kp § 15 6 Ry
Jasińska Janina 82 3lu 21 Fr
Kacperski Ludwik 90 km 3 S
ks. Kozłowski Feliks 65 kp § 15 24 R
Łazowska Helena ew 93 kp § 15 3 Fi Ch
Małkowska Marja 90 nd 9 Prz
Michnikowska Stanisława 80 nd 3lu 24 P H
Mirowska Helena 83 nd 18 N
Niwińska Anna 79 nd 3lu 18 M G
Piotrowiczówna Eugenia 89 ef 6 Gi
Szyszkowski Władysław Dr 90 DF 6 Ł P
Turowiczówna Jadwiga 80 nd 3lu 21 H
k Czekalski Antoni 98 3ln 3 G
ks. Gloeh Feliks ew 85 d 6 R
k Kołaska Olimpia 56 nd 21 Pr
ks. Ostachiewicz Kazimierz ew 83 kp § 15 1 R

k Powiatowska Antonina 53 nd 21 P
k Roguska Natalja 73 ef 9 Pr
k Rzepko Władysław 54 km 21 S
L Matusiewicz Jadwiga 70 kp § 15 3 —
d Orłowska Marja 89 d 3 —
S Metze Władysława 71 nd 3 —

13. Państwowe gimnazjum żeńskie im. J. Słowackiego.
ul. Nowowiejska Nr. 21, Nr. telef. 74-23.
hum. p. 8. 8. 0. 250.

Gimnazjum do r. 1922 było pensją prywatną p. Czarnockiej, sprzedaną następnie p. Kotwickiej, którą po nabyciu od ostatniej właścicielki p. Łojkówny, rodzice uczniowie ofiarowali Ministerstwu W. R. i O. P. Ministerstwo dar przyjęło i nadało pensji miano „Gimnazjum im. J. Słowackiego”.

Dyr. Kasperowiczowa Helena 87 kp § 15 10 G
 Cielecki Janusz 85 kp § 15 4 M
 Grmelanka Zofia 95 kp 2 R
 Kleistówna Katarzyna 89 2lu 8 Prz
 Kudling Stanisław 91 kp § 15 8 Fi
 Malinowska Stanisława 82 d 25 Fr
 Michalska Jadwiga 90 2lu 4 P
 Nowacka Wanda 84 ss 13 Gi
 Paszkiewicz Henryk 97 kp § 15 5 H
 Szweykowski Zygmunt 91 kp § 15 6 P
 ks. Szwenic Edward 87 kp § 15 10 R
 Zienkowska Józela 77 m 26 M
 Januszewski Zygmunt 67 kp § 15 1.
 k Gawrońska Wanda 79 ef 19 Pr
 k Lisiecka Anna 77 km 19 S
 k Szukszcianka Janina 88 d 10 Fr
 k Zienkowska Zofia 76 m 28 K
 k Ostrowski Stanisław 91 d 2 1.
 L Krygierowa Stefania ew 90 d 2 —
 S Witkowska Zofia 99 — 1 P

14. Państwowe gimnazjum żeńskie im. Nar-
 czy Zmichowskiej.
 ul. Mokotowska Nr. 61, Nr. tel. 89-46.
 mat.-przyp. p. 6. 6. 0. 205.

Gimnazjum powstało wskutek upaństwo-
 wienia w r. 1919 (aktem z 9 września akt l.
 12720 12585) szkoły prywatnej: „Stow. 8-io
 kl. Gimnazjum żeńskiego Jana Miłkowskie-
 go”. Początkowo liczyło klas pięć, obecnie
 klas osiem. Wskutek ciasnoty lokalu, stop-
 niowo ulegają zamknięciu klasy niższe, obec-
 nie są klasy III—VIII.

Dyr. Kiernikowa Marja 82 eMFi 15 Fi
 ks. Kniesz Bronisław 85 d 14 R
 Lisowska Wacława 86 d 2 Ry
 Łysakiewicz Józela 84 d 7 G
 Mayzłówna Irena 80 d 10 Fr
 Plewińska Helena 89 ss 10 Gi
 Ptaszycka Antonina 88 d 6 Fi M
 Sleszyński Wacław 83 d 11 M
 Targowski Józef 94 d 5 H
 Tosio Katarzyna ew 80 d 12 N Fr
 Urbańska Marja 92 d 6 N
 Waniczkówna Helena 85 DF 14 M Prz
 Weytówna Jadwiga Dr 90 DF 4 P Pi
 k Jezierska Irena 78 kp 16 M
 k Gawrońska Wanda 79 krr 8 Pr
 k Łukasiak Apolinary 89 ef 2 Ch
 k Sawicka Zofia 78 d 1 —
 k Strużyńska Bronisława 92 a 6 P
 k Baczyńska Helena 88 d 7 Fi Prz
 k Majewski Witold 96 a 4 Fi
 k Kamińska Zofia 64 ss 15 Fr
 k Świnorska Zofia 97 3lu — —
 L Dąbrowska Marja 85 DM 3 Hig
 S Karbowska Helena 96 ss 4 —

15. I Gimnazjum Miejskie męskie.
 ul. Chłodna Nr. 37, Nr. tel. 226-37, wł. Magi-
 strat m. Warszawy.
 mat.-przyp. p. 4. 4. 147. O. — niepełne pra-
 wa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Gimnazjum powstało na mocy uchwały
 Rady Miejskiej w 1921 r., z przekształcenia
 4 kl. szkoły miejskiej na 1-sze gimnazjum
 Miejskie wyższe (kl. IV—VIII), dla synów
 pracowników miejskich. Obecnie istnieją kla-
 sy od II—V włącznie.

Dyr. Wędrychowski Kazimierz 79 sn ef 23 M
 Markiewicz Tadeusz 79 a 23 Prz G M
 Slowikowski Jan 97 3lu 5 Fi Ch
 Wyczalkowska Anna 79 2lu 7 P Fr II
 Galecki Karol 66 ss ef 14 Pr
 Jasiński Arkadiusz 38 a mal 32 Ry
 Niedzielski Władysław 92 a 7 P H
 Rudziński Stanisław 99 m 3 Gi
 ks. Sarmański Franciszek 71 sd 26 R
 Sosnowski Napoleon 78 km 13 S
 Steinke Jan ew 52 a 50 N
 L Uliński Henryk 66 d 32
 S Makowiecki Wacław 03 — —

16. III Gimnazjum Miejskie męskie.
 ul. Emiliji Piater Nr. 8, wł. Magistrat m. War-
 szawy.
 hum. p. 4. 5. 195. O. niepełne prawa gimn.
 państwowego.

Gimnazjum powstało w r. 1921.

Dyr. Malczewski Władysław 82 3lu 15 H
 ks. Kozłowski Feliks 86 4lu 15 R
 Niedzielski Władysław 92 a 7 H
 Radomski Wacław 98 2lu 4 PII
 Fabre Helena 93 ss 9 Fr
 Fiszerówna Wanda ew 89'nd 12 N
 Lipczyński Władysław 79 d 23 PI
 Jasiobędzka Janina 87 ss 10 Prz G
 Znojek Antoni 93 4lp 10 M Fi Ch
 Pliżka Czesław 84 a 13 P Ł
 Szopska Helena 79 a 8 P
 Galecki Karol 66 krr 15 Pr
 Przyżycki Leon 87 km 13 S
 Jasiński Arkadiusz 38 nd m 31 Ry
 Frankiewicz Konrad 97 wf 8 Gi
 Szyborski Mieczysław 73 km 1 S
 S Binder Zdzisław — — —

17. IV Miejskie Gimnazjum męskie.
 Praga, ul. Szeroka Nr. 5, Nr. tel. 226-29, wł.
 Magistrat m. Warszawy.
 hum. p. 4. 4. 174. O. — niepełne prawa gim-
 nazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Przed wojną szkoła ta istniała jako t. zw.
 „wyższa szkoła początkowa im. następcy
 tronu Aleksiego Mikołajewicza”. W r. 1915

została przez b. Wydział Oświecenia Komitetu Obywatelskiego przekształcona na 4-o klasową szkołę miejską. Posiadała ona kurs nauk zamknięty, miała charakter praktyczny, przygotowujący do studiów technicznych. Gimnazjum powstało w r. 1921. na mocy uchwały Rady Miejskiej z przekształcenia tej szkoły na IV gimnazjum Miejskie wyższe (kl. IV—VIII). Obecnie istnieje kl. II—V włącznie, jednakże zgodnie z charakterem gimnazjum, drogą stopniowej ewolucji, zamknięta jest rok rocznie jedna klasa niższa, a na jej miejsce otwierana 1 klasa wyższa.

Dyr. Mondschein Henryk 85 d nd 11 Ł
Brodowski Walerjan 82 a mal 19 Ry K Pr
Kliem Adolf 91 2lp 4 M
Lewandowski Stanisław 91 sn d 13 Prz Fi
Kliemówna Zofia 86 m 15 G H
Fiszzerówna Wanda cw 89 3lu 12 N
Fabre Helena 93 d 7 Fr
Köhler Marceli 903 sn wf 1 Gi
ks. Kozłowski Romuald 94 sd 6 R
Nowotczyński Kazimierz 93 4lu 3 P
Radomski Wacław 98 sn 4 P
Sosnowski Napoleon 83 km 12 S
L Niewiński Władysław 85 d 1 —
S Świętochowska Marja 900 ss —

18. V Miejskie Gimnazjum męskie.
ul. Aleja 3 Maja Nr. 18, Nr. tel. 226-49, wł.
Magistral m. Warszawy.
mat.-przyr. p. 5. S. 184. O. pełne prawa gimnazjum państwowego.

Gimnazjum powstało w XVIII wieku, jako szkoła prowincjonalna. Za czasów Komisji Edukacyjnej przeniesiona do Warszawy, została przekształconą na szkołę wydziałową. Po roku 1815 przeszła w posiadanie władz zaborczych rosyjskich, uległa reorganizacji i do chwili wybuchu Wojny Europejskiej istniała, jako rosyjska 6-cio kl. szkoła miejska. W r. 1916 przez ówczesny Wydział Oświecenia została zreorganizowana jako szkoła 4-o klasowa z programem, uwzględniającym specjalnie nauki mat.-przyrodn. W r. 1921 na mocy uchwały Rady Miejskiej uległa ostatecznemu przekształceniu na V gimnazjum Miejskie wyższe (kl. IV—VIII) o typie matematyczno-przyrodniczym.

Dyr. Korb Edward 78 d inż 8 Fi Ch
Kotaniec Stefan 86 d 18 P H
Poprzęcki Szymon 66 a mal 17 R Pr
Szyller Jan 90 d 4 M
Żabiński Jan 97 d 5 G
Korbowa Stefania 92 ss 4 H
Paszkowski Tadeusz 94 d 5 Prz
Przyżycki Leon 87 km 13 S
Dobrzańska Zofia 73 4lu 20 Fr

Dewitk - Rossicow Wanda 91 d 3 N
Rudziński Stanisław 99 m 2 Gi
ks. Sarniński Franciszek 71 sd 25 R
Steinke Jan 52 a 50 N
Szymborski Mieczysław 73 km 3 S
L Uliński Henryk 66 d 8 —
S Gnzowska Pelagia 88 m 16 —

19. Gimnazjum męskie Władysława Giżyckiego.
nl. Pnławska Nr. 113, park Wierzbno, Nr.
tel. 22-99.
mat.-przyr. p. 8, 11. 490. pełne prawa gimnazjum państwowego.

Szkoła założona została w Moskwie w r. 1915 dla synów wygnańców, którzy na rozkaz ówczesnego rządu carskiego zmuszeni byli porzucić swe siedziby i udać się na uchodźstwo do Rosji. Szkoła ta, jak i szereg szkół innych średnich i ludowych w Moskwie, powstała z inicjatywy i za staraniem Komitetu Polskiego Pomocy Oliatom Wojny, którego prezesem był Aleksander Lednicki, a przewodniczącym sekcji szkolnej inż. Wacław Liebert. Pierwszym dyrektorem nowo powstałej szkoły, która liczyła wówczas 200 uczniów, był ś. p. Wacław Jacuński, a po jego śmierci w r. 1917 objął kierownictwo Władysław Giżycki. Po spełnieniu swego zadania na wygnaniu w Rosji, szkoła przeniesiona została przez obecnego jej dyrektora do Warszawy w r. 1918, gdzie gromadziła w swych murach powracającą z Rosji młodzież. W r. 1922 przekształcona została na gimnazjum o typie matematyczno-przyrodniczym.

Dyr. Giżycki Władysław 75 d 16 N
Gaczyński Kazimierz 85 d 8 M
Cielecki Janusz 85 d 10 M
Czerwińska Marja 92 d 3 Prz
Gołębiwska Helena 89 m 6 Pr
Gołębiwski Aleksander 82 d 8 Ge
Grzybowska Jadwiga 92 nd 13 P
Jawień Andrzej 78 a 18 N
Kolasiński Klemens 85 3lu 6 Fi
Lipińska Marja cw 93 d 6 Fr
Natolski Władysław 80 d 15 Fi M
Okniński Zygmunt 98 a 2 H
Opólska Oktawja 86 m 2lu 14 Fr
Pleśniewicz Stanisław 83 d 4 Ch
Pomirowski Leon 91 a 8 P
Widawski Józef 83 d inż 5 M
Raabe Henryk 82 DF 8 Prz
Raabe Julja 82 a nd 8 Prz
ks. Rek Józef 83 d 6 R
Szadurski Jan cw 79 d 13 H
Tomaszewicz Romana 86 3lu 10 M
Witkowski Eugeniusz 92 wf 10 Gi
Przyżycki Kazimierz 74 a mal 15 Ry
Neutwig Stelania 89 a mal 2 N

L. Dr. Gizycki Julian 69 d 3
S Kiedrzyńska Alina 92 ss
S Mankiewiczówna Marja 91 m

20. Gimnazjum męskie pod wezwaniem Św. Wojciecha.

ul. Hortensja Nr. 2, wł. Górski Wojciech.
hum. i neoham. p. 8. 20. 817. O. pełne prawa gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone przez W. Górskiego w r. 1877, jako szkoła 4 kl. realna; po latach dwóch uzyskano prawo na otwarcie kl. 5 i 6-iej, tworząc pełną szkołę realną. W r. 1905 wprowadzono język wykładowy polski i przemianowano szkołę na 8-io kl. humanistyczną. Z początkiem roku szkolnego 1908/9 wprowadzony został system semestralny. Szkoła podzielona została na gimnazjum wyższe i niższe, uczniom gimnazjum wyższego (kl. V—VIII) pozostawiono dowolny wybór uczenia się tylko jednego języka romańskiego, więc łaciny lub francuskiego, wobec czego istnieją dwa typy gimnazjum wyższego: humanistyczny (z łaciną) i neohumanistyczny (z jęz. francuskim). Język niemiecki jest wykładany od kl. 2-iej i obowiązuje wszystkich uczniów, język łaciński od kl. 3-iej i obowiązuje tylko w gimnazjum niższym, język francuski dopiero od kl. 5-iej dla neohumanistów. Wobec systemu semestralnego, kandydaci są przyjmowani dwa razy rocznie do wszystkich klas.

Dyr. Górski Wojciech 49 d 51 M
Antoszevska Marja 79 ss 8 R
Birkenmajer Józef 97 4lu 1 Ł
Bożatkiwicz Władysław 901 m 1 Ł
Chodak Edmund 97 m 7 Prz G
Cierniak Jędrzej 86 eP 7
Czekalski Antoni 98 a 6 M
Czekalski Józef 95 a 9 Prz
Czubiński Jan 83 km 11 S
Denter Zygmunt 83 d 17 H
Dobrzelewska Bolesława 82 ip 17 G Prz
Doroszewski Witold 99 a 2 Fr
Elgert Gustaw ew 89 nd 16 N
Górska Janina 79 a 17 Fr
Górska Marja 79 nd 15 P
Jędraszkowa Leontyna 99 ef 5 Pr
Jasielewicz Kazimierz 71 DM 26 Hig
Kobylińska Halina 95 m 9 G H Prz
Koneczny Władysław 97 3lu 3 Ł H
Kossakowski Ludwik 64 DF 13 Ch
Kridłowa Halina 87 nd 11 P
Kulińska Zofja 79 nd 18 G
Ładno Edward 93 wf 5 Gi
Maciejewicz Jan 89 d 9 M Fi
Mościwujewska Marja 92 a 6 P K
Nassalski Tadeusz 97 a 3 P
Nowiński Jan 83 a 8 M Fi

Nowiński Stefan 80 nd 14 M
Rychłowski Marjan 69 d 29 M
Sobecki Jan 75 a mał 17 Ry
Straszewski Feliks 92 a 10 M
Szmalcówna Marja ew 85 ng 16 N
ks. Węglewicz Mieczysław 89 d 7 R
Winnicki Wiesław 96 a 1 P
ks. Zarebowicz Henryk 88 a 9 R
Zdziechowski Tadeusz 53 d 36 Ł
Zmorzyński Bolesław 902 krr 3 Pr
L Makowski Antoni 78 DM 15 Hig.

21. 4-ro kl. szkoła męska p. w. Świętego Klemensa.

ul. Miodowa Nr. 14, Nr. tel. 265-15, wł. Kołodziejczyk Jan.
hum. p. 5. 5. 216. 0. — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum założone zostało w r. 1912 przez Marję ks. Radziwiłłową, jako szkoła 4-ro-kl. humanistyczna przy ul. Freta 10. Celem szkoły było kształcenie bezpłatnie ubogiej działwy z dzielnicy Powiśle. W r. 1915 z powodu wyjazdu opiekunki szkoły ks. Radziwiłłowej do Rosji, przechodzi szkoła na własność Jana Kołodziejczyka, który przenosi ją na ul. Miodowa 6, a następnie 14. Szkoła pod tym samym kierownictwem od początku, prowadzona jest w duchu założycielki nadal.

Dyr. Kołodziejczyk Jan 70 nd 23 —
Czekański Zygmunt 88 3lu 7 M Fi Ch
Kurzyzna Kazimierz 95 a 5 P Ł
Morawski Witold 89 a 4 G
Rudowski Franciszek 73 sn 9 P K
Zakrzewski Władysław 86 ef 4 Ry Pr
Lewandowski Stanisław 91 — 13 Prz.
Oleński Władysław 92 ef 4 Gi
Rubieszewski Stanisław 88 a 5 Fr
Szczygielski Adolf 67 km 28 S
ks. Wądołowski Zygmunt 92 ip 7 R
L Wieliczko Juiusz 61 DM 31 1lig
d Niezgodzińska Wanda 95 d 1 —
S Brodzki Jerzy 902 — 1

22. Gimnazjum 8-io kl. męskie, nl. Świętokrzyska Nr. 27, Nr. tel. 280-41, wł. Kowalski Roch.

hum. p. 8. 9. 335. O. — niepełne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Gimnazjum założone zostało w r. 1888, jako prywatna szkoła 2-klasowa. W r. 1900 przekształconą została na progimnazjum filologiczne i wreszcie w r. 1908 na 8-io kl. gimnazjum filologiczne prywatne z językiem wykładowym rosyjskim. W r. 1915/16 wprowadzono język polski, jako wykładowy.

Dyr. Strzeszewski Aleksy — 30 Pf
Kowalski Roch — — 45 K

ks. Widner Józef — — 2 R
 ks. Löffler Bruno cw — — 1 R
 Bulewska Hanna — — 7 Prz
 Chanuski Roman — — 8 P S
 Chrapowicki Tadeusz — — 1 Gi
 Cieślowski Roman — — 18 M
 Cusia Stanisław — — 15 Fr
 Domaniewska Wacława — — 8 H
 Dziadulewicz Stanisław — — 22 H
 Kowalska Marja — — 18 N Fr
 Kowalski Karol — — 18 M
 Lipczyński Władysław — — 22 G
 Morańska Kazimiera — — 5 Pr
 Pliżka Czesław — — 13 Ł
 l. Przeworski Edward — — 50 Hig
 Raczynska - Skalska Zofja — — 10 Ry
 Stelański Aleksander — — 8 Fi
 Stelański Witold — — 10 Ch Prz
 Świątłowska Julia — — 23 N
 Świątkowski Rudolf — — 3 Ł
 Szopska Helena — — 8 P
 S Kowalska Zofja — — 5 —

23. Gimnazjum 8-io kl. męskie M. Krecz-
 mara, ul. Wilcza 41, Nr. tel. 75-31, wł. Rada
 Pedagogiczna Gimnazjum
 hum. p. 8 14. 573. O. — pełne prawa gimna-
 zjum państwowego.

Gimnazjum powstało w r. 1907 z inicja-
 tywy ś. p. Jana Kreczmar, prowadzone zaś
 i utrzymane było przez spółkę nauczycieli
 zrzeszonych w „T-wo Kultury Polskiej”. Po
 śmierci Jana Kreczmar i po zamknięciu
 „Tow. Kultury Polskiej”, brat zmarłego, Mi-
 chał Kreczmar uzyskał koncesję na dalsze
 prowadzenie szkoły. Kierownictwo objął
 Józef Grodecki, a po nim w r. 1917 (od 1 li-
 stopada) Michał Kreczmar.

Dyr. Kreczmar Michał 81 d 19 H
 Biskupski Zygmunt 78 d 19 Ł
 Czeczottowa Leonja 78 m 13 Fr
 Jabłoński Józef 80 d 18 Fi G
 Jaskiewiczówna Helena 80 m 23 P
 Kreczmarówna Marja 89 m 13 M
 Kreczmar Stefan 84 3lu 15 M
 Michalski Witold 93 ss 10 Gi
 Podymowski Stanisław 71 3lu 16 M
 Skibiński Franciszek 94 a 3 11
 Tom Allred 79 4lu 16 P Pi N
 Zakrzewska Stanisława 67 m 19 N
 Badowski Zygmunt 75 a mal 16 H
 Barańska Zofja 76 m 25 P
 Belczyk Wojciech 77 a 18 P
 Bobuszewiczówna Zofja 87 d 7 Prz
 de Nisau 92 a mal 6 Fr
 Dobrski Konstanty 90 d inż 6 Fi
 Turmanik Józef 67 km 37 S

ks. Haze Antoni 80 sd 13 R
 Łodziński Tomasz 90 — 7 Ry
 Michalska Stefanja 92 m 12 Prz G
 Micińska Natalja 70 m 28 K
 Pillati Gustaw 74 a mal 20 Ry
 Popławski Władysław 76 d inż DF 11 Ch
 Szarras Stefan 79 d 18 G
 Zabiński Jan 97 d 5 Prz
 L Ettinger Witold 72 d 20 —
 S Selmowicz Bronisław 83 — 13 —

24. Gimnazjum 8-io kl. męskie.
 Plac Trzech Krzyży Nr. 8, wł. Kulwiec
 Kazimierz.

hum. i mat.-przyp. p. 11. 19. 725. O. bez praw
 gimnazjum państwowego.

Założone w r. 1918.

Dyr. Kulwiec Kazimierz 71 d 24 G Prz
 Brodzikowski Władysław 89 a 9 P
 Chrupczalowski Stefan 73 d ng 25 P Ł
 Cesarz Czesław 80 sd 13 Ł
 Dąbrowski Roman 79 d 17 Ł
 Dembowski Jan 89 DF 5 Prz
 Dobrowolski Marceł 76 DF 3 H
 Elwertowski Kazimierz 77 ad 26 M
 Gawrońska Helena 70 — 20 Ry
 Górski Konstanty 68 a mal 9 Ry
 Hejbowicz Stella 96 4lu 5 M
 Jętkiewicz Lucjan 70 d inż 11 Fi
 Jętkiewicz Zofja 79 d 20 P
 Kaus Mieczysław 86 d 5 Pi
 Kaus Amelja 88 d 5 Prz
 Kociatkiewicz Władysław 68 d 24 Hig
 Krajowska Wanda 93 d 7 Fr
 ks. Krawczyk Jan 88 d 7 R
 Kulwiec Julia 77 m 8 Fr
 Lachman Wacław 80 km 13 S
 Macewicz Piotr 90 ng 5 Fi
 Nowak Zygmunt 75 d inż 9 M
 Nowakowska Michalina 73 m 17 P
 Orłowska Jadwiga 98 m 6 G Prz
 Paszkiewicz Wacław
 Peszyński Stanisław 902 m 3 Gi
 Polańska Zofja 87 d 13 Fr
 Romeyko Wanda 90 ef 10 Ry
 Ruszczycki Witold 82 d 13 M
 Sieciński Henryk 81 wf 12 —
 Sioma Józef 75 d 22 Prz
 Szczawiński Kazimierz 902 m 1 M
 Topoliński Włodzimierz 88 a 6 H
 Tyszkowa Wanda 67 ip 37 P
 Uhma Tadeusz 90 a 9 Ł H
 Waraszkiewicz Stanisław 78 ng d 17 Fr N
 ks. Wasiak Jan 79 sd 13 R
 S Górcka Marja
 d Dziembowska Katarzyna

25. Gimnazjum 8-io kl. męskie, ul. Bracka Nr. 18, Nr. tel. 67-02, wł. Lorentz Ludwik. hum. p. 7. 7. 300. O. — w roku szkolnym 1921/22 pełne prawa gimnazjum państwowego.

Gimnazjum powstało w r. 1918 i posiadało początkowo klasy: wstępną, pierwszą i drugą. Rok rocznie przybywa jedna klasa wyższa i w b. roku szkolnym czynną jest klasa szósta. Język niemiecki jest obowiązkowym od klasy I-cj, francuski od klasy II-cj, oraz nieobowiązkowo wykładany jest język angielski od kl. Vlej. Do szkoły przyjmowani są tylko uczniowie wyznań chrześcijańskich.

Dyr. Lorentz Ludwik

ks. Kaim Antoni 81 sd 16 R
ks. Gloeh Feliks ew 85 d 13 R
Strązyski Edmund 89 DF 6 P
Plucinski Kazimierz 88 DF 12 L
Kopczyńska Zofia 76 a 5 P
Skorupka-Melszyński Stanisław 91 d — N
Lorentzowa Marja ew 76 3lu 30 N
Dewilt-Rossicon Wanda ew 90 a 4 N
Waraszkiewicz Stanisław 79 d 18 Fr
Srokowski Franciszek 84 d 11 M
Jarmoliński Witold 86 ng 11 M
Moess Juljan ew 87 d inz 4 Fi
Dyrr Otton ew 89 d 10 Prz
Woliński Janusz 94 DF 1 H
Lorentz Stanisław ew 99 d 5 H
Trojanowski Wincenty 59 d 32 Ry
Grabowski Edward — a mal 4 Ry
Sieniński Henryk 81 ss 12 Gi
Skroczyński Stelan 82 ss 5 Gi
Mazurek Jan 90 ef 7 Pr
Szczygielski Adolf 67 km 27 S
✓ Stanton Stanley 75 d 1 A
L Bociański Franciszek 55 DM 5 Hlg
S Majewska Helena 900 ss 5 —

26. Gimnazjum 8-io klasowe męskie p. a. „Szkoła Mazowiecka”, ul. Klonowa Nr. 16, Nr. tel. 80-03, wł. Tow. Szkoły Mazowieckiej. hum. p. 8. 9. 331 O. — pełne prawa gimnazjum państwowego.

Gimnazjum założone zostało w r. 1905 przez grono ziemian z okolic Warszawy, które w r. 1910 przyjęło razwę „Towarzystwa Szkoły Mazowieckiej”. Towarzystwo to jest obecnie właścicielem zarówno gimnazjum, jak i specjalnie do użytkowania gimnazjum wybudowanego gmachu. Dyrektorem szkoły jest od początku jej istnienia Kazimierz Kujawski.

Dyr. Knjowski Kazimierz ew 74 d 25 Prz

Bilek Jan 92 a 4 H
ks. Hilchen Henryk 81 d 8 R
Homayer Jadwiga ew 83 d 18 N

Mioduszevska Janina 75 nd 8 M
Oleszkiewicz Tadeusz 88 d 6 M Fi
Ostrowski Antoni 93 d 4 Prz G
Palmbach Henryk 94 a 4 P
Ratyńska Anna 82 d 5 Fr
Świetlicki Stanisław 80 a 17 L
Bettley Józef 86 d 5 Pf
Domaszewska Jadwiga 88 ip 9 P H
Drabczyk Teodor dr. 65 d 19 Hig
Dzierzbicki Antoni 87 m 7 R y
Kobrzyński Zygmunt 93 a 3 Pf
Michnikowska Matylda 75 3lu 22 P
Micińska Natalja 76 ss 29 K
Oteszkiewicz Mieczysław 90 DF 7 M
ks. Ostachiewicz Kazimierz ew 83 d 1 R
Pieńkowski Edwin 90 ef 13 Gi
Rejman Helena 73 ef 11 Pr
Wandelt Zofia ew 2lu 3 S
L. Bogdanowicz Jan 94 d 2 —
S Lipińska Janina 92 ss — —

27. Progimnazjum męskie, ul. Poznańska Nr. 37, Nr. tel. 143-43, wł. Muszyński Bolesław. hum. p. 4. 6. 188. O. — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum założone zostało w r. 1904, jako szkoła prywatna 2 klasowa, w r. 1918 szkołę przekształcono na 4-ro kl. gimnazjum. Kierownikiem szkoły od chwili założenia jest Bolesław Muszyński.

Dyr. Muszyński Bolesław 74 ip 19 —
Baranowa Jadwiga 96 3lu 5 P H
ks. Celiński Wacław 88 sd 1 R
Jasiński Arkadiusz 37 a mal 48 Ry
Komandor Alojzy 900 m 3 L
Miklaszewski Teodor 94 d 9 Prz G Fi
Szallikowski Józef 99 3lp 4 M
Storachowicz Zofia 900 sn 2 Prz H G
Suleszyńska Zofia 94 ss 2 Fr
Borucka Halina 98 ss 2 P
L. Więckowski Juljan 80 d 3
S Muszyńska Stelania 70 ss 5 —

28. Gimnazjum męskie, ul. Marszałkowska Nr. 151, Nr. tel. 201-64, wł. Nawrocki Kazimierz. hum. i mat.-przyr. p. 6. 6. (od kl. 3 — 8 wyłącznie) 265. O. niepełne prawa gimnazjum państwowego.

Gimnazjum powstało w r. 1902, jako szkoła pięcioddziałowa. Z biegiem czasu szkoła uległa przekształceniu na 8-io kl. realną obecnie, drogą stopniowej ewolucji, zmieniając tym szkoły realnej, stając się humanistycznym gimnazjum.

Dyr. Korycki Władysław 67 d 18 —
Alichniewicz Józef 94 a 5 Ch M
Bałdykowski Zygmunt 98 m 5 Gi

Biernacki Stanisław 92 a 4 P
Bork Karol ew 80 a 21 N
Czajkowski Ferapont p 76 d 21 Prz
Czurapski Aleksander 88 m 9 Gi
Chęciński Ludwik 82 a 23 H
Kessel Witold ew 93 a 7 Ch
Fabre Jerzy 65 d 28 Fr
Lipczyński Władysław 79 a 23 G
Moldenhawer Józef 86 d 2 H
Nowocięń Czesław 87 a mal 2 szy
Oryng Tadeusz cw 84 DF 9 Fi
Pawlowski Aleksander 82 ss 8 Ł
Stanisławski Józef 71 d 18 Ł
Suidwiński Stanisław 88 d 12 P
Sułkowska Jadwiga 72 sn 28 N
Uzarowicz Aleksander 91 a 14 M
Wóycicki Feliks 84 d 5 P
ks. Machnikowski Jan 91 sd 4 R
L Horoszewicz Stanisław 58 d 37 Hig
Zalewski Erazm 84 ss 17 —
S Stasiak Marja 89 ss 8

29. Gimnazjum męskie im. Tadeusza Niklewskiego, ul. Złota 58, Nr. tel. 237-93. wł. Spółka z ogr. odp „Szkoła”. mat.-przyr. p. 8. 19. (3 przygotow. 8 równolegl.) 672. 0. — pełne prawa gimnazjum państwowego.

Gimnazjum istnieje od r. 1915. Założycielem był Tomasz Niklewski, po śmierci którego, przeniesione z ul. Wilczej 64 na Złotą 58, uległszy kilkakrotnym przekształceniom, gimnazjum stało się własnością stowarzyszenia nauczycieli wykładowych p. n. „Szkoła”. Obecnie, powiększwszy znacznie istniejące pomoce naukowe, gimnazjum posiada typ szkół matematyczno-przyrodniczych. Od r. 1918 kierownikiem jest Zygmunt Niklewski.

Dyr. Niklewski Zygmunt 84 a ng 15 H
Zieliński Kazimierz 89 d inż 7 M
Bartkowska Halina 98 ss 3 P
Bodalski Mieczysław 82 nd 16 M Gi
Brzuski Kazimierz 95 a 3 H
Bykowski Jaksa Czesław 93 a 7 G Prz.
Godlewski Czesław 89 a 14 M
Karczewska Wanda 90 e 2 P
Kulmanówna Henryka ew 95 2lu 8 N
Niklewska Stefania 86 2lu 5 Prz
Popławska Iza 89 d 2 P
Strzeżniowski Bolesław 95 3lu 7 Prz
Tazbir Maksymilian 95 ip 8 P
Wareńska Jadwiga 98 wł 7 P
Wrotnowski Władysław 94 a 1 Ch Fi
ks. Bielawski Waclaw 90 d 7 R
Czubiński Jan 83 km 10 S
Grochowski Witold 88 nd 9 M
Herkner-Zawadzka Aniela 95 ss 8 Fr
Kalinowski Bronisław 93 a 7 Ch
Kruszewski Tadeusz 64 a mal 17 Ry

Moycho Stefan DR 79 DF d inż 18 Fi
Olazewski Zygmunt 78 ip 28 P
Rogański Mieczysław 89 d 7 P
ks. Siedlecki Zygmunt 87 sd 9 R
Sieroszewska Stefania 73 m 8 Fr
Szadkowski Henryk 79 ef 8 Ry
Zwierzowa Helena 85 nd 18 Pr
L Puchalski Walery 91 d 5 —
S Pomianowska Zolja 88 m 17 —
S Kosmowska Janina 99 m 2 —

30. Gimnazjum męskie im. E. A. Rontalera, ul. Polna 46a, Nr. tel. 114-25. wł. Rontalerowa Ewelina. mat.-przyr. p. 8. 9. 313. 0. — pełne prawa gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone przez Edwarda Aleksandra Rontalera w r. 1896, jako szkoła handlowa. W r. 1905 wprowadzono wykładowy język polski, a w roku 1917 przekształcono szkołę na 8-io kl. gimnazjum mat.-przyrodn., z obowiązkową nauką języka niemieckiego od kl. 1-ej, jęz. francuskiego od kl. 2-ej i nieobowiązkową nauką języka łacińskiego od kl. 5-ej. Istniejący od r. 1902 przy szkole 7-io kl. Wydział Agronomiczny zostaje z końcem b. r. szkolnego zlikwidowany. Po śmierci założyciela Edwarda A. Rontalera (1917), właścicielką szkoły została p. Ewelina Rontalerowa, a dyrektorem Konstanty Zórawski.

Dyr. Zórawski Konstanty 74 d inż 5 M
Klepa Stefan 89 ip 16 M (inspektor)
Barchwicz Cezary 60 d 37 M
L Biehl Waclaw 78 d 16 Hig
Dybczyński Bronisław 87 a mal 4 Ry K
Deutschman Natalja ew 85 m 21 N
Fedorowicz Józef 63 d inż 27 M (prof. Politechniki)
ks. Gloeh Feliks ew 85 d 11 R.
Górska Zolja 92 m 9 N
Grodecki Paweł 79 d inż 14 Fi
ks. Kulesza Józef 87 d 11 R
Kaśmidrowicz Michał 93 wf 5 Gi
Kelasz Stefan 90 ip 9 M
Leśkiewiczowa Marja 84 m 17 Fr
Miśkiewicz Witold 93 d 6 Prz
ks. Osiński Władysław 75 sd 15 R
Peplowska Irena 79 m 7 Fr
Piaskowska Olga 84 m 16 Fr
Pietrzykowski Piotr 97 krr 7 Pr
Różycki Feliks 87 d 13 G
Rupiewicz Gabriel 70 d 3 Ł
Stelkiewiczówna Wanda 93 m nd 7 P H
Stolarski Stanisław 87 km 10 S
Szretter Ryszard ew 92 d 8 Prz
Szymankiewicz Aleksander 89 d 8 H
Szymański Jan 97 d 4 Ch
Usarek Leon 95 3lu 2 H

Zbierski Kazimierz 93 ip nd 9 P
S Rydecki Jan 99 — 4 —
S Telszewska Emilia 78 — 7 —

**31. Gimnazjum męskie, ul. Leszno Nr. 84,
Nr. tel. 72-81, wł. Sadkowski Teofil
mat.-przyr. p. 8. 12. 434. O. niepełne pra-
wa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem**

Gimnazjum powstało w r. 1915, jako 7-io
kl. szkoła handlowa, która następnie prze-
kształciła się w 8-io kl. gimnazjum matem.-
przyrodn. Początkowo szkoła mieściła się
przy ul. Elektoralnej, od listopada roku 1915
przeniesiona do własnego gmachu. Dyrekto-
rami szkoły byli: Teofil Makowski, Alfred
Dominikiewicz, Stanisław Chrzanowski, Wik-
tor Fusiński, od r. 1922 dyrektorem jest Ka-
likst Pawłowski.

Dyr. Pawłowski Kalikst 76 d 18 P
Bachnicka Kazimiera 94 m 3 p
Azt Stanisław 97 m 3 Prz
Cier Stefan 78 d 19 M
Englard Kazimierz 95 ef 3 S
Fusiński Wiktor 72 d 19 Prz
Grahowski Czesław 75 sn 25 M
Grabowski Edmund 96 d 2 H
Granman Edward ew 86 a 19 H
Henrich Celina 97 m 6 P K
Karasek Roman 900 krr 5 Pr
Kowalski Teofil ew 69 d 12 Pf
ks. Lubiński Zygmunt 52 d 29 R
Ługowski Seweryn 901 m 1 Gi
ks. Matyjek Józef 93 sd 5 R
Nitkowski Jan 59 d 32 H
Paczuski Eugenjsz 91 3lp 8 M
Rajkowski Mikołaj 71 d 17 Ry
Rummel Cezary 77 d inż 15 Fi
Sadkowski Teofil 72 d 17 M
Sekita Juljan 97 m 4 M
Szapiro Łazarz m 66 — 28 R
Szeilling Jan ew 58 sn 43 N
Wiejowski Leon 89 a 9 N
Zagórska Zofja 89 — 15 G
Zaleski Karol 79 d 17 Fr
Zapasiewicz Jadwiga 76 d 13 M Prz
L Narkiewicz Ludwik 69 d — —

**32. Gimnazjum męskie, ul. Żórawia Nr. 2,
Nr. tel. 36-04, wł.: Schultz Karol.
hnm. p. 4. 7. (trzy kl. wstępne). 275. O.
niepełne prawa gimnazjum państwowego.**

Gimnazjum zostało założone w r. 1899.
Do r. 1917 mieściło się w lokalu przy ul.
św. Barbary 10. Na przeszkodzie dalszemu
rozwojowi szkoły stoi brak odpowiedniego
lokalu.

Dyr. Schulz Karol ew 67 ng 33 —
Gołębiowski Tadeusz 67 ss ef 30 K
Gornisiewicz Stanisław 89 ef 16 Gi
Michałowska Walerja 68 nd 18 P
ks. Loth August ew 71 d 34 R
Pawlowska Janina 96 ip 5 Fr
Schulz Anna ew 79 nd 23 M K
Skorupko Stanisław 91 a 2 Ł N
Smoleńska Cecylja 88 2lu 11 M
Stanisławski Aleksander 96 d 2 H
Strążyński Edmund ew 89 DF 6 P
Szczuka Mieczysław 97 a mal 2 Ry
ks. Szlązak Jan 86 sd 7 R
Turska Marja 82 nd 16 P Prz
Widigerówna Janina ew 94 4lu 12 Prz G
L Turkiewicz Edmund — DM — —

**33. Gimnazjum męskie im. św. Stanisława,
ul. Trauguta 1, Nr. tel. 82-29,
wł. Koło szkolne im św. Stanisława
hum. p. 8. 8. 350. — pełne prawa gimnazjum
państwowego.**

Gimnazjum powstało w r. 1908, przyczem
ze względów politycznych formalnym właście-
cielem był hr. Z. Wielopolski. W r. 1917
gimnazjum stało się własnością Koła szkol-
nego im. św. Stanisława Kostki. Gimnazjum
mieściło się pierwotnie przy ulicy Zgoda 9,
później przy ul. Brackiej 18, wreszcie od r.
1915 w gmachu b. III gimnazjum rosyjskiego.

Dyr. Jaczynowski Adam 62 d 33 H
ks. Archutowski Roman 82 d 14 R
Ciepliński Czesław 91 a 7 P
Chojecki Leon 58 nd 39 S
Fabre Jerzy 65 d 18 Fr
Francikowski Florian 89 ef 15 Gi
Głęhocki Tadeusz 67 nd 32 K
Guzowska Olga 86 nd 19 P
Jaczynowska Adela 73 nd 16 Fr
Jaczynowski Tadeusz 96 a 12 M
Kaczmarska Jadwiga 85 nd 11 Fr
Karchowski Dionizy 61 DF 32 N
Kłosowski Mikołaj 83 ng 15 Ł
Kossakowski Ludwik 64 DF 18 Prz
Kosicki Karol 58 ng 36 Ł N
Kozakiewicz Jan 82 d 15 M Fi
L Makowski Antoni 78 d 10 Hig
Markowski Kazimierz 84 d 10 M
Mieszkowski Józef 89 a mal 6 Ry
Pawlikowski Jan 76 ip 23 P H
Selięga Stanisław 95 DF 5 Ł
Sumiński Stanisław 91 DF 10 Prz
Wolffe Ludomir 82 d 15 M
Zabiński Jan 97 d 5 G
Kostecki Zygmunt 901 m 2 Gi
s Krzesimowska Cecylja — — —

34. Czteroklasowa szkoła średnia męska, ul. Krochmalna 48, Nr. tel. 133-68
wł. Wyrzykowski Seweryn
hum. p. 4. 5. 188. — niepełne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Gimnazjum powstało w r. 1905, otwierając początkowo klasy wstępne oraz 1-szą, następnie, dzięki otrzymanym koncesjom, przekształciło się w 4-ro kl. z klasami wstępną i podwstępną.

Dyr. Syruczek Alfred 80 a 20 P Ł
Gomolińska Maria 92 a 6 Prz
Kolarzewski Karol 93 a 1 M
Kupiec Franciszek 89 d 3 N
ks. Malej Władysław 94 sd 3 R
Mazur Zygmunt 97 a 1 P H
Sługocki Marjan 86 a mal 13 Ry Pr.
Soltys Miłosz 95 2lu 6 G
Wyrzykowski Seweryn 67 ss 36 M
Wyrzykowska Lucyna 96 2lu 5 P
Wyrzykowski Władysław 96 2lu 10 Fi Ch
Drzewowski Jan 91 km 8 S
Pianko Bronisław 93 5lu 1 Gi
L Narkiewicz 69 d 22 Hig

35. Gimnazjum męskie „Uczelnia”, ul. Piękua 62
wł.: Tow. „Uczelnia”
hum. p. 4. (Isza, IV-ta, V-ta i VI-ta) 4. 107.
O. bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum powstało w r. 1922. Założycielem i organizatorem jest Tow. „Uczelnia”. Gimnazjum posiada charakter rozwojowy. Koncesja wydana jest na imię trzech przedstawicieli szkoły: M. Zeligera, A. Baranowskiego i W. Kowalskiego.

Dyr. Wojeński Teofil 90 a — P
Bączyński Kazimierz 85 ng 9 M
ks. Bokalski Maksymilian 70 sd 25 R
Dyszy Stefan 92 3lu 8 M
Gerard Ludwik ew 91 2lu 11 N
Gumpłowicz Władysław ew 69 DF DM — G
Kolański Klemens 86 2lu 6 Fi Ch
Mayzel Kazimierz 84 d 18 H
Mayzłówna Józela 90 d 13 Fr
Marciniakowa Helena 92 3lu 8 P H
Strzeżewska Wanda — 3lu 8 Prz
Szapiro Łazarz m 66 — 28 R
Weinberger Jakób 76 a 8 J.
Zand Stefan 900 2lu 2 —

36. Gimnazjum męskie im. Jana Zamoyskiego, ul. Smolna 30, Nr. tel. 30-65
wł. Towarzystwo im. Jana Zamoyskiego
hum. p. 8. 16. 689. 0. — pełne prawa gimnazjum państwowego.

Gimnazjum założone zostało w r. 1905 przez generała Chrzanowskiego, w wybudowa-

wanym specjalnie na ten cel gmachu. W r. 1915 szkoła przejęta została przez Tow. Szkoły Maurycego hr. Zamoyskiego, a w r. 1918, po przekształceniu się Tow. Szkoły M. hr. Zamoyskiego w Tow. im. Jana Zamoyskiego, otrzymała nazwę gimnazjum im. Jana Zamoyskiego.

Dyr. Lipski Henryk Mieczysław 77 d d inż
— M Fi, poseł do Sejmu
Nowicki Kazimierz 80 a — M inspektor
Borzym Kazimierz 84 a mal — Ry
Jankowska Zofja 75 nd — M
Jarmołowicz Helena 80 nd — K
Kaczorowska Jadwiga 84 a — P
Kaczyński Marjan 84 a — P
Karczevska Zofja 61 a — Prz
Kowalski Jan 95 d 4 N
Kościński Ludwik 77 d inż 16 Fi
Krański Feliks 78 d 19 H
Krański Feliks 78 d 19 M
Krymski Kazimierz 82 d 13 H
Kudelski Adam 71 d 23 G
Nowak Juliusz 93 a — P Ł
Parczewski Tadeusz 79 d 11 H Ł
Rewieński Leon 98 a 12 Prz
Skibińska Zofja 76 ip 11 Fr N
Sosińska Hanna 83 ip 15 P
ks. Szmiglewski Jan 79 DF 16 R
de Tilly Walerja 75 d 18 Fr
Galecki Włodzimierz 88 a 11 P
Herlaine Janusz 89 d 5 Fr
Kłosowski Mikołaj 83 ng 16 Ł
Otto Władysław 82 km 14 S
ks. Sotomski Jan 92 d 7 R
Starzyński Andrzej 83 wf 12 Gi
Szczepański Tadeusz 82 d 8 Pi
Tomczak Antoni 900 krr 4 Pr
Wąsik Wiktor 83 DF 14 Ł
Zagrodzki Feliks 75 d 18 M
L Sadkowski Czesław 65 d 25 Hig
d Jarzębowska Maria 98 cf
S Brzechła Maria 76 ss
S Lipska Maria 80 m

37. Gimnazjum męskie im. Mikołaja Reja, pl. Malachowskiego 1.
wł. Zbór Ewangelicko-Ausburgski w Warszawie
hum. p. 8. 17. 728. 0. — pełne prawa gimnazjum państwowego.

Gimnazjum założone zostało przez Zbór w r. 1906, przyczem językiem wykładowym od chwili założenia jest język polski. Od założenia do r. 1917 dyrektorem był ks. pastor Julian Machlejd, w czasie od r. 1917 do r. 1920 21 — Jan Kozakiewicz, od r. 1921 22 — ks. pastor Adolf Rondtaler.

Dyr. ks. Rondtaler Adolf ew 75 d 21 R
Kurowski Stanisław 79 d 20 P (zast. dyr.)

Bakka Marja ew 79 ss 24 P
Bakka Michał ew 63 nd 32 Ry
Balawelder Romuald 93 d 7 G
Bartel Oskar ew 93 3lu 5 H
Bouffalowa Wanda 66 d 37 M
Bielowa Marja ew 65 ss 33 N
ks. Bursche Edmnd ew 81 d 16 R
ks. Gloeh Feliks ew 85 d 10 R
Goetzen Jan ew 69 sn 33 M
Heintze Ludwik ew 76 km 13 S
Jacobi Wacław 79 d 24 M
Jaroszyński Dr. 80 d 14 Hig
L. Karpiński Dr 80 d 8 —
Karchowski Djonizy 61 d 17 N
Kepiński Felicjan 85 d 11 M
Klimowicz Tadeusz 86 d 11 Prz
ks. Kolasiński Bronisław 83 sd 13 R
Kosiński Kazimierz 86 d 11 P
Kozakiewicz Jan 82 d inż 13 M Fi
ks. Kuczyński Jan 80 sd 17 R
Leśniewski Czesław 88 a 9 H
Małka Władysław 86 d 12 Ł
Malinowski Ignacy — — — S
Olearski Stanisław 81 d inż 15 M Fi
Oławski Bolesław 78 ef — Gi
Pietrzykowski 97 krr 7 —
Powiatowska Antonina 56 m 46 —
Raudanowicz Władysław 90 a 10 P
Rechtsiegel Wilhelm ew 95 sn 9 S
Rothertowa Emilja 82 ss 23 Fr
ks. Serini Karol ew 75 d 17 Pf
Sieroszewska Stefania 73 d 9 Fr
ks. Skierski Stefan ew 74 d 24 R
Szapiro Lazarz m 66 ip 29 R
Szeller Zygmunt ew 81 a 15 Ch

38. Handlowa szkoła z oddziałami gimnazjalnymi Zgromadzenia Kupców,
 ul. Prosta Nr. 14 16. Nr. tel. 12-92,
 wł. Urząd Starszych Zgromadzenia Kupców
 m. Warszawy
 handl. i hum. P. 8. 17. 729. O. — pełne prawa gimnazjum państwowego

Szkoła założona została w r. 1900, jako 7-io kl. szkoła handlowa. W r. 1916 została przekształconą na szkołę 8-io kl. z równoległym oddziałem gimnazjalnym, przyczem podział następuje od kl. 4-ej. Zarówno na oddziale gimnazjalnym jak i handlowym zachowany jest program szkół ogólnokształcących, różnica zaś polega na tem, że w oddziale gimnazjalnym udziela się języka łacińskiego, a w handlowym przedmiotów zawodowych.

Dyr. Humnicki Wincenty 73 DF 22 Ch
Bóhr Stefan 86 DF 12 M
Cichowska Józefa 94 ss. 9 Pr
Dąbrowski Andrzej 64 2lu nd 32 M
Dąbrowski Jan 94 d 7 H

Didier Konrad 97 4lp 1 Ch
Folak Emil ew 83 d 9 Prz G
Fukówna Marja 57 nd 28 N
Golebiewski Aleksander 82 d 8 G
Izdebska Stefania 89 DF 16 Ch
Grynberg Izaak m 73 — 23 R
Grzybowski Józef 93 d 8 H
Hryckiewicz Jan 69 m 33 M
Izdebska Stefania 89 Df 16 Ch
Keszycy Jan 57 d 43 N
Kozłowski Wiktor 61 d 37 M
Lechowski Edward 84 ng 17 P II
Lipiński Edward 88 d 8 Ek
Logorski Wiktor 90 d 9 M
Lorentz Antoni 68 m 33 K
Löffler Bronnon ew 93 d 1 R
Łappówna Katarzyna 70 a 17 Fr
Łoziński Emanuel Dr. 86 DF 15 P Ł
Majkowski Juljusz 99 2lu 9 Gi
Malanowski Bronisław 76 a 28 P
Mańkowski Eugenjusz 94 d 6 P Ł
Marcinkowski Jan 79 ef 19 Ry
Mellerowicz Kazimierz 71 2lu 24 Fr
Nowakowski Stanisław 96 a 4 H
Plnciński Kazimierz 88 d 12 Ł
Przybyszewski Czesław 79 2lu 17 P
Przyłuski Józef 65 el 37 Pr
Przyłuska Marja 904 ss 1 Pr
Różycki Feliks 84 4lu 13 Prz
Ruszkowski Jerzy 87 d 9 Prz
Sachs Henryk ew 70 ss 16 Kg
Słupski Feliks 68 a mal 22 Ry
Stankiewicz Zygmunt 84 d 16 M
Safft Eugenjusz ew 88 2lp 8 Gi
Stecki Edward 70 ss 9 Kh
Stefanowicz Stelania 79 ip 23 N
Srokowski Franciszek 84 d 11 M
Szczepański Tadeusz 82 d 8 Pw
Szymankiewicz Aleksander 89 d 7 II
Trzaska Mateusz 93 4lu 6 Prz
ks. Wasiak Jan 79 sd 14 R
Wiśniewska Emilja 78 m 28 P
Zienkowski Franciszek 80 DF d inż 18 Fi
Piotrowski Michał ew 75 km 25 S
L. Belkowski Jan 75 d 21 —
S. Lorenz Antoni 68 ss 32 —
lb Wietrykowski Stanisław 80 ss 21 —
lb Kowalski Józef 58 — 1 —
lb Rożnowski Ludwik 63 ss 23 —

39. I Gimnazjum męskie Związku Zawodowego Nauczycielstwa Pol. Szkół Średnich,
 ul. Żorawia 49, Nr. tel. 249-45
 wł. Związek Zaw. Naucz. Pol. Szkół Śred.
 hum. p. 8. 8. 360. O. - niepełne prawa gimnazjum państwowego

Gimnazjum zostało założone w r. 1920.

Dyr. Rudnicki Apolinary 87 a 10 P I
Cholewa Stanisław 96 a 1 II

Delacroix Jan 79 d 20 Fr
Dyszy Stefan 92 a 8 M
Frankiewicz Konrad 97 sn wf 8 Gi
Kartasiński Stanisław 84 2lu ip 5 M
Kożuszek Michał 90 km 10 S
Kropatsch Adam 84 a 14 P
Marconi Karol ew 84 d inż 15 Fi Ch
Mayzel Kazimierz 84 d 19 H
 ks. **Osiecki Wacław** 77 d 19 R
Rudnicka Kazimiera 90 sn 14 P
Sekulowicz Ignacy 80 ss 16 N
Strzemiński Kazimierz 88 a mal 13 Ry K
Weinberger Jakób 76 d 8 Ł
Galecki Karol 66 krr 15 Pr
Łaganowski Stefan — d 35 G
Maltz Tadeusz 92 3lu 8 G
Raabe Henryk ew 82 DF 13 Prz
Raabe Julja 82 a 13 Prz
L Sieramski Władysław 89 DM 3 Prz

40 II Gimnazjum męskie Związku Zawodowego Nauczycielstwa Polskich Szkół Średnich, ul. Żórawia 49, Nr. tel. 249-45
wl. Związek Zaw. Naucz. Pol. Szkół Śred. mat.-przyr. p. 2. (IV i V) 2. 83. 0. — niepełne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Gimnazjum powstało w r. 1922 z inicjatywy Zw. Zaw. Naucz. P. Szk. Śr. Ze względu na brak lokalu, lekcje odbywają się w godz. popołudniowych w lokalu I gimnazjum Zw. Zaw. Naucz. Szk. Śr. Gimnazjum znajduje się w stadium rozwoju i w bieżącym roku szkolnym czynne są kl. IV i V.

Dyr. Jędraszko Czesław 92 d 5 H
 ks. **Bokalski Maksymilian** 71 d 27 R
Forelle Edmund ew 86 d 11 Prz
Homeyer Jadwiga ew 33 2lu 22 N
Janikowski Zygmunt 95 a 4 P
Krnkiewicz Kazimierz 91 d 5 G
Majewski Władysław ew 81 a mal 3 Ry
Marconi Karol ew 84 d inż 15 Fi
Merle Ryszard ew 87 a 8 M
Parnowska Aniela 88 d 9 Fr
Szczypiński Adam 95 a 9 M
I. Ziemiński Jan 86 d 2
S Borecka Marja 900 m 1 —

41. Gimnazjum męskie, ul. Piękna 38
wl. Zuchowski Stefan
hum. p. 8. 9. 268. O. — niepełne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Gimnazjum powstało w r. 1905 pod nazwą im. Kopernika. Szkoła mieściła się pierwotnie przy ul. Królewskiej 31. Dyrektorami byli: Pawłowski Kalikst, Krauze Michał i Gawecki Bolesław.

Dyr. Chojko Piotr 50 d — Ł
Bogdanowicz Stanisław 91 — — M
Gomnicki Henryk 94 — — Gi
Koźmiński Gustaw 68 — — M Fi
Kozielowski Ignacy 82 — — P Ł
Stelańska Wanda 98 — — Prz G
Wesołowska Janina 90 — — Fr H
Zuchowska Zofja 86 — — P
Zuchowski Stefan 82 — — P
Gacki Henryk 96 — — H
Golaszewski Władysław 78 — — Ry K
Grodzicki Jan 66 — — Ł
Jarocki Jerzy 98 — — Prz
Kończakowska Celina 78 — — S
Kordowski Henryk 95 — — P
Morańska Halina 96 — — Pr
Massalska Helena ew 77 nd 25 N
Nożyczkowska Jadwiga 94 — — G
Tomaszewska Marja 85 — — Fr H
 ks. **Tomaszewski Józef** 85 — — R
L Stróżewski Konstanty 66 — — Hig
S Zuchowska Jadwiga 901 — — —

42. Gimnazjum koedukacyjne francuskie, ul. Polna 46a
wl. Stowarzyszenie Alliance Francaise
hnm., mat.-przyr. fr. 7. 9. 82. 110. — bez praw gimnazjum państwowego

Szkoła powstała w r. 1919, założona przez p. Abela Mansuy, działającego z polecenia Towarzystwa, rozpowszechniającego język francuski „Alliance Française”.

Dyr. Mansuy Abel 73 d 24 H G
Armerigo 91 d 1 Gi
Austen Antoni 65 a mal 38 Ry
Bass Marja 62 m 34 Fr
Chahredier — 85 — 1 S
Coronelli Boris P 87 d 2 H Ł Fr
Delacroix Jan 79 d ng 20 Fr
Klecki Leon 64 d 30 Fi Ch
Lewandowska Klotylda 72 d 32 P
Mahony Nora 69 d 25 A
Marczewska Aleksandra p 70 m 34 N
Mansuy Zuzanna 76 m 17 Fr
Noiret Blanche 72 m 27 Fr H G
Rysińska Zofja 79 2lu 6 P
Skrzyńska Marja 91 3lu ip 15 P G
Szykier Julja 59 d 41 Fr
Szczepańska Helena 76 2lu 28 Fr
Vergé Berta 80 m — Fr
Verillac Maurice 94 d 2 M
 ks. **Korsak Karol** 71 d 20 R
L Zieliński Józef 61 DM 1 Hig
S Bernard Janina — — —

43. Gimnazjum męskie, ul. Tłomackie 11,
 Nr. tel. 126-90 i 84-67
 wł. Tow. „Ascola”
 hum. p. 8. 12. 373. O — upełne prawa gimnazjum państwowego

Gimnazjum powstało w r. 1916 z inicjatywy Towarzystwa „Ascola”, obejmując kl. wstępną, I, II i III, następnie, drogą stopniowego rozwoju, zostało uzupełnione klasami wyższymi. Kierownikami szkoły byli: Samuel Weinberg, dr. Majer Balaban, od września r. 1921 dr. Joachim Frenkel.

Dyr. Frenkel Joachim m DF eN 18 Pf
 Balaban Majer m 77 DF eHG 24 H
 Berkman Bernard m 90 a 8 G
 Chinkes-Jung Meszulem m 82 a 13 L
 Dawidowicz Bernard m 92 a 5 M
 Dąbrowski Stanisław — d 13 P
 Dun Daniel m 86 — 18 R
 Halkke Leon 90 2lu 7 G Prz
 Heyller Adoll m 90 DF 1 Ch
 Iserzon Emanuel m 93 d 8 H
 Kahan Jakób m 96 m 6 Prz
 Kunowski Daniel m 89 a 7 M Fi
 Moronowicz Felcja m 92 a 8 P
 Młynarzowicz Mojżesz m 85 a mal 8 Ry
 Perl-Goldman Salomea m 75 2lu 20 P
 Pinkiel Abraham m 88 a 8 M
 Sejneńska Rachela 89 2lu m 9 Fr
 Sak-Rabinowicz Maurycy m 77 a 14 N
 Segal Izaak m 900 2lu 5 Gi
 Szejner Mojżesz m 85 km 13 S
 Szwed Lewi m 91 2lu 4 Fi
 Weichert Michał m 90 DF 5 N
 Weinberg Hersz m 83 — 18 R
 Zalkind B. m 83 sn 6 R
 Goldman Hana m 66 a 35 —
 Garbowicz Chana m 87 — 5 —
 L Frenkler Anatol m 87 DM 5 —
 S Kahan Dawidowicz Anna m 99 m 5 —
 S Wyszyska Zofja m 97 ss 1 —

44. Gimnazjum męskie, pl. Krasińskich Nr. 8,
 Nr. tel. 241-28.
 wł. Tow. „Chinuch”
 hum. p. 8. 8. 0. 420. — niepełne prawa gimnazjum państwowego.

Gimnazjum powstało w Suwałkach w r. 1907; w r. 1911 przeniesione zostało do Warszawy. Stanowisko dyrektora obejmowali kolejno: Józef Szwarcman, A. Perelman, A. Olschwanger i obecnie Cygielstreich.

Dyr. Cygielstreich Adam m 86 d 8 Prz Pf
 Belczyk Wjciech 77 2lu 18 P
 Berkman Bernard m 90 d 8 G
 Berman Berko m 79 ss 15 K
 Brokman Maurycy m 78 d inż 15 Ch

Czerniak Felcja m 84 DF 8 Fi Ch
 Cygielstreich Stelanja m 94 m 7 P
 Eiger Lucyna 86 d 8 Fr
 Essigman Norbert m 95 d 8 L
 Frankiewicz Konrad 97 ef 8 Gi
 Glass Janina m 91 d 5 M
 Goldsobel Hilary m 79 a 11 Fr
 Gross Aron m 78 ef 10 Jud
 Halpern Teodor m 90 d 6 Ł
 Hurwicz Abraham m 89 d 4 H
 Kantorowicz Samuel m 65 — 27 R
 Kirszenbaum Mojżesz m 86 — 18 R
 Krakowiak Józef b 900 wf 4 Gi
 Kunowska Teofila m 94 m 5 Prz
 Kunowski Dawid m 89 a 6 M Fi
 Lubliner Szymon m 79 d 8 S
 Łazebnik Mowsza m 79 — R
 Makowska Dora m 93 ss 8 N
 Marciniak Helena 91 3lu 8 P
 Medres Michał m 75 d inż 18 Fi
 Młynarzowicz Mojżesz m 85 a mal 10 Ry
 Popoll Eugenjusz ew 90 d 11 H
 Rakowski Hirsz m 90 — 9 H
 Sak-Rabinowicz Maurycy m 77 a 14 N
 Szwed Lewi m 91 d inż 4 M Fi
 Szyłmanowicz Owsiej m 88 a 6 M
 Tenenbanm Szymon m 92 a 8 Prz
 Wolfowicz Abram m 91 a 6 H
 I. Bokser Józef — — — —
 S Feldsztejn Mojżesz — — — —
 S Szlifsztajn Róża — — — —
 S Machlis Róża — — — —

45. Gimnazjum męskie ul. Leszno 14
 wł. Finkiel Jakób
 hum. p. 8. 9. 269. O. — niepełne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Gimnazjum zostało założone w r. 1915.
 Dyr. Finkiel Jakób m 85 d inż 12 M T1 Ch
 Adamczewski Stanisław 83 DF 16 P
 Blausztajn Dora m 89 a mal 15 Ry
 Elbaum Feliks m 84 d 8 N
 Flatau Feliks m 93 4lu 8 M
 Finkielstein Leon m 94 4lu 8 H P
 Heymanowa Bronisława 85 d Sorb 9 Fr
 Glikson Helena m 94 d 7 Prz
 Gutman Rafał m 82 3lu 19 Jud
 Hildebrandowa Sabina m 96 nd 8 G
 Holcman Józef m 87 a 8 M
 Klementynowski Dawid m 96 d 6 Prz
 Moronowiczowa Felcja m 92 d 8 P H
 Birencweig Bronisława m 99 ip 3 P
 Nizenberg Michał m 86 ef 8 Gi S
 Osikowski Wincenty 69 a 30 Ł
 Front Helena m 92 ss — K
 Rozenblum Aleksander ew 83 d 4 M Pi
 Rabinowicz Samuel m 69 — 32 Jud
 Muszkat Adoll m 89 d 7 H
 Lachs Hilary 82 d 7 Fi

Szadkowska Felicja — — — —
Zalcman Jakób m 91 — 5 Hb
L Fryde Jakób m 75 d 22 Hlg
S Finklówna Estera — — — —

46. Gimnazjum męskie, ul. Miodowa 5
wł. Kryński Szymon
mat.-przr. p. 8. 11. 366. O — niepełne pra-
wa gimnazjum państwowego

Gimnazjum zostało założone w r. 1908.

Dyr. Kryński Michał m 88 d inż. 13 Ch Fi
Blumazłajn Eljasz m 89 d 12 M Fi
Berebejczyk Izrael m 80 km 10 S
Berkman Izaak m 79 — 16 Hb
Berman Berko m 79 ss 15 K
Bergazyń Róża m 95 m 6 P
Dawidowicz Abram m 65 km — S
Falkowski Henryk 93 m 5 —
Gołaszewski Władysław 78 a mal 10 Ry K
Handelsalz Eljasz Sruł m 78 — 22 Hb
Kobyliński Tadeusz 92 d 4 H
Kremer Benjamin m 87 ss 13 R Hb
Niemczyński Julian 97 a 3 P
Piryński Arsenjusz 80 d 19 Ch Prz
Peszke Ignacy ew 77 d 7 H
Rozman Emilia ew 93 m 8 N
Rozenberg Dawid m 900 wł 7 Gi
Rozenszadt Joachim m 82 of 7 M
Smiśniewicz Zofja 96 2lu 9 Prz
Wiejowski Leon 88 d 11 N
Wojęński Teofil 90 a 7 P
Wolke Ludomir 82 d 15 M
Wyszyński Bernard m 68 nd 23 Hb
Zaleski Karol 77 d 17 Fr
L Finkielkrant Marceli m 66 d 16 Hlg
S Markin Aron — — — —
S Gościnnia Paulina — — — —
S Wojciuk Tadeusz 93 2lu 1 —

47. Gimnazjum koczukacyjne, ul. Orla 11
wł. Buki Felicja
mat.-przr. p. 6. 7. 52. 177 — niepełne pra-
wa gimnazjum państwowego

Gimnazjum zostało założone w r. 1917.

Dyr. Buki Felicja m 85 d 14 Prz
Cygowa Tekla b 88 3lu 8 Prz
Cukier Melanja m 89 ss 7 P
Ehrenrajch Aleksander b 92 a 8 H
Frucht Bela — — — —
Frejlich Kazimierz 90 a 10 M
Gutman Sabina b 83 nd 16 M
Goldflus Stanisław m 94 d 8 Ch
Herszberg Teresa m 92 of 7 Pr
Herman Balbina — — — —
Hayman Bronisława ew 84 d 10 Fr
Herszberg Henryk m 98 a 2 Fi
Hildebrand Władysław m 900 4lp 1 M
Kuczborska Zofja — — — —

Mandelbaum Bernard ew 88 m 4 P
Pacewicz Bronisław 81 of 7 Pr
Rozenbaum Ignacy b 96 m 2 Fr
Szuldberg Anna m 96 d 6 Prz
Szlozberg Róża m 95 of ss 9 Ry Pr
Wilczyńska Julja m 80 nd 16 G
Zygelman Franciszka m 96 km 8 S
Wajdenfeld Bronisława m 96 km 8 S
L Heller Anna — — — —

48. II Miejskie Gimnazjum żeńskie.

nl. Hoża Nr. 27. Nr. tel. 226-42.
wł. Magistrat m. Warszawy
hum. p. 4. 4. 0. 154. — pełne prawa gimna-
zjum państwowego.

Gimnazjum powstało na mocy uchwały
Rady Miejskiej z dn. 14 kwietnia 1921 r.
W r. szk. 1922/23 posiadało klasy II — V,
jednakże rok rocznie zamykana jest klasa
najniższa, a na jej miejsce otwierana jest kl.
wyższa — w ten sposób gimnazjum prze-
kształca się na gimnazjum wyższe (V—VIII
klasy).

Dyr. Chelmiński Jarosław ew 81 d 17 Prz Fi
Chelmińska Julja 89 nd 8 H
Dobrzańska Zofja 73 a 21 Fr
Galecki Karol 66 krr 15 Pr
ks Kozłowski Feliks 86 d 15 R
Rochanowicz Małgorzata 97 wł 2 Gi
Łukowska Urszula 94 ss 8 Prz G
Mac-Relley Alicja 96 of 4 Ry
Niemiec Franciszek 89 a 12 P I.
Przyzyci Leon 87 km 14 S
Reyszer Helena ew 68 nd 34 N
Szczepański Józef 52 d 22 M
Szymborski Mieczysław 73 kin 2 S
L. Płoszko-Zalewska 88 d 4 —
S Waciórska Kazimiera 98 — —

49. Gimnazjum żeńskie, ul. Targowa 63
wł. Arndtowa Marja
hum. p. 7. 7. O. 226 — bez praw gimnazjum
państwowego

Szkoła założona w r. 1890 przez Kuba-
szewską, w r. 1916 przeszła w posiadanie
Marji Słońskiej. Od r. 1922 prowadzi szkole
p. Marja Arndtowa.

Dyr. Arndt Mieczysław 80 cM Fi 19 Fi
Chanecki Jan 78 d 19 H
Czarnecki Henryk 68 m 6 N
Dembowska Janina 96 a 6 P
Felborska Felicja 95 a 3 M Fi
Jaczewski Stefan 90 a 6 G Prz
Kirchnerówna Wanda 91 nd 13 P K
ks Krocin Eustachy 72 sd 11 R
Lichtensztein Gustaw 76 d inż 6 Fi Ch
Palmowska Antonina 88 a 16 Pr
Pawlowska Marja 91 a 12 Fr

Pietrzykowska Helena 65 d 13 R
Poczebottówna Jadwiga 88 a 15 M
Ratnyszyński Wojciech 78 km 21 S
Rodkiewicz Julja 74 nd 7 P H
Siedlecka Wanda 90 a mal 4 Ry K
Starowicz Jerzy 90 d 8 Ł
Trzczińska Bronisława 96 wf 5 Gi
L Paszkowska Witolda 83 d 1 Hig

50. Gimnazjum żeńskie, ul. Krakowskie
Przedmieście 6
wł. Sabina Chmielewska-Tegazzo
humanist. p. 8. 8. 0. 288. — pełne prawa gim-
nazjum państwowego.

Szkola założona w r. 1887.

Dyr. Chmielewska — Tegazzo Sabina 69 ss
35 G

Brodzka Stefania ew 80 dSorb 15 Fr
Chamska Tekla 75 ng 2 Fr
Dewitz-Rossicow Wanda 91 d 5 N
Kononowicz Stanisława 97 ss 4 N
Konowski Antoni 85 nd 18 M
Kryńska Irena 91 d 10 P
ks Krawczyk Jan 88 d 6 R
Leszczyńska Marja 96 3lu 4 Fi
Laudyn Jan 96 4lu 4 H
Miller Jan 90 d 9 P
Maciuszewska-Jastrzębka Jadwiga 85 ef ss
17 K

Morawska Marja 80 ip 18 G
Mrozowska Marja 83 a mal 4 Ry
Mielecka Zofja 81 ef ss 1 Pr
Nowicka Marja 86 3lu 10 P
Prylke Marja 92 d 9 M Fi
Rusinkówna Stefania 96 ss 8 —
Włodarczyk Marja 98 m 3 R
Rolstادتowa Marja 901 3lu 2 Prz
Ryżńska Janina 93 d 10 Fr
Regński Antoni 95 d 2 Ł
Stajewska Marja 84 m ef 13 Gi
Sadowska Kamilla 69 d 6 M Fr
Stern Stanisław ew 78 km 23 S
Wiewiórska Helena ew 88 m 11 H
Wójłowicz Ryszard 93 l inż 4 Fi Ch
Tegazzo Marja 69 ss 35 —
L Zolyńska Marta 83 d 2 Hig
S Żółłowska Ryszardyna 92 ss 8 —

51. Gimnazjum żeńskie, ul. Piękna 28, Nr.
tel. 73-60
wł. Towarzystwo Szkolne „Dzieci Marji“
hum. p. 8. 8. 0. 420. — niepełne prawa gi-
mnazjum państwowego.

Szkola powstała w roku 1908, jako Szko-
ła Normalna (na wzór szkół szwajcarskich).
W r. 1916 została przez Wydział Oświecenia
Komitetu Obywatelskiego przekształcona na

siedmioklasową. W r. 1918 założycielka i
właścicielka szkoły, Zofja Wołowska, prze-
kazała ją na własność Towarzystwu Szkol-
nemu. W r. 1919 otworzono klasę ósmą.

Przel. Wołowska Zofja 67 ip 31 Pe
Alchimowiczówna Zofja 92 a 6 Fi
Bohaszewiczowa Marja 71 ip 27 G
Branliński Zygmunt 83 d 7 M
Falkiewiczowa Stanisława 76 ef 28 Gi
Furmanik Józef 67 km 37 S
Furmanik Stanisław 96 d 2 P
Gołowska Kazimiera 79 ss 18 Pr
Górkiewiczowa Julja ew 83 d 20 Fi
Heinemann Ella ew 95 d 7 Fr
Hrynkiewiczówna Marja 97 ss 9 M
Jerlecka Julja 81 ef 17 R
Kamieńska Felicja 92 ip 14 M
Kolodziejczyk Józef 92 a 8 Prz
Kozielewski Kazimierz 84 a 16 Ł
Kraśńska Zofja 82 d 2 Prz
Kruszyńska Jadwiga 80 m 18 Prz
Kryńska Irma 91 d 10 P
Mielczarska Władysława 96 ip 8 G
Nowicki Eustachy 85 d 14 H
Piotrowska Eugenia 90 nd 15 —
Pniewska Eugenia 88 nd 14 —
Ryś Lucjan 87 d 15 Ł
Roman Zofja 63 a mal 29 Ry
ks Ruran Antoni 92 d 2 R
Rzepko Władysław 54 km 30 S
Stawińska Marja 88 nd 14 —
Szczepkowska Henryka 82 d 33 H
Szpadkowski Adam 62 d 33 H
Tomczyńska Helena 96 2iu 9 H
Trzczińska Jadwiga 71 ip 31 P
Tysska Aldona 91 ef 7 Hig
Wandeltowa Zofja ew 94 ef 5 Gi
Winnicki Leonard 90 ip 13 H
Zajączek Adela 79 ef 18 Fr
l. Rościszewska Wacława dr. 61 d 31 Hig
S Gołkowska Józela 93 sn 10

52. Gimnazjum żeńskie, ul. Chłodna 15
wł. Gaczeńska Regina i Kacprowska Ewelina
hum. p. 8. 10. 0. 361 — pełne prawa gi-
mnazjum państwowego.

Szkola założona w r. 1918.

Dyr. Gaczeńska Regina 72 ss 35 R
Kacprowska Ewelina 83 ss 23 Fr
Chłudziska Marja 83 nd 20 N
ks Gloeb Feliks ew 85 d 11 R
Grochowska Marja 98 a 7 H
Grosser Marja 65 km 11 S
Jabłońska Amelia 93 ss 10 Gi
Kleindienst Halina ew 94 3lu 10 G
Kniechowicka Jadwiga 90 ss 11 Prz
Kochański Aleksander 84 a 17 M

Kolczyńska Ludwika 9; 4lu 7 P
 Lysakiewicz Józefa 84 d 8 G
 Makowski Stanisław 86 a Fi Ch
 Otto Władysław 82 km 13 S
 Pawlicki Alfred 90 d 5 Ł
 Przybyszewski Czesław 79 2lu 18 P
 ks Rek Józef 83 d 8 R
 Serejski Marjan 97 4lu z II
 Serebacka Apolonia 70 nd 36 R Fr
 Sowińska Maria 82 3lu 17 H Fr
 Staweno Józefa 81 ef 13 Pr
 Strońska Helena 80 ss 20 M
 Walewska Maria 84 ss 17 P
 Wąsowicz Maria 96 ef 3 Ry
 Wyrzykowska Eugenia 87 ss 16 K
 Zborowska Matylda 93 a 7 P
 L Boremska Maria — — —
 d Goczałkowska — — —
 S Karwowska Maria — — —
 S Kacprowski Władysław — — —

53. Gimnazjum żeńskie, ul. Senatorska 30
 wł. Gałatnicka Józefa i Krasuska Joanna
 hum. p. 8. 11. O. 390 — pełne prawa gi-
 mnazjum państwowego

Szkola założona w r. 1884.

Dyr. Gałatnicka Józefa 61 ng 38 H
 ks. Suski Jan 88 d 8 R
 Krasuska Joanna 67 ng 37 H
 Cieślak Wanda 95 d 6 M
 Starzyńska Władysława 89 3lu 13 M
 Galle Henryk 72 d 25 P
 Matkowska Maria 85 ip 15 P
 Wilczyńska Aniela 61 ss 39 P
 Lalik Zygmunt 89 d 11 M Fi
 Wachowski Kazimierz 73 a 18 H
 Cieślowski Romuald 82 a 19 M Fi
 Krupkowska Maria 90 DF 7 P Ł
 Poźniak Władysława 86 m 13 Prz
 Mędrkiewicz Halina 95 d 7 Prz
 Szukszianka Janina 88 a 10 Fr
 Czyżowa Matylda 71 m 32 Fr
 Hancke Jemmy 77 ng 23 N
 Kamieńska Katarzyna 89 nd 15 G Prz
 Domanińska Władysława 84 d 8 II G
 Balicka Magdalena 71 ss 32 Pr K
 ks. Głoch Feliks ew 85 d 10 R
 Pietrzykowska Helena 75 m 15 P II
 Pieślak Zofia 72 m 32 P
 Kowalska Stelania 93 wf 6 Gi
 Rzepko Władysław 54 km 30 S
 Łysakowski Jan 68 km — S
 Palmowska Nina 88 ss ef 16 Pr
 Babińska Jadwiga 65 a mal 8 Ry
 Twarowska Leokadja 51 a mal 21 Ry
 Popoff Eugenjusz ew 90 a 15 H
 Ilińska Oktawja 76 ss 19 Pr
 L. Biehler Matylda 81 DM 17 Hig
 S Bakowska Aleksandra — — —

54. Gimnazjum żeńskie, ul. Moniuszki 8,
 Nr. tel. 66-52
 wł. Gepnerówna Halina i Garbowska Zofja
 hum. p. 8, 10. O. 343 — pełne prawa gi-
 mnazjum państwowego

Gimnazjum istniało przed rokiem 1901,
 jako szkoła sześcioklasowa. W r. 1909 otwo-
 rzoneo kl. 7-a, a w r. 1916 kl. 8-a. Do roku
 1901 właścicielką była Stanisława Łapińska.
 Dyr. Gepnerówna Halina 80 a ip 23 P
 Bielówna Lucyna ew 85 nd 19 N
 Dusoge Maria ew 91 ss wf 8 Gi
 Garbowska Zofja 64 2lu 41 Fr R
 Rndzińska Zofja 85 ip 11 P
 Roszkowska Stefania 91 3lu ip 13 P
 Tomezycka Apolonia 81 3lu ip 20 P H
 Zboromirska Jadwiga 900 m 4 —
 Znatowiczówna Zofja 90 3lu 14 Prz
 Zwierzchowska Janina 93 ss — —
 Borowiecka Maria 75 ip 24 M
 Beranek Roman 82 d 15 G
 Bobińska Jadwiga 65 a mal 7 Ry
 Dołgoszewski Aureli 63 2lu 15 P Ł
 ks. Eysymont Stefan 86 d 10 R
 Gomolińska Maria 66 a 31 H
 Graszewski Aleksander — a — Fi
 Heinemanówna Ella ew 96 d 6 Ł
 ks. Haze Antoni 80 sd 13 R
 Kopczewski Władysław 88 a 8 P Ł Pi
 Krüger Henryk ew 93 a 6 M
 Lipińska Bronisława 79 km 14 S
 Popoff Eugenjusz 90 d 11 H
 Roguska Natalia 73 ef 15 Pr
 Skibińska Olimpia 60 — 23 K
 Szygellowa Zofja 85 3lu ip H
 Szwarcówna Zygmunt 60 a 33 Fr
 Tworkowska Janina 99 wf 1 Gi
 Witwińska Wanda 93 ip 8 M
 Zadarnowska Natalia 89 2lu 15 Prz
 Zagrodzki Feliks 75 d 18 Fi
 I. Świętochowska Ludwika 79 d 11 --
 S Grabowska Irena 92 ss — —

55. Gimnazjum żeńskie, ul. Mazowiecka 4,
 Nr. tel. 410-20
 wł. Hoene-Przesmycka Aniela
 hum. p. 7. 8. O. 286 — niepełne prawa gi-
 mnazjum państwowego z zastrzeżeniem

Gimnazjum powstało w r. 1886, liczyło
 początkowo klas IV, w latach następnych
 otwarte zostały kl. V i VI, a w r. 1911 kl. VII.
 Od założenia szkoły pozostałe pod kierun-
 kiem obecnej właścicielki.

Dyr. Przesmycka Aniela ew 67 2lu ng 37 Fr
 Brzeska Gabriela 97 ss 6 Fr
 Ciemnołowska Władysława 78 nd 23 P M
 Chybalska Kamilla 92 ip 10 II P

Dudzińska Weronika 92 nd 9 M
 Dutkiewicz Wanda 81 nd 18 Prz G
 Engelman Felicja 97 w 6 Gi
 Follak Emil ew 89 d 9 Prz
 Furmanik Józef 67 km 37 S
 Gabzewicz Marja 88 nd 6 Fr
 Grodecki Paweł 89 d inż 14 Fi
 Granzow Waclaw ew 87 ef 8 Ry
 Grzybowska Janina 97 ss 3 —
 Hausman Roberta 75 a 9 N
 Jocz Serafina 82 a 9 H
 ks. Jackowski Leon 83 sd 2 R
 Konderski Stanisław 98 a 2 P
 Kurpielewski Tomasz 92 a 8 P
 ks. Loth August ew 69 d 31 R
 Łabęcka Janina 79 ss 22 R
 Morawska Stanisława 85 nd 16 P
 Romanowska Aniela 74 ss 18 Pr R
 Szago Eugenia 77 nd 26 Fr
 Rzepko Władysław 54 km 30 S
 Stankiewicz Zygmunt 84 d 16 M
 Stelański Witold 93 DF 10 Fi Ch
 Samotycha Aniela ew 78 d 23 Prz
 Sikorska Marja 80 ss 8 Ry
 Żurkowski Aleksander 66 DM 7 Hig
 L. Betcher Marja ew 78 DM 12 —

56. Gimnazjum żeńskie, ul. PL Trzech Krzyży 18

wl. Jakubowska Anna
 hum. p. 8. 9. 0. 390 — niepełne prawa państwowego gimnazjum

Założone w r. 1918.

Dyr. Jakubowska Anna 75 d 8 G
 ks. Adamski Roman 74 sd 3 R
 Boleski Andrzej 77 a 13 P
 Csernak Zofja 89 a 14 Fr
 Dunin Helena 88 ss 6 P
 Goździcka Józefa 67 nd 54 K Ry
 Grabowska Kazimiera 92 3lu 8 Prz
 Grabowski Józef 90 d 8 Ł
 Jakubowski Jan 74 d 18 H
 Karpowicz Marja 69 km 15 S
 S Kistelska Zofja 900 3lu 4 —
 Kobrzyński Zygmunt 93 a 4 M
 Kociejowski Władysław 81 d inż 3 Prz
 Kopańska Anna 66 3lu 4 R
 Kopańska Zofja 87 a 12 Fr
 Łatkowska Antonina 88 d 14 Fi M
 Mally Janina 97 3lu 2 P
 Markowska Marja 86 nd 13 N
 Nalecz Włodzimierz 65 a mal 22 Ry
 Podgórska Kazimiera 901 2lu 3 P
 Pogorzelska Eugenia 901 3lu 4 Prz
 Rewerska Jadwiga 98 w 6 Gi
 Sachs Stanisław 84 DF 12 Fi
 Sosnkowski Henryk 55 d 12 M
 Świętosławski Wojciech 81 d inż 14 Ch
 Witwiński Romuald 90 d 7 M

Woliński Janusz 94 d 4 H
 Wołczyńska Ludwika 88 d 6 P
 Wojnarowska Anna 67 nd 37 M
 Zakrzewska Emilja 93 nd 9 Fr
 L Szakowski Tadeusz 67 d — Hig

**57. Gimnazjum żeńskie, ul. Nowogrodzka 58
 wl. Statkowska z Jankowskich Julja.**

hum. p. 8. 8. 0. 280 — niepełne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem

Gimnazjum powstało w r. 1900 jako szkoła 4-ro kl., z biegiem czasu przekształcona drogą stopniowego otwierania klas wyższych, na gimnazjum 8-io klasowe. Do r. 1920 szkoła pozostawała pod kierunkiem właścicielki. W r. 1919 20 kierował szkołą dr. Albert Dryjski, od r. 1920 21 — W. Jezierski.

Dyr. Jezierski Waclaw 69 d inż 8 —
 Statkowska Julja 76 nd 31, przelożona
 Chodynicka Bolesława 72 nd 13 H P
 Cykowska Zofja 76 — 13 R K
 Cassi Aleksandra 94 ef 9 Pr
 Galecki Włodzimierz 88 a 15 P
 Jezierska Stanisława 76 — 8 P M
 Kaczyńska Marja 87 a 10 H
 Laure Józef ew 81 d 13 M
 Merecka Helena 73 km 8 S
 Mickiewicz Marja 74 a mal 20 Ry
 Marconi Karol ew 84 d inż 15 Fi
 Ossowska Helena 94 d Sorb 16 Fr
 Ostromecka Marja 60 nd — Fr
 ks. Ruran Antoni 92 d 2 R
 Rzepko Władysław 54 km 30 S
 Ślósarska Marja 77 nd 31 P
 Przeł. Statkowska Julja 76 nd 31
 Szpotańska Irena 84 a 2 Prz
 Węglińska Władysława 98 w 9 G
 Woroniecka Bolesława 66 nd 33 —
 Zajdler Halina 70 nd 37 M
 Zetowski Stanisław 94 DF 11 P
 L. Luniewska Felicja 85 d 13 —
 d Sęczkowska Amelja 96 d 8 —
 S Kalinowska Aniela 72 — 26 —

**58. Gimnazjum żeńskie, ul. Elekoralna 11
 wl. Jędrzyckowska Wiktorja**

hum. p. 8. 10. 0. 392 — niepełne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem
 Gimnazjum powstało w r. 1909, jako

siedmioklasowe, uzupełnione w r. 1919 dzięki otwarciu kl. ósmej. Do r. 1919 kierowała szkołą Wiktorja Jędrzyckowska, od r. 1919 Zygmunt Salinger.

Dyr. Salinger Zygmunt ew DF 12 H
 Jędrzyckowska Wiktorja 82 m 24 R H
 Chodasiewicz Marja 83 d 17 Fr

Elzykówna Stanisława 76 nd 23 M
 Jędrzykowska Franciszka 72 ss 23 Prz.
 Koelichen Stefania ew 95 3lu 4 H G
 Karopówna Marja 99 2lu 6 P
 Rubach Helena 89 3lu 15 P
 Szumowicz Marja 90 a 17 Prz
 Baderowa Ewa 91 a 5 Ł
 ks. Bokalski Maksymilian 71 d 17 R
 Galecki Włodzimierz 88 a 15 P
 Górecka Antonina 89 ss 7 Pr
 Kurzawiński Edward 84 ss 13 Gi
 Lysakowski Jan 68 km 27 S
 Myśluborski Henryk 86 d 15 Ł
 Poewbutówna Jadwiga 88 2lu 15 M
 Purzycki Julian 87 d inż 1 M
 Rozbicka Mieczysława 94 a mal 7 Ry
 Salingerowa Rafaela 89 a 8 N
 Szczepny Waclaw 83 a 15 Fi Ch
 Winawer Adolf 80 d inż 17 M
 L Czarkowski Hieronim 69 d 8 —
 S Jocz Halina 81 3lu 3 —
 Budkiewicz Janina 96 6ln 3 Pf

59. Gimnazjum żeńskie, ul. Złota 47
 wł. Kaczorowska Stefania
 hum. p. 7. 7. O. 208 — niepełne prawa gi-
 mnazjum państwowego z zastrzeżeniem

Gimnazjum objęła obecna właścicielka po
 Marji Kiełlińskiej w r. 1904, jako trzyklasowa
 szkołę. Stopniowo uzyskując koncesję, w r.
 1916 szkoła liczyła klas 8, jednakże następ-
 nie, z powodu małej frekwencji uczniów, zo-
 stała przekształcona na gimnazjum 7-io kla-
 sowe filologiczne.

Dyr. Kaczorowska Stefania 68 m nd 45 —
 Białowiejska Wanda 91 ss 12 P H
 Blumenthalówna Halina 86 ss 7 Prz G
 Goldmanówna Anna 98 ss 4 M
 Narkiewiczówna Eugenia 69 ss 28 Fr
 Uziembłowa Marja 85 a 16 M
 Segetówna Zofja 900 ss 3 Gi
 Bednarska Janina 87 ss 16 N
 Baczyński Stanisław 90 a 8 P Ł
 ks. Czajkowski Eugeniusz 71 sd 15 R
 Dobrowolski Julian 90 km 7 S
 Dybczyński Bronisław 87 a mal 4 R
 Jackowski Zbigniew 84 2lu 11 H
 Jacuńska Wacława 86 ss 17 Fr
 Konopnicki Władysław 82 d 13 Ł
 ks. Osiński Władysław 75 sd 13 R
 Piechowska Janina 900 ss 3 Prz
 Roguska Natalja 74 ef 15 Pr
 Stefański Aleksander 93 a 8 Fi Ch
 L Wagner Kazimierz 76 d 21 Hig
 S Żuraniecka Stanisława 900 ss 5 —

60. Gimnazjum żeńskie, ul. Złota 38, Nr.
 tel 133-07
 wł. Kazimiera Kochanowska
 hum. 8. 8. O. 309 — niepełne prawa gi-
 mnazjum państwowego

Szkoła powstała w r. 1905, jako siedmio-
 klasowa. W r. 1916 dodano klasę ósmą.

Przeł. Kochanowska Kazimiera — 4lu 21 H
 Baczyńska Helena 88 d 8 G
 Bobakowska Irena 86 m 11 R Fr K
 Brodzka Stefania ew 80 d 23 Fr
 Chojecki Leon 58 km 16 S
 Chorzelska Justyna 87 d 5 P M
 Cernakowa Zofja 89 ef 16 Fr
 Danyszka Małgorzata 86 d 10 Prz
 Gawlikowa Henryka ew 96 2lu 8 G
 Jaroszyńska Zofja 93 ef 11 Gi
 Kacicka Wanda 96 2lu ip 7 P H
 Karczewski Stanisław 78 d 18 Prz
 Kornbergerówna Henryka ew 94 ip 10 P
 Lewińska Marja 86 d 17 M
 Leśniewski Czesław 88 d 9 H Ł
 Litkówna Eleonora 900 a mal 1 Ry
 ks. Lubański Walenty 76 ip 23 R
 Majewski Witold 96 d 1 Fi
 Mieczyska Wanda 91 km ef 8 Gi
 Miller Jan Nepomczen 90 d 9 P
 Oleszkiewicz Mieczysław 90 d 6 M
 Oleszkiewicz Tadeusz 88 d 6 Fi
 Pecnikówna Eugenia ew 88 ef 17 N
 Pęska Janina 90 nd 8 R M Pr
 Ryczerówna Kazimiera 93 nd 9 M K
 Szpotański Tadeusz 83 d 8 Ł H
 Śleszyński Wacław 83 d 12 M
 Tolwiński Gabriel 69 d 25 M
 Wojciechowski Feliks 82 d 13 P Ł
 L dr. Betcherówna Marja 78 d 12

61. Gimnazjum żeńskie, ul. Wiejska Nr. 5,
 wł.: Kowalczykówna Jadwiga i Jawarkówna
 Jadwiga.
 hum. p. 8. 9. O. 279. — pełne prawa gimna-
 zjum państwowego.

Szkoła założona w r. 1903.

Dyr. Kowalczyk Jadwiga 74 nd 19 P
 Jawurkówna Jadwiga 79 ss 19 R
 ks. Szwejnec Edward 87 a 10 R
 Bednarska Janina 87 3lu 16 N
 Brodzka Marja 91 a mal 3 Pr Ry
 Cierniak Zofja 91 a 5 Ł Gr
 Dehnel Janina 85 a 11 H
 Dobrowolski Jan 86 DF 11 Prz
 Doroszevska Zofja 900 3lu 4 —
 Ehrenteucht Marja 68 ss 5 —
 Ehrenteucht Jan — — —
 Gomolińska Marja 66 a 30 H
 Gościwicz Jadwiga 81 4lu 17 H
 Haberkant Wanda (z gimn. Kr. Jadwigi) Prz

Jaruszewska Elżbieta 86 nd 8 M
 Jezierska Irena 78 m 18 M
 Jawurkówna Marta 83 — 17 —
 Karpowicz Wanda 97 4lu 1 Prz
 Kruszczyńska Zofia 71 km 1 S
 Kulczycki Stefan 93 a 5 M Fi
 Laudy Zofia 94 d 7 P
 ks. Löffler Bronnion ew 95 d 1 R
 Malczyńska Helena 71 d 12 Fr
 Manteuffel Jerzy 900 3lu 1 Ł
 Rachalewska Halina 91 3lu 8 Prz
 Rościszewski Jerzy 96 a 3 Ł Gr
 Rudnicki Juliusz 81 DF d inż 13 M
 Rylkówna Marja ew 85 ip 18 G N
 Siemaszkówna Marja 93 nd 13 Prz
 Stolażewicz Jadwiga 80 ss ef 18 Gi
 Świacka Blanka 79 ss 25 Fr
 Szepielowska Eugenia 86 a mal 7 Ry
 Wójtowicz Janina 90 ss 2 M
 Wójtowicz Władysław 74 d 17 M
 Zienkowska Zofia 76 ss 26 K
 Zdanowicz Józefa 86 ss 20 —
 L. Zabczyńska Adela — — —
 S Bilkowska Irena — — —

62. Gimnazjum żeńskie, ul. Koszykowa Nr. 11b, wł. Kudasiewicz-Koltoniakowa Zofia. mat.-przyp. p. 7. 10. O. 273. — niepełne prawa gimnazjum państwowego. Szkoła założona w r. 1899.

Dyr. Kudasiewicz-Koltoniakowa Zofia 64 nd 138 G
 Aksman Aniela 902 wł 2 Gi
 Bunówna Emilia 82 nd 12 N
 Czerwińska Marja 92 d 3 Fi Ch
 Charytańska Elżbieta 95 a 7 P
 Dobrzańska Stefania 901 3lu P
 Dmowska Zofia 900 3lu 1 P
 Herlaine Janusz 89 d 7 Fr P
 Hirszenfeld Kazimierz 93 ef 5 M
 S Koltoniak Ludwik
 Kozerańska Elżbieta 901 m 1 Fi
 Kahlowa Wanda 88 km 9 S
 Kucharska Władysława 83 ss 2 R
 ks. Mystkowski Stanisław 92 d 5 R
 Mezyng Stanisław 85 a mal 7 Ry
 Miernik Józef 97 a 3 M Fi
 Pilewicz Marta 94 d 7 Prz
 Purówna Anna 95 nd 9 M
 Proniewski Grzegorz 82 d 15 Ch
 Ryg Zofia 84 ef 4 R
 Rostkowska Lucyna 96 d 5 M
 Szymanowska M 88 nd 11 R H
 Sknpińska Leokadja
 Sotlys Miłosz 95 m 6 G
 Sobolewska Anna 902 m 1 P
 Tymecka Marja 63 nd 16 Fr
 Wojciechowska Jadwiga 96 a 2 H
 Zawadzka Aniela 95 d 8 Fr
 L. Paszkowska Witolda 83 d — —

63. Gimnazjum żeńskie, ul. Senatorska Nr. 6, wł. Lange Władysława. hum. p. 8. 11. O. 387 — niepełne prawa gimnazjum państwowego.

Gimnazjum powstało, jako 4-ro klasowa szkoła żeńska przed rokiem 1884. W r. 1919 przybyła kl. ósma i szkoła przekształciła się na 8-io kl. gimnazjum. Właścicielkami były pp. Brzezińska, Kosmowska, Grochowska, Marja Lange, a od r. 1919 Wł. Lange. Dyrektorem był w r. 1918/19 Józef Jaroszyński.

Dyr. Lempicka Elżbieta 76 d 18 Fi Ch
 Detkensówna Stefania 88 nd 19 Prz
 Hugnes Janina 87 4lu 12 Ch
 Lalił Zygmunt 89 d 10 M Fi
 Lange Władysława 52 — — R K przełożona
 Mannowa Wacława 84 d 3 Fr
 Omylińska Zofia 83 ss 6 M
 Ryglowa Wanda 92 ss 12 M
 Władichówna Zofia 92 m 16 Prz
 Żorawska Jadwiga 96 m 8 P H
 Chanecki Jan 78 d 19 H
 Chelchowska Wacława 901 m 1
 Cichowska Józefa 95 krr 8 Pr
 ks. Dembowski Marjan 85 sd 10 R
 ks. Dellens Edward 85 sd 15 R
 Elzenberg Anna 61 ss 15 N
 Grodzińska Wacława 75 ss 16 Gi
 Hancke Jerzy 77 ss 23 N
 Kahlowa Wanda 88 km 9 S
 Kozicki Aleksander ew 83 a 15 Ł
 Kuczyńska Jadwiga 49 ss 45 Prz G
 Landy Zofia 94 d 5 P
 Lenartowska Eugenia 66 ss 19 P H
 Rzepko Władysław 54 km 30 S
 Twarowska Leokadja 51 nd 18 Ry
 Wasieniczowa Marja 96 ef 3 Ry
 L. Jankowska Halina 92 d 1 —
 S Szwantnerowa Zofia 77 ss 3 —

64. 4-o kl. szkoła średnia, ul. Leszno Nr. 50, wł. Lipska Marja. mat.-przyp. p. 4. 6. O. 145. — bez praw gimnazjum państwowego. Założona w r. 1909.

Dyr. Lipska Marja 72 m 27 M
 ks. Chojecki Michał 93 sd 7 R
 Chwalibozanka Regina 79 m 3 Prz
 Dojczmanówna Natalia ew 85 ng 21 N
 Grochowski Eugeniusz 85 ng 11 M
 Jarząbkówna Helena 900 ss 3 H
 Kobylińska Wanda 93 2lu 8 P
 Lipska Jadwiga 79 m 23 G
 Luniewska Amelia 94 ss 7 P
 Merecka Helena — — —
 Paczowski Eugeniusz 91 ss 7 M
 Świacka Blanka 79 ss 25 Fr
 Snochowiecka Helena 95 a 5 Prz G

Szepietowska Eugenia 96 ef 7 Ry
Skibińska Olimja 60 — 27 Ry
Trzciska Bronisława 96 wf 5 Gi
Wawrzeńczykówna Zolja 98 ss 3 H
Zborowska Matylda 98 4lu 7 H
L Babski Stanisław 80 d 16 Hlg

65. Gimnazjum żeńskie, Praga nl. Kępna
Nr. 17, Nr. tel. 297-66, wł. Majewska Eliza.
hum. p. 8. 8. 0. 298. — niepełne prawa gimnazjum państwowego.

Gimnazjum powstało w r. 1898, jako trzyklasowa szkoła, następnie uległo przekształceniu na szkołę 7-io kl., a w r. 1916 na 8-io kl. gimnazjum. Do r. 1920 gimnazjum prowadziła założycielka Z. Łabusiewiczówna.

Dyr. Majewski Władysław 81 DF 13 Fi
Majewska Eliza 81 m 23 Fr, przełożona
Baryszowa Helena 95 a 5 Ł
Brenneisen Alicja ew 87 m 8 G
Chodakowska Zolja 95 ss 7 N
Dobrowolska Helena 95 m 7 M
Gilewiczówna Anna 97 m 7 P
Górdzikówna Stanisława 95 — 6 R
Henneberg Walentyna 85 m 11 Fr
Lewandowska Marja 96 m 2 Prz
Szulcówna Marja 90 d 15 P
Srocka Julja 74 m 9 M
Socharska Jadwiga 72 m 15 Ry
Tangosiówna Helena 98 ss 7 P
Wędrzysłowska Anna 89 m 1 H
Zmigryder Mieczysław m 67 d inż 7 M
Gostomska Leonja 79 — 29 Pr
ks. Gloeh Feliks ew 85 d 11 R
Knrpiejewski Tomasz 92 d 9 P
Kowalska Stefania — — — Gi
Leleszówna Helena 89 d 2 Pi
Lysak Ignacy 90 km 6 S
Pukcówna Wera 901 wf 3 Gi
ks. Ruran Antoni 92 d 2 R
L Betcher Marja ew 78 d 12
S Dobrowolska Irena 96 ss 3 —

66. Gimnazjum żeńskie, ul. Marszałkowska
Nr. 80, wł. Malczewska Krystyna.
hum. p. 8. 9. 0. 250. — niepełne prawa gimnazjum państwowego.

Gimnazjum założyła Teodora Raczkowska w r. 1901, jako 7-io kl. szkołę handlową. W r. 1918 po nabyciu przez Malczewską, szkoła uległa przekształceniu, stając się 8-io kl. gimnazjum.

Dyr. Malczewska Krystyna — — H
Bem Jadwiga — — P
Badowska Idalja — — P
Bndkiewicz Janina — — Pi
Brykner Stanisław — — S

Dudziak Zolja — — Fr
Elszewicz Micja — — N
Fidler Aleksandra — — N
ks. Gloeh Feliks ew — — R
Gumplowicz Władysław — — Prz
Iwańska Helena — — Ry
Jarocka Antonina — — P
Jastrzębska Jadwiga — — K
Jankowska Zolja — — Gi
Karpieńska Kazimiera — — R
Kamiński Stelan — — M Fi
Kisielewska Salomea — — Prz
Kozielewska Kazimiera — — Ł
ks. Lubawski Walenty — — R
Osieński Władysław — — R
Palmowska Antonina — — Pr
Palińska Romana — — P
Ryllo Ksawera — — Fr.
Rychaltowska Zolja — — —
Rzepko Władysław — — S
Staff Helena — — G
Szpadkowski Adam — — H
Sławińska Jadwiga — — M
Wróblewski Karol — — P
L Sobolewska Janina — — —
S Markowska Antonina — — —

67. Gimnazjum żeńskie, nl. Świętokrzyska
Nr. 35, Nr. tel. 224-07, wł. Matyskówna Zolja.
hum. p. 8. 10. 0. 310. — niepełne prawa gimnazjum państwowego.

Gimnazjum powstało w r. 1882, jako 1-0 kl. szkoła, w r. 1906 przekształcona na szkołę 7-mo kl. i wreszcie w r. 1916 na 8-io kl. gimnazjum. Założycielem był A. Arasimowicz, obecna właścicielka przejęła szkołę w r. 1903.

Dyr. Nizyński Władysław 79 d 17 H
Matysk Zolja 70 ss 2i P H, przełożona
Ausspitz Józef 80 d inż 7 M
Biliński Zygmunt 69 km 8 S
Bork Karol — — —
Golembowska Helena 81 ss 22 H
Górska Leonja 98 nd 5 Pr K
Hajkowiczowa Stefania 91 4lu 2 Prz Fi Ch
Hirszbandt Aleksander ew 65 DF 11 Ł
Kessel Witold ew 4lu 5 Fi Ch
Kurzawiński Edward 84 wf 13 Gi
Kozierkiewiczówna Czesława 90 2lu 4 Fr
Leska Zolja 62 2lu 18 Fr
Luniakówna Natalja ew 98 2lu 3 P
Mieszkowski Jau 98 6lp 2 M
Mieszkowski Władysław 900 5lp 2 Ry
Millerówna Marja 78 ip 26 P
Modłowski Józef 73 4lu 17 P
Nowacka Helena 81 nd ef 23 P Prz
ks. Ożarowski Ignacy 79 ip sd 16 R
Świdarska Janina 93 ss 10 R
Synoradzki Tadenz 92 d inż 6 Fi
Winawer Adolf 80 d inż 16 M

Wyrzykowska Władysława 85 d 17 Prz G
L. Bogdanower Jan 95 d 1 Hig
S Karwowska Felicja 90(0) ss —

68. Gimnazjum żeńskie, ul. Litewska Nr. 14,
wł. Zgromadzenie S. S. Najświętszej Rodziny
z Nazaretu.

hum. p. 5. 6. 0. 130 — bez praw gimnazjum
państwowego.

Gimnazjum wraz z pensjonatem założyło
wr. 1919 Zgromadzenie S. S. Naj. Rodz. z
Nazaretu. Gimnazjum posiada charakter
rozwojowy, gdyż rok rocznie przybywa jedna
klasa wyższa; w 1922/23 roku szkolnym
jest klas 5 oraz klasa wstępna.

Dyr. Staczyńska Marja s 83 a 3 —
Bodnarówna Zofja 900 4lu 5 Ł
Jarocka Antonina 93 ss 8 P
d Jarzębińska Kazimiera 79 ef 1 —
Jasińska Aniela s 97 ef 2 —
Kozierkiewicz Czesława 90 d 4 Fr
Krasnodębska Bogna 900 ss 2 Ry
Kryzowska Marja s 86 W m 17 R K
Leśniakowa Marja 76 ef 14 Pr
Lewińska Stefanja 99 m 4 M
Maternicka Marja 94 m 8 Prz G
Nagłowska Marja s 95 ef 9 R
Nassalski Tadeusz 97 4lu 4 P
Oleszkiewicz Mieczysław 91 d 6 M
S Orlikowska Marja s 86 — 3 —
Parollówna Helena 97 2lu 3 M Fi Prz
Puckówna Weronika 900 m wf 2 Gi
ks. Rożński Władysław 89 sd 8 R
l. Rościszewska Wacława 61 d 23 —
Schoenbornówna Stanisława 89 3lu 9 H
Smyk Marja s 76 a 2 —
Szczepkowska Stella 95 2lu 8 S
Targońska Marja s 94 — 4 —

69. Gimnazjum żeńskie im. Cecylji Plater-
Zyberkówny, al. Piękna Nr. 24, Nr. tel.
83-03, wł. Towarzystwo Oświatowe im. C.
Plater-Zyberkówny,
hum. p. 8. 10. 0. 410. — pełne prawa gimna-
zjum państwowego.

Gimnazjum założyła Cecylja hr. Plater-
Zyberkówna w r. 1882. Początkowo była to
szkoła Naukowo-Rękodzielnicza przekształ-
cona w r. 1896 na 4-ro kl. gimnazjum. Dro-
gą stopniowego rozwoju otwierano klasy
wyższe i od r. 1916 gimnazjum posiada klas
osiem.

Dyr. Reutłówna Jadwiga 81 a ip 24 R
Bayardówna A. 97 m 3 Fr
Gutschówna Irena 90 a 11 P

Iwazskiewiczowa Zofja 86 ip 18 M
Mączewska Wacława 84 m 6 S
Piechocka Oktawja 91 m 15 Prz Pr
Poljanówna Marja 900 3lu 5 P
Schupp Bronisław 82 a 11 M
Stoltzówna Marja 900 ss wf 4 Gi
Szymdtowa Zofja 93 DF 9 P
Zakrzewska Zofja 83 nd 13 Ry
Zaleska Zofja 93 ss 5 Prz
Zielińska Marja 92 ng 3 H G
Bienkiewiczówna Janina 97 ss 4 Gi
Drozdowska Irena 86 nd 3 H
Dzik Faustyn 92 a 7 Pi
Gruźewski Aleksander 95 a 7 Fi
Janowski Aleksander 66 d 18 G
Kowalczevska Zofja 89 a 11 Fi
Kepińska Krystyna 88 d 6 Fr
Kraśnińska Zofja 82 Df 1 Prz
Lawreńczakówna Marja 86 2lu 13 G
Mościcki Henryk 81 DF 17 H
Noakowski Stanisław 67 a mal 24 H
Palmbach Henryk 94 5lu 4 P
Rzepko Władysław 54 km 30 S
Ślósarska Zofja 77 3lu 28 P
Świetlicki Stanisław 80 a 17 Ł
Szretter Ryszard cw 92 a 8 Ch
Szyszkowski Władysław 90 DF 11 Ł
Trenklerówna Klara cw 89 4lu 13 N
Uhma Tadeusz 90 a 10 Ł
Wyczalkowski Jan 88 d 7 Fi
ks. Wyrębowski Adam 82 d 14 R
Zienkowska Zofja 76 nd 27 K
l. Surawska Marja 80 d 5 —
S Wyczalkowska Felicja 71 ss 26 —

70. Gimnazjum żeńskie, ul. Chmielna 80,
wł. Posselt - Szachtmajer Wanda.
hum. p. 8. 9. 0. 236. — pełne prawa gimna-
zjum państwowego.

Szkoła założona w 1908 r.

Dyr. Posselt Irena 93 a 9 H
Brauliński Zygmunt — — —
Bączyński Kazimierz 85 ng d 9 M
Bursz Helena cw 86 4lu 11 N
Czubryński Antoni 85 DF 6 Ł
ks. Eysymont Stefan 86 d 10 R
Gruszczyńska Irena 89 a 7 P
Kahl Wanda 88 km 9 S
Kraśnińska Zofja 82 DF 1 Prz
Lelesz Helena 89 d 1 Pi
Łogorski Wiktor 90 d 9 M
Łopatko Stanisław 80 d 17 Ł
Morońska Janina 84 a 9 Fr N
Nawrocka Irena 94 3lu 6 P
Pohoska Hanna 95 a 6 H
Polińska Eugenia 93 3lu nd 13 M
Posselt - Szachtmajer Wanda
Posselt Janina 88 3lu 15 P

Posselt Jadwiga 92 ss 12 R
Ryżanka Janina 93 d 10 Fr
Sobolewska Irena 92 a 9 Prz
L. Szlązkiewicz Helena 90 d 4 Hig
Stögeman Wanda cw 92 ng 10 N
Szadkowski Henryk 79 a mal 8 Ry
Trzepińska Zofia 81 ss 14 H
Zdanowicz Wacława 95 wf 6 Gi
Znojek Antoni 93 a 10 M Fi Ch

71. Gimnazjum żeńskie, ul. Zielna Nr. 13,
wf. Rudzka Leonja.
hum. p. 8. 10. 0. 373. — pełne prawa gimna-
zjum państwowego.

Gimnazjum założone w r. 1886.

Dyr. Rudzka Leonja 59 ss nd 37 G N
Bańkowska Anna 82 nd 23 M
Barańska Zofia 76 ss 27 P
Bogucki Antoni 80 d 16 H
Bojasiński Józef 75 d 16 H
Czekalski Antoni 98 3lu 6 M
Demby Stelan 62 d 25 P
Domańska Marja 76 ss 22 P
Domańska Jadwiga 82 nd 21 M
Francikowski Florjan
ks. Gloeh Feliks cw 85 d 5 R
Goździcka Józela 64 ss 34 Pr K
Grabowski Józef 90 a 8 Ł
Izycka Jadwiga
Kołaczkowska Marja 85 d 9 M
Karczewski Stanisław 78 d 18 G Prz
Kuczyńska Jadwiga 49 ss 48 Prz R G
Komornicka Marja 91 m 9 Prz G
Kipa Emil 86 DF 13 II
Lipińska Bronisława 78 km 12 \$
Łopieński Ignacy 65 d 22 Ry
Maszyński Piotr 55 ss 42 \$
Mieczynska Wanda 91 ss 8 Gi
Modlkowski Bolesław Józef 73 d 17
Mizerski Bolesław 78 d inż 13 Fi
Nowakowski Stanisław 96 a 3 H
✓ Csuchowski Wacław 76 d 19 A ✓
Przyrembłowa Aleksandra 80 ss — P
Przyrembel Zygmunt
Późniakówna Władysława 86 m 13 Prz
ks. Pyzowski Adam 74 ip 23 R
Rudzka Marja 76 d 29 Fr
Rogowska Elżbieta
Szendzikowska Marja 98 a 5 G Prz
Szerekowski Rudolf 79 d 18 f. Gr
L. Suzawska Agnieszka 59 ss 54 N
Tatarin Agnieszka 59 ss 54 N
Taranger Louis 98 m 2 Fr
Ulanicka Michalina 73 ss 31 Fr
Wójtowicz Władysław 74 d 17 M
Wyczalkowski Władysław cw 88 d 7 Fi M
S Budkiewicz Józefa
d Pietkiewicz Helena

72. Gimnazjum żeńskie, ul. Koszykowa Nr.
43, Nr. tel. 189-17, wf. Rybicka Marja.
neo-hum. p. 7. 7. 0. 220. — bez praw gim-
nazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone w r. 1914.
Drogą stopniowego rozwoju otwierano klasy
wyższe i w r. 1921 uzupełniono gimnazjum
ostatecznie, otwierając kl. 7-a. W bieżącym
roku szkolnym utworzono dla wychowanek
gimnazjum komplet maturalny.

Dyr. Rybicka Marja 71 ip 12 P
Bielicka Julja 73 — 16 R
Czechowska Leonja 88 ip 14 G
Frankowska Marja 89 a 13 Prz
Grosserowa Marja 65 km 10 S
Gruszczynski Jan 88 d inż 8 Fi
Huss Bolesława 78 m 8 N
Knorr Mieczysław 92 d inż 3 M
ks. Kozłowski Feliks 86 sd 15 R
Kwiatkowska Apolonja 93 ef 6 Gi
Koeltz Stanisław 94 3lu 6 P
Krystkiewicz Zofia 75 ef 14 Pr Ry
Kusnierski Kazimierz 89 d 10 H
Litwińska Marja 92 a 4 Fr
Opiewska Janina 96 a 2 Ch
Rudnicka Antonina 70 ss 35 M
Porczyńska Jadwiga 902 3lu 1 H
Sędziukowa Eugenia 76 3lu 28 Fr
Waligórska Hanna 97 3lu 3 P
Wojtkiewiczowa Walentyna 33 ss 6 K
L. Biernacka Marja 90 d 11 Hig
S Ocioszyńska Jadwiga 901 m 3 —

73. Gimnazjum żeńskie. Praga, ul. Konopacka
Nr. 4, Nr. tel. 281-66, wf. Rzeszotarska He-
lena.
hum. p. 4. 6. 0. 207 — niepełne prawa gim-
nazjum państwowego.

Szkoła założona w r. 1908.

Dyr. Rzeszotarska Helena 79 nd 20 R
Bielecka Helena — — —
Cywińska Stefanja 75 3lu 16 M
Jeżewska Jadwiga 84 nd 2lu 19 P
Klimówna Anna 83 nd 15 N
Konzówna Sabina 96 nd 3lu Fi Ch
Kuczyńska Marja 86 nd 2lu 16 P
Mikołajczykówna Karolina 900 ef 5 Ry
Nawrocki Julian 69 km 27 \$
Rudzińska Romualda 91 nd 12 G
Sędziukowa Eugenia 76 3lu 28 Fr
Sobierańska Aniela 98 wf 5 Gi
Straszyńska Teodora 97 2lu ef 1 Gi
Strzemińska Wanda 94 3lu 7 Prz
Widera Zofia 75 4lu 14 II P
Zalewska Janina 88 3lu 15 P
Zielińska Helena 86 krr 15 Pr
I Badeńska Wanda

74. Gimnazjum żeńskie, ul. Marszałkowska
Nr. 63, wł. Sierpińska Zofia.
hum. p. 8. 9. 0. 326. — pełne prawa gimnaz-
jum państwowego.

Szkola założona w r. 1903.

Dyr. Sierpińska Zofia 64 m 35 R
Bielecka Jadwiga ew 93 nd 6 N
Bieńkiewicz Janina — —
Bukowiński Adam 97 km 3 S
Czubyński Antoni 85 DM 6 Ł
Galle Henryk 72 d 25 P
ks. Gąsiorowski Franciszek 77 sd 20 R
ks. Gloeb Feliks ew 85 d 10 R
Jucewicz Wanda 67 a 27 P H
Kluźniak Wanda 91 d 8 G
Kupczyńska Wanda 91 a 8 P
Kobylińska Lucyna 91 — 9 G₁
Kwiatkowski Stanisław 84 d inż 7 Fi
Lopieński Ignacy 65 a mal 23 Ry
Mędrkiewicz Halina 95 d 7 Prz
Młodkowski Janusz 90 d inż 8 M
Ossowska Marja 85 nd 20 M
Orłowska Helena 84 — 15 R K
Paklewska Emilia ew 86 ss 3 Pr
Perkowska Zofia 97 a 9 M
Podgórska Jadwiga 85 DF 1 Ch
Polkowska Jadwiga 65 ss 41 R
Porowska Klementyna 79 a 13 Fr
Radliński Tadeusz 75 d 21 G
ks. Szmigielski Jau 79 DF d 15 R Pf
Szpadkowski Adam 63 d 23 H
Szwarc Zygmunta 69 d 36 Fr
Szygell Zofia 85 a 13 H
S Waydlówna Marja ew 63 nd 25 —
Zórawska Marja 900 m 5 P
Zórawska Leokadja 900 2lkm 5 —
Zegzdrowo Alina 72 nd 33 —
L. Sobolewska Janina 88 D M 1 —
S Sierpińska Anna — — —

75. Gimnazjum żeńskie, ul. Zórawia Nr. 9,
wł. Stiche Zofia.
hum. p. 8. 10. 0. 300. — niepełne prawa
gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Gimnazjum powstało w r. 1906, licząc
klas 7. Z chwilą otrzymania pozwolenia z
Ministretwa W. R. i O. P. w r. 1919 otwo-
rzono klasę ósmą.

Dyr. Konopacki Aleksy 84 d 11 Fi
Czarnowska Paulina 78 d 2 Prz
Giersztowa Janina 89 nd 13 Fr
Janczewska Teresa — nd 15 P
Kaczyńska Marja — ss 16 P
Kozmińska Marja 93 3lu 13 P H
Minkowska Anna 92 DF 2 H
Olechnowicz Bronisław 96 d 1 Ł H
Orynowska Franciszka — ef 16 Pr

ks. Stefański Stanisław 95 sd 6 R
Stiche Zofia — ss 17 R
Stichówna Auna — nd 16 M Ry
Stichówna Czesława — ss 12 R K S
Stichówna Józefa — 3lu 13 M
Stichówna Zofia — 3lu 15 R G
Studnicka Stanisława — ss 22 N
Suleciński Józef 91 4lp 6 M
Swedorus-Waligórska Jauina — ip 23 P
Wyganowska Marja 903 m 1 M
Uzarowicz Aleksander 91 4lp 14 M
żera Edmund 99 3lu wf 2 Gi
Biernacki Stanisław 99 a 4 Pf
Brodzickowski Władysław 89 a 7 P
Frankiewicz Konrad 97 wf 8 Gi
Furmanik Józef 67 km 37 S
ks. Kaim Antoni 81 sd 17 R
Kobryński Wiktor 94 4lu 6 Ł
Łódziński Tomasz 90 a mal 7 Ry
Piszka Czesław 84 ng 14 Ł
Szopska Helena — a 8 P
Zaluga Stefan 98 wf 4 Gi
L Horoszewicz Stanisław 60 d 4 Hig

76. Gimnazjum żeńskie, ul. Marszałkowska
Nr. 149, Nr. tel. 92-31, wł. Taczanowska
Jadwiga.
hum. p. 8. 10. 0. 374. — niepełne prawa
gimnazjum państwowego.

Gimnazjum powstało przed rokiem 1884,
jako prywatna pensja. Droga stopniowego roz-
woju pensja została przekształcona na obec-
nie istniejące gimnazjum 8-io klasowe. Kie-
rownictwo spoczywało w rękach właściciela-
Zielińskiej. Leontyny Vaqueret, od r. 1899
Taczanowskiej. Mieściło się kolejno przy
ul. Marszałkowskiej 129 i Chmielnej 48.

Dyr. Taczanowska Jadwiga 66 ng 32 R
Łukaszewicz Marja 95 nd 8 M
Modzelewska Janina 901 m 2 M
Moykowska Gabryela 76 ss 23 p
Piwowska Zofia 92 nd 13 Fr
Samkowska Marja 79 ip 22 P
Werner Eugenia ew 99 ss 5 Prz
Bobińska Jadwiga 65 a mal 8 Ry
Celnarowicz Joanna 70 nd 34 G
Chabalewski Franciszek 70 — 29 S
ks. Chojcecki Michał 93 ip 7 R
Dąbrowski Stanisław 82 d 15 P
De-Mezer Edmund 79 a 12 Ch
Dziadulewicz Stanisław 72 d 23 H
Godecki Marjan 88 d 9 Fi
Hirszbandt Aleksander ew 65 DF 11 Ł
Kocbański Aleksander 84 d 17 M
ks. Loth August ew 69 d 30 R
Lipnicki Janusz 82 d 18 Pf
Łabędzki Mieczysław 78 d 23 pw
Markowa Emilia ew 80 m 23 N
Modzelewska Joanna 82 m 8 Pr

Natanson - Leski Jan 83 d 7 G
Nowiński Jan 83 d inż 8 M
Pawłowski Aleksander 82 d 8 ł.
Pomianowski Władysław 81 ip 23 P
Pomokiewicz Władysław 83 d 2 Ł
Samotyłowa Aniela ew 78 d 9 Prz
Stajewska Marja 84 ef 14 Gi

77. Gimnazjum żeńskie, ul. Marszałkowska
Nr. 153, Nr tel 193-90, wł. Taniewska Marja.
hum. p. 8. 10. 0. 287 niepełne prawa gimna-
zjum państwowego.

Gimnazjum powstało w r. 1912, jako gim-
nazjum trzyklasowe. W r. 1919 otworzyło kl.
8-a i przekształciło się w gimnazjum 8-io
klasowe.

Dyr. Taniewska Marja 84 ng 21 Fr
Głogowska Romana 84 d 12 Fr
Kędzierska Marja 76 nd 13 Ry Pr
Lipińska Barbara 82 nd 9 P
Lipko Janina 76 nd 23 Prz
Lipnicki Janusz 82 d 18 ł.
Mikosza Jadwiga 98 3lu 2 Prz
Pyżykowska Kasylda 69 nd 18 R K
Szepelska Janina 89 d 9 Prz
ks. Gloeh Feliks ew 85 d 10 R
Golembowska Helena 81 nd 23 H
Hejnenman Ella ew 94 d 16 N
Kochański Aleksander 84 a 17 M
Kurzawiński Edward 84 nd 14 Gi
Lapiński Kazimierz 91 a 9 P
De-Mezer Edmund 79 a 12 Prz Fi
Mickiewicz Marja 74 nd 15 Ry
Morawska Marja 80 nd 20 G
Niemiewska Halina 90 d 9 Fr
Oleszkiewicz Mieczysław 90 d 6 M
Oleszkiewicz Tadeusz 88 d 6 Fi
Pietruszyński Feliks 66 nd 23 ł
ks. Sikorski Saturnin 84 sd 8 R
Targowski Józef 94 d 6 H
Winawer Adolf 80 d inż 17 M
L. Betcher Marja ew 78 d 12 —
S Gąsiewicz Wanda 902 m 2 —

78. Gimnazjum żeńskie, ul. pl. Malachow-
skiego Nr. 2, wł. Tymiańska Janina.
hum. p. 8. 10. 0. 369. — pełne prawa gimna-
zjum państwowego.

Szkola istnieje od r. 1862.

Dyr Tymiańska Janina 81 nd ip 27 —
Bogusławska Halina 80 nd 7 M
Chanecki Jan 78 d 19 H
Chlewicka Janina 79 d 13 Ry
Cichocka Józefa 94 ef 7 Pr
Dembowski Kazimierz 91 d 6 Fi Ch
Domagalska Idalia 58 nd 46 N
Domaniewska Helena 99 a 3 Ł

Dal-Trozso Jan 69 d 21 M
Grabowski Józef 90 d 7 ł.
Gloeh Feliks ew 85 d 10 R
Karwacka Aleksandra 61 a 42 P H
Lewandowska Klotylda 72 nd 32 P
ks. Lubański Walenty 76 d 23 R
Lipińska Bronisława 78 km 13 ł
Łukaszewska Wanda 92 n 13 P
Lada Kamilla 86 d 8 P
Noizet Blanche 72 m 26 Fr
ks. Osiński Władysław 75 m sd 13 R
Pytasz Tomasz 71 d Ch
Przybytkowska Aurelja 80 nd 23 R
Rawdanowicz Władysław 90 a 16 P
Rylke Marja ew 85 d 18 N G
Rydzowski Henryk 86 d 2 P Ł
Rzepko Władysław 54 km 30 S
Szygellowa Zofja 85 d 13 H
Szczepańska Helena 76 nd 28 Fr K
Staszkiwicz Marja 902 wf 2 Gi
Szyszkowski Władysław 90 DF 10 P Ł
Seliga Stanisław — — —
Turczynowicz Marja 69 nd 35 Fr
Tom Alfred 78 d 16 P N Pi
Zadarnowska Natalia 89 2lu 15 Prz
S Wasiał Irena — — —
Bereńs Janina — — —

79. Gimnazjum żeńskie, ul. Krucza 44,
wł. Walicka Antonina.
hum. p. 8. 9. 0. 246. — pełne prawa gimna-
zjum państwowego

Szkola istnieje od r. 1902.

Dyr. Walicka Antonina 67 ip 37 p
Baranowska Jadwiga 87 krr 2 Pr
Baranowska Józefa 83 ss 16 G
Biełkiewicz Janina
Bleszyński Kazimierz 81 a 7 Pi
Bukowska Molly ew 83 a mal 3 Ry
Dembowski Kazimierz 91 a 6 Fi Ch M
ks. Gloeh Feliks ew 85 d 10 R
ks. Gniazdowski Marjan 87 sd 6 R
Gościwicz Jadwiga 81 d 18 H
Grosser Marja 65 km 10 S
Heintze Ludwik ew 76 km 12 ł
Kudling Stanisława 91 d 8 Fi
Manteuffel Jerzy 900 3lu 1 Ł
Milecka Helena 86 d 17 M
Niemyska Janina 88 a 7 H
Ostromecka Jadwiga 62 ng 20 M
Paderewski Zbigniew 64 d 17 Hig
Piankowska Olga 81 nd 16 Fr
Rachalewska Janina 91 d 8 Prz
Renner Zofja 95 nd ss 11 P
Rudnicki Juljusz 81 DF d inż 11 M
Sancenicz Ewelina 59 nd 42 P
Schmidt Elly ew 99 4lu 3 N
Szymańska Katarzyna 80 nd 18 H
Tański Henryk 91 a 7 P

Twarowska Leokadja 51 a mal nd 21 Ry
 Tymińska Janina 92 ss 9 K
 Uhma Tadeusz 90 a 10 L H
 Wójtowicz Janina 90 d 2 M
 Zóltowska Amelia 90 of 13 Gi
 L Misiewicz Janina — — —
 s Szymkiewicz Walentyna — — —

80. Siedmioklasowa szkoła żeńska, Plac Trzech Krzyży Nr. 8, wł. Waligórska Adela. humanist. p. 7. 9. 0. 220. — bez praw gimnazjum państwowego.

Szkola istnieje od r. 1909.

Dyr. Chrzanowski Stanisław 64 d 8 H
 Bijeko Jan 82 a 17 H
 Gau Józeta 72 - 15 S
 Gayłówna Anna 87 d 1 H
 Jarocki Jerzy 98 a 4 Prz
 Kobryński Wiktor 94 a 5 Ł
 Kreczmer Romana 904 ss 2 R
 Luboińska Stelania 93 a 5 M
 Majewski Władysław — — — Ry
 ks. Martinez Amadeusz 81 a 19 R
 Narkiewicz Jadwiga 72 DM 18 Hig
 Nitowski Jan 59 nd 32 P H
 Reinecke Aleksandra ew 62 nd 19 Fr
 Rutkowski Władysław 98 3lp 1 M
 Rychłowska Janina 92 m 8 P
 Sadkowska Zolja 903 m 2 P K
 Szczepański Józef 52 d 45 M
 Szumański Józef 89 ip 12 P
 Waligórska Adela 79 ng 21 P Fr
 Wyczalkowska Wanda
 Szymaniak Helena 89 ss 9 Pr
 Wasilewska Amelia 901 w 1 Gi
 Zakrzewska Bogumila 900 4lu 3 M
 Zalewski Józef 98 km 1 S
 Zawadzka Anna 93 3lu 1 Prz
 Żelowski Antoni Stanisław 94 DF 1 Ł Gr
 S Krygier Jerzy — — —

81. Gimnazjum żeńskie, ul. Foksal Nr. 18, Nr. tel. 22-81. wł. Stowarzyszenie Szkoły Współdzielczej mat.-przyr. p. 8. 10. 0. 332. — pełne prawa gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone w r. 1901, jako 7-mio kl. szkoła handlowa przez Aweraćką. W r. 1902 szkołę przekształcono na 8-io kl. i wreszcie w r. 1916 na gimnazjum typu mat.-przyrodn.

Dyr. Arlitewicz Ziemowit — — M
 Bakim Sabina — — M
 Bratkowska Zolja — — M
 Czekalski Józef — — G
 Dal-Trazzo Jan — — M

Dehnel Janina — — H
 Gebethner Józeta — — Gi
 Górecka Janina — — H
 Grabowska Kazimiera — — Prz
 Harabaszewski Jan — — Ch
 Holubiczko Irena — — —
 Homeyer Jadwiga — — N
 Karpowicz Antoni — — Fi
 Kosiński Kazimierz — — P
 Kruszevska Marja — — S
 Krzesińska Karolina — — P
 Leśniewski Czesław — — Ł Pi
 Manczarski Aleksander — — Fi
 Nowicka Elzbieta — — P
 ks. Pyzowski Adam — — R
 Reimers Zolja — — P
 Rüger Mieczysław ew — — R
 Siedlecka Wanda — — Ry
 Sikorski Stefan ew — — R
 Sumiański Stanisław — — Prz G
 Szadurska Romana — — Fr
 Tański Henryk — — P
 Werecka Aniela — — R
 Wosińska Hanna — — Prz
 Zielińska Helena — — Pi
 Zienkowska Zolja — — k
 L Borkowska Karolina
 S Koneczna Romualda — — —

82. Gimnazjum żeńskie, ul. Chłodna Nr. 68 wł. Zaborowska Jadwiga hum. p. 7. 9. 0. 298. — pełne prawa gimnazjum państwowego.

Szkola istnieje od r. 1906.

Dyr. Matuszewicz Ludmila 87 d 16 M
 Adamczewski Stanisław 83 DF 16 P
 Blasikiewicz Felicja 98 ip 7 R
 Czyż Matylda 71 m 32 Fr
 Gaszyńska Marja 96 km 2 S
 ks. Grabowski Aleksander 85 d 12 R
 Gruszczynska Helena 75 ss 19 Pr
 Lubeke Janina 96 m 10 Fr
 Łaganowski — — —
 Lysakowski Jan 68 km 26 S
 Mollz Tadeusz Malchjor 92 a 10 G H
 Milke Marja ew 90 2lu 12 N
 Natanson-Leski Jan 83 d 7 H G
 Ostoja-Chrostowska Anna 96 a 10 P H
 Sierzputowska Helena 89 d — Fi M
 Stojewska Girella 84 ss 11 Ry
 Slycz Negler Herominja ew 87 DF 11 H
 Sierczewska Antonina 95 2lu 11 Prz P
 Szadurski Jan ew 79 d 13 H Ł
 Zaborowska Jadwiga 80 2lu 17 M (przełożona)
 Żegotto Zolja 89 d 7 Prz
 Zaborowska Stanisława — 3ln 5 G
 Zalewska Janina 88 3lu 14 P

Zrzycka Jadwiga 91 m 9 S
Lechowska — — —
Zawistowska — — —
L Wejssel Antoni 49 d 5 —
S Zagórska Janina — — —

83. Gimnazjum żeńskie, nl. Bagatela Nr. 15
wł. Zdzienicka Janina i Popielewska Janina
hnm. p. 8. 11. 0. 381. — pełne prawa gimnazjum państwowego

Szkoła została założona w r. 1912 przez Leonję Nakielską. Obejmowała początkowo kl. 3, uzupełniona następnie do pełnych klas 7-miu przez Janinę Zdzienicką, właścicielkę szkoły od r. 1914. Walcząc z trudnymi warunkami ekonomicznymi w imię dobra społecznego i pragnąc zachować placówki naukowe przy życiu w r. 1918 szkoła połączyła się z również 7-io kl. szkołą p. J. Popielewskiej, tworząc od tej pory jeden zakład naukowy. W r. 1918 zakład przekształcono na 8-io kl. gimnazjum hum. z łaciną.

Dyr. Zdzienicka Janina 84 nd 3lu 14 M
Białosówna Helena 99 3lp 5 M
ks. Chojecki Michał 93 ip 7 R
Cybński Stefan 58 d 40 Ł
ks. Dybowski Mieczysław 85 ip 11 R
Falkiewiczowa Stanisława 76 ss 25 S
ks. Gloeb Feliks ew 85 d 10 R
Godlewska Janina 98 ss ef 7 Gi
Gościewiczówna Jadwiga 81 4lu 8 H
Grallówna Helena 82 a mal 9 Ry
Jakubowska Jadwiga 88 2lu 3 P
Krüger Henryk ew 93 d 6 M
Kochanowiczowa Małgorzata 97 wf 3 Gi
Lewandowska Janina 90 ss 13 Ry
Lipska Michalina 84 nd 16 P
Lipska Felicja 82 nd 24 Prz
Ławicka Jadwiga 97 4lu 6 P
Markowska Marja 86 nd 14 N
Matyszewska Marja 83 2lu 10 G Prz
Modlowski Józef 73 d 17 P
Natolski Władysław 80 d inż 15 M Fi
Nieniewska Halina 90 d 9 Fr
Otto Władysław 82 km 13 S
Poborska Halina 95 a 6 H
Poniatowska Janina 88 3lu 16 Prz
Popielewska Janina 84 nd 3lu 18 M
Popielewska Marja — — —
Ruszkowski Kazimierz 75 d 8 Ł
Lachs Stanisław 84 DF 13 Fi
Samsonowiczowa Henryka 92 d 8 G
Smszyńska Lucja 91 4lu 13 Fr
Szwedowska Zofia 89 3lu 17 Prz
Szymańska Zofia 89 3ln 17 Prz
Szymańska Barbara 82 ef ss 3
Świetlicki Stanisław 80 5lu 3 Ł
Żebrowska Anzelma 87 DF 9 Prz

L Budzińska-Tulicka Justyna 67 DM 13 Hig
S Grabowska Helena — — —

84. Gimnazjum żeńskie, nl. Polna Nr. 3,
Nr. tel. 140-53
wł. Zarząd Główny Związku Zawodowego
Nauczycielstwa Pol. Szkół Średnich
hnm. p. 8. 8. 0. 256. — pełne prawa gimnazjum
państwowego.

Gimnazjum powstało w r. 1922 na miejsce istniejącego w roku poprzednim Gimnazjum Instytutu Pedagog. W. W. P., które posiadało pełne prawa gimnazjum państwowego.

Dyr. Dobek Justyna 78 d 18 Prz
Bondoin de Courtenay Ewa 93 d 8 H
Baterlewicz Anna 97 m 4 M
Kowalska Julia 77 a 1 P
Matulewicz Barbara — nd 4 Prz G
Morzycka Helena 90 nd 13 P
Nowicka Konstancyjna 78 d 27 M
Sawa Lebnomira 90 nd 13 Fr
Boleski Andrzej 77 a 15 P
Bulhak Ewa 89 d 13 G Prz
Gąsiorowska Natalja 81 Df 25 H
Jędraszko Czesław 92 d 5 Ł
Laksemburg Aniela m 78 ef 23 Pr
Micewicz Aniela 93 wf 2 Gi
Mierzyńska Wanda 91 ef 9 Gi
Ponzy Martinez Amadeo 81 d 9 R
Rajchman Wiktorja 84 12 Fi M
Rozenblom Aleksander ew 83 a 4 Pfi
Sempolowska Stefania 75 nd 25 G
Sikorska Zofia 87 DF 7 Prz
Stegeman Wanda ew 92 nd 9 N
Stremiński Kazimierz 88 a mal 11 Ry
Szymowska Marja 88 nd 11 R
Weinberger Jakób 76 a 21 Ł
Wyszomirska Marja 82 km 18 S
L. Wołodkowicz Marja 90 d —
S Kirchnmajer Wanda 88 nd —
S Kornilowicz Eugenja 79 — —

85. Gimnazjum 4-rokl. żeńskie nl. Dżika 5
wł. Ajzenberg Szejna
hnm. p. 3. 5. 0. 82. — bez praw gimnazjum
państwowego

Gimnazjum zostało założone w r. 1922.

Dyr. Ajzenberg Szejna m 82 nd 19 M N
Bnton Gustaw b 99 a 5 Prz M
Fabrykant Franciszka m 900 2lu 2 P M
Glatstern Samuel m 80 — 9 Jud Gi S
Indych Paulina m 84 ss nd 23 P N Fr
Maniewska Zofia 88 ef 7 Ry Pr
Potolowski Abram m 78 — 25 Jud
Świtalska Helena 96 2lu 8 P H
Snchodolski Adoll m 901 2lu 3 M
L Anięsztejn Luba — — —

86. Gimnazjum żeńskie, ul. Dzielna Nr. 20
wł. Brojdo Cecylja
hum. P. 6. 9. 0. 130. — bez praw gimnazjum
państwowego

Założone w r. 1894.

Dyr. Kalnsińska Ada 92 a 9 H
Brando Paulina m 99 2lu 4 P
Brojdo Hirsz m 73 d inż 20 M
Brojdo Zofja m 80 20 M
Fuks Helena m 93 ip 11 P
Laukiencka Mirjam m — ss — Hb
Szwed Zofja m 91 4lu 8 Prz
Chmielnicki Wincenty m 94 a 2 Fi
Frank Justyna m 902 wf 2 —
Friedman Rachela m 75 ss 7 N
Friele Janina m 95 ip 6 Fr
Hartsylber Franciszka m 97 ss 9 Ry
Lipazowicz Gustawa m 97 2lu 9 G
Trocka Berta m 92 ss 7 Pr
Tyrmund Józef m 95 a 6 Ł
Lipiański Józef m 68 km 33 S
Wielikowski Lerer m 96 — 5 Hb
Wolfrost Michał m 95 3lu 9 P H
I. Pitzelo Halina — — —

87. Gimnazjum żeńskie „Chwaceles“, ul.
Wielka Nr. 18, Nr. tel. 143-83
wł. Tow. Ortodoksów „Chawaceles“
hum. p. 6. 6. 0. 180. — bez praw gimnazjum
państwowego

Szkoła powstała w czasie okupacji nie-
mieckiej. Dnia 15 czerwca 1920 r. została
koncesjonowana przez Ministerstwo W. R.
i O. P.

Dyr. Niemcewicz Leon
Brotmacher Rachela m m 17 P
Borenszleja Judyta m 97 a 17 Prz
Baumberg Mojżesz m 83 17 Hb Jud
Dessen Róża m 96 ef Hb
Elingierowa Regina m 79 DF 18 H N
Ginsburg Abraham m 96 d 16 Ł Hb
Hantowerowa Zofja m 89 d Sorb 12 S
Kratka Marja m 94 ip 17 P H
Kachelowa Ruta m 82 ef 05 Pr
Lipman Edwarda m 97 ef 17 Ry
Lewin Roma m 02 ss 22 —
Moronowicz Gustaw m 89 a 14 Fr
Moronowicz Eleonora m 79 d 97 M
Morgenszternówna Luba m 96 krp 20 P
Papierna Róża m 95 d 16 N
Palewska Gustawa m 99 d 18 M
Rametówna Jadwiga m 99 ef 17 Gi
Renzyn-Dębska Ella m 92 krp 15 H
Słobodzian Dawid m 97 d 23 Ł
Trokenheim Ewa m 98 ip 16 Kon
Złotowska Stefania m 97 d 15 G

Zylberberg Bronisława m 97 ip 19 Kon
L Eikesowa Rozalja m

88. Gimnazjum żeńskie, Praga ul. Brzeska Nr.
18, wł. Dworecka Helena
hum. p. 4. 5. 0. 100 — bez praw gimnazjum
państwowego

Gimnazjum zostało założone w r. 1913.
Bliższych danych szkoła nie nadesłała.

Dyr. Dworecka Eugenia

89. Gimnazjum żeńskie, ul. Piękna Nr. 5,
Nr. tel. 3-90
wł. Goldman-Landauowa Cecylja
hum. p. 8. 10. 0. 332 — niepełne prawa gim-
nazjum państwowego

Gimnazjum zostało założone w r. 1856.
Od r. 1905 w gimnazjum językiem nauczania
jest język polski.

Dyr. Wolfczek Jakób 81 d 17 Ł
Bergman Balbina m 900 2lu 4 P K
Bodalski Maurycy 94 ip 8 P N
Landau Dora m 93 m 5 M
Wajnszlok Anna m 89 2lu 13 P
Zalcstein Marja m 99 2lu 8 —
Inwentarz Henryk m 96 3lu 2 H
Brusa Paston 81 m 8 Fr
Bader Ewa 91 a 7 Ł
Bark Karol ew 80 d 19 N
Cier Stefan 77 d d inż 23 M
Halpern Samuel m 98 2lu 2 Ł
Hanczak Zofja 87 m 7 —
Jocz Serafin ew 82 4lu 13 H
Kostrzewo Marjan 88 wf 14 Gi
Landau Artur m 74 ef 17 Gi
Miernik Józef 97 5lu 1 M
Peszke Ignacy ew 77 d 7 II
Śmiszewicz - 96 2lu 9 Prz G
Surdykowski Stanisław 93 d 8 Fi Ch
Synoradzki Tadeusz 92 4lp 7 Fi
Szochor Ewel m 78 km 20 S
Zand Stefan 900 2lu 2 P H
Zarzycka Janina 91 ef 9 Gi
Opólska Oktawja 86 a 17 Fr
Lapiński Kazimierz 91 a 9 P
Czaplińska Alicja 90 a mal 7 Ry
Zwierzowa Helena 85 m 18 Pr
L Sieramski Władysław 89 DM 3
s Iwenicka Emilia m 900 ss — —

90. Gimnazjum żeńskie, ul. Nowolipie Nr. 3,
Nr. tel. 290-04
wł. Halpern Helena
hum. p. 7. 8. 0. 230 — niepełne prawa gim-
nazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Gimnazjum założono w r. 1892, jako szko-
łę początkową, która rozwijając się stopnio-

wo, uległa w r. 1922 ostatecznemu przekształceniu na 7-io klasowe gimnazjum.

Dyr. Halpern Helena m 68 — 31 —
Blith Felicja m 94 3lu 8 Prz
Centnerszwer Romana m 93 — 7 Pr
Cyge Alfred m 80 d inż 11 M
Ejchert Felicja m 90 a mal 9 Ry
Gestern Róża m 900 wf 4 Gi
Grünbaum Halina m 902 2lu —
Halpern Teodor m 90 d 8 Ł
Kratka Marja m 94 4lu 7 P H
Kowalewska Antonina 95 ss 1 P
Lichtenstein Wiktor m 93 m 3 M
Lubliner Szymon m 79 ef 7 Ś
Landau Henryk m 98 3lu 1 Ł
Madaner Anna m 900 — 5 Gi
Poznańska Róża m 97 3lu 8 P
Poznański Stefan m 97 3lu 1 Fi Ch
Płoński Lucyna m 97 ss 5 M
Rozow Gerda m 90 nd 13 N
Rzecht Edwarda m 97 m 6 H G
Trokenheim Regina m 90 a 8 H
Weinberger Cecylja m 80 4lu 24 G
Weinryb Bronisława m 95 4lu 3 H
Woll Felicja m 96 a 8 P
l. Steinkalk Zygmunt m — — —

91. Gimnazjum żeńskie „Jehudyach“, ul. Długa 55
wf. Klumel M., Lewile Leon, Reis-Cukierman B.
bum. p. 7. 9. 0. 190. — bez praw gimnazjum państwowego

Gimnazjum powstało w r. 1893, jako szkoła początkowa, następnie ulegając stopniowemu przekształcaniu, istniało pewien czas jako gimnazjum neo-humanistyczne. Obecnie obejmuje klas 7, posiada typ gimnazjum humanistycznego. W r. 1923-24 uruchomiona zostanie kl. 8-a.

Dyr. Szwajger Stefania m 90 11 —
Broer-Kohn Cecylja m 92 4lu 8 Prz
Hutner Luba m 92 ss 3 Hb
Kalkstein Rachela m 94 ss 7 P H
Lewin Abram m 92 — 8 Hb
Labadź Łoja m 94 m 8 M
Rotblat Gustawa m 96 ss 9 P
Teleszyńska Dora m 98 ss 7 —
Brotmacher Rachela m 94 ss 7 P N
Chmielnicka Mirjam m 94 krr 7 Pr
Centnerszwer Mieczysław m 88 — — Ś
Fliegelman Jozef m 85 a 7 M
Kirszbraun Arnold m 95 DF 5 Ł
Kirszbraun Edward m 97 a 1 Ł
Marder Ela m 900 wf 4 Gi
Moronowicz Eleonora m 90 d 13 Fi
Palej Menachem m 88 a mal 9 Ry
Teitelbaum Stefan m 98 d 2 H

Złotowska Stefania m 97 m 8 G
Złotowska Henryka m 96 m 8 Fr
Wdowa Halina m 91 d 1 P
L Symchowicz Tola m 85 d — —

92. Gimnazjum żeńskie, ul. Nowolipki 25,
Nr. tel. 155-40, wf. Kalecka Zofja
mat.-przyr. p. 8. 9. 0 313. — pełne prawa gimnazjum państwowego.

Gimnazjum założyla w r. 1897 Zofja Rawiczówna. Początkowo obejmowało ono I kl., w r. 1900 zostało uzupełnione do kl. 3-ch. Z chwilą, gdy w r. 1906 gimnazjum przeszło na własność obecnej właścicielki, poczęto otwierać klasy wyższe i w r. 1911 gimnazjum objęło kl. 7, przyczem jęz. nauczania był język polski. W r. 1917 uruchomiono kl. 8-ą, a od r. 1919 poczęto stopniowo zmieniać typ gimnazjum pierwotnie humanistycznego na matem.-przyrodn. Od r. 1906 gimnazjum znajduje się pod kierunkiem Zofji Kaleckiej.

Dyr. Kalecka Zofja m 75 ng 26 —
Baumgarten Róża m 92 DF 11 N
Braudys Adolf m 81 d inż 17 M Fi
Kon Sara m 83 ng 20 Fr
Korpus Mandelkern Klara m 93 DF 6 H G
Lewinson-Kalecka Augusta m 85 ng 18 P
Majerowicz Sara m 96 a 8 P H
Ringman Zofja 85 d 20 Ch M
Rotblat Zofja m 94 nd 11 P
Tajtelbaum Alfred 901 a 2 M
Tom Ewelina m 93 d Sorb 3 Prz Fi Ch
Zelikman Zauna m 903 4lu 3 —
Ajzenberg Estera m 93 wf 5 Gi
Boder Ewa 91 a 6 Ł
Gąsiorowska-Grabowska Natalja 81 DF 25 H
Herszberg Henryk m 98 a 2 Fi
Horwitz Ludwik m 75 d 20 Prz
Kalecki Herman m 76 m 23 M
Lewin Zofja ew 71 d 35 P
Lipiec Domicela m 87 DM 8 Prz Hig
Luxemburg Aniela m 78 ef 23 Pr
Maliniak Anna m 88 a mal 10 Ry
Sachs Ewa m 71 d Sorb — Fr
Sznajer Moryc m 85 ef 12 Ś
Wurcelman Cecylja m 89 d Sorb 2 N
L Simchowicz Tauba m — d — —
lb Etkes Rozalja m — — —
S Kalecki Mojżesz m — — —

93. Gimnazjum żeńskie, ul. Ceglana Nr. 7,
Nr. tel. 141-42
wf. Lubińska Perla Rebeka
bum. p. 8. 9. 0. 287. — niepełnie prawo gimnazjum państwowego

Gimnazjum powstało w r. 1896, jako prywatna szkoła 2-klasowa, przekształcona z

biegiem czasu na 3-klasową, 7-io klasową i wreszcie w r. 1917 na 8-io kl. gimnazjum. Do r. 1918 kierowniczką szkoły była właścicielka.

Dyr. **Michałowski Zygmunt** 85 4lu 14 P
Błoch Balbina m 89 4lu 9 P —
Domaszewska Franciszka m 97 3lu 8 M
Jesioran Dora m 92 4lu 8 M
Lubińska Rebeka m 73 ss 28 K
Margulies Artur m 88 d 8 Ł
Muszkat Aniela 92 2lu 6 Fi
Perl Marja m 84 2lu 16 Fr
Zmigrzyder Zdzisław m 97 d 6 Ł H
Flaum Jadwiga 92 6ln 12 P
Frenzel Helena m 92 ss 7 Pr
Jarecka Justyna m 88 — 16 Ry
Lachs Hilary 82 DF 9 Fi
Melchior Edwarda m 91 5lu 11 N
Petrzycki Leon 67 DF 26 Pi
Rzewuska Marta 89 a 13 G
Schlossberg Stelania m 85 2lu 13 Prz Ch
Serejski Marjan 97 4lu 4 Fi
Szapiro Łazarz m 68 — 28 R
Trokenhajm Regina m 90 4lu 7 H
Wędziągolska Helena 94 km 10 S
Zajdel Róża m 97 ss 5 Fi
L Feilchenfeld Zofja m 90 d — —
d Rozenfeld Natalja m — — —
S Szwisgold Mina m 96 ss — —

94. Gimnazjum żeńskie, ul. Długa Nr. 50,
Nr. tel. 305-43
wł. **Mirlasowa Fryda**
hum. p. 8. 9. 0. 235. — niepełne prawa gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone w r. 1904 i obejmowało klas 2, następnie w r. 1907 przekształcone zostało na 7-io klasowe i wreszcie w r. 1915 uruchomiono kl. 8-a. Od roku 1916 stanowisko dyrektora piastuje **Mieczysław Rotbard**.

Dyr. **Rotbard Mieczysław** m 87 d inż 9 M
Fogelson - Festenstädtowa Marja m 97 3lu 5 Fr
Frejlich Jakób 90 d 11 M Fi
Grosserowa Izabela m 79 a 26 G Prz
Hertzówna Amelja m 78 d 17 N
Jarocka Justyna m 88 a mał 17 Ry
Kirszbraum Arnold m 95 d 4 Ł H
Kramsztyk Bronisława 84 d Sorb 10 Fr
Rotbardowa Felicja m 96 ip 9 P
Lewinowa Zofja ew 71 d 35 P
Mirlasówna Eugenia m 92 a 12 M N
Mirlas Jakób m 90 ip 12 M K
Przeradzka-Radyz Wiktorja 84 a 14 P
Segal Jakób m 80 d 15 Pi
Szałkowska Felicja m 90 ef 14 Pr
Tenenbaum Szymon m 92 d 8 Prz

Wajnfeldowa Romana m 92 ef 7 Ry Gi
Wiener Ludwik m 85 d 7 P H
Winawer Adolf 80 d inż 17 M
Winkler Samuel m 95 a 7 Hb
Zajdenmanowa Zofja m 81 d 9 Fr
L Zandowa Natalja — — — —
d Tenenbaumowa Eleonora — — — —
S Puder Dorota — — — —
S Dotyner Ada

95. Gimnazjum żeńskie, ul. Zielna Nr. 27,
Nr. tel. 206-52
wł. **Paprockie Helena i Wiktorja**
hum. p. 7. 7. 0. 140. — niepełne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem

Gimnazjum zostało założone przez **Julję Paprocką** w r. 1853 i, drogą stopniowego rozwoju, po otwarciu klas wyższych od r. 1919 posiada klas 7, dzięki koncesji uzyskanej przez **Paprocką-Okrętową**.

Dyr. **Przybyszewski Eugenjusz** 89 a 9 H
Badowska Idalja 82 ss 21 P
Bluman Rebeka m 95 2lu 7 H
Flatan Feliks m 93 3lu 8 M
Fryde Stelania m 91 ip 8 P
Garnikow Róża m 87 d 7 Prz
Halpern Regina m 90 ss 15 P
Halpern Teodor m 90 d 8 Ł
Holckener Michalina m 95 ef 6 Pr
Kerszman Józef m 97 a 7 Ł
Kornblum Bernard m 97 4lu 6 Fi
Lauer Helena m 86 d 3 Prz
Lewi Władysław m 80 d inż 5 Ch
Lipiński Józef m 68 km 32 S
Melchior Edwarda m 91 a 6 N
Moronowicz Eleonora m 79 d 26 M
Papierna Róża m 95 nd 7 N
Reingewire Irena m 97 — 6 Ry
Szulc Irena 88 d 13 H
Tenenwurcel Stelania m 902 wł 1 Gi
Wajnberg Cecylja m 80 4lu 24 G
L Bir Mafwina m 83 d — —
S Wilner Regina m 98 ss 6 H

96. Gimnazjum żeńskie, ul. Twarda Nr. 27,
wł. **Poznerowa Fanny**
hum. p. 8. 9. 0. 262. — niepełne prawa gimnazjum państwowego

Istnieje od r. 1904.

Dyr. **Poznerowa Fanny** m 63 nd 23 N
Arnoldowa Marja 94 a 8 H
Birnbaum Emilja m 83 d 14 Prz
Boczkówna Stanisława m 99 d 5 P M
Centnerszwer Maksymiljan m 89 — 11 S
Finkelbauer Stella m 93 d 7 M
Furmanik Stanisław 96 d 2 P
Goldfluss Stanisław m 94 d 8 Ch

Gutmanowa Judyta m 95 d 8 Ł
 Goldhar Henryk m 89 3lu 7 Ł
 Głazówna Estera m 901 wf 4 Gi
 Herzberg Teresa m. 92 m 7 Pr
 Józelowicz Adela m 94 2lu 4 G
 Klajn Władysław m 82 d 5 P
 Lejzon Róża m 84 ng 15 N
 L. Lichtenbaum Natalia m 87 d 3 —
 Portnej Felicja m 77 ss 16 P
 Przedborska Marja m 88 d 5 Pf
 Rozenfeld Benedykt m 85 d 8 Fi
 Rubinrat Stefan 87 a 8 H Pf
 Rybak Ewgenja m 94 a 9 M
 Szlaseberg Ida m 85 ss 5 N
 Tarnopolska Halina m 89 a 8 Prz
 Urik Markus m 95 3lu 4 H
 Tenenbaum Leonja m 88 a mal 15 Ry
 Wajdenfeld Bronisława m 96 ss 5 Ś

97. Gimnazjum żeńskie, ul. Nowolipie 6,
 Nr. tel. 248-54
 wł. Pryluczka Sara
 mat.-przyp. p. 6. 9. 0. 260 — niepełne prawa
 gimnazjum państwowego.

Gimnazjum założono w r. 1917. Droga
 stopniowego rozwoju otwierane były klasy
 wyższe; obecnie gimnazjum posiada klas 6
 i 3 klasy wstępne.

Dyr. Pryluczka Judyta m 93 3lu 13 H
 Bornstein Dorota m 99 2lu 6 P Prz
 Cytrynell Helena m 91 3lu 13 N
 Edelman Marja m 97 of 7 Ry
 Frejdlar Sara m 94 ss 8 Hb
 Kronman Gustawa m 96 2lu 4 P
 Pryluczki Naum m 95 5lu 6 Prz
 Rubinowicz Ida m 97 2lu 6 M
 Rajchenstejn Regina m 99 ss 6 —
 Sedlis Rebeka m 92 d 12 11 Fr
 Frejdberg Anna m 92 of 11 Pr
 Flujelman Józef m 85 a 7 M
 Gładsztejn Józef m 91 km 6 S
 Ginsberg Salomon m 97 m 9 Fi Ch
 Halpern Regina m 90 ip 12 P
 Lauer Helena m 86 a 4 G
 Ramet Jadwiga m 98 wf 6 Gt
 Berman Raszel m 95 ss 5 M
 L. Miesz Franciszka m — — —
 d. Szallerman Ewa m — — —

98. Gimnazjum żeńskie, ul. S-to Jerska 32,
 wł. Rozeleld Zolja
 hum. p. 6. 8. 0. 120. — bez praw gimnazjum
 państwowego.

Istnieje od r. 1907.

Dyr. Szapiro Rita ew 83 3lu 16 Prz
 Alter Leonja m 98 4lp 3 M
 Borensztajn Judyta m 96 2lu 6 Prz

Borensztajn Paulina m 90 a 7 N
 Buchner Marja m 93 ss 11 Gi
 Chwast Edwarda m 900 ss 4 P
 Fliegelman Józef m 85 3lp 7 M
 Frank Justyna m 902 wf 3 Gi
 Goldllus Stanisław m 94 d 8 Ch
 Gutman Judyta m 95 d 6 H
 Hamerszlak Ewa m 96 ss 6 P
 Kachel Ruta m 82 ss 18 Pr
 Morgenszteln Sara m 96 3lu 3 P H
 Pismanter Zolja m 901 2lu 1 —
 Ramberg Juljusz m 96 a 3 Ł
 Ryndhorn Regina m 900 ss 6 Hb
 Sokolowska Aniela 81 ss 8 Ry
 Teitelbaum Stefan m 98 d 2 H
 Weiss Fabjusz m 87 d inż 5 M Fi
 Edelman Adoll m 93 d inż 7 Fi Ch
 Zlotowska Stefania m 97 4lu 8 G
 Rozenfeld Zolja m 84 nd 16 M
 L. Edelszejn Zolja — — —

99. Gimnazjum żeńskie, ul. Leszno Nr. 19,
 wł. Rubinstein-Dickstein Marja
 hum. p. 5. 5. 0. 170. — bez praw gimnazjum
 państwowego.

Gimnazjum zostało założone w r. 1902; w
 roku szkolnym 1922/3 czynnych klas 5.

Dyr. Wolmar Adama m 80 d 10 P
 Ajzenberg Rena m 98 of 7 Gi
 Aratan Stefania m 900 krr 3 Pr
 Badjan Grzegorz m 92 m 5 M
 Badjan Marja m 96 ss 9 P
 Dickstein-Rubinstein Marja m 83 ss wf 21
 Fr G
 Essigman Norbert m 95 d 8 Ł
 Fligel Helena m 903 2lu 1 P
 Glas-Hertz Marja 85 ss 7 —
 Jakubowicz Regina m 72 ss 5 Ry
 Landy Czesław m 900 2lp 1 Fi Ch
 Pilipski Bernard m 92 4lu 1 Prz
 Praeger Adam m — — — S
 Rajchapel Felicja m 900 ss 2 K
 Rubinstein Paulina m 81 ss 20 H N
 Tenenbaum Szymon m 92 a 8 Prz
 Wollowicz Izaak m 900 m 2 HG
 Zajdenmann Zolja m 82 d 5 Fr
 L. Sierota Salomea m 85 d — —

100. Gimnazjum żeńskie, ul. Prosta Nr. 8,
 wł. Strumpiman Róża
 hum. p. 5. 6. 0. 136. — niepełne prawa gim-
 nazjum państwowego.

Dyr. Strumpiman Róża m. 75 ss 30 —
 Berliner Felicja m 92 nd 12 Prz P
 Birnbaum Emilia m 83 d 16 Prz
 Brad Celina m 92 2lu 12 N
 Frenkiel Helena m 87 a mal 5 Ry
 Fryde Stefania m 91 3lu 8 P

Glaz Estera m 901 wf 5 Gi
Grosser Izabela m 79 3lu 25 Prz G
Kopelman Paulina m 83 nd 23 N R
Leselrot Eleonora m 83 nd 18 M
Lewin Regina 72 nd 7 P
Mandelkern Gustaw m 93 5lu 6 M Fi
Mnszkat Helena m 76 ss 6 Pr
Szulc Irena 88 d 16 H Fr
Strzemińska Julja 83 d 9 Prz
L Edelstein — — —
S Lewowa Izabela m 86 2lu 17 Prz G

101. Gimnazjum żeńskie, ul. Zielna 15,
Nr. tel. 138-18
wl. Szprynger Helena
hnm. p. 8. 8. 0. 200 — niepełne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Gimnazjum zostało założone w r. 1908.
Kierowniczką do r. 1919 20 była właścicielka.

Dyr. Krukiewiczówna Kazimiera 91 d 10 H
Niwińska Jadwiga 92 a 5 Ł
Poznański Arnold m 88 a 5 Prz
Rubinstein Gustawa m 85 3lu 13 N
Tokarzewiczowa Stanisława 80 ss 3 Pr
Sochaczewer Felicja m 98 ss 6 M
Winawer Emilja m 70 ss 28 H
Czeplińska Aliza 91 of 7 Ry
Dybczyńska Joanna 93 3lu 10 H
Edelman Włodzimierz m 90 d inż 2 Fi
Gumplowicz Władysław 69 DF DM 2 G
Jędraszko Czesław 92 d 5 Ł
Kordowska Zofja 90 d 5 Fr
Kordowski Henryk 95 d H
Lachnik Jan — ss 4 Gi
Miller Jan 90 d 9 P
Szprynger Helena 82 d 15 P
Sosnowski Napoleon — — 3 S
Tanzer Stelania m 88 d 6 P
Winawer Adolf 80 d inż 17 M
Węgneister Jakób m 94 ss 3 R
Ujma Władysław 94 d inż 6 M
Zółtowska Amelja — wf 7 Gi
L Mucha Ignacy 65 DM 5 Hig
S Gliner Helena m 901 ss 3 —

102. Gimnazjum żeńskie, ul. Ś-to Jerska 18
wl. Stranch-Szlezynierowa Ewa
hnm. p. 8. 9. 0. 293 — pełne prawa gimnazjum państwowego.

Szkoła istnieje od r. 1876.

Dyr. Komarnicki Lucjusz ew 84 d 15 P
Abramowicz Zofja m 90 ss 10 Prz
Alter Felicja m 88 d 8 Fr N
Brandys Adolf m 81 d inż 17 M Fi Ch
Centnerszwer Stanisława m 89 ss 7 Ry
Festensztat Adam m 96 3 P

Ginett Halina 95 wf 8 Gi G
Glass-Hertzowa Marja 85 ss 7 —
Gliksen Helena m 94 d 7 Prz
Klein Arnold m 98 m 3 Hb
Leibson Róża m 84 m 8 N
Miliband Róża m 90 nd 18 M
Oberman Helena m 97 ss 8 P
Pekielis Roman m 96 m 6 Ł
Pliszka Czesław 84 a 13 P Ł
Rabinowicz Felicja m 93 ss 13 M
Ringman Zofja 85 d 21 M Fi Ch
Rubinrot Stefan 87 a 8 H Pi
Steinberg Natalja m 92 m 8 Fr
Szlezynger Ewa ew 59 ss nd 46 N Fr
Tarnopolska Halina m 90 ss 8 G Prz
Tyrawska Marja 72 km 28 S
Wajdenfeld Bronisława m 96 ss 6 S
Wajdenfeld Ewa m 93 krr 3 Pr
Winkler Samuel m 95 m 7 Hb
L Kotler Salomea — — —
S Pekielis Zofja — — —

103. Gimnazjum żeńskie, ul. Ś-to Jerska 16
wl. Turynowa Estera
hnm. p. 3. 5. 0. 90 — bez praw gimnazjum państwowego.

Istnieje od r. 1910.

Dyr. Turynowa Estera m 77 ss 21 P
Feinsang Marja m 900 ss 4 P
Dankiewicz Estera m 83 — 16 Pr
Marchelska Marja 91 m 12 P
Monk Salomea m 900 m 2 Prz
Natanblut Anna m 90 ss 11 M
Rubinstein Rachela m 95 ss 6 R
Suryc Anna m 96 ss 8 Fr
Szulman Perla m 99 3 Ry
Turyn Feliks m 99 m 6 H
L Pomper Ewelina — — —

104. Gimnazjum żeńskie, ul. Miodowa 21
Nr. tel. 192-78
wl. Zaks Perla
hnm. p. 8. 10. 0. 263 — niepełne prawa gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone w r. 1891.
Stopniowo rozwijając się, w r. 1921 przekształciło się w normalne gimnazjum 8-io klasowe. Do r. 1920 kierowała szkołą właścicielka.

Dyr. Lubecki Marjan b 88 a 11 P
Błodman Ignacy m 97 a 8 H
Halberstat Stefanja m 900 m 4 G
Oberman Cecylja m 96 m 8 —
Steinhart Stefanja m 92 m 8 M
Sztychgold Dora m 93 2lu 8 N
Weber-Finkelsztajn m 91 a 13 Prz

Wolpe Henryk b 99 3ln 6 Ł P
Ajzenberg Stenia m 99 ss 7 Gi
Centnerszwer Maksymilian b 89 km 5 S
Frajdberg Anna m 97 ss 11 Pr
Gimberg Salomon m 96 a 8 M
Glass-Hertzowa Marja 85 ss 8 S
Goldflus Stanisław m 94 d 8 Ch
Goldhar Henryk m 89 m 8 Ł
Goralowska Witalja m 91 ss 15 Ry
Hildebrand Sabina m 96 ef 8 Ry
Lejwa Aron m 95 ef 7 Hb
Labelski Stanisław m 90 3lu 8 P
Majzner Stanisław b 91 d inż 6 Fi
Marder Ela m 900 wf 4 Gi
Mayzel Kazimierz 84 a 19 H
Mihiewicz Jadwiga 87 ss 17 Fr
Rozenleld Benedykt m 85 d inż 8 Fi
Weiss Estera m 85 m 16 —
Wolff Jakób m 88 3lu 10 Fr
Zaks Perla m 61 ss 33 —
Zaks Teofila m 93 ss 11 Hb
Weichert Róża m 95 DF 4 N
Fryde Mieczysław b 93 d 8 Pf
Ł Szpinak Leonja m 89 d — —
S Hurwicz Fanny m 96 ip 3 —

105. Gimnazjum żeńskie, ul. Rymarska 12
 wł. T-wo Zjednoczenia Nauczycieli
 hum. p. 8. 9. 0. 273 — niepełne prawa gi-
 mnazjum państwowego.

Istnieje od r. 1915.

Dyr. Głogowski Samuel b 89 d 8 Fr N
Baumbergowa Fanny m 89 d 3 Ł Gr
Blaustejn Dora m 89 ss 14 Ry
Bluman Rebeka m 94 m 10 Hb
Brams Józef b 95 d 6 H
Centnerszwer Jerzy m 93 3lu 5 P
Dietl Józef 84 a 15 Ł
Garnikow Róża m 87 4lu 5 Prz
Ginzberg Salomea m 94 nd 8 G H
Halpern Ewelina m 75 nd 31 M G
Hozenpud Teofila m 94 a 5 Gi
Kurpiejewski Tomasz 92 a 8 P
Oppenheim Gabryel m 93 a 5 M Fi
Rozenkranc Ernestyna m 94 2lu 9 P
Rubaszowa Katarzyna m 88 a 7 N
Salinger Rafaela cw 89 a 8 H N
Segal Jakób m 80 DF 15 Pf
Szekman Henryk m 90 a 8 M
Szejner Maurycy m 85 km 12 S
Turońska Romana 96 — 7 Gi
Weisgold Stelania m 96 nd 9 Prz
Wolff Jakób m 88 a 10 Fr
Wygodzka Marja m 91 ss 7 Prz
Zys Regina m 91 ss 11 P
Zylbertrest Małgorzata m 81 krr 11 Pr
Ł Neufeld-Golbberg Henryka — — —
S Oppenheim Felicja — — —

B. WOJEWÓDZTWO WARSZAWSKIE.

Szkół państwowych	17.
prywatnych	44.
razem	61.
męskich	21.
żeńskich	22.
koedukacyjnych	18.
razem	61.
humanistycznych	52.
mat.-przyrodn.	7.
klasycznych	2.
razem	61.
polskich	61.
Klas	395.
oddziałów	471.
uczniów	8954.
uczenie	6739.
razem	15.693.

Aleksandrów Kujawski (powiat Nieszawa)
 1. Gimnazjum męskie Polskiej Macierzy
 Szkolnej, ul. Stżewska 2
 hum. p. 66. 240. 0 — bez praw gimnazjum
 państwowego.

Szkoła powstała w r. 1916, założona przez
 ks. Szczygłowski, proboszcza m. Aleksan-
 drowa. Od r. 1916 do 1920 zakład nosił
 nazwę: „Szkoła realna Polskiej Macierzy
 Szkolnej”. W r. 1920 ustąpił ks. Szczygłowski
 ze stanowiska dyrektora zakładu, a kierow-
 nictwo szkoły objęli ks. ks. Salezianie, prze-
 obrażając szkołę na gimnazjum typu humani-
 stycznego.

Dyr. Harazim Franciszek ks. Dr. 85 d 13 P
Baranowski Jan 91 km m 2 S Pr
Dola Ryszard ks. 90 a 10 H R
Guzik Wilhelm ks. 89 m a 15 M Fi
Trzcieniecka Marta cw 72 m km 7 N
Masłowski Kazimierz ks. Dr 88 m a 11 Ł
Mnża Anastazy ks. Dr 86 a 10 Ł
Święch Klemens 99 2lu 2 P H Gi
Wyrbkiewicz Jan 88 m ef 7 M G
S Szerzeniecki Stanisław 83 d 3 H
S Ostrowski Leon 98 m 2 Prz Ry

Aleksandrów Kujawski
 2. Gimnazjum żeńskie Emilji Hankowej,
 Wilsona 9
 hum. p. 4. 4. 181 — bez praw gimnazjum
 państwowego

Właścicielka uzyskała w r. 1909 koncesję
 od Dyrekcji Naukowej Warszawskiej na pro-
 wadzenie 4 kl. szkoły Kolejowej koeduka-
 cyjnej. Szkoła ta istniała do r. 1912, w któ-
 rym to roku zakład przestał być szkołą Ko-
 lejową, a właścicielka korzystając z posi-
 danej koncesji zaczęła prowadzić szkołę pry-
 watną, na razie tylko dwuklasową. W r. 1917
 przy współudziale „Kola Wpisów” i ofiar-

ności hr. Mycielskiego uzyskano lokal obszer-
niejszy. Dnia 29 października 1918 r. wy-
dało Ministerstwo W R i O. P. koncesję na
dalsze prowadzenie 4 kl. szkoły żeńskiej.

Kier. Hankowa Emilja 70 m 20 H K
ks. Dola Ryszard 90 a 10 G
Janewska Zofia 92 m 6 P
Januskiewicz Jadwiga 86 m ef 15 Fr
Strofi Mieczysław 92 a 1 M Fi Prz
Wojłowiczowa Marja 82 m 20 M
Kuczek Piotr 91 m ef 2 Gi
Święch Klemens 99 2lu 2 P H
Trzcieniecka Marta cw 72 m km 7 S
L Jastrzębski Władysław 82 d
S Kowalczyńska Marja 95 ss 2 Pr

Anin pod Warszawą

3. Gimnazjum Koedukacyjne Humanistyczne
hum. p. 4. 6. 66. 36 — bez praw gimnazjum
państwowego

W r. 1916 grono obywateli Anina zapro-
jektowało otwarcie szkoły średniej w Aninie.
Zawiązane zostało Koło Macierzy Szkolnej
z prezesem ks. dr. Godlewskim na czele. Zar-
ząd Koła zgłosił się do Centrali Macierzy
o zarejestrowanie szkoły. Pierwszym kierow-
nikiem był Lipka, który ustąpił po dwóch
latach pracy — następnie Sierżputowski.
W r. 1920 21 na czele zarządu Koła stanęli
Łogucki i Iwańska. Kierownictwo szko-
ły powierzono S. Courrière. Wprowadzono
program nauk szkół państwowych średnich.
Anin jako miejscowość letniskowa mając
warunki zdrowotne, nadaje się dla kształce-
nia działwy, dla której nauka w mieście jest
wykluczona. Największą przeszkodą w roz-
woju szkoły jest brak odpowiedniego gma-
chu.

Kier. Courrière Stanisława 76 2lu 20 Fr
Chromiński Henryk 900 m 3lu 1 M
Czapska Józela 02 m 2lu 1 M
Dębski Romuald 59 m 2lu 2 Pr
Jankowska Wanda 77 2lu 11 P N
Konopińska Irena 95 m 2lu 7 H R
Łogucka Stanisława 86 ef 3 Ry
Przyłuska Jadwiga 98 ss 6 K Pr
Sołtyński Wacław 01 m 2lu 2 P
Wojcieszyn Antoni 98 m 4lu 1 Ł M Gi
Zeromski Jan 98 m 2 Ge

Bielany pod Warszawą

4. Gimnazjum Humanistyczne X. X. Mar-
janów na Bielanach
Warszawa, Skrzynka Poczłowa 250, tel.
podmiejska Bielany
hm. p. 6. 6. 205. 0 — niepełne prawa gi-
mnazjum państwowego

W r. 1916 Zgromadzenie X. X. Marjanów
założyło schronisko dla chłopców sierot m.

Warszawy, a przy niem czteroklasową szko-
łę. W r. 1918 otrzymano koncesję na otwar-
cie 8 kl. gimnazjum humanistycznego. Na
dyrektora gimnazjum został zatwierdzony ks.
Robert Wierzejski. Wszyscy wychowanko-
wie mieszkają w internacie. Do 1 sierpnia
r. 1922 były dwa internaty dla bezpłatnych
t. zw. schroniskowych, których było 160 i dla
płatnych (40). Od dnia 1 sierpnia r. 1922
nastąpiło ujednostajnienie, t. zn. wszyscy
chłopczy mają jednakie warunki utrzymania
w jednym internacie. Około połowy wycho-
wańców uiszczą pełne opłaty, połowa zaś
niezamożnych jest na bezpłatnych miejscach,
na które otrzymuje zakład częściowo zasiłki
z funduszy Wydziału Dobroczynności st. m.
Warszawy. Zakład posiada wyjątkowo kor-
zystne warunki przyrodzone: położony na
wyniosłem wzgórzu nad Wisłą, otoczony do-
kokoła lasem, zdala od wszelkich siedzb ludz-
kich, a jednocześnie tylko 6 km. od stolicy.

Dyr. Załuski Bronisław 88 d 6 Pr
Dziedzicki Stanisław 900 km 2 S
Jacnńska Wacława 86 4lu 16 Fr
Jamiołkowski Henryk 90 a mał 5 Ry
Kasiński Kazimierz 93 4lp 2 Fi Ch
Koniuszewski Kazimierz 99 3lu 3 P
Królówna Marja 96 4lu 7 G
Olkowski Marjan 95 4lu 2 Ł
Knorr Mieczysław 92 d inz 2 M
Piechocki Stefan 92 4lp 2 M
Pillich Adam 98 m ef 1 Gi
ks. Sobczyk Jan 93 sd 5 Wy
ks. Sydry Stefan 94 sd 6 Wy
ks. Wiśniewski Marjan 85 d 5 R II
Życki Leonard 98 3lu 2 P
Antoniewiczówna Janina 90 4lu 5 Prz
Maniewska Zofia 89 m ef 4 Ry
Tomczak Antoni 900 krr 4 Pr
L Dr Filiński Włodzimierz 92 d 2
S Stronczyński Kazimierz 69 m 1
ks. Wierzejski Robert 80 d 17 na urlopie
naukowym w Ameryce Południowej.

Ciechanów

5. Państwowe Gimnazjum męskie im. Zy-
gmunta Krasińskiego, Nr. tel. 34
hm. p. 8. 11. 414. 0 —

Szkoła założona jako progimnazjum spo-
łeczne w r. 1913. Państwowione jako 8 kl.
gimnazjum humanistyczne 1 sierpnia 1920 r.
Dyrektorowie: Topoliński (założyciel),
Mrawski Piotr, Kasznica Kazimierz, Woyde
Bronisław, Wicherkiewicz Kazimierz (zast.
dyr.). Upaństwowione za dyrektury Woyde-
go.

Dyr. Stamm Edward 86 a 10 M Pi
Bidzińska Janina 90 nd 14 M P

Boguszevska Zolja 74 nd 7 Fr
Cieszkowski Wladyslaw 97 nd 2 Gi
Iwicki Robert 92 ef Fi Ch
Januszevska Zolja cw 91 nd 10 N
Januszevski Franciszek 93 4lu 4 P Ł
Laszevski Edward 93 4lu 1 Prz M
Majewski Wieslaw 76 km 7 S K
ks. Pęski Aleksander 80 sd 13 R
Reuttówna Emilja 81 a 18 H
Słoński Czesław 90 3lu 4 G
Wicherkiewicz Kazimierz 88 a 11 M
Wiliński Teofil 64 a 22 Ł
Kontr. Kulenowic Hilmi mah. 93 a mal Ry
Wicherkiewiczowa Jadwiga 95 m PH
L Dr Lipka Andrzej 68 d 23
S Cieszkowska Aniela 98

Ciechanów

6. Gimnazjum żeńskie
wł. Rada Opiekuńcza

hum. p. 8. 8. 0. 220 -- niepełne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Gimnazjum powstało w r. 1920 z przekształcenia prywatnej szkoły miejskiej istniejącej od r. 1903. Inicjatywa wyszła od grona miejscowych obywateli, którzy utworzyli Radę Opiekuńczą. Szkoła korzysta w pewnej mierze z subsydjów Sejmiku Powiatowego.

Dyuowska Jadwiga 89 3lu 7 Fr
Januszevski Franciszek 93 a 4 P
Kurkówna Aleksandra 99 a 1 Prz
Kratowska Julja 70 m 34 P
Kulenowicz Mahomet mah 93 a mal 1 Ry
Stelański Wacław 87 d 2 Fi
ks. Gościmiak Franciszek 97 sd 1 R
Jasieńska Józefa 71 nd 9 M
Kuźmicka Jadwiga 56 nd 50 N
Magierzanka Janina 900 a 3 Ł
Majewski Wieslaw 78 ef 7 S
Okolon Sobieslaw 69 a 13 H
ks. Pęski Kazimierz 80 sd 13 R
Salaga Kazimierz 81 a 11 M
Słoński Czesław 90 a 5 G
Roszkiewicz Marja 85 m ef 7 Pr
Wiliński Teofil 64 d 32 Ł
L Lipka Andrzej 68 d 5 Hig

Gostynin

7. Państwowe gimnazjum męskie im. Tadeusza Kościuszki.
hum. p. 8. 8. 200. 0

Gimnazjum zostało otwarte 3 stycznia 1916 jako miejskie o 6 kl. męskich i 5 kl. żeńskich; upaństwowiono je 19 września 1918. Od 1 września 1919 oddzielono gimnazjum żeńskie jako państwowe im. Narczy Zmichowskiej. Dyrektorem szkoły od stycz-

nia 1916 do września 1917 był pastor Filip Schmidt. Od 1 września 1917 do czasu upaństwowienia Edward Hoffman; od czasu upaństwowienia po dzień dzisiejszy obecny dyrektor.

Dyr. Borowski Władysław 77 kp § 15 20 Fi
Arystoll Elias 74 kp § 15 23 M Fi
Berezowski Mieczysław 92 a 3 Ge
Braszczyński Józef 77 ss ef 25 P
Buyuowski Izidor 93 2l a mal 2 Ry
Buyuowska Jadwiga 96 3lu ef 1 N
Charlampowicz Stefan 81 kp § 15 11 Prz
Fi Ch
ks. Kuziemski Antoni 92 sd 6 R
Lissowska Jadwiga 92 ss ef 4 Fr
Moczarski Gustaw 55 ef 25 G
ks. Schmidt Filip cw 68 kp § 15 19 R N
Sarnecka Janina 90 4lu 3 H
Stobnicki Seweryn 90 kp § 15 6 Ł
Wiśniewski Bronisław 90 3ln 4 M
Kontr. Zarchin Jakób m 76 ef 12 R
L Dr Zakrzewski Stefan 66 d 15
d Berezowska Marja 96 ef d 3
S Pomierny Leon 97 ef

Gostynin

8. Państwowe gimnazjum żeńskie im. Narczy Zmichowskiej.
hum. p. 8. 8. 0. 213

Gimnazjum powstało 1 września 1919 r. przez wydzielenie oddziałów żeńskich z państwowego gimnazjum męskiego. Pierwszą przełożoną była p. Janina Starkel

Przeł. Obniska Karolina 88 d 11 Fi M
Hakowska Janina 68 nd 19 P. H. G. K.
Heniszówna Anna 95 a 7 M. F
Kindlerowa Zolja 68 ss 2 N
Kolenkoff Zenaida p. 78 d — Fr
Piotrowicz Józef 81 d 5 Ł
Sieczkowska Flora 86 kp 9 Prz G
Smółkowa Władysława 85 a 7 H P
Smoleniec Czesław p 79 d 7 M
Szpaderska Janina 83 krr 11 Pr R
Majewska Emilja (na urlopie)
Szawelska Janina 93 ss — Gi
Kuzemski Antoni ks. z gimn. męskiego R
Szmidt Filip pastor .. .. R
Aristoff Elias .. .. M
Berezowski Mieczysław .. .. G
Bujnowska Jadwiga .. .. P
Charlampowicz Stefan .. .. Ch
Borowski Władysław .. .. F
k Zarchin Jakób m 76 d 23 R (etat w szkole
powsz.)
I. Zakrzewski Stefan DM 66 d 15
d Berezowska Marja 96 d (etat w gm m.)
S Borowska Janina 02 ss

Grodzisk

9. Gimnazjum Koedukacyjne, ul. Trzeciego Maja
wl. Wydział Powiatowy Sejmiku Błońskiego
hum. p. 2. 2. 21. 22 — bez praw państwowego gimnazjum

Gimnazjum zostało założone w r. 1922 i składa się narazie z kl. czwartej i piątej Stanowisko dyrektora objął Wacław Antosiewicz.

Dyr. Antosiewicz Wacław — a — P
Antosiewiczowa-Biedrzycka Marja — a — Fr
Gogolewski Stefan — kup — Prz G
ks. Pachnicki Antoni — d — R Ł H
Tan Czesław — np — M Gi
S Buczyński Henryk — ss — Ry S

Grójec

10. Koedukacyjne Gimnazjum Sejmikowe
ul. Warszawska 34
wl. Sejmik pow. Grójeckiego
hum. p. 5 (bez I), 5, 153, 45 — niepełne prawa gimnazjum państwowego

Gimnazjum istnieje od r. 1907, początkowo jako męska 4 klasowa szkoła powszechna. W r. 1919/20 przekształcono ją na gimnazjum rozwojowe. Od roku 1921/22 wprowadzono redukcję.

Dyr. Cichocki Franciszek 83 a 18 P. H.
Foredland Ignacy ew 70 d 25 Ł M
Ler Fryderyk ew 74 d 31 N
Majchrzak Tadeusz ks. 93 sd 5 R
Makowska Marja 87 ss 4 Ry
Westwał Witold ew 90 d 13 M Prz Fi
Witwińska Janina 90 ss nd 13 P H
Zaleski Bolesław 82 d —
s Makowski Aleksander 58 ss —

Kutno

11. Państwowe gimnazjum męskie im. Henryka Dąbrowskiego, tel. Nr. 93
hum. p. 8. 9. 269. 0

Szkoła założona w r. 1907 jako 4 klasowa szkoła realna P. M. Szk., w r. 1913 przekształcona na szkołę kupiecką, w r. 1918 na gimnazjum humanistyczne, upaństwowiona w r. 1920.

Pierwszym dyrektorem był Chrupczółowski, następnie Miaczyński, od r. 1917 obecny dyrektor Karol Kostro.

Dyr. Kostro Karol 75 d 16 G
ks. Kostrzewski Józef 86 sd 6 R
Borbelska Helena 81 d 6 Fr
Galina Wacław 98 sn ef 2 Gi
Iwaszkiewicz Dymitr g 82 eŁGr 12 Ł
Jochman Karol 89 d 5 M

Krajewski Ludwik Antoui 89 3lu 7 Prz Fi Ch
Kęska Jan 92 km 4 S
Lipka Zygmunt 85 2lu 9 P
Patrya Witold 87 a 2 N
Urban Hieronim 97 4lu 6 Fi M
ks. Wolania Władysław 83 sd 13 H P
Kontr. Kostrowa Leokadja 85 ss 5 H
„ Drozdowski Jerzy 97 2la mai 5 Ry Pr.

L Dr. Podczarski Władysław 70 d 3
d Żółtowska Irena 96 ef 4
S Piotrowska Felicja 63 ss 19

Kutno

12. Gimnazjum żeńskie
wl. Helena Bobbelska
hum. p. 1 1. 0. 7 — niepełne prawa gimnazjum państwowego

Założone w r. 1918; jest czynna tylko kl. 4.

Jochman Karol 89 d 5 M
Jochim Karol 89 d 5 M
ks. Kostrzewski Józef 86 sd 6 R
Linaewski Ludwik 92 d 2 Ł P
Krajewski Ludwik 89 2lu 2 Prz
Urban Hieronim 97 d 6 M Fi Ch
ks. Wolania Władysław 83 sd 13 H Ł P Pi

Kutno

13. Gimnazjum żeńskie, ul. Poznańska 40
wl. Bronisława Jelska
hum. p. 4. 6. 0. 156 — bez praw gimnazjum państwowego

Szkoła została założona w roku 1914. Właścicielką i kierowniczką szkoły od początku jej istnienia do chwili obecnej jest Bronisława Jelska.

Przeł. Jelska Bronisława 70 m 35
Bzdzińska Antonina 76 m 29 Fr R Pr
Barka Mieczysław 92 a 3 M Ry G P H
ks. Cyruliński Klemens 93 sd 9 R
Garbowski Kuzimierz 86 ef 5 S
Genuszówna Marja 91 m ef 4 Prz Fi M
ks. Kostrzewski Józef 86 sd 9 R
Luniewska Adela ew 69 ss 5 N
Pągowska Helena 98 m M P
Pique Helena 01 m ef 2 H
Siewierska Janina 99 ss 2 Pr
Wiśniewska Natalja 99 ss 5 P H

Kutno

14. Gimnazjum żeńskie, ul. Poznańska 40
wl. Helena Iberalowa
hum. p. 5 i wstępna. 6. 0. 85 — bez praw gimnazjum państwowego

Szkoła powstała podczas okupacji niemieckiej w roku szkolnym 1916/17, jako progimnazjum. Koncesję uzyskano w roku 1920.

Kier. Iberalowa Helena m 77 Krp 21 Fr N
 Abramska Helena m 97 4lu 1 Prz Ge
 Bessendorłówna Marija m 900 3ln 4 P H
 Gejwizówna Klara m 94 Krp 8 Fr N Ł
 Goryńska Jadwiga 90 a mal 4 Ry
 Szeps Dawid m 94 3lu 2 M
 Szpilmanówna Tauba m 99 m 2 W y
 Wajngot Mordechaj m 900 ef 2 Hb

Kutno.

15) Gimnazjum koedukacyjne, ul. Poznańska Nr. 40, wł. Tow. zyd. szkół śr. w Kutnie. hum. p. 1. 1. (kl. czwarta) 8. 6. — bez praw gimnazjum państwowego.

Założone w r. 1922.

Dyr. Leszman Abraham m 90 a 2 Prz Ch
 Grünberg Mojżesz m 91 — 7 Hb
 Korn Aron m 95 a 1 M
 Teitelbaum Albert m 99 a 1 P Ł
 Flecker Zygmunt m 97 a 1 G Prz

Lipno.

16) Państwowe gimnazjum koedukacyjne im. Romualda Traugutta, ul. 3-go Maja, Nr. tel. 30, hum. p. 8. 15. 239. 211.

W czasie wojny europejskiej obywatele m. Lipna i okolicy postanowili dla uczczenia pamięci wielkiego pisarza założyć „Towarzystwo szkoły średniej im. Henryka Sienkiewicza w Lipnie” i ufundować szkołę. Dzięki staraniom zarządu, a zwłaszcza Kazimierza Rózewkiego z Jastrzębia, zakupiono dom i uzyskano koncesję u władz okupacyjnych niemieckich. Na dyrektora powołano Jana Moczarskiego, który uruchomił szkołę jako „8 kl. gimnazjum realne w Lipnie”. W dniu 11 sierpnia 1920 r. szkoła została upaństwowiona jako „Państwowe gimnazjum im. Romualda Traugutta”. Pierwsza matura odbyła się w roku szkolnym 1921/22.

Dyr. Moczarski Jan 76 d 18 Prz
 Ciesielski Henryk 95 ef 3 Gi Pr
 Drzewiński Władysław 77 d 6 Fi
 Grzeszkiewicz Stanisław 78 4lu — Fr Ł
 Hartung Zofia 89 ef — Fr
 Kotowicz Leon 93 d 3 M
 Jezierski Satornin 59 d — H
 Koleudowa Anna 78 d 9 Prz
 Kreczmarowa Jadwiga ew 84 nd 12 Fr H
 Moczarska Michalina 80 ef 9 P G
 Myller Ernest ew 85 d 9 N
 Orłow Mikołaj p 79 d 12 H Ł
 Osiecka Jadwiga 96 3lu — P
 Padlewska Paulina 93 ss — N na urlopie
 Padlewski Mieczysław 78 4lp 3 M Fi G
 Pomecka Helena 95 m — N

Ks. Suchcicki Jan 95 sd 3 R
 Teczarowski Edmund 78 a 18 Ł H Pf
 Wernik Piotr 80 ef 21 M
 Wolski Bohdan 91 2l a mal 3 Ry Pr
 Kontr. Drzewińska Janina 02 m — Gi
 „ Drzewińska Zofia 81 ef — Pr
 „ Gizińska Helena 64 nd 35 P
 „ Giziński Włodzimierz 96 3lu — P
 „ S Illicki Leopold 76 km — S
 L Maciejewski Kazimierz 90 d
 d Jezierska Bronisława 83 d

Lowicz.

17) Państwowe gimnazjum męskie im. ks. Józefa Poniałowskiego. hum. p. 8. 13. 484. 0. —

Szkoła powstała przed rokiem 1413, jako Kolonja Akademji Krakowskiej. W r. 1822 zlała się w jeden zakład z kolegium O. O. Pijarów, założonem w drugiej połowie XVII wieku i istniała do r. 1833 jako 4 kl. szkoła wydziałowa. W r. szk. 1826/27 przy 8 nauczycielach miała 157 uczniów. W r. 1845 została przekształcona na szkołę t. zw. powiatową. W r. 1869 nazwano ją realnem progimnazjum i wprowadzono język rosyjski jako wykładowy. Od r. 1874 do r. 1914 istniała jako 7 kl. szkoła realna rosyjska. W r. 1912 było w niej 220 uczniów i 16 nauczycieli. Po ucieczce rosyjan w r. 1915 przekształcono ją na polską szkołę realną z językiem łacińskim. W r. 1917 nadano jej charakter 8 kl. gimnazjum filologicznego a w r. 1919 została upaństwowiona, otrzymując nazwę „Państwowe gimnazjum męskie im. Ks. Józefa Poniałowskiego”.

Dyr. Dr. Olszewski Władysław 72 DF kp 21 H
 Adamski Józef 80 4lu a 15 M
 Bucholtz Bernard 80 4lu 6 P
 Chmura Józef 96 4lu 6 H
 Drogoszewski Kazimierz 68 kp 21 Prz
 Flak Franciszek 88 4lu 3 Ł
 Krawczyk Aleksander 82 d a mal 3 Ry
 Kluge Roman 72 sn 24 P Ge M
 Kusznir Teodor 93 4lu 6 N Pf
 Kusch Zdzisław 92 ef 6 Gi
 Micińska Michalina 75 ss 21 Fr
 Matłowski Franciszek 75 4lu a 15 H
 Nasterski Ignacy 64 ss 6 Pr Ry K
 Sołtysik Stanisław 87 sd kn Ł H
 Dr Rogowski Wacław 82 DF kp 3 Ch Fi
 Turek Teodor 87 4lu 6 P
 ks. Stegman Stefan ew 84 4lu kp N R
 Witkiewicz Witold 91 4lu kp 6 M
 ks. Zawadzki Stefan 86 d kp 12 R
 Zułma Jan 88 km S
 L Dr. Wielobycki Tadeusz 63 d 5
 d Koleszyna Jadwiga 96 d
 S Głowacki Paweł 91 sn 3

Lowicz.

- 18) Gimnazjum Państwowe żeńskie im. Juljana Ursyua Niemcewicza, ul. Wjazdowa.
hnm. p. 8. 8. 0. 251.

Szkoła powstała w listopadzie 1915 roku. Kierowniczką szkoły była Bronisława Bronnikowska. We wrześniu 1919 roku uczelnia została upaństwowiona, a stanowisko kierowniczkę objęła Stanisława Cwierdzińska. Od października 1920 roku do chwili obecnej kierowniczką szkoły jest Wanda Roguska.

Kier. Roguska Wanda 85 kp 14 Prz
Bronikowska Bronisława 61 m 24 P
Dajnowa Eugenia 95 d 2 G M
Doleżał Władysław 81 4lu 9 Fi
Ficka Marja 84 a 14 P
Gantner Aleksander 62 kp 22 Ł
ks. Majewski Wacław 91 sd 6 R
Renkawek Stanisław 89 7lu 5 M
Rychlewicz Władysław 98 6lu 1 H
Salaga Stanisław 90 a mal 2 Ry K
Świtkiewicz Irena 96 cf 6 N
Szatner Adela 78 ef 12 Fr
Uzdowska Aniela 89 4lu 1 Prz Pr
k Chojecki Antoni 80 21 km — S
k L. dr. Polikowski Aleksander 75 d
d Kuleszyna Jadwiga 96 ef 3
S Garlińska Zofia 63 m 14

Maków Łomżyński.

- 19) Komunalne gimnazjum męskie Sejmiku Powiatowego.
hum. 7. 8. 229 O. — niepełne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Za zgodą władz okupacyjnych niemieckich założono w r. 1916 gimnazjum Polskiej Macierzy Szkolnej jako szkołę rozwojową. Po 3-ach latach przeszło gimnazjum na własność Sejmiku Powiatowego. Do założenia szkoły przyczyniło się grono miejscowych obywateli z p. Janem Szulcem na czele. Kierownikiem od 1 października 1920 r. jest Dr Roman Jamrógiewicz.

Dyr. Dr. Jamrógiewicz Roman 77 DF eMFi
M P

Kamieński Stefan 90 d 4 Ł
Lemoch Roman 83 4lu 16 Ł N
Nalęcz Marjan 01 2lu 2 H G
Pruszyńska Leonja 94 m ef 7 Fr N
Pruszyńska Marja Julja 78 ss ef 13 Fr M
Przystojecki Władysław 67 d inż 5 Ry Fi H
Pytko Kazimierz 88 m ip 1 P
Rucz Wacław 900 ss ef 1 Gi
ks. Świeżewski Kazimierz 96 sd 2 R
Tolkaczewska Marja 78 cf 23 Fr N
Tolkaczewski Antoni 77 3lu 14 M G
Wertyńska Aniela 99 2lu 3 Prz

Wertyńska Florentyna 01 2lu 3 H P
Wiśniewski Roman 97 3lp 1 M Fi
Zakliński Otto 91 2lu 4 Ry N
Zakrzewski Bogdan 97 m 2 M
L. Dr. Sokołowski Teofil 88 d 4 —

Maków Łomżyński.

- 20) Komunalne gimnazjum żeńskie Sejmiku powiatowego.
hnm. pol. 6. 6. 0. 142. — niepełne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Szkoła prowadzona jest pod tym samym kierownictwem, co szkoła męska i posiada wspólne grono nauczycieli.

Mińsk Mazowiecki.

- 21) 8-klasowa Szkoła Realna Męska, ul. Polowa, wł. Wydział Powiatowy Sejmiku Mazowiecko - Mińskiego.
mat. - przyr. 7. 8. 236. 0. — niepełne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Szkoła powstała z inicjatywy Polskiej Macierzy Szkolnej. W roku 1916 zostały uruchomione pierwsze dwie klasy. W latach następnych otwierano rok rocznie jedną klasę wyższą. W roku bieżącym jest już klas siedem. Szkoła znajduje się od początku pod kierownictwem dyrektora Ignacego Rowickiego.

Dyr. Rowicki Ignacy 88 a — Fi
Arczyński Aleksander 76 a mal 16 Ry
ks. Dziąg Józef 93 sd 15 R
Glińska Aldona 86 ss 9 P H
Janiszewski Stanisław 64 d inż 23 Prz G
Klimaszewska Aleks. 78 d Sorb. 5 Fr N H
Ryś Jan 87 wł 6 Gi
Smólski Lech 97 a 4 Ch Fi
Sierżputowski Tadeusz 78 d 20 P
Wieczorkiewicz Jerzy 94 d 4 M
Wieczorkiewicz Halina 88 ss cf 5 S
Gałązka Lucja 96 m 5 N
L. dr. Rozen Zygmunt 71 d 17 Hig
d Froelich
S Czekańska Stanisława 81 m 17 —

Mińsk Mazowiecki.

- 22) Gimnazjum żeńskie, ul. Kościuszki Nr. 7, wł. Wydział Powiatowy Sejmiku w Mińsku Mazowieckim.
mat.-przyr. p. 6. 6. 10. 139. — niepełne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Gimnazjum założono w r. 1912 Grochowska. Początkowo było to liceum obejmujące kl. 4 i uwzględniające specjalnie zajęcia praktyczne. Wobec opłakanych warunków materialnych, spowodowanych w znacznym stopniu niedostateczną frekwencją uczącej się młodzieży, liceum zostało w r. 1921

rzejęte, drogą kupna przez Sejmik Mińskozawozów, i przekształcone na gimnazjum rozrojowe.

Dyr. **Kopczyński Stefan** 90 a 5 Pr
rczyński Aleksander 76 a mal 16 Ry
hróscielewska Janina 84 ef 4 Pr K
s. Dziąg Józef 93 sd 5 R
Jarbala Jan 900 ss 1 R P
Łozłowska Henryka 95 d Sorb. 6 Fr H
Rys Jan 87 wf 6 Gi
Smolska Stefania 98 d 3 G Prz
Strzelecki Kazimierz 94 d 5 H P
Wieczorkiewiczówna Halina 88 ef 3 S
Zielińska Jadwiga 95 a 2 Fi Ch
Żorawska Jadwiga 91 d 5 M
L. Rosen Zygmunt 71 d 23 Hig
S Krzyżanowska Marja 91 m — —

Milanówek.

23) Gimnazjum koedukacyjne Towarzystwa „Gimnazjum w Milanówku”, willa Bożenka. hum. p. 7. 8. 114. 109. — niepełne prawa gimnazjum państwowego.

Szkola powstała w r. 1919 staraniem miejscowego społeczeństwa. Obecnie szkoła posiada 7 klas. Kierowali szkołą w pierwszym roku istnienia Zofja Różycka i Kazimierz Wachowski. Od września 1920 r. kierownikiem jest inż. Jan Sianożęcki.

Dyr. **Sianożęcki Jan** 78 d inż 14 M Fi
Bridge Zofja 73 d Sorb. 4 Fr
Czaki Klementyna 79 nd 24 Fr M
Gulbińska Stanisława 80 ss 17 P H
Hoinko Józef 92 d 6 Prz Fi
Nadolny Jerzy 96 4lu 4 Ł. H
Rudnicki Mieczysław 82 2lu 7 P H
Szczerkowski Hipolit 95 ef 5 Gi
Wittówna Marja ew 88 nd 14 N
Frasunkiewicz Gabriel 78 ef 6 Rv
Herowa Helena 70 nd 18 Fr
Jagodziński Zenon 92 d 6 M
J. s. Jamiołkowski Józef 74 sd 24 R
Koryłowski Andrzej 87 Krp 6 Ry
Lysak Ignacy 90 km 6 S
Suchońska Janina 88 ss 15 R
Studencki Stanisław 83 3lu 23 N
Wittenberg Otto ew 90 d 5 R
Zientarska Zofja 90 ss 4 Pr
L. Dr. Luniewska Felicia 85 d — — —
S Józefowiczowa Zofja 86 ss — —

Mława.

24) Państwowe gimnazjum męskie im. Stanisława Wyspiańskiego, Nowy Rynek. Nr. tel. 24. hum. p. 8. 12. 392. 0.

Szkola powstała w r. 1906 jako handlowa. Upaństwowiona od 1 sierpnia 1921 r. Dyrektorami byli od chwili powstania do woj-

ny: Edmund Fankanowski, następnie w ciągu roku Kazimierz Sacharko; od roku 1917 do obecnej chwili Mieczysław Pogonowski.

Dyr. **Pogonowski Mieczysław** 80 kp § 15 14 M
Bielczyk Adam 94 ef 5 Gi
Czarnecki Karol 66 d 21 Prz
Ciszkiewicz Eleonora 98 m P
Dramińska Wanda 86 ss ef Fr
Doberski Zdzisław 83 a 7 P Pfi
Kietliński Klemens 81 d 7 M Fi
Makarewicz Marjan 87 a 3 H
Nowacki Bolesław 84 2lu 22 Ł
ks. Palmowski Bruno 75 sd 2lu 10 R
Ronpert Zofja 84 d Sorb. 6 Fr
Szredzki Aleksander 84 2lu 8 Ry K
Szwajkowski Wacław 78 km 15 S
Korzeniewski Włodzimierz 81 d M Fi Ch
Kontr. Przybora Michał 79 d Ge
" **Sobczak Bolesław** 96 sn ef M
" **Siniwicz Borys** p 83 d Ł
L. Korzybski Alojzy 69 d

Mława.

25) Gimnazjum żeńskie, ul. Nowy Rynek 5, wł. Antonina Mrozowska. hum. p. 8. 10. 0. 287. — niepełne prawa gimnazjum państwowego.

Szkola powstała w r. 1892. Od chwili powstania kieruje szkołą właścicielka.

Dyr. **Mrozowska Antonina** 72 ss ng 30 Fr
Gabrys Adam ew 81 14 Prz
Ganszer Mieczysław 90 d 2 Ł
ks. Głowacki Antoni 90 sd 7 R
Helwich Ludwika 95 ss 6 G Ry
Hertzberg Henryk ew 82 d 7 Ł
Karpińska Julia 76 d 27 Fr
L. Korzybski Alojzy 69 d — —
Kupczyńska Jadwiga
Metelski Jerzy 83 d 2 M
Piotrowicz Jadwiga 82 d 22 P H
Piotrowicz Roman 83 3lu 7 M Fi
Poczobul Stelania 70 ss 27 Pr
Sicińska Helena 85 m 20 H
Sokolowska Emilja 58 ss 48 Fr K
Szpakowska Janina 84 3lu 15 P
Szwajkowski Wacław 78 km 15 S
Zajac Czesław 84 ng 12 M Fi

Mława.

26) Gimnazjum koedukacyjne, ul. Krzynowłodska Nr. 2, właśc. Żydowski Związek Szkolny. hum. p. 8 i wstępna. 9. 100. 141 — niepełne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Żydowski Związek Szkolny w Mławie powstał w roku 1917. Dnia 19 marca 1922 r. został on wciągnięty do rejestru stowarzy-

szczę i związków. W pierwszym roku istnienia Szkoły kierownikiem jej był Millenbard, w następnym roku Kunowski. Od roku szkolnego 1922/23 objął kierownictwo dr. Eljasz Toperman.

Dyr. dr. Toperman Eljasz m 80 d 14 na url.
Anisfeld Szyja Selig m 900 3lu 21 H Ge
Barasch Wolf Leib m 96 DF 1 Ł
Ceglówna Anna m 95 ss 8 P M H
Dicker Sydonja m 98 a 1 Fi Ch Fr
Fisch Pepa m 900 4lu 1 Fi Ch M
Jampoler Gerszon m 97 d 1 P H
Jäckel Henryk m 85 1 M Pr Ry K
Jakubowicz Awigdor m 99 ss 3 Jud
Kroch Arnold m 91 d 1 M Ry
Kleinman Mojżesz m 84 ss 1 Jud
Waldman Mojżesz m 98 a 1 P Pt
L dr Feldman Emanuel m 95 d 1 Prz Hig
S Konecki Jakób m 87 ss 6

Nasielak.

27) Gimnazjum koedukacyjne, wł. Koło Polskiej Macierzy Szkolnej.
hum. p. 4. 4. 49. 29. — niepełne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Gimnazjum powstało w r. 1918, obejmowało początkowo 3 klasy, w następnym roku również i kl. 4-a. Przy organizowaniu najwybitniejsze zasługi położył Feliks Grzebski. Stanowisko dyrektora zajmował w ciągu pierwszych lat trzech Alfred Syruczek

Dyr. Sacharko Kazimierz 77 a 17 M
Czubryńska Marja 88 a 3 Prz G
Fijałkowska Marja 88 3lu 18 N Ry
Mierzyńska Marja 903 2lu 2 P H
ks. Wilczyński Dominik 91 ss 8 R Ł

Nowe - Miasto nad Pilicą (pow. Rawski)

28) Progimnazjum koedukacyjne im. św. Antoniego z Padwy, wł. Stanisława Gołębiowska.

hum. p. 6. 6. 120. 52. — niepełne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Szkoła istnieje od roku 1907. W roku 1918 została zarejestrowana przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego jako 5-klasowe progimnazjum św. Antoniego z Padwy.

Kier. Gołębiowska Stanisława
Czerwiński Izidor - Eugenjusz 57 a 33 Prz Fi
Jablonska Wanda - Józela 74 2lu 30 G [Ch
Jaśkiewicz Olimpia 88 ef 8 Pr
Lewiecki Konstanty 64 d 5 Ł
Nozewska Marja 98 m 6 M
ks. Rnczycki Wilhelm 73 d 1 R
Rutkowska Józela 72 ss 3 Fr
Stęplewska Zofja 96 ss 8 P H

Szostak Zofja 65 ss 38 N
Wielgórska Helena 81 a 23 P
Wolikowska Jadwiga 54 m 50 Ry
L dr Zieleniewski Stanisław 79 d

Otwock.

29) Gimnazjum koedukacyjne, ul. Warszawska, wł. Magistrat i Uzdrawisko m. Otwocka.
hum. p. 6. 7. 131. 99. — niepełne prawa gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone w r. 1919 i posiada charakter szkoły rozwojowej. W b. roku szkolnym czynnych jest 6 klas zasadniczych oraz klasa wstępna.

Dyr. Łańcucki Lech — — knp — ł.
Eigner Ludwik — knp II ł.
Frejt Leon — — knp — P
Homolicka Marja — — ef K Pr
Maliszewski Witold — — km — S
Paulus Jan — — kp — Prz G P
Staryszak Kazimierz — — kp — N Gi
Stojda Władysław — — kup — M Fi
Torotkiewicz Julja — — a mal — Ry Pr
Wasilewska Aniela — — m — P
ks. Weber Kazimierz — — d — R
Zemel Zofja — — knp — Fr
Majchrzak Władysław — — — S
L Mierosławski — — — —
S Popielówna Helena — — — —

Plock.

30) Państwowe gimnazjum męskie im. Władysława Jagielly, ul. 3-go Maja Nr. 32
Nr tel. 42.
hum. p. 8. 14. 491. 0

Szkołę zorganizowało Koło Plockie Polskiej Macierzy Szkolnej po opuszczeniu przez młodzież plocką szkoły państwowej rosyjskiej w r. 1905. Jako 8 kl. gimnazjum humanistyczne, szkoła otwarta została 4 września 1906 na mocy koncesji Dr. Józefa Szczepańskiego. Radę Opiekuńczą szkoły stanowił Komitet z ramienia Koła Macierzy: Jan Święcicki, E. Plaski i A. Grabowski. Po zamknięciu P. M. Sz. Koło Plockie zostało przekształcone na „Towarzystwo Szkoły Średniej w Plocku”, które uzyskało koncesję na swoje imię. Do zarządu Towarzystwa należeli: Jan Święcicki, Władysław Czechowski, Kazimierz Strzeszewski, Dr. Aleksander Maciejsza, Jan Ligowski, Tomasz Sieklicki i Władysław Płosi. Dyrektorami szkoły byli: Józef Szczepański, Konstanty Dąbrowski (po roku ustąpił nie zatwierdzony przez władze rosyjskie), Adam Grabowski, Karol Mierzejewski (zast. dyrektora) i wreszcie ponownie aż po dzień dzisiejszy Konstanty Dąbrowski.

Dyr. Dąbrowski Konstanty 56 d 24 Ł
 Broniatowski Mieczysław 91 3lu 1 P H
 Broniatowska Irena 94 2lu 2 Ge
 Dąbrowska Zofia 92 m 9 Ry Pr
 Ks. Goszczycki Leon 88 sd 3 R
 Hellman Jan ew 63 d 24 N na urlopie
 Jędzejewski Klemens 91 3lu 6 P H
 Kaczyński Stanisław 88 kp § 15 6 M Fi
 Kleindienstowa Marta ew 70 ss 6 N
 Liszewski Stanisław 88 d 1 H
 Maciejowska Janina 64 nd 24 Fr
 Mierzejewski Karol 81 kp 14 M poseł do Sej-
 Olszowski Włodzimierz 78 d 12 Prz [mu
 Pырzakowski Henryk 85 DF 6 Ł
 Różycki Aleksander 71 d a mal 21 Ry K
 Salomonowicz Julian 900 sn 1 Gi
 Sianko Benedykt 75 km 24 S
 Stodółkiewicz Alojzy 56 d 24 M Fi
 Trzeciak Zygmunt 81 sn 15 P H
 Wolski Zygmunt 62 d 24 P na urlopie
 Ziolkowski Józef 81 sn 21 M
 Kontr. Gundlach Robert ew 71 d 10 R
 .. Rokitnicka Zenobja 76 nd 6 Fr
 .. Sachs Juljusz ew 88 su — N
 .. Dr. Theilert Rudolf 83 d 11 Ł
 .. Maciesza Aleksander 75 d 13
 d Chrostowski Szymon 69 ef —
 S Gościcki Józef 67 ss 9

Płock.

31. Państwowa gimnazjum męskie im. Sta-
 nisława Małachowskiego, ul. Małachowskie-
 go i tel. 86
 hum. p. 8. 13. 383. 0.

Gimnazjum powstało w r. 1915/16 jako
 rozwojowe, z inicjatywą grona nauczyciel-
 stwa szkół polskich, oraz Rady Opiekuńczej
 z przewodniczącym inż. Kazimierzem Küh-
 nem i posłem Tadeuszem Świeckim na czele.
 Gmach szkolny zajęty był przez wojsko nie-
 mieckie, a następnie przez polskie. Pierw-
 szym dyrektorem szkoły był do r. 1918/19
 inż. Jan Skupiński, a następnie obecny dy-
 rektor. W roku 1921/22 szkoła została upań-
 stwowiona jako gimn. im. Stanisława Mała-
 chowskiego.

Dyr. Olszewski Mieczysław 80 kp 16 Ł
 Aweryn Włodzimierz p 79 d 2 Prz M
 Bogdanówna Janina 81 nd 21 Pr N
 Dohrzyniecka Zofia 99 Krp 1 P
 ks. Godlewski Henryk 85 d 9 R
 Gruharska Sabina 85 d Sorb 8 Fr
 Gundlach Robert ew 71 d 10 Ł N
 Idźkiewicz Lucjan 95 km 1 S
 Jodłowska Marja 95 a 4 P H
 Kowalczyk Wiktor 92 sn 9 G
 Kozłowska Władysława 88 ef 5 Ry
 Kozłowski Józef 84 d 10 H
 Maciejewski Zygmunt 93 3lu 7 P H

Pniewski Henryk 81 nd 22 M
 Skornpski Władysław 51 sn 21 PM
 Skrobański Feliks 96 ef 3 Gi
 Szymanowski Józef ew 82 4lu 10 M
 Złotczyński Wiktor p 79 d 10 Fi Ch
 Kontr.-Dr. Theilert Rudolf 83 DF 11 Pf
 L Dr. Kosmaciński Władysław 68 d 11
 d Soanowska Zofia 98 d 1
 S Karczewska Katarzyna 87 ss ef 10

Płock.

32) Państwowe gimnazjum żeńskie im Re-
 giny Żółkiewskiej, ul. Kolegjalna 23, tel. 23
 hum. p. 8. 14. 0. 518.

Grono osób, przeważnie nauczycieli z ks.
 prałatem Lasockim na czele, zawiązało w r.
 1906 towarzystwo udziałowe celem odkupie-
 nia 6-kl. pensji p. Thunówny i prowadzenie
 jej nadal w duchu narodowo-katolickim. To-
 warzystwo Udziałowe wybudowało odpowie-
 dnie gmachy szkolne i oddało całą szkołę
 wraz z budynkami w dniu 1 sierpnia 1920
 Państwu Polskiemu.

Dyr. Rościszewska Marcelina 78 d Sorb 12
 ks. Arte Bronisław 88 sd 6 R
 Dobrowolska Halina 68 m 21 na urlopie
 Dzierżanowska Zofia 90 m 9 M
 Gąsecka Marja 76 ef 15 Fr
 Horyszowski Kazimierz 69 d 18 Ł
 Kalinowski Bolesław 86 a 6 H
 Kobylińska Jadwiga na urlopie Ry
 Macieszyna Marja ew 75 nd 9 Prz
 Niewęglowska Aona 75 m 15 P
 Pągowska Stanisława 81 ef 9 Gi
 Piasecka Marja 91 d 9 P
 Pieńkowska Marja ew 95 Krp 6 N
 Robakiewicz Janina 99 m 3 M
 Rutski Stefan 55 d 24 Ł
 Sawczuk Konstanty p 83 d 9 Fi
 Staszewska Mieczysława 92 m 14 P
 Szemplińska Zofia 91 ss 6 Ge
 Szulcówna Ella 97 m N
 Wojciechowski Stanisław 69 d 15 Fi M
 Ziolkowska Marja 85 m 15 Pr
 Figielska Stanisława 89 km S
 L dr. Kotarska-Dettloll Helena 91 d
 d Michalska Marja 94 ef 3
 S Chrostowska Marja 83 m 10

Płock.

33) Liceum męskie im św Stanisława Kost-
 ki przy Seminarjum djecezjalnym, plac Re-
 formacki
 wt. J. E. Ks. Antoni Plijan Nowowiejski,
 Biskup Płocki
 klas. p. 4. 4. 76. 0. — pełne prawa gimna-
 zjum państwowego.

Liceum powstało w r. 1913 i stanowiło na
 razie 3 kursa przygotowawcze dla kandyda-

tów do stanu duchownego. W r. 1918 zostało przekształcone na 4 wyższe klasy, a dnia 8 lipca 1919 r. Ministerstwo W. R. i O. P. udzieliło koncesji na liceum. Z początku liceum było typu filologicznego, a od roku szk. 1921/22 przechodzi na typ klasyczny.

Dyr. ks. pralat **Borniński Piotr** 63 d 33
ks. **Felicki Marjan** 77 a 3 Ł
ks. **Jągłowski Antoni** 91 a 6 P
ks. **Kontecki Piotr** 89 d 6 H
ks. **Pruski Jan** 90 sd 4 Gr N
ks. **Strzeszewski Bolesław** 85 DF 10 Prz
ks. **Antoniak Józef** 59 cf 24 Ś
ks. **Michałak Józef** 75 d 20 Gr
Pniwski Henryk 81 — — M (naucz. gimn. pań. II Płock)
ks. **Stonicki Feliks** 79 d 9 R
Stadnicki Karol 85 DF 1 Fr
ks. **Wójcicki Jakób** 84 d 11 R Ge
Andrzejewski Zygmunt 88 d inż 13 M

Płock.

34) **Gimnazjum koedukacyjne wł. Towarzystwo żydowskich szkół średnich, ul. Kolejowa 28**
hum. p. 8. 8. 160. 80. — niepełne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Szkolę założyły w roku 1916 kilku obywateli żydowskich jako męską wyższą szkołę realną; w następnych latach szkoła została przemieniona na koedukacyjne gimnazjum humanistyczne.

Dyr. Dr. **Werber Ernest** m 80 DF 15 Ch N
PI
Eisenberg Dawid m 84 ss 13 R
Dr. **Goldkind Salome** m 92 DF 7 H G
Konówna Romana m 87 d Sobr 7 F
Lewinson Stanisław m 86 d 1 M F
Lipszyc Jan m 85 a PŁ
Milodrowska Zofia 95 a 4 Prz Ge
Oberfeldówna Marja m 98 m 1 P
Dr. **Rosenbaumowa Szejdel** m 98 DF 3 Ł
Dr. **Rosenbaum Elijah** m 98 DF 3 Ł
Seidman Ożjasz m 98 3lp 1 M F
Dr. **Steinberg Izak** m 92 d H N

Płońsk.

35) **Gimnazjum męskie Koła Polskiej Macierzy Szkolnej**
hum. p. 8. 8. 225. 0. — niepełne prawa gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone w r. 1917 jako trzyklasowa szkoła średnia koedukacyjna. W r. 1918 szkołę rozdzielono na męską i żeńską. Nauka w szkole męskiej odbywa się rano, zaś w żeńskiej popołudniu. W bieżącym roku szkolnym w gimnazjum mę-

skim jest czynnych klas 8, zaś w gimnazjum żeńskim 7 klas. Założycielami gimnazjum są miejscowi obywatele, zgrupowani w Stowarzyszeniu Polska Macierz Szkolna. Najwięcej zasług przy powstaniu szkoły położył Dr. Leon Rutkowski, Jan Rutkowski, Stanisław Gutowski, F. Wiśniewska i inni. Dyrektorami od początku istnienia szkoły byli p. J. Karczewski, Kasprowicz i od roku 1919 do chwili obecnej Tadeusz Woyciechowski.

Dyr. **Woyciechowski Tadeusz** 87 kp 9 Ł
Chlebowski Eugenjusz 86 kp 2 Prz
Elgiert Juljusz 93 sn 6 N
Francuz Stanisław 03 3lu 2 II
ks. **Jagodziński Józef** 91 sd 7 R
Karl Bazyli g 94 5lu 2 Ł
Pęczek Antoni 93 4lu 1 H P
Sabok Józef 95 4lu 2 P
Szepietowska Regina 97 m 4 M
Thron Ludwik cw 89 sn 16 Ś
Wojciechowski Konrad 85 2lu 7 G
Zółkiewski Jan 70 Kp 2 H
L. Szpakowski Jan 83 Kp 3
S Rnszczak Lein 78 — 2

Płońsk.

36) **Gimnazjum żeńskie Koła Polskiej Macierzy Szkolnej**
hum. p. 7. 7. 0. 128 — niepełne prawa gimnazjum państwowego.

Notatka historyczna o powstaniu i rozwoju szkoły p. gimnazjum męskie. Skład osobowy szkoły żeńskiej jak w gimnazjum męskim, z Tadeuszem Wojciechowskim jako dyrektorem, nadto:

Majkowska Eufemja 900 m 3 P

Pruszków.

37) **Państwowe gimnazjum koedukacyjne im. Tomusza Zoma, ul. Narodowa**
mat.-przyr. p. 5. 6. 148. 51.

Staraniem Rady Opiekuńczej miasta Pruszkowa uzyskano koncesję na prowadzenie 4 klas gimnazjum niższego prywatnego o typie matematyczno-przyrodniczym. Szkoła ta mieściła się w bursie Rady Opiekuńczej i przez dwa lata 1920 i 2021 zaspokajała potrzeby miejscowe odnośnie do szkolnictwa średniego. Kierownikiem szkoły był p. Czesław Babicki. Starania R. O. M. Pruszkowa szły w kierunku upaństwowienia szkoły. Ministerstwo jednak założyło obecnie gimnazjum nie mające nic wspólnego ze wzmiankowaną szkołą. Gimnazjum państwowe istnieje od września 1921 r.

Dyr. Jakubowski Bolesław 86 eP 13 P
 Dornfest Kazimierz 91 a 5 N
 ks. Duczyński Franciszek 92 sd 4 R
 Iwicka Ida 91 a 4 Fr
 Jastrzębska Natalja 81 m ef H
 Mikulski Józef 88 sn Krp 6 Ge
 Ostrowska Stanisława 89 Kr p 8 P
 Ostrowski Leon 93 4lu 3 M
 Tomowa Paulina 82 4lu 11 Prz
 Wieczorkiewicz Karol 93 d 4 Fi Ch
 kontr. Babicki Czesław 80 4lp 5 P M
 kontr. Jędrzejczak Zygmunt 01 ef Pr
 kontr. Słupska Maria 78 ef 2 Ry
 kontr. Witkowski Stefan 94 ef Gi
 L Dr. Fitkał Alojzy 72 d 2
 d Sinkiewiczówna Rozalja 95 ef 2
 S Skrzypińska Julia 83 ss 2

Pultusk.

38) Państwowe gimnazjum męskie im. Pi-
 tra Skargi.
 hum. p. 8. 12.394. 0.

Pierwsze wiadomości o szkole sięgają ro-
 ku 1512. Istniała ona początkowo jako ko-
 lonja Uniwersytetu Krakowskiego, a nastep-
 nie jako szkoła Jezuicka. Na przełomie wie-
 ków osiemnastego i dziewiętnastego prowa-
 dzili ją Benedyktyni. Za czasów rosyjskich
 nosi miano „Obwodowej” a następnie „Po-
 wiatowej” i jest gwałtownie rusyfikowana.
 W roku 1915 przekształca się na gimnazjum
 polskie im. Piotra Skargi w Pultusku, które
 w roku 1918 (12 października) zostaje upań-
 stwowione. Z wybitniejszych nauczycieli na-
 leży wymienić: Jan z Głodowa, późniejszy
 profesor logiki Krakowskiego Uniwersytetu,
 Piotr Skarga, Jakób Wujek, tłumacz Pisma
 Świętego, zaś z uczni: Jerzy Osoliński, kan-
 celerz wielki koronny, Andrzej Batory, syno-
 wiec króla Stefana, sławny poeta Sarbiewski,
 Wiktor Gomulicki i w. in.

Dyr. Karaskiewicz Stanisław 85 kp 11 M
 Autoniewicz Ludwik 58 d 32 M
 Będzikiewicz Józef — 2lu 1 N P
 Borowski Kazimierz 89 e f 6 Gi
 ks. Bruzdewicz Kazimierz 88 d 6 R
 Cissowska Zofja 63 nd 3 H
 Engelmanówna Marja 89 d 3 H
 Jurkiewicz Julian 91 a mal 4 Ry Pr K
 Krzykowski Czesław 81 d 8 Prz
 Kuźniar Antoni 93 3lu 7 P
 Męciński Julian g 95 a 2 G
 Peleński Bohdan g 93 3lu 4 Ł
 Sielużycki Bronisław 86 d 8 M
 Sielużycka Jadwiga 87 ss 4 Fr
 Siedlnicki Edmund 74 ef 17 S
 Sebbo Anna p 96 d 6 Fr
 Zawadzki Józef 72 d 18 Fi Ch

L Lenartowicz Piotr 66 d 11
 S Chojnacki Stanisław 78 ss

Pultusk.

39) Państwowe gimnazjum żeńskie im.
 Klaudyny Potockiej, ul. Kościuszki 17.
 hum. p. 8. 8. 0. 208.

Gimnazjum istnieje od roku 1916. W roku
 szkolnym 1916/17 pod nazwą 4-klasowej szko-
 лы handlowej, w roku 1917/18 jako 5-klaso-
 wa szkoła ogólnokształcąca, zaś od roku
 1918 jako gimnazjum państwowe.

Dyr. Baranowski Waclaw ew 80 d 18 H
 Brzuchacz Józef 88 a 9 Ł
 Cissowska Zofja 63 nd 3 H
 Elżanowski Stanisław 78 m 15 Fi M
 Karwowski Józef 96 s d 4 R
 Krzykowski Czesław 81 d 7 Prz
 Kuczewska Stefauja 84 m 15 P
 Kuźniar Antoni 93 3lu 7 P
 Lukaszewiczowa Olga 88 2lu 13 Fr
 Micińska Zofja 69 m 2 N
 Milewska Marja 93 4 lu 6 M
 Męciński Julian g 95 a 2 G
 Pietruszewska Helena ew — a mal 8 Ry Pr
 Sebbo Anna p 96 d 2 Fr
 kontr. Siedlnicki Edmund 74 ef 17 S
 kontr. Zdanowska Lucyna 91 ss 2 Gi

Pultusk.

40) Gimnazjum koedukacyjne, ul. Kotlar-
 ska Nr. 4
 wł. Komitet Rodzicielski
 hum. p. 7. 7. 32. 112. — bez praw gimnazjum
 państwowego.

Gimnazjum założono w r. 1916.

Dyr. Rosenstreich Józef m 91 a 5 M Fi
 Deligtisch Mendel m 97 a 5 P Ł
 Grubstein Edmund m 93 m 3 H
 Hartsilber Dorota m 902 ss 3 R
 Perenson Hersz m 98 m 1 Ch Fi Gi
 Tiger Laura m 98 4lu 1 H
 Wasserman Samuel m 97 2lu 5 Prz K
 Wielkabroda Josef m 87 — 3 Hb
 L Wituliński Waclaw — — —
 S Jablonko Jakób — — —

Radziejów (powiat Nieszawa)

41) Gimnazjum koedukacyjna Komitetu
 Szkoły Średniej
 wł. Komitet Szkolny
 hum. p. 4. 4. 41. 15. — bez praw gimnazjum
 państwowego.

Szkoła powstała w roku 1915. Pierwszym
 właścicielem jej był Ks. Mateusz Grabowski.
 W roku 1919 szkoła została nabyta od Ks.
 Grabowskiego przez rodziców uczniów i pro-

wadzona przez Romana Kociurskiego. Po dwóch latach przerwy, spowodowanej wstąpieniem nauczycieli i uczniów do wojska, została przekształconą na gimnazjum koedukacyjne pod kierownictwem Władysława Tarkiewicza. Czynne są klasy od 2—5-ej.

Dyr. Tatkiewicz Władysław 82 d 15 M
ks. Grabarczyk Jan 91 sd 6 R
Grzędzielski Robert 99 ss 17 Ry Gi
Jarucka Natalia 02 m 4 P G
Jarucki Engenjusz 83 2lu 19 Prz H
Konopacki Juljan 98 — 1 S
S Małynicz Konstanty 89 3lu 7 M Fi Ł
Warpachowska Natalia 95 Kr p 9 N

Rawa Mazowiecka

42) 6-klasowa Szkoła koedukacyjna Stefanji Kasprzykowej, nl. Kościński 11
wl. Stelania Kasprzykowa
hum. p. 6. 7. 92. 58. — niepełne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

W roku 1917 założyła p. Mirosława Składkowska 4-klasową szkołę handlową żeńską, a w roku 1918 także 4-klasowe gimnazjum męskie. Inwentarz szkoły żeńskiej sprzedała p. Składkowska w roku 1921 p. Stefanji Kasprzykowej, szkołę męską zaś przejął Związek Zawodowy Nauczycieli Polskich Szkół Średnich. W roku 1923 obie szkoły utworzyły szkołę obecną.

Dyr. Kasprzyk Stanisław 30 a 4 Prz
Kier. Kasprzykowa Stelania 90 a 4 M
Bohuszewicz Piotr 93 2lu 4 M Fi
Brosznicki Zygmunt 84 d 1 H
Folloszyńska Benita 98 ss 4 S Pr
Fluder Lucja 84 ss 20 Fr
Grudzińska Aleksandra 84 ss 4 H P
Jaworski Jan 92 a 4 H P
ks. Knert Wacław 88 d 2 R
Lupa Tadeusz 900 a 1 Ł
Metzdorf Olga ew 96 ss 6 N
Niedźwiedz Antoni 92 a 2 H G
Piotrowicz Marja 90 ss 11 Ry
L Otto Edward — d 17

Rypin.

43) Gimnazjum Udziałowe koedukacyjne
wl. Towarzystwo Szkoły Średniej
hum. p. 5. 6. 85. 50. — niepełne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Szkoła powstała w roku 1915, jako 4-klasowe progimnazjum męskie. Po roku 1918 otwarto stopniowo klasę 5-tą i 6-tą. Od roku 1922 przekształca się stopniowo na gimnazjum koedukacyjne. Szkoła przeszła na własność Towarzystwa Szkoły Średniej w roku 1917.

Dyr. Osznbski Bronisław 80 4lp 16 Fi Ry
Bndzanowski Teofil 94 ss 10 P
Czajkowski Tadeusz 93 3lu 4 Prz
Dudzik Jan 83 d 14 R
Filipowicz Edward d 1 M
Gudko Jarosław p 96 2lu 2 Ł
Gmnińska Aniela 95 ss 6 Ry
Jaroszewski Ludwik 82 ss 8 S
Kolańska Zofia 95 m 8 G Pr
Kurpiejewska Walentyna 83 m 10 H
Matz Herman ew 92 ss 9 N
Witkowski Czesław 95 ss S
L Marcinkowski Heljodor 90 d 3
S Łapkiewicz Franciszek 97 ss 2 Gi
Ulatowski Marceli 69 — 8 — 0

Sierpc.

44) Gimnazjum męskie Koła Polskiej Macierzy Szkolnej, nl. Piastowska 15
wl. Koło Polskiej Macierzy Szkolnej
hum. p. 8. 9. 263. 0. — bez praw gimnazjum państwowego.

Szkoła powstała w roku 1916 jako Progimnazjum męskie i obejmowała klasy wstępną do czwartej. W roku 1919/20 i 1920/21 istniała jako „6-klasowa szkoła filologiczna męska”. Od roku 1921 otwierano klasy VII i VIII, a nazwa szkoły zmieniła się na „7-klasowa szkoła męska Koła P. M. S.” i na „Gimnazjum męskie Koła P. M. S.”.

Dyr. Siciński Wacław Mieczysław 83 a 11
Ł Pf
Cbmielewski Wojciech 02 wf m 2 S Gi
Czyżewski Marjan 86 a mal 5 Ry K Pr
Haake Julian ew 91 ef 2 M Fi
Kęskiewicz Aleksander 92 m 1 P Ł
Płoskoń Karol 89 m 2 M F
Ratyński Aleksander 97 a 1 P H
Tarczewska Janina 80 m 9 N
Wyczalkowski Aleksander 98 a 4 P H G
Zachwałowicz Wacław 86 a 6 Prz
Zaleska Marja 64 m 5 Fr
k< Zatryb Ludwik 96 sd 2 R

Sierpc.

45) 6-klasowa Szkoła średnia żeńska
wl. Anna Piniarowiczówna
hum. p. 6. 6. 0. 158 — niepełne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Szkoła powstała w roku 1871, jako dwu-klasowa Założycielką i kierowniczką przez lat 25 była Zofia Feistówna. Po jej śmierci w roku 1896 przeszła na własność Anny Piniarowiczówny. Za czasów rosyjskich otworzono klasy trzecią i czwartą. W roku zaś 1919 — piątą, a w 1922 — szóstą.
Kier. Piniarowiczówna Anna 75 m 34
Borowski Józef 95 d 5 Ł.

Chojnacka Janina 93 ss 8 H G
 Czyżewska Paulina 88 ss 12 N
 Czyżewski Marjan 86 a mal 5 Ry
 Chmielewski Wojciech 02 m 2 S Gi
 Gajzlerówna Marja 98 ss 3 Prz
 Piniarowiczówna Stanisława 84 Krp 23 P
 H G
 Soroko Piotr 81 ef 3 M
 Zachwatowicz Wacław 86 a 6 M Fi Prz
 ks. Zatryb Ludwik 96 sd R

Skierniewice.

46) Państwowe Gimnazjum męskie im. Bolesława Prusa, ul. Sienkiewicza 10 hum. p. 8. 11. 402 0. —

Szkoła powstała w r. 1899 jako 6-klasowa techniczna szkoła kolejowa. W roku 1908 została przekształcona na prywatną 7-klasową szkołę realną. W roku 1915 przejęła ją Polska Macierz Szkolna i przekształciła w roku 1916 na gimnazjum realne. Szkoła została upaństwowiona w roku 1920 i przekształcona ostatecznie na gimnazjum humanistyczne. Od roku 1916 posiada własny gmach.

Dyr. Kryczyński Bronisław 75 eHG 19 H
 Czyż Wincenty 50 d 23 Ł
 Grabczewski Władysław 93 a 4 M
 Guliński Wacław 79 d 9 Fi Prz Ch
 k Heinrichówna Zofia 99 m P H
 Jaros Franciszek 70 m 22 Ge Fi
 Fleiszer-Malachowska Romana 85 3lu 15 Fr
 k Michałski Stanisław 67 ss 5
 Rutkiewicz Ryszard 87 ef 6 Ry Pr
 Sawicki Teodor 81 d 5 M
 Serkowska Honorata 96 a 6 P
 Stopa Roman 95 a 2 Ł
 Szelażowska Jadwiga 87 a 22 Prz
 ks. Wasilewski Marjan 90 sd 7 R
 Wittenberg Artur ew 79 m 22 N
 kontr. Wittenberg Otton ew 94 d R
 Zalewski Czesław 85 a 4 P
 L. Ossowski Walery 68 d 21
 S Sokolowska Helena ss 11

Skierniewice.

47) Gimnazjum żeńskie Koła Polskiej Macierzy Szkolnej, ul. Sienkiewicza 12 wł. Polska Macierz Szkolna hum. p. 8 9. 0, 276 — niepełne prawa gimnazjum państwowego.

Szkoła została założona w roku 1899 przez Bronisławę Kuczyńską i obejmowała tylko trzy klasy. Stopniowo otwierano klasy wyższe. W roku 1910 otrzymała koncesję na klasę siódmą. W roku 1920, po śmierci Kuczyńskiej, stała się własnością Koła Polskiej

Macierzy Szkolnej. W roku 1921 została przekształcona na gimnazjum 8-klasowe.

Dyr. Bagieński Wilhelm 92 a 1 Ch
 Bem Wacław 77 ss 22 Ry K
 Bogatko Eleonora 74 d 10 H Fr
 Borzelska Stefanja 85 a 10 P Ł
 Chmielowcówna Marja 96 a 8 R P H
 Chmielowcówna Stanisława 901 ss 1 Gi
 Gardzyńska Halina 98 ss 1 Ś
 Guliński Wacław 79 d 17 Fi G
 Heinrichówna Zofia 99 m 1 Ś
 Hellmanówna Kazimiera ew 92 ef 3 Prz G
 Klimaszewska Marja 83 d 17 Fr
 Sawicki Teodor 81 d 7 M
 Strawiński Konstanty 92 d 1 Prz
 Strawińska Stanisława 96 m 1 Pr Ry
 Szartowska Julia 90 a 15 P
 Kier. Twarowska Janina 83 s s 19 M (przełożona)
 ks. Wasilewski Marjan 90 sd d 9 R
 Woźniakowska Stelania 96 ss 7 M
 Zachłodowa Anna 86 m 16 N
 L. Ossowski Walery 68 d 14 A
 S Szwankowska Jadwiga 81 ss —

Szymanów pod Warszawą

48) Zakład wychowawczy ogólnokształcący Sióstr Niepokalanek wł. Zgromadzenie Sióstr Niepokalanek hum. p. 8. 8. 80. — bez praw gimnazjum państwowego.

Zakład powstał w roku 1907 w Komorowie pod Pruszkowem. Początkowo obejmował on tylko trzy klasy i szkołę ludową. Następnego roku został przeniesiony do Szymanowa. Co roku przybywała jedna klasa, tak iż w roku 1912 zakład miał ich już osiem. W czasie wojny nauka ulegała niejednokrotnie przerwom, gdyż budynek szkolny zajmowany był kolejno na szpital. Od roku 1917 nauka prowadzona jest normalnie.

Kier. s. Świdówna Augustyna
 Niezabytowska M. Antonja s 62 s s 27 R Ped
 Przyłuska Marja Kazimiera s 88 m 13 P II
 Mniszeck M. Gizella s 63 s s 39 N A
 Kopernicka M. Walerja s 61 s s 3 8 R Ł
 Kurkiewicz M. Antonina s 65 s s 36 S
 Franz M. Hilda s 68 s s 34 N
 Bourage M. Irma s 71 s s 33 S
 Sadowska M. Idalia s 71 s s 29 Fr
 Max M. Hanna s 74 ss 26 Pr P
 Mathias M. Rita s 79 m 23 Fr Pr
 Zakrzewska M. Chryzostoma s 91 m 11 P H
 Fudakowska M. Leonja s 89 ss 11 G Ł H
 Dębicka M. Honoryna s 91 m 7 Fi M
 Tuska M. Szczesława s 93 s s 5 H
 Kotecka M. Gemma s 93 m 11 M Prz
 Wolowska Marja 68 a 10 Fr.

Kamińska Janina 84 m 12 S M
Ułaszyn Zofia 87 s s 4 Ry
Wielowieyska Janina 99 a 1 P
Szczuka Wanda 03 s s 3 P
Radolińska Zofia 65 s s 20 A
L. Koznbowski Jan

Włocławek

49) Gimnazjum Państwowe męskie Ziemi
Kujawskiej, ul. Szkolna 6, Nr. tel. 84
hum. mat.-przyr. p. 8. 15. 470. 0

W roku 1900 staraniem grona obywateli została otwarta 7-klasowa Szkoła Handlowa. Początkowo mieściła się ona w lokalu wynajętym (otwarto narazie klasę wstępną, I i II), lecz już w roku 1902 przeniosła się do własnego gmachu. W roku 1905 w szkole został zaprowadzony język wykładowy polski. Z dniem 1 sierpnia 1919 szkoła, przekształcona poprzednio na gimnazjum, została upaństwowiona. W roku 1922 gimnazjum otrzymało nazwę: „Ziemi Kujawskiej”.

Dyr. Wencel Ludwik 80 kp 16 M
Brodzikowski Stefan kp 6 M
Fiutowski Tadeusz 98 3lu 1 P
Fritz Natalja 88 a 11 Fr
Krzykowski Cyprjan 84 knp 6 Ł
Kurpińska Zofia knp P H
Maciejewski Józef 87 kp 10 Fi M
Martas Józef 82 kp 7 M
Mętlewicz Kazimierz 90 knp 5 Prz
Niwiański Wiktor 78 km 16 S
Olaszewski Stefan 88 d 8 N
Pzyński Antoni 92 kp 3 H
Skrobański Stanisław 89 d 9 Gi
Sobieray Jacek 84 a mal 9 K Ry
Szmidt Józef ew 86 ef 16 Pr
Wojsa Stanisław kp R Pf H
Bogdański Antoni kp R
k Ostaszewski Karol kp Ch
Ludwin Ludwik 89 a 4 G H
Wasowicz Kazimierz 88 d 8 Ry
k Wosch Hugon ew 70 kp 12 R
k Zawadzki Feliks 65 kp 6 Prz
d Jucewicz Hanna 92 ef 2
S Gruell Ludmiła 85 ss 5

Włocławek.

50) Gimnazjum Państwowe żeńskie im.
Marii Konopnickiej, ul. Brzeska Nr. 8
mat.-przyr. p. 8. 8. 0. 270.

Szkoła handlowa Michaliny Masłowskiej powstała przed rokiem 1900 i liczyła wówczas 7 klas. Od roku 1917 szkoła liczy już 8 klas z prawem publiczności. W roku 1918 szkołę przyjęło Spółdzielcze Stowarzyszenie szkolne i przekształciło ją na gimnazjum filologiczne, a następnie matematyczno-przyrodnicze. W roku 1921 gimnazjum zo-

stało upaństwowione, a następnie w tym samym roku otrzymało nazwę: „im. Marii Konopnickiej”.

Dyr. Degen-Słóarska Zofia 86 a 7 M Pf
Bartkowski Edward 93 a 5 M Fi
Bałyszówna Aleksandra 94 ef 3 Gi Pr
Bogdański Antoni 91 d 2 R
Bojakowski Paweł 79 ef 13 S
Burdzyska Jadwiga 79 d 4 Prz
Fopp Tadeusz 82 a 7 H
Michna Władysław 89 a 2 P I.
Siwicka Marja s s 16 Fr
Wasilewska Aleksandra 76 ef 5 Ry K
Wieczorek-Bartkowska Eugenia 97 ss 6 P M
L Maciejewski Stefan 82 d 3
k Błędowski Zygmunt 86 m 12 G
k Szlązak Wincenty 91 a 3 Ch Fi
k Wosch Hugon ew 70 d 12 R
d Majczyńska Julia d
S Wojciechowska Irena 900 s s
Mętlewiczowa Józefa 98 s s 7 P M

Włocławek.

51) Gimnazjum męskie im. Jana Długosza,
Plac Kopernika
wł. Kurja Biskupia
hum. p. 6. 8. 285. — niepełne prawa gimnazjum państwowego

W roku 1916 otwarto cztery klasy gimnazjum, do którego corocznie dodawano klasę następną. W sierpniu 1920 roku wskutek inwazji bolszewickiej spłonął gmach gimnazjalny wraz z całym inwentarzem szkolnym. Wobec tego gimnazjum zostało przeniesione do wynajętego gmachu i otwarte na nowo w zakresie klas czterech. W ciągu dwóch lat dodano klasę piątą i szóstą z zamiarem utworzenia z biegiem czasu gimnazjum ośmioklasowego.

Dyr. Filipski Rudolf 69 d 25 R II
Bejgrowicz Konstanty 61 m 43 K
Biesiada Józef 97 m 2 M Gi
Cichocki Stanisław 87 e f 17 Ry
Dobrzelewska Zofia 86 m 12 P Fr
Fopp Tadeusz 82 a 8 II
Hellman Wiktor 94 d 6 Fr
Kaczorowska Julia 82 m 22 P
Leśniewski Apolinary 91 a 1 Prz Ch
Makowski Karol 84 d 17 R
Nowicka Maria 90 m 14 II G Prz
L. Olszewski Piotr 72 d 23
Stańczak Roch 77 e f 2 S
S Stawicka Marja 98 s s —
Szlązak Wincenty 91 d 6 M Fi
Wiśniewska Jadwiga 902 m 3
Wiśniewski Józef 89 m 7 M
Wojtyśiak Władysław 97 d 1 I.
Zalewski Teodor 82 a 16 P

Włocławek.

- 52) Liceum męskie im. Piusa X, Plac Mi-
kołaja Kopernika
wł. Karja Biskupia
klas. p. 4. 4. 138. — niepełne prawa gim-
nazjum państwowego.

Liceum im. Piusa X istnieje od września 1920 roku. Powstało ono przy Włocławskim Seminarjum Duchownem i obejmuje cztery wyższe klasy gimnazjum. Ma ono za zadanie uzupełnienie wykształcenia średniego młodzieży, pragnącej wstąpić do seminarjum duchownego.

Dyr. ks. Borowski Antoni 84 d 12 Gr Fr
Błędowski Zygmunt 86 m 2 Ge
ks. Filipiński Rudolf 69 d 18 H I
Głowczyński Jan 89 d 2 Fr
ks. Gruchalski Stanisław 72 d 16 Ł Gr
ks. Janczak Antoni 56 m 31 R
ks. Jankowski Adam 84 d 7 Fi
ks. Kaczorowski Henryk d R
ks. Krauze Edmund 87 m 3 S
ks. Leśniewski Apolinary d Ch
ks. Leśnik Józef 86 d 5 H Ł
Przybyłowski Bolesław 87 d 7 M
Szulc Herman 48 d 45 N
ks. Zalewski Teodor 82 d 24 P

Włocławek.

- 53) 8-klasowe Gimnazjum żeńskie
wł. Władysława Aspisówna, ul. Kościuszki 5
mat.-przyr. p. 8. 11. 0 250. -- niepełnie pra-
wa gimnazjum państwowego.

Szkola została założona przez Aleksan-
drę Aspisową w roku 1876, jako pensja 4-
klasowa. W roku 1882 przemianowano ją
na 6-klasową, a w roku 1910 na 7-klasową.
W tym samym roku szkoła przeszła na wła-
sność córki Aleksandry Aspisowej, Włady-
sławy.

Kier. Aspisówna Władysława — — —
Arentowicz Elżbieta 90 m — —
Brodzikowski Stefan 92 d 9 M Fi
Błędowski Zygmunt 86 — 2 G
Chylińska Emilia — — —
Fiułowski Adam 93 4lu 4 P Pi
Grabowiecki Julian 98 3lu 3 M
Gocławska Helena 71 a 36 H G
Gieszowska Janina 76 m 30 Fr
Heckerówna Natalia 91 3lu 5 Ry
ks. Krauze Edmund 87 sd 11 R
Konopczyński Henryk 91 4lp 7 Fi Ch
Kawalec Henryk 98 d Fi Ch
Kawalec Stanisława 98 3 M Ka
Kawczak Rudolf 90 a 11 P
Łukszewska Władysława 60 m 39 P
Mierowska Wanda 901 m 2 P Prz S
Prawowska Józefa 88 m 10 Ry

Rudzińska Róża 93 ss ef 5 Gi
Szlązak Wincenty 91 d 6 M Fi
Sikorska Halina 98 a ip 4 P H
Szulc Herman 48 d 45 N
Wosch Hugon ew 70 d 28 R
Zabłocka Irena 98 ss 6 Pr
L. Romaszkan Bronisława
S Zępkowska Janina 93 ss

Włocławek

- 54) 8-klasowe Gimnazjum żeńskie, Plac Ko-
pernika 5
wł. Janina Steinbokówna
hum. p. 8. 8. 167 — niepełne prawa gimna-
zjum państwowego z zastrzeżeniem.

W roku 1916 otworzono cztery klasy gi-
mnazjum, a corocznie przybywała następna.
Gimnazjum mieści się we własnym gmachu.

Dyr. Steinbokówna Janina 82 d 19 P
Biernacka Janina 900 4lu
Błędowski Zygmunt 86 ng 16 M
Bojakowski Paweł 72 ef 14 S
Fintowski Tadeusz 98 2lu 2 P
Fopp Tadeusz 82 a 8 H Ł
Gruchalski Stanisław 72 d 22 Ł
Hönigman Józefa 93 2lu 12 P
ks. Janczak Antoni 56 sd 43 Ł
ks. Leśniewski Apolinary 91 d 1 Ch Prz
Nowacka-Walecka Jadwiga 99 m 2 Prz
Ł. Olszewski Piotr — d 24
Piecuch Stanisława 903 m 2
Płocińska Marja 78 m 7 Fr
Prawowska Józefa 99 a mal 4 Ry
Przybyłowski Bolesław 84 4lp 7 M
Rudzińska Róża 93 m 7 Gi
Sudrawska Marja 903 m 2
Szablowska Antonina 76 ss 8 Pr
Szlązak Wincenty 91 d 6 Fi
ks. Wasilkowski Ludwik 90 d 4 R
Wilkowska Helena 86 ss 20 M
Zdebiszanka Halina 900 m P H

Włocławek

- 55) Żydowskie Gimnazjum męskie, ul. Ka-
lińska 12
wł. Gmina Żydowska
mat.-przyr. p. 8. 9. 184. 14 — niepełne pra-
wa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Gimnazjum powstało w roku 1917 pod na-
zwą: „Żydowska Szkoła Realna” i obejmo-
walo dwie klasy wstępne i trzy zasadnicze.
Corocznie przybywała jedna klasa. W roku
szkolnym 1919/20 zamknięto klasę podwstę-
pną, a w następnym roku szkoła została prze-
kształcona na „Żydowskie Gimnazjum Mę-
skie” o typie matematyczno-przyrodniczym,
klasę zas wstępną otwarto jako koeduka-
cyjną.

Dyr. Strauch Maurycy m 84 DF 13 N
 Bachurski Józef m 77 ef 20 Hb
 Cynamon Aleksander m 97 m 6 P M Prz
 Dunkhorst Maksymilian ew 92 ef 5 Gi
 Fernbachówna Helena m 88 2lu 7 Prz G
 Grobman Dawid m 90 2lp 4 M
 Horoński Henocho-Wolf m 94 ef 9 Hb
 Kaufman Jakób m 90 ef 12 Hb
 Knebel Bernard m 99 3lp 2 Fi
 Kon Jakób m 87 km 10 S
 Dr. Mieses Ewa m 90 a 1 H
 Musik Matys m 89 ef 15 Hb
 Ostern Józef m 97 a 4 M Fi
 Rose Norbert m 97 a 1 P
 ✓ Sassower Wiktor-Dawid m 93 2lu 4 H A
 ✓ Stamm Szymon m 99 2lu 3 P A
 Uzdanski Stanislaw m 87 a mal 6 Ry
 Wolman Szymon m 89 8 Fi P
 L dr. Fuchs m
 S Malewańczykówna Helena m 96

Włocławek

56) Żydowskie Gimnazjum żeńskie, ul. 3
 Maja 25
 wł. Gmina Żydowska.

hum. p. 8. 8. 0. 287 — niepełne prawa gimnazjum państwowego.

Gimnazjum powstało w roku 1918 pod nazwą: „Żydowskie 8-klasowe Gimnazjum Filologiczne” i obejmowało dwie klasy wstępne i cztery zasadnicze. Corocznie przybawała jedna klasa. W roku szkolnym 1919/20 zamknięto klasę podwstępną, a w następnym roku szkoła została przekształcona na „Żydowskie Gimnazjum Żeńskie” o typie humanistycznym, klasę zaś wstępną zamknięto.

Przcl. Strauchowa Fryderyka m 87 a 6
 Cynamon Aleksander m 97 m 6 K Pr
 Dunklorst Maksymilian ew 92 ef 5 Gi
 Eisnerówna Tauba m 91 a 9 Ł Pf
 Fleckówna Debora m 900 3lu 1 Prz G
 Grobman Dawid m 90 2lp 4 M
 Horoński Henocho-Wolf m 94 ef 9 Hb
 Klotzówna Ruta m 99 2lu 4 M Ch
 Knebel Bernard m 99 3lp 2 Fi
 Kon Jakób m 87 km 10 S
 Dr. Mieses Ewa m 90 a 1 H N
 Musik Matys m 89 ef 15 Heb
 Ostern Józef m 97 a 4 M Fi
 Rose Norbert m 97 a 1 P
 ✓ Sassower Wiktor-Dawid m 93 2lu 4 H A
 ✓ Stamm Szymon m 99 2lu 3 P A
 Stupaj Szymon 85 ef 11 Hb
 Uzdanski Stanislaw m 87 a mal 6 Ry
 Wolman Szymon m 89 — 8 Fi P
 L. Fuchs m
 S Malewańczykówna Helena m 96

Wołomin (powiat Radzyński)
 57) Gimnazjum Miejskie Koedukacyjne, ul.
 Pocztowa 8
 hum. p. 6. 6. 47. 39 — bez praw gimnazjum państwowego.

Szkoła powstała w roku 1915. Koncesję na otwarcie 4 klasowej szkoły wydano w roku 1921.

Dyr. Kobylński Zygmunt ew 88 d 6 M Fi
 Hercyk Marja 71 m 24 N
 Karska Janina 87 3lu 14 Prz G P
 Pruszevska Marja 78 ip 19 P
 Rousseau Jadwiga 94 4lu 5 H G Ł
 Tysska Stefan 76 5lu 27 M Ł
 ks. Jagiellowicz Boleslaw 73 sd 3 R
 Kostrzewa Marjan 86 ef 14 Gi K
 Kostrzewa Teodozja 86 ef 5 Pr
 Krupiński Franciszek 66 m ef 31 Ry
 L Czaplicki Stanislaw

Wyszków nad Bugiem

58) Gimnazjum koedukacyjne, ul. Kościuszki 13

wł. „Towarzystwo utrzymujące szkołę”
 hum. p. 6. 6. 92. 84 — niepełne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Przed wojną światową zostało założone w Wyszkuwie progimnazjum rosyjskie. W roku 1916 władze okupacyjne zezwoliły na otwarcie szkoły polskiej.

Powstała szkoła handlowo-rolnicza, przekształcona na następnie na realną, a w roku 1921 na humanistyczną.

Dyr. Krzyżanowski Feliks 85 m nd 11 M Fi
 Buchali Kazimierz 93 m 4lu 8 H Ł
 Kosińska Izabela ew 97 a 2 N
 Dymmel Józef 89 3lu 2 Fi H M
 Karłowska Wanda 79 ss ef 5 G Prz
 Ciach Władyslaw 84 m ef 16 Gi
 ks. Mioduszewski Lucjusz 86 sd 1 R
 Podkayówna Stefanja 94 nd 9 P

Żyrardów

59) Miejskie gimnazjum męskie, ul. Foksal
 wł. Magistrat m. Żyrardowa
 mat.-prz. p. 5. 5. 205. 0. — niepełne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Gimnazjum założono w r. 1917.

Dyr. Lebiedziński Boleslaw 80 d 12 M
 ks. Wypustek Stanislaw 87 sd 8 R
 ks. Wittenberg Otto ew 94 d 2 R
 Zontek Stanislaw 96 a 3 P
 Kordasiewicz Mikołaj 79 a 20 Ł
 Hera Helena 70 ss km 17 Fr
 Rudnicka Franciszka 58 ss 29 H P
 Junkieles Bronisława 901 2lu 2 II

Zawadzki Emil 81 d 15 G Fi
 Sierzputowski Bolesław 74 d inż 26 M Fi
 Kraterski Stefan 91 d inż 8 M Fi
 Rakowski Władysław 89 d inż 7 Prz
 Tokarski Zenon 67 d 12 Hig
 Lebiedzńska Aniela 90 a mal 12 Ry
 Mgusznabel Marjan 99 m 4 Ś
 Maluszewski Stanisław 900 ss 2 Gi
 L Skoryna Konstanty 90 d 5

Zyrardów

60) Szkoła żeńska, ul. Wiskicka 14
 wł. Jaworowska Marcelina
 hum. p. 7. 7. 0. 268 — niepełne prawa gi-
 mnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Szkoła założona w roku 1909; koncesję
 na szkołę wydał Kurator Okręgu Szkolnego
 Warszawskiego 31 września 1911 za Nr.
 32501.

Dobrowolska Zofja — — 19 P
 Górska Jadwiga — — 6 P
 Husarzewska Marja — — 1 Ry
 Junkielesówna Bronisława — — 2 H
 Jaworowska Celina — — 19 Prz
 Konaszewska Leokadja — — 20 G N
 Giebartowski Seweryn — — 1 M
 Goszcz Jan Stanisław — — 3 M P
 Kordasiewicz Mikołaj — — 1 Ł
 Korytowski Andrzej — — 6 Ry
 Kralerski Stefan — — 8 M Fi
 Karth Henryk — — 46 N G
 Mukusznabel Mieczysław — — 1 Ś
 Ruszczyńska Stefanja — — 33 N F
 Rudnicka Franciszka — — 30 H P
 Rakowski Władysław — — 8 Prz
 ks. Taczanowski Włodzimierz — — 20 R
 ks. Wypustek Stanisław — — 8 Ł
 Wittenberg Otton cw — — 2 R
 Wyrzykowski Stelan — — 8 Gi
 Zakówna Marja — — 20 Pr

Zyrardów

61) 6-klasowa szkoła żeńska, ul. Ogro-
 dowa 3
 wł. Janina Motylińska
 hum. p. 6. 8. 41 215 — niepełne prawa gi-
 mnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Szkoła istnieje od roku 1900. Do roku
 1918 była dwuklasową szkołą elementarną.
 W roku 1918 została przekształcona na
 Szkołę średnią humanistyczną. Szkoła roz-
 wijała się stopniowo i w bieżącym roku
 szkolnym posiada już sześć klas zasadni-
 czych i dwie klasy wstępne koedukacyjne.

Szkoła od początku swego istnienia po-
 zostaje pod kierownictwem Motylińskiej Ja-
 niny.

Kier. Motylińska Janina 63 ss ef 23 H P
 Biernacka Marja 87 Krp 9 Prz
 Demel Czesław 87 ef 9 Ch
 Dobrowolska Zofja 88 m ef 17 P
 Giebartowski Seweryn 90 d 1 M Fi
 Grünerówna Ida 64 ss 38 Pr
 Jelińska Felicja 902 ss ef 2 P M
 Junkielesówna Bronisława 901 ss 2 H M
 Kurth Henryk ew 59 m 8 N Gi
 Molterówna Adela 900 m 1 Prz
 Powierzyna Helena 82 a mal 2 Rys
 Sierzputowski Bolesław 74 d 27 M Fr Ł
 Sypniewska Ewa 84 ef 18 P
 ks. Szepeta Ludwik 92 sd 2 R
 ks. Wittenberg Otton ew 94 d 2 R
 L Skoryna Konstanty 90 d 5

C. WOJEWÓDZTWO KIELECKIE.

Szkoł państwowych 17. prywatnych 46	
razem	63
męskich 26. żeńskich 28. koedukac 9	
razem	63
humanistycznych 45. mat.-prz. 16. liceal- ne. 2 razem	63
polских	63
klas 454, oddziałów 551, uczniów 10007, uczen- nic 7426. razem 17432.	

Będzin

1) Gimnazjum męskie, ul. Kollątaja 37
 wł. Zgromadzenie Kupców m. Będzina
 mat.-przyp. p. 8. 10. 399. 0. — niepełne pra-
 wa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Gimnazjum zostało założone w r. 1901.

p. o. Dyr. Cetwiński Adam 89 2lu 6 N H
 Antonowicz Stefan 95 a 1 Fi Ch
 Brnhn Zofja 89 d 16 Fr
 Burakiewicz Antoni 69 sn 33 Ś
 Gadt Edmund 92 wf 6 Gi
 Hasleld Maurycy m 84 d inż 4 M Fi
 Honiek Zygmunt 94 2lu 7 Ry
 Krzemieński Bogdan 97 a 3 Prz
 Knpka Antoni 91 a 5 M
 Mężyk Józef 94 DP 1 H
 Rzakowski Franciszek 92 m 7 G
 Słósarczykówna Wanda 97 DF 2 P
 Sobótko Elfroim Salomon m 76 — 20 R
 Tabakowski Stanisław 91 d 1 Ch
 ks. Uchto Antoni 90 sd 8 R
 I. Waszerzweig Maksymilian m 74 d 6 Pf
 Hig
 S Stuczyński Władysław — — —
 S Żywanowski Ludwik — — —

Będzin

- 2) Gimnazjum żeńskie, ul. Kollątaja 35
wł. Jadwiga Krzymowska
hum. p. 8. 8. — 261 — niepełne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Szkola założona została w r. 1898 jako 2 kl. żeńska przez obecną właścicielkę. W r. 1901 przekształcona została na pierwszą szkołę średnią w Zagłębiu. Staraniom o pozwolenie na otwarcie szkoły odmawiały władze rosyjskie przez lat siedm, motywując odmowę tem, że „ludności miejscowej szkoła średnia niepotrzebna”. W roku 1906 szkołę przekształcono na 7 klasową. Do tego roku językiem wykładowym musiał być język rosyjski. W r. 1912 władze rosyjskie odebrały pozwolenie za „nieszanowanie języka rosyjskiego”. Do roku 1914 szkoła prowadzona była bez pozwolenia. W r. 1915 otwarta została szkoła jako 4 kl. handlowa. W r. 1916 na mocy zezwolenia okupantów niemieckich została przekształcona na 7 kl. filologiczną, a po przejęciu szkolnictwa przez władze polskie na 8 kl. gimnazjum humanistyczne żeńskie.

Dyr. Krzymowska Jadwiga 63 — 41 P
Dyr. Wołek Adam 67 — 30
Burakiewicz Antoni 69 — 33 Ś
Galińska Ida 97 — 2 P
Galewski Michał m 88 — 9 H Fi
Hyla Adolf 97 — 3 Ry Pi G Ch
Ks. Kluszczyński Marjan 94 — 4 R
Kozielewska Lucyna 86 — 19 Prz
Lepecka Marja 96 — 6 P M
Niewęłowska Zolja 86 — 11 N
Rappaport Jozue m 79 — 16 R
Smoleńska Janina 95 — 1 Pr G
Telner Mieczysław m 87 — 8 M
Zalewska Aurelja 87 — 8 P K
Żołnierzek Józef 97 — 5 Ł H
S Dudzińska Marja 99
L dr. Weinzieber Salomon m

Będzin.

- 3) Gimnazjum żeńskie Wandy Replińskiej.
hum. p. 8. 8. 0. 210. — niepełne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Koncesję na szkołę udzieliły władze rosyjskie w r. 1914, zatwierdziły ją władze niemieckie i następnie polskie.

Dyr. Brodnicki Alfred 84 eP 15 P
Basser Zolja 90 kp 5 Ł
Filo Zenon 96 m 5 R
Dr. Krzemuski Karol 90 d — H (sędzia)
Dr. Kucharski Karol 86 d — H (sędzia)
Replińska Wanda 89 m 13 P
Repliński Kazimierz 80 d 9 Pi (sędzia)
S Stanek Irena 91 m 5

Stanek Marjan 82 a 9 M
Ks. Uchto Antoni 90 sd 8 R
Witkowski Józef 86 nd 12 N
Wysocki Jan 88 a 2 Fi Prz
Zając Marjan 92 m 10 Prz G

Będzin.

- 4) Gimnazjum męskie, ul. Kollątaja Nr. 45,
wł. Towarzystwo „Jabne”.
hum. p. 7. 9. 170 O. — bez praw gimnazjum państwowego.

Szkola powstała w r. 1917, założona przez Komitet, na czele którego stał prezes Rady Opiekunczej Salomon Guttman. W r. szk. 1917/18 dyrektorem był Dr Noe Braun, w następnym roku objął kierownictwo Dr. Wiederman.

Dyr. Wiederman Filip m 89 DP 6 H Ł
Anisfeld Emanuel m 92 DF 1 M Fi
Borensztajn Aleksander m 92 ef 7 Hb
Erlichówna Dora m 89 ss 6 M
Flarchner Dawid m 95 DF 3 N H G
Grambard Boruch m 98 2lu 4 Ilb
Halberstadtówna Sara m 98 4lu 1 Prz G
Hecht Ged m 82 ef 19 N Ry
Lidochewerówna Anna m 98 4lu 2 P
Rosenzweigowa Marja m 6 P M
Szapirówna Szewa m 86 2lu 5 P
Sas Dawid m 82 4lu 4 Ł N

Będzin.

- 5) 6 kl. szkoła żeńska Marji Bojarskiej
i Poli Hamburgerówny, ul. Kollątaja Nr. 45.
hum. p. 6. 6. 0. 110. — bez praw gimnazjum państwowego.

Szkola założona w r. 1914, Koncesję na 4 klasy wydały b. władze rosyjskie, zaś na kl. V i VI Ministerstwo W. R. i O. P.

Dyr. Bojarska Marja m 95 m M
Bard Leon m 90 4lu Ł N
Bojarski Józef m 63 ip R
Frydmanówna Franciszka m 93 a ef 6 Prz
[Fi Ch]

Frydmanówna Karolina m 98 a 1 P G
Gancówna Zolja m 97 2lu 6 P
Kronentalówna Marja m 96 m 3 Pr P
Lewiówna Róża m 95 a 4 H
Tenenbaumówna Marja m 96 m 3 Ilb
Wolff Józef m 94 3lu 8 M

Częstochowa.

- 6) Państwowe gimnazjum męskie im. Henryka Sienkiewicza, III Aleja Nr. 56, Nr. tel. 124.
mat.-przyr. p. 8. 13. 474. O.

Szkołę założyło w sierpniu r. 1915 Towarzystwo Opieki Szkolnej. Szkoła była gimnazjum filologicznym i miała równoległe od-

działy realne. W listopadzie r. 1918 nadano szkole nazwę: „im. Sienkiewicza”. W sierpniu r. 1918 szkoła została upaństwowiona. W r. 1919 przeniesiono ją do własnego gmachu po b. gimnazjum rosyjskiem. W tymże roku rozpoczęło się przekształcanie szkoły na gimnazjum typu matematyczno-przyrodniczego. W b. roku szkolnym gimnazjum ma siedm klas tego typu, ósmą zaś klasę filologiczną. Dyrektorem szkoły od jej założenia jest Wacław Płodowski.

Dyr. inż. Płodowski Wacław 81 kp 12 Fi
 ks. Ciesielski Michał 70 d 24 R
 Adler Henryk 81 kp § 15 9 Ł H
 Czechowski Adam 84 kp § 15 9 M Fi
 Chojecka Antonina 69 m 2lu 6 Fr
 Jarzębiński Stefan 77 ef 21 Pr
 Jakubowska-Stocka Jadwiga 95 m 6 G
 Kozicki Jan 91 4lu 3 M
 Kostecki Franciszek 92 4lu 3 Prz
 Lewandowski Julian 82 wf 6 Gi
 Mąkosza Edward 86 ef 9 S
 Muzykarz Jan 76 a 18 M Fi
 Pazurkiewicz Stanisław 94 DF 3 P H
 Płodowska Halina 85 Df 12 P
 Pawłowski Edward 89 5lu 1 Prz Ch
 Rudlicki Władysław 76 4 l a mal 15 Ry
 Sabok Kazimierz 84 4lu 6 P H
 Smolarkiewiczowa Irena 88 m 12 N
 k Łabęcki Zygmunt 86 d. inż. 3 M
 k Proszowski Stelan 90 a 6 Fi Ch
 k Wojak Leopold ew 67 kp § 15 10 N R
 k Wahrmond Józef m 74 ef 21 R
 L. Kędziński Lucjan 76 kp § 15 3
 d Libczyński Zygmunt 86 ef 4
 S Kosieradzki Jan 85 sn 18

Częstochowa.

7) Państwowe gimnazjum męskie im. Romualda Traugotta, ul. Kościuszki Nr. 19a, Nr. tel. 391.
 hum. p. 8. 14. 513. O.

Gimnazjum państwowe powstało w r. 1920 z połączenia dwóch szkół: gimnazjum Związku Zawodowego Nauczycielstwa Polskich Szkół Średnich i prywatnego gimnazjum Wincentego Szudejki.

Dyr. Kuczewski Otton 76 d. inż. DF 16 Fi
 Awgulewicz Jarosław d 14 M
 Barylski Stanisław 89 a mal 4 Ry
 Borowik Feliks ss Gi
 Dziuba Józef 88 3lu 13 H
 ks. Dembczyk Sylwan 89 kp § 15 6 R
 Gadomski Alfred 77 kp § 15 17 Fi Prz
 Gapawy Marja 71 m 23 Fr
 Gollenhofer Franciszek 94 a 4 H G

Henszel Rajnhard ew 84 sn 9 N
 Krawczyński Jan ew 85 kp § 15 10 N
 Książek Jan 87 a 9 Ł
 Kuczevska Regina 78 a 7 P H
 Prawdzikówna Marja 97 ip 4 Fr
 Ryslik Jan 69 2lu 24 Ł
 Rzędowski Juljusz 79 4lp 1 Fi M
 Soldrowski Jan 89 a 4 P
 Smolarkiewicz Jan 94 1ru 15 M
 Wopaleński Karol km 8 S
 Zbijewski Stanisław 77 a 8 P
 Zubikówna Kazimiera 97 2lu 4 Prz
 k Paszkowska Janina etat semin. państ. — P
 k Stocka Jadwiga etat gimn. p. im. Sienkiewicza — G
 k Jarzębiński Stefan etat gimn. p. im. Sienkiewicza — Pr
 L. Bogucki Feliks d 4l
 d Szczerbówic Helena 2l
 S Dziubianka Janina 900 ss

Częstochowa.

8) Państwowe gimnazjum żeńskie im. Juljusza Słowackiego, nl. Kościuszki Nr. 9.
 hum. p. 8. 8. 0. 318.

Gimnazjum powstało z upaństwowienia założonej w r. 1908 pensji prywatnej.

Dyr. Idzikowska Zofja 84 d 3 P N
 Czebwska Marja 86 d 3 M Fi
 ks. Grochowski Antoni 60 sd 38 R
 Guzkówna Kazimiera 93 ef sn 10 Gi
 Krupa Jan 94 DF 4 H
 Kopelewska Marja 87 2lu 16 N
 Kopelewska Zofja 96 2lu 8 P
 Różycka Marja 96 a 4 P
 Skorska Kornelja 84 5lu 10 Ł
 Starzyńska Marja 91 d 11 Fr
 Wróblewska Władysława 93 ss 11 Prz
 k Awgulewicz Jarosław — — —
 k Łagodziński Wacław 69 a mal 7 Ry
 k Leder Markus m 64 sn 38 M
 k Siepkowski Adam 80 d inż. 1 M
 k Witeszczak Feliks 68 km 33 S
 k Tyszecka Zofja 75 nd 27 Prz
 ks. Wojak Leopold ew 67 d 10 R
 d Garczyńska Władysława — — —
 S Zielińska Helena 80 ss 24 —

Częstochowa.

9) Gimnazjum żeńskie Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu, ul. Dąbrowskiego Nr. 13.
 bum. p. 8. 8. 0. 500. — niepełne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Szkoła została założona w r. 1907 pod nazwą świecka P. Komar (pensja 7 kl.); w r. 1916 została przekształcona na 8 kl. gimnazjum i w tym roku odbyły się pierwsze egz-

miny naturalne. Dyrektorami gimnazjum byli kolejno: Płodowski Michał, Chojnacka Maria, Łabęcki Zygmunt — obecnie S. Maria Lidja Malinowska.

Dyr. Malinowska Maria Lidja s
Adler Henryk 81 kp 11 Ł H N
Ciechanowicka Elżbieta 75 m 6 Fr
Dąbrowski Józef 91 sn 12 H
Drob Aleksander 89 km 8 S
Godziszewski Włodzimierz 87 a 11 P
Kossowówna Wanda 01 m 1 G
Łagodziński Wacław 69 d 7 Ry
Niedzielski Jan 98 2lu 1 M
Ostrowlew Walery 86 — a 6 M
Rzadkowski Wojciech 90 6lu 4 Ł
Sidor Michał 81 d 23 Fi Ch
Słomińska Józela 71 m 16 P
ks. Smaga Jan d 5 R
Srokowski Bolesław 77 d 15 H
Tyszecka Zofia 75 ef 9 Prz
Wyrostkiewicz Maria 66 ef 15 H
Zubikówna Kazimiera 97 2lu 4 Fi Ch
Przyborowska Józela 64 — 15 Ś
L dr. Kahl Władysław 85

Częstochowa.

10) Gimnazjum żeńskie Stowarzyszenia „Nauka i Praca”, wł. Stowarzyszenie „Kształcenia zawodowego młodych dziewcząt „Nauka i Praca”, ul. Jasnogórska Nr. 24, Nr. tel. 225.

hum. p. 8. 10. 0. 360. — upełne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Koncesję na prowadzenie gimnazjum otrzymało Stowarzyszenie 2 września 1922 r.

Dyr. Rzeszotarska Maria 78 nd 23 R
Ks. Wesolowski Władysław 92 sd 8 R Ł
Godziszewski-Siemionow Włodzimierz 87 a 11 P

Kamieńska Zofia 84 kp 23 P H
Rzadkowski Wojciech 90 a 4 Ł H
Mioduszewska Zofia Janina 79 a 35 Fr
Piethkiewiczówna Aurelia 89 d 15 M
Wolfke Karol 54 d. inż. 18 Ch
Ostrowlew Walerjan 86 a 6 Fi
Stępkowska Kazimiera 86 a 15 Prz Fi Ch
Niedzwiedzka Sabina 92 ef 7 Ge
Gostawska Stanisława 81 nd 23 M
Łagodziński Wacław 69 a mal 7 Ry
Wojtulewiczówna Anna 89 ss 3 Ry
Wawrzynowicz Ludwik 70 km 19 Ś
Dylewiczówna Wiktorja 88 ss 13 Prz
Kossowówna Wanda 01 m 3 G
Hlebowiczówna Maria 98 m 5 P M
Horowska Halina 06 sn 1
L Horzelska Stanisława — d
S Grudowska Aniela 98 ef 1

Częstochowa.

11) Gimnazjum żeńskie Marji Słowikowskiej, ul. Kościuszki Nr. 24
hum. p. 7. 7. O. 290 — bez praw gimnazjum państwowego.

Szkołę założyła Marja Słowikowska w r. 1905. W r. 1911 przekształcono szkołę na gimnazjum filologiczne. W r. 1914 15 szkoła była nieczynna wskutek zajęcia lokalu szkolnego przez władze okupacyjne.

Dyr. Słowikowska Marja 71 m nd 25 P
Bednarek Stanisław 64 nd 33 Ł
Kero Helena 90 nd 14 M
Kowalski Jan 87 ef 1 S
Leszczyński Marjan 97 nd 3 Ge Fi Ch
Messer Józef m 74 nd 23 R
Niemięko Juljusz 01 m 1 H
Ostaliu Kamila 92 2lu 4 P
Rumszewicz Maria 96 ef 9 Prz
Służalkówna Emilia 94 ef 9 Fr
Dorobeim Klara ew 65 m 86 N
Świerczewski Włodzimierz 81 m 10 M Fi
Lerenda Jadwiga ss 1
Sulkowski Artur 88 m 10 H
Turowska Janina 90 nd 1 P
Ks. Wesolowski Władysław 92 ss 8 R
Wojak Leopold ew 67 d 32 R
Zapalkiewicz Marja 71 ef 13 Ry
L Finkielsztajn Józef m 60 d 10 Hi

Częstochowa.

12) Gimnazjum męskie Towarzystwa żydowskich szkół średnich, ul. Dąbrowskiego Nr. 3a, Nr. tel. 158.
hum. p. (Hb) 8. 8. 259. O. — upełne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Szkoła powstała w r. 1917 staraniem Henryka Markusfelda, Zandsteina i Mokraucera, którzy uzyskana koncesję przeniesli na założone przez nich Towarzystwo żydowskich szkół średnich. Pierwszym dyrektorem był Dr. Szymon Brysz. Po śmierci Dr. Brysza objął kierownictwo szkoły w lutym r. 1918 dr. Majer Balaban; od listopada r. 1920 kieruje szkołą Dr. Dawid Einhorn.

Dyr. Dr. Einhorn Dawid m 87 Df 13 Pl.
Blatt Ignacy m 94 3lu 6 Ł H
Dr. Blattówna Bolesława m 92 Df 3 I.
Częstochowska Róża m 95 ef 7 Ju
Janowski Berek m 88 ef 13 Ju
Dr. Keruberg Abraham m 92 d 3 M Fi
Konówna Estera m 97 2lu 8 P
Dr. Laudesberg Gustawa m 90 Df 7 H
Dr. Langner Debora m 92 Df 5 N H Ge
Lidechower Izidor m 89 a 11 P
Majmin Leon m 94 3lu 5 M Fi
Ormian Henryk Józef m 01 2lu ef 1 Ju

Panker Juda m 88 a 3 M Fi
 Rubinstein Symcha m 85 ef 13 Ju
 Schacher Nocha m 88 nd 18 N
 Dr. Schaller Gerszon m 93 Df 1 H N
 Dr. Scheidlinger Reisel m 94 Df 1 Prz .
 Weinberg Abram m 76 ef 32 Ju
 Dr Weissówna Julja m 95 d 2 P N
 Wierzbowska Tamara m 94 nd 13 M Ge
 Willenberg Perce m 82 a mal 19 Ry
 Woilówna Golda m 95 Iru 6 M Fi
 Würzberger Regina m 91 sn 8 K
 L Dr. Lipiński Juljan m d 6
 S Brokman Eugenia m 96 1
 S Herszlikowicz Estera m 04 — 1

Częstochowa.

13) Gimnazjum żeńskie Towarzystwa żydowskich szkół średnich, ul. Generała Dąbrowskiego Nr. 3a, Nr. tel. 158.
 hum. p. (bb). 8. 8. O. 217 — niepełne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Notatka historyczna o szkole p. gimnazjum męskie Towarzystwa żydowskich szkół średnich w Częstochowie.

Skład osobowy szkoły jak w gimnazjum męskim Towarzystwa żydowskich szkół średnich — nadto:

Minc-Stobiecka Nocha 95 ss 4 Ju

Dąbrowa Górnicza.

14) Gimnazjum państwowe męskie im. Walerego Łukasińskiego, ul. Fabryczna.
 mat.-prz. p. 8. 9. 346. 0.

W listopadzie r. 1917 otworzył Strzelecki 4 klasy gimnazjum prywatnego. We wrześniu 1919 r. gimnazjum zostało umiastowione, dyrektorem był inż. Strzeszewski. Od lipca 1920 r. dyrektorem jest Wrzosek Stanisław. Dnia 1 sierpnia 1921 gimnazjum zostało upaństwowione. Pierwsi abiturjenci otrzymali świadectwa dojrzałości w czerwcu r. 1922.

Dyr. Wrzosek Stanisław 72 d 13 H P
 Ks. Flisowski Zygmunt 86 sd 6 R
 Gąsiorowska Janina 75 ss 18 Fr
 Górowski Jan 91 4lu 1 P
 Janiszewski Stefan 84 4lu 3 M Fi
 Kuźniak Wincenty 91 ss 9 M Pf Prz
 Kostka Rudoll 95 ef 3 Gi
 k Miarek Władysław 82 ef 6 Pr P
 k Piotrowski Stefan 91 ss 3 G H Pr
 Rembertowski Franciszek 82 a mal 8 Ry
 Stechmanowa Zofja cw 90 ss 12 N
 Stachurski Fidelis 98 a 1 M
 Wasilkowski Ludwik 92 3lu 4 Prz
 Demczuk Grzegorz 77 a 3 M Fi
 Zając Stanisław 88 a 9 H P
 k Tabakowski Stanisław 91 a — Ch

l Dr. Guzowski Stefan 68 d
 S Domańska Aleksandra 01 ss
 k Zanger Alfred 84 ef — S

Dąbrowa Górnicza.

15) Gimnazjum żeńskie, ul. 3-go Maja Nr. 10, wł. Młodzianowska Leokadja i Zawidzka Em. hum. p. 8. 9. 0. 318. — niepełne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

W r. 1901 otworzyła p. Zawidzka 4-kl. szkołę, którą w r. 1908 władze rosyjskie zamknęły za nauczanie historii i geografii w języku polskim. W r. 1909 szkołę otworzono jako 7 kl. handlową, właścicielką była Leokadja Młodzianowska. Dyrektorem tej szkoły był do r. 1914 Antoni Sujkowski. W r. 1916 szkołę przekształcono na gimnazjum humanistyczne.

Dyr. Danielewiczowa Lndmiła ew 96 4lu 8
 Młodzianowska Leokadja 78 ss 23 G Przel.
 Benke Janina 97 2lu 3 Prz Fi Ch
 Bojarska Irena 97 m 5 M
 Burzacka Władysława 85 ss 2 P
 Ficka Bronisława 89 ss 12 Fr
 Dubiecki Tadeusz 89 a 8 H
 Gajkiewiczowa Janina 88 ss 13 P Ry
 Duszyńska Marja 78 ef 13 Gi
 Ks. Flisowski Zygmunt 86 sd 7 R
 Kaczkowski Józef 92 a 8 P
 Krauze Leonard cw 86 d 11 Fi Ch
 Ruthowski Leon 85 d 11 L
 Wasilkowski Ludwik 92 3lu 4 Hig
 Rembertowski Franciszek 82 a mal 8 Ry
 Wyszatycka Halina 99 ss 4 M Gi
 Kembacz Władysław 81 eM 10 M
 Zander Marja cw 98 m ef 13 N
 Roszkowska Walentyna 01 ss 2 K Pr.
 L Brokowski Stefan 82 d 5
 S Belke Zofja 86 m

Granica.

16) Gimnazjum koedukacyjne, wł. Związek Zaw. Naucz. Szkół Średnich.
 mat.-przyr. p. 8. 11. 226. 144. — bez praw gimnazjum państwowego.

Założone w r. 1915.

Dyr. Wiśniowski Tadeusz 89 d 11 P H
 Brzezińska Zofja 76 nd 27 P H
 Benoit Jadwiga 95 3lu 9 N
 Jarzyński Józef Michał 86 — 4 S
 Kaliciński Józef — — —
 Kopczyński Stanisław 83 a 14 Fi M
 ks. Krzemieński Bronisław 87 sd 13 R
 Koczur Leon 92 a 1 M Pf
 Kuniszowa Marja 94 m 9 M
 Kunisz Stanisław 88 a 7 Prz
 Pasek Tadeusz 91 a 6 Fi P

Hagemeyer Wacław 86 a mal 4 Ry
Winiarski Jan 91 a 2 H
L. Czechowicz — — —
S Pawlicka Konstancja — — —
S Król Jadwiga

Jędrzejów.

17) Gimnazjum męskie Magistratu Miasta,
ul. Krzywe Koło Nr. 1.
mat.-prz. p. 8, 9, 254. — pełne prawa
gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

W r. szkolnym 1914/15 została założona
szkoła średnia męska, prowadzona przez p.
Truskowską i Wasutyńską, jako gimnazjum
prywatne; od roku szkolnego 1919/20 pro-
wadzi szkołę Magistrat, odkupiwszy szkołę
od wspomnianych właścicieli i otrzymawszy
koncesję z Ministerstwa. Od roku szkolnego
1921/22 gimnazjum jest pełne i liczy ośm
klas.

Dyr. Warchalski Kazimierz 82 a 12 H
Bisikiewicz Leon 84 a 2 Fi Ch
Ciośniński Antoni 85 d 4 Ry
Erlacher Zygmunt 94 a 7 PŁ H
Iwanicki Marcełi 81 2lu 9 M
Mojczewski Benedykt 84 a 2 G Prz
Polak Stanisław 90 nd 10 M F
Wójcik Władysław 91 d 2 P N
Stefański Roman 88 ef 8 Fr
Zalański Franciszek 58 4lu 2 II Pf
Wąsala Ignacy 92 sn 10 U
Ks. Stradowski Bolesław 96 sd 4 R
Rogała Michał 89 ef 12 Gi
Röhrenscheł Wawrzyniec 94 2lu 3 Prz
Zieliński Kazimierz 78 ef 21 Pr

Jędrzejów.

18) Żeńska szkoła Polskiej Macierzy Szkol-
nej z oddziałami: licealnym i przemysłowo-
zawodowym.
lic. p. 5. 5. 0. 119 — bez praw gimnazjum
państwowego.

W r. 1913 założyły p. Justyna Sakowska
i Leokadja Domagalska 4 kl. progimnazjum
na mocy koncesji kuratora okręgu szkolnego
Warszawskiego. W r. 1918/19 gimnazjum zo-
stało odstąpione Kołu Polskiej Macierzy
Szkolnej i zostało reorganizowane, zaś w
grudniu 1922 r. otrzymała szkoła koncesję
na prowadzenie pięciu klas według progra-
mu licealnego.

Dyr. Wróblewski Szymon 86 a 5 M Fi Ch
Bukowińska Jadwiga 94 m 5 P H G
Erlacher Zygmunt 94 a 7 H
Ks. Holociński Klemens 53 sd 37 R
Iwanicki Marcełi 81 2lu 9 M
Jackowski Jan 85 d 1 Ek

Konopacka Marja 95 ss 12 Prz G
Musiałówna Leokadja 96 ss ef 8 Han Prz
Trzaskowska Fortunata 98 m 6 Fr Prz H
Wierzbowska Jadwiga 89 ss 14 Fr Ry
S Michcianka Bronisława 04 ss 1

Jędrzejów.

19) 4 kl. szkoła żeńska S. Ickowicza, Ch.
Breslauera, Sz. Dutkiewicza i P. Rabińskiego,
ul. Pińczowska Nr. 10.
mat.-prz. p. 2 i wstępne. 4. O. 67 — bez
praw gimnazjum państwowego.

W r. 1918 odkupili wymienieni wyżej wła-
ściciele 2 kl. gimnazjum od Dunowej. Po
uzyskaniu koncesji zostały uruchomione
wszystkie cztery klasy.

Dyr. Spinrad Marja m 97 4lu 1 P N Prz
Tenenbanm Edyta m 900 Kr p 6 Pr
Wajs Lejzor m 99 3lu 6 H M
Zylbersztajn Mojżesz m 89 ef 13 R Hb

Kamienna Skarzynsko.

20) Gimnazjum Koedukacyjne Komitetu
Obywatelskiego.
mat.-prz. p. 8. 12. 309, 194. — niepełne pra-
wa gimnazjum państwowego.

Gimnazjum powstało w październiku r.
1915 z inicjatywy Komitetu, a zwłaszcza je-
go członków: b. posła Ks. Kazimierza Sy-
kulskiego, Wacława Węgrzeckiego, Stanisła-
wa Zaleskiego i Władysława Cichońskiego.
W r. 1918 szkoła została przekształcona
na 8 kl. gimnazjum, od roku zaś 1919/20
wprowadzono program gimnazjum matema-
tyczno - przyrodniczego. Dyrektorem w
pierwszym roku istnienia szkoły był Ks. K.
Sykulski, zaś od roku 1916/17 Andrzej Bał-
truszajtis.

Dyr. Bałtruszajtis Andrzej 81 a 7 Fi
Dr. Bałtruszajtis Marta 87 Df 7 Ch
Bartoszewski Antoni 85 a 12 M Fi
Bobowska Jadwiga 85 nd 3 N Fr
Bochenek Tadeusz 95 4lu 5 P
Dubiel Roman 81 a 4 M Fi
Gołębiowska Marja 78 m 3lu 19 P H
Niemińska Antonina 89 2lu 8 P
Krzyżanowska Marta 76 W. 17 N Ge
Sabałowski Ambroży 71 d 16 Ry
Sielski Leonard 88 km 21 S Pr
Stonievska Stanisława 77 nd 24 G
Ks. Śmiechowski Romuald 92 sd 7 R
Soswiński Zygmunt — a 2 Prz
Szewera Zygmunt 90 a 10 H N
Szmuski Kazimierz 86 2lu 18 M
Zaleski Stanisław 67 d 6 G Prz

Kazimierza Wielka.

- 21) 6-kl. szkoła koedukacyjna Towarzystwa szkoły średniej.
hum. p. 6. 6. 87 + 18 — niepełne prawa
gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Szkoła założona została w r. 1918 i przekształcona wr. 1920 na gimnazjum koedukacyjne typu humanistycznego.

Dyr. **Wetula Jan** 80 a W 16 Ł
Pelczarski Wojciech 92 a 2 H Ge
Skrzyniarz Władysław 96 3lu 1 M Fi
Szmidt Bogumił ew 65 nd 38 N
Coryllówna Marja 900 3lu ef 1 P
Strzemiński Marjan 900 2lu 1 Prz
Ks. Tomasiuk Lucjan 69 d 16 R
Pieluszczyk Józef 01 sn 1 Ry Pr
Jakiewicz Kazimierz 01 sn 3 Ś Gi K

Kielce.

- 22) Gimnazjum państwowe męskie im. Mikołaja Reja, ul. 3-go Maja.
hum. p. 8. 8. 257. O..

Szkoła została założona przez władze okupacyjne austriackie w r. 1916 jako gimnazjum realne. W r. 1918 przejął ją od okupantów Rząd Polski; w r. 1919 na mocy rozporządzenia Ministerjum W. R. i O. P. [74 IX 1919 Nr 12471 II], szkoła otrzymała nazwę: „Gimnazjum państwowe im. Mikołaja Reja”. W styczniu r. 1923 przeniesiono się gimnazjum do własnego gmachu, po b. rosyjskim gimnazjum męskim. W roku bieżącym gimnazjum ma pierwszy raz ósmą klasę. Pierwszym dyrektorem był Adolf Bogucki, zaś od dnia 1 września r. 1919 Edmund Kozarzewski.

Dyr. **Kozarzewski Edmund** 85 d 7 M Ge
Brenneisenówna Irena 85 nr 14 N
Dulski Witold 81 np 8 Ł. Pl
Kaznowski Kazimierz 76 kp 16 Prz G
Kuc Henryk 87 a 11 H
Niedzielska Janina 86 kp 6 P
Obertyński Czesław 90 np 4 Ry. K Pr
Pionnier Leon 79 kp 24 Fr
Skucha Antoni 90 np 4 M
Zybert Kazimierz 91 np 3 Fi Ch
k Leśkiewicz Stanisław 92 np P
k Rosiński Józef 87 np 5 Ś
k ks. Sikorski Karol 80 kp 15 R etat w seminarjum państwowem.
L **Dr. Nowakowski Franciszek** 73 l.p 19
d **Kraus-Typneńko Marja** 93
S **Plutówna Marja** 03

Kielce.

- 23) Gimnazjum państwowe męskie im. Jana Śniadeckiego, ul. Bazarowa 24
hum. p. 8. 12. 453. O.

Gimnazjum założone zostało w r. 1903 przez obywateli m. Kielce jako „7-kl. Szkoła Handlowa Miejska” z prawami szkół rządowych. Dyrektorem szkoły był p. Jerzy Skrobański. W październiku 1905 wprowadzono język polski jako wykładowy, wobec czego szkoła utraciła „prawo”. Dla uczniów, którzy gremjalnie opuścili miejscowe rządowe gimnazjum, uruchomiono kl. 4-tą. Dyrektorem został Edmund Fankanowski, zaś w lipcu 1906 Albin Kowalczewski. W czerwcu 1909 wychodzą ze szkoły pierwsi maturzyści. W r. szk. 1916/17 szkoła przekształca się na „8-kl. szkołę realną”; w czerwcu 1918 odbywają się pierwsze egzamina dojrzałości wobec Komisji Ministerjalnej. W lipcu 1918 dyrektorem zostaje Władysław Wojtowicz. Od września 1919 szkoła zostaje upaństwowiona za dyrekcji Alfreda Dominikiewicza. W grudniu 1921 dyrektorem zostaje Dr. Wład Stanisław. Największe zasługi wobec szkoły położyli p. Bolesław Markowski, obecny wice-minister skarbu, jako wiceprezes Rady Opiekuńczej szkoły, p. Aleksander Moes, b. prezes Rady Opiekuńczej, i S. p. Józef Stankiewicz, który zaopatrzył gabinet przyrodniczy cennymi zbiorami.

Dyr. **Dr. Wład Stanisław** 83 Df d 16 N Ge
Bielohotowy Jan 81 d 12 Ł H Pf
Bogobowicz Ludwik 91 np 12 Ś na urlopie
Boszko Zofja 89 np 15 G M
Broske Helena 74 np 9 N
Dobrowolski Zygmunt 80 np 20 Gi
Dominikiewicz Alfred 80 16 Ch M
Gębica Jan 89 a 7 P
Guzik Feliks 92 np 11 Pr
Huet Władysław 68 d 24 K Ry
Itwanowski Jerzy 79 kp S
Kinastowski Roman 66 d 20 P H
Kinastowski Roman 66 d 20 P H
ks. **Krzakowski Jan** 77 d 15 R
Lisowski Antoni 83 d 14 Prz
Michniak Czesław 80 d 9 Fi
J **Piekarska Władysława** 77 kp § 15 13 A
Pionnier Leon 79 d 24 Fr
Rymkiewiczowa Zofja 72 np 20 P H
Wasyńczuk Jerzy p. 94 d — M
Okolska Marja 88 np 15 M etat gim. państw. żeńskie
Zybert Kazimierz 91 np 3 Ge etat gim. państw. Reja
Tytz Jerzy cw 88 d 2 R
L **Zurkowski Jan** 68 d 2
d **Malkowska Jadwiga** 85 d 2
S **Materna Irena** 99 ss 3

Kielce.

- 24) Gimnazjum państwowe im. Bł. Kingi,
ul. Tadeusza Kościuszki 7
mat.-prz. p. 8. 10. 0. 341.

Szkola powstała w r. 1907, założona przez grono nauczycieli, jako 7-kl. szkola handlowa żeńska; właścicielką szkoły była p. Jadwiga Wołanowska, dyrektorem p. Karol Kostro. W r. 1908 szkoła przechodzi na własność Towarzystwa Opieki nad szkołą, - założoną zostaje p. Stanisława Znamirowska. Od r. 1910 do 1 lipca 1919 dyrektorem szkoły jest p. Stefan Dobrzański. W r. 1917 szkoła zostaje przemianowana na 8-kl. szkołę handlową, w tym też roku odbyła się pierwsza matura. W r. 1918 nastąpiła zmiana typu szkoły na matematyczno-przyrodniczy. W dniu 1 sierpnia 1920 szkoła zostaje upaństwowiona. Największe zasługi około rozwoju szkoły położyli: pierwszy prezes zarządu Towarzystwa Opieki inż. Stanisław Szpakowski, drugi prezes p. Jan Rudnicki.

Dyr. Znamirowska Stanisława 79 np 15 H
Dębicka Zofia 92 np 3 P N
ks. Gawroński Ludwik 91 kp 21 R
Górniewiczówna Irena 95 np — Ch Pf
Jelińska Aniela 99 np — Gi Pr
Kandaki Włodzimierz p 75 kp 9 M Fi
Kaznowska Marja 87 np 12 Fr
Kruszewska Justyna 86 np 12 P H
Krzakowski Feliks 75 np 6 M Fi
Kucowa Marja 89 np 3 P Ge
Makarewiczówna Zofia 86 np 9 Fr Ry
Okólska Marja 88 np 15 M
k Dębicki Stanisław 91 kp 3 Pf
k Stankiewiczowa Zofia 78 np 21 G Prz K
k ks. Zdanowski Józef 77 np — H
L dr. Zasucha Wincenty 70 kp Hig
S Szanserówna Teresa 02 m

Kielce.

- 25) Liceum męskie przy Seminarjum duchownem,
wł. Kurja Biskupia, ul. 3 Maja 10
hum. p. 2 (VIII i VII) 2. 29. 0. — bez praw
gimnazjum państwowego.

Liceum założone w roku szkolnym 1922, 23.

Dyr. ks. Zdanowski Józef 87 d 4 H
ks. Dworak Kazimierz 90 d 4 Pf
Gębica Jan 89 a 7 P
Hamburg Tadusz 81 d 14 Ch
ks. Jarzębski Teofil 91 d 3 S
ks. Niemierowski Wacław 68 d 23 R
Pękosławski Kazimierz 89 d 8 Fi
ks. Pycia Jacek 77 d 19 Ł
ks. Sonik Franciszek 86 d 12 P

Strasz Jan 94 a 2 M
ks. Tochowicz Paweł 91 a 1 Fr
Tomasik Jan 91 a 2 M

Kielce.

- 26) Gimnazjum żeńskie im. Adama Mickiewicza, Marii Krzyżanowskiej, ul. Hipoteczna 16
hum. p. 8. 10. 0. 308 — niepełne prawa gimnazjum państwowego.

Szkola założona została w r. 1904 jako 4-kl. prywatny zakład naukowy żeński. Pierwsza matura odbyła się w roku 1915/16.

Dyr. Pękosławski Kazimierz 89 d 8 Fi
Danilowiczówna Jadwiga 99 m 2 Gi
ks. Dworak Kazimierz 90 d 4 R
Filarówna Józela 95 sn W 5 S M
Jurkowska Jadwiga 72 ss 8 N
Kromerówna Lucyna 79 sn 23 P K
Krzyżanowska Marja 67 nd 38 P H
Młodożeniec Stanisław 95 a 1 P
Steckiewiczowa Zofia 86 a 3 P
Stępińska Zofia 82 m 19 G M
Strasz Jan 94 4lu 2 M
Straszowa Stefania 97 4lu 3 Ł
ks. Tochowicz Paweł 91 a 1 R
Tylusińska Marja 85 2lu 9 Fr
Topolski Walerjan 92 4lu 1 Ch Pr
Wójcik Marjan 98 4lu 1 H
Kuc Henryk 87 a 11 H
Obertyński Czesław 90 np 4 Ry
Dr. Jedlicki Łukasz 57 d Hig
L Dr. Jankowski Józef 75 d
S Szczekin-Krolowa Marja 99 m

Kielce.

- 27) Gimnazjum żeńskie Emilji Znojkiwiczowej, ul. Niecała 6
hum. p. 8. 9. 0. 352. — niepełne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.
Założone w r. 1902.

Dyr. ks. Sonik Franciszek 85 d 12 G
Znojkiwiczowa Emilja 68 m nd 33 Przeloz.
Danilowiczowa Tekla 68 d 2 N
Głęboczowa Zofia 98 a 2 Ł
Górnicka Jadwiga 95 s s 8 P
Haslingerówna Sabina 90 ss 14
L dr. Jedlicki Łukasz 57 d 7 Hig
Kossakowska Emma 60 m 43 Fr
ks. Klepacz Michał -- d 14 R
Kozikowski Antoni 93 a mał 5 K Ry
Kozikowska Wanda 95 cf 9 Pr
Leśkiewicz Stanisław 92 a 1 P Ł
Łosakiewiczówna Marja 91 ip 10 P
de Navarra Dębski Grzegorz 92 4lu 1 H G
Matkowska Władysława 70 ss 33 P
Osterlinger Berta 83 m nd 20 N
Skuchowa Joanna 95 m nd 9 M

Steckiewiczowa Zolja ew 86 a 3 P
Suliga Kazimierz 99 4lu 2 Prz
Tomasik Jan 91 a 2 M Pf Fi
dr. Niedzielska Jauina 86 d 12 N P Ł Gr
Laszczykówna Helena 96 ss 9 Prz M

Kielce.

28) Gimnazjum męskie żydowskie Gminy
Żydowskiej, Seminarajska 24
hum. p. 6. 7. 152. 0. — bez praw gimnazjum
państwowego.

Szkola powstała w r. 1918 za okupacji
austriackiej staraniem grona obywateli.
Pierwszym kierownikiem był Dr. Noe Braun,
następnie inż. Aleksander Russak, obecnie
zaś inż. Izaak Zieliński.

Dyr. Zieliński Izaak m 90 d inż 8 Fi
Ferserowa Zolja m 97 m 8 P
Flam Józef m 91 m ef 9 Jud
Frankfurtówna Estera m 94 m 8 P
Kirschenblatt Juljus m 93 d 1 Gi G
Kleinfeld Józef m 89 a 1 N G
Majewski Aron m 95 ss 7 Jud
Neubauerówna Lola m 93 m 2lu 5 Ry
Segalówna Luca m 02 m 4 Pr K S
Steiferówna Fryderyka m 99 m 2lu 2 M
Winterówna Dora m 96 m 6 S H
Drehlinger Henryk m 90 a 3 Ł
Hirschhorn Izaak m 93 a 1 M
Księżki Józef m 93 ef 6 Jud
Topolski Walerjan 92 ef Prz
Wójcik Marjan 98 3lu 1 II
L Pelc Mojżesz m 88 d 1
d Eizenberg Adela m 98 d 1
S Goldklang Zygmunt m 97 m 1
S Weberowa Estera m 96 ss 3

Kielce.

29) Gimnazjum żeńskie, Stelani Wolma-
nowej, Hipoteczna 10
hum. p. 8. 9. 0. 260 — niepełne prawa gim-
nazjum państwowego.

Gimnazjum powstało z 4-kl. szkoły, zało-
żonej przez Stelanię Wolmanową w r. 1910,
przyczem klasy były otwierane stopniowo co
roku, tak że w r. szkol. 1917/18 otwarto kla-
sę VI. W r. szk. 1918/19 zakład został prze-
kształcony na 7-kl. szkołę realną, zaś w r.
1920/21 na 8-kl. gimnazjum typu humani-
stycznego z łaciną, przyczem klasy starsze
od 5—8 pozostały typu matematyczno-przy-
rodniczego aż do całkowitego ukończenia
kursu. Pierwszą dyrektorką była Stelania
Wolmanowa, zaś od r. 1920/21 Jakób Dinces.
Po raz pierwszy matura odbyła się w r. szk.
1920/21.

Dyr. Dinces Jakób Henryk b 95 kp 7 H
Przeł. Wolmanowa Stelania m 84 m nd 13 N Fr

Drehlinger Henryk m 90 a 3 Ł
Gebotbówna Laura m 92 4lu 2 Prz Fi Ch
Grajewska Natalia m 96 nd 7 M
Hermanstadt Roman m 99 m 6 Ce Gi
Hirschhorn Izaak m 93 4lu 1 M Fi
Kaplanówna Anna m 98 a 2 H N
Księżki Józef m 93 ef 6 R
Markusówna Dora m 90 4lu 2 Prz Pf Fi
Skuczyński Wincenty 86 5 l a mal 4 Ry
Stupowska Bronisława m 95 m 8 P Pr K M
Wojniczowa Janinia 96 ef 2 P
Zylberszlagowa Franciszka m 92 nd 2lu 10 P S
Makólska Stelania Wanda 83 m ef 1 Fr
Segalówna Lucja m 02 m 4 K Pr
L Pelc Mojżesz m 88 d 1
d Hirszonówna Barbara m 92 ef 3
S Adlerówna Felicja m 95 ss 4

Końskie.

30) Gimnazjum państwowe męskie im Sw.
Stanisława Kostki, ul. Trzeciego Maja tel. 29
hum. p. 8. 9. 320. 0. —

W r. 1915 Komitet organizacyjny założył
to gimnazjum, przekazując je następnie Miej-
skiemu Obywatelskiemu Komitetowi i z ko-
lei Powiatowemu Komitetowi. W r. 1917 gim-
nazjum zostało przejęte przez Koło Pol-
skiej Macierzy Szkolnej, a w r. 1921 upań-
stwowione, otrzymując od Sejmiku i grona
obywateli z powiatu i miasta budynek.
Pierwszym kierownikiem był p. A. Wiszniew-
ski, następnie p. Jan Szymański.

Dyr. Herzig Antoni 80 cHG 19 G H
Baczyńska Helena 98 2lu 2 P
Bialecki Tadeusz 82 d inż 1 Fi
Borucka Marja 94 m ef 7 G H
Depowski Stanisław 95 3lu 3 M
Królikiewicz Henryk 73 d 8 H
k. Kwaśniak Ignacy 90 d 2 R Ł
Lachowicki Konstanty 75 ef 2 S
Macheta Cyprjan 81 4lu 3 P
k Madejski Władysław 99 ef 1 G
Mierzanowski Tadeusz 88 d 5 Prz
Muszyński Karol 93 2lp 3 Ł
Szymanowska Marja 75 m ef 21 Pr
Ziemiński Witold 91 4lp 5 M
L Dr. Saruecki Adam 73 Kp 16
S Zieleniewski Władysława 90

Końskie.

31) Gimnazjum żeńskie, Cecylii Juszcza-
kiewicz, ul. Małachowskich 46 200
hum. p. 6. 6. 0. 162 — bez praw gimnazjum
państwowego.

Szkola powstała w r. 1904 jako czterokla-
sowa pensja. Od r. 1917 jest szkołą rozwo-
jową; pierwsza matura odbyła się w roku
1920/21.

Dyr. Czarnecki Władysław 88 4lp 7 M
 Przel. Juszcakiewicz Cecylja 67 ss of 39 P
 ks. Krysiński Zygmunt 94 sd 6 R
 Sadowska Kazimiera 98 m 4
 Tymieniecka Laura 60 ss 8 Fr
 Ungebeuer Marja 88 m 8 PH G
 Baczyńska Helena 98 2lu krp 2 P
 Bialecki Tadeusz 82 d 2 Fi Ch M
 Czarnecki Jan 85 d 1 G H
 Gajzler Czesław 84 d 1 M
 Królikiewicz Henryk 73 d 8 Ł H
 Łabętowicz Marja 98 ss of 1 Pr
 Mierzanowski Tadeusz 88 d 5 Prz
 Szymańska Janina 90 ss 1 Ry
 L Dr. Cadarski Jan 67 d 1

Kozieniec.

32) Gimnazjum miejskie koedukacyjne Magistratu m. Kozieniec.
 hum. p. 8. 8. 160. 46. — bez praw gimnazjum państwowego.

Szkola powstała w r. 1918; kierownikiem pierwszym był ks. Ptaszyński, prezesem zaś Rady Opiekunczej p. Kazimierz Maczyński, który położył duże zasługi około tworzenia się szkoły. Obecnie prezesem Rady Opiekunczej jest p. Antoni Dukalski. Do r. 1921, 22 przy gimnazjum prowadzona była średnia szkoła handlowa. Szkoła ma scenę z widownią na 500 osób.

Dyr. inż. Witkowski Władysław 90 d 6 M
 Biały Bronisław 88 d 1 H
 Chylańczek Szymon 73 a 4 Ł N
 inż. Felberbaum Edmund 87 d 1 M
 Garripny Gabriela 81 of 17 Fr
 Gozdowa-Mikolajczyk Adam 85 d 1 Prz
 ks. Kacperski Roman 88 sd 12 R
 Kwiatkowska Aleksandra 01 sn 3 P II
 Kwiatkowski Waclaw 96 a 3 P
 Sosiński Jan 91 krp 10 M G
 Szmielew Bołys p 78 3lu 19 II Ł
 inż. Zieleńkiewicz d inż 1 Fr
 Zwolakowska Wanda nd 14 P Ry Pr

Miechów.

33) Gimnazjum państwowe męskie im. Tadeusza Kościuszki, Nr. tel. 31
 hum. p. 8. 11. 456. 0. —

Gimnazjum powstało w r. 1916, koncesję otrzymał „Komitet gimnazjalny” w osobach pp. Mieroszewskiego, Zaporoskiego, Dutkiewicza, Łukasiewicza i Nawroczyńskiego. Na dyrektora powołany został Tadeusz Lech. Dzięki zabiegom dyrektora i przy współdziałaniu Komitetu gimnazjalnego, nabyto w r. 1920 budynek, który przy upaństwowieniu szkoły w r. 1921 oliarowano Skarbowi Państwa.

Dyr. Lech Tadeusz 77 d 17 Ch

Gąsiorek Franciszek 80 e Prz 14 Prz G
 Hagemeyer Stanisław 84 4lu 1 P
 Kudlerówna Zolja 97 4lu of 1 Prz
 Madej Jan 81 sn of 22 Gi
 Malecki Aleksander 92 sn 12 PM
 Dr. Marcouli Lucyna 90 Di 5 N
 Plużański Waclaw 85 d 7 Fi M
 Sieradzki Kazimierz 76 d inż 3 M
 Smoleński Kazimierz 99 2lu 1 Ł
 ks. Świrszczewski Bronisław 81 d 4 R
 Terlecka Bronisława 86 ss of 18 Fr
 Wcisło Franciszek 90 4lu 9 II
 Zaporska Janina 80 ss of 16 P II
 Zochowski Ludwik 89 a mal 5 Ry Pr
 k Kukliński Kazimierz 64 Km 5 S
 L Lejman Stefan 83 d 1
 d Hagemeyerowa Ida 87 d
 S Drzewiecka Stanisława 99 ss

Miechów.

34) Gimnazjum żeńskie w. Komitet Obywatelski
 hum. p. 6. 6. 0. 103. — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum istnieje od roku 1917. W ciągu pierwszych trzech lat posiadało 4 klasy, prowadzone przy prywatnym gimnazjum męskim pod kierownictwem Tadeusza Lecha. Po upaństwowieniu gimnazjum męskiego kierownictwo objął Gąsiorek, obecnie zaś szkoła jest samodzielna pod dyrekcją Michała Wollowicza.

Dyr. Wollowicz Michał 81 a 8 Prz G Ł
 Sulimirska Henryka 99 n 2 Fr Fi
 Wollowiczowa Józefa 91 sn 10 P II K
 Żukowska Marja 73 m 32 II Ge M
 Bacówna Aniela 98 m krr 6 Ry
 Hagemajer Stanisław 84 a 1 P
 Kuliński Kazimierz 64 km 7 S
 Madejowa Lydja 88 m of 1 Pr
 Madej Jan 81 W eG 22 Gi Ry
 Malecki Aleksander 92 sn 12 P
 Plużański Waclaw 85 d 7 M Fi
 ks. Skrzypczyk Maksymilian 92 4lu 4 R
 Sieradzki Kazimierz 76 a 3 M
 Szczeniowski Władysław 65 d 5 Ł
 Zochowski Ludwik 89 a mal 6 Ry
 s Grensówna Bronisława 900 ss 2 —

Olkusz.

35) Gimnazjum państwowe męskie im. Kazimierza Wielkiego
 hum. p. 8. 8. 267. 0.

W roku 1916 powstało gimnazjum prywatne „Komitetu Ratunkowego”. W roku 1920 zostało ono upaństwowione i otrzymało obecnie nazwę.

Dyr. Dubaj Władysław 83 eN 14 N
 Gierzyński Jan 89 a 8 Fi

Jeleń Edward 78 sn 23 P M
Krzysik Stanisław 87 a 8 P Ł
Krzysikowa Irena 93 a 3 P H
Kuryllo Zenon 93 a 3 N
Kolacz Piotr 94 sn 10 S Pr
ks. dr. Langkammer Bronisław 79 Df d 11
R Pf

Ludwiński Jan 88 a 7 M
Lazarewicz Eugenjusz 76 d 16 Prz G
Mitka Michał 87 a 6 Ł H I
Rzepecki Jan 82 a 8 H G
Turbas Władysław 84 ef 8 Ry K Pr
k Królikowski Klemens 3 S
l dr. Opalski Józef 64 d 22
S Bacówna Emilia 95 ss 1

Olkusz.

36) Gimnazjum żeńskie Koła Polskiej Ma-
cierzy Szkolnej
hum. p. 8. 8. 0. 201. — niepełne prawa gim-
nazjum państwowego.

Szkola powstała w r. 1917, jako liceum
z przedmiotami handlowymi, — staraniem
Komitetu Ralunkowego, z prezesem p. Anto-
nim Minkiewiczem. W r. 1920 usunięto z pro-
gramu przedmioty handlowe, a w r. 1921
szkółka przekształcona została na gimnazjum
humanistyczne i w tym czasie przeszła na
własność Macierzy. Pierwsza matura odbyła
się w r. 1920, 21.

Dyr. Gruzewska Marja 64 eHG 27 H P
Cukrzyńska Janina 92 a 5 P
Cunradi Franciszek 98 a 2 Ł M N II
Dóllerówna Zofja 89 ef 4 S Gi
Dybczyński Tadeusz 86 4lu 4 Prz
Jakubielski Ludwik 95 2lu 2 M
ks. Palysiewicz Franciszek 93 sd 4 R
Roszkowska Stanisława 78 ef 2 Fr
Landrówna Zofja ew 81 ef 16 N
Gierymski Jan Fi etat w gimnazjum pań-
Krzysik Sianisław Ł stwomem męskim
Krawczyńska Zofja 90 ef 1 Pr
Ludwiński Jan M etat w gimnazjum
Rzepecki Jan II Pf państwowem
Planowska Marja 85 ef 6 Ry K
l Dr. Opalski Józef etat gimnazjum pań-
stwowe
S Tacikowska Regina 73 nd

Opatów.

37) Gimnazjum koedukacyjne im. Bartosza
Głowackiego, Włościańskiego Związku O-
światowego
hum. p. 8. 10. 250. 55. — niepełne prawa gim-
nazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Gimnazjum powstało 15 września 1917
z inicjatywy Jana Oficjańskiego. W pierw-

szym roku opiekę nad gimnazjum sprawował
Komitet Włościański, przemianowany na-
stępnie na Włościański Związek Oświatowy,
na którego czele stoi obecnie Michał Kuchar-
czak, b. poseł. W roku 1917/18 dyrektorem
gimnazjum był Dr. Stanisław Kossowski, zaś
od r. 1918/19 Jan Słomka.

Dyr. Słomka Jan 77 eHG 11 H G prof. gim-
nazjum państwowego w Tarnobrzegu
Baluszkówna Helena ew 88 nd 9 N
Curyło Michał 93 4lu 3 M
Dyrkacz Franciszek 90 2lu 3 Ł Fr N
Kajfasz Jan 91 4lu 2 Ł
Makowski Piotr 94 a mał 6 Ry Pr P
Mendyk Franciszek 95 d 2 H G Pf
Michałowski Władysław 94 2lu 4 H G
Nowak Józef 96 4lu 1 M Fi
ks. Prügel Antoni 84 kp § 15 7 R Ł
Schillerówna Irena 92 4lu 1 Prz Fi
Dr. Trzeciakowa Jadwiga 97 Df 1 P
Beynar Mikołaj 80 d 5 S
Dorot Adam 80 ef 21 Prz
l Dr. Glińska Helena 86 d 4
S Ornatowicz Stanisław 97 m 1

Ostrowiec.

38) Państwowe gimnazjum męskie
hum. p. 8. 12. 456. 0. —

W r. 1912 powstało prywatne 4-kl. pro-
gimnazjum S. Czaplńskiego, które w r. 1915
przeszło na własność Rady Opiekuńczej. W
r. 1917 szkoła przekształcona została na gim-
nazjum, zaś dnia 9 września 1919 upań-
stwowiona. Dyrektorami szkoły byli Stefan
Czaplński, Sławomir Czerwiński, Bolesław
Hulewicz i od 1921 Wilhelm Romiszewski.

Dyr. Romiszewski Wilhelm 82 d 8 Fi
Gregorczyk Seweryn 85 d 7 M
Hoszowski Edward 86 eP 11 P II
Hoszowska Magdalena 85 a 17 N
Jurkiewicz Wojciech 91 a 5 P Ł
ks. Kapusta Eugenjusz 91 d 5 R
Kutyba Kazimierz 900 sn 1 Gi H
Lenartowicz Zdzisław 62 a mał 5 Ry
Mazurkiewicz Konstanty p 82 d 9 Prz G
Sadowski Franciszek 93 a 3 M Fi
Stempurski Karol g 92 3lu 5 M Fi N
Szymańska Wiktoria 85 nd 12 G H
Traczewska Wanda 78 nd 3 Fr
Wolski Józef 69 sn 24 Pr P K
Żegilewicz Wanda 93 ss 3lu P II
Znrawski Henryk 83 a 13 Ł
S Bocheński Franciszek 61 22

Ostrowiec.

39) Gimnazjum żeńskie Towarzystwa Opieki nad Średnią Szkołą Żeńską, ul. Kilińskiego Nr. 8
hum. p. 8. 8. 0. 285. — niepełne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Szkoła powstała w r. 1906 staraniem pracowników zakładów Ostrowieckich jako 4-kl. średnia; kierowniczką była p. Klementyna Czaki. W r. 1909 szkołę przejęła Walerja Makarewiczówna, zaś w r. 1918 Towarzystwo Opieki.

Dyr. Dobrowolski Piotr 83 eN 11 N Pf Ł H
Jakubowska Helena 76 sn W 2 Fr
ks. Konofalski Władysław 85 d 8 R
Krasnowolska Helena 91 ss 9 P Ry
Makarewiczówna Michalina 73 ef 4 Pr
Mazurowski Heryk 90 4lp 5 M
Pyć Roman g 94 m 1 M Fi Gi G
Romiszewska Marja 82 ef 16 Ry
s Traczewska Józefa 99 m 6 M Prz Fr Ł
Wydrzychowiczówna Irena 92 4lu 8 Prz G
Zablocka Amelia 84 m ef 14 P H
Kozłowski Feliks 79 sn 26 Ś K
Makarewiczowa Lucyna 86 ef 6 G H
Stempurski Karol g 92 3lu 5 Fi Ch
Warchałowski Leopold 96 m ef 5 Gi na urlopie
L Dr. Karwacki Mieczysław 86 d 3

Pińczów.

40) Gimnazjum państwowe męskie im. Hn-gona Kollątaja, ul. Kielecka Nr. tel. 16.
hum. p. 7. 11. 382. 0

W wieku XV kolonia akademicka i około 1550 arjańska szkoła pod kierunkiem Orsatiusa, potem Statoriusa-Stojńskiego, z tendencją wyznaniową i w duchu humanistycznym (języki: łaciński i grecki); z końcem XVI wieku znowu kolonia akademicka pod opieką Akademii Krakowskiej. W latach 1762 do 1766 pobiera tu nauki Hugon Kollątaj. Komisja edukacyjna tworzy i zw. szkołę podwydziałową (o typie średnim), trwająca do r. 1794. Po r. 1831 szkoła powiatowa, od r. 1863 siedmioklasowe gimnazjum klasyczne, przeniesione tu z Wąchocka. W r. 1870 przemienione na rządowe gimnazjum klasyczne, 4-klasowe z językiem wykładowym rosyjskim, dotrwało do 1914 roku. W r. 1916 okupacja austriacka zakłada tu gimnazjum, przejęte w r. 1917 przez Rząd Rzeczypospolitej Polskiej.

Dyr. Chmielowiec Marjan 84 cP 14 P
Białas Stanisław 95 m 6 P G M
Dulski Jan 84 5lu 1 M Fi Ch
Kirkorowa Helena 95 1ru 1 Fr

Kolpaczkiewicz Włodzimierz 81 4lu 9 H G
Marczewski Tadeusz 97 4lu 1 Ł
Opalko Tomasz 94 3lu 1 Prz
Peszek Stanisław 87 4lu 7 P Ł
Pieleszewski Stefan 80 4lp M
Szuniewiczówna Jadwiga 80 kp § 15 7 H
G M

Zinków Włodzimierz 92 4la mal 2 Ry Pr
ks. Aksamitowski Konstanty 72 d 6 R
Chmielowcowa Olga 86 3lu ef 5 N
I. dr. Sarnecki Jan 51 d
S Zinkowska Jadwiga 99 na urlopie
S k Zarębski Jan 98

Przysucha.

41) Progimnazjum koedukacyjne Towarzystwa Szerzenia Oświaty
mat.-pr. p. 4. 4. 46. 8. — bez praw gimnazjum państwowego.

Szkołę założono w r. 1917 staraniem Ludwika Skowry, prezesa Towarzystwa, ks. kanonika Szymkiewicza i Wojciecha Bandrowskiego. Pierwszym dyrektorem był Wojciech Bandrowski, a następnie od r. 1918/19 Stanisław Albin Kowalski.

Dyr. Kowalski Stanisław Albin 92 3lu 7 M
ks. Dr. Brydacki Ludwik 94 d 1 R
Koniór Kazimierz 02 sn 1 Ś
Kofakowski Marjan 96 m 7 G Ry
Lewicki Adam 93 4lu 7 Prz Fi
Paciewicz Helena 82 d 12 Fr H
Sobaniec Stefan 99 m 1 N M
Tworkowska Wieńczysława 95 3lu 7 P
I Dr. Libiszowski d 6

Radom.

42) Państwowe gimnazjum męskie im. Jana Kochanowskiego, ul. Wysoka Nr. 56
hum. p. 8. 10. 354. 0.

Komitet Obywatelski m. Radomia w r. 1915 otrzymał zezwolenie władz okupacyjnych na przejęcie i prowadzenie gimnazjum, należącego do Jana Wojciechowicza. Dyrektorem szkoły od jej powołania jest Stanisław Egiejman. Pierwsze egzamina maturalne odbyły się w r. 1919. Gimnazjum zostało upaństwowione we wrześniu 1919 r. Do rozwoju szkoły szczególnie przyczynił się Maciej Glogier, senator Rzeczypospolitej.

Dyr. Egiejman Stanisław 81 d 12 G
Czbranowska Wacława 83 2lu 13 Prz
Ciulik Rudolf 83 a 15 Ł
ks. Ekiert Bronisław 75 sd 24 R
Jentsch Józef 88 d 4 N
Kasprzycki Antoni 89 a 6 P
Kołaczkowski Mieczysław 89 a mal 11 Ry
Krzymowska Leokadja 84 d Sorb 14 Fr

Maluja Michał 86 eHG 11 H
Marx Kazimiera ew 81 d Sobr 23 Fr
Pindalski Bogusław 88 eLGr 12 Ł
Vorbrott Juliusz 84 d 13 Fi
k inż. Egiejan Bolesław 78 d inż 3 M
k Mroczkowski Leon 77 d 8 M dyrektor
szkoły technicznej
k Stelałowicz Michał 82 Km 6 Ś
k Wroncka Stanisława 69 m 16 P dyrektor-
ka seminarjum
k Zielenkiewicz Stanisław 80 d M inż.
L Kuczyński Florjan 75 d 3
d Romanowicz Teofila 92 ef
S Wojciechowski Jan 75 su 22

Radom.

43) Gimnazjum męskie, ul. Długa Nr. 4
wł. Magistrat m. Radomia
mat.-prz. p. 8. 19. 808. — pełne prawa gim-
nazjum państwowego.

Magistrat m. Radomia w r. 1901 nabył siedmioklasową szkołę handlową, założoną w r. 1900 przez L. Lorentza; szkoła ta z prawami szkół państwowych i z językiem wykładowym rosyjskim, istniała do r. 1905, w którym wprowadzono język polski jako wykładowy. W r. 1916 szkoła została przekształcona na ośmioklasową realną. Od czasu wprowadzenia języka polskiego jako wykładowego, t. j. od r. 1905, dyrektorem do chwili obecnej jest Prosper Jarzyński. Prezesem Rady Opiekunczej byli: od 1905—1912 Szymon Konarski i od 1912 do chwili obecnej Tadeusz Wędrychowski.

Dyr. Jarzyński Prosper 59 d 42 M
Birula Olga ew 84 nd 8 Fr
Borowska Sylwia 70 2lu 26 P
Ciaglińska Zeneida ew 78 nd 23 M
Ciagliński Bobdan ew 73 d 23 Ry
Cieszańska Jadwiga 92 krr 5 Pr
Czerwiński Marjan 91 2lu 8 M Fi
ks. Gierycz Henryk 87 Df 6 R
Guzek Maksymilian 92 3lu 10 Prz
Herfeldówna Margota ew 91 Df 5 N
Janowski Leon 98 m 1 Gi
Jarzyńska Janina 85 m nd 18 G
Kamieńska Marja 94 3lu 2 H
Krzymowski Janusz 91 2lp 8 M Fi
Majewska Henryka 94 2lu 9 N
Mroczek Wilhelm 91 a 11 P
Muszkatblit Peltyń m 73 ef 22 R
Paschalski Feliks 81 d 9 M
Pastuszka Antoni 99 d 1 H G
Płomieński Jerzy 93 a 4 P
ks. Rokicki Paweł 94 sd 7 R
Suliga Henryk 90 d 4 Ch

Stelałowicz Michał 79 d 20 Ś
Stelałowicz Marja 74 nd 17 M
Węgleńska Kazimiera 83 ef 4 G Prz
Zbrowski Franciszek 48 nd 55
Korolec Michał 80 d inż 8 Fi dyr szkoły
Rzemieślniczej
Krzymowska Leokadja 84 d 14 Fr
Maluja Michał 86 d 11 H
Marx Kazimiera ew 76 ef 30 Fr
Mroczkowski Leon 77 d inż 17 Fi dyr. szko-
ły technicznej
Natkański Franciszek 87 d 16 M
Raczkowski Eugenjuż 88 d 9 Fi
Szuster Józef 74 d 22 H prokurator
Tochterman Henryk ew 64 d 34 R pastor
L Idzikowski Stanisław 53 d 4 Hig
S Mroczkowska Romana 87 2lu 2

Radom.

44) Gimnazjum filologiczne żeńskie Towarzystwa Akcyjnego 8-kl. gimnazjum filologicznego, ul. Lubelska Nr. 41
hum. p. 8. (i wstępna) 12. 0. 504. — niepełne prawa gimnazjum państwowego.

Szkoła założona została w r. 1910 jako 7-kl. szkoła handlowa żeńska, w roku zaś 1917 przekształcona została na 8-kl. gimnazjum filologiczne żeńskie. Dyrektorem szkoły od początku jest Stefan Sołtyk; tylko w czasie pełnienia przez niego służby wojskowej w latach 1915—1918, pełnił zastępczo obowiązki dyrektora adwokat Józef Dorżański. Przełożoną gimnazjum w r. 1910:11 była p. Julia Warska, od tego czasu do chwili obecnej p. Marja Papiewska.

Dyr. Sołtyk Stefan 80 d 17 Ł (poset na Sejm)
Chojkowa Marja 69 m ef 8 P
Fabińska Zofja 68 m ef 4 N
ks. Dr. Gierycz Henryk 87 d 6 R Pf
ks. Dr. Głabiński Stanisław 92 d 8 R
Kubicka Anna 69 m ef 9 Ś
Marczewska Ludwika 77 ef 15 Pr
Niepokojczycka Henryka 89 3lu ef 1 Prz
Łączyński Hipolit 90 d 4 Ł N
Łabędziowa Stefania 91 Kr p 10 H G
Medaska Stefania 64 m 13 Fr
Papiewska Marja 71 m ef 14 Fr
Raczkowski Eugenjuż 88 d 6 M Fi
Rudziejewski Aleksander 74 d inż 15 M Fi
Sołtyk Feliks 82 3lu 21 PH
Urbański Franciszek 92 3lu 6 P H
Verrier Julia 73 ef 17 Fr
Zakrzewska Aniela 87 m 7 P
l Dr. Zaleski Karol 64 d 18 Hig

Radom.

- 45) Gimnazjum żeńskie Marji Gajl, ul. Długa Nr. 19, Nr. tel. 173
 mał.-prz. p. 8. 12. — 439. — niepełne prawa
 gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Gimnazjum powstało 1 marca 1906 jako szkoła 3-klasowa i w tymże roku przekształcona została na gimnazjum 7-klasowe z klasą wstępną i podwstępną. W r. 1916 otwartą została klasa VIII i poczynając od niższych klas wprowadzono kierunek matematyczno-przyrodniczy. Po raz pierwszy egzamina maturalne odbyły się w r. 1919.

Dyr. Gajl Marja 65 nd 17 P
 Badowska Pelagia 76 nd 11
 Bakowski Marjan 91 4lu 7 M
 Cyrańska Jadwiga 97 2lu 9 M
 Cyrański Stanisław 91 d 8 Prz Ch Fi
 Cieszyńska Jadwiga 92 kir 7 Pr
 Dąbkowski Edward 88 d inż 8 M
 Dr. Gierycz Henryk 87 Df 6 Pf
 Gumowska Władysława 89 nd 14 P H
 Hryniewicz Jadwiga 72 nd 6 G
 Janowski Leon 98 m 1 Gi
 Mieszkowska Felicja 86 ng 5 Prz
 Mende Stanisława ew 84 ng 22 Prz
 Leśniewska Eugenia 59 ss 16 P
 Dr. Olewiński Jan 77 DM 6 Hlig
 Pietrusiewicz Mieczysław 91 ss 10 H
 Raczynska Leokadia 02 ss 4 Gi
 Stefanowicz Michał 77 km 16 S
 Tochlerman Henryk ew 64 d 42 N R pastor
 Węgleńska Kazimiera 83 cf 5 Prz
 Wikiera Eugeniusz 89 5lu 1 Pr sędzia
 Derrier Julja 73 cf 16 Fr
 Zajączkowska Jadwiga 87 ss 4 Ry
 ks. Zbroja Franciszek 89 d 11 R
 Żerańska Helena 59 nd 22 Pr Fr
 Gajl Aleksandra 71 nd 17 P
 s Fudaley Marja 82 nd 18

Radom.

- 46) Gimnazjum filologiczne męskie „Przyjaciół Wiedzy” t. zw. społeczne, ul. Kilińskiego Nr. 13
 hum. p. 8. 8. 1911 0. niepełne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Szkoła powstała w r. 1917 jako prywatna szkoła Temersona Następnie przejął ją Komitet, zwołany z rodziców i miejscowej inteligencji, poruczając kierownictwo szkoły Dr. Odrzywołskiemu, który przeprowadził rozdział gimnazjum na męskie i żeńskie.

Dyr. Wiakowski Kazimierz 82 eP 15 P
 Brodnicka Zolja 9 3lu 6 P
 Frenklówna Franciszka m 83 cf 22 N
 Kurzętkowski Piotr 88 a mał 5 Ry

Kwapisiewicz Marjan 92 4lu 3 P
 Holckener Ralal 89 4lu 6 M Fi Ch
 Muszkatblit Pellyn 73 cf 33 R
 Skupiewski Kazimierz 83 d inż 2 M Fi
 Suskiewicz Andrzej 79 d 12 Prz
 Szycer Chune m 76 m cf 26 Hb
 k Bankierowa Bina m 94 nd 8 Prz
 k Krzymowski January 91 3 lp 9 M
 k Urbański Franciszek 92 4 lu 5 H
 k inż. Zielenkiewicz Franciszek 81 d inż 1 Fi
 k Kosko Czesław 85 d 16 G sędzia
 k Sypek Franciszek 87 d 1 Ł P starosta
 k Dr. Szycer Izaak m 82 d 3 Ł st. referent
 starostwa
 k Walewski Tadeusz 93 d 5 H prokurator
 l Dr. Finkielstein Władysław m 72 d 6
 s Tyniewicki Izaak m 68 22

Radom.

- 47) Gimnazjum żeńskie, ul. Marjacka Nr. 4
 wł. Tow. „Przyjaciół Wiedzy”
 hum. p. 8. 9. 0. 192 — bez praw gimnazjum
 państwowego.

Dyr. Garboniak Emil 85 2 lu 7 P H
 Bankierowa Bina m 94 nd 8 Prz
 Brodnicka Zolja 92 3lu 6 P H
 Gallewicz Michał 81 d 18 L
 Holckener Seweryna m 92 3lu 11 P
 Holckener Ralal m 89 4lu 6 Ch Fi M
 Kurzętkowski Juliusz 88 ss 5 Ry
 Krzymowski Janusz 91 3lu 10 M Fi
 L. Kelles-Krauz Stanisław 83 DM 11 Hlig
 Kosko Czesław 85 d 6 G
 Kwapisiewicz Marjan 92 4lu 3 P H
 Kubicka Anna 69 km 11 S
 Lewinowa Bajla m 84 2lu 1 Fr
 Pleszczyńska Franciszka 90 3lu 5 Fr
 Suskiewicz Andrzej 79 d 12 Prz
 Sypek Franciszek 82 a 1 H
 Schützer Izaak m 87 d 3 Ł
 Szrajber Sucher m 63 -- 39 Hb R
 Skupiewski Kazimierz 83 d inż 2 M Fi
 Walewski Tadeusz 93 d 5 H (prokurator)
 Zielenkiewicz Stanisław (z gimn. męskiego
 „Prz. Wiedzy”)
 Urbański Franciszek 92 a 4 P Ł
 L Mulier Ksawera — — —
 S Tyniewicki Izaak — — —
 S Tyniewicki Michał m 68 22

Sandomierz.

- 48) Państwowe gimnazjum męskie, ul. Głębocka Nr. 4, Nr. tel. 39
 hum. p. 8. 9. 343. 0.

W miejsce szkoły parafialnej im. św. Piotra, przez Zbigniewa Oleśnickiego, biskupa Krakowskiego, założonej w r. 1436, sprowadził Hieronim Gostomski, starosta Sando-

mierski, przy pomocy ks. Kaspra Cichockiego w r. 1602 do Sandomierza OO. Jezuitów i wybudował dom na Kolegium Jezuitów, złożone z 5-klasowej szkoły i konwiktów dla młodzieży szlacheckiej. Collegium to trwało do r. 1773. Po zniszczeniu w tym roku zakonu OO. Jezuitów, do rozbioru Państwa Polskiego istniała w dalszym ciągu szkoła ta jako wydziałowa Komisji Edukacyjnej. Po upadku Państwa Polskiego do roku 1809 istniała szkoła ta jako 5-klasowe gimnazjum austriackie. Za czasów Księstwa Warszawskiego aż do upadku reform Wielopolskiego istniał zakład jako 5-kl. szkoła wydziałowa, a za czasów rosyjskich jako 4-kl. progimnazjum, zamienione w r. 1910 na pełne gimnazjum. Po wyjeździe podczas wojny światowej dyrekcji tego gimnazjum w r. 1915 do Kurska, konsorcjum prywatne pod przewodnictwem ks. Biskupa Sandomierskiego podtrzymywało dawne gimnazjum jako polską prywatną szkołę filologiczną męską, a następnie męskie gimnazjum filologiczne, upaństwowione w r. 1919 jako gimnazjum typu humanistycznego. Dyrektorem od r. 1915—1921 był Jan Łopuszański, od r. 1921 Edward Żuława.

Dyr. Żuława Edward Wilhelm 84 c Prz 15 M Prz

Hadam Tomasz 84 5lc 11 G P
 Kamecki Cyprian 77 a 18 II P I
 Langier Andziej 67 cf 25 G S
 De Saint Laurent Julian 77 d 18 Prz G
 ks. Malarczyk Franciszek 89 d 7 R P I
 Orlicki Mikołaj ew 87 d 11 M
 Ostrowski Władysław 95 4lu 7 P N
 Piel Jan 95 3lu 4 M I
 Siedzik Wojciech 60 krp 23 N
 Dr. Sobolewski Stanisław 85 Di 8 Fi
 Świecicki Kazimierz 83 a mal 7 Ry
 Świczowicz Michał 89 4lu 6 L P
 Wolfheldt Janina 76 ss 22 Fr N
 L. Dr. Mrozowski Władysław 80 5lu 10
 d Jackowski Leon 95 cf I
 S Fijałkowska Helena 5

Sosnowiec

49) Państwowe gimnazjum męskie im. Stanisława Staszica, ul. Dytłowska 3, tel. 126 mal-prz. p. 8. 10. 370. 0 —

Szkoła powstała w r. 1891 na zasadzie pozwolenia Ministerstwa Oświaty w Petersburgu. Fundatorem był przemysłowiec miejscowy Henryk Dytel. Szkoła kształciła młodzież polską do r. 1905 (strajk), a potem do r. 1915 żydów, moskali, Niemców i synów nieświadomych narodowo osób pochodzenia polskiego. Pomoce naukowe były liczne i dziś są jeszcze dość znaczne, chociaż uległy zrabowaniu przez Rosjan i okupan-

tów. Gimnazjum zostało upaństwowione w r. 1919.

Dyr. Nowakowski Tadeusz 73 d 22 M
 Ankiewicz Józef 84 a 7 II
 Dankowska Maria 84 3lu 18 R K
 Dobrowolski Jan 72 sn 24 G
 Koludza Jadwiga 83 ss 10 Fr
 ks. Koźlicki Wojciech 90 d 7 R
 Lipski Józef 97 sn 3 Pr
 Pawłowicz Teodor 83 d 8 M
 Powiadowski Wojciech 65 km 16 S
 Dr. Reyhkeiell Adolf ew 76 d 16 P PI
 Wittenberg Wilhelm ew 85 nd 18 N
 Wójcicka Anna 93 nd Krp 8 Fi G
 Wyspiański Witold 86 a 7 Prz
 Zawadzki Stefan 82 sn 19 P M
 Zillinger Waldemar ew 68 nd 13 Fi Ch
 k Majerczyk Zyskind m 80 cf 16 R
 L. dr. Zieleniewski Bronisław 67 d 13
 d Sulimierski Jan 81 cf 3
 S Dytry Aleksander 95 ss 8

Sosnowiec

50) Państwowe gimnazjum męskie im. Bolesława Prusa, ul. Orła 13 hum. p. 8. 9. 375. 0.

Z inicjatywy ks. Raczyńskiego oraz inż. Limaszk i Piotrowskiego, otworzono 25 września 1915 wyższą szkołę realną, której dyrektorem został Bolesław Tolłoczko W r. szk. 1917/18 szkoła została przekształcona na gimnazjum filologiczne Na r. szk. 1918/19 dyrektorem został Gabriel Totwiński. W tymże roku gimnazjum przeszło pod opiekę Towarzystwa Szkół Średnich z prezesem sionssem Jungem na czele. Od r. 1919/20 dyrektorem szkoły jest Stanisław Trzcinski. Gimnazjum zostało upaństwowione w r. 1921, a Towarzystwo Szkół Średnich przekazało Skarbowi Państwa gmach szkolny przy ul. Orlej, nabyte w maju 1921.

Dyr. Trzcinski Stanisław ew 78 4lu 13 P
 Barłozzewiczówna Jadwiga 96 m 3 M G
 Jachnik Jan 83 a 3 L N
 Jastrzębski Jan 01 sn 2 G
 ks. Klepaczewski Ludwik 89 d 5 R
 Kwinta Antoni 89 a mal 4 Ry Pr
 Obuchowicz Henryk 86 km 4 S
 Płodowska Wanda 79 m 21 P H
 Prokoff Józef 81 kp § 15 12 M
 Szydłowski Jerzy 90 d 1 Fi
 Tatomir Adam 97 m — II
 Trzaskowska Władysława 97 nd 3 Fr
 Utkówna Anna ew 88 Kp p 6 N
 k Nejberg Julia 95 d 3 Fr
 Leśniak Józef 90 a 1
 Włyński Tadeusz 84 d
 S Dworakowski Stanisław 94 ss

Sosnowiec

51) Państwowe gimnazjum żeńskie im. Emilji Plater, ul. Małachowskiego 5, Nr. tel. 196 hum. p. 8. 10. 0. 297

Szkoła powstała w sierpniu 1908 r. jako 7-klasowa pensja żeńska W. Mojkowskiej. W roku 1909 przekształcono ją na 7-klasową Szkołę Handlową J. Siwikowej, a w roku 1917 na 8-klasowe gimnazjum humanistyczne. W roku następnym szkoła została uspołeczniona. Trzy lata istniała jako 8-klasowe Gimnazjum Żeńskie Polskiej Macierzy Szkolnej. W roku 1921 szkoła została upaństwowiona. Kierowniczką szkoły od początku jej istnienia jest Józefa Siwikowa.

Dyr. Siwikowa Józefa 78 nd ef 13 P
Dankowska Bronisława 85 d 12 P Ł
Konieczna Engenja 92 ef 3 G
Krzymaska Zofja 68 ss 11 M
ks. Ługowski Zdzisław 82 sd 7 R
Nejberg Julia 95 d 3 Fr
Nowakowska Janina 79 ef 6 Prz
Pleszczyńska Teresa 76 4lu 16 H
Stopniewicz Marjan 89 a 10
Szubertowa Józefa 86 nd 10 P
Szucki Henryk 94 Df 3 Ł P
Tomaszewska Anna 81 m ef 11 Fr
Tysski Józef 77 a 12 M
Wyderkówna Józefa 79 m ef 15 G Pr
Zahorska Wanda 84 m ef 6 Ry
Zieleniewska Helena 76 ss 6 G N
Powiadowski Wojciech 65 ef 16 S
L dr. Chomentowski Witalis d 2 Hig
d Bitna-Szlachta Marja 86 m ef 2
S Roszkowska Janina 92 ss 12 H

Sosnowiec

52) Szkoła Handlowa męska Tomasza Płockiego, ul. Targowa 12 mat.-prz. p. 8. 8. 269. 0. bez praw gimnazjum państwowego.

Szkoła powstała w r. 1920 po zamknięciu szkoły realnej Araszkiewicza, po której zostały klasy VI—VIII do zlikwidowania. Obecnie szkoła posiada sześć klas handlowych (i osmą realną w likwidacji) i przekształca się na gimnazjum handlowe, ewentualnie na nowy typ szkoły handlowej średniej.

Dyr. Płocki Tomasz 88 d G
Araszkiewicz Władysław 89 a mal 7 Ry K
Araszkiewicz Marja 73 ss 8 Fr
Ćwierk Konstanty 95 sn 6 P
Fabrycy Ludomir 94 a 4 P H
Koffmahnowa Marja 85 ss 3 N
Kóźmiński Feliks 59 sn 45 P M
Lewin Abram m 82 ef 24 R
Łotocki Jan 89 a 7 Fi Ch

Mejer Bronisław 65 d inż 8 M Fi
Mlak Antoni g 92 3lu 3 Hd
Morawiecki Władysław 83 a 4 Prz G
Plebanek Józef 92 m ef 8 G
ks. Sobczyński Józef 89 sd 10 R
Dr. Szucki Henryk 94 Df 3 P Pi

Sosnowiec

53) Gimnazjum męskie z koedukacją w I i II klasie Zrzeszenia Rodzicielskiego, ul. Wysoka 8 mat.-prz. p. 4. 129. 11 — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało utworzone w końcu stycznia 1923 roku. Właścicielem szkoły jest Stowarzyszenie Rodziców zrzeszonych w korporację przez inicjatorów w osobach Bolesława Klonieckiego, dyrektora administracyjnego tegoż gimnazjum, i p. Czesława Ciośińskiego, wice-prezesa Zrzeszenia Rodzicielskiego.

Dyr. ped. Evert Władysław Ludwik ew 90 d 6 H
Dyr. adm. Kloniecki Bolesław 92 a 8 P Fi
Duda Miron 93 a mal 23 Ry K
Otto Aleksander 91 3lp 17 Gi
Mejer Bronisław 65 3lu 88 M
Filipowski Brunon 62 d 91 Fi
Łotocki Jan 89 ef 17 Prz Fi Ch
Synoradzki Stanisław 90 ef 13 N
Nawrocki Kazimierz 98 3lu 22 G
ks. Rubik Franciszek 85 d 16 R
Kopulski Władysław 82 ig 23 S
S Ciośiński Czesław 82 ss

Sosnowiec

54) Liceum żeńskie Stanisławy Podkajowej ul. Kollątaja 3 hc. p. 5. 5. 0. 153 — bez praw gimnazjum państwowego.

Po dwunastoletnim prowadzeniu 7-kl. szkoły żeńskiej wspólnie z H. Rzadkiewiczową, otrzymała obecna właścicielka koncesję na oddzielną 7-kl. szkołę, która w r. 1922 23 przekształcona została na 6-kl. liceum żeńskie.

Dyr. Podkajowa Stanisława 68 nd 19 Fr
Gawlik Aleksander 95 3lu 1 P N
Kołodziejska Różanna 91 ss 5 K Pr
Kruszewski Ludwik 94 3lu 9 M
ks. Ługowski Zdzisław 82 sd 7 R
Łukowicz Marjan 96 4lu 1 Fi Ch
Łaska Amelia 94 2lu 3 Prz
Puchniewska Marja 90 ef 1 Pr
Reybekieliowa Janina 93 m 9 Prz G
Różyczka Jadwiga 67 ef 19 Ry
Seege Anna ew 89 m 14 N

Świeżawska Aniela 95 m 7 Prz
Dr. Sokolowski Juliusz 87 d 4 M
Siodłowski Seweryn 89 m 1 H
Osiecki Tomasz 93 Km 1 S

Sosnowiec

55) Gimnazjum żeńskie, ul. Dęblińska 1
wl. Helena Rzadkiewiczowa
mat.-prz. p. 8. 8. — 303 — bez praw gi-
mnazjum państwowego.

Szkoła została otwarta w r. 1905 6; w r.
1909/10 przekształcona na szkołę handlową,
a w r. 1918 19 na 8-kl. szkołę realną żeńską.
Za czasów rosyjskich i okupacji niemieckiej
szkoła była środowiskiem, około którego
grupowała się młodzież niepodległościowa
i tajny podówczas ruch harcerski.

Dyr. Dobrowolski Tadeusz 94 4lu 5 P Pf
Przel. Rzadkiewiczowa Helena 67 m nd 37
Bróg Tadeusz 85 a 9 Fi M
Dyrcz Hipolit 96 d 2 H G
Jastrzyńska Alina 81 m 17 M
Lewandowski Jerzy 95 2lu 8 Prz Ch Fi
Michalewa Marja p 89 m ef 5 Fr
Nawrocki Józef 98 m ef 5 P
Rzadkiewiczowa Janina 97 sn 4 Gi
Świechowska Marta 64 m 7 N
Dobrowolska Irena 900 2la mal 5 Ry
Juda Józef 93 a 9 M
ks. Klepaczewski Ludwik 89 etat gimn. Sta-
szica R
ks. Opalski Adam 91 sd 2lu 8 Ry
Różycka Jadwiga 65 ef 19 Ry
Zillinger Waldemar ew z gim. im. Staszica
Fi
l Dr. Chomentowski Witalis 70 d
s Grabiańska Idalja 75 m ef 22 Fr

Sosnowiec

56) Gimnazjum żeńskie (szkoła społeczna)
ul. Kowalska 6
hum. p. 7. 7. 0. 131 — bez praw gimnazjum
państwowego.

Szkoła powstała w r. 1914 założona przez
p. Liberman-Tirkenigową, która była też kie-
rowniczką szkoły.

Dyr. Dr. Holder Izrael m 89 d 4 N
Libermanówna Bronisława m 98 2lu 7 P
Kachalówna Jadwiga m 900 1ru 5 Gi
Jasnowa Helena m 93 3lu 7 Prz G
Majerczyk Syskind m 80 sn 20 R
Ogłozowa Lorja 80 ss 9 Pr
Szenhakowa Stelania ew 78 — 23 P
Telner Mieczysław m 87 d inż 8 M

Tenenbaum Marja m 96 ss 4 Jn
Gałęwski Michał m 88 a 8 Fi
Dinn Jakób m 92 2ln 2 Ł M
Dr. Wieliczki Henryk m 98 d 1 H
L. Dr. Metodysta Tobiasz m 92 d 1 Hig
s Zajdlerówna Jadwiga m 04 ss

Staszów (pow. Sandomierski)

57) Gimnazjum humanistyczne koedukacyj-
ne Koła Polskiej Macierzy Szkolnej, ul.
Szkołna
hum. p. 6. 7. 160. 50 — niepełne prawa gi-
mnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Gimnazjum otwarto w r. 1918. Dyrekto-
rami byli Józef Dąbrowski, Eugenjusz Przy-
byszewski i Szymon Zmarz. Koedukację
wprowadzono od drugiego półrocza 1920/21;
w roku bieżącym szkoła liczy klas sześć.

Dyr. Zmarz Szymon 85 kp 13 N
ks. Choleński Jan 93 d 5 R Ł
Horzelski Józef 95 ss 4 Gi
Kos Roman 89 ip 8 P H Ł
Lis Franciszek 93 a 3 H
Pudło Jan 89 a 3 M Prz
Skowron Jan 85 a mal 4 Ry Pr
Łyszkowska Margerita 83 ss 3 N
Zmarzowa Marja 92 m 1 N
Malewska Marja 01 m 3 G H
L. Niemirowicz Stefan 77 d 5
S Sawicka Janina 98 ss ef 2
s Sawicka Janina 98 ss ef 2
Slezinger Wiktor 60 sn 45 M
Jarząbkówna Marja 99 m 3

Stopnica

58) Gimnazjum męskie im. Tadeusza Ko-
ściuszki Wydziału Powiatowego Sejmiku Sto-
pnickiego
hum. p. 5. 5. 143. 0 — niepełne prawa gi-
mnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Szkołę założyło miejscowe Koło Polskiej
Macierzy Szkolnej dnia 7 września 1918;
pierwszym dyrektorem był M. Szychulski.
Z dniem 1 września 1920 przejął szkołę Po-
wiatowy Sejmik Stopnicki, a kierownictwo
objął Michał Kińczyk.

Dyr. Kińczyk Michał 83 kp § 15 9 Ł H
Grzywacz Bronisław 89 a 3 Ry Gi K
Lech Franciszek Edward 93 2lp 3 M G
Majewska Jadwiga Marja 97 2lu 3 P H
Pojnar Gerard 90 2lp 2 Fi Prz
Szymański Mieczysław a 2 Ł N
ks. Rayski Franciszek 61 sd 5 R
L. Dr. Stanisław Bielnicki 1
S Kowalski Jan 1

Szczekociny

59) Gimnazjum Koedukacyjne Wydziału Powiatowego Sejmiku Włoszczowskiego hum. p. 6. 6. 231. 29 — niepełne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Szkołę założyła Polska Macierz Szkolna w październiku 1918; pierwszym kierownikiem był inż. Zygmunt Jesionowski. Z początkiem roku 1921 22 szkołę przejął Wydział Powiatowy Sejmiku Włoszczowskiego. Kierownikami byli kolejno Jan Michnicki i Jan Kwieciński.

Dyr. Kwieciński Jan 77 a 16
Bakies Roman 93 a 5 P
Bekierowa Irena 95 ss 2lu 4 P
Brossard Andre 03 2lu 1 Fr
Kordek Władysław 97 a 1 Ł
Kruczala Franciszek 93 3lu 1 H G
Pogorzelski Zygmunt 95 3lu 3 M
Suchecki Władysław 84 a ef 3 Fr N
Walicki Kazimierz 99 m 2lu 2 Ch Fi Prz
ks. Noszczyk Piotr 82 sd 15 R
Rychwański Leon 82 ss 3 Ry
ks. Dr. Sanecki Józef 65 d 5
s Ptsznikówna Kazimiera 03 ss 4

Wąchock

60) Gimnazjum koedukacyjne matematyczno-przyrodnicze Sejmiku powiatu Ilżeckiego mat.-prz. p. 8. 13. 70. 44 — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum powstało w r. 1908 staraniem obywateli m. Wąchocka i miejscowego proboszcza ks. kanonika Edwarda Chrzanowskiego. Dyrektorem pierwszym był Wacław Skapski, następnie Wilhelm Romiszewski i Hipolit Bułat. Od 1 stycznia 1923 gimnazjum przejął Sejmik powiatu Ilżeckiego w Wierzbniku

Dyr. Bułat Hipolit 87 kp § 15 9 M Fi
Barabasz Julian 85 5lu 12 P H
Bloch Stelan 900 2lu 2 N H
ks. Chrzanowski Edward 73 d 24 R
Doniec Mikołaj p 69 ip 35 M Prz
Henkowa Janina 82 ss 5 Fr Ry
L Wągliński Zygmunt 77 d 1
Kahl Jerzy 75 d 16 Ł. Fr

Zawiercie

61) Gimnazjum męskie, ul. Błażowska 14 wł. Towarzystwo „Szkoły Średniej” hum. p. 7. 11. 300. 0 — niepełne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Szkoła powstała w roku 1907. Pierwszym jej kierownikiem był J. Mejer. Od roku 1917 prowadził szkołę inż. Kubiński. W roku 1918

otrzymano koncesję. Obecny kierownik Nowiński objął stanowisko w r. 1922.

Dyr. Nowiński Jan 64 d 1 M
ks. Banasiński Stefan 88 d 10 R
Cygan Alojzy 90 a 5 Prz Fi
Isaak Aleksander cw 93 3lu P
Jaklicz Włodzimierz 91 3lu Ł
Kasprzycki Ludwik 89 3lp 6 M G
Krzanowski Stanisław 93 a 2 Ł N Pi
Marczewski Zygmunt 86 a mał 1 Ry Pr
Mazurek Adam 98 a 11
Podlewski Henryk 88 5lp 5 M Fi
Rączka Stanisław 93 a 1 P S
Nowak Wojciech 96 m 2 Gi
Palme Józef 95 m N
L Dr. Brzeziński Józef 68 d 7 Hlg
S Filipowski Józef 98 4lu 2 H

Zawiercie

62) Gimnazjum żeńskie, ul. Kościuszki 10 wł. Karczewska Władysława hum. p. 7. 9. 0. 219 — bez praw gimnazjum państwowego.

Szkoła istnieje od r. 1913

Dyr. Steckiewicz Konstanty — — — M Fi
Karczewska Władysława — — — P II R
przełożona

Bojanowski Witold — — — Prz Fi G
ks. Czaplński Kazimierz — — — R
Drożdż Leon — — — Ł. II §
S Karczewska Wanda — — — P R Ry
Minchówna Anna — — — N
Nowak Wojciech 96 m 2 Gi
Oknińska Wanda — — — Pr
Stępniewska Sabina — — — P R Ry
Wilczyńska Zofia — — — P
L Kuźnieców Piotr — — — —

Zawiercie

63) Gimnazjum żeńskie, ul. Sądowa 4 wł. Malczewska Helena hum. p. 8. 10. 0. 258 — niepełne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Gimnazjum otwarte zostało w r. 1898 jako 7-kl pensja rozwojowa. Na otwarcie klasy V-tej odmówiły władze rosyjskie zezwolenia z powodu braku w szkole nauczycielki rosjanki. Wskutek tego do r. 1908 nie otwierano klas wyższych. W końcu właścicielka zmuszona została do wzięcia rosjanki do 1-rosyjskiego, historii i geografii i wtedy otrzymała pozwolenie na otwarcie klas wyższych. W r. 1918 19 otwarto kl. 8-a i w tym roku odbyła się pierwsza matura. Kierowniczką szkoły od jej powstania jest jej właścicielka.

Dyr. Malczewska Helena 73 m nd 31 P R
ks. Banasiński Stelan 88 d 10 R

Bisaga Teofil 900 a 1 G Prz
 Depowski Stanisław 93 a 1 P H
 Dowmunt Antoni 74 ss 3 Ry
 Geppert Stanisław 96 2lu 2 Prz
 Hlasko Alicja 92 4lu ef 2 H Fr
 Kattenbach Elżbieta ew 96 ss ef 8 N
 Miętus Adam 92 d 3 Ł S
 Ruszkowska Ludwika 68 ef 9 Pr

Rydygier Marja 900 m 2 P
 S Sowińska Zofja 03 ss 1
 Tomaska Eugenja 900 m nd 4 M Gi
 Tochowicz Antoni 92 2lp 3 M Fi
 ks. Wajzler Bolesław 81 sd 15 H
 Zagrodzka Janina 88 m 19 P
 L Drabarek Władysław 92 d 1

D. WOJEWÓDZTWO LUBELSKIE.

szkół państwowych 15, prywatnych 31, razem 46
 męskich 14, żeńskich 16, koedukacyjnych 16, razem 46
 humanistycznych 35, mat.-przyr. 11, razem 46
 polskich 46
 klas 311, oddziałów 378, uczniów 6 427,
 uczennic 5 358, razem 11 785

Biała Podlaska

1) Państwowe gimnazjum męskie im. J. I. Kraszewskiego, ul. Kraszewskiego 1 Nr. tel. 89
 hum. p. 8. 8. 251. 6

Gimnazjum istniało już w w. XVIII, jako szkoła podległa Akademii Krakowskiej. W czasach rusyfikacji i prześladowania młodzieży polskiej, wprowadzono język rosyjski jako język wykładowy. W r. 1916 miejscowa Macierz Szkolna założyła prywatne gimnazjum koedukacyjne, na miejsce ewakuowanego przez Rosjan państwowego. W r. 1919 gimnazjum Polskiej Macierzy Szkolnej zostało upaństwowione i przekształcone na gimnazjum męskie. Pozostałe w kl. VII i VIII uczenie w ciągu najbliższych dwóch lat gimnazjum ukończy.

Dyr. Świderski Stefan 91 d 10 (pełni obowiązki wizytatora w K. O. S. w Wilnie)
 Biliński Bogusław 95 a 1 Ł II
 ks. Bogdański Jan 83 d 12 R N
 Filipowiczówna Helena — — — Fr (z gimn. E. Plater)
 Grys Władysław — — — Ł (z gimn. E. Plater)

Jurewicz Czesław 94 m 8 M
 Kisielewiczówna Helena 87 a 4 H G
 Koziczówna Natalia 93 nd m 6 Fr
 Kwiatkowska Stefania — — — Pr (z gimn. E. Plater)

Maślak Józef 93 3lu 3 P H
 k Pawlikowski Adam 91 sn m 10 Gi
 k Polińska Felicja 90 d 7 Prz Fi
 Kier. Strojek Jan 78 kp § 15 21 Ł P
 k Światłowski Wincenty 84 km 7 S

Tajchert Józef — — — Fi (z gimn. E. Plater)
 k Tur Wacław 78 d 1 H
 Tworowski Czesław 84 a 9 M Fi
 k Wroczyńska Marja 92 ma 7 N
 k Zarzecki Władysław 81 a mal 6 Ry
 L Zalewski Antoni 93 d 1 —
 d Mahrburżyna Wanda 94 ef 1
 s Andronowska Zofja 900 — 5 —

Biała Podlaska

2) Państwowe gimnazjum żeńskie im. Emilji Plater, ul. Krzywa 17, Nr. tel. 77
 hum. p. 6. 6. 0. 195

Gimnazjum powstało w r. 1919 przez wydzielenie dziewcząt z gimnazjum im. J. I. Kraszewskiego. Początkowo liczyło klas 3 i mieściło się w lokalu gimn. męskiego. Droga stopniowego rozwoju w gimnazjum otwierane są klasy wyższe i obecnie czynnych jest kl. 6. W r. 1919 rozpoczęto normalną pracę w godzinach rannych, w lokalu użyczonym przez Kurję Biskupią Podlaską.

Dyr. Niedźwiecka Janina 86 3lu 12 P
 Bachmanowa Stanisława 87 ef 12 P H
 Doronewiczówna Aleksandra 72 ng 15 G
 Filipowiczówna Helena 94 m 6 Fr G
 Grys Władysław 95 3lu 3 Ł N H
 Kwiatkowska Stefania 94 ef 12 Gi
 ks Mrugacz Józef 63 d Df — R
 Tajcherl Józef 90 d 3 Prz. Fi
 Wójtkiewiczówna Władysława 74 m 24 Fr. M
 Wodzicka Jadwiga 70 d — Prz G Fr
 L Świecimska Marja 89 d 3 —
 S Zarzecka Bronisława 74 ss 4 —
 d Mahrhurżyna Wanda 94 ef 1 —

Chełm (Lubelski)

3) Państwowe gimnazjum męskie (z koedukacją) im. Stefana Czarnieckiego, ul. Brzeska
 hum. mat.-przyr. p. 8. 16. 380. 200

Szkoła powstała w r. 1915 i w r. 1918 upaństwowiona, przekształciła się na gimnazjum humanistyczne. Obecnie jest pełne gi-

mnazjum humanistyczne oraz rozwojowe ty-
pu matematyczno-przyrodniczego.

Dyr. Ambroziewicz Wiktor 82 kp § 15 6 P
H

Ambroziewiczowa Stanisława 82 kp § 15 9
H

Budzynowska Marja 78 kp § 15 15 \$

ks. Chrościk Władysław 90 kp § 15 5 R

Dąbrowski Tadeusz 88 kp § 15 6 M Fi

Giwałańska Stefania 90 a 4 Ł

Heyman Zofia 84 kp § 15 5 Prz

Janczykowski Kazimierz 88 kp § 15 7 Gi

Janiczak Józef 87 kp § 15 9 Ł P

Korzeniowski Antoni 86 kp § 15 9 H

Męczynska Konstancja 82 m 5 Pr

Moczułski Jan 83 kp § 15 5 M

Müllerówna Julia ew 66 kp § 15 27 N

Popławska Antonina 84 3lu 3 Fr

Rudnicki Stanisław 84 kp § 15 14 P Ł

Sauter Aleksander ew 93 kp § 15 8 P

Schön Adolf 97 kp § 15 2 H

Świepieta Wiktor 87 kp § 15 6 Fi

Ślupczyński Adam 88 kp § 15 10 M

Sosnowski Teofil 85 kp § 15 — Prz

Świetlicki Antoni 92 3lu — P H

Stefański Jan — el 5 Pr

Turewicz Walerjan 72 — 6 Ry

Zajdler Władysław 94 kp § 15 3 Fi M

Zajdlerowa Helena 96 sn 5 G

Zemajlisowa Albina 71 kp § 15 27 N

k Mendelsohn Fiszal m 81 — — R

k Biskupski Leon 64 — — Pr

L Zaleski Kazimierz 77 d — —

d Borowska Domicela 94 d 3 —

s Chojnacka Marja 901 ss — —

Chelm (Lubelski)

4) Gimnazjum koedukacyjne, ul. Budow-
ska 9

wł. Gmina Żydowska m. Chelma

hum. p. 7. 7. 69. 105 — bez praw gimnazjum
państwowego.

Gimnazjum założone zostało w r. 1918
przez grono mieszkańców Chelma, następnie
zorganizowane powierzono Gminie żydow-
skiej.

Dyr. Jakubowski Rafał m 84 d 4 Ł

Bakaler Jakób m 60 — 30 Hb R

Blumenfeld Amelja m 96 Df 1 P

Filipówna Eugenia p 93 nd 10 Gi

Heller Mojżesz m 94 d 1 H M

Holmanowa Anna p 93 m 11 Ry Pr

Lauer Izidor m 97 a 3 Hb

Lieber Cecylja m 95 4lu 4 M

✓ Margulies Izidor m 97 Df 2 G N A

Mincer Benjamin m 95 a 1 G Fi M

Reichler Gitel m 95 a 1 Prz P

Dattner-Wilenko m 88 Df 2 P

S Orenstein Szyja m 95 — — —

Frampol

5) Gimnazjum koedukacyjne

wł. Maciurzyński Adam

hum. p. 4. 4. 76. 14 — bez praw gimnazjum
państwowego.

Gimnazjum zostało założone w r. 1922
i posiada charakter rozwojowy. W b. roku
szkolnym czynne są klasy od II—IV włącznie,
w roku przyszłym uruchomiona zostanie
kl. V-ta. Gimnazjum jest subsydiowane przez
Sejmik Powiatowy w Bilgoraju.

Dyr. Maciurzyński Adam 80 Df — P. G.
Prz Ł

Babinicz Waldemar 98 3lu — Fr Ry Gi

Maciurzyńska Kazimiera 97 m — P H

Podobiński Piotr 85 km — S

Rutkowski Jan 95 4lu — M Fi Ch

ks. Stodulski Piotr 85 sd — R

Garwolin (ziemia Siedlecka)

6) Gimnazjum powiatowe koedukacyjne
wł. Wydział Sejmiku Powiatowego w Gar-
wolinie

mat.-prz. p. 6. 6. 115. 32 — niepełne prawa
gimnazjum państwowego.

Gimnazjum powstało w r. 1919 z inicja-
tywą grona obywateli m. Garwolina, następ-
nie przeszło pod opiekę Sejmiku Powiatowe-
go. W ciągu roku 1919 gimnazjum istniał
iako kursy przygotowawcze z powodu braku
odpowiedniego kierownika. W r. 1920, z chwi-
lą objęcia kierownictwa przez S. Majewskie-
go, kursy zostały przeistoczone w istniejąc
obecnie gimnazjum.

Dyr. Majewski Stefan 82 3lu 17 Fi Ch

Filus Władysław 94 2lu 4 P H

Jurgocki Antoni 86 3lp 3 M

ks. Krukowski Jan 77 d 18 R

Lewicki Antoni 89 3lu 6 N

Łukaszewicz Wincenty 62 a mal 12 Ry Pr

Sochucki Adam 96 2lu 3 Prz S

L Zurzekowski Adam 83 d 1 —

S Kurellanka Marja 94 — 10 S

Hrubieszów

7) Państwowe gimnazjum męskie im. St.
Staszica.

hum. p. 8. 8. 258. 0

Po wywiezieniu gimnazjum rosyjskiego do
Poltawy, powstała w r. 1916 koedukacyjna
szkoła realna pod kierownictwem Marji Przy-
łowskiej. Z powodu licznego napływu mło-
dzieży uchwalono na wiecu w styczniu 1918
założyć gimnazjum. Koncesję na to gimna-
zjum uzyskał miejscowy dziekan ks. Mel-
chior Juściński dnia 1 lipca 1918. Na razie

otwarto 5 klas. Gimnazjum to zostało upaństwowione aktem z dnia 9 września 1919 r.

Dyr. **Markuszewski Leon** 80 kp 12 M

Bończa-Czajkowski Zygmunt 95 2lu 3 N H P f

Duda Stanisław 84 4lu 9 P Ł

ks. **Jakubiak Julian** 95 sd 1 R

Lech Emanuel 81 sn 6 Gi

Przywara-Leszczyc Stanisław 96 2lu 3 H G

Przywara-Leszczyc Maria 91 4lu 3 Prz Fi Ch

Lapka Franciszek 91 4lu 6 Ł N

Świdziński Lucjan 90 3lu 3 M Fi

Szczerbowski Adam 94 3lu 5 P H

Trojanowski Stanisław 81 4lu 6 G M Prz

Wańczyk Michał 75 sn ef 24 Ry K Pr

Markuszewska Maria 91 2lu 3 Fr

L. Dubiszewski Ludomir 67 DM 7 —

S Cybulski Tadeusz 86 — 10 —

Hrubieszów

8) Gimnazjum żeńskie, ul. Szpitalna 8 wł. Dr. **Skrobiszewski Józef**, **Michalak Stefa**n, **Czarkowski Feliks** hum. p. 7. 7. 0. 124 — niepełne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Gimnazjum założyła w r. 1916 **Marja Markuszewska**. Początkowo było to gimnazjum koedukacyjne typu mat.-przyr. W r. 1918 gimnazjum przekształcono na gimnazjum humanistyczne, które w r. 1921 społeczeństwo hrubieszowskie przejęło od właścicielki przekształcając je ostatecznie na gimnazjum humanistyczne.

Dyr. **Połaczkówna Anna** 56 2lu 24 Fr

Czajkowski Zygmunt 95 2lu 3 N

Hłyn Walenty 74 nd 15 Prz

ks. **Jakubiak Julian** 95 sd 3 R

Lech Emanuel 81 sn 6 Gi

Lejman Zdzisław 89 ss 4 S

Lapka Franciszek 91 4lu 6 Ł

Mierzejewski Kazimierz 78 a 15 M

de-Rochetin Alma 900 2lu 1 Fr

Skrobiszewska Mrja 87 nd 17 Ry K

Szczerbowski Adam 94 3lu 5 P

Szczerbowska Janina 98 4lu 5 P H

Wojtkiewicz Jadwiga 89 ef 3 Pr

L. Skrobiszewski Józef 81 DM 1 Hig

S Cybulska Jadwiga 98 ss 5 P

Janów Lubelski.

9) Gimnazjum koedukacyjne, wł. Wydział Powiatowy Sejmiku w Janowie Lubelskim. hum. p. 7. 7. 115. 26. — niepełne prawa gimnazjum państwowego.

Gimnazjum założyła Polska Macierz Szkolna w r. 1917 na miejsce nader pomyślnie rozwijającego się przed wojną 4-kl. ro-

syjskiego gimnazjum Diejewa. W r. 1920 gimnazjum przejął obecny właściciel — Sejmik Powiatowy. Gimnazjum od chwili założenia zmieniało kilkakrotnie kierowników, którymi byli kolejno: ks. **Dołęgowski**, **Włodarski** i obecnie zajmujący stanowisko dyrektora **Lubicz-Majewski**. W ubiegłym roku szkolnym odbyły się pierwsze egzaminy maturalne.

Dyr. **Majewski -Lubicz Stanisław** 78 a 20 H

Barau Jan g 92 a 4 Ł

ks. **Bargiel Władysław** 88 sd 9 R

Bukowiński Władysław 71 a 25 P

Filus Brouisław 94 3lu 4 —

Gmytrasiewicz Jau g 95 3lu 3 M

Jauiga Marjau 91 2lu 1 P Ł

Jankowska Sabina 79 a 23 N G

Krystoszek Wacław 91 m 4 Ry Gi

Modzelewski Stefan 92 a 5 H G P

Rychlik Franciszek 95 3lu 1 N Pi

Szperowa Zolja 86 3lu 11 Fi Prz

Krasny Staw.

10) Państwowe gimnazjum męskie im. **Władysława Jagielly**, ul. **Lubelska** Nr. 6. hum. p. 8. 9. 273. 0.

Szkołę założyło, dzięki staraniom czynionym przez miasto, austr. generał-gubernatorstwo w Lublinie w r. 1916. W r. 1917 gimnazjum zostało przejęte przez Departament W. R. i O. P. Pierwszym dyrektorem był Dr. **Jan Wowczak**.

Dyr. **Krukiewicz Mieczysław** 83 eP 14 P Ł

Bak Jan 90 2lu 7 Ł

Borowski Edward 81 2lu 4 M

Godecki Antoni 82 d 14 P Fr

Gröger Józef 89 5lu 7 H G

Karol Zenon 94 2lp 3 Fi

Korsak Józef 61 d 1 M

Kutasiewicz Bronisław 94 2lu 1 Prz

Kińczyk Michał 83 4lu (urlop bezpłatny)

Ostrowski Aleksander 88 sn 14 S G

Szuskiewicz Edmund 79 5lu 10 N

Tokarski Kazimierz 91 kp § 15 10 P Pi

Trebiński Stanisław 95 krr 6 Ry Pr

Wójtowicz Kazimierz 92 4lu 6 H P

ks. **Wójcik Stanisław** 77 10lu 14 R

L. Lickindorf Eugenjusz 83 DM — —

S Kasz Stanisław 96

Krasnik.

11) Gimnazjum koedukacyjne, wł. Wydział Powiatowy Sejmiku w Janowie Lubelskim. mat.-przyr. p. 5 (II—VI), 6. (IVa i IVb), 132. 58. — niepełne prawa gimnazjum państw.

Gimnazjum istnieje od r. 1918. Początkowo właścicielem był Komitet Rodzicielski, z inicjatywy którego gimnazjum powstało.

W r. 1920 gimnazjum stało się własnością Wyzd. Pow. Semniku.

Dyr. Wilusz Adam 77 cP 19 P Ł
Barska Pelagja 81 nd 25 P H
Bissenik Janina 78 2lu 6 Fr
Majewski Kazimierz 90 4lu 7 HG
Mielnik Konstanty 90 3lu 7 M
Mazanek Paweł 94 a mal 5 Prz Ry Pr
Pyrkosz Henryk 96 a d inż. 3 Prz Fi
ks. Scipio del Caprio 77 d 25 R
L. Gasztowt Leon 67 DM 1 —

Lubartów.

12) Gimnazjum koeudykacyjne, ul. Lubelska, wł. Kurtz Jan, Kuszell Wacław, Śliwa Władysław.

hum. p. 8. 8. 208. 58. — niepełne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Założone w r. 1916.

Dyr. Kurtz Jan 82 4lu 15 P
Błaszczak Zygmunt 93 2lp 5 M
Cytrowicz Wincenty 92 2lp 2 G
Filipek Stanisław 95 4lu 3 Ł H
Kosłowska Apolonja 94 2lu 9 Fr
Popkowski Józef 84 ss 2 Gi
Poplewski Robert 90 3lu 1 Fi
Rafalski Józef 98 — 2 S
Solecki Leon 96 a 2 P Pi
ks. Szule Aleksander 92 sd 7 R
Wojcik Józef 84 d 1 P P
Zadarnowski Jan 96 a 1 Fi
I. Świechowski Alojzy 82 DM 2 —

Lublin.

13) Państwowe gimnazjum męskie im. Stanisława Staszica, ul. Namieśnikowska Nr. 12. hum. p. 8. 11. 397. O.

Gimnazjum założył w r. 1905 Gracjan Chmielewski, nosiło ono wówczas miano „8-miokł. szkoły filolog. im. Staszica”. Od r. 1918 z ramienia Ministerstwa W. R. i O. P. dyrektorem został mianowany Wiktor Strzembosz († 1923), w r. 1919 szkoła została upaństwowiona z zatrzymaniem miana im. St. Staszica.

Dyr. Tułodziecki Kazimierz 73 d 22 Fi
Badyoczek Ignacy 72 sn 24 P H
Bocheński Tadeusz 94 4lu 5 Ł N
Dragan Marcin 82 eHG 14 H G
Dremont Adam 77 a mal 20 Ry K
Kolodziejski Wacław 90 a 11 Prz
Kozioł Władysław 93 — 10 Gi
Krechowicz Piotr 92 4lu 6 P
Kukuński Zygmunt 90 Df 9 P Ł
Mankiewicz Stanisław 88 2lu 6 M Fr
Rymaszewski Eugenjusz 84 d 13 M
Steczko Andrzej 89 4lu 8 Ł N

Zengeller Ludwik 83 Df 12 Fr N
ks. Ziółkowski Jan 70 sd 14 R
Lewicki Michał 86 a 11 H
k. Homme Jan 87 d 1 G H
k. Millerówna Wanda ew 75 2lu 14 N
k. Nalepa Stanisław 89 4lp 8 Fi Ch
k. Wierzbicki Władysław 90 km 5 S
l. Pawłowski Wacław 66 d 9 —
d. Janiszewski Michał 80 d 5 —
S. Krakowiakówna Stanisława 91 m 9 —

Lublin.

14) Państwowe gimnazjum męskie im. Teodmana Jana Zamoyskiego, ul. Ogrodowa 10. mat.-przycz. p. 8. 9. 360. O.

Gimnazjum powstało w r. 1915 z inicjatywy grona nauczycieli zrzeszonych w stowarzyszenie. Dyrektorem przez cały czas istnienia gimnazjum jest ks. Gostyński Kazimierz. W r. 1921 na prośbę Zrzeszenia Nauczycieli, dotychczasowego właściciela i kierownika szkoły, została ona upaństwowiona z zatrzymaniem miana nadanego szkole przez Zrzeszenie.

Dyr. ks. Gostyński Kazimierz 84 sd kp § 15 9 R

Brun René 81 ng 15 Fr
Dec Franciszek 88 4lu 9 Prz
Czekaj Franciszek 91 a 2 Pr Ry
Gdula Paweł 91 — 6 P Pi
Głuchowska Jadwiga 82 nd 18 P H
Koziejowska Kazimiera 84 nd 15 M
Lassota Leon 87 d 1 Ch Pr G
Nalepa Stanisław 89 4lp 8 Fi
Trzeciak Kazimierz 87 4lp 1 Fi
Walecki Marjan 91 — 4 H
Wróblewski Mateusz 61 ng 22 N
Zaleski Witold 90 3lp 3 M
ks. Dąbrowski Jan 92 a 1 R
k. Kozioł Władysław 93 sn 10 G
l. Leśkiewicz Teofil 64 d — —
S. Czarniecka Krystyna 91 m — —

Lublin.

15) Państwowe gimnazjum żeńskie im. Unji Lubelskiej, ul. Niecała Nr. 6,

Gimnazjum założone zostało w r. 1921 i liczyło początkowo klas trzy. Lekcje odbywały się w gmachu państw. gimn. męskiego. Obecnie gimnazjum zostało przeniesione do lokalu opróżnionego przez D. O. K., gdzie lekcje odbywają się normalnie w godzinach rannych. W r. 1922 została otwarta kl. 4-ta, w następnych latach, drogą stopniowego rozwoju będą uruchomione klasy wyższe.

Dyr. Marczevska Róża 81 d 10 Fi
Lewicki Michał 86 a 10 P H
Malewiczówna Marja 98 4lu 1 G Prz

Millerówna Wanda ew 75 2lu 14 N
 Przybyłowska Jadwiga 99 3lu 2 P
 Ścieżko Andrzej 89 4lu 8 Ł H
 k Dec Franciszek 88 4lu 9 Prz
 k Koziejewska Kazimiera 84 m 16 M
 k Kwapiszewska Zolja 85 a mal 15 Ry Pr
 ks. Sowgajło Antoni 67 sd 23 R
 k Strawińska Marja 96 2lu 1 Fr
 k Wierońska Karolina 93 2lu 6 Gi
 k Wierzbiński Władysław 90 km 6 S
 l. Jankowska Marja 79 d 5 —

Lublin.

16) Gimnazjum męskie „Szkoła Lubelska”,
 ul. Powiatowa Nr. 11, wł. Spółka Cywilna
 szkoły średniej w Lublinie.
 hum. p. 8. 15. 662. O — pełne prawa gimnazjum państwowego.

Gimnazjum powstało w r. 1906. Pierwszym kierownikiem był w przeciągu roku Śliwiński Stanisław, a następnie, aż do chwili obecnej, Józef Arlitewicz.

Dyr. Arlitewicz Józef 65 d 35 M
 Araszkiewicz Feliks 95 4lu 5 P H
 Bogucki Józef 88 d 11 M
 Bogucki Witold 78 a mal 18 Ry
 Byczkowski Paweł 63 d 22 Ł N
 Chmielewski Kazimierz 80 d 16 Prz
 ks. Krasuski Florjan 75 d 15 R
 Krzyżanowski Antoni 84 d 12 H G
 Makowski Eugenjusz 88 d 11 Fi
 Makarewicz Józef 78 d 16 M
 Niecińska Wiktoria 75 2lu 28 Fr
 Pleszczyńska Walerja 80 m 6 P H
 Śmieciuszewski Jan 89 4lu 8 P Ł
 Zablocki Karol 96 4lu 2 N Ł
 Abramowicz Antoni 96 4lu 1 P H
 Lambert Józef 76 — 3 Gi
 ks. Lomiński Leon 91 sd 1 Pr
 Lewiński Stanisław 92 m 1 Gi
 Wiatrowski Antoni 89 2lu 8 M
 Wierzbiński Władysław 90 km 7 S
 Schoenich Aleksander ew 61 d 36 Pf
 Trzeciak Kazimierz 87 5lp 5 Fi
 Lassota Leon 87 d 5 G
 Ł Tolwiński Władysław 53 d — —
 S Ostrowski Stanisław 59 ss — —

Lublin.

17) Szkoła Handlowa męska, ul. Bernardyńska Nr. 14., wł. Zgromadzenie Kupców m. Lublina.
 handl. i mat.-przpr. p. 8. 16 (8 zasadn. 1 kl. wstępna i 7 mat.-przpr.). 473. O. pełne prawa gimnazjum państwowego.

Szkoła istnieje od r. 1902.

Dyr. Kowalczewski Ludwik — — — Prz
 Anders Jan — — — P H

ks. Andler Ludwik — — — R
 Borkowski Julian — — — H
 Czarnoluski Władysław — — — P
 Dąbkowski Leon — — — M
 Gawdzik Edward — — — M
 Gawdzikowa Antonina — — — P
 Jakubiński Marjan — — — Fi Ch G
 Kolodziejski Wacław — — — G
 Koziół Andrzej — — — Gi
 Krzyżanowski Julian 92 Df 3 P
 Pechota Józef — — — arh
 Ryczyński Stanisław — — — M
 Sauter Tomasz — — — N
 Schoenich Aleksander ew 61 d 36 R N Pf
 Tyszkowski Wit Jan — — — S
 Uziembło Stelan 70 d 19 Fi Ch
 Westfal Karol — — — Ry K
 Wilk Antoni — — — Prz Fi Ch
 Wolanowska Jadwiga — — — Fr
 Ł Cywiński Jan — — — —
 s Swarc Ludwik — — — —
 s Bandrska Marja — — — —

Lublin.

18) Gimnazjum męskie, ul. Zamoyska Nr. 12.
 wł. Szeperowa Róża.
 hum. p. 8. 8. 152. 7. (w kl. wstępnej-koedukacyjnej — bez praw gimnazjum państwowego.)

Gimnazjum założył w r. 1916 Szymon Szeper. Początkowo było to gimnazjum 4-roklasowe. Po śmierci założyciela w r. 1919 gimnazjum stało się własnością Róży Szperowej, z inicjatywy której gimnazjum przekształcono na 8-tokl. Obecnie istnieje projekt, znajdujący się w stadium realizacji, aby gimnazjum przekazać Spółce wykładających w nim nauczycieli, oraz rodzicom uczącej się młodzieży.

Dyr. Hulewicz Bolesław 85 kp 10 —
 Bier Regina m 39 a 2 H
 Czaczkes Mendel m 88 Df 8 N R Hb
 Fuhrman Edward m 90 a 3 M
 Gasberg Chaim m 87 a 4 M Fi
 Goldfarbowa Rozalia m 88 ss 9 P Prz K
 Heisch-Jörfer Zolja m 90 2lu 1 Prz G N
 Gutharc Marja m 90 3lu 1 G Fi M
 Husarski Karol 90 a 8 P
 Kelner Michel m 85 — 7 R Hb
 Kohn Dawid m 96 Df 1 H
 Lew Izaak m 89 a 6 Prz G
 Margulies Wilhelm m 74 sn 27 P H R
 Meisels Jadwiga m 94 a 4 N P
 Münzer Adolf m 91 d inż 2 M
 Oller Isser m 88 DP 1 Ł H
 Rottenstreich Kalman m 93 3lu 3 Ł H
 Schechtel Edmund m 78 ss 26 P M Ry K
 Spenadel Stelanja m 88 Df 6 P N
 Szeper Izrael m 87 cf 4 R Hb
 Szeper Leon m 80 — 7 R Hb

Lublin.

19) Gimnazjum męskie, ul. Niecała Nr. 1, wł. Tow. Zakładania szkół żydowskich w Lublinie.

hum. p. 6. 6. 133. O. — niepełne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Gimnazjum powstało w r. 1919 i liczyło początkowo trzy klasy. Przez stopniowe uruchomienie klas wyższych, gimnazjum w b. roku szkolnym liczy ich sześć, przyczem rok rocznie otwierana jest klasa wyższa, o ile istnieje odpowiednia ilość kandydatów. Dyrektorami gimnazjum byli kolejno: Lipman Abram, Herman Szymon i obecnie inż. Jakób Szapiro.

Dyr. Szapiro Jakób m 87 d inż 7 Fr
 Asz Marek m 92 3lu 9 Hb
 Appel Regina m 95 a 6 P
 Aschkenazy Marek m 90 a 3 G Ł Gi
 Grünberg Rachela m 99 ss 8 Fr
 Halpern Felicja m 93 ss 3 P
 Jubel Karol m 86 ss 6 H
 Liskowacki Włodzimierz g 96 2lu 2 Prz
 Pohorylles Blima m 91 sn ef 5 M Pr
 Rottenstreich Serka 88 d 2 H
 Schmerbach Leon m 92 a 3 P G
 Śliwiński Tadeusz 98 — 4 Ry
 Twyesschor Izrael m 89 a 3 H Ł
 Topolska Kamilla 9 nd 3 Fr
 Weitzman Zygmunt m 93 3lu 1 M Fi
 Werschleiser Mates m 95 a 3 M Fi
 L. Lotte-Grosbaum Chana m d — —
 S Rotbaum Jakób m 91 d 8 —

Lublin.

20) Gimnazjum żeńskie, ul. Radziwiłłowska Nr. 3, wł. Arciszowa Wacława.
 hum. p. 8. 8. 0. 309. — niepełne prawa gimnazjum państwowego.

Gimnazjum założone w r. 1912.

Dyr. Arciszowa Wacława 70 nd 17 G H
 ks. Chrościcki Leon 84 a 16 R Pl
 Czechowicz Stanisław 99 2lu 1 Ł
 Goldfingerowa Walerja 82 3lu 5 Prz
 Gucwa Franciszek 92 Df 5 P
 Jaworska Eugenia ew 77 km 7 K
 Krzyżanowska Eliza ew 94 m 10 N
 Krzyżanowski Julian 92 Df 3 P Ł
 ls. Malawski Mieczysław 89 d 8 R
 Millerówna Wanda ew 75 ss 14 N
 Nowińska Marja 96 ss ef 5 Pr
 Popławski Mieczysław 93 d 5 Ł
 Stembrowicz Stanisław 82 km 7 S
 Sakowicz Leon 79 a 1 Fi Ch
 Stelanowicz Michał 93 4lu 5 M Fi
 ks. Schoeneich Aleksander ew 61 d 37 R
 Tolwiński Stanisław 90 m 9 M

Tymanówna Eleonora 95 3lu 7 M
 Wiśniewska Anna 70 ss 18 P
 Wołowska Halina 90 a 7 Prz
 Wierciński Heniuk Krystyn 76 a mal 18 Ry
 Załuska Wacława 70 nd ss 5 Fr
 Ziółkowska Marja 96 2lu 7 H
 L Bobrowska Jadwiga — — —
 S Lenkiewiczówna Marja — — —
 S Szempliński Stanisław — — —

Lublin.

21) Gimnazjum żeńskie, ul. Bernardyńska Nr. 13, wł. Czarniecka Helena.
 hum. p. 8. 8. 0. 334. — pełne prawa gimnazjum państwowego.

Gimnazjum założyła w r. 1904 p. Helena Czarniecka. Początkowo była to 3-klasowa szkoła, przekształcona następnie drogą stopniowego rozwoju na 8-kl. gimnazjum. Do r. 1918 stanowisko dyrektora zajmowała właścicielka, a następnie, do chwili obecnej Edward Supronowicz.

Dyr. Supronowicz Edward 80 d 19 M
 Bochyńska Zofja 75 nd 22 G N
 Brun René 84 3lu 18 Fr
 Bulińska Konstancja 82 a 15 P
 Chrzostowski Michał 89 4lu 7 Fi Ch
 Czarniecki Władysław 94 d 5 H
 Czarniecka Helena 63 ss nd 19 Fr
 Czarniecka Marcela 61 ss nd 39 M
 ks. Dąbrowski Jan 92 a 8 R
 Filipowiczówna Helena 94 ss ef 12 Gi
 Gaertner Henryk 92 Df 8 P
 ks. Górniecki Lucjan 88 d 7 R
 Janiszewska Stefania 70 ss 17 Prz Fr
 Sakowicz Leon 79 d
 Korsakowa Anna 88 2lu 7 N
 Nowakowska Wanda 93 3lu 6 P
 Sakowicz Leon 79 d inż 1 Ch Fi
 ks. Skowronek Antoni 78 d 17 Ł
 ks. Schoeneich Aleksander ew 61 d 37 R
 Supronowicz Julia 82 nd ss 8 M
 Stembrowicz Stanisław 82 km 6 S
 Świdarska Bronisława 81 m nd 9 P
 Świeży Janusz 84 a mal 5 Ry
 Uziębło Stefan 70 d 19 Fi Ch
 Wierciński Krystyn 76 a mal 18 Ry
 Wojtasiewiczowa Zofja 70 — 13 Pr
 I. Jankowska Marja — — —
 S Delaszkieviczowa Zofja — — —

Lublin.

22) Gimnazjum żeńskie, ul. Namiestnikowski Nr. 37, wł. Kunicki Władysław.
 mat.-przyr. p. 8. 9. 0. 304. — niepełne prawa gimnazjum państwowego.

Gimnazjum założyła w r. 1906 Łatosirska-Serebocka. Początkowo była to 7-klasowa

szkoła handlowa, którą od założycielki w r. 1909 nabył Władysław Kunicki. W r. 1917 otworzono kl. 8-a i przekształcono szkołę na obecnie istniejące 8-iokl. gimn. typu mat.-przyrodniczego. Od roku 1910 dyrektorem gimnazjum jest właściciel Władysław Kunicki.

Dyr. Kunicki Władysław 72 d 17 Ch M
Glückówna Gertruda ew 97 4lu 6 N
Dylewski Stefan 79 a mal 17 Ry
Konica Józefa 79 m 14 H
ks. Malawski Mieczysław 89 d 8 R
Maszyńska Zofia 71 m 3 Fr
Piotrowska Wanda 77 m 18 P Prz
Renardówna Marja 78 d 14 Prz G
Sakowicz Leon 79 d inż 1 Fi Ch M
Stefanowicz Michał 93 a 5 M
Tolwiński Zygmunt 88 4lu 5 P Ł
Witkowska Halina 94 2lu 9 Fr
Zalewski Ludwik 78 d 14 H
Filipowiczówna Helena 94 m 11 Gi
Kamińska Janina 79 nd 16 Pr
Sobolewski Stanisław 71 d 17 S
Schöeneich Aleksander ew 61 d 37 Pf
L Bobrowska Jadwiga 76 d — —
S Zapasiewiczówna Romana 81 m 16 —

Lublin.

23) Gimnazjum żeńskie, ul. Królewska 15, wł. Radzikowska Aleksandra i Czerwińska Ewa.
hum. p. 7. 8. 0. 231. — niepełne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Założone w r. 1905.

Dyr. Paciorkiewicz Michał 73 e P Fr 23 P Fr
Anders Jan 78 d 25 P H
Bochyńska Zofia 75 nd ss 22 G N
Czerwińska Ewa 89 nd ss 15 G H
Dulewicz Stanisław 93 m 5 Ł P
Drue Ludwika 87 ss 7 Fr
Gawdzikowa Janina 87 a 19 P H
ks. Jaworski Jan 65 3lu 4 R
Jezierska Helena 99 m 8 P
Kamińska Janina 79 ss 15 Pr
Kwapiszewska Zofia — — —
Kozubowski Henryk 85 ef 6 Fi Ch
Łosakiewicz Janina 84 km 23 S
Milbrat Karolina ew 81 — 22 N
ks. Mazurek Józef 93 d 1 R
Murawska Zofia 70 nd 34 P
Nalepa Stanisław 89 4lp 8 M
Rymaszewski Eugeniusz 84 d 14 M
Radzikowska Teodora — — —
Radzikowska Aleksandra 76 nd 29 P Prz
Stawiński Marjan 96 2lu 4 Ł
Stefanowicz Adam Michał 93 a 5 M Fi
Stojakówna Halina Zofia 87 3lu 13 Prz
Sakowicz Leon 79 a — Ch Fi
Wołowska Halina 90 a 7 Prz
Wiszowa Stanisława 90 a 11 Fr

Zielińska Jadwiga 85 nd — M
L Jankowska Marja 79 d 5

Lublin.

24) Gimnazjum żeńskie, ul. Kolejowa Nr. 10, wł. Sobolewska Michalina.
hum. p. 8. 10. 0. 364. — niepełne prawa gimnazjum państwowego.

Gimnazjum założono w r. 1906. Do r. 1916 istniało jako gimnazjum 4-rokl., następnie, drogą stopniowego rozwoju, uruchomiono klasy wyższe i w chwili obecnej gimnazjum posiada pełnych klas 8.

Dyr. Opitz Marceli 84 e N 14 P
Budzyńska Zofia 84 ss 16 M
Cegłowski — 99 km 4 S
Chrostowski Michał 89 4lu 7 Prz Fi
Dąbrowska Bogumiła 78 m nd 23 M
Jastrzębska Jadwiga 89 ef 4 Fr
Idzik Błażej 94 3lu 5 Ł
ks. Jaworski Jan 65 3lu sd 4 H
Kanarowski Józef 85 4lu 13 P N H
Krzczykowska Jadwiga 78 ss 13 Pr
Kuczyńska Jadwiga 96 m nd 3 P Prz
Lisowska Janina 91 m nd 3 P H
Ponieczkowa Helena 79 ss 1 Pr K
ks. Songajilo Antoni 67 sd 23 R
Szniersztajn Helena 98 2lu Ry
Tolkemit — 82 d inż 4 M
Walter Józef 98 3lu 1 Fi M

Lublin.

25) Gimnazjum żeńskie S. S. Urszulanek, ul. Namiestnikowska Nr. 8, wł. Zgromadzenie S. S. Urszulanek.
hum. p. 8. 8. 0. 370. — niepełne prawa gimnazjum państwowego.

Gimnazjum powstało w r. 1917 i składało się z czterech klas i klasy wstępnej. Od r. 1912 przekształcone, istnieje jako normalne gimnazjum 8-ioklasowe. Stanowisko dyrektora zajmowała Aniela Olszewska, od r. 1922 M. Salezja Bajerowicz.

Dyr. Bajerowicz Salezja 70 d 26 Fi Ch G
Baniewicz Jadwiga 78 ng 19 Gi
Bielska Zofia 91 a 5 P H
Brogiucki Józef 88 d 11 M
Czaplicka Pia 84 2lu 10 H
ks. Dąbrowski Jan 92 d 9 R
Dragan Marcia 82 eHG 14 Ł
Głogowska Marja 95 3lu 6 G
Gorecka Scholastyka 78 W 21 M R K
Gorzecowski Szczepny 91 4lu 1 Prz Ch Fi
Homme Jan 87 d 6 Ł
Karczewska Marja 58 — 16 Fr
Komaćka Marja 901 m 2 Ry
Korsakowa Anna 88 a 7 H
Koszowski Stanisław 80 d 7 S

Kotowska Katarzyna 53 m 51 Prz
 Lowińska Paula 57 cf ss 36 Pr S
 Mysakowska Józela 95 — 9 S
 ks. Ogarek Zygmunt 86 Df 13 Pf
 Piszczkiewicz Zolja 84 ss 15 Fr R
 Rozwadowska Antonina 78 ss 5 Fr
 Semelkówna Władysława 90 4lu 4 M Fi
 Wierciński Krystyn 76 a mal 17 Ry
 Władzińska Stanisława 81 d 19 P
 Zaleski Witold 90 5lp 5 M

Lublin.

26) Gimnazjum żeńskie, ul. Zamoyska 12,
 wł. Szczerowa Róża.
 hum. p. 7. 7. 0. 136. — bez praw gimnazjum
 państwowego.

Gimnazjum założył w r. 1916 Szymon
 Szper. Początkowo gimnazjum istniało jako
 4-rokl. Po śmierci założyciela gimnazjum w
 r. 1919 stało się własnością Róży Szczerowej,
 z inicjatywy której otworzono klasy wyższe.
 W b. roku szkolnym z powodu zbyt małej
 ilości ucznie zamknięto kl. 8-a. W chwili
 obecnej powstał projekt przekazania gimna-
 zjum Spółce rodzicielskiej.

Dyr. Hulewicz Bolesław 85 kp 8 —
 Fuhrman Edward m 90 d inż 3 M Fi
 Glasberg Chaim m 87 a 4 M Fi
 Goldfarbowa Rozalja m 88 ss 9 P K
 Gutbarc Marja m 900 3lu 1 Fi M Prz
 Herschdörfer Zolja m 900 2lu 1 N Prz G
 Hnsarski Karol 90 a 8 P
 Kelner Michel m 85 — 7 R Hb
 Kohn Dawid m 96 Df 1 H
 Lew Izaak m 89 a 6 Prz G
 Margulies Wilhelm m 74 sn 27 P H Ry
 Meisels Jadwiga m 94 d 4 f. N
 Münzer Adolf m 91 d inż 2 M
 Oller Isser m 88 DP 1 Ł II
 Rottenstreich Kalman m 93 3lu 3 Ł H
 Schetel Edmund m 78 ss 26 P M Ry
 Spenadel Marja m 88 Df 6 P N
 Szper Izrael m 87 cf 4 R Hb R
 Szper Leon m 80 — 7 R Hb R

Lublin.

27) Gimnazjum żeńskie, ul. Radziwillowska
 Nr. 5, wł. Tow. Zakładania szkół żydowskich
 w Lublinie.
 hum. p. 6. 6. 0. 171. — niepełne prawa
 gimnazjum państwowego z zastrzeżeniami.

Gimnazjum powstało w r. 1919 i liczyło
 początkowo trzy klasy, w b. roku szkolnym
 posiada klas sześć. Dyrektorami gimnazjum
 byli kolejno: Lipman Abram, Herman Szy-
 mon i obecnie inż. Jakób Szapiro.

Dyr. Szapiro Jakób m 87 d inż 7 —
 Appel Regina m 95 a 6 P Ł

Aschkenazy Marek m 90 a 3 G
 Grünberg Rachela m 99 ss 8 Iib Fr
 Cygielman Teodora m 93 a 7 M Fi
 Halpern Felicja m 93 ss 3 P
 Jabel Karol m 86 ss 6 Gi
 Liskowacki Włodzimierz g 96 2lu 2 Prz
 Pohorylles Blima m 91 sn cf 5 M Pr
 Rottenstreich Serka m 88 Df 2 H
 Schmerbach Leon m 92 a 3 P G
 Sliwiński Tadeusz 98 — 4 Ry
 Twyeschorr Izrael m 89 a 3 II Ł
 Topolska Kamilla 89 nd 3 Fr
 Weitzman Zygmunt m 93 3lu 1 M Fi
 L. Lotte-Grosbaum Chana m 90 d — —
 s. Roibanm Jakób m 91 d 8 —

Łęczna.

28) Gimnazjum koedukacyjne im. T. Ko-
 ściszki, wł. Kolo Polskiej Macierzy Szk.
 hum. p. 6. 6. 53. 33. — bez praw gimnazjum
 państwowego.

Szkola powstała w r. 1917. Założył ją
 Jan Wojciechowski, w r. 1919 stała się wła-
 snością Kola Polskiej Macierzy Szkolnej.
 Dyrektorami byli Jan Wojciechowski i St.
 Piotrowski.

Dyr. Frankowski Adam 57 d 42 II
 Boszy Aleksander 91 4lu 2 Ł G
 Galiński Bolesław 91 2lu 6 Prz Fi Ch
 Jawdyńska Marja 71 nd 11 M
 Kopaliński Władysław 59 — 43 N Fr Ł
 ks. Krasuski Wacław 72 sd 4 R
 Zienkiewiczowa Florentyna 80 ss 6 P

Łuków.

29) Państwowe gimnazjum im. Tadeusza
 Kościuszki.
 hum. i mat.-przyr. p. 8. 10. 98. 38.

Gimnazjum zostało założone w r. 1911
 przez Tow. Pomocy Szkolnej. Stanowisko
 dyrektora piastował Jan Moczarski. Do roku
 1916 szkoła posiadała typ szkół handlowych,
 a następnie przekształcona została na mat.-
 przyr. W r. 1918 zaopiekował się szkołą Ma-
 gistrat w Łukowa. W r. 1919 została upań-
 stwowiona otrzymując miano gimn. im. Ta-
 deusza Kościuszki i jednocześnie uległa prze-
 kształceniu na gimnazjum humanistyczne.

Dyr. Przedpelski Bronisław 79 d 11 Prz
 Bartoszewicz Dominik ew 53 d 24 M
 Erdman Edmund ew 77 d 18 N Ł
 Kisielińska Leokadja 91 3lu 4 P
 Kraśniewski Edmund 92 3lu 5 Fi G M
 Królikowski Walery 93 km 2 S
 Laskarys Jerzy 97 wł — Gi
 Mackiewiczowa Karolina 87 m 1 N Fr
 ks. Maknia Józef 81 sd 10 R Ł
 Mazur Henryk 88 d 3 Pr

Michalski Zygmunt 91 2lu 6 H
Dziemiszkiwiczówna Anastazja Anna 65 m
Wierzejski Franciszek 83 a 4 M lnd — Fr
k Sobieszkański Władysław 87 d — Prz
Solncewa Weronika p 70 a mal 2 Ry
L Rajewicz Jan — d 3 —
S Dobrzyńska Janina — ss —

Luków.

30) Gimnazjum żeńskie, ul. Ogrodowa Nr. 5,
wł. Karyszowska Zofja,
hum. p. 5. 5. 1. 114. — niepełne prawa
gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Gimnazjum w r. 1899 założyła Zembrz-
ska Konstancja. W r. 1908 gimnazjum wów-
czas 4-rok. stało się własnością Karyszkw-
skiej Zofji, która uruchomiła klasę 5-tą. Po
jej śmierci objęła kierownictwo gimnazjum
jej córka.

Dyr. Karyszowska Zofja 79 nd 17 Prz G
Karyszowska Halina 900 m 1 P
Kloorówna Ludmiła 89 ss 10 Fr
Leszewiczowa Marja 89 ss 10 M P Prz
ks. Maknia Józef 81 sd 24 R
Patrynowa Marja 95 sn 3 N Pr
Skarzyńska Marja 84 nd 17 P H
Baranówna Franciszka — sn 13 Ry S
S Karyszowska Stefania 901 ss —

Międzyrzec.

31) Gimnazjum koedukacyjne, wł. Towarzy-
stwa Szkoły Średniej dla młodzieży.
mal-przyp. p. 5. 8. (3 wstępne) 76. 128 —
niepełne prawa gimnazjum państwowego z
zastrzeżeniem.

Gimnazjum powstało w r. 1918 z inicja-
tyw grupy obywateli m. Międzyrzecza. Kie-
rownictwo spoczywało kolejno w rękach pp.
Adlerowej, Winklera i Szymona Hermana.

Dyr. Herman Szymon m 79 kp 17 M
Burowik Manuel m 69 cf 20 Ry K
Burowikowa Seweryna m 89 2lu 3 M
Glasman Rachel a m 97 — 9 —
Hauspiegel Ludwik m 88 3lu 9 G M Fi
Kradecka Marja 90 — 16 Pr
Klar Fryderyk m 97 Df 2 H G Ł
Lipper Emilij m 99 3lu 1 M N Fi
Leiden Hirsch m 85 d 1 P
Sinnreich Józef m 78 sn 23 S Gi Pr
Słodki Moszko m 77 — 6 llb R
Sonenschein Hersch 98 4lu 1 llb N

Puławy.

32) Państwowe gimnazjum męskie im. Księ-
cia Adama Czartoryskiego.
mal-przyp. p. 8. 9. 0. 314.

Gimnazjum o charakterze rozwojowym za-
łożyły w r. 1916 okupacyjne władze au-

strjackie. W r. 1917 przeszło pod zarząd De-
partamentu Minist. W. R. i O. P., a w r. 1918
otrzymało miano państw. gimn. Ks. A. Czart-
toryskiego Dyrektorem jest od chwili zalo-
żenia Eustachiewicz Stanisław.

Dyr. Eustachiewicz Stanisław 84 e H G 15 Fi G
ks. Beigert Ferdynand 78 a 18 R
Broniewicz Wacław 80 d 10 H P
Christianus Elżbieta ew 87 m 15 N
Kaczorowski Aleksander 90 m 14 M
Kaliczyński Antoni 90 a mal 7 Ry K
Lisowski Józef 78 4lu 14 Prz
Łopuszański Stanisław 82 a 16 M
Szewera Marjan 85 a 3 P N
Smiechowska Walerja 99 krr 4 G Pr
Tobolczyk Teodor 93 a 4 H G
Wesołowski Antoni 91 km 4 S
k Mackiewicz Stanisław ew 86 a 18 Fi
k Malarski Henryk 87 Df 13 Ch
k Metelski Aleksander 85 d — Prz
L Woliński Władysław 58 d 23 —
s Fink Jan 902 ss 5

Puławy.

33) Gimnazjum żeńskie, nl. Czartoryskich 6,
wł. Hollakowa Jadwiga.
hum. p. 7. 7. 0. 183. — niepełne prawa
gimnazjum państwowego.

Gimnazjum założyła w r. 1918 obecna
właścicielka i kierowniczką. Początkowo li-
czyło gimnazjum klas dwie, obecnie, dzięki
charakterowi rozwojowemu, gimnazjum liczy
klas 7, w następnym zaś roku szkolnym zo-
stanie uruchomioną kl. ósma.

Dyr. Hollakowa Jadwiga 69 m. 16
Albrychtówna Józefa 88 m 12 P K H
Izykiewicz Marja 99 2lu 5 P
Korciowa Halina 89 a 3 Prz G
ks. Kranowski Wojciech 83 d — R Ł H
Meielski Aleksander 85 a 8 M
Prawocheńska Helena 77 m 3 N
Trzbińska Helena 81 m nd 2 M
Welińska Marta 99 2lu 2 Fr
Wierzchowski Zenon 88 d 6 Fi Ch
Mostowski Tadeusz 80 d 1 Ł
Broniewicz Wacław — — — H (z gimn p).
Kaliczyński Antoni — — — Ry (z gimn. państw.)
Tobolczyk Teodor — — — H (z gimn. p.)
Szewera Marjan — — — P (z gimn. państw.)

Radzyń.

34) Gimnazjum koedukacyjne
wł. Koło Polskiej Macierzy Szkolnej.
hum. p. 5. 5. 110. 34. — niepełne prawa gi-
mnazjum państwowego z zastrzeżeniem.
Gimnazjum zostało założone w r. 1919.

Dyr. Guttman Bolesław 77 d 20 H Ł
Bojarski Kazimierz 61 d 1 Prz

Glińska Izabella 901 a 4 Fr
ks. Grzybowski Konstanty 95 sd 3 R
Kreczunowicz Marjan 75 m 1 Gi
Lipkówna Marja 93 a 4 M
L Petrulewicz Witold 78 d — —
Przystojcka Janina 99 3lu 5 G
Rossowska Zofja 92 km 12 S
Stankiewicz Antoni 86 2lu 15 M
Sobiesińska Irena 92 ss 11 P H

Siedlce

35) Państwowe gimnazjum męskie im. Hetmana Żółkiewskiego, ul. Szkolna hum. i mat. - przyr. p. 8. 18. 679. 0.

Gimnazjum założyło miejscowe społeczeństwo w roku 1906. Największe zasługi przy powstaniu szkoły i przy jej dalszym rozwoju położyli pp. Stanisław Sunderland, Aleksy Chrzanowski i Franciszek Godlewski. Stanowisko dyrektora od r. 1906 do 1922 piastował Tadeusz Szadliński, obecnie zaś Mieczysław Aslanowicz. Rząd rosyjski stale szykanował szkołę i dążył do unicestwienia jej pożytecznej, a tak koniecznej pracy kulturalnej na Podlasiu. Dnia 20 sierpnia 1918 szkoła została upaństwowiona, otrzymując miano Gimnazjum Państwowego im. Stefana Żółkiewskiego.

Dyr. Aslanowicz Mieczysław 80 d 16 Ch
Bartodziejska Czesława 62 2lu 25 N Fr
Burchak Czesław 89 d 5 M
Damrosz Stanisław 2lu 1 Ł H
Drabik Edmund 98 ef 2 Gi
Feist Aleksander ew 85 3lu 15 N
Feistowa Emilja ew 94 m nd 3 N
Fiederowiczowa Wanda 89 ss nd 10 G
Gąsiorowska Jadwiga 83 3lu 16 P H
Grabertowa Jadwiga 84 ss nd 3 P H G K
Karpieński Janina 79 ng 19 Fr
Kasperski Adam — 2lu — M
Kieruczenko Kazimierz 83 m nd 16 M
Kohane Marjan 900 2lu — Ł N
Komar Jan 76 a mal 2 Ry Pr
Komornicka Gabriela 80 ss 20 P
Krzemieniecki Waclaw 90 2 lu 7 Prz Fi
Kuć-Staniszevska 81 a 4 Fi Prz
Lipski Marjan 96 a 4 Prz
Moniewski Tadeusz 901 m — H
Młynarczyk Feliks 98 ef 1 Gi
Nowosielski Wojciech 81 km 13 S
Piechowski Karol 82 d 12 M
ks. Piotrowski Koronat 75 sd 17 R
Rutkowski Stanisław 92 Df 7 P Pf
Szybalski Antoni 67 2 lu a mal 15 Ry
Uthke Ludwik ew 64 d 28 M Fi
Wojewódzki Ignacy 91 3lu 4 P H
k Grełkowiec Jnljan 76 ef — Pr
k Starorypińska Zofja — — — Fr
L Krakówka Bronisław 82 d 4 —

L Ciołczyk Jan 69 d — —
d Luboński Bronisław 71 d 24 —
s Klepiński Jan 51 ss 21 —

Siedlce.

36) Państwowe gimnazjum żeńskie im. Królowej Jadwigi, ul. Długa 4, Nr. tel. 54. mat.-przyr. P. 8. 12. 0. 414.

Gimnazjum założyla w r. 1904 Jadwiga Barszczevska. Początkowo była to 4-rokl. szkoła handlowa żeńska, w r. 1906 przekształcona na 7-iokl., a w r. 1911 na 8-ioklasową. W r. 1917 gimnazjum uległo przekształceniu na mat.-przyrodnicze i w tym stanie zostało w r. 1919 upaństwowione, otrzymując miano im. Królowej Jadwigi.

Dyr. Bartoszewiczowa Helena 91 kp § 15 6 Fi

Berezówna Halina 83 a 12 Fr
Brodzińska Jadwiga 69 2lu 18 P
Brodzińska Marja 76 ss 3 Pr
Chejlo Eugenjusz 89 kp § 15 — Fi Ch
Chrzanowska Marja 95 a — P
Czarnecka Marja 88 kp § 15 6 M
Dyżewska Janina 90 a — Ł
Fiszer Włodzimierz p 85 kp § 15 9 H
Kowalska Teresa 78 m — N
Mithkiewiczówna Zofja 94 — — Ry
Müllerówna Jadwiga 82 wf 12 Gi
Piasecka Aniela 90 ss 9 G
Rakowska Zofja 70 ss 18 N
Rogowska Anna 81 m 3 Fr
Rostkowski Stanisław 80 kp § 15 — M Fi
Soupper Irena 91 d 6 Prz.
ks. Szklarski Andrzej 87 kp § 15 6 R
Waśniewski Roman 90 kp § 15 6 M
Wojciechowska Anna 93 ss 3 Prz
Wojewódzka Anna 93 ss 3 Prz
Wojewódzka Jadwiga 91 ss — S
L. Rytłówna Marja 87 kp § 15 11 —
d Egiersdorffowa Janina 81 ef 4
s Wojewódzka Zofja 89 ss 9 —

Siedlce.

37) Gimnazjum męskie, ul. 3-go Maja 12 wł. Szwedowski Waclaw mat.-przyr. i handl. p. 8 (mat.-przyr.) 3 (handlowe) 11. 320. 0. — niepełne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Gimnazjum mat.-przyr. założone zostało w r. 1919. W r. 1921 przy gimnazjum powstały równoległe klasy typu szkół handlowych, przyczem podział nastąpił od kl. 4-ej. Przy oddziale handlowym prowadzone są kantory wzorowe: agentowo-komisowy i ekspedycyjny, przemysłowo-fabryczny i bankowy, nadto, zostały w r. 1922 uruchomione

wieczorowe kursy handlowe dla dorosłych; ich zadaniem jest danie w okresie rocznym wiadomości z zakresu szkoły kupieckiej.

Dyr. Szwedowski Wacław 85 d 11 M Fi
Bibro Stanisław 93 d — kg kh Ek
Bogusławski Henryk 84 d 2 M
Drus Eugenjusz 84 sn 19 S Prz
Grzychowska Marja 87 2lu 9 P
Grychowski August 88 a 12 P H
Grelkowicz Julian 76 ef — Pr
Kinzal Małgorzata 79 2lu 6 Fr N
Kopankiewicz Adam 90 sn 8 Ry
Lindnerowa Janina 94 m 2lu 1 Fr
ks. Stefanowski Marjan 81 sd 11 R
Czyrek Jan 95 3 lu — st
L Szawelski Józef — d — —
s Danowski Karol 56 ss —

Siedlce.

38) Gimnazjum żeńskie, ul. Ogrodowa 16 18
wł. Zembrzуска Marja
hum. p. 8. 11. 0. 370. — niepełne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Gimnazjum powstało w r. 1900 jako szkoła rozwojowa. W r. 1914 gimnazjum przekształcone zostało na 8-ioklasowe. Stanowisko dyrektorów kolejno piastowali: pp. Ludwik Pomian-Niesiekiński, Wacław Szwedowski i obecnie Ziemowit Gliński. Założycielką była ś. p. Konstancja Zembrzуска.

Dyr. Gliński Ziemowit 85 a 14 P
Zembrzуска Marja 93 3lu 11 P H
Iwaskiewiczowa Bronisława 95 2lu 4 Prz S
przełożona
Kłopotowska Jadwiga 87 ef 15 Pr
Lindnerowa Janina 94 2lu 1 Fr
Szamanówna Wanda 92 ef 13 Gi
Turyk Eugenjusz 85 d 12 M
Woszczerowicz Wojciech 81 2lu 17 Ł
Wysokińska Kazimiera 96 m 8 Prz G P
Zembrzуска Zofja 91 2lu 9 P
ks. Czech Władysław 90 d 7 R
Dzierożyński Stanisław 80 d 19 Fi
Frąckiewicz Konrad 80 d 10 H
Gromek Aleksander 87 ss 17 S
Halka Wincenty 78 sn 23 Ry
ks. Stefanowski Michał 81 sd 14 R
L Ciołczyk Jan 69 d 7 Hlig
s Markowska Jadwiga 74 m —

Sokolów Podlaski.

39) Gimnazjum koedukacyjne
wł. Wydział Powiatowego Sejmiku Sokolowskiego
hum. p. 7. 7. 147. 56. — niepełne prawo gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Gimnazjum założył w r. 1915 ks. Mazurkiewicz, który przyjmąwszy uczennice b. pen-

sji rosyjskiej p Aleksiejew, nadał mu charakter koedukacyjny, zatwierdzony w r. 1922 przez Kuratorjum. W r. 1919 gimnazjum zostało przejęte przez Wydział Powiatowy Sejmiku, który kończy obecnie budowę specjalnie do użytku szkolnego przeznaczzonego gmachu. Kierownictwo spoczywało kolejno w rękach pp. W. Lewandowicza, Teodora Szumskiego i obecnie p. Jana Kubińskiego.

Dyr. Kubiński Jan 79 d inż 8 M Ch
Aleksandrak Aleksander g 73 d 22 Ł
Dziabon Jan 87 3lu 2 Prz Fi
Grudziński Władysław 90 2lu 8 M G
Grudzińska Elwira 97 m 8 N
Kraczkiewiczowa Klementyna 71 m 32 P G
ks. Kudłacik Władysław 92 sd 4 R
Mozdżeński Sylwester 69 ef 18 Ry Gi Pr
Mszczonowski Mieczysław 86 a 13 H
Wolańska Marja 61 m 40 Fr N

Tomaszów Lubelski

40) Państwowe gimnazjum koedukacyjne
im. Bartosza Głowackiego, ul. Kościuszki.
mat. - przyr. p. 6. 7. 184. 77.

Gimnazjum, powstałe w r. 1917 z inicjatywy prywatnej grona obywateli powiatu, zostało w r. 1918 upaństwowione. Gimnazjum jest typu mat.-przyr., aczkolwiek kl. 6-ta, najwyższa, zachowała typ humanistyczny.

Dyr. Kobierzycki Ludwik 83 eŁGr 17 Ł
Abratańska Elfrida 96 knp 2 N
Bachowska Zofja 85 knp 15 Pr Ry
Bachowski Julian 83 knp — Ry
Boska Hanna 99 knp 6 P
Druszkiewicz Michał 95 knp 6 H
ks. Krupa Michał 90 kp 2 R
Lipczyński Marjan 86 knp — S
Motak Jan 87 knp 17 Prz
Seferowiczowa Wanda 95 knp 6 H G
Wasilewski Stefan 90 kp — Fi Prz
Łucki Franciszek 96 knp — M
L Zawadzki Feliks 69 kp 24 —
d Pęska Jadwiga 98 kp 3 —
s Germak Józef 95 — 8 —

Urzędów.

41) Gimnazjum koedukacyjne
wł. Spółka Cywilna Szkolna
hum. p. 4. 4. 73. 45. — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum powstało w r. 1906, jako szkoła polska i obejmowało początkowo jedynie klasę 1-a. Drogą stopniowego rozwoju uruchomiane były klasy wyższe, których obecnie jest 4, otwarcie zaś kl. 5-ej projektowane jest w przyszłym roku szkolnym. Do r. 1915 gimnazjum posiadało gmach własny, który

splonął podczas pożaru miasta. Z ofiarnych protektorów gimnazjum należy wymienić najbardziej zasłużone nazwiska pp. Leona Illepla i Antoniego Piaseckiego.

Dyr. Koznowski Feliks 88 a 14 N G
Alchianiewicz Konstanty 99 m 3 Prz M Fi G
Decyzus Aleksandra 78 m 15 P Fr
Dłużniewska Wanda 903 m 2 M G Prz H
ks. Pabisiewicz Konstanty 74 sd 19 R Ł
Rachwał Józef 89 a mał 2 Ry K Pr S

Węgrów.

42) Gimnazjum koedukcyjne w Ł. Sejmik Powiatowy ziemi Węgrowskiej hum. p. 2. (kl. IV i V) 2. 29. 18. — niepełne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Gimnazjum uruchomiono w r. 1918. Założycielem było Towarzystwo Polskiej Macierzy Szkolnej. W r. 1920 klasy I-a, II-a i III-a wyłączono i wcielono do publicznej szkoły powszechnej. Klasą czwartą i utworzoną w b. r. szkolnym piątą, zaopiekował się Sejmik Powiatowy, który nadał szkole charakter gimnazjum wyższego rozwojowego.

Dyr. Pawłowski Bronisław 88 d 7 Ł
Ogrodnik Jan 79 d 13 P M G
Młczak Antoni — m — Gi
Nartanowicz Hipolit 93 km 4 S
Ogrodnikowa Alina 97 ss 7 P
Wangrat Stanisław 87 d 6 M
Zdzieborski Aleksander 96 sn 7 Prz
ks. Zym Marcin 89 sd 1 R

Zamość.

43) Państwowe gimnazjum męskie im. Hetmana Jana Zamoyskiego hum. p. 8. 12. 458. 0.

Gimnazjum założyły w r. 1916 władze okupacyjne austriackie. W r. 1917 przejęło je Państwo Polskie. Dyrektorem od chwili założenia jest Kazimierz Lewicki.

Dyr. Lewicki Kazimierz 82 cP 17 P Ł
ks. Czekański Kazimierz 91 d 6 R
Englert Bronisław 87 4tu 8 Ł N
Gąsowski Władysław 82 sn 21 M Fi
Josiński Michał 85 d 3 P
Kopciński Edward 80 a mał 8 Ry
Madler Juliusz 94 a 5 M Fi
Magryła Józef 97 sn 5 Gi
Miller Stefan 88 d 8 Prz
Miłoszeńska Jadwiga 84 m 18 H G
Nieć Franciszek 88 a 7 Ł Pf
Pieszko Michał 90 d 6 H G
Rozenówna Rafała 93 3lu 3 H
Szawul Aleksander 83 km 12 S

Szczepańska Felicja 95 Df 2 p.
Szrot Edward ew 78 d inż 11 M Fi
Werner Otto 82 d 16 N
Grebiennikowa Eugenia — — — Pr. (z gimn. żeńsk.)
Madlerowa Stanisława — — — P (z gimn. żeńsk.)
Oszczakiewicz Stanisław — — — M Fi (z gimn. żeńsk.)
Paszkowski Marceli — — — M (z gimn. żeńsk.)
Pawłowska Ludwika — — — Fr. (z gimn. żeńsk.)
k Bryk Stanisław — — — S
k Szammer Izaak m — — — R
l. Porębski Kazimierz 63 DM 23 —
d Pohoška Zofja 88 m cf 3 —
S Korbówna Janina 97 ss 7 —

Zamość.

44) Państwowe gimnazjum żeńskie im. Marii Konopnickiej hum. p. 8. 9. 0. 345.

Gimnazjum powstało w r. 1916 z inicjatywy grona nauczycieli. W r. 1917 gimnazjum objęła Polska Macierz Szkolna. W r. 1919 szkoła została upaństwowiona. Dyrektorem szkoły był od chwili założenia gimnazjum do r. 1922 Kazimierz Lewicki.

Dyr. Madlerowa Wanda 91 a 3 Fi
Badzian Leopold 90 d 4 Ł H
Baleyówna Olga 95 a 3 N
ks. Bytomski Feliks 84 kp § 15 11 R Ł
Gdesz Władysław 80 cf 3 Gi
Grebiennikowa Eugenia 89 krr ss 3 Pr
Kopcińska Kamilla 95 a 4 H P
Korciepiński Kazimierz 87 4lp 9 M
Madlerowa Ludmiła 94 kp § 15 5 P
Malinowska Nadzieja 85 ng 11 Ry S
Malinowski — 78 d 19 Prz
Oszczakiewicz Stanisław 92 d inż 1 Fi M
Paszkowski Marceli 62 d 15 M
Sommerówna Adela 95 Df 1 P
Werner Irena 94 kp § 15 4 H G
Miłoszeńska Jadwiga — — — (z gimn. Hetm. Zamoyskiego)
Nieć Franciszek 88 a 7 Ł Pf (z gimn. Hetm. Zamoyskiego)
Szawul Aleksander — — — S (z gimn. Hetm. Zamoyskiego)
Werner Otto — — — N (z gimn. Hetm. Zamoyskiego)
k Pawłowska Ludwika 89 m 1 Fr
l. Porębski Kazimierz — — — (z gimn. Hetm. Zamoyskiego)
d Górńska - Paschalska Wanda 79 kp 4 —
S Cybulska Jadwiga 98 sn — —

Zamość.

45) **Gimnazjum koedukacyjne**
wł. Gmina żydowska
hum. p. 3. 4. 58. 62. — bez praw gimnazjum
państwowego.

Gimnazjum powstało w r. 1922 z inicjaty-
wy grona obywateli miasta i posiada własny,
na ten cel wybudowany, gmach.

Dyr. **Borenstein Iser** m 87 d inż 8 M
Borensteinowa Matylda m 89 d 8 H P
Gelblarb Jehoszna m 99 — 4 Hb
Mannheim Zygmunt m 96 d inż 1 Fi Ch Prz
Szokerówna Justyna m 95 3 lu 5 P
Chelmiczka Olga ew — ss — Fr
Rozenblattówna Estera m 99 ss 4 Ry K Pr
S Tolengreber Izaak 96 m 1 Gi

Żelechów.

46) **Gimnazjum koedukacyjne**
wł. Koło Polskiej Macierzy Szkolnej w Że-
lechowie
hum. p. 5. 5. 87. 33. — niepełne prawa gi-
mnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Gimnazjum zostało założone w r. 1916.

Dyr. **Opala Władysław** 92 d nż 8 M
Anglik Jan 95 nd 2 lu 9 M
Blachnio Edward 91 2 lu 7 Fi Prz
Domański Bolesław 83 sn ef 3 S
Mikos Władysław 86 a mal 6 Ry
ks. **Latuszek Onulry** 96 sd 1 R
Sikorski Jan 88 nd m 10 P
Skrzyński Eustachy 68 a 38 H G

KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO ŁÓDZKIEGO

Szkół państwowych	9
Prywatnych	82
Razem	91
Męskich	31
Żeńskich	35
Koedukacyjnych	25
Razem	91
Humanistycznych	70
Matem. przyr	20
Neo-humanistycznych	1
Razem	91
Polskich	83
Niemieckich	7
Hebrajskich	1
Razem	91
Klas	628
Oddziałów	804
Uczniów	13.295
Uczenic	12.048
Razem	25.343

Bełchatów.

1) **Gimnazjum koedukacyjne, ul. Kościuszki**
wł. Koło Polskiej Macierzy Szkolnej
hum. p. 8. 6. 87. 53. — nie pełne prawa gim-
nazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Gimnazjum powstało w r. 1916 jako szko-
ła 4-roklasowa, ta zaś uległa w r. 1918 prze-
kształceniu na istniejące obecnie 8-iokl. gi-
mnazjum. W ubiegłym roku szkolnym odbyły
się pierwsze egzaminy maturalne.

Dyr. **Kolakowski Bolesław** 83 d inż 14 M Fi
Chomiczki Albin 86 d 3 H
ks. **Czyżak Jan** 78 d 20 R H

Greńkowski Stanisław 903 m 2 P H
Gretkowski Józef 77 — 7 S
Hellwizanka Anna ew 77 a mal 6 Ry N
Kazański Jan 93 m 5 Ł
Kolakowski Karol 94 ss 6 M Fi G
Koniński Kazimierz 70 m ip 30 P
Mazurkiewiczowa Małgorzata 71 ss 4 Fr H
Rossal Oskar ew 74 sn 26 N
Skarka Marjan 98 sn 3 Prz
L Rodziewicz Włodzimierz — d 5 Hig
S Bykowska-Jaxa Jadwiga 96 ss — —

Błaszki.

2) **Gimnazjum koedukacyjne**
wł. Towarzystwo Błaszkwianka
hum. p. 6. 6. 137. 27. — niepełne prawa gim-
nazjum państwowego.

Szkoła założona w r. 1918.

Dyr. **Jesionowski Zygmunt** 85 d inż 5 M Ch
Ehrenkrantz Zolja 83 nd 5 P
Huzarska Wanda 82 m 16 N Pr
Lesniak Adam 93 2lu 1 Ł H
Maruszewska Anna 97 a mal 1 Ry Pr
Salwiński Jan 89 a 5 Ł Gi
Sieczka Alojzy 93 ss 6 G
ks. **Sikorski Wacław** 95 sd 2 R
Sokołow Włodzimierz p 73 d 3 Prz Fi

Brzeziny.

3) **Gimnazjum koedukacyjne, ul. Kościusz-
kowska, dom gimnazjalny**
wł. Koło Polskiej Macierzy Szkolnej
hum. p. 7. 8. 76. 78.—niepełne prawa gim-
nazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Gimnazjum powstało w r. 1916 z inicja-
tywy Wacława Klossa, a przy oliarnym po-
parciu grona obywateli miejscowych, zrzc-

szonych w tym celu w Koło P. M. Szkolnej. Początkowo uruchomione zostały dwie klasy (I i II), następnie drogą stopniowego rozwoju otwierano klasy wyższe i w b. roku szkolnym jest 7 oraz wstępna. Od r. 1920 szkoła posiada gmach własny. Stanowisko dyrektora zajmowali kolejno pp. Bartosiński, Cetnerski, Leon Orłowski, a obecnie Boczkowski Wacław.

Dyr. **Boczkowski Wacław** 94 a 7 J
Cumtówna Stelania ew 62 nd 23 N Fr
Jeruzalski Edmund 90 d 2 Prz Fi
Jeruzalska Modesta 91 a mal 10 Ry S Pr.
Kozłowski Mieczysław 84 a 5 M
Kozicki Aleksander 83 3lu 16 H
Luczyńska Maria 77 a 26 G
Michelis Leopold ew 77 ng 12 S
Niewierski Jan 95 ss 1 Gi
Stępnowski Czesław 94 2lu 2 P
Tarnowska Helena 99 m 3 Ł H
Stódólkiewiczowa Anna 95 m 1 Pr
L Stódólkiewicz Marceli 58 d 5 Hig
 ks. **Zablocki Józef** 70 sd 2 R
 ks. **Wannagat Wojciech** ew 74 d 18 R

Dąbie. (powiat Kolno).

4) Gimnazjum koedukacyjne
 wł. Magistrat m. Dąbie nad Nerem
 hum. p. 6. 5. (od kl. II do VI) 78. 30 — niepełne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Gimnazjum zostało w r. 1916 założone przez Magistrat miasta Dąbie, który specjalnie w tym celu wybudował gmach, mieszczący 5 sal wykładowych. Na stanowisko dyrektora kolejno byli zapraszani: Klonowski Apollinary, Tatariewicz Władysław i Szumski Teodor, pod kierownictwem którego znajduje się szkoła obecnie.

Dyr. **Szumski Teodor** 51 d 41 Ł
Brzozowski Stanisław 901 2lu 1 Ł H
Garbacki Henryk 96 wf 7 Ry Gi Pr
Golaszewski Tadeusz 93 2lp 6 Prz Fi G
 ks. **Kaczmarczyk Józef** 78 d 3 R
Miller Antoni Adam 97 2lu 2 P
Różakowski Władysław 95 sn 1 N
Wachowicz Feliks 97 3lp 1 M
L Jankiewicz Edmund 55 d — —

Kalisz.

5) Państwowe gimnazjum męskie im. Tadeusza Kościuszki, ul. Kościuszki, Nr. tel. 25
 mat.-przpr. p. 8. 17. 689. 0.

Gimnazjum powstało w r. 1915 z przekształcenia istniejącej od r. 1905 szkoły handlowej typu mat.-przpr. Szkoła ta, założona przez grono miejscowych obywateli, w ciągu

roku szkolnego 1914/15 była nieczynną z powodu zajęcia przez Niemców gmachu szkolnego. W r. 1915/16 staraniem Rady Opiekuńczej szkoły zostały uruchomione 4 klasy typu mat.-przpr., z których w następstwie, drogą szybkiego rozwoju, utworzyło się obecnie istniejące gimnazjum. W r. 1918 szkoła została upaństwowiona, otrzymawszy w r. 1919 miano gimnazjum państwowego im. T. Kościuszki.

Dyr. **Rudnicki Jan** 90 kp 4 Fi Ch
Bański Jan 83 kp 5 Fi M
Cieślak Władysław 87 ip 12 Pr
Dąbrowianka Jadwiga 71 d 11 Fr G
Diesner Oskar ew. 90 ng 11 N
Drüding Helena 69 sn 25 N
Dzierżyński Zygmunt 81 d 6 P H
Jankowski Ryszard 86 kp 4 M
 ks. **Kalinowski Zenon** 85 kp 7 R
Lewicki Tadeusz 71 kp 13 M
Matawowski Feliks 89 ef 10 Gi
Męczyński Jan 91 2lp 7 P
Michalski Mieczysław 87 a 7 II
Nowicki Jan 80 kp 8 P
Ruszkowski Wacław 68 ef 17 Ry
Staniewski Maurycy 82 kp 15 Fi Ch
Tarasin Jan 95 d 1 M
Węgrzyn Wojciech 88 d 1 G
Wojtaszewski Jan 86 kp 3 Ch
Wojtaszewska Eugenia 95 ng 6 Fr
Wyrzykowski Mieczysław 83 a 3 Prz
Wyszomirska Maria 82 d 2 Prz
 k **Buki Abraham** m 73 — 16 R
 k **Szulmiński Aleksander** 62 kp — Ł
 ks. **Wende Edward** ew 74 kp 22 R
I. Kaszutski Bronisław 75 kp 7 —
 d **Lizakówna Irena** 96 d 1 —
 S **Zareki Leon** 52 ss 25

Kalisz.

6) Państwowe gimnazjum żeńskie im. Anny Jagiellonki, ul. Wrocławska 37
 mat.-przpr. p. 7. 9. 0. 324.

Gimnazjum powstałe w r. 1918 posiada charakter rozwojowy, licząc w b. roku szkolnym klas 7 oraz oddziały równoległe kl. II-ej i III-ej.

Dyr. **Bossakówna Zofia** 78 kp 22 H
Awdyska Zeneida ew 87 2lu 1 N
Pochowiczowa Emilia 64 km 10 S
Czerniałowska Halina 97 m 1 II G
Dzierżanowski Wiktor 68 2lu 3 P
Jaszkowski Konrad 89 a — M Fi Ch
 ks. **Kwarciński Wacław** 66 kp § 15 22 R
Kurdwanowska Janina 83 a mal 12 Ry K
Lysek Tomasz 92 m 9 Fi
Matawowska Jadwiga 83 kp § 15 7 Prz G
Musnicka Leokadia 68 nd 15 P M

Prylińska Lucyna 87 krr 15 Pr
k Buki Abraham m 73 — 16 R
k Wende Edward cw 74 kp § 21 R
k Kornilow Katarzyna p. 91 d — Fr
L Hryniewiczówna Helena 80 d — —
d Lizakówna Irena 96 d 1 —
S Żarska Leonja 95 m 8 M

Kalisz.

7) Gimnazjum męskie, ul. Grodzka Nr. 1
wł. Magistrat m. Kalisza
hum. p. 8. 14. 518. 0. — niepełne prawa gimnazjum państwowego.

Gimnazjum powstało w r. 1916. Stanowisko dyrektora od chwili założenia piastuje Stanisław Pacholski.

Dyr. Pacholski Stanisław 84 ng 6 Ł N
Botner Teodor cw — ng 11 M Fi
Brokmanowa Melanja 82 Df 6 H
Darewska Bronisława 75 ng 6 N
Kindlerówna Helena 82 a mal 15 Ry K
Łaba Bronisław 83 sn 13 P H
Luter Stanisław 85 — 10 G H
Nowosielski Stanisław 95 a 5 P
ks. Osadnik Bolesław 75 d 12 R
Pstrokoński Antoni 86 d 6 G
ks. Rokosz Andrzej 93 d 3 P Ł Pf
Tyblewska Marja 99 krr 8 Pr G
Wacowski Wojciech — 2lp 1 Ch Prz
Żarnecki Władysław 85 ng 13 M Fi

Kalisz.

8) Gimnazjum męskie, ul. Kościuszki 17
wł. Związek zawodowy Nauczycieli Polskich Szkół Średnich
hum. p. 4. 4. 49. 0. — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum założono w r. 1922. W b. roku szkolnym czynne są klasy I, II i III; w latach następnych gimnazjum zostanie uzupełnione do pełnych klas 8-miu.

Dyr. Makarewicz Maksymilian cw 77 d 15
Czyżewski Kazimierz 91 3lp 5 M Fi
Drüding Helena cw 69 sn 21 N
Hyla Władysław 94 a 1 M Fi
Kaczyńska Izabela 83 nd 20 Fr P
Karwacka Stefanja 87 cf 8 Pr
Klossowski Włodzimierz 82 d inż 13 H G
Mazurowska Felicja 82 nd 16 M
Snaglewski Lucjan 90 km 9 S
Stawarz-Szczyrzycki Stefan 93 a 5 Ł G
Witówna Aleksandra cw 91 2lu 5 P
Weiglówna Władysława 96 a 5 H
Wilczyński Piotr 72 cf 12 Pr Ry
ks. Walicki Wacław 92 sd 5 R
Żarska Jadwiga 65 nd 12 P
s Jaworska Janina 95 m 3 —

Kalisz.

9) Gimnazjum 8-io kl. męska, Plac Kilińskiego Nr. 3
wł. Tow. Żydowskich Szkół Średnich w Kaliszu
hum. p. 6. 6. 101. 0. — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum powstało w r. 1920. Stanowisko dyrektora piastowali kolejno: Dr. M. Folger, Dr. N. Braun, obecnie p. S. Helling.

Dyr. Helling Samuel m 81 d 10 Ł
Horowiczowa Marja m 97 — 8 P
Kupler Salomon m 83 — 3 S
Landwirt Róża m 87 d 11 H G P Ł
Lichtenbaum Teofil m 98 4lu 4 M Fi
Mayrantz Bronisław m 86 — 5 Ry Pr
Litman Jakób m 92 — 4 Jud
Nürnberg Eljasz m 95 m Prz
Panzer Maksymilian m 94 sn 2 Gi
Silber Baruch m 94 4lu 3 M
Wepryński Eljasz m 81 sn 16 Jud
Wolkowicz Dwid m 95 — 5 Jud
Wolkowicz Dawid m 95 — 5 Jud
Wygodzki Samuel m 91 2lu 8 N
Żupnikówna Ada m 97 Df 3 P

Kalisz.

10) Gimnazjum 8-mio kl. żeńskie, Plac Kilińskiego 3
wł. Tow. Żydowskich Szkół Średnich w Kaliszu
hum. p. 4. 4. 0. 177. — bez praw gimnazjum państwowego.

Kierownictwo i grono nauczycielskie to samo, co w szkole męskiej tegoż towarzystwa.

Kalisz.

11) Gimnazjum żeńskie, ul. Wrocławska 45
wł. Zgromadzenie Najświętszej Rodziny z Nazaretu
hum. p. 7. 9. 0. 272. — niepełne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Gimnazjum założyły w r. 1918 S. S. Zgr. Najśw. Rodz. z Nazaretu. Początkowo uruchomiono 5 kl. zasadniczych, następnie otwierano klasy wyższe i w b. r. szk. jest 7 klas zasadniczych, oraz 2 kl. wstępne. Zaimowany obecnie przez szkołę lokal jest trzecim z rzędu, uprzednio bowiem korzystano z lokali przy ul. Wiejskiej 9 i w klasztorze po-reformackim.

Dyr. Komar Wirginja S 78 nd 16 R
Andylska Zenejda cw 87 2lu 20 N Ry
Dobromilski Józef 92 2lu 2 Fi Ch
Jędrzejewski Bolesław 96 — 1 Ł H Fi
ks. Kręcicki Bolesław 93 sd 7 R

Kokczyńska Janina 90 nd 13 M
Kokczyńska Apolonja 900 m 4 P
Kokowska Laura 95 2lu 5 P Ry
Kielczewska Helena 92 of 3 Prz
Lewicki Tadeusz 71 ng 16 M
Łączkowska Felicja 63 ng 18 P H
Nowak Franciszek 51 d 18 Ł
Ostaszkin von Galberg Włodzimierz 92 d
7 Gi

Reutłówna Helena 83 2 lu 15 P K
Szałnicka Marta 94 of 12 S
Stelaniakowa Eugenja 84 d 3 Fr
Wacowski Wojciech 94 a 1 Prz
Woldańska Józefa 82 nd 7 M G
Wright Elekta S 78 ng 12 A
Wróblewska Bogdana S 99 m 1 Pr
Podgórska Leonja S 76 a 16 R
Zaydel Emilja 83 nd 9 N
L. Hryniewiczówna Emilja 83 nd 9 N
L. Hryniewiczówna Emilja 83 d 13 —
S Krzeczowska Marta S 73 nd 17 Fr

Kalisz.

12) Gimnazjum żeńskie, ul. Kościuszki 17
wł. Związek Zawodowy Naucz. Polskich
Szkoł Średnich
hum. p. 8. 4. 0. 363. — niepełne prawa gimnazjum państwowego.

Gimnazjum założyla w r. 1896 Helena Semadeniowa. Po kilkakrotnej zmianie właścicieli, któremi kolejno były: Wanda Motylewska i Halina Swinarska, w r. 1919 gimnazjum zostało wydzierżawione przez Zw. Z. N. P. S. S., w roku zaś 1920 przez Związek nabyte na własność. Należy zaznaczyć, że w gimnazjum tem połączyły się pensje Kowarskiej i Radolińskiej.

Dyr. Makarewicz Maksymilian ew 77 d
15 Ch

D'André Katarzyna p 88 d 13 Prz
Baraniecki Stefan 86 a — P
Czyżewski Kazimierz 91 3lp 5 M Fi
Handiak Orest 74 ng 25 Ł N G
Hyla Władysław 94 a 1 M Fi
Kaczyńska Izabela 83 nd 20 Fr P
Karwacka Stefania 87 of 8 Pr
Klossowski Włodzimierz 82 d inż 13 G H
Makarewiczowa Janina 86 2lu 13 Fr
Mazurowska Felicja 82 nd 16 M
ks. Marbusalski Stefan 87 sd 7 R
Niemiec Tadeusz 91 a 5 M
Radalińska Halina 73 3lu 27 Ry
Snaglewski Lucjan 90 km 9 S
Stawarz-Szczyrzycki Stefan 93 a 5 Ł Gi
Witówna Aleksandra ew 91 2lu 5 P
Weiglówna Władysława 96 a 5 H
Wilczyński Piotr 72 of 12 Pr Ry
Żarnańska Jadwiga 92 2lu 4 N
Żarska Jadwiga 65 nd 12 P

Zięborak Józef 87 ng 11 N Ł
Buki Abram m 73 of 18 R
ks. Wende Edward ew 74 d 22 R
L. Różnowski Stefan 74 d 15 —
S Jaworska Janina 95 m 3 —

Koluszki.

13) Gimnazjum koedukacyjne im. Henryka Sienkiewicza
hum. p. 5. 6. 103. 69. — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum o charakterze rozwojowym powstało w r. 1921 z przekształcenia istniejącej od r. 1917 szkoły 4-roklasowej im. H. Sienkiewicza, zatrzymując stare miano; między się w gmachu własnym.

Dyr. Dąbrowski Józef 56 d 18 Ł
Brzeski Henryk 99 2lu 3 M
Dulęba Leopold 900 3lu 1 Prz
Komoda Roman 900 2lu 2 II
Krzykowski Edmond 97 2lu 1 Ry Gi
Łalkiewiczowa Zolja 84 m 5 P
Pietrusiewicz Stanisław 97 2 lu 2 P
Doryn Andrzej 80 km 4 S
ks. Dembicki Leon 900 sd — R

Koło.

14) Gimnazjum męskie
wł. Tow. Przyjaciół oświaty Ziemi Kaliskiej
mat.-przyr. p. 8. 8. 201. 0. — niepełne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Gimnazjum powstało z przekształcenia istniejącej od lat kilkunastu 4-rokl. szkoły handlowej. Gmach szkolny jest darem barona Kreutza. Stanowisko dyrektora piastowali kolejno pp. Kwaciebrodzi, Juliusz Kosiński i obecnie Józef Rachwał

Dyr. Rachwał Józef 91 kp 5 P
Dorywański Kazimierz 93 3lu 8 Prz
Felerberg Leon m 95 3lu 3 Fi M
Górnikiewicz Mirosław 92 d 3 G
Habel Lucjan 92 a 4 II
Klimaszewski Władysław 83 a 2 M
Kozłowska Wanda 96 2lu 7 P
ks. Kasprzak Bogumił 95 sd 4 R
Mytykowski Henryk 89 d 13 Ry K Pr
Nida Stanisław 99 2lu 1 N
Zółcińska Ludwika 70 nd ss 18 Fr
I. Jankowski Walenty 86 — — —
S Grodzka Stanisława 900 ss 6 — —

Koło.

15) Gimnazjum koedukacyjne
wł. Żydowski Związek Szkolny
mat.-przyr. p. 6. 6. 77. 64 — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum założyło grono obywateli w r. 1918. W roku następnym gimnazjum przy-

jęło typ mat.-przyr. Stanowisko dyrektora piastowali kolejno: Michal Suryc, Adam Wolmau, Dr. Zygmunta Vogelfänger i obecnie Dr. Mateusz Frenkiel.

Dyr. Frenkel Mateusz m 90 Df 8 Fi Ch
Barduch Artur m 99 4lu 3 Fi Ch M
Drzewiecki Jan 82 a mal 5 Ry Pr
Fuks Chiel m 92 — 11 llb
Goldwaser Julja m 92 d 8 Prz G
Holcapfel Norbert m 95 d 4 H G
Lieblich Stefania m 94 d 8 Fr Hb
Markheim Celina m 94 a 1 P
Taubenlliegel Abraham m 92 — 7 R
L Białostckim — — —
S Lewin Zenia m 900 — — —

Koto.

16) Gimnazjum żeńskie, ul. Aleja Sienkiewicza
wł. W. Rokossowska
mat.-przyr. p. 6. 6. 0. 135. — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum istnieje od r. 1881, przyczem na stanowisku kierowniczkim od lat 12 pozostaje obecna prełożona.

Dyr. Rokossowska W — — —
Czerniejewski R. 95 m 9 C Prz
Dorywski Kazimierz 93 3lu 8 Ch
Drzewiecki Jan 82 a mal 4 Ry
Fleker Wilhelm ew 96 d 3 M
ks. Kasprzak Bogumil 95 sd 4 R
Sokolowa Al. 88 m 4 N
Srokowska Kamilla 88 m — Fr H
Szczęsńska L. 88 2lu 5 P II

Konin.

17) Gimnazjum męskie, Rynek Główny 8
wł. Rada Opiekuńcza Polskich Szkół Średn.
w Koninie
hum. p. 8. 8. 242. 0. — niepełne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Gimnazjum powstało w r. 1862, jako rządowe gimn. rosyjskie. W r. 1866 Walenty Modrzejewski ofiarował do użytku szkolnego gmach, przyczem z chwila, gdy rządowe gimn. w r. 1870 zostało zamknięte, na jego miejsce powstała szkoła polska, walcząca do r. 1905 o swój byt z nietolerancją zaborców. Od r. 1906 szkoła została przelaszona na 7-iodkl. szkołę handlową z 14z. wykładowym polskim. W r. 1918 działalność szkoły, nieczynnej podczas lat wojny, wznowił ks. kan. Włodzimierz Jasński, następnie zaś dzięki zabiegom ks. kan. Stanisława Szabelskiego szkoła w r. 1919 przekształciła się w gimnazjum humanistyczne.

Dyr. ks. Szabelski Stanisław 73 sd 21 —
Birkenmayer Wincenty 99 a 1 P H
Feret Jan 85 a 1 M Fi Ch
Fert Włodzimierz 98 3lu 1 P H
Honowska Marja 80 a mal 4 Ry
Kosiński Juljusz 54 a wł 19 Gi G
Lozicki Władysław 91 2lp 2 Ł
Łnkaszewicz Dominik 87 2lu 2 Prz
ks. Piwnicki Stelan 88 a 5 R P I
Kopyto Antoni 92 2lu 2 N
Ślósarski Leopold 90 2lu 5 M
Stankiewicz Kazimierz 95 2lu 2 Prz
Wiprzycki Kazimierz 94 2lu 2 Fr
L Kabata Tomasz 79 d 8 —

Konin

18) Gimnazjum koedukacyjne, ul. Wodna
wł. Rada Opiekuńcza Tow. żydowskiej szkoły średniej
hum. p. 8. 8. 73. 78 — niepełne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Gimnazjum o charakterze rozwojowym założono w r. 1917. Początkowo liczyło ono kl. 4 oraz kl. wstępną, jednakże już w r. 1921 objęło pełnych klas 8. W następnym roku szkolnym gimnazjum przeniesione zostało do specjalnie w tym celu wybudowanego gmachu szkolnego. Stanowisko dyrektora piastowali kolejno: Głogowski, Dr. Feuer i obecnie Dr. Infeld.

Dyr. Infeld Leopold m 98 Df 5 Fi
Anisfeld Rafał m 96 a 3 II
Braunstein Izaak m 92 DP 1 Ł
Besserowa Ewelina m 92 d 8 Prz G
Eisenówna Ewa m 900 km 1 Gi
Ehrlich Jozna m 99 Df 1 H N
Friedman Filip m 901 2lu 1 Hb
Fizsler Regina m 92 3lu 4 P
Inleldowa Fanny m 98 a 4 M
Kruszówna Lola m 99 3lu 3 P H
Ohrenstein Szymon m 98 a 1 M
Stein Symson m 97 3lu 2 Hb Ry
L Karpon J. — — —
S Condorf Herman m 99 m — —

Konin

19) Gimnazjum żeńskie, ul. Kolska 4
wł. Rada Opiekuńcza Polskich Szkół Średnich w Koninie
hum. p. 7. 7. 0. 180. — niepełne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Gimnazjum powstało w r. 1920 Początkowo mieściło się w gmachu gimn. męskiego, następnie w r. 1922 uzyskano gmach zajmowany poprzednio przez szpital Czerw. Krzyża i wojsko. Stanowisko dyrektora piastował Ślósarski, a obecnie Janina Pieniążkówna.

Dyr. Pieniążkowa Janina 78 d 21 P
 Bocheńska Jadwiga 99 2lu 4 P II Ł
 Esze Stefanja ew 76 m nd 26 N
 Klonowska Marja 79 a mal 4 Ry
 Łukaszewiczowa Bizet M 79 m 20 Fr
 Łukaszewicz Dominik 87 2lu 2 Prz
 ks. Malicki Jan 90 2lu 4 R
 Onichimowska Zofja 92 ng 3 S Pr
 Pęcherska Aleksandra 92 nd 4 M
 Stankiewicz Kazimierz 96 d 1 G Prz
 Tracz Józef 99 3lu 1 II P
 Turek Edward 90 a 3 M Fi
 S Bednarczykówna Wiktorja 903 ss el 1 Gi

Lask

20) Powiatowe gimnazjum koedukacyjne,
 ul. Piotrowska 32
 wl. Wydział Powiatowy Sejmiku Łaskiego
 hum. p. 8. 8. 142, 71 — niepełne prawa gi-
 mnazjum państwowego.

Gimnazjum założyla w r. 1916 Rada Miejska, w r. 1920 zostało przejęte przez Wydział Powiatowy Sejmiku. Stanowisko dyrektora piastowali Roman Raciecki, Aleksander Pawłowski, a od r. 1922 Jan Porębski.

Dyr. Porębski Jan 85 d 12 Ł
 Furgalski Marjan 88 m 13 N Prz
 Grobelny Stanisław 91 3lu 1 M Fi
 Koczocik Bronisława 92 sn el 9 Ry
 Korta Józef 902 m wf 1 Gi
 Kosiński Jan 88 sn 13 M Fi
 Kraszyński Józef 62 m ng 21 H Prz
 Osuchowski Henryk 78 m ng 21 P Ł
 Reasberk Kazimierz 98 2lu 2 P Prz
 Staszko Adam 93 4lu 2 Ł P
 ks. Biskupski Stefan 95 d 1 R
 Kern Bolesław 92 sn 3 S
 L Bał Tadysz 88 d — —

Łęczycza

21) Wyższa szkoła realna, ul. Sienkiewicza 31
 wl. Koło Okręgowe Polskiej Macierzy Szkolnej
 mat.-przry. p. 8. 8. 255, 0 — niepełne prawa
 gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Gimnazjum powstało w r. 1906 jako 4-kl. szkoła humanistyczna. Założycielami byli obywatele miasta zorganizowani w „Komitet Szkolny”. W r. 1907 oddano pieczęć nad szkołą Polskiej Macierzy Szkolnej, a po zamknięciu tejże przez władze, ponownie faktycznym właścicielem stał się Komitet Szkolny. W r. 1908 szkoła została przekształcona na mat.-przry. i typ ten zachowała do chwili obecnej. Od r. 1917 do r. 1921 kolejno otwierano klasy wyższe, tak iż w r. 1922 odbyły się pierwsze egzaminy maturalne.

Dyr. Ratajewski Włodzimierz 72 d 17 H
 Alichniewicz Józef 63 d 34 M Fi
 Hermes Leon 86 a mal 1 Ry
 Romanowska Leokadja 93 a 3 N
 Szafranski Jerzy 900 m 2 M G
 Zajlich Stanisław 93 4lu 6 P Ł
 Zwołański Stanisław 96 d 2 Prz S
 ks. Żukowski Bolesław 85 sd 9 Ry
 Aleksandrak Józef 75 — — S
 Nowalsetti Eugenjusz 96 el — Gi
 Obręcki Franciszek 73 d inż 3 Ch
 Sokołowski Stanisław 88 d 2 P
 L Żółtowski Stanisław 78 d

Łęczycza

22) Gimnazjum żeńskie, ul. Aleja 3 Maja
 wl. Magistrat m. Łęczycza
 hum. p. 8. 8. 0, 201 — niepełne prawa gi-
 mnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Gimnazjum istniało od r. 1860 jako prywatna pensja żeńska; ostatnia właścicielka tejże, p. Olszewska, w r. 1916 przekazała opiekę nad zakładem Magistratowi, który stopniowo przekształcił szkołę na 8-iokl. gimnazjum. Na stanowisku kierowniczką pozostała od r. 1918 Helena Salska.

Dyr. Salska Helena 89 a 14 H
 Chrempiąska Janina 98 m el 7 Prz Pr Gi K
 Grabiszewski Stanisław 82 el 2 Ry
 Hermanowa Paulina m 95 m 95 m 10 R
 Lidke Rudolf ew 82 sn 21 R
 Lubodziecka Emilja 98 a 2 N
 Kamieńska Marja 80 ss 5 P Fr H
 Kruczek Sylwin 89 3lu 5 Fi Ch M
 Kruczkowa Leonarda 94 ss 5 P
 Krynicki Baltazar 88 11 M
 Olszewska Sabina 82 2lu 15 Fr
 Wielgosz Wojciech 98 3lu 3 P Ł
 ks. Żukowski Bolesław 85 sd 9 R
 Żegocka Janina 93 ss 12 Gi
 Schultz Matylda 63 ss 5 --
 L. Żółtowski Stanisław 78 d 3 --
 d Kuszner Mojżesz 77 el 3 --
 S Hajniczowa Janina 99 ss 1 --

Łódź

23) Państwowe gimnazjum im. Mikołaja Kopernika, ul. Nowocegielna 9, Nr. tel. 3-34
 hum. p. 8. 11. 380, 0.

Gimnazjum założyło w r. 1905 Tow. „Uczelnia”. Gmach do użytku szkolnego ofiarowali małżonkowie Edward i Helena Heimanowic, którzy z chwilą upaństwowienia gmach aktem hipotecznym przekazali w sterstwo W. K i O. P. Na cele gimnazjum upaństwowionego w r. 1919 stoi dyrektor Jan Czeczaskiewicz.

Dyr. Czeraszkiwicz Jan 67 d 21 G Ł
Rzuchowski-Dunia Stanisław 78 eGCh 14

Prz
Gieldzińska Helena 73 m 17 N
Janoch Herman 71 d 32 Fr
Lickindorf Jan 76 d 13 M
Nideman Juljan 84 a 2 Fi Ch
Sruowiecki Aleksander 65 sn 32 Gi
Ekkert Oskar cw 86 d 11 M
Kamiński Zygmunt 94 d 6 P 11
Malczewska Zofja 74 m nd 12 Fr H P
ks. Nadalski Witold 89 d 7 R
Nowobilski Jan 81 eLGr 16 Ł
Orłowski Wiktor 87 ef 12 Ry Pr K
Szczepański Zygmunt 81 km 12 Ś
Gersdorfowa Stanisława 89 nd 6 P
k Kowalczyk Ludwik 87 sn 14 G H
L Siwiński Bolesław 86 d 7 Hig
d Witkowska Janina 88 d 4 —
S Bem Witold 83 ss 4 —

Lódź

24) Państwowe gimnazjum im. Emilji Szcza-
nieckiej, ul. Pomorska 16
hum. p. 6, 10, 0, 362,

Gimnazjum założono w r. 1920. Na stano-
wisku dyrektora pozostawali kolejno Ja-
nina Pryszewicz, Tadeusz Czapczyński i ob-
ecnie Ludwik Wichler. W r. 1921 odbyła się
uroczystość nadania gimnazjum miana Emilji
Szczenieckiej.

Dyr. Wichler Ludwik 86 d 11 H G
Andrzejska Antonina 92 d Sorb 8 Fr
ks. Biłski Wiktor 70 d 19 R
Eysmoutłówna Zofja 70 2lu 21 P
Grabowska Zofja 80 3lu 14 M
Jaworska Stelania 82 ng 12 P
Kowalczyk Józef 77 d 19 Ł
Piotrowicz Stanisław 83 2lu 7 M Ł
Powiadowski Wincenty 70 km 23 Ś
Romanowski Leon 91 ip 6 11 G Gi
Rudzka Stanisława 69 a mal 16 Ry K
Smoleńska Stanisława 73 2lu 20 Prz
Zarzecka Anna 82 d 15 Fi Ch G
Wicherowa Józefa 92 m 5 Pr Gi
k Kartowska Aleksandra 72 2lu 1 Fr
L Widemnowa Marja 79 DM 4 —
d Mecweldowska Zofja 97 d 1 —
S Kuhnowa Marja 85 ss 4 —

Lódź

25) Męskie gimnazjum miejskie im. Józefa
Piłsudskiego, ul. Sienkiewicza 44
wl. Magistrat m. Łodzi
mat.-prz. p. 6 (od II — VIII) 11. 382, 0. —
ok. — pełne prawa gimnazjum państwowego.

Gimnazjum powstało w r. 1916, jako 4-kl.
szkoła miejska, przekształcona w r. 1919 na
8-iokl. gimnazjum. W latach 1920—21 unie-

ruchomiono kl. 1-a i 2-a. Dyrektorem szkoły
od chwili jej powstania jest Leon Starkie-
wicz.

Dyr. Starkiewicz Leon 81 d 17 Prz
Gastmanowa Janina 78 ss 18 P
Hajkowski Zygmunt 89 a 8 P H
Kamenc Waldemar cw 95 2lu 8 Prz
Kłozówna Elżbieta 77 m 27 N
Kosińska Wanda 89 m 15 P
Krakowski Wacław 87 ss 18 M
Lorentz Zygmunt cw 94 2lu 9 H
Łaboda Józef 87 ef 6 Gi
Radwański Jan 84 2lp 18 Ry M Fi
Radwański Ryszard 75 a mal 15 M Ry
Wyszacki Henryk 92 m 7 G M
Cywusz Józef m 94 2lp 6 M
Kamiński Adam 80 d 4 Fi
Kopciński Stelan 78 d 11 Pf
ks. Kuczyński Antoni 84 sd 16 R
Kulgawski Stanisław 89 d 10 Prz
Peyszerowa Helena cw 76 m 9 Fr
Pędzimąż Aleksander 89 km 7 Ś
Szpira Mendel m 63 — 32 R
Wyszacka Marja 82 m 23 H
L Handelsman Bronisław m 59 d 32 —
S Starkiewicz Antoni 48 sn 53 —

Lódź

26) Progimnazjum męskie, ul. Zawadzka 9
wl. Krygier Edmund
hum. p. 4, 4, 108, 0. — bez praw gimnazjum
państwowego.

Gimnazjum założył w r. 1915 Edmund
Krygier i nadał swej szkole miano Bolesła-
wa Prusa. Przez rok szkolny 1917/18 szkoła
pozostawała nieczynną, w r. 1918 została po-
nownie otwartą.

Dyr. Krygier Edmund cw 85 m sn nd 20 M
Andersówna Elza cw 98 ss 7 N
Ginsburg Dawid m 94 d 9 M
Golasiński Kazimierz 95 ss 4 Ś
Krygier Adolf cw 76 sn 29 P M
Selm Witold 96 a 1 Prz
ks. Świętliński Kazimierz 86 sd 8 R
Szczech Karol 96 a 2 11
Zgliczyński Stanisław 98 d 2 P Ł

Lódź

27) Gimnazjum męskie, ul. Ogrodowa 26
wl. Tomaszewski Kazimierz
hum. p. 8, 11, 430, 0 — niepełne prawa gi-
mnazjum państwowego.

Gimnazjum powstało w r. 1918 na miej-
sce 4-rokl. szkoły p. Radwańskiego. Stano-
wisko dyrektora piastował do r. 1922/23
obecny właściciel, a następnie Ignacy Ro-
liński.

Dyr. Roliński Ignacy 85 d 4 M
 Bock Lechosław 95 2lp 6 G Fi
 Bromirski Rajmund 87 d 5 M
 Brycki Mieczysław 93 d 2 H
 Gundlach Marja ew 86 3lu 16 N
 Jawor Ludwik 901 sn wf 1 Gi
 Kaczkowski Stanisław 80 3lu 16 P
 Kronenberg Stanisław ew 84 d 9 Ł
 Lorencówna Elza ew 94 2lu 4 N
 Koszyk Kazimierz 84 a 18 Ł
 Radwański Jan 94 sn 9 P
 Rolińska Antonina 87 nd 4 H
 Rutkowski Marjan 95 d 1 H
 Sokół Ksawery 89 km 14 S
 Sprusiak Marcei 80 a mal 17 Ry
 Tomaszewska Joanna 78 2lu 27 P
 Tomaszewski Kazimierz 76 nd 2lu 27 M
 ks. Wawrzynowicz Stanisław 80 sd 18 R
 Wierzbicki Stanisław 89 d 6 Prz
 Jokieli Kazimierz 74 d 5 Hig

Lódź

28) Wyższa szkoła realna, ul. Dzielna 58,
 Nr. tel. 15-30
 wł. Łódzkie Stow. Popierania Średniego
 Wykształcenia Handlowego
 mat. prz. p. 8. 9. 376. 0. — pełne prawa
 gimnazjum państwowego

Gimnazjum w r. 1910 uruchomiło grono
 osób, zorganizowane w Stow. Popier. Śr.
 Wyksz. Handlowego, powołując na kierow-
 nika p. Edwarda Falsza. Początkowo była
 to 7-tykl. szkoła handlowa z jęz. wykł. ro-
 syjskim. W pierwszych latach wojny Euro-
 pejskiej szkoła pozostawała nieczynną, a na-
 stępnie nauczyciele zorganizowali ponownie
 normalną szkołę, której okupanci narzucili
 jęz. nauczania niemiecki. W r. 1917 wprowa-
 dzono jęz. wykł. polski, a w r. 1918 prze-
 kształcono szkołę na 8-tykl. gimnazjum typu
 mat.-przyr. Stanowisko dyrektora piastował
 Edward Hauptman, a od r. 1918 Konstanty
 Wiśniewski.

Dyr. Wiśniewski Konstanty 82 d 12 M
 Boliński Bolesław 98 a 4 P G
 Charuba Aleksander 89 km 6 S
 Fiedorowicz Stanisław 75 d 23 M
 Hardtówna Wanda ew 89 a 15 N
 Kolodyńska Olga 97 a 1 Prz
 Pawłowski Aleksander 69 a 30 P H
 Stiller Herman ew 43 d 36 R
 Sumper Antoni 82 sn 22 Pr
 Świętosławski Władysław 62 d 19 Fi Ch
 Wiśniewska Mieczysława 87 nd 18 H
 Leman Jerzy 73 cf 21 Ry
 Łuba Kazimierz 88 wf 16 G;
 Morgenstern Knszel m 59 cf 44 R
 ks. Wyszynski Bolesław 88 sd 3 R

Żukowski Piotr 82 d 19 H
 L. Goldenberg Arkadiusz ew 70 d 16 Hig
 S Gross Daniel ew 59 — — —

Lódź

29) Gimnazjum męskie im. ks. Ignacego
 Skorupki, ul. ks. Skorupki 13, Nr. tel. 2-98
 wł. Towarzystwo „Oświata” w Łodzi
 hum. p. 8. 9. 311. 0. — pełne prawa gimna-
 zjum państwowego

Gimnazjum powstało w r. 1904. W r. 1915
 zostało przekształcone na szkołę polską
 i przejęte w r. 1919 przez specjalnie w tym
 celu zorganizowane Tow. „Oświata”, którego
 pierwszym prezesem był ks. Ignacy Skorup-
 ka. W r. 1920 po śmierci ks. Skorupki szko-
 ła przyjęła miano poległego bohatera. Sta-
 nowisko dyrektora obejmowali kolejno: Sta-
 nisław Brzozowski, Stefan Bagieński i obec-
 nie Wacław Davison.

Dyr. Davison Wacław ew 84 d 14 Fi
 Belmonte Edward 68 d 12 Fr
 Chrobakowa Zofia 96 m 6 P
 Cieślukowski Wacław p 87 d 12 Ł
 Dorosz Władysław 86 d 11 P
 Greyber Tadeusz 87 a 4 Prz G
 Jankowski Ludwik 69 a mal 8 Ry
 Kappes Aleksander 93 a 6 II
 Korngold Michał 87 d 3 M
 Wasik Franciszek 83 ss 7 Gi
 Wehrman Benjamin ew 92 ng 8 N
 Zawadzka Jadwiga 99 ss 5 Prz G
 ks. Gross Aleksander ew 95 d 1 R
 Karbowiakówna Anna 80 cf 6 Pr
 Kunitzer Emil ew 78 ng 26 N
 ks. Rabiński Stanisław 88 sd 7 R
 Szpira Mendel m 63 nd 32 R
 Wirski-Magier Bolesław 89 km 11 S
 ks. Zaunar Ludwik ew 97 d 2 R
 L. Olszewski Leon 87 d 10 —
 d Granasowa Bronisława m 81 d 1
 S Hermelinowa Róża ew 76 ss 6 —

Lódź

30) Społeczne Polskie Gimnazjum męskie,
 ul. Sienkiewicza 11
 wł. Tow. Społecznego Polskiego Gimnazjum
 męskiego w Łodzi
 hum. p. 4. 9. (4 zasadn., 3 wstępne i 2 równol.)
 302. 0. — bez praw gimnazjum państwowego

Gimnazjum, którego założycielem był Kom-
 itet Organizacyjny w osobach Dr. Grund-
 lacha, Ameisena, Stefani Leybergowej, Sta-
 nisława Loba, Dr. Antoniego Tomaszewskie-
 go i R. Izdebskiego, uruchomione zostało w
 r. 1921, obecne zaś miano otrzymało w r.
 1922. Gimnazjum posiada charakter rozwo-

lowy. Stanowisko dyrektora od chwili założenia piastuje p. Bertl Ameisen.

Dyr. Ameisen Bertl m 83 eN 18 P
Aletowa Stanisława 91 m 12 P Ry
Dudek Franciszek 93 a 2 Prz
Hiller Karol 91 a mal 1 Ry Pr
Kaulman Hugo 79 a 17 P Ł
Kaulmanówna Wanda 96 Df 2 —
Kędrzyna Felicja 94 m 8 P
Loba Stanisław 89 ss 17 Gi
Moskiewiczówna Gustawa 92 m 7 M
Bielawski Antoni 81 sn ef 22 K
Chudy Jezajasz m 73 nd 24 R
Grossowa Anna ew 87 nd 19 N
ks. Klimaszewski Antoni 75 d 23 R
Kruczkowski Franciszek 72 d 32 H
Pędzimaż Aleksander 89 km 7 Ś
Raś Jan 84 a 16 M G
Żarnańska Anna 82 a 16 G
L Kon Bolesław m 81 DM 5 —
S Izdebski Roman 91 — 1 —

Lódź

31) Gimnazjum męskie, nl. Boczna 5, Nr. tel. 21-56
wł. Zimowski Aleksy
hum. p. 8. 10. 367. 0. — niepełne prawa gimnazjum państwowego.

Gimnazjum założył w r. 1909 Aleksy Zimowski. Początkowo liczyło ono kl. jedną, następnie dwie. Przewyciężywszy nader trudne warunki, jakie wytworzyła okupacja niemiecka, szkoła, pomyślnie rozwijając się, osiągnęła w r. 1921 normalnych kl. 8. Stanowisko dyrektora piastował do roku bieżącego właściciel p. Zimowski, a obecnie p. Stanisław Przeździecki.

Dyr. Przeździecki Stanisław 87 d inż 9 —
Balcewiczówna Stanisława 95 3lu 6 Fr
Cieśliński Roman 93 sn 11 H Pi
Górska Zofja 85 m 18 P G
ks. Gross Aleksander ew 95 d 1 R
Herski Jan 97 ss 6 R
Horbacki Władysław — 3lu 5 Fi
Horbacki Antoni 86 d 1 Prz
Kamińska Wacława 98 ss 6 P H
Kamiński Zygmunt 94 3lu 6 H
Malczewska Zofja 74 m nd 12 P H Fr
Magier-Wirski Bolesław 89 km 10 Ś
ks. Nosierowski Kajetan 89 sd 9 R
Paszkowski Włodzimierz 95 a mal 5 Ry K
Pawłowski Władysław 86 — 17 —
Polcoch Karol ew 94 2lp 6 M
Sokolowski Marjan 81 d 12 P Ł
Weilówna Halina ew 89 m 19 N
Widomski Adam 96 4lu 1 li
Zaborowski Józef 76 d 11 Ł

Zimowski Aleksy 84 m 17 M (właściciel)
Zabicki Zygmunt 96 a mal 6 Ry
S Fastnachtowa Wanda 97 ss 1 P

Lódź

32) Wyższa szkoła realna męska z wydziałem handlowym, ul. Dzielna 68, Nr. tel. 15-31
wł. Urząd Starszych Zgromadzenia Kupców m. Łodzi
mat.-prz. p. 8. 18. 568. 0. — pełne prawa gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało otwarte w r. 1898 przez Urząd Starszych Zgr. Kupców. Początkowo była to 7-iokl. szkoła handlowa, przyczem od roku 1906 językiem nauczania jest jęz. polski. W r. 1916 szkoła została przekształcona na 8-iokl., wpraw zaś w r. 1911 przeniesiona do własnego gmachu szkolnego. Podział na typ handl., ewent. matem.-przyr. następuje od kl. siódmej, jednakowoż abiturjenci zarówno jednego oddziału jak i drugiego, po zdaniu egzaminów maturalnych mają prawo wstępu na wyższe uczelnie. Środki finansowe szkoła czerpie nie tylko z wpisów szkolnych, lecz również z opłat przymusowych, uchwalonych przez kupiectwo i pobieranych od świadectw giełdowych, przyczem Komitet Starszych Zgromadz. Kupców wybiera z pośród swych członków Radę Opiekunczą, będącą stałym łącznikiem między szkołą a starszym społeczeństwem i rozporządzającą funduszami szkolnemi.

Dyr. Idźkowski Antoni 84 d 14 N
Dobrzyniecka Helena 94 d 5 P H
Dzieniakowski Wacław 90 d inż 3 Ch M
Ferens Adam 88 d 9 H
Gorczykowski Piotr 90 a 8 P Pi
Gorczykowski Paweł 90 ef 5 Gi
Jurczyński Juljusz 89 a 9 G
Kaczanowski Jan 79 d 15 Prz
Kujawski Wacław 79 nd 20 Ry Pr
Krajewski Lucjan 89 d inż 1 Fi
Manheimerówna Paulina ew 66 ss 9 Fr
Noler Adolf ew 90 d 10 M
Rutkowski Zygmunt 88 d 5 M
ks. Sienicki Bronisław 73 sd 18 R
Świątkowski Wacław 69 nd 33 K G
Sawicki Bolesław 86 d 6 M
Schöler Arnold ew 96 2lu 5 N
Szpiro Mendel m 63 sd 32 R
Wolanowska Augustyna 66 nd 38 P H
Adamczyk Franciszek 75 km 14 Ś
Gorzelniański Wincenty 71 km 22 S
Garliński Tadeusz 99 d 1 Pw
Karnicka Jadwiga 84 d 18 Fr
Kaczanowska Aniela 90 ss 5 Prz
Kułamowicz Ignacy 79 d 14 Ek Sk
Leman Jerzy 73 a mal 22 Ry

ks. Schmidt Leopold ew 72 d 5 R
Schnelkówna Melida ew 63 nd 34 N
Skrutkowska Zofia 78 m 25 Fr
Serednicki Józef 94 a 2 H
Wroński Włodzimierz 92 d 5 kg kh
L Sadkowski Henryk 72 d 27 —
S Płocharczyk Władysław 89 ss 3 —

Lódź

33) Gimnazjum męskie, ul. Dzielna 59
wł. Brann Bogumił
hum. p. 8. 13. 524. 0. — niepełne prawa gi-
mnazjum państwowego.

Gimnazjum założone w r. 1912, mieści się
we własnym lokalu.

Dyr. Braun Bogumił ew 60 ng 43 G
Buse Alfred ew 85 d 4 Ł
Grabczak Jan 90 a mal 4 Ry
Grodzińczyk Falk m 71 sn 27 R
ks. Gogolewski Józef 67 sd 32 R
Jaworska Stefania 82 m ng 12 P
Judelewicz Borys m 90 d 8 Prz
Keppe Zenon ew 89 a 8 H Ł
Keppowa Stefania ew 90 3lu 15 N
Kozłowski Józef 92 2lu 6 P
ks. Krompin Adolf ew 64 d 32 R
Liebich Anna ew 87 3lu 17 N
Laziński Stanisław 75 nd sn 38 P H
Mergel Marja 75 2lu 19 Fr
Sidorenko Joachim 85 d inż sn 11 M Fi
Wittenberg Fryderyk ew 87 ip 18 M G
Wittenberg Edward ew 83 sn nd 19 S Gi
Wiśniewski Stanisław 92 3lu 5 M Fi
Wrzask Jakób 80 a 18 Ł
Zajączkowski Tadeusz 90 a 5 M
Zajączkowski Zdzisław 81 d inż 18
Zielińska Jadwiga 78 m nd 5 P
Braun Alfred ew 85 d 1 Ł
Kern Ludwik 87 a 9 Pf
Walikowski Teodor p sd 5 R
Rutkowski Marjan 95 a — H
L Rieger Henryk ew 83 d 12 —

Lódź

34) Gimnazjum męskie, ul. Piotrkowska 18
wł. Szakin Lejba
hum. p. i kb. 8. 10. 200. 0. — bez praw gi-
mnazjum państwowego.

Gimnazjum istniało od roku 1902 jako
szkoła 4-rokl., przekształcona następnie na
istniejące obecnie 8-iokl. gimnazjum.

Dyr. Zylberszyc Abram m 86 ng 9 Ł
Alenberg Szejna m 76 ef 20 Jud
Fleschner Klemens m 82 a 12 Prz N

Finkelstein Samuel m 89 a mal 5 Ry
Fuks Eleazar m 97 a 2 Ł
Grądowski Jankiel m 62 ef 16 R
Grynberg Maksymilian m 84 ng 10 P
Posner Zenon m 97 a 3 P H
Szakin Lejba m 70 nd 15 N Hb
Szakin Fryda m 902 m 3 P
Szwarcwasser Henryk m 84 d inż 2 M Fi
Szenberg Motel m 77 ef m 17 Gi
Wajcman Zofia m 95 d 4 H
Strykowska Marja m 89 d 14 M
Strykowska Estera m 87 ef 5 Pr
Lewkowicz Jakób m 86 sn 20 S
Pęczkowski Eligjusz m 97 m 2 M
Wajnart Mojżesz m 87 ef 5 R
L Steinberg Jakób m 82 d 1 —

Lódź

35) Gimnazjum męskie, ul. Pomorska 48 50
wł. Tow. Szerzenia oświaty i wiedzy tech-
nicznej wśród żydów
mat. prz. p. 8. 10. 360. 0. — niepełne prawa
gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone w r. 1890
jako szkoła powszechna, specjalnie uwzględ-
niająca praktyczne zajęcia techniczne. W
tym stanie szkoła przetrwała do r. 1907, w
którym to czasie podzieloną została na dwie
szkoły odrębnych typów: szkołę 6-ciokl. wy-
działową i szkołę rzemieślniczą. Szkoła wy-
działowa w r. 1919 została przekształcona
na gimnazjum 8-iokl. typu mat.-przyr. i jako
taka istnieje obecnie. Fundatorami gmachu
szkolnego byli Zygmunt i Berta małżeństwo
Jarocińscy.

Dyr. Szwajcer Abraham m 66 sn 40 —
Birenczajc Henryk m 97 a 5 H
Bukiet Ela b 92 d 3 Fr
Gacki Władysław 82 a 13 P Pf
Jabłonkova Wanda m 83 m 8 P H
Lipszycówna Marja m 95 ip 8 P
Morejnis Szaja m 92 2lu 8 N
Nowak Paulina m 94 d 6 Prz
Obermajerowa Lina m 92 d 12 Prz
Sanina Adam m 90 3lp 4 M Fi Ch
Sanina Natalja m 93 m 5 G
Szenberg Dorota m 89 m 8 P
Szwajcer Maurycy m 88 d 5 M Fi Ch
Szwajcer Stanisław m 72 a mal 13 Ry K
Darguzański Maurycy m 72 km 29 S
Gec Abraham m 64 sn 35 Jud
Hengetraub Mordko m 91 — 8 Jud
Namiot Zelig m 70 — 6 Jud
Szenberg Motel m 77 m 20 Gi
Strykowska-Pomeranc Olga m — — 18 Pr
L Tenenbaum A. m — — — —
S Szwajcer Cecylja m 900 ss — —

Lódź

36) I Gimnazjum męskie, ul. Magistracka 7a
wł. Tow. Żydowskich Szkół Średnich w Łodzi
hum. p. i hb. 8. 11. 383. 0. — niepełne prawa
gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone w r. 1912
dzięki inicjatywie D-ra Markusa Braudego.
Pierwszym dyrektorem został Mojżesz Cuz-
mer. W ciągu roku szkolnego 1914/15 szkoła
była nieczynną, następnie zaś została uru-
chomiona jako prywatne kursy, które z kolei
rzeczy przekształciły się ponownie w r. 1916
w obecnie istniejące gimnazjum. Stanowisko
dyrektora od tego czasu piastowali kolejno
Mojżesz Oguz i obecny kierownik Abram-
Perelman-Perel. Wskutek olbrzymiej frekwen-
cji uczącej się młodzieży, Towarzystwo po-
dzieliło gimnazjum na dwie szkoły: Gimna-
zjum I i Gimnazjum II.

Dyr. Perelmaa Abram m 88 d 12 M
Bania Chaim m 75 — 8 R
Fallek Wilhelm m 87 DP 9 P
Fejgin Fanny m 79 3lu 11 P
Folger Marcia m 80 Df 17 Ł
Frost Majer m 81 eMF 13 M Fi
Gwint Chaim m 82 nd 13 Hb R
Halpern Jona m 74 — 24 Hb
Pinesowa Felicja m 91 Df 7 N
Sonnenberg Anoa m 88 nd 10 P
Taubenszląg Rudolf m 89 Df 8 H Pf
Zelwianska Ruth m 94 nd 11 Prz G Ry
Berik Szmul m 91 — 1 Hb
Fajwiszys Izrael m 87 km 10 Ś
Frenkiel Jeremiasz m 85 DP 4 Hb
Obodowski Samuel m 92 a mal 8 K Pr
Sonenberg Aron m 89 d inż 8 Fi
Symchowicz Jakób m 84 Df 6 Jud
Zajde Hersz m 94 — 5 Gi
L Margolis Izydor 59 d — —

Lódź

37) II Gimnazjum męskie, ul. Magistracka 16
wł. Tow. Żydowskich Szkół Średnich w Łodzi
hum. p. i hb. 5. 12. 381. 0. — niepełne pra-
wa gimnazjum państwowego.

Gimnazjum, liczące w b. roku szk. 5 klas
zasadn. i 3 klasy wstępne (w 12 oddziałach),
istnieje jako samodzielny zakład od r. 1921,
poprzednio bowiem tworzyło wraz z I-ym gi-
mnazjum jedną uczelnię. Zakład posiada cha-
rakter rozwojowy, gdyż rok rocznie otwie-
rana jest jedna klasa wyższa, pozatem ma
własnego kierownika i odrębne grono nau-
czycielskie.

Dyr. Brandztätter Michał m 82 eN 19 N
Berger Benedykt m 98 Df 1 P Hb
Braude Markus m 69 Df 11 —
Brawerman Janas m 99 3lu 2 Hb

Eisenstein Sara m 90 sn 13 P Ś Gi
Fajwiszys Izrael m 87 km 5 Ś
Freilich Mojżesz m 93 Df 2 H G Ł
Gleicher Perla m 86 Df 6 P N
Grünbaum Bronisława m 76 d 9 P Fr
Kahane Eham m 90 m 2 Ry K
Karelic Ilja m 76 — 14 Jud
Kulik Jakób m 76 — 12 Jud
Reichert Ida m 68 ss 8 N
Rieger Saul m 93 a 4 H G Ł
Riegier Elżbieta m 94 a 6 M Fi
Spann Szlojme m 98 m 2 Jud
Sydrański Benjamin m 85 d inż 7 M
Symchowicz Naftali m 84 Df 6 Jud
Zylberbogen Józef m 88 d 7 Prz
Seide Hersz m 94 ef 7 Gi
L Margolis Izrael m 59 d — —
S Bunin Samuel m 900 — 6 —
S Mahler Adolf m 98 3lu 2 — —

Lódź

38) Gimnazjum hebrajskie „Jabne“, ul. Ce-
gielniana 75
wł. Tow. Żydowskich Szkół Średnich w Łodzi
hum. hb. 6. 8. 173. 0. — bez praw gimnazjum
państwowego.

Gimnazjum zostało założone w r. 1916.
Stanowisko dyrektora piastowali kolejno:
Mojżesz Gordow, Elizer Rieger i obecnie Je-
remiasz Frenkel.

Dyr. Frenkel Jeremiasz m 85 DP 4 Ł Hb G
Gottesfeld Szymon m 69 ng 2 Hb R
Friedmann Ella m 96 d 3 P
Kopelański Szymon m 84 ng 2 Hb R
Sacher Marek m 84 d 3 P N Ł H
Mahler Rafał m 94 Df 1 H G
Stechel Samuel m 98 Df 1 M Fi
Osser Ella m 901 2lu 3 P H
Namiot Zelik m 70 — 6 Hb R
Perelman Abram m 88 d 12 Fi
Obodowski Samuel m 92 a mal 8 Ry
Rieger Saul m 93 a 4 H
Sztal Leon m 903 — 1 Gi
Symchowicz Hera m 84 Df 7 R
S Goldstein Józef m 94 — — —

Lódź

39) Gimnazjum męskie Bet-Ullana, ul. Ce-
gielniana 60
wł. Tow. „Tora wderech eret“
hum. p. 3. 3. 120. 0. — bez praw gimnazjum
państwowego.

Gimnazjum założono w r. 1915. Począ-
tkowo była to 4-rokl. szkoła, przekształcona
w r. 1918 na 8-iokl. gimnazjum. W latach
następnych zamknięto klasy najwyższe, t. j.
4-tą i 5-tą; obecnie stopniowo ponownie
otwierane są klasy wyższe.

Dyr. Sonenschein E. m — Df — —
 Chuwen Chaim m 95 4lu — M Fi
 Dargożański Maurycy m 92 ef — S
 Gelbard Boruch m 66 — — R
 Gutkowski Jakób m 70 — — Hb
 Ginsberg Dawid m 94 a — N
 Ginsberg Bluma m 98 a — M
 Hirsberg Marja m 94 ng — P
 Hecht Dora m 99 2lu — Prz
 Laski Dawid m 94 — — Jud
 Lipszyc Jakób m 96 — — Hb
 Rawska Dora m 900 a mal — Ry K
 Weiskop Maurycy m 96 ef — Gi
 L Lewitan — m — — — —
 S Halberstadt L m — — — —

Lódź.

40) Gimnazjum żeńskie, ul. Piotrkowska Nr. 209, wł. Hansenówna Małgorzata.
 hum. p. 4. 7. 24. 158. — aiepelne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Gimnazjum zostało założone w r. 1911, jako szkoła dwuklasowa, przygotowująca do szkół średnich. W r. 1916 szkoła przekształcona została na gimnazjum 4-rokl. żeńskie.

Dyr. Hansenówna Małgorzata ew — nd 22 M
 Bojanowska Walentyna 903 ss 2 M
 Kawecka Emilja ew 83 ss 9 Pr K
 Kuhnowa Marja 85 ss 20 G
 ks. Kwiatkowski Bolesław 89 sd 6 Ł R
 Lewandowiczowa Henryka 74 m 19 Fr
 Laszewska Marja 85 ss 20 P
 Malczewska Marja 901 ss 3 Prz
 Przeorska Marja 76 m 33 H
 Różycki Józef 95 ss 2 Gi
 Sieklucka Wanda 91 m 12 P H
 L Łukasiewicz Franciszek — — — —
 Rzeszewska Stanisława — — — —

Lódź

41) Gimnazjum żeńskie, ul. Gdańska Nr. 90, wł. Konopczyńska-Sobolewska R.
 hum. p. 8. 11. 0. 482. — niepełne prawa gimnazjum państwowego.

Gimnazjum założyla w r. 1898 Z. Libiszowska. Początkowo była to szkoła 4-rokl., przekształcona w r. 1907 na 8-iokl. gimnazjum. Klasy 7-ma i 8-ma nie były czynne z powodu braku kandydatek. W r. 1915 gimnazjum przeszło na własność p. Konopczyńskiej-Sobolewskiej, obecnej właścicielki, która kierując szkołą w ciągu lat 2-ch, uruchomiła klasy 7-a i 8-a. Od r. 1917 kierownikiem szkoły jest obecny dyrektor Mieczysław Barszczewski.

Dyr. Barszczewski Mieczysław 79 d inż. 11
 Bacewicz Wincenty 75 sn ef 30 S [M Fi
 Baner Karol ew 84 ng 15 Ł

Bartoszewski Ireneusz 87 a 6 M
 Fritz Helgard ew 85 nd 2lu 7 M Ł
 Gercz Józef 91 W 13 Prz
 Gorczykowska Marja 99 2lu 4 P Prz
 Grnszczyński Stefan 99 ef 3 Gi
 Jankowska Jadwiga 95 m 7 Fr
 Jastrzębska Marja 81 ss 3 P Prz
 Kloczkowski Jan 88 d inż 9 Ch
 Kowalska Władysława 901 m 2 P Prz
 Kamiński Jerzy 92 d — G
 Krnszowa Lucja 90 nd 14 N
 Libiszewski Edmund 84 d 8 Hig
 Milerówna Wanda ew 73 nd 27 K Pr
 Opęchowski Jan 86 a 11 H
 ks. Rabiński Stanisław 86 sd 7 R
 Serednicka Kazimiera 901 m 4 P
 Sadkiewicz Józef 95 4lu 5 P
 L Więckowski Antoni 82 DM 5 H
 Wojciechowski Henryk 88 a mal 6 Ry
 S Sieńska Lucyna 902 ss — —

42) Gimnazjum żeńskie, ul. Piotrkowska Nr 157, wł. Krygierowa Eugenia.
 mat.-przyr. p. 8. 8. 0. 215. — niepełne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Gimnazjum zostało założone przez Sienicką w r. 1903; od r. 1920 jest własnością E. Krygierowej.

Dyr. Odrzywolski Marjan 79 Df 20 Prz Pf
 Anylich Stefan 84 km 15 S
 Czopowski Józef 78 d inż 1 M
 Dietrichowa Adela ew 76 ef 12 Pr
 Fricke Otylja ew 70 nd 20 N
 ks. Jacobi Ferdynand 82 sd 17 R
 Kloczkowski Jan 88 d inż 9 Ch M
 Matyskówna Alicja 96 ss 9 H
 Mergel Marja 75 nd 19 Fr
 Merłowa Janina 92 m 10 Ry
 Nikolajczuk Aleksander p 7 nd 6 M
 Nikolajczukowa Mieczysława 96 d 5 Prz C
 Odrzywolska Marja 79 3lu 24 P H
 Ozóg Kazimierz 87 a 9 P Ł
 Szczuk Karol 96 d 2 H G
 Szanałowski Ludwik 900 ef 2 Gj
 Wachnettówna Marta ew 85 nd 20 N
 Wardecki Marceji 92 3lu 1 M
 Wideman Juljusz 84 a 2 Fi
 Wrzask Jakób 80 a 18 P
 L Wandurska Eleonora 95 — d 1 —

Lódź

43) Gimnazjum żeńskie, ul. Wólczańska Nr 55, Nr. tel. 22-22, wł. Macińska Wiktoria Petkowska Zofja.
 hum. p. 8. 11. 0. 365. — pełne prawa gimnazjum państwowego.

Gimnazjum powstało w r. 1901. Początkowo była to szkoła 4-rokl., przekształcon.

w r. 1906 na 7-iokl., z językiem wykładowym polskim. W r. 1919 szkoła została przekształcona na 8-iokl. gimnazjum.

Dyr. Maciński Paweł 80 3lp 17 M
Adamowicz Józef 78 d 17 G
Adamowiczowa Janina 82 2lu 21 Prz
Czekanowicz Marja 94 m 12 Gi
Falde Marja ew 73 m 22 N
Kozłowska Jadwiga 99 2lu 5 M
Lasociński Jan 90 Df 2 P H
Macińska Wiktorja 69 m 36 M
Lewandowska Anna 90 m 16 Pr
Morszynkiewiczówna Marja 99 m 14 H
Pętkowska Jadwiga 86 2lu 19 Fr
Pętkowska Zofja 71 m 27 P
Rokicka Helena 68 m 30 G
Rozenman Michał 70 d inż 7 Ch Fi
Rassel dn Val Józefina 51 d 35 Fr
Sadkiewicz Józef 95 a 1 Ł
ks. Schmidt Leopold ew 72 d 25 R
Świerczyńska Anna 86 ss 3 Ry R
ks. Wojdas Teofil 80 3lu 13 Ł
Żabicki Zygmunt 96 a mal 4 Ry
Ekkert Oskar ew 86 d 10 M
Gorzelniański Wincenty 72 km 22 S
Kaczanowski Jan 79 d 15 Pr
ka. Nadolski Witold 89 d 10 R
Pawlowska Irena 89 m ef 8 Pr
Sadowski Franciszek 83 d 11 M
L. Smoleński Wacław 78 d 17 Hig

Lódź

44) Gimnazjum żeńskie, ul. Sienkiewicza Nr. 61, wł. Miklaszewska Helena.
hum. p. 8. 11. 0. 476. — pełne prawa gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone w r. 1909 przez Zofję Piaskowską jako szkoła 1-ioklasowa. W dwa lata później gimnazjum przechodzi na własność Heleny Miklaszewskiej. Od roku 1914 drogą stopniowego rozwoju otwierane były klasy wyższe, tak iż od roku 1918 szkoła istnieje jako gimnazjum 8-ioklasowe.

Dyr. Kalisz Ludwik 88 Df 9 P
Barabaszowa Iza 89 km 15 S
Dębicka Helena 80 nd 24 M
Dyljonowa Klara ew 75 d Sorb 29 Fr
Ekkert Oskar ew 86 d 10 M
Fricke Otylja ew 70 m 31 N
Horbacki Władysław 89 a 5 Fi
Kaliszówna Henryka 96 m 6 P
Karnicka Jadwiga 84 d 18 Fr
Kunertówna Józefa 97 ss 8 H
Karlowska Aleksandra 72 nd 30 Fr
ks. Kuczyński Antni 84 sd 15 R
L Knichowiecki Bronisław 88 DM 2 Hig
Krowicka Stanisława 98 ef 5 Ry

Lasociński Jan 90 Df 2 P
Laposzkówna Jadwiga 86 nd 4 M
Massopustówna Zofja 97 ef 8 Gi
Okusko Celina 82 ss 20 P
Pawlakówna Zofja 91 ef 8 Pr
Pnrówna Elżbieta 92 ef 14 R
Radwański Ryszard 75 a mal 15 Ry
Rychterówna Janina 98 ss 6 P
Smoleńska Stanisława z gimnazjum państwowego
Strzeпа Władysław 95 a 5 H Ł
Wysokińska Marja 78 nd 25 G
ks. Wojdas Teofil 80 d 9 Ł
S Wyszowska Natalja 94 ss 7 —
S Żukowska Marja 94 ss 7 —

Lódź

45) Gimnazjum żeńskie, ul. Sienkiewicza Nr. 35, wł. Pryssewiczówna Janina.
hum. p. 8. 12. 0. 475. — pełne prawa gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone w r. 1889 przez Janinę Tymieniecką. Początkowo liczyło kl. 4-ry, następnie, drogą stopniowego rozwoju, początek którego datuje się od r. 1913, t. j. od chwili przejęcia szkoły od poprzedniej właścicielki przez Janinę Pryssewiczównę, otwierano kl. wyższe, przyczem kl. 8-ą uruchomiono w r. 1919.

Dyr. Pryssewiczówna Janina 76 a 30 —
Domańska Marja 86 nd 2lu 17 P Prz
Domaniewska Halina 97 d 6 Prz G
Halczyńska Marja 92 a 1 P
Halperówna Irena 96 d 4 H
Jasińska Leokadja 86 ef 18 Pr Ry
Nowińska Jadwiga 900 m 3 Prz P Ry
Oberkowa Anna 98 2lu 4 P H
Pierzchalska Hieronima 901 m 3 P
Plackowska Janina 96 ss 8 Prz P Ry
Plackowska Marja 92 nd 2lu 10 —
Piotrowska Władysława 98 ss 7 Prz P Ry
Wojciechowska Józefa 91 nd 11 M
Zaborowska Kornelja 69 nd 4 R K
ka. Akamaa Juljusz 93 d 6 R
Bartoszewski Irenenz 87 2lu 6 Fi
Dyljonowa Klara ew 75 2lu 4 Fr
Fichna Bolesław 91 d 7 H
Gęga Władysław — 2 a mal 2 Ry
Kowalczyk Józef 77 d 19 Ł
Kretschmerowa Alicja ew 89 3lu 17 N
Malik Jan 89 a mal 1 Ry
May-Majewska Marja 89 m 6 S
Rudnik Abram m 84 a 10 M
Szmolewski Lndwik 900 wł 3 Gi
Wisłocka Marja 63 d Sorb 9 r
Wyszowska Marja 82 nd 1 Pr
Zaborowska Helena 97 m 4 P

L Łoskiewiczówna Mirtylla 91 d — —
d Mecweldowska Zolija 8 d — —
S Sokolowska Helena 902 ss 2 —

Łódź

46) Gimnazjum żeńskie, ul. Sienkiewicza Nr. 37, wł. Rajska Stanisława-
hum. p. 8. 9. 0. 225. — niepełne prawa
gimnazjum państwowego.

Gimnazjum powstało w r. 1883 w Piotrkowie. Początkowo była to szkoła 4-rokl., po 12 latach istnienia przeniesiono ją do Łodzi. W r. 1906 szkołę przekształcono na 7-iokl. z językiem wykładowym polskim, a w r. 1919 na 8-iokl. gimnazjum.

Dyr. Kulejowski Stanisław 89 d 10 Ch Prz
Cynarski Marjan 80 d 5 H Pi
Filipowicz Mieczysław 85 a 5 Ł
Halpernówna Irena 96 d 4 H G
Henkowa Stanisława 91 nd 15 Ry K
Kołaczkowski Hilary 84 a mal 10 Ry
Kołaczkiwiczówna Ada 81 nd 22 P
ks. Krempin Adolf ew — d 32 R
Majchrzakówna Jadwiga 97 ss 8 P
Massopustówna Zolija 97 cf 8 Gi
Korżańska Anna ew 97 m 3 Fr
Oberg Rudolf ew 91 a 3 M
Offertowa Janina — ss 7 R
Okuszeko Celina 82 ss 20 P
Pawlakówna Zolija — ss ef 9 Pr
Sauter Jan ew 94 4lu 1 H
Sidorenko Joachim ew 85 d inż 11 Fi
Stagieńska Michalina 78 nd 20 M
Wähneltówna Marta ew — nd 20 N
Wisłocka Marja — d Sorb 9 Fr
ks. Weis Rulin 90 d 3 R
Gorzeliński Wincenty 72 km 22 S

Łódź

47) Gimnazjum żeńskie im. Elizy Orzeszkowej, ul. Kościuszki Nr. 21, wł. Tow. gimnazjum im. Orzeszkowej.

Gimnazjum powstało w r. 1908 z inicjatywy grona osób, zrzeszonych w tym celu w Tow. Popierania Szkół Średnich w Łodzi, które to Tow. dostarczyło niezbędnych funduszy. Obecnie szkoła utrzymuje się z wpisów szkolnych, a nad jej rozwojem czuwa Zarząd Towarzystwa wraz z dyrektorem szkoły.

Dyr. Koszyk Kazimierz 84 a 18 Ł
Aletowa Stanisława 91 ss 10 H
Bergmanówna Edyta 94 2lu 5 Fr
Czopowski Józef 78 d inż 20 Fi
ks. Gołęwski Józef 67 sd 32 R
Goldmanowa Michalina m 80 ss 23 G P
Gundlachowa Jadwiga ew 89 2lu 13 N

Jawor Ludwik 901 wł 2 Gi
Kaczkowski Stanisław 80 d 16 P
Konarzewska Bronisława 74 ss 31 M
Kopciński Stelan 78 d 11 Pf
Kowalska Felicja 78 ss 8 Pr
Lorjowa Jadwiga 90 d 1 Ł P
Loboda — 88 ss 3 Gi
Masłankowa Czesława m 86 d Sorb 10 Ch
Minc Maurycy b 88 d inż 8 M (Prz
Nowicka Janina 96 2lu 8 P
Nowobilski Jan 81 eŁGr 16 Ł
Opechowski Jan 86 d 11 H
Orłowski Wiktor 87 cf 12 Ry
Peyzerowa Helena ew 76 m 9 Fr
Rudnik Abram m 84 d 10 M
Szczepański Zygmunt 81 km 12 S
Szmoklerówna Regina m 91 3lu 10 M
Szreter Jerzy m 92 d 1 H
Tenenbaumowa Zolija m 94 4 Ry
Urbamowska Zolija 93 d 13 Prz
L. Handelsman Bronisław m 63 d 14 Hig
Mayzłowa Irena m 78 ss 4 —

Łódź

48) Gimnazjum żeńskie, ul. Zielna Nr. 15, wł. Waszczyńska Cecylja.
hm. p. 8. 8. 0. 340. — pełne prawa gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone w r. 1901. Początkowo była to szkoła handlowa, obejmująca trzy klasy, przekształcona w r. 1906 na 4-roklasową. Następnie otwierano klasy wyższe, przyczem w r. 1918 uruchomiono klasę 8-ą, a w r. 1922 szkoła została przekształcona na humanistyczne gimnazjum.

Dyr. Waszczyński Witold 86 a 10 M
Waszczyńska Cecylja 51 nd 55 — przełoż.
Filipowicz Mieczysław 85 a 4 Ł
ks. Hadrian Paweł ew 68 d 24 R
Gundlachówna Marta ew 88 d 16 P N
Goldschmidt Elkon m 72 ss 34 R
Kamiński Adam 90 4lp 7 M Fi
Kamiński Jerzy 92 a 4 H
Konicówna Stefania 95 2lu 5 Prz G
Koziołkiewiczówna A. 81 — — P
Knapka Teresa 77 d 3 Fr
Majorowiczowa Zolija 71 nd 33 Fr
Millerówna Teodora ew 92 nd 13 M
Pawlowska Irena 89 cf 8 Pr
Piotrowiczówna Aleksandra 94 ss 4 Prz
Powiadomski Wincenty 70 km 27 S
Rozenman Michal 70 d inż 7 Ch F
Rózycki Józef 95 ss 5 Gi
Rychterówna Izabella 90 nd 14 N
ks. Wilk Stanisław 90 2lu 7 R
Wojciechowski Henryk 88 a mal 1 Ry
Zawiszewski Wacław 73 d 4 arh bch

Zdrojewska Janina 94 nd 12 P
L Miklaszewski — 56 d 15 —
S Cernółwna Irena cw 97 ss 4 G

Lódź

49) Gimnazjum żeńskie, ul. Zielna Nr. 8,
wł. Ab Józef.
hum. p. 8. 11. 0. 446. — niepełne prawa
gimnazjum państwowego.

Gimnazjum powstało w r. 1910. Początko-
wo była to 7-tykl. szkoła handlowa, prze-
kształcona w r. 1918 na obecnie istniejące
gimnazjum.

Dyr. Ab Józef m 63 a 39 —
Barchan Estera m 79 2lu 13 P H
Elkind Rejwa m 93 3lu 2 N
Goldberg Gera m 80 2lu 23 Hb
Gulentaż Zofia m 93 a mal 7 Ry
Horinsenowa Zofia m 91 a 8 Fr
Kojrański Ludwik m 82 d 8 M Fi
Kober Lucjan 83 a 10 H
Kobrowa Magdalena m 84 a 12 Prz G
Markus Ola m 90 3lu 4 M
Perlberg Zofia m 99 2lu 4 K
Rubinstajn Dora m 83 nd 7 M G
Rubin Maksymilian m 98 3lu 4 Ł H
Sztrajzenberg Leon m 86 a 9 P Ł
Salomon Ewa m 94 ef 8 Gi Pr
Ceswan Maks m 71 km 7 S
Judelewicz Borys m 90 d 8 Ch
Kuryluk Kazimiera 86 2lu 5 S
Lichtensztajn Izrael m 83 nd 21 H
Rajnowa Stella m 91 a 2 N
Zaborski Stanisław 62 — 34 Gi
L Goldsztajn Polakowa m 83 d 14
d Abowa Berta m 64 — — —
S Poznański Chaim m 79 d 8 —
S Gecówna Ludwika m 900 2lu 1 —
Ib Malczerówna Maria m 903 m 1 —

Lódź

50) Gimnazjum żeńskie, ul. Gdańska Nr. 31,
wł. Bezleżska Estera.
hum. p. 4. 5. 0. 62. — bez praw gimnazjum
państwowego.

Gimnazjum powstało w r. 1910 — bez
praw gimnazjum państwowego.

Dyr. Bezdeńska Estera m 88 m 13 N
Szajfer Samuel m 90 a 3 G Prz
Bornsztajn Frymela m 904 m 1 P
Benienson Zenia m 904 m 1 P H
Sourówna Lauba m 903 m 1 M
Landau Szejna m 901 ef 2 Ry
Kantor Bronisława m 96 ef 6 G.
Chuwan Chaim m 95 3lu 3 M
Ceswan Maks m 71 — 7 S
Zazula Boruch m 73 — 3 Jud
L Rozenberg Stefania m 94 kp 3 —

Lódź.

51) Gimnazjum żeńskie, ul. Kilińskiego Nr.
111, wł. Cyrkowska Pelagja.
hum. p. 4. 3. 0. 76. — bez praw gimnazjum
państwowego.

Gimnazjum założyła w r. 1907 obecna
właścicielka. Językiem wykładowym był jęz.
rosyjski, następnie niemiecki, a od r. 1921
jęz. polski. Od chwili założenia szkoły kie-
rowniczką jest Pelagja Cyrkowska.

Dyr. Cyrkowska Pelagja p 74 nd 29 G M N
Bürgiel Wiera p 72 nd 25 N
Cyklis Nadzieжда p 97 ss 6 M Gi K
Kazańska Marja p 75 nd 27 H N P
Kronig Marta cw 94 ef 9 Ry
Krausche Wanda 80 ss 4 R
Kocyk Sergjusz p 90 sd 12 S
Pfeil Engenja cw 90 rd 15 R Prz Gi
Rosolmoska Emilja cw 66 nd 38 P H
Walikowski Teodor p 76 sd 22 R

Lódź.

52) Gimnazjum żeńskie, ul. Wólczańska Nr.
23, wł. Hochsteinowa Majja.
hum. p. 8. 15 (3 wstępne i 4 równoległe) 0.
500. niepełne prawa gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone w r. 1898.
Początkowo była to dwuklasowa szkoła, któ-
ra ulegając stopniowym przekształceniom,
objęła w r. 1918 pełnych klas 8. Od r. 1911
szkoła mieści się w specjalnie do użytku
szkolnego wybudowanym gmachu.

Brażyński Salomon m 91 d 6 M
Bukiet Ewa m 89 d 3 Fr
Cywuszowa Antonina m 95 Dł 3 H
Gutman Mones m 86 d 3 Fi
Judelewicz Leon m 90 d 8 Ch
Konówna Alina m 96 m 8 M
Kronmanówna Salomea m 89 — 19 P
Kronmanowa Miła m 93 — 4 P
Langier Karol m 86 d 9 P
Lichtenstein Izrael m 83 nd 19 H Jud
Libolówna Salomea m 90 d 10 N
Lipszcycówna Marja m 95 ip 8 H
Makowerówna Rachela m 97 3lu 9 N
Maliniakówna Blanka m 90 d 10 Prz G
Markowicz Manes m 99 3lu 4 J
Markusówna Helena m 93 ef 12 Ry
Milderman Mendel m 900 m 2 Hb
Orłowski Wiktor 87 a mal 12 Ry
Rajalson Dawid m 92 3lu 8 Ł
Feilckenfeldowa Henryka m 93 3lu 8 Prz G
Szydłkretówna Rebeka m 90 m 7 P
Zeligsonowa Lucja m 91 d 5 P
Jawor Ludwik 01 wł 1 Gi
Bauer Karol cw 84 d 15 Ł
Janczewska Zenobia — — — Gi

Lódź.

53) Gimnazjum żeńskie, ul. Południowa Nr. 18, wł. Jaszuska Zeligmanowa Engenja. hum. p. 8. 11. 0. 360. — niepełne prawa gimnazjum państwowego.

Gimnazjum, obejmujące początkowo 2 klasy, zostało założone w r. 1890. Następnie drogą stopniowego rozwoju i w zależności od otrzymanych koncesji, otwierano klasy wyższe, tak że w roku 1900 szkoła liczyła 4-ry kl., a w roku 1907 klas 7-m, wreszcie w r. 1918 otworzono klasę 8-ą i przekształcono szkołę na 8-iokl. gimnazjum.

Dyr. Jaszuska-Zeligmanowa m 66 d 34 Fr
Cywusz Józef m 94 3lp 7 M
Cyps Bolesław 94 d 5 P
Holcbergerowa Zofia m 98 a 1 Frz
Fuksówna Sara m 88 d 8 N
Kowncr Szewci m 69 ng 39 Ł
Koryluk Kazimiera 86 2lu 3 S
Markus Helena m 93 ef 10 Ry
Prechnerowa Zofia m 81 ss 12 P
Perl Bluma m 90 ef 8 Hb
Rajnowa Estera m 93 a 2 P
Rozenal Maksymilian m 93 2lu S Fi
Rozenalowa Estera m 90 r 7 N
Rozenalówna Eugenja m 99 ef 7 Gi
Strykowska Marja m 89 d 14 M
Sztachman Grzegorz m 88 d 10 Jud
Orbachówna Bronisława m 98 ef 5 Pr
Finkelstein Samuel m 89 a mał 5 Ry
Wandstein Samuel m 94 DP 4 H G
Zalwedel Eugenja ew 93 ef 7 I r
Zansmerówna Lula m 94 ss 10 P Prz
Zaborski Stanisław 62 ef 31 Gi
Zeligman Marck m 61 ss 35 M K
L. Ukrainka Marja m 88 d 1 Hig

Lódź.

54) Gimnazjum żeńskie, ul. Wschodnia Nr. 62, wł. Magaliłowa Luba. hum. p. 8. 10. 0. 194. — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone w r. 1895. Początkowo była to szkoła 2-uklasowa, która ulegając stopniowym przekształceniom, w r. 1904 na 4-rokl., w r. 1913 na 7-iokl., została uzupełniona w r. 1918 ostatecznie przez otwarcie kl. 8-ej. Do roku 1918 kierowniczką szkoły była obecna właścicielka, następnie zaś kolejno Edward Haberman, Ameisen Berti i Weinberg Leon, zajmujący obecnie stanowisko dyrektora.

Dyr. Weinberg Leon m 90 d 6 M
Anisfeldówna L. m 90 a 3 H
Bryszcowa Złata m 95 d 4 Fr
Bolkowska Stefania m 95 3lu 7 P

Grynberg Maksymilian m 84 ng o P
Lewkowicz Ela m 91 nd 14 S Gi
Leyberg Edmund ew 77 d 3 Ca M
Magaliłowa Luba m 70 nd 33 przelozona
Magalił Grzegorz m 900 2lu 4 —
Bagalił Grzegorz m 900 2lu 4 —
Mińskier Chaim m 90 km 10 S
Pressmanówna Berta m 97 ef 7 Ry
Russel dn Val Józefina 51 d 35 Fr
Strauchowa Gertruda ew 97 sa 7 N
Wiener Abram m 8 — 15 R
Breitsteinówna Mirjam m 97 ef 1 Jud
Bauer Karol ew 84 ng 15 Ł
Ginshusianka Blanka m 98 2lu 4 Fi
Kraszians Zina m 900 ef 3 Gi
Łaziński Stanisław 75 a 28 I'
Szeifer Samuel m 90 d 4 G
L. Izygson Izak m — — — —
Magalił Waldemar m — — — —

Lódź.

55) Gimnazjum żeńskie, ul. G. Pizamowicza Nr. 7, wł. Tow. żydowskich szkół średnich w Łodzi. hum. p. i hb. 8. 13. 0. 468. — niepełne prawa gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone w r. 1916, przyczem stopniowo uruchomiano klasy wyższe, a w r. 1921 otwarto kl. 8-ą. Stanowisko dyrektora piastował do r. bieżącego Zygmunt Bromberg, obecnie zaś Michał Brandstätter

Dyr. Brandstätter Michał m 82 eN 19 N
Braudowa Natalja m 86 2lu 3 P Pr
Bychowska-Perelman Roja m 95 a 8 H C
Bezik Szmul Chaim m 91 — 1 Ju 1
Ellenberg Zygmunt m 96 DP 2 P H G
Goldwertówna Kamila m 92 n. sn 8 P S
Halpernowa Róża m 76 nd ss 25 Jud
Holcberger Dobek m 89 Df 8 P Ł
Jankielewski Aron m 70 sn 30 Jud
Jarhlamowa Berta m 80 ss 7 N
König Bela m 90 9 P M Gi
Margulies Marja m 96 Df 3 P Ł
Pines Roman m 85 d 9 M Fi
Rubinsteinowa Mala m 89 ef 7 Jud
Sametówna Gizela m 93 Df 5 Fz Fi
Segal Alter m 95 ef 2 Gi
Sołowiejczykowa Lora m 96 a mał 2 Ry
Sonnenberg Arnold m 89 d inz — M
Worobiejczykowa Małka m 82 ss 8 Pr
Frost Majer m 82 d 19 M
Freilich Mojżesz m 93 Df 1 H
Fallek Wilhelm m 88 DP 1 P
Fajwiszisz Izrael m — — — S
Reichertowa Ida m 68 ss 3 N
Symchowicz Jakób m 84 Df 6 Jud
Taubenschlag Rudolf m 89 Df 3 H
Zelwianska Ruta m 94 nd ss 8 G
Braude Markus m 69 Df 7 —

L Margolis Izrael m — D M 10 —
S Hirszmanówna Jadwiga m 901 — 3 —
S Mowszowiczówna Mina m 95 ss 7 —
S Sonnowa Mandra m 92 ss 3 —

Lódź.

56) Gimnazjum żeńskie, ul. Zawadzka Nr 23, wł. Wolfsonowa Klara.
hum. p. 8. 11. 0. 368. — niepełne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Gimnazjum powstało w r. 1913. Początkowo liczyło klas 7-em, które otwierano stopniowo. W r. 1917 uruchomiono kl. 8-ą. Stanowisko dyrektora piastuje od chwili założenia szkoły jej właścicielka Wolfsonowa Klara. Przy szkole istnieje zakład treblowski.

Dyr. Wolfsonowa Klara m 79 a 25 —
Abramson Bronisława m 93 ef 5 Pr Gi
Brettler Pesil m 90 nd m 10 —
Cywusz Józef m 94 2lp 6 M
Cytrynowska Eugenia m 95 ef 8 Jud
Cyps Aleksander 94 d 4 P
Fernihof Mojżesz m 91 d 2 P N
Frydrych Aleksandra 74 nd 25 P
Goldberger Anzelm m 93 d 3 P H
Goldmanówna Filipa b 96 2lu 7 K
Ginsburg Bluma m 98 5lu 4 ja Fi
Harkawi Regina m 88 3lu 5 M
Judelewicz Leon m 90 d 8 Ch
Kraut Helena m 96 d 4 Ł
Kolakowski Hilary 84 a mal 11 Ry
Lipszyc Jakób m 96 ef 7 Jud
Natkes Franciszek m 87 d 2 H
Nowak Paulina m 94 d 8 Prz
Obermajerowa Lina b 92 d 5 Prz
Prentek Marja m 93 d 8 N P
Solowiejczyk Lora m 96 a mal 3 Ry
Tau Klara m 96 d 4 H
Wierzbicki Adam m 97 2lp 2lu 8 —
Frost Majer m 82 d 19 Fi
Kuryluk Władysław 76 d 1i Gi
Zaborski Stanisław 62 m 41 Ci

Lódź.

57) Gimnazjum męskie, ul. Aleje Kościuszki Nr. 65, wł. Niemieckie Stowarzyszenie Realno-Gimnazjalne w Łodzi.
hum. n. 8. 20. 831. 9. — niepełne prawa gimnazjum państwowego.

Gimnazjum Niemieckie zostało założone w r. 1906 przed przedstawicieli wielkiego przemysłu z inicjatywy Ernesta Leonhardta i Ludwika Schweikerta. Pierwotnie posiadał oddział humanistyczny oraz oddział matematyczno-przyrodniczy, lecz od r. 1918 ujednostajniono oba oddziały, zatrzymując typ humanistyczny. Od r. 1911 stanowisko dyrektora

piastował Hugon Eltz, następnie od r. 1919 Alfred Wolf i od r. 1921 obecny dyrektor Ingersleben Feliks.

Dyr. Ingersleben Feliks ew 85 d 8 H
Gentz Jerzy ew 76 d 12 Ł N
Grüner Karol ew 69 d 13 Ł N
Günther Herman ew 72 sn 31 M
Henke Marja ew 72 d 22 Fr
Hesse Oswald ew 95 d 2 M Fi
Jakobson Boris m 58 ef 35 R
Laziński Stanisław 75 m 28 P
Matzke Juljusz ew 70 ef 8 S
Martz Gustaw ew 87 sn 18 N Ry
Michejda Amelia 83 sn 4 P
Pfaff Karol ew 64 d 29 M Fi
ks. Potempa Wiktor 87 Df 10 R
Rohloff Henryk ew 85 sn 17 N Prz
ks. Schedler Gustaw ew 93 d 1 R
Schwarz Otton ew 86 sn 19 N Prz G
Sęczkowski Jan 97 m 8 P H
Siegel Heinz 902 m 2 N Gi
Stempel Alfons ew 89 ng 14 Gi
Strachmann Grzegorz m 88 a 10 Rs
Theim Herman ew 82 sn 22 N G
Tondt Edmund ew 90 sn 15 N H
Vogt Arnold ew 84 sn 20 M N
Wodziński Oskar ew 93 m 5 M
Wolf Alfred ew 82 Df 12 —
Wolff Ludwik ew 59 sn 47 H G
Zarzycki Jan 92 m 5 P
L d Tischer Wilhelm ew 75 DM ' —

58) Niemieckie gimnazjum żeńskie, ul. Samenholza Nr. 7, wł. Niemieckie Stowarzyszenie Gimnazjalne
hum. n. 6. 9. (trzy kl. wstępne) 0. 370. — niepełne prawa gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone przez okupantów w r. 1916. Początkowo było to liceum, przekształcone przez pierwszą kierowniczkę Alicję Ebertównę w r. 1920 na 8-iodkl. gimnazjum humanistyczne o charakterze rozwojowym. W r. 1919 stanowisko dyrektora zajmował p. Foelsch, poczem ponownie i do chwili obecnej p. A. Ebert-Kretschmerowa.

Dyr. Kretschmerowa Alicja ew 89 d 15 P C
Buse Wanda ew 89 2lu 10 M
Ehrltówna Elżbieta ew 62 nd 27 F
Foelschowa Marja ew 76 nd 27 M R
Hahnówna Lidja ew 98 nd 3 M
Heinówna Wanda ew 83 2lu 15 M H G
Nowakówna Anna 901 sn 3 N N
Roscherowa Marta 81 ef 20 Pr
Rollerówna Olga ew 93 2lu 10 Ry Fr
Stolbowa Lucja ew 85 m 16 N
Zieglerówna Anna 67 d Sorb 9 Fr Prz H
Buse Alfred ew 85 d 6 Ł

Hesse Oswald ew 95 a 2 Fi Ch
 Jakobson Boris m 58 nd 33 R
 Matzke Julian ew 70 km 8 S
 ks. Potempa Wiktor 87 Df sd 10 K
 Stempel Alfons ew 89 m 14 G
 Siegel Heinz 902 m 2 Gi
 Strachman Grzegorz m 88 3lu 12 Rs
 Weigelt — ew 79 ef 19 Gi
 Wodziński — ew 93 2lu 4 M
 Zahorowska Helena 97 m 4 p
 ks. Zander Jan ew 94 d 8 R
 L Fischner Wilhelm ew 74 d 3 —
 S Kronicowa Małgorzata ew 79 ss 16 —

Lódź.

59) Gimnazjum żeńskie, ul. Aleje Kosciuszki 71
 wł. Rothert Aniela
 mat.-przyr. n. 8. 13. 0. 315. — niepełne prawa
 gimnazjum państwowego.

Gimnazjum założyła w r. 1879 Emilja Remusówna. Początkowo była to szkoła 5-iodd. elementarna, którą następną właścicielka, a obecna przełożona, przekształciła w r. 1890 na szkołę 4-roklasową. W r. 1906 szkoła została przekształcona na 7-iokl. W b. roku szkolnym uruchomiono kl. 8-ą.

Dyr. Gathe Brunon ew 84 d inż 17 Ch Fi
 Rothert Aniela ew 64 nd 40 przełożona
 Albrecht Paweł ew 87 a 1 Fi Ch Prz
 Banerówna Lidja ew 90 d 16 N
 Benderówna Janina ew 903 sn 2 N M
 Brodnicka Marja 75 d 4 P
 Lange Klara ew 64 nd 34 R
 Petersówna Olga ew 75 ef 20 Pr
 Starkówna Elżbieta ew 96 nd 9 P
 Strobelówna Prara ew 91 nd 13 N Prz
 Teschich Stefanja 90 2lu 15 G
 Wagwür Otton ew 92 2lu 7 M
 Wintzlerówna Zolja ew 80 nd 21 N R K
 Albrechtówna Jadwiga ew 92 ef 1 st
 Budzyńska Marja 98 ef ss 5 Gi
 Cynarski Marjan 80 d 5 Pf
 Fillipowicz Mieczysław 93 a 5 Ł
 ks. Hadrian Paweł ew 68 d 24 R
 Kappes Aleksander 93 a 6 H
 Kronig Marja ew 96 a mal 4 Ry
 Krzycówna Aurelja ew 900 m 1 Fi
 Korzańska Anna ew 97 m 3 Fr
 Miller Stanisław 80 a mal 9 Ry
 Oberg Rudolf ew 91 a 1 M
 Paszkówna Stefanja ew 903 m ef 1 Gi
 ks. Potempa Wiktor 87 Df 10 R
 Rühmann Fanny ew 68 nd a 5 Fr
 Santer Jan ew 94 a 1 H
 Wajsowa Wacława 97 ss 6 P
 Woll Ludwik ew 59 sn 47 H
 L Fiszler Wilhelm ew 74 d 11 Hig
 s Wickman Emilja ew 64 nd 36 Prz

Lódź.

60) Niemieckie gimnazjum żeńskie
 wł. Schnelke Melida
 neo.-hum. w. 6. 9. 0. 157. — niepełne prawa
 gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Gimnazjum zostało założone w r. 1912.

Dyr. Schnelke Melida
 Boxleitucz Ida ew 92 sn 5 R N
 Fritschke R. ew 81 a M
 Gross E. ew 900 sn M
 Kromy M. ew. 96 ef 6 Ry
 Kurcmanowski L. ew 96 sn 2 G
 Levheré Edmund ew 77 a 4 Ch
 Peipl Edmund ew 82 ef 2 Pr
 Rühmann F. ew 68 nd 6 Fr
 Weiss Jerzy ew. 97 a 2 M

Pabjanice.

61) Państwowe gimnazjum męskie im. Jędrzeja Śniadeckiego, ul. Kosciuszki 5i.
 mat.-przyr. p. 8. 8. 266. 0.

Gimnazjum powstało w r. 1898 dzięki staraniom miejscowych fabrykantów z T. Endrem, O. Kindlerem i L. Schweikertem na czele, którzy utworzyli Radę Opiekuńczą, dostarczającą funduszy na utrzymanie szkoły. Początkowo była to 7-iokl. szkoła handlowa z rosyjskim językiem wykładowym. W r. 1899 założono żeńską szkołę handlową pod tymże zarządem i z tem samem gronem nauczycieli. W r. 1906 wprowadzono jęz. polski jako język nauczania i połączono obydwie szkoły w jedną koedukacyjną, przekształconą w r. 1915 na 8-iokl. gimnazjum mat.-przyr., które w r. 1919 zostało upaństwowione. Stanowisko dyrektora piastował od r. 1906 Henryk Lipski, obecnie Stefan Piątkowski.

Dyr. Piątkowski Stefan 77 d 19 Prz
 Andrzejczek Stanisław — 3lp. 11 Fi Ch
 Bem Kazimierz 62 a mal 29 K Ry
 Bieńkowski Józef 74 ef 20 Gi
 Blotnicki Jan 99 3lu — Fi M
 Czeka Henryk 99 ef 6 Pr
 Mazurowa Helena 91 m 12 N
 Mazur Andrzej 89 a 9 H
 Nikolajczyk Aleksander 87 a 8 M
 Ożóg Kazimierz 87 a 9 P
 Gawłowski Jan 84 d 19 Prz
 Piotrowski Henryk 83 ng 17 M
 ks. Ryłski Stefan 84 sd 9 R Pi
 Sawicka Zolja 70 2lu 25 P
 Szukiewiczowa Celestyna 79 2lu 5 Fr
 L. Auerbach Cezary ew — d — Hig
 d Bielawska Zolja — ef — —
 s Nowacki Stefan 95 — 4 —
 k ks. Schmidt Rudolf ew 61 d 35 R

Pabjanice.

- 62) Państwowe gimnazjum żeńskie im. Królowej Jadwigi, ul. Kościuszki 4/ mat.-przyr. p. 8. 11. 0. 326.

Gimnazjum założyła w r. 1915 Józefa Jędrychowska. Początkowo uruchomiono klasy cztery, a następnie, otwierając klasy wyższe, uzupełniono gimnazjum do pełnych klas 8-iu. W r. 1919 gimnazjum zostało upaństwowione. Obecnie istnieje, bliski realizacji, projekt budowy własnego gmachu szkolnego.

Dyr. Jędrychowska Józefa 83 kp § 15 12 Pf
Chodkowska Zofia 96 m 3 M
Effenberger Alina 89 m 17 Fi Ch
Faksowa Janina 94 m 7 P
Ingersleben Stefania ew 87 ng 11 N
Klepper Ferdynand ew 83 nd 18 M
Kobyłecki Artur 90 3tu 6 Prz
Milek Henryk 78 km 15 S
Nadwodzka Helena 81 kp 11 P
Trojanowska Stanisława 900 ef 5 Pr Ry
Tuweówna Aniela 80 nd 21 Fr
Rubach Alfred 81 kp 12 Fi Ch
ks. Urban Jan 90 sd 7 R
Udziela Stanisław 90 DP 4 H G
k Czekaý Henryk 900 — 3 Pr
k Bieńkowski Józef 74 ef 20 Gi
k Zbrożkowa Jadwiga 78 ef 22 Ry
k ks. Schmidt Rudolf ew 61 d 35 R
L Tymieniecka Weronika — d —
d Bielawska Zofia 96 d 1 —
s Zybertówna Julja 900 — 3 —

Pabjanice.

- 63) Gimnazjum koedukacyjne, ul. Św. Jana 6 wł. Niemieckie Stowarzyszenie gimnazjalne w Pabjanicach hum. n. 7. 7. 100. 84. — niepełne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Gimnazjum zostało założone przez obywateli miasta, zrzeszonych w Niemieckim Stow. gimnazjalnym w r. 1916.

Dyr. Hanelt Gothold ew 86 d 13 N H
Berlach Lidja ew 75 m 31 Fr H
Fuercho Hugon ew 92 — 3 Ry K
ks. Glowala Pawel 88 sd 1 Ł
Kaliszek Florentyna 89 sn 12 R
Knasterówna Wacława 85 ip 6 P H
Loeffler Otton ew 96 2lu 6 M N
Loeffler Ryszard ew 91 2lu 14 Prz G N
Matys Juljusz ew 87 2lu 15 G Gi
Schelcerówna Elza ew 93 2lu 7 Pr
ks. Schmidt Rudolf ew 61 d 35 R
Weiss Jerzy ew 97 d inż 2 M Fi
L Manitus Stefan ew 85 DM 5 Hig

Pabjanice.

- 64) Gimnazjum koedukacyjne, nl. Warszawaska 45 wł. Towarzystwo Żydowskiego Gimnazjum hum. p. 6. 8. 42. 150. — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum założyła Gmina Żydowska w r. 1918. Następnie w r. 1920 szkoła przeszła na własność Tow. Żydowskiego Gimnazjum.

Dyr. Russak Aleksander m 86 d inż 9 M Fi
Borensteinowa Rozalja m 98 3tu 2 Prz
Frenklówna Antonina m 97 a 2 P Ł
Haberówna Amelja m 90 DI 5 H G
Haber Wilhelm m 92 2lu 1 P
Rosenfeldówna Stefania m 94 ef 5 —
Wolk Jakób m 91 d 6 M
Gnrewicz — m 69 — 7 Jud
Worcman Fajwysz m 91 — 5 Jud
Sztormay Samuel m 89 DI 7 Fr
Russakowa Helena m 89 a mal 9 Ry
Weisskopf Maurecy m 96 ef 5 Gi
Wędrownik Jeremjasz m 82 — 6 S
L Szwarcwaner Józef m 78 DM 5 —
S Poznański Maurecy m 900 — — —

Piotrków.

- 65) Państwowe gimnazjum męskie im. Bolesława Chrobrego hum. p. 8. 16. 607. 0.

Szkoła średnia powstała w wieku XVIII. Założycielami byli O. O. Jezuici, a po rozwiązaniu na ziemiach Polskich tego zakonu, prowadzili szkołę ks. Pijarzy. W r. 1833 Rada administracyjna szkołę wojewódzką ks. Pijarów przekształciła na 8-io kl. gimnazjum z językiem nauczania polskim. Po r. 1806 w gimnazjum został przymusowo wprowadzony jęz. wykładowy rosyjski. W r. 1906 została założona 8-io kl. polska szkoła Społeczna, której okupanci-austriacy oddali pojezuicki gmach szkolny, wobec czego została nawiązana nić tradycji i historii pomiędzy szkołą Społeczną a dawną O. O. Jezuiców i ks. Pijarów. W r. 1918 szkoła została upaństwowiona otrzymując miano Bolesława Chrobrego. Budowę gmachu szkolnego rozpoczęli Jezuici w r. 1753, wykończył rząd pruski w r. 1803.

Dyr. Fabiani Józef 44 d 53 Ł
Białowiejska Stefania 79 d 11 Fr
Bieganowski Eugenjusz 69 d 31 Ł Ri
Buzek Wiktor 83 eN 11 N
Byczyński Stalan 91 kp § 15 7 P Ł
Celejowski Jan 77 km 9 S
d Czepurkowska Helena 95 d 3 —
Gnyp Franciszek 94 a mal 7 Ry
Kozłowski Adam 79 d 21 M Ł
Kossakowski Lucjan 97 d 1 H G

Meyer Mieczysław 87 e MChFi 13 Fi M
 Herzig Filip 82 wf 17 Gi
 Perczyńska Zolja 81 nd 19 N
 Piotrowicz Mikołaj p 82 d 13 Ł
 Potocki Wojciech 62 W 44 G Pr K
 Rozmas Antoni 80 eMFi 17 M
 Słowikowski Józef 86 d 11 Fi Ch
 Skrzyński Benedykt 71 d 32 M
 Trzaska Eugenjusz 91 Df 4 P Ł H
 Tokaraki Józef 84 d 11 H
 Wodzińska Irena 86 d 10 FrP
 Zennermann Józef 93 a 4 P H
 ks. Fiema — 75 sd 21 R
 k Seifert Eugenjusz 94 Df 7 N
 ks. Wojnar Bronisław 86 d 14 R
 k Zagrzejewski Kazimierz 73 d 18 Prz
 L Kobos Henryk 75 d 17 Hig
 S Karwowska Józela 901 m 4 P

Piotrków.

66) Gimnazjum męskie, ul. Aleja 3-go Ma-
 ja Nr. 34
 wł. Tow. Średniej Szkoły Społecznej
 hnm. p. 8. 8. 351. 0. — niepełne prawa gim-
 nazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Gimnazjum założył ks. Mieczysław Ja-
 nowski w r. 1916 i kierował nim do r. 1920,
 w którym to roku gimnazjum stało się wło-
 śnością nauczycieli, a następnie „Tow. Szko-
 ły Średniej”. Od r. 1921 stanowisko Dyrek-
 tora zajmuje p. Andrzej Stawiski.

Dyr. Stawiski Andrzej 77 d inż 18 Fi
 Bieganowski Eubenjusz 69 a 31 Ł
 Buczyński Henryk 96 km 6 Ś
 Cieszkowski Henryk 84 d inż 5 M Fi Ch
 Chącińska Aleksandra ew 77 a 5 Fr
 Dzieciolowski Jan 66 ef 2 Gi
 Hirnle Romuald 95 a 4 P Ł
 Jasiulek Franciszek 85 a 12 H G
 ks. Lipiński Eugenjusz 82 sd 16 R
 Michalski Stanisław 86 a mal 20 Ry K
 Piotrowicz Ella ew 93 2lu 12 N
 Schile Helena ew 96 m 7 N
 Smidowicz Rudolf 97 a 3 M Fi
 Stanoch Jan 73 a 5 Ł
 Weizer Rudolf 98 4lu 3 P
 Weizer Zolja 901 sn 2 P H
 Zagrzejewski Kazimierz 73 d 18 Prz
 L Lipiński Ludomir 83 d 4 Hig
 s Muszyński Henryk 86 ss 7 —

Piotrków.

67) Gimnazjum koedukacyjne, ul. Kaliska 24
 wł. Tow. Żydowskich Szkół Średnich
 w Piotrkowie
 hnm. p. 5. 6. 76. 97. — niepełne prawa gim-
 nazjum państwowego z zastrzeżeniem.
 Gimnazjum założyło w r. 1919 Tow. Żyd.
 Szkół Średn. w Piotrkowie. Stanowisko dy-

rektora piastował od chwili założenia do
 r. 1921 inż. Kacembogen, a obecnie Dr. Semel
 Hersz.

Dyr. Semel Hersz m 88 Df 6 Prz Ł
 Fisz Jakób m 94 — 5 Hb
 Goldberg Manes m 89 2lu 2 H N
 Harwicz Rubin m 94 3lu 5 M Fi
 Kreuman Anna m 90 nd 11 P K
 Lewkowicz Marja m 97 2lu 3 G Prz
 Łęczycycki Mordko m 82 — 4 Ś
 Makowski Salomon m 88 — 7 Jud
 Michalski Stanisław 86 a mal 20 Ry
 Rozenblom Josek m 90 — 5 Jud
 Stiller Jakób m 91 DP 1 Hb Ł
 L Lejpuner Abram m — DM — —
 S Lewin Rywka m 70 ef 4 Pr

Piotrków.

68) Gimnazjum żeńskie, ul. PL Kościuszki 5
 wł. Trzczińska Helena
 hnm. p. 8. 9. 0. 302. — niepełne prawa gim-
 nazjum państwowego.

Gimnazjum założyła w r. 1906 Helena
 Trzczińska. Początkowo była to 7-io kl. szko-
 ła, przekształcona w r. 1917 na 8-io kl. gim-
 nazjum. Stanowisko dyrektora od chwili za-
 łożenia dotychczas zajmują założycielka i
 właścicielka. Od r. 1916 — 19 istniała przy
 szkole „2-uletnia Szkoła Prywatna” w któ-
 rej kształciły się dziewczęta po ukończeniu
 przynajmniej kl. czterech w kierunku biuro-
 wo-handlowym.

Dyr. Trzczińska Helena 63 nd 42 H
 Klewicz Konstancja 67 nd 18 N
 ks. Kotarski Piotr 87 d 6 R H Pf
 Krajewska Marja 89 nd 10 P H
 Kuczyńska Anna 89 ef 8 Pr Ś Gi
 Millerowa Regina 97 ss 8 P K
 Nowicka Zbigniewa 93 a 9 Prz
 Piaszczyńska Iza 83 nd a mal 17 Ry
 Podchorożeńska Aleksandra 97 3lu 4 H Fr
 Różycki Władysław 69 d d inż 19 M Fi Ch
 Szalekówna Aleksandra 98 2lu 7 M Ł
 Szklarska Aniela 93 m 10 M
 Ziemska Marja 94 m 9 Prz
 Zmigrodzka Józela 82 nd 22 P G
 Buczyński Henryk 96 km 6 Ś
 Dzieciolowski Jan 66 ef 1 Gi
 Hirnle Romuald 95 a 4 P
 Izdebska Janina 93 Df 3 P
 Kuszczakówna Stanisława 91 3lu 14 H
 Kozłowski Adam 79 d 17 Ł
 Radnicka Marja 82 3lu 6 Prz
 Schiele Helena ew 96 nd 7 N
 Stawoch Jan 68 d 24 Ł
 L Szokalski Adam 62 d 3 Hig
 Stankowska Anna 91 ss — —

Piotrków.
69) Gimnazjum żeńskie, ul. Kaliksta Nr. 9
wł. Zrzeszenie Nauczycieli Szkoły Średniej
w Piotrkowie
hum. p. 8. 8. 0. 301. — niepełne prawa
gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone w r. 1898
przez Henrykę Domańską. Początkowo
była to szkoła 4-ro kl. przekształcona w r.
1918 na 8-io kl. gimnazjum. W r. 1919 szko-
łę przyjął grono nauczycieli składające się
z 10 osób i pod nazwą Zrzeszenia prowadzą
szkołę w chwili obecnej, przyczem do r.
1920 stanowisko kierownicze zajmowała
b. właścicielka Domańska, a od tego czasu
dyrektorem jest Stanisław Izdebski.

Dyr. Izdebski Stanisław 82 a 15 M
Echer Helena ew 76 m 6 N
Miehska Janina 93 Df 3 P
Ludnowska Janina 93 3lu 9 G
Petrijatys Aleksander 88 kp § 15 8 Prz Fi Ch
Ratajska Jadwiga 96 ss 7 Pr
Siemieński Kazimierz 98 3lu 1 Ł
Żołędziowska Zofja 91 ss 13 13 P Prz
Jankiewiczowa Stelania 85 3lu 1 M
Kossakowska Antonina 66 ef 21 S
Kotyńska Zofja 61 m 41 K
Magiera Jan 76 Df 22 Pf
Piaszczyńska Iza 83 ef 17 Ry
Rozmus Antoni 80 cMF 17 M
Skierska Zofja 92 ef 7 Fr
Smodlibowski Julian 67 d 24 R
Stanoch Jan 73 a 5 Ł
Tokarski Józef 84 d 12 H
Walosiński Wacaw 91 d 8 H
Wojnar Bronisław 86 d 14 R
Zaleska Janina 83 d 8 Fr
L Kowalanowski Karol 48 d — —
S Psarska Wanda 76 ss nd 27 —

Praszka

70) Gimnazjum koedukacyjne
wł. Rada Nadzorcza
hum. p. 6. 5. 65. 30. — bez praw gimnazjum
państwowego.

Gimnazjum powstało w r. 1917 z prz-
kształcenia szkoły powszechnej. Obowiązki
dyrektora sprawował Jan Dembiński, na-
stępnie Piwnicka Marja.

Dyr. Stawski Józef 96 d 8 11
Golnik Tadeusz 92 2lu 2 Prz Ł
Malus Roman 901 2lu 1 N Fr
ks. Marcinkowski Władysław 88 sd 11 R
ks. Gryglewicz Franciszek 97 sd 1 R
Miluszkiewicz Roman 93 ss 1 Gi
Siedlecki Jan 900 2lu 2 M
Pasierbiński Tadeusz 901 2lu 1 P G

Mikołajtis Stefan 93 ef 6 Ry
Kwaśniewski Franciszek 97 ef 2 S

Pyzdry

71) Gimnazjum koedukacyjne, ul. Kaliska 24
wł. Magistrat m. Pyzdry
hum. p. 7. 8. 115. 94 — niepełne prawa gi-
mnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone w r. 1918
przez Polską Macierz Szkolną, przyczem
inicjatywa wyszła od miejscowego społec-
zeństwa. W r. 1921 szkołę przejęła Rada
Miejska, utworzywszy w celach nadzoru Ra-
dę Opiekunczą w skład której wchodzi
przedstawiciele Magistratu, Rady Miejskiej,
Wydziału Powiatowego i rodziców. Stano-
wisko dyrektora obejmowali kolejno Ale-
ksander Pawłowski, Józef Łazowski, Zbi-
gniew Karczewski, ks. Fr. Cywiński i obec-
nie Zygmunt Ławrynowicz od r. 1920.

Dyr. Ławrynowicz Zygmunt 84 d ng 10 M
ks. Downar Stefan 86 3lu 12 R H
Korboński Stanisław 99 a 5 Prz G Gi
Kuczewski Karol 87 d 9 M G
Marjańska Anua 97 m 2lu 6 H
Moszkowski Emeryk 86 2lu 4 Ł
Omiecińska Lucia 97 a 1 P
Zaleski-Sarjusz Witold 94 5lp 3 Fi Ch
Skiba Ludwik 87 a mal 2 Ry Pr
Waldman Alfred ew 78 2lu 4 N
S Zaleski-Sarjusz Jan 900 ss 2 —

Radomsko

72) Gimnazjum męskie im. F. Fabjaniego,
ul. Zabia 5
mat.-przyr. p. 5. 5. 174. 0. — uzupełne pra-
wa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Gimnazjum społeczne im. F. Fabjaniego
zostało założone przez obywateli miasta w
r. 1921. Początkowo obejmowało kl. 4-ry,
w b. roku szkolnym została uruchomiona kl.
5-ta, a wobec tego, że gimnazjum posiada
charakter rozwojowy, w latach najbliższych
zostanie uzupełnione do klas ośmiu. Dyre-
ktorem od chwili założenia gimnazjum jest
Seweryn Brzozowski.

Dyr. Brzozowski Seweryn 84 d 12 M
Antoszczuk Stanisław 900 3lu 1 P
Brandt Alfons 68 ef 27 S
Brajmannowa Władysława 74 ss 24 Fr
Breymann Kurt ew 79 d inż 12 N Ł
Gaszczyńska Irena 99 2lu 5 P H Pr
Kamocki Stanisław 80 d 7 Prz
ks. Kmiecik Roman 89 d 11 R
Sikorski Józef 95 2lu 7 G Ry K
Strażyc Michał 91 m 4 Gi
Surmacki Juljusz 92 d 7 M

Wąsowicz Kazimierz 79 d 15 Fi M
Więckowski Bronisław 79 d — H
L Niewiarowski Marjan 85 d 2 —
S Kordjaczyńska Janina 902 ss 3 —

Radomsko

73) Gimnazjum męskie, ul. Bugaj 16
wł. Niemiec Stanisław
bzm. p. 7. (II — VIII) 10. 436. 0. — niepełne
prawa gimnazjum państwowego.

Gimnazjum powstało w r. 1915 z inicjatywy miejscowego społeczeństwa i legionistów, przybyłych w tym roku do Radomska. Początkowo uruchomiono trzy klasy, a następnie, uzupełniono gimnazjum do pełnych klas 8-miu.

Dyr. Niemiec Stanisław 79 — 18 N
Kapusta Paweł 94 — 5 N
Kassian Marja 97 — 1 H G
Kluczyński Zenon 93 — 6 M
ks. Kmiecik Roman 89 — 11 R
Krzywonoś Jan 89 — 10 Ł H G
Kucharski Michał 91 — 2 P
Lizak Jan 95 — 3 Ł
Łupiński Jan 90 — 4 Prz Ch
Pracyk Włodzimierz g 97 — 3 M Fi
Sznajder Zygmunt 96 — 3 H
Sznajdrowa Pelagia 99 — 5 Pr Ry
Szwedowski Antoni 87 — 16 H G
L Niewiarowski Marjan — — — —
d Lięza Jan — — — —
S Królówna Michalina — — — —

Radomsko

74) Gimnazjum koedukacyjne, ul. Strzałkowska 18
wł. Weintraub Ludwika
bzm. p. 7. 8. 45. 117 — niepełne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Gimnazjum zostało założone w r. 1917. Początkowo była to 7-io kl. szkoła żeńska przekształcona następnie w r. 1921 na 8-io kl. gimnazjum koedukacyjne.

Dyr. Weintraub Ludwika m 86 d 15 N
Bessendorf Salomea m 98 2lu 5 M Fi
Friedman Hersz m 91 d 2 Prz Ł
German Teresa m 84 2lu 3 G N
Lothzinger Rachela m 81 Df 5 P
Paliwoda Mojżesz m 92 d inż 4 M Fi Ch
Rozenblat Anna m 85 ss 9 P H
Rinder Zygmunt m 97 3lu 3 H G
Tenenbaum Malwina m 92 ss 9 P M
Mitelman Franciszka m 79 ss 2 Pr
Zalcman Franciszek m 69 — 15 Ry
Erlichman Dawid m 82 — 15 Jud R

L Lubelski Samuel m 89 d — Hig
d Glikman Pinkus m 79 ef — —

Radomsko

75) Gimnazjum żeńskie, ul. Plac 3-go Maja
wł. Chomiczówna Jadwiga
mat.-przyr. p. 8. 8. 0. 226. — niepełne prawa
gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Gimnazjum założyla w r. 1893 Puszewska. Do r. 1913 była to szkoła 4-ro kl. Następnie otwierane były klasy wyższe do kl. 8-mej włącznie. Od r. 1913 właścicielką, kierowniczką szkoły jest J. Chomiczówna.

Dyr. Chomiczówna Jadwiga — d — P
Breyman — cw 79 ng 13 N
Branedi Alfons 68 km 27 S
Chomiczówna M. — — 2lu 14 Fr
Feldman Antoni 81 a 1 Prz Ch
Herberg Władysław 80 a — Hig
Kierocińska Marja — ef 8 P
Maszański Stefan 91 2lp 5 M
Szykomska Henryka 94 2lu 5 Fr G K
Strzyżek Michał 91 m 4 Gi
Suradłowska Ada — a mal 28 Ry
Świdziński — — d inż 1 Fi Ch
ks Turek — 91 d 4 R
Traczowa Zofia 96 d — G
Tracz Jan 94 d — H

Sieradz

76) Gimnazjum koedukacyjne
wł. Magistrat m. Sieradza
bzm. p. 6. 6. 110. 56. — niepełne prawa
gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Gimnazjum zostało założone przeszło 20 lat temu i kolejno stanowiło prywatną własność kilku właścicieli. W r. 1922 nabył od ostatniego właściciela p. A. Kwiatkowskiego urządzenie szkolne Magistrat m. Sieradza, który uzyskał koncesję na prowadzenie 8-io kl. gimnazjum. Początkowo uruchomiono klasę 6, przyczem w następnych dwóch latach zostaną otwarte klasy 7-ma i 8-ma.

Dyr. ks. Majewski Karol 78 d 20 H
Boryslawski Paweł 96 3lu 5 M Fi
Borowska Stanisława 904 m 1 P Pr
Kaliński Henryk 85 d 2 Fi
ks. Kapuściński Adam 96 sd 4 R P
Karchut Teodor g 78 a 7 Ł N
Kodjaszewska Marja 99 m 4 G
Machowiczowa Halina 87 m 4 Ry
Nowakowski Józef 97 4lu 5 P H
Serafimowicz Zofia 86 m 18 N S
Sierosławski Henryk 97 sn 3 Gi
L Zaleski Marek — — — —

Sompolno

7) 6-cio kl. niemiecka szkoła koedukacyjna, ul. Poznańska wł. Kaschube Emil
um. n. 6. 8. 113. 68. — bez praw gimnazjum państwowego.

Szkoła została założona przez „Związek Szkoły Średniej w Sompolnie” w r. 1917; inicjatywy ks. pastora Aleksandra Bierchenka. Gdy w r. 1921 Związek zlikwidowano, odpowiedzialność finansową przyjął Emil Kaschube. Jednocześnie zorganizowała się „Bratnia Pomoc szkoły średniej”, starając się o dostarczenie lokalu szkolnego. Stanowisko dyrektora obejmowali kolejno: Dr. Karol Haase, Karol Grams i obecnie Paweł Fischer.

Dyr. Fischer Paweł ew 81 d ng 10 M Fi Ch
Bierschenk Aleksander ew 75 sd 2lu 6 R Fr

Grams Karol ew 81 sn nd 22 P H Ry

Klatt Robert ew 97 sn 5 G Prz N S

Maltzahn Juliusz ew 98 sn 1 G

Meyer Ellryda ew 92 nd 13 P N H

Raucha Arnold 90 d 1 Ł Fr H

Rektor Hermann ew 95 sn 7 N Gi

Will Julian ew 90 nd 11 R N K

Sulejów

78) Gimnazjum koedukacyjne, adres: Piotrków
um. p. 7. 7. 107. 32. — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum założył w r. 1916 ks. Janowski, lecz już w r. 1918 z powodu braku pomieszczenia kl. 5-ta, 6, 7 i 8-ma zostały przeniesione do Piotrkowa i w ten sposób gimnazjum zostało podzielone na dwa zespoły, przy czym oddział pozostały w Sulejowie przeszedł na własność p. Bielskiego. W r. 1921 szkołę w Sulejowie przejmuje miejscowe Tow. szkoły średniej i wreszcie w r. 1922 szkoła owa przechodzi na własność Sejmiku Powiatowego w Piotrkowie. Stanowisko dyrektora piastowali kolejno: Rutkowski, Kazimierz Ożóg i obecnie Teofil Kling.

Dyr. Kling Teofil 82 e HG 15 H

Ćwietniak Marjan 90 2lu 1 P G

Giedryć Marja 900 2lu 1 H Fr

ks. Górecki Józef 91 d 1 R

Hagemajer Zdzisław 90 a 2 M Fi

Koenig Lucjan 95 a 2 M

Michnicka Antonina 76 m nd 28 N

Romaniewicz Anatol p 88 kp 11 G Prz Ry

Włuka Stanisław 91 m 6 Ł Fr

Sieczkowski Józef 83 a 11 Ł
Knapp Ignacy 96 2lu 7 S
Baworowski Michał 99 sn 1 Pr

Tomaszów Mazowiecki

79) Gimnazjum koedukacyjne, ul. Antonińskiego 29
wł. Magistrat m. Tomaszowa
mat.-przyp. p. 6. 6. 122. 64. — niepełne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniami.

Gimnazjum założyło grono obywateli miasta w r. 1918. Początkowo były to dwie odrębne szkoły — męska i żeńska, liczące po trzy kl. zasadnicze, oraz po jednej kl. wstępnej. W r. 1919 gimnazja zostały oddane Magistratowi, który je połączył, tworząc w ten sposób gimnazjum koedukacyjne. Obecnie czynne są klasy od I — VII włącznie. Stanowisko dyrektora piastuje od r. 1918 dr Eugeniusz Kiernożycki.

Dyr. Kiernożycki Eugenjusz 75 d 18 Prz

Cieslewski Kazimierz 86 m 4 Fi M

Gielniewski Jan 95 2lu 2 Prz

Grębecki Tadeusz 81 a 1 P

Kunicki Władysław 900 a 1 H G

Mierzwińska Sabina 87 ss 5 Fr

Winkler Bolesław ew 70 ss 16 N

ks. Goździł Józef 90 sd 8 R

Kolasiński Franciszek 86 km 8 S

Lesser Henryk 67 sn cf 37 Ry

ks. May Leon ew 74 d 21 R

Rozenlarb Henryk m 83 d inż 8 M

Santino Mojżesz m 63 sn 39 R

Skorupa Józef 91 sn 8 Gi

Tomaszów Mazowiecki

80) Żydowskie gimnazjum koedukacyjne, ul. Kaliska 17 26
wł. Rada Opiekuncza
um. p. 7. 10. 96. 113 — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało utworzone w r. 1921 przez połączenie istniejącej od r. 1915 szkoły „Hatchijah” i od r. 1904 istniejącego gimnazjum 8-io kl. Wajkseliszowej.

Dyr. Jakobson Leonard m — a 8 M Fi
Wajkseliszowa Anna m 78 — 19 M założona

Borawski Stefan m 97 d 4 P

Berenholz Samuel m 96 cf 4 Jud

Berenholz Estera m 91 a 2 N

Hampus Tadeusz ew 88 a 7 Ch

Halberstadtówna Sara m 98 d 2 Prz G

Izgur Abe m 93 4lu 8 Ł H

Kolersztajn Estera m 88 nd 8 P

Kamiński Ruwin m 81 — 5 Jud
Morgen Marja m 93 m 2 Ry Pr
Skorupa Józef 91 sn 8 Gi
Seweryn Tadeusz 94 d 5 H G
Wolk Sara m 97 sn 7 P H
Zukowski Zorach m 77 — 8 Jud

Tomaszów Mazowiecki

81) Gimnazjum koedukacyjne, ul. Pilicz-
na 22 24
wł. Stowarzyszenie Kupców
hum. p. 8, 9, 170, 115. — niepełne prawa
gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone w r. 1903,
jako 7-io kl. szkoła handlowa Stowarzysze-
nia Kupców. W r. 1906 wprowadzono język
polski jako język nauczania, a w r. 1915
przekształcono szkołę na 8-io kl. gimnazjum
koedukacyjne.

Dyr. Pawłowski Adam 88 kp § 15 7 M G
Dzięciolowski Alfons 91 3lu 6 P H
ks. Goździk Józef 90 sd 8 R Pf
Hampus Tadeusz ew 88 a 7 Prz Ch G
Morawicka Filipina 89 d 10 N
Pawłowska Aniela 86 d Sorb 13 Fr K
Rapp Dominik 95 3lu 4 H Ł
Sadłowski Kazimierz 70 sn 32 P
Sobiesiński Jan 93 ss 5 Ry
Zysowa Marja 94 2lu 11 Fr
Zys Ignacy 92 d inż 9 M Fi
ks. May Leon ew 74 d 21 Ł R
Kolasiński Franciszek 86 km 8 S
Grimmeisen Waldemar ew 900 ef 4 Gi
L Biernacki Michał 85 d 7 —
S Dzięciolowska Jadwiga — ss 4 —
Sanino Mojżesz m 63 sn 39 R

Turku

82) Gimnazjum męskie
wł. Wydział Sejmiku Powiatowego w Turku
hum. p. 8, 8, 231, 0 — niepełne prawa gi-
mnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Gimnazjum powstało w r. 1912 z inicja-
tywy Polskiej Macierzy Szkolnej, po rozwi-
ązaniu której zorganizował się specjalny ko-
mitet, a ten ofiarował szkołę powołanemu
do życia Towarzystwu Szkolnemu. Gimna-
zjum początkowo liczyło klas 2, następnie
zostało uzupełnione do pełnych klas 8-iu.
W r. 1920 szkołę przejął Wydział Sejmiku
Powiatowego. Stanowisko dyrektora pi-
astowali kolejno Wacław Sikorski i obecny
dyrektor Stanisław Wyrzykowski.

Dyr. Wyrzykowski Stanisław 63 ng 13 Ł H
Berendt Robert ew 58 km 3 S
Janczur Józef 96 d 4 Ł P

ks. Jędrzejewski Dominik 86 sd 12 R Pf
Kędzierska Jadwiga 96 m 2 G
Korolkiewicz Józef 900 2lp 1 Fi Ch Prz
Maday Jan 67 a mal 4 Ry
Majda Zygmunt 96 ss 8 M
Mroczek Antoni 63 d 25 Fr
Puszówna Elfrida ew 95 m 5 N
Sekulowiczowa Helena 87 m 2 P
Steczek Stanisław 98 3lu 1 H
Turek Józef 94 m 4 P H
Ejchblat Edward ew 91 d 8 G
Golaszewski Wiesław 87 d inż 6 M
ks. Sachs Leon ew 77 d 10 R
L Wójcikowski Marjan 70 d 5 Hig
S Nowakowski Wiktor 902 ef 1 Gi

Turek.

83) Gimnazjum żeńskie, wł. Magistrat
Turku.
hum. p. 7, 7, 0, 114. — bez praw gimnazjum
państwowego.

Gimnazjum założyła w r. 1912 Tomiła
Składkowska. Początkowo, do r. 1918 była
to szkoła 4-ro kl., uzupełniona następnie
klasami V-a i VI-a. W r. 1922 szkoła zo-
stała przejęta przez Magistrat m. Turka, w
tym samym roku uruchomiono kl. 7-mą.

Dyr. Golaszewski Wiesław 87 d inż — M
Blochowa Marja 69 m — Fr Pr Prz
Bułtymowicz Aleksandra 72 m — Fr Prz
Janczur Józef 96 d 4 P Ł
ks. Jędrzejewski Dominik 86 sn sn 12 R
Korolkiewicz Józef 900 2lp — Fi
Maday Jan 67 a mal 4 Ry
Mroczek Antoni 63 d 25 Ł
ks. Sachs Leon ew 77 d 10 Ł
Stach Franciszek 94 3lu — M
Ślósarska Leokadja 78 m — P G
Steczek Stanisław 98 4lu — H
Turek Józef 94 2lu 4 H Fi

Uniejów.

84) Gimnazjum koedukacyjne im. H. Sien-
kiewicza, wł. Magistrat m. Uniejowa.
hum. p. 6 (II — VII). 6, 73, 55. — niepełne
prawa gimnazjum państwowego z zastrzeże-
niem.

Gimnazjum powstało w r. 1917. Stanowi-
sko dyrektora piastowali kolejno pp.: Wag-
ner, Maciurzyński, Witanowski i obecnie
Witold Bork.

Dyr. Bork Witold 83 d 10 M Fi
Bojakowski Klemens 84 d 2 IIlg
Czyszowska Zofia 95 a mal 5 Ry P G
Kuczyński Bolesław 68 ip 37 P H
Makowiecka Marja 83 2lu 16 Fr G

Poradla Jerzy 92 d 6 Ł H
ks. Zaborowicz Stanisław 84 sd 10 R G
ks. Zaborowicz Stanisław 84 sd 10 R G
Zieliński Wacław 86 ef 7 Gi

Wieluń.

85) Gimnazjum męskie im. Tadeusza Kościuszki, ul. Gaszyńska Nr. 21, Nr. tel. 28, wł. Grono Obywateli.
mat.-przr. p. 8. 8. 285. 0. — pełne prawa gimnazjum państwowego.

Gimnazjum powstało w r. 1905 z fundusów zbieranych drogą składek publicznych. Szkołą, obejmującą początkowo klas 4-ry, zarządzała Rada Opiekunczą, lecz już w r. 1906 szkoła przeszła pod opiekę Polskiej Macierzy Szkolnej. W r. 1908 szkoła stała się własnością Konrada Packiewicza, a w r. 1910 została przekształcona na 7-io kl. handlową. W r. 1917 szkoła uległa ponownemu przekształceniu na 8-io kl. gimnazjum typu mat.-przr., a w r. 1912 przyjęła miano Tadeusza Kościuszki. Stanowisko dyrektora piastowali kolejno pp.: Jakób Huisson, Konrad Packiewicz, Władysław Koskoski i ostatnio od r. 1917 do chwili obecnej Wacław Kutylowski.

Dyr. Kutylowski Sokół Wacław 73 a 17 M
ks. Augustynik Piotr 89 sd 11 R
Białobrzaska Hanna 96 a mał 2 Ry
Ciuk Jan ew 94 2lu 4 Prz
Domagałina Helena 80 nd 20 P
Grzankowski Henryk 78 a mał 17 Ry Pr
Halpern Sergjusz 89 d 11 M Fi
Kohendówna Marja 83 d Sorb 8 Fr
Marcinkiewicz Jan 88 a 4 P H
Murzynkowska Janina 92 Df 4 M Fi Ch
Paśniczek Franciszek 89 km 5 ś
Podlasiakówna Franciszka 95 2lu 8 P H
Rapacki Jerzy 98 ef 3 Gi
Sobiński Józef 93 a 8 M Fi
Szulcowa Wanda 83 nd 15 N
Ślósarz Antoni 68 d 20 P H
Wojciechowski Kazimierz 86 d 5 Prz G
Zieliński Mieczysław 96 a 3 H
L Wagner Ludwik 75 d — —
S Krzyżanowska Zofja 90 ss 14 K

Wieluń.

86) Gimnazjum żeńskie, ul. Szkolna Nr. 1, wł. Zasadzińska Pelagia.
hum. p. 8. 9. 0. 205. — niepełne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Gimnazjum zostało założone w r. 1883. Z biegiem lat otwierano klasy wyższe, tak, że szkoła, obejmująca początkowo klas 4-ry,

w roku 1916 obejmowała kl. 6, w r. 1918 kl. 7 i wreszcie w r. 1922 uruchomiono kl. 8-a.

Dyr. Szudejko Wincenty 76 d 15 Fi Ch
Zasadzińska Pelagia 58 ss nd 40 K przetoż.
Brudzińska Benigna 82 2lu 21 H
Gładka Marja 90 2lu 8 Ł H
Grankowska Marja 82 m 22 G Prz
Heymer Jadwiga 85 2lu 1 Fr
Morawski Mieczysław 95 3lu 1 M
Puchalina Zofja 92 a 2 P
Sadowska Anna 92 m 10 N
Wolberg Jadwiga 92 a 1 M
Zieliński Mieczysław 96 a 3 P H
ks. Augustynik Piotr 89 sd 11 R
Finkowska Wiktorja 94 3lu 6 Gi Pr
Grzankowski Henryk 78 a mał 17 Ry
Idzkowski Mieczysław ew 93 d 1 Ł
Paśniczek Franciszek 89 km 2 ś
L Kosiniński Józef 46 d 1 —
S Zasadzińska Janina 94 2lu 9 —

Wieruszów.

87) Progimnazjum koadukacyjne, ul. Kościelna, wł. Związek Katolicki.
hum. p. 4. 4. 70. 24. — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone w r. 1918 przez Związek Katolicki, przyczem godność prezesa Związku piastował wówczas ks. Hipolit Zieliński. Początkowo uruchomione zostały 2-ie kl., w latach następnych dwie wy-sze.

Dyr. Kokowski Włodzimierz 59 d 38 P H
Kamiński Henryk 94 ss 1 N
Kokowska Wacława 902 m 3 P H G
ks. Kott Walenty 80 d 3 R
Magott Antoni 94 m 7 M Prz
Olbrych Zygmunt 87 ef Gi
Piekarski Stefan 93 ef 4 ś
Terlecka Zofja 74 m 1 Fr

Zduńska Wola.

88) Państwowe gimnazjum koadukacyjne im. Kazimierza Wielkiego, ul. Kołowska Nr. 4.
hum. p. 8. 8. 259. 55.

Gimnazjum zostało założone w r. 1915 dzięki staraniom ks. Władysława Wojtasika, który następnie był dyrektorem do r. 1922. Początkowo obejmowało kl. 4-ry, drogą stopniowego rozwoju, otwierając rok rocznie 1 klasę wyższą, zostało uzupełnione w r. 1919 do pelaych klas 8-iu. Od chwili założenia do r. 1920 utrzymywane było przez Tow. im. Sienkiewicza, zorganizowane przez obywateli miejscowych i okolicznych. W r. 1920 gimnazjum zostało upaństwowione i otrzymało miano im. Kazimierza Wielkiego.

Dyr. Brzeski Czesław 88 d inż 5 Fi
 Blażejewska Marja 66 nd 16 N
 Boryczka Wojciech 3 a 4 Ł H
 Gołąb Franciszek 76 ng 25 P H
 Kryształowna Monika 97 nd 6 Ry Pr
 ks. Skrętny Stanisław 89 sn sd 4 R
 Matukiewiczówna Anna 85 m nd 21 P H
 Golowaczewski Eugeniusz 78 a 14 M
 k ks. Manilius Gustaw ew 80 d 16 R
 k Maniliusowa Marja ew 91 ss 4 N
 k Kozicka Izabella 90 a 11 Fr
 Zawadzka Zofja 93 m 5 Prz G
 k Pluciński Tadeusz 67 km 14 S
 d Parczyński Adolf 63 d 1 —
 S Świątek Kazimierz 92 m 5 —

Zduńska Wola.

89) Gimnazjum żeńskie, ul. Łaska.
 wł. Tow. „Oświata” w Zduńskiej Woli.
 hum. p. 6. 7. 0. 163. — niepełne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Gimnazjum założone w r. 1907, było uprzednio własnością prywatną, w r. 1922 przejęło je Tow. „Oświata”.
 Dyr. Brzeski Czesław 88 d inż 5 M

Adam Otton ew 83 sn 20 S
 Firych Stanisław 93 3lu 4 Prz
 Kokowska Emilja 84 m 20 G H
 Krauze Michał ew 58 d 40 Ł H
 Ossibachówna Eugenia ew 99 sn 1 N Gi
 ks. Manilius Gustaw ew 80 d 16 R
 ks. Skrętny Stanisław 89 sd 4 R
 Węckiewiczówna Zofja 78 nd 23 P
 Wereszczyński Zygmunt 96 4lu 2 M
 Wióblewska Stanisława 903 ef 3 Ry K Pr
 S Łatosińska Marja 903 m — —

Zgierz.

90) Państwowe gimnazjum koedukacyjne im. Stanisława Staszica.
 mat.-przyr. p. 8. 15. 245. 243.

Gimnazjum założyło miejscowe kupiectwo w r. 1898, przyczem do użytku szkolnego został nabyty gmach. W r. 1906 wprowadzono jęz. polski jako język nauczania, wskutek czego szkoła utraciła nadane jej uprzednio prawa rządowe. Jednocześnie Rada Opiekuńcza uruchomiła w tym samym gmachu szkolnym 4-ro kl. żeńską szkołę handlową. W r. 1908 poczęto wprowadzać koedukację do klas najniższych, wobec czego szkoła żeńska ostatecznie zlikwidowana w r. 1910, a w roku następnym gmach szkolny przeszedł na własność Tow. Wzajemnego Kredytu. W r. 1917 szkole, posiadająca dotychczas typ szkół handlowych, przekształcono na 8-io kl. gimnazjum mat.-przyrodnicze. W

r. 1918 szkoła została upaństwowioną otrzymując miano Stanisława Staszica. Stanowisko dyrektora piastował do r. 1912 Jan Czeraszewicz, a następnie, aż do chwili obecnej Stefan Pogorzelski.

Dyr. Pogorzelski Stefan 81 kp § 15 17 P
 Bastgeuówna Stefanja 81 kp 8 Fr
 Bączkowska Zofja 89 W 1 S
 Chrupek Wiktor 86 Df e PN 11 P
 Dołuicka Helena 81 Df 18 H
 Dziobkiewicz Antoni 89 a 9 G
 Dziobkiewicz Antoni 89 a 9 G
 Kawczyński Jan 901 wf 1 Gi
 Kalisiewicz Ludwik 86 2lu 4 M Fi
 Kalisiewiczowa Marja 89 3lu 4 Prz
 Kozłowska Zofja 87 ef 17 Pr
 Lazar Zygmunt 84 d 13 P
 Lazarowa Stanisława 92 4 Fr
 Moroz Jan 88 a 6 Fi M
 Moszczański Andrzej g 87 a 5 N Pf
 Pawłowski Wiesław 89 kp § 15 9 M
 Seriniówna Aleksandra ew 76 m ef 22 N
 Sheybal Stanisław 91 a mal 7 Ry
 Szczyglińska Marja 81 nd 22 P II
 Szepliowski Aleksander 65 nd 17 Prz Ry
 Wajgielt Adolf ew 69 sn 26 M N
 Więckowski Stanisław 95 a 3 Fi Ch
 ks. Wierzbicki Władysław 91 sd — R
 k ks. Falzman Aleksander ew — d — R
 k Podgórski Ksawery 82 ef 8 S
 k Pagowski Józef mr — sd 1 R

Zgierz.

91) Gimnazjum koedukacyjne, ul. Piłsudskiego Nr. 28, wł. Niemieckie Stowarzyszenie Gimnazjalne.
 mat.-przyr. n. 4. 8. 89. 99. — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum założone w r. 1917. Początkowo liczyło kl. 1-a zasadniczą, oraz 3 klasy wstępne. W latach następnych otwierano klasy wyższe i w chwili obecnej najwyższą uruchomioną klasą jest kl. 4-ta. Po kilkakrotnych zmianach na stanowisku dyrektora kieruje szkołą Fryderyk Bergfeldt.

Dyr. Bergfeldt Fryderyk ew 77 a ng 18 II
 ks. Falzmann Aleksander ew 87 d 10 R
 Breitenbach Eliza ew 901 m 3 N R Gi
 Breyer Wojciech ew 89 sn 17 G Prz Ry C
 Gractzinger Zygfryd ew 93 nd 9 P K
 Krusche Amelja ew 96 ef 7 N Ry
 Pahl Helena ew 98 m ng 4 M
 Rac August ew 76 nd 28 P K
 Ropp Aleksander ew 62 d 30 N Fr Ł
 Wressnig Ferdinand 91 d inż 2 M Gi
 Rymza Benita ew 90 ng 13 Fr G R

3. KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO BIAŁOSTOCKIEGO.

Szkół państwowych	15
Prywatnych	24
Razem	39
Męskich	9
Żeńskich	7
Koedukacyjnych	23
Razem	39
Humanistycznych	33
Matem.-Przyrodniczych	4
Klasycznych	1
Neohumanistycznych	1
Razem	39
Polskich	36
Białoruskich	1
Hebrajskich	2
Razem	39
Klas	259
Oddziałów	326
Uczniów	6 352
Uczennic	6 286
Razem	12 638

Białystok.

1) Państwowe gimnazjum 8-io kl. męskie im. Króla Zygmunta Augusta, ul. Kościelna Nr. 9, Nr. tel. 32.
hum. p. 8. 14. 483. 0.

Gimnazjum powstało w r. 1915, licząc klas sześć i tyleż równoległych oddziałów dla dziewcząt. Na stanowisko dyrektora został powołany ks. Dr. Stanisław Halko, internowany następnie przez okupantów i więziony w Niemczech do r. 1918. Podczas nieobecności ks. Halki pełnił obowiązki dyrektora Józef Zmitrowicz. W r. 1919 gimnazjum zostało podzielone na dwie szkoły: męską i żeńską, oraz obie zostały upaństwowione. Gimnazjum męskie otrzymało miano Króla Zygmunta Augusta.

Dyr. Halko Stanisław 85 Df II P
Barucki Leon 83 knp 15 G Prz
Borkowska Zofja 80 m 4 Fr
Czernecki Kazimierz 92 Kp 2 H
Guszczyńska Tatjana p 93 kp 4 Fr
Herrgesell Aleksandra 94 m 7 N
Jakubowski Leszek 99 3lu 2 N
Kitta Roch-Augustyn 92 wf 4 Gi
Kolendo Władysław 76 a 7 Prz Ch
Kosiński Konstanty 87 kp 8 M
Krassowski Zenon 78 d 4 M
Krzanowski Stanisław 96 krr 2 Pr
Kurowska Wiktoria 93 m 8 P
ks. Piekarski Paweł 89 d 8 R
Pietrasz Czesław 83 a 5 P

Roliński Józef 89 d 1 Fi
Szumska Jadwiga 95 knp 3 P
Szymulski Aleksander 66 knp 4 \$
Woźnicki Włodzimierz 57 d 17 Ł
Zimmerman Józef 87 knp 4 Ry K
Zygiert Antoni 95 knp 6 Fi Ch
Szpiganowicz Kazimierz 55 d 23 Ł
ks. Zirkowicz Teodor cw — d 4 R
L Karwowski Czesław 87 d 1 —
D Cornówna Aniela 88 knp 4 —
S Kumiszew Irena — knp 1 —

Białystok.

2) Państwowe gimnazjum żeńskie im. Anny z Sapiehów Jabłonowskiej.
hum. p. 8. 12. 0. 449.

Gimnazjum upaństwowione w r. 1919 istniało uprzednio łącznie z państw. gimn. męskim im. Króla Zygmunta Augusta, jako gimnazjum koedukacyjne.

Dyr. Kossowska Zofja 63 d 45 Fr
ks. Borzym Kazimierz 91 a 8 R
Bartoszewicz Bronisława 90 d 6 H
Bednarska Aniela 88 — 6 Pr K
Białokoz Waclaw 86 d 10 Prz G
Ciechanowiczówna Aleksandra 90 m 14 Gi
Dropauer Zygmunt 88 W 14 Ry
Grejnerowa Anna 98 a 1 P Ł H
Iwanowski Arkadiusz 93 d 2 M
Kwapiński Waclaw 86 Df 5 Fi Ch
Kardak Małgorzata ew 80 m 24 N
Łopuszańska Stanisława 94 3lu 2 M
Manowa Marja ew 83 m 10 N
Pieczyńsiówna Aline 83 nd 12
Pietrasz Czesław 83 a 5 P
Szpiganowicz Kazimierz 55 d 23 Ł
Sobierajski Stefan 94 ef 2 S
Pardo Władysław 99 m 3 G
Stalska Bolesława 86 nd 16 Fr
Woźnicka Bronisława 72 nd 15 M
Kwapińska Marja 94 d Sorb 8 Fr
L. Kajzerowa Berta cw 89 d 3 Hig

Białystok.

Realne gimnazjum męskie M. Chwolesa i M. Cypkina, ul. Pałacowa 3.
mat.-przyr. p. 2. 2. 21. 0. — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum założono w r. 1921.

Dyr. Cypkin Michał m 83 ip 19
Dmitrukowa Natalia p 87 m ef 3 Fi Prz
Margajówna sn M
Menkes Jakób m 99 m 6 H
Odenal Elza ew 82 ef 15 N
Pres Hersz m 89 a mal 7 Ry

Rubin Anna m 99 2lu 2 P
Lawa Lejba m 86 — 18 Hb

Białystok.

4) Gimnazjum koedukacyjne, ul. Szlachetka 4, wł. Druskin Dawid.
hum. p. 7. 7. 143. 127. — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone w r. 1911. W r. 1919 czynnych było kl. 5, przytem w tym roku wprowadzono jęz. polski, jako jęz. nauczania. Stanowisko dyrektora zajmował Arnold Golde, obecnie Włodzimierz Orłow.

Dyr. Orłow Włodzimierz p 82 d 13 Ł
Berman Jakób m 65 — 31 S
Farber Helena m 94 ss 10 N
Fryde Iguacy m 94 ss 3 M Fi
Kabak-Zylberberh Katarzyna m 87 2lu 7 H
Karlińska Rózu m 96 ss 6 —
Karlińska Sara m 94 3lu 7 Prz
Moszkowska Matylda m 92 ss 8 P
Prejs Hersz m 99 ef 4 Ry
Racka-Niewiarowska Brygida m 93 ss 4 Fr
Rakowski Samuel m 73 — 6 R
Rejfer Jakób m 92 d 1 G H P
Rejs Arnold m 97 a 2 P
Szumska Tamara p 97 2lu 3 Fr
Turnheim Mieczysław m 98 2lu 3 Gi
L Kagan Dawid m 93 d — —
S Frejtkin Fama m 98 ss 2 —

Białystok.

5) Gimnazjum 8-io kl. koedukacyjne, ul. Pałacowa 2, wł. Gutman Salomon.
hum. p. 7. 9. 140. 180. — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone w r. 1915, obejmowało początkowo 2 kl. zasadnicze oraz 2 kl. wstępne. Drogą stopniowego rozwoju otwierano kl. wyższe, tak że w b. roku szkolnym gimnazjum posiada zasadniczych kl. 7-m. Do r. 1918 jęz. nauczania był jęz. niemiecki, od tego czasu jęz. polski. Stanowisko dyrektora od chwili założenia piastuje Dr. Salomon Gutman.

Dyr. Gutman Salomon m 76 Df 17 Jud Pf
Alterowicz Aleksander p 77 d 18 Ł
Berech Mejer m 67 — 8 Hb
Bermun Jakób m 62 km 28 S
Dimitriukowa Natalja p 87 d d 3 Fr Prz
Dworecki Mozes m 94 a mal 5 Ry
Förster Edwarda m 96 ip 8 P G
Kulichiewicz Aleksy p 89 d 3 Prz
Korn — m 94 a 9 P
Orlańska Anna m 95 ss 10 M
Orlańska Zyna m 93 2lu 14 N
Oninowa — m 92 d Sorb 8 Fr

Szkolnik Oszer m 92 — 12 Hb
Szour Paweł m 94 d inż 1 M Fi
Tillemann Anna m 96 sn 13 G
Tillemann Aron m 94 d 2 H
Wajnszel Menachem m 97 2lu 4 M

Białystok.

7) Gimnazjum koedukacyjne, ul. Sienkiewicza 4, wł. Zeligman Józef, Lebenhalt Józef, Dereczyński Jakób.
hum. p. 8. 9. 210. 216 — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum założyło „I-sze Zrzeszenie Nauczycieli w Białymstoku” w r. 1918. Początkowo jęz. nauczania był jęz. rosyjski, następnie stopniowo usuwany i zastąpiony przez jęz. polski, tak, że w r. 1921 we wszystkich klasach nauka prowadzona była w jęz. polskim.

Dyr. Zeligman Józef m 83 d 4 H
Buki Judel 96 ss 4 Ry Pr
Czechowska Cecylja m 76 m 13 P
Ginc Aleksy p 98 m 5 Fr
Ginc Andrzej p 900 m 1 K
Dereczyński Jakób m 87 d inż 7 M Fi
Ciejka Jan 86 4lu 2 H G
Ginelli Aleksander ew 83 d 10 G Prz
Guber Marja m 89 d 11 Ł H
Kleniewicz-Abramowicz Marja 99 d 4 H P N
Kucharski Jan 94 d inż 2 Fi M
Lebenhalt Józef m 85 m 15 M
Lewin Fania m 88 d 1 Fr
Markieles Giersz m 85 sn 17 S
Matwiejewa Natalja p 97 d 1 N
Minc Leon m 80 d 1 Ł
Misztral Andrzej 99 sn 3 Prz G
Restd Eliza ew 97 m 11 N
Strzelecki Władysław 88 d 11 P Ł
Sztachelski Jan 87 d 9 Prz
ks. Zalewski Antoni 94 d 5 R
L Bomaz Włodzimierz m 93 d
S Perelsztejn Anna m 901 ss

Białystok.

6) Gimnazjum koedukacyjne M. Padwiny, F. Buki, S. Kaleckiej i J. Kaleckiej, ul. Lipowu 19
hum. p. 4. 4. 21. 70. — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum powstało w r. 1922. Założycielką właściciwą i kierowniczką jest Marja Friedman-Padwa.

Dyr. Friedman-Padwa Marja m 90 eHG 7
P H G N
Buki Abram m 99 ss 6 Ry
Buki Fela m 900 ss 5 P M
Fajans m 02 m 3 R

Ginelli Aleksander ew 83 a 10 Prz
Kalecka Sara m m 23 Pr K
Merkeles m 85 su 17 S
Perlsztejn Różia m 87 m 9 P M

Białystok.

8) Gimnazjum koedukacyjne, ul. Sienkiewicza 74, wł. M. Kacnelson, M. Kaplan, L. Kahane, L. Pat.
neo-hum. hb. 6. 14. 397. 170. — bez praw gimnazjum państwowego,

Szkoła została założona w r. 1919. W pierwszym roku istnienia obejmowała 3 kl. podwst. i 3 gimnazjalne, a obecnie posiada 6 podwst. i 8 gimnazjalnych.

Dyr. Rosenman Dawid m 84 Df 12 H
Aronowicz Leon m 89 a Prz Fi
Auerbach Samuel m 81 Df 2 M Fi
Bendorf Emil ew 75 cf 6 Gi
Berman Jakób m 60 km 36 S
Biszkowicz Szebeka m 92 a 1 A ✓
Brawer Dawid m 93 a 4 Hb Ł
Dreher Leopold m 97 3lu 1 P H Ł
Fromer Stanisław m 99 DP 1 P H
Goliger Mojżesz m 95 Df 1 Hb Jud
Jakubowski Samuel m 85 a mal 15 Ry Pr
Lifszyc Szejna m 99 m 6 Hb G M Fi
Menkes Estera m 96 ss 6 —
Rubia Rachela m 95 ss 6 —
Rubinsztejn Max m 86 m 4 A ✓
Schächter Lea m 81 Df 6 P N
Skłut Szmul m 90 2lu 6 llb G M Prz
Tasz Lejzor m 87 ss 6 —
Walkowski Jozue m 97 — 4 Jud
Wileńska Perla m 99 cf 4 —
L Bomasz Włodzimierz m 92 DM 3 —
S Goldberg Chana m 902 — 3 —
S Szwarz Pola m 903 — 4 —

Białystok.

9) Gimnazjum żeńskie, ul. Palacowa Nr. 3, Nr. tel. 306, wł. Chwoles M.
hum. p. 8. 10. 0. 401. — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum założyła w r. 1885 Z. Chwolesowa. W r. 1907 liczyło kl. 4-ry, następnie w r. 1911 kl. 7. W r. 1919 szkoła została przekształcona na 8-io kl. gimnazjum, oraz wprowadzono jęz. polski, jako jęz. nauczania. Po zgonie właścicielki w r. 1922 gimnazjum stało się własnością jej syna — Michała Chwolesa.

Dyr. Chwolesowa Anna m 90 d 11 —
Cypkin Michał m 83 sn 19 R
Finkielsztejn-Solowiejczyk Zofja m 86 nd 21 G
Ława Lejba m 86 — 18 llb

Filozof Janina m 98 2lu 6 P.
Gilche Arnold m 95 d 5 M Fi
Guber Marja m 87 d 11 Ł
Henszke Helena ew 84 m 18 N
Janwau Aleksandra p 86 ip 16 Fr
Kalichewicz Aleksy p 89 a 3 Prz Fi Ch
Last Zygmunt m 900 m 4 M
Menkes Jakób m 99 m 6 P H
Muratowa Elöbieta p 76 m 2 Pr K
Pres Hersz m 89 a mal 7 Ry
Rubin Anna m 99 2lu 2 P G
Teodorowicz Jan p 84 d 15 Ł H
Wittenberg Marcelli m 97 a 7 P H
Wilga Henryk 82 d 3 G
Berman Jakób m 63 — 35 S
Kapańska Helena m 74 d — —

Bielsk Podlaski.

10) Państwowe gimnazjum koedukacyjne im. Tadeusza Kościuszki, ul. Mickiewicza 36.
hum. p. 6. 6. 114. 51.

Gimnazjum zostało założone staraniem ks. Dr. Bronisława Zaleskiego w r. 1919. Początkowo uruchomiono trzy klasy, następnie drogą stopniowego rozwoju otwierane są klasy wyższe i w b. roku szkolnym gimnazjum obejmuje klas sześć. Przy szkole istnieje „Komitet Rodzicielski”, w znacznej części przyczyniający się do pokrywania wydatków na potrzeby rzeczowe szkoły. Stanowisko dyrektora do r. 1922, t. j. do chwili upaństwowienia gimnazjum piastował ks. Dr. Bronisław Zaleski.

Dyr. Sojecki Edmund 86 d 9 Fi
Czajkowski Leon 88 d 9 M
Czajkowska Jadwiga 76 2lu 16 Fr
k Godzień Józef 72 ellG 15 G H
Mercik Stanisław 91 a 5 P
Krassowska Gustawa 86 2lu 4 Prz
Wierzejska Marja 94 krr 5 Ry Pr
Witoszyński Mikołaj p 84 d 10 Ł
k Golko Albin 86 cf 1 Gi
k ks. Olszewski Ludwik 89 sd 10 R
k Sarnacki Franciszek 80 cf 8 S
k Sulimowska Zenajda ew 70 ss — N
L Osmólski Feliks 74 d — —
S Andrzejewska Eugenia 97 m — —

Drohiczyn nad Bugiem.

11) Państwowe gimnazjum koedukacyjne.
hum. p. 6. 6. 135. 78.

Gimnazjum zostało otwarte w r. szk. 1919/20 jako prywatne 5 kl. koedukacyjne, humanistyczne im. Ignacego Paderewskiego. Upaństwowione zostało w grudniu 1920 r. Dyrektorami byli: Leon Borucki, Mikołaj Malinowski, i od września 1922 r. Bolesław Rymśza.

Dyr. Rymśa Bolesław 65 d 21 M Fi
 Bielska Marja 900 2lu 1 H P
 Borecki Leopold 90 m 13 Prz Ği
 Fürst-Studzńska Marja 82 ss krr 16 Ry K
 Pr
 Haszko Wilhelm 95 m 4 N
 Kierkowska Lucyna 90 ss ef 2 Fr
 ks. Kozłowski Józef 93 sd 3 R
 Litwinowicz Waclaw 99 sd 1 Ł P
 Lohński Bogdan 96 2lp 2 M
 L Zaremha Jan 71 d 1
 S Stępkowska Stelania 90 ss 5

Grajewo

12) Państwowe gimnazjum koedukacyjne
 hum. p. 5. 5. 123, 98

Gimnazjum zostało założone w r. 1919 przez Dr Gajdzińskiego. Upaństwowione zostało 1 sierpnia 1920. Pierwszym kierownikiem szkoły była Dr Marja Zabłocka.

Dyr. Wajdowicz Władysław 84 ePrz 15 M
 Bunting Marja ew 74 m nd 1 N
 Kochanowski Lucjan 74 a mal 2 Ry Pr K H
 Kociell Waclaw 79 d 11 M Fi
 Lorenc Jan 93 m sd 4 P Ł
 Orłowski Władysław 91 4lu 1 P Gi
 Oryszczak Mieczysław 80 a 18 H G
 Strzeszewska Irena 96 4lu 1 Prz Fi Fr
 ks. Leśniewski Antoni 91 sd 4 R
 K Baraniecka Zofja 94 — 1 Pr
 K Wiesiołek Józef 85 ef 1 Ś
 S Truszkowski Edward 76 3

Grodno

13) Państwowe gimnazjum męskie im. Adama Mickiewicza, ul. Trzeciego Maja
 hum. p. 8. 13. 494, 0.

Gimnazjum założyła w r. 1916 Rada Opiekuńcza przy Komitecie Obywatelskim pod nazwą „Polskiej Szkoły Średniej w Grodnie”. Początkowo liczyło klas trzy, następnie otwierane były klasy wyższe. W r. 1917 szkoła staje się własnością Wojciecha Chmroleckiego, następnie w r. 1919 Polskiej Macierzy Szkolnej, w r. 1920 Zarządu Cywilnego Ziem Wschodnich, wreszcie w r. 1920 zostaje upaństwowiona, uprzednio w tymże roku przyjęwszy miano Adama Mickiewicza.

Dyr. Dąbrowski Fryderyk 79 eN 22 P
 Cylke Albert ew 68 d 21 N
 Dańko Franciszek 90 3lu 4 Ł H
 Gasperski Michał 77 ss 7 G
 ks. Hryniewicz Franciszek 84 a 14 R
 Kochanowski Jan 94 a 4 Prz
 Kosztrym Waclaw 88 3lu 3 M
 Kuczyński Stelan 99 2lu 1 P
 Morawska Michalina 86 2lu 14 P

Mrozowski Stanisław 85 a 3 M Fi
 Mysłicki Waclaw 90 d 7 M
 Puljan Romuald 94 a 4 Ł
 Sederstremówna Marja 99 ef 4 Pr
 Szczyński Norbert 72 sd 6 Ś
 Szuszkiewicz Bronisław 79 d inż 5 H G
 Syrtowlówna Jadwiga 94 2lu 2 —
 Łaszkiwicz Kazimierz 88 a 3 —
 Wanatowski Józef 94 a mal 5 Ry K
 k Kuchanowiczówna Lidja p 88 2lu 13 Fr
 k Traczyński Władysław 68 sn W 33 P
 k Kossowska Jadwiga 95 2lu 5 Fr
 k Sawicki Roman 88 a Fi
 k Maszejewski Kazimierz 90 d 8 G P
 k Dekanski Władysław 99 sn ew 3 Gi
 L Lenartowicz Michał 75 d 3 —
 d Syrowtówna Janina 91 ef 3 —
 S Szaniawski Ludwik 73 ss 1 —

Grodno

14) Państwowe gimnazjum żeńskie im. Emilji Plater, ul. Orzeszkowej 22
 hum. p. 6. 9. 0. 327.

Gimnazjum założyło w r. 1921 Ministerstwo W. R. i O. P., w ciągu roku szk. 1921/22 mieściło się w gmachu państwowego gimnazjum męskiego, przyczem lekcje odbywały się w godzinach popołudniowych. Obecnie gimnazjum posiada wspólny gmach z Seminarjum Nauczycielskim. Stanowisko dyrektora piastowała p. Jadwiga Kiersnowska.

Dyr. Grzędzielski Jan 75 kp 22 H
 Birkówna Małgorzata 94 2lu sn 9 N
 Heimberger Aleksander 94 ef 5 Gi Ry K
 Klicka Helena 95 2lu 4 Prz G
 Klicka Stanisława 97 2lu 1 P
 Kiersnowska Anna 82 d 11 P
 Kuczowski Jan 85 d 5 M Fi
 Mosiejewski Kazimierz 90 d 6 Ł
 Mühlrad Aleksander 88 3lu 1 Prz G
 Mysłicka Ludwika 92 m 7 M
 ks. Poniatowski Józef 86 kp — R
 Sławińska Milica 96 2lu 1 Fr
 Tomkowiczówna Dyoniza 94 m 4 Pr
 k Lipiński Edmund 86 ef 2 Ś
 l. Wolański Antoni 73 d — —
 d Morawska Zofja 98 d — —
 S Truskolawska Helena 901 m — —

Grodno

15) Gimnazjum koedukacyjne, ul. Bonilraterska 7
 wł. M. Kurganowicz, A. Rozenthal, Ch. Goldberg
 hum. p. 8. 9. 138, 182, — bez praw gimnazjum państwowego

Gimnazjum, mające charakter szkoły społecznej, założone zostało w r. 1919. Języ-

kiem nauczania do r. 1922 był jęz. rosyjski, obecnie jest jęz. polski.

Dyr. Ruthen Izydor m 91 d 2 Ł H
Burdówna Estera m 96 2lu 6 Pr S
Choze Jona m 96 2lu 4 Ry
Erdman Pinkus m 99 3lu 1 P Prz
Preferanson Kazimierz 82 d 4 H
ks. Plamsz Adolf ew 66 d 4 N
Reltzenbein Leon m 92 a 1 M Fi
Rozenbaum Aleksander m 93 3lu 1 M Fi
Specht Herman m 91 DP 1 Ł
Terlikowski Konstanty 95 d 7 G H
Zbarówna Ida m 96 3lu 5 P Prz
Bajdyńska Ludmiła p 84 d 17 Pf
Dem Ludwik m 92 d 1 P
Kanenbaum Regina m 98 2lu 5 M
Leontjewa Marja p 83 2lu 23 Fr
Katz Kalman m 86 — 16 Ry
Lap-Rabinowicz Ida m 91 m 8 N
Piernik Szymon m 95 et 6 Gi
Iwanówna Marta p 93 m 5 —
L Byk Samuel m 82 d 1 —
S Amdurski Szejna m 91 — 1 —

Grodno

16) Gimnazjum koedukacyjne, ul. Policyjna 12
wl. I. Markus i T. Leinwandhändler-Lewicki
hum. p. 8. 9. 140. 269. — bez praw gimnazjum państwowego

Gimnazjum zostało założone w r. 1919. Początkowo jęz. nauczania był jęz. rosyjski, obecnie jest jęz. polski. Szkoła posiada charakter społeczny i znajduje się pod zarządem Kady Kuratorskiej i jej Wydziału Wykonawczego, przyczem członkowie tych instytucji wybierani są z grona rodziców. Dyrektorami byli: inż. Markus, Dr. Fett.

Dyr. Finkielkraut Henryk m 70 d 7 G
Lubicz Rachela m 80 m 12 przełożona
Drażnin Łazarz m 88 km 3 S
Fajngold Sara m 902 m 2 Pr P
Freundlich Leon m 98 3lu 2 P H
Górycki Jankiel m 97 — 2 R
Hlebowicz Jau p 67 d 3 Ch Fi Prz
Kač Kelman m 86 — 3 llb
Kuzniecowa Włodzimierz p 99 2lu 2 Fi Ch Ry
Kurganowicz Zeneida p 80 d 19 Fr
Makiejew Dymitr p 88 d 11 Ł
Safranówna — m 98 3lu 2 P N
Safran Jakób m 901 2lu 1 H G
Szulmau Ozjasz m 88 3lu 1 M Fi
Warszawski Abram m 64 m 2 M Ł N
Weller Zofja m 88 2lu 2 N K
S Epstein Jakób m 90 ss — —

Grodno

17) Gimnazjum koedukacyjne, ul. Policyjna 34
wl. Waldman Mojżesz i Mejerzon Samuel
hum. p. 8. 9. 119. 225. — bez praw gimnazjum państwowego

Gimnazjum zostało założone w r. 1919 i obejmowało kl. 7, w następnym roku uruchomiono kl. 8-mą. Początkowo jęz. nauczania był jęz. rosyjski, następnie jęz. żydowski i wreszcie od r. 1922 jęz. polski. Dyrektorem był Gordon Rubin a następnie do chwili obecnej Samuel Mejerzon.

Dyr. Mejerzon Samuel m 92 a 5 G H
Bajdyńska Ludmiła p 84 d 8 H Pf Ry Pr
Bäcker Bernard m 89 2lu — Fi Ch M
Bloch Abram m 71 — 18 Hb
Blumental Aleksander m 95 3lu — P
Blumental Leon m 902 2lu — M Fi
Girszkochun Sara m 89 ss 16 S
Josem Zofja m 89 ss 6 M
Kaplan Władysław m 92 a 2 Ł
Liśzyc Abram m 96 ss 3 Hb
Lipnik Chaja m 89 Df 3 N
Makowska Ludwika m 900 2lu 1 H P
Mejerzon Helena m 97 3lu 5 G H
Neubauer — m 92 DP 3 H Ł
Oczesalska Józefa 98 ss 5 P
Ostryński Samuel m 88 d 4 Ł
Piernik Szaja m 95 et 4 Gi
Soltzówna Leja m 89 d 4 Fr

Kolno

18) Gimnazjum koedukacyjne Wydziału Powiatowego Sejmiku Kolneńskiego, Nr. tel.: 34
hum. p. 4. 4. 47. 40. — niepełne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Gimnazjum zostało założone w r. 1918.

Dyr. Szwacki Kwiryn 82 a 15 P
Archutowski Tadeusz 01 2lu 1 Prz G Fi
Jarnowski Zygmunt 95 5lu 2 M
Jelonck Władysław 96 a 3 H Ł
ks. Majkowski Hilary 95 sd 4 R
Ormezewski Leon g 96 1 r a mal 4 Ry Pr
Szablówna Anna 80 2lu 5 N Fr
L Dr. Scibor Eugenjusz 84 d 23 —

Lida

19) Państwowe gimnazjum koedukacyjne im. Hetmana Karola Chodkiewicza, ul. Trzeciego Maja 24, filja ul. Suwelska 51
hum. p. 7. 12. 305. 245.

Gimnazjum zostało założone w r. 1919 przez Polskie Towarzystwo Szkoły Średniej w Lidzie. Początkowo uruchomiono klas 5,

przyczem otwierane są klasy wyższe i w b. roku szkolnym gimnazjum obejmuje 7 klas żeńskich i 5 klas męskich. W r. 1921 gimnazjum zostało upaństwowione. Stanowisko dyrektora piastowali Brzozowski, Leon Stępiński i obecnie Józef Chmiel.

Dyr. Chmiel Józef 87 eMFi 12 M
 Fegler Józef 62 kp 21 Ry K
 ks. Kisiel Władysław 94 kp 4 R
 Kamiński Antoni 73 a 9 N
 Kozłowski Adam 98 a 1 H
 Kokotowicz Edward 91 3lu 1 Ł
 Lyczkowska Natalia p 89 a — Fr
 Niessaer Henryk 901 3lu — P Ł
 Marcinkiewicz Konstanty 98 2lu 2 M N
 Pisowicz Jan 900 a 1 P Ł H
 Reyman Stanisław 84 3lu 2 M N
 Rydarowiczówna Zofja 902 sn 2 P
 Rusiecka Zofja 66 m — Prz
 Rutkowski Stanisław 86 d — G Fi
 Tujakowski Czesław 93 4lu 4 Fr H
 Wroński Zdzisław 97 2lp 2 M Fi
 k Gajewski Feliks 83 sn — S
 k Haber Michał m 80 sn — R
 k Małachowski Michał 77 km — S
 k Lewicki Aleksander p — — R
 L Wizgird Stanisław 61 d — —
 S Wojnarowski Bronisław 903 ef — Gi

Lida.

20) Gimnazjum koedukacyjne Mojżesza Dworeckiego
 hum. p. 8. 8. 144. 87. — niepełne prawa gimnazjum państwowego

Gimnazjum założone zostało w r. 1918 z językiem wykładowym rosyjskim. W r. 1919 20 wprowadzono język polski jako wykładowy. Dyrektorami byli kolejno: Leon Stępiński, Edward Wohlumth, inż. Abraham Fränkel.

Dyr. Fränkel Abraham m 81 d inż 2 M Fi
 Deutscher Jakób m 98 1ru 1 N
 Dworecki Mojżesz m 91 3lu 5 Ł M
 Finkłowa Antonina m 90 4lu 1 Prz G Fi
 Gast Marja m 92 4lu 1 P
 Krajnowicz Mojżesz m 87 d 4 M
 Lichtman Amalja m 94 a ef 3 Ł P
 Rosenbusch Marcelli m 92 a 2 P H
 Saudler Joachim m 900 3lp 1 Ry S Gi
 Szapiro Rejna m 97 m 3 N M

Lida.

21) Gimnazjum koedukacyjne Stowarzyszenia „Tarhut”, ul. Suwalska 68
 hnm. hb. J. 3. 60. 30. — bez praw gimnazjum państwowego

Gimnazjum powstało w r. 1922 staraniem Komitetu Rodzicielskiego.

Dyr. Schuster Dawid Józef m 96 Df 3 H R
 Jeruzalimski Pesach m 90 ef 9 Hb
 Kaleko Schaul m 97 m 2 G Prz
 Kuszelewicz Eliezer m sn 5 M Hb
 Markiss Szejna m 88 m Kr p 9 M
 Parnes Abraham m 92 a 4 G Hb
 Werberg Izidor m 99 2lu 1 P
 Aniel Mordechaj m 94 1ru 2 Gi
 Jabłoński 99 sn 3 Ry
 Szymon Chaim m 86 Kr p 11 S
 ✓ Rabinowicz Eugenja m 90 a 2 A

Łomża.

22) Państwowe gimnazjum męskie im. Tadeusza Kościuszki, ul. Bernatowicza 4 6, Nr. tel. 69

mat.-przyr. hum. (od kl. IV-ej) p. 8. 13. 449 0.

Gimnazjum zostało założone w r. 1906. Początkowo była to społeczna 7-io kl. szkoła handlowa, przekształcona w r. 1916 na 8-io kl. gimnazjum. upaństwowione w r. 1918. Stanowisko dyrektora piastowali kolejno: Józef Alichiewicz, Zygmunt Niklewski, Zygmunt Piotrowski, Jan Hellmann i obecnie Dr. Wiktor Osiecki.

Dyr. Osiecki Wiktor 79 Df eHG 21 H
 Bagiński Adam 70 d 10 Fi
 Bajcar Adam 96 a 2 Ł N H P
 ks. Bogacki Wincenty 67 d 30 R
 Chrzanowski Jan 89 km 2 S
 Dzwonkowski Wiesław 95 d 5 G
 Gaskiewicz Dymitr p 93 d 1 Prz
 Gundlach Jan ew 77 ef 22 Pr K
 Horyszewski Stanisław 79 d 12 Ł
 Indycha Wincenta 80 d 2 Fr
 Jazwiński Ignacy 80 2lu 6
 Kędziński Marjan 88 d 8 M
 Kleindienst Juljusz ew 82 d 16 P N
 Lubowidzki Aleksander 86 a 9 P
 Mianowski Władysław 60 ef m 12 Gi
 Pięta Jakób 97 d 1 H
 Selensowa Marja 82 m 13 Fr
 Skiwski Antoni 72 a mał 17 Ry
 Wiejówna Wiktoria 89 d 9 P H
 Woyczyński Stefan 90 d inż 5 Ch
 k Mikulski Kacper ew 40 d 39 R
 L świrski Filip 60 d 20 Hig
 d Selens Franciszek 71 d 2 —
 S Szejce Władysław 79 — 25 —

Łomża.

23) Państwowe gimnazjum żeńskie im. Marii Konopnickiej
 hum. p. 8. 14. 0. 447.

Gimnazjum założyla w r. 1905 M. Korzeniewska. Początkowo była to trzy-klasowa szkoła z rosyjskim językiem nauczania, lecz już w roku następnym wprowadzono język

polski. W r. 1908 szkołę przekształcono na 7-io kl. handlową, a w r. 1918 na 8-io kl. gimnazjum typu mat.-przyrodniczego. W r. 1919 gimnazjum zostało upaństwowione o-trzymując miano Marii Konopnickiej. Stanowisko dyrektora piastowali kolejno: Beczkowicz, Makarewicz, Piotrowski, Klejndienst, Dobrowolski, Lickendorf, Pereltatkowiczowa i obecnie Michał Sokorski.

Dyr. Sokorski Michał 83 kp 12 P
Chrzauowski Władysław 92 kp 7 Fi
Gregorjewówna Stanisława 82 m 24 M
Jawdyńska Natalia 88 m 7 Fr
Janicki Aleksander 88 kp 12 N
Iwaszkiewicz Dominik 80 a mal 16 Ry
Krubka Leokadja 90 2lu 10 M
Kraus Franciszek 96 3lu — Prz
Klejndienstowa Janina 88 2lu 15 M
Monowidówna Felicja 94 m 12 M
Nowowiejska Jadwiga 85 kp 8 H
Oświęcimska Leontyna ew 83 a 11 N
Rucińska Marja 89 ss 15 Gi
Rudnicka Halina 95 m 8 P
Horyszewska Aleksandra 87 m 15 H
Wodzinowska Julja 81 2lu 18 Fr
Witczakowa Zofja 91 2lu 8 P
Witczak Józef 90 km 6 S
Woloszcuk Jan 92 4lu 2 Ł
ks. Wądolowski Franciszek 80 kp 17 R
Zagórska Marja 79 ss 17 Pr
k Mikucki Kacper ew 40 kp 39 R
L Malinowski Zygmunt 70 kp 5 Hig Ch
d Selens Franciszek 71 d 2 —
S Bednarczyk Radzisław 80 — 25 —

Lomża.

24) Gimnazjum męskie, ul. Stacha Konwy 15,
Nr. tel. 101
wł. Zjednoczenie księży diecezji Sejneńskiej
„Unitas”
hum. p. 6. (II — VII) 7, 274, 0. — niepełne
prawa gimnazjum państwowego z zastrze-
żeniem

Gimnazjum zostało założone w r. 1918. Początkowo liczyło klas 4-ry i przeznaczone było dla dzieci reemigrantów. W r. 1920 gimnazjum przejęło Zjednoczenie księży „Unitas” i jednocześnie zostało przekształcone na 8-io kl. gimnazjum rozwojowe. Stanowisko dyrektora piastował początkowo Dr. Wiktor Supiński, obecnie ks. Dr. Stanisław Pardo.

Dyr. ks. Pardo Stanisław 82 d 9 R H
Bejnarowicz Jan 74 sn 5 G
ks. Dmochowski Stefan 89 d 4 N
ks. Gawędzki Andrzej 93 sd 1 R
Gosiewski Czesław 76 sn nd 5 P H G
Jemieliły Władysław 96 sn 3 Gi

Kęsicki Kazimierz 73 sn 17 P G Prz
Mościcki Edward 95 a 1 Ł H
Tuszowska Marja 83 m nd 3 Prz Fr
ks. Piaszczyński Michał 85 d 4 P
ks. Wierzbicki Józef 81 d 1 Ł Pf
Gundlach Jan ew 87 sn 4 N
Jaźwiński Iguacy 82 3lu 8 Ł
Kędziński Marjan 88 d 8 M
Klejndienst Juljusz ew 82 d 16 N
Wyrzykowski Marjan 90 d 1 Fi
Skiwski Antoni 72 ef 17 Ry
L Malinowski Zygmunt 71 d 1
S Dzieńszewska Marja 96 — 3 —

Łomża.

25) Gimnazjum koedukacyjne, ul. Dwor-
na 22, Nr. tel. 90
wł. Goldlust Szymon
hum. p. 8, 9, 128, 106. — niepełne prawa gi-
mnazjum państwowego z zastrzeżeniem

Gimnazjum zostało założone w r. 1915. Stanowisko dyrektora piastuje właściciel szkoły.

Dyr. Goldlust Szymon m 77 — 10 Ch Fi
Barenbaum Izidor m 95 — 2 M
Blauluks Ludwik m 98 — 2 M Fi
Brzezińska Felicja m 85 — 10 Fr
Chill Samuel m 98 — 2 P
Freund Leon m 92 — 3 P
Gestel Bernard m 87 — 6 Ł
Hepner Fania m 97 — 2 Prz Ry
Kaczenbogen Sara m 79 — 5 P
Kahan Róża m 87 — 5 Fr
Kuplerschmied Ber m 96 — 3 H
Strykowska Rebeka m 98 — 2 G
Ziering Dawid m 95 — 1 H
Wejnberg Naftal m 90 — 10 Hb
Zeligman Dawid m 98 — 4 Gi
L Peltyn Szymon m — — — —
d Pruszczański B. m — — — —
S Markus Estera m — — — —

Nowogródek.

26) Państwowe gimnazjum koedukacyjne im.
Adama Mickiewicza, ul. Korelicka 3
hum. p. 8, 11, 230, 151.

Gimnazjum założyło grono obywateli mia-
sta w r. 1916. Początkowo uruchomione zo-
stały trzy klasy pierwsze. W r. 1918 gimna-
zjum przyjęło miano obecne i obejmowało
kl. od III — V, przyczem klasy niższe sta-
nowiła 4-ro kl. szkoła powszechna. Prze-
trwawszy obie inwazje bolszewickie, gimna-
zjum zostało upaństwowione w r. 1921. przy-
czem została doń wcielona szkoła powszech-
na, jako kl. I i II-ga. Stanowisko dyrektora
piastowali: Karol Łoziński, ks. Abramowicz
i obecnie Mikołaj Głębocki.

Dyr. Głębocki Mikołaj 83 d 10 Ł
 ks. Abrantowicz Fabjan 84 d Df 10 R
 Bartnikowska Michalina 75 2lu 7 Fr Pr
 Grochowski Romuald 86 a 1 Ł
 Klejowski Lawr p 72 sd 27 R
 Kozłowski Kazimierz 91 a 8 Fi M
 Majchrzycki Antoni 96 m 2 Prz II Gi
 Ostrowski Józef 900 3lu t H
 Rewieńska Wanda 79 d 12 P H
 Stalska Helena 79 2lu 6 Fr Pr
 Szantyrówna Anna 98 m 3 M
 Szembelówna Halia 98 2lu 7 H P
 Szukiewicz Józef 88 3lu 7 Prz G
 Wencel Zygmunt 88 ss ef 4 K Ry Pr
 Wierzbicki Wacław 82 d inż 3 Fi M
 L Szymanowski Mieczysław 72 d 17 Hig
 S Łazowska Anna 89 2lu 4 —

Nowogródek.

27) Gimnazjum koedukacyjne, ul. Wielki Rynek Nr. 37, wł. Towarzystwo Białoruskiej Szkoły Początkowej i Średniej. mat.-przyr. bl. i rs. 8, 8, 108, 106. — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone w r. 1916. W r. 1921 poczęto przekształcać szkołę początkowo rosyjską na białoruską, przyczem jęz. nauczania białoruski wprowadzony jest obecnie do pierwszych trzech klas, któremi kieruje Ciechanowski, obok dyrektora dla klas pozostałych Skrebca.

Dyr. Ciechanowski Jan p 88 d inż 9 Bl M
 Dyr. Skrebiec Piotr p 81 a 23 Rs M Fi
 Agalonow Jan p 97 2lu 5 K Ry
 Ballandowiczowa Ksenia p 94 d 5 H Ł G
 Baranowiczówna Zofja 99 2lu 6 P H G
 Giećówna Zofja m 78 d 1 N
 Bobkowski Bazyl p 75 2lu 19 R
 Danilewicz Aleksander p 77 d 27 M Fi
 Klejowski Lawr p 72 sd 27 R
 Lidzki Szmul m 74 — 26 R
 Lwów Leon p 92 a 5 Ch Prz
 Szumski Aleksander p 70 sw 24 M G Ś
 Trusewiczówna Nina p 91 d 9 Fr Pr

Ostrołęka.

28) Państwowe gimnazjum męskie im. Króla Stanisława Leszczyńskiego, ul. Szkolna 5. hum. p. 6, 6, 189, 4.

Gimnazjum powstało w r. 1919 w drodze upaństwowienia istniejącego już prywatnego gimnazjum męskiego Tow. Szkoły średniej w Ostrołęce! Początkowo liczyło klas trzy, lecz obecnie przybywa rok rocznie jedna klasa wyższa. W b. roku szkolnym gimnazjum obejmuje kl. 6, z czego kl. od I — IV są męskie, od V — VI koedukacyjne. Stanowisko dyrektora zajmował do r. 1919 Djonizy Majewski, obecnie Alfred Hodbod.

Dyr. Hodbod Alfred 86 eN 15 P II
 Dobkowski Józef 96 3lu 7 P II Gi
 Drabicki Bartłomiej 94 a 2 M Fi Ch
 Górski Zdzisław 84 a 7 M Fi
 Haluszkiewicz Julian 97 3lu 1 Ł II
 Jezierska Stefania 74 3lu 8 N
 Mamrówna Aloiza 89 knp 11 P H G
 ks. Tymiński Antoni 92 sd 5 R
 Wińska Janina 89 2lu 4 Fr G
 Wojciechowski Adam 88 a mal 4 Ry Pr G
 k Malinowski Franciszek 48 km 24 Ś
 k ks. Woźniak Wacław 92 sd 3 R
 L Psarski Józef 68 d — — — —
 d Masłowski Bronisław 72 d — — — —

Ostrołęka.

29) Gimnazjum żeńskie, wł. Tow. Szkoły Średniej w Ostrołęce. hum. p. 5, 5, 0, 120. — niepełne prawa gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone w r. 1919 przez Tow. Szkoły Średniej w Ostrołęce. Początkowo uruchomiono 3 klasy. Rokrocznie otwierana jest jedna klasa wyższa, tak, że w b. roku szkolnym szkoła obejmuje klas pięć. Kierowniczką od chwili założenia jest Marja Korzeniowska.

Dyr. Korzeniowska Marja 70 nd 35 P K
 Burbisówna Antonina 98 m 3 M
 Dobkowska Zofja — m 2 Prz Fi Ch
 Niemyska Stefania 79 ss 4 Pr Gi
 Ramołowska Janina 901 ss 1 H G
 Zagórska Cecylja 76 nd 27 G Fr
 Haluszkiewicz Julian 97 3lu 1 Ł
 Jezierska Stefania 74 nd 3lu 30 N
 Malinowski Franciszek 48 km 21 Ś
 Macura Rudolf 86 d inż a mal 4 Ry
 Pichalanka Zofja 98 sn 3 P
 ks. Woźniak Wacław 92 sd 3 R
 S Jeruzalska Marja 89 ss 4 Fr N

Ostrów.

30) Gimnazjum męskie, wł. Wydział Powiatowy Sejmiku Ostrowskiego. hum. p. 8, 10, 297, 0. — niepełne prawa gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone w r. 1912, jako szkoła prywatna z jęz. nauczania rosyjskim. W r. 1915 wprowadzono jęz. nauczania polski, a w r. 1918 szkoła została przejęta przez obecnego właściciela — Wydział Powiatowy Sejmiku. Stanowisko dyrektora piastowali: Wacław Koziełski, Wacław Topoliński i obecnie Stefan Wasilewski.

Dyr. Wasilewski Stefan 91 d 8 Ł
 Batorski Wacław 89 a 7 M
 Iglkowska Janina 94 a 7 P
 Koterwas Stanisław 96 d inż 10 Fi M

Krzywobłocka Gertruda 96 ng 5 N
 Laugeois Antonina 72 m 4 Fr
 Lopińska Helena 99 m 5 G Prz
 Plaza Franciszek 75 a mal 18 Ry Pr
 Rytel Apolinary 89 m 15 H P
 Sęczkowski Mieczysław 93 2lp 8 Prz
 ks. Śniegocki Waclaw 81 d 14 R
 Topoliński Waclaw 80 d 12 Ł Pf
 Wasilewska Jadwiga ew 89 a 11 N
 Ciesliński Mieczysław 86 d 8 P H
 Gugga Henryk 86 d 1 H
 Gosiewski Witalis 81 sn 23 S
 Rubinkowski Roman 81 sn 21 S P
 Zastona Konstanty — — G
 L Milewski Mieczysław 85 d 1
 S Wnorowski Stelan 83 ss 8 —

Ostrów.

31) Gimnazjum żeńskie, wł. Sejmik Powia-
 towy w Ostrowiu.
 hum. p. 8. 8. 0. 187. — niepełne prawa
 gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone w r. 1917.
 Początkowo była to 3-klasowa szkoła Pol-
 skiej Macierzy Szkolnej. W r. 1918 szkoła
 uległa przekształceniu na 8-io kl. gimnazjum
 udziałowe, przyczem czynnych było klas 4-y,
 wreszcie w r. 1919 gimnazjum stało się wła-
 snością Sejmiku Powiatowego. Stanowisko
 dyrektora obejmowali kolejno: Olimpia Słu-
 chocka, Paweł Topoliński i obecnie Amelia
 Harusewiczowa.

Dyr. Harusewiczowa Amelia 73 d 3 —
 Andrzejkiewicz Michalina 57 2lu 8 Fr
 Browińska Janina 89 a 4 Prz G
 Bohnowska Stelanja 82 a mal 17 Ry Pr
 Ciesliński Mieczysław 86 d 8 H P
 Kowalska Halina 905 wf — Gi
 Mikulska Marja 63 2lu 5 N
 Paczowski Gustaw 67 d 1 Fi
 ks. Śniegocki Waclaw 81 d 14 R
 Topoliński Paweł 56 ng 48 Ł
 Tyralik Franciszek 80 kp 22 Ł P Pf
 Włodarski Włodzimierz 59 d 40 M
 Włodarska Marja 70 km 11 S
 Żelazowska Helena 75 2lu — P H G Fr

Różanystok.

32) Gimnazjum męskie Zgromadzenia ks.
 Salezjanów.
 klas p. 3. 3. 75. 0. — bez praw gimnazjum
 państwowego.

Gimnazjum powstało w r. 1920 21. Przy
 gimnazjum istnieje internat.

Dyr. Ks. Niemczyk Franciszek 83 d 15 M Fi
 Głęb Tadeusz 900 m 2 P N
 ks. Heintzel Józef 78 d 23 R
 Matlak Józef 900 m 1 Prz P

ks. Szczęsnowicz Aleksander 52 d 38 Ry
 Godowski Emil 98 ef 3 S

Stonim.

33) Państwowe gimnazjum koedukacyjne
 im. Tadeusza Kościuszki.
 hum. p. 5. 6. 165. 32.

Gimnazjum otwarto 15 listopada 1921 r.

Dyr. Placzek Marjan 86 eP 12 P
 Bok Ignacy 86 kp 4 H G
 Borysewicz Mieczysław 84 a 1 M Fi Ch
 Danecki Adam 78 eN 19 N Prz
 Dukalski Antoni 86 ss ef 1 Gi Pr
 Magoński Franciszek 01 a 1 Ł M
 Róg Tadzysz 01 2lu 1 P M
 Lenkiewiczowa Eleonora 96 m ef 7 Ry
 Pacynkowa 80 m ef 15 Fr
 Szpinałski Jan 72 km 1 S
 ks. Smiałowski Stanisław 83 d 13 R

Stonim.

34) Gimnazjum koedukacyjne Morducha Ku-
 nicy, Dawida i Racheli Rakowickich.
 ul. Paradna 14.
 hnm. p. 8. 8. 330. 220. — bez praw gimna-
 zjum państwowego.

Szkoła założona została w r. 1916 z ję-
 zykiem wykładowym rosyjskim; język pol-
 ski jako wykładowy wprowadzono w kla-
 sach niższych w r. szk. 1920 21 w całem zaś
 gimnazjum od roku szkolnego 1922 23.

Dyr. Vogellänger Zygmunt m 94 Df 4 P H Ł N
 Kunica Morduch m 67 ef 33 R
 Lenkiewicz Eleonora 96 m ef 7
 Lewin Jewel m 93 ss 4 H G Prz
 Lisowiecka Lija m 01 ss 5 P
 Meremińska Sonja m 91 ss 15 Prz G
 Rakowicka Rachela m 90 ss 12 M K
 Rakowicki Jakób m 69 ef 23 Hb
 Rakowicki Dawid m 96 ss 8 M
 Szapiro Jakób m 03 ss 1 Gi
 Sznajderman Władysław m 91 d 2 Fi Prz
 Weiss Zanela m 87 ss 2 N

Suwałki.

35) Państwowe gimnazjum męskie im. Ka-
 rola Brzostowskiego, Plac Mickiewicza 3.
 mat.-przyr. p. 8. 10. 344. 0.

Gimnazjum istnieje w Suwałkach od r.
 1839. W r. 1865 władze zaborcze zniszczyły
 szkołę. W r. 1906 Suwalskie Tow. Rol-
 nicze wyłoniło komitet, który uzyskał po-
 zwolenie na założenie 7-io kl. szkoły handlo-
 wej i szkołę tę założył. Stanowisko dyrek-
 tora piastował Dr. Grabiński, a następnie od
 r. 1907 — 14 Zygmunt Gašiorowski. Od r.
 1914—18 szkoła była nieczynną, zarówno z
 braku sił saucycielskich, jak i z powodu

trudności czynionych przez okupantów. W r. 1919, staraniem Rady Obywatelskiej Okręgu Suwalskiego, szkołę obejmującą początkowo klas 7, o charakterze koedukacyjnym, uruchomiono, powołując na stanowisko dyrektora inż. Henryka Gorlowskiego. W tym że roku przeprowadzono podział szkoły na gimnazjum żeńskie i męskie, przyczem to ostatnie otrzymało miano Karola Brzostowskiego i typ szkół mat.-przyrodniczych, poczem oba gimnazja zostały upaństwowione. Od r. 1920 stanowisko dyrektora piastuje Jan Firewicz.

Dyr. Firewicz Jan 90 d 6 Prz G
 Białoszczyński Władysław 88 3lu 4 Fi
 Borkowski Józef 85 sn Kr p 17 P
 Burakiewicz Wincenty 85 d 12 G Fi
 Firewiczowa Jadwiga 88 d 15 Ch Fi Prz
 Fredro Ignacy 60 d 5 M
 Grochocki Leon 93 ef 8 Gi
 Gorgoniowa Wanda 95 3lu 7 P
 Hołmanowa Wanda ew 83 2lu 18 N
 Jackowska Marja 80 a 4 H
 Kierażyński Stanisław 82 ss 9 M
 Martensen Meta ew 86 m 9 N
 Paskiewiczówna Janina 86 2lu 4 Fr
 Pejs August ew 85 km 12 S
 ks. Rogiński Józef 91 d 6 R
 Wippel Antoni 82 a mal 8 Ry Pr
 Wadolowski Władysław 72 d inż 18 M
 Wierzbicki Dominik 81 d 1 H G
 Ziemcówna Anna 96 3lu 2 Prz
 k Loppe Zyglryd ew 83 d 7 R
 Ł Szczęsnowicz Bolesław 81 d 1 —
 d Brzostkówna Wanda 95 d 3 —
 S Dziemian Michał 61 — 22 —

Suwalki.

36) Państwowe gimnazjum żeńskie im. Marii Konopnickiej,
 hum. p. 8. 8. 0. 259.

Gimnazjum zostało założone w r. 1919 przez miejscową Radę Obywatelską z Józefem Paskiewiczem na czele i w tym samym roku zostało upaństwowione otrzymując miano Marii Konopnickiej. Pierwszym dyrektorem był Henryk Tarłowski, a od r. 1920 do chwili obecnej Dr. Romana Pachucka.

Dyr. Pachucka Romana 86 Df 17 P
 Czarwidowa Ewa 79 a 12 P
 ks. Grunwald Kazimierz 89 kp 3 R
 Górnicka Marja 75 m 15 M
 Gajewski Antoni 85 kp 3 Ry Pr
 Heybowiczówna Józela 95 2lu 3 G
 Korwacka Jadwiga 901 sn 3 Gi Pr K
 Kulczyńska Aurelia 87 2lu 3 Fr
 Łojewski Mieczysław 97 2lp 3 Fi Prz

Maurinówna Zofia ew 83 ss nd 9 N
 Noniewiczówna Amelia 80 3lu 3 H
 Porycka Gabryela 81 — 3 H
 Szczygiel Józef 88 a 9 Ł
 Wisznicka Władysława 80 — 9 S P
 k Białoszczyński Władysław 88 a 3 Fi
 k Fredro Ignacy 60 d 5 M
 k ks. Loppe Zyglryd ew 83 kp 6 R
 k Martensen Meta ew 86 m 9 N
 k Prejs August ew 85 km 12 S
 Ł Rydzewski Jan 61 d — —
 d Brzostkówna Wanda 95 d 3
 S Szulc Jan ew 75 ss 23 —

Suwalki.

37) Żydowskie gimnazjum koedukacyjne, nł. Kościuszki Nr. 47, wł. Komitet Rodzicielski.
 hum. p. 5. 8. 110 162 — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum założone w r. 1921.

Dyr. Efron Benjamin m 84 d inż 7 M Fi
 Braun Zofia m 97 m 7 Pr Ry
 Efron Paulina m 88 m 13 P
 Grudzińska Dora m 98 2lu 7 P
 Laterner Adam m 86 3lu 2 P
 Lederberg Izrael m 93 2lu 9 Jud
 Lichtman Aron m 90 Df 3 P H
 Rabinowicz Włodzimierz m 92 m 4 Prz G
 Rotberg Alter m 92 — 5 Jud
 Rubinszteja Moszek m 96 ss 7 Ry Gi
 Szamowicz Abram m 68 — 7 Jud
 Szwalb Dawid m 88 a 3 Ł II N
 Szwegold Benjamin m 90 a 5 M Fi
 Ł Staropolski Naltali m 80 DM — —
 S Majzner Mojżesz m 98 — — —

Wolkowysk.

38) Gimnazjum koedukacyjne.
 ul. Tatarska 3, wł. Koło Polskiej Macierzy Szkolnej w Wolkowysku.
 hum. p. 7. 11. 279. 200 — niepełne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Gimnazjum zostało założone w r. 1919.

Dyr. Adamowicz Feliks 78 d — Ch Prz
 Biskupski Feliks 59 kp 1 M
 Brochwicz-Leśniewski Stanisław 98 3lu 5 P H
 Bronicówna Leonja 900 m 2 P
 Ciepuszysłowa Anna 98 m 5 N
 Ciechanowska Helena 70 d Sorb Fr
 Borzymowa Anna 98 m 4 Ry
 Korolewicz Ryszard 89 ef m 5 M Ry
 Szychowicz Józef 61 d 30 Fi Prz
 Schallerowa Stanisława 96 2lu 3 N
 ks. Pogorzelski W. 88 d 3 R Ł
 Znamierowski Jerzy 95 3lu 1 G
 ks. Drużyłowski Jan p 70 sd 23 R
 S Goutłówna Janina 86 m 1 II
 Ksok Bronisław 900 2lu 1 Gi

Kośmińska Walerja 93 m 5 Prz P
 Sokołowski Aleksander 99 2lu 1 Ł M
 Smiekałow Aleksy p 86 d 5 Ł
 Tomaszewski Wilhelm 95 d 6 H

Zambrów.

39) Gimnazjum koedukacyjne Koła Polskiej
 Macierzy Szkolnej.
 hum. p. 7. 7. 140. 47. — niepełne prawa gimnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Gimnazjum powstało w r. 1918. Dyrektorami byli: ks. Franciszek Wądołowski, Sta-

nisław Majewski i obecnie ks. Franciszek Staniewicz.

Dyr. Staniewicz Franciszek 77 d 12 R
 Brzosko Władysław 89 a 11 M Fi
 Calko Antoni 95 m 2 Gi Ry K
 Dzieniszewska Janina 96 sn ef 5 Prz G P
 Dziubiński Michał 96 m 2 N
 Gierwałowska Kamilla 72 m ef 15 P
 Rybiński Stanisław 95 a 3 M
 Siwińska Marja 98 2lu 2 H Ś
 Starosolski Stefan 98 2lu 1 Ł
 s Mackiewiczówna Zofja 900 ef

4. KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO WILEŃSKIEGO.

Szkoł państwowych	8
Prywatnych	29
Razem	37

Męskich	5
Żeńskich	4
Koedukacyjnych	28
Razem	37

Humanistycznych	33
Matematyczno-przyrodniczych	3
Klasycznych	1
Razem	37

Polskich	18
Białoruskich	3
Francuskich	1
Hebrajskich	1
Litewskich	2
Rosyjskich	5
Żydowskich	7
Razem	37

Klas	223
Oddziałów	329
Uczniów	5 535
Uczennic	5 060
Razem:	10 595

Dokszycze.

1) Gimnazjum Koedukacyjne.
 właściciel: Towarzystwo Szkoły Średniej.
 hum. p. 3. 3. 37. 43. -- bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum powstało w r. 1918 — w bieżącym roku szkolnym czynne są klasy IV, V i VI.

Dyr. Lachowiczowa Stanisława 75 nd 18 H
 G
 ks. Cybulski Franciszek — sd 10 R Ł
 Bim Franciszek 95 3lu 1 M Ł Fi
 Hellwigowa Lucja 94 m 10 Prz M

Hellwig Harry ew d 2 N
 Sadowska Janina 96 m 6 P H
 S Czechowiczówna M.

Dokszycze.

2) Rosyjskie gimnazjum koedukacyjne.
 ul. Paszkowski Jan.
 hum. rs. 8. 8. 70. 44. — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum powstało jako wyższa szkoła początkowa, otwarta w r. 1902, w 1919 r. przekształcona na progimnazjum, w 1920 roku przekształcona na 8-klasowe gimnazjum.

Dyr. Rudziński Paweł p. 70 nd 29 Prz G Rs
 Arska Anna p 70 m 6 N
 Paszkowski Jan p 82 2lu 18 M Fi Ch
 Pryniewska Olimpiada p 73 ss 3t Rs M K
 Prorwicz Jerzy p 94 sd 5 Ł Ś
 ks. Pleszczyński Mikołaj p 67 sd 33 R
 Gadowska Janina 95 m 1 P H
 Szacka Wanda 900 ss 1 P H
 Zawojczyński Mikołaj p 95 sd 1 M G H
 Zessel Ziubow p 90 m 12 Rs H Pl

Dzisna.

3) Państwowe gimnazjum koedukacyjne.
 ul. Mickiewicza.
 hum. p. 5. 9. 180. 123.

Gimnazjum w Dziśnie powstało w r. 1921 staraniem delegata Ministerstwa W. R. i O. P. Dr. Wasunga na miejsce dawnego prywatnego gimnazjum z rosyjskim językiem nauczania. Gimnazjum uruchomił we wrześniu 1921 r. obecny dyrektor Dr. Tadeusz Staniewicz, otwierając początkowo 3 klasy, a następnie co roku klasy dalsze.

Dyr. Staniewski Tadeusz 86 Df eHG 11 H G
 Boroński Lesław 86 2lu 1 P
 Boryczko Józef 02 2lu 1 M

ks. Dabulewicz Czesław 94 sd 2lu 2 R
Dobosz Henryk 97 3lu 1 M Fi
Kątkowska Ida ew 72 ss ef 22 N
Medvey Artur 900 2lu 1 H G
Moloczanów Michał p 83 d ef 7 Ł
Puchala Karol 95 d a mal Ry Pr
Rymdzionkowa Anna 93 2lu 4
Starmach Karol 900 2lu 1 Prz
Umperowicz Jan 93 3lu M
Wyroba Karol 98 1ru 2 S Gi
k Kijanowska Anna g — sn 2 N
k Korsakówna Anna
k Parlianiowiczówna Zolja 68 ss ef 24 Pr
s Szlenk Kazimierz 900 ss 2 Gi

Dzisna.

4) Gimnazjum koedukacyjne.
ul. Wileńska 5, wł. Bazylki Truszyński.
hum. rs. 2. 2. 15. 30. — bez praw gimnazjum
państwowego.

Dyr. Truszyński Bazylki p 88 d 10 Ł
Kątkowska Ida ew 72 a 22 N
Kipień Mikołaj p 87 2lu 10 M Ch Fi H
Milczanow Michał p 83 d 15 Ł
Wisniewska Anna 87 m 1 P G H
Witowski Paweł p 71 2lu 29 Rs

Gródek Wilejski.

5) Białoruskie gimnazjum koedukacyjne.
wł. Konstanty Tyszkiewicz.
hum. bl. 6. 6. 53. 66. — bez praw gimnazjum
państwowego.

Gimnazjum zostało założone w roku 1920
przez Konstantego Tyszkiewicza, który był
jednocześnie dyrektorem szkoły w latach:
1920 21 i 1921 22.

Dyr. Ogijewicz Antoni p 68 d 28 M Ł
ks. Batalin Paweł p 94 sd 8 R
Jedyńska Marja 99 m 2 P H
Jeśkow Wsewołod p 98 m 3 N Prz
Karol Szymon p 88 2lu 14 Bl G
Nienartowicz Wawrzyniec p 79 2lu 7 G Rs
Tyszkiewicz Konstanty p 85 2lu 14 H M
L Wajnsztejn Jakóh m 86 d 6 Ł

Mołodeczno.

6) Polskie Gimnazjum Realne.
właściciel: Towarzystwo Szkoły Polskiej
w Mołodecznie.
mat.-przr. p. 4. 4. 70. 65. — bez praw gim-
nazjum państwowego.

Gimnazjum powstało we wrześniu 1922 r.
staraniem „Towarzystwa Szkoły Polskiej” z
Chelchowskim jako prezesem na czele, i Ja-
worowskim, Sarolisem, Oleskim, Mordusewi-
czem, Kuczynskim jako czynnymi członkami
Towarzystwa.

Dyr. Odachowski Ludwik 65 kp 15 P Fr G
Soholewski Waclaw 82 kp 12 H M K
Aleksandrowicz Eugenja ef 15 P Prz Ry
Przednikowska Marja 3 PM Prz P
Buczynska Czesława 900 — 4 P Prz Fi Ch
ks. Rowieński Józef 76 sd 23 R
Morozow Józef p 94 sd R
Hajdamowicz Witalis 900 ef 7 Gi
Grahowski Zygmunt 94 km 9 S
S Pieslak Edward 92 ss S

Nowa Wilejka.

7) Gimnazjum Koedukacyjne im. Św. Kazi-
mierza.
ul. 3-go Maja Nr. 58, właściciel: Daleszczyń-
ska.
hum. p. 7. 7. 131. 99. — niepełne prawa
gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone w r. 1919
przez ks. proboszcza Tadeusza Makarewicza;
pierwszą kierowniczką była p. Wanda Lesz-
czyńska; obecnie dyrektor i 3 nauczycieli są
na etacie państwowej.

Dyr. Monkiewicz Kazimierz 65 d 23 Fi
Leszczyńska Wanda 86 2lu ef 14 P H prze-
łożona

Hejbowicz Antoni 86 6lu 3 M
Kędziarski Bolesław 95 2lu 1 Ł N
ks. Araszkievicz Władysław 85 2lu 9 H
Grabowska Helena 92 1ru 8 P Gi Pr
Kwasniak Aleksander 95 ss 2 Gi
Küster Melanja 77 nd 16 Fr
ks. Makarewicz Tadeusz 72 sd 8 R
Popławski Jan 01 4lu 1 Ry
Piotrowicz Edward 93 3lu 1 Prz G Ch
Szolkowska Matwina 75 2lu 33 P H

Oszmiana.

8) Gimnazjum Koedukacyjne im. Jana Śnia-
deckiego.
wł. Antoni Łokuciewski.
hum. p. 6. 8. 176. 114. — niepełne prawa
gimnazjum państwowego.

Gimnazjum powstało z inicjatywy grona
nauczycieli z Antonim Łokuciewskim na
czele i zostało uruchomione 1 października
1918 r. z pozwolenia władz okupacyjnych
niemieckich. Obecnie ma trzech nauczycieli
na etacie państwowej.

Dyr. Łokuciewski Antoni 85 d 11 M Fi
Bobuszewicz Tomasz a 4 Ry M Fi
Naruszewicz Bolesław a 2 Ch Prz
Piwnicka Marja a 2 P
Łokuciewska Benjamina 87 m ef 4 H
ks. Harasimowicz H. a 6 R
S Harasimowicz A. ss 2 M
Mnichowiczowa K. ss 12 PN
Sworacka M. ss 15 G Prz

Mieszkuć Wincenty ef 11 Ry
Kossobudzka Marja ss ef 12 Fr N
Borkowski Bronisław ef 4 S

Radoszkowice.

9) Białoruskie gimnazjum koedukacyjne.
właściciel: Towarzystwo Białoruskiej Szkoły.
hum. bl. 8. 50. 47. — bez praw gimnazjum
państwowego.

Gimnazjum powstało dnia 7 września 1922
roku.

Dyr. Wiernikowski Aleksander p 84 — 22 Ł
Gajenkow Walenty p 85 — 22 M
Gajenkowa Walentyna p 88 — 22 H
Hawrylik Józef p 93 — 22 Biał
Zelezowski Konstanty p 56 — 22 R
Laskowicz Mikołaj p 58 — 22 M Prz
Czechowiczówna Wiktorja 900 — 22 P N
S Wiernikowski Teodor p 61 — 22

Stare Świąciany.

10) Gimnazjum Koedukacyjne.

Rynek 2, wł. Stowarzyszenie Oświatowe
„Rytas”.
hum. lit. 4. 4. 90. 35. — bez praw gimnazjum
państwowego.

Gimnazjum powstało w roku 1918.

Dyr. Untulis Mateusz 89 d 5 Lit H
Butkus Rafał 94 m 6 M
Czuczajko Piotr 78 ef 2 S
Ejdymt Leon 92 sd — R
Niemiro Florjan 96 2lu — P Ł
Martiuajitis Mieczysław 98 sd — M G
L Rymas Aleksander 76 d 3 Prz
Rymasowa Natalia ew 78 2lu 3 Fr
Szymming Zolja p 92 m — N Rs

Świąciany.

11) Państwowe gimnazjum koedukacyjne im.
Józefa Piłsudskiego.
ul. 3-go Maja 72.
hum. p. 5 7 151 129.

Założone w r. 1916 podczas okupacji nie-
mieckiej przez Władysława Kowalenkę,
który był dyrektorem aż do inwazji bolsze-
wickiej w r. 1920. Po wyparciu bolszewików
zostało gimnazjum na nowo otwarte stara-
niem korpusu oficerskiego 3-ciej dywizji Le-
gionów. Od 1 lipca 1922 gimnazjum zostało
upaństwowione. Przed upaństwowieniem dy-
rektorem gimnazjum był Wyczalkowski, na-
stępnie od stycznia 1922 do 1 września 1922
Józef Maciusowicz.

Dyr. Czapkiewicz Bronisław 80 d 15 Fi
Bielikiewicz Karol 63 d — Prz
Bielecki Antoni 91 d 10 Ry Pr
Jakowicki Edmund 67 d 31 Ł M

Kaleciński Józef 92 3lp 1 M
Klicka Jadwiga ew 94 ss 5 G P
Leśniewska Natalia ew 70 m km 1 Fr
Maciusowicz Józef 92 4lu 4 Prz
ks. Radziński Piotr 74 a 9 R
Samiszcz Jan 59 d 2 H
Tarwid Jan 91 4lu 3 P
k Radziszewski Bronisław 92 ef 1 Gi
k Zapolska Anastazja ew 90 ss 1 N
L Bernatowicz Bolesław 77 d 17 Hlg
S Arcimowicz Władysław

Świąciany.

12) Gimnazjum koedukacyjne.
ul. Piłsudskiego 7, wł. Gmina żydowska w
w Świącianach.
hum. żyd. 4. 5. 56. 85. — bez praw gimna-
zjum państwowego.

Szkoła powstała w r. 1922.

Dyr. Kowarski Benjamin m 93 d 8 Ł Pf
Brumberg Józef m 97 3lu 5 M
Hołung Aleksander m 91 2lu 6 M
Fiszler Debora m 74 ss 23 G Prz
Miłoszeńska Felicja 901 m 4 P Ry
Musin Hana m 96 ss 4 Hb
Kaczerginzi Michał m 98 ef 2 Gi
Pinców Jakób m 84 ng 14 Jud
Zapolska Anastazja ew 90 m 1 N

Wilejka.

13) Państwowe gimnazjum koedukacyjne im.
Henryka Sienkiewicza.
hum. p. 5. 5. 124. 66.

Towarzystwo szkoły średniej w Wilejce
założyło w r. 1921 22 gimnazjum, które od
dnia 1 września 1922 zostało upaństwowione.

Dyr. Sikorski Aleksander 90 d 6 M
Buraczewski Adam 91 ss Ry Pr K
Goworowski Witold Wincenty 93 2lu 1 Prz
G

Miller-Miączyńska Jadwiga 92 m ef 1 P
ks. Snieżko-Błocki Adolf 69 sd 11 R
Staszewiczowa Wiktorja 94 m ef 1 Fr S
Wiewiórska Zolja 99 3lu 1 M Fi Ch
Zagórski Antoni Józef 92 5lu 3 H Ł

Wilejka.

14) Gimnazjum koedukacyjne.
ul. Złota 5, wł. Towarzystwo prywatnej szko-
ły średniej.
hum. rs. 7. 7. 87. 102. — bez praw gimnazjum
państwowego.

Gimnazjum powstało we wrześniu 1922
roku.

Dyr. Mironowicz Kludjusz p 92 a 7 H Pf
Borys Teodor p 73 m 27 M
Kuryl Ida ew 88 m 11 N

Mironowicz Antoni p 68 sd 30 R
 Mozzuchinówna Adelajda p 76 m 19 R
 Szelepińska Nadzieja p 75 m 1 Fr
 Subocz Nadzieja p 95 m 1 Ł
 Smirnow Wiaczesław p 81 ef 41 M Fi
 Wilczek Józef 91 m — P
 Surgin Nikanor p 78 d 21 Ros G

Wilno.

15) Państwowe gimnazjum męskie im. Joachima Lelewela.
 al. Adama Mickiewicza 38.
 mal.-przyr. p. 8. 15. 589. 0.

Gimnazjum powstało we wrześniu 1915, jako lekcje zbiorowe, zorganizowane przez grono akademików pod kierownictwem Kazimierza Masiejewskiego. W kwietniu 1918 gimnazjum przechodzi na własność Stowarzyszenia Nauczycielstwa Polskiego w Wilnie i kierownikiem zostaje Zygmunt Fedorowicz, zaś od października 1919 do chwili obecnej Jan Żelski. Dnia 1 stycznia 1920 gimnazjum zostało upaństwowione przez Zarząd Cywilny Ziem Wschodnich, a dnia 1 lipca 1921 przez Tymczasową Komisję Rządzącą Litwy Środkowej. Od dnia 1 lipca 1922 gimnazjum zostaje uznane przez Ministerstwo W. R. i O. P. za państwowe.

Dyr. Żelski Jan 83 d 16 Fi
 Bałrukiewicz Jan 93 d 4 M
 Biegański Edward 87 d 8 M
 Bohdanowicz Karol 78 d 16 Prz
 Bohdanowiczówna Alina 88 a 9 H P
 ks. Bokszczanin Antoni 86 d 9 R
 Dąbrowska Antonina 62 ss 26 P H
 Frani Eustachy 76 ef 12 Ry Pr
 Gieryng Ludwik 57 d 13 S
 Haupt Edward ew 78 3lu 15 N
 Jankowski Jan 93 d 4 Fi M
 Łęski Józef 80 d 1 G Prz
 Mikulska Ida 85 m 10 Fr
 Paszkiewicz Stanisław 81 d 13 M Fi
 Rachalska Anna 82 d 13 Prz P
 Sasinowiczowa Temira ew 85 m 19 N
 Stahińska-Przybyłko Marja 87 a 11 G P
 Staniewiczowa Eugenia 89 a 9 P H
 Stolarzewicz Ludwik 90 Df 8 P H
 Telmaszewski Michał 79 ef 19 S
 Tomaszewski Mieczysław 87 ef 15 Gi
 Wisłocki Czesław 77 d 5 Prz Ch
 Wróblewska Ewelina 70 d 20 H P
 Zobczyński Edmund ew 79 a 8 Ry Pr
 k Staniewicz Witold 87 d 1 Pf
 k Szydłowski Kazimierz 82 d 15 G
 Ł Zacharski Władysław 59 d 2
 S Onoszko Czesław 80 d 3

Wilno.

16) Państwowe gimnazjum męskie im. J. I. Jusza Słowackiego.
 ul. Mała Populanka.
 klas p. 4. 4. 152. 0.

Gimnazjum powstało, jako rozwojowe, we wrześniu 1922 r.

Dyr. Więckowski Aleksander 85 d 15 H
 Binkowski Benedykt 92 4lu 5 Ł Gr
 Dworakowska Halina 85 m ef 11 G Prz
 Downarowiczowa Nina p 95 Krp ef 4 Fr
 Galecka Zofia 98 2lu P
 Grygiel Romuald 93 ef 1 Gi
 Matulewicz Konstanty 94 a 6 M
 Puciatycka Helena 89 a 1 Prz Fi
 Stuhieda Józef 95 km 9 S
 K Kulesza Marjan 78 a mal 6 Ry
 k Malecka Emilja 72 nd 22 Fr
 Rauba Michał 93 2l a mal 3 Ry Pr
 k ks. Ellert Jan 93 d 5 R
 L Kosiński Karol 87 d —
 d Fiedorowicz Waclaw 67 d —
 S Kozłowska Janina 98 ss —

Wilno.

17) Państwowe gimnazjum męskie im. króla Zygmunta Augusta, ul. Mała Populanka 11 hnm. p. 8. 17. 665. 0.

Gimnazjum założone zostało we wrześniu 1915 przez Stowarzyszenie Nauczycielstwa Polskiego z inicjatywą prof. Stanisława Kościalkowskiego. Kierownictwo naczelne od założenia aż do r. szk. 1919/20 spoczywało w ręku S. Kościalkowskiego przy współudziale prof. Cywińskiego. Od r. 1919/20 do chwili obecnej zakład pozostaje pod kierownictwem Dr. Zygmunta Fedorowicza z wyjątkiem roku 1920/21, kiedy kierownikami byli: Popławski i Jastrzębski.

Dyr. Fedorowicz Zygmunt 89 Df 9 G H
 Burhardt Henryk 88 4lp 15 Fr
 ks. Chosmki Leopold 85 d 11 R
 Cywiński Stanisław 88 a 12 P
 Domaradzki Jan 91 2lu 3 M
 Dzikowski Mikołaj 83 kp § 15 3 Ł H
 Godlewski Władysław 93 4lp 5 M Fi
 Jarocki Staoisław 72 kp 24 Ry
 Jastrzębski Stanisław 77 4lu 17 N
 Kaczanowska Jadwiga 62 m 42 G M
 Kolaszewski Władysław 80 kp 18 H
 Kuncewiczówna Wanda 84 2lu 18 P
 Popławski Ignacy 70 4lu 4 M Fi
 Rożek Adolf 92 a 7 Ł N
 Samulanis Antoni 93 a 2 Ł
 Świdawa Wanda 75 m 17 P
 Zdrojewski Antoni 78 kp 15 G Prz
 Zaciewski Stanisław 97 ss 5 Gi

ks. Ellert Jan 93 d 5 R
 Dzikowska Herta ew 87 m 17 N
 Kwiatkowski Kazimierz 93 3l a mal 3 Pr
 L Budzyński Eugenjusz 93 d 6
 S Rutkiewicz Napoleon 02 ss ef 4
 k Bagiński Stefan — Df 3 Prz
 k Chodyncki Kazimierz 90 Df 6 H
 k Pietrzak Stanisław 96 2lu 2 P
 k Wierzyński Józef 71 4lu 17 P
 k Żebrowski Jan 94 ef 5 Ś
 k Grygiel Romuald 93 2lp 3 Gi
 k Naborowski Witold 83 m ef 1 M Fi
 k Matulewicz Konstanty 94 kp 6 M

Wilno.

18) Państwowe gimnazjum koedukacyjne im.
 Adama Mickiewicza, ul. Adama Mickiewicza 38
 hum. p. 8. 8. 278. 73.

Gimnazjum powstało w r. 1921 pod nazwą „Kursa Powszechna i Gimnazjalne przy Departamencie Oświaty Litwy Środkowej”. Gimnazjum zostało upaństwowione od 1 września 1922 r.

Dyr. Zapaśnik Bronisław 77 d 17 M Fi
 Biskupski Stanisław 95 Krp 9 Fr
 ks. Czerniawski Antoni 87 d 18 R
 Domaniewska Zolja 89 a 11 H
 Gosiewska Jadwiga 74 nd 16 P
 Hryniewicz Zygmunt 73 d 23 Prz
 Łukaszewski Henryk 87 kp 9 Ł
 Mieszkowski Zygmunt ew 89 d 2 H
 Piekarski Henryk 87 d 11 M Fi
 Święcicki Bolesław 98 3lu 2 M
 Trajdanówna Zolja 86 ef 16 N
 k Chodyncki Kazimierz 90 Df 8 H
 k Kulesza Marjan 78 a mal 9 Ry H
 k ks. Swirski Ignacy 85 d 9 R
 Biegański Edward 87 d 8 M
 Bińkowski Benedykt 92 a 5 P Ł
 Dworakowska Halina 85 2lu 8 G Prz
 Motylewski Damazy 75 Kp 28 N P
 Paszkiewicz Stanisław 81 a 9 Fi M
 Pietrzak Stanisław 96 3lu 1 P
 Stolarzewicz Ludwik 90 Df 8 P
 Stubieda Józef 86 km 9 Ś
 Tomaszewski Mieczysław 87 ef 15 Gi
 Wisłocki Czesław 77 a ef 6 Prz Ch
 Zobczyński Edmund ew 79 a mal 9 Ry
 L. Halicki Stanisław 65 d 2
 S Kiernowska Anna

Wilno.

19) Państwowe gimnazjum żeńskie im.
 Elżyny Orzeszkowej, ul. Orzeszkowej
 hum. p. 8. 28. 0. 710.

Gimnazjum założone zostało w r. 1915 przez Stowarzyszenie Nauczycielstwa Pol-

skiego w Wilnie, przetrwało okupację niemiecką od 1915 — 1919, obie bolszewickie i litewską. W r. 1920 zostało gimnazjum częściowo upaństwowione przez Sekcję Oświecenia Zarządu Ziem Wschodnich, potem przez Departament Litwy Środkowej i w końcu od r. 1922 przez Ministerstwo W. R. i O. P. Pierwszym dyrektorem był Stanisław Kościółkowski, a przełożoną Julja Rodziewiczówna, w r. 1920 Zapaśnik, a od r. 1920 dyrektorką jest Rodziewiczówna.

Dyr. Rodziewiczówna Julja 63 21 P
 Adamska Kazimiera 94 3 Ry
 Andrzejewska Marta 88 15 G
 Białłowiczowa Emma 94 4 Prz
 Bohdanowiczówna Janina 86 10 Prz
 Dowojnianka Aldona 98 2 Prz
 Dembińska Anna 95 Df — H
 Ehrenkrentzowa Cezarja 85 Df 10 Ł
 Fedorowiczowa Anna 76 a 18 M
 Fedorowicz Zygmunt 89 Df 9 Prz
 Freynathowa Małgorzata ew 85 13 N
 Gawrońska Bronisława 81 km 12 Ś
 Ichnatowiczowa Małgorzata 87 — 6 Fr
 Iwanowska Sabina 80 ef 6 Gi
 ks. Jasieński Stanisław 69 sd 27 R
 ks. Jeleński Bronisław 91 d 2 R
 Kowalewska Sabina 90 — 5 Ł
 Kościółkowski Stanisław Df 16 H
 Luboińska Marja 80 13 N
 Maciejewiczowa Julja 63 21 N
 Maciejewska Eugenja 90 6 P
 Nieczajewowa Zolja 80 1 Fr
 Narwoysz Antoni 86 d 1 H
 Paszkowska Zolja 75 16 P
 Piekarski Henryk 87 6 M Fi
 Polańska Helena 88 13 Ry
 Rudnicka Czesława 85 3 M
 Rutkowska Marja 92 Gi
 Salmonowiczówna Marja 88 7 N M
 Stolarzewiczowa Helena 96 Df 2 Ł P
 Stubieda Józef 86 km 9 Ś
 Strawińska Zolja 65 16 P N
 Szakien Bronisław 90 7 Prz
 ks. Swirski Ignacy 85 9 Pf
 Walicka Wacława 78 13 H
 Wrześniowska Aurelja 82 13 Rr
 Zakrzewska Teresa 59 16 Fr
 Zapaśnik Bronisław 77 d 17 M Fi
 Żelska Eugenja 88 — 7 M Fr
 Żylkowa Helena 92 — 4 Ś

Wilno.

20) II-gie państwowe gimnazjum żeńskie,
 Wileńska 10
 hum. p. 3. 3. 0. 132.

Gimnazjum utworzone zostało dnia 1 września 1922 z filii gimnazjum państwowego im. Orzeszkowej.

Dyr. Lazarówna Walerja 86 m ef 17 M N
 Bekerówna Aurelja 89 sn ef 14 Gi G Prz
 Lazarówna Marja 89 3lu 17 M Fi Ch Prz
 Leczycki Kazimierz 94 3lu P H
 Turska Lucja 69 m Kr p 11 Fr
 k Adamska Roubina Kazimiera 94 2l a mal
 4 Ry Pr
 k ks. Chalecki Lucjan 73 d 22 R
 k Downarowiczowa-Matkowska Nina p 95
 m Kr p 4 N
 k Olaszewska Marja 84 m Kr p 17 M
 k Stubieda Józef 95 Km 9 S
 L Dowgiałło Józefa 94 d 7
 S Druhowinówna Irena 03 m

Wilno.

21) Gimnazjum męskie, ul. Wiałka 88
 wł. OO. Jeznici
 hnm. — p. 3. 6. 267. 0. — pełne prawa gi-
 mnazjum państwowego.

Dyr. ks. Barglewski Michał 68 d Fr
 ks. Błaszczuk Władysław 92 a P
 ks. Chmura Władysław 96 a Fr
 ks. Dubaj Ignacy 87 a R K
 ks. Gądek Antoni 90 a Ł
 ks. Hobot Leon 87 a Ry
 ks. Jakubowski Zygmunt 98 a Prz P
 Kmíta Bolesław 93 ef S
 ks. Kościsz Józef 94 a Prz
 Korabiewicz Wacław 03 a Gi
 ks. Krysa Jakób 64 d H R
 Kumka Franciszek 85 ef Pr
 ks. Kuraś Stanisław 87 a P R
 ks. Orszacek Wincenty 90 a Ry
 ks. Pachucki Józef 92 a R Prz
 ks. Stabryła Edmund 94 a P M
 ks. Waligóra Jan 90 a G
 ks. Zabdyr Paulin 96 a M
 ks. Życzkowski Emil 99 a Prz Fi

Wilno.

22) Gimnazjum męskie, ul. Zawalna 41
 wł. Towarzystwo Rosyjskie w Wilnie
 hnm. rs. 7. 8. 150. 0. — bez praw gimnazjum
 państwowego.

Gimnazjum powstało we wrześniu 1922.

Dyr. Sawiński Leon p 75 d 21 Fi
 Amburger Jan cw 77 ef 14 N
 Dadykin Jan p 51 a 46 Rs
 Chrapko Józefa 86 ef 8 Fr
 Jegier Aleksander p 94 5lu 1 Ch Prz
 Jużyk Paweł p 74 ef 28 Ry
 Kondratjew Włodzimierz p 61 2lu 35 M K
 Ry
 Kaczanowski Sergjusz p 85 2lu 12 G
 Kiersnowska Marja 70 ss 28 P
 Miatyniewicz Leonid p 84 2lu 18 Rs M

Massaleka-Lessig Olga p 79 ef 28 Fr N
 Niedzwiecki Włodzimierz p 69 d 29 H
 Redczyc Orest p 86 a 7 Fi Prz
 Rowarska Roza m 90 ss 8 M
 Szydłowski Kazimierz 82 d ef 16 Prz G
 Senko Zenaida p 87 ef 16 Fr
 Szlakiewicz Antoni g 71 4lu 15 M Fi
 Sollohub Adoll p 97 ef 7 Gi
 Zdanow Włodzimierz p 73 sd 26 R

Wilno.

23) Gimnazjum koednkacyjne, ul. Krupał-
 cza 9
 wł. Epstein Chaim
 hum. p. 5. 5. 66. 106. — niepełne prawa gi-
 mnazjum państwowego z zastrzeżeniem.

Szkołę założył Epstein w r. 1921 jako
 pierwszą w Wilnie prywatną szkołę z języ-
 kiem wykładowym polskim dla młodzieży
 żydowskiej.

Dyr. Epstein Chaim m 91 3lu 2 M
 Kostryński Benedykt m 72 d inż 16 M Fi
 Kozłowski Wiktor 96 4lu 2 Pf
 Mokorska Wiktorja 92 2lu 3 G
 Mokorska Wiktorja 92 2lu 3 G
 Morgenstern Michał m 99 2lu 4 P
 Mincerowa Adela 86 m 12 P
 Pomocnik Judel m 78 ef 25 R
 Wiszniewska Olga p 86 a 15 Prz
 Wyszomirski Jerzy cw 97 m ef 3 H
 Fedorowicz Zygmunt — G — etat gimn.
 państw. im. Kr. Z. Augusta
 Rożek Adoll Ł N etat gimn. państw. im. Kr.
 Z. Augusta
 Samulaniś Antoni — Ł etat gimn. państw.
 im. Kr. Z. Augusta
 Hanpt Edward — N — etat gimn. państw.
 im. Lelewela
 Wierzyński Józef — P — etat gimn. państw.
 im. Lelewela
 L Borszczewska Debora m 88 d 8
 d Kowarska Ksenia m 86 m ef 13
 s Speiser Izrael m 96 3lu 2 Ł

Wilno.

24) Białoruskie gimnazjum koednkacyjne,
 ul. Ostrobramska 9
 hnm. bl. 8. 12. 200. 166. — bez praw gimna-
 zjum państwowego.

Gimnazjum założone 1 stycznia 1919 r.
 przez Jana Łuckiewicza. Pierwszym dyre-
 ktorem był Michał Kochanowicz, następnie
 od lipca 1922 Bronisław Taraszkiewicz, któ-
 ry w listopadzie 1922 został wybrany na
 posła do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej,
 wobec czego miejsce jego w szkole zajął
 inż. Antoni Nekanda-Trepa.

Dyr. Nekanda-Trepka Antoni ew 79 d int
5 Fi M

Abramowicz Mojżesz m 67 m ef 26 R
Bauchleben Natalia cw 89 m ef 7 N
ks. Bobicz Ildelfons 90 d 9 Ł
Bobdanowicz Henadjusz p 85 m 11 G
Harecka Leonida p 92 m 13 Bł
Harecki Maksym p 93 ef 5 Bł
Juzwiuk Eugenja p 91 Kr p 3 Fr
Jużyk Paweł p 74 ef 26 Ry
Katowicz Jan p 94 a 6 Prz
Kochanowicz Michał p 82 d 12
s Krasniński Mikołaj p 91 a 5 Ł
Luckiewicz Antoni 84 a 8 Bł
Michalewicz Aleksander p 81 d 4 N
Olszewska-Świczek Lidja p 90 nd 10 Fr
Pliss Michał p 58 sd 42 R
Pitkiewicz Michał p 85 2lu 16 M
Rak-Michajłowski Szymon p 85 2lu 18 M po-
seł do Sejmu
Rnsiecka Lubow p 900 3lu 3
Rymsta Bolesław 92 3lu 4 P
Sakałowa Helena p 93 m 9 Bł M
Sasnowska Nina p 92 ef 4 Ry K
Sawicki Jan p 93 d 6 H
Siniański Mikołaj p 86 2lu 13 M
Śnieżyński Aleksy p 89 d 4
ks. Stankiewicz Adam 91 d 5 R Ł poseł do
Sejmu
Stepowicz Albin 94 ef 8 S
Szczęsłowicz Mikołaj jp 94 m 2 Gi
Taraszkiewicz Bronisław 92 d 10 Ł poseł do
Sejmu
ks. Toloczko Władysław 87 d 10 R
Zienkiewicz Wacław 85 sd a 1 P
S Łukaszewicz Włodzimierz p 75 sd
Szaleszko Włodzimierz p 97 sn 5

Wilno.

25) Francuskie liceum koedukacyjne.
nl. Jagiellońska 7.
wl. Cecylja Szydłowska
hum. ir. 2. 15. 27. — bez praw gimnazjum
państwowego.

Liceum powstało we wrześniu 1922 roku.

Dyr. Szydłowska Marja Cecylja 79 m — Fr
Bielkiewicz Anna p 83 ef 10 S
✓ Bauer B. m 90 ss 5 A ✓
Chripunowa Ksenia p 98 ef 1 Ry
Gosselin Armande 74 ss 25 H Fr
Kuszniew Michał p 74 sd 27 R
Kozonowa Adelajda 76 m 26 M Fr G
Lejn Wincenty 76 d 14 R
Marcinkowska Marja 02 m — P
Szesłowa Marja p 70 m 31 Rs

Wilno.

26) Hebrajskie gimnazjum koedukacyjne, ul.
Zawalna 4.
wl. Zrzeszenie Nanczycałi przy Gimnazjum
Hebrajskiem.
bum. hb. 8. 12. 363. 176. — bez praw gimna-
zjum państwowego.

Gimnazjum powstało w roku 1915.

Dyr. Regensburg Józef m 74 d — Pł
Berensztejn Abram m 66 ef 27 S
Chazan Chaim m 63 ef 30 Hb
Chazan Rachil m 93 2lu 10 Rs N
Cepelawicz Szolim m 96 2lu 5 Hb M Prz
Chazanowski Arja m 78 d — Ch
Durmaszkin Arja m 84 d 13 Ry
Drejlinger Bernard m 01 m 1 P Ł H Hb
Epzstejn Basz m 82 1ru 4 Hb Pr M
Frywusz Józef m 59 2lu 41 H Hb
Glezer Abram m 92 ef 6 Gi
Gordon Jakób m 89 ef 17 Hb
Goldasztejn Wolf m 98 ss 4 M Prz G
Kostryński Benedykt 79 a 15 M Fi
Lubocki Izrael m 85 2lu 12 M G Prz
Lewin Kopiel m 84 ef 2 R
Nadel Jakób m 93 ef 10 H Hb
Nadel Szejma m 92 ef 10 Pr
Sztejnhaus Mowsza m 85 2lu 15 Hb
Stermin Szmelko m 83 2lu — M Fi
Śnieżyński Aleksander 89 ef 4 Rs
Tombak Jakób m 95 2lu 4 P H
Wunderman Józef m 99 3lu 2 N

Wilno.

27) Gimnazjum koedukacyjne im. Witolda
Wielkiego (Vytanto Dzidziojo gimnazjoja),
ul. Filipka 12.
wl. Towarzystwo Oświatowe „Rytas”.
bum. lit. 8. 17. 291. 211. — bez praw gimna-
zjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone 18 paździer-
nika 1915. Pierwszym dyrektorem do dnia
1 lipca 1922 był M. Birzyński.

Dyr. Szyksznis Marceli 74 d 24 M Fi
Untulis Bronisław 83 d 11 Ł H
Bucewicz Bolesław 95 sn 5 P Gi
ks. Czyhiras Krzysztof 88 d 5 R
Dymnicka Anatolija 94 Kr p 3 P Rs
Gajdelonis Paweł 71 d 9 Fi G
Kajruksztisowa Anna ew 89 ss 10 Pr Rs
Kajruksztis Józef 55 2lu 53 P
Kajruksztis Stanisław 89 2lu 10 Gi Hi
Kajruksztis Witold 90 a mał 2 Ry
Karazja Paweł 87 2lu 9 M
Krutulis Antoni 87 sn 10 S
Łanis Elżbieta p 60 ss 22 N
Matijoszajtis Stanisław 77 2lu 6 Lit Prz
Olsejko Daniel 81 d 2 Prz Hig

Sakowicz Włodzimierz 93 ef 7 P
 ks. Skrodis Jan 82 d 10 G H
 Staszysz Konstanty 80 d 2 Prz Ch
 Sudajkisowa Aniela 92 ss 7 Fr
 Szepetis Jan ew 67 d 8 M L
 Szepetisowa Klara ew 79 ss 9 N
 Szlapelis Jerzy 76 d 1 Lit
 ks. Zajączkowski Wincenty 84 d 7 Lit Ł
 Żebrowska Anna 94 sn 12 M G
 L Basanowicz Jan 52 d
 S Budrewicz Wincenty 80 sn 23

Wilno.

28) Gimnazjum koedukacyjne.
 ul. M. Pohlanka 7.
 wł. Dziencielska Emma
 hum. żyd. 8. 9. 119. 145. — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum powstało w r. 1915.

Dyr. Kühn Robert ew 73 d 25 M Fi
 Abramowicz Mojżesz m 68 ss 25 Ł
 Bunimowiczówna Anna m 93 2lu 7 Hb M
 Prz
 Jenielowa-Dzieńcielska Elizawieta m 94 ef 9
 Rs N
 Durmaszkia Kiwa m 81 Km 19 ś
 Frydman Józef m 95 2lu 5 P H
 Gordon Ber m 89 m 10 M Rs
 Dziencielska Emma m 93 d 11 G M
 Grodnicka Berta m 900 2lu 4 Ry
 Garbacka Fryda m 72 ss 3 Fr
 Griliches Ester m 92 ef 14 Prz
 Hamburg Aron m 77 sn 26 M Fi
 Kagan Binon m 94 a 9 H
 Kaplanowicz Ida m a 6 Fr
 Kozłowski Wiktor 96 3lu 2 M Pi
 Kostryński Benedykt m 79 d inż 16 M Fi
 Kühn Adelajda ew 75 ef 29 N
 Lubecki Izaak m 89 ef 12 H Jud
 Miller Antoni ew 69 a 18 H
 Skutelski Mojżesz m 85 sd 21 Hb
 Wyszomirski Jerzy ew 97 4lu 3 P

Wilno.

29) Gimnazjum koedukacyjne, ul. Kolejowa 15.
 wł. Zofja Gurewicz
 hum. mat.-przyr. żyd. 6. 9. 56. 79. — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum założone zostało w r. 1906. W roku 1915 gimnazjum zostało ewakuowane do Pollawy, gdzie było czynne do r. 1918, następnie gimnazjum wznowia swą pracę ponownie w Wilnie, wprowadzając jako wykładowy język żydowski zamiast rosyjskiego.

Dyr. Gurewicz Zofja m 79 d 22 Prz
 Adelska-Fajgenberg Bluma m 91 ss 8 N
 Brande Szyja 92 ef 5 Ł

Castrow Alfred ew 90 m ef 8 Ry
 Chamson Małka m 86 a 8 Prz G
 Enggiel Endokja p 79 Krp 27 R Fr
 Frejdkies Dwojra m 96 ef 6 M Fi G
 Fajn Froim m 82 d 8 M Fi
 Fryszman Wiktor m 97 m 4 P II
 Gordon Luba m 95 ef 1
 Goldberg-Okun Maria m 72 Kr p 32 Gi
 Glaz Gedajla m 91 ef 11 Hb Pr
 Halper Falk m 76 ef 23 Hb
 Lubinska Ada m 99 2lu 3 P Hb
 Zlobodzka Ida m 90 ef 7
 Zołamianska M. m 900 2lu 2 Rs
 Szur Jakób m 91 2lu 11 M Hb
 Szapiro Hia m 98 m ef 4 Rs
 Radecka Anna — 92 ef 11 Pr
 Wunderman Józef — 99 2lu 1 N Hb H
 Barkuski A. — 82 ef Pr
 l Gawrońska-Szabad Roza m 81 d
 s Gesundheit Szuja m 03 ef

Wilno.

30) 3-klasowa szkoła koedukacyjna C. Kluczowej, ul. Jagiellońska 7.
 hum. żyd. 3. 3. 14. 15. — bez praw gimnazjum państwowego.

Szkoła powstała dnia 15 września 1921 roku.

Dyr. Kluczowa Cypa m 69 m 25 P N Rs
 G H
 Klucz Sender m 67 nd 29 R Hb Rs M
 Pieczysta Eugenja m 94 m ef 5 Fr Prz
 Rozenszajn Chajem m 99 m 1 P
 Switacz Gerszel m 91 ss 5 Hb

Wilno.

31) Gimnazjum koedukacyjne, nl. Dąbrowskiego 5.
 wł. Stowarzyszenie Rozpowszechniania Wiedzy.
 hum. p. rs. 3. 5. 54. 120. — bez praw gimnazjum państwowego.

Szkoła powstała w r. 1919.

Dyr. Kaizer Aleksy ew 82 d 3
 Abramowiczówna Anna m 79 a 25 Pi
 Bohdanowicz Waczesław p 78 d 20 Rs
 Bryczkowska Maria m 97 2lu 5 P
 Ceśla Łazarz m 89 a 13 Ek
 Giligicz Józef m 91 ss 11 Prz
 Gliksmanówna Róża m 98 ss 3 P H
 Eizenberg Chaim b 97 3lu 4 P H G
 Izenflam Piotr p 62 ef 35 Fr N
 Klein Edward ew 57 a 41 I.
 Konter Włodzimierz p 72 a 28 M
 Krasieński Mikołaj p 91 a 4 Ł.
 Kühn Robert ew 73 a 25 M Fi
 Ławrowówna Julia p 87 ef 4 Fr
 Olicki Mozes m 83 ss 19 H Hb

Pietrowicz Nikander p 91 a 9 Fi M
Bohdanowicz Genadjusz p 85 ef 12 Rs

Wilno.

32) Gimnazjum koedukacyjne, ul. Piłsudskiego 13.
wł.: Towarz. Rozpowszechniania Oświaty.
hum. żyd. rs. 8. 12. 249. 227. — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum powstało w jesieni 1919 r.

Dyr. Solc Salomon m 79 d inż M
Berger Nina m 93 ef 7 N Fr
Downarowicz Nina p 95 Kr p 4 N Fr
Kac Izaak m 98 ss 6 Hb
Kaplan Aleksander m d Pr adwokat
Łasunski Engenjusz p 78 d 4 Rs
Machlej Bencjon m 92 Kr p 6 Hb
Margolinowa Malwina m 86 ss 4 P
Molczacka Rebeka m 88 ss 12 M Rs
Molczacki Salomon m 93 ef 5 N Pf
Papirmacher Tauchum m 85 d 4 Ł
Rozenowicz Konstanty p 86 a 9 Ł R
Sandomirski Borys m 86 2lu 14 M
Sawiński Leonidas p 75 a 22 Fi
Segall Bolesław m 94 ef 5 P H
Szejder Olga m 98 2lu 6 Prz G
Wertheim Aleksander m 97 2lu 6 P H
Zalkind Borys m 80 ef 6 Ry K
L Fejgus Hilarjusz m 88 d 3 Hig
S Bielewski Leonidas p 86 a 6 H

Wilno.

33) Gimnazjum koedukacyjne, ul. Dąbrowskiego.
wł. Towarzystwo Rozpowszechniania Wykształcenia Średniego.
hum. p. rs. 8. 20. 390. 382. — bez praw gimnazjum państwowego.

Szkoła powstała w r. 1906.

Dyr. Weller Ferdynand ew 77 d 18 M
Ajzyków Samuel m 77 ef 21 Hb
Archjewa Amalja ew 73 2l Kr p 16 N Fr
Bogojawleński Grzegorz p 93 d 8 Rs
Brzezińska Ksenia p 84 m 22 Rs
Cheromiów Aleksander p 77 6lp 5 M Ry
Choroskiewicz Eulinjusz p 64 a 34 Ł Gr
Chramcowa Olga p 88 2lu 17 Fr
Czepigowska Zęgmila p 92 a 13 Prz G
Focht Eugenia p 92 Kr p 11 N
Fridman Samson m 78 ef 13 R Hb
Gordiewicz Lubow p 86 ss 17 G
Izenflam Piotr p 62 ef 35 N Fr
Kac Izaak m 98 m 7 Hb
Klein Edward ew 57 a 41 Ł
Konter Włodzimierz p 72 a 95 M
Knszniew Michał p 74 sd 29 R
Kühn Robert ew 73 a 25 M Fi
Masiejewska Eugenia 92 a 9 P

Modestowa Helena p 95 d 4 H
Nieustrojew Sergjusz p 73 a 23 H
Olenin Konstanty p 81 ef 1 Pf
Pietrowicz Nikander p 91 a 9 Fi M
Pliss Halina p 96 2lu 2 Rv
Powiena Józefa 92 sn 13 P
Przedliczewski Wasili p 74 d 23 Rs Ł
Rubinstejn Marja m 82 m 23 M
Sawiński Leon p 75 a 21 Fi
Śliwowska Nina p 86 m 18 Rs
Szydłowska Cecylja 79 ef 25 Fr
Wiszniewska Olga p 86 a 15 Prz Ch G
Walkówna Zolja m 94 3lu 6 Ry
Weller Ludmila p 84 ef 21 M
Wierzyński Józef 71 19 P
Wierzyński Stanisław 900 2lu 1 P
Vorbrott Stanisław 95 4lu 3 P
Zinziengków Piotr 74 2lu 21 Rs Prz

Wilno.

34) Żydowskie gimnazjum koedukacyjne.
ul. Końska Nr. 1.
wł. Żydowski Centralny Komitet Oświaty.
mat.-przyr. żyd. 10. 18. 304. 379 bez praw
gimnazjum państwowego.

Gimnazjum powstało w r. 1918 jako rozwojowe. Pierwszą kierowniczką była Zofja Gurewicz.

Dyr. Berliner Henoch m 83 Df 10 M Fi
Lubocki Boruch m 88 d 14 Prz H
Łazowski Leizer m 86 d 16 M Ł
Aronowicz Józef m 87 d 14 H
Eiboszyz Matla m 92 3lu 6 H
Fridman Mozes m 88 sn 22 Hb
Gersztejn Jakób m 82 sn 19 S G Jud
Giligicz Józef m 91 sn 11 Prz Jud
Klauzner Cbana m 95 m 8
Łubocki Dawid m 87 d 15 M Fi
Merkin Zalman m 98 a 5 P H
Rybko Wolf m 96 ef 7 Hb
Szejder Jechak m 84 d 18 M Jud
Czużoj Mowsza m 86 nd 11 M
Berger Nina m 94 ef 8 N Fr
Ceslja Lejzer m 89 ef 7 H
Fajn Etraim m 82 d 8 M Fi
Fnks Bencjon m 97 3lu 4 M H
Goldbart Izaak m 92 d 7 Hig
Gordon Jakób m 89 ef 8 Hb
Grodnicka-Łozowska Ester m 94 d 11 N H
Kowarski Noach m 78 d inż 14 M Fi Ch
Irenllam Piotr p 62 ef 35 N Fr
Jaszuner Ber m 80 d 22 M H
Lidski Abram m 92 3lu 4 Prz
Łozowski Noach m 88 d 14 M H
Pasyńska Sara m 96 2lu 8 P
Rozenszajn Lejb m 92 d inż 2 Fi Ch M
Simchowicz Roza m 89 d 4 Pf
Slep Abram m 81 km 15 S
Solowej Mowsza m 91 d 8 Gi

Szer Jakób m 91 ef 11 Ry
Szper Jona m 95 3lu 7 P H
Zaslawska Szapiro m 95 d 7 Pf
Zastrol Alfred 90 d 8 Ry
Walk Zofia m 94 m 6 Ry
Pumpian Salomon m 95 m 4
L Goldbart Izak m 92 d
S Zabłudowska-Lnocka Mejba m

Wilno.

35) Gimnazjum koedukacyjne, I Portowa
Nr. 5, wł. Żydowski Towarz. Pedagogów.
hum. zyd. 8. 10. 23. 327. bez praw gimnazjum
państwowego.

Gimnazjum powstało w r. 1915.

Dyr. Janoff Józef m 84 d 5 M
Alpelin Falk m 76 ef 23 Jud
Bartoszewicz Łoja p 95 sn 7 Rs
Belous Bronisława m 94 Kr p 1 Prz
Faja Frajm m 82 a 8 Fi M
Fryszman Wiktor — 97 4lu 5 H
Gorbacka Frajda m 72 ss 20 Fr
Hegentowa Eliza ew 64 sn 40 N
Kaplanowicz Ida m 93 2lu 8 Fr
Konik Chaim m 73 ef 18 Ry
Koniszczykier Lejba m 81 ef 17 Hb
Kühn Adelajda ew 75 d 29 N
Łaskiewicz Helena ew 99 ef 6 Gi
Markiels Dawid m 88 2lu 13 H Rs
Majdardziuk Piotr m 85 a 9 Pf
Markielsowa Chaja m 92 m 11 G
Orynowski Aron m 84 2lu 19 Hb
Oks Chaim m 88 2lu 13 M Prz
Oksowa Eta m 90 ef 3 M Rs
Peller Szewel-Ber m 87 2lu 14 M Jud
Radecka Anna m 92 ef 13 Rr
Solc Salomon m 79 d 5 M Fi
Szapiro Ilja m 98 d 3 Rs Ek
Untulis Bronisław 83 d 11 H Ł
Zydelman Marja m 97 ef 10 P
Wyszomirski Jerzy ew 97 3lu 5 P
Dwumaszkina Kiwa m 81 km 19 S

Wilno.

36) Gimnazjum żeńskie, ul. Piaskowa Nr. 4.
wł. Zgromadzenie S. S. Najświętszej Rodziny
z Nazaretu.
hum. p. 8. 16. 0. 589. niepełne prawa gimna-
zjum państwowego.

Gimnazjum powstało w r. 1915, po opu-
szczeniu Wilna przez Rosjan. Przy gimnazjum
istnieje internat dla 100 uczennic.

Dyr. Lyszczyńska Emilia 84 m 20
Kułakowska Renata 84 a 9 R S
Bosiacka Anna 99 3lu 6 P
Charytonowiczówna Zofja 98 sn 6
Czekolowska Marja 92 m ef 8 P Fr
Gorski Wilhelm 78 d 9 M Fi

Hryhorowiczówna Felicja 89 m ef 8 H
Houwalt Jadwiga 64 ef 41 M
Ks. Kozak Jan 89 Df 8 R
Kuleszanka Marja 79 ef 17 M Prz
Konieczna Alojza 99 sn 4 G Pr
Misunówna Helena 96 sn 10 P M K
Malinowska Adela 68 ss 21 N
Nowakowska Sylwia 92 ss Kr p 6 Prz G
Ks. Puciata Leon 84 Df d 11 R Ł Pf H
Pietraszkiewiczówna Stanisława 84 m 3lu 18
Rouba Michal 93 2lu 2 l a mal 6 Ry [P H
Sokolowska Marja 71 ss ef 21 Fr
Tomkiewiczówna Wanda 90 m 12 M G
Wincz - Borowska Stefanja 90 2lu 9 Fr
Westphalówna Wanda 71 ss 22 P H N
Cwyński Stanisław 88 a 13 P
Domaradzki Jan 91 a 4 M
Gliżelli Stefan 88 Df 9 Ł Fr
Godlewski Władysław 93 a ef 8 Ch
Jawłowski Hieronim 88 a 9 Prz
Kijaciówna Aleksandra 94 3lu 8 Ł Fr
Kolbuszewski Kazimierz 84 Df eP 17 P
Adamowiczowa Marja 89 km 15 S
Patkowska Halina 91 ss ef 4 Gi
Samulianis Antoni 93 a 5 Ł
Tomkiewicz Kazimierz 92 4lp 8 M Fi
L Götz Marja 81 d
d Wikowska-Dabrysowa Marja 86 ss ef
S Wyszomirska Marja 93 ss

Wilno.

37) Gimnazjum żeńskie, ul. Ostrobramska
Nr. 8, wł. Pospielowa Lubow.
hum. rs. 7. 7. 0. 148 — bez praw gimnazjum
państwowego.

Gimnazjum powstało w r. 1921 i kształci
młodzież rosyjską wyznania prawosławnego.

Dyr. Bogojawieński Grzegorz p 83 a 5 Rs
Pospielowa Lubow p 60 ss 2 M
ks. Puszuwicz Michal p 74 sd 4 R
ks. Dyjaczkowski Józef p 97 d 2 R
Miszulina Fain p 81 ss 9 Rs
Nowicka Reisa p 92 ss 2 M K
Jewelokimowa Marja p 77 ef 2 N
Niedzielski Włodzimierz p 69 a 29 H
Modestowa Helena p 85 a 2 H
Moszczeńska Elżbieta p 90 ef 2 G
Powieża Józefa 92 ss 3 H
Muzoliowa Władysława 98 ss 6 P G
Świętorzecka Stanisława 79 ef 17 P
Bożenińska Ksenja p 81 ss 2 G
Plissówna Halina p 96 2lu 2 Ry
Sosnowska Lidja p 97 ef 5 Fr
Kotowicz Jan p 94 a 5 Prz
Siniawska Nadzieja p 85 ss 2 Pr
Predteczewski Bazyli p 74 ef a 2 Ł
Siwiec Michal p 79 a 2 M
Szczycki Jan p 64 ef 2 Fi
L Gerle Eugenjusz ew 85 d

5. KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO POLESKIEGO.

Szkół państwowych	7
Prywatnych	12
Razem	19
Męskich	1
Żeńskich	2
Koedukacyjnych	16
Razem	19
Humanistycznych	14
Matem.-przyrodniczych	5
Razem	19
Polskich	15
Białoruskich	1
Rosyjskich	3
Razem	19
Klas	132
Oddziałów	162
Uczniów	2 530
Uczennic	2 743
Razem	5 273

Baranowicze.

1) Państwowe gimnazjum koedukacyjne. hum. p. 5. 5. 114. 90.

Gimnazjum powstało w r. 1922 staraniem zarządu i członków Towarzystwa szkoły średniej i w tym roku zostało upaństwowione.

Dyr. Witt Eugenjusz 84 d 12 N Fr
Sikorski Tadeusz 78 a 20 Ł N
Klimowicz Mikołaj 92 2 lp 5 Fi Ch Prz
Turski Leonard 81 a mał 8 Ry K Pr
Czubkówna Jadwiga 98 m 3 P H
Ślisz Józef 98 2lu 4 G Gi
Sztarkmanowa Ernestyna ew 75 m 4 P H Fr
Rislakki Józefa 89 d 2 M
Terlecka — 94 m 6 S
L Szat Anatoljusz p 83 d
ks. Żebrowski Władysław 91 d R
ks. Mackiewicz Paweł p 71 sd 29 R

Baranowicze.

2) Gimnazjum koedukacyjne, ul. Szosowa Nr. 188. wł. Walentyna Szulicka. hum. p. r. 8. 8. 143. 225. — bez praw gimna- zjum państwowego.

Gimnazjum zostało otwarte w roku 1907 przez Izydora Szulickiego. W roku 1915 było ewakuowane do Rosji. W roku 1918 zostało znowu uruchomione. Po śmierci Szulickiego szkoła przeszła na własność żony jego, Walentyny.

Dyr. Baranowski Jarosław 88 d 7 M
Szulicka Walentyna p 64 m 14 Fr

Abramowska Marja m 94 a 10 H G
Bobrowiczowa Jadwiga 95 m 3 P H G
Bogorodzki Borys p 96 d 1 Ł
Gojzewski Mikołaj p 76 d 5 M Fi
Gruszewski Antoni p 75 2lu 21 R M
Gruszewska Władysława 89 m 8 P H Prz
Leonowiczowa Antonina 95 m 8 P M G
ks. Majewski — — sd — R
Mackiewicz Paweł p 71 sd 29 R
Wejs Jerzy e 80 ss 14 N
Wodejko Konstanty p 83 2lu 6 Rs
Iljon Michał p 90 ef 1 Prz
L Szat Anatoljusz p 83 d

Brześć nad Bugiem.

3) Gimnazjum państwowe im. Romualda Traugutta.

(kl. VIII tylko humanistyczna).

mat.-przyr. i hum. p. 8. 15. 261. 263.

W r. 1918 powstały tajne kursa gimnazjalne pod kierownictwem ks. Fabjana Szczerbickiego, które ujawniły swą działalność po wkroczeniu wojsk polskich do Brześcia. Od jesieni r. 1919 zaopiekowała się niemi Polska Macierz Szkolna, poczem wkrótce zorganizowała gimnazjum w zakresie 6 kl. w gmachu po dawnym państwowym gimnazjum rosyjskiem.

Dyrektorem w r. szk. 1919/20 był najpierw K. Monkiewicz, następnie Wacław Jezierski. W grudniu r. 1920 gimnazjum zostało upaństwowione. Po przerwie wywołanej inwazją bolszewicką, objął czasowo kierownictwo Ks. Szczerbicki, od 1 stycznia 1921 Kazimierz Wolbek, następnie ponownie ks. Szczerbicki, a od września r. 1921 dr. Wacław Nartowski. Pierwsze egzaminy maturalne odbyły się w czerwcu 1921 r.

Dyr. Nartowski Wacław 86 Df eP 12 P
Bigalke Edmund 90 3lp 5 M
Bieleńska Eugenia 91 m ef 9 N
Falara Michał 82 4lu 1 Fi
Gomoliński Franciszek 92 d M
Karpińska Marja 79 ss ef 3 H
Kieniewiczowa Marja 75 nd 7 P
Myconiówna Helena 93 a 1 P
Parymonczykówna Wiktoria 85 m ef 4 M
Pitera Wojciech 85 sn ef 13 Ry Pr
Podgórska Eugenia 91 ss ef 10 Gi
Stefańska Emilja 70 m ef 18 N
Sulowska Antonina 90 ss 4 P
ks. Szczerbicki Fabjan 88 sd 12 R
Szyrajew Teresa 72 ss ef 21 S
Wawrena Władysław 98 3lu 1 Ł
Winarska Marja 71 3lu 31 Fr
Wysłouch Antoni 66 d 2 Ł H

Z6rawska Wladyslawa 84 3lu 4 G
Zylińska Engenja 85 ss ef 4 Fr
k ks. Borysiuk Jan 88 sd 2 R
k Lntyński Czesław 90 Df Prz
k Machnowski Józef 94 wf Gi
k Olszewska Barbara 88 ss ef 1 Pr
k Tyma Wladyslawa 98 ss ef Gi
k Urbańska Helena 98 2lp 1 Fi
k Wojnowski Zdzisław 90 sn Prz
k Żukowski Stefan p 69 sd 21 R
L Krechowicki Ludwik 72 d
d Gaudz Jakób m 86 ss ef
S Demidowicz Michał 65 ss 9 K

Brześć nad Bugiem.

4) Gimnazjum męskie Piotra Lewickiego,
nl. Jagiellońska Nr. 18.
hum. p. 8. 8. 234. 7. — niepełne prawa gim-
nazjum państwowego.

Gimnazjum istnieje od 12 września r. 1922.

Dyr. Lewicki Piotr p 86 d 10 H
Abrot Julia p 83 ef 12 Fr N
Dąbrowa Stanisław 99 2lu 1 P
Dackiewicz Wincenty p 84 sn 23
Kamionkówna Stefania 99 m 4 P G K
Jerofjewa Katarzyna p 70 m 21 Ry
Lewicka Olga p 84 m ef 7 S
Masłowski Ludwik 84 a 10 M
Mondalski Wiktor 84 m 1 P N
Pietruczyn Włodzimierz p 85 a 12 Ł
Szpiğanowicz Maria 72 ef 5 Fr
Szubkin Michał p 77 d 20 M
Surawski Antoni 93 m 1 Gi
Suchow Wiktor p 93 d 5 Prz
L Tokarzewski Tomasz 80 d 4 Hig
Górska Antonina 83 ss ef 3 A

Brześć nad Bugiem.

5) Gimnazjum koedukacyjne Tymotensza
Łosia, ul. Mikołajewska Nr. 11.
hum. rs. 7. 9. 200. 150. bez praw gimnazjum
państwowego.

Gimnazjum zostało założone w r. 1880
z początku jako progimnazjum; w czasie woj-
ny światowej, wskutek zajęcia Brześcia przez
Niemców, gimnazjum przestało działać. W
r. 1921 otrzymał Tymotesz Łoś koncesję na
średnia 5 kl. szkołę z językiem rosyjskim,
przekształconą w r. 1922 na 8 kl. gimnazjum.

Dyr. Łoś Tymoteusz p 80 d 23 P Re
Aleksiejew Maria 84 s ef 16 P
Abrot Julia p 83 ef 12 N
Ks. Borysinek Jan 88 sd 12 P
Czczot Elżbieta p 92 d 7 Re

Grigorjew Aleksander p 74 d 23 Ł
Jęgorow Ernestyna cw 84 ss 14 Fr
Krynicka Tatjana p 93 ef 7 Ry N
Pietruczyk Bazyl p 58 ef 41 S
Szubkin Michał p 77 d 20 Fi
Walenkow Włodzimierz p 89 d 5 G Prz
Wasilewski Mikołaj p 95 d 3 M G
Zdanowicz Aleksander p 65 sn 39 Rs
Zienko Piotr p 91 d 5 M
ks. Żnosko Konstanty p 65 sd 35 Rs
ks. Żukowski Stefan p 69 sd 33 Rs
Żukowicz Ludmiła p 65 ef 36 M
I Dmitrijk Bazyl p 90 d Hig poseł na Sejm
d Kiesiewicz Eugenja p 93 ef
Chrucki Sergjusz p 87 d 12 Rs Ł. poseł na
Sejm

Brześć nad Bugiem.

6) Gimnazjum koedukacyjne Abrama Dela-
tyckiego, nl. Zygmuntowska 62.
hum. p. 5 (i wstępna) 6. 51. 82 — bez praw
gimnazjum państwowego.

Szkoła założona została 28 grudnia 1918.

Dyr. Pietruczyk Włodzimierz — 85 d 11 Ł
Peszek Jerzy — 98 sn 3 P
Podgórska Maria — 03 ss 1 Prz
Sztórcówna Helena — 99 ss 3 P
Barnasz Chaja m 900 ss 5 Fr N
Nikonowicz Włodzimierz 75 d 20 M
Delatycki Abram m 79 m ef 19 N Fr
Pietruczyk Katarzyna — 88 a 9 M

Brześć nad Bugiem.

7) Gimnazjum żeńskie wł. Sara Aszkienazy
i Perlis Lew. ul. Białostocka 45.
hum. p. 8. 8. 220 — bez praw gimnazjum
państwowego.

Szkoła powstała w r. 1918 jako gimnazjum
rozwojowe. Kierownikami byli Kapłan Liba,
Aszkienazy Sara — w r. 1921 22 Piotr Le-
wicki.

Dyr. Feuer Salomon m 88 d 5 M Fi
Adler Maurycy m 87 3lu 5 P Prz
Aszkienazy Sara m 91 ss 7 Fr
Aszkienazy Szprincja m 96 ss 7 M
Boguszewska Lidja p 82 ef 22 Fr
Cukierman Chaja m 95 ss 10 M
Funk Zygmunt m 88 2lu 3 H P
Goldrej Estera m 89 ss 5 M K
Jerofjewa Katarzyna p 70 ss 20 Ry
Masłowski Ludwik 84 a 2 H
Perlis Lew m 95 3lp 5 M Ł
Pietruczyk Włodzimierz p 85 d 12 Ł
Zylbertarb Estera m 93 ss 5 G
Joffe Sruł m 90 d 1

Kleek.

- 8) **Gimnazjum koedukacyjne Stowarzyszenia Rodziców.** ul. Ceperska Nr. 37.
hum. p. (I—III) rs (IV—VII) 7, 9, 125, 157.
bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum powstało w r. 1918 staraniem miejscowego samorządu, z językiem wykładowym rosyjskim; obecnie stopniowo wprowadzany jest język polski jako wykładowy.

- Dyr. **Baranowski Bazyli** p 87 a 4 H G
Arendarski Antoni 01 m 1 P
Boczko Antoni p 89 2lu 5 Prz Fi Ch
ks. **Gogoliński Józef** 94 sd 1 P
Czudzinowicz Włodzimierz p 96 m ef 1 Rs H
Dawydowa Anna p 91 ss ef 3 Rs Pr
Karpowicz Mikołaj p 97 1ru 3 M Ry
Chilko Michał p 84 d 4 M Fi
Muszkatowa Julia 73 ss 2 P H
ks. **Perekzlis Franciszek** sd 13 R
ks. **Łukasewicz Grzegorz** p 61 sd 39 R
Rulf Natanael m 97 2lu 2 Ł
Titow Mikołaj p 68 d 1 N
Wesołowski Bolesław 904 ss 2 P

Kobryń.

- 9) **Państwowe gimnazjum koedukacyjne.**
hum. p. 5, 5, 107, 98.

Szkoła istnieje od r. 1920 jako gimnazjum Polskiej Macierzy Szkolnej pod dyrekcją Kazimierza Szułtka; upaństwowiona została we wrześniu 1922 r.

- Dyr. **Bazanowski Wiktor** 78 a 7 H G
Bojanowska Marja 93 m 5 G
Dobkowa Marja 86 m 5 M
ks. **Dzieżkaniec Antoni** 96 sd 1 R
Lipko Aleksander 65 d 2 Prz
Koleczek Franciszek 76 a 3 Ł P
Markiewicz Henryk 01 1ru 1 Fr Prz
Mydlarz Jan — a 1 H G P
Roman Kazimierz — ef — Gi
ks. **Somolowicz p** 68 sd 32 R
Wilkowska Stanisława 89 ss 5 K Ry Prz H

Łuniniec.

- 10) **Państwowe gimnazjum koedukacyjne im. kr. Władysława Jagielly.**
hum. p. 7, 9, 161, 177.

Gimnazjum powstało w r. 1921 staraniem miejscowego obywatelstwa, zwłaszcza pracowników kolejowych. Kierownikami byli Władysław Zatlakall, Piotrowski i Leon Barański. Gimnazjum zostało upaństwowione w r. 1922.

- Dyr. **Barański Leon** 80 eP 15 P
Bngajski Jan 94 km p 3 Ł

- Czerniawski Władysław** 91 knp 3 Ry Pr
Grobel Józef 96 knp P Gi
Laskowska Zofja 84 knp 1 Fr N
Nowogrodzka Gabrijela 85 kn p 7 Fr
Piotrowska Janina 96 knp G P
Piotrowski Jeremi 99 knp 3 H
Piotrowski Stanisław 72 kn p 20 M
Sadowska Marja 64 knp 30 P
Wojciechowski Stanisław 96 knp M H
ks. **Hnmnicki Henryk** 72 d R
K Kowalewski Saturnin — — — Fi Ch
ks. **Minkiewicz Bazyli** p 79 sd R
k **Pngacz Stanisław** 901 — — Prz M
k **Wolyńczyk Antoni** 96 — — Ś Gi

Łuniniec.

- 11) **Rosyjska prywatna szkoła realna.**
ul. Kościuszki Nr. 2-a.
mat.-przr. rs. 7, 8, 130, 128.
bez praw gimnazjum państwowego.

Do r. 1918 istniała w Łuniniec rządowa szkoła kolejowa 4-klasowa, która w tym roku zreorganizowana została jako szkoła realna. Pierwszym dyrektorem był inż. Żukow, zaś od r. 1920 Mikołaj Carewski.

- Ancnkiewicz Mikołaj** p 92 kp 4 H G
ks. **Siekierko Zygmunt** 93 sd 5 P H
ks. **Minkiewicz Bazyli** p 79 sd 21 R
Ancukiewicz Mikołaj p 92 kp 4 H G
Polchowska Zofja p 87 kp 11 M
Carewska Franciszka 91 kp 5 M Fi
Koziulicz Olga p 89 3lu R
Delden Marja p 94 m 8 Fr
Chmorostin Eugenjusz p 96 2lp 4 Ry
L Piechow Bazyli p 87 d 5 Hig
Szela Kazimierz 904 m 1 P G
Wolyńczyk Antoniusz p 96 ef 5 Ś
Minkiewicz Emilja p 82 m 21 R

Nieśwież.

- 12) **Państwowe gimnazjum koedukacyjne im. Władysława Syrokomli.**
hum. p. 8, 14, 283, 215.

W r. 1917 z ramienia Polskiej Macierzy Szkolnej w Nieświeżu powstaje szkoła początkowo 3-kl.; kierowniczką zostaje Mikuciowa. W r. 1918 szkoła przekształca się na gimnazjum 5 kl. z dyrektorem Massoniu-sem na czele. W r. 1920 gimnazjum zostaje częściowo upaństwowione przez b. Zarząd Ziemi Wschodnich, a w grudniu tegoż roku zostaje zakładem państwowym z dyrektorem ks. Janem Grodisem na czele.

- Dyr. ks. **Grodis Jan** 81 d 14 Pfi
Breczko Jan 81 sd 9 R Ł
Chorkawy Władysław 90 4lu 1 Ł
Janczewska Helena 96 ss ef 4 P

Kłossowska Wanda 78 nd 8 Fr
 Kozaczek Kazimierz 99 3lu 2 P
 Krupska Barbara 86 kr p 4 H P
 Miknciowa Jadwiga 70 d Sorb 15 Fr P
 Mysłicki Józef 85 d 10 Fi
 Michałewska Zofia 97 kr p 3 Pr
 Niałdźwiecki Zenon 93 d 5 M
 Rudziejewska Eugenia 94 kr p 4 H
 Świdzka Jadwiga 01 m 2 G
 Szelełówna Felicia 84 nd 21 N
 Tykiel Józef 87 m 2 Ł H
 Twierdochlebow Dymitr 86 d 10 Prz
 Zgirski Waclaw 94 a 2 M G
 Żołnierkiewiczówna Leonja 94 m 8 N
 Wocalewski Franciszek 98 sn 2 Gi
 Barancewiczówna Cezarja 95 m Kr p 8 M

Nieśwież.

13) Gimnazjum koedukacyjne Związku Rodziców.
 ul. Studencka 16.
 hum. p. rs. 8. 8. 148. 116. — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum powstało 1 września 1921.
 Język nauczania w kl. 1, 2, 3 polski — w 4, 5, 6, 7 i 8 rosyjski.

Dyr. Repniński Hipolit p 80 d 15 Rs
 Witorski Konstanty p 89 d 9 Ł Rs
 Palkina Antonina p 91 m 11 M Ry
 Kamiński Wiktor 76 d 2 Fi
 Panczówna Rozalja m 03 m 2 P Prz
 Słuczyna Wiera p 98 m 4 N
 Smochowska Stanisława 99 m 1 P
 Sosinowski Sergiusz p 92 sd 1 Pf S
 Sulkowski Mikołaj p 94 2lp 5 M
 Filotow Walerjan p 80 sd 19 R
 Czypyl Grzegorz p — sd — R
 L Dr. Ziemacki Franciszek d
 d Bomsztejn Pawel m
 S Charczew Michał p 79 ss

Nieśwież.

14) Gimnazjum koedukacyjne Jerzego Żolnierkiewicza.
 ul. Albiańska 10.
 hum. hl. rs. 8. 8. 6. 91. — bez praw gimnazjum państwowego.

Szkoła założona w r. 1922. Język nauczania: białoruski (kl. I, II, III) — w wyższych rosyjski.

Dyr. Szczęsnowicz Konrad p 62 d 35 R Ł Ra
 Wołosowicz Bazyl p 72 sd 33 R
 Zamoryn Michał p 89 d 4 H Fi Ł Rs
 Bielozahski Włodzimierz p 99 m 5 M
 Jakubionok Grzegorz p 85 2lu 5 M Prz Ry
 Szczęsnowicz Leonard p 97 m 5 Fr N
 Smolicz Adolf 95 m 2 P
 Kuroczycka Janina 95 — 10 P H G

Szczęsnowicz Nina p 93 m ef 5 H G
 Galkinówna Antonina p 91 m 12 N Pr
 Snarkiewicz Józef p 86 2lu 16 Fi Ł H G
 Molojło Anna p 97 m 3 M Ry K Pr

Pińsk.

15) Państwowe gimnazjum koedukacyjne.
 hum. p. 5 9. 220. 150.

Do r. 1914 znakomicie wyposażona w środki i pomoce naukowe oraz siły nauczycielskie szkoła państwowa rosyjska realna. W r. 1919 zorganizował 4 kl. szkołę polską, subsydiowaną przez Okręg Szkolny Brzeski. Apolinary Kłonowski. Po inwazji bolszewickiej wiosną 1921 r. zorganizował superjor oo. Jezuitów ks. J. Mieloch 4 kl. szkołę polską pod protektoratem P. M. S.

Szkoła została państwowiona od dnia 1 sierpnia 1921 pod dyrekcją p. Słiwieńskiego Felicjana. Uroczystego aktu państwowienia dokonał prezydent ministrów Ponikowski w dniu 23 października 1921 r.

Dyr. Słiwieński Felicjan 67 d 33 M
 Brzostowska Helena 92 ss 3 Prz G
 ks. Czarnota Andrzej 60 d R
 Czyrek Stanisław 94 1ru N Ł
 Janiszewska Kazimiera 96 ss 6 M
 Knczukowa Walerja 89 ss ef Fr
 Kłonowska Helena 92 ss N
 Niedzielska Marja 97 ss 3 M II Ry
 Obuchowski Józef 91 2lu Prz G Ry
 Ostrowska Antonina p 84 ef Pr
 Przysiecki Bohdan 94 2lu Ch Fi
 Sakowiczówna Olimpia p 85 mef PH
 Szuczka Bogumiła 88 ss ef Fr N
 k ks. Bardel Franciszek 92 d 4 P H
 Drużyłowski Teodor p 66 sd R
 k Gergjewski Dymitr p 89 d Prz G
 l Godycka Joanna 87 d
 k Koziol Boruch m 64 Km S
 k Kuchło Aleksander p 86 sn Pr
 k Makarczuk Aleksander 63 ss Pr
 k Okoński Jan 98 m Gi
 k Stachoniowa Janina 99 sn P

Pińsk.

16) Gimnazjum żeńskie Aleksandry Czezykówny.
 ul. Ogińskiego 5.
 mat.-przyr. p. 8. 9. 0 314. — bez praw gimnazjum państwowego.

Szkoła powstała w roku 1915 jako cztero-klasowa. W roku 1916 szkoła posiadała już 5 klas, a w roku 1917 — 6 klas.

Dyr. Czezykówna Aleksandra m 90 ss 7 Prz
 Ch
 Cejłlin Fania m 85 m Rs

Sakowicz Olimpija m 85 m ef H P
 Kuczukowa Walerja 89 m Fr
 Kuchto Zofja p 93 m 9 M
 Masłowska Eugeuja 88 m 16 G H P
 Możejko Helena 900 m Prz
 Kołodner Chaja m 98 m N
 Litwinow Aleksander 91 m M
 Kogler Michał m 88 4lu M Fi
 Obuchowski Józef 91 2lp 21 Prz G
 Mechanik Arkadjuż m 98 m Ry
 ks. Bardel Franciszek 92 d 4 P H
 Sidlik Jekób m R
 Szczurek Ignacy Gi

Pińsk.

17) Rosyjska szkoła realna koedukacyjna ks.
 Włodzimierza Soroszkiewicza.
 mat.-prz. rs. 7 (i wstępna) 11, 233 126. — bez
 praw gimnazjum państwowego.

Szkoła powstała we wrześniu 1921 z kur-
 sów przygotowawczych, założonych przez
 grupę nauczycieli w Pińsku.

ks. Soroszkiewicz Włodzimierz p sd R
 Dyr. Fiodorow Aleksander p 92 d 5 Fi Ch
 Timoszenko Jerzy p 83 d 2 Prz G
 Organow Mikołaj p 60 d 38 M
 Georgijewski Dymitr p 89 d 7 Prz M
 Cybruk Andrzej p 89 d 6 Rs H
 Szymanowski Igor p 94 d 2 H G
 Konrad Helena p 96 d 3 Rs H
 Świdarska Janina 02 m 2 H P
 Skuratowicz Stanisława 77 m ef 25 P H G
 ks. Bardel Franciszek 92 d 4 H P
 Żywopiscewa Marja p 90 d 7 Fr
 Konrad Jan ew 55 d 42 N
 Chlebcewicz Aleksy p 75 sd 4 Rs M K
 Drużyłowski Fiodor p 66 sd 34 R
 Sidlik Jakób m 60 m 43 R
 Lebiediew Sergiusz p 89 cf 2 Ry
 Witorski Paweł p 95 sd 3
 L Michajłow Andrzej p 88 d 2
 Domgań Grzegorz p 71 2 S

Prutana.

18) Gimnazjum koedukacyjne.
 wł. Magistrat miasta.
 mat.-przr. p. 6. 6. 29, 45. — bez praw gim-
 nazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone staraniem
 Magistratu miasta i miejscowej inteligencji
 w roku szkolnym 1922/23.

Dyr. Neczaj-Hruzewicz Zbigniew 92 d 1 Fi
 ks. Bolek Franciszek 86 d 12 R P
 Kenkoler — a — H
 Kościelski Włodzimierz 82 d 13 H G Ł
 Łozowski Jan 88 a 5 M
 Olszewski Aleksander 91 d — Prz
 Rajchert Jan Marjan 92 d — H N

Sarny.

19) Państwowe gimnazjum koedukacyjne.
 hum. p. 7. 7. 131, 89.

Gimnazjum powstało staraniem Koła Pol-
 skiej Macierzy Szkolnej w dniu 1 październi-
 ka 1921 roku. Pierwszym dyrektorem był Ka-
 rol Falkiewicz. W dniu 1 września 1922 roku
 gimnazjum zostało upaństwowione.

Dyr. Nanowski Leon 84 d 9 Fi
 Badowski Kazimierz 900 1ru — G
 Biał Witold 79 d — M
 Chirowski Władysław 01 2lu — Prz
 Dobrucki Antoni 95 m — Gi S
 Dnra Bronisław 900 1ru — Fi Ch
 Hawelka August 1rp — N
 Misiak Tadeusz 99 1ru — P
 ks. Paślawski Stanisław 74 sd — R H
 Pisznoth Adoll 99 4lu — Ł
 k ks. Drużyłowski Mikołaj p 66 sd — R
 k Obarowa Marja-Ołga 99 m — Pr
 k Struś Seweryna 66 m — Fr
 Wróbel Antoni 95 m — Ry
 k L Homolicki Aleksander 76 d —
 k S Sierakowski Eugenjusz 92 m —

6. KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO WOŁYŃSKIEGO.

Szkół państwowych	8	Polskich	16
Prywatnych	23	Rosyjskich	10
	Razem	Hebrajskich	3
		Ukraińskich	2
Męskich	3		Razem . . . . .
Żeńskich	3		31
Koedukacyjnych	25	Klas	209
	Razem	Oddziałów	266
	31	Uczniów	4,584
Humanistycznych	25	Uczennic	3,677
Mat.-przyrodniczych	6		Razem . . . . .
	Razem		8,261
	31		

Dermań.

1) Rosyjskie męskie progimnazjum duchowne.
Adres: wieś Dermań, poczta Mizocz, wł. Duchowieństwo prawosławne na Wołyniu.
hum. rs. 4. 4. 107. 0. — bez praw gimnazjum państwowego.

Szkoła założona w r. 1904.

Dyr. Ośniecki Julian ks p 59 d 39 R
Kozicki Jan p 75 d 24 Prz G
Jackowska Natalja p 95 ss 1 K
Jackowski Ninanor p 63 d 35 Rs Gr N
Jankowski Stanisław 901 sn 2 P H
Karaszewicki Arseni p 91 d 7 Ł U
Kedron Michał p 83 d 15 M
Krzyszpinowicz Jan p 93 sd 8 S
Zieleniecki Michał p 95 3lu 6 N

Dermań.

2) Rosyjskie żeńskie gimnazjum duchowne.
Adres: wieś Dermań, poczta Mirocz, wł. Duchowieństwo prawosławne na Wołyniu.
hum. rs. 8. 8. 0 75. — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone w r. 1881. Początkowo liczyło klas 3, następnie 6, obecnie 8. Do r. 1919 gimnazjum nosiło nazwę Djecezjalnej Wołyńskiej żeńskiej szkoły.

Dyr. Spigelman Lidja p 83 ss 19 R K G
Bojarska Eugenia p 89 ss 17 M
Dolżańska Taizja p 74 ef 25 Pr
Kiedron Michał p 83 d 15 Rs G Pf Hig
Żukowicz Anna p 902 m 5 Rs
Krzyszpinowicz Jan p 93 sd 8 Ś
Jackowska Natalja p 95 ss 1 Fr
Jankowski Stanisław 901 sn 2 P H
Karaszewicz Arseni p 91 d 7 H Fi U
Kozicki Jan p 75 d 24 H Rs Prz
Pawluk Alinogen p 89 2lu 16 M Fi Ch
Ośniecki Julian p 59 d 39 R
S Pawluczykow Jan p 83 ss 3 H U

Dubno.

3) Państwowe gimnazjum koedukacyjne.
ul. róg Pocztovej i gen. Listowskiego.
hum. p. 6. 6. 74. 32.

Gimnazjum upaństwowione dnia 1 kwietnia 1922, ma klasy III—VIII. Przed upaństwowieniem istniało jako szkoła 7-io kl. Polskiej Macierzy Szkolnej.

Dyr. Zablocki Aleksander 79 d 19 Prz Ch
ks. Czaban Teodor 96 sd 4 R
Kurowski Michał 86 d inż 1 Fi Ch
Mackiewicz Zolja 80 ss 19 Fr P
Dubieńska Marja 63 sn 39 N
Garchulski Andrzej 92 3lu 1 Ł

Gładkowski Wiktor 59 2lu 2 M
Drewnowska Aniela 86 nd 8 H P
Wielecki Neon p 70 sd 30 R

Dubno.

4) Rosyjskie gimnazjum koedukacyjne.
wł. Pospieszyl Aleksy.
hum. rs. 8. 11. 121. 86. — bez praw gimnazjum państwowego.

Szkoła powstała w r. 1906.

Dyr. Pospieszyl Aleksy p 51 d 9 Ł
Bilinkiewicz Katarzyna g 85 a 2 P
Busz Marja p 91 nd 5 M
Jędrzejewski Jan p 94 3lu 5 Ł G Fi
Chorasandzjanc Apystokes og 86 d 18 M
Firguł Tode Elma cw 83 m 16 N
Firguł Elzbieta p 77 ss 10 G
Hołman Szymon p 81 d 4 Rs
Michalska Neonila p 93 nd 8 N
Maczugaowska Marja p 70 nd 10 Rs M
Nikołajewa Marja p 94 d 4 Rs H
Sierjogina Olga p 72 nd 11 Rs Prz
Smarzewski Apollo p 76 d 3 H
Stepanowa Helena p 82 ng 5 Fr
Wielecki Neon p 70 sd 15 R
Wojnowa Helena p 79 nd 13 Fr
Wojtaszewska Nina p 88 nd 11 Ś
Wojtaszewski Walenty p 90 d 11 Rs
L Dawydowski Piotr p 60 d 13 —
L Grawlej Olga p 91 d 5 —
S Lewicki Mitrolan p 84 ss 12 —

Dubno.

5) Gimnazjum koedukacyjne.
ul. gen. Listowskiego, wł. Siszki Karaulnik.
hum. p. 7. 8. 148. 197. — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało uruchomione w r. 1922 i obejmuje 7 kl. zasadniczych oraz klasę wstępną.

Dyr. Kameron Wiktor m 97 d 7 H
Bilukiewicz Katarzyna g 85 W 12 Ł
Blaj Mejlach m 73 — 25 R
Bubliński Jan 91 3lu 1 H Ł
Chorasandzjans Aristakes o 86 d 18 R
Firguł Tode cw 83 m 16 N
Krzemińska Marja 68 a 25 G
Krzyszpanowski Julian 96 a 1 P Ł
Mikosza Marja 91 d 9 G
Machruk Eljasz m 901 m 1 R
Nowak Marjan 88 nd — Prz
Saubier Ewa m 94 sn 7 P
Sieniawska Helena 82 m 5 P
Sis Dora m 905 ss 1 Rs K
Stepanowa Helena p 82 Kr p 7 Fr
Szumowski Arseniusz p 87 d inż 5 M Fi
Wojtaszewska Janina p 88 nd 11 Ś
Wojtaszewski Walenty p 90 d 11 Rs

Korzec.

6) Gimnazjum koedukacyjne
wł. Koło Polskiej Macierzy Szkolnej
hum. p. 3. (IV, V i VI) 3. 28. 42. — bez praw
gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone w r. 1922
jest w promieniu 60 kilometrów jedynym
polskim średnim zakładem naukowym.

Dyr. ks. Sobolewski Felician 87 d 7 Ł G R
Dowhalski Romuald 72 cf — S
Glass Michał m — 2lu 2 N Prz
Kisliczenko Aleksander p 86 d 12 M Fi
Majej Ignacy m 93 m 3 H G
Tarnopolska Marja 69 ng 8 P N

Kowel.

7) Państwowe gimnazjum koedukacyjne im.
Juljusza Słowackiego.
hum. p. 8. 10. 226. 140.

Gimnazjum zostało założone w r. 1921,
obejmowało początkowo kl. II—VII.

Dyr. Laskowski Jan 89 d 9 Fi Ch
Adamski Stanisław 99 3lu 1 P G
Bohacki Jerzy p 87 d 1 Prz Fi
Habdank-Gembarzewska Hanna 98 m 1 P
Jeleńkowska Helena p 99 m 1 M
Koczorowska Kamilla 69 sn 1 Fr
Kucharski Zygmunt 91 3lu 7 P H Pi
Łukasiewicz Kajetan og 90 a 1 H G
Maczaraszwili Dawid p 88 a 1 Ł
Neapolitański Sergiusz p 73 d 22 M
Segiert Marjonella cw 97 d 1 N
Wróhlewski Konstanty p 85 d 1 Ł H
ks. Giżyński Marceł 82 sd 10 R
k Bernasowska Eugenia p 96 a mal 1 Ry Pr
k Lewickij Andrzej p 68 d 1 R
k Zarembiński Mateusz 76 km 1 S
k Bański Alfred 80 a 1 N
L Sawicka Serafina p 90 d — —
S Popówna Zofja 903 ss — —

Kowel.

8) Gimnazjum 8-io kl. koedukacyjne.
ul. Łucka Nr. 211, wł. Erlich Klara.
hum. p. 7. 8. (w tem wstępna) 111. 205.
bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone w r. 1918.
Początkowo było to rosyjskie gimnazjum
żeńskie, stopniowo i powolnie przekształca-
ne na szkołę z jęz. nauczania polskim, przy
jednoczesnym wprowadzaniu koedukacji. Od
r. szk. 1922/23 we wszystkich klasach ję-
zykiem nauczania jest język polski.

Dyr. Erlich Klara m 92 d 13 Prz
Fassler Leon m 93 3lu 1 H

Szencon Andrzej p 79 4lu 18 Ł R
Bartko Jakim p 84 km 20 S
Probianiczenko Eugenia p 92 d 12 H
Osiecka Serafina p 86 Kr p 16 Fr
Falik Józef m 76 3lu 15 M Fi
Karpowa Stefania 96 3lu 7 P H
Zwilling Bernard m 901 a 1 Ł
Mulert Elza ew 92 m 6 N Fr
Horowitz Selig m 96 2lu 1 Prz Ch
Ostapienko Gabrijel p 92 a mal 9 R
Ginsberg Chana m 97 3lu 1 Hb
Hawryluk Józef g 89 d 7 P
Lewina Sajbel m 99 m 5 Rs
Chawkina Cila m 02 m 4 —
Szumowska Aleksandra 98 m 5 —
Chodorow Łazarz m 04 2lu 4 Gi
L Pomeranc Falk m 90 d 6 —
S Ekonomik Filip 69 m 36 —

Kowel.

9) Hebrajskie gimnazjum koedukacyjne.
ul. Łucka 89, wł. Frankfort Uszer.
hum. hb. 4. 6. 185. 88. — bez praw gimna-
zjum państwowego.

Założone w r. 1921.

Dyr. Frankfort Uszer m 88 d 8 M
Awruch Józef m 92 — 9 R
Durczyn Abram m 96 2lu 7 Prz
Figelman Azriel m 88 d 12 M G
Fajsztejt Szymon m 83 km 12 S
Margolin Jechil m 87 ng 8 M
Pipówna Rozalja m 96 a 2 PN
Rotman Jekób m 92 m 10 H H
Izraelski Wigdor m 90 m 7 —
L Goldsztejn Gitel m 86 d 7 —

Kowel.

10) Gimnazjum koedukacyjne.
ul. Łucka 211, wł. Szewcow Andrzej.
hum. rs. 8. 8. 87. 51. — bez praw gimnazjów
państwowych.

Gimnazjum powstało w r. 1921 na miejsce
dawnego rządowego gimnazjum rosyjskiego.

Dyr. Szewcow Andrzej p 79 d 18 Ł R
Hawryluk Józef g 89 a 7 P H G
Karpowa Stefania 96 3lu 7 P H
Karpow Teodor p 87 d 4 Prz G
Lewicki Andrzej p 68 d 30 R
Lewicki Jerzy p 97 2lu 3 Ł
Lubieniecka Eugenia 73 ng 19 Fr
Lutz Olga cw 90 Krp 13 N
Osiecka Serafina p 86 Krp 16 Fr N
Ostapienko Gabrijel p 92 a mal 9 Ry
Probianiczenko Eugenia p 92 d 12 H
Sawaliejew Bazyli p 93 a 5 M
Siedlecki Włodzimierz p 77 a 21 M Prz
Spaska Helena p 87 a 17 H Rs

Krzemieniec.

- 11) Państwowe gimnazjum koedukacyjne im. Tadeusza Czackiego.
wł. Liceum Krzemienieckie.
mat.-przr. p. 7. 8. 192. 80.

Gimnazjum zostało założone w r. 1921. Początkowo uruchomiono dwie klasy; w r. 1922 uruchomiono klasę trzecią, a w b. roku szkolnym oprócz kl. 4-jej uruchomiono również klasy 5-tą, 6-tą i 7-mą, które zapelniła młodzież powracająca z utraconych na rzecz Rosji i Ukrainy polskich kresów. Stanowisko dyrektora piastowali: Piotr Moczulski, ks. Józef Orłowski i obecnie Stefan Wilkoszewski.

Dyr. Wilkoszewski Stefan 79 d 9 M
ks. Dietrich Stanisław 90 d — R
Jastrzębska Elżbieta ew 75 d — N
Mayzel Czesław 86 a mal — Ry
Niedźwiecki Adam 93 d 5 G Prz
Niwiński Dymitr p 81 d 15 H
Pięta Józef 89 a 5 P Ł
Rutkowska Amelja 96 sn — P Pr
Sikorska Marja 91 — M
Sokolnicka Engenja p 95 d 2 Fr
Sokolnicki Jerzy 89 d 2 Ch Fi
Weyhard-Helsteja Stanisław 99 3lp 2 Prz G
Weyhard-Helsteja Janina ew 96 d Sorb 5 Fr

Krzemieniec.

- 12) Gimnazjum miejskie koedukacyjne.
nł. Słowackiego 15, wł. Magistrat m. Krzemieńca.
mat.-przr. p. 8. 10. 134 — 146. niepełne prawa gimnazjum państwowego.

Dyr. Głajszach Robert 90 m 3 H
Sazonow Antonina p 67 d 15 Fr
Alter Szymon n 98 ss 5 R
Gardamów Emeljan p 87 d 10 M
Smirnow Eugenjusz p 84 d 10 Prz Fi
Benedyktowicz Wanda 67 m 26 P
Tkaczyńska Marja 901 m 1 P M
Kalning Helena ew 65 m 37 N
Domański Jan 58 d — Hig
Brzeski Roman 95 2lu 3 Ry K
Kukliński Stanisław 94 sn 3 S
Trampler Zofja 86 a 13 Prz
Rudkowska Amelja 96 krr 4 Pr
Pesin Mikołaj p 75 d 10 Ch M Fi
Owsianikowa Janina 97 d 4 M G

Krzemieniec.

- 13) Rosyjskie gimnazjum koedukacyjne.
ul. Pocztowa 26, wł. Dumański Eugenjusz i Aleksina Zofja.
hum. rs. 8. 9. 100. 102. — bez praw gimnazjum państwowego.

Od r. 1904 istniały dwie szkoły rosyjskie: 8-io kl. Miejska Szkoła Handlowa i 8-io kl.

prywatne gimnazjum żeńskie. W r. 1922 obie wymienione szkoły zostały zlikwidowane, natomiast na ich miejsce zostało otwarte istniejące obecnie gimnazjum rosyjskie, wyłącznie dla młodzieży prawosławnej. Właścicielami i kierownikami gimnazjum są b. dyrektor i b. przelozona dawnych miejscowych szkół średnich rosyjskich.

Dyr. Dumański Eulemjusz p 76 d 21 H Rs
Dyr. Aleksina Zofja p 67 d 36 —
Dauzin Laura ew 83 d 19 Fr N
Halko Lbas p 89 m 15 —
Halko Bazyli p 87 a mal 15 Ry K
Jagodziński Bolesław 900 m 2 P H G
Jewsiejew Bazyli p 61 d 37 Rs G
L Kamajew Aleksander p 74 d 12 Prz
Kantorowska Wiera p 97 d 4 M Fi
ks. Kirilowicz Dionizy p 55 sd 45 R
Koncewicz Leonid p 92 d 4 Ł
Kraś Grzegorz p 79 d 18 M
Kwietniowski — m — H G
Podczaszyńska Głafira p 61 krr 42 Pr
Rej Jan p 88 d 15 P Rs
Sawińska Barbara 81 m nd 22 P N
Aleksina Elżbieta p 75 ss 19 —

Krzemieniec.

- 14) Ukraińskie gimnazjum koedukacyjne.
nł. Pocztowa 37, wł. Milaszkiwicz Sergjusz.
hum. u i rs. 5. 5. 100. 58. — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone w r. 1918, obejmowało klasy wyższe od V—VIII. Obecnie uruchomiona jest również kl. IV-ta, przy czym w kl. IV—VI jez. naucz. jest jez. ukraiński, a w kl. VII i VIII — jez. rosyjski.

Dyr. Milaszkiwicz Sergjusz p 79 d 15 H Ł
Gnaźewski Wiktor p 92 d 7 U Ł Pf
Kawun Bazyli p 94 d 5 M Fi Ch
Kac Andrzej p 87 d 11 G Ł
Kwietniowski Kazimierz — m 3 —
Laskosiowa Zofja 86 W 18 P
Milaszkiwicz Katarzyna p 89 m 13 —
Skibiniecki Łukasz p 87 d 11 P Prz Fi M S
Szczęsna Bronisława 88 W 15 —
L Kamajew Aleksander p 74 d 13 Hig
S Worona Jan p 900 ss — —

Krzemieniec.

- 15) Gimnazjum koedukacyjne „Tarbut”.
wł. Oddział stow. „Tarbut”.
mat.-przr. bb. 1. 4. 73. 44. — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone w 1922 r. obejmuje klasę pierwszą i trzy klasy wstępne.

Dyr. Brand E. m — — — II G Prz
Kac B. m 82 d 6 R

Kacner A. m 82 nd 18 Hb
Padles S. m 93 a 3 P
Szalir A. m 89 nd 6 M

Łuck.

16) Państwowe gimnazjum koedukacyjne im.
Tadeusza Kościuszki.
ul. Dominikańska 47.
hum. p. 8. 12. 272. 147.

Gimnazjum założyła Polska Macierz Szkolna w r. 1918, głównie dzięki zabiegom ks. Walerego Baranowskiego i Dr. Franciszka Milaszewskiego. Początkowo uruchomiono 4 klasy, następnie stopniowo otwierano klasy wyższe oraz równoległe. W r. 1921 gimnazjum objęto pełnych klas 8 i 6 oddziałów równoległych. Upaństwowienie nastąpiło 1-go grudnia 1920 r.

Dyr. Ostromięcki Aleksander 85 kp 8 M
Birkholz Aleksander ew 90 sn 14 N
Bukowska Marja 89 2lu 4 P
Cichocka Zofja 82 sn 1 P
Ciszewski Leon 92 kp 4 Fi Ch
Dębicka Julia 86 ef 2 P Pr K
Jakułowska Krystyna 95 m 2 Fr
Jankowski Bolesław 85 sn 19 G M
Łowieniecka Anna 79 2lu 1 G M
Marczyńska Marja 89 2lu 1 Prz Fi
ks. Muraszko Józef 70 d 18 Ł
Orzechowska Halina 86 2lu 2 P
Peretjatkowicz Marja 82 a 7 Fr
ks. Pierzchała Aleksander 90 sd 2 R
Podolski Mieczysław 90 a 4 H
Paderewski Józef 71 kp 21 M
Wierzbička Anna 94 3lu 5 Prz
Zuk Mikołaj p 94 a mal 2 Ry
k Hrabal Marjan — sn — N
k Medyński Józef 63 km — S
k Trippenbachowa Eugenia ew 79 ef — Gi
ks Zagórski Jan 66 d — Ł
L Wojnia Adam 64 kp —
S Wernicka Zofja 94 ss —

Łuck.

17) Gimnazjum koedukacyjne.
ul. Jagiellońska 70, wł. Gliklich Mojżesz.
bam. p. 8. 15. 329. 224. — niepełne prawa
gimnazjum państwowego dla klasy I.

Gimnazjum zostało założone w r. 1918 i obejmowało początkowo kl. 3, przyczem językiem nauczania był jęz. rosyjski. Stopniowo otwierano klasy wyższe i wprowadzono na miejsce jęz. rosyjskiego jęz. polski, tak, że w b. roku szkolnym szkoła posiada pełnych klas 8 oraz 7 oddziałów równoległych i wykładowym językiem we wszystkich klasach jest jęz. polski.

Dyr. Lederleind Samnel m 79 eMFi 10 M Fi
Chratof Chaim m 72 — 25 Jud
Dawidman Hinda m 98 3lu 1 Prz
Kagan Szabsa m 77 — 23 Jud
Korpus Ignacy m 90 DP 3 N
Krymowska Pesia m 99 ss 6 P G H Prz
Lande Łazar m 95 d 1 M
Peczenik Sruł m 90 — 14 Jud
Sternia Aron m 81 d inż 21 Fi Ch M
Pbaler Matjas m 88 d 4 Ł
Woblówna Chawa m 93 sn 6 P H S
Zabiellówna Irena m 94 d 6 P
Zielonka Teodor m 94 3lu 1 H G
Zingerówna Pepi m 96 a 1 H P
Cichocka Zofja 84 ss 21 P H
Łowieniecka Anna 80 ss 23 G
L Gasko Aleksander m 88 d —
S Kołodny Abram m 93 — 6 K

Łuck.

18) Rosyjskie gimnazjum koedukacyjne.
nl. Jagiellońska 107, wł. Koleuko Anna.
hum. rs. 7. 11. 63. 293. — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum założyła w r. 1898 obecna właścicielka, A. Kolenko. Początkowo była to szkoła żeńska przygotowawcza, przekształcona w r. 1902 na 4-ro kl. gimnazjum a w r. 1903 na gimnazjum 7-io kl. Od r. 1920 poczęto wprowadzać koedukację.

Dyr. Mileszkiewicz Marja p 90 d 10 H
Kolenko Anna p 67 m 33 Rs
Bierezina Nina p 85 m 16 G H
ks. Byczkowski Prokt p 66 d 31 R
Boncz-Bogdanowska Nadzieja p 73 2lu 3 Fr
Charczuk Anna p 63 ef 25 Pr
Fedorenko Włodzimierz p 88 d 11 Ł
Hoppe Janina 98 m 4 P H G
Jaskólska Józela 72 2lu 9 P H
Klejdienst Alisa ew 97 d 3 Prz M
Kondratowicz Bronisław 95 ef 1 Gi
Krapotkina Kleopatra p 75 nd 14 M
Markowska Antonina p 93 d 5 M
Markowski Eugenjusz p 87 d 9 M Fi
Melkus Wanda ew 77 m 21 N
Mironow Mikołaj p 69 ef 32 Ry K
Mironowa Eugenia p 97 m 5 —
Nabokowa Aleksandra p 68 ss 10 —
ks. Ogibowski Aleksander p 72 sd 27 R
Romanowa Wiera p 68 m 16 —
Sajkowska Helena p 68 m 34 K
Szklar Nadzieja p 83 d 23 Rs
Własowski Jan p 83 d 15 U
Zastrzianko Katarzyna p 73 2lu 16 Fr
I. Ranc Chaim m 53 d 1 —
S Zibrow Mikołaj p 81 — 20 —

Łuck.

- 19) **Ukraińskie gimnazjum męskie**, ul. Jagiellońska 107
wł. Własowski Jan
hum. u. 8. 8. 217. 0. — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone przez zaborczy rząd rosyjski w r. 1895, obejmowało początkowo kl. 4-ry; od roku 1908 pełnych klas 8. W r. 1918 gimnazjum przekształciło się na szkołę prywatną z jęz. naucz. ukraińskim.

Dyr. ks. Własowski Jan p 83 d 15 U PI
ks. Byczkowski Prokt p 66 d 31 R
Byczkowska Helena p 97 d 4 Fi Ch M G
ks. Fedorenko Włodzimierz p 88 d 11 Ł
Fedorenko Eugenjusz p 91 d 6 Rs
Grzedzińska Marja 69 Kr p 17 P H
Hoppe Janina 98 m 4 P
Iwanowa Zolja p 78 d 15 Fr
Koźlak Piotr p 91 d 5 M
Melkus August ew 66 ng 22 N
Mirosołow Mikołaj p 69 ef 32 Ry K
Skorochood Grzegorz p 61 d 22 G Prz
Szkłar Rafał p 84 d 11 H U
S Zibrow Mikołaj p 81 — 20 —

Ostróg.

- 20) **Państwowe gimnazjum koedukacyjne im. Marji Konopnickiej**, ul. Duża Krasnogórska 6
hum. p. 8. 12. 230, 130.

Gimnazjum zostało założone w r. 1919 przez Polską Macierz Szkolną. W r. 1921 upaństwowione otrzymuje miano Marji Konopnickiej. Stanowisko dyrektora piastował W. Romiszewski, od r. 1921 Tadeusz Herbich.

Dyr. Herbich Tadeusz 87 a 4 P H
Anisimow Entropiusz p 84 2lu 5 M Fi
Borysiuk Cyryl p 83 km 10 S
Cwikiewicz Mikołaj p 86 d 11 G Ry
Chojna Mieczysław 87 d 13 M Fi
Kostyk Paweł g 80 d 13 Ł N
Kodaszewska Elżbieta ew 76 m 4 N
ks. Krotkiewicz Mikołaj p 53 sd 50 R
Lipska Zolja 60 d 43 P
Łuczyński Djonizy 902 m 1 Ry Pr
Martinek Włodzimierz p 85 d 5 Ł H
Miaskowska Marja 84 m 5 M K
Niżnikiewicz Dymitr 89 d 1 H
Obrębski Włodzimierz 94 3lu — P Fi
ks. Strokowski Józef 93 sd 1 R
Syrowska Ludwika 73 ef m 4 Fr
Szczęsnowska Janina 88 d 7 Prz G

Ostróg.

- 21) **Rosyjskie gimnazjum męskie**, ul. Dąbiewska 32
wł. Rychlicki Stefan i Homolicki Mikołaj
hum. rs. 8. 9. 152. 0. — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum założył rosyjski rząd w r. 1868. Początkowo liczyło klas 4-ry, od r. 1874 klas 6 i od r. 1897 klas 8. Z chwilą zawarcia traktatu Ryskiego, gimnazjum stało się szkołą prywatną.

Dyr. Makarow Mateusz p 61 d 33 M
Awerjanow Bazyl p 67 ef 37 K Ry
Abczyński Bolesław 96 sn 1 P H G
Byczkowski Dawid p 74 d 23 H
Dorożyński Eugenjusz p 60 ng 21 Rs
Fiodorow Paweł p 62 d 36 Ł H
Jeremienko Andrzej p 61 d 36 Ł G
Kozdon Alfons ew 60 m 26 N
Leparska Nadieżda p 81 2lu 15 Fr
Łobaczewski Sergiusz p 89 d 7 Rs Pf
Pokało Bazyl p 86 d 10 M
Pił Zolja p 69 m 22 N
Pawłow Michał p 86 d 7 Fi Ch
Poletajew Aleksander p 83 d 20 Prz
Szeremeciński Sylwester p 77 d 19 Rs
Tuczemski Mikołaj p 93 d 5 R
Szugaiewski Mkołaj p 72 Kr P S
L Chaniewicz Stefan p 89 d 5 —
S Czerniakiewicz Piotr p 85 — 12 —

Ostróg.

- 22) **Rosyjskie gimnazjum żeńskie im. Błudowa**
wł. Prawosławne Bractwo Św. Cyrylego i Metodego
hum. rs. 8. 9. 0. 222. — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone w r. 1865 przez hr. A. A. Błudową i otrzymało miano jej ojca, było przeznaczane dla dziewcząt prawosławnych i utrzymało tę cechę po dziś dzień. Początkowo obejmowało 4-ry klasy, następnie, co pewien okres reorganizowane, posiada obecnie pełnych klas 8, oraz kl. wstępną. Stanowisko dyrektora piastowały początkowo przełożone wyznaczone przez hr. Błudową, następnie Teodor Kutniewicz.

Dyr. Turkiewicz Benedykt p 73 d 25 R
Makosiej-Szybińska Helena p 58 nd 37 Rs
przełożona
Byczkowski Dawid p 74 d 23 H G
L Chraniewicz Stefan p 89 d 6 H ig
Gudow Flor p 81 a mał 16 Ry
Jeremienko Andrzej p 61 d 36 Ł.

Kamiński Wawrzyniec 98 sn 3 P G
 Kociubiński Włodzimierz p 60 d 36 Rs
 Konstantynowa Marja p 51 nd 22 Fr
 Kowalewska Lldja p 87 nd 17 Rs K
 Krynicki Włodzimierz p 73 sd 29 S
 Kutniwicz Teodor p 48 d 48 Pi
 Lenczewski Aleksander p 77 d 21 M Fi
 Malinowska Nina p 90 d 8 M
 Niemolowska Marja p 61 nd 36 G H
 Pankowa Walerja 95 nd 10 P H
 Poletajew Aleksander p 83 d 20 Prz Ch
 Siniencza Paulina p 65 nd 37 Pr
 Ałonczykowa Zolja p 74 nd — —
 Komstadjus Zolja p 72 — — N A
 Mitrolanowa Tatjana p 89 m — —
 Puchalska Katarzyna p 59 nd — —
 S Głodkiewicz Mikołaj p 67 nd — —

Równe.

23) Państwowe gimnazjum koedukacyjne
 im. Tadeusza Kościuszki, ul. Gimnazjalna 3,
 filja ul. Więzienna 4.
 mat.-przyr. p. 8. 13. 242, 187.

Gimnazjum zostało założone przez Polską
 Macierz Szkolną w r. 1919. Początkowo uru-
 chomiono 6 klas, następnie rok rocznie
 otwierano klasy wyższe, tak że w r. 1922/23
 szkolnym gimnazjum obejmowało 8 kl. ko-
 edukacyjnych oraz oddział typu humanistycz-
 nego przy ul. Więziennej 4, liczący 5 kl. wy-
 łącznicze dla dziewcząt. W r. 1921 gimnazjum
 zostało upaństwowione. Stanowisko dyrek-
 tora piastowali: Kazimierz Kuszelewski, Ru-
 dolf Fleszyński.

Dyr. Janiczak Józef 77 d 15 Fi
 Bzowska Marja 89 m — P H
 Doborzyńska — 70 ss ef — K Ry Pr
 Kosmjadi Jerzy p 86 ng 10 K Ry Pr
 Kremer Zolja 90 a — Prz G
 Kwaszenko Konstanty p 87 a 7 M
 ks. Lenczewski Kazimierz 94 sd — R
 Maciszewski Stanisław 93 a — Fi Ch
 Ostrowska-Janiczakowa Alina 85 d — Prz G
 Rydzewski Bolesław 76 kp § 15 19 M Fi Ch
 Siwdoliet Jerzy p 88 kp 9 M
 Skorupski Dyonizy 81 d — Prz G
 Tyrka Jan 99 a — P H
 Wielogórska-Kłodnicka Alicja 99 2lu — P H
 Wilczyńska Marja 82 a 3 Fr
 Witkowski Franciszek 83 cN 14 N
 k Budziko Walerja 80 m — Fr
 k Hrabal Marjan 84 W 19 P H
 k Jarmolowicz Hipolit p 66 d — R
 k Kosak Włodzimierz 93 sd — P H
 k Rygalo-Prussak Edward 94 3lu — N
 k ks. Zak Władysław 84 a — Ł
 L Winiarski Bolesław 87 d — —
 S Zakrzewski Jan 62 m — —

Równe.

24) Gimnazjum koedukacyjne, ul. Manezna 1
 wł.; Guzman Jakób i Guzik Abraham.
 hnm. p. 8. 11. 291. 182. — niepełne prawa
 gimnazjum państwowego dla kl. I i II.

Gimnazjum zostało założone w r. 1921 na
 miejsce szkoły ukraińskiej, uczęszcza do niej
 młodzież żydowska, wychowująca się w du-
 chu państwowości polskiej. W chwili zało-
 żenia uruchomiono pełnych klas 8, oraz klasę
 wstępną, ponadto w b. roku szkolnym istnie-
 ją równoległe oddziały klas I-ej i V-ej.

Dyr. Rothfeld Adolf m 86 a 2 —
 Aposzański Sergjusz p 79 ng 20 Fi
 Bregman Chaim m 41 — 25 R
 Czynieńska Olga p 98 m 7 —
 Fiszer Brannon ew 93 3lp 4 M
 Fiszgrind Alter b 94 2lu 4 H
 Gerberbaum Salomon m 92 a 1 Prz G
 Grünberg Jakób m 92 3lu 12 Gi
 Jnszkiewicz Aleksy p 87 ng 13 Rs
 Katzówna Ewa m 96 a 9 P Fr Pi
 Kwaszenko Konstanty p 87 d 8 M
 Ogibowska Eugenia p 88 m 15 N
 Pordes Ignacy m 84 a 1 P H
 Thorn Abraham m 91 DP 4 Ł
 Wielogórska Alicja 99 a 1 P
 Woorendejk Jan 87 a mal 17 Ry Pr
 Zaremba Zdzisław 79 ng 17 M Fi
 L Konn Maurycy m 74 d 1 —

Równe.

25) Gimnazjum koedukacyjne, ul. Szoso-
 wa 38
 wł. Komitet Rodzicielski.
 mat.-przyr. p. 8. 10. 265. 225. — niepełne
 prawa gimnazjum państwowego dla klasy I.

Gimnazjum powstało w 1922 r. z prze-
 kształcenia istniejącej do owego czasu ro-
 syjskiej szkoły handlowej, dzięki staraniom
 i pracy Dr. Leona Bechera, P. Bronsztejna,
 L. Kryczmana i S. Landera.

Dyr. Becher Leon m 92 DP 1 H
 Ajzensztejn Izaak m 93 — 2 R
 Czynieńkow Wiktor p 92 ng 6 Rs
 Dmitrjewa Anna p 93 m 6 Fr
 Goldberg Ida m 902 a 1 P H
 Geń Hersz m 900 ss 3 R Hb
 Kosmjadi Jerzy p 86 a mal 6 Ry
 Kowalski Alanczy p 82 ng 10 M
 Lander Samuel m 95 a 3 M
 Lstąg Aleksander m 900 m 1 Fi
 Modlinger Leontyna m 97 m 3 P H
 Stern Adolf m 96 m 4 Prz
 Szmolik Walentyna p 82 sn 13 Prz G
 Skorupski Dyonizy 89 ng 7 Prz
 L Gojzenberg Szloma m 90 d 1 —

Równe.

- 26) Gimnazjum koedukacyjne „Tarbut“, ul. Pocztowa 1. wł. Bryk Ajzik. hum. hb. 4. 7. 189. 93. — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone w r. 1919, obejmowało 1 kl. zasadniczą i dwie kl. wstępne. Obecnie gimnazjum rozwija się i otwiera stopniowo klasy wyższe. Dyrektorem był Mojżesz Kiper, obecnie Sura Gilman.

Dyr. Geitman Sura m 95 d 6 N
 Berkowski Izaak m 90 ef 9 Jud
 Buslik Malka m 95 — 9 G Prz
 Buslik Łuzer m 97 — 5 Hb
 Feichtel Chiel m 91 — 13 S
 Feldman Uszer m 87 ef 6 R
 Fikangur Izaak m 87 m 11 H
 Krampner Rozalja m 900 3lu — P
 Kraszyński Josek m 80 m 17 M
 Rabinowicz Dawid m 87 a 6 Ł
 Rojzea Berko m 88 — 9 Hb
 Rozenek Samuel m 91 m 10 Hb N
 L Szwidki Józef m 89 d 5 Hig
 S Percpak Boruch m 83 — 6 —

Równe.

- 27) Rosyjskie gimnazjum koedukacyjne, ul. Aleksandrowska 25. wł. Czerwiński S. i Matwiejenko Mikołaj hum. rs. 8. 8. 135. 85. — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone w r. 1922 celem zjednoczenia w jednych murach szkolnych prawosławnej młodzieży, pobierającej dotąd naukę w szkołach żydowskich. Stanowisko dyrektora piastuje p. Mikołaj Matwiejenko.

Dyr. Matwiejenko Mikołaj p 83 d 12 Rs Pf
 Barwicki Leon 75 d 4 H P G
 Bużko Walerja 80 d 9 P
 Czerwiński Sergjusz p 32 — — M
 Holenkina Eugenja p 80 d 15 Fr
 Jarmolowicz Hipolit p 65 d 33 R
 Kasowski Mikołaj p 91 sd 12 S Gi
 Kiczyna Katarzyna n 80 ef 19 Ry Pr
 Kitnowska Zeneida p 82 d 4 H G
 Ostolski Włodzimierz p 85 d inż 11 Ch Fi
 Regomowa Olga p 91 d 11 Prz
 Woorendejk Anastazja n 87 d 9 Rs
 Zakizewski Paweł p 68 d 6 Ł
 Zaamierowska Zeneida p 84 d 16 N
 S Mielnikow Ignacy p 64 sn — —

Równe.

- 28) II-gie Rosyjskie gimnazjum koedukacyjne, al. Szosowe 1-a. wł. Panek Józef. bntm. rs. 8. 8. 137. 69. — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum powstało w r. 1922, istnieje wyłącznie dla młodzieży prawosławnej. Dyrektorem był Rybaczek M., obecnie Panek Józef.

Dyr. Panek Józef p 80 d 11 G
 Aposzański Sergjusz p 79 d 20 M Fi
 Gawryłow Michał p 85 d 11 G H
 Krglikowa Wiera p 81 d 11 Fr
 Kukolewska Nina p 75 krr 23 Pr
 Lukjanowicz Piotr p 91 d 5 M
 Michalczenko Małgorzata p 88 d 11 N
 Piekarski Teodor p 91 d 9 H
 Pomazański Michał p 88 d 9 Rs Ł
 Rogalski Mikołaj p 68 sd 35 R
 Rybaczek Mikołaj p 79 d 14 Prz
 Straszkiwicz Wiera p 70 m 23 N
 Wiesielowski Borys p 89 d 5 Rs
 Wietlicka Marja p 95 m 9 Ry
 Zierczaninow Boniacy p 87 d 11 L
 Zubrzycka Eugenja 901 sn 5 H P
 Zubrzycka Helena 901 sn 2 H P
 L Winogradow Aleksy p — d — —
 S Zagórski Józef 93 — 5 —
 Ib Kantorowski Eugenjusz p 71 sn 41 —

Równe.

- 29) Gimnazjum żeńskie niższe „Chawaceles“, ul. Klasztorna 21 wł. Rojzenberg Lejzor. hum. p. 2. 4. 109. — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone w 1921 r.

Dyr. Pordes Ignacy m 84 a 1 P
 Geń Hersz m 900 ss 3 R Hb
 Epsztajn Manes m 97 m 1 N
 Epsztajn Samuel m 90 a 1 M G
 Kabacińska Janina 99 ss 5 P
 Szmolik Walentyna p 92 ss 13 M
 Zilberberg Mejer m 900 ss 1 R Hb
 S Marmer Anna m 98 ss — —

Włodzimierz-Wołyński.

- 30) Państwowe gimnazjum koedukacyjne mal.-przyr. p. 8. 9. 152. 108.

Gimnazjum założone w r. 1921 staraniem Polskiej Macierzy Szkolnej, w r. 1922 zostało upaństwowione. Dyrektorem gimnazjum do r. 1922 był inż. Bolesław Dembiński, obecnie Edward Maclniewicz.

Dyr. Machniewicz Edward 90 eCh 5 Fi Ch
 Bełcikowski Włodzimierz 85 3lu 1 Prz
 Budowski Kazimierz 83 a 1 H G
 Kniędzowski Feliks 900 3lu 2 H G
 Koneczna Wanda 95 sn 2 P
 Koneczny Mieczysław 95 2lu M
 ks. Kukuruziński Adolf 94 sd 2 R
 Mauzelt Michał 93 a 2 Prz
 Przybyła Otton 94 d 4 M Pf
 Piotrowski Kazimierz 72 kin 1 S
 Studziński Jan 78 sn 23 P
 Szczawińska Zofja 80 d 13 Fr
 Zaleska Marja 94 2lu 1 Fr
 ks. Zych Karol 85 sd 1 P H
 S Jankowski Zygmunt 96 ss — —

zjum im. generała Listowskiego do chwili
 upaństwowienia t. j. do r. 1921.

Dyr. Czechowicz Józef 86 d 9 N Pf
 Flegier Michalina 90 a mal 5 Ry
 Follprecht Józef 901 2lu 1 H
 Gindrich Stanisław 91 2lu 2 P N
 Gliński Stanisław 87 d 2 N P
 Gtawatyński Piotr p 83 d 19 R
 Gutkowski Witold 90 d inż 2 M
 Iwaszkiewiczowa Zofja p 87 d Sorb 2 Fr
 Klimkowska Helena 92 d 1 H G
 Macieliński Eugenjsz 84 d 3 N M Fi
 Pereborowicz Jerzy p 94 d 2 Ł
 Płoński Franciszek 91 4lu 3 Prz
 ks. Zalesieński Jan 80 d 2 R Fi
 k Derek Mikołaj 89 sn 13 Pr
 k Gindrich Alfred 86 sn 12 P H
 k Marcinkowski Jerzy 91 d inż 1 M
 k Łukasiewicz Tomasz 78 ef 2 S
 L Raczyński Jan 70 d 1 Hig

Zdolbunów.

31) Państwowe gimnazjum koedukacyjne im.
 Adama Mickiewicza, ul. Gimnazjalna
 bum. p. 8. 12. 224. 157.

Gimnazjum zostało założone w r. 1917
 i istniało z przerwami, jako prywatne gimna-

7. KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO POZNAŃSKIEGO.

Szkół państwowych	30
Prywatnych	41
Razem	71
Męskich	24
Żeńskich	16
Koedukacyjnych	31
Razem	71
Humanistycznych	28
Klasycznych	17
Matematyczno-przyrodniczych	12
Licealnych	14
Razem	71
Polskich	48
Niemieckich	23
Razem	71
Klas	494
Oddziałów	746
Uczniów	12,690
Uczennic	6,997
Razem	19,687

w r. 1817. W r. 1890 gimnazjum przeszło na
 własność państwa pruskiego. Po objęciu
 szkoły przez władze polskie dyrektorem zo-
 stał mianowany Józef Mazurkiewicz, jedno-
 cześnie gimnazjum uległo przekształceniu
 z mat.-przyrodniczego na humanistyczne.

Dyr. Mazurkiewicz Józef 80 d 14 M Fi Ch
 s Kozanecki Florjan 89 d 9 Fr N
 s Straszewski Jan 83 d 14 H G
 s Pietzonka Wiktor 86 d 9 P Ł
 s Wagner Michał 90 9 DF P Ł
 s Wołk-Laniewski Antoni 74 d inż 18 M Ch
 s Stopa Franciszek 80 d 14 H P
 s ks. Kukułka Lucjan 93 d 5 R
 l Rosenau Antoni 67 sn 24 N
 s Zacharkiewicz Kazimierz 93 d 3 Ry
 k Zajączek Paweł 76 a 15 P Ł
 k Ciszewski Zenon 84 a 17 Fr A ✓
 k Renard Edward 72 a 33 M
 k Męciński Włodzimierz 81 a 14 H G
 k Drozdowski Witold 82 a 13 Fi Ch Prz
 k Porzyński Władysław 87 d 3 M Fi
 k Brüchner Aleksander 95 3lu 2 P H
 k Zaleski Bronisław 96 2lu 2 Prz
 k Zaleska Kamilla 79 a 25 Fr
 k Pałaszewski Stanisław 90 — 1 Gi
 k Kotarska Marja 91 d 4 P N H
 k Kozłowski Jan 79 d 17 M Prz
 k Muszyński Władysław 86 d 11 N Gi S
 L Wiecki Czesław 86 DM — —
 S Dolny Antoni 96 — — 3 —

Bydgoszcz.

1) Państwowe gimnazjum humanistyczne,
 ul. Grodzka 10-11, Nr. tel. 1691
 hum. p. 8. 17. 593. 7.

Gimnazjum założyła Rada miasta Byd-
 goszczy w r. 1850, w roku następnym połą-
 czono z gimnazjum szkołę miejską, powstała

Bydgoszcz.

- 2) Państwowe gimnazjum klasyczne, ul. plac Wolności 4, Nr. tel. 1690. klas. p. 8, 12, 405. 0.

Gimnazjum powstało w r. 1781 z przekształcenia dawnego Collegium jezuickiego. W r. 1815 gimnazjum zostało upaństwowione przez zaborczy rząd pruski. W r. 1873 wybudowano specjalnie dla gimnazjum obszerny gmach, w którym mieści się do chwili obecnej. W r. 1920 przejęły gimnazjum ponownie władze polskie.

Dyr. Stróżewski Stanisław 76 Df E Fr Ł N 14 Ł Fr

- Friebe Wenancjusz 86 d 15 G N Gi
 Gardziel Stanisław 87 e Ł Gr 10 Gr Ł
 Keiling Karol 82 Df 14 Gr Fr A
 Kosiński Ludwik 92 Df 4 P G
 Karaśkiewicz Mikołaj 92 km 6 S Gi G
 Łuszewski Kazimierz 88 Df 5 P Fr
 Nosal Jan 82 e Ł Gr 16 Ł G
 Papierkowski Emiljan 86 e M Fi 12 M Ch Fi
 Peñński Stanisław 93 Df 6 P H
 Radziejski Leon 93 e M Fi 4 M Fi
 Stryszowski Jan 76 e Ł Gr 21 Ł Gr H
 Seidel Mieczysław 83 e Ł Gr 16 Ł Gr H
 Sygnaraki Mieczysław 89 e N Gi 9 P H Gi
 Świtalski Franciszek 75 e P 24 Prz M N
 ks. Zieliński Tadeusz 86 d 8 R
 Modlihowski Aleksander 90 d 12 Pr K Ry
 ks. Lipiński Stanisław 77 d 16 Ł P
 Psuja Mieczysław 76 — 18 Ł G H
 k ks. Goecksch Jerzy 75 d — Hb
 L Wojciechowski Czesław 92 DM — —
 S Śmigórski Roman 903 — — —

Bydgoszcz.

- 3) Miejskie gimnazjum męskie im. Mikołaja Reja, plac Kochanowskiego, Nr. tel. 1610 wI. Magistrat m. Bydgoszczy. mat.-przyr. p. 8, 11, 363. 0. — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum istniało przed r. 1920 jako wyższa szkoła powszechna. Po przejęciu przez władze polskie uruchomiono dwie najniższe klasy z jęz. naucz. polskim, a w r. 1921 wprowadzono jęz. naucz. polski do wszystkich klas.

Dyr. Cyga-Karpiński Zygmunt 72 Df eN 26 H

- Albrycht Wojciech 92 ef 8 Gi A J
 Dzikowski Maksymilian 95 a 4 Fr N
 Grabowski Kazimierz 75 d inż 17 M Fi
 ks. Gruchała Edmund 85 sd 8 R M
 Herdin Julia 88 d 7 Fr

- Monowid Ludwik 85 d 12 Prz G
 Olejnik Antoni 87 ef 3 Ry K
 Otto Jerzy 84 d 11 Ch Fi
 Paczosa Franciszek 73 e P 25 P H
 Suchoświat Erazm 87 2N1 14 M Fi G N
 Taljański Wojciech 64 a mal 1 Ry
 Wierchucki Kacper 83 sn 20 P M Fi
 Wolf Józef 94 a 5 H G
 Hanich Katarzyna 70 d 1 A

Bydgoszcz.

- 4) Niemieckie gimnazjum męskie, ul. Warmińskiego 8. wI. Niemiecki Związek Szkolny w Bydgoszczy. hum. i mat.-przyr. n. 8, 20, 363. 0. — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone w r. 1920, po zwinieniu, wskutek braku frekwencji uczniów pruskiego gimnazjum klasycznego, gimnazjum mat.-przyrodniczego oraz miejskiej wyższej szkoły realnej. Z tego powodu gimnazjum posiada klasy o różnych typach. Obecnie są to kursy przygotowawcze z programem szkół średnich.

- Dyr. Kröning Willibald ew 77 F doc — —
 ks. Grechsch Jerzy 75 F doc — —
 Hoehnel Emil ew 62 F doc — —
 Metcher Rudolf ew 53 F doc — —
 Rudtke Jerzy ew 84 F doc — —
 Schnura Walter ew 77 F doc — —
 Dombrowski Ludwik — 85 F doc — —
 Skonielski Kurt — 92 F doc — —
 Mauser Rajmund — 91 F doc — —
 Hantsche Gerhard — 87 F doc — —
 Bolhen August — F doc — —
 Fleig Artur — F doc — —
 Frey Walter — — — — —
 Fritze Jan — — — — —
 Janer Gertrud — — — — —
 Maze Herbert — — — — —
 Mauzer Anna — — — — —
 Buchla Franciszek — — — — —
 Rehberg Kuno — — — — —
 Langer Józef — — — — —
 Stahl Oskar — — — — —
 Klein Oskar — — — — —
 ks. Heschkiel Marcin ew — — — — —
 ks. Harhausen Bertold ew — — — — —
 ks. Angerman August ew — — — — —
 ks. Klicke — — — — —
 ks. Wurmloch Bernard ew — — — — —
 Wolff Karol — — — — —
 Wackwitz Gertruda — — — — —
 Böllchor Franciszek — — — — —
 Kurz Filip — — — — —

Bydgoszcz.

5) Miejskie Wyższe Liceum i Gimnazjum żeńskie, ul. Staszica Nr. 8—11. Nr. tel. 13-50. wł. Magistrat m. Bydgoszczy. lic. i hum. p. lic.-10, gimn. 7. oddz. 20. (lic.: 10 zasadu. i 3 wstęp. gimn. — 7). 0. 609. gimnazjum ma pełne prawa gimnazjum państwowego.

Gimnazjum, jak i liceum uruchomiono w r. 1920. Na stanowisko dyrektora powołało miasto Wandę Rolbieską.

- ✓ Dyr. Rolbieska Wanda 76 ng 26 Pf Fi A J
- ✓ Baker Beall 68 d 6 A
- ✓ Buzalska Marja 90 ng 12 Fr A G
- Buzalska Stanisława 94 ng 7 P M Gi
- Chrzęszciewska Zofja 88 Df 9 Ł II Pf
- Czarlińska Eugenia 83 ng 19 P Fr H
- Drażkowska Helena 93 ng 8 P Fr H G
- Fengler — 90 km 1 \$
- Fethkówna — 99 ng 3 M H G Gi
- Głębocka Janina 84 d 8 P II
- Gorkówna Marja 95 2lu 6 Fi M
- Górzyńska Mieczysława 91 ng 6 P Fr H Prz G
- Gluchówna Jadwiga 77 ng 25 R M
- Kaźmierczak Jan 82 a 15 P II
- Kwiciński Ryszard 87 d 3 Ch Fi
- ✓ Majewska Ludwika 90 ng 3 P A Ry
- ks. Pałkowski Czesław 88 sd 3 R Ł
- Piechocka Marja 68 d 28 P Fr G
- Rubeauowa — 70 sn 24 P II G Prz
- Scultzówna Stefania 94 ng 7 P Fr K Gi
- Szymkiewiczówna — 86 ng 17 P M G
- Ulatowska Władysława 90 ng 13 Ry
- Weimanowa — 78 a 23 P Fr
- Zamoyski Aleksander 85 d 3 Prz

Bydgoszcz.

6) Niemieckie gimnazjum żeńskie im. Dregera, ul. Petersona Nr. 1. wł. Związek Szkolny Liceum im. Dregera. lic. n. 7. 9. 0. 360. — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone w r. 1866. Początkowo była to wyższa szkoła dla dziewcząt, przekształcona w r. 1919 w istniejące dotychczas liceum. Obecnie są to kursy przygotowawcze z programem szkół średnich.

- ✓ Dyr. Titze Haus ew 91 F doc 7 N A
- Anstatt Małgorzata ew 98 L 1 R N Fr Prz
- Badt Marta ew 57 L 43 N R Fr Prz
- Banicki Ignacy 84 sn 15 P R Prz
- Born Marja ew 91 L 12 N Fr
- Brink Toni ew 91 L 10 N Fr Prz R
- Brinkmann Margot ew 93 L 4 N H M R
- Brunc Anna ew 88 L 14 N R Prz

- Ceasper Ella ew 97 L 3 N Fr
- ✓ Dries Johanna 89 d 7 N A H ✓
- Erner Gertruda 73 L 14 N Fr M
- Geicke Hildegarda ew 99 sn 1 N M Prz H
- Geppert Agnes ew 81 L 5 N Fr Pr H
- Geppert Małgorzata ew 83 krr 16 H Pr
- Hennię Hieronim 65 d 35 N M Fi Prz
- Flatau Elżbieta ew 900 L 1 N M R
- ✓ Hoerber Małgorzata ew 97 L 2 R N M Fr A H
- Hübner Marjanna ew 85 d 4 Fi Ch M Fr
- Klahs Jan 79 sn 23 P M
- Kobligh Marja ew 51 krr 8 Pr
- Kopiske Lidja ew 68 — 12 \$
- Krömer Gertruda ew 95 L 5 R M H K
- Krengel Alicja ew 98 krr 5 Pr Prz
- Kretschmer Karolina ew 900 L 2 N R K
- Krüger Felicja ew 99 L 1 M N \$
- Müller Agata ew 77 L — N H
- Paris Gerda 95 L 1 N R Pr
- ✓ Peisker Gertruda ew 93 L 1 N A R
- Pleikies Edyta ew 99 L 2 R N M
- Poeppel Minna ew 59 of 41 Ry Pr
- Reinholz Antoni 71 sn 26 P M
- ✓ Renk Elżbieta 98 L 3 A H Fr N Prz
- Reuther Emilja ew 87 a maal 22 Ry
- Riemer Małgorzata ew 77 d 17 N Fr
- Stæmmier Ruth ew 88 F doc 4 M Fi
- Stoll Emil ew 57 sn 42 R
- Urban Hildegarda ew 97 L 2 N Fr P
- Zandereit Eltryda ew 93 sn 1 R \$
- ks. Farze — ew — F doc — R
- ks. Mühlmaun — ew 73 F doc — R
- Rakowski — — sn — P
- Rehberg — ew — — — Ch
- Sawilski — — sn — P
- Schizmer — — F doc — —
- ks. Wurbach — ew — F doc — R
- Zilkiński — 65 sn — P R
- S Held — — — — —

Chodzież.

7) Państwowe gimnazjum koedukacyjne. hum. p. 6. 7. 126. 64.

Zakład istniał do chwili upaństwowienia w r. 1922, jako prywatna szkoła realna subsydjowana przez Magistrat miasta.

- Dyr. Panna Marcin 85 Df eN 9 P N
- Bachowski Czesław 90 d — M
- Golań Marcin 83 e Ł Gr 12 Gr Ł
- Klimowicz Władysław 98 a 1 Fi M
- Krótki Emil 901 sn 3 Gi \$
- Laurecki Piotr 85 d — Prz
- Sikorska Marta 91 L 3 Fr
- ks. Theimert Brunon 92 sd 1 R
- Wojdon Wojciech 94 d 1 H G
- Wojdonowa Zofja 99 4lu 1 P
- Wrzechowski Szczepan 85 sn 12 Ry Pr

Chodzież.

8) Niemieckie gimnazjum koedukacyjne.
wł. Niemieckie Stowarzyszenie Szkolne.
mat.-przyr. n. 7. 7. 43 562. — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone w r. 1920. Obecnie są to kursy maturalne z programem szkół średnich.

Dyr. Schwerdtseger — ew 62 — 3 R
Gerlach — 900 — 1 R N H Prz
Kühns — 99 — 1 P Fr Prz S
Lange — ew 902 — 1 R P Prz Ry K
Schwerdtseger — ew 96 — 2 R N
Weyer — ew 94 — 3 N S
Bigalke — ew 901 — 2 Fr A

Czarnków.

9) Miejskie Progimnazjum im. Janka z Czarnkowa.
wł. Magistrat m. Czarnkowa.
hum. p. 4. 5. 85. 63. — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone w r. 1879 jako niemiecka wyższa szkoła dla chłopców. W r. 1920 przejął gimnazjum magistrat miasta oraz wprowadzono koedukację.

Dyr. Beik Kazimierz 86 E Ł Gr 9 Ł M
Dobkówna Joanna 98 L 3 Fi Ch Prz Fr
Hańczewski Stelan 99 3lu 2 Ł P M H
Kurzyński Edward 902 sn 2 Fi G Ry S
Różycki Jan 98 3lu 1 P H Gi
Weberówna Stelania 900 L sn 3 Fr Fi Prz
ks. Wiertelak Józef 90 sd 4 R

Czarnków.

10) Niemieckie gimnazjum koedukacyjne.
wł. Niemiecki Związek Szkolny w Czarnkowie.
mat.-przyr. n. 5. 8. 42. 40. — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum założono w r. 1920. Obecnie są to kursy przygotowawcze z programem szkół średnich.

Dyr. Beckherrn Ryszard ew 53 F doc Di
Caspari Elżbieta m 902 L 2 — 83 —
Hoeft Frida ew 86 — 2 —
Klemm Juliusz ew 47 sn — —
Kordelski Aleksy ew 900 sn — —
Luhde Eliza ew 904 ef 2 —
Simonsohn Ada m 900 — 3 —
ks. Symanowski — ew — d 3 —
Tann Ludwika ew 902 ef 3 —

Gniezno.

11) Państwowe gimnazjum męskie, ul. Mieczysława 12, Nr. tel. 185.
mat.-przyr. i klas. p. 8. 22. 710. 0.

Gimnazjum zostało założone w r. 1863. Początkowo było to progimnazjum, następnie przekształcono je na pełne gimnazjum typu klasycznego. W r. 1869 przejął je rząd pruski. W r. 1910 powstała przy gimnazjum t. zw. wyższa szkoła realna, obejmująca w b. r. szkolnym klas 7 i przekształcona na normalne gimnazjum mat.-przyrodnicze. W r. 1919 stało się gimnazjum polską szkołą średnią.

Dyr. Drzażdżyński Stanisław 50 d 45 Gr Ł
p Biesiekierski Ludwik 67 d 12 P II
p Birgfellner Jan 81 e M F 12 M Fi
p Borczawski Teodor 77 a mał 21 Ry M
p Frankiewicz Czesław 86 Di eH G 11 G H
p Grudniewicz Szczepan 90 eP 6 H Ł Prz P
p Kolodziej Jan 81 eP 15 Ł P
p Korzeniowski Józef 85 e P Fr 9 Fr M
p ks. Łagoda Leon 94 d 3 R Hb
p Matysik Józef 83 eŁGr 15 Ł Gr P
Reiske Albin 76 d 9 Fr N
Siniński Stefan 73 — 30 G Ry S
Zieliński Tadeusz 76 — 21 Prz P
Baczyński Jan 86 — 12 Fi
Błażak Adam 85 a 6 P 11 G
Buschke Stanisław 95 a — Fr
Bürgelówna Waltruda 92 3lu 6 P Ł A
Dąbrowski Walerjan 901 2lu — Gi
Kapaun Wiktor 92 a — M Fi
Kolodziej Tomasz 86 a 6 P Ł
Kompt Józef 83 a — Fr
Niedbalska Marja 91 L 3 Fr A N
ks. Nowowiejski Rudolf 79 d 12 Fr Ł
Pelczar Aleksander 98 — — Gi
Sosna Józef 99 m — Gr Ł
Steiler Helena 93 d — Ł
Skalkowski Bogdan 86 a 6 Ł M
Witkiewicz Jan 82 d 6 II
Zerbówna Józefa 96 — — P Prz
Żelazna Józefa 94 — — A Fi
k ks. Tłoczyński Stanisław 81 d 12 S
k Urlinowski Edward 99 m — P M
S Brzeziński Józef 91 — — —

Gniezno.

12) Gimnazjum żeńskie im. bł. Jolanty.
ul. Lubińskiego 6, wł. Tow. gimnazjum żeńskiego w Gnieźnie.
hum. i lic. p. 8. 13. 0. 420. — pełne prawa gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone w r. 1920 z inicjatywy obecnego dyrektora, a przy poparciu i pomocy okazanej przez grono oby-

wateli, którzy w tym celu zakupili od b. szkoły niemieckiej inwentarz i przebudowali do użytku szkolnego lokal.

Dyr. Frankiewicz Czesław 86 DF eHG 11 G H
ks. Chilomer Józef 85 d 1 R
ks. Duliński Antoni 66 d 3 Ł
Kolodziej Jan 81 eP 15 II
Kenizanka Władysława 99 2lu 1 Gi
ks. Koncewicz Maksymilian 90 d 1 H N
Knszenkowa Adela 85 sn 12 G Prz
Liptakówna Zofja 93 W 10 Pz Fi M
Losterówna Marja 87 W 17 M Fi
Lunkiewiczowa Eugenia 82 a mal 1 Ry
Malysikowa Marja 88 W 15 PG
✓ Neumanowa Sylwia 79 L 22 A N M G
Olszewska Julia 89 3 Fr
Suszczyńska Amelia 87 Kr p 4 P H
Szymczakówna Helena 99 ss 2 Ś
Tloczyński Stanisław 81 km — Ś
Węzykwna Wanda 94 sn 4 P Prz
Witkiewiczówna Marja 83 ng 3 Fr
L. Witkowski — 76 DM — Hig

Gniezno.

13) Prywatna szkoła niemiecka.
ul. Chrobrego 12 i Lubieńskiego 7, wł. Niemiecki Związek Szkolny w Gnieźnie.
hum. i mat.-przyr. n. 5. 12. (5 kl. gimn., 4 kl. liceal., 3 kl. wstępne) 102. 88. — bez praw gimnazjum państwowego.

Szkoła została założona w r. 1920. Obecnie są to kursy przygotowawcze z programem szkół średnich.

Dyr. Heyse Wilhelm ew 62 d 34 —
Boeck Adolfinia ew 49 L 56 —
Bruchmann Jadwiga ew — — — —
Bucholz Marta ew — L — —
Kiphard Herta ew 902 L 2 —
Kizewska Fryda ew 70 cf 21 —
König Rudolf ew 98 sn 3 —
Kranz Zofja 81 cf 25 —
Krauze Rudolf m — — —
Rehage Erna ew 904 — 3 —
Schlegel Karol ew 88 a 9 —
Schwarz Anna 902 L 2 —
ks. Steinke Herbebt — d — —
Wiederhoelt Ellen ew 501 L 2 —
Zietske Klara ew 99 L 2 —
Ziółkowska Marja 71 — 4 —

Gostyń.

14) Gimnazjum koedukacyjne.
ul. Leszczyńska, wł. Magistrat m. Gostynia. ✓
klas. i lic. p. 6. 9. 128. 47. — pełne prawa gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone w r. 1890 i po kilkakrotnych przekształceniach, doty-

czących zarówno typu jak i charakteru szkoły, istniało w r. 1919 jako gimnazjum klasyczne. W r. 1922 rozpoczęto budowę gmachu szkolnego, wznoszonego ofiarnością publiczną.

Dyr. Flis Eugenjusz 78 e Prz 22 M Fi Prz
Godlewski Józef 86 5lu 3 P Ł Gr
Kapcia Leon 89 2lp 3 M Fi
Kołomołocki Władysław 92 a 7 G Prz Ry
ks. Olejniczak Franciszek 77 d 4 P H G
Rybski Władysław 92 3lu 1 Ł Gr Fr N
Szczepiński Alfons 92 2lu 3 Ł Gr M
k Barcikowska Marja 94 km 2 Fr Ś
l Dabińska Michalina 90 ss 2 Fr H
k ks. Dziegiełki Jan 87 d 3 R
k Kołomołocka Michalina 93 sn 2 P M
k ks. Krawczyk Michał 84 d 1 R P H

Inowrocław.

15) Państwowe gimnazjum męskie.
ul. Nowy Rynek 6 7, Nr. tel. 51.
klas. i mat.-przyr. p. 8. 14. 459. 0.

Gimnazjum założyli miejscowi obywatele w r. 1839. Początkowo uruchomiono dwie klasy niższe, które stopniowo rozwijały się i w r. 1863 objęły pełne gimnazjum, pozostające pod nadzorem miasta. W r. 1869 gimnazjum przechodzi na etat rządu pruskiego. Po przetrwaniu okresu wyjątkowej germanizacji, gimnazjum w r. 1919 przeszło na etat Państwa Polskiego.

Dyr. Augustak Jan 74 e Prz 22 Prz
Adamczyk Tadeusz 93 a 3 P
Bolechowski Jan 91 3lu — P
Dąbrowski Zygmunt 76 a 4 M
Fabierkiewicz Kazimierz 97 3lu — M Fi
Grande Karol 83 e N 14 Ł Gr N
Jagielnicki Franciszek 81 e Gi 21 Gi K
Jasionowski Wojciech 75 2N1 24 N M Ś
Kadletz Marjan 92 W 10 P H G
Mikiewicz Adam 96 a 4 H G
Niedzielski Zenon 85 d 8 M Fi Ch
Orzech Józef 85 e Ł Gr 14 Ł Gr
Pekel Stanisław 902 2lu — Fi Prz
Serbeński Antoni 86 a mal 2 Ry
Serwacki Franciszek 92 sn 9 PM
Staszewska Zofja 83 4lu — P Fr
Stec Jan 75 a 16 H G
Witkowska Józefa 88 sn 1 Fr A
ks. Wróblewski Dezydery 93 d 4 R Ł Hb
Ringlerówna Karolina 79 d Sorb 7 —
k ks. Demski Władysław 84 d — RŁ
k ks. Marlewski Franciszek 93 d — R
S Pałkówna Stanisława 98 cf — —

Inowrocław.

- 16) Gimnazjum żeńskie im Marii Konopnickiej.
ul. Średnia 9, Nr. tel. 395, wł. Tow. prywatnego gimn. żeńskiego w Inowrocławiu.
hum. p. 7. 7. 0. 203. — pełne prawa gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone w r. 1920 przez grono obywateli zrzeszonych w Towarzystwo prywatnego gimnazjum z ks. Gordonem, jako prezesem, na czele. Uprzednio istniało od r. 1919 liceum miejskie, lecz z powodu zbyt wielkich trudności finansowych z r. 1920 zostało zamknięte. Pierwszym dyrektorem był Jan Szmyt.

- Dyr. Orzech Józef 85 e Ł Gr 14 Ł
Kamplówna Lucyna 80 sn 24 P Fr
Landauowa Zolja 92 e H G 11 G H
ks. Marlewski — 93 d 4 R Ł
Michnikówna Maria 99 m 2 P Prz Pr
✓ Paluszkiwiczówna Helena 900 L 1 M A N H
Wcisłowa Engenja 92 sn 8 P M Ry Pr Gi
Adamczyk Tadenz 93 a 3 P
Bolechowski Jan 91 3lu 1 P
Dąbrowski Zygmunt 76 a 4 M
ks. Demski Władysław 84 d 13 Ł N
Fabierkiewicz Kazimierz 97 3lu 1 M
Gomółńska Ludwika 74 m 23 Fr
Grande Karol 83 e N 14 Ł
Kadletz Marjan 92 W 10 H
Majewski Ludwik 86 W 17 Prz
Mozolewski Jan 78 2N1 2 Fi Ch
Niedzielski Zenon 85 d 8 Fi
Pojawska Hanna 77 3lu 1 Ry
Serwacki Franciszek 92 sn 9 P M
Serwacki Franciszek 92 sn 9 P M
Wilkowska Józefa 88 L 16 Fr

Inowrocław.

- 17) Niemieckie gimnazjum koedukacyjne.
ul. Solankowa 6 7, wł. Miller Jadwiga.
mat.-przyr. n. 8. 9. 98. 80. — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone w r. 1838 i po licznych reorganizacjach istniało w r. 1919 jako prywatna wyższa szkoła dla dziewcząt; następnie, wskutek opuszczenia szkoły przez uczennice polki, przekształciła się w niemieckie gimnazjum koedukacyjne.

- Dyr. Miller Jadwiga ew 63 N1 40 M
Gomann Anna ew 97 N1 4 R N M
Hruszka Lucyna 92 N1 10 P Fr N
Kownacka Marja ew 71 ef 22 Pr Ry S
Pascher Anna ew 66 N1 29 H M Fi

- Peschke Gertruda ew 96 N1 5 Prz R N
Pinker Hngon 3lu 7 Ł N R
Schntz Walter ew 93 d 7 P H
✓ Schweiger Eliza ew 68 N1 35 A R N
Weerts Johannes ew 73 Df 22 R Ł Fr N
Wnnsch Małgorzata ew 65 N1 36 H Fr R N
Diestelkamp Johannes ew — — —
S Mattek — — — P

Jarocin.

- 18) Państwowe gimnazjum koedukacyjne.
ul. Aleje Tadeusza Kościuszki 17, Nr. tel. 100.
klas. p. 8. 12. 300. 33.

Gimnazjum powstało w r. 1894 z przekształcenia istniejących od r. 1890 kursów prywatnych. Początkowo obejmowało 6 klas dla chłopców i liceum dla dziewcząt. Po objęciu w r. 1921 przez Państwo Polskie szkoła została przekształcona na normalne gimnazjum klasyczne, przyczem koedukacja rozpoczyna się od kl. czwartej; klasy niższe są wyłącznie męskie.

- Dyr. Udzielu Seweryn 85 e Prz 14 Prz G Ch
Chrzanowska Kazimiera 99 sn 4 Fr
Cwojdzński Antoni 96 a 3 —
Dembowska Jadwiga 72 m 16 P H
✓ Galdyńska Jadwiga 92 L 6 P Fr A
ks. Handke Grzegorz 97 sd — R
Heimrath Mieczysław 95 a mal 1 Ry Gi
Ilnicki Józef 83 a 3 Ł Gr
Knnec Lncjan 77 ef 7 S Gi
Knpkova Marja 91 3lu 1 M Ł H
Mieczowski Eugenjsz 74 d 4 P Ł Gr Pi
Miszke Tadeusz 99 a 1 M G
Ossecki Kazimierz 90 a 7 H Ł G
i Podgórski Nikodem 82 W 19 Pr P G Gi
Prętkiewicz Antoni 77 2N1 24 P G M
Rnman Franciszek 94 2lu 1 Prz Fi
i Urbański Franciszek 64 2N1 24 M Fi H K

Jarocin.

- 19) Niemieckie gimnazjum koedukacyjne
wł. Niemiecki Związek Szkolny.
mat.-przyr. n. 6. 7. 34. 22. — bez praw gimnazjum państwowego.

Obecnie są to kursy przygotowawcze z programem szkół średnich.

- Dyr. Stellani Johannes ew 68 2N1 3 R H
Ahr Gertruda ew 98 sn 2 N M
Brandenburger 84 sn 1 N
✓ Hensel Agata ew 85 N1 2 Fr A H
Maul Elżbieta ew 98 sn 2 N M
Tchenklener Walter ew 900 sn 1 M

Janowiec.

- 20) Prywatna szkoła niemiecka, Adres: Janowiec — wieś
wł. Niemiecki Związek Szkolny w Janowcu.
lic. n. 5. 7. 25. 26. — bez praw gimnazjum państwowego.

Szkołę założono dla dzieci Niemców-kolonistów w r. 1907. Obecnie są to kursy przygotowawcze z programem szkół średnich.

Dyr. Henselin Ernest ew 87 d — —
Freyer Hertha m 90 L 5 —
Nowak Magdalena ew 85 L 4 —
Stranbe Elsa m 900 et 3 —

Kcynia.

- 21) Wyższa prywatna szkoła niemiecka,
Adras: Kcynia, pow. Szubin.
wł. Niemieckie Stowarzyszenie Szkolne.
mat.-przyr. n. 7. 7. 45. 25. — bez praw gimnazjum państwowego.

Szkoła istniała od r. 1898 jako wyższa szkoła dla dziewcząt, następnie została przekształcona na szkołę koedukacyjną. Obecnie są to kursy przygotowawcze z programem szkół średnich.

Dyr. Schulze Konrad ew 90 d 3 R M Ł
v Gabriel Hildegarda ew 98 L 5 Fr N A
Mangelsdorf Ruth ew 91 L 5 Fr M N
Piskol Daniel ew 61 L 1 P M
Schoeneich Elżbieta ew 93 L 2 N K M
Schulze Marja ew 94 L 2 Ł Fr H

Kępno.

- 22) Państwowe gimnazjum męskie.
klas. p. 8. 10. 230. 2.

Gimnazjum powstało w r. 1865 jako 3 kl. szkoła obywatelska. W r. 1912 objęło pełnych klas 8 wraz z kl. przygotowawczą. W r. 1920 gimnazjum przejęło Państwo Polskie.

Dyr. Groblicki Błażej 73 eŁGr 20 P Ł Gr
t Flieger Teodor 79 sn 23 G Gi Ry S
Głębocki Franciszek 89 a 7 Ł Gr
Kielmiński Henryk 89 3lu 8 Fr
t Korzeniewski Stanisław 62 sn 25 P H G M
Łęcki Jan 69 d — M Fi
t Ociepka Hipolit 76 sn 23 Fr Fi Prz
Płoskonka Jan 909 3lu 1 Ł II G Gi
ks. Roesler Kazimierz 94 sd — R
t Słowik Piotr 77 sn 25 P H G
t Wawro Jakób 71 W 25 P II Fi K
Zbudowski Aleksander 95 3lu 1 Fi M Gi
L Kasprzak Marcin 66 d 1 Hig

Kępno.

- 23) Gimnazjum żeńskie
wł. Magistrat m. Kępna
hum. p. 5. 5. 0. 109. — niepełne prawa gimnazjum państwowego.

Gimnazjum założono w r. 1877. Kolejno obejmuje klas 5, następnie 6, wreszcie w r. 1907 siedem. W r. 1922 gimnazjum uległo przekształceniu na normalne 8-io klasowe, o charakterze rozwojowym.

Dyr. Groblicki Andrzej 73 — P (z państw. gimn. męs.)
Błaszczakowa Marja — sn 3 P G H Prz
v Goniakowska Janina — L 2 P Fr A Fi
Głębocki Franciszek — — — Ł (z państw. gimn. męs.)
Kielmiński Henryk — — — Fr G (z państw. gimn. męs.)
ks. Nowacki Ignacy — — — R
Ociepka Hipolit — — — Ł (z państw. gimn. męs.)
Płoskonka Jan — — — P H (z państw. gimn. męs.)
Semkowiczowa Leontyna — — — Ry
Słowik Piotr — — — H G (z państw. gimn. męs.)
Zbudowski Aleksander — — — M Fi (z państwowego gimn. męs.)

Kępno.

- 24) Prywatna szkoła niemiecka, ul. Poniatowskiego 336.
hum. n. 4. 4. 15. 12. — bez praw gimnazjum państwowego.

Szkoła założona w r. 1920 obejmuje po zredukowaniu klas wyższych, wskutek braku frekwencji uczącej się młodzieży, cztery klasy. Obecnie są to kursy przygotowawcze z programem szkół średnich.

Dyr. Klawitter Ernest ew 2N1 4 R G
Nowaczyk Gertruda 97 L 6 N Fr P S Pr
Himmermann Leon 88 2N1 14 G Prz N K Ry
Wiesel Henryk m 79 Df 16 R

Kościan.

- 25) Państwowe gimnazjum męskie.
klas. p. 8. 11. 289. 0.

Gimnazjum istniało przed r. 1911, w którym zostało przejęte na etat miejski jako prywatna „Wyższa szkoła dla chłopców”. W r. 1920 zostało upaństwowione i przekształcone na 8-io kl. zreformowane gimnazjum klasyczne.

Dyr. Chojnecki Stanisław 78 kp 20 H G M
Biedowicz Jan 90 a mal 3 Ry Gi

Borucki Konrad 90 3lp 1 M Fi
 Dziak Władysław 98 a 4 M Fi Gi
 Grałkowska Anna 91 d 7 Fr
 Grebiennikow Piotr p 96 a 1 P
 Heinrich Edward 96 a 1 Ł Gr
 Kasior Franciszek 94 a 3 Ł Gr
 ks. Kruppiak Jan 94 d — R
 Lipiński Henryk 95 2lu 1 P
 Maske Brunon ew 95 kp 2 Prz
 Miryńska Wanda 900 2lu 1 M Gr
 Poczubottowa-Odlanicka Wanda 88 d 1 Fr
 ks. Skomorowski Stanisław 74 d 1 H G
 Wiśniowiecki Hieronim 95 3lu 1 H G
 k ks. Bednarkiewicz Stanisław 79 d 3 Gr
 k Wojciechowski Stanisław — — — 3 S

Kościan.

26) Uczelnia im. Marii Konopnickiej.
 wł. Towarzystwo Uczelni im. M. Konopnickiej.
 lic. p. 7. 11. 30 (w kl. wstęp.) 255. — bez
 praw gimnazjum państwowego.

Liceum powstało z przekształcenia niemieckiej wyższej szkoły dla dziewcząt. W r. 1921 stało się, dzięki opuszczeniu szkoły przez Niemców, zupełnie polską uczelnią.

Dyr. ks. Badnarkiewicz Stanisław 79 d 9 M
 Biedowicz Jan — — — Ry (z gimn. państw.)
 Grade Marta ew 68 — — — N Pr
 Grebiennikow Piotr — — — P (z gimn. państw.)
 Heinrich Edward — — — M (z gimn. państw.)
 Izakiewiczówna Maria 64 — — — Fr
 ks. Koppe Henryk 92 d 1 R
 Krentzingerówna Jadwiga 900 — 2 A
 Lipiński Henryk — — — P (z gimn. państw.)
 Maske Brunon — — — Fi Ch (z gimn. państw.)
 Międał Teresa 901 — 3 P G Prz Ry
 Poczubottówna Wanda — — — Fr. (z gimn.
 państw.)
 ks. Skomorowski Stanisław — — — H
 (z gimn. państw.)
 ks. Stępczyński Roman 93 d 3 R M
 Szlappczanka Cecylja 901 — 2 P K G
 Wiśniowiecki Hieronim — — — G Ry
 (z gimn. państw.)
 Włoszkiewiczówna Zolja 85 — 3 P H
 Wojciechowski Stanisław — — — 3 S

Koźmin.

27) Wyższa szkoła miejska dla chłopców
 i dziewcząt.
 wł. Magistrat m. Koźmina.
 klas. p. 4. 4. 82. 46. — bez praw gimnazjum
 państwowego.

Gimnazjum powstało w r. 1872, jako jednoklasowa prywatna szkoła dla dziewcząt. Z biegiem czasu pomyślnie się rozwijając osiągnęła szkoła w r. 1918 sześć klas dla

chłopców i siedem dla dziewcząt. Z powodu braku odpowiednich sił nauczycielskich została zredukowana do klas czterech, jednakże obecny właściciel szkoły — magistrat m. Koźmina, w najbliższym czasie ma zamiar uruchomić klasy wyższe.

p. o. Dyr. Pokorny Władysław 93 2Nl 9 M Prz
 Hart Walter 65 a — A Ł Fr N
 Stęszewska Aurelja 95 L 9 G Fr N
 ks. Kozłowicz Antoni 86 sd 4 R
 Ruge-Ruzyna Maria 55 m 5 P H G

Krotoszyn.

28) Państwowe gimnazjum koedukacyjne im.
 Kollątaja, ul. Kollątaja 1, Nr. tel. 120.
 klas. i mat.-przyr. p. 8. 16. (klas. 8 i mat.-
 przyr. 8) 394. 52.

Gimnazjum założono w r. 1833. Po licznych przekształceniach i zmianach zarówno w programie nauki, typie szkoły, jak i w charakterze narodowym i wyznaniowym w r. 1864 ostatecznie ukształtowało się gimnazjum, jako szkoła klasyczna i w tym samym roku zostało upaństwowione przez rząd pruski, otrzymując nazwę ewangelickiego gimnazjum Wilhelma. W r. 1919 gimnazjum przeszło na własność Państwa Polskiego.

Dyr. Nowackiewicz Edmund 80 d 17 M
 ks. Ciszak Bolesław 92 sd 6 R
 Duczmal Jan 87 3lu 3 Ch P z
 Frizówna Jadwiga 88 a 7 H G
 s Grzegorzewski Józef 77 W 25 A Fr
 s Kozioł Kazimierz 88 d 9 Ł Gr
 Nowackiewicz Jan 54 Nl 25 Prz N K
 Nowakowska Lucja 98 L 1 N
 Obszleger Jan 93 a — M Fi
 Paczkowska Cecylja 76 sn 14 Fr
 s Prajer Julusz 83 eŁ Gr 10 Ł Gr P H
 Prajerowa Janina 91 a 3 P G
 Salmonowicz Edmund 85 d inż. 1 M Fi
 Starkówna Kazimiera 59 ng 25 P Fr
 Sidler-Perrier Józef 54 d 24 Fr
 Starykow Roman g — 2lu — Ł Gr
 Sujak Waclaw 81 Nl 21 N Fi Prz
 t Werts Jan 79 W 23 Ry M Prz
 Zapolski Józef 96 eŁ 2 G
 k Gorgolewska Janina 93 — 5 P H G
 k Dejmman Augustyn — — — S

Krotoszyn.

29) Prywatna szkoła niemiecka, ul. Rawicka 16.
 wł. Niemiecki Związek Szkolny w Krotoszynie.
 mat.-przyr. n. 6. 6. 57. 43. — bez praw gimnazjum państwowego.

Szkołę założono w r. 1920.

Dyr. Siewert Ludwik ew 85 d 11 —
 ks. Kunze Paweł 76 d 19 —

Lorke Fryderyk ew 71 sn 30 —
 Schieser Józef 71 d 10 —
 Sperlich Wilhelm ew 93 sn 4 —
 Waetzmann Ernest ew 79 d 17 —
 ks. Weithe Wilhelm ew d 26 —
 Zimmermann Małgorzata ew 79 d 17

Leszno.

30) Państwowe gimnazjum męskie im. Kome-
 niusza.
 klas. p. 8. 12. 405. 0.

Gimnazjum zostało założone w r. 1555
 przez Braci Czeskich. Przeliczywszy za cza-
 sów Rzeczypospolitej lata najświetniejszego
 rozkwitu w Złotym Wieku Zygmunto-
 wskim, następnie lata stopniowego upadku i obniże-
 nia poziomu naukowego, a wreszcie rozbiory
 i utratę państwowości polskiej, zostało 1 ma-
 ja 1821 przejęte przez zaborczy rząd pruski.
 W sto lat później w r. 1920 ponownie odzys-
 kało niepodległość, jako państwowe gimna-
 zjum polskie. Dwunastym rektorem tej szko-
 ły był Jan Komański.

Dyr. Moczyński Piotr 53 E GrP 21 Ł Gr
 ks. Bajerlein Antoni 92 d 6 R
 Ballerin Wilhelm 94 ef 6 Ry K
 Hassny Józef 75 e Ł Gr 22 Ł Gr P
 Jastrzębska Anna 66 d 41 P
 Karpiński Bolesław 79 eP 14 Ł P
 Krzyżogórski Sylwester 64 sn 38 G Prz
 Lipińska Anna 72 Df 4 H Fr
 Lubierski Roman 79 ef 17 Gi S
 Paczosa Adolf 90 eM 4 M Fi Prz
 Pawlicka Jadwiga 81 L 22 Fr P Prz
 Schmidt Adam 66 W 29 Ł G
 Synoradzki Franciszek 75 eN 13 Ł Gr M Fi
 Synoradzka Franciszka 74 d 18 Ł Gr P
 Trzebiński Stefan 73 2N1 30 Prz G
 Wereszzyński Jakób 88 d 7 Fr Ł
 L Błażejczyk Tomasz 69 DM — —
 S Paczosowa Juljanna 95 — — —

Leszno.

31) Gimnazjum żeńskie im. Marji Konop-
 nickiej, ul. Kościńska 66.
 wł. Magistrat m. Leszna.
 hum. p. 5. 5. 0. 228. — bez praw gimnazjum
 państwowego.

Gimnazjum powstało w r. 1920 z inicjaty-
 wy miejscowego Starostwa. Początkowo było
 to liceum, obejmujące 5 klas, przekształcone
 w r. 1921 na humanistyczne gimnazjum.

Dyr. Wojciechowska Irena 92 e Fr N 9 Fr N
 Karpiński Bolesław (z gimn. państw.) P
 Ballerin Wilhelm (z gimn. państw.) R
 ks. Bejerlein Antoni (z gimn. państw.) M

Dubicka Wanda 95 m 1 M Fi
 ks. Jankiewicz — 66 d 2 R
 Kosolewski Stanisław 81 sn 1 S
 Paluszkiwiczówna Marja 900 sn 3 H G Prz
 Synoradzka Franciszka (z gimn. państw.) Ł H
 Synoradzki Franciszek (z gimn. państw.) Ł Fi
 Wereszzyński Jakób (z gimn. państw.) P
 Wilska Janina 93 m Krp 3 P M

Leszno.

32) Prywatne gimnazjum humanistyczne, ul.
 aleja Krasińskiego 15.
 wł. Niemiecki Związek Szkolny w Lesznie.
 hum. n. 8. 8. 125. 5. — bez praw gimnazjum
 państwowego.

Gimnazjum zostało założone w r. 1920.

Dyr. Vincent Hermann ew 88 Df 3 Ł H N
 Bonin Artur ew 57 d 3 Ł Gr
 Bickerich Wiktor ew 95 ef 3 S
 ks. Bickerich Wilhelm ew 67 d 3 R
 Dorieu Kurt 85 Df 3 N Fr H
 Gille Karol 87 Df 3 Ł Gr H
 Herbst — m — — 3 R
 Jahnz Waldemar ew 84 d 3 M Fi Ch
 Kayser Otto ew 86 Df 3 H N G
 Lahrs Hinrich ew 86 Df 3 M Fi Ch
 Lehman Marcin ew — m 3 R Prz
 Zok Alfred 82 d 3 Ł H N
 Neugebauer Otto ew 84 sn 3 P K Ry
 ks. Rauhut August — d 3 R P
 Remus Karol ew 63 2N1 3 Prz K Gi
 Stutzki Eryk ew 88 d 3 A N
 ks. Willigmann Wilhelm ew — d 3 R

Leszno.

33) Niemieckie liceum żeńskie, ul. Kome-
 niusza 52.
 wł. Niemiecki Związek Szkolny w Lesznie
 lic. n. 7. 7. 15. 144. — bez praw gimnazjum
 państwowego.

Liceum zostało założone w r. 1824. Po-
 czątkowo była to t. zw. „Wyzsza szkoła
 żeńska”, przekształcona w r. 1910 na wła-
 ściwe liceum.

Dyr. Sander Anna ew 57 L 40 —
 Brandt Jerzy ew 78 L — —
 Geist Małgorzata ew — d — —
 Hoch Małgorzata ew 81 L — —
 Isendick Otylja ew 75 ef — —
 John Fryda ew 78 L — —
 Meubs Marja ew — d — —
 Palloske Berta ew 64 L — —
 Reiche Ernestyna ew 92 L — —
 Sander Ludwik ew 67 L — —
 Schulz Marja ew 84 L — —
 Welzel Marta 96 sn — —

Międzychód.

- 34) Prywatna wyższa szkoła niemiecka, ul. Słowackiego 5.
wł. Niemiecki Związek Szkolny w Międzychodzie.
hum. n. 9. 9. 45. 45. — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum istniało od r. 1865 jako wyższa szkoła dla dziewcząt, połączona w r. 1919 z taką szkołą dla chłopców. Obecnie są to kursy przygotowawcze z programem szkół średnich.

- Dyr. Linemann Max ew 89 d 7 P H N
Hoffmann Kurt 98 sn 2 Fr M N R
✓ Massow Karolina ew 92 L 12 R Fr A N
✓ Paetzold Elza ew 96 L 6 Fr A N
Scholz Hermann ew 74 sn 29 R M N

Mogilno.

- 35) Prywatna szkoła niemiecka, ul. Sądowa 6
wł. Niemiecki Związek Szkolny w Mogilnie
lic. n. 3. 3. 20. 25. — bez praw gimnazjum państwowego.

Obecnie są to kursy przygotowawcze z programem szkół średnich.

- Dyr. König Rudolf ew 74 a 10 —
König Emma ew — 1 —
Müller Hildegarda ew 97 — 1 —
Schnbert Dagmara ew 89 sn 13 —

Nakło.

- 36) Państwowe gimnazjum męskie, ul. Sienkiewicza, Nr. tel. 46
hum. p. 8. 11. 299. 1.

Gimnazjum zostało założone w r. 1862. Początkowo była to prywatna szkoła koedukacyjna, przemianowana w r. 1866 na szkołę męską. W r. 1872 rząd pruski wydzielił szkołę żeńską, a w roku następnym szkoła męska otrzymała prawa państwowych prucich progimnazjów. W r. 1874 miasto oddało do użytku szkolnego specjalnie na ten cel wybudowany gmach. W r. 1876 nastąpiło upaństwowienie szkoły męskiej i przekształcenie jej na pełne gimnazjum, które w r. 1920 przejęły władze polskie, ustalając ostatecznie humanistyczny typ szkoły.

- Dyr. Augustyński Jan 78 eŁGr 78 Ł
Drabiński Julian 63 2N1 25 S K N
Faczyński Marjan 89 m 5 Ry Pr
Gapiński Czesław 84 2N1 19 Gi S G N
Łazarewicz Wiktor 91 a 1 G P
Marciniak Franciszek 96 a 2 H G
Mindak Jan 66 2N1 24 M
Palczyński Władysław 88 eŁGr 6 Ł Gr P

- Palczyńska Zofja 95 W 8 Prz M
Szapowska Wanda 93 ng 1 Fr
ks. Szakalski Alfons 90 d 8 R
Topolski Aleksander 81 e Prz 18 M Fi Prz
Zawirowski Józef 86 eŁGr 12 Ł P M
L Falkowski Adolf 86 d 1 —

Nakło.

- 37) Niemiecka szkoła prywatna dla chłopców i dziewcząt.
Adres: Brauner, pastor
wł. Niemieckie Stowarzyszenie Szkolne w Nakle.
hum. i mat.-przyr. n. 7. 7. 35. 31. — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone w r. 1920. Obecnie są to kursy przygotowawcze z programem szkół średnich.

- Dyr. ks. Brauner Teodor ew 67 d 3 Ł H
Krebs Zuzanna ew 86 d 2 M Fi
ks. Matthias Ryszard ew 69 d 3 R P M
✓ Meng Małgorzata ew 66 L 3 H Fr A
✓ Schwarz Edyta 96 Df 1 Fr A N
ks. Wachowiak Ignacy 91 sd 3 R
ks. Wehrhan Robert ew 71 d 3 R H N
Drabiński Julian 63 2N1 1 P

Nowy Tomysł.

- 38) Prywatna szkoła niemiecka, ul. Dworcowa 195.
wł. Niemiecki Związek Szkolny w Nowym Tomysłu.
lic. n. 6. 10. (6 lic., 1 gimn., 3 wstępne) 62.
39. — bez praw gimnazjum państwowego.

W r. 1881 założono dwie równoległe szkoły: męską i żeńską. Obie szkoły zostały połączone w r. 1910. Obecnie są to kursy przygotowawcze z programem szkół średnich.

- Dyr. Moecke Klara ew 74 L 24 —
Barche Albin ew 71 d 23 —
Flieger Małgorzata 900 sn 2 —
Kaäpper Anna 96 sn 8 —
Rausch Eryk ew — sn — —
ks. Reisel Jerzy ew 65 d — —
Schröer Rudolf ew 80 a 18 —
Seidel Małgorzata ew 92 cf 2 —

Ostrów.

- 39) Państwowe gimnazjum męskie, ul. Gimnazjalna 9, Nr. tel. 89,
klas. p. 8. 14. 469. 2.

Gimnazjum zostało założone w r. 1845 z inicjatywy Wojciecha Lipskiego i ks. Kapaliy. Po przetrwaniu najcięższego okresu usilnej germanizacji w r. 1919 zostało przejęte

przez władze polskie i jednocześnie upaństwowione. W r. 1919 istniały jeszcze równoległe oddziały z jęz. nauczania niemieckiego, lecz wskutek zbyt małej frekwencji zostały zamknięte w r. 1920. Stanowisko dyrektora w r. 1919 piastował Franciszek Kuś.

Dyr. Friedberg Jan 70 e H G 25 H G
Binek Wincenty 62 2N1 21 P R N Prz Ry
s Eustachiewicz Tadeusz 89 e P 11 P Gr
p Gądek Bronisław 79 e M Fi 17 M Fi
p Grzywak Aleksander 79 e Prz Ch 21 Prz
Ch

Hoffmann Adolf 96 a 1 Ł Gr N
Gaworski Jan 95 sn wf 1 Gi
I Kochańska Władysława 82 ef sn 20 S P
p Kochański Zygmunt 78 eM Fi 21 M
Kowalski Stanisław 78 eP Ł Gr 10 —
I Łukaszewski Albin 79 2N1 23 Ry M N
Rościszewska Władysława 83 sn 1 P Fr
✓ Starczewska Barbara 93 sn 7 Fr A
s Wójtowicz Stanisław 86 eŁGr 13 Ł Gr
Zbiernski Dominik 90 eP 11 8 P H
Zbiernski Stanisław 81 d 11 H G Fr
ks Ziemiński Lech 87 d 11 R
k Pelikan Emil 60 e H G N — G M
S Podwiński Stanisław 54 — — —

Ostrów.

40) Państwowe gimnazjum i liceum żeńskie,
ul. Wrocławska 48, Nr. tel. 184
lic. i hum. p. 7. 13. (7 lic. i 4 gimn.) 0. 376.

Gimnazjum powstało w r. 1908 z przekształcenia niemieckiej pensji prywatnej. Do roku 1921 była to miejska szkoła żeńska, w r. 1919 utworzono równoległe oddziały z jęz. naucz. polskim, a w r. 1921 na prośbę obywateli m. Ostrowia szkoła została upaństwowiona.

Dyr. Bojdzńska Eleonora 79 d 17 Fr
Białecka Joanna 901 L 1 M Prz G
Błaszczakówna Janina 96 L 3 Prz Fr
Bndlewska Anna 91 a 3 M
Dutczyńska Anna 97 a 1 P Ł
Elznerowiczówna Anna 93 a 9 P H
Gromadzka Stanisława 78 d 9 P H Fr
Hermanınowa Marta 900 L 1 Ry
Janiszewska Barbara 98 L 3 M Prz N
Przeździecka Józefa 88 ng 11 G Fr
✓ Pyszkowska Stelania 85 L 12 A Fr
ks. Rejewski Jan 89 sd 6 R
Rowicka Sabina 84 ef 3 Pr Gi
Speichertówna Wanda 94 L 6 P Fr
✓ Strońska Irena 94 d 2 N A
Wajdówna Stelania 97 a 3 H G
Włoczkowska Seweryna 88 sn 12 P Pr K
Zubikówna Wiktoria 91 sn 5 S

Eustachiewicz Tadeusz — — — P Ł (z gimn. męsk.)
Gądek Bronisław — — — Fi (z gimn. męsk.)
Grzywak Aleksander — — — Prz Ch (z gimn. męsk.)
Friedberg Jan — — — H (z gimn. męsk.)
Wójtowicz Stanisław — — — Ł (z gimn. męsk.)
Zbiernski Dominik — — — PH (z gimn. męsk.)
Zbiernski Stanisław — — — PH (z gimn. męsk.)
S Hundius Marja 60 ss 26 —

Ostrzeszów.

41) Miejskie gimnazjum koedukacyjne.
wł. Magistrat m. Ostrzeszowa.
hum. p. 5. 8. 75. 57. — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone w r. 1885. Początkowo była to wyższa szkoła żeńska, przekształcona następnie na szkołę koedukacyjną. W r. 1920 szkoła została spolszczona, a w r. 1922 ujednostajniono jej program z programem gimnazjów państwowych. Oprócz 5 klas gimnazjalnych szkoła obejmuje również 3 oddziały szkoły przygotowawczej.

Dyr. Łukasik Ignacy 80 d 14 Prz M
Baranowska Zofia 902 L 2 P Prz S
Dąbrowska Zofia 902 m 2 Pr Gi
ks. Jeziernski Marjan 92 d 1 R Ł
Ossowska Wiktoria 903 sn 2 M Fi Prz G H
Pawlicka Marta 61 sn 13 Fr R
Wagner Jan 79 ef 2 Ry Gi
Wróbel Zdzisław 97 2lu 2 P H G
Biczysko Kazimierz 70 2 NI — M
Gruszczynski Marjan 86 2lu — —
Ożana Jerzy ew 90 2 NI — M
ks. Banzel Karol ew 90 d — Ł

Pleszew.

42) Państwowe gimnazjum koedukacyjne im.
Staszica.
hnm. p. 6. 7. 191. 40.

Gimnazjum zostało założone w r. 1907, gdy miasto wybudowało własnym kosztem gmach i oddało go do użytku szkolnego. Początkowo obejmowało kl. 6 i było szkołą mat.-przyrodniczą. Po przejściu przez władze polskie przekształcone zostało na 8-io kl. gimnazjum typu humanistycznego.

Dyr. Szweda Walenty 90 Df 7 Fr P N H
p Chciuk Stefan 80 e Ł Gr 18 Ł P H
Cybiński Jan — sn — S
p ks. Herwart Stanisław — d 8 R M
Kociński Franciszek — Rk — Ry

Koperny Józef 77 a 3 M Fi
 ▽ **Kościńska Stanisława** 81 sn ef 18 Fr A N
Laskowski Ignacy 83 m ef 3 M H Gi
Łepczyński Józef 76 Nl 22 Prz Ry K
Polcyn Janusz 79 e N 12 Ł P H N
Schoen Stanisław 86 d 6 Ł P M G

Poznań.

43) Państwowe gimnazjum Św. Marji Magdaleny.
 nl. **Raczyńskich 1, Nr. tel. 1348.**
 klas. p. 8. 18. 563. 0.

Gimnazjum założyli o. o. Jezuici w r. 1573. W r. 1780 Komisja Edukacyjna połączyła Collegium Jezuickie z Akademią Lubrańskich, szkołą istniejącą od r. 1520 i będącą kolonią Uniwersytetu Krakowskiego, tworząc przez to połączenie t. zw. Szkołę Wojewódzką w budynku Collegium Jezuickiego. W r. 1815 szkoła przeszła na etat rządu pruskiego, a w r. 1834 otrzymała nazwę ad Sanctam Mariam Magdalenam w celu odróżnienia od nowopowstałego gimnazjum. W r. 1919 szkoła przeniesiona gmach szkolny. W r. 1919 szkoła przeszła na etat Państwa Polskiego.

Dyr. Ostrowski Dezydery 69 eŁGr 25 Gr Ł
 s **Abgarowicz Kazimierz** 88 eŁGr 13 Gr Ł
 s ks. **Baranowski Zygmunt** 84 Df 10 R
 p **Beer Alfred** 66 eR 25 Ry
 p **Biliński Jan** 79 eN 17 P N
 p **Derezpolski Roman** 84 Df ePrz 13 M Prz
 p **Dubas Franciszek** 82 eŁ Gr 18 Gr Ł
 s **Hasiński Leon** 85 Df eN 13 (urlop)
 p **Huss Józef** 80 Df d 20 M Fi
 p ks. **Janicki Julian** 59 d 25 R Fr
 p **Konieczny Mieczysław** 82 eP Fr 14 Fr
 p **Kwak Franciszek** 83 eMF 14 M Fi
 s **Micbałkiewicz Mieczysław** 88 Df eP 10 P
 p **Namysł Stanisław** 72 eP 21 P
 s **Odroń Jan** 83 eŁGr 11 Gr Ł
 p **Opitz Gustaw** 77 Df 8 Fr
 p **Pertek Kazimierz** 92 d 2 Gr Ł
 p **Pigoń Stanisław** 85 Df 11 —
 s **Pollak Roman** 86 Df eP 12 P (docent Uniw.)
 p **Prorok Bolesław** 82 Df eŁ Gr 14 Ł Gr
 s **Ręgorowicz Ludwik** 88 Df eHG 8 H G
 l **Rosenberg Jan** 77 sn Nl 24 Ś
 s **Sędziarski Leonard** 78 d 11 N
 s **Stankiewicz Bronisław** 75 d 19 Gr Ł
 s **Tarnowski Aleksander** 84 eH G 14 H G
 s **Tomaszewski Adam** 95 d 1 H G
 p **Vogel Paweł** 76 ePrz 20 Prz M
 s **Wantuch Andrzej** 84 d 11 Gr H
 s **Węgrzynowicz Marjan** 86 eF M Fi 13 M Fi
 s **Woiński Julian** 75 sn Nl 25 Gi
 l **Karchowski Jan** 54 DM — —
 s **Winiewicz Kazimierz** 903 2lu — —

Poznań.

44) Państwowe gimnazjum im. Marcinkowskiego.
 ul. **Bukowska 16, Nr. tel. 1429.**
 klas. i hum. p. 8. 19. 701. 0.

Gimnazjum zostało założone w r. 1903. Początkowo posiadało jedynie oddziały typu klasycystycznego, lecz od r. 1910 poczęto zakładać równoległe oddziały humanistyczne. W r. 1919, w chwili przejścia zakładu przez władze polskie, gimnazjum posiadało pełne, po 8 klas liczące, oddziały klasycystyczny i humanistyczny.

Dyr. Borzucki Antoni 58 d 24 ŁH
Berger Jan 89 Df eN 9 Ł 11
Callier Oskar 46 d 24 Fr A N
Dedio Stanisław 90 eŁ Gr 9 Ł Gr P
Hammer Klemens 77 eH G 18 H G
Irzabek Zygmunt 80 eN 15 Ł P H
Jaworski Kazimierz 84 d 12 P Ł
Jeź Piotr 900 a — M Fi
Koczocik Józef 84 eŁGr 9 Ł Gr
Korpala Aleksy 81 a ma 2 Ry K
 ks. **Kosznik Brunon** 74 sd 21 Ł N
Krzyżanowski Szczęsny 85 eH G 12 H P Fr G
Kudelka Władysław 79 Df ePrz 18 Prz M
Łasiński Edmund 74 ePrz 12 Prz M
Marconi Andrzej 84 eM Fi 15 M Fi Ch
Miętkiewicz Piotr 91 eI 9 Ry K Gi N
Nawratil Witold 86 eP 9 P H
Pietrowicz Sylwester 90 Df 3 Ł P N
Polański Orest 79 eH G 18 Fr G Ś
 ks. **Prumbs Antoni** 81 d 12 R
 ▽ **Rzyski Karol** 85 d 6 Fr A N
Schönhuber Antoni 88 eM Fi 12 M Fi
Smoliński Kazimierz 96 eM Fi 3 M Fi
 ks. **Warmiński Edward** 99 d 9 R
Widajewicz Józef 89 eH G 9 P H G
Wojciechowski Julian 81 eGi 9 Gi N
Wójcik Eugenjusz 88 Df eŁ Gr 12 Gr Ł P
Zerbe Mieczysław 90 d 6 Fr H Gi
L. Matuszewski Romuald 77 DM — —
S. Pałkowska Felicja 84 — — —

Poznań.

45) Państwowe gimnazjum mat.-przyr. im. Bergera.
 ul. **Strzelecka 4, Nr. tel. 1477.**
 mat.-przyr. p. 8. 17. 597. 0.

Gimnazjum zostało założone w r. 1853. W r. 1866 kupiec poznański Gottholf Berger oddał do użytku szkolnego specjalnie na ten cel wybudowany gmach. W r. 1890 upaństwowiły szkołę władze pruskie. W r. 1919 szkoła przeszła na etat Państwa Polskiego.

Dyr. Kniat Józef 58 Df eMF 25 M
 p **Aleksandrowicz Jan** 79 eMF 22 M Fi

Arend Zygfryd 95 d 3 A Fr
Bocheński Jan 88 eł 4 Ry
Borzeszkowski Bolesław 80 NI 23 S Gi Fi
p Buszczyński Bolesław 57 Df EMFi 25 M
Fi

Duczmal Kazimierz 85 Df d inż 4 Ch
p Hantke Roman 79 EMFiCh 15 Fi Ch
s Jaworska Marja 86 d Sorb — Fr
Kalsza-Kaloczay Boguchwał 84 a 6 Prz
s Kaluźny Franciszek 82 NI 20 Gi K M S
s ks. Kozłowski Jerzy 83 d 13 R
p Krajewski Augustyn 81 EFr A 9 Fr A
p Krzyżanowska Michałina 84 Df 13 P Fr
p Magiera Wawrzyniec 77 eN 18 N H
s Mielecka Wacława 87 d 2 Fr
Nedzyński Stanisław 85 NI 17 Gi N M
s Papce Stefan 97 Df 4 P
ks. Piotrowski Czesław 91 sd — R
Pniowski Władysław 93 ePH — PH
Śliwińska Otylia 92 eM Fi 7 M Fi
Smosarska Kazimiera 79 nd 13 G
Suchcitz Władysław 89 Df eP 11 P
Tuz Stefan 86 e Ch Prz — Prz Ch
p Zawadowski Adolf 77 eRy 22 Ry M
Tomaszewski Adam (z gim. Mar. Mag.) H
L Czerniawski Piotr — — —
S Bronikowski Mieczysław — — —

Poznań.

46) Państwowe gimnazjum męskie na św. Ła-
wra-
zu.
ul. Wyspiańskiego 8, Nr. tel 6230.
hnm. p. 7. 16. 430. 0.

Gimnazjum powstało w r. 1921 z usamo-
dzielnioną filją gimnazjum im. Marcinkow-
skiego. W chwili założenia obejmowało klas
4; obecnie liczy 7 klas zasadniczych i 9 od-
działów równoległych i wstępnych.

Dyr. Molenda Roman 83 eHG 16 Fr
Brydówna Szelanja 97 a 3 P
Całczyńska Anna 94 eM Fi 5 M
ks. Długas Stefan 88 d 11 R
Dworzaczek Włodzimierz 68 a 7 H G
Dzierżyński Józef 86 eM Fi 13 M Fi
Gerner Eugenjusz 83 EFr N 10 N Fr
Hauptman Edward ew 71 a 24 N M
Hannykiewicz Adam 87 eRy 13 Ry
Heuke Józef 91 d 1 Ry Gi
Kowalewko Władysław 84 2lu 5 H G
Kuchinka Tadeusz 84 eHG 16 H G
Kwaśnik Stanisław 86 d 16 S Gi K
Marconi Marja 89 d 8 Prz Fi
Mazanek Józef 85 eŁ Gr 11 Ł Gr
Mikusiński Kazimierz 82 eN 15 M Fi
Myślarz Jan 81 eŁG 15 Ł Gr
Orłowski Józef 84 d 17 M Fi
Pocz a Ludwik 94 a 1 M
Staś Karol ew 94 3lu 4 P

Siennicka Lucyna 68 a 23 Fr
Szczerbowski Henryk 85 a 11 P N
Tenbert Stefan 90 d 5 Ł Fr N
k Argasiński Leon — — — Prz Gi
L Ossowski Władysław — — — —
S Czekala Mieczysław 98 — — —

Poznań.

47) Państwowe gimnazjum męskie im. św.
Jana Kantego.
ul. R:żana 3, Nr. tel. 4192.
hnm. p. 8. 12. 420. 0.

Gimnazjum powstało w r. 1921, jako usa-
modzielniona filja gimnazjum św. Marji Ma-
gdaleny i nazywało się gimnazjum „na Wil-
dzie”.

Dyr. Opatrny Jarosław 82 Df eHG 19 H G
p Bartczak Antoni 74 d 21 N
Bialecka Teodozja 94 L 7 Fr
Drzewiecki Władysław 95 d 3 N S
Fazanowicz Jan 86 wł 13 Gi
Fedakówna Marja 97 a 3 PG
Fenikowski Marjan 96 d 2 Gr N
Groela Walerja 79 W 19 H
Góral Józef 72 ePrz 23 Prz M
Mroziński Jan 88 d 11 Ry
Ostrowski Mieczysław 81 d — —
Parankiewicz Irena 93 Df 4 M
Sabiński Artur 83 — 16 Ł Gr N
ks. Skórnicki Leon — — — — R
Ślęczkówna Janina 89 d 14 Fr
Suchcitzowa Zolja — — —
Sulczyński Jan 96 krr 3 Pr
ks. Twardowski Jan 73 eP 11 P
Ujda Jan 89 eŁ Gr 3 Ł Gr
p Władyka Karol 78 eP 21 P
Zwierzycki Józef 78 a 7 G Prz
k Gądlbiewicz Witold 79 Df 12 Prz
S Krawczyk Marjan 902 m — —

Poznań.

48) Państwowa Uczelnia im. Dąbrowki.
ul. Młyńska 10, Nr. tel. 2667.
hnm. i lic. p. 8. 33. 0. 947.

Zakład założyła w r. 1829 Ludwika Ra-
dziwiłłówna. Przejęty następnie przez rząd
pruski stał się ośrodkiem germanizacji i po-
został jedynym żeńskim zakładem państwo-
wym w b. zaborze pruskim. Zreorganizowa-
ny po objęciu przez władzę polskie obejmuje
pełne gimnazjum humanistyczne, 7-io kl. li-
ceum, 3-letnie liceum wyższe, 4-kl. przygo-
towawcze, 9-kl. szkołę ćwiczeń i kilka od-
działów równoległych.

✓ Dyr. Swinarska Marja 80 F doc 12 A Pł
Boberska Marja 98 L 3 M
s Borowiczówna Zofja 75 L 24 R P

- s Czapkowski Brunon 81 F doc 6 Ł
s Dropińska Irena 92 L 9 P Fr
s Cymińska Gabriela 77 L 15 Prz K
Galecka Janina 89 el — Ry
s Glockówna Klara 76 L 21 P Fr
Hauptmanówna Lidja ew 96 3lu 6 P H G
s Jaworska Julja 85 d 15 P Fr
s Jezewska Helena 63 L 18 P Fr H
s ks. Janicki Stanisław 94 F doc 3 R
s ks. Kowalski Seweryn 90 F doc 6 R
s Kilarski Jan 82 F doc 6 M Fi
✓ s Kempieńska Marja 93 L 6 P Fr A
Klawekówna Stefania 95 F doc 3 M Fi
Kolbuszewska Zofja 76 krr 9 Pr
Krysińska Aniela 86 sn 15 —
Klichowa Helena 75 sn el 9 Gi
✓ s Lawicka Janina 82 F doc 9 A Fr
Kwapowska Wiesława 89 F doc Df 3 H Fr
s Marconi Zofja 74 W 21 Pr
Migonowa Helena 90 3lu 12 Gi
s Nowicki Antoni 72 sn 24 Ś
Olszewska Teresa 91 a — P
Paliwodzianka Helena 94 a 3 G
Pietruszanka Stefania 95 F doc — N
Pajzderska Wanda 99 a mal — Ry
Pegoniówna Aniela 98 el — Gi
Promieński Ludwika 92 3lu 6 M Prz
Roszakowa Halina 92 sn 6 P
s Swinarska Konstancja 92 F doc Df 3 G Fr
s Swobodzińska Marja 92 W 3lu 9 P
✓ s Stachowiakówna Zofja 92 L 6 Fr A
s Thomasówna Irena 96 L 3 Fr N Ś
Wiegnerowa Anna 92 Df 6 P Fr P
s Walkowska Marja 79 L 12 Fr
Wernerówna Bolesława 93 L 3lu — Prz
s Zabrzecki Stanisław 87 F doc 9 H P Ł
s Ziemska Romana 85 F doc 9 M Fi
s Zimmermanówna Henryka 87 F doc 9 P Ł
s Zdobnicka Marja 89 F doc 3 H G
s Mędlewska Eulemja 81 F doc 12 Prz
L Parczewska Marja — 69 — —
Namysłowska Aniela 90 a — —
Diegiecka Zofja 89 Rk L 12 —

Poznań.

- 49) Państwowe licenm na Łazarzu.
ul. Matejki 8, Nr. tel. 5091.
lic. i hum. p. 7. 14. 0. 462.

Szkoła o charakterze licealnym powstała w r. 1919, wobec naglącej potrzeby ulokowania w szkołach dziewcząt — dzieci reemigrantów, przybyłych z Niemiec. Początkowo obejmowała klas 5, obecnie 7 klas pełnego liceum i 4 oddziały równoległe. W r. 1920 uruchomiono przy liceum oddział gimnazjalny, składający się w chwili obecnej z klas IV, V i VI-ej.

Dyr. Rzepecka Zofja 72 d 21 P H
s Bergerowa Kazimiera 92 d 7 Ł

- s Chrzanowska Zofja 75 a 13 Fr
Fazanowiczowa Emilja 96 m wf 7 Gi
s Filipowska Marja 69 L 19 Fr N
s Jeleńska Emilja 91 Df 6 P H
s Kęszycka Felicja 95 Df 3 H
s ks. Kowaliński Feliks 91 a 4 R
s Kusztelanówna Janina 77 2lu 25 P
s Leitgeberówna Helena 71 L 21 P H
s Muellerówna Zofja 96 a 4 —
s ks. Nowacki Józef 93 d 4 R
s Obrapańska Kazimiera 75 a 17 Ry
s Orłowska Wanda 87 d 9 Prz Ch
✓ s Rudnicka Marja 83 d 12 A Fr
s Rzepecka Anna 68 sn 13 Fr P
s Serwacka Helena 95 wf sn 5 Gi G
Sznlicwowa Stanisława 95 krr 2 Pr
s Vivien Louis kw 66 Df 25 Fr
s Zamorski Czesław 79 3lu 21 N
Ziemska Józefa 91 a 3° N
Abranowicz — — — (prof Uniwersyt. w Poznaniu) M
Vogel Paweł (z gimn. Marji Magdaleny) M Fi
Węgrzynowicz (z gimn. Marji Magdaleny) MF
Irzabek (z ginu, im. Marcinkowskiego) S
Polański (z gimn. im. Marcinkowskiego) S
k Chaix Antoinette 92 Df — Fr
k Dziembowska Anna 91 F doc — PH
k Nawratłowa Klara 86 2lu — A

Poznań.

- 50) Wyższa szkoła chłopców pod wezwaniem św. Cyryla i Metodego.
nl. Samarzewskiego 13, Nr. tel. 3985, wł. Dams Marja.
hum. p. 6. 6. 158. 0. — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum założył ks. Paweł Dams w r. 1919.

- ✓ Dyr. Zoch Tymoteusz 70 d 2 M A Fr R
ks. Kapsa Jan 76 d 1 R P Ł
ks. Machnikowski Kazimierz 76 d 1 PŁ H G
ks. Nowak Ignacy 59 d 2 R Ł
Sioczyński Władysław 99 — — M Fi Ch Prz
Szews Włodzimierz 91 — — Ł Gr H

Poznań.

- 51) Liceum żeńskie pod wezwaniem Najświętszego Serca Jezusa.
plac Świętokrzyski 4, wł. Słomińska Aleksandra.
lic. p. 7. 10. 0. 315. — z prawami liceów.

Gimnazjum założyła w r. 1864 Hołmano-wa, jednakże z powodu trudności robionych przez pruskie władze szkolne pensję przejęła Anastazja Warnkówna i pod kierownictwem tejże szkoła przetrwała do r. 1912. Następnie została zakładowi narzucona kierowniczką

niemka — Gertruda Linke i pozostawała na tem stanowisku do r. 1919. Po przejęciu szkoły w r. 1919 przez Aleksandrę Słomińską i Lucynę Sokolnicką nosiła ona nazwę „Liceum im. Królowej Jadwigi”. Z powodu zbyt wielkiej frekwencji uczennic właścicielki podzieliły zakład na dwie szkoły, z których zakład Aleksandry Słomińskiej otrzymał nazwę Liceum p. w. Najświętszego Serca Jezusa.

Dyr. Słomińska Aleksandra 58 d 45 —

Aleksandrowicz Jan 79 cMF 22 M
Bocheńska Halina 99 L 2 Prz P Fr
Borzęcka Zofja 902 sn wf 1 Gi
Brownfordówna Marja 55 d 43 PR
Carlier Marja 68 d 28 Fr
Chrzanowska Marja 97 km 4 S
Cybichowska Wanda 90 3lu 3 P Fr
Czekańska Marja 902 2lu 2 Prz P
Duczmal Kazimierz 85 d inż 4 Fi Ch

Górska Helena 74 L 31 H

Grzelakówna Marja 98 L 3 Prz N

Hoppówna Irena 89 L 13 Prz G

Jankowska Marja 97 L 3 Fr R

Krotoska Aniela 900 m 2 H P

Lazarówna Marta 86 sn 14 H P

✓ Mielnicka Aleksandra p 94 d 2 A

Müllerówna Irena 99 L 2 P

Papée Stefan 97 Df 4 P

Pietruszanka Stefanja 95 d 7 N

Poprawianka Józefa 901 d 3 G

Raabówna Marja 99 L 3 P Fr

Retzlaffówna Jadwiga 98 L 1 M

Sędlakówna Leonja 85, ef 5 Ry

ks. Szlachta Jan 79 sd 20 R

Smólska Janina 92 m 8 H P

Szulcówna Marja 96 L 6 P G

Theinertówna Zofja 98 L 4 P N

✓ Thomasówna Henryka 95 m 7 A

Wawrzyniakówna Jadwiga 92 krr 7 Pr

Weymanówna Kazimiera 78 L 21 P Fr

S Ulatowska Stefanja 63 m 8

Poznań.

52) Gimnazjum żeńskie im. Królowej Jadwigi,
ul. plac Świętokrzyski 4, Nr. tel. 3290, wł. So-
kolnicka Lucyna.

lic. p. 8. 0. 225. — z prawami liceów.

Notatka historyczna przy Liceum Najśw.
Serca Jezusowego.

Dyr. Sokolnicka Lucyna 76 4lu 27 H P

ks. Baczkiewicz Jan 87 d 3 R

Browsfordówna Marja 55 d 43 R

Carlier Marja 68 m 28 Fr

Chrzanowska Marja 97 km 4 S

Czarnecki Józef 71 a mal 1 Ry

Dobiecka Marja 91 L krr 12 Pr

✓ Goryniewska Bronisława 73 L ef 2 A

Garszyńska Helena 76 Kr p 25 Fr

Grzelakówna Marja 98 3lu 3 N

Gierzanka Kazimiera 901 L 2 P R

Glixelli Kazimiera 86 ng 17 M

Krukowska Joanna 93 L 12 P G S

Kossobudzka Apolonja 97 a 2 G M S

Kudelka Antonina 85 a 12 P

Plecińska Zofja 900 krr wf 2 Gi

Rzepecka Zofja 94 Df 3 P Fr

Rakowicówna Zofja 99 4lu 2 P R

✓ Szafarkiewiczówna Jadwiga 63 L 6 P A G R

Siemiątkowska Zofja 72 L 4 H P

Sowówna Aniela 95 3lu 1 Prz Ry

Woźniakówna Zofja 96 Krp 7 P K R

Kwak Franciszek 83 cMF 14 Fi Ch

Pietruszanka Stefanja 95 d 7 N

Tarnawski Aleksander 84 cHG 14 H G

Vogel Paweł 76 cPrz 20 M

S Iholska Konstancja 93 L 1 —

Poznań.

53) Gimnazjum żeńskie,
ul. Sporna 6, Nr. tel. 2311, wł. Zgromadzenie
S.S. Urszulanek.
hum. p. 8. 0. 270. — pełne prawa gimna-
zjum państwowego.

Gimnazjum założyło Zgromadzenie S.S.
Urszulanek w r. 1919. Obowiązki przełożonej
pełniły kolejno: Marja Waškowska s., Salezja
Bajerowicz s. i obecnie ponownie Marja
Waškowska s.

Dyr. Waškowska Marja s 90 d 9 P Ł

Albrecht Rafaela s 73 W 29 Ł S

Alexandrowicz Jan 79 cM Fi 22 M Fi

Dreżepolski Roman 84 c Prz 13 Prz

Drapiński alzabella 94 krr 4 Pr

Dubas Franciszek 82 cŁGr 16 Ł

Faveron Marja 86 d 16 Fr

Gablankowska Urszula 94 sn 8 P R

Gawlikówna Irena 93 3lu 9 P Fi M Ry

Huss Józef 80 Df d 20 Ch

Konieczny Mieczysław 82 c P Fr 14 P

Korczyńska Zofja 81 d 3 Pf

Kosobudzka Apolonja 96 a 1 Ch M

ks. Kotowski Tadeusz 94 3lu 4 H

Łabujewski Jan 46 Df 50 Ł

Łebińska Alexandra 903 ef ss 1 Pr

Makowska Józefa 96 a 6 M Fi

Pollak Roman 86 Df eP 12 P

Ponikowska Alfonsa s 74 W 22 H G

Romer Stefanja s 60 a 18 N Fr

Rozenberg Jan 77 sn 25 S

Rudnicka Ludmiła s 75 ng 28 R Pr

Smosarska Kazimiera 79 ip 21 G

✓ Suszczyńska Helena 78 a 10 A

ks. Tadrzyński Kazimierz 91 sd 4 K

Zawadowski Adolf 77 a mal 22 Ry

Poznań.

- 54) Prywatne gimnazjum humanistyczne i mat.-przrodnicze.
ul. Wały Jagielly, wł. Niemiecki Związek Szkolny w Poznaniu.
hnm. i mat.-przyr. n. 8. 15. 424. 28. — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone w r. 1920. Początkowo mieściło się w budynku państwowego gimnazjum przy ul. Strzeleckiej 29, następnie w r. 1922 zostało przeniesione do budynku b. liceum p. Wegner.

- Dyr. Stiller Oswald ew 72 kp — R N H
✓ Beckmann Paweł ew 81 kp — A N H
Berlin Emil ew 80 kp — M Fi
Behrendt Johannes ew 92 kp — —
Doring Aleksander ew 81 W — —
✓ Gaebel Marja ew 97 kp — NA
✓ Gärtig Wilhelm 55 sn — Fr A
✓ Grell Józef ew 85 sn — Fr A
Grzegorzewski Leon 74 W — P
Knechtel Ludomir 80 W — M Prz
Laurenz Otton ew 85 ef — Ry
Miszke Karol 93 kp — —
Pawlicki Józef 88 a — Gr Ł
Schielerdecker Karol ew 83 — — —
Schittel Artur ew 90 kp — —
Schultheis Tassils ew 91 kp — —
Tumm Otton ew 81 sn — —
Vogt Dietrich ew 94 kp — M Prz
Wiese Johann 64 sn — —
Wiese Katarzyna 97 L — H
Wiese Dorota 97 L — Fr G
Witke Elza ew 88 L — —
Meyer — — L — P
ks. Blecke Johannes 80 d — R
ks. Brummack Karol ew 95 d — R
Gottschalk Benno m — — — R

Poznań.

- 55) Prywatne liceum żeńskie im. Below-Knothe
ul. Wały Jana III-go 4, wł. Związek Szkolny im. Below-Knothe.
llc. n. 7. 9. 0. 211. — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum typu licealnego założył w r. 1883 Henryk Below.

- Dyr. Schiffer Jadwiga ew 70 L 32 —
Baumhauer Gertruda ew 74 — — —
Bekker Elza ew 78 L 20 —
Berlorich Zofja m — — — R
Braun Joanna ew 97 L 5 —
Ernesti Helena ew 83 L 12 —
Fuchs Henryka ew 85 ef — S
Hennig Ida ew 92 L — —
Huckert Marja 90 ef — Pr
Kielblock Karolina ew 97 L 5 —

- Klein Helena 900 L 2 —
Knothe Klementyna ew 58 L 41 —
Kuhn Helena ew 92 L L 9 —
Künzer Anna ew 71 L 28 —
Lamerhirt Małgorzata ew 58 L 31 —
Schoenecker Małgorzata ew 71 L 32 —
ks. Stuhlman — ew — — — R
Trentler Joanna ew 63 L 25 —
Thunm — — — — Gi
Werner Jadwiga ew 55 ef 49 Pr Gi
Wilhelm Karolina ew 91 L 4

Rawicz.

- 56) Państwowe gimnazjum męskie.
ul. Wały Batorego 1, Nr. tel. 47.
hum. i klas. p. 8. 11. 222. 10.

Gimnazjum zostało założone w r. 1852. Po kilkakrotnych przekształceniach, dotyczących ilości klas, typu szkoły i tytułu jej posiadania, gimnazjum przejęły władze polskie w r. 1920, jako pełne gimnazjum klasyczne, które w chwili obecnej zostaje stopniowo przekształcane na gimnazjum typu humanistycznego. W b. roku szkolnym klasy I—III wł. są humanistyczne, a od IV — VIII — klasyczne.

- Dyr. Sutkowski Stanisław 75 c HG 21 IIG
Baranowski Stanisław 900 3lu 1 M Fi
t Dadaczyńska Zofja 97 l. 3 G Prz
Galewicz Wincenty 90 a 9 M Fi Ch Gi
Kandziara Leon 95 3lu 3 Ł Gr P
Kubińska Janina 96 d 5 PŁ Gr
t Miedziński Józef 80 NI 22 M Prz Gi
Sanok Władysław 93 a mał 1 Ry K Gi
Ślęczek Władysław 88 d 9 Ł Gr P
Śniegócka Helena 97 NI 5 P Fr
Wesołowski Czesław 97 sd 1 Ł N H
ks. Węclawski Ignacy 93 sd 1 R
Żak Jan 86 a 7 p Fr
k Scherwentke Maksymilian 73 NI 30 S
L Bujko Ludwik 58 d 1 Hig

Rawicz.

- 57) Niemieckie prywatne gimnazjum koedukacyjne.
ul. Kopernika 108a, wł. Mahler Marja
mat.-przyr. n. 7. 10. 124. 166. — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone w r. 1870.

- Dyr. Mahler Marja ew 63 sn — N H
Curtius Gertruda ew 65 l. — Fr N
Curtius Katarzyna ew 76 l. — Pr Gi K Ry
✓ Eckert Elza ew 61 sn — A II G
ks. Gumprecht Wojciech 76 sd — R
Jacobiltz Felicitas ew 71 l. — N M Gi
Klein Hildegarda ew 97 l. — Prz Ry R K
Krienke Luise ew 72 l. — M Fi Prz G
Meyer Wanda ew 98 l. — P

Pasch Alicja m 89 L ef — A Fr
Ran Gertruda ew 76 sn ef — N G R K
Gerlach Karol ew — — —
Schneider Emil ew — — —
Schulz Jerzy ew — — —

Rogoźno.

58) Państwowe gimnazjum męskie im. Przemysława.
klas. p. 8. 8. 185. 4.

Gimnazjum zostało założone w r. 1849. Początkowo była to szkoła koedukacyjna, przekształcona w r. 1851 na szkołę męską. W r. 1863 gimnazjum staje się własnością miasta, a w r. 1871 zostaje upaństwowione. W r. 1920 gimnazjum przechodzi na własność Państwa Polskiego.

Dyr. Meissner Roman 52 EP Ł Gr H 24 Ł Gr
s Buskiewicz Jan 77 E M Fi Ch Prz 16 M Fi
Ch

s Deleka Stanisław 80 eN 16 P H G
s Gierczyński Roman 80 eGr ef 10 P Ł Gr
s Lisiecki Ludwik 84 sn 15 N M Ry K
ks. Lisón Stanisław 81 d 14 R Ł P Fr
Grochowski Stelan 99 — — — H G P
Stahr Jan 88 e Ł Gr 10 Gr M
Włodarczykówna — 900 a 2 Prz Ch
Hannig — — sn — S
ks. Pomorski — 75 d — R

Rogoźno.

59) Niemieckie liceum i gimnazjum koedukacyjne. ul. Kościuszki Nr. 5.
wł. Niemieckie Stowarzyszenie Szkolne.
lic. i hum. n. 7. 10. (7 liceal. i 3 gimn.) 120.
80. bez praw gimnazjum państwowego.

Zarówno liceum, jak i gimnazjum zostały założone w r. 1920.

Dyr. Engel Alfred ew 86 d 3 —
Beck Jerzy ew 73 a 25 —
Büttner Reinhold ew 59 — — —
Gerhardt Oskar ew 62 d — —
Hasenfelder Małgorzata ew 900 L — —
Hasenfelder Katarzyna ew 900 L — —
Jastrow Fanny m 74 L — —
Langenmayer Gertruda ew 61 L 43
Langenmayer Katarzyna ew 65 L 19 —
Muszyński Herman 88 sn — —

Srem.

60) Państwowe gimnazjum męskie im. gen. Józefa Wybickiego.
klas. p. 8. 10. 252. 10.
klas. p. 8. 10. 252. 10.

Gimnazjum zostało założone przez grono miejscowych obywateli w r. 1858. Po kilkakrotnych przekształceniach dotyczących ilo-

ści klas, typu szkoły i tytułu jej posiadania, gimnazjum przejęły władze polskie w r. 1920, jako pełne gimnazjum klasyczne.

Dyr. Ogonowski Henryk 80 eP 17 Ł Gr
p Polakowski Zygmunt 83 eP 17 P H
p Birżanowski Stanisław 77 e Ł Gr 19 Ł Gr
Gąsior Walenty 94 3lu 4 G
Knosalla Józef 900 3lu 2 N Fr
p Konopnicki Adam 76 e Prz 22 M Fi G
Leitgeber Dzdzisław 74 DF 2 H N
Machowski Jan 87 sd 1 Ł H
p ks. Matuszek Mieczysław 83 d 12 R Gr Hb
s Moese Henryk 86 eM Fi 11 M Fi G
Szwarcenberg Gustaw 97 d 1 M P H Gr G
t Tarnawski Józef 94 wf 3 P K Ry Gi
t Wrzeszczyński Franciszek 89 sn 12 Ry Gi S
Zawidzki Marjan 98 d 1 P Fr A
k ks. Beisert Jan 66 3lu 3 R Gr
L Roliński Władysław 81 D M 1 —

Sroda.

61) Państwowe gimnazjum koedukacyjne.
hum. p. 7. 11. 186. 123.

Gimnazjum zostało założone w r. 1842. i przejęte przez państwo w r. 1922.

Dyr. Roj Jan 81 e Ł Gr 12 Ł
Borek Władysław 99 a 1 H G
Ciolek Mikołaj 79 a 5 Ł M
Fiedziuszko Emil 85 d 10 M
Goszczyński Lucjan 87 DF 5 —
Hublówna Roma 88 a 1 N G
Jagiela Jan 90 3lu 3 Fr M G
Jasiński Jan 901 wf — Gi
ks. Karasiewicz Władysław 90 d 4 R
Klingerówna Janina 93 a 2 P Fr
Lazarski Czesław 94 a — Fi Ch
Makowski Tadeusz 99 2lu — Prz M
Mierzwiński Tadeusz 73 sn 18 Ry K Pr
Nawrowska Marja 88 2lu 2 Fr A
Ozdowska Marja 902 3lu 1 P
Swaryczewska Józefa 96 m 2 M P H

Szamotuly.

62) Państwowe gimnazjum koedukacyjne im. Piotra Skargi.
ul. Piotra Skargi, Nr. tel 111
hum. p. 7. 13. 330. 120.

Gimnazjum powstało w r. 1919 z przekształcenia istniejącej od r. 1886 średniej szkoły rolniczej, obejmującej kl. 6 i dającej prawo wstępu do akademii rolniczych. Gimnazjum obejmuje siedem klas zasadniczych i oddziały równoległe.

Dyr. Bohka Jan 82 e Ł Gr 17 Ł pełni obowiązki wizytatora w Brześciu
Bajerlein Józef 96 d 4 M G N

Bielicka Janina 85 m 4 P H
 Detke Olga cw 91 m cf 5 Fr
 Fediai Aleksy p 79 d 2 Fi Ch
 ks. Gałęzowski Karol 79 sd 13 R
 t Grynwaldówna Irena 93 a mal 1 Ry Pr
 Ilińska Janina 95 d 3 P H
 Kollarz Jan 83 d 4 Ł Fr N
 Lipińska Kazimiera 83 d 2 P H
 t Masłowski Wacław 87 a mal 1 Ry
 t Milisiewicz Józef 66 sn 24 N S
 Ostrzeniewski Ludwik 87 d 2 M Prz
 Rysiakiewicz Adam 97 a 1 Prz
 p Spryszewski Jan 63 d 24 M
 Spryszewska Teresa 66 d 24 Fr
 Wojtalowicz Bolesław 89 d 10 Ł II
 Wiertelak Jan 900 a 1 M Prz
 k Nowakowski Jan 68 m 2 G
 L Krukowski Wiktor 84 d 1 Hig

Trzemeszno.

63) Miejskie gimnazjum humanistyczne.
 wł. Magistrat m. Trzemeszowa.
 hum. p. 5. 5. 22. 83. — bez praw gimnazjum
 państwowego.

Szkolę żeńską założono w r. 1865, w r.
 1877 przejęto ją miasto. Od września 1922 r.
 przekształcono ją na gimnazjum humanistycz-
 ne.

Dyr. ks. Kowalski 70 d 21 R Ł
 Deresiewiczówna Janina — sn — —
 Halardziński Józef — sn — —
 Kędzińska Janina 86 2lu — Fr P Prz
 ks. Malewski — 94 d — R P Fi
 Owczarzakówna Jadwiga 905 sn — Gi M
 Paliwoda Józef — sn — —
 Skowron Mieczysław 79 sn — N M
 Wojterska Marta 94 krr — —
 Piotrowski Michał 902 m — Prz
 Szperka Dominik 903 m — Ł H
 Kaptur Ignacy 90 — — S

Trzemeszno.

64) Państwowe gimnazjum męskie.
 ul. plac Kosmowskiego Nr. 5.
 klas. p. 8. 9. 234. 1.

Gimnazjum założył w . 1776 Michał Kos-
 mowski, opat zakonu O. O. Augustynów.
 wzorując się na szkołach Konarskiego. Po-
 mimo nader uciążliwych warunków zakład
 pomyślnie rozwijał się pod zaborczymi rzą-
 dami prusaków aż do r. 1863, kiedy za udział
 uczniów w powstaniu został zamknięty. W
 r. 1865 rząd pruski otworzył szkołę dla
 chłopców, która stopniowo rozwijając się
 osiągnęła typ pruskich progimnazjów i jako

taka w r. 1920 została objęta przez Państwo
 Polskie, w tym samym roku przekształcono
 ją na 8-io kl. gimnazjum.

Dyr. Lusiewicz Edward 77 e Gr Pf 18 Gr
 ks. Berek Antoni 91 2lu 1 R Ł
 Czerwiński Józef 90 e Gr I. 1 Ł Gr Gi
 Gimbut Władysław 96 a 2 P II G Gi
 Jakubowski Józef 94 3lu 2 Ł Gr N
 Krüger Kazimierz 77 a 8 M Fi N
 Krzanowski Antoni 80 e II G 18 H G
 t Strzyżewski Wojciech 74 W 27 Ry Prz K
 Urbanski Bronisław 83 a 10 P Fr N
 Wernerowski Józef 99 3lu 1 Ł Fi Fr N
 Zbiegień Tadeusz 89 a 3 P Prz S

Wągrowiec.

65) Państwowe gimnazjum męskie.
 ul. Klasztorna Nr. 10. Nr. tel. 233.
 klas. p. 8. 11. 300. 4.

Gimnazjum założono w r. 1872. W r. 1920
 przeszło w posiadanie Państwa Polskiego, ja-
 ko 8-io kl. męskie gimnazjum klasyczne.

Dyr. Schlinger Erwin 81 eP 19 P Ł
 p Jaslar Adolf 80 e Prz 19 M Prz
 Koberówna Stanisława 79 sn 2 P Fr H
 p Kordyl Stanisław 84 e II G 15 II G
 Lem Władysław 93 a mal 1 Ry Gi
 Łęgowski Jan 91 a 1 Ł Gr
 Mühleisen Edward 89 a 3 M
 t Olszewski Czesław 87 sn 15 S Gi K
 ks. Sendys Stanisław 91 DF 1 P Fr II Pf
 Stasiak Ludwik 95 3lu 1 P Ł M
 p Stępień Włodzimierz 64 e Ł Gr 26 Ł Gr
 Swinarska Halina 65 sn 18 P Fr N
 ks. Trzybiński Walenty 87 d 10 R N
 Tyrankiewicz Witold 92 d 1 M Fi

Wągrowiec.

66) Gimnazjum żeńskie. ul. Klasztorna.
 Nr. tel. 236. wł. Ks. Wróblewski Władysław.
 hum. p. 4. 8. 20. 175. — bez praw gimnazjum
 państwowego.

Gimnazjum powstało w r. 1919 z prze-
 kształcenia niemieckiej wyższej szkoły żeń-
 skiej.

Dyr. ks. Wróblewski Władysław — sd 3 R
 Dabińska Melanja 89 m 2 M P
 Jaškowska Halina 82 m 4 P
 ks. Karasiewicz — — sd 1 R II
 ks. Kowalczyk — — sd 1 Ł
 Rocikówna Janina 92 m 3 Ry
 Schoonenbornowa Teresa 98 NI 3 M
 Stasiakowa Izabella 97 m 1 Fr

Wągrowiec.

- 67) Prywatna Szkoła niemiecka, ul. Dworcowa Nr. 27.
wł. Niemiecki Związek Szkolny w Wągrowcu.
lic. w. 7. 10. 27. 29. — bez praw gimnazjum państwowego.

Szkoła została założona w r. 1920. Obecnie są to kursy przygotowawcze z programem szkół średnich.

Dyr. ks. Hildt Ryszard ew 70 d — —
Becker Berta ew 55 l. — —
Block Hildegarda ew 92 — — \$
Gołębiński Stanisław 71 sn — —
Jany Ignacy 62 sn — —
Neumann Fryda ew 99 l. — —
Nickel Małgorzata ew — — — —
Oehm Marja ew 55 — — Pr
Poznańska Anna ew 901 — — —
Roeske Janina 91 — —

Wieleń.

- 68) Prywatna szkoła niemiecka.
wł. Niemieckie Stowarzyszenie Szkolne.
mat.-przr. w. 6. 6. 52. 23. — bez praw gimnazjum państwowego.

Szkoła została założona w r. 1921.

Dyr. Wien Max ew 61 DF 35 II Fr N
Voiges Herman ew 55 d 39 G Prz
Beyer Ernst ew 54 NI 45 R II
Gastman Adolf ew 58 2NI 35 P R H M
Knobel Elisabeth ew 89 NI — N G M R
Moskal Otton ew — — P
Pophal Edmund ew 52 d 36 N M Prz R
Poprawski — 76 — — R

Wolsztyn.

- 69) Państwowe gimnazjum męskie.
ul. aleje Poniałowskiego Nr. 27.
klas. p. 6. 7. 203. 0

Gimnazjum zostało założone w r. 1905 przez rząd niemiecki. Początkowo była to sześcioklasowa szkoła realna, przekształcona już przez władze polskie w r. 1920 na 8-io kl. zreformowane gimnazjum klasyczne.

Dyr. Hasiński Leon 85 eN 12 Ł Gr
s Czownicki Józef 89 d 8 M Fi Prz
Krasoń Józef 9 62lu 1 P G H
Lach Karol 93 a P Ł

Pawińska Aurelja 96 m 4 P Fr N
Rzymkowski Bolesław 72 sn 24 M G N
✓ Spychalska Joanna 73 sn 24 A Fr H
Warzecha Albin 67 sn 24 Fi Prz G Ry
Zacharjasiewicz Alojzy 98 sn wł 3 Gi P Prz
ks. Michalski Kazimierz 98 sd 1 R

Września.

- 70) Państwowe gimnazjum męskie, ul. Witkowska Nr. 1, Nr. tel 377.
klas. p. 8. 12. 301. 15.

Gimnazjum powstało w r. 1841. Początkowo szkoła prywatna, następnie t. z. wyższa szkoła koedukacyjna miejska, w r. 1919 spolszczona, przekształca się na progimnazjum typu ref. klasycznego. W r. 1920 zostaje upaństwowiona i podlega ostatecznemu przekształceniu na gimnazjum 8-io klasowe.

Dyr. Romanowicz Alfred 88 eP 10 P Gr
Adamczyk Józef 95 a 1 M Fi
ks. Augustynowicz Jan 87 d 4 Fr G
Fabian Wiktor 93 a 3 P
Gorożankin Michał 78 d 21 Prz
Knobloch Michał 84 W 16 Ry Pr Gi
Krzyżanowski Karol 74 d 4 P II
Kwiek Lucjan 83 d 10 M Fi
Kwiekowa Natalia 90 d 10 Fr
Maćkowski Władysław 91 a 7 Ł Gr Fr
Paczkowska Anna 76 sn 22 N
Pyszora Klemens 97 3lu 1 G
Rydzik Jan 95 sn 4 —
Sanak Tadeusz 95 a 1 II G
Wąs Michał 83 a 11 Ł Gr
Wąsowa Aniela 88 sn 15 K \$ Ry Pr
Wówkówna Stanisława 95 sn 5 M P \$
Zgodziński Czesław 95 3lu 1 Ł Gr
ks. Jernajczyk Marian 95 4lu 1 R
L Uliszewski Florjan 84 d — —
S Ziętek Wacław 902 m 1 —

Zbąszyń.

- 71) Wyższa szkoła miejska.
wł. Magistrat m. Zbąszynia.
hnm. p. 2. 4. 60. 35. — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum, obejmujące 2 kl. zasadnicze i 2 kl. wstępne, zostało założone w r. 1906.

Dyr. ks. Szymański — — d —
Klausówna Felicja 900 sn
Hubrakówna — — sn — —

8. KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO POMORSKIEGO.

Szkół państwowych	19
Prywatnych	14
Razem	33
 Męskich	 16
Żeńskich	7
Koedukacyjnych	10
Razem	33
 Humanistycznych	 18
Klasyfikacyjnych	11
Matematyczno-przyrodniczych	4
Razem	33
 Polskich	 23
Niemieckich	10
Razem	33
 Klas Oddziałów	 235
Uczniów	330
Uczennic	5,473
Razem	3,147
Razem	8,620

Brodnica.

- 1) Państwowe gimnazjum męskie.
klas. p. 8. 10. 320. 0.

Gimnazjum zostało założone w r. 1873.

Dyr. Malicki Klemens 82 kp DF 15 f. Fr
 • Bereżewski Walerjan 97 sn 6 Fi Ry Prz
 p Friedenthal Salomon m 57 kp 21 Ł Gr Hb
 • Knuth Paweł 77 a 14 M Fi Prz
 • Niklewicz Franciszek 83 sn 19 M G §
 • Nowak Bronisław 81 a 8 P Ł
 ks. Wagner Aleksander 84 sd 14 R Ł
 ✓ a ks. Wielebiński Jan 83 d 10 Fr A H
 • Żurawski Kazimierz 81 kp 10 P Ł Fr H G
 k Gottwald Józef 93 2lu P Gi K
 k Jastrzębski Bolesław 95 2lu — M G
 k Królicki Aleksander 86 a — H P G

Brodnica.

- 2) Niemieckie gimnazjum koedukacyjne.
ul. Mazurska Nr. 12.

wł. Niemieckie Stowarzyszenie Szkolne.
hum. n. 6. 9. 71. 38. — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone w r. 1920.

Dyr. Oberlaender Erwin ew 82 sn 19 M
 Gogolin Alfred ew 901 sn 2 Prz
 Katschińska Anna ew 93 m 3 P
 Epha Magdalena ew — — — —

Chełmno.

- 3) Państwowe gimnazjum męskie.
ul. Kaznodziejska Nr. 23.
klas. p. 8. 9. 244. 0.

Gimnazjum założył zaborczy rząd pruski w r. 1832; w r. 1865 wybudowano specjalnie do użytku szkolnego gmach, mieszczący po dziś dzień obecnie państwowe polskie gimnazjum.

Dyr. Szmyt Jan 83 kp § 15 17 H Ł Gr
 p Dziędzic Jan 81 e H G 16 H G
 p Golenia Walenty 83 c Ł Gr 12 Ł Gr
 p Sławuski Mikołaj 86 d 12 P H
 k Lotz Stanisław 89 a 1 M Fi
 k Paprocki Stanisław 90 sn 7 M H Gi
 k Siuda Walerjan 88 sn 12 M P K §
 k Styrnal Tadeusz 93 a 2 Ł Gr Gi
 k Szuchmielski Leon 56 sn 36 —
 k Wyrembelska Helena 96 d 4 Fr Ry
 ks. Zelewski Feliks 80 sd 17 R Prz

Chełmno.

- 4) Państwowe gimnazjum żeńskie.
ul. Kościuszki Nr. 5.
hum. p. 7. 9. 0. 313.

Gimnazjum istniało do r. 1908 jako prywatna szkoła żeńska, następnie od r. 1908 do r. 1920, jako liceum miejskie. W r. 1922 gimnazjum zostało upaństwowione, przyczem uruchomiono kl. 7-iną, a w roku następnym otwartą zostanie kl. 8-ma. Stanowisko dyrektora piastuje od chwili przejścia gimnazjum przez władze polskie dr. Franciszek Rediger.

Dyr. Rediger Franciszek 77 kp DF 15 Ł G
 Bauchówna Marta 71 L 21 P Prz
 Kasprowiczówna Antonina 71 — 3 Ry
 • Konertówna Joanna 66 d 11 Fr N G
 • Kossonoga Wiktor 92 a 6 P
 Krellt Stelian 94 a 1 Ł M
 Michalska Stefania 81 L 20 M Fi
 Muszyńska Anna 98 L 3 Gi Pr Prz
 Osiałowska Blanka 902 2lu 1 H G
 • ks. Ossowski Walerjan 84 sd 9 R G
 Ruge Bogdan 89 sn 11 P §
 • Tchorzewska Zofia 66 a 21 P Fr
 Lotz Stanisław 91 — — Fi Ch (z gimn. męsk.)
 Schneigert Władysław 85 d inż 12 M

Chelmo.

- 5) Niemieckie gimnazjum koedukacyjne.
ul. Świętojerska.
wł. Niemieckie Stowarzyszenie Szkolne.
hum. n. 5. 5. 34. 28. — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone w r. 1921

Dyr. Freze Jan cw 66 d 32 R G
Golaszewska Walerja 94 L 4 Prz M P N
✓ Merk Anna 99 sn 3 A Fr
Weste Ruth cw 98 L —

Chelma.

- 6) Państwowe gimnazjum męskie.
ul. Hallera 26.
hum. p. 7. 8. 201. 13.

Gimnazjum powstało w r. 1920 z przekształcenia istniejącej od r. 1908 państwowej szkoły niemieckiej. Początkowo obejmowało kl. 6, w r. 1922 uruchomiono kl. 7-mą, w r. szk. 1923/24 zostanie otwartą kl. 8-mą. Stanowisko dyrektora piastował Paweł Remus.

Dyr. Bonin Antoni 79 E M Fi G 15 M Fi
s Lukomska Wanda 72 L 6 P
s Romatowski Leon 86 sn 15 —
s Rzeszowski Edward 88 d 7 P H G
s Sobańska Stefania cw 67 d 9 Fr
✓ s Volkman Jan 92 d 1 Ł A H
s Wackowa Jadwiga — W 6 Prz Fi Ch
s Ziemkowski Feliks 84 E Ł Gr N 4 —
k Dwornik Bartłomiej — 3lu — Ł G Gi
k Senkowski Bernard — sn — M Ry S Gi
k ks. Baniecki Feliks — sd 10 R

Chojnice.

- 7) Państwowe gimnazjum męskie.
klas. p. 8. 10. 300. 3.

Historja gimnazjum sięga do r. 1623, gdy O. O. Jeznici założyli 5-cio kl. studjum, będące wówczas jedynym ogniskiem nauki w tej części Pomorza. W l. 1743—1755 wybudował zakon gmach i po licznych wydarzeniach, po przetrwaniu okresu bezlitośnej i bez wytchnienia prowadzonej walki z polskością, gmach ten w murach swych gości obecnie polskie gimnazjum, powstałe w r. 1920 z przekształcenia szkoły niemieckiej.

Dyr. Bieszk Ferdynand 54 F doc 35 M
S ks. Kirstein Paweł 83 d 12 R G
S Strada Piotr 79 sn W 22 P G
S Wagner Leon 88 sn 12 M S
Biega Andrzej 84 a 8 Ł Gr
Bieszk Stefan 95 d 2 Ł Gr Prz
Bilicka Anna 95 L 6 Fr Prz
Czapla Taudeusz 89 a 3 Ł Ry K
Hoffman Bogumil 90 a — H G

Hoffmannowa Heleaa 95 a — H P
Ligeza Jan 83 a 1 Ł P
Markowski Tadysz 92 a — M Fi Prz
Ślask Adam 88 d 6 Ł Gr Fr

Chojnice.

- 8) Niemieckie gimnazjum koedukacyjne.
ul. Dworcowa Nr. 40.
wł. Niemieckie Stowarzyszenie Szkolne.
hum. n. 8. 12. 170. 144. — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone w r. 1921.

Dyr. Lange Andrzej 73 d 12 Prz Fi
Brauer Paweł 82 sn 22 —
Burchard Walter 97 d 1
Dewenter Marja 82 d 12 N
Gehrman Eryk 2N1 19 S
Klatt Gertruda 94 L 8 R Fr
Kraus Jadwiga ew 99 N1 11 N
Pfefferkorn Gustaw ew 65 Rk 33 Ł R
Rhode Jan 90 d 3 Ł Gr
Roszczynialski Bolesław 56 Rk 46 P
Sarnowska Stefania 87 L 16 H
Schultz Jadwiga 89 sn 14 M
✓ Simanowska Marja ew 94 L 7 A Fr
Świetlik Teofil 90 2 N1 13 G
✓ Tetzlaff Gertruda 93 L 8 M A
ks. Wagner Marjan 88 d 9 R

Dębowa Łąka.

- 9) Gimnazjum żeńskie.
Adres: Wąbrzeźno, Dębowa Łąka.
wł. Siostry Niepokalanki.
hum. p. 6. 6. 0. 60. — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone w r. 1920, jednocześnie przy gimnazjum uruchomiono szkołę powszechną dla dziewcząt.

Antereche Edyta s 80 — 21 Fr G
Berzaga Egidja s 90 — 12 Ry Gi S
Bjelke Zdzisława s 70 — 30 R; P H
Kuczmaiewska Benjamina s 68 — 37 —
Lubińska Angela s 85 — 19 H P
Nowosielecka Cecylja s 90 — 12 Ry Gi S
Ostrowska Paulina s 65 — 33 Pr R
✓ Popławska — s 76 — 24 P A
Woszczevska Beata s 93 — 10 M
Gemserówna Marja — — — M Prz
Karbowska Józela — — — P Prz
Melié Louise — — — Fr

Gniew.

- 10) Państwowe gimnazjum koedukacyjne.
hum. p. 6. 6. 90. 52.

Gimnazjum powstało w r. 1920 z przekształcenia mat.-przyrodniczej szkoły pruskiej.

Dyr. **Kydryński Juljusz** 82 kp § 15 16 Ł
Dąbrowska Janina 93 ng 4 Fr
Freundlichówna Helena 75 a 12 P H
Łnszpiński Józef 88 W 16 Ry M
k Kulmatycki Stelan g 96 3lu 1 Prz
k Sieteski Włodzimierz 90 2lu 1 P H G
k Trejchel Edmond 82 a 1 M Fi
k ks. Wierchowski Fabjan 87 d — R Ł

Grudziądz.

11) Państwowe gimnazjum męskie. ul. Sienkiewicza. klas. p. 8. 14. 289. 13.

Gimnazjum powstało z przekształcenia szkoły miejskiej, rok ufundowania której ginie w pomroce średniowiecza. Po świetnym okresie przedrozbiorowym szkoła, przejęta przez władze zaborcze pruskie, poczęła szybko chylić się ku upadkowi i w wieku XIX dzięki poprzednikom hakatystów, a później im samym wyższą była dla celów germanizacji miejscowej ludności polskiej. Dyrektorami w tym okresie byli: pastor **Jakobi** (1817—65), **Dr. Hageman** (1865—79), **Dr. Kretschman** (1879—83), **Dr. Anger** (1879—83), **Dr. Doempke** (1904—16), **Dr. Lindner** (1916—20). W r. 1920 gimnazjum przejęły władze polskie; dyrektorem mianowany został **Dr. Teodor Mianowski**.

Dyr. **Mianowski Teodor** 80 DF 21 Ł Gr
Babski Bohdan 92 d 6 M Fi Ch
p Bastian Franciszek ew 82 d 5 Ł Gr N
s Bischoff Bernard 92 d 7 Prz M Ch N Fr
Bochnig Stanisław 80 d 2 Prz Fr
t Dąbrowski Maksymilian 87 km 2 §
p Dudzik Antoni 70 eP 26 Ł Gr P
s Kotwicka Jadwiga 76 kp 15 P Fr G
i Nadrowski Franciszek 89 sn 13 K Ry Pr
p Pawłowski Edward 57 e H G 23 H G
p Piwowarczyk Stanisław 79 eŁ. Gr 16 Ł Gr
p Rombusch Jan ew 85 d 9 Ł Gr
p ks. Rozkwitalski Józef 93 sd 7 R M
p Smolicz Józef 74 d 9 M Fi
p Welter Juljan 68 Df 24 H G
s Wręski Stanisław 83 a 11 Ł Gr
p Zassowski Adam 63 eP 24 P
Zwierzański Jan 86 Df 7 P
L Jossé Jan 71 DM — —
d Kwiatkowska Wanda 96 d — —

Grudziądz.

12) Państwowe gimnazjum matem.-przyrodnicze męskie. mat.-przyr. p. i n. 8. 15 (9 polskich, 6 niemieckich) 410. 0.

Gimnazjum powstało w r. 1888 z przekształcenia dawnej szkoły wydziałowej.

Dyr. **Exner Jau** 78 F doc 20 N Fr H

Burczyk Benignus 82 d 9 H G Gi
ks. Czablewski Paweł 72 3lu 22 Fr Ch Fi
Filaraki 57 cf 23 Gi G
 ✓ **Jakob Gustaw** ew 79 E Fr A 9 A Fr
Kerner Franciszek 82 E M Fi Ch 12 M Fi Ch
Konitzer Franciszek 82 a mal 2 Ry
Kotyrbka Leon 87 a 2 P H G Fi
ks. Launhardt Franciszek ew 63 d 22 R P
Łoziński Leon 73 sn 23 Prz G Gi
Niemiec Józef 77 eM Fi 18 M Fi
ks. Pączek Marjan 84 sd 10 R
 ✓ **Różański Stanisław** 87 W 14 Fr A
Sokolowski Tadeusz 80 eP 18 P
Westphal Paweł 81 EMGi 14 G M Gi
 ✓ **Wojanowska Adela** 98 l. 5 A Fr
Wojanowski Konrad 94 2Nl 6 —
Wojanowski Leon 80 sn 21 P M Gi
Wormówna Joanna ew 94 L 5 N Fr Prz M
L Jossé Jan 71 DM —

Grudziądz.

13) Gimnazjum żeńskie. ul. Magistrat m. Grudziądz. hum. p. i n. 8. 18. 0. 514. — pełne prawa gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone w r. 1844, przyczem od r. 1888 istniało przy szkole seminarjum nauczycielskie żeńskie. W r. 1912 zarówno gimnazjum jak i seminarjum władze pruskie przekształciły na liceum i liceum wyższe. Po objęciu szkół przez władze polskie oba zakłady zostały połączone i otrzymały nazwę gimnazjum żeńskiego, które od 1 sierpnia 1923 r. staje się szkołą państwową.

Dyr. **ks. Janowski Stanisław** 88 kp 2 R
Brieske Walerja 96 L 4 G M Fr
Fuhr Helena ew 70 sn 29 N A R
Franz Anna ew 95 L 8 Pz Gi
Filarska Józefa 901 L 3 M Fi G
Galczevska Eufenia 900 L 3 P N Fr
Gąsiorowska Marja 82 sn 19 P K
Hertzger Vally ew 83 sn 21 Fr
Kisielewska Stanisława 83 2lu 3 P Prz
Kuchenbäcker ew 90 sn 2 R N
Mierzejewska Ludwika 89 2lu 11 Fr
Mierzejewska Wanda 900 sn 1 Gi
Mielke Gustaw ew 74 sn 30 M R
 → **Pisarzewska Stanisława** 67 d 42 H
S Piotrowiczówna Marja 900 m 2 Prz
Przylińska Eugenia 91 m 2 Fr H
Reymanówna Stanisława 94 L 8 Fr P
Sadowska Hanna 97 ss 6 Ry
Szordykowski Hipolit 66 sn 37 M
Tietz Jan ew 71 d 20 H
Truszczyńska Wadna 99 L 3 Fr P N
Zembowska Walerja 95 3lu 2 Prz
Zmurówna Jadwiga 88 sn 11 G
Burza Wilhelm ew 71 a mal 3 Ry .

ks. Czablewski Paweł 72 d 20 H
 Dudzik Antoni 70 cP 26 Ł
 Floch Marja 86 ss 1 Fr
 Heyna Franciszek 80 cf 3 S
 Kerner 82 kp 6 Ch
 Kotyrba Leon 87 a 3 Ł
 ks. Kownacki Marcin 86 kp 5 R
 Kuzianowicz Michał 51 kp 48 P Ł
 Lipecki Franciszek 56 sn 45 M Fi
 Mackiewiczowa Marja 90 cf 3 Pr
 Niemiec Józef ew 77 kp 18 M
 Pilarski Mieczysław 85 d inż 3 M Fi
 Piwowarczyk Stanisław 79 cŁ Gr 16 Ł Gr
 Przyliński Jan 93 3lu 1 P
 Röhl Marta ew 77 cf 2 Pr
 Smolicz Józef 74 kp 10 M
 Skulska Aldona 97 a 2 P G M
 Zwierzański Jan 86 Di 7 P

Grudziądz.

14) Niemieckie gimnazjum koedukacyjne,
 Adres: ul. Rynek 11, Richard Hein.
 wł.: Niemieckie Stowarzyszenie Szkolne.
 hum. n. 6. 10. 163. 105. — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone w r. 1920. W r. 1921 wprowadzono jęz. polski, w charakterze jęz. obcego, następnie jęz. angielski i wreszcie jęz. francuski. W r. 1922 gimnazjum połączono z dwiema żeńskimi szkołami początkowemi, wskutek czego wytworzyła się koedukacja. Dyrektorami byli Walter Peters i Kurt Müller.

Dyr. Rombusch Has ew 5 n d 9 P
 Burza Wilhelm ew 71 a mal 3 Ry
 Elisat Willy ew 79 — 14 S
 Fleischfresser Hildegard ew 89 — 13 R N Fr G
 Grochowska Marja 901 sn 2 R N Fr Prz Pr
 Bigalke August ew 80 sn 24 R N K
 Krüger — ew 65 sn 1 M N R
 Lüdtke Gertruda ew 901 sn 1 R N G Prz
 Mielke — ew 77 sn 30 P
 Müller Kurt ew 88 d 11 A P H
 Spaencke Eugenia ew 54 sn 21 R N K
 Segers Vally ew 81 sn 21 R N Gi Pr
 Storz Eleonora ew 88 sn 15 R N M Gi

Kościerzyna.

15) Państwowe gimnazjum męskie
 klas. p. 8. 8. 158. 0.

Gimnazjum założono w r. 1875. W r. 1889 gimnazjum upaństwowiły władze pruskie, w r. 1920 stało się własnością państwa Polskiego.

Dyr. Kontek Jan 82 eN Gi 13 Ł Gr Gi
 Adasiewicz Fryderyk 78 d 1 G H

Brettreich Paweł 91 2lu 3 Ł Gr
 Budzyńska Eustacha 73 2lu 15 P H
 Kowalik Franciszek 86 a 2 Ł Gr
 Małuszyński Jan 73 a 20 Ry M Fi Prz
 Loroch Piotr 93 m 2 Ł Gi
 ks. Lubiński Jan 89 sd 9 R
 Pianko Michał ew 92 a 1 M Fi Ch
 Pianowska Helena 79 m 16 Fr G K
 Wilkozewski Stanisław 91 d 2 P Ł M

Kościerzyna.

16) Zakład p. w. Najświętszej Marji Panny
 Anielskiej.

wł.: ks. Biskup djeceży Chelmińskiej.
 hum. p. 7. 8. 0. 230. — bez praw gimnazjum państwowego.

Zakład został założony w r. 1861 staraniem Ks. Prałata Juliusza Prądzyńskiego i jego siostry Klementyny Łaszewskiej. Oddany S. S. Urszulankom, przeszedł po roku w ręce S. S. Miłosierdzia Św. Wincentego, a po wydaleniu tychże przez rząd pruski w r. 1878 przejęła zarząd Katarzyna Zynda. Po długim okresie szukan i prześladowania polskości zakład rozwija się pomyślnie pod kierownictwem Marji Bolewskiej.

✓ Dyr. Bolewska Marja 64 ng 40 A M
 Borowska Anna 71 ng 32 R P H Prz
 Firlusówna Gertruda 87 ng 16
 ✓ Gyr Kazimiera 76 d 2 Fr A
 ✓ Łukowiczówna Marja 71 ng 32 Fr A
 Marwiczówna Halina 75 ng 28 R P H Fr S
 Ostrzeszewiczówna Wanda 64 sn 29 R Prz Pr
 Prellwitz Gertruda 90 ng 12 N Ry
 Ritterówna Klara 93 nd 10 M G
 Wybicka Janina 70 ng 29 R P H
 Zaleska Józefa 900 sn 5 P G K S Gi
 Żyndówna Helena 68 ng 37 Fr Ry S
 ks. Żywicki Jakób 59 d 36 R Prz Fi Ch

Lubawa.

17) Państwowe progimnazjum męskie.
 klas. p. 6. 6. 163. 11.

Gimnazjum założył pastor Schellong w r. 1863. Jednocześnie utworzyło się Towarzystwo, które opiekowało się początkowo powszechną szkołą i dążyło do przekształcenia jej na progimnazjum, co też uskuteczniło w r. 1873. W r. 1888 progimnazjum przejęły władze państwowe pruskie a od tych w r. 1920 Państwo Polskie.

Dyr. Bahski Ignacy 52 cN 26 — — (na urlopie)
 Zast. dyr. Podoba Jan 87 eŁ Gr 12 Ł Gr P
 Bielawski Brunon 95 a mal 3 Ry Pr Fr
 Chrzanowska Zofja 81 m 8 P Fr
 Engel Marjan 89 3lu 1 H G

Jakubiczku Władysław 91 3lp 1 M Fi Prz
 s ks. Kownacki Bronisław 83 sd 11 R
 Pasierb Jan 91 2lu 1 Ł Gr P
 s Żelazny Jan 84 sn 17 M Fi
 s Szczepański Mieczysław 91 sn — —

Nowemiasto.

18) Państwowe gimnazjum męskie.
 klas. p. 6. 6. 167. 18.

Gimnazjum zostało założone, z inicjatywy ks. Antoniego Hunta w r. 1858. W r. 1887 zostało upaństwowione przez rząd pruski, a w r. 1920 przeszło na własność Państwa Polskiego.

Dyr. Dułkowski Józef 85 d 10 Gr M
 s Cembrowicz Feliks 77 d 12 M Fi Ch
 s ks. Dembiński Józef 79 sd 18 R Ł H
 s Grzebień Franciszek 91 sn 8 P G K Gi M
 V s Komusser Stanisław 84 Df 7 Ł Fr A H G
 s Kordusiak Marein 82 a 9 Fr G M
 p Lange Juljusz 53 Df 23 Ł Gr Fr
 Ozga Alojzy 900 sn — Prz Ry S
 Rożewska Zofia 90 a 2 P H
 s Szulczyński Zygmunt 97 sd 14 —
 s Tkaczyk Egoa 86 sn 14 —

Pielpliń.

19) Collegium Marianum
 wł. Ks. Biskup Chelmiński
 klas. p. 6. 7. 240. 0. — pełne prawa gimnazjum państwowego.

Zakład założył w r. 1835 ks. Biskup Sedlag. W r. 1863 zakład rozszerzono, uzupełniono klasami wyższymi i nadano nazwę „Collegium Marianum”.

Dyr. ks. Teichert Paweł 59 d 38 Ł Gr
 ks. Frydrychowicz Romuald 50 d 43 Gr H G
 Grella Franciszek 93 sn 4 Gi
 ks. Klumder Jan 89 sd 3 P R H
 ks. Lewandowski Waclaw — sd 18 S
 Lipiński Fabjan 53 sn 49 Prz Ry
 ks. Nowicki Paweł 88 Df 6 Ł P R
 ks. Pyszora Bernard 78 sd 13 Ł Fr M Fi
 ks. Schütt Walter 72 sd 21 N G Ry K
 ks. Tretkowski Gracjan 90 d 4 Ł Fr M Pra P
 ks. Wierzchowski Feliks 86 d 2 Ł H G
 ks. Wróblewski Alojzy 89 sd 2 Ł P

Starogard.

20) Państwowe gimnazjum męskie, ul. Malera 34
 klas. p. 8. 9. 231. 11.

Gimnazjum zostało założone w r. 1880. W r. 1881 zostało upaństwowione przez rząd pruski, w r. 1920 przeszło na własność państwa Polskiego.

Dyr. Puppel Jan 77 d 19 H G Fr
 Chojnicki Hubert 73 a 8 M Fi
 ks. Cysewski Jan 88 sd 10 R P G Ł
 s Gölger Henryk 86 W 15 P Ry Pr K
 s Górski Konrad 87 a 7 Ł Gr
 p Karbowski Michał 88 cP N 11 P II G
 Prazimowski Roman 91 a 1 M Fi Ch Prz
 Sawicki Stanisław 97 sd — P Ł Gr Fr H G
 p Szpitter Franciszek 82 d 15 Ł Gr
 s ks. Weiznerowski Karol 87 sd 2lu 10 Ł A II G
 p ks. Wermuth Leonard 63 d 23 Ł N R
 s Zalewski Paweł 92 2N1 8 Fr Prz G S Gi

Starogard.

21) Niemieckie gimnazjum koedukacyjne,
 nl. Kościuszki 65.
 wł. Niemieckie Stowarzyszenie Szkolne.
 hnm. n. 8. 9. 116. 82. — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone w r. 1920. Stanowisko dyrektora obejmowali kolejno: Johannes, Magnus i obecnie Dr. Rebischke Robert.

Dyr. Rebischke Robert ew 87 Df 2 Gr Ł
 Byczkowska Maria 90 L 1 G N
 Frieböze Ernestyna ew 90 d — —
 Gendreisig Kurt 90 d 2 Ł N P II
 ks. Grzemeski Józef 91 d 1 P
 ks. Hackert Reinhold 79 d 3 R
 Kroll Maria 901 L 2 R M
 Kwasowska Berta ew 90 d 1 II
 Lingenberg Kurt 98 d 1 M Fi
 Magnus Franciszek ew 67 d 3 R Ł N
 Moeller Maria ew 68 L 3 Fr N R
 Netzel Bruno 72 cf 2 S Ry
 Newiger Kurt ew 901 sn 2 M N
 Peters Klara ew 95 d 2 Fr G
 Schmidtke Ernest ew 96 d 2 M Prz
 Swiellik Gertruda 97 L 2 Fr N G

Świecie.

22) Państwowe gimnazjum koedukacyjne
 hum. p. 8. 10. 151. 84.

Gimnazjum zostało założone w r. 1876. Początkowo była to szkoła przygotowawcza obejmująca 2 kl. wstępne i 3 kl. gimnazjalne. Stopniowo, co pewien okres czasu, otwierano klasy wyższe i wreszcie w r. 1905 szkoła została przekształcona na normalne gimnazjum 8-io klasowe. Od r. 1921 pierwotnie klasyczny typ szkoły zmieniony jest na typ humanistyczny i obecnie tylko klasy V — VIII posiadają jeszcze typ klasyczny.

Dyr. Kuchanny Leon 90 L Ł Gr N 8 Ł Gr
 Gasmann Franciszek 68 sn 34 M
 Eikstein Kazimierz 96 3lu 1 Prz Pr Gi
 Czarniecka Eugenia 91 m ng 1 Fr

Pawłowski Feliks 90 ef m 10 M Fi Gi
s Piórek Roman 82 E Ł Gr H 12 Ł Gr H
Pokroska Regina 81 ef L 19 Fr P Prz
Pndelko Paweł 91 a 2 P M H G
Stindtmann Ludwik 63 4lu 3 H G Ł Prz
Zieliński Edmund 77 sn ef 25 Ś Ry Pra
ks. Turzyński Teodor 88 sd 3 R Prz

Świecie.

23) Niemieckie gimnazjum koedukacyjne
wł. Gabler Bernhard.
mat.-przyr. (reform. realne) w. 8. 9. 70. 80.—
bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone w r. 1920.

Dyr. Gabler Bernhard ew 69 3lu — R
Arndt Frida ew 900 L 3 —
Bram Johan 79 sn 21 —
Fanstmann Frida ew 97 — — —
Gotszalk Kurt ew 900 sn 3 —
Knopf Franciszek ew 49 sn 54 —
Koszorek Marja 99 L 1 —
Kronisz Jadwiga ew 65 L 38 —
Ratzke Ada ew 99 L 2 —
Rogoziński Samuel m — — — R

Tczew.

24) Państwowe gimnazjum męskie
hum. p. 8. 10. 268. 0.

Gimnazjum założone w r. 1876, w r. 1919
w chwili przejęcia przez władzę polskie
objemowało klas 6. W r. 1922 uruchomiono
ponownie klasy 7-mą i 8-mą.

Dyr. Miączyński Hieronim 72 d 20 Ch G
Dobnał Marjan 95 3lu 1 II G
Glassner Józef 88 d 4 Fi
Gzniński Allons 94 2lu 5 ł. M
Halama Alojzy 83 a 2 Fr G Ś
Jakubiczka Emil 97 a 4 M
Lasek Eligjusz 99 a 1 II M
Moliński Jan 67 sn 34 M Prz
Mrall Wiktor 92 sn 9 Gi Ś
Piłny Marjan — d inż 11 Prz
Polniakowski Jan 98 a 5 ł.
Polniakowska Felicja 87 a 7 P
Rekowski Jan 98 3lu 2 Fr
ks. Rydziewski Franciszek 89 sd 10 R
Władyka Antoni 85 a 3 P
Zmijewski Józef 88 ef 2 Ry K Pr

Tczew.

25) Państwowe gimnazjum żeńskie, nl. Trzy-
dziestego stycznia, Nr. tel. 317
hum. p. 5. 9. 20. 221.

Pod rządami pruskich zaborców gimna-
zjum istniało jako liceum niemieckie. W r. 1920
uległo przekształceniu na gimnazjum huma-
nistyczne, upaństwowione w r. 1922.

Dyr. Starkel Janina 82 d 18 P
Barańska Klementyna 81 — 2 Pr K
Czajanka Wiktorja 902 m — Gi Pr Ry
Karpowicz Witold 80 d inż M Fi Ch Ry
Ledóchowska Matylda 94 ef 1 Fr
Paczkowska Stanisława 68 m 22 P H G
Szczykówna Janina 99 m 2 M Fi Ch
ks. Brocki Antoni 85 sd 12 R

Nadto uczy 11 etatowych nauczycieli
z gimnazjum męskiego.

Tczew.

26) Niemieckie gimnazjum koedukacyjne,
nl. Wodna
wł. Niemieckie Stowarzyszenie Szkolne
mat.-przyr. n. 6. 9. 168. 128. — bez praw
gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone w r. 1921
i obejmuje 6 klas zasadniczych oraz 3 kl.
wstępne.

Dyr. Saager Karol ew 88 E Ł Gr N 2 Ł N
Ewert Agnes 95 L 2 R P Fr
Ewert Anna 98 L 1 N P Prz
Gottheil Edyta ew 95 E M Fi Ch 1 M Fi Prz
Ry
Marwedel Anette ew 97 sn 1 Ry Pr K
Malwedel Elżbieta ew 901 L 1 N Prz Pr
Plasze Luise 99 L 1 Fr A N Ry
Paczkowski Brunon 95 E Ł N 2 Ł N A
Schütz Helena ew 90 E N 2 N
Schütz Adalbert 59 NI 2 R N
ks. Stein — — — — R
Wussow Edyta ew 99 L 2 N M Ś A

Toruń.

27) Państwowe gimnazjum męskie, nl. Wy-
soka 13, Nr. tel. 931.
klas. i hum. p. 8. 23. 0.

Gimnazjum powstało w r. 1568. W r. 1594
otworzono klasę zw. „suprema”, odpowia-
dającą dwom pierwszym latom uniwersyte-
tów, odtąd też gimnazjum zwalo się „Gymn.
academicum”. Przetrwawszy okresy świe-
tości i upadku, będąc pod zabórczymi rzą-
dami pruskimi ostoja germanizacji kraju, w
r. 1920 ponownie stało się polską uczelnią.

Kierow, Münnich Adam 83 eP 17 P
p Balińska Zofja 86 sn 17 H
Baliński Eugenjsz 83 eP 16 P Fr
Baran Jan 86 eM Fi 15 M Fi
Bieszk Kazimierz 90 d 3 R
Bieszkówna Agata 89 E A N Fr 16 Fr A
Hilgendorf Jan ew — E A N Fr — Fr A
p Gałuszka Ludwik 80 e Ł Gr 15 Ł Gr
Glnchowski Władysław 89 E H G 10 H G

Gros Eugenjusz 78 c Ry 18 Ry
 Ingarden Roman 93 Df 4 M
 Isnard Albert 75 — 9 Fr
 Janik Stanisław 89 — 8 P L M G
 Kaczor Jan 91 E L Gr N 6 —
 Kwiatkowski Mieczysław 85 — 12 Prz
 Langowski Jan 74 2Nl 23 M G K
 Łusznienko Aleksy p 88 d 8 G
 ks. Miszewski Leon 87 sd 10 —
 p Mydlarczyk Stanisław 84 c L Gr 13 L Gr
 Niedojadło Piotr 80 c M Fi 13 —
 Pieniążek Stefan 88 cLGr 9 L P G Ry
 Pięta Stanisław 86 cLGr 12 L Gr
 Reszka Szczepan 80 W 21 Prz M
 p Riess Stanisław 79 cP 21 P L H
 Schwalbe Feliks 83 W R K 18 Fr N
 Szyc Jan 93 — 12 M Fi
 Tync Stanisław 89 cP 11 P
 Tyncowa Marja 89 W 15 M G Ry
 Zagórski Józef 89 d 11 Fi Ch
 Zaleski Bernard 85 cL Gr 6 L Gr
 Zassowska Marja 90 — 7 —
 k Bernolak Seweryn 76 d inż — M
 k Maćkowsk Kazimierz 83 d inż — M
 k ks. Przewoski Klemeas 86 sd — R
 k Schönhofer Karol 82 d inż — M
 k ks. Wieczorek Henryk 91 sd — R
 L Cisłowski Józef 86 DM 9 —
 S Smoleńówna Marja 83 — 2 —

Toruń.

28) Niemiecka filja państwowego gimnazjum męskiego; ul. Piekary 49.
 hum. n. 8. 8. 159. 1.

Gimnazjum zostało założone w r. 1568. W r. 1920 po przejęciu gimnazjum przez władze polskie, zostało zreorganizowane, włączone do polskiego gimnazjum państwowego, a następnie wyodrębnione, jako filja niemiecka, mieszcząca się w oddzielnym budynku, z jęz. nauczania niemieckim.

p. o. Dyr. Prowe Franciszek ew 65 Df F doc 24 H G

Fellner Hans 84 F doc 11 M Fi Ch
 Hilgendorf Hans ew 91 F doc 6 Fr A
 Mautsch Adolf ew 84 DF F doc 12 N L H
 Renné Herbert ew 94 F doc 2 N L
 Węglarz Jan 80 cP 16 P
 Wilck Martin ew 89 F doc 6 L Gr N H
 Wohlgemut Dorota ew 96 F doc 1 N Fr H G
 k Brien Piotr ew 86 F doc — M
 k Heuer Reinhold ew 67 d — R N
 k Fritz Leon 88 2Nl 15 K Ry
 k Grünholz Otton 83 2Nl 19 S
 k Pauzram Maksymilian 66 2Nl — M
 k Steinwender Otton ew 68 ef — S

Toruń.

29) Gimnazjum żeńskie i Liceum niemieckie.
 ul. Wielkie Garbary Nr 19. Nr. tel. 207.
 wł. Magistrat m. Torunia.
 hum. p. i n. 8. 22. (16 polsk i 6 niem.) 0. 732.
 gimnazjum ma niepełne prawa gimnazjum państwowego.

Gimnazjum powstało w r. 1820 pod nazwą wyższej szkoły dla dziewcząt. W miarę wzrostu liczby uczennic uruchomiano oddziały równoległe i klasy wyższe, a następnie przyłączono t. zw. liceum wyższe. W r. 1920 przekształcono oba zakłady na gimnazjum, liceum i liceum wyższe (typu humanistycznego).

Dyr. Kaczor Jan 91 d 8 L
 Arkusiewiczówna — 97 d 4 L
 Bernakiewiczówna Marja 87 sn 15 P H S
 Gajczakowa Olga 96 sn 5 P M K
 ks. Grabowski Sylwester 87 d 11 R
 Karpińska Zolja 87 l. 2 Pr
 Kasprzyczna Marja 99 L 4 M Prz
 Kossonoga Jan 94 d 2 P G
 Sędzińowa Irena 95 2lu 1 M
 Kwiatkiewicz Marja 77 2lu 15 P Fr
 Jankowska Marja 85 d 11 P G
 Jankowska Radziława 98 d 1 A
 Jędrzyckówna Klementyna 98 sn 3 P M G
 Odrzywolska Zolja 60 krr 32 11
 Ornasowa Anna 91 L Krp 11 Fr
 Różycka Janina 95 3lu 3 L
 Sierocińska Kazimiera 80 a mal 16 Ry
 Smolka Anatol 80 d 12 M G
 Tatera Janina 88 sn Kr p 14 Fr
 Wojdakowska Władysława 902 sn 3 Piz S
 Węglarzowa Jadwiga 88 d 3 P N
 Zdanowiczowa Marja 94 wf 1 Gi
 Nauczyciele liceum:
 Brien Paweł ew 86 d 12 R N
 Damran Elżbieta ew 98 L 4 Fr Gi
 Damran Karolina ew 902 L 2 S Pr
 Janz Elżbieta ew 96 L 4 A Gi
 Kerber Wilhelm ew 70 sn Rk 32 N H Prz
 Karabasz Urszula 901 L 2 P Fr Prz
 Kleiner Herman ew 96 d 3 M Fi Ch
 Wechsel Klara ew 59 sn 26 N Fr
 Wellmer Fryderyk ew 84 d 13 H G N
 ks. Wenda — 97 sd 2 R

Tuchola.

30) Niemieckie gimnazjum żeńskie.
 wł. Niemieckie Stowarzyszenie Szkolne.
 hum. n. 5. 8. 0. 90. — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum zostało założone w r. 1920.

Dyr. Daczko Karol ew 60 Rk 44 — poseł na
 Gronke Emil ew — — — M R [Sejm
 Nieberding Antonina 99 L — N M

Otto Marja 900 L — G
 Urban Paweł 93 sn 4 M N
 Wendland Brunon ew 86 d 14 R Ry Ł
 Kaeser Erich ew — — — S
 Heuschke Marja ew — — — Pr

Wąbrzeźno.

- 31) Państwowe gimnazjum męskie.
 ul. Wolności Nr 15.
 hum. p. 8. 9. 229. 27.

Gimnazjum powstało w r. 1903 z przekształcenia szkoły prywatnej i obejmowało klas 6. W r. 1920 zostało przejęte przez władze polskie przyczem otworzono kl 7-mę, a w r. 1921 kl. 8-mę.

Dyr. Markowski Hironim 83 E Ł Gr N 13 Ł
 ✓ Brodzka Wanda 79 W 23 P Fr A
 Brnski Dawid 97 d — P Ł H
 s Dyniewicz Bernard 81 d 4 P Ł H
 Knobelsdorf Eustachy 87 NI 8 P S Gi
 s Meck Wiktor 87 2NI 9 Fr M Prz
 s Pawelski Władysław 73 NI 24 M Fi
 Śliwińska Helena 86 d 9 Fr M Ch
 Wesolowski Wojciech 95 NI 2 M G
 Ziolkowski Zygmunt 94 2 K Ry
 s ks. Żynda Franciszek 92 sd 1 R H

Wejherowo.

- 32) Państwowe gimnazjum męskie im. Króla
 Jana Sobieskiego.
 ul. Króla Sobieskiego Nr. 25. Nr. tel. 40.
 klas. p. 8. 10. 252. 9.

Gimnazjum założono w r. 1857. Początkowo była to szkoła katolicka, obejmująca 4 kl., przekształcona w r. 1861 na pełne gimnazjum państwowe. W r. 1920 gimnazjum przejęły władze polskie.

Dyr. Wyka Andrzej 76 e H G 18 Gr H G
 Behrendt Erwin 90 a 2 Ł Gr F
 Borycka Helena 76 NI 19 Fr
 Chyliński Jan 81 eł sn 20 Prz Gi
 Fornagiel Józef 92 3lu 2 Ł M
 Kanttronki Stanisław 68 sn 22 Prz G S
 s Karabas Anastazy 55 kp 22 Ł Gr
 s Karczewski Jansz 79 kp 19 M Fi Ch
 Kręcka Marja 87 ng 10 P Fr
 s Nowak Andrzej 81 eŁGr 11 P Ł Gr
 ks. Patyka Bolesław 86 d 11 R Hb
 S Pohlman Zdzisław 81 e H G 17 P H Gr
 S Tyszkowski Wilhelm 87 e Ry 16 Ry G M K
 S Urbanek Michał 86 eP 8 P Ł
 S Żukowski Antoni 74 e Ł Gr 23 Ł Gr

Wejherowo.

- 33) Niemieckie gimnazjum koedukacyjne.
 nl. Dworcowa Nr. 3.
 wł. Niemieckie Stowarzyszenie Szkolne.
 mat.-przyr. (zreform. realne) n. 7. 10. 114. 140.
 — bez praw gimnazjum państwowego.

Gimnazjum powstało w r. 1920 z przekształcenia istniejącej od r. 1850 t. zw. Wyższej szkoły dla dziewcząt.

Dyr. Turbié Marja ew 66 NI 35 R N
 Derowski Hngon ew 78 d — M Fi
 Fenske Edmund ew 900 sn 4 P
 Fischer Antonia 92 NI 12 Ry N
 Fischer Klara 94 L 9 S
 Funke Małgorzata ew 98 sn 4 P
 Hammer Paweł 78 d 19 R
 Karan Berta 96 sn 6 Ry
 ✓ Kluesener Marja ew 67 eł 29 A
 Koschorrek Jerzy 96 d 1 N
 Pauske Hugon 90 sd 4 R
 Podehl Anna ew 81 NI 22 N H
 Trybutt Aloizy 99 sn 2 Prz Gi
 Wiewerich Artur 84 F doc 14 M Fi

9. KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO KRAKOWSKIEGO.

Szkół państwowych	30
prywatnych	17
Razem	47
męskich	29
żeńskich	13
koedukacyjnych	5
Razem	47
humanistycznych	23
matematyczno-przyrodniczych	8
klasycznych	8
neoklasycznych	5
licealnych	5
Razem	47

klas	337
oddziałów	492
uczniów	12 821
uczennic	3 480
Razem	16.301

Biała.

- 1) Państwowe gimnazjum im. Adama Asnyka.
 Nr. tel. 144.
 hnm. p. 8. 9. 233. 26.

Gimnazjum otwarte w r. 1908, jako prywatne gimnazjum realne T. S. L. w Białej. Pierwszy egzamin dojrzałości odbył się w r. 1916. Od dnia 1 stycznia 1919 r. gimnazjum

zostało upaństwowione. Od r. 1908 do r. 1909 dyrektorem gimnazjum był p. Ignacy Stein, obecnie wicekurator okręgu szkolnego Poznańskiego.

Dyr. Wierzbicki Władysław 79 e M F 18 F Ch
Brazka Józef 84 e P 14 P
p Bulkowski Ksawery 79 e Ł Gr 16 Ł
p Chrapczyński Leon 85 e N DF 13 N Fr
Folwarczny Jaa 86 e M 8 na urlopie, uczy w gimn. w Orłowej.

Hollender Henryk 88 e M 10 M Ch
p Kłęczar Franciszek 82 e H Ge 11 na urlopie uczy w państw. gimnazjum w Katowicach
p Lbaś Franciszek 79 e Ł Gr 17 Ł P M
p Łaszczyński Władysław 88 e M 11 N
p ks. Mączyński Władysław 84 e R 13 R
p Merta Stanisław 84 e N 15 N M
p Nycz Franciszek 87 e P N 2 P M
Paszkiwicz Henryk 81 W 19 Pr S Gi
Pierzchała Andrzej 95 a 1 H G Pf
Placzek Kazimierz 86 e G 12 H G
Sitzman Franciszek 75 a mal 5 Ry Pr
Sztalarz Stanisław 85 a 12 Prz Fi
K Dychtoń Józef 80 e Gi 20 Gi etat w seminarjum państw.

Bochnia.

2) Państwowe gimnazjum im. Króla Kazimierza Wielkiego.
pl. Brodzińskiego, tel. 41.
hum. p. 8 15. 627.

Gimnazjum powstało w r. 1817 dzięki długoletnim staraniom i zabiegom ks. proboszcza Piusa Riegera. W początku nauczycielami byli tylko duchowni, przeważnie obcy, potem i świeccy; od r. 1848 w miejsce języka niemieckiego wprowadzono język polski. Do r. 1896 gimnazjum liczyło tylko 4 klasy. Dyrektorami (t. zw. prelektami) gimnazjum byli: ks. Pius Rygier, ks. Dr. Antoni Liszka, Wincenty Keidosch, ks. Józef Czajkowski, Franciszek Szynglarski, Teodor Bilous, Michał Żukiewicz, Józef Kamenberg, Józef Kurowski, Franciszek Stuszkiewicz.

Dyr. Stuszkiewicz Franciszek 75 e M Fi 24 M
p Barański Franciszek 61 e Ł Gr 25 Ł N H
p Bielczyk Karol 61 e Prz 20 M Prz
Czyszczan Karol 91 a 2 Prz M
p Fischer Stanisław 79 e P 17 P Pf Ry Pr
p Galas Piotr 87 e Ł Gr 11 Ł Gr P
Jabłoński Roman 89 e P 4 P N
p Janik Władysław 79 e Ł Gr 16 Ł Gr P N H
p Kazior Bolesław 80 e M Fi 16 M Fi
p Kruczkiewicz Józef 77 e Ry 15 Ry
Kurzawa Franciszek 75 e Ł Gr 17 Ł Gr P N
p Migdał Antoni 81 e Ł Gr 18 Gr Gi
p ks. Nalepa Alojzy 72 e R 24 R
Nowak Bronisław 79 e H G 16 H G

ks. Paciorek Jan 95 e R 3 R H
p Rnsin Władysław 80 e H G 15 H G Pr
p Serwin Bogusław 82 e P 18 w I półr. na url.
p Serwin Stanisław 88 e P N 12 przydzielony (do semin. Kraków
p Stokłosa Jan 31 e Prz 15 M Prz
Sztanoch Tadeusz 8 a 9 na urlopie
p Trzpis Henryk 71 e P 23 P
Tyczka Franciszek 68 e N 25 N
p Urbanek Józef 77 e M Fi 18 Fi
Warcholik Stanisław 81 d 2 H G
p Wilczyński Stanisław 88 e Ł Gr 12 Ł P N
k Kowalski Wojciech W K dyrektor szkoły (powszechniej
k Kuszelik Karol W S naucz. szkoły powsz.
k Landlisch Mojżesz m — R " " "
k Sondel Jan d inż Sten

Brzesko.

3) Państwowe gimnazjum.
mat. przyr. i neoklas. p. 8. 9. 241. 71.

Gimnazjum zostało założone w roku 1911. Upaństwowione 1 września 1920 roku.

Dyr. Missona Kazimierz 74 e N 22 N Fr Prz
ks. Czerw Jan 92 e R — R
Chorabikówna Walerja 97 — — P H G
Gardziel Jan 91 a 7 Ł Gr H
Kijok Józef 86 a 7 M Fi Ch
Kołomłocki Stefan 94 a 2 Ry Gi
Królikiewicz Jan 91 a 6 Ł H
Krzęciorz Jan 75 W 18 M K
Nowicki Czesław 86 a 4 M Prz Ch Fi
ks. Roszkowski Henryk 78 d 4 Fr A
Zajączkowski Witold 89 a 7 P H
Kulisiewicz Franciszek 88 e Gi 9 Ł Gr
k Rakowska Helena 900 — — N Pr
k Zajączkowski Zdzisław 94 — 2 H G

Chrzanów.

4) Państwowe gimnazjum.
hum. i mat.-przyr. p. 8. 13. 421. 116.

Gimnazjum powstało w r. 1911 jako prywatne. Upaństwowione w r. 1920. — Pierwszy egzamin dojrzałości odbył się w r. 1919.

Dyr. Pęczkowski Jan 74 e H G 20 H G
Bachorz Kazimierz 84 a 12 Prz M
Cwastowski Jan 79 a 9 Ry Pr
ks. Feliks Antoni 87 d 7 R
p Gdula Tadeusz 90 e LP 8 Ł P H
Gruszczyńska Józef 80 a 13 M Fi
p Hanke Fryderyk 64 e N 21 N Prz Fi
Hedwik Karol 93 a 5 N G H
Janda Władysław 98 d 1 Prz Ch
p Kącki Albin 81 e Ł Gr 14 LP
Krawczyński Zdzisław 93 a 3 H G
p Masłanka Piotr 88 e M Fi 6 M Fi
p Szafran Tomasz 56 e Ł Gr 24 Ł Fr

izelgiewicz Stanisław 93 DF 5 P H Pi
 itz Henryk 88 d inż 2 M Fi
 Urbańczyk Tadeusz 87 e P 10 P S
 Wiśniewski Henryk 81 a 1 P G
 Loewentfeld Adolf ew 56 F doc 7 N M

Dąbrowa koło Tarnowa.

5) Prywatne gimnazjum

właściciel; Towarzystwo Przyjaciół Szkoły
 Średniej.

neokl. p. 4. 4. 104. 44. z prawem publiczności.

Gimnazjum otwarte zostało w r. 1920.

Dyr. Prokopek Jan 83 e Ł Gr 13 Ł
 Hanusz Kazimierz 72 2l a mal 3 Ry K
 Majcher Wincenty 30 e N Di 16 N P H G
 prof. gimn. państw.

Prokopowa Kazimiera 88 3lu 4 P H

Rybicka Marja 98 W 4 G Prz Pr

Szulec Aleksander 61 d inż 4 M Fi

k Gilsohn Natban m 76 sn 19 R

Kopciówna Zofja 90 sn 9 Pr

Marcinek Jan 87 ef 15 S

Musiał Jan 91 sn 11 S Gi

ks. Przewłocki Stanisław 90 sd 3 R

Śliwa Jan 61 W 40 G

Tryba Władysław 78 sn 21 Pr

Dębica.

6) Państwowe gimnazjum.

hum. p. 8. 16. 575. 104.

Gimnazjum założone zostało w r. 1900.

Pierwszym dyrektorem do r. 1918 był Józef
 Szydłowski.

Dyr. Passowicz Piotr 72 e Ł Gr 25 Ł Pi

p Dorożyński Arseni g 68 e Ł Gr 25 Ł Gr N

p Kita Ludwik 82 e M Fi 11 M Fi

p ks. Kottis Błażej 72 e R 25 R

p Leśniak Jan 83 e P 15 P

p Piotrowski Jan 88 e P II 8 P II

p Staroń Michał 79 e II G 19 H G

p Wiśniewski Stanisław 79 e Gr 18 Ł N Gi

p Wyrobek Józef 50 e H G 25 G N

Bieszczad Wojciech 92 3lu 2 M Fi

Buszko Alojzy 96 4lu 1 N

ks. Dudziak Wawrzyniec 92 sd 1 R

Komperda Juljusz 90 a 2 Ry

Nagawiecki Bronisław 92 a 4 P

Nagawiecki Stanisław 95 a 3 M Gi

Pałuch Marjan 90 e II G 7 H G

Rusinek Franciszek 89 a 10 Ł P Gi

Zaworski Stanisław 94 a 2 Prz

Klamut Kazimierz 84 W 17 M S Gi naucz.
 szkoły powszech.

Skiba Michał 83 W 18 Pr naucz. szkoły po-
 wszech.

k Wallach Mojżesz m 79 sn 15 R

k Darlak Stanisław 96 ef 1 S

Gorlice.

**7) Państwowe gimnazjum im. Marcina Kro-
 mera**

neokl. p. 8. 12. 300. 48.

Gimnazjum otwarto 15 września 1906 r.
 Pierwszym dyrektorem był Dr. Wincenty
 Szczepański.

Dyr. Czechowski Dymitr g 57 e Ł Gr 25 Gr

p Czerwiński Feliks 78 e H G 22 H G

Danecki Władysław 84 a 7 N S

Dziopek Jan 89 ef 13 Gi

Gdowski Michał 85 a 1 M Fi

p Ginalski Władysław 83 e H G 13 H G

Język Emil a 9 Ł P

Kamykowski Ludwik 91 a 5 P H K

p Kowarz Edmund 85 e P N 13 P N

Kurczak Stanisław g 81 e M Fi 15 M Fi Pi

Lewicki Wiktor Ferdynand 84 a 10 M Fi

p ks. Litwin Kazimierz 84 e R. 12 R Pi

p Mieszkowski Feliks 80 e Prz 15 Prz

p Ogorzały Henryk 79 e Ł Gr 18 Ł Gr

Palka Paweł 87 a 1 Ry Pr

Prade Franciszek 88 a 8 P

p Tulecki Józef 73 e Ł Gr 18 Ł Gr

Waydowicz Stanisław 71 a 13 N

Cyran Wojciech na urlopie — uczy w gimn.
 prywatn. w Zbarażu.

Teodorowicz Feliks — na urlopie.

k Lecker Abraham m 63 W R naucz. szkoły
 wydziałowej.

Grybów.

8) Prywatne gimnazjum, Rynek.

wł. Komitet Obywatelski.

hum. p. 5. 5. 64. 32. — z prawem publicz-
 ności.

Gimnazjum otwarte zostało we wrześniu
 1918 r. Pierwszym dyrektorem był Franci-
 szek Bizoń, następnie ks. Kanonik Jan So-
 wicki i Karol Kautzky.

Kier. Szlapak Eugenjusz 86 e N 13 P

Jagoszewska Zofja 95 a 5 Ł P

Krzyżanowska Marja 94 a 2 Prz M

ks. Sowicki Jan 71 d 2 R P H

Witoszyński Włodzimierz g 60 W 4 M Fi

Kruczkówna Janina 95 e Ry 3 Ry Pr

Gumulanka Alojza 98 ef 4 Ry Pr

Gryboś Ludwik 93 sn 2 S

Brzozowski Henryk 80 d 3 Gi naczelnik So-
 kola

Jasło.

**9) Państwowe gimnazjum, ul. Czackiego 92
 klas p. 8. 15. 575. 0.**

Gimnazjum powstało w r. 1869 jako za-
 kład miejski; upaństwowione 1 stycznia 1876

Dyrektorami byli: Wolff Emanuel, Karpiński Andrzej, Sienkiewicz Klemens, Slotwiński Józef.

Dyr. Midowicz Kazimierz 67 e H G 22 H G

p Babiński Bronisław 83 e P 16 P
.. Breitmeier Kazimierz 86 e P 11 P
.. Drozd Sebastjan 76 e Prz 23 Prz
.. Gajewski Michał 81 e Ł Gr 18 Ł Gr
.. ks. Gayda Józef 67 e R 25 R
.. Grudniewicz Kazimierz 87 e N 10 N
.. Hajduk Franciszek 77 e Ł Gr 17 Ł Gr
.. Kasprzak Józef 87 e H G 7 H G
Kosydar Józef 80 sn 20 Pr Gi
p Kramarczyk Karol 79 e P 20 na urlopie
.. Król Leon 86 e M Fi 12 M Fi
.. Kuska Jakób 78 e M Fi 18 M Fi
Kuzian Włodzimierz 66 e Gi 25 Gi
p Liszka Jan 76 e Prz 22 Prz
.. Milan Jan 66 Df e H G 25
.. ks. Pasek Jan 75 e R DT 22 R
.. Pyrek Jan 81 e P 16 P
.. Runicki Jakób 78 e Ł Gr 18 Ł Gr
.. Sękowski Franciszek 79 e Ł Gr 14 Gr Pf
.. Szydłowski Michał 72 e P 23 P
Śmietana Henryk 91 a 3 H G
p Waksmundzki Józef 82 e Ł Gr 16 Ł Gr na urlopie
p Wojtas Jan 77 e N 14 N
.. Zintel Adolf 81 e N 15 N
k Duruszel Leontyna 59 sn 2 Fr
k Hoffman Akiwa m 70 ef 24 R

Jasło.

10) Prywatne gimnazjum żeńskie, ul. Kościuszki 258.
wł. Eugenia Midowiczowa.
mat-przr. p. 5. 5. 133 — z prawem publiczności.

Gimnazjum założone zostało w r. 1909.

Dyr. Midowicz Kazimierz — etat gimnazjum państw.

Babiński Bronisław — etat gimn. państw.
Bahrówna Stefania 76 W 7 Ry nauczycielka szkoły powszechnej

Breitmeier Kazimierz — etat gimn. państw. P
Gajewski Michał — " " " Ł
ks. Gayda Józef — " " " R
Grudniewicz Kazimierz " " " N
Hoffman Akiwa m 70 ef 24 R naucz. szkoły powszechnej

Kasprzak Józef — etat gimn. Państw. Ge H

Król Leon — " " " M Fi

Kuska Jakób " " " M

Liszka Jan — etat gimn. państw. M Prz

Pyrek Jan — etat gimn. państw. P

Runicki Jakób — etat gimn. państw. Ł

Sękowski Franciszek — etat gimn. państw. Ł Ch Pf

Szydłowski Michał — etat gimn. państw. P
Śmietana Henryk — etat gimn. państw. G H H

Waksmundzki Józef — etat gimn. państw. Ł

Wojtas Jan — etat gimn. państw. N

ks. Wojnarowski Adam 81 a 2 R katecheta szkoły powszechnej

Zintel Adolf — etat gimn. państw. N

Duruszel Leontyna 59 sn 2 Fr

Halicki Władysław 50 d inż 2 M inż.

Martini Marja 02 2 P G Ch Prz

Kraków.

11) I Państwowe gimnazjum im. Św. Anny,
ul. Groble 9, Nr. tel. 388.
klas: p. 8. 15. 452.

Założone w r. 1588 przez Akademię Krakowską pod nazwą „Classes” jako przygotowanie do studiów uniwersyteckich, liczyło początkowo 3 klasy t. j. gramatykę, dyalektykę i retorykę, od r. 1603 nadto poetykę. Dzięki fundacji Bartłomieja Nowodworskiego posiadało trzy klasy. Z funduszków zapisanych testamentem przez Gabriela Prowanicy, zwanego Władysławskim, nauczyciela Władysława IV, zyskała szkoła własny gmach przy ul. Św. Anny (r. 1643). Z okazji otwarcia szkoły w nowym gmachu ogłosili mowy uczniowie szkoły Marek i Jan Sebiescy. Odtąd zakład nosi nazwę Collegium Władysławskiego lub Władysławsko-Nowodworskiego. W r. 1777 zreformowane i rozszerzone do 7 kl. przez ks. Hugona Kollataja pod nazwą „szkół wojewódzkich”, od 1783 „szkół wydziałowych Krakowskich” lub „Przyglównych”, liczących 6 klas w 7 latach nauki, zatrzymało organizację Komisji Edukacyjnej do r. 1801, w którym za pośrednictwem rektora eksjezuity Fr. Hoffmana, rząd austriacki, wraz z nazwą „c. k. akademickiego gimnazjum” wprowadza do zakładu język wykładowy niemiecki i ustrói gimnazjów galicyjskich z 5, od r. 1807 z 6 klasami. Po zajęciu Krakowa przez ks. Józefa Poniatowskiego w r. 1809 przywrócone organizację Komisji Edukacyjnej, nadając nazwę „gimnazjum krakowskiego”, od r. 1811 „szkoły departamentowej”, od r. 1818 „Liceum Św. Anny”. W r. 1846 po zajęciu Krakowa przez Austrię, zakład otrzymuje nazwę „c. k. gimnazjum Św. Anny” z językiem wykładowym niemieckim i dzieli odtąd losy reszty gimnazjów galicyjskich. W r. 1896 przenosi się zakład do nowego budynku.

Dyr. Krajewski Wojciech 79 e Ł Gr 21
Bielawski Jan 71 DM e Gi 23 na urlopie

p Bogucki Michał Konstantyn 60 e Ł Gr 26 Gr

Chmaj Ludwik 88 e Ł Gr Df 11 Ł Gr Pf
p Cholewa Wojciech 80 e Ł Gr 16 na urlopie
Czerwenka Franciszek Erwin 87 e Ry 10 Ry
Dąbrowski Stanisław 92 a mal Df Ry

p Drożdżikowski Eugeniusz 82 e N 19 Ł N
Fidziński Feliks 90 e Gi 9 Gi P

Figiel Michał 87 e Ł Gr 9 na urlopie

p German Otton ew 81 e N 18 N

„ Jachimczak Franciszek 75 e Ł Gr 22 Ł Gr
Korolewicz Wincenty 81 a 12 P

Kowalczyk Wawrzyniec 87 eGi 10 P M Gi
p Kozłowski Edward Józef 64 eHG 26 H G

„ Kozłowski Stanisław 54 e H G Df 26 na urlopie

„ Krawczyk Antoni Jakób 84 e M Fi 17 M Fi

„ Kremer Tadeusz 83 e P 16 P

Lukiewicz Aleksander 85 a M Prz

Matuszek Adam Grzegorz 87 Df e H G 12 kierownik biblioteki centralnej

p Maurer Henryk 75 e P 22 P

„ Meyer Ignacy Edward 65 e Ł Gr 26 Ł Gr

Pajak Kazimierz 85 e Ł Gr 13 P Ł

Patoń Stanisław 86 e Ł Gr 13 Ł Gr

Pletnia Józef 86 e Ł Gr 11 Ł

Schächter Süssie m 79 a 1 R

p Sikora Wincenty 78 e Ł Gr 22 Ł

„ Skibiński Mieczysław 74 e H G Df 22 na urlopie

ks. Szwaja Stanisław 92 e R Df 5 R

p Śniezek Jan 70 e Prz 26 przydzielony do kuratorjum 15 K jako wizytator

„ Trybowski Władysław 69 e Ł Gr 26 przydzielony do kuratorjum 0 S K jako kierownik wydziału

Wacławik Jan 81 e N 12 P N

Wandasiewicz Adam 80 e H Ge 18 H Ge

prof. Wiśniowski Józef 78 eP 21 P

„ Zakrocki Stanisław Ludwik Feliks 85 eM Fi 1; M Fi

Zaucha Józef Henryk 84 a 18 M

p Ziemski Adam Kazimierz 72 e H Ge 26 G

ks. Sławiński Józef — etat w IV gimnazjum państw.

k Flaszka Tomasz 65 km S

L Dr. Schneider Jan 82 DM

Kraków.

- 12) II Państwowe gimnazjum im. Św. Jacka, ul. Sienna 13, klas p. 8. 12. 500. 0.

Gimnazjum zostało otwarte dnia 1 września 1858; dyrektorami byli: ks. Antoni Bielikiewicz, następnie Szynglarski Franciszek, Stahlberger Teodor i Skuba Tadeusz,

W r. 1866 przeniesiono gimnazjum z ul. Kanonicznej do budynków O. O. Dominikanów, gdzie dotąd się mieści. Od r. 1868 posiada osm klas.

Dyr. Bednarski Stanisław 51 e Ł Gr 25

p Bielak Franciszek 92 e P 6 P Ł Pi

„ Birczyński Teodor 89 e Ł Gr 11 Ł Gr

„ Bogucki Adolf 72 e M Fi 25 M Fi

„ Brabiec Franciszek 88 e M Fi 11 M Fi

ks. Buda Jan 87 e R 9 R

p Chowaniec Franciszek 60 e Ł Gr 25 Ł Gr

Cybulski Tadeusz 78 a mal Ry

p Czuczynski Aleksander 68 e H G Df 25 H G

„ Dyduch Tomasz 73 e Prz 24 Prz

„ ks. Golla Franciszek 62 e R 25 na urlopie

„ Jakóbiec Jan 76 e N Df 21 N

„ Jaworek Piotr 75 e N P 21 N

„ Jura Albin 83 e M Fi 16 M Fi

„ Kurek Władysław 80 e Ł Gr 19 na urlopie

„ Kwiatkowski Ludwik 80 e Ry 19 Ry K

Leszko Ludwik 90 a mal 9 Ry

p Liszkowicz Piotr 80 e Ł Gr 16 Ł Gr

„ Ostrowski Jan 85 e Ł Gr 14 Ł Gr

„ Paulisz Zygmunt 72 e P 25 P

„ Pelczar Jan 58 e Ł Gr 25 Ł Gr

„ Piwko Stanisław 79 e H G 18 H G

„ Pochmarski Bolesław 83 e P 21 P

„ Reiss Józef 79 e H G Df 21 H G

„ Skoczylas Ludwik 81 e P 17 na urlopie

Stein Chiel m 93 eF 1 R

p Tara Józef 87 e Ł Gr 12 Ł Gr

Tomaszkiewicz Leopold 87 a 1 P

K Bursa Stanisław 65 a S

K Gębka Józef 79 e Ł Gr — Fr

Dr. Poźniak Stanisław 71 DM etat w Semin. państw. męsk.

ks. Meus Stanisław etat w III gimn. państw.

Kraków.

- 13) III Państwowe gimnazjum im. kr. Jana Sobieskiego, ul. Sobieskiego 9, klas p. 8. 15. 506. 0.

Gimnazjum im. kr. J. Sobieskiego powstało z filij gimnazjum św. Anny i z oddziałów równorzędnych gimnazjum św. Jacka w roku 1863. W r. 1898 przeniesiono gimnazjum do nowego budynku.

Dyr. Pogorzelski Wiktor 66 eP 25

Dr. Chwistek Leon 84 e M Fi 13 M

Czechowicz Juljusz 94 e Ry 2 Ry Pr

Dzięgiel Władysław 83 e Ł Gr 13 Ł M

Figna Józef 86 e Gi 14 Gi

p dr. Fuchs Franciszek 81 e H G 20 na urlopie

„ Furmankiewicz Aleksander 62 e Ł Gr 25 Ł Gr

„ Gieroń Antoni 87 e Ł Gr 9 P M
 „ Kaszyzko Mikołaj 82 e Ł Gr 13 Ł H K
 „ Klemensiewicz Zenon 91 e P 9 P
 „ Konieczny Władysław 81 e N 17 N P Gr H
 „ Krokiewicz Adam 90 e Ł Gr Df 9 Gr
 Krzyszkowski Jan 93 e Ry 9 Ry
 p Król Ignacy 74 e Prz 25 Prz G M
 „ Lederer Józef 91 e P 9 P
 „ dr. Lucki Aleksander 85 e P Df 14 P
 „ ks. Meus Stanisław 83 e R 14 R
 „ Pawlikowski Jan 62 e Ł Gr Df 25 Gr
 „ ks. dr. Praznowski Kazimierz 90 e R DT
 10 R
 „ Pytel Franciszek 68 e H G 25 H G
 „ Rozmarnowicz Mieczysław 88 e Ł Gr 12
 Ł Gr Pf
 „ dr. Skimina Stanisław 86 e Ł Gr 15 Ł
 „ Służewski Włodzimierz 63 e Ł Gr 25 Ł Gr
 „ Stach Jan 77 e Prz 23 urlop
 „ Stach Karol 75 e Ł Gr 25 urlop
 „ Stopka Ludwik 79 e N 16 N H G
 „ Szallarski Józef 80 e N 17 N H
 „ Szeliski Tadeusz 88 e Ł H 10 Ł H G
 „ Szlamka Edward 86 e N 11 N M
 „ Szpunar Feliks 82 e H G 16 H G
 „ Szwarz Stanisław 80 e Ry 18 Ry
 „ dr. Szyszko Michał 82 Df 9 P Fr
 „ Turowsz Wojciech 65 e M Fi 25 M Fi
 „ dr. Wilk Antoni 76 e M Fi 20 M Fi
 „ Zaćwilichowski Jan 90 e Prz 7 Prz Fi
 L dr. Tokarski Marjan 62 DM e Gi 25 Hi
 p ks. dr. Niemczewski Bogdan 85 e R 6 urlop
 „ dr. Rosenmann Dawid m 84 e R Df 12 urlop
 Pluciński Kazimierz 88 e Ł Gr 12 urlop

Kraków.

14) IV Państwowe gimnazjum im. Henryka
 Sienkiewicza, ul. Kupnicza 2, tel. 1090.
 hum. p. 8. 13. 562. 0.

W roku 1900 utworzono samodzielny od-
 dział gimnazjum św. Anny pod osobnem kie-
 rownictwem prof. Antoniego Pazdrowskiego.
 W dwa lata później przekształcono ten od-
 dział na samoistne gimnazjum IV. W roku
 1911 przekształcono je stopniowo na gimna-
 zjum realne.

Dyr. Zawiliński Roman 55 e P 25
 p Dąbrowski Mieczysław 83 e Ry 14 Ry
 „ Denker Jerzy 86 e P 10 P
 „ Dziurzyński Adam 87 e Prz 10 M Prz
 „ Fabris de Tempralorte Angeli 65 2lu 25 Fr
 „ dr. Gibas Mirosław 86 e M Df 11 M
 „ Gutwiński Roman 60 e Prz 25 Prz
 „ Koch Władysław 78 e P 20 P
 „ dr. Krajewski Józef 80 e H G Df 18 H G
 L dr. Krafi Kamil 72 DM 21 na urlopie
 p dr. Kukliński Antoni 84 e Ł 15 Ł

„ Knapczyński Mieczysław 79 e H G 15 H G
 „ Lammel Kazimierz 86 a 9 M
 „ ks. Macheta Władysław 72 e P 25 P H
 „ Michoński Stefan 85 e N 11 N Gi
 „ dr. Momot Jan g 81 e Prz Df 14 M Prz
 „ Niemiec Rudolf 91 e Ł Gr 8 Ł
 „ Piasecki Józef 80 e P N 18 P N
 „ Plezia Jakób 85 e Ł Gr 11 Fr
 k Ratiowski Władysław 86 e H G — H G Gi
 ks. dr. Rychlicki Józef 80 e R 11 R
 p ks. Sławiński Józef 85 e R 12 R
 „ dr. Swiba Bronisław 63 Df e Ł Gr 25 Ł
 „ Wiatr Wilhelm 82 e Fi Ch 15 Ch Fi
 „ dr. Ziemnowicz Mieczysław 82 e N 17 N H
 „ Ziobrowski Stanisław 61 e M Fi 25 M Fi
 L k dr. Kleśk Adolf 76 DM
 k Brodzki Jan 96 a mal Ry Pr
 k Garbusiński Kazimierz 81 ef 13 Ś
 S Kaszubiakówna Ewelina 04 ef

Kraków.

15) V-le gimnazjum państwowe, ul. Kocha-
 nowskiego 5, tel. 3083.
 hum. klas. p. 8. 13. (klas VI — VIII, neoklas.
 IV i V) 410. 2.

Gimnazjum powstało w r. 1906 z filii gi-
 mnazjum IV. Dyrektorem od początku jest
 Józef Winkowski. Pierwszy egzamin dojrza-
 łości odbył się w r. 1911.

Dyr. Winkowski Józef 51 e Ł Gr 25
 p Bobrzyński Karol 72 e N 25 N Pr G Pf
 Boczar Karol 80 e P 14 M Prz Ry Pr
 p Batymowicz Bogusław 72 e P 24 P
 p Czubek Jan 49 e P Ł Gr 25 na urlopie
 p Danek Józef 87 e N 11 N Fi
 p Galkiewicz Feliks 61 e H G 25 H G
 p Janczyk Franciszek 84 e Ry 13 Ry Pr
 Japoll Michał 85 a 12 P M
 Jodłowski Józef 97 a 3 M Fi
 p Kowalikowski Jan 80 e Ł Gr 19 Ł Gr
 p Krukowski Władysław 64 e Ł Gr 25 Ł Gr
 Kubijewicz Włodzimierz g 900 a 1 H G
 p Leja Franciszek 85 e M Fi Df 12 na urlopie
 p Majerek Jan 79 e Ł Gr 16 Ł Gr P
 p Pardyak Ferdynand 79 e Ł Gr 16 P Ł
 Popek Stanisław 88 e Gi 11 M Prz
 Smolik Przemysław 77 a 1 P N M
 p ks. Szymeczko Jan 85 e R 11 R
 p Weiner Stanisław 73 DP e H G 21 H G
 p Wygrzywański Ludwik 82 e M Fi 15 M Fi
 p Wysocki Wincenty 85 e P Df 14 na urlopie
 K Garbusiński Kazimierz 81 ef 13 Ś
 K Merkowska Barbara p 83 D Sorb 1 Rr
 Fr K
 Schmelkes Samuel Hirsch m 77 na etacie gi-
 mnazjum państwowego VII-go R

Kraków.

- 16) VI państwowe gimnazjum, Kraków, Podgórze, ul. Zamojskiego 3, tel. 1350. matem.-przyr. p. 8. 14. 474. 0.

Gimnazjum założone zostało 5 września 1892. Dyrektorami byli: Jan Pawlica, Tomasz Sołtysik, Stanisław Bednarski i Ignacy Kranz.

Dyr. Kranz Ignacy 54 e M Fi 25
Beltowski Jan 83 a 13 M Prz Pr
p Bogatyński Władysław 84 e H G Df 13 H G
p Długożewski Jan 73 e P 19 P
p Dobrzański Marjan 81 e M Fi 17 M Fi
p Fijał Kazimierz 85 e M Fi 13 M Fi
p Friedman Maurycy 77 e N 25 N Pf
p Garycki Franciszek 91 5lu 6 Ł Gr K
p Goskowski Rajmund 85 e Ł Gr 15 Ł Gr Pf
p Grzanowski Józef 90 a 10 P
ks. Jarosiński Paweł 79 Df 16 P N H
p Knebloch Franciszek 93 a 1 li G
p Koneczny Gustaw 84 e M Fi 12 M Fi
p Lohn Andrzej 81 e H G 15 H G
p Machalski Ludwik 79 e Ry 4 Ry
p Mikstein Stanisław 88 e Prz 11 M Fi Prz
p Mossoczy Władysław 78 e P 17 P
p Niedziela Władysław 88 e Ł Gr 8 Ł Gr Pr
p ks. Nodzyński Józef 85 e R 14 R
p ks. Piwowarczyk Jan 89 e R 11 na urlopie
p Rapalski Gustaw 89 5lu 1 M Fi Pr
p Wólek Adam 67 e Ł Gr 25 na urlopie
p Wrana Alojzy 80 e N 14 N
k Szwaja Józef 93 Km 1 S

Kraków.

17. VII Państwowe gimnazjum.
ul. Starowiślna Nr. 48. Nr. tel. 32-26.
hum. p. 8. 11. 450. 0.

Szkoła powstała w r. 1902 3, jako gimnazjum św. Jacka, w r. 1919 zamieniona na gimnazjum samoistne.

Dyr. Mazanowski Mikołaj 62 eP 25 —
dr. Czepiec Walenty 88 DF eŁ Gr 8 Ł P Gi
p Daniec Bronisław 82 DF eŁ Gr 11 Ł
p Goettel Ryszard ew 86 e N 12 N Fr
p Gębka Józef 79 eŁ Gr 13 Fr
p Hrynkowski Jan 91 a mal 7 Ry Pr
p Janik Michał 74 eP DF 25 P
ks. Kajdas Józef 78 eR 16 H P K
p Kulas Antoni 86 eŁ Gr DF 7 Fr Ł
p Kulig Zygmunt 72 eR 25 R
p Lubaczewski Jan 61 eŁ Gr 25 Ł N
p Matejko Jan 75 eHG 15 H G
p Ostachowski Emiljan 90 e Prz 7 Prz Ch
p Oświecimski Bronisław 84 a 13 M Fi

p Rojek-Rawicz Tadeusz 82 eP 17 P
p Roskosz Antoni Józef 75 eM Fi 21 M Fi
p Schmelkes Samuel m 77 DF eR 16 R
p Schreyer Albin 66 eN 25 N Przydzielony
do K. O. S. K.
p Stodnicki Teofil g 74 e Prz 25 Prz Gi
p Szumański Tadeusz 88 a mal 13 Ry Pr S
p Trzcziński Juliusz 77 eP 18 P
p Węgrzynowicz Leopold 81 e M Fi 13 M Fi
p Wojłów Antoni 91 e Ry 10 Ry

Kraków.

18. VIII Państwowe Gimnazjum im. Augusta Witkowskiego.
ul. Studencka Nr. 12.
mat.-przyr. p. 7. 15. 442. 0 —

Szkoła powstała w r. 1871 i nosiła nazwę I szkoła realna. Dyrektorami byli: Studziński Marceł, dr. Zathay Hugo, Petelenz Ignacy, Dziurzyński i Paczowski.

Dyr. Dziurzyński Jan 50 e M Fi 25
kier. Paczowski Jan g 74 eM Fi 25 Fi
p Babulski Wacław 80 e Ch 15 Fi Ch
p Biliński Tadeusz 86 eN 13 N
p Borowiczka Tadeusz 76 eM 23 M
dr. Flach Józef 73 eN DF 25 — urlopie
p Golański Jan 86 e Prz 11 Prz
p Hamielec Jan 81 e Gi 9 Gi
p Jakubowski Stanisław 85 e Ry 7 Ry
p Janik Wincenty 80 eM Fi 15 Fi
p Kmiotowicz Jan 67 eN 23 N
p Kopystyński Stanisław 93 e Ry 7 Ry
p Krywult Walerjan 61 e H G 25 H G
dr. Küstlinger Dawid m 67 sn DF 22 R
p Mędrzycki Józef 72 e H G 16 H G
p Nowicki Franciszek 64 eP 25 P
p Salski Tyberjusz 64 e Ry 21 Ry
p Semelka Tadeusz 91 a 7 Fr
p Smreczyński Stanisław 72 e Prz 24 —

(urlopie

Sowiński Michał 92 sn 9 Pr
p Sroczyński Ludwik 72 eHG 22 H G
p Stasiński Andrzej 77 e Prz 21 — urlopie
p Suchanek Jan ew 77 e MFi 20 M
p ks. dr. Świdorski Franciszek 57 e R 25 R
p Sykutowski Franciszek 83 e Gi 10 Prz
p Trałka Kazimierz 89 a 9 M
p Waśkowski Tadeusz 83 e Ry 13 Ry
ks. dr. Wietecha Michał 83 e R 7 R
p Wohlmut Dawid m 76 e M Fi 25 M Fi
ks. Wojtusiak Michał 83 eR 11 S
p dr. Zathay Stanisław 75 eP 25 P
p Zamirowski Adam 80 eP 7 P H
k Dyrz Henryk 97 m — M
k Paleczna Amalja 71 d 2 A
k Radnicki Zygmunt 94 m — Ry
I. dr. Klęsk Adolf 76 DM —

Kraków.

19 IX Państwowe gimnazjum im. J. Hoene-
Wrońskiego.
ul. Piotra Michałowskiego Nr. 8, 10, 12.
mat.-przr. p. 7. 11. 411. 0.

Szkoła powstała w r. 1899 jako druga
szkoła realna z filii pierwszej szkoły real-
nej.

Dyr. Kleiner Jan 70 eN 25 —
Boğacki Władysław 86 e M Fi 9 M
p Feliński Gerard 69 e P 29 P
p Foelke Karol 83 e N 15 N P
Hamburger Alfred 76 e Gi 21 Gi
Heller Tadeusz 92 3lu 3 M Prz Fi Ch
Hiroń Adolf 82 krr 3 Pr K
p Kłodziński Adam 75 e H G 19 H G
ks. Litwin Jan 86 e R 12 R
p Milczanowski Henryk 86 ePN DF 3 N P G
p Nikodym Otto 87 e M Fi 12 Fi
p Pazdanowski Tadeusz 75 eP 24 P
Pepkowski Karol 82 e M 17 M
Piętka Jan 65 a 22 Fi
p Sroczyński Józef 66 eHG 25 H G
Tarnowski Feliks 90 a 8 M
p Tomanek Ludwik 91 e Fr 7 Fr
p Tondera Franciszek 59 e Prz DF 33 Prz
p Zurański Stanisław 89 e Ry 10 Ry
k Garbusiński Kazimierz 83 km 14 S
Książek Jan 900 a mal 2 Ry
I. Dr Schneider Jan etat gimn. państw. I
p Michalski Władysław 79 e Prz 19 na url.
p Kozak Jan 80 e Ch 19 na urlopie
p Ks. Pęczkowski Michał 83 e R 12 na url.

Kraków.

20. Państwowe gimnazjum żeńskie.
ul. Franciszkańska Nr. 1.
hum. p. 8. 21. 0. 804.

Szkoła powstała w r. 1920. Pierwszym
dyrektorem był Mikołaj Mazanowski.

Dyr. Leśniowski Gustaw 79 e M Fi 23 M
ks. Barda Franciszek 80 e R 14 R
Berggrünówna Józefa 86 e Prz 12 Prz Pi
p Bielański Antoni 72 e M Fi 26 M Fi
Bocheńska Aniela 91 a — G
p Borkowska Julia 89 e Fr N DF 11 Fr N
Chojnacka Marja 89 DF 8 H
Czechowiczówna Ludwika 96 d — Prz
p Dankówna Marja 74 a mal 13 M Ry
p Gębica Józef 76 e M Fi 19 M Fi
p Haydukiewicz Józef 83 e H G 15 H G
Jastrzębska Wanda 82 a 15 Fr
Kownacka Eugenia 82 e P Fr 3 P Fr
Kraszpulska Stanisława 88 a — Pr Ry
Krausówna Stefania m 83 eN 2 N

Krupicka Anna 77 a 21 M
Malusikówna Petronela 87 eF 2 S
Michniewiczowa Marja 77 e Ry 24 Ry
Niemcówna Stanisława 91 DF 5 G
Pawlicowa Marja 87 DF 19 II G P
Petelenczowa Zofia 87 e Gi 15 Gi
Rebenówna Emilja 87 e N 12 L
Rebenówna Zofia 85 e M Fi 9 M Pi
p Rydlowa Olga 79 e Prz 9 Prz
p Żchnayder Jerzy 91 e Ł Gr DF Ł Gr
Sowińska Izabella 95 a 1 Fi
Stawarska Marja 92 eF 3 P
Suchońska Jadwiga 91 a 2 M P na urlopie
Sypniewska Barbara 95 a 2 Ł
p Szafrąńska Kazimiera 83 e P 17 P H
p Tatarówna Stefania 80 e P N Df 17 P H
p ks. Tomasik Józef 64 e R 32 R
p Ziajina Karolina 84 e M Fi 11 M Fi
Truszkowska Romana 81 e P 8 P
Wilkowska Marja 81 e P 8 P
Zborowska Alina 89 Fr P 8 Fr P
k S Czyncielówna Zofia 02 m 1 —
k L Sokółowska Helena 84 DM 14 —
k S Stobiecka Joanna 73 m 14 K
k Hersztalówna Wanda 99 m — M Fi
k Hubaczówna Alina 01 wf — Gi
k ks. Miszka Roman 93 a 6 R
k Mizińska Wanda 96 a — Ł P
k Pasionkówna Halina 901 m — Ry
k Schechlówna Marja 97 m — Gi
k Sochacka Janina 84 m 1 Fr
k Wilkoszowa Irena 93 a — M

Kraków.

21. Prywatne gimnazjum męskie im. Ja-
worskiego.
wł. Marja Jaworska, ul. Rynek Nr. 17
hum. p. 8. 8. 135. 0. z prawami publiczności.

Gimnazjum zostało założone w r. 1908
przez Stanisława Jaworskiego.

Dyr. Szallarski Józef etat III gimn. państw.

N
Babulski Wacław etat VIII gimn. państw. Ch
Beltowski Jan etat VI gimn. państw. Fi
Boğacki Władysław etat IX gimn. państw. M
Brablec Franciszek etat II gimn. państw. M
Deszcz Marjan 94 — — — P Fr
Fijoł Kazimierz etat VI gimn. państw. M
Gašiorowski Andrzej 57 e Ł Gr emer. Ł K
Heller Tadeusz etat IX gimn. państw. M
Hrabryk Piotr etat semin. naucz. męsz. — H G
Konior Franciszek etat sem. naucz. m. — S
Krajewski Józef etat gimn. IV państw. —

H G
Krawczyk Antoni etat gimn. I państw. — M Pi
Krókowski Jerzy 98 DF 2 P
Król Zygmunt 99 eF 1 Ry
Lepszy Edward 55 e Ry 2 Ry Pr

Mossoczy Władysław etat gimn. V pań. — Ł
 Niemiec Rudolf etat gimn. IV pań. — P Ł
 ks. Polofski Józef 92 d 7 R
 Pardyak Ferdynand etat gimn. V pań. — Ł
 Patoń Stanisław etat gimn. I państw. — Ł
 Pilch Jan etat semin. naucz. mesk. — P N
 ks. P. aznowski Kazimierz etat gimn. III
 państw. — R
 Puder Edward 85 — — — 1 N
 Pylet Franciszek etat gimn. III państw. — H G
 Schmeikes Samuel etat gimn. VII pań. R
 Sowa Leon etat semin. naucz. męskie — Fi
 Soczyński Józef etat gimn. IX państw. — H G
 Stach Jan etat gimn. III państw. — Prz
 Sorka Ludwik etat gimn. III państw. — N H
 Waclawik Jan etat gimn. I państw. — N
 Wrana Alojzy etat gimn. VIII państw. N
 Wygrzywalski Ludwik etat gimn. V pań. M
 Wyrobek Emil etat semin. naucz. żeńsk. Prz
 Wyrobek Zygmunt etat sem. naucz. m. Gi
 Ziemski Adam etat gimn. I państw. — H G

Kraków.

22. Prywatne gimnazjum męskie im. ks. St.
 Konarskiego.
 wł.: O. O. Pijarzy.
 Rakowice, Kraków Nr. 16. Tel. Nr. 23-23.
 hum. p. 5. 5. 200. 0. z prawem publiczności.

Gimnazjum zostało założone przez ks.
 Jana Borrella w r. 1909 w Krakowie, a w
 r. 1913 14 przeniesione zostało do Radkovic.

Dyr. ks. Kozłowski Ferdynand 79 d 16
 ks. Borrell Jan 67 sd 36 R Fr
 ks. Olszewski Marjan 83 a 16
 ks. Florjan Józef 92 a 9 Fr
 Bieloński Eugenjusz 91 d inż 1 M Fi P H
 Cichocki Marjan 89 DF 3 H G
 Bulanda Jan 90 e P N 4 N P
 Guzek Stanisław 93 a 4 Ci
 Machalski Ludwik 79 etat gimn. VI Ry
 Sapiński Franciszek 87 et Gr 11 Ł Fi M Prz

Kraków.

23. I prywatne gimnazjum żeńskie.
 ul. Wolska Nr. 13.
 kl. p. 8. 8. 0. 235. — z prawem publiczności.

Gimnazjum założone zostało w r. 1896 7;
 pierwszym dyrektorem był Bronisław Trzas-
 kowski, następnie Michał Frąckiewicz i Ta-
 deusz Pazdanowski.

Dyr. Pazdanowski Tadeusz — etat gimn. IX
 państw. — Ł Gr
 Berggrünówna Józefa et. gimn. żeń. pań. Prz
 Bocheńska Aniela et. g. żeń. pań. — G

Bogacki Władysław et. g. IX pań. — M
 Dziegel Władysław et. g. III pań. — Ł Gr
 Feliński Gerard et. g. IX pań. — Ł P
 Friedman Maurycy et. g. VI pań. — N Gr
 Furmankiewicz Aleksander et. g. III pań. —
 Ł Gr

Gieroń Antoni et. g. III pań. — Ł Gr Pi
 Heller Tadeusz et. g. IX pań. — Ry
 Hiroń Adolf et. gimn. IX pań. — M Fi
 ks. dr. Meus Stanisław et. g. II pań. — R
 Mędrzycki Józef et. g. VIII pań. — M Fi
 Patoń Stanisław et. g. I pań. — Ł
 Pawlicowa Marja et. g. żeń. pań. — P H
 Piwko Stanisław et. g. II pań. — H G
 Rebenówna Emilja et. g. żeń. pań. — Ł N
 Rebenówna Zolja et. g. żeń. pań. M
 Roskosz Józef et. g. VII pań. — M Fi
 Schlachetowa Flora m 84 e P N 13 N K
 Skąpski Adam 900 — a 1 Prz
 Sroczyński Ludwik et. g. VIII pań. H
 Szałrańska Helena 82 e P 3 M
 Szałrańska Kazimiera et. g. żeń. pań. — P
 Tarnowski Feliks et. g. IX — Fi
 Wójcikówna Helena 82 e P 4 P
 Zathay Stanisław et. g. VIII pań. — P
 Zielńska Marja 86 e P 3 P Ł
 Hączkowska Zolja 93 Dm 2
 Blau Gustaw m 75 W 13 R

Kraków.

24. Prywatne gimnazjum żeńskie im. król.
 Jadwigi.
 wł.: Towarzystwo gimnazjum żeńskiego real-
 nego im. Król. Jadwigi.
 Rynek (Pałac Spiski).
 hum. p. 8. 8. 0. 255. — z prawem publicz-
 ności.

Gimnazjum założone zostało w r. 1905;
 pierwszym dyrektorem był Wiktor Schmidt,
 od roku zaś 1906 7 kieruje zakładem Roman
 Gutwiński.

Dyr. Gutwiński Roman et. pań. gimn. IV
 Bauto Ksawera 87 e H G 10 G H
 Birczyński Teodor 89 etat gimn. pań. II 11 Ł
 Bystrzycki Jan 71 e P 26 P
 Dobrzański Marjan et. gimn. pań. VI Fi
 Drozdziowski Eugenjusz et. gimn. pań. 18 N
 Dyduch Tomasz et. gimn. pań. II
 Dyląg Marja 87 e H G DF 1 G H
 Galkiewicz Feliks et. gimn. pań. V H
 Harassek Stefan 90 e P DF 7 Pi
 Hebenstreit Anna 84 e Ry 2 M Ry
 Ippoldt Juljusz et. akad. handl. N
 Jakóbiec Jan et. gimn. pań. II N
 Janik Wincenty et. gimn. pań. VIII Fi
 Kannenberg Stanisław et. akad. handl. H G
 Kaszyczko Mikołaj et. gimn. pań. III Ł
 Knapczyk Jadiga 91 e N DF 5 N

Kraskowska Marja Ci na urlopie
Krawczyk Antoni et. gimn. pań. I M
Król Ignacy et. gimn. pań. III 25 M Prz
Krzyszkowski Jan 93 a mal 9 Ry
Łucki Aleksander et. gimn. pań. III P
 ks. **Mazanek Stanisław** 92 D 7 R
Niemiec Stanisława et. gimn. pań. II Ł
Ostrowski Jan et. gimn. państw. II Ł
Piasecki Józef et. gimn. pań. IV P
Piotrowska Zolja 65 Kr r 11 Pr
Piórkówna Celina 94 DF 5 P K
Spitzer Salomon 59 W 42 R
Schmid Lidja 79 et 23 Fr Rr
Turosz Wojciech etat gimn. pań. III M
 ks. **Van Roy Rudolf** 87 e R 3 R
Węgrzynowicz Leopold etat gimn. państw.
 (VII M Fi
Zembaczyńska Michalina 98 e I 1 S
Babulski Wacław etat gimn. pań. III Ch
L dr. Sokolowska Helena etat gimn. państw.
 (żeń. Hig

Kraków.

25 i 26. Licencja i gimnazjum żeńskie im.
 Heleny Kaplińskiej.
 wł.: **Marja Trąpczyńska.**
 ul. Gołębia Nr. 5.

Szkoła założona została w Warszawie w r. 1862 przez Paulinę Kraków. W r. 1877 po zamknięciu zakładu przez władze rosyjskie za naucz. nie języka polskiego, pensja przeniesiona została do Krakowa. W r. 1899 przeszła na własność Heleny Kaplińskiej, a po jej śmierci w r. 1914 na własność Trąpczyńskiej. Dyrektorami szkoły byli: Zukowski Antoni, Ziobrowski Stanisław, Wasung Władysław, Marcinkowski Antoni i Piasecki Józef.

Dyr. Piasecki Józef etat gim. pań. II P
Bilińska Janina 99 wł — K Gi
Birkenmayer Roman 94 a 2 Fi M
Borkowska Stępania 89 e N Fr DF 9 N Fr
Brodowiczówna Janina 82 a mal — 8 Ry
Batrymowicz Bogusław etat g. pań. V P
Durówna Bronisława 79 a 4 Fi Prz
Gębica Jan 76 e M Fi 17 M
Gońska Marja 73 e P DF 7 Pi
Harassek Stefan 90 e P DF 7 Pi
Janikowska Antonina 70 et 32 Fr
Kaczmarz Stefan 95 a 1 M
Korotkiewiczówna Celestyna 87 a 17 Ry M
Kownacka Anna 82 e P DF 3 P
Kozłowska Zolja 93 a 8 H
Maciolek Marja 78 et 24 N
Majewiczówna Marja 69 e P 25 P
Mędwecka Marja 94 et IG 4 G
Michoński Stefan etat IV gimn. pań. N
Mraskówna Marja 95 DF 4 G
Nowotłówna Anna 99 a 1 Fi Ch

Pawlicowa Marja 90 DF 4 II
 ks. **Piechnik Józef** 74 sd 26 R
Piórkówna Celina 94 DF 5 H
Pietnia Józef etat gimn. pań. I Ł
Skimina Stanisław etat III gimn. pań. Ł
Tara Józef etat II gimn. pań. Ł
Trąpczyńska Halina 97 et 9 Fr
Wasilkowska Marja 92 a 1 H P
Wyrobek Emil etat gimnazjum pań. męskie
 (Ch Prz
Zakrocki Stanisław etat I gimn. pań. Fi M
 ks. **Zdebski Mateusz** 93 sd 6 R
Żulińska Jadwiga 86 a 14 P
L Szratowa Marja 96 a 2 II g

Kraków.

27. Prywatne gimnazjum.
 wł.: **Zgromadzenie S. S. Urszulanek.**
 ul. Starowisłana, Nr. 7, tel. 219.
 hum. p. 8. 11. 0. 353 — z prawem publiczności.

Gimnazjum zostało założone w r. 1910 z inicjatywy ówczesnej przelożonej zgromadzenia M. Stanisławy Sułkowskiej. Dyrektorami byli: Karol Stach, Jakób Zachemski i od r. 1920 do chwili obecnej M. Jadwiga Glemówna.

Dyr. M. Glemówna Jadwiga 90 d 7 N Ł
S Bańkowska Alojza 91 d 5 P Ł
M Bazali Urszula 85 3lu 9 II Ge
M Roos Kordula 82 a 7 Fr
M. Albrecht Karola 79 a 25 M
M Barthelówna Beata 86 DF 3 G
Bilska Krystyna 99 3lu 1 M
Bogatyński Władysław etat VI g. pań. M
Bujak Emanuel ew 72 e N 21 N
M Breańska Anna 62 m 2 Fr
S Chruściówna Szczęśna 79 W 23 II
Dziurzyński Adam etat IV gimn. państw. Prz
Dziurzyński Jan etat VIII gimn. państw. M
Gajewska Wanda 94 d inz 2 Prz
 ks. **Glema Tadeusz** 95 sd 5 R
Górczana Zolja 94 a 8 P
Grafczyńska Melanja 93 DF 2 S
Herstalówna Wanda etat gimn. państw. żen. M
S Homme Marja 92 a 6 Ł
Kownacka Jadwiga 90 a 3 P
 ks. **Krzesiński Andrzej** 84 d 13 R Pi
M Lubińska Cecylja 74 DF 24 H
S Łukasiewiczówna Gertruda 93 a 4 P
Maydellowa Anna 87 d 1 Prz
S Molodyńska Leonja 92 sn 3 R Pr
M Morawska Magdalena 51 W 37 Fr
Paraszczakówna Olga 93 a 1 Ry
M Pivazunas Joanna 73 d 23 Ry
Premik Józef 90 d 2 Prz G
S Rejnarowiczówna Gregorja 85 d 18 H
Richterówna Zolja 97 3lu 3 M Fi

Schoenówna Jadwiga 97 3lu 2 Fi Ch
M Staszewska Gerarda 84 W 11 R
S Sławińska Romana 95 W 1 N
Sypniewska Barbara 85 a 3 Ł
Szyszko Michał 89 e P DF 9 P
M Śliwowska Loyola 84 a 8 Fr H

Kraków.

28. Prywatne liceum żeńskie.

Starowiślna Nr. 7

wł.: Zgromadzenie S. S. Urszulanek.

lic. p. 1. 1. 0. 20 czynna tylko VIII z prawem publiczności.

Grono nauczycielskie jak w gimnazjum żeńskim S. S. Urszulanek.

Mielec.

29. Gimnazjum państwowe. hum. p. 8. 12. 362. 73.

Szkola została założona w r. 1905. Pierwszym dyrektorem był Roman Moskwa.

Dyr. Tyran Wincenty 65 e Ł 32 Gr
ks. Chrobak Walenty 89 e R 10 R
ks. Czortkowiec Joel m 79 M Fi 12 M Fi
Drwiega Antoni 89 a 9 P
Gorczyński Józef g 76 a 11 N
Habiński Hilary 69 a 22 N
Kania Władysław 86 e H G 9 H G
Kawa Władysław 91 a 9 Ł Gr P Pf
Kozak Zygmunt 78 e 11 G 17 H G
p Koziorowski Kazimierz 78 e P N 10 P N
Majewski Karol 72 a 17 M
p Siorek Franciszek 83 e H G 16 H G
Soboń Marjan 93 a 4 Ł Gr
Stesłowicz Aleksander 80 a 11 Prz M
p Zaleski Julian 82 e Prz 12 na urlopie
p Zaranek Stanisław 83 a Ł Gr 7 P Ł Pf
Jasiński Piotr 83 sn 20 Gi Ry
k Lachnit Leon 87 sn 4 S

Myslenice.

30) Państwowe gimnazjum im. Tadeusza Kościuszki. hum. p. 8. 8. 250. 16.

Gimnazjum założono w r. 1908. Pierwszym dyrektorem jest Pardyak Stanisław.

Dyr. Pardyak Stanisław 67 e Ł Gr 25 Ł Gr
p Eliński Józef 85 e P 13 P
.. Koch Edward 81 e Ł Gr 16 Ł Gr
Konieczny Wojciech 87 a 1 N Gi
p Matyja Stanisław 80 e Ł Gr 15 Ł Gr
.. Sala Józef 82 e H G 12 H G

.. Wasyliszyn Michał g 79 e Ry 11 Ry
.. Wątorok Józef 81 e M Fi 17 M Fi
Werschler Ludwik 84 a 14 N Prz
ks. Wolny Jan 87 e R 11 R
Wołoch Stanisław 83 a 10 Ł M G
Wołochówna Emilja 85 W 17 Prz M

Nowy Sącz.

31) I Państwowe gimnazjum, ul. Długosza l. 5, Nr. tel. 68. klas p. 8. 15. 508. 0.

Gimnazjum zostało założone w dniu 4 listopada 1818 jako 6 klasowe. Każda klasa miała swego nauczyciela, który uczył wszystkich przedmiotów z wyjątkiem religii, której nauczał osobny nauczyciel; przełożonym zakładu był prefekt, a dyrektorem każdorazowy starosta obwodu. W r. 1838 objął gimnazjum O. O. Jezuici, od r. zaś 1848 przeszedł zakład w ręce nauczycieli świeckich. Pierwszy egzamin dojrzałości odbył się w r. 1867 8. Dyrektorami byli: Daszkiewicz Jan, Stawarski Ignacy, Kruczkowski Kaliks, Klemensiewicz Ludwik, Kiszakiewicz Manuel, Stanisław Rzepiński.

Dyr. Pelczer Michał 70 e Ł Gr 25 Gr
Bugajski Stanisław 89 e P Ł 5 P S
p ks. Cierniak Jędrzej 85 e R DT 10 R
Derubski Alojzy 88 a 8 M Fi
p Göttmann Jan 83 e Ł Gr 14 Ł Gr
.. Grylewski Aleksander 74 e Ry 12 Ry K
.. Hadała Wojciech 70 e Ł Gr 24 Ł Gr
.. ks. Hadzewicz Onufry g 80 e R 17 R
.. Hein Julian 80 e H G 15 Ł II G
Helczyński Kazimierz 79 a 18 Ł Prz
p Janczy Wojciech 75 e P 22 P
.. Jasiński August 56 e N 25 N
.. Kopytko Szymon 79 e P 19 P Ł
.. Lambor August 74 e M Pf 23 M Pf
.. Leśniak Józef 63 e Ł Gr 20 Ł Gr
.. Miczyński Józef 72 e M Fi DF 24 od 1/II
1923 uczy w II gimn. państw.
.. Nikiel Karol 74 e N 22 P N
.. Rapi Feliks 91 e M Fi 8 M Fi
.. Serafin Andrzej 80 e Ł Gr 14 Ł Gr
.. Wiliński Florjan 83 e Prz 16 Prz
.. Wzorek Franciszek 80 e N 16 N Ł Pf
.. Zieliński Piotr 79 e H G 14 H G
.. Żytyński Saturnin 74 e H G 23 H G
Ł Dr. Dudziński Jan 72 DM
k Rychlik Bolesław 63 D Sten. sędzia
k Rzymek Marjan 93 W S urzędnik magi-
stratu
k Szurmiak Bolesław 84 sn Gi nauczyciel
szkoły powszechnej

Nowy Sącz.

32) II gimnazjum państwowe, ul. Wąsowiczków.
hum. i mat. przyr. (od kl. IV) klas. (kl. VI VII, VIII) r. 8. 16. 493. 0.

Gimnazjum powstało w r. 1907 z II i I gimnazjum i zostało w r. 1908 zamienione na samoistne gimnazjum. Pierwszym dyrektorem był do r. 1920 Dr. Stanisław Klemensiewicz.

Dyr. Maczuga Apolinary 69 e P 29 H
p Bogaczyk Jan 80 e Fi M 15 na urlopie
Bogusz Józef 83 a 13 na urlopie
Cholewiński Józef 83 a 13 M Fi
Cięciel Józef 81 e Gi 13 N Gi
p Dąbrowski Michał 78 e N 16 N P G
„ Golaehowski Kazimierz 86 e P N 16 N P
Prz
„ Gomółka Józef 81 e Ł Gr 15 Ł Gr H
Jakubiczka Juljusz 90 a 5 M Fi G
p Jarończyk Alfred 82 e N 16 N M G
„ ks. Klamut Michał 74 e R 22 R
„ Klimek Roman 81 e H G 17 H G
„ Komar Stanisław 88 e P 9 P Pi Fr
„ Kosziński Piotr 80 e M Fi 19 M
„ Kwieciński Ignacy 84 e H G 17 na urlopie
Regula Romuald 94 a mal 4 Ry M
p Schirnböck Leopold 78 e Prz 22 Prz
„ Serafin Stanisław 83 e Ł Gr 17 Ł Gr H
„ Śliwa Jan 77 e H G 16 H G
„ Somogyi Emeryk 83 e P N 14 P N H
„ Szeworski Stelan 80 e Ł Gr 16 Ł Gr H
„ Weimer Jan 83 e N 13 N
Wilińska Marja 82 e Ch Fi 1 M Prz
p Witek Jan 73 e P 29 P H
Zbozień Józef 79 W 24 Ry Pr K
Zembrcki Zygmunt 92 a 4 M Fi Pi
k ks. Maciaszek Piotr 79 e R 19 R
k Migacz Józef 81 km 21 S
k Rychlik Bolesław 63 d 29 sten, sędzia
k Rzymek Marjau 93 W 5 urzędnik magistratu
ks. Sulma Paweł 77 sd 24 R
l Dr. Dudziński Jan 72 DM 1

Nowy Sącz.

33) Prywatne gimnazjum żeńskie.
ul. Konsorcyjna.
hum. p. 8. 8. 0. 223. — z prawem publiczności.

Gimnazjum powstało 7 września 1907 r.

Dyr. Pelczar Michał etat gimn. państw. I
Barbacki Bolesław 92 4lu 4l a mal 2 Ry
Göttmannowa Józefa 87 sn 2 Prz
Hebenstreitówna Marja 93 a 4 P N
Bugajski Stanisław etat gimn. państw. I P
Dąbrowski Michał etat gimn. państw. II N

Derubski Alojzy etat gimn. państw. I M Fi
Gomółka Józef etat gimn. państw. II Ł
Götmann Jan etat gimn. państw. I Ł
Gygiewski Aleksander etat gimn. państw. I M

Hein Juljan etat gimn. państw. I II Ce
Helczyński Kazimierz etat gimn. państw. I Prz

Janczy Wojciech etat gimn. państw. I Fr P
ks. Janik Antoni 78 e R 20 R

Jasiński August etat gimn. państw. I N
Jarończyk Alfred etat gimn. państw. II Ce
Klimek Roman etat gimn. państw. II II Ge
Komar Stanisław etat gimn. państw. II Fr P
Kopczyński Wojciech 80 W 22 S

Kopyko Szymon etat gimn. państw. I P
Lambor August etat gimn. państw. I M

Leśniak Józef etat gimn. państw. I Ł

Nikiel Karol etat gimn. państw. I N

Rapl Feliks etat gimn. państw. I M Fi

Schirnböck Leopold etat gimn. państw. II Prz

Serafin Stanisław etat gimn. państw. II Ł
ks. Sulma Paweł 77 sd 24 R

Wzorek Franciszek etat gimn. państw. I N

Zieliński Piotr etat gimn. państw. I H Ge

Zembrcki Zygmunt etat gimn. państw. II Ch M

Zytyński Saturnin etat gimn. państw. I H Ge

Cięciel Józef etat gimn. państw. II Gi

Nowy Targ.

34) Państwowe gimnazjum.
neokl. p. 8. 13. 340. 80. (hospil.)

Gimnazjum założone zostało w r. 1904, staraniem Dr. Jana Bednarskiego, posła Mikołaja Halikowskiego, burmistrza, i Dr. Ludomila Germana, krain. Inspektora Szkolnego. Pierwszym dyrektorem był Dr. Kazimierz Krotoski; od sierpnia 1920 dyrektorem jest Zachemski Jakób.

Dyr. Zachemski Jakób 70 e Ł Gr 24

Angielski Władysław 87 a 13 Ł Gr

Ankiewicz Jan 91 e N H N H

p Baran Kazimierz 78 e H G 17 H G

„ Bodurek Stanisław 83 e Ł Gr 14 Ł N M

„ Czech Ludwik 80 e M Fi 18 Fi

„ Golebiowski Jan 60 e Ry 25 Ry K

Gutowski Wiktor 84 a mal 1 Ry Pr

p Kamiński Adolf 78 e M Fi 19 M Fi

Kurasiowa Marja 98 a 1 M P

p Lubertowicz Zygmunt 83 e P 14 P Pi

ks. Łukasik Czesław 70 d 6 M

p Ogrodziński Wincenty 84 e P Ł Gr 14 P

Ł Pi

Pawelczak Józef cw 84 a — N

p Sierosławski Jan 74 et. Gr 21 Ł Gr Gi

Stelański Ludwik 82 a 5 H G

Strzelecki Józef 88 a 13 Gi II
 Świętek Andrzej 79 e Prz 16 Prz
 ks. Sznajdrowicz Ferdynand 86 e R 12 R
 k Czajowa Wanda sn 21 Pr naucz. szkoły
 powszechnej
 k Presser Herman m 76 sn 18 R nauczyciel
 szkoły powszechnej
 k Rutkowski Feliks 83 sn 18 S nauczyciel
 szkoły powszechnej
 k Sywula Jan sn 15 S nauczyciel szkoły po-
 wszechnej

Oświęcin.

35) Gimnazjum koedukacyjne, ul. Zator-
 ska 510.

wł.: „Towarzystwo Szkoły Średniej“
 w Oświęcimiu.

hum. p. 8. 8. 185. 46. — z prawem publicz-
 ności.

Gimnazjum powstało w r. 1916, obejmu-
 jąc początkowo tylko klasę pierwszą. Stop-
 niowo otwierano klasy wyższe i w 1922/3 r.
 szkolnym gimnazjum objęło pełnych klas
 ośm. Jednocześnie odbywa się proces prze-
 kształcania zakładu pierwotnie o typie rea-
 lnym na humanistyczny. W b. roku szkol-
 nym klasy I — VI są hum., kl. VII — VIII —
 realne. Stanowisko dyrektora piastuje zało-
 życiel od początku istnienia do chwili
 obecnej.

Dyr. Tobiczek Feliks 61 e M 29 M
 ks. Barańczyk Franciszek 90 sd — 3 R
 Cebulka Antoni ow 91 a 1 N Fr
 Cieśliński Franciszek 88 a 4 H G
 Frączek Wincenty 94 a 1 Prz Fi Ch
 Hnkiewicz Aleksander g 96 a 1 H G M
 Maciejczyk Stanisław 90 a 2 P Pf
 Rymwidzki Jan 89 a 2 P Ł N
 Stankiewicz Jan 60 a mal 11 Ry Pr Gi
 Strojny Tadeusz 95 a 1 M Fi S
 Tyran Adam 82 e Ł Gr 11 Ł P

Tarnów.

36) I państwowe gimnazjum im. K. Bro-
 dzińskiego, ul. Kopernika 1.
 klas p. 8. 19. 670. 0.

Gimnazjum założone w r. 1698, w r. 1760
 bogato uposażone przez Wojciecha Kosie-
 wicza, scholastyka Kanonika Tarnowskiego.
 Za czasów austriackich na nowo otwarte
 3/XI 1784; nauka udzielana w języku łaciń-
 skim, klas było pięć t. j. I Principia, II Gra-
 matica, III Syntaxis, IV Rhetorica, V Poe-
 sis. Dyrektorem bywał każdorazowy staros-
 ta, kierownik miał nazwę prefekta. Od r.
 1849 ustąpiła zależność gimnazjum od starosty
 i od tego czasu zamiast prefekta mianowa-
 no dyrektora. Od r. 1818 było 6 klas —

prima — quarta gramatica, V i VI prima
 i secunda humanitatis classis. Od r. 1868/9
 wprowadzono język polski jako wykładowy.
 Pierwszym prefektem był ks. Izydor Chroś-
 ciński 1784 — 1811; Józef Schmidt 1811 —
 1825, Franciszek Divis 1830 — 31, Mateusz
 Grossman 1832—40, Andrzej Wilhelm 1840—
 47, Jan Piłkowski 1848 — 49; dyrektorzy:
 Antoni Gafecki, 1849 — 51, Wawrzyniec
 Handschuh 1851 — 52, Wincenty Keidosch
 1852 — 55, Ludwik Petri 1856 — 61, Ignacy
 Stawarski 1862—63, Andrzej Oskard 1863—
 65, Tymoteusz Mandybur 1865 — 71, Broni-
 sław Trzaskowski 1871 — 1891, Dr. Karol
 Benoni 1891—1901, Roman Zawiliński 1901—
 1908 i od 1908 Jan Jaglarz.

Ze sławnych ludzi uczniami gimnazjum
 byli: Kazimierz Brodziński i Józef Szujski.

Dyr. Jaglarz Jan 55 e Ł Gr 25 Gr
 p Arvay Wiktor 77 e M F 24 M Fi
 „ Bernacki Kazimierz 84 e P 14 P H
 „ Bolek Adolf 83 e Ł Gr 13 Ł Gr
 „ Bulanda Jan 73 e Ł Gr 22 P Gr
 „ Czapkiewicz Bolesław 73 e Ry 19 Ry
 „ Danek Paweł 81 e P 16 Ł P H
 „ Greiss Piotr 81 e H G 17 H G
 Gorzejewski Edmund 89 a 10 Ł M
 p Grzymek Stanisław 81 e H G 14 na urlopie
 Indyk Andrzej 85 a 11 Ł P
 p Jarosz Włodzimierz g 74 e H G 23 G H
 „ Język Stefan 82 e Ł Gr 17 Ł H P
 „ Kalitowski Michał 76 e Ł Gr 20 Ł Gr
 „ Kargol Adolf 86 e H G 9 H G
 „ ks. Kuc Władysław 85 e R DF 11 R
 „ Müller Jan 81 e P N 17 P N
 „ Mnszyński Eugenjusz 78 e M Fi 20 M Fi
 „ Pec Władysław 80 e P 17 Ł P
 „ Pyrczak Józef 79 e Ł Gr 16 Ł Gr
 „ Salibill Józef 85 e Ch Fi DF 11 M Fi
 „ Schantroch Rudolf 57 e Ł Gr 25 Pf Gr
 „ Siczynski Walery 67 e Prz 26 Prz
 „ Skorupka Józef 84 e Ł Gr 14 Ł
 „ Sobolewski Juljusz 83 e M Fi 16 M Fi
 Soboń Karol 86 a 14 na urlopie
 p Szymański Stanisław 88 e N 11 N
 „ ks. Wątopek Józef 64 e R 25 R
 Wojtasiewicz Albin 83 a 14 Ł P K
 k ks. Ragan Henryk 69 e R 2 R
 L Dr. Potok Hieronim 68 na etacie Seminar-
 jum naucz. męsk.

Tarnów.

37) II państwowe gimnazjum im. Hetmana
 Jana Tarnowskiego, ul. Seminarńska 21.
 neokl. p. 8. 13. 481. 0.

Gimnazjum powstało we wrześniu 1901 r.
 z filji I gimnazjum i precystoczone zostało
 na samodzielne II gimnazjum 2 września

1903 r. pod dyrekcją Dr. Jana Leńka. Od 5 września 1916 dyrektorem jest Józef Piekarski.

Dyr. Piekarski Józef 55 e N 25
p Carewicz Emiljan g 85 e Ch M Fi DF 10
M Fi

.. Czaykowski Paweł g 79 e M Fi 16 M \$

.. Gutowski Franciszek 55 e H G 25 H G

.. Gładzowski Roman 81 e H G na urlopie
jako kierownik pryw. gimn. w Dolinie

ks. Młodochowski Józef 91 e R 1 R

p Penkala Franciszek 78 e P 20 P H K

.. Piękoś Karol 85 e P 14 P Ł H

.. Piller Eugenjusz 80 e Ł P 19 Ł

.. Rybczyński Erazm Witold 81 e M Fi DF
19 M Fi

.. Rymar Leon 83 e H G DF 17 H G

.. Schantrach Władysław 89 e N 9 N

.. Sęk Michał 77 e Ł Gr 20 Ł Gr

.. Straszny Aleksander 74 e N 17 N

.. Suchoński Antoni 76 e N 20 N G

.. Szawłowski Juljusz 87 e P 8 P Gr

.. Szuba Bronisław 77 e Prz 22 M Prz

.. ks. Wiślicki Jan 79 e R D 11 na urlopie
jako profesor uniwers. w Lublinie

.. Wojciechowski Kazimierz 75 e P 21 P H
P

Czaderski Zbigniew 87 a 9 Ł Gr

Lewicki Teodozy g 85 a 6 M Fi Prz

Plutzer Aleksander m 90 a mal 8 Ry Pr

k ks. Bochenek Jan 93 DF R

k Witek Roman Gi naucz. III gimn. państw.

k Zwecher Hirs m 87 m s R naucz. szkoły
powszechniej

Tarnów.

38) III gimnazjum państwowe, Nowy Świat
mat.-przyr. p. 8. 12. 323. 0.

Za inicjatywą Sejmu Galicyjskiego i
wskutek usilnych starań Rady Miasta Tar-
nowa otwarta została w dniu 1 września
1897 wyższa szkoła realna, która w r. 1920 21
przekształcona została na gimnazjum mate-
matyczno-przyrodnicze.

Dyr. Trochanowski Karol 54 e Ch Fi 25

p Arendt Adolf 62 e Ry 25 Ry K

.. Chabło Wiktor 83 e H G 13 H G

.. Ciołkosz Kasper 75 e P 23 P H

.. Drozd Hieronim 80 e M 20 na urlopie

.. Dubiel Gabrjel 80 e P 17 wybrany posłem
do Sejmu

.. Frączek Ludwik 78 e M Fi 17 M Fi

.. ks. Frączkiewicz Adam 70 e R 25 R

.. Gadowski Maurycy 77 e Prz 22 Prz G

.. Kautzki Karol 81 e P 16 P H

.. Paciorkiewicz Maurycy 73 e Fr 22 na ur-
lopie prof. uniwersyt. w Lublinie

.. Skalski Tadeusz 86 e M Fi 9 Ch M Fi

.. Wolny Władysław 76 e N 19 N G

.. Wróblewski Walerjan 83 e P 12 P H

Badyłakowa Róża 78 m 3 Fr

Kmicikiewicz Antoni g 88 a 1 M Fi Prz

Lesiak Tadeusz 90 a 1 M Fi Prz

Witek Roman 85 e Gi 17 Gi

k Danek Paweł etat w I gimn. państw. P H

k Mazurkiewicz Aleksander 51 e Ry 2 Ry K

k Pilchowicz Adolf 97 etat w Semin. państw.
Rr

k Salihill Józef etat w I gimn. państw. M

Tarnów.

39) Prywatne gimnazjum żeńskie, ul. Ogro-
dowa, Nr. tel. 138.

wł. S. S. Urszulanki.

hum. p. 8. 8. 0. 254. — z prawem publicz-
ności.

Gimnazjum założone zostało w r. 1911
jako realne, w r. 1921 przekształcone na
humanistyczne. Kierownikami byli: prof.
Wierzbicki Władysław i od r. 1920 21 prof.
Szuba Bronisław.

Dyr. Szuba Bronisław prof. II gimn. państw.
Prz

Gorgolewska Jadwiga 88 km 12 \$

Jelowicka Albertyna 79 d 22 Fr

M Lewandowicz Felicja 98 ss 5 N Gi

M Lopatyner Zofja 71 W 32 P

M Łojowska Janina 88 W 14 H G

M Łozińska Jadwiga 85 cf 15 Pr

M Olszewska Aniela 83 e Ł P 19 Ł P

M Olszewska Marja 86 ss cf 16 Fr

M Przybyłowicz Augustyna 91 W 12 M

M Szymander Antonina 89 cf 8 Pr

M Słowicka Stefania 92 W 12 M Fi Prz

M Starczewska Janina 89 km 6 \$ N

M Tłoczyńska Jolanta 79 ss 7 Ry \$

M Wolińska Alojza 85 e Fi Ch 19 Fi Ch

M Zabińska Antonina 74 W 33 Fr

Arvay Wiktor prof. I gimn. państw. M

Dziama Leszek prof. państw. Semin. H G

Frączek Ludwik prof. III gimn. państw. M
Fi

Godowski Maurycy prof. III gimn. państw.
Prz

Gulowski Franciszek prof. II gimn. państw.
II Gc

Indyk Andrzej prof. I gimn. państw. P

Kargol Adolf prof. I gimn. państw. H G

Lewicki Teodozy prof. II gimn. państw. Prz

Müller Jan prof. I gimn. państw. N

ks. Račan Henryk 69 DF R

Rybczyński Witold prof. II gimn. państw. M
Fi

Skorupka Józef prof. I gimn. państw. Ł

Szawłowski Juljusz prof. II gimn. państw. P
ks. Wróbel Stanisław 79 DT R
L Dr. Jaworowski Mieczysław 79 DM 3

Tarnów.

40) Prywatne liceum żeńskie, nl. Ogrodo-
wa, Nr. tel. 138.
wł. S. S. Urszulanki.
lic. p. 6. 6. 0. 61. — z prawem publiczności.

Od r. 1878 jako szkoła 8 kl. z jednorocz-
nym kursem przygotowawczym do matury
seminaryjalnej. Od r. 1904 przekształcono
szkołę na 6 kl. liceum, które obecnie zwija
się (niema już kl. I, II i III). Kierownicy:
ks. Dr. infułat Jan Bernacki, prof. Heitzman
Henryk, prof. Wierzbicki Władysław, i od
r. 1920 21 prof. Szuba Bronisław.

Kier. Szuba Bronisław p. gimn. żeńskie S.S.
Urszulanek Prz

Bujalska Marja 86 Kp 11 H G

Gorgolewska Jadwiga p. gimn. żeńskie S.S.
Urszulanek S

Lopatynier Zolja p. gimn. żeńskie S.S. Ur-
szulanek P

Lojowska Janina p. gimn. żeńskie S.S. Ur-
szulanek II

Lozińska Jadwiga p. gimn. żeńskie S.S. Ur-
szulanek Rr

Olszewska Aniela p. gimn. żeńskie S.S. Ur-
szulanek P

Olszewska Marja p. gimn. żeńskie S.S. Ur-
szulanek Fr

Przybyłowicz Augustyna p. gimn. żeńskie
S.S. Urszulanek M

Słowicka Stefanja p. gimn. żeńskie S.S. Ur-
szulanek Prz M Fi

Starczewska Janina p. gimn. żeńskie S.S.
Urszulanek S N

Tłoczyńska Salezja 75 ef 17 K Ry

Wolińska Alojzja p. gimn. żeńskie S.S. Ur-
szulanek Fi Ch

Zabianka Antonina p. gimn. żeńskie S.S. Ur-
szulanek Fr

Frączek Ludwik prof. III gimn. państw. M Fi
Gulowski Franciszek prof. II gimn. państw.
II Ge

Lewicki Teodozy naucz. II gimn. państw.
Prz

Müller Jan prof. I gimn. państw. N

Szawłowski Juljusz prof. II gimn. państw. P
ks. Wróbel Stanisław p. gimn. żeńskie S.S.
Urszulanek R

L Dr. Jaworowski Mieczysław p. gimn. żeń.
S.S. Urszulanek R

Tarnów.

41) Prywatne gimnazjum żeńskie im. Elizy
Orzeszkowej, ul. Żabnieńska 7a
wł. Towarzystwo Szkoły realno-gimnazjal-
nej żeńskiej.
klas (I—V), real. (VI—VIII) p. 8. 8. 0. 171—
z prawem publiczności.

Gimnazjum założone zostało w r. 1909
z planem realnych pod kierownictwem prof.
Wojciechowskiego; utrzymywane było przez
zjednoczone nauczycielstwo Szkół Średnich,
Kasę Oszczędności i Radę Miejską do r.
1912, a następnie przez „Towarzystwo Szko-
ły realno-gimnazjalnej żeńskiej”.

Kier. Bnlanda Jan prof. I państw. gimn.
Friedberg Jadwiga 90 e P N 8 P N
Jarosówna Julja g 98 a 2 Ł Gr G
Kitayówna Ludmila m 91 DF 7 Fr Ł N
Klarowa Helena m 92 DF 4 Prz Fi Ch M
Silbigerowa Stefanja m 91 DF 8 Pf Ł P H G
nadto 15 profesorów z państwowych szkół
średnich z pełnymi kwalifikacjami i z nau-
czycieli szkół powszechnych.

Wadowice.

42) Państwowe gimnazjum.
neokl. p. 8. 13. 533. 52.

W r. 1866 zostało założone niższe gi-
mnazjum humanistyczne, przemienione w r.
1870 na ośmioklasowe gimnazjum realne, zaś
w r. 1882 przekształcone na gimnazjum hu-
manistyczne z nauką rysunków w klasach
niższych. Dyrektorami byli: Kalikst Krucz-
kowski (1868 — 1872), Teodor Stahlberger
(1872 — 1876), Antoni Krygowski (— 1887),
Frackiewicz, Seweryn Arzt (— 1907), Jakób
Zachemski (1907—1909), Jan Dorosiński od
1.VII 1908.

Dyr. Dorosiński Jan 62 e Gr Pf 29 Pf Gr
p Damasiewicz Zygmunt 82 e Ł Gr 17 Gr Ł
S

„ Fogl Henryk m 80 e M Fi 12 M Fi Prz

„ Gawor Henryk 71 e Ł Gr 25 Ł M K

„ Gebhardt Jan 81 e II G 17 H G

„ Heriadin Józef 85 e Prz 11 M Fi Prz

Jach Ludwik — a mal 5 Ry

p ks. Karaś Zygmunt 57 e R DT 32 R

„ Klima Teofil 76 e H G 21 H G

„ Klisiewicz Władysław 77 a 18 Ł Gr P

p Niespodziański Tadeusz 80 e Ł Gr 20 Ł P

„ Pollner Jan 72 e M Fi 24 M Fi

Rakowska Marja 97 ss N

Sokulski Tadeusz 83 a P S

Trexler Wilhelm 89 a 9 Pf S N P

p Wróbel Antoni 77 e N 13 N M

Żywiec Tomasz 87 DF 6 na urlopie, uczy w gimn. polskiem w Gdańsku
p Roman Józef 88 e Ł Gr 12 obrany posełem
k Kinstowa Marja 72 ss Fr
k ks. Prochownik, Leonard 83 sd 7 R
k Przystal Franciszek 84 km S
k Reiter Chaim m 77 et 20 R nauczyciel szkoły powszechnej

Wieliczka.

43) Państwowe gimnazjum, Rynek Górny. bifurk; (z oddz. małem-przr. i human.) p. 7. 9. 332. 0.

Szkola została założona w r. 1910/11 jako rozwojowa państwowa szkoła realna; pierwszy egzamin dojrzałości odbył się w r. 1916-17. Pierwszym dyrektorem był do r. 1917-18 Wiktor Pogorzelski, drugim od r. 1918-19 dotychczas Aleksander Jaworski. Około założenia szkoły wielkie zasługi położył burmistrz m. Wieliczki Franciszek Aywas.

Dyr. Jaworski Aleksander 72 e Fr P 25 Fr
p Chmiel Stefan 88 e H G 9 H G
„ ks. Czaputa Teodor 84 e R 15 R
„ Jurczyński Stanisław 85 e Fr P 12 Fr P
Kaszycki Ludwik 83 a 3 M Fi Ch
p Klimczyk Jan 86 e P 12 P Ł
„ Korpala Tadeusz 89 e Ry 9 Ry K
„ Kryński Mieczysław 82 e M Fi 13 M
„ Loch Marjan 87 e Prz 8 Prz
„ Mlynek Ludwik 64 e N 25 N P H G
Nitsch Józef 91 a 7 N
p Pichór Adam 78 e M Fi 20 Fi
ks. Pietruszka Jan 86 sd 1 P H
Róg Franciszek 88 a 11 M
k Prolic Szczepan 92 Km 3 S

Wieliczka.

44) Prywatne gimnazjum żeńskie. Wieliczka na Zadorach
właściciel: Towarzystwo Opieki nad prywatnym gimnazjum żeńskim
hum. p. 4. 4. 0. 76. bez prawa publiczności.

Gimnazjum założone zostało w r. 1919 przez Miejski Komitet; pierwszym kierownikiem był prof. Edward Wazł do r. 1921-22, następnie Stanisław Jurczyński. W r. szk. 1922-23 zakład liczy 4 klasy: I, II, IV i VI. Dawny typ gimnazjum realnego zachowała kl. VI, klasa IV jest typu humanistycznego, klasy I i II wspólna podbudowa.

Dyr. Jurczyński Stanisław etat gimnazjum państw P Fr
Böhmówna Marja 92 W 12 Prz nauczycielka szkoły powsz.

Chudoba Stanisław 77 et 25 Gi nauczyciel szkoły powsz.
Figlewska Stanisława 60 W 22 Ry Rr K nauczycielka szkoły powsz.
Gąsiewska Anna 70 W 30 Ry dyrektorka szkoły powsz.
Gąsiecki Władysław 57 W et 45 II nauczyciel szkoły powsz.
Hojarczykówna Marja Zofja 55 W 14 P Ge nauczycielka szkoły powsz.
Kaszycki Ludwik etat gimnazjum państw. Ch M
Kryński Mieczysław etat gimn. państw. M
Loch Marjan etat gimnazjum państw. Prz
Mlynek Ludwik etat gimnazjum państw. Ł N
Nitsch Józef etat gimnazjum państw. N H G
Pietsch Ferdynand cw 93 a 1 Prz Fi M
K Profil Szczepan 92 km 3 S
Sikorski Jan 98 a 2 Ge P H
ks. Szewczyk Pius 71 e R 2 R
Gąsiorowska Marja 59 ochmistrzyni

Zakopane.

45) Gimnazjum państwowe, telef 79 hum. p. 8. 10. 209. 114.

Z inicjatywy prof. Adolfa Gawalewicza założone „Towarzystwo Gimnazjum realnego w Zakopanem” otworzyło dnia 16 września 1912 r. I i II kl. gimnazjum realnego. Gimnazjum zostało upaństwowione 1 lutego 1922 r. O r. 1922-23 znosi się stopniowo koe-dukację, zamieniając szkołę w gimnazjum męskie. Dyrektorami byli: w r. 1912-13 i 13-14 Czesław Odrowąż Pieniązek, w latach 1914-15 do 17-18 dr. Jan Jaroszek, od r. 1918-19 do maja 1921 Adam Wilusz, od maja 1921 do 1 września 1922 Wilhelm Stopowy, od 1 września 1922 dr. Stanisław Turowski.

Dyr. dr. Turowski Stanisław 80 DF eP 18
Bielawa Józef 91 a 6 S P Ł
p Cichocki Bolesław 82 e H G 19 G Hi
dr. Dadlezówna Marja 89 DF 2 Fi Ch
✓ k Faushave Lionel p 80 d 1 A
Hahn Roman 90 a 9 P H
Klimek Wilhelm 87 e M Fi 12 M Prz
L dr. Mischke Tadeusz 64 DM 6 Hig
s Morzycka Jadwiga 79 ss 13 K Pr
p Olszewski Bronisław 74 e Ry 21 Ry
dr. Skarbińska Anna 90 DF 7 N
k Sokołowska Kazimiera 70 et 4 Fr
p Stachnik Franciszek 77 e M Fi 16 M Fi
dr. Stecki Konstanty 85 d I 1 Prz
p Stopowy Wilhelm 81 e Ł Gr 17 Ł. II Gi
dr. Świerż Mieczysław 91 DF 7 Pi P
K Wesołowski Eugenjusz 74 ss 2 M
ks. Winkowski Józef 88 e R 8 R II

p Wiśniowiecki Maksymilian 70 e Ł Gr 26
N Ł H
K Zembatowa Julja 83 d 1 M Prz
K Paszkowski Józef 92 a mal 8 Ry
Mirłyński Zygmunt 92 a 4 na urlopie
p Kling Teofil 82 e H G 16 na urlopie

Zakopane.

46) Gimnazjum prywatne.
wł.: Tow. Opieki nad Młodzieżą szkół średnich w Zakopanem.
hum. p. 1. 1. 4. 16. bez praw publiczności.

Gimnazjum o charakterze rozwojowym założono w r. 1922 Tow. Opieki nad Młodzieżą szkół średnich w Zakopanem, uruchamiając początkowo klasę pierwszą.

Dyr. Cichocki Bolesław z gimn. państw — G Prz

ks. Humpola Jan — d — R

Bielawa Józef z gimn. państw. — P Ś

Morzycka Jadwiga z gimn. państw. — Pr K

Faszkowski Józef z gimn. państw. — Ry

Śtachnik Franciszek z gimn. państw. — M

Stęcki Konstanty z gimn. państw. — Prz

I Danielewicz Konstanty — DM — Gi

I. Zychon Józef — DM — —

ib Stalińska Kazimiera — — — —

Żywiec.

47) Państwowe gimnazjum im. Mikołaja Kopernika
mat.-przyr. (z oddz. humanist. do 5 kl. wcz.)
p. 7. 11. 316. 48. (hosp).

Staraniem gminy m. Żywca i b. posłów dr. Ignacego Petelenza i Antoniego Rottera, powstała szkoła we wrześniu 1904 r. Pierwszy egzamin dojrzałości odbył się w r. 1911. Pierwszym dyrektorem był do r. 1912 Bronisław Gustawicz, zaś od marca r. 1913 Antoni Waśniowski.

Dyr. Waśniowski Antoni 73 e M Fi 24 Fi
Augustynowicz Walenty 88 a 10 M

Balut Antoni 77 e Gi 25 Gi Ś

Bydliński Jan 86 Krr 14 Pr Ry

p Charlewski Tadeusz 82 e Prz 18 Prz

Freidenberg Zdzisław 95 a 3 M

p Gizowski Szczesny 80 e M Fi 21 Fi Ch

Gromaszewska Wanda 87 m eł 1 H Fr

Jeziorski Michał 92 a 5 P

Nakoneczny Aleksander g 90 a 1 N

dr. Rybarski Mieczysław 92 e P DF 7 P

p Sikora Ludwik 77 e H G 19 G H

„ Stanula Wojciech 78 e H G 17 G H

„ Stefański Stanisław 89 e P N 8 P N

„ ks. Wojewodziec Jan 78 e R 17 R

„ ks. dr. Wicher Władysław 88 DT 8 na urlopie wykłada na uniwers. Jagiell.

10. KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO LWOWSKIEGO.

A. Województwo Lwowskie.

Szkół państwowych	37
Szkół prywatnych	35
Razem	72
Męskich	42
Żeńskich	24
Koedukacyjnych	6
Razem	72
Humanistycznych	33
Matematyczno-przyrodniczych	16
Klasycznych	21
Realnych	2
Razem	72
Polskich	63
Ruskich	7
Niemieckich	2
Razem	72
Klas	530
Oddziałów	728
Uczniów	18,506
Uczennic	5,811
Razem	24,317

B. Województwo Stanisławowskie.

Szkół państwowych	11
Prywatnych	12
Razem	23
Męskich	11
Żeńskich	7
Koedukacyjnych	5
Razem	23
Humanistycznych	13
Matematyczno-przyrodniczych	3
Klasycznych	5
Neoklasycznych	2
Razem	23
Polskich	16
Ruskich	6
Niemieckich	1
Razem	23
Klas	160
Oddziałów	220
Uczniów	5,498
Uczennic	1,748
Razem	7,246

C. Województwo Tarnopolskie.

Szkoł państwowych	11
Prywatnych	7
Razem	18
Męskich	12
Żeńskich	2
Koedukacyjnych	4
Razem	18
Humanistycznych	7
Matematyczno-przyrodniczych	4
Klasyfikacyjnych	7
Razem	18
Polskich	14
Ruskich	4
Razem	18
Klas	135
Oddziałów	176
Uczniów	5,051
Uczennic	838
Razem	5,889

A. WOJEWÓDZTWO LWOWSKIE.

Borysław-Tustanowice.

- 1) Gimnazjum koedukacyjne. Adres: Borysław-Wolanka, Nr. tel. 244.
 wl.: S-ka „Prywatne gimnazjum realne dla Borysławia i Tustanowic”.
 hum. p. 8. 12. 262. 145. — z prawem publicz.

Gimnazjum założono w r. 1918. Początkowo uruchomiono 4 kl. niższe, następnie stopniowo klasy pozostałe. Pierwotnie realne gimnazjum ulega przekształceniu na humanistyczne.

- Dyr. Gerstmann Zygmunt 86 e P 13 P Pf (z VII g. Lwow.).
 d'Abancourt Anna 98 4lu 1 G Prz
 Blauthówna Jadwiga 91 ef 4 Ś K
 ks. Chlebiński Adam 82 sd 13 R H S
 Fridländer Michał m 94 DP — N
 p Gładysz Michał 83 e M Fi 14 M Fi Ch (z VIII g. Lwow.)
 Hassmann Tadeusz 98 3lp 1 M Fi Prz
 Horbulewicz Leonard 86 a 4 Prz G
 Huszczaniecka Janina 98 a 3 P Ł
 Langermann Markus m 86 m 1 R
 Rolaki Józef 83 a 15 M Fi
 p Rossowski Edmund 83 eŁ 16 Ł (z gimn. Sambor)
 Rossowski Stanisław 86 2lp ef 4 Ry (z g. XI Lwow.)
 Semil Edmund ew 90 a 3 Fr N
 Woyton Tadeusz 95 a 2 P H
 Złotorzycka Maria 91 4lu 10 H
 Kraczyk Piotr 82 sn 19 Pr
 Neer Józef 71 e Gi 3 Gi

Brzozów. 2) Państwowe gimnazjum. hum. p. 7. 11. 289. 31.

Gimnazjum zostało założone w r. 1909. W r. 1919 zwinęto 4 kl. wyższe z powodu braku odpowiednich sił nauczycielskich. Następnie stopniowo ponownie otwierane są nieczynne klasy i w r. szk. 1922/23 gimnazjum obejmuje kl. siedm. Pierwszym dyrektorem był Stanisław Pająk.

- Dyr. Flizak Sebastjan 81 e N Df 16 P N H Fr
 Dydek Wojciech 80 a 14 N
 ks. Głodowski Roman 91 eR 4 R Ś
 p Korn Friedel m 84 e M Fi 10 M Fi K
 Kubiela Franciszek 79 6lu 12 Ł P N Prz
 Leń Franciszek 95 a 1 H G P
 Lewicki Hilary g 87 e M Fi 7 M Fi
 p Rutkowski Adam 83 Df e H G 12 H G
 p Skabowski Marjan 81 e Ł Gr 15 Ł Gr P
 k Franzówna Anna 87 sz 17 Ry
 k ks. Krzyżanowski Stanisław 79 a 8 Prz
 k Lic Zygmunt 82 5lu 2 Pr
 k Lorenz Andrzej 82 4lu — Prz
 k ks. Mączka Bogusław 75 e Ł Gr 16 Ł Gr P
 k Władysław Wawrzyniec 55 sn 50 Pr

Chyrów.

- 3) Konwikt św. Józefa.
 wl.: Polska prowincja zakonu O. O. Jezuitów
 klas. p. 8. 14. 526. 0. — z prawem publiczn.

Gimnazjum zostało założone w r. 1886 z inicjatywy ks. Marjana Morawskiego i ks. Henryka Jackowskiego. Dyrektorami byli kolejno: ks. ks. Jacek Stopka, Arnold Waszycza, Romuald Czeżowski, Kazimierz Stefański, Maksymilian Kohlsdorfer, Jakób Krysa i Józef Sawicki. Wszyscy nauczyciele są członkami zakonu O. O. Jezuitów.

- Dyr. Sas Józef 68 e H G 23 H G
 Błajer Błażej 85 e Ł Gr 11 Gr Ł
 Bzowski Teofil — d 24 R
 Gruszczyński Ignacy 68 e M Fi 24 M Fi
 Hoppe Wiktor 64 ef Krp 24 N
 Kapaun Leon 66 eŁ Gr 29 Ł Gr
 Kohlsdorfer Maksymilian 66 e N 29 N
 Konopka Kazimierz 76 e H G 14 H G
 Koppens Romuald 65 e P 30 P
 Mróz Andrzej 64 e Ł Gr 28 Ł
 Opiola Ignacy 91 e Ł Gr 3 —
 Pykosc Stanisław 66 e Ł Gr 94 Ł Gr
 Rejowicz Władysław 72 e P 18 P
 Wojtych Zygmunt 59 e Ry 31 Ry
 Chmura Ferdynand 84 — 1 Ł
 Cisek Stanisław 84 — 15 Ł
 Dorda Jan 91 a 1 M
 Hanaczek Józef 71 Krp 23 N

Jagnsz Michał 93 3 Prz
 Konewceki Józef 93 1 H
 Lorenz Jan 95 2 M
 Łazarczyk Leon 80 a 8 Fi M
 Mrocza Henryk 83 3 M
 Nowak Ignacy 93 3 Ł
 Piątek Stanisław 89 7 Gr
 Rudnicki Ludwik 77 1 R Pf
 Turban Piotr 90 2 P

Dobromil.

4) Miejskie gimnazjum koedukacyjne im.
 Herhnrów.
 wł.: Towarzystwo miejskiego gimnazjum w
 Dobromilu.
 mat.-przyr. p. 6. 6. 78. 49. — z prawem
 publiczności.

Gimnazjum założył w r. 1920 Jan Mazur,
 uruchamiając początkowo klas 4-ry. Obecnie
 funkcjonuje kl. 6, z których kl. 5 jest typu
 mat.-przyrodniczego, a kl. szósta humani-
 styczna.

Dyr. Mazur Jan 87 e Ł Gr 9 Ł A
 Biernacki Rudolf 901 a 3 P
 Jurczyński Edward 88 4lu 2 S Gi
 Licznerski Klemens 89 m 2 N
 Morłowski Ignacy 95 m 2 Ry Pr
 Ostaszewski Aleksander 84 d 4 N Fr
 Sobolewski Marjan 91 d inż 4 M
 Żmudziński Jan 94 d inż 3 Prz Fi Ch
 Zagajewski 99 4lu 1 H G
 ks. Warchoł Michał 98 sd 2 R
 Steckel Benjamin m 85 sn — R
 L Stangenhaus Aleksander 64 d — Hig

Drohobycz.

5) Państwowe gimnazjum im króla Władysława Jagiełły, ul. Zielona 34.
 mat.-przyr. i hum. p. 8. 19. 650. 0.

Gimnazjum zostało założone w r. 1858
 „taraniem miasta Drohobycza. Początkowo
 było to gimnazjum klasyczne, przekształcone
 w r. 1866 na mat.-przyrodnicze, potem w
 r. 1878 ponownie na gimn. klasyczne. W r.
 1919 gimnazjum otrzymało miano króla Wł.
 Jagiełły, a w r. 1920 zostało ostatecznie
 przekształcone na gimnazjum bifurkacyjne z
 rozgałęzieniem od kl. IV na oddział huma-
 nistyczny i mat.-przyrodniczy.

Dyr. Matlachowski Jan 79 e 11 G 17 H G
 Bajer Józef 76 e H G 20 H G
 Blatt Jakób m 88 e Ł Gr 11 Ł Gr Pf
 Einleger Salomon m 87 e 11 G 6 H G
 Tryszak Ludwik 82 a 15 Ł M
 Goldberg Owndje m 80 a 16 N M

p Holuka Roman 82 e H G 18 H G
 p Jampoller Adolf m 77 e N 17 N
 p Jedliński Tomasz 77 e Ł Gr 18 Ł Gr
 p ks. Kmit Polyentk g 62 eR 26 R
 Krawczyżyn Mirosław g 85 a 1 M Fi
 Kuszczak Aleksy g 82 a 13 M Fi
 p Mayer Henryk ew 83 Df eN 17 N
 p Moroń Wojciech 79 e Ł Gr 20 Ł Gr
 Mściwnjewski Mściśław 83 7lu 9 P
 p Ogniewski Antoni 70 e Prz 22 Prz
 Pawłowski Mieczysław 86 a 12 P Ł G M
 Pinkas Henryk 82 a 15 P Ł
 p Schneider Zygmunt 84 e M Prz 15 M Prz
 p Sobczuk Antoni g 74 e M Fi 21 M Fi
 Stinzing Jan 90 a 8 P H K
 Stupnicki Stefan g 87 a 1 Prz Fi
 Krajowski Ignacy 92 a 3 N H G K
 p ks. Toczek Walenty 71 d 25 R Pf
 p Wróbel Józef 76 e M Fi 19 M Fi
 p Zamorski Franciszek 74 eP 26 P
 Żywar Stanisław 93 a mal 1 Ry
 Schreier Bernard m 77 Df 1 R
 Stein Józef m 87 d 1 st

Drohobycz.

6) I Prywatne gimnazjum żeńskie, ul. Mic-
 kiewicza 29.
 wł.: Staromiejska Helena i Wilenkowa Eu-
 genja.
 hnm. p. 8. 8. 0. 191. — z prawem publiczn.

Gimnazjum zostało założone w r. 1912
 przez „Tow. pryw. gimnazjum im. Mickie-
 wicza”. Początkowo gimnazjum posiadało
 typ klasyczny, od r. 1917 poczęto tworzyć
 równoległe oddziały realne, a od r. 1920 gi-
 mnazjum stopniowo przekształca się na hu-
 manistyczne. Stanowisko dyrektora piastow-
 wał do roku 1922 Józef Schabowski.

Dyr. Moroń Wojciech z gimn. państw. Ł Gr
 Arztówna Albina m 900 3lu 1 P Pi
 Gerstmanówna Marja 900 2lu 1 Fr
 Konarska Janina 97 4lu 1 Fr M
 Leszczyński Michał 95 3lu 1 Prz G Ł
 Schweitzer Izidor m 98 3lu 1 Prz N
 Barak Abraham m 79 sn 23 R
 Blatt Jakób m (z gimn. państw.) Ł Gr
 Einleger Michał m (z gimn. państw.) H G
 Emmerich Stanisław 90 W 12 S Gi
 Ternhol Izaak m 79 sn 24 R
 Goldberg Owadje m (z gimn. państw.) Ł N
 Holuka Roman (z gimn. państw.) H G.
 Krajowski Ignacy (z gimn. państw.) H N
 Krawczyżyn Mirosław g (z gimn. państw.)
 M F
 Kuszczak Aleksy g (z gimn. państw.) M
 ks. Michalski Antooi 75 d 22 R
 Sinkus Henryk (z gimn. państw.) P

ks. Podolak Piotr g 89 d 3 R
 Sobczuk Antoni g (z gimn. państw.) Fi Ch
 Stinzig Jan (z gimn. państw.) P Ł
 Stupnicki Stefan g (z gimn. państw.) Prz Ch
 Staromiejska Helena 72 sn 3 Pr
 Stein Józef m 87 DP 1 st
 Zelechowski Jan 86 W 14 M Ry

Drohobycz.

7) II. Prywatne gimnazjum żeńskie im. H. Sienkiewicza, ul. Mickiewicza.
 wł.: Pol. tow. prywat. gimnazjum żeńskiego im. H. Sienkiewicza.
 hum. p. 7. 7. 0. 71. — z prawem publiczności.

Gimnazjum zostało założone w r. 1919 z inicjatywy Władysława Kultysa. Pierwszym dyrektorem był Antoni Ogniewski.

Dyr. Wróbel Józef M z gimn. państw.
 Ullmannówna Jadwiga 900 2lu 3 P Fr G Pr
 Bajer Józef H G z gimn. państw.
 Dzieniewicz Tomasz 68 W 32 M Prz K
 Fryszak Ludwik Ł G z gimn. państw.
 Jampoller Adolf N z gimn. państw.
 Jedliński Tomasz Ł z gimn. państw.
 Kawecki Kacper 88 sn 14 Ś
 Krajowski Ignacy H z gimn. państw.
 Kuszczak Aleksy Fi z gimn. państw.
 Mściwajewski Mściślaw P z gimn. państw.
 Ogniewski Antoni Prz z gimn. państw.
 Olankowska Zofia 79 W 21 P H
 Pawłowski Mieczysław P N H z gimn. państw.
 ks. Pelczar Michał 90 d 5 R
 Pinkas Henryk P z gimn. państw.
 ks. Podolak Piotr g 89 d 3 R
 ks. Sopański Franciszek 77 d 21 R
 Stupnicki Stefan M Fi Ch z gimn. państw.
 Wójtowicz Józef 63 W 35 N M Ry
 Zywar Stanisław Ky M z gimn. państw.

Drohobycz.

8) Ruskie gimnazjum koedukacyjne, ul. św. Jasna 22.
 wł.: Ruskie Towarzystwo Pedagogiczne.
 klas. ru. 5. 6. 164. 30. — z prawem publiczn.

Gimnazjum zostało założone w r. 1920.

Dyr. Sobczuk Antoni M z gimn. państw.
 Bajrak Mikołaj 984 g 15 Ł Gr
 Gregorijczuk Mikołaj g 91 3lu 2 Ru Ł Gr
 Popowicz Aleksander p 79 a 22 N K
 Popowicz Domety g 80 a 15 H G
 Smalko Roman g 81 a 12 M Fi Prz
 Solczanik Włodzimierz g a 2 P Ru
 Stasyszyn Juljan g 90 a 3 P Ł M
 ks. Wenbrynowicz Stefan g 97 a 3 R Ry

Gródek Jagielloński.

9) Państwowe gimnazjum.
 klas. i mat.-przyr. p. 8. 9. 196. 29.

Gimnazjum o charakterze bifurkacyjnym z oddziałem humanistycznym i mat.-przyrodniczym, zostało założone w r. 1909. Stanowisko dyrektora piastowali Dr. Jan Kreiner i ks. Dr. Zygmunt Kozubski.

Dyr. Krcz Józef 75 e Ł Gr 19 Pl
 Bargiel Władysław 90 3lu 6 Ł Gr
 ks. Bilczewski Kazimierz 85 6lu 10 R P
 p ks. Cegielski Ignacy g 86 DT 9 R Ru Ś
 Droba Zenon 81 a 12 M Fi
 Kaniowski Stanisław 84 e H G 13 H G
 Krzanowski Jan 87 a 12 Ł Gr
 Nycz Mikołaj 86 e M Fi 10 M Fi Fr
 p Taub Szymon m 87 Di 12 Prz N
 p Więcek Antoni 80 e Prz Fi 16 Prz Fi
 Wotke Maria 92 Di e H G 7 H G P
 Zwirski Klemens 98 a 2 P N Ry
 k Cudo Józef 82 W — Pr
 k Glasman Karol m 87 W — R
 k Jazienicki Karol 86 sn ef — Ś

Jarosław.

10) I Państwowe gimnazjum.
 ul. 3-go Maja, Nr. tel. 27.
 klas. p. 8. 8 510. 0.

Gimnazjum powstało w r. 1844, po zamknięciu istniejącej od r. 1850 państwowej wyższej szkoły realnej. Stanowisko dyrektora kolejno piastowali: Andrzej May, Emanuel Dworski i Józef Wójcik.

Dyr. Rychlik Ignacy 56 e H 26 —
 Adamski Julian 79 e N 18 Ł N
 Bodenstein Leon m 88 e Ł Gr 10 Ł Gr
 p Bryzek Antoni 79 e Ł Gr 18 Ł Gr
 p Heljasz Wawrzyniec 78 e Ł Gr 16 Ł Gr
 p ks. Czopor Mateusz 62 DT e R 26 —
 Kostka Władysław 88 e M Fi 11 M Fi Prz
 Krawczyk Józef 88 a 8 Ł N P
 p Kutarski Józef 86 DF e P 10 P
 Glogowicki Henryk 82 a 14 H G
 Lander Filip g 82 a 2 M Fi
 p Lesniak Jan 86 e Ł Gr Gi 13 Ł Gr Gi
 p ks. Lisiński Mieczysław 77 e R 23 R
 p Rembarz Stanisław 61 e Ł Gr 26 Ł Gr
 Reising Wojciech 86 e H G 12 H G
 Serafinowicz Janusz g 66 e N 18 N Ł
 p Skowroński Jan 75 e Ł Gr 19 Ł Gr
 p Sonntag Leon 84 e M Fi 16 M Fi
 p Starschedel Julian 76 e P 22 P
 Wiśniowski Zygmunt 82 a 13 P Ł
 p Wojtanowicz Zygmunt 85 e N 14 —

Wondaś Andrzej 76 e H G 22 —
ks. **Wanat Stanisław** 90 e R 1 R
ks. **Fedorowicz Stanisław** R II pań. gimn.
Skarbowski Kazimierz z II państw. gimn.
L. Trzaskowski Julian — — — 2 —

Jarosław.

11. II Państwowe gimnazjum.
mat.-przyr. p. 7. 11. 357. 0.

Gimnazjum zostało założone w r. 1898 jako siedmioklasowa wyższa szkoła realna. Od r. 1920 odbywa się stopniowe przekształcanie na gimnazjum mat.-przyrodnicze. W r. szk. 1922/23 kl. I — V prowadzone są według nowego typu gimn. mat.-przyrodniczych, kl. VI i VII według dawnego typu szkół realnych.

Dyr. **Ralski Jan** 58 DF e M Fi Gi 26 M
p ks. **Fedorowicz Stanisław** g 72 e R 22 R
p **Filimanowski Stanisław** 80 e N 21 N K
p **Gonet Michał** 70 e H G 26 G H
p **Kaniak Józef** 83 e Ry 17 Ry K
p **Komeza Stanisław** 82 e P 15 P Ł
p **Kultys Zdzisław** 79 e H G 20 H G
p ks. **Litwin Walenty** 72 e R 26 R Pr
p **Ostrowski Wiktor** 72 e P Fr 26 Fr
p **Sędzimir Jan** 84 e Prz 13 Prz
p **Steczko Józef** 76 e M Fi 22 M Fi
p **Streiler Berisch** m 82 e N 10 M Fi
p **Tenczarowski Tadeusz** 87 e M 14 M
p **Wisniowski Bronisław** ew 87 e P 10 P
Skarbowski Kazimierz 85 e Gi 13 Gi

Jarosław.

12. Gimnazjum żeńskie im. Juljnsza Słowackiego.
wł.: Zarząd Tow. przyw. realnego gimnazjum żeńskiego.
mat.-przyr. (dawny typ realny) p. 8. 8. 0. 163.
z prawem publiczności.

Gimnazjum zostało założone w r. 1909. Dyrektorami byli kolejno: Andrzej Wondaś, Michał Gonet i Tadeusz Kaniowski.

Dyr. **Heliasz Wawrzyniec** Ł z I g. państw.
Kulmatycka Lidja g 96 a 1 Prz Fi M
Serwacka Wawrzyna 95 a 2 H P G M
Węglarzówna Zoljka 93 a 4 Ł P N K
ks. **Wojciechowski Marjan** 76 sd 13 R Fr
Bodenstein Leon Ł z I gimn. państw.
Bryzek Antoni Ł z I gimn. państw.
Dobrzańska Marja 85 W — Fr
Głogowski Henryk H G z I gimn. państw.
Gutkowski Antoni 70 Ry z pań. szk. rzem.
Knobloch Ambroży 65 W — Ry
Komeza Stanisław P z II gimn. państw.

Kostka Władysław M Fi z I gimn. państw.
Krawczyk Józef N z I gimn. państw.
Kutarski Józef P z I gimn. państw.
Lander Filip M z I gimn. państw.
Malikówna Marcela 96 — — Gi
Reising Wojciech H G Prz z I g. państw.
ks. **Rolewski Marcin** 93 sd -- R
Seidenwerg Izidor m 72 — — R
Sonntag Leon M Fi Prz z I gimn. państw.
Steczko Józef Fi Ch z II gimn. państw.
Streiler Berisch m N z II gimn. państw.
Tenczarowski Tadeusz M z II gimn. pań.
Wisniowski Zygmunt P z I gimn. państw.
Wojtanowicz Zygmunt N Pf z I gimn. pań.
L. Mikiewicz Hajdukiewiczowa Marja 87 DM

Jaworów.

13. Państwowe gimnazjum.
ul. Lwowska Nr. 1.

ham. i mat.-przyr. p. 8. 8. 168. 41.

Gimnazjum założyła Rada miejska w r. 1908. Początkowo gimnazjum było typu klasycznego. Od r. szk. 1913/14 poczęto je przekształcać na gimn. realne. W r. 1921 zostało gimnazjum upaństwowione. Stanowisko dyrektora piastowali: Emil Zaremba i Zygmunt Skorski.

Dyr. **Tuleja Ludwik** 84 e Prz 16 Prz
p **Popiel Bronisław** 74 e P 25 P
Bessağa Tadeusz 94 a 4 Ł
Eisenstein Emil m 88 a 7 M
Gluszkiewicz Roman g 86 a 1 Ru Prz
Gorecki Jerzy 89 DF 6 H P
Radko Jan g 83 a 10 M Fi
ks. **Samborski Jan** 91 d 3 R
Sandel Jakób m 88 a 10 P N
Sęk Stanisław 72 a mal 9 Ry
Topolnicki Bronisław 63 a 2 Fr
Zipper Edmund 95 a 1 H G
k **Pomeranz Gedalje** m 79 W 20 R
k **Zahradnikówna Irena** 87 km 4 Ś
k ks. **Zalitacz Aleksander** g 70 d 19 17 R

IRu

Jaworów.

14. Gimnazjum koedukacyjne.
wł.: Kolo Ukraińskiego Towarzystwa Pedagogicznego.
kl. ru. 6. 6. 140. 39 — z prawem publiczn.

Gimnazjum zostało założone w r. 1908.

Dyr. **Stawniczy Teodory** g 86 e H G 12 H
(z gimn. rusk. Przemyśl)
Barko Dymitr g 92 a 3 U P N
Cinciruk Eljasz g 87 a 1 Ł N
Hucnlak Jan g 87 a 2 Ł Gr
ks. **Jaremko Jan** g 88 a 3 R K

Jaworowski Eugenjusz g 93 a 2 Ł Gr
Lobiński Eustachy g 93 a 2 U N
Mnsianowicz Adoll 79 e M Fi 15 M Fi (z g.
w Brzeżanach)
Napurko Włodzimierz g 81 a 15 Ł Gr N M
Soltys Bohdan g 94 e Prz Fi G 1 Prz Fi G
Czmola Jan g 92 3lu 2 U H G Fi

Kolhuszowa.

15. Gimnazjum koedukacyjne.
wl.: Tow. Szkoły Gimnazjalnej.
klas. p. 6. 6. 77. 50.—z prawem publiczności.

Gimnazjum zostało założone w r. 1912. Początkowo obejmowało klasę dwie, następnie co pewien okres czasu otwierano klasy wyższe. Obecnie czynnych jest klas 6. Dyrektorami byli: Soltysik Franciszek, Mędryś Tadeusz, dwukrotnie Marcelli Opitz i Ciliński Leon.

Dyr. Białawka Marjan 86 e M Fi 11 M Fi
Gottwald Konstanty 90 a 3 Prz G H
Helmski Ludwik 83 a 1 P H G
Hauser Leou m 89 a 1 H M N
Kocańda Kazimierz 87 a 8 Ł Gr
Offnerówna Ela m 98 a 2 P
Pęksa Stanisław 91 a 2 Ł
ks. Słonina Wojciech 88 sd 10 R
L. Siatecki Kazimierz 76 DM 1 Prz

Krosno.

16. Państwowe gimnazjum im. Mikołaja Kopernika.
hum. i mat.-przyr. p. 7. 11. 337. 65.

Gimnazjum zostało założone w r. 1900, jako państwowa szkoła realna, przekształcona w r. 1917 na gimnazjum bifurkacyjne. Stanowisko dyrektora piastuje od chwili założenia szkoły Kacper Brzostowicz.

Dyr. Brzostowicz Kacper 52 e M Fi 26 —
p Butkowski Antoni 91 kp 9 M Ry
p Filasiewicz Witold 77 e M Fi 21 M Fi Ch
Pr
p Grechowicz Adam 86 e P 13 P Ł H
p Moroniewicz Stanisław 77 e P 21 P H
p Mrozowski Michał 83 e N 16 N Ł
p Polakówna Marja 92 e M 6 M
p Pudielko Edmund 79 e H G 14 H G
p ks. Szpetnar Stanisław 83 e R 14 R
p Tamechna Antoni 82 a 5 —
p Vopalka Bronisław 74 e M Fi 26 M Fi
p Wanic Józef 87 e M Fi 10 M Fi G
p Zakulski Ludwik 84 e P N 14 P N
Niedzielski Kazimierz 83 W 1 M Prz Gi
Ołpińska Małgorzata 82 L 3 Fr K
Wiluaz Władysław 83 a 9 Prz G
k Stromczak Jan 78 — 2 Pr

Leżajsk.

17. Państwowe gimnazjum.
hum. p. 8. 8. 191. 54.

Gimnazjum założyła Rada miejska w 1912. Początkowo uruchomiono dwie klasy, następnie stopniowo otwierano wyższe. W r. 1922 gimnazjum zostało upaństwowione. Stanowisko dyrektora piastowali kolejno: Jan Cieczyński, Maksymilian Wisniewiecki, Antoni Panek i ks. Henryk Roszkowski.

Dyr. ks. Szpila Piotr 70 e R M Fi 26 M Fi
Blocki Tadeusz 84 a 13 P Ł
Gostar Julian 89 a 4 P Ł II
ks. Lulas Stanisław 86 e R 11 R II
Szabo Kornel 96 a 2 Pí Ch Pr
k Klimaszewski Aleksander 64 d inz 30 M
Ch Fi
k Milli Karol 67 2lp 1 Ry Pr K
k Piechota Stanisław 94 2lu 2 II G P
k Szust Włodzimierz 900 3lu 1 Fr H G
k Widluch Zygmunt 99 3lu 1 N
k Wysiatycki Władysław 92 sn m cf 11 S

Lwów.

18. I Państwowe gimnazjum im. Mikołaja Kopernika.
nl. Ludwika Kubali Nr. 2.

mat.-przyr. p. 7. 13. 458. 0.

Gimnazjum zostało założone w r. 1817. Początkowo była to szkoła realna, przekształcona w r. 1835 na trzyletnią akademię realną i handlową, następnie podlegając kilkakrotnym przekształceniom, otrzymała w r. 1856 nazwę „Wyzszej szkoły realnej”. W r. 1920 szkoła uległa ostatecznemu przekształceniu na gimnazjum mat.-przyr., przy czym w r. szkolnym 1922/23 według nowego typu prowadzone są klasy I—V; klasy VI i VII posługują się dawnym programem nauk. Od r. 1872 dyrektorami byli: Dr. Czesław Rodecki, Dr. Karol Benoni, Dr. Teofil Gerstmann, Artur Passendorfer, Michał Rembacz i Władysław Ziłobicki.

Dyr. Mazurek Julian 72 e H G 25 G H
p Andrószowski Jan — e Ch 12 Ch urlop.
p Belzowski Stanisław 76 e H G 20 G H
p Berger Franciszek 74 e M 22 M
Bilinkiewicz Seweryn g 89 e M Fi M Fi
p Brandstätter Michał m 82 e N 19 N urlop.
Cieśla Henryk 95 a 4 Ry Pr urlopowany
p Cwojdzński Tadeusz 60 e M Fi 25 M Fi
Fiszer Wiktor 93 a 2 Fr st
Gawlikowski Ryszard 77 e Ry 18 Ry
p Jnński Stelan 77 Dtech e M 18 M
Kostynowicz Kazimierz 84 e Ry 13 Ry Pr
p Kubik Wincenty 66 e P 25 P
p Kwieciński Karol 85 DF e P 14 P

Lapczyńska Amelja 91 d Sorb 6 P Fr
 Łopuszański Mieczysław 85 a 9 Prz
 Łukianowicz Djonizy g 73 DP e G Ru 15
 G Ru
 Mitscha Adam 92 DP 1 S
 Müller Władysław 82 e M Fi 18 M Fi
 ks. Nabielec Walenty 86 DF e R 5 R
 Probulski Władysław 81 e M Fi 15 M Fi
 Ruxer Stanisław 75 e M Fi 21 M Fi
 Schneider Ludwik ew 75 DF e N 20 N
 Urhański Tadeusz 78 e H G 16 H G
 p Walczak Franciszek 69 e P 25 P H
 ks. Wałęga Apolinary 88 e R 11 R
 Westwalewicz Marjan 77 DF e Ch 22 Fi Ch
 Zagórowski Antoni 92 a mal 5 Ry Pr
 Gawroński Stefan 900 2lu 2 K M
 ks. Kesselring Rudolf ew 84 DF 15 R
 Terner Eljasz m 69 a 21 R
 Jarocki Adam 68 DM 1 —

Lwów.

19. II Państwowe gimnazjum im. Karola Szajnochy. ul. Podwale Nr. 2/4. hum. p. 8, 12, 489. 0.

Gimnazjum zostało założone w r. 1820, obejmując kl. sześć. W r. 1850 zostało przekształcone na 8-io kl. gimnazjum klasyczne. W r. 1920 uległo ostatecznej reorganizacji w celu podporządkowania programom Ministerstwa W. R. i O. P. Przez sto lat (1820—1919) językiem nauczania był język niemiecki.

Dyr. Bostel Ferdynand 60 e H G 36 — urlopowany
 Dyr. Lachowski Celestyn 65 e Ł Gr 35 —
 Dąbrowski Bożydar 83 a e Gi 10 M Gi
 ks. Dorożyński Djonizy g 66 e R 30 — urlopowany
 Teszwind Jakób m 84 a 14 P
 Hausner Bernard m 74 e R 22 — poseł na Sejm
 Masilkowski Grzegorz 91 a 5 P Ł
 ks. Kaczorowski Henryk 92 e R 7 R
 Kochanowski Julian 96 a 8 Prz Gi
 p Koczwaro Jan 89 e N 12 N
 p Krawczyk Mieczysław 87 e Ł Gr 14 Ł H K
 Kwiecieński Jan 54 DF e P 28 — urlp
 Lettner Gustaw 54 e Ł Gr 36 — urlp
 Lilien Henryk m 85 DF e Ł Gr 16 — urlp
 azur Józef 64 e Ł Gr Gi 33 Ł Gr Gi
 Nacher Teodor m 58 DF e H G N 41 H G
 Ochser Szulim m 77 DF 14 R
 Pokorny Wilhelm 81 DF e H G 15 H G
 Przybylski Seweryn 87 e P 13 P G
 Rapaport Artur m 89 DF e Ł Gr 11 Ł Gr P
 Rollaner Jakób ew 81 e N 16 N Ł
 barski Jan 85 a 16 — przydz. do Kuratorjum

p Smetański Jan g 81 e Prz 18 Prz M
 p Snopek Emil 70 e M Fi 26 M Fi
 Sochaniewicz Władysław 96 a 5 Prz Fi
 p Ujejski Alfred 82 e P 16 P H
 p Wołowicz Leopold 83 DF e M Fi 17 M Fi
 Zipper Albert 55 DF e N 41 N
 k ks. Łagosz Kazimierz R z V gimnazjum
 k Łukasiewicz Stanisław S z VII gimnazjum
 k Dąbrowski Franciszek 74 W 21 Pr
 k ks. Kesselring Rudolf ew 84 DF 15 R
 k Świtalska Marja 92 2lu k rr 17 Ry Pr
 L Szmński Jan — — — —

Lwów.

20. III Państwowe gimnazjum im. Króla Stefana Batorego. ul. Batorego Nr. 5. klas. p. 8, 11, 310. 0.

Gimnazjum powstało w r. 1850, jako polskie oddziały równoległe, obejmujące kl. I—IV przy drugim (niemieckim) gimnazjum we Lwowie. W r. 1857 oddziały polskie zostały przekształcone w gimnazjum z językiem naucz. polskim, noszącym nazwę im. Franciszka Józefa. Gmina m. Lwowa wybudowała do użytku szkolnego gmach i oddała go gimnazjum. W r. 1919 na prośbę grona nauczycielskiego gimnazjum otrzymano miano Króla Stefana Batorego.

Dyr. Wojciechowski Konstanty 72 DF e P 25 — prof. Uniwersyt.
 Ajdnkiewicz Kazimierz 90 DF e M Pł 8 M doc. Uniwersyt.
 p Bad Hirsch m 69 e R 19 R
 p Bednarowski Adolf 78 DF e Ł Gr 17 Ł Gr
 p Bad Hirsch m 69 — 19 R
 Czuruk Bolesław 81 — 10 — urlp
 p Dobrzański Bronisław 55 e Ł Gr 25 — urlp
 p Franż Wincenty 61 e M Fi 25 M Fi
 Gedroyć Józef 93 a 3 M Prz
 p Golias Marjan 87 e Ł Gr 8 Ł Gr H
 p Kania Albin 83 e Ł Gr 14 Ł Gr K
 p Kaznowski Adam 81 e P 15 —
 p Kowalski Maciej 97 6lp 1 M Fi
 p Limbach Józef 55 DF e Prz 25 Prz
 Mackiewicz Józef 85 e Ł Gr 13 Ł Gr
 p Maksymowicz Adam 80 DF e M Fi 20 M
 p Maurer Józef 79 e P 20 P
 Mossoczy Marja 87 a 3 Ry
 Oxińska Helena 79 e H G 10 H G
 p Piotrowicz Stanisław 81 e H G 15 H G
 Pogonowski Jerzy 97 DF 4 — urlp
 Pytel Józef 72 e N 23 Ł N
 p Roszko Emanuel 65 e N 25 N
 Skoczylas Antoni — kp — urlp
 p Skulski Ryszard 90 DF e P 10 P Ł
 p ks. Sokolowski Mateusz 68 e R 23 R
 p Szynski Władysław 80 e Ł Gr 19 Ł Gr

ks. Walega Apolinary z I gimnazjum — R
 Zaleski Juljusz 89 DF e P 10 P
 Dekanski Kazimierz 96 5lp 4 — urlp
 k Gordaszewska Ewa 78 ef 3 Fr
 k Mietscha Adam — — z I gimnazjum
 k Tutak Jan 82 ef — Pr
 L Jarocki Adam — — z I gimnazjum

Lwów.

21. IV Państwowe gimnazjum im. Jana Długosza.
 ul. Nikorowicza.
 kl. p. 8. 12. 415. 0.

Gimnazjum zostało założone w r. 1879.
 W r. 1919 po przejęciu przez władze polskie otrzymało miano Jana Długosza.

Dyr. Smialek Wincenty 63 e Ł Gr 34 —
 k Babald Hertz m 88 — 1 R
 p Bojarski Władysław 58 e Ł Gr 41 — urlp
 p Borecki Stefan 83 e H G 15 — urlp
 ks. Czubryj Karol 93 d 1 R
 p Dragan Roman 87 e P 12 P
 p ks. Gromnicki Eugenjusz g 64 e R 30 R
 p Kaczorowski Stanisław 88 e M 11 M Fi
 p Kraśnieński Franciszek 69 e Ry 25 Ry
 p Kucharski Władysław 75 e H G 25 H G
 Kwiatkowski Zygmunt 88 a 1 M Prz
 p Latoszyński Władysław g 57 e Ł Gr 39 Ł Gr
 p Mordawski Szymon 75 e N 18 N
 Mundrak Antoni 89 a 8 Ł Gr
 Nalecki Rudolf 88 a 11 Ł Gr
 p Oziębły Franciszek 80 e P 18 P
 p Pilch Stanisław 82 DF e Ł Gr 14 Ł Gr
 p Przedzicki Stanisław 87 e H G 16 H G N
 p Rozumkiewicz Józef 68 e Prz 24 — urlp
 p Słrutyński Kazimierz 77 e M Fi 20 M Fi
 p Strycharski Ignacy 80 e Ł Gr 16 Ł Gr N
 p Szczepański Jan 72 e Ł Gr 24 Ł Gr
 p Szczerbański Mikołaj 82 e Ł Gr 15 Ł Gr
 p Szmyd Franciszek 83 a 5 Ł P N
 ks. Szmyd Gerard 85 e R 8 R
 Wierzbicki Franciszek 82 a 16 P Ł
 Wilk Stanisław 85 e Gi 12 Gi
 Wisniewski Bolesław 91 a 8 Ł Gr
 k Gordaszewska Ewa 78 ef 3 Fr
 k Osada Adam 87 ef 1 S
 k Lukianowicz Djonizy g 73 e H G 16 Ru
 L Wachnianin Mirosz g 72 DM 1 —

Lwów.

22. V Państwowe gimnazjum im. Hetmana Stanisława Żółkiewskiego.
 ul. Samuela Kuszewicza Nr. 5.
 hum. p. 8. 15. 599. 0.

Gimnazjum powstało w r. 1892 z filii III gimnazjum, mieszczącej się w klasztorze O.O. Bernardynów przy ul. Walowej. W r. 1901

wskutek olbrzymiej frekwencji uczącej się młodzieży utworzono filię przy ul. Łyczakowskiej, przekształconą w roku następnym na samodzielne VI gimnazjum. W r. 1905 ponownie utworzono filię przy ul. Czarnieckiego Nr. 8, ta zaś z kolei rzeczy, w r. 1908 przekształcona została na VIII gimnazjum. W r. 1920 gimnazjum otrzymało miano Hetmana Stanisława Żółkiewskiego.

Dyr. Nogaj Józef 56 e P 25
 p Bass Zysza m 78 e N 17 Pi N
 Harhala Franciszek 89 a 3 P K
 Hauser Edward 90 a 9 P
 p Hreczkowski Władysław 75 e Ł Gr 23 Ł
 p Koim Jan 73 e M Fi Gi 22 M Fi Gi
 Kossakowski Henryk 93 4lp — M Fi
 p Koszrowski Edward 81 e P N 19 P N
 p ks. Kozubski Zygmunt 86 e R 11 R
 Kubala Tomasz 78 a mal 6 Ry
 p Kunstmann Zygmunt 51 e N 25 N
 ks. Łagosz Kazimierz 88 e R 8 R
 p Lisiński Mikołaj 69 e Prz 25 M Prz
 p ks. Lopatyński Damian g 66 e R 25 R
 p Młodnicki Marjan 81 e Ł Gr 18 Ł Gr
 Moniakowa Felicja 94 km 1 S
 Myszuła Józef 86 a 11 H G
 p Nagorzański Franciszek 77 e Ł Gr 20 Ł Gr
 p Petryński Ludwik 68 e H G 25 H G
 p Poradowski Leon 82 e P 16 P
 p Reich Aron m 73 e N 18 N
 Rymanowicz Stanisław 96 a 2 M Fi
 p Silberschütz Benjamin m 74 e R 15 R
 p Skarbiński Władysław 90 e H G 7 H G
 p Terlecki Władysław 68 e P 25 P H
 Tyrowicz Stanisław 86 5lu 15 Prz Fi
 Witkiewicz Stanisław 90 a 11 N
 k Budzyna Jan 83 W 19 Pr (z gimn. VII)
 k Deszberg Romuald 78 sn 25 Gi
 k Nawrocki Władysław 70 W 25 Ru
 k Solowij Marjan 86 2a mal — Ry
 k Ujejska Janina — — Pr (z gimn. IX)

Lwów.

23. VI Państwowe gimnazjum im. Stanisława Staszka.
 ul. Łyczakowska 37.
 kl. p. 8. 8. 267. 0.

Gimnazjum powstało w r. 1902 przez wyodrębnienie równoległych oddziałów, stanowiących filię V gimnazjum. Stanowisko dyrektora piastowali kolejno: Dr. Antoni Danysz, Dr. Konstanty Wojciechowski, Stanisław Sobiński i Dr. Jan Oko.

Dyr. Cygan Stanisław 84 e Ł Gr 15 Ł
 p Borzemski Wacław 68 e P 25 Ł P
 p Bursztyński Włodzimierz 78 e Ł Gr 20 — urlp
 p Fyda Stanisław 81 e Ł Gr 16 Ł Gr

p Jaworski Lesław 82 e H G 20 H G
 p Lewicki Tadeusz 65 e Ł Gr 25 Ł Gr
 p Paluchowski Stanisław 79 e P 19 — urlp
 p Piątek Jan 81 DF e N 19 — urlp
 p Reis Zygmunt 79 e N 20 P N
 p ks. Szulc Bartłomiej 75 e R 17 — urlp
 p Vrabetz Tadeusz 84 e M Fi 16 M Fi
 Balicki Juljusz 90 DF e P 10 P Pf
 L Fritz Józef 87 DF DM e N 12 N st
 Nawrocki Marjan 83 e H G 15 — urlp
 Rozkosz Ignacy 88 a 12 Ł
 Głodzińska Sabina 97 3lu 2 Prz M Fi
 ks. Janiewski Grzegorz 89 d 6 R
 Łukasiewicz Michał 91 a 1 Ł Gr
 Małski Marjan Ry gimn. X
 Dyłski Mieczysław II G gimn. X
 Schor Mojżesz m R z męsk. seminar. naucz.
 Tokarska Zofia Fr z żeńsk. szk. przemysł.
 Moniakowa Felicja S z gimn. V

Lwów.

24. VII Państwowe gimnazjum im. Tadeusza
 Kosciuszki.
 ul. Sokola Nr. 2.
 kl. p. 8. 11. 425. 0.

Gimnazjum zostało założone w r. 1905
 (z przekształcenia filji III gimnazjum). Sta-
 nowisko dyrektora piastowali: Franciszek
 Terlikowski i Dr. Antoni Łomnicki

Dyr. Schirmer Edward 61 e H G 26 —
 p Biela Jan 53 e Ł Gr 26 — urlp
 Balaban Majer m 77 e H G 24 — urlp
 p ks. Bielówka Franciszek 71 e R 26 R
 p Borzemski Antoni 66 e H G 26 — urlp
 Gawlikowski Jan 71 e P 26 P
 Gerstman Zygmunt 86 e P 14 — urlp
 p Golczewski Kajetan 76 e M Fi 23 M Fi
 p Handel Jakób m 88 e Ł Gr 13 Gr N
 p Hoher Gwidon 83 e P N 14 N
 p Kaliszczak Karol 80 e Ł Gr 19 Ł Gr
 p Kapturkiewicz Wojciech 83 Ł Gr 15 Ł Gr
 P
 p Koerber Ludwik 67 e M Fi 23 Prz Fi
 p Modelski Teofil 81 DF e H G 14 — urlp
 p Sitnicki Tadeusz 89 DF II G 10 — urlp
 p Smolka Franciszek 82 DF e Ł Gr 18 Ł
 Gr P
 p Tyczyński Andrzej 79 e P 18 P
 p Zawirski Zygmunt 82 DF e M 16 M Pf
 Łukasiewicz Stanisław 92 km 3 S
 Sochonicz Kazimierz 92 DF e H G 8 H G
 Stroński Fortunat 88 DF e Prz M Fi 7 Prz M
 Hass Gwidon 74 a 22 P N
 Palinowski Zdzisław 75 a 20 — urlp
 Mossoczy Stefan 87 a 3 M
 Stefankiewicz Wojciech 95 a 4 H G
 Kacprowski Stefan 87 21 p 1 Ry K

Budzyna Jan 83 W 18 Pr
 Rappaport Jakób m 78 cf 19 R
 L Hubert Antoni 91 — 1 —

Lwów.

25. VIII Państwowe gimnazjum im. Króla
 Kazimierza Wielkiego.
 ul. Czarnieckiego Nr. 8.
 mat.-przyr. p. 8. 11. 416. 0.

Gimnazjum powstało w r. 1908. Stano-
 sisko dyrektora piastował Władysław Dro-
 piowski.

Dyr. Pyszkowski Jan 76 Df e P N 20 N
 p Brończyk Kazimierz 88 e P 12 P Fr
 p Bndzianowski Władysław 76 e Ch 16 Fi
 Ch Prz
 p ks. Ciemniowski Jan 66 DF e R 25 R
 p Daniec Stanisław 60 e Ł Gr 25 Ł
 p Dąbrowski Aleksander 79 e N DF 17 N Fr
 p Dudryk Antoni 80 e H G 18 — urlp
 p Górka Rudolf 89 e M Fi 9 Fi
 p Hahn Wiktor 71 DF e P 14 — urlp
 p Kościński Wojciech 81 e Ł 14 P Ł
 p Mihułowicz Jerzy 77 DF e M 22 M
 p Nanke Czesław 83 DF e H G 16 H
 p Prószyński Marcełi 81 DF e P 19 — po-
 seł na Sejm
 p Taubes Zygmunt m 68 e R 32 R
 p Zurawski Zygmunt 85 e P 14 P
 Gedroyé Michał 91 DF 8 Prz
 Szumski Emil 82 a 16 M
 Bednarski Jan 91 a mal 3 Ry K
 Podoliński Władysław 87 a 4 H G
 Sliwa Ferdynand 94 a 2 Fi M
 Włodarski Bronisław 95 a 3 H G
 k Dziedzic Błażej 93 a 1 N
 k ks. Kubacik Antoni 84 a 12 R
 k Matusiak Stanisław 95 a mal 1 Ry
 k Ostrowska Zofia 76 sn a 19 P S

Lwów.

26) IX Państwowe gimnazjum im. Jana Ko-
 chanowskiego, ul. Chocimska 6.
 hnm. p. 8. 18. 706. 0.

Gimnazjum powstało w r. 1921 z prze-
 kształcenia istniejącej od r. 1898 filji IV gi-
 mnazjum państwowego. Stanowisko dyre-
 ktora piastowali: Karol Rawer, Mieczysław
 Jawrógiewicz i Władysław Dropiowski.

Dyr. Grzegorzewicz Wojciech 64 eP 25 —
 p Buzath Stanisław 87 DF e H G 11 H G
 p Chmaj Jan 84 e N 14 N
 p Chodaczek Władysław 84 e Ł Gr 12 Ł Gr
 Czaykowski Wincenty 77 8lu 11 Ł M K
 p Freilich Arnold m 84 e M Fi 14 M Fi
 Hayder Adam 94 7lu 5 N Fr

p Hubert Stanisław 75 e Prz 25 Prz Ch Fi
 p Jarosiński Bolesław 82 e P 16 P
 p Jaworski Leon 72 e M Fi 25 M Fi
 p Jns Ludwik 84 e Ł 13 Ł
 Kruschke Franciszek 71 6lu 25 N
 p ks. Lehman Józef 70 e R 25 R
 Malaczyński Stanisław 87 a 11 M Fi
 p Medyński Aleksander 80 e H G 20 H G
 p ks. Nowak Piotr 83 e R 15 R
 p Pelczarski Tadeusz 72 e P 25 P
 p Pikor Stefan 88 e Ry 9 Ry
 Pohorecki Onufry 86 e H G 6 H G
 Rerutkiewicz Franciszek 85 a mal 2 Ry Pr
 Rossowski Feliks 95 a 3 Prz
 Różycki Mieczysław 89 a 8 H M K
 Schüttera Otton 84 a 15 M Fi
 Slonecki Bronisław 88 5lu 1 Prz
 p Skarbiński Edmund 85 e Ł Gr 16 — urlop
 p Steckow Marjan 87 e P 14 P
 Świerzowicz Jan 87 e P 11 P
 Terner Eljasz m 69 e R 21 R
 Wąsowiczowa Janina 83 e Fr 12 Fr
 p Ł Zajczkowski Tytus 87 DM 14 P H
 Zawadzki Alfred 86 a 14 Ł
 p Zypowski Leon 79 e H G 18 H G
 k Terlecka Marja 98 km 2 Ś
 k Ujejska Janina 84 W 1 Pr

Lwów.

27) X Państwowe gimnazjum im. Henryka Sienkiewicza, ul. Wałowa 18. ham. p. 8. 8. 326. 0.

Gimnazjum powstało w r. 1919 z przekształcenia filji VIII państwowego gimnazjum.

Dyr. Janowski Benon 73 e H G 24 H
 Chobrzyński Roman 79 a 17 M Fi
 p Ciesielski Kazimierz 82 e Prz 17 Prz Ch
 p Dobrowolski Tadeusz 88 e P 12 P
 Dylski Mieczysław 95 a 4 H G
 p Gruzewski Władysław 85 e Ł Gr 11 Ł
 Kardań Izidor 86 a 10 Pi Ł H N
 p Krystanowski Józef 88 DF e H G 10 H G
 p Grosman Henryk 79 e N 20 N
 p Malski Marjan 81 W a mal 22 Ry
 Osostowicz Józef 76 6lu 19 P H K Pr
 p ks. Thullie Kazimierz 85 e R 12 R Ś
 Wojciechowski Stanisław 85 a 11 M Fi
 Rygiel Wiktor 95 ef — Pr
 L Hubert Antoni 91 DM 1 —

Lwów.

28) XI Państwowe gimnazjum im. J. i A. Sniadeckich, ul. Szymanowiczów 1 — 3. mat.-przyr. p. 7. 14. 500. 3.

Gimnazjum założone w r. 1899 jako filja Szkoły Realnej w r. 1903 zostało przekształcone na samodzielną II Państwową Szkołę

Realną, obejmującą w r. 1922 7 klas zasadniczych i 8 oddziałów równoległych. W r. 1923 odłączono 11 równoległych oddziałów, które tworzą odrębną szkołę przy ul. Szumlańskich i Szeptyckich.

Dyr. Passendorfer Artur 64 e P 25 —
 p Blader Szymon m 87 e M 9 M
 p ks. Czesznak Karol 82 e R 14 R
 p Eljasiewicz Antoni 86 e M Fi 9 M Fi
 Górecki Stanisław 92 m krr 9 Pr
 p Havel Julian 66 e Ry 25 Ry
 p Iwanicki Ludwik 82 e Prz 16 Prz
 p Jarecki Kazimierz 78 e P Fr DF 20 Fr
 p Jaworski Władysław 85 e Prz 10 Prz
 p ks. Jnrkiewicz Józef 60 e R 25 — urlop
 Klimaszewski Stanisław 86 3lp 1 Pr
 Kossowski Witold 94 a 4 P
 p ks. Kostelnik Gabrijel g 86 e R DF 9 R
 p Kuczyński Stefan 80 e N DF 16 N
 Laskowski Franciszek 87 a 8 P
 Leżańska Janina 92 kp 5 Fr
 Łańcucki Erazm 81 d 2 Ś
 p Łoniacki Jarosław 73 e Prz 25 — urlop
 p Markowski Antoni 78 e Ry 11 Ry
 Marsówna Zolja 96 e Ry 2 Ry
 p Paszkndzki August 88 e H G DF 10 H
 p Pola Gerard 85 e N 12 N
 p Ratałowski Konrad 68 e M Fi 25 M Fi
 Rossowski Stanisław 86 2lp ef 4 Ry
 Schmidt Witold 83 a 10 Fi
 p Szpakowski Michał g 84 e H G 13 H G
 Świątkiewicz Włodzimierz 65 e Gi 25 Gi
 p Tauber Majer m 80 DF 16 R
 p Tenczyn Emil 74 e Fi Ch 25 Fi Ch
 p Wacek Rudolf 83 e H G 16 H G
 p Wajda Michał 75 e M Fi 17 M
 Wołaticzyk Marjan 88 DF 9 P
 p Wróblewski Józef 83 e M 17 — urlop
 L Muzyka Maksymilian 83 DM 17

Lwów.

29) Filja państwowego XI gimnazjum im. A. i J. Sniadeckich, ul. Szumlańskich 7. mat.-przyr. p. 7. 11. 322. 0.

Filja powstała w r. 1923 i obecnie nosi nazwę „Oddziałów równorzędnych XI państ. gimnazjum”.

Dyr. Kalicnm Bazyl 78 e M Dtech 23 M
 p Borzecki Konstanty 83 e Prz DF 14 Prz
 p Cehak Adam 71 e M 25 M K
 Dregiewicz Tadeusz 90 e H G 9 H G Gi
 p Gruhecki Franciszek 90 a 7 Ry Gi A
 Grzymalski Stanisław 82 a 16 Fr
 Harhala Jan 95 a 2 P
 p ks. Kallata Marcin 77 e R 14 R
 Kosiński Mieczysław 92 a 8 Prz
 Kubiński Roman 86 a e Gi 13 P Gi Ł

p Kucharski Eugenjusz 90 e P DF 17 P Fr
 p Manasterski Jarosław g 85 e Fi Ch 14 Fi
 Ch
 p Rogus Stanisław 76 e M Fi 24 M
 Trzciniński Władysław 85 7lu 12 Fi M
 p Urban Piotr 82 e H G 15 H G
 Walkowski Leopold 85 a 9 M
 Zygalski Zdzisław 88 e N 10 N
 k Petzoldówna Zolja 92 a — Ry

Lwów.

30) Państwowe gimnazjum z ruskim jęz. wy-
 kładowym, ul. Leona Sapiehy 14.
 klas i hum. ru. 8. 19. 678. 0.

Gimnazjum zostało założone w r. 1873.
 Na ogólną liczbę 19 oddziałów 5 jest typu
 humanistycznego, pozostałe — klasyczne.

Dyr. Kokorudz Eljasz g 59 e Ł Gr Ry 25 —
 p Balakym Michał g 82 e Ł Gr 15 P Ł Gr
 p Bileński Jarosław g 83 e Ru 15 Ru Ł
 Dobuszcak Jan g 83 a 12 Ł N
 Fediuk Mikołaj g 85 a mał 5 Ry
 Fedusiewicz Miron g 91 a 6 P Ru N
 Franko Taras g 79 e Ł Gr 1 P Ru Gr N Gi
 p Hordyński Jarosław g 82 e Ru 7 Ru
 p Jakiwicz Jakób g 70 e H G 25 H G
 p Janiw Józef g 68 e M Fi 25 M Fi
 p Karchut Spirydjon g 69 e Ł Gr 25 P Ł Gr
 p Kuczer Włodzimierz g 85 e M Fi 13 M Fi
 ks. Laba Bazyli g 87 e R DF 2 R
 p Lastowiecki Mikołaj g 72 e Ł Gr 25 Ł Gr
 p Leszczij Seweryn g 82 e M Fi 15 M Fi
 p ks. Lewicki Jarosław g 78 e R 15 R
 p ks. Luźnicki Leonidas g 69 e R 25—urlop
 Lubomirowicz Jan g 91 DF 1 P Ł N
 p Ludkiewicz Stanisław g 79 e Ru 21—urlop
 p Makaruzka Eustachy g 67 e Ł Gr 25 Ru
 Ł Pf
 p Maślak Włodzimierz g 58 e P 25 P
 Martyniuk Grzegorz g 78 a 16 Ł N
 Nazar Józefat g 78 a 16 Ł
 Polański Jerzy g 92 a 2 II G
 Peleński Józef g 79 DF 1 P G Ry K
 p Posacki Michał g 76 e Ł Gr 16 Ł Gr N
 p Radzikiewicz Włodzimierz g 86 e Ru 13
 Ru
 p Rakowski Jan g 74 e Prz 25 Prz
 p Rudnicki Jerzy g 84 e N 15 N
 p Silnycki Jan g 81 e M Fi 16 M Fi
 Stepiuk Józef g 87 kp 9 Ł P
 p ks. Szpytkowski Stanisław g 81 e H G 12
 R II G
 p Smetański Jan g Pr z II gimn. państw.
 p Terlecki Emiljan g 73 e H G 25 H G
 p Terszakowec Michał g 83 e Ru 16 Ru Ł
 Gr

p Tysowski Aleksander g 86 e Prz DF 12 Prz
 Witoszyński Jarosław g 69 a 25 Ru N S
 p Zańko Włodzimierz g 79 e M Fi 13 M Fi
 Żymak Paweł g 92 3lu e Gi 3 Gi
 k Pawecki Antoni — — — st
 L Wachmianin Miron g 77 DM 2 —
 p Paszkiewicz Jan z filii gimn. rus. — A

Lwów.

31) Filja gimnazjum państwowego z jęz. wy-
 kładowym ruskim, ul. Rulawskiego 22.
 klas. ru. 8. 8. 631. 0.

Filja powstała w r. 1906. Początkowo
 obejmowała klas 4-ry; nosiła nazwę oddzia-
 łów równorzędnych. Stopniowo otwierano
 klasy wyższe i w r. 1911 liczba ich dosięgła
 pełnych klas 8-miu, poczem oddziały otrzy-
 mały nazwę filji.

Dyr. Nalewajko Grzegorz g 60 e Ł Gr 27 —
 Adrianowicz Włodzimierz g — a 1 M Fi
 p Baley Stefan g 85 e M Fi 15 M Fi
 p Biegeleisen Henryk m 56 e P DF 27 P
 p Biliński Włodzimierz g 84 e M Fi 11 M Fi
 p Bryk Jan g 79 e Ru 19 Ru
 Czuczman Jan g 83 a 12 Ł Gr
 p Fediów Stefan g 62 e Ł Gr 26 Ł Gr
 Hajdnczek Stefan g — a 1 Gi
 p Haluszczyński Michał g — e Ru 20 Ru
 p Hirniach Juljan g 81 e M Fi 11 Fi M
 Janin Jan — DF — P
 p Kolessa Filaret g 71 e Ru 23 Ru
 p Korduba Miron g 76 e H G 21 H G
 p Koreniec Dyonizy g 75 e H G 26 H G
 Kozak Włodzimierz g — — Prz G
 p Krypiakiewicz Jan g 86 e H G 11 H G
 p Luszpiński Platon g 80 e Ru N 9 Ru N
 Merznyk Piotr g 85 e Ł Gr 11 Ł Gr Pf
 p Melnyk Mikołaj g 75 e Prz 19 Prz M
 p Mryc Teofil g 63 e Ł Gr 26 P Ł
 Osińczuk Michał g — a 2 Ry urlop
 p Pańczuk Mikołaj g — e Ł Gr 11 Ł Gr
 Panejko Aleksander g 91 a 11 Ł Ru
 p Paszkiewicz Jan g 80 e Ł Gr 11 Ł Gr P
 p Polek Mikołaj g 80 e Ł Gr 17 Ł Gr
 p Rnzdolski Józef g 72 e Ł Gr 26 Ł Gr
 p Ryhaczek Michał g 74 e M Fi 26 — urlop
 p Stefanowicz Juljan g 59 e Ru N 26—urlop
 Szach Stefan g — — a 6 Ł Ru
 p Trzczyń Łukasz g 81 e N 12 Ru N
 p ks. Turkiewicz Jan g 72 e R 26 R
 Zabłocki Jan g 81 e N 12 P N
 p ks. Zastyrec Józef g 73 e R G 26 R H G
 p Zilyński Jan g 79 e Ru 16 — urlop
 k Prokopowicz Roman g a 2 P K S

Szieński Włodzimierz a 1 Ry
L Barwiński Aleksander — — — —
S Fediów Stefan — — — —

Lwów.

32) Państwowe gimnazjum żeńskie im. Królowej Jadwigi, ul. Akademicka 9.
hum. i mat.-przyr. p. 8. 21. 0. 776.

Gimnazjum powstało w r. 1920, po upaństwowieniu miejskiego gimnazjum realnego.

Dyr. Ulrich Emil 85 DF e I. Gr 16 —
Amanówna Iza 92 a 4 Prz M
Chobrzyńska Janina 76 d 19 Fr
Czerwińska Julja 94 a 2 Prz
p Diannaj Jadwiga 86 e M Fi 10 M
Dobijanka Zofja 90 e M Fi 5 Ch M Fi
Drabonowska Wilma 84 W 18 M Ry
p Dulemba Hilary 83 e Ł Gr 16 Ł
p Harlandowa Anna 78 e Ry 16 — urlop
Jaworska Janina 96 sn 3 Gi
p Jaworska Marja 82 DF e P H 14 — urlop
p Jędrkiewicz Edwin 89 e Ł Gr 8 Ł Pł
ks. Kmita Filip 89 a 4 R
p Koczyndyk Jan 70 e Prz 25 Prz
Kossowska Marja 94 a 4 P N
ks. Konieczny Franciszek 86 e R DF 10 R
p Kosteczka Helena 84 e H G 11 H G
Kreutzowa Wiktorja 95 sn 6 Gi
Laskowska Janina 91 a 5 P
p Lehnertowa Janina 92 DF e P Fr 6 P Fr
Leinerówna Bronisława 78 kp 13 — urlop
Lenkiewicz Adam 88 a 6 P Ł
Loeblówna Anna 97 sn 4 Ś
Lapicka Helena 90 a 1 Pr
Małekówna Aleksandra 900 a 1 M Fi
Mayerówna Zofja 92 a 5 Prz M Fi
Mikulecka Wanda 92 a 7 N
Mirski Józef 82 e N DF 17 N
p Napadiewiczówna Zofja 88 e M Fi 8 M Fi
Polackówna Marja 78 DF e H G 16 H G
Reizowa Marja 92 a 3 M Fi
p Robakowska Aleksandra 82 e H G 18 H G
Sabatowska Wanda 90 d 6 N Fr
Szczerbowska Marja 88 a 5 P Pł
Szyrajew Regina 83 2lu 2 Ry
Tchórzewska Bogumiła 64 W 22 Pr
Umański Edward 89 a 1 M Fi
Wciślakowa Stefania 94 e H G 2 H G
k Jaroszewiczówna Marja 88 e H G 7 H G
k Korzeniowska Wanda 83 a 1 Ry
k Lachowiczówna Helena 95 a 1 Prz Fi
k Lang Helena 74 — 1 Ry
k Łęczyńska Marja 99 m 1 Fr
k Wieniewska Ida 85 a 3 P N
L Popielska Helena 79 DM 15 —

Lwów.

33) Prywatne gimnazjum realne im. H. Jordana, ul. św. Mikołaja 16.
wł. Kistryn Mieczysław.
hum. p. 8. 8. 158. 0. — z prawem publiczności.

Gimnazjum zostało założone w r. 1913. Stanowisko dyrektora piastował Dr. Petelcz.

Dyr. Czaykowski Wincenty Ł z IX gimn. państw.

Szymaszek Władysław 93 kp 5 P
Jusowa Stella 90 sn 5 Fr
Kistryn Mieczysław 85 sn 10 P K Ś
Krokowski Tadeusz 94 a 1 Ch
ks. Pokiziak Władysław 89 a 1 R
Tyszkowski Kazimierz 94 DF 4 Ch
Wieniewski Ignacy 96 DF 1 Fr

Nadto ucza następujący nauczyciele gimnazjum państwowych:

Ajdankiewicz Kazimierz M Fi z III gimn.
Aleksandrowicz Zenon z IX gimn.
Eljasiewicz Antoni M Fi z IX gimn.
Gawroński Stefan M z I gimn.
Hass Gwidon N z VII gimn.
Łukasiewicz Michał Ł z VI gimn.
Madrak Antoni Ł z VI gimn.
Paszkuński August H z XI gimn.
Petzold Emil 59 kp DF N ze szkoły przemysłowej
Pikor Stefan Ry z IX gimn.
Piotrowicz Stanisław H G z III gimn.
Probulski Władysław M z I gimn.
Reis Zygmunt N z VI gimn.
Silnicki Tadeusz z VII gimn.
Słonecki Bronisław Fi z IX gimn.
Sochaniewicz Kazimierz H G z VII gimn.
Sochaniewicz Władysław Prz Fi z II gimn.
Stroński Fortunat Prz z VII gimn.
Szymd Franciszek Ł z IV gimn.
Wajda Michał M z XI gimn.
Wilk Stanisław z IV gimn.

Lwów.

34) Gimnazjum klasyczne, ul. Zygmontowska 17.
wł. Żydowskie Tow. Szkoły Ludowej i Średniej.
klas. p. 8. 9. 306. 0.— z prawem publiczności.

Gimnazjum zostało założone w r. 1918 przez Żydowskie Tow. Szk. Lud. i Średniej.

Dyr. Igieł Salomon m 89 DF 4 Prz Pł
Finszterbusch Róża m 94 a 5 P N
Hausknecht Ludwik m 98 a 3 Ł Gr
Klatten Cecylja m 81 DF 9 Prz

- Klinghofer Leon m 99 DF 1 Prz Hb
 Mambar Róza m 91 a 6 M Fi Ch
 Margulies Karolina m 94 DF 3 P Ł Gr
 ✓ Knosef Julia m 96 DF 4 P A G II
 Schall Jakób m 89 DF e H G 3 H G
 Silber Majlech m 90 a 5 M Fi
 Stahl Artur m 95 a 4 Ry Pr
 Tillemann Ozjasz m 90 a 3 Hb
 Weiser Dawid m 92 DF 1 R Jud
 ✓ Willer Jakób m 82 DF 12 N A Ł Gr
 Biegeleisen Henryk z gimn. państw. z rus. jęz.
 ✓ Ehrlich Abraham m 85 a 4 A
 Feld Mojżesz m 78 a 16 Jud
 Spät Herman m 65 ef 38 K Pr
 Teichberg Izrael m 94 — 11 Hb
 Ternar Eljasz z IX państw. gimn. — Prz

Lwów.

- 35) Prywatne gimnazjum realne, ul. Zygmuntowska 17.
 wł. Żydowskie Tow. Szkoły Ludowej i Średniej we Lwowie.
 hum. p. 8, 9, 349, 0. — z prawem publiczności.

Gimnazjum powstało w r. 1920 z przekształcenia istniejących od r. 1919 oddziałów równoległych typu humanistycznego przy gimnazjum klasycznym Żyd. Tow. Szkoły Ludowej i Średniej. Dyrektorami byli: Michał Brandstätter i Dr. M. Bienenstock.

- Dyr. Lilien Henryk m z II państw. gimn.
 Alerowa Teresa m 95 DF e G 3 G H N
 Biegeleisen Henryk m P z państw. gimn. z rus. jęz. naucz.
 Bundówna Olga m 92 a 3 P N
 ✓ Ehrlich Abraham m 85 a 4 A N
 Feld Mojżesz m 78 — 16 Hb
 Freilich Chanach m 98 a 2 Fi Prz N
 Fuhrmana Leopold m 95 a 4 Hb
 Grutsowa Sabina m 92 a 10 P Ł
 Pasternak Abraham m 87 a 10 M Fi
 Rosenbusch Maksymilian m 91 DF 4 G H
 Roth Zygmunt m 95 a 4 M Fi Ch
 Steinhauer Salomon m 91 a 3 Ł N
 Wolfówna Perta m 89 e M Fi 10 M Fi
 Freund Lewi m 77 d 15 R
 Goldschlagowa Rebeka m 87 DF 4 Ch
 Mehler Mojżesz m 901 2lu 3 Hb
 Rappaport Jakób m R z VII państw. gimn.
 Reiszowa Karolina m 79 DF 3 Prz
 Spät Hermann m 65 sn 38 K Pr
 Sperber Zygmunt m 86 d inż 4 Ry
 Stahl Artur m 95 a 4 Ry Pr
 Teichberg Izrael m 94 — 11 Hb
 Ternar Eljasz m R z IX państw. gimn.
 König Bernard m 90 — 11 S
 L. Bikeles Mordechaj m 74 DM 4 —

Lwów.

- 36) Prywatne gimnazjum realne z niemieckim jęz. wykładowym, ul. Kochanowskiego 18.
 wł. Ewangelicka gmina wyznaniowa we Lwowie.
 hum. w. 5, 5, 201, 0. — bez praw publiczności.

Gimnazjum założyli w r. 1918 Dr. Ludwik Schneider, Jakób Rollauer i ks. Dr. Rudolf Kesselring.

- Dyr. Schneider Ludwik ew 75 DF 5 —
 Bass Zysza m z V gimn. państw. — Ł
 Bochnikowa Helena ew 69 a 19 N
 Bolek Rudolf ew 87 W ef 4 S
 Chobrzyński Roman 79 a 20 M Fi
 Dekanski Kazimierz Ry z III państw. gimn.
 Eger Wilhelm ew 95 sn 2 Pr
 Gawlikowski Ryszard 85 — 5 Ry
 Grauer Jakób ew 95 e R 1 R
 Hältnerówna Herminja m 99 a 2 Ł
 Janiw Józef M z gimn. państw. z rus. jęz. wykł.
 Jasilkowski Grzegorz H G z II państw. gimn.
 ks. Keszeling Rudolf ew 84 e R DF 15 R
 Korduba Miron g H G z gimn. państw. z rus. jęz. wykł.
 Kowalski-Wierusz Maciej 97 e Ry 2 Ry
 Kuczer Włodzimierz Ł z gimn. państw. z rus. jęz. wykł.
 Lanikiewiczówna Antonina 86 a 3 Ł H
 Leszczij Seweryna M z gimn. państw. z rus. jęz. wykł.
 Melnyk Mikołaj Prz z gimn. państw. z rus. jęz. wykł.
 ✓ Ochser Szulim m 77 DF 2 R A
 Pasternak Abraham m 87 a 10 M
 Peikerowa Anna ew 88 sn ef 2 Pr K
 Reichertówna Marja 92 a 1 P
 Rollauer Jakób z II państw. gimn.
 Ryharski Jan 85 a 16 P H
 Smetański Jan Prz z II państw. gimn.
 Streicher Aron m 85 m 5 R
 Thatowa Fryda m 93 a 2 H G
 Tokarska Zofja 93 e P 4 P
 Tysowski Aleksander Prz z I państw. gimn.
 Ujejski Alfred z II gimn. państw. — P
 Woyciechowska Jadwiga 98 a 3 P

Lwów.

- 37) Gimnazjum żeńskie im. Narcyzy Żmichowskiej, ul. Mochnackiego 38 II.
 wł. Frenklówna Marja.
 hum. p. 8, 11, 0, 66. — z prawem publiczności.

Gimnazjum zostało założone w r. 1911, obejmując 6 kl. zasadniczych i 4 kl. wstępne. Działania wojenne podcięły rozwój szko-

ly, jednakże jej kierowniczka i właścicielka zdołała zakład utrzymać przy życiu.

Dyr. Frenklówna Marja 77 d 21 R P Fr
Bialek Marja 79 nd 18 Ry
Bojarski Władysław 58 e Ł 38 Ł
Devechy Czesława 97 a 2 P
Frenklówna Walerja 82 a 12 Fr
Jarzębińska Fryderyka 95 sn 1 P
Karpiański Adam 80 DP 4 H
Nietziengin Marja 900 a 2 Prz
Prószynski Aleksander 79 a 7 M
Romanowski Jan Jan 96 a 1 Pf
Różański Stanisław 97 a 1 M
ks. Sowiński Józef 91 d 3 R
Stoffel Adam 97 a 1 N
Zbierzchowski Władysław 46 e M Fi 52 M
Fi Ch
Zlak Władysław 91 a 1 Ł
Zulawska Jadwiga 87 L 18 H G

Lwów.

38) Prywatne gimnazjum żeńskie im. Adama Mickiewicza, ul. Zyblickiewicza 8. wł. Olga Filipi-Zychowiczowa. hum. p. 8. 8. 0. 220. — z prawem publiczności.

Gimnazjum założyła w r. 1851 Felicja Wasilewska. W r. 1903 nabyła zakład obecną właścicielką i przekształciła go na szkołę ludową, oraz liceum 6-cio klasowe, następnie w r. 1910 utworzono 8 kl. gimnazjum realne, które stopniowo przekształca się na gimnazjum humanistyczne.

Dyr. Mordawski Szymon N z IZ gimn. państwowego

Czaykowski Wincenty Ł z IX gimn. państw.
de Loges Marjan 98 a 2 P
Długoszowa Zofja 72 W 22 P N H G
Drewnowska Zofja 98 a 4 Fi Ch Prz
Jaworowska Marja 91 3lu 12 P Fr
Jaworska Marja 900 a 2 M Fi
ks. Kostecki Jan g 44 e M Fi 40 M Fi
Krachówna Zofja 95 sn 5 P Gi Pr K
Kruczkiewiczówna Marja 92 a W 11 P N H G M
Łapicka Halina z państw. gimn. żeńsk.—Ry Pr

Łukasiewicz Michał Ł Gr z VI gimn. państw.
Mendys Michał 94 a — H G
ks. Opacki Rudolf 92 a 8 R
Ottenbreil Ludmiła 900 W 4 P K S
Planer Izaak m 55 W 45 R
Preisner Walerjan 94 3lu 1 Ł Fr
Reissowa Marja 92 a 8 M Fi
Sawczyńska Helena 90 a 2 M Fi Prz
Świątkiewiczówna Helena 97 sn 5 Fr
Świerzowicz Jan z IX gimn. państw.

Taklińska Ludmiła 93 a 3 Ł
Tyszkowska Julja 76 sn a 4 Fi Prz
Tyszkowski Kazimierz 94 DF 5 H
Walkowski Leopold M z II gimn. państw.
Wąsowiczowa Janina Fr z IX gimn. państw.
Zabłocka Alina 91 3lu 7 P
Zitta Anna 78 a 11 N Pr Gi

Lwów.

39) Liceum żeńskie im. Adama Mickiewicza, ul. Zyblickiewicza 8. wł. Filipi Zychowiczowa Olga. bnm. p. 6. 6. 0. 110. — z prawem publiczności.

Liceum powstało w r. 1903 z przekształcenia dokonanego przez Olę Zychowiczową (wówczas Filipi) istniejących od r. 1851 10-ciu klas pensjonatu założonego przez Felicję Wasilewską

Dyr. Zychowiczowa Olga 76 e P 28 P H G
Długoszowa Zofja 72 W 22 H G P N
Długoszówna Marja 903 2lu 1 Fr
Drewnowska Zofja 98 a 4 Prz Ch Fi
Jaworska Marja 900 a 2 M Fi
Jaworowska Helena 91 3lu 12 P Fr
ks. Kostecki Jan g 44 e M Fi 51 M Fi
Krachówna Zofja 95 m e Gi 5 P Gi
Kruczkiewiczówna Marja 92 a W 11 H G
Łapicka Helena z gimn. państw. żeńsk. Ry
ks. Opacki Rudolf 92 a 8 R
ks. Opędkiewicz Władysław 76 a 23 R
Planer Izaak m 55 W 45 R
Reissowa Marja 92 a 8 M
Sawczyńska Helena 90 a 2 Fi M Ch
Świątkiewiczówna Helena 77 sn 5 Fr
Tyszkowska Julja 76 sn a 4 M Fi
Wąsowiczowa Janina — — — Fr (z IX gim.)
Zabłocka Alina 91 3lu 7 P Fr
Zitta Anna 78 a 11 N
Świerzowicz Jan — P (z IX państw. gimn.)
Stroński Mieczysław 94 Df 1 H G

Lwów.

40) Gimnazjum żeńskie S. S. Najśw. Rodziny z Nazaretu, ul. Unji Lubelskiej 9. wł.: Zgromadzenie S. S. Najśw. Rodziny z Nazaretu. hum. p. 7. 7. 0. 65. — z prawem publiczności.

Gimnazjum powstało w r. 1908 obok istniejącego już liceum. Początkowo uruchomiono kl. pierwszą, następnie stopniowo klasy wyższe, tak, że w r. 1915 istniało już klas 8. W r. 1921 zlikwidowano liceum, gimnazjum zaś przekształcono na humanistyczne, pierwotnie bowiem posiadało typ dawnych szkół realnych. Obecnie czynnych jest klas ośm. z wyjątkiem klasy trzeciej.

Stanowisko dyrektora piastowali kolejno: Czerniecki Józef, dr. Schoenet Maksymilian, dr. Oko Jan, Rudkowski Teodor i Szcze- pański Jan.

Dyr. Majchrowicz Franciszek 58 Df e Ł Gr 42 —

Białoskórska Ludwika 92 m sn 8 Prz

Debray Alice 93 a 1 Fr

Chudówna Zolja 99 a 1 M Fi Ch

ks. Jougan Alojzy 55 e R DT 43 R

Karczapówna Teresa 82 sn 19 M

Lopacińska Mirjam 97 sn 8 K Pr

✓ Pinkowska Innocencja 900 m 1 A

Romanowicz Róża 91 km 13 S

Ryzner Józef 81 Df 18 M Fi

Skalkowska Czesława 87 a 12 P H G

Wrabcówna Aniela 97 2lu 1 Fr

Nadto uczą następujący nauczyciele gimnazjów państwowych:

ks. Baziak Eugenjusz 90 Df 11 R

Bojarski Władysław z IV gimn. państw. Ł

Dańcewiczowa Jadwiga z państw. semin. naucz. żeńsk. P

Dańcewicz Stefan z państw. semin. naucz. męsk. Ł

Daniec Stanisław z VIII gimn. państw. Ł

Dziedzic Błażej z VIII gimn. państw. P

Gawroński Stefan z I gimn. państw. M

Harhala Franciszek z V gimn. państw. Ł

Krystanowski Józef 88 e H G Df 11 H G

Pikor Stefan z XI gimn. państw. Ry

Reichertówna Janina 95 a 2 Ry

Sedlaczkówna Felicja 83 e Gi 21 Gi

Wóźnowski Mieczysław 98 a 3 G H asystent Uniwersytetu

Zaleski Juljusz z III gimn. państw. P

l. Woyciechowska Aniela 94 D M 1 —

Lwów.

41) Gimnazjum prywatne w Zakładzie

„Sacré-Coeur”, ul. plac św. Jerzego 1.

wł.: Zgromadzenie „Sacré-Coeur”.

hum. p. 7. 7. 0. 137 — z prawem publiczności.

Gimnazjum powstało w r. 1919 z przekształcenia istniejącej od r. 1893 szkoły 4-ro klasowej, połączonej ze szkołą wydziałową. Klasy od I—V są humanistyczne, a VI i VII realne. Dyrektorami byli: Władysław Kucharski i Szymon Mordawski.

Dyr. Zaleski Mieczysław 55 Df e N G H — N

Balicka Helena 71 W 27 H Prz

Chazel Marja 46 d 48 Fr

Godlewska Antonina 94 L 5 Fr M

Hnber Adelajda 62 d 38 N

Kraszewska Marja 87 sn m 5 P H G M

Lalf Krystyna 71 krr 25 Pr

Miśniakiewicz Marja 69 W 34 P

Radnicka Marja 90 ef 2 N

Reyska Konstancja 82 sn ef 12 Ry Fi

Roger Amelja 69 d 30 Fr

ks. Dobiecki Alfred 80 sd 8 R

Dziesięwski Roman 63 d inż 1 M

Kaptrnkiewicz Wojciech z III państw. gimn. Ł

Kochanowski Juljan z II państw. gimn. Prz Ch

Latoszyński Władysław z IV państw. gimn. Ł

Oziębły Franciszek z IV państw. gimn. P

Przeździecki Stanisław z IV państw. gimn. G

ks. Soheś Jan 73 — 1 R

Strutyński Kazimierz z IV państw. gimn. M Fi

Szczepański Jan z IV państw. gimn. Ł

Szczerbański Mikołaj z IV państw. gimn. Ł

Chotoniowska Róża 903 — 1 Fr

Diwinówna Mieczysława 88 W 1 K Ry

Garbuzowska Janina 902 2lu 1 P

Gunderman Ludmiła 92 a 4 P

Heydzianka Janina 99 3 lu 1 P

Krzeczkowska Marja 93 a 1 Prz M

Majewska Anna 93 3lu 1 M

Poniówna Weronika 901 a 1 M

Rzepecka Irena 97 ef 1 Gi

Wiszówna Jadwiga 94 a 2 H

Wołowska Helena 92 ef 1 S

Lwów.

42) Liceum żeńskie w Zakładzie „Sacré-Coeur”, plac św. Jerzego 1.

wł.: Zgromadzenie „Sacré-Coeur”.

lic. p. 2. (kl. V i VI) 2. 0. 27. — z prawem publiczności.

Liceum powstało w r. 1919 z przekształcenia istniejącej od r. 1893 szkoły 4-ro klasowej połączonej ze szkołą wydziałową. Zakład „Sacré-Coeur” istniejący we Lwowie od r. 1843, jako właściciel i kierownik postanowił liceum zwinąć, co też jest uskuteczniane stopniowo od r. 1921. Stanowisko dyrektora piastowali: Kucharski Władysław i Mordawski Szymon.

Dyr. Zaleski Mieczysław 55 Df e N G H — —

Karbowska Izabella 83 ef 14 Pr

Piotrowicz Stanisław z III państw. gimn. — H G

Wirzówna Jadwiga 94 a 2 H

Nadto wykładają nauczyciele gimnazjum w zakładzie „Sacré-Coeur”.

Lwów.

43) Gimnazjum żeńskie im. Juljusza Stowackiego, ul. Chorażczyna 7, Nr. tel. 232.

wł.: Towarzystwo prywatnego gimnazjum żeńskiego.

klas. p. 8. 8. 0. 200. — z prawem publiczn.

Gimnazjum założyło Tow. pryw. gimnazjum żeńskiego w r. 1902. Początkowo uru-

chomiono klasę pierwszą, następnie stopniowo klasy wyższe, tak, że w r. 1909 szkoła objęła pełnych klas 8-em. Dyrektorami byli: Aleksander Frączkiewicz, Konstanty Wojciechowski, Marjan Reiter, Wojciech Biesiadzki, Bronisław Gebert i Dr. Stanisław Kossowski.

Dyr. Skarbiński Edmund Gr z IX gimn. pań.
Benoit Wanda 94 a 4 H
Fryze Anna 89 d 5 M
Grabowska Zofia 900 3lu 1 Prz Fi M
Krochówna Teresa 900 a 3 Ł Gr
Motryczówna Zofia 88 e N 7 N P
Paluszyńska Janina 95 a 1 Prz
Porębska Irena 89 Df 2 H G P
Przybylska Janina 98 a mal 2 Ry
Wieniewski Ignacy 96 Df 1 Ł Gr
Zajączkowska Adamina 95 a 4 P Ł

Nadto uczą następujący nauczyciele gimnazjów państwowych:

Ajdukiewicz Wiktor M ze szkoły przemysł.
Bad Hersz m R z III gimn.
Chodacek Władysław Ł z IX gimn.
Jus Ludwik Ł z IX gimn.
Kuczyński Stefan N z XI gimn.
Lebnert Seweryn P
Mejbaum Wacław H z IV gimn.
Młodnicki Marjan Ł Gr z V gimn.
ks. Ogarek Henryk R
ks. Rękas Michał — — — R
Schutlera Otton M Fi z IX gimn.
Skarbiński Władysław H z V gimn.
Terlecki Władysław P z V gimn.
Tyczyński Andrzej P Ł z VII gimn.
Zawirski Zygmunt M Fi z VII gimn.
i nauczyciele przedmiotów nieobowiązkow.:
Sternalówna Pelagja — km — S
Lewinowa Róża — 2lu — Fr
Wolska Barbara — — — Gi
Osada Adam — — — S

Lwów.

44) Gimnazjum żeńskie, nl. Zielona 22.
wl.: Strzałkowska Zofia.
hum. i mat.-przyr. p. 8. 8. 0. 283. — z prawem publiczności.

Gimnazjum założone zostało w r. 1895.

Dyr. Bursztyński Włodzimierz z VI gimn. państw. — Ł
Bańkowski Włodzimierz 51 e Ł Gr 43 Gr
Bartel Helena 93 km 4 S
ks. Baziak Eugenjusz 90 3 R
Bilinkiewicz Seweryn g z I gimn. państw. — Fi
Białkowska Jadwiga 88 a 3 P
Drewnowska Zofia 88 a 4 Prz
Dulemba Hilary Ł z gimn. państw. im. Kr. Jadwigi

Fischer Wiktor Fr z I gimn. państw.
Fontaine Augustine Fr z I gimn. państw.
Hanke Paulina 7 3a 27 Fr
Holzer Gwidon N z VII gimn. państw.
Koerber Ludwik Ch z VII gimn. państw.
Kraft Klara 69 a 27 Fr
Krasicka Sabina P H Gi z semin. naucz.

Strzałkowskiej

Kulikowska Helena 87 a 2 M
Kulikowska Jadwiga 92 a mal 5 Ry
Kubowiczówna Ewa 92 eł 1 Prz
Lachowska Urszula 95 a 1 M Fi
Lechicka Jadwiga 96 a 3 H G
Liwoczyński Jan 84 a 15 Ł
Markiewiczówna — 84 — — Pr z sem. naucz. Strzałkowskiej.
Medyński Aleksander z IX gimn. państw. — II

Moskwa Roman M z semin. naucz. Strzałkowskiej

Paszkuński August H G z XI gimn. państw.
Poluszyński Gustaw 87 e Prz 10 Prz
Prochaskówna Wilhelmina P z semin. naucz.

Strzałkowskiej

Porębska Irena 89 e H G 2 P H G
Rembarz Michał 54 e M 39 M
Sabatowska Walerja 94 e M Fi 3 M Fi
Szulski Władysław Gr z III gimn. państw.
Wasylewski Stanisław 85 a 3 P
Wolska Barbara 97 e Gi 1 Gi
Zduńczykówna Jadwiga 900 3lu 1 G
L Serbeński Marjan — — —

Lwów.

45) Gimnazjum żeńskie S. S. Urszulanek,
ul. św. Jacka 16, Nr. tel. 236.

wl.: Zgromadzenie S. S. Urszulanek polskich
hum. p. 8. 9. 0. 190. — z prawem publiczn.

Gimnazjum zostało założone w r. 1910. Początkowo realne, ulega stopniowemu przekształcaniu na humanistyczne. W 1922/23 r. szkolnym kl. I—V mają typ humanistyczny, kl. VI—VIII dawny typ realny. Dyrektorami byli kolejno: Łubińska Elżbieta, Daniec Stanisław, Łubińska Cecylja i Bajerowicz Salezja.

Dyr. Gintowl Augustyna 79 e Ch 23 Fi Ch Fr

Homme Marja 98 a 1 M Fi
Jałmin Stefania 87 e M Fi 13 M Fi
Mierzwicka Konstancja 96 W 3 N
Motryczanka Zofia 90 e P 7 P
Mroczkiewicz Angela 92 m 2 Fr N
Polotyńska Stanisława 98 2lu 3 M Prz P
Suchoniówna Benigna 900 2lu 1 M Prz P
Zarembianka Zofia 91 a mal 3 Ry
Zielińska Salomea 94 a 10 P

Nadto uczą następujący nauczyciele szkół państwowych:

ks. Czubryj Karol z IV gimn. państw. R
Dziedzic Błażej z VIII gimn. państw. N
Fyda Stanisław 81 e Ł Gr 16 Ł
ks. Gerstmann Adam 73 Df 26 R prof. uni-
wersytetu

Kosiński Mieczysław z filii XI gimn. państw.
Lachowiczówna Helena 15 a 2 Prz
Lehnertowa Janina z gimn. Królowej Jadwi-
gi Fr

Lewicki Tadeusz z VI gimn. państw. Ł
Lichtenberg Władysław 90 e M Fi 10 M Fi
Marceille François d 12 Fr

ks. Narajewski 60 Df R prof. Uniwersytetu
Stefankiewicz Wojciech z VII gimn. państw. H
ks. Sokolowski Mateusz 68 e R 26 R

Urban Piotr z filii XI gimn. państw. H
Wolańczyk Marjan z XI gimn. państw. P
Woźnowski Mieczysław 98 a 3 G asyst. Uni-
wersytetu

Zajączkowski Stanisław 90 Df 2 H
L Popielska Helena 87 D M — —
S Zielińska Salomea 94 a 10 P

Lwów.

46) Gimnazjum żeńskie, ul. Sakramentek 32
wl.: Brückówna Cyprianna.
mat.-przyr. p. 3. 3. 0. 65. — z prawem pu-
bliczności.

Gimnazjum zostało założone w r. 1918.

Dyr. Brückówna Cyprianna m 82 e M Fi 9
M Fi

Bad Hirs z m 69 e R 19 R
Braunowa Malwina m 91 Df 3 N Ł
Fuchsówna Janina 902 2lu 1 Prz
Grycko Marja 99 3lu 2 P H
Jonasowa Elżbieta m 97 a mal 1 Ry Pr
Ambros Michał m 91 a — P H

Lwów.

47. Gimnazjum żeńskie.
ul. Sakramentek Nr. 16.
wl.: Goldblatt - Kamerling Józefa.
klas. p. 8. 8. 0. 276 — z prawem publiczności.

Gimnazjum zostało założone w r. 1899.
Początkowo obejmowało klas 6, następnie
w r. 1905 zostało uzupełnione kl. 7-a i 8-a.
Stanowisko dyrektora piastuje od chwili za-
łożenia — właścicielka.

Dyr. Goldblatt - Kamerling Józefa m 64 e H
G 24 —

Broch Syma m 86 a 5 H G
Fuchs Helena m 91 a 8 Ł Gr Fr
Gronowetterowa Ernestyna m 94 a 4 Ł N
Holzer Leonja m 90 a 6 Ł N
Knopf Amelja m 95 a 3 P K
Gebrenzlowa Fryderyka m 93 a 2 Pf M
Pordes Róża m 91 e M Fi 4 M Fi
Borzemski Wacław P z VI państw. gimn.

Gawlikowski Jan P z VII państw. gimn.
Handel Jakób m Gr z VII państw. gimn.
Jaworski Władysław Prz z XI państw. gimn.
Nacher Teodor H N z II państw. gimn.
Ochser Szulem R z II państw. gimn.
Rapaport Artur Ł Gr z II państw. gimn.
Rarutkiewicz Franciszek Ry z IX państw. gimn.
Rozdolski Józef 72 e Ł Gr 26 Ł
Silberschütz Benjamin R z V gimn.
Świtalska Marja Ry z II państw. gimn.
Wacek Rudolf 83 e H G 16 H G
L Gröhlowa Augusta m 87 D M 1 —

Lwów.

48. Gimnazjum żeńskie
ul. Krasickich 18a.
wl.: Dr. Karpówna Adela.
hum. p. 7. 9. (w tem 1 klasa męska) 18. 247.
— z prawem publiczności.

Gimnazjum zostało założone w r. 1919
i rozwijając się szybko, kilkakrotnie zmie-
niało typ. Obecnie kl. I—V są humanistycz-
ne i kl. VI i VII — realne, przyczem w b.
roku szkolnym otworzono kl. 1-szą dla
chłopców. Dyrektorem był Ludwik Koerber.

Dyr. Karpówna Adela m 86 DF 8 N
Atlasówna Irena 900 sn kr r 2 Pr
Katzówna Sabina m 95 3lu 1 P N
Mięśowicz Władysław 65 W 33 M Ry K
Schifermanówna Malwina m 94 a 2 M
Schläl Herman m 86 a 5 Prz G
Sternklasowa Marja 80 cf 1 Fr
Baley Stefan M z gimn. z jęz. naucz. rusk.
Bialecka Marja Ry z gimn. Frenklówny
Buzath Stanisław H G z IX gimn. państw.
Dobrowolski Tadeusz P z X państw. gimn.
Freilich Arnold m M z IX gimn. państw.
Kania Albin Ł z III państw. gimn.
Kochanowski Stanisław — d — Fr N
Kościński Wojciech Ł z III gimn. państw.
Kubiński Roman P z XI gimn. państw.
Łukasiewicz Stanisław Ś z II gimn. państw.
Schreiber Tewel m ss — R
Skulski Ryszard P z III państw. gimn.
Smetański Jan Prz Ch z II gimn. państw.
Wojciechowski Stanisław Fi z X gimn. państw.
Zypowski Jan H G z IX gimn. państw.
L Groehlowa Celina m — — —

Lwów.

49. Gimnazjum żeńskie.
ul. Zygmuntowska Nr. 17.
wl.: Żydowski Towarzystwo Szkoły Śred-
niej i Ludowej.
ul. Zygmuntowska Nr. 17.
hum. p. 8. 9. 0. 263. — z prawami publicz-
ności.

Gimnazjum założyło żyd. Tow. Szkoły
Średniej i Ludowej w r. 118. Dyrektorami
byli: Arnold Freilich i Henryk Lilien.

Dyr. Feuermann Betty m 86 kp 12 —
 Frenkel Marja m 92 a 4 Ł
 Goldschlak Rebeka m 87 DF 4 Ch Fi M
 Gross Adela m 91 DF 4 H G
 Koch Laura m 92 e M Fi 4 M Fi
 Kretz Eugenia m 93 DF 3 P Fr
 Nadel Regina m 91 DF 5 Ł Fr N
 Rappaport Jakób m 78 20 R Hb
 Reiss Karolina m 79 DF 3 Prz
 Rosenberg Bronisława m 96 a 4 P Ł Gr
 Schiffer Franciszka m 94 sn 2 Pr
 Schorowa Karolina m 90 a 6 M Fi
 Teichberg Izrael m 94 — 11 Hb
 Wepper Stefania m 90 DF 4 P Pf
 ✓ Ehrlich Abraham m z żyd. gimn. realn.
 Feld Mojżesz m z żyd. gimn. realn.
 Fuhrmann Leopold m z żyd. gimn. realn.
 Klaffen Cecylja m z żyd. gimn. realn.
 Knośówna Julja m z żyd. gimn. realn.
 König Bernard m z żyd. gimn. realn.
 Mambor Róza m z żyd. gimn. realn.
 Mellor Mojżesz m z żyd. gimn. realn.
 Rosenbusch Maks m z żyd. gimn. realn.
 Schall Jakób m z żyd. gimn. realn.
 Silber Majlech m z żyd. gimn. realn.
 Silber Kajla m 95 a 2 H
 Spät Hermann m z żyd. gimn. realn.
 Sperber Zygmunt m z żyd. gimn. realn.
 Stabi Artur m z żyd. gimn. realn.
 Ternier Eljasz m z żyd. gimn. realn.
 Tilleman Oszasz m z żyd. gimn. realn.
 Wierman Dawid m z żyd. gimn. realn.
 Zipper Izidor m — — —

Lwów.

50. Gimnazjum żeńskie S. S. Bazylijanek.
 ul. Suptińskiego Nr. 21.
 wł.: S. S. Bazylijanki.
 klas. ru. 8, 12, 0, 392. — z prawem publicz-
 ności.

Gimnazjum zostało założone w r. 1905.

Dyr. Szczurat Bazyl g 71 DF 25 Ru
 Czajkowski Mikołaj g 87 kp 13 M Fi
 Szytkowski Jan g 80 kp 14 Ru G
 Barwiński Bohdan g 80 DF 2 H
 Bulandowa Olga g 95 a 4 Ru N M
 Hajworoński Michał g 72 km 3 S
 Hasimkowa Włodzimiera g 94 a 2 P
 Daszkiewiczowa Helena g 92 DF 2 H G
 Zawadzka Walentyna p 86 a 4 Fr
 Konstantynowicz Jarosław g 93 a 1 Ru M
 Jerdeli Sofronja g 84 4lu 3 Ł Gr K
 Krompec Marja g 97 sn ef 1 Ry
 Kłaczowska Marja g 95 4lu 2 P
 Matnik Bazyla g — kp 10 —
 Parylle Serafina g 84 4lu 5 Ru H
 Suchowerska Oksana g 91 e Gi 7 Gi
 Szmigielska Stefania g 90 sn ef 2 Pr
 Prokopowicz Roman g 83 a 2 Ł Gr N

Leżohubska Irena g 94 a 5 N
 Ponadto uczą następujący nauczyciele
 gimnazjów państwowych:
 Adrjanowicz Włodzimierz z filji gimn. pań.
 z rus. jęz. naucz.
 Bileński Jarosław z gimn. państw z rus. jęz.
 naucz.
 ks. Bileński Semen z gimn. pań. z rus. jęz. n.
 naucz. R.
 Hordyński Jarosław z gimn. pań. z rus. jęz
 naucz. Pf
 Biliński Włodzimierz z filji gimn. państw. z
 rus. jęz. naucz. M
 Dobuszczak Jan z gimn. państw. z rus. jęz.
 naucz. N
 Żańko Włodzimierz z gimn. państw. z rus.
 jęz. naucz. Prz
 Kalinowicz Włodzimierz z filji gimn. państw.
 z rus. jęz. naucz. N
 Kordula Miron z filji gimn. państw. z rus.
 jęz. naucz. II G
 Kuzimowicz Włodzimierz — — — M Fi
 Lubomirowicz Jan z gimn. państw. z rus.
 jęz. naucz.
 Lastowiecki Mikołaj — — — Ł
 Martyniuk Grzegorz — — — Ł Gr
 Lewicki Jarosław z gimn. państw. z rus. jęz.
 naucz. R
 Mryc Olga z filji gimn. państw. z rus. jęz.
 naucz. Prz
 Nazar Jozafat z gimn. państw. z rus. jęz.
 naucz. Ł
 Peleński Osyp z gimn. państw. z rus. jęz.
 naucz. Ry
 Polek Mikołaj z filji gimn. państw. z rus.
 jęz. naucz. Ł Gr
 Radzikiewicz Włodzimierz z gimn. państw. z
 rus. jęz. naucz. Ru
 Sotnicki Jan z gimn. państw. z rus. jęz.
 naucz. Ł Fi
 Fedusiewicz Miron z gimn. państw. z rus.
 jęz. naucz. P
 Cegielski Roman — — — M
 Czuby Mikołaj — — — H
 Czuczman Jan z filji gimn. państw. z rus.
 jęz. naucz. Gi

Lwów.

51. Gimnazjum żeńskie z niemieckim języ-
 kiem wykładowym.
 ul. Kochanowskiego
 wł.: Ewangelicka gmina wyznaniowa we
 Lwowie.
 hum. a. 5. 5. 0. 112. — bez praw publicz-
 ności.

Gimnazjum założyli w r. 1918 Dr. Ludwik
 Schneider, Jakób Rollauer i ks. Dr. Rudolf
 Kesselring.

Dyr. Rollauer Jakób cw 81 e N 16 N

Dewechy Czesława 97 a 2 P

Nadto uczą wszyscy nauczyciele gimnazjum męskiego ewangelickiej gminy wyznaniowej we Lwowie.

Łańcut.

**52. Państwowe gimnazjum im. Henryka Sienkiewicza.
hum. i mat.-przyr. p. 8. 13. 528. 42.**

Gimnazjum powstało w r. 1917 z inicjatywy Bolesława Zardeckiego. W r. 1910 zostało upaństwowione. Początkowo obejmowało klas 3, w r. 1914 stało się pełnym 8-io kl. gimnazjum realnym. Następnie uległo przekształceniu na zakład bifurkacyjny z rozgałęzieniem na oddziały równoległe: humanistyczny i mat.-przyrodniczy.

Dyr. Zubczewski Antoni 68 e Ł Gr 25
p Baltowski Franciszek 81 e M Fi 14 M Fi Ch
p Blaszkiewicz Władysław 79 e H G 20 H G
p Butkowski Jan 76 e P 21 P M
Depowski Józef 90 a 3 P K
p ks. Garbacki Teofil 73 e R 23 R
Gliński Władysław 80 e Gi 24 Gi
Herstein Samuel m 79 e M Fi 8 M Fi
Kłakowicz Kazimierz 79 e 3 Ry Pr
p Pelc Michał 83 Ł Gr 16 Ł
Poliszczuk Bazyli g 86 a 11 —
Ponikłówna Aniela 93 a 3 P
Pyra Andrzej 85 a 4 Ł P
Tumidajski Tadeusz 88 a 12 N Prz H Fi
p Utschik Adam 80 e N 20 N
p Wierzbicki Jarosław g 72 e H G 25 H G \$
p Wróblewski Mieczysław 81 e P Fr 14 Fr P \$
p Wydro Franciszek 75 e Prz 18 Prz
p Zarnowicz Loebł m 84 e N 13 N M Pr

Nisko.

**53. Gimnazjum państwowe.
hum. p. 8. 10. 282. 86.**

Gimnazjum zostało założone w r. 1912. Początkowo posiadało typ szkół realnych, według którego prowadzone są obecnie kl. VI—VIII; klasy niższe są humanistyczne, pozostałe trzy kl. wyższe w najbliższym czasie zostaną przekształcone. W r. 1922 gimnazjum zostało upaństwowione. Stanowisko dyrektora piastowali: Dr. Władysław Olszewski, Tadeusz Rawicz Rojek i Karol Piękoś.

Dyr. Cwikowski Stanisław 85 e P Ł 11 P Ł
Bubak Stanisław 89 a 3 N
Buliński Mieczysław 82 a 18 II G
as. Gościcki Grzegorz 90 e R 6 R
Janicki Roman 91 a 8 Pr

Jamróż Alojzy 97 3lp 2lu 1 Fi P
ks. Lachman Adolf 70 d 29 P Fr Pf
Lichtman Izidor m 82 a 1 M Fi
Pawlikowa Konstancja 95 a mal 3 Ry Pr
k Cwikowska Maria 88 W — \$ P
k Latawiec Ludwik 72 W — M
k Szychulski Władysław 63 kp — Ł
k Zawieruszyna Maria 79 W — P N H M

Przemysł.

**54. I Państwowe gimnazjum im. Juliusza Słowackiego.
nl. Słowackiego Nr. 27. Nr. tel. 130.
hnm. i mat.-przyr. p. 8. 15. 569. 0.**

Gimnazjum powstało w wieku XVII, jako zakład O. O. Jezuitów. W r. 1850 zakład został zreorganizowany i przekształcony na gimnazjum klasyczne; obecnie ma charakter bifurkacyjny z rozgałęzieniem na oddziały równoległe: humanistyczny i matematyczno - przyrodniczy. Stanowisko dyrektora od r. 1850 piastowali kolejno: Tomasz Kuncew, ks. Tomasz Polański, Dr. Franciszek Grzegorzczak, Stanisław Piątkiewicz i Władysław Bojarski.

Dyr. Skórski Zygmunt 79 e Ł Gr 22 Pf
Bakowski Stefan 96 d inż — M Fi
p Bielawski Stanisław 66 e Ł Gr 25 Ł Gr
p Bienenstock Adolf m 88 e Ry 11 Ry
Charzewski Tadeusz 92 DF e P Fr 9 P Fr
p Chracca Aleksander 80 e Ł Gr 16 P Ł Gr N
p Garlicki Apolinary 72 e H G 23 H G
p Kolankowski Julian 86 e P 13 P Fr Gi
Lorenz Franciszek 88 e M Fi 4 M Fi
p Oleksiewicz Stefan 85 e Ł Gr 12 Ł N Gi
Osiński Kazimierz 83 a 9 Ry K
p Pęczyński Jan 80 e H G 18 H G
p Rose Henryk m 80 e N 17 P N
p Sabat Andrzej g 80 e M Fi 17 M Fi
p ks. Sawczyn Jan g 63 e R 25 R
p Stojanowski Bolesław 59 e Ł Gr 25 P Ł Gr
p ks. Szypuła Jakób 84 e R 11 R G H \$
p Sykala Władysław 83 e M 15 M Prz Pr
p Trella Tadeusz 85 e Prz 11 Prz
p Weimer Zygmunt ew 79 e N 18 N
p Węgrzyn Stanisław 79 e Ł Gr 16 P H
ks. Wziątek Marcin 88 e R 5 R S
p Zmora Antoni 82 e M Fi 14 M Fi
k Menkes Hersz m 77 sn 20 R
L Hibl Władysław 89 D M — —

Przemysł.

**55. Państwowe gimnazjum im. prof. Kazimierza Morawskiego.
nl. Piotra Skargi. Nr. tel. 98.
klas. p. 8. 18. 672. 0.**

Gimnazjum powstało z przekształcenia filji I państw. gimnazjum w r. 1907.

Dyr. Kuś Ksawery 70 e Ł Gr 28 —
 Adamowski Mieczysław 92 a 8 Ł Gr
 p Barącz Jan 83 e M Fi 16 M Fi
 p Borowiecki Stanisław 82 e Ł Gr 14 Ł H S
 Brandler Maksymilian m 89 a 11 Ł Gr M
 p Cwikowski Franciszek 81 e Ł Gr 16 Ł Gr
 p ks. Czyżewicki Franciszek 82 e R 14 R
 Drylla Gustaw 85 e Ł Gr 14 Ł Gr
 Dutkiewicz Tomasz 66 e Ł Gr 32 Ł Gr
 Jurek Stanisław 92 a 3 P Ł
 p Kisiel Wawrzyniec 79 e Ł Gr 15 Gr N
 p Kleczeński Aleksander 76 e P 22 — urlop
 p Kubrakiewicz Julian 79 e Prz 18 Prz
 p Motyka Tomasz 74 e M Fi 16 M Fi
 p Nowak Witold 73 e N 24 N M
 p Panek Emil 78 e N 18 N Fr
 p Przeworski Józef 80 e Ł Gr 17 Ł Gr
 p Skowronek Andrzej 83 e P 13 P G
 p Smolka Jan 82 e H G 12 H G
 Szwed Władysław 88 kp 9 P Ł M
 p Talar Antoni 74 e P 24 P Pf
 p Tarasowski Władysław 85 DF 9 P Fr
 p Troskolewski Tadeusz 66 DF e H G 32 H G
 Tutek Władysław 85 e P 11 P H
 p ks. Wasik Tomasz 78 DF 15 R P
 Weigel Adam 79 a 16 Ł Gr
 Welker Franciszek 84 a 16 H Gr
 Wilk Józef 81 e Ry 9 Ry K
 p Zajączkowski Józef 72 e M Fi 25 M Fi
 L Hibi Władysław 89 DM 1 —

p Policha Teodor g 84 e M Fi 11 M Fi
 p Popowski Jan g 78 e Ł Gr 16 Ł
 p Prociów Bazyl g 77 e H G 19 — urlop
 p Rostkowicz Tadeusz g 86 e M Fi 12 M Fi
 p Stawiczny Teodozy g 86 e H G 11—urlop
 p Szechowicz Bogdan g 82 e M Fi 10 M Fi
 Ry Gi
 p Teich Gabrjel m 80 e N 18 P N Fr
 p Wachmianin Bogdan g 83 e M Fi 13 M
 Fi Prz
 p Wachmianin Klemens g 84 e Ł Gr 14 Ł Gr
 Bobelak Stefan g 87 a 7 Ł Gr
 Fedewicz Michal g 87 a 5 Ł Gr
 Fritzband Szwerl m 83 a 11 P N
 Gontarski Jan g 82 a 13 Ł Gr Ru
 Grech Włodzimierz g 84 a 12 P K Ru
 Gugiewicz Jarosław g 86 a 4 — urlop
 Hrycak Eugenjusz g 90 DF e Ru 10 P Ł Ru
 Klisz Józef g 91 a 1 P S Ru
 Lubowicz Eugenjusz g 75 e Gi 18 Gi
 Około Jan g 90 DF 1 P G Ru
 Sas Józef g 87 a 5 Ł Ry
 Sollohub Włodzimierz g 85 a 10 H G
 Wolański Paweł g 88 a 9 N Ru
 Zabajkiewicz Teodat g 87 a 10 P Ł Ru
 Zajac Jan g 87 a 5 H G
 Zubrycki Włodzimierz g 88 a 10 —
 k Tatuch Stefan g 72 W 25 Ry K Ru
 k Diamant Wilhelm m 55 sn ef 37 R

Przemysł.

56) Państwowe gimnazjum z ruskim jęz. nauczania, ul. Słowackiego 29.
 hum. ru. 8. 16. 1048. 0.

Gimnazjum zostało założone w r. 1889.
 Dyrektorami byli: Cegliński Grzegorz, Zarzycki Seweryn i Aliskiewicz Andrzej.

Dyr. Hamczykiewicz Roman g 69 e N 25 —
 p Demczuk Michał g 81 e M 16 M
 p Dublancja Roman g 84 e N 14 H N
 p Forostyna Engenjusz g 83 e H G 14 H G
 p Golińczuk Teodor g 79 e H G 15 H G
 p Gregoliński Dymitr g 80 e Ru 15 Ru
 p Hodowanec Piotr g 78 e M Fi 17 M Fi Prz
 p Hornicki Platon g 84 e Ł Gr 13 — urlop
 p Hoza Teodor g 82 e Ł Gr 12 Ł Gr st
 p Jarema Aleksy g 55 e Ł Gr 26 — urlop
 p Korostil Teodor g 83 e N 13 Gr N
 p Kotecki Stanisław g 79 e Ł Gr 17 Ł Gr
 p Lisikiewicz Józef g 83 e Prz 12 P M Prz
 p Malinowski Stefan g 84 e N 15 N
 p Mandiuk Jan g 87 DF e Ru 9 Pf N Ru
 p ks. Martynowicz Emiljan g 75 e R 29 R
 p Melanko Filemon g 72 e Ł Gr 23 Ł Gr
 p ks. Nestorowicz Leon g 72 e R 25 R
 p Paszczak Michał g 82 e M Fi 15 M Fi Prz

Przemysł.

57) Gimnazjum żeński P. P. Benedyktynek, ul. Trzeciego Maja 3.
 wł. Konwent P. P. Benedyktynek.
 hum. p. 8. 9. 0. 289. — z prawem publiczności.

Gimnazjum zostało założone w r. 1919.
 Początkowo uruchomiono klas 7, w roku następnym przybyła klasa 8-ma.

Dyr. Goliński Stanisław 48 e P — —
 Barączowa Zofja 83 W 2 M Fi Prz
 Charlampowiczowa Marja 81 W 3 M Prz
 Fi
 Krasicka Julja 74 a 1 P G
 Stojowska Wiktorja 83 ef 2 Fr
 Falarówna Michalina 80 W — G H
 Martowiczówna Kazimiera 94 sn 1 Ry
 Wiśniewska Gabrjela 56 ef 3 Pr
 Żromtówna Scholastyka 66 ef 1 Ry K
 Adanowski Mieczysław Ł H z II gimn. państw.
 Barącz Jan M Fi z II gimn. państw.
 Bąkowski Stefan M z I gimn. państw.
 Borowiecki Stanisław S z II gimn. państw.
 ks. Czyżewicki Franciszek R z II gimn. państwowego
 Drylla Gustaw Ł z II gimn. państw.
 Dutkiewicz Tomasz Gr z II gimn. państw.

Groch Bartłomiej 81 e H G 4 G
 Jurek Stanisław P z II gimn. państw.
 Kisiel Wawrzyniec N z II gimn. państw.
 Motyka Tomasz M Ch z II gimn. państw.
 Nowak Witold N z II gimn. państw.
 Panek Emil N z II gimn. państw.
 Przeworski Józef Ł z II gimn. państw.
 Skowronek Andrzej P z II gimn. państw.
 Smolka Jan H G z II gimn. państw.
 Stojanowski Bolesław Ł H z I gimn. państw.
 Tarnowski Władysław Pf z II gimn. państw.
 Trella Tadysz Pr z I gimn. państw.
 Troskoleński Tadeusz H G z II gimn. państw.
 Węgrzyn Stanisław P z I gimn. państw.
 Weigel Adam Ł z II gimn. państw.
 ks. Wziętek Marcin R z I gimn. państw.
 Zajączkowski Józef Fi z II gimn. państw.
 Zmora Antoni M z I gimn. państw.

Przemysł.

58) Gimnazjum żeńskie im. Marji Konopnickiej, ul. Grodzka 4.
 hum. p. 8. 11. 0. 349. — z prawem publiczności.

Gimnazjum powstało w r. 1910 z przekształcenia dawnego liceum Marji Hild de Hildebrand nabytego przez Rachalskich.

Dyr. Kleczeński Aleksander M z gimn. państwowego

Artwińska Marja 70 a mal 16 Ry
 ks. Bazylski Jan 79 a 15 R
 Bienenstock Adolf M z II gimn. państw.
 Bielawski Stanisław Ł Fr z I gimn. państw.
 Brandler Maksymilian A N z I gimn. państw.
 Charzewski Tadeusz Fr z I gimn. państw.
 Chracca Aleksander Ł z I gimn. państw.
 Chulawska Władysława 901 ef 1 Gi
 Czandernówna Marja 904 sn 1 —
 Ł Diamandowa Zolja m 84 DM 1 —
 Diamant Wilhelm m 55 sn ef 37 R
 ks. Galant Wojciech 53 DT 31 P Ł
 Gelberówna Józefa m 97 a 2 M Pr z
 Krupieńska Marja 82 DF 5 P H
 Pęczek Jan H G z I gimn. państw.
 Policha Teodor M z II gimn. państw.
 Raschka Wiktor 901 a 1 H G
 Rose Henryk P N z I gimn. państw.
 Rösslerówna Helena 81 W 12 P H G
 Rostkowicz Tadeusz M Fi z II gimn. państw.
 Strzelecki Kazimierz 64 a 29 P H G
 Szalboth Władysław 74 ss 1 Fr N
 Szechowycz Bohdan M z II gimn. państw.
 ks. Szypuła Jakób H G z I gimn. państw.
 Teich Gabryel Fr N z II gimn. państw.
 Trzaskowska Zolja 86 6 Ł P
 Walek Waclaw 97 a 3 P Ł G
 ks. Wąsik Wojciech R z II gimn. państw.

Przemysł.

59) Prywatne gimnazjum żeńskie, ul. Tatarska 4.
 wł. Tow. „Ukraiński Instytut dla dziewcząt“
 hum. ru. 7. 7. 0. 176. — z prawem publiczności.

Gimnazjum zostało założone w r. 1895. Uległszy kilkakrotnym przekształceniom obejmuje obecnie klas 7, z których kl. I i II prowadzone są według typu humanistycznego, kl. III — VII według dawnego typu szkół realnych.

Dyr. Demczuk Michał g z gimn. państw. ruskiego M Ch

Bordunówna Melanja g 86 a 11 H G
 ks. Hrycelak Mikołaj g — d 1 R Ru
 Hrywnakowa Marja g 90 a 2 P Gi Ru
 Mandelstann Tamara p 85 d 6 Fr
 Ł Witoszyńska Janina g 86 DM 1 —

Pozatem uczą nauczyciele gimnazjum państwowego i seminarjum nauczycielskiego z jęz. nauczania ruskim.

Przeworsk.

60) Gimnazjum koedukacyjne.
 wł. Komitet Gimnazjalny.
 hum. p. 5. 5. 97. 12. — z prawem publiczności.

Gimnazjum założone w r. 1909 istniało do r. 1914, następnie w latach wojny (1914—1918) było nieczynne. Uruchomione ponownie w r. 1918 obejmuje klas 5. Stanowisko dyrektora piastowali: Warmiski i Józef Lambert.

Dyr. Wazł Edward z gimn. państw. w Wieliczce — N

Adamczak Tomasz 87 a 2 P Ł
 ks. Bardzik Franciszek 93 e R 3 R
 Kluz Stanisław 96 a 3 Ry Pr
 Krzysik Tadeusz 93 a 4 H G Ry
 Michalec Ludwik 87 a 4 P Ł
 Mirkiewicz Władysław 82 ef 4 Gi
 Ossadnik Jan 82 DM 2 Pr z
 Rożański Jan 47 W 55 Pr z M
 Setmajer Jan — a 1 M Fi

Rawa-Ruska.

61) Gimnazjum państwowe.
 mat.-przyr. p. 7. 7. 177. 28.

Gimnazjum zostało założone w r. 1909, jako państwowa szkoła realna z jęz. nauczania polskim. Początkowo obejmowało jedną klasę, następnie otwierano klasy wyższe i obecnie gimnazjum posiada klas 7. Działania wojenne w latach 1914—16 i na-

stępnie w r. 1918—19 wstrzymały normalny rozwój szkoły. Stanowisko dyrektora piastowali: Bronisław Druchowicz i Edward Żulawa.

Dyr. Schabowski Józef 82 e Ł Gr 17 M Prz
Bębunek Władysław 87 a 10 H G
Ciurypajłowicz Tomasz g 87 a 9 M Fi Ch
p Franta Ferdynand 77 e M 18 — urlop
Mandel Oskar m 88 a 2 Ł P H
Nowak Tadeusz 90 a mal 2 Ry Pr
Nowotny Franciszek 84 a 16 P
Rauchwerek Bernard m 83 a 13 N
p ks. Richter Izidor 83 e R 13 R Fi
Terlecka Olga 95 a 2 Fr Prz H
Furtak Aleksander 89 W 15 M
k ks. Leszczuk Józef g 94 a 2 R
k Leszczukowa Olga g 98 sn 6 Ru
k Epstein Maurycy m 58 — 30 R

Rzeszów.

62) I Państwowe gimnazjum im. ks. Stanisława Konarskiego, ul. 3-go Maja.
klas. p. 8. 12. 424. 12.

Gimnazjum powstało na miejsce szkoły O. O. Pijarów. Do r. 1817 obejmowało klas 5, w roku następnym 6, a od roku 1858 pełnych klas 8.

Dyr. Jasiewicz Szczęsny 78 e Ł Gr 20 Pf
p Budzynowski Włodzimierz g 64 e Ł Gr 25
Ł S
p Damiński Jan 84 e Prz 11 Prz Fi
p Dubas Władysław 84 e Ł Gr 13 Ł Gr
p Forczek Jakób 66 e H G 25 H G
p Jakiel Kazimierz 69 e N 25 N
p ks. Jałowy Józef 85 e R 12 R P
p Józefczyk Józef 76 e N 17 N
p Kosiński Eugenjusz 84 e M Fi 14 M Fi
p Krajewski Władysław 79 e M Fi 21 M Fi
p Kuś Andrzej 84 DF e Ł Gr 11 Ł Gr
p Miękiusz Tadeusz 83 e H G 14 H G
p Panek Antoni 72 e Ł Gr 25 Ł
p Piekarczyk Stanisław 80 e Ł Gr 15 Ł Gr P
p ks. Turkowski Maurycy 73 e R 25 R
p Wilk Wawrzyniec 85 e P 12 P
p Wołtonik Jan 83 e Ł Gr 13 Ł Gr
Przybosz Stefan 900 4lu 1 P H
k Goliger Abraham m 80 ef 1 R
k Maciejewicz Konstanty 89 d inż 1 Ry

Rzeszów.

63) II Państwowe gimnazjum, ul. Krakowska, Nr. tel. 40.
mat.-przyr. p. 8. 18. 601. 0.

Gimnazjum zostało założone w r. 1904. Gmach szkolny wybudowano dzięki fundacji Dr. Jana Towarnickiego. Dyrektorami byli: Mieczysław Warmksi i Wilhelm Kuczera.

Dyr. Lebiezdki Jan 71 e Ł Gr 26 —
Bieńkowski Ludwik 80 a 14 H G A
Chlanda Józef 85 e Ł Gr 15 P M
ks. Chmielnikowski Jan 68 e R 26 R
Chyc Franciszek 84 e M Fi 12 M Fi
Cichocki Władysław 83 e H G 15 H G
Dnda Jan 85 e Ł Gr 13 Ł Gr
Dzik Jan 88 a mal e Ry 9 Ry
Erbm Józef 63 e N 26 N
Frazik Kazimierz 92 4lp 1 M Fi Ch
Jachimowski Stanisław 83 e H G 16 H G
Kamiński Antoni 91 a mal e Ry 3 Ry
Kijas Juljusz 99 DF e P 1 P H
Kocowski Klemens 82 e Prz 14 Prz
Krzczkowski Stanisław 86 e M Fi 13 Ch M
Fi
Krzczkowski Michał 68 e P 26 P
ks. Łukasiewicz Andrzej 82 e R 13 R
Łysiak Roman g 79 e M Fi 17 M
Mazur Jan ur. jako kierownik gimn. w Dobromilu.

Nowosławski Franciszek 75 e P 22 P
Pluta Tadeusz 89 e Ł Gr 11 Ł P K
Rączy Józef 90 e Ł Gr 8 P
Ruczha Adam 83 e H G 16 H G Pf
Schneiberg Władysław 78 e Ł Gr 21 N
Siudy Franciszek 75 e M Fi 18 M Fi Ch
Stary Karol 70 e Gi 26 —
Stopa Józef 87 e N 2 N
Szeliski Stanisław 79 e Ł Gr 21 Ł N Fr
ks. Szpila Piotr kierownik gimn. w Leżajsku
Szymańska Klotylda 99 3lu 1 Prz Fi
Warzel Franciszek 80 e Prz 16 Prz
Birnbach Aleksander 86 ef 1 S
Bjniak Andrzej 88 sn 13 Pr

Rzeszów.

64) Prywatne gimnazjum żeńskie, ul. Księcia Józefa 257.
wł. Tow. prywatnego gimnazjum żeńskiego.
hum. p. 8. 8. 0. 146. — z prawem publiczności.

Gimnazjum zostało założone w r. 1911. Obowiązki dyrektora pełnili: Władysław Schneiberg i Ignacy Babski.

Dyr. Jasiewicz Szczęsny z I państw. gimn.

Personel nauczycielski składa się wyłącznie z profesorów I-gi i II-go gimn. państw. w Rzeszowie.

Sambor.

65) I Państwowe gimnazjum im. Adama Mickiewicza, ul. Koflataja 10.
klas. p. 8. 13. 441. 0.

Gimnazjum założyli w r. 1680 O. O. Jezuici i utrzymywali je do chwili zniesienia zakonu. Następnie od r. 1792 do r. 1815 opie-

kowała się gimnazjum gmina miasta, wreszcie utworzono na cele szkolne fundusz naukowy. Po przyjęciu przez władze polskie otrzymało gimnazjum w r. 1919 miano Adama Mickiewicza.

Dyr. Szafran Józef 56 e P 25 —
p Auerbach Majer m 82 e Ł Gr 14 Ł Gr
p Bartkiewicz Stanisław 81 e M Fi 19 M Fi G
p ks. Biliński Stefan g 80 e R 14 R N
Bilyk Jan 82 e Ł Gr 13 P Ł Gr
p Boreyko Józef 72 e H G 25 — urlop
p Erhardt Zenon 65 e P 25 P
p ks. Hlincki Zenobjusz g 75 e Ł Gr 10 Ł Gr
Kniażyński Antoni g 93 a 2 Ru Ł H
ks. Lasek Jan 86 e R 12 R
Melnyk Anatol g 92 DF 3 N Fi
Mond Paweł 89 e H G 9 H G
p Orzechowicz Jan 76 e M Fi 20 M Fi
Ostruzka Jerzy cw 80 a mal 12 Ry K
p Prokopek Jan 83 e Ł Gr 13 — urlop
p Ptaszyk Michał 66 e Ł Gr 25 P Ł Gr
p Rossowski Edmund 83 e Ł Gr — urlop
Stachur Włodzimierz g 88 a 10 — urlop
p Sternbach Herman m 80 e N 18 N
Szumny Karol g 82 e Prz 13 Ru Prz
p Traunfelner Władysław 87 e Ł Gr 14 P Ł Gr
p Waligóra Michał 66 e P 21 P Ł H

Sambor.

66) II Państwowe gimnazjum im. Mikołaja Kopernika.
mat.-przyr. p. 8. 13. 459. 28.

Gimnazjum powstało w r. 1911 z przekształcenia filii gimnazjum klasycznego na samodzielne gimnazjum realne. Obejmuje kl. I — V włącznie typu mat.-przyrodniczego i kl. VI — VIII typu dawnych szkół realnych. Stanowisko dyrektora piastowali: Sroczyński, Piekarski i Dobrzański.

Dyr. Borek Wawrzyniec 81 e Prz 16 Prz
Arbesbauer Stefan 68 ef 23 Pr
Boretz Mojżesz m 90 a 6 R N M
Drozd Józef 87 a 7 P
Ekert Edward 89 a 11 P Fr M Fi
p Finkenthal Maksymilian m 81 e M Fi 15 M Fi
p Głód Antoni 82 e P 15 P
Grabowieński Marjan g 94 a — Ru
p Jarema Stanisław 83 e M Fi 13 M Fi
ks. Kruszer Bartłomiej 91 e R 4 R M
ks. Kolciński Eugenjusz g 92 e R 2 R
p Mayer Wilhelm m 87 e N 12 N
Paluh Andrzej 88 a 9 P G
p Pieniążek Józef 88 e Ry 9 Ry
p ks. Ranizewski Jan 80 e R 18 R
Scheiman Jona m 85 a 6 R N

p Schelfner Bronisław 80 e Prz 17 Prz Fi
p Skulicz Marjan 88 e M Fi 10 M Fi
Skuliczowa Zofja 98 m 2 Prz Fi
p Solak Jan 79 e Ł Gr 17 Ł H
Tyrkówna Zofja 85 W 17 Pr
k Badecki Stanisław 99 3lu — H G
k Czarnecki Józef 92 a — S
k Głodowa Bronisława 91 2lu — M H G
k Waschko Jan 91 d inż — M
L Dobrzański — — DM —
k Knzia Eugenjusz — — — st

Sambor.

67) Gimnazjum żeńskie im. Marii Konopnickiej, ul. Kościuszki 13.
wł. Tow. prywatnego żeńsk. gimn. im. Marii Konopnickiej.
hum. i mat.-przyr. p. 8. 9. 0. 174. — z prawem publiczności dla klas VII i VIII.

Gimnazjum założyło w r. 1912 Tow. prywatne żeńskie gimnazjum im. M Konopnickiej. Początkowo była to szkoła realna, przekształcona obecnie na zakład bifurkacyjny z rozgałęzieniem na oddziały: humanistyczny i mat.-przyrodniczy. W r. 1915 z powodu działań wojennych gimnazjum było nieczynne.

Dyr. Eckhardt Zenon z I gimn. państw. — P
Auerbach Sydonja m 91 a 3 P
Eisenberg Henryk m 99 a 2 H G Prz
Hassówna Ludmiła m 97 m ef 2 Ry S K Gi
Jasienicki Seweryn g 91 3lp 1 M Fi
Kolodyńska Karolina 79 sn 2 Pr
Kostusiowa Alojza 95 3lu 1 H G M
Orłowiczówna Marja 99 3lu 1 Prz
Sandauer Aniela m 97 a 2 H G N
Wójtেকówna Janina 99 3lu 2 P
Zeimerówna Malwina m 93 a 8 Ł N
Zeimerówna Róża m 92 Ł 10 Fr
Auerbach Mayer Ł z I gimn. państw.
Boretz Mojżesz R M z II gimn. państw.
Grabowiński Marjan Ru z II gimn. państw.
ks. Józwiak Michał g 70 ef 24 R
Koziołówna Stefanja 97 w 10 M
ks. Lasek Jan R z I gimn. państw.
Melnyk Anatol Ch z I gimn. państw.
Mond Paweł z I gimn. państw.
Ptaszyk Michał Fr z I gimn. państw.
Singer Marek m 58 ef 42 R
ks. Smoleń Franciszek 97 a 1 R
Sternbach Herman N z I gimn. państw.

Sanok.

68. Państwowe gimnazjum im. Królowej Zofji.
hum. p. 8. 14. 665. 0.

Gimnazjum zostało założone w r. 1880. Stopniowo otwierano klasy wyższe i w roku 1887 gimnazjum objęło pełnych klas 8. Po-

czątkowo klasyczne gimnazjum uległo stopniowemu przekształcaniu na typ humanistyczny. Stanowisko dyrektora kolejno piastowali: Mieczysław Jamrogiewicz, dr. Karol Petelcz, Tomasz Tokarski i Włodzimierz Bańkowski.

Dyr. **Basiński Stanisław** 66 e P 26 —
p **Borowiczka Stanisław** 72 e H G 24 H G
Czajkowski Włodzimierz g 84 a 14 Ł Ru
Czarnecki Tadeusz 94 a 1 M Fi
p ks. **Drozd Józef** 57 e R 26 R
Dajewski Władysław 91 a 7 P
Gheib Iliiii m 80 e N 18 N
ks. **Holyński Piotr** g 92 a 1 R Ru
p **Killar Jan** 84 e N 15 P N
Klimek Władysław 86 a 7 Ł Gr H G
p **Korman Ignacy** 77 e M Fi 16 M Fi
p **Kowalów Roman** g 79 e H G 19 H G
Lewicki Stetan 91 a 7 P Ł
p **Ladyżewski Michał** g 67 e Ł Gr 26 Ł Gr
Miński Michał 76 e Prz 11 Prz
Przyprawa Urban e Ł Gr 15 Ł Gr Pf
p **Pytel Adam** 56 e P 26 P
p ks. **Rabczak Paweł** 81 e R 16 R
Rec Józef 83 a 12 Ł M
p **Rejnin Antoni** 87 e H G 10 H G
p **Rostkowicz Jerzy** g 83 e M Fi 12 — urlp
Szajna Marjan 73 e Gi 24 Gi
Wanic Franciszek 81 a 14 G M K
Wojtuń Teofil 80 a 15 P N H
Zakrzewski Jan 82 e N 15 Fr N
k **Appel Józef** m 70 w 28 R
k **Leśniakowski Jan** 87 w 1 Ś
k **Lorenc Jan** 57 ef 1 Pr
k **Lorencówna Jadwiga** 99 ef 2 Ry Pr

Sokal.

69. Państwowe gimnazjum męskie.
ul. Kościuszki Nr. 26.
klas. i mat.-przyr. p. 8. 13. 451. 107.

Gimnazjum zostało założone w r. 1906. Z powodu działań wojennych było nieczynne w latach 1914/15, 1915/16 i 1918/19. Gimnazjum posiada charakter bifurkacyjny z rozgałęzieniem na oddziały: klasyczny i mat.-przyrodniczy, przyczem w r. sz. 1922/3 kl. VI — VIII prowadzone są według dawnego typu szkół realnych.

Dyr. **Kopia Henryk** 66 e P 25 —
p **Barański Marjan** 60 e Ł Gr 18 Ł P
Butryński Konstanty g 93 a 2 N Ru
Franc Władysław 91 sn 10 P M G K
Gölger Walenty 90 sn ef 12 Pr S
Gofogórski Bronisław 72 sn e Gi 19 Gi M
Jacówna Marja 86 a 11 Prz Fi
Jezioro Sebastian 79 sn W 23 P H G
p ks. **Krysowski Józef** 83 e R 15 R Pf
p. ks. **Lechicki Zachariasz** g 74 e R 19 R Ru
Łucówna Jarosława g 99 a 1 P H

Luszipński Franciszek 93 d inż 1 M
Lytwyn Jan g 90 a 5 Ł Ru
Ratusiński Roman 87 a 11 Ł Gr
Rogoszewski Jan g 84 a 8 Pr Fi M
p **Słowik Wojciech** 75 e H G 19 G H
Sokil Jan g 87 a 2 M Fi
p **Szuła Jan** 63 e P 25 P Gr
Zucker Eljasz m 79 e N 10 N
Żurawski Władysław 88 a mal 10 Ry, k M
k **Lauler Izaak** m 73 ef — R

Strzyżów.

70. Miejskie gimnazjum męskie.
wł. Gmina m. Strzyżowa.
hum. p. 6. 6. 105. 25. — z prawami publiczności.

Gimnazjum powstało w r. 1912 obejmując kl. 8. W b. r. szk. nie są czynne II i VIII.

Dyr. **Kramarczyk Karol** z państw. gimn. w Jasle Ł.
Bański Alfred 81 a 3 Ł Gr N
Koper Marjan 97 3lu 2 H
Lipska Irena 96 a 2 P
Poturańska Aleksandra 95 3lu 1 Prz Ch
Prysak Bolesław 74 a 2 H G N
Truszkowski Jan 93 3lu — Prz Ch
Pitera Romuald 900 3lp — M Fi
Tęczar Stanisław 94 a 1 Ł Gr
ks. **Wojtasiewicz Józef** 93 d — R

Tarnobrzeg.

71. Gimnazjum państwowe.
hum. i mat.-przyr. p. 7. 10. 272. O.

Gimnazjum zostało założone w r. 1909. Początkowo uruchomiono kl. I-szą, następnie stopniowo klasy wyższe. Szkoła posiada charakter gimnazjów bifurkacyjnych z rozgałęzieniem na oddziały: humanistyczny i mat.-przyrodniczy. Dyrektorami byli: Stanisław Sobiński i Józef Lamber.

Dyr. **Radomski Michał** 73 e M Fi 23 Fi
p **Burzyński Józef** 52 e Prz 24 Prz
p **Feliks Piotr** 83 e N 15 — urlp
Gibczyński Edmund 90 a 9 P Ł
p ks. **Gunia Tomasz** 84 e R 13 R
p **Hirsch Władysław** 74 e N Fr 16 N Fr
Holubowicz Jan g 84 DF e N 11 G N
Lauler Mojżesz m 79 a 1 N H
Marczakowa Marja 90 a 2 P G
ks. **Malyka Stanisław** 92 e R 3 R P Ł H Fi
Mysliwy Stanisław 86 d 1 — urlp
p **Nussbaum Józef** m 92 e M 15 M Ch
p **Słomka Jan** 77 e H G 11 — urlp
Sworzeń Michał 96 a mal 2 Ry Pr
Wojdyła Wojciech 74 a 9 M Fi
Wojnaś Józef 83 e Gi 19 M Gi
Łopatyński Józef 69 W 23 Ś
Zamojre Samuel m 79 ef 19 R

Zółkiew.

72. Państwowe gimnazjum im. Hetmana Stanisława Zółkiewskiego.
ul. Lwowska.
hnm. p. 8. 8. 196. 40.

Gimnazjum zostało założone w r. 1908. Początkowo obejmowało jedną klasę, następnie rok rocznie przybywała klasa wyższa i w roku 1913 14 czynnych było 8 kl. zasadniczych w 13 oddziałach. W latach 1914/15 i w 1918/19 gimnazjum było nieczynne z powodu działań wojennych. Stanowisko dyrektora piastowali: Kazimierz Eljasz i Dr. Czerski.

Dyr. Krzyżanowski Henryk 78 e Ł Gr P 22 —
Cengel Stanisław 88 a 10 Ł Gr P
p Dworski Stanisław 84 e Ł Gr 14 Ł Gr
Hauser Aleksander 92 a 6 P G
Horbowy Henryk 89 a — M Fi G
p Hukiewicz Józef g 72 DF e N P 6 N Fr Pf
Ru

Kloss Jan 80 a 15 P Ł N G K
p Mildwurm Aleksander m 80 e Ł Gr 15 Gr
H N

p ks. Pohorecki Emiljan g 67 e R 17 R

Raczyńska Zofja 85 W 2lu 16 Prz N

Solawa Michał 81 a — G H

Tyzkowski Bronisław 83 a 16 Ł Gr

p Wohlmann Filip m 73 e M Fi 21 M Fi

p ks. Zwoliński Karol 80 e R 16 R

k Podolak Alfred 89 W 14 Ry

k Rogozińska Władysława 95 wf 2 Gi

k Waltuch Leopold m 76 ef 24 F

B. WOJEWÓDZTWO STANISŁAWOWSKIE.

Dolina.

1. Prywatne gimnazjum koedukacyjne im. Zygmunta Krasieńskiego.

wł.: Towarzystwo Szkoły Średniej.
neokl. p. 7. 7. 135. 69 — z prawem publiczności.

Gimnazjum założone zostało w r. 1912. Dyrektorami byli: Józef Kłoczek, Dr. Roman Męciński, Wincenty Ogrodziński i Leon Ciliński.

Dyr. Gładyszowski Roman 82 e H G 13 H G
ks. Boczar Paweł 96 sd 3 R

Dahlke Feliks 99 a 1 H G

Fraenkel Gabryela m 98 a 1 Ł Ry

Gersten Aleksander m 74 sn 27 Pr

Gottesman Fanny m 94 a 3 N

Hyczko Izidor g 81 a 13 M Fi

Kunzowa Izydora 99 3lu 3 Prz

Maruszczak Bazyl g 85 8 Ł Gr

Skulska Jadwiga 99 1 P M
Szczepanowski Stanisław 89 a 10 P Ł
Turteltaub Zygmunt m 52 sn 39 R

Horodenka.

2. Prywatne gimnazjum koedukacyjne im. Tarasa Szewczenki.

wł.: Kółko Towarzystwa Pedagogicznego.
hum. ru. 3. 3. 61. 11. — z prawem publiczności.

Gimnazjum założone zostało w r. 1909. Dyrektorami byli: ks. Polański, Jan Pryjma, Antoni Kruszelnicki i ks. Klaudjusz Biliński.

Dyr. Rndnicki Leon g 80 — 17 H Ge naucz. gimn. państw. rusk. w Stanisławowie
Dorożyński Eustachy g 75 W Ry naucz. szkoły powszechnej.

Iliński Mikołaj p 86 sd ef — M G Prz Fi

Jakiwczuk Onufry g 88 a — 10 Ł N Ru

ks. Kisielewski Nestor g 86 6lu R katecheta szkoły powszechnej.

Masewycz Włodzimierz g 84 6lu 6 Ł Gr

Nawrocki Michał g 84 11 P K Gi Ru

Kalusza.

3. Prywatne gimnazjum miejskie.

wł.: Magistrat m. Kalusza.
klas.: p 6. 6. 63. 34. z prawem publiczności.

Gimnazjum założone przed r. 1914 w czasie wojny było nieczynne i ponownie zostało uruchomione w r. 1923.

Dyr. Klisiecki Andrzej z państw. gimn. w Złoczowie — Ł Gr

ks. Kozłowski Stanisław sd — R

Kramarz Roman — 2lu — P Pf

Pelech Antoni — e M Fi — M Fi

Pacula Tadeusz — 2lu — H Ł Gr

Schlesinger Izaak m — a — Prz Fi Ch

Türklówna Matylda — 3lu — N

Wietrzny Eugenjusz — 2lu — H G

Lassota Józef — 2lu — H G

Michalewicz Józef — W — Ry Pr

Liebersbauer Józef — W — Gi

Hczyszyn Aleksander — W — S

Kołomyja.

4. Państwowe gimnazjum im. Króla Kazimierza Jagiellończyka.

hum. p. 8. 13. 494. 41.

Gimnazjum założone zostało w r. 1861, pierwszy egzamin dojrzałości odbył się w r. 1875. Dyrektorami byli: Biłous Teodor, Stankowski Ambroży, Kiszakiewicz Manuel, Kruczkowski Kalixt, Borkowski Aleksander, Wolff Emanuel i Skupniewicz Józef.

Dyr. Boroń Stanisław 79 e M Fi 19 M
 Bachman Piotr 88 a 10 N
 p Bienkiewicz Stanisław 55 e Ry 24 Ry
 p Bojarski Franciszek 77 e Prz 17 Prz M
 p Brandes Zalkie m 84 e R 10 R
 Budzianowski Antoni 86 4lu 8 M Fi
 p ks. Chlopecki Romnald 75 e R 20 R
 p Czekalowski Dominik 83 e H G 15 G H
 p Dębski Henryk 76 e Ł Gr 24 Ł H
 p Dobrzański Leon g 84 e M Fi 10 M Fi
 Grodecki Bolesław 76 ss ef 19 Ry K Pr
 p Kobiński Roman 85 e P 15 P H
 Kuźma Orest g 93 a 2 G Prz P
 p Lachcik Tomasz 85 e Ł Gr 11 Gr Ł
 p Leszczyński Tadeusz 81 e Ł Gr 15 Ł H
 Przygodzki Józef 89 2lu 1 P
 p Spalnicki Michał 77 e H G 17 G H
 Stiefel Wilhelm 92 a 3 Prz Fi Pr
 p Wagman Samuel m 82 e N 13 N Pi
 Wojciechowski Mikołaj g 80 a 13 M Fi Ru
 Zaczek Szczepan 81 a 17 P H
 k Konrad Maksymilian 90 sn — G
 Korzeniowski Jan 88 sn S Ru nauczyciel
 szkoły powszechnej
 k ks. Wróbel Adam 95 sd R

Kołomyja.

5. Gimnazjum państwowe z ruskim językiem
 wykładowym
 nL Mickiewicza Nr. 3b.
 kl. ru. 8. 19. 633. 46.

Gimnazjum powstało w r. 1892 z oddzia-
 łów równorzędnych gimnazjum polskiego;
 jako samoistne gimnazjum zorganizowane
 w r. 1900. Pierwszym dyrektorem był So-
 fron Niedzielski.

Dyr. Mostowicz Prokop g 67 e Ł G 25
 Chaplywyj Jan Bohdan g 95 a 3 Ł Gr K Pf
 Cisyk Emiljan g 87 e N Ru N Ru
 p Czajkowski Józef g 75 e H G 18 H G
 Czeredarczuk Bazyli g 89 3lu 3 H G
 p Dolnicki Leon g 59 e H G 25 na urlopie
 p Halibej Stefan g 81 e M Fi 14 M Fi Pf
 p Hawryluk Eljasz g 78 e Ł Ru Ł Ru
 Kałytowski Oleg Teodor g 85 a 10 Prz
 Kowaliw Juljan g 90 a 7 P N Ru
 Kowbuz Aleksy g 85 a Ł Gr P
 p Kozakiewicz Eugenjusz g 63 e Ł Gr 20 na
 urlopie
 p Kuźma Leoncjusz g 65 e Ł Gr 25 Ł Gr
 p Lewicki Bohdan g 83 e N Ru 15 N Ru
 p Lepki Włodzimierz g 81 e Ru 16 P Ru
 Mykietink Antoni g 89 a 6 Ł Gr P
 Nykolyszyn Dymitr g 84 e Ru 10 Ł Ru
 p Rozdolski Michał g 82 e N 13 Ł N
 Rosenthal Chaim g 87 DF a 3 Ł Gr N P
 p ks. Saturski Jan g 78 e Ł Gr 14 Ł Gr
 p ks. Stanecki Jan g 76 e R 18 R
 Stasink Bazyli g 87 DF a 1 M Fi G

Strażnyk Jan g 89 a 4 M Fi
 Świtlyk Ostap g 79 e Ł Gr Ł Gr N
 Szumey Dymitr g 93 a H G
 Szypajilo Roman g 82 e M Fi M Fi
 p Tymoszczuk Grzegorz g 82 Kp e N N Ł Ru
 p ks. Wojciechowski Antoni g 59 e R 25 R
 Zadorożnyj Michał g 87 a Ł Gr Ru
 k Franko Piotr p 90 4lp G Gi
 k Mychajluk Stefan g 75 W ef Ry Pr
 k Skibiński Eugeniusz g 89 3lu P Ł N Ru
 L dr. Bilozor Włodzimierz g 90 DM

Kołomyja.

6. Prywatne gimnazjum żeńskie.
 ul. Kraszewskiego 23.
 wł.: Zgromadzenie S. S. Urszulanek.
 hnm. p. 5. 5. 0. 12. 3. — z prawem publicz-
 nosci.

Gimnazjum założone zostało w r. 1899.
 W roku szkolnym 1922/23 czynnych jest
 klas pięć.

Kier. Bronikowska Marja Felicja 81 a 13 P
 Słiwowska Teresa Marja 87 W 2lu 14 H N
 Biernacka Józefa 90 W 1 Prz
 Bieńkowska Marja Michaela 96 W 30 Fr Ry
 Dolińska Marja Regina 81 km 3 P Fr
 Parner Mariehort Marja Margareta 75 ss 18
 N Pr

Wisniewska Marja 81 sn ef 13 Gi S
 ks. Dajczak Józef R katecheta szkoły po-
 wszechnej
 ks. Dallinger Leopold etat seminarjum pań-
 stwowe R

Dobrzański Leon etat gimnazjum państw. M
 Dolnicki Leon etat gimn. państw. H G
 Kobiński Roman etat gimn. państw. Ł
 Kuźma Orest etat gimn. państw. Prz
 Leszczyński Tadeusz etat gimn. państw. Ł
 Stiefel Wilhelm etat gimn. państw. Prz Fi
 Jawirska Zofia etat gimn. państw. W Ge
 Scheybalówna Romana 85 W Fi H naucz.
 szkoły wydział.

Staszkiewiczówna Janina 97 W H naucz.
 seminarjum państw.
 Niemczewski Maran 92 sn Ry naucz. szkoły
 powszechnej
 Szypowska Marja Irena 98 sn Ry nauczyc.
 szkoły powszechn.

Kołomyja.

7. Prywatne gimnazjum żeńskie.
 wł.: Koło Ukraińskiego Towarzystwa Peda-
 gogicznego Narodny Dom.
 hnm. ru. 4. 4. 0. 130. — z prawem publicz-
 nosci.

Gimnazjum założone został w r. 1920.
 Kier. Halibej Stefan etat gimnazjum państw.
 ruskie M

Kuźmycz Marja g 87 4lu 2 P Ru K
 Czajkowski Józef etat gimn. państw. ruskie
 G
 Czeredarczuk Bazyli etat gimn. państw. ru-
 skie Ge
 ks. Gissowski Eugenjusz g 78 4lu 3 R naucz.
 szkoły wydziałowej
 Hawryluk Eljasz etat gimn. państw. ruskie
 Ru
 Kalytowski Oleg etat gimn. państw. ruskie
 Prz
 Kuźma Orest etat gimn. państw. polskie
 Lewicki Bohdan etat gimn. państw. ruskie
 N
 Mychajluk Stefan etat gimn. państw. ruskie
 Ry Rr
 Rozdolski Michał etat gimn. państw. ruskie
 N
 Rosenthal Chaim etat gimn. państw. ruskie
 Fr
 Skibiński Engenjusz etat gimn. państw. ruskie
 Ł
 Stasiuk Bazyli etat gimn. państw. ruskie Fi
 Szypajło Roman etat gimn. państw. ruskie M Gi
 Szumej Dymitr etat gimn. państw. ruskie H
 Tymoszcuk Grzegorz etat państw. gimn. ru-
 skie N
 Wojciechowski Mikołaj etat państw. gimn.
 polskie M Fi
 Zadorożny Michał etat państw. gimn. ruskie
 Ł
 L Bilozor Włodzimierz etat gimn. państw.
 ruskie

Rohatyn.

8. Państwowe gimnazjum im. Piotra Skargi.
 hum. p. 7. 7. 259. 0.

Gimnazjum założone zostało w r. 1909,
 upaństwowione w r. 1921.

Dyr. Lambert Józef 77 e H G H Ge
 Bachman Teodor — menonita 90 a 6 N K
 Burzyński Marjan 72 e M Fi 23 M Fi Rr
 Dancewicz Mikołaj przydziel do Kuratorjum
 O. S. L. w char. pom. referenta
 p Dehnel Władysław 76 e M 7 M
 Luczyński Władysław 95 2 l p
 Luczyński Władysław 95 2lp 4 a mal 3 Ry Gi
 Niemczyk Paweł 82 4lu 15 ł. Gr P
 Przygócki Włodzimierz 94 3lu 2 ł. Gr P
 Rupp Teodor — menon — 82 e H G 16 H G
 Tolwińska Jadwiga 85 d Prz Fi
 Rokicki Marjan 93 urlp
 k Augustynowiczowa Helena 79 ss Fr
 k Szwarz Herman m 65 e f Ch R
 k ks. Szwed Bronisław 95 a R P

Rohatyn.

9. Prywatne gimnazjum koedukacyjne.
 wł.: Kolo Towarzystwa Pedagogicznego.
 hum. ru. 6. 8. 250. 41. — z prawem publicz-
 ności,

Gimnazjum zostało założone w roku 1909.
 Dyrektorami byli: Michał Hałaszczyński i
 dr. Łukjanowicz Michał Kurzyl.

Dyr. Biliński Kludjusz g 65 e M Fi DF 29
 Capiński Ostap g 94 4lu 3 Ł Gr
 Hrycaj Włodzimierz g 85 7lu 2 M Fi Prz
 Kernyckij Michał g 77 4lu 17 N
 ks. Kudryk Teodozy g 81 sd 17 R
 Kurzyl Michał g 85 4lu 12 Ł Gr
 Łotockij Antoni g 81 5lu 12 P H Ru
 Mykietyń Włodzimierz g 91 2lu 4 Ł Gr
 Paraszczuk Iwan g 89 3lu ef 1 Ł P M
 Węgrzyn Mikołaj g 83 4lu 12 Ru
 Zamoroła Grzegorz g 91 2lu 3 M Fi G K
 ks. Melnyk Andrzej g 88 4lu 5 G

Śniatyn.

10. Gimnazjum państwowe.
 mat.-przyp. p. 7. 184. 37.

W roku 1903 otworzył rząd austriacki
 w Śniatynie szkołę realną, która po prze-
 jęciu przez władze polskie została przemie-
 niona na gimnazjum matematyczno-przy-
 rodnicze.

V Dyr. ks. Borowy Michał 68 e R 25 M A
 Liegman Aron m 82 e N 11 N H
 ks. Łabeński Filip g 79 e H G 10 P G
 p Łosziów Oleg 87 e Ry 10 Ry K Ru
 p Mantel Bernard m 90 DF e Fr 7 P Fr
 p Proć Józef g 78 e R 11 R Ru
 Rosenheck Janina m 91 e P 1 P Ł
 p Sielecki Włodzimierz g 82 e M Fi 14 M
 Fi Ch
 p Stahl Alfred 70 e Prz 24 G Prz Ch
 Witeszczak Feliks 80 4lu 12 M Fi
 Wasilewski Karol 90 m W 11 Pr Prz
 k Chomiak Bronisław ss ef — Gi
 k ks. Kajetanowicz Dionizy orm. 78 sd —
 R S
 k Sandek Mojżesz m 74 ef — R

Stanisławów.

11. I Gimnazjum państwowe.
 Pl. Paderewskiego 22.
 kl. p. 8. 12. 335. 4.

Gimnazjum zostało założone w r. 1728
 przez O. O. Jezuitów, upaństwowione w ro-
 ku 1784.

Dyr. Jezienicki Michał 59 e Ł Gr 25 —
 p Dembitzer Zacharjasz m 62 e Ł Gr 25 Ł Gr

Freszel Maksymilian 88 a 6 Ł N
 Gandjak Marian g 93 a 2 G H
 p ks. Janicki Franciszek 80 e R 16 R
 Jordan Aleksander 83 a 14 P Ł
 p Jun Franciszek 80 e Ł Gr 17 Ł Gr
 p Mac Władysław 83 e Gr Pf 11 Ł Gr Pf
 Orzechowski Franciszek 78 a 17 Ł Gr
 p Raciborski Tadeusz 83 e G H 16 P H
 Schauder Joachim m 92 a 4 M Fi
 Scherman Anatol m 87 a 7 N
 p Siekierski Bronisław 79 e Prz 17 G M Prz
 p Sokolowski Bolesław 83 e P 10 P Ł
 p Trusz Włodzimierz g 70 e M Fi 25 M Fi
 p Waszkiewicz Michał g 68 e Ru 25 Ł Gr
 Ru
 p Weisberg Majer m 56 e R 25 R
 p Wisniewski Marian 79 e P 17 P Ł
 Krzyżanowski Henryk 90 a mal 6 Ry K

Stanisławów.

12. II Gimnazjum państwowe. hum. p. 8. 16. 605.

Gimnazjum powstało w r. 1905 z filji gimnazjum I. Pierwszym dyrektorem był Celestyn Lachowski.

Dyr. Cebnia Stanisław 77 e Ł Gr P 18 Ł
 p Axer Filip m 84 e Ch 14 Fi Ch
 Buchowski Leon 95 a 3 Prz M
 Bertisch Chaim m 74 e R 1 R
 p Chndio Maksymilian 84 e H G 11 H G
 p Dąbrowski Witold 84 e M Pf 10 M Fi Pf
 Dzikówna Helena 900 a 1 M Fi P
 p Goldblat Samuel m 73 e N 28 N
 Gottlieb Zygmunt m 98 a 1 P N
 p Hrycak Teodor g 81 e M Fi 17 M Fi
 Isakiewicz Kajetan orm. 86 a 13 Ł Gr
 Jakubiec Wawrzyniec 85 a 11 Ł Gr P
 ks. Jarończyk Maciej T. J. 66 sd 3 R
 Jasiński Jan 84 a 15 H G
 Kaczkowski Karol — ef 16 Ł Pr
 p Lepki Mikołaj g 78 Ł Gr Ru 17 P Ru
 Medon Leonard 85 a 10 H G
 Miłewski Franciszek 86 a 8 P Gr Pf
 Rostkowicz Michał g 81 e Prz 10 M
 p Schmalenberg Ferdynand ew. 83 e N 13 N
 Sorochtej Józef g — a mal 2 Ry
 p Stamper Ignacy 84 e N 13 P N
 Thal Kazimierz 82 a 15 P
 Urański Stanisław 86 a 13 Ł P
 Gurawski Ludwik 88 e f 14 Gi
 p ks. Baran Bazyl g 80 e R 15 R

13. III Gimnazjum państwowe. ul. Sapieżyńska Nr. 17. mat.-przyr. p. 7. 12. 448. 0.

Szkoła powstała w r. 1874, jako wyższa szkoła realna za staraniem gminy, a zwłaszcza burmistrza dr. Ignacego Kamińskiego.

Dyrektorami byli: Hückel Edward, Czaczkowski Józef, Nowosielski Franciszek.

Dyr. Latkowski Julian 60 e H G 25 H G
 Baran Emiljan g 79 5lu 7 M Fi
 Bojko Jan g 78 e M Fi 13 M Fi
 p Erben Teofil 60 e N 25 N P
 p Firganek Kazimierz 79 e M Fi 18 M Fi
 Gadziński Kazimierz Marian 80 5lu 1 M Fi
 p ks. Nogaj Andrzej 69 e R 21 R Ł
 Ostrowska Eugenia 95 3lu 1 P
 Przedwojewski Wojciech 77 ef 14 Ry
 p Rosenbaum Maksymilian m 81 e N 11 N
 Smoter Władysław 95 a 2 M Fi
 Szczurowski Allons 82 a 7 H G
 p Wolański Edmund 77 e H G 16 H G
 p Wyżykowski Jan 78 e Ch 13 Ch M Fi Prz
 Zaleski Józef g 92 4lu 3 Prz
 p Zosel, Witold 74 e P 24 P
 Bertisch Chaim Godel m etat gimnazjum państwowego II R
 Gurawski Ludwik etat gimnazjum państwowego II G
 k Chaczko Kajetan W Rr
 k ks. Latyszewski Jan g DT R
 k Peczyzna Alicja sn Fr
 k Sochacki Jan m e f Ł
 p Frenkel Joachim urlp m e f Ł
 p Seidler Leopold 50 e N 32 urlp

Stanisławów.

14. Gimnazjum państwowe z ruskim językiem wykładowym. ul. Lipowa Nr. 46. klas. ru. 9. 22. 736. 29.

Gimnazjum założono w roku 1905.

Dyr. Sabat Mikołaj g 67 e Ł Gr DF 22 Ł Gr
 p Bojcz Aleksander g 79 e Ru 16 Ł Gr Ru
 p Brygider Włodzimierz g 89 e Prz DF 6 M Fi Prz
 p Celewicz Oleg g 76 e H G 20 H G
 p Czajkowski Julian g 82 e Ru 15 Ł Gr Ru
 p Danysz Nicefor g 77 e M Fi 17 M Fi
 p Dzerdź Daniel g 77 e M Fi 17 M Fi
 p ks. Figol Jan g 81 e R 12 R Prz M Fi
 p Gawański Leon g 79 e Prz 19 Prz M Fi
 p Kopystiański Adrian g 83 DF e H G 9 H G
 p Kowalski Jakób g 84 e N 13 N Ł Gr Pr
 Kyczyn Grzegorz g 86 e N 10 N Ł Gr
 p Lewicki Józef g 86 e Ł G 7 Ł Gr
 p Pawluch Ignacy g 79 e N 17 N Ł Gr
 p Rostyński Piotr g 80 e Prz 14 Prz M Fi
 p Rudnicki Leon g 80 e H G 1 urlp
 p Smoliński Jan g 78 e M Fi 15 M Fi
 p Sribnyj Teodor g 81 DF e H G 13 urlp
 p Tysowski Aleksander g 81 e Ru 18 Ł Gr Ru

Kisielewski Konstanty g 90 e Ru DF 7 P Ł
Ku
Rybczyn Jan g 92 DF 10 Gr Pf
Liśkiewicz Dymitr g 83 e Ru 1 Ł Gr Ru
ks. Lubowicz Mikołaj g 84 e R 1 R
Sadowski Wiktor g 86 e H G 11 H G
Bilobram Kornel g 79 a 16 Ł Gr Ru
Klapouszczak Stanisław g 82 a 12 N Ł Gr
Kocki Bazyl g 79 a mal 8 Ry
Kostecki Włodzimierz g 78 a 16 N Ł
Kuzil Michal g 85 a 1 na urlopie
Malecki Stefan g 79 a 1 Ru Ł Gr
Nykylorjak Sawa g 86 a 6 Ru L Gr Gi
Ulwański Antoni g 83 a 16 urp
Czubatyj Roman g 91 a 1 Ru P Ł
Golembiowski Jan g 96 a 1 Ł Gr
Maćków Michał g 88 a 3 Ł Gr
Szczyrba Leon g 89 a 3 P Ru
k Slibodianyk Jan g 76 sn
k Kowalczuk Mikołaj g 82 a — P N H G
k Popowicz Franciszek Józef g 02 ef Pr
k Zaslowski Józef g 07 ef Gi

Stanisławów.

15) Prywatne gimnazjum żeńskie, ul. Ka-
mińskiego 18
wł.: Zgromadzenie Sióstr Urszulanek.
hum. p. 8. 9. 0. 254 — z prawem publiczn.

Gimnazjum założono w roku 1908.

Dyr. ks. Janicki Franciszek — — etat I gi-
mnazjum państwowego
Bissacchini Alojzja 58 m
Dumonceau Celina 91 ef 3 Fr
Dzikówna Helena — — etat II gimnazjum
państwowego
Firganeł Kazimierz — etat III gimnazjum
państwowego
Hargesheimer Zolja W
ks. Horniatkiewicz Jan g 90 sd R
Isakiewicz Kajetan orm etat II gimnazjum
państwowego
Jakubiec Wawrzyniec — etat II gimnazjum
państwowego
Jasiński Jan — etat II gimnazjum państw.
Kostecka Salomea 87 W 15 Ry
Kowalski Jakób — g etat gimnazjum pań-
stwowe ruskie
Lewicka Władysława 91 3lu 10 P M
Lubińska Elżbieta 71 e P Fr 15 P Fr
Łuczyński Edmund — etat seminarjum pań-
stwowe
Molodyńska Genowefa 89 ef 5 S
Pawłówna Ksawera 80 W 16 II G
Semelkówna Czesława 87 a 8 Prz
Stamper Ignacy — etat II gimnazjum pań-
stwowe
Tbal Kazimierz — etat II gimnazjum pań-
stwowe

Trusz Włodzimierz g etat I gimnazjum pań-
stwowe
Ulwański Antoni g etat ruskie gimnazjum
państwowe
Umański Stanisław — etat II gimnazjum pań-
stwowe
Weuclówna Marja 82 W H
Winiarska Paula 87 W 14 Prz

Stanisławów.

16) Prywatne gimnazjum żeńskie im. Elizy
Orzeszkowej, ul. Kazimierzowska 10
I—II hum. III—VIII klas. p. 8. 8. 0. 191. —
z prawem publiczności.

Gimnazjum powstało w roku 1906 z ini-
cjatywy Koła T. N. S. W. Kierownikami byli
dr. Sabat Mikołaj, Szarga Stanisław, Seidler
Leopold i Nowosielski Franciszek.

Dyr. Jun Franciszek etat I gimnazjum pań-
stwowe
Ebnerówna Leonja m 96 Df 4 H G P
Schächterówna Regina m 91 Df 5 Ł Gr Pf
Zurekówna Helena 87 m ef 1 S Pr
Baran Emiljan etat III gimnazjum państwo-
we M
Brygider Włodzimierz etat ruskie gimnazjum
państwowe Prz
Chudio Maksymiljan etat II gimnazjum pań-
stwowe II G
Dąbrowski Witold etat II gimnazjum pań-
stwowe M Fi
Freszel Maksymiljan etat I gimnazjum pań-
stwowe N
ks. Froń Franciszek etat seminarjum żeń-
skie R
Gawański Leon etat ruskie gimnazjum pań-
stwowe Prz
Hrycak Teodor etat II gimnazjum państwo-
we M Fi Ch
Jordan Aleksander etat I gimnazjum pań-
stwowe P K
Krzyżanowski Henryk etat I gimnazjum pań-
stwowe Ry
Kyczn Grzegorz etat ruskie gimnazjum pań-
stwowe N
Orzechowski Franciszek etat I gimnazjum
państwowe Ł Gr
Ostrowska Eugenia etat III gimnazjum pań-
stwowe Fr
Schauder Joachim etat I gimnazjum pań-
stwowe M
Scherman Anatol etat I gimnazjum państwo-
we N
Weisberg Meir etat I gimnazjum państwo-
we R
Wisniewski Marjan etat I gimnazjum pań-
stwowe P

Stanisławów.

- 17) Prywatne gimnazjum żeńskie, ul. Lipowa 44
wł.: Ruskie Towarzystwo Pedagogiczne
hum. ru. 4. 0. 121. — z prawem publiczn.

Gimnazjum zostało otworzone w r. 1920.

- Dyr. Danysz Nicelof etat państwowe gimnazjum ruskie M Fi
p Bojcan Aleksander etat państwowe gimnazjum ruskie H Ru
p Brygider Włodzimierz etat państwowe gimnazjum ruskie Prz
p Dzierż Daniel etat państwowe gimnazjum ruskie M
p ks. Figol Jan etat państwowe gimnazjum ruskie R
p Hawański Leon etat państwowe gimnazjum ruskie Prz
p Hrycak Teodor etat państwowe gimnazjum ruskie M
Klapuszczak Stanisław etat państwowe gimnazjum ruskie N
Kocki Bazyl etat państwowe gimnazjum ruskie Ry
p Kyczun Grzegorz etat państwowe gimnazjum ruskie Ł N
Liskiewicz Dymitr etat państwowe gimnazjum ruskie Ru Ł
ks. Luhowicz Mikołaj etat państwowe gimnazjum ruskie R
Słobodniany Jan etat państwowe gimnazjum ruskie P K
p Celewicz Oleg etat państwowe gimnazjum ruskie H G
Kochanowska Mirosława g 98 e H G 2 H G
Melnik Mikołaj g 90 e Ru N 5 Ru N
Skoczupol Marja g 78 ef 5 Pr
Szwarcman Bella m 93 D f 3 Fr
Zamorowa Zofja g 87 km 11 \$
Zaslowski Józef g 97 s s 1 Gi
I Janowicz Włodzimierz g 70 DM — Hig

Stanisławów.

- 18) Prywatne gimnazjum koedukacyjne, ul. Kilińskiego 7.
właśc.: Prezhiterjum gminy ewangelickiej.
hum. n. 7. 8. 169. 108 — bez praw publiczn.

Gimnazjum założone zostało w r. 1919.
Dyrektorem szkoły jest od jej powstania
Schmalenberg Ferdynand.

- Dyr. Schmalenberg Ferdynand ew etat II gimnazjum państwowe H Ge
Fink Józef m 900 D f 1 Prz Ch
Höllinger Juliusz ew 87 a 2 N Fr
Horowitz Eugenja m 96 DF 1 H G N
Lempp Wiltryd ew 89 ef 12 R

- Rösler Karol ew 92 ef 4 N Ł M
Segal Lea m 94 DF 1 P Fr K
Segal Lea m 94 Df 1 P Fr K
Bertisch Chaim etat II gimnazjum państwowe R
Bojcan Aleksander etat ruskie gimnazjum państwowe Ru
Czajkowski Julian etat ruskie gimnazjum państwowe Ru
Gawański Leon etat ruskie gimnazjum państwowe Prz
Heinz Hugo ew 91 sn 12 S
ks. Horniakiewicz Jan g 87 sd 12 R
Kisielewski Konstanty etat gimnazjum państwowe ruskie P
ks. Kummer Józef 76 sd 18 R
Lewicki Józef etat gimnazjum państwowe ruskie Ł
Müller Jan ew 72 sn 31 Ry R
Philipps Ernest ew 95 sn 9 Gi
Rybczyn Jan etat gimnazjum państwowe ruskie Ł
Sadowski Wiktor etat gimnazjum państwowe ruskie H

Stryj.

- 19) I Państwowe gimnazjum,
hum. p. 8. 15. 568. 0.

Gimnazjum założone w r. 1873 jako szkoła realna, w r. 1880 przemieniona na gimnazjum. Dyrektorami byli: Misiński Erazm, dr. Peteleuz Karol, Dolnicki Julian, Trałka Jan i Frączkiewicz Aleksander.

- Dyr. Frączkiewicz Aleksander 63 e Ł Gr 22
p Bobin Jan 84 e II G 16 II G
p Cyprys Franciszek 78 e N 16 N Prz
p Czelný Hieronim 83 e P 15 P
Grabczyński Jan 81 4lu 10 f Gr
p Jarosch Józef 88 e Ł Gr 12 Ł Gr
Jougan Władysław 87 4lu 11 P
ks. Karczewski Jan 90 e R 10 R
p ks. Kotulski Władysław 65 e R 22 R
Lehrner Eljasz m 87 e M Fi S M Fi
Neff Marjan 90 4lu 1 Ł Gr P
p Patryk Adam 87 e M Fi 11 M Fi Pi
p Pawlik Jacek 79 e N 16 N Ł G
Prawur Bazyl 93 1 r u 1 Gi
p Ptasiewicz Jan 79 e Ł Gr 15 Ł Gr
p Resport Abraham m 79 e M Fi 15 M Fi Prz
Sitnikiewicz Józef 86 4lu 12 Ł. Ge H
Smagała Jan 83 4lu 10 H G K
p Spät Arnold m 82 e N 15 Ł N
p Weissblum Józef m 75 e P N 21 P N
p Wilk Piotr 80 e Ł Gr 16 Ł Gr
k ks. Gerhardt Jan ew 67 e R 21 R
k Inslicht Józefa m 99 2 An
k Mazurkiewicz Karol 89 W 10 Ry

Stryj.

20) II Gimnazjum państwowe mat.-przyr. p. 8. 10. 302 I.

Gimnazjum powstało z filii I-go gimnazjum w r. 1908. Kierownikami byli: Kazimierz Nagórecki, Józef Lebiezki, Wilhelm Kuczera. W r. 1921 filija przekształcona została na zakład samoistny.

Dyr. Kuczera Wilhelm 61 e Prz 25
Bajer Edward 98 m e f 1 Pr Ry Gi
Chobrzyński Czesław 74 2lp 2lu 10 M Fr
Ciorochówna Kamila 82 e f 20 Pr Fr
p Grasela Andrzej 80 e P 18 P Ł
p Keim Bolesław 80 e H G 16 H G Gi
p Kubeś Rudolf 79 e P 19 P N
p ks. Kulinowski Jan 81 e R 15 R
p Matius Izrael m 77 e Prz 19 Pf Prz
Popkiewicz Ernest 81 4lu 15 M Fi
p Szczerbowski Franciszek 78 e H G 14 H G
p Szewiwy Stanisław 88 e P 12 P M K Gi
p Teodorczuk Stanisław 81 e N 12 N
p Wajcovicz Dymitr g 77 e M Fi 19 M Fi
Węgrzynowski Karol 81 5lu 7 P Ł
p Żak Józef 81 e Ł Gr 15 Ł Gr
Bernfeld Izidor m 55 e f R
Grabczyński Jan etat I gimnazjum państwowe H G

✓k Inslicht Józefina m 90 e f A

Stryj.

21) Prywatne gimnazjum żeńskie, ul. Iwazkiewicza 35.
wł.: Towarzystwo Pryw. gimn. żeńsk.
neoklas. p. 8. 9. 0. 338. — z prawem publiczn.

Gimnazjum założono w roku 1907.

Dyr. Graseła Andrzej etat II gimnazjum państwowe P
Falikówna Izabela m 99 3 lu 2 M
Insler Rachela m 94 Df 1 N H
Kostyrka Karol g 88 a mal 2 Ry
Kubrycht Mieczysława 96 3lu 1 Prz Fi Gi
Szczerska Janina 96 4lu 3 P Ł
Bajer Edward etat II gimnazjum państwowe Pr
Bernfeld Izidor m 55 m 37 R
Bobin Jan etat I gimnazjum państwowe H G G
Chobrzyński Czesław etat II gimnazjum państwowe Fi
ks. Chyrowski Stefan g 80 sd 7 R
Grabczyński Jan etat I gimnazjum państwowe Ł Gr S
Jougan Władysław etat I gimnazjum państwowe P Ł
Kiebuziński Józef g 73 e H G 19 Ge

Kmyta Helena 75 3lu 28 Prz
ks. Krzanowski Józef 70 sd 21 R
Kubeś Rudolf etat II gimnazjum państwowe P Ł
Lehrner Eljasz etat I gimnazjum państwowe M
Matius Izrael etat II gimnazjum państwowe Fi Pf
Ptasiewicz Jan etat I gimnazjum państwowe Gr
Sitnikiewicz Józef etat I gimnazjum państwowe Gr H
Smagała Jan etat I gimnazjum państwowe H
Szczerbowski Franciszek etat II gimnazjum państwowe H G
Tauber Izidor m 79 4lu 19 R
Weisblum Józef etat I gimnazjum państwowe P
Węgrzynowski Karol etat II gimnazjum państwowe Ł
Wilk Piotr etat I gimnazjum państwowe Gr
Wolańska Aniela 86 W 18 Ry Rr
Żak Józef etat II gimnazjum państwowe Ł Gr
I Moldauer Helena m 86 DM 1
Tachler Marja 69 m 5

Stryj.

22) Prywatne gimnazjum żeńskie, ul. Kochanowskiego 18.
wł.: Zgromadzenie S. S. Najświętszej Rodziny z Nazaretu.
hum. p. 8. 8. 0. 120. — z prawem publiczn.

Gimnazjum powstało w roku 1913 wskutek inicjatywy ś. p. ks. arcb. Józefa Bilczewskiego.

Dyr. Patryn Adam etat I gimnazjum państwowe M Fi Pf
Chobrzyński Czesław etat II gimnazjum państwowe H M Fi
Ciorochówna Kamilla etat II gimnazjum państwowe P Prz M Fi
Czelny Hieronim etat I gimnazjum państwowe P
ks. Ferens Jan 93 sd 1 R
Hummel Jan etat seminarjum naucz. państwowe M Fi Prz
Jougan Władysław etat I gimnazjum państwowe P
Kapsziz Michał g 79 e M Fi 13 M
ks. Kruczkowski Jan 70 sd 28 R
Lebiszczak Józef g 78 K p 18 Ł N
Neif Marjan etat I gimnazjum państwowe Ł
Patrynowa Stefania 89 a 11 H Ge
Prawur Bazylki etat I gimnazjum państwowe Gi Prz
Ptasiewicz Jan etat I gimnazjum państwowe Ł

Szczerbowski Franciszek etat II gimnazjum państwowe II G
Szediwy Stanisław etat II gimnazjum państwowe P
Teodorczuk Stanisław etat II gimnazjum państwowe N
Wielgusińska Stelania W P
Kondracka Immakulata 59 W 37 Fr
Podgórska Wiktoryna 74 m ef 28 Pr K
Zukówna Imelda 92 m e f 9 S

Tłumacz.

23) Gimnazjum państwowe.
klas. p. 8. 8. 256. 50.

Gimnazjum założono w roku 1910. Pierwszym dyrektorem był Wojciech Grzegorzewicz, następnie Henryk Krzyżanowski, dr. Czerski Stanisław; kierownikami dr. Henryk Orliński i Mendrala Stanisław.

Dyr. Czerski Stanisław 83 e Prz 18 urlp
Kier. Orliński Henryk 73 e N 21 senator
Kier. Mendrala Stanisław 81 e Ł Gr 17 Ł Gr P

Dąbek Stanisław 86 a 2 Ł Gr
p Eile Samuel m 95 Df e H G 6 G H
Halkiewicz Robert 82 a 17 Gr P H
Hrapkiewicz Józef 82 e Prz 19 Prz Gi K
Mierzwiński Marjan 88 a 5 P H
p ks. Podczerwiński Jan 93 eR 4 R Pf
Rotter Alojzy a 3 M Fi
p Silberschlag Juljusz m 81 e N 17 N
k ks. Pławiuk Jan g 81 sd 12 R
k Poźniak Tadeusz 98 a 1 M Ry

C. WOJEWÓDZTWO TARNOPOLSKIE.

Borszczów

1) Polskie gimnazjum koedukacyjne.
wł.: Towarzystwo Szkoły Średniej w Borszczowie.
hum. kl. I V, realny kl. VI VII. p. 7. 7. 123.
66. — z prawem publiczności.

Gimnazjum założono w r. 1909 staraniem miejscowego Komitetu Towarzystwa, głównie prezesa tegoż Tadeusza Czarkowskiego-Golejowskiego. Nieczynne wskutek wojny od r. 1914—1919 i od 1919—1921 22. Dyrektorami byli: Władysław Dropiowski, Władysław Kucharski, dr. Kazimierz Sośnicki, Bronisław Kryczyński i obecnie Mieczysław Gawlik.

Dyr. Gawlik Mieczysław 83 e H G Df 15 H G

Błażewski Stanisław 92 a 1 M Fi Ch

Kruszyńska Marja g 96 a 1 H G Ru
Lilschütz Zygmunt m 81 e N 11 Ł N
Kossowska Jadwiga 93 m 5 Fr H G
Kossowski Czesław 94 a 2 P
Ogonowski Stefan 94 a 1 P Ł
Rozmns Geza 98 a mal 1 R Pr K
Stnppówna Klara m 97 a 1 N
ks. Witkowski Mikolaj 89 e R DT 2 R Prz
I dr. Kittner Jakób m
k Mokrzycki Michał S
k Oko Feliks S
k ks. Panewnyk Józef g R
k Turnel Berl R

Brody.

2) Państwowe gimnazjum męskie im. Józefa Korzeniowskiego, Waly gimnazjalne.
I — III podbudowa IV humanist. V — VIII klas. p. 8. 12. 383. 82.

W r. 1817 założona została prywatna niższa szkoła realna, upaństwowiona w r. 1853, przemieniona w r. 1865 na niższe państwowe gimnazjum realne, w r. 1878 na wyższe gimnazjum typu klasycznego. W r. 1906 wprowadzono język polski jako wykładowy, w miejsce niemieckiego. Obecnie przekształca się gimnazjum na humanistyczne. Od r. 1878 dyrektorami byli: Gabrigel Wilhelm, Adlof Franciszek, Librewski Stanisław, Schirmer Edward.

Dyr. Niewolak Franciszek 76 e M Fi 22
p Bernhaut Edmund m 86 e H G Df 12 H G
Blaschke Ignacy 82 a mal 9 Ry Pr
p Bujes Benjamin m 81 e Ł Gr Df 11 f. Gr
„ Dąbrowski Romuald 83 e Ł Gr 15 Ł Gr P
„ Ernest Józef 84 e N 9 N P Gi
„ Frost Ozer Ozjasz m 66 e f Df 21 R
„ Janotka Deodat 83 e M Fi 16 M Fi
Jurijczuk Jan g 91 4lu 1 M Fi Prz
p ks. Kozaczewski Hieronim 83 e R 11 R P K S
Lopatynski Zenon g 90 e Ru Df 6 Ru
p Nadel Abraham m 69 e H G Df 22 H G Fr Pf
ks. Osadca Michał g 89 e R 9 R
Pilszak Józef 79 a 15 N P Gi
Sądowicz Jan 92 a 5 P H
✓ p Schneider Rachmiel m 79 e M R Df 16 M Fi A
p Seintfeld Joel m 82 e N Df 10 N M
Soltysik Władysław 83 a 14 Ł P
p Woycikiewicz Marjan 69 e Prz 18 Prz M
K Ożga Stanisław 66 m km 21 S urzędnik Rady powiatowej
K Szarnecki Zygmunt 66 e f 21 Rr
p Toperman Eljasz m 80 e N Df 14 na urlop.

Brzeżany.

- 3) Państwowe gimnazjum.
mat.-przyr. i neoklas. oddziały polskie
13. 374. 0.
klasyczny, oddziały utrakwistyczne
p. i ru 10. 246. 0.

Gimnazjum otworło 1 września 1805 po przeniesieniu go ze Zbaraza, gdzie istniało od r. 1789. O umieszczenie gimnazjum w Brzeżanach postarała się ks. Izabela Lubomirska, która ofiarowała na pomieszczenie 5 sal w t. zw. ratuszu. Pierwszy egzamin dojrzałości odbył się w r. 1865. Dyrektorami byli od r. 1848: Lischka Antoni, Schechtel Wilhelm, Soltykiewicz Antoni, Kurowski Mateusz, Grzegorzczak Franciszek, Frączkiewicz Aleksander.

Dyr. Koestlich Roman 81 e H G 18 H G
Babij Jan g 93 a 2 Ł Gr
Brach Walery 86 e Ł Gr 10 P Ł Gr
p Bilyk Jan g 73 e M Fi 12 M Fi Ru
p ks. Dubicki Bazyli g 68 e R 22 R
Flunt Jan g 84 e H G 10 H G Ru
p Horowitz Dawid m 77 e M Fi 11 M Fi
p Husak Włodzimierz g 78 e M Fi 14 M Fi
p Kowalski Paweł 76 e H G 18 H G
Krypiakiewicz Leon g 87 a 8 Ł Gr Ru Pf
p Lewicki Bazyli g 82 e N 15 N
p Manulak Jan g 67 e Prz 25 Prz M
p ks. Marcinkiewicz Józef 83 e R 13 R H
Martyniec Ignacy g 82 a 11 M Fi K
p Musianowicz Adolf 79 e M na urlopie
bezpł. w gimn. pr. rusk. w Jaworowie
p Olberek Antoni 53 e P 25 P Pf
p Piłdźny Michał g 81 e H G 18 H G Ru
p Reiter Edward 81 e N 17 H Ł Gr
p Rybczuk Prokop g 65 e Ru 25 na urlopie
p Schleicher Joachim in 86 e Ł Gr 10 Ł Gr
H Pf

Smółka Tadeusz g 76 a 14 Ł Gr Ru
Szczępański Jan 84 a 10 P H
Wiewiórski Ludwik 76 DF 1 Prz Fi
Zalewski Michał g 91 a 3 Ł Ry Pr
Zaleski Roman 88 a 8 P
Zuhajewicz Jan g 87 a 1 N Ru
K Galaczyński Ludwik 79 W 21 Ś K naucz.
szkoły wydziałowej
Krzysztofowicz Eleonora orm 82 1 N
Nadachowska Marcela
Wczelik Władysław 90 11 Gi Pr nauczyciel
szkoły wydziałowej

Buczacz.

- 4) Państwowe gimnazjum męskie.
hum. p. 8, 11. 403. 0.

Szkoła została założona w roku 1754 przez starostę kaniowskiego, Mikołaja Potockiego. Upaństwowiona w roku 1893.

Dyr. Zych Franciszek 53 e HG 25 urlp
Kier. Lewek Edward 72 e P 25 P
p ks. Dobrzański Adrijan g 67 e R 24 R N M
p Kanarek Henryk m 85 e H G 9 H G
p Palek Izaak m 73 e M Fi 18 R M Fi
p Smal Szymon g 59 e Ł Gr 24 Ł Gr H
p Szczyrski Józef 75 e P 18 P
p Wymar Bazyli g 70 e Ru 23 Ru Ł N
ks. Dziurzycki Józef Lubin 91 e R 7 R Ł N
Liskowacka Marja p 80 Df d 5 N G M K
Kankofer Aleksander 80 a 15 Ł Gr
Michalski Stanisław 82 a 13 —
Miśkiewicz Julian g 85 a — Ru N M
Szpakowski Jan g 87 a 9 Prz Fi
k ks. Leszczyński Miron g 70 e R 4 Ru Ł N
k Dębski Stanisław 97 m 5 Ś
k Grabowski Józef 92 sn 10 Pr
k Matejowski Michał 76 W 25 Gi
k Ostrowski Stanisław 76 a 5 Fr
k Piątek Stanisław 91 a 1 P H M

Czortków.

- 5) Państwowe gimnazjum im. Juljusza Słowackiego.
hum. i mat.-przyr. p. 8, 8. 351. 0.

Gimnazjum założone zostało w r. 1907 przez Towarzystwo Szkoły Średniej; upaństwowione w r. 1920. Dyrektorami byli: Basiński Stanisław i Matuszewski Stanisław. Wielkie zasługi około utrzymania gimnazjum położył dr. Grzybowski Ludwik, miejscowy adwokat.

Dyr. Matuszewski Stanisław 76 e P 20 P
Banach Józef 89 2lu 5 M Fi
Horodyner Gamljel m 82 5lu 10 N
ks. Kómorek Józef 72 sd 5 R H
Krwawicz Stanisław 94 sd 3 H G Ł Ś
Liwoczyński Jan na urlopie,
uczy w pr. gimn. Strzalkowskiej Lwów
Łas Stanisław 84 5lu 12 Ł Gr
p Salin Bolesław 83 e H G 10 H G
Sommerstein Dawid m 76 4lu 9 M Fi
Trzcieniecki Jan 87 e P 8 P Pf
Wolfsbal Aleksander Franciszek 83 4lu 5
Prz Fi Pf
ks. Zabrzezski Władysław 70 5lu 7 Fr Ł
Zytkiewicz Franciszek Mieczysław 84 sn ef
17 Gi P K
k Skopal Antoni Marjan 73 e f 19 Pr kiero-
wnik kolejowych warsztatów stolarskich
k Szader Samuel m 74 sn e f 1 R

Czortków.

- 6) Prywatne gimnazjum koedukacyjne im. Markiana Szaszkiewicza. wł.: Kolo Ukraińskiego towarzystwa pedagogicznego. klas ru. 8. 8. 141. 31. — z prawem publiczn.

Gimnazjum założone zostało w r. 1911.

Dyr. Boćwar Iwan g — M Fi prof. seminarjum w Tarnopolu — na urlopie
Budurowicz Iwan g 93 3lu 1 Ł Gr Ru
Harmatij Marta g 93 4lu 1 N Ru
ks. Hunczak Stefan g 93 sd 1 R
Kofyniak Iwan g 92 3lu 2 H G
Kalczyński Aleksander g 95 3lu 1 P N Pfi
Maniowski Ostap g 92 sn 3
Nykyloruk Eljasz g 88 3lu 3 Prz Fi N
Omelkowicz Piotr g 84 e Ł Gr 12 Ł Gr Ru
Markowski Michał g 95 — 2 M Ry K
Popeniuk Andrzej g 93 4lu 5 Ł Gr Ru
Pihut Dymitr g 72 e M 12 M profesor seminarjum naucz.

Kamionka Strumiłowa.

- 7) Państwowe gimnazjum im. Korucela Ujejskiego.

mat.-przry. i hum. 8. 8. p. 8. 12. 302. 98.

Gimnazjum powstało w r. 1909. Obecnie kl. I — III są wedł. pr. min. IV mat.-przry. V hum., VI — VIII klasyczne. Dyrektorami byli: Stanisław Szarga, Henryk Krzyżanowski, Paweł Vogel (kier.), Kalityński Mieczysław (kier.) i od 1 marca 1920 Tadeusz Kaniowski, obrany senatorem uzyskał urlop bezpłatny, a kierownictwo zakładu objął prof. Mieczysław Kalityński.

Dyr. Kaniowski Tadeusz 81 e P 17 — senator

Ardel Karol m 92 4lp 2 M Pr
Bulczak Stefan g 86 5lu 2 Ł Ru
Choina Jan 90 sn ef 13 Prz Ci
p ks. Chomiu Eustachy g 66 DF e R 29 R

Chyńskiowski Romuald 85 5lu 13 P H
p Faliński Bronisław 89 e H G 9 H G
„ Gorzejowski Kazimierz 86 e M Fi 10 M Fi
Grzybiński Michał 81 a mal 11 Ry Pr K
p Halbreich Joachim m 82 e N 15 N R
Hodowaniec Cyryl g 93 6lu 3 Ł Gr Ru
Kier. gimn. p. Kalityński Mieczysław Tadeusz 89 e P N 11 P N
ks. Kutowski Jan 77 5lu 1 R Pfi
Nazarewicz Wiktor 95 a 1 M Ch Fi P H

Oppenauerówna Marja 89 4lu 3 Ge H P
Ge H P

Poznański Jan 89 DF 9 poseł do Sejmu Sejmu

p ks. Witkowski Mikołaj 90 e R 3 — urlop
Zawalkiewicz Mieczysław 90 4lu 8 Prz M
k Głuszek Franciszek 83 a 1 M Rr H K
k Klink Teofil 78 — 2 Ś

Przemysłany.

- 8) 4-klasowe gimnazjum miejskie koedukacyjne im. Królowej Jadwigi. hum. p. 4. 5. 57. 23.—z prawem publiczności.

Gimnazjum zostało założone w r. 1921.

Dyr. Kawecki Medard 52 e M Fi 45 M F
Chociej Jan 95 3lu — P G Ry
Karman Aleksander 900 3lu — N H
Rzeczycka Stanisława 95 2lu 1 Prz M F
Smolana Apolinary 87 a — Ł M F
Połowicz Grzegorz g 86 d 16 Prz Ry
ks. Tichy Edward 81 d 10 G R
Ram Oskar m 80 m 18 R

Tarnopol.

- 9) I Państwowe gimnazjum im. Wincentego Pola, ul. 3-go Maja 8. klas. p. 8. 9. 261. 0.

Gimnazjum otwarte zostało 4 listopada 1820 pod kierownictwem O. O. Jezuitów, którzy nauczali do r. 1849. Językiem wykładowym był język niemiecki aż do r. 1868, kiedy wprowadzono jęz. polski. Pierwszym świeckim dyrektorem był Eustachy Prokopczyc.

Dyr. Vogl Franciszek 55 e Prz 25 Prz
Bandura Adam 87 a 10 F Gr N M
Bauer Jan 86 a 9 II G N
p Graubart Ozjasz m 79 e M Fi 16 M Fi
p ks. Koreniec Aleksander etat w seminarjum naucz. państw. R
Mazur Stanisław 99 3lu 1 Gr P M
p Mosler Józef m etat w III gimn. państw. N
Pop Tomasz 84 a 12 M P
Szczyrbuła Marjan 99 a mal Ry K
Szewczyk Piotr 81 a 19 Ł Gr P G
p Taubeles Samuel m etat w III gimnazjum państw. R
p ks. Urba Marjan 73 e R 16 R
Walków Onufry 85 4lu 7 Ł P
p Wiakowski Kazimierz 82 e P 15 na urlopie
Wiśniewski Karol a 1 Ł Gr H
Zamłybski Stefan 91 a 1 Ł Gr H
k Bochenek Leon 94 a Ł N H G
k Janiszewski Władysław 57 3lu Prz Fr

Tarnopol.

10) II Państwowe gimnazjum, ul. Święto-
jańska 2.
klas. p. 8. 8. 537.

Gimnazjum powstało w r. 1905 jako filja I gimnazjum państwowego; w r. 1908 został zakład przekształcony na II-gie gimnazjum państwowe. Pierwszym dyrektorem był Michał Siwak.

Dyr. Lenkiewicz Włodzimierz 77 DF e H G 22

p Gottfried Marek m 78 e R 17 R N
Balwirczak Józef 93 a 6 P H N
ks. Barg Marjan 91 a 5 R
Bednarski Józef 85 a 8 M Pf
Buta Józef 89 a e Gi 7 Ł Gr H
Gliksman Feliks Leon 90 4lu 5 H G
p Gross Daniel m 74 DF e N 22 N
Haliczer Józef m 87 a 2 Prz
p Heilpern Aron m 80 DF e P 18 P Ł
Jedliński Jacek 99 a 2 P H
Juzwa Stefan 82 W 21 Gi
p ks. Klementowski Leopold 79 e R 18 R Pf
p Korduba Stefan g 83 e Prz 14 Prz Ch
Nowak Adam 89 a 8 P Ł Gr
k Schnür-Pepłowski Leon 94 2lu 2 P H N
p Pytel Dominik 86 e Ł Gr 10 Ł Gr
p Sadowski Nicelof g 84 e M Fi 16 M Fi Ch
Serafinowicz Władysław 77 W 25 M
Szczepanik Władysław 91 a mal 4 Ry
p Szolajski Stanisław 88 e H G 11 H G
Żerebecki Zdzisław 96 4lu 3 M Fi
Bafowa Genowefa 86 sn ef 15 Pr Ry K
Frank Edward 87 ef 15 Pr
k Rybakówna Olga 77 sn ef 14 S
Spittal Eugenjusz 85 15 poseł na Sejm

Tarnopol.

Kopernika, ul. Kopernika 14.
mat.-przyr. p. 7. 12. 373. 0.

Gimnazjum zostało założone jako niższa szkoła realna przez gminę w r. 1855; w r. 1858 przeszła szkoła na etat państwowy. Dyrektorami byli: Józef Kicki, Erazm Miśniński, Michał Rembacz i Artur Passendorfer.

Dyr. Trojnar Józef 66 e N 25 N
p ks. Borodajkiewicz Tomasz g 65 e R 25 R Ru

Dąbrowski Józef 71 5lu 12 Fr
Górski Bronisław 87 a mal 7 Ry Pr
p Hirschberg Joachim m 88 e M 12 M K
Janicki Bolesław 95 sn 4 Pr S
p Klimek Andrzej 75 e Prz 20 Prz
Lercher Ferdynand 95 3lu 1 H G M
p Mosler Józef m 79 e N 19 N M Ł K

Müller Ferdynand — n§8 — m 76 4lu 16 N H G

p Niemców Jan g 62 e M Fi 21 M Fi
Popławski Włodzimierz 87 sn G Gi
Puszczyski Edmund 87 e P 13 P
p Taubeles Samuel m 62 DF e R 25 R
Tennenbaum Anatol 93 3lu 3 P H
p Tenwin Jakób m 80 DF 18 N H M
p ks. Tokarski Lucjan 87 e R 9 R Prz
k Falendysz Józef g 93 d 1 Prz Fi
k Regamcy Leon 82 d inż. 1 Ch M Fi

Tarnopol.

12) Państwowe gimnazjum z jęz. wykładowym ruskim, ul. Kosińska 9.
kl. ru. 8. (i wstępna). 17. 656. 0.

Gimnazjum zostało założone w r. 1898

Dyr. Lewicki Julian g 74 e H G 25
p Babyn Mikołaj g 77 e H G 12 urlop
p Bezkorowajny Bazyl g 80 e M Fi 15 M Fi
p Brykowicz Hilary g 81 e Ł Gr 14 Ł Ru
Cebusznyk Dymitr g 86 Kp 12 P Ł Ru
p Cehelski Leon g 87 DF 8 Ł Ru
Chyrowski Bazyl g 77 e Ru 16 Ru Ł
Diakiu Paweł g 87 a 6 Ł Ru
Dorundiak Szymon 57 a 25 urlop
Filipowicz Aleksander g 85 a 10 N Ru
p Haluszczyński Jan g 82 e M Fi 11 M Fi Prz Fr
p Hubczak Michał g 80 e Ł Gr 15 Ł Gr P
p Husakowski Józef g 84 e H G 14 H G
Jchnowicz Julian g 86 a 12 N Ł P
p ks. Konrad Mikołaj g 76 e R D 20 R
Kuzyk Szymon g 81 a 12 Ł Gr
p Lukaszewicz Prokop g 78 e H G 16 H G
p Mak Stefan g 85 e Ł Gr 14 urlop
Minko Julian g 93 a 3 Prz M Fi
p Starecki Bronisław g 56 e Ru 25 urlop
Szankowski Klemens g 89 e H G 9 H G
Tanczakowski Jarosław g 77 a 15 Ł Gr P Ru
Wodiany Tomasz g 86 e Ł Gr 9 Ł Gr
Zalżny Włodzimierz g 68 sn 30 nauczyciel szkoły powszechnej
p Zarycki Miron g 89 e M Fi 8 M Fi Pf
k Bassa Filip g 89 ef S
k Hawryłkowa Helena g 90 ef Ry K
k Ostapink Teofil g 88 ef Gi
k ks. Sembaj Tymoteusz g 84 e R — R nauczyciel szkoły powszechnej

Tarnopol.

13) Gimnazjum żeńskie.
hum. p. 8. 10. 0. 327. — z prawem publiczności.

Zakład zorganizowany przez S. S. Józefitki jako liceum żeńskie w r. 1908; w r. 1920 S.S. Józefitki opuściły Tarnopol i przekazały zakład Dr. Lenkiewiczowi.

Dyr. **Lenkiewicz Włodzimierz** etat II gimnazjum państwowe (dyrektor)
Reichman Sabina m 91 DF 3 P N
Sadowska Stelania g 88 e H G 7 H G
Turecka Zofia 91 DF 6 P
Domaradzka Ewa 900 3lu 2 M Fi Prz
Gottfried Marek I gimnazjum państwowe R
Grabart Ojzasz II gimnazjum państwowe M Fi

Gross Daniel II gimnazjum państwowe N
Heilpern Aron II gimnazjum państwowe P
Juzwa Stefan II gimnazjum państwowe Gi
ks. **Klementowski Leopold** II gimnazjum państwowe R Pf

Korduba Stefan II gimnazjum państwowe Prz
Kosiak Marjan etat I gimnazjum państwowe Ł

Mosler Józef etat III gimnazjum państwowe N

Pytel Dominik etat II gimnazjum państwowe Ł

Sadowski Nicelof etat II gimnazjum państwowe M Fi

Szołajski Stanisław etat II gimnazjum państwowe H

Kulesza Jan DM Hig

Barg Marjan 91 a R

Bulowa Bronisława 86 sn ef 15 Rr nauczycielka szkoły powszechnej

Bula Józef 89 4lu 2 Ł

Dąbrowski Józef etat III gimnazjum państwowe Fr P

Haliczer Józef etat II gimnazjum państwowe Prz

Kruszelnicka Rafaela 56 ef 46 Fr

Rybak Olga 77 sn ef 16 S

Madrzycka Eugenia 89 W 14 M Fi nauczycielka szkoły powszechnej

Serafinowicz Władysław etat II gimnazjum państwowe M

Szczepanik Władysław etat II gimnazjum państwowe Ry

Zamłyński Stefan etat I gimnazjum państwowe Ł Gr

Zerebecki Zdzisław etat II gimnazjum państwowe M Fi

Tarnopol.

14) Prywatne gimnazjum żeńskie z ruskim jęz. nauczania, ul. Kościńska 9.

wł. Kolo Ukraińskiego Towarzystwa Pedagogicznego.

kl. ru. 3. 3. 0. 60. — z prawem publiczności.

Gimnazjum założone w r. 1921.

Dyr. **Hubczak Michał** g etat państw. gimn. ruskiego Ru

Bassa Filip g 89 sn ef S

Diaków Paweł etat gimnazjum ruskie państwowe N

Falendysz Józef g 93 a 1 Prz Fi

Haluszczyński Jan etat gimn. państw. ruskie Fr

Hawryłkowa Helena etat gimn. państw. ruskie Ry

Hussakowski Józef etat gimn. państw. ruskie H G

Chyrowski Bazyli etat gimn. państw. ruskie ks. **Koreniec Aleksander** etat seminarjum państwowe

Lukasiewicz Prokop etat gimn. państw. ruskie H G

Mak Stefan etat gimn. państw. ruskie Ł

Minko Julian etat gimn. państw. ruskie M

Ostapiuk Teofil etat gimn. państw. ruskie Gi

Rybiński Adam

Trembowla.

15) Gimnazjum państwowe.

mat.-przyr. i bum. p. 8. 8. 252. 0.

Gimnazjum założone zostało w r. 1907. Dyrektorami byli: Walerjan Heck, Mieczysław Wojkowski, Józef Kurcz, ks. Walenty Puchala.

Dyr. **Piskoznb Władysław** 82 e M Fi 15

p ks. **Cegielski Eugeniusz** g 85 e R R

p **Francoz Szulin** m 83 e M Fi 11 M Fi

Gottwald Mieczysław 85 sn ef 13 Ry Prz

p **Katafarski Jan** 78 e P 16 P Ł Gr

Kapij Mirosław g 88 a 6 M Ge Ru

Komusiewicz Sylwester 90 sn ef 13 S

Komplikowicz Jędrzej 56 W 42 P

Mazur Wawrzyniec 87 a 9 P Gr Pf

p **Modyczko Kazimierz** 79 e H G 21 H G

ks. **Puchala Walenty** 75 e R 22 R P

Reisberg Izaak m 96 sn m R

Zbaraż.

16) Prywatne gimnazjum koednkacyjne im. **Henryka Sienkiewicza.**

wł. Towarzystwo Szkoły Średniej.

klas p. 6. 6. 113. 87.— z prawem publiczności.

Zbaraż posiadał gimnazjum od r. 1784 do 1805, przeniesione do Brzeżan. Obecne gimnazjum założone zostało w r. 1911. Dyrektorem pierwszym był Henryk Krzyżanowski. Gimnazjum opiekują się O. O. Bernardyni, zwłaszcza gwardjanie klasztoru O. Salvatore Szpila i O. Magoński, dzięki którym gimnazjum otrzymało pomieszczenie w klasztorze.

Dyr. **Kryosowski Stanisław** profesor IV gimn. państw. Lwów P

Cyran Wojciech 79 4lu 16 Ł Gr K

Ehrlich Walerjan 93 2lp 1 M
 Krajaiak Marjan 90 ef 2 Ry Gi
 Landsberg Bronisława m 94 4lu 3 N
 Potapiński Adam 93 a 3 H Ge Ru
 Zabawówna Marja Kazimiera 99 sn 1 Prz
 ks. Tyrankiewicz Teofil 80 sd 19 R
 Zawirski Hipolit 93 2lu 3 P
 Balin Maurycy m 78 sn ef 19 R nauczyciel
 szkoły powszechnej
 ks. Kodalski Józef g 87 d 4 R
 L Dr. Landau Ludwik

Złoczów.

17) Państwowe gimnazjum męskie im. Kró-
 la Jana Sobieskiego.
 hum. i mat.-przyr. p. 8. 12. 312. 64.

Gimnazjum założone zostało w r. 1873.
 Dyrektorami byli: Seweryn Płachetko, Teo-
 fil Malinowski, Dr. Przemysław Niementow-
 ski, Dr. Tomasz Garlicki,

Dyr. Kryczyński Władysław 68 e Ł Gr 26
 f. K
 p Brycki Bronisław 85 e Prz 15 Fi M Prz Pf
 Byra Jan 92 a 1 P N Gi
 Charak Eljasz 82 a 10 Ł Gr M
 Dobrzański Celestyn 86 e H G 12 H G Fi
 p Klisiecki Andrzej 54 e Ł Gr 26 na urlopie
 kier. przyw. gimn. w Kaluszu.
 Leszczycki Kazimierz 85 a 15 P Ł
 p Lewek Edward kieruje gimn. w Buczaczu
 P Ł

Niczajewski Bolesław 88 a 12 H M Ł Gr Pf
 Podgórski Zygmunt 79 a 26 Ry Gi M Pr
 p Redkiewicz Leon g 84 e M Fi 12 M Fi Ry
 Rydel Karol — n§8 — 92 a 2 H N
 p ks. Tarnawski Zenon 81 e R 11 R § G
 p Trusz Szymon g 51 e M Fi 33 M Prz Gi
 k Brodnicka Łucja 86 — Fr nauczycielka
 szkoły powszechnej
 k Byrowa Zofja 99 — H P nauczycielka
 szkoły powszechnej
 k Kociubińska Emilia 90 — R Pr nauczy-
 cielka szkoły powszechnej
 k ks. Mały Mikołaj g — — — R nauczy-
 cielka szkoły powszechnej
 k Wollman Saul m — — — R nauczyciel-
 ka szkoły powszechnej

Złoczów.

18) Prywatne gimnazjum ruskie.
 wł. Koło Pedagogiczne ruskie.
 hum. 4. 5. 167. 0. — z prawem publiczności.

Gimnazjum założone zostało w r. 1920.
 Kier. ks. Chmielowski Mikołaj g — — Kp
 Baranyak Michał g 88 e Ru 10 Ru
 Wacyk Mikołaj kp
 Hawryłyszyn Mikołaj kp
 Lachowycz Bazyli
 Dąbrowski Włodzimierz kp
 Stojkiewiczówna Marja kp
 Jurkiewicz Juljusz kp

11. WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE.

Szkół państwowych	13
prywatnych	18
razem	31
męskich	18
żeńskich	5
koedukacyjnych	8
razem	31
humanistycznych	12
klasykcznych	7
licealnych	5
matematyczno-przyrodniczych	7
razem	31
polskich	10
niemieckich	11
polsko-niemieckich	10
razem	31
klas	198
oddziałów	315
uczniów	5.550
uczennic	3.912
razem	9.462

Bielsko.

1) Państwowe gimnazjum męskie.
 hum. p. 4. 5. 148. 33.

Gimnazjum powstało w r. 1921 z prze-
 niesienia do Bielska państwowego gimnaz-
 jum w Skoczowie, obejmującego wówczas
 dwie pierwsze klasy. Gimnazjum posiada
 charakter rozwojowy.

Dyr. Szajter Jan 86 e N 12 N Ł
 Brodnicki Alfred 84 e P 12 P
 Fyda Stanisław 78 W 24 Ry K §
 Guzik Jan 93 — — P N Fr Gi
 Karpiński Stanisław 94 — — Prz Fi Ch
 Kowalski Alfred 83 e H G 12 H M G
 Nikiel Antoni 92 — — H N Gi P
 Wala Jan 89 — 3 P G M N
 ks. Brzuska Engenjusz 85 e R 12 poseł
 k ks. Lasota Jan ew 82 d — R
 k ks. Poł Augustyn 88 — 9 R
 L Walać Józef ew — d — —

Bielsko.

2) Państwowe gimnazjum koedukacyjne. hum. n. 8. 15. 445. 87.

Gimnazjum zostało założone w r. 1872.
W r. 1877 przejęte było przez państwo.

Dyr. Kieseiwetter Józef 79 e H G 20 H G
p Barger Antoni 84 d 15 M
p Benesch Rudolf m 84 DF e H G 15 H G
p Berkowicz Michał m 65 d 14 R
p Buresch Hugo 71 e M Fi 24 M Fi
p Ewy Wiktor ew 82 e H G 14 H G
p Fink Leon 87 e Ł Gr 9 Ł Gr
p Fritsch Alojzy 59 a mal 25 Ry
p Gerstenberger Emil 89 a mal 6 Ry
p Gläsel Allred ew 89 e N Fr 6 N Fr
p Goldreich Fryderyk m 83 e N Fr 17 N Fr
p Haar Karol 80 e N 15 N
p Harllinger Jan ew 77 e R 18 R
✓ p Hertrich Maurycy ew 71 e Fr A 24 Fr A
p Hikił Otton 76 e H G 18 H G
p Kulka Oskar m 82 e M Fi 17 M Fi
p Matuszek Fryderyk ew 94 e M 2 M
p Meznik Karol 83 e N 14 N
p Milik Jan 77 e R 20 R
p Palecziska Franciszek 82 e N 14 N
p Pant Edward 87 e Ł Gr 12 poseł na Sejm
śląski
p Pindór Jan ew 87 e Ł Gr 10 P
p Plessner Jakób 82 e M Fi 14 M Fi
p Pnstelnik Feliks 81 e Ł Gr 8 Ł Gr
Röhrich Rudolf ew 98 d — Ch
p Schmidt Jan 66 W 25 Gi
p Strauss Wiktor 80 e Ry 16 Ry
p Synek August 85 e Ł Gr Gi 11 Ł Gr Gi
p Türk Filip m 91 e N 4 P
p Werner Juljusz m 69 e Ł Gr 22 Ł Gr
p Wetschera Leon 81 e H G 18 H G

Bielsko.

3) Państwowa szkoła realna. mat.-przyr. n. 4. 4. 121. 8.

Szkoła realna zał. 1860 istnieje pod tem samem kierownictwem, co państwowe gimnazjum niemieckie i ulega stopniowej likwidacji. Obecnie są klasy IV — VII. Dyrektor i grono nauczycielskie to samo, co w państwowem gimnazjum niemieckim.

Cieszyn.

4) Państwowe gimnazjum im. A. Osuchowskiego, ul. Stalmacha, Nr. tel. 39. mat.-przyr. i klas. p. 8. 15. 476. 44.

Gimnazjum powstało w r. 1895, jako zakład prywatny utrzymywany przez Macierz Szkolną dla księstwa Cieszyńskiego, towarzystwa założonego w tym celu przez Pawła

Stalmacha. W r. 1903 zostało upaństwowione i nosi miano mec. A. Osuchowskiego, gorliwego i ofiarnego opiekuna gimnazjum. Stanowisko dyrektora piastowali kolejno: Piotr Paryłak, Józef Winkowski, Wiktor Schmidt i dr. Ernest Farnik.

Dyr. Popiołek Franciszek 68 e H G 26 H
Biedrawa Józef ew 78 a 18 N G
Boczek Paweł 87 a 10 Ł P H
p Boğocz Franciszek 80 e Ł Gr 16 Ł Gr P
p Grycz Karol ew 83 e M Fi 19 M Fi G
p Grzybowski Józef 84 e Ł Gr 12 Ł Gr H
p Hajduk Feliks 85 e Ł Gr 14 Ł Gr
p Heczko Jan 81 e M Fi 16 M Fi
Heczkowa Janina 84 a 3 Prz Fr
p Jasek Ludwik 81 e P 15 P H
Kisza Wiktor 80 e 24 S K N
p Król Józef 82 e H G 14 H G
Małkowski Bronisław 83 a mal 4 Ry Pr
p Matej Antoni 89 e N 10 N
Rudnicki Mateusz 92 e N P 2 N P
Sowa Stanisław 82 W 22 Ry Pr H
p Sprecher Józef m 83 e M Fi 12 M Fi
p ks. Stinawski Jan ew 70 e R 23 R M
p ks. Tomanek Rudolf 79 e R 22 R
p Wałach Jan ew 84 e Prz 9 Prz Fi
p Wierzbicki Edmund 74 e M Fi 21 M
Wojnar Jan ew 86 sn eł 18 Gi
Zyczyński Henryk 90 DF 7 P H Pi

Cieszyn.

5) Państwowe gimnazjum męskie, ul. plac Klasztorny. klas. w. 8. 11. 273. 28.

Gimnazjum powstało w r. 1873 z połączenia dwóch szkół: gimnazjum O. O. Jezuitów, istniejącego od r. 1674 i gimnazjum ewangelickiego, istniejącego od r. 1712. Gimnazjum od chwili przejęcia przez władze państwowe w r. 1920 znajduje się w stadium reorganizacji.

Dyr. Landwehr Maurycy ew 72 DF e H G
25 H
Binek Emanuel 91 d inż 1 Ch Prz G
Branny Jan 81 sn 21 P
Dawid Teodor 78 W 25 S N G
Hahn Jan 82 e M Fi 14 M Fi
Jost Ernest 87 e Ł Gr 11 Ł Gr N
Klaus Gustaw 72 W 25 G M
Krzywoń Brunon ew 70 d 22 R
Leimdörfer Adolf m 48 — R
Linhart Józef 63 e Ł Gr 25 Ł Gr
Marschall Franciszek 85 e Ł Gr 12 Ł Gr
Odstreil Teodor ew 69 e M Fi 25 M Fi
Pietsch Franciszek 61 e Ł Gr 25 Ł Gr N
Schirsch Ernest 84 e Ł Gr 12 Ł Gr
Waschutz Edward 61 — 25 R M N

Wiespeiner Eugenjusz ew 84 e A 15 A N
k Gamroth Aloizy 52 e Prz M Fi — Prz
k Orszulik Karol 53 e Ł Gr 40 P

Cieszyn.

6. Państwowa szkoła realna.
ul. Plac Klasztorny.
mat.-przyr. n. 4. 4. 123. 13.

Szkoła, znajdująca się w stanie stopnio-
wej likwidacji, powstała w r. 1850. W r. 1873
została upaństwowiona. Likwidację rozpo-
częto z rokiem 1920.

Dyr. Walleczek Robert 69 e Fr A 15 Fr A
Aschenbrenner Franciszek 78 a mal 15 Ry K
Baumgarten Leopold m 80 e M Fi 17 Fi M
Bornstein Zacharyasz m 77 e M 16 N M
Broda Józef 89 e P N 7 P
Eisenberg Wiktor 66 e R 25 R
Killian Fryderyk 91 e N Fr 6 N Fr
Niedola Karol 64 e 24 Ry
Ordelt Ferdynand 70 e 25 Pr
Ringer Samuel m 72 e M Fi 19 M Fi
Rosenfeld Otton 78 e M 17 N M Fi
Tanner Mikołaj 85 e G H 8 G H

Katowice.

7. Gimnazjum państwowe.
klas. p. 8. 10. 303. 0.

Gimnazjum zostało założone w r. 1791
jako średnia szkoła komunalna. W r. 1922
przejęło gimnazjum Państwo Polskie.

Dyr. Wolff Józef 75 E P Fr A 7 P
p Czerniechowski Jan 91 e Gr Ł 1 Gr Ł H
Hawranek Walerjan 91 sn 2 P
t Hoppe Karol 83 sn 6 Gi S
Jarmundowicz 98 a 1 M Fi
Josiński Robert — d 4 R
p Kłęczar Franciszek 82 e G H 3 G H
ks. p Koźlik Augustyn 84 d 6 R P
Pampuch — — E Fr A H 2 Fr A
t Sigoń Stanisław 79 a mal 5 Ry
Tomechna Antoni 82 wf 4 Gi P
Wagner Adam 83 W S P Prz
p ks. Wilczewski — 86 d 6 P R
p Wypler Jan 90 e Fr N 2 N Ł

Katowice.

8. Wyższa szkoła realna.
ul. Jagiellońska Nr. 28. Nr. tel.: 26-62.
wl.: Magistrat m. Katowic.
mat.-przyr. p. i n. 8. 14. (niem. 8, pol. 4,
oddz. równ. 2). 532. 0.

Gimnazjum zostało założone w r. 1898, w
r. 1905 uległo przekształceniu na wyższą
szkołę realną, istniejącą dotychczas z utrzy-
manym jęz. nauc. niemieckim. W r. 1923
przy szkole niemieckiej powstały oddz.
polskie, obejmujące w r. sk. 1922 3 klas 4.

Nauczyciele oddziału niemieckiego.

✓ Dyr. Burger Ryszard ew 74 F doc 24 N A
Brieger Jerzy ew 74 d 25 R
p Eisenreich Gustaw ew 67 F doc 23 H G.
p Engelman Fryderyk ew 85 F doc 4 M Prz
Groetschel Maksymilian 75 d 24 G N
✓ p Fitzek Rudolf 81 F doc N Fr A
Heneck Paweł 78 d 14 R N S
✓ p Jacoby — m 65 d 25 N Fr A
p Kirmis Fryderyk 77 d 13 R
p Kowollik Henryk 89 d 2 Fr N
Källner Fryderyk ew 71 d 25 R
März Robert 71 d 22 Prz Gi
p Nawrotki Kurt ew 84 d 14 M Fi
p Prüfer Maksymilian ew 75 d 20 Fr A N
✓ Steinitz Hermann m 91 d 3 Fr A N
p Schneider Henryk 76 d 16 H Fr
p Tiffe Jerzy ew 83 d 5 M G
Urbańczyk Paweł 90 e Ry 4 Ry
Verbeck Jan ew 98 d 1 M Ch
p Wasser Maksymilian ew 74 d 16 H N Gi
Wongtschowski Ruth m 900 d 1 N

Nauczyciele oddziału polskiego.

Kotulla Antonina 91 d — N
Niestony Jan 81 d — S
Różnowski Antoni 79 a 1 Ry M
Seratin Aleksander 81 d — Prz G
✓ Schramek Eugenjusz 93 d 1 Fr A
Stańczyk Kazimierz 98 a — P H Gi

Katowice.

9) Miejskie liceum żeńskie wraz z liceum
wyższym i gimnazjum.
ul. Trzeciego Maja. Nr. tel. 16-45.
wl.: Magistrat m. Katowic.
lic. i mat.-przyr. p. i n. 8. 34 (oddz. polsk.—
9, oddz. niem. — 25). 0. 1070.

Zakład powstał w r. 1866. W r. 1875 zo-
stał przejęty przez miasto, jako wyższa szko-
ła żeńska, połączona w następstwie z semi-
narium żeńskim. W r. 1909 przyłączono do
zakładu żeńskie gimnazjum typu mat.-przy-
rodniczego, a w r. 1922 uruchomiono równo-
ległe oddziały z językiem nauczania **polskim**.

Nauczyciele oddziału polskiego:

Dyr. Pampuch Jan 89 d 4 Fr H
Bałowska Janina 900 m 4 P H Gi
Bąkowska Janina 84 sn 19 P N
Dehnerówna — 901 L 1 Fr N G H
Firlusówna Lucja 93 sn 8 P H G Prz
Kansyówna Marja 90 L 7 P Fr
Kortzówna Paulina 90 sn 10 N Gi
Łęska Michałina 82 ss 17 Fr M
✓ Mazurkówna Klara 900 L 3 A N
Michalczykówna Helena 98 sn 15 Ry Pr S
Spindel Adolf 96 e M Fi — M Fi Prz

Nauczyciele oddz. niemieckiego.

- Borowska Karolina 70 2 Ne 32 R M F
Birkner Franciszek 83 d 13 Fr N H
Donath Ernest ew 62 d 34 Fr N H
Faulseit Robert 86 E H Fr N 13 Fr N H
Frojl Elżbieta ew 83 Ne 19 Pr
Goebel Wilhelmina ew 87 Ne 7 S
Foitzik Franciszek 73 d 30 M Prz
Glatzel Jerzy 94 d 2 M Ch Fi
✓ Grabowska Małgorzata 86 E Fr A 7 Fr A N
H
Hanzen Getruda ew 76 Ni 20 Fr R G Pr N
Hinderer Natalia ew 89 d 4 M Fi Ch
Jung Anna ew 67 Ni 25 Fr N R Pr
Janssen Elżbieta ew 90 Ne 3 Ry Gi
Klinghardt Ewalies ew 94 E N G 1 Fr N G
Prz
Kochler Gertruda 75 DF 26 Ł H Fr N R
Kaulmann Paweł 91 DF 5 Fr H
Müller Joanna ew 75 ef 25 Gi Pr
✓ Morgenstern Berta 87 E N A 8 A H
Nortman Henryk 79 d 14 H G N
Nothman Małgorzata m 91 Ni 13 Fr N H
Peters Lotte ew 83 Ni 15 Gi Pr
Riemke Otton ew 60 Ni 19 H G N
Riedel Elżbieta 78 Ni 19 Ry Gi
Rippin Klara ew 95 Ni 13 N Gi
Scholz Oskar 76 Ni 26 R G K N
Schebach Eliza ew 85 Ni 8 Fr G N
✓ Schilder Marja 93 e N H A DF 1 R A G
Schroekh Karolina ew 91 DF E M Fi Ch 4
M Fi Ch Prz
Wilhelmi Małgorzata ew 82 Ni 11 G i Pr
✓ Wolf Katarzyna ew 82 Ni 15 A N R G H
Wilke Ludwika ew 87 E H N R 6 R H N
ks. Zenschner Jan 88 d 10 R N Hb

Królewska Huta,

10. Państwowe gimnazjum klasyczne.
kl. p. i n. 8. 20. 560. 4.

Gimnazjum zostało założone w r. 1869.
Po kilkakrotnych przekształceniach w r. 1920
przeszło na etat Państwa Polskiego.

- Dyr. Jiprek Jan 87 DF F doc 1 P Gr
Danysz Alfons 95 3lu 2 Ł Gr
ks. Gniłka Adolf 86 d 8 R M
Gnzy Zygmunt 99 d 1 P Ł Gr
Joiko Ryszard 90 F doc 4 Prz Ch
Krawecki Władysław 900 d 1 H
Krawecki Władysław 900 d 1 H G
ks. Krzoska Emanuel 81 3lu — P Ł
Matczak Władysław 82 Ni sn 20 P Gi
✓ Osiewacz Teodor 88 d 8 Fr A
Pucek Bronisław 75 sn 25 P M S Gi
ks. Szwejbroch Stefan 86 d 10 R P Hb
Wolczyk Franciszek 92 d 3 M Fi
ks. Zdziebło Feliks 88 d 1 Ł Gr Hb

Królewska Huta.

11. Państwowe gimnazjum męskie.
mat.-przr. p. i n. 8. 16. 466. 0.

Gimnazjum istniało do r. 1922 jako wyz-
sza niemiecka szkoła realna, przekształcona
następnie na gimnazjum typu mat.-przr.
Istnieją równorzędne oddziały z językiem
nauczania polskim i niemieckim.

- Dyr. Kutsch Franciszek 87 e M Fi 7 M
p Bimler Augustyn 90 e Ry — Ry
t Bieniosek Stanisław 91 — 4 S Gi K
p ks. Jurazek Jan 83 e P H 8 P II G
ks. Roch Margosz 71 e P Fr 3 Fr H N
Michalczyk Alfous 84 — — P H
Miodek Marjan 95 — 7 M Fi
✓ Nowak Józef 83 — — A
ks. Raczek Paweł 90 d 6 R P N
p Ratusiński Piotr 91 e P H 3 P II
Rudnicki Teodor 84 e M Prz 14 M Prz
Stera Teodor 80 e Fr 6 Fr
ks. Śmieja Stanisław 89 d 6 R H G
p Bolba Emanuel 86 d 3 Fr
p Geister Jan ew 93 d 3 M Prz
✓ Güttler Aleksy 90 d 9 A Fr H G
p Hupka Edmund 89 d 4 Fr H G
Schneider Brunon 96 Ni 7 S Ry K
p Soblik Konrad 80 d 2 N Fr H
✓ Twardy Otton 88 d 4 A Fr
p Ukosek Józef 91 d 4 M Prz
p Wok Artur ew 88 DF 4 R N

Królewska Huta.

12. Miejskie liceum i gimnazjum żeńskie.
ul. Plac Kopernika. Nr. tel. 5-34.
wl.: Magistrat m. Królewska Huta.
lic. i mat.-przr. p. i n. 7. 30. (12 pol. i 18
niem. — zasadn. kl. lic. 7, zasadn. kl. gimn.
6). 0. 947.

Liceum zostało założone w r. 1879 przez
grono miejscowych obywateli. W r. 1900
miasto przejęło zakład i oddało do użytku
szkolnego specjalnie w tym celu wybudowa-
ny gmach. W r. 1922 otwarto oddział pol-
ski z nader szybko wzrastającą liczbą uczen-
nic.

Nauczyciele oddz. polskiego.

- Dyr. Kęszycka Felicja 95 d 3 Fr
Dehnerówna Bronisława 900 L 1 P Fr G Prz
H
Frytżówna Zofia 901 3lu 8 P Prz H
Juchonwiczówna Irena 95 4lu 1 P H G Prz
Joiko Ryszard 90 F doc 4 Ch Fi
✓ ks. Gronka Jan 81 F doc 1 R Fr A
Lewandowska Lucja 94 W 9 P II M K
Miodkówna Marja 901 3lu 4 P II Prz K
Schirmeisen Ludwika 75 F doc 16 P II G N

Stęślicka Felicja 71 L 16 Fr G
Walczakówna Bronisława 77 a mal 1 Ry Pr
Wolczyk Franciszek 92 d 3 M
Żmudzińska Michalina 902 m 2 P S Gi
Lubczyk Romuald 91 ef — S

Nauczyciele oddz. niemieckiego.

Anders Wilhelm 97 ef 6 Gi Pr
✓ **Benke Erich** ew 96 F doc 4 N A Fr
Berg Marcin ew 72 F doc 19 R H G N
Borchert Elżbieta ew 73 W 23 Fr Prz N
Brock Fryderyka ew 75 ef 23 Gi Ry
Busse Ernest ew 97 F doc — M Fi Ch Prz
✓ **Doorman Małgorzata** ew 86 F doc 11 A Fr G
Duda Lucia 95 L 7 R Fr N K
✓ **Ernst Gertruda** 82 W 22 Fr M A G
Ernst Małgorzata 94 ef — Prz Pr
Friebe Marja 91 L 9 R II G P N K
Goepel Otton ew 72 F doc — M Fi Ch Prz
Grzonka Jan 81 d — R Ł
Koehler Małgorzata 76 sn 24 R Fr N G
Koenig Kurt ew 95 F doc — M Fi Prz
Kuppe Hugon 70 W 33 R H G K N
Leja Rita 90 3 ef — Pr
Lubczyk Romuald 91 ef — S
Matreski Małgorzata 87 Rk 17 R M H G K N
Nestman Małgorzata ew 91 L 8 R M K N
Prohasel Marja 97 F doc 9 H G P N
Pietsch Emilia ew 59 W 45 Fr N Prz
Przyklenk Remigjusz 78 Rk 24 R H G Prz N
Rapmund Elżbieta ew 77 sn 18 Ry Gi
Reck Wilhelmina ew 79 ef 21 Pr Gi
Schallfrank Gizelda 94 L 9 R M Fr G N
Schmidt Dorota ew 98 L 4 R K N
Ślupik Alfred 80 Ne 23 Ry K
Stanjek Albrecht 89 F doc 3 Ł N H G
Uhlmann Ernestyna ew 86 sn 3 Ry Gi
✓ **Ulbrich Marcin** DF F doc 13 Fr A H G
✓ **Woll Marcin** 77 DF F doc 13 Fr A H G

Lubliniec.

13. Wyższa szkoła m. Lublińca.
wł.: Magistrat m. Lublińca.
hum. p. 4. 7. 54. 50.

Szkoła powstała w r. 1906, jako t. zw. Wyższa szkoła dla dziewcząt, przejęta w r. 1910 na etat miasta, które ofiarowało do użytku szkolnego wybudowany w tym celu gmach. W r. 1922 została wprowadzona koedukacja oraz dokonano dalszego spolszczenia zakładu.

Dyr. Markiton Konrad 94 a 5 M Fi Ł
Bernhard Józef 96 a 1 P Prz G H
Koszarska Stelania 98 m 2 P M S
Niegolewska Wiktorja 78 d 1 Fr II G
Sebel Emanuel 47 NI 1 P Gi R
ks. **Szymała** — 89 d 1 Ł M
Przychocki — ef — Gi
Rzeźniczek Adolf — ef — S

Mikolów.

14. Miejskie progimnazjum męskie.
wł.: Magistrat m. Mikolowa.
hum. p. 6. 6. 115. 0.

Gimnazjum zostało założone w r. 1904, obejmując początkowo pierwszą klasę. Stopniowo otwierano klasy wyższe i w r. 1921 uruchomiono kl. 6-tą.

Dyr. Ranozek Karol 79 d 3 R P Ł H
Banczyk Józef 91 E N Ł 1 Ł Gr N
Muschol Maksymilian 89 E Fr H N — Fr H N Ł
ks. **Rygielski Stanisław** 86 d — P Prz G M
Stąp Edmund 86 d 13 Ł Gr
Winters Gerard 80 d 13 M Fi Prz G

Mikolów.

15. Wyższa prywatna szkoła.
wł.: Gutsmann Małgorzata.
hum. n. 8. 8. 0. 204.

Gimnazjum zostało założone w r. 1873. Po kilkakrotnych przekształceniach dotyczących typu, ilości klas i tytułu posiadania istnieje obecnie jako prywatna wyższa szkoła dla dziewcząt.

Dyr. Gustmann Małgorzata ew 97 NI 6 N H
Grzegorz Lucyna 94 NI 6 N R Fr Ry
Podleska Mayda 900 NI 1 N H Prz
Pohler Thusnelda 92 NI 3 N Prz Pr R
Olbrich Róża 901 NI 1 N Fr M Prz

Myslowice.

16. Państwowe gimnazjum męskie.
ul. Mikolowska Nr. 5.
kl. p. 8. 11. 267. 0.

Gimnazjum powstało w r. 1899 z przekształcenia wyższej szkoły męskiej. Początkowo uruchomiono kl. 5, następnie stopniowo otwierano kl. wyższe. W r. 1911 gmina ofiarowała dla gimnazjum specjalnie w tym celu wzniesiony budynek, przyznany tegoż roku władze pruskie zakład państwowy. W r. 1921 gimnazjum przejęło Państwo Polskie.

Dyr. Londoński Zdzisław 88 DF c Ł Gr 11 Ł Gr
t **Bętkowski Zygmunt** 78 sn c Gi 24 Gi K
Hess Józef 90 a 2 H P
t **Kostecki Józef** 82 W 18 Ry K
Ledwos Jan 89 2lp 1 H P M
Michalik Teofil 900 2lu 1 Ł P M
k **Obremba** — 90 DM — Prz
Oleśniewicz Franciszek 92 a 5 Ł Gr
Siarzewski Kazimierz 901 2lp 1 M Fi Prz
ks. **Skrzypczyk Jan** 91 d 1 R
✓ t **Starmuch Eryk** 81 E G Fr A 16 G Fr A
p **Stybalkowski Eryk** 81 E G Fr A 16 Fr A
Synoradzki Stanisław 90 sn 9 M Fi Fr

Mysłowice.

17. Miejskie liceum żeńskie.

ul. św. Jana.

wł.: Magistrat m. Mysłowic.
mat.-przyp. p. i n. 7. 10. 35. 275.

Liceum zostało założone w r. 1856 przez Emilję Riedel. W r. 1906 zostało przejęte przez miasto, przyczem do r. 1912 nosiło nazwę l. zw. wyższej szkoły żeńskiej. W r. 1922 uruchomiono oddział równoległy z językiem naucz. polskim.

- Dyr. **Małecka Maria** 98 L 4 P N H R
✓ **Adolph Małgorzata** ew 77 L 6 Fr A N
Backhaus Eliza 84 L 6 N S
Bakówna Irena 99 L 1 P Fr G
Filke Maksymilian 89 F doc 2 M Prz Ch
Gärtner Gertruda 901 L 1 R M N
✓ **Homilius Klara** 82 F doc 6 Fr A
Kneifel Herman 73 sn 8 R M N
Krauze Fryderyk ew 88 F doc 4 H G N
Lerch Ernestyna ew 99 el 3 Pr Gi
Leuthold Małgorzata 93 el 10 Pr Gi
Markowska Maria 85 L 18 P H Fr M
Mazurkówna Stefania 900 L 1 P Fr M
Scheadera Małgorzata 89 L 11 R N
Thiel Lucyna 89 el 12 Pr Ry
Ziepkę Eliza ew 96 L 4 R M N
ks. **Skrzypczyk Jan** — — — R
ks. **Stohrer** — ew — — — R
Bach — m — — — R

Mysłowice.

18. Niemiecka wyższa szkoła męska.

wł.: Niemiecki Związek Szkolny.
hum. n. 3. 3. 86. 0.

Szkoła została założona w r. 1922.

- Dyr. **Andellinger Andrzej** 84 DF 10 Ł Gr
Czolgą Brunon 87 sn 16 P M Ry k S
Kühn Jerzy 94 d 3 M N
Taube Gwidon 90 d 39 Ł N
Linek — — — R
Stohrer — ew — — — R

Pszczyna.

19. Państwowe gimnazjum męskie. nl. Gimnazjalna. kl. p. 5. 5. 92. 0.

Gimnazjum założył w r. 1743 hr. Promnitz w celu krzewienia protestantyzmu. Po kilkudziesięciu latach szkoła poczęła chylić się ku upadkowi i zesłała do poziomu szkół powszechnych. W r. 1865 książę na Pszczynie Jan Henryk XI szkołę rozszerzył i zreorganizował znów w celach germanizacji kraju. W r. 1877 gimnazjum zostało upa-

stawione, a w r. 1920 przeszło na użytek Państwa Polskiego i znajduje się w stadium rozwoju.

- Dyr. **Kost Michał** 78 e N 15 Ł Gr P
Kondziela Piotr 88 3lu 3 Ł Gr Fr
Krzykalla Franciszek 93 3lu 1 M Ch Fi
Małecki Alfons 92 a 1 Ł N Gi
Piątek Marian 87 a mal — Ry Prz P
Serwoński Stanisław 901 2lu 1 H G Gi
Wiertelorz Maksymilian 95 3lu 1 P Fr N

Pszczyna.

20. Niemiecka wyższa szkoła męska.

wł.: Niemiecki Związek Szkolny.
hum. n. 3. 3. 33. 0.

Szkołę założono w r. 1922.

- Dyr. **Zosel Otton** 89 F doc 9 Ł H
Büchs Feliks 89 F doc 8 Ł N H G
✓ **Pokorny Feliks** 89 F doc 8 Ł N H G
Zellner Leon 99 sn 3 R M N Prz Ry K

Pszczyna.

21. Niemiecka wyższa szkoła żeńska. wł.: Niemiecki Zw. Szkolny w Pszczynie. hum. n. 7. 9. 126. 98.

Szkoła założona w r. 1870. W r. 1911 przyłączono do szkoły seminarjum nauczycielskie.

- ✓ Dyr. **Niepel Agnieszka** — L — Fr A N II
Prz R
Fenske Elżbieta — L — Fr N H R
Grigo Erna ew — L — M N Ry
Kores Małgorzata ew — L — Fr N H R
Menzler Ernst — sn — S
Poyer Elżbieta — d — M Prz Ry N R
Reichelt Emilja ew — I. — Pr
ks. **Winfried Eheling** ew — d — R

Roździeń.

22. Liceum.

wł.: Gmina Roździeń.

mat.1-przyp. p. i n. 6. 9. 123. 228.

Liceum założyła w r. 1902 p. Hayn. W r. 1908 zostało przejęte przez gminę Roździeń, a po reorganizacji i związanym z nią chwilowym unieruchomieniem w r. 1922 liceum ponownie otwarto w b. roku jako zakład z iez. nauczania polskim i niemieckim.

- Dyr. **Łęgowski Józef** 52 F doc 34 P H G
Beutele Emma 84 el Ni 10 Pr Gi
Hilbert Małgorzata 81 L 21 Fr M K
Gncwa Feliks 900 sn 3 P N M
Kaczmarczyk Jan 73 sn 28 P N S
Langer Elżbieta 83 L 8 Prz Fi M
Schrammeck Helena 85 I. 18 Fr M Gi
Świetlik Józef 95 sn 4 P N M
ks. **Woźniak Karol** — d 7 R P N

Ruda.
23. Szkoła realna.
 wl.: gmina Ruda.
 mat.-przyr. p. i n. 6. 6. 114. 0.

Szkołę założył w r. 1894 hr. Franciszek Ballestrem. W r. 1916 została przekształcona ze szkoły wydziałowej, jaką była do tego czasu, na szkołę realną, przejętą przez gminę Ruda.

Dyr. ks. Cichy Oskar 75 d 20 P R N
 ✓ Bray Józef 79 D F18 A Fr G
 Butzek Egon 90 N1 9 Ry Prz M
 ks. Górka Jan 88 1 d 1 R P
 Marquardt Jan ew 76 d 18 M Fi Ch Prz
 Pluta Józef — — — S
 ✓ Rechling Bernard 78 d 10 Fr A H
 Steffen Paweł 80 e Ł Gr 21 Fr H G M

Ruda.
24. Wyższa szkoła żeńska.
 wl.: gmina Ruda.
 hum. p. i n. 8. 11. 109. 207.

Szkołę założył w r. 1897 Franciszek Ballestrem. Droga stopniowego rozwoju uruchomiono kl. wyższe, przyczem koedukację poczęto wprowadzać od r. 1909. W r. 1916 szkoła przeszła na własność gminy Ruda. Od r. 1912 szkoła nosi nazwę „Wyższa szkoła żeńska”.

Dyr. Żur Małgorzata 88 I. 16 M N S
 Banik Elżbieta 84 L 1 Prz Gi S
 Butzek Egon 90 ef 9 Ry
 ks. Cichy Oskar 75 d 20 H G Prz N K
 Dziób Józef 85 W 19 P
 ks. Górka Jan 88 d 1 R
 Kynast Marta 90 W 14 M Fr N S K Gi
 Marquardt Jan ew 76 d 18 Fi Prz
 ✓ Mazzy Elżbieta 92 W 8 M N Fr G A K Gi
 Niklewiczówna Marja 901 sn m 2 P Fr S
 ✓ Sobel Marja 87 W 16 R H G A N S
 Szymańska Klara 89 sn 11 M H G Prz Pr N
 K
 ✓ Zwizgina Magdalena 92 L 9 N Fr A N Gi K

Rybnik.
25. Państwowe gimnazjum męskie.
 klas. p. 8. 9. 166. 0.

Gimnazjum zostało założone przez państwowe władze niemieckie w r. 1908. W r. 1922 przejęło je Państwo Polskie.

Dyr. ks. Siwiec Stefan 63 d 33 R M Ł
 Jurkowski Karol 76 d 14 M

Kędzierski Stanisław 99 2lp 1 Fi Ch Prz N
 Łnkasiewicz Józef 82 W 18 P H G
 ks. Okrent Józef 82 d 15 R Hb H G Ł Gr
 Ranozek Rudolf 94 DF 1 —
 Spindel Augustyn e Ł Gr 7 Ł Gr N
 ks. Walenta Teodor 82 E N Fr 9 Fr P G M

Rybnik.
26. Prywatne kursa przygotowawcze.
 wl.: ks. Drobny.
 hum. p. 4. 4. 15. 193.

Istniejące w chwili obecnej prywatne kursa przygotowawcze, w przyszłym roku szkolnym ulegną przekształceniu na liceum, kierownictwo którego obejmą przybywające z Krakowa S. S. Urszulanki. Wszystkie słuchaczki kursów będą składały egzamina wstępne.

Dyr. Drobny — — — — P Prz
 ✓ ks. Gradlik — — — — A Fr
 Krasieńska — — — — sn — P H
 Magas — — — — sn — M
 Magasowa — — — — sn — P H
 Niemontowska — — — — sn — P G
 Nowomiejski — — — — sn — M N
 ks. Puchala — — — — d — R
 ks. Sasala — — — — d Fr
 Rozkwitański — — — — R K — N
 Wieczorkówna — — — — sn — P M
 Wróblewska — — — — sn — P

Tarnowskie Góry.
27) Gimnazjum państwowe.
 klas. p. 8. 10. 307. 5.

Gimnazjum zostało założone przez władze pruskie w r. 1870. Przez długi czas, bo aż do r. 1922, t. j. do chwili przejęcia przez Państwo Polskie, było ono ostoją germanizacji kraju.

Dyr. ks. Siara Aleksy 80 Df 16 Fr G
 Brocki Paweł 95 2N1 8 Fr M Ry
 Broniec Karol 96 d 4 M Fi
 ks. Bujara Piotr 78 d 8 A G
 Durynek Wilhelm 87 Df — Ł
 Kasprzycki Tadeusz 95 3ln — Fi Ch M
 ks. Ledwoń Józef 85 d 9 R Gr
 Pindelski Adam 86 2lu 3 P H
 Sadowski Klemens 78 W 24 P H G
 Soświński Zygmunt 84 a 4 Prz P
 Filcek Michał 86 d 10 Prz
 Lenartowicz Władysław 80 d inż — Fi
 Malota Antoni 96 sn 6 Gi
 Wólcik Henryk 93 sn 10 Gi
 Wojcikiewicz Antoni 81 ef 15 S

Tarnowskie Góry.

- 28) Wyższa szkoła miejska.
wl.: Magistrat m. Tarnowskie Góry.
lic. w. 7. 7. 65. 195.

Szkoła została założona w r. 1860. W r. 1908 została upaństwowiona, a po przejęciu Górnego Śląska przez władze polskie, przeszła na etat miejski. Nauki udziela się według planów liceum.

- ✓ Dyr. Hoffrichter Paweł 69 e Fr L A 33 M Prz
Gaide Jadwiga 82 ef 13 Gi Pr
✓ Hermann Małgorzata m 95 sn 11 R N A Prz
Irmer Eltryda 81 L 20 R Fr N H G Ry
Lange Małgorzata ew 90 L 10 R Fr N H G
Prz
Lindner Ella ew 90 L 9 R Fr N H G Ry
Mende Else ew 87 L 12 Fr N H G
Manscholl Marta 90 L 1 R N S

Tarnowskie Góry.

- 29) Niemiecka wyższa szkoła męska
wl.: Niemiecki Związek Szkolny
hum. n. 4. 5. 115. 0.

Szkoła założona w r. 1922, przyczem klasy od wstępnej do drugiej włącznie posiadają typ mat.-przyrodniczy, trzecia i czwarta — humanistyczny.

- Dyr. Czaja Józef 84 d 9 Ł H
Heinze Paweł 64 2Ni 39 N
Habnik Feliks 89 d 4 Ł H N
✓ Schollissek Ryszard 88 d 5 Fr A N
✓ Splawa-Neyman Adolf 93 Df 8 —
Tschöpe Jerzy 89 d 2 M Ch Fi Prz

Wirek.

- 30) Prywatna szkoła niemiecka
wl.: Niemiecki Związek Szkolny
lic. n. 7. 8. 201. 203.

Szkołę założył Niemiecki Związek Szkolny w r. 1922.

- ✓ Dyr. Apmann Franciszek 79 2Ni Rk 24 A
Frobel Marta 99 2 Ni 4 N Fr M
Härtel Małgorzata ew 900 2 Ni 1 K
Golly — 901 2 Ni 1 N Prz
Gemsa — 93 2 Ni 10 Prz Ry
Gemsa Magda 902 2Ni 1 Prz N
Grop Karol 99 Ni 3 P
Kalnza Marja 902 2 Ni 1 Pr Ry
Klein Franciszek 90 d 4 -
Plottnik Brunon 99 2Ni 2 —
Ziegler Erwin ew 89 F doc 10 R

Zory.

- 31) Progimnazjum koedukacyjne.
wl.: Magistrat m. Zory.
hum. p. i n. 6. 6. 80. 20.

Progimnazjum zostało założone w r. 1910 jako wyższa szkoła dla chłopców, przekształcona następnie na 6-io kl. progimnazjum.

- Dyr. Dorminger Jerzy 89 F doc 5 Ł Gr N M
✓ Klemenz Jan 94 Ni 2 Fr A N
✓ Pohl Zygmunt 87 Ni 11 Fr A N
Płończak Marcin 81 d 6 P Ł Fr
Tyrtania Artur 89 sn 6 —
ks. Wojtek Wiktor 93 sd 3 R Ł

2. SZKOLNICTWO ŚREDNIE OGÓLNOKSZTAŁCĄCE POD ZARZĄDEM MINISTERSTWA SPRAW WOJSKOWYCH.

Lwów.

- 1) Korpus Kadetów Nr. 1, ul. Kadecka
pod zarządem Ministerstwa Spraw Wojsk.
p. 5. 11. 376. 0.

Korpus kadetów Nr. 1 powstał z b. austriackiej wojskowej wyższej szkoły realnej w Lobjowie pod Krakowem bezpośrednio po rozpadnięciu się Austrii. W r. 1921 Ministerstwo W. R. i O. P. przyznało Korpusowi prawa gimnazjów państwowych. Korpus obejmuje klasy od 4—8 włącznie.

Komendant major Machalski Tadeusz 81 a 15
Dyr. ppulk. Zabielski Stanisław 80 e M Fi
20 M

major Andrzejewski Tadeusz 85 a 11 N
kapitan Cichoń Antoni 81 sn km 6 S
por. Daszyński Mieczysław 80 2lp Kr p 23 M
major Drozd Feliks 82 e P 15 P

major Dukiniak Bronisław 85 e M Fi 10 Fi
Fela Jan 76 e H G 22 H G
major Jaszowski Jan 84 e P 13 P
ppulk. Jenner Adam 72 m ef 22 Fr
major Kucharzyk Franciszek 81 a mal 10 Ry
kapitan Latour Henryk 86 d inż 8 Ch
ppulk. Łukasiewicz Antoni 80 e H G 17 H G
major Majewski Władysław 90 e M Fi 9 M Fi
major Nowosielski Aleksander 80 e M Fi 13
Fi
major Papirnik Jarosław 86 m ef 12 M
ks. Piliń Władysław 84 d 14 R
major Piwoński Bolesław 82 a 16 N
por. Remer Tadeusz 94 a 1 Fr
k Rogowski Jan 94 e Pf pe 1 G Prz
kapitan Walter Jakób 78 a 1 Prz
major Wawrzakowicz Eugenjusz 87 e H G Df
13 H G Pf
major Wojakowski Franciszek 80 e P 15 P
L major Łada Bogumil 89 DM 7 Hig

Modlin

2) Korpus Kadetów Nr. 2. Adres: Modlin pod zarządem Ministerstwa Spraw Wojsk. p. 5. 14. 450. 0.

Korpus kadetów Nr. 2 założono w r. 1919. Początkowo została uruchomiona klasa 5-ta i 6-ta, następnie w r. 1920 klasa 7-ma; w r. 1921 klasa 8-ma, wreszcie w r. 1922 kl. 4-ta. Komendant major Kiliński Władysław 87 a 13 —

Dyr. Lipiński Leon 79 d 18 M
ppulk. Gierych Kazimierz 71 d 19 Prz
ppulk. Zalecki Artur 71 c H G Df 18 H
L ppulk. Brodowicz Zygmunt 71 DM 8 Hig
ks. ppulk. Zapala Antoni 87 DT 12 R
major Babecki Stanisław 85 d 10 M
major Izkowski Roman 81 d 2 Fr
major Jura Stanisław 85 a 13 N
major Keffermüller Zenon 84 a 6 H
major Lam Longin 79 c P 18 P
major Merkisz Marjan 88 d a 5 M
major Piekarski Zdzisław 80 d 14 M
major Sylwanowicz Władysław 85 d 9 Fi
major Truskowski Kazimierz 86 d 9 Fi
kapitan Albiński Marjan 92 Df 1 P
kapitan Aniserewicz Stanisław 87 a 3 Fi
kapitan Cukrzynski Józef 87 a 12 P
kapitan Golembowski Alfred 90 d 4 M
kapitan Kwieciński Tadeusz 92 a 4 P
kapitan Monasterski Stanisław 91 d 4 M
kapitan Piasecki Bolesław 86 sn Krp 3 P
kapitan Rociński Roman 89 a 3 Prz
kapitan Ostkiewicz-Rudnicki Bolesław 85 d 1 M
kapitan Sidorski Romuald 96 a mal — Ry
kapitan Sosin Stanisław 92 a — H
kapitan Szaniawski Władysław 91 Df 3 Prz
kapitan Szczepanowski Karol 92 a 1 Fi
kapitan Tomowicz Henryk 87 a 3 N
por. Cwikowski Witold 94 m Kr p 1 H
por. Fidanza Stanisław 85 a 4 Ry
por. Laudis Arnold 86 a 2 Fr
por. Sierociński Roman 93 m Kr p 1 G
por. Tkaczyk Józef 94 sn Kr p 2 Gi
por. Wojdakowski Aleksander 84 d inz 2 Ch
Radziwiński Bronisław 71 km 17 S

Kursy dokształcające w zakresie szkoły średniej dla wojskowych.

Kursy dokształcające w zakresie szkoły średniej dla wojskowych, uruchomione przy poszczególnych D. O. K. na podstawie „zasad organizacyjnych”, opracowanych przez Oddział III Sztabu Gener. w porozumieniu z Min. W. R. i O. P.

Celem Kursów jest danie możliwości ukończenia nauki w zakresie gimnazjum państwowego tym wojskowym służby czynnej i b. wojskowych, którzy jako ochotnicy wstąpili

do W. P. w krytycznych chwilach Państwa, przerywając naukę, a dokończyć jej nie mogą w warunkach normalnych z powodu czy przekroczenia określonego wieku szkolnego, czy z braku miejsc w średnich zakładach naukowych.

Świadectwa wydawane abiturjentom po złożeniu egzaminu maturalnego przed komisją i delegatem Min. W. R. i O. P. dają prawa świadectw gimnazjów państwowych.

Kursy spełniają podwójne zadanie:

1. dają możliwość obywatelom Państwa dokończenia przerwanych przez wstąpienie do wojska studiów, przez co zwiększają dorobek sił inteligentnych,

2. dla wojska — dopełniają braki naukowe w zakresie wykształcenia ogólnego tak oficerów, jak zasłużonych podoficerów i szeregowych, dając im możliwość otrzymania wymaganego do stopnia oficerskiego cenzusu naukowego.

Zasady organizacji Tymczasowych Kursów Dokształcających w zakresie szkoły średniej dla wojskowych.

§ 1. Kursy dokształcające są instytucją przejściową, utworzoną na przeciąg 2 lat, t. j. do grudnia 1922 r. Od tego czasu rozpocznie się likwidacja kursów, która ukończoną zostanie z chwilą doprowadzenia wszystkich słuchaczy do egzaminu maturalnego.

§ 2. Kursy dokształcające otwierane są z inicjatywy poszczególnych D. O. Genów względnie Nacz. Dow. na zasadzie każdorazowego zezwolenia Sekcji O. K. Sekcja Osw. i Kult. ze swej strony zawiadamia Min. W. R. i O. P. o otwarciu każdego kursu z podaniem odpowiednich o kursie danych.

§ 3. Kursy Dokształcające utrzymywane są przez Min. Spraw Wojsk. (budżet Sekcji O. K.) i znajdują się pod bezpośrednim nadzorem wydz. III — b D. O. Genu, pod naczelnym zas kierunkiem S. O. K.

§ 4. Zasady organizacji i program kursów dokształcających opracowane są przez Min. Spraw Wojsk. w porozumieniu z Min. W. R. i O. P.

§ 5. Nauka na kursie zakończona jest egzaminem przeprowadzonym przez Min. W. R. i O. P. przy udziale delegata S. O. K. Studenci, czyniacy zadość stawianym w programie wymaganiom, otrzymują pełne prawa publiczności (to zn. takie, które posiadają wychowawcy odpowiednich klas szkół państwowych).

UWAGA: Kandydat, który nie zda egzaminu końcowego, może powtórzyć ostatni semestr kursu, względnie może zdać egzamin powtórnie, po upływie 6

miesiący. Powtarzać ostatni semestr kursu, względnie zdawać egzamin piwtórnice, może kandydat tylko na podstawie pozwolenia komisji egzaminacyjnej i tylko jeden raz.

§ 6. Na kurs dokształcający mogą być przyjęci ci szeregowi i podoficerowie armji polskiej, którzy czynią zadość powyższym warunkom:

a) wstąpili jako ochotnicy do wojska, przed dniem 1 stycznia 1920 r.;

b) przebyli przynajmniej rok w wojsku (pobyt w oddziałach bojowych na froncie liczy się podwójnie);

c) którzy posiadają zaświadczenie d-cy baonu, lub jednostki równorzędnej o szczególnem uzdolnieniu i gorliwej służbie dotychczasowej kandydata;

d) w wypadkach wyjątkowych, za zezwoleniem S. O. K. mogą być przyjęci na kurs wojskowi, nie czyniący zadość punktom a i b.

§ 7. Kandydaci na kurs niezależnie od posiadanych świadectw szkolnych, poddani są egzaminowi wstępnemu.

§ 8. Kursy dokształcające są trojakięgo rodzaju:

a) z zakresu 4-ch klas,

b) z zakresu 6-ju klas,

c) maturalne.

§ 9. Na kursy wstępne mogą być przyjmowani kandydaci zarówno posiadający zaświadczenie ukończenia normalnej szkoły powszechnej lub 2 klas szkoły średniej, jak i nieposiadający takowych, a więc wyłącznie na podstawie egzaminu wstępnego.

Na kurs b. wymaga się ukończenia 4 klas szkoły średniej.

Na kurs c. wymaga się ukończenia 6-ju klas szkoły średniej.

Przyjęcie kandydata na kurs b. i c. wyłącznie na podstawie egzaminu wstępnego jest dopuszczalne tylko wyjątkowo i za zgodą S. O. K.

§ 10. Nauka na kursie odbywa się w zasadzie przy jednoczesnem pełnieniu funkcji służbowych, związanych z wyszkoleniem służbowem.

Na wniosek kier. kursu D. O. G. Wydz. III — b Sztabu reguluje zgłoszenie odpowiednich ulg służbowych względem poszczególnych słuchaczy kursu. Na egzamin końcowy otrzymują słuchacze 4-ro tygodniowy urlop. (Zasada: pismo Oddz. Mob. L. dz. 1453—1).

§ 11. Kurs dokształcający przeznaczony jest na przerobienie materiału 2 klas szkoły średniej według programu Min. W. R. i O. P. a) 3 i 4-ej, b) 5 i 6-ej, c) 7 i 8-ej.

Kurs dzieli się na 2 semestry, z których każdy trwa 20 tygodni.

20 tyg. po 6 dni szkolnych, 1 dzień 5 lekcji, 1 lekcja 45 minut — razem semestr 120 dni szkolnych. Kurs 240 dni szkolnych.

§ 12. Przy końcu semestru I odbywa się egzamin przejściowy. Słuchacze, których postępy z dwóch wykładanych na kursie przedmiotów będą niedostateczne, zostają z kursu usunięci.

§ 13. Egzamin końcowy odbywa się według regulaminów wydawanych przez Min. W. R. i O. P.

W Y K A Z

KURSÓW DOKSZTAŁCAJĄCYCH W ZAKRESIE SZKOŁY ŚREDNIEJ.

Nr.	D. O. K.	Miejscowość	Czas uruch.	Klasy czynne	Ilość uczniów	Wydano świadectw	
						matur	6 klas
1	I	Warszawa	1919	III—VIII	510	55	184
2	—	Łomża	1921	IV—VIII	59	—	—
3	II	Lublin	1921	IV—VIII	116	14	10
4	III	Wilno	1921	IV—VIII	1134	44	144
5	IV	Łódź	1921	III—VIII	266	25	—
6	V	Kraków	1920	IV—VI	123	58	52
7	—	Nowy Sącz	1922	V	24	—	—
8	VI	Lwów	1919	VI—VIII	278	872	521
9	VII	Poznań	1922	VII—VIII	108	45	—
10	VIII	Toruń	1922	VIII	16	—	—
11	—	Bydgoszcz	1922	VIII	30	—	—
12	—	Grudziądz	1922	VIII	27	—	—
13	IX	Brześć n. B.	1921	IV—VIII	207	29	35
14	X	Przemyśl	1922	IV—VIII	132	14	11
					3030	1156	957

CZĘŚĆ PIĄTA.

SEMINARJA NAUCZYCIELSKIE I PREPARANDY.

1. KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO WARSZAWSKIEGO.

A. Warszawa — miasto.

Seminarjów państwowych	5
Prywatnych	6
Męskich	3
Żeńskich	7
Koedukacyjnych	1
Polskich	10
Hebrajskich	1
Klas	40
Uczniów	414
Uczennic	886
Uczniów i uczennic razem	1,300

B. Województwo warszawskie:

Seminarjów państwowych	13
Prywatnych	2
Męskich	10
Żeńskich	4
Koedukacyjnych	1
Polskich	15
Klas	68
Uczniów	1,539
Uczennic	654
Uczniów i uczennic razem	2,193

C. Województwo kieleckie:

Seminarjów państwowych	10
Prywatnych	3
Męskich	6
Żeńskich	6
Koedukacyjnych	1
Polskich	13
Klas	60
Uczniów	1,251
Uczennic	894
Uczniów i uczennic razem	2,145

D. Województwo lubelskie:

Seminarjów państwowych	7
Prywatnych	2
Męskich	4
Żeńskich	5
Polskich	9
Klas	38
Uczniów	686
Uczennic	905
Uczniów i uczennic razem	1,591

Ogółem w Kuratorjum Okręgu Szkolnego Warszawskiego:

Seminarjów państwowych	35
Prywatnych	13
Męskich	23
Żeńskich	22
Koedukacyjnych	3
Polskich	47
Hebrajskich	1
Klas	206
Uczniów	3,890
Uczennic	3,339
Uczniów i uczennic razem	7,229

A. WARSZAWA — MIASTO.

Warszawa.

- 1) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie męskie im. Konarskiego.
p. 5. 9. (5 kursów zasadniczych, kurs wstępny i 3 kl. szk. ćwiczeń) 153. 0. (udało w szk. ćwiczeń uczniów 90).

Seminarjum powstało w r. 1906. Początkowo były to prywatne kursy dla nauczycieli, przekształcone następnie w seminarjum i upaństwowione w r. 1918.

Dyr. Pieracki Kazimierz 91 3lu 6 —
 Aust Romuald 72 km 13 S
 Biernacki Aleksander 75 ef 18 Gi
 Bolcewicz Henryk — Df H
 Błażejwicz Wiktor 83 d 16 Prz
 Brzeziński Antoni — a 21 Fi Ch
 Chelińska Marja 86 ip 16 —
 Grombecka Wiktoria 79 a mal 16 Ry
 Radlicki Adam 83 a 21 M
 Rusiecki Antoni 92 d 7 M
 Stala Emiljan — d 5 P
 Saloni Jnljusz 91 a 10 P
 Szarras Stefan — d 18 G
 Włodarski Józef — — — pe
 ks. Wójcik Kazimierz — — — R
 Zielonka Stelan 93 krr 7 Pr
 Chrościcki Bronisław — 2lu 25 —
 Lech Jan 98 sn 6 —
 Wiaderny Józef 94 sn Kr p 10 —
 Wojciechowska Janina — — 8 —
 L Markowski Tadeusz 76 d 10 Hig
 d Zabłocka Zofja — — 12 —
 S Stypińska Stanisława — — 3 —

Warszawa.

2) Państwowe Seminarjum Nanczycielskie żeńskie im. Elizy Orzeszkowej, ul. Nowolipki 11, Nr. tel. 8-32.
 sem. p. 5. 5. 0. 186. (w szkole ćwiczeń uczn. 107).

Seminarjum zostało założone w r. 1907. Początkowo obejmowało 2 kursy, następnie stopniowo uruchomiono trzeci, czwarty i piąty. Subsydyjowane przez Polską Macierz Szkolną i Wydział Oświecenia, zostało w r. 1918 upaństwowione. Obecnie posiada Kolo Opieki Rodzicielskiej i internat dla 56 uczennic. Przelozonemi byly: Zofja Orłowska i Marja Linkówna.

Dyr. Dzierzbicka Wanda 82 d 10 pe
 Baranowska Anna 74 — — Gi
 Dulębianka Anna 98 — — Pr
 Eichler Zdzisław 83 a mal 7 Ry
 Jurgielewicz Felicja 68 — 24 M
 Kaliszanka Zofja 93 — — Fr
 Kasprowiczówna Kazimiera 96 — — —
 L Korsakówna Idalja 87 d 4 Hig
 ks. Krzyżna Jan 76 d 15 R
 Lewandowska Stelania 82 d 9 Prz
 Martynowiczówna Władysława 92 — — H
 Michalski Władysław 75 d 15 Prz
 d Podlecka Kazimiera 88 — 2 —
 S Pnjanowska Marja 88 — 11 —
 Skrobońska Stelania 64 — 24 P
 Taurowska Helena 95 — 7 —
 Librachowa Marja 78 d 7 Pf
 Borowa Jnlja 78 km 24 S

Pomianowska Antonina 88 — — Prz
 Trojanowska Tekla 97 — 3 —
 Kasprowiczowa Zofja 96 — — —
 k Kitzmanowa Zofja 91 — — —
 k Ringmannowa Zofja 85 d — Prz
 k Nebelska Alicja 76 km 1 S
 k Szober Stanisław 79 d 15 P
 k Krzyżanowski Stanisław 84 — — —
 k Miczewiczowa Aniela 95 — — Gi
 k Knczyński Tadeusz 85 d 3 G
 k Strzałkowska Felicja 93 — — Pr
 Łosakiewiczówna Józefa 84 d 6 G

Warszawa.

3) Państwowe Kursy Nanczycielskie, ul. Szopena 16.
 p. 3. 3. 73. 60.

Kursy zostały założone w r. 1919. Z powodu braku odpowiedniego lokalu nauka do r. 1922 odbywała się w godzinach popołudniowych. Obecnie, dzięki wynajęciu lokalu przy ul. Szopena, prace prowadzone są w godzinach rannych. Kursy obejmują jedną klasę roczną dla maturzystów i dwie klasy dwuletnie.

Dyr. Spasowski Władysław 77 Df 14 Pf pe
 Przybyszewska Leonja 84 ip 9 P II
 Walawska Helena 91 ip 9 pe
 k Messyng Stanisław 85 ss 3 Ry
 k Mayzner Tadeusz 91 km — S
 k Sempolowska Stelania 71 sn 21 pe
 k Radlińska Helena 79 a 3 II
 k Kuśniedrowicz Michał 93 wf — Gi
 k Stelański Aleksander 95 a — Fi
 k Kochański Aleksander 84 a 12 M
 ks. Mauersberger Jan 77 d 15 R
 k Zielonka Stelan 93 krr 3 Pr
 k Enderówna Janina 92 3 lu — G
 L Ollmański Mieczysław 68 d — H Prz

Warszawa.

4) Państwowe Seminarjum dla Ochrouiarek.
 p. 2. 3. (2 zasadn. i 1 wstępny) 0. 75.

Dyr. Czerwińska Helena 90 3lu 11 P
 Bluszczówna Leokadja 95 ef 7 Pr
 Burjankówna Flora 93 ef 9 Gi
 Kleistówna Marja — — 9 pe
 k Bańkowska Cecylja — — —
 k Biernacka Marja — 3lu 8 G Prz
 k Domaniewska Wacława — a 4 P G
 k Gnuś Aniela — ef 7 S
 k Leszczyńska M. — — —
 k Mieczysława Wanda — nd ef 2lp 2 Gi
 k Polkowska Janina — wf 1 Gi
 k Raczyńska Zofja — a mal 7 Ry
 k Samotykowa Aniela — d 6 Prz
 k Trzczińska Cecylja — Df 2 pe
 k S Gorajcka-Narbut Wacława — 2lp 1 —

Warszawa.

5) Państwowe Seminarjum dla nauczycieli religii mojżeszowej, ul. Gęsia 9, Nr. tel 191-67 p. i hb. 3. 5. 80. 0.

Seminarjum zostało założone w r. 1919 przez Ministerstwo W. R. i O. P. Początkowo uruchomiono pierwszy kurs, następnie stopniowo otwierano wyższe i obecnie istnieją 2 kursy przygotowawcze oraz 3 normalne, t. j. kompletny pięcioletni kurs nauk. Dyrektorem był Samuel Poznański.

Dyr. Ehrenreich Izak m 92 kp 7 H P
Aronson Jakób m 88 a 7 11 11b
k Berkmau Izak m — — — Hb
Borensztaju Mojżesz m 70 — 16 Jud
Dawidowicz Abram m 65 km 6 S
Ettinger Adam in 78 d — Pf pe
Hurwicz Stefan m 87 d inż — M
Kirszenbaum Mojżesz m 86 — 12 Hb
Kirszenbaum Henoch m 56 — 16 Jud
Kunowski Salomon m — d — Prz
Mirkowicz Herman m 97 wí — Gi
Mowszowicz Dawid m 96 a — P
Szancer Mieczysław m 85 d — G
Wajnberg Maurycy m 94 a — P
Weinles Jakób m 69 a mal — Ry
Wohlman Mendel m 59 — 20 Jud
S Walych Jena m 93 — — —

Warszawa.

6) Seminarjum Nauczycielskie Męskie, ul. Sniadeckich 17, Nr. tel. 28-48 wł.: Towarzystwo Oświatowo-Wychowawcze „Przyszłość” p. 3. 6. (3 kursy i 3 kl. szkoły ćwiczeń) 108. 0. (w szkole ćwiczeń uczn. 127) z prawem publiczności.

Seminarjum powstało w r. 1920 z przekształcenia istniejącej od r. 1897 szkoły noszącej nazwę „Sala Zajęć dla ubogich chłopców św. Antoniego” i obejmuje obecnie 3 kursy oraz 3 oddziały wstępne.

Dyr. Rawdanowicz Władysław 90 c P 7 P
Adamczewska Stelania 97 m 1 P H
Dziedzic Władysław 98 2lu 1 M
Firkowski Władysław 80 a 23 —
Janik Stanisław 80 — 18 Pr
Radzikowski Teodozy 91 Df 8 H
Rawdanowicz Kazimierz 77 Kr p 25 R
Sieradzińska Marja 89 7 N
Urbańska Seweryna 900 2lu 4 P
Daszkiewiczówna Aniela 99 sn 6 P G
Furmanik Józef 66 km 36 S
Golus Jan 94 a mal 4 Ry
Dębski Witold 900 2lp 1 M
ks. Jarosz Leopold 90 d 4 R
Kozielewski Ignacy 82 d 9 P

Koźmiński Paweł 87 Km 1 S
Krupa Piotr 900 3 lu 1 Ch
Kunikowski Stanisław 902 wf 3 Gi
Natkański Wincenty 99 3lu 1 G
Palecki Stanisław 93 d inż 6 Fi
Pierzynowski Karol 95 km 3 S
Starowicz Zdzisław 94 a 7 Ry
L Czarkowski Hieronim 70 DM — —
S Firkowski Zygmunt 900 d — —

Warszawa.

7) Seminarjum Nauczycielskie Żeńskie, wł. Katolicki Związek Polek, p. 5. 9 (5 kursów i 4 kl. szk. ćwiczeń) 0. 183. (nadto w szk. ćwiczeń; uczniów — 32, uczenic — 23) z prawem publiczności.

Seminarjum założono w r. 1915.

Dyr. Daszewska Wanda 88 d 9 Prz
Borowiecka Marja 75 ip 19 M
Bobieńska Emilia 55 a 3 Fr
Bobieńska Nina 80 a mal 9 Ry
Chyczewska Stelania 82 ip 4 P
ks. Chiromański Zygmunt 92 d 4 R
Garlikowska Henryka 96 3lu 6 G
L Jurjewiczówna Antonina 91 DM 6 —
Kuleszyńska Albina 86 ef 7 Ry
Kazuro Stanisław 82 km 7 S
Leszczyńska Marja 96 3lu 5 Ch Fi
Poniatowska Wanda 901 wf 2lu 2 Gi
Poniatowska Halina 81 m 21 G
Popiel-Swiecka Romana 49 ef 30 —
Stawiarska Krystyna 85 DM 3 Hig
Strzemecka Helena 88 ip 15 pe
Szygellowa Zolja 85 ip 12 H
Stoltzówna Julja 98 Kr p 5 M
Trombiniówna Małgorzata 92 km 7 S
Tański Henryk 91 d 7 H
Wierucka Janina 92 ef 6 Pr
Zienkowska Zolja 76 m 3 K
Perkowska Władysława 91 sn 3 —
Niemyska Stelania 97 sn 3 —

Warszawa

8) Seminarjum Nauczycielskie Żeńskie, ul. Sewerynow 5b, wł. Zgromadzenie S. S. Zmartwychwstania Pańskiego, p. 5. 5. 0. 186 — z prawem publiczności.

Seminarjum zostało założone w r. 1915.

Dyr ks. Pyzowski Adam — sd ip 20•R
Andrzejewski Zygmunt — a mal 10 Ry
Błażejowicz — — Dp 8 Pf
Czarnecka Zolja s — a 3 P
Durska Izabela s — a mal 4 Ry
Gościewiczówna Jadwiga — d 15 H
Grużewski — — d 7 M Fi

Jabłońska Gabryela — km 8 S
 Jasińska Zofia — a 5 Prz
 Plewińska Gabryela — ip 19 M
 Kalkstein Teresa s — d 12 Pe
 Kossowska Amata s — d 16 P G Fr
 Kolodziejczyk Józef — d 5 G
 Koziejowska Janina — d 7 Fr
 Kraszewska Janina s — a 4 H
 Mondszajn Leokadja — d 10 pe
 Nowacka — ef 10 Gi
 Poniatowska — d 5 Pf
 Przybyłowicz Beatra s — a 2 —
 Przyrembel Zygmunt — d inż 14 Ch
 Puchowska Ksawera s — ef 8 Pr
 Reicher Eleonora — d 11 Hig
 S Romanówna Emanuela s — 2lu 15 —
 Sierzputowska Helena — d 7 Fi
 Słupska — a mal 21 Ry
 Wierzbńska Jadwiga — km 18 S
 Wołowska Zofia — d 6 Prz

Warszawa.

9) Seminarjum Nauczycielskie Żeńskie, ul. Piękna 28.
 wł. Towarzystwo Szkolne „Dzieci Marji”.
 p. 5. 5. 0. 146. — z prawem publiczności.

Seminarjum powstało w r. 1907.

Dyr. Smolińska Natalia — ip 8 —
 Alchimowiczówna Zofia — a 1 Fi
 Barańska Zofia — 2lu 24 M
 Borsternówna Henryka — d 3 H
 Drobnińska Marja — nd 2lu 28 P H
 Gumplowicz Władysław — DM Df 9 G
 Heinemannówna Ella — d 4 Fr
 Hrynkiewiczówna Marja — nd sn 7 —
 Iwanka Helena — ef 7 Ry
 Jabcowiczowa Natalia — d 13 M
 Kryńska Irena — d 7 P
 Kolodziejczyk Józef — d 7 G
 Kolaczowska Marja — d 6 M
 Kaus Mieczysław — d 4 Pf
 Kruszyńska Jadwiga — ip 13 Fi M
 Krasieńska Zofia — DF — Prz
 Mielczarska Władysława — ip 6 G
 Przywara Marja — ef 9 Pr
 Roman Zofia — a mal 18 Ry
 Rościszewska Wacława — d 17 Hig
 Rychlewska Helena — 4lu 2 Fi Ch
 Rzepko Władysław — km 31 S
 Szcówna Leonarda — km 6 S
 Szmidtowa Marja — nd 27 K
 Szczepkowska Henryka — ef 4 Gi
 Trzcieńska Jadwiga — ip 26 P
 Wołowska Zofia — ip 30 Pf
 Wandeltowa Zofia — ss ef 3 Gi
 ks. Wójcik Kazimierz — d 2 R
 Dziermajerówna Janina — km — S
 Bieniewska Janina — m 3 —

Warszawa.

10) Seminarjum dla Ochroniarek, ul. Szpitalna 6.
 wł. Turzańska Leokadja.
 sem. p. 2. 3. (2 kursy i 1 kl. szk. ćwiczeń)
 0. 30. (nadto w szkole ćwiczeń uczniów —
 18, uczennic 20).

Zakład powstał w r. 1907.

Dyr. Turzańska Jadwiga — — — —
 Barabasz Michał — 3lu 2 Prz Hig
 Bogobowiczówna Zofia — ef 2 Pr
 Brygiewicz Celina — ef 16 Ry
 Cetnarowicz Janina — ss 34 Prz G
 Gosławska Ida — ef 8 pe
 Kozłowska Bronisława — ip 4 pe
 Kwaśniewicz Jan — 2lu 1 P
 ks. Paszyna Jan — a 15 R
 Proboszczówna Eugenia — wf 2 Gi
 Samkowski Teodor — km 22 S
 Zamińska Jadwiga — sn 1 —

Warszawa.

11) Seminarjum dla Ochroniarek, ul. Marszałkowska 74.
 wł. Czarnecka Julia.
 sem. p. 2. 3. (2 kursy i 1 kl. szk. ćwiczeń)
 0. 20. (nadto w szkole ćwiczeń: uczniów —
 8, uczennic 8).

Seminarjum powstało z przekształcenia istniejącej od r. 1906 szkoły Irebłowskiej.

Dyr. Czarnecka Julia — — 18 M
 Cetnarowicz Janina — ss 34 Prz G
 Dębska Stanisława — 2lu 2 pe
 Dobrzycki Zygmunt — a mal 3 Ry
 ks. Franczuk Jan — d 6 R
 Kamieński Eugeniusz — 3lu 1 Fi Ch
 Kurkiewiczówna Hanna — wf 1 Gi
 Merecka Helena — km — S
 Proczkówna Kazimiera — Kr p 14 pe
 Romanówna Marja — 3lu 1 Hig
 Sitkiewicz Wiktor — 2lu 1 H
 Tynicka — 3lu 1 Gi
 Wazanka Zofia — krr 1 Pr
 Wyszkowski Stanisław — 2lu 1 P
 Zdrowienkowa Zofia — ef 2 pe

B. Województwo Warszawskie.

Łowicz.

1) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie Męskie.
 p. 5. 12. (5 kursów i 7 oddz. szkoły ćwiczeń)
 145. 0. (w szkole ćwiczeń uczniów — 145).

Zaczątkiem seminarjum była fundacja Prymasa Księcia Michała Poniatowskiego z czasów Komisji Edukacyjnej, pozwalająca

kształcić się ośmiu synom mieszczań i chłopów na sposobnych nauczycieli wiejskich. Następnie w r. 1806 rząd pruski założył seminarjum z 20 miejscami funduszowemi i wreszcie w r. 1808 za czasów Księstwa Warszawskiego liczbę seminarzystów powiększono do 40 i uruchomiono szkołę ćwiczeń. W r. 1843 przeniesiono zakład do Radzimina, a następnie do Siennicy. W Łowiczu wznowiono seminarjum w r. 1916, a w r. 1918 zostało ono upaństwowione. Przy seminarjum obejmującym 5 kursów i 145 słuchaczy istnieje 7-io kl. szkoła ćwiczeń.

Dyr. Rogowski Władysław ew 86 DF 7 —
 Anyszko Stanisław 91 sn Kr p 11 M
 Bluhm-Kwiatkowski Aleksander 95 2lu 7 M
 G

Czubik Stanisław 81 km 9 S
 Kozunko Michał 90 km 9 S
 Kręcicki Franciszek 90 Kr p 10 P
 Kręcicka Julia ew 93 Kr p 12 P H
 Lecz Konstanty 99 sn 3 —
 Motyliński Czesław 90 sn 12 Prz G
 Miller Bolesław 91 sn 12 M
 Rychter Henryk 78 a 6 Fi Ch
 Podulko Stanisław 79 sn 20 N pe Pi
 Podulkowa Jadwiga 78 sn 20 Ry
 Seweryn Stanisław 96 a 6 P
 Stanio Władysław 90 sn Kr p 9 Prz
 Sadtkowski Jan 90 m ef 9 Gi
 Szkolnicki Aleksander — 2lp —
 Zawadzki Franciszek 82 a 8 H
 Żarnoch Paweł 91 2lu a mał 7 Ry Pr
 k Gołębiowski Edmund 900 sn 1 —
 k Stokowski Józef 900 sn 1 —
 k Tomaszewski Stefan 99 sn 1 —
 k Wizgier Władysław 900 sn 1 —
 ks. Majewski Wacław — sd 6 R
 ks. Radecki Stanisław 75 sd 3 R
 Perzyna Antoni 86 sn 18 —
 L Polikowski Aleksander 75 d 9 IIig
 d Kuleszyna Jadwiga 96 d 3 —
 S Modzelewski Stanisław — ss —

Mława.

2) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
 Męskie, ul. Warszawska.
 p. 4. 4. 106. 0.

Seminarjum zostało założone w r. 1919. Początkowo uruchomiono kurs pierwszy, następnie stopniowo otwierane są kursy wyższe. W roku szkolnym 1922 23 seminarjum obejmuje 4 kursy.

Dyr. Zajac Czesław 84 d 11 M Fi pe
 Gabrys Adam 81 a 4 Prz Fi Ry
 Jaroszyńska Janina 87 a 2 H G
 Jaworska Zofia 84 W 19 P Fr

Trznadel Stefan 80 W 23 Prz Pr
 Uzarowicz Zygmunt 84 W 19 P Fr
 ks. Głowacki Antoni 90 sd 7 R Pi
 L Ostaszewski Józef 75 DM —
 d Trznadłowa Elżbieta — ef — —
 S Weselikówna Zofia 90 — 10 —
 Hahn Henryk — ss — —

Mogielnica.

3) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
 Męskie.
 p. 4. 4. 99. 0.

Seminarjum powstało w r. 1919. W 1922 3 roku szkolnym obejmuje 4 kursy.

Dyr. Malinowski Wiesław — d 11 Prz
 Białasiewicz Leonard 93 4lp 2 M Fi
 Gajowniczek Piotr — — — M
 Rutkowski Józef — — — S
 Treugut Sylwester 98 2lu 3 P H
 Węsińska Janina 93 m 8 P
 Zbrożyna Romuald 94 sn krr 8 Pr
 Zbrożyna Janina 91 ss 4 —
 k Malinowska Janina — ss W a mał 2 Ry
 k L Orlewicz Antoni — DM — Hig
 S Godzimirski Ludwik 90 ss — —

Plock.

4) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
 Męskie im. Bolesława Krzywoustego, ul.
 Królewska 20, Nr. tel. 125.
 p. 5. 6. 163. 0.

Seminarjum zostało założone w r. 1916 przez grono nauczycieli szkół średnich. W r. 1920 zostało przejęte przez Państwo, a w r. 1922 uruchomiono szkołę ćwiczeń, początkowo z trzema oddziałami. Stanowisko dyrektora piastował jeden z współzałożycieli Hipolit Rościszewski.

Dyr. Angustyn Piotr 88 W a 13 G
 Felicka Józela 94 a 2 H
 Gliński Roman 82 d 9 M
 Idzikiewicz Czesław 89 a mał 8 Ry
 Kruczyńska Eugenja 93 3lu 5 P
 Piasek Faustyn 77 km 18 S
 Sachs Juliusz 88 m — N
 Theifert Rudolf 83 DF d 9 pe
 Rościszewski Hipolit 58 d 23 —
 Czarnecki Teofil 98 sn 6 Fi
 Kapłońska Wanda 86 sn ek 11 —
 ks. Figielski Stanisław 75 sd 18 R
 k Georgiewska Tatjana p 90 d — Prz
 k Ostrowski Edward 97 m — Gi
 I. Maciesza Aleksander 75 d — Hig
 d Michalska Marja 94 d 2 —
 S Biedrzycki Jerzy 88 m 9 —

Płock.

5) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
Żeńskie im. Zofji Bukowieckiej, ul. Kolegjal-
na 19, Nr. tel. 128.
p. 5. 12. (5 kursów i 7 iddz. szkoly ćwiczeń)
0. 138. (w szkole ćwiczeń uczn. — 246).

Seminarjum zalozylo „Tow. Szkoły Śred-
niej Żeńskiej w Plocku” w r. 1917. W r. 1919
zostalo upaństwowione wraz z trzema niż-
szemi klasami gimnazjum, które w następ-
stwie zostaly przekształcone na 7-io kl. szko-
łę ćwiczeń, liczącą 246 uczennic.

Dyr. Kisielewska Julia 74 3lu 13 H
Blankowa Leokadja ew 91 kr p 6 N
Cyglerowa Wacława 88 3lu 14 Ch Prz
Godlewska Eugenia 92 a mał 3 Ry
Grodzka Eugenia 84 3lu 6 H G
Izdkiwiczowa Marja 95 m 8 —
ks. Jeźwiński Stanisław 79 d 15 R
Lipska Felicja 82 3lu 22 —
Lukowska Józela 86 krr 9 Pr
Majdecka Helena 79 2lu — —
Mossakowska Walentyna 80 ss 21 P
Nelkinowa Walerja 71 ss 21 P
Pniwska Bronisława 88 Kr p 12 —
Paiewski Jan 89 a 9 Fi
Przyłuki Bolesław 65 d 24 Hig
Rozwadowska Kazimiera 98 m — —
Wąsowiczówna Ludwika 78 Kr p 18 pe
k Georgiewska Tatjana p 90 d i Prz
k Kinalska Wacława 901 sn 1 —
k Gasiorowska Zofja 96 Kr p 10 Prz
k Gliński Roman 82 a 9 M
k Jędrzejewska Amelja 95 ef 5 Pr
k Piasek Faustyn z państw. sem. męsk. — S
k Pietrzeszewska Natalja 95 nd 1 G
k Pniwski Henryk 81 sn 23 M
k Sianko Benedykt 75 km 24 S
k Theifert Rudolf z państw. sem. męsk. — M
ne
d Michalska Marja 94 d 3 —
S Biedrzycki Jerzy 88 m 10 —

Pułtusk.

6) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
Męskie.
p. 5. 7. (5 kursów i 2 kl. szk. ćwiczeń) 102.
74. (aaddo w szk. ćwiczeń: uczniów — 36,
uczennic 22).

Seminarjum powstało w r. 1918.

Dyr. Bntrymowicz Leon 83 a 7 Fi Ch
Karp Czesław 98 sn krr 4 Pr
Kopczyński Wojciech — — 5 S
Kozubowska Jadwiga 80 d 16 —
Machaj Eugenjusz 91 Kr p 5 —
Rosnowska Julia 57 d 25 pe
Wilk Jan — a 4 H

Zubelewiczówna Antonina 85 d 11 M
k L Bogusławski Stefan — d — Hig
k d Trznadłowa Elżbieta ef — —
k S Solecka Wiktorja — ss — —

Radzimin.

7) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
Żeńskie im. Kościuszki.
p. 5. 5. 0. 175.

Seminarjum powstało w Mińsku Mazowiec-
kim w r. 1916 staraniem Kofa Ziemianek
i Stanisława Dłużewskiego. Początkowo o-
bejmowało dwa kursy, w latach następnych
stopniowo uruchomiono kurs trzeci, czwar-
ty i piąty. W r. 1919 seminarjum zostało
upaństwowione, a wr. 1922 przeniesione do
Radzyna.

Dyr. Pawlicka Wanda — d Sorb 19 H
Drewnowska Wanda — d 4 M
Dmowska Walentyna — — 1 P
Fabowska Marja — krr 13 Pr
ks. Jeliński Antoni — d 18 R
Michalak Antoni — a mał 4 Ry
Nowakowski Jan — ip 18 pe
Piltz Eugenia — ss 29 P
Strzemieczna Julia — ss 27 Prz
Winogrodzka Jadwiga — km 4 S
Zabłocka Marja — wf 1 Gi
Chądzyńska Karolina — Kr p 2 Fi Ch
Tatarzanka Władysława — d 5 P
L Kolisko Tadeusz — DM 1 Hig
d Włodarska Henryka — ef 1 —
S Goldowska Eugenia — ss 27 —

Sosnowiec.

8) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
Męskie im. A. Mickiewicza, ul. Wawel 1.
p. 4. 4. 220. 0.

Seminarjum zostało założone w r. 1921
Początkowo uruchomiono trzy kursy, a w r.
1922 kurs czwarty oraz 4-ro oddziałową
szkołę ćwiczeń. Jednocześnie istnieją przy
seminarium kurs rysunkowy i kurs robót
ręcznych. Ministerstwo W. R. i O. P. zaku-
piło do użytku szkolnego gmach, który w
dużej mierze przyczynił się do rozrostu i
rozkwitui zakładu.

Dyr. Mazar Władysław 79 kp § 15 22 pe
Jakubowicz Stefan 79 km 13 S
ks. Krawczyński Roman 83 sd Kr p 12 R
Lipiński Stefan 77 m e Gi 23 Gi
Leśniak Józef 90 a — N
Lukowicz Marjan 96 a 1 M Fi
Olszewski Julian 97 m krr 6 Pr
Sadowski Leon 77 a mał 15 Ry
k Leśniakowa Helena 91 d 5 P
Cichocki Romuald 86 m 16 Prz

Bujakowski Jan 95 m 6 —
Kaszyńska Eugenia 87 W 15 —
Szymanowicz Ignacy 64 ef 39 —
Wolska Zolja 86 nd 15 H G
L. Bibrowicz Wacław 74 d — Hig
S Rybicki Jan 92 d 4 —

Sosnowiec.

9) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
Żeńskie im. M. Konopnickiej, ul. Wawel 1.
p. 1. 1. 0. 58.

Seminarjum zostało założone w r. 1922 i mieści się w lokalu szkoły powszechnej, a częściowo w gmachu seminarjum męskiego. W roku 1922 3 uruchomiono kurs pierwszy, w latach następnych stopniowo otwierane będą kursy wyższe. Obecnie seminarjum podlega dyrekcji sem. męskiego.

Dyrektor i personel nauczycielski wspólny jest dla seminarjum żeńskiego i męskiego i jest podany w wykazie sem. męskiego, nadto uczą:

k Paweł Aleksander 90 a mal — Ry
k Tylman Władysław 85 Kr p 17 M

Siedlce.

10) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
Męskie.
p. 5. 5. 156. 0.

Seminarjum założyła w r. 1917 Polska Macierz Szkolna, w r. 1919 zostało upaństwowione i pomieszczone w gmachu szkolnym państwowym.

Dyr. Karwański Franciszek 76 a 20 pe
ks. Czech Władysław 90 sd 6 R
Dzierożyński Stanisław 80 d 19 Prz Fi G
Halka Wincenty 78 W 21 M N Gi
Kochański Bolesław 94 Kr p 10 — —
Kozarska Anna 59 nd 22 P H
Szenk Józef 83 2lp 5 M G
Szkarlant Stanisław 98 krr 5 Pr Ry
k Poletur Bronisław 94 d — P Pf
L. Gościcki Wacław 83 d — Hig
d Rytłówna Eugenia 89 d — —
S Pyrkówna Aniela 98 — —

Siennica.

11) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
Męskie.
Adres: poczta Mińsk-Mazowiecki.
p. 5. 9. (5 kursów i 4 oddz. szk. ćwiczeń)
159. 0. (w szk. ćwiczeń uczn. 90).

Seminarjum powstało w r. 1915 na miejscu dawnego rosyjskiego, dzięki zabiegom i pracy Stanisława Dłużewskiego oraz ks.

Wolskiego. W r. 1918 seminarjum zostało upaństwowione.

Dyr. Gnoiński Kazimierz ew 77 d 17 M Fi G
ks. Gajewski Stanisław 86 sd — R
Gierkiewicz Józef 59 a mal — Ry K
Gnoińska Hipolita 88 ss Kr p 15 —
Brauliński Ignacy 61 km — S
Gliwicz Franciszek 93 a — P Pf
L. Mitkiewicz Karol 82 d — Hig
Mitkiewicz Marja 90 3lu 6 Prz G
Gliwiczowa Eugenia 95 3lu 3 H Fr
Duracz Stanisław 81 d 1 M Fi
Gabriel Stanisław — — — —
Mazur Zdzisław — — — —
Studziński Bolesław — — — — Gi
Wiącek Stanisław 902 sn 3 —
S Bułbakowa Aldona 75 m 12 —

Ursynów.

12) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
Męskie.

Adres: Warszawa, Szopena 20.
p. 5. 5. 136. 0.

Seminarjum powstało w r. 1906 dzięki inicjatywie i zabiegom mec. Ant. Osuchowskiego, a przy poparciu Al. Zamoyskiego. Adama Krasieńskiego i Sobańskiego, przy czym hr. Krasieński ofiarował grunt i zabudowania folwarczne, przebudowane następnie na internat, mieszczący obecnie 119 uczniów. Od r. 1914 do 1920 seminarjum istniało w Warszawie, następnie z powrotem przeniesione zostało do Ursynowa. W r. 1921 nastąpiło upaństwowienie. Jest to pierwsze seminarjum w b. zbiorze rosyjskim z jęz. nauczania polskim.

Dyr. Dzwonkowski Włodzimierz 80 7lu 6 H
Antoniewiczówna Janina 90 4lu 3 Prz G
Belcikowski Jan 74 a 3 P
Bobowska Halina 89 3lu ip — urlop
ks. Dethens Edward 85 sd 9 R
Kamiński Władysław — sn km 24 S
Kawecki Stanisław 88 3lu 12 H
Maćczak Zygmunt 95 sn Kr p 6 —
Mazurek Jan 93 sn krr 6 Pr
Mazurkówna Natalia 98 2lu 6 —
Olędzki Władysław 92 wf 6 Gi
Olędzka Irena 92 ip 3 —
Rytel Franciszek 91 sn 9 —
Tyraniewicz Wincenty 87 a 3 pe
Wieczorkiewicz Flawjan 83 a mal 6 Ry
Wilczyński Stanisław 93 d 3 M Fi
k Jahołkowska Halina 79 d Sorb — Fr
L. Orzechowski Antoni 94 DM Hig
d Halcewicz-Pleskaczewska Marja 95 d —
S Maćczakowa Marja 91 nd ef 12 —

Wierów.

13) Seminarjum Nauczycielskie Żeńskie.
wł. Zgromadzenie S. S. Niepokalanek.
p. 5. 12 (w tem 5 kursów i 7 klas szkoły
ćwiczeń) 0. 98. — z prawem publiczności.

Seminarjum założyły S. S. Niepokalanego
Poczęcia Najśw. Marii Panny w r. 1917, uru-
chamiając początkowo kurs pierwszy, a na-
stępnie stopniowo wszystkie pozostałe. Sta-
nowisko przełożonej piastowała S. Stella
Madalińska.

Dyr. Sulatycka Szczęsna s 84 ss 19 H pe
Chelińska Władysława s 70 ss 10 R P
Majewska Janina s 64 sn 39 M Gi
Miączyńska Gryzelda s 80 — 17 Fr
Myszewska Ilona s 86 ss 14 Ry G
Sobańska Halszka s 73 ss 30 G S
Szemiotówna Stelania s 83 ss 17 Ry Prz
Wójcik Klemensa s 93 sn 5 —

Włocławek.

14) Komunalne Koedukacyjne Seminarjum
Nauczycielskie, ul. Szkolna 6.
wł. Kujawski Związek Celowy: m. Włocła-
wek, Sejmik Włocławski i Nieszawski.
p. 5. 5. 100. 111. — z prawem publiczności.

Seminarjum zostało założone w r. 1917
i utrzymywane było początkowo wyłącznie
przez Sejmik Włocławsko-Nieszawski. Lek-
cje odbywają się w gmachu gimnazjum pań-
stwowego. Pierwotnie 4-ro letnie w r. 1921
uległo przekształceniu na normalne 5-cio
letnie.

Dyr. Błędowski Zygmunt 86 e H G 16 G
Bartkowski Edward 93 3lp 6 M
Bojakowski Paweł 79 ef 15 S
Fiutowski Adam 93 3lu 5 P pe
Gockowska Wanda 78 3lu 9 P H
Hellman Wiktor 94 sn ef 4 Fr
Kawczak Rudolf — d 3 G
Konopczyński Henryk 91 a 6 Prz
ks. Krauze Edmund 87 sd 11 R
Maciejewski Józef 87 d 11 Fi
Mittek Franciszek 96 sn 4 pe
Skrobański Stanisław 89 wf 11 Gi
Sobieray Jacek 84 a mal 11 Ry
Wielomski Władysław 74 krr 8 Fr
Zabłocka Irena 98 ss 5 Pr
L Zawadzi Feliks 92 d 7 Hig

Wymysłó.

15) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
Miejskie.
Adres: Wymysłin-Skype przez Nasielsk.
p. 5. 11 (w tem 5 kursów i 6 kl. szkoły ći-
wiczeń). 153. 0.

Seminarjum powstało w r. 1919 na miej-
sce istniejącego od r. 1864 seminarjum ro-

syjskiego, zlikwidowanego w r. 1914. Przy
zakładzie istnieje internat dla 30 uczniów
i 6-cio oddz. szkoła ćiwiczeń. Stanowisko
dyrektora piastował Stanisław Wisniewski.

Dyr. Głowiak Michał 79 kp § 15 20 pe
Jarosz Walenty 78 W 23 G Gi
Jaroszowa Marja 83 W 19 pe
Madejski Zbigniew 91 sn ef 12 S
ks. Pomaski Leon 88 DT 3 R II
Cieslikowski Zygmunt 97 Kr p 3 M Fi
Czarnecki Albin 90 krr 9 Pr Ry
Czarnecka Julja 96 sn ek 3 —
Lissowski Edmund 95 Kr p 9 H
k Wisniewska Irena 96 a 3 P
Kędziński Józef 89 sn ek 12 —
k Wisniewska Irena 96 a 3 P
Kędziński Józef 89 sn ek 12 —
k Chmielowski Wófciech 77 d — Prz N
Kabaciński Władysław 93 sn 9 —
Pater Bronisław 88 W 14 Pe

C. WOJEWÓDZTWO KIELECKIE.

Bodzentyn.

1) Seminarjum Nauczycielskie Koeduka-
cyjne P. M. S.
wł.: Zarząd Koła Polskiej Macierzy Szkolnej
w Bodzentynie.
p. 4. 4. 73. 30.

Seminarjum powstało w r. 1917. Począt-
kowo było to progimnazjum przekształcono
w r. 1919 na seminarjum nauczycielskie o
charakterze rozwojowym. Obecnie istnieją
już 4 kursy.

Dyr. Janicki Jan 93 d 9 H pe
Bialek Paweł 90 ss ef 2 Ry Prz
ks. Goc Władysław 96 sn R
Kwietniewski Roman 96 d 1 Prz
Janicka Marja 95 ss 9 G
Janicki Władysław 90 ss ef 1 S
Mirek Stanisław 94 m 1 M
Rostkowska Jadwiga 95 ss 6 P N
Tyssonowa Anna 70 ef 1 Pr

Częstochowa.

2) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
Miejskie.
nl. Jasnogórska 34a.
p. 5. 5. 148. 0.

Seminarjum zostało założone w r. 1917
przez Polską Macierz Szkolną, a głównie
dzięki ks. kanonikowi Marjanowi Nassal-
skiemu i inż. Karolowi Rutkowskiemu. W r.
1919 seminarjum zostało upaństwowione.
Stanowisko dyrektora piastował Edward
Cetnerski.

Dyr. Sidor Michał 81 a 23 pe M
 Cichoń Józef 86 d 17 N
 Czarnek Roman 79 sn 23 G
 Dąbrowski Józef 91 W 11 H
 Figwer Bolesław 91 sn 11 N
 Książek Tadeusz 94 d 2 Fi Ch Prz
 Matuszkiewicz Władysław 89 W 13 M Fi
 ks. Mieszczkański Stefan 87 sd 3 R
 Paszkowska Janina 92 a 6 P Pf
 Szust Jan 84 W 17 Ry Pr
 Tomaszewski Karol 74 d 7 Hig
 S Skoczek Franciszek 903 — 1 —

Częstochowa.

3) Państwowe Seminarjum dla Ochroniarek. ul. Kościuszki p. 2. 2. 0. 40.

Seminarjum powstało w r. 1901 jako prywatne kursy frebrowskie. W r. 1921 zakład został przekształcony na właściwe seminarjum i jednocześnie nastąpiło upaństwowienie.

Dyr. Kaczorowska Maria 65 ss 15 pe
 Jaskorzyńska Mieczysława — sn 1 Gi
 Jelowski Waław 77 ss 7 Pr
 ks. Mieszczkański Stefan — — — R (z państw. sem. męsk.).
 Ostrzycka Maria 97 ss Kr p 3 M S
 Ostrzycka Henrykowna 87 2lu 15 P
 Podgórska Anna 90 a mal 2 Ry
 L Tomaszewski Karol 73 d 6 Hig
 Wawrzynowicz Ludwik 70 km 19 S
 Wollke Karol 55 ef 17 Prz

Częstochowa.

4) Seminarjum Nauczycielskie żeńskie. ul. Jasnogórska 34a. wł.: Krych Walenty i Krakowiak Ludwik. p. 5. 5. 0. 136.

Seminarjum powstało w r. 1916, następnie zwinęte i ponownie uruchomione w r. 1921, mieści się w lokalu państw. seminarjum męskiego.

Dyr. Sidor Michał — — — Fi pe (z państw. męsk.)
 Cichoń Józef — — — N S (z państw. sem. męskiego)
 Czarnek Roman — — — G (z państw. sem. męskiego)
 Dąbrowski Józef — — — H (z państw. sem. męskiego)
 Dąbrowska Maria 94 sn 8 H
 Figwer Bolesław — — — P (z państw. sem. męskiego)
 Książek Tadeusz — — — Fi Ch Prz (z państw. sem. męsk.)
 Matuszkiewicz Władysław — — — M Fi (z państw. sem. męskiego)

Paszkowska Janina — — — P (z państw. sem. męskiego)
 Szust Jan — — — Ry Pr (z państw. sem. męskiego)
 Zubikówna Kazimiera 97 2lu 4 Prz

Jędrzejów

5) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie Męskie.

p. 5. 8. (5 kursów i 3 kl. szkoły ćwiczeń).
 146. 0. (w szkole ćwiczeń uczniów 51).

Seminarjum uruchomiły okupacyjne władze austriackie w r. 1915 na miejsce dawnego seminarjum rosyjskiego, istniejącego od r. 1872—1914.

Dyr. Naszydłowski Stanisław 89 d inż. 6 M
 Benisz Stanisław 84 W 18 —
 Gondzik Jan 91 sn 7 —
 Gułowski Edward 92 sn 11 pe
 Knrda Jan 83 W 18 N H
 Kurdowa Antonina 88 sn 14 —
 Kisil Józef 87 a 12 G N
 Namysłowski Józef 92 a 1 P Pf
 Probułski Bronisław 91 sn e Ry 11 Ry
 Rogala Michał 89 wf 4 Gi
 Röhrenschäi Wawrzyniec 94 m 2 Prz
 ks. Stradowski Bolesław 96 sd 3 R
 Wasak Ignacy 92 sn 10 S
 Zielński Kazimierz 78 W 22 Pr
 L Przyppkowski Feliks 72 d 23 Hig
 Podgórska Wanda 98 m 5 —

Kielce.

6) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie Męskie.

ul. Kapitałna Nr. 10. Nr. tel. 71.
 p. 5. 9. (5 kursów i 4 kl. szkoły ćwiczeń).
 184. 0. (w szkole ćwiczeń uczniów 135).

Seminarjum założyły austriackie władze okupacyjne w r. 1916. Stanowisko dyrektora piastowali: Józef Wiśniewski i Dr. Jarosław Opatrzny.

Dyr. Kuderna Hugon 86 e N 10 N H pe
 Cetner Michał 80 ng 20 S
 Czarnecki Henryk 89 a mal 9 H Ry
 Garstka Leon 88 W 15 N Gi
 Hamburg Tadeusz 81 ng 11 M Fi Ch
 Hubicka Maria 77 w 26 P H
 Kamiński Wictold 81 sn 21 —
 Massalski Edmund 86 a 7 G Prz
 Ostrowski Jerzy — — — —
 Rubik Jan 89 sn 7 —
 ks. Sikorski Karol 80 d 15 R
 Stanek Jan 98 krr 3 Pr
 Wroński Zygmunt 80 ng 22 Gi
 Lachnik Jan — — — —
 l. Zasucha Wincenty 70 d — Hig

Marjówka.

7. Seminarjum Nauczycielskie Żeńskie.
wł.: Stowarzyszenie „Samopomoc”.
p. 5. 5. 0. 75. z prawem publiczności.

Seminarjum założono w r. 1921.

Dyr. Sieradzka Wanda 77 ss 30 —
Dobrogostówna Zofia 97 m 4 P H Fr
Jarząbkówna Bolesława 88 Kr p —
ks. Młynarczyk Julja 82 DP 15 R Pf
Rościszewska Bronisława 83 ss 11 Ry
Sierpińska Stanisława 99 ss 4 M S
Ząbecka Irena 95 3lu — Fi G Prz

Ostrowiec.

- 8) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
Męskie.
p. 5. 6. 256. 0.

Seminarjum, obejmujące początkowo kurs
1-szy założony w r. 1917 Tow. Polskiej Ma-
cierzy Szkolnej. Stopniowo otwierano kur-
sy wyższe i w r. 1922 seminarjum zostało
upaństwowione.

Dyr. Austówna Michalina 88 nd 10 P
ks. Konolański Władysław — a 11 R
Kolodziejowa Marja 80 Kr p 2lu 9 pe
Kozłowski Feliks 79 sn 25 S
Lazarczyk Antoni 77 sn 17 —
Szymański Jan 81 d 19 G
k Kutyba Kazimierz z gimn. męsk. — Gi
k Morawiec Kazimierz z gimn. żeńsk. —
M H G
k Pękalska Aniela 903 sn — Ry
k Pyć Roman z gimn. żeńsk. — Fi
k Stempiański Karol z gimn. męsk. — Fi Ch M
k Traczewska Józefa — — — M
k Traczewska Wanda z gimn. męsk.
k Szymańska Wiktoria z gimn. męsk. G
k Wolski Józef z gimn. męsk. — Pr
k Wydrychiewicz Irena z gimn. żeńsk. —
Prz
k Żakowska Marja — ss — Ry
L Wardyński Adam — L — —
d Wacholder Ludwik — — — —
S Studzińska Józefa 98 sn — —

Radom.

- 9) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
Męskie.
ul. Skaryszewska Nr. 17.
p. 5. 6. 208. 0.

Seminarium założyła w r. 1915 Komisja
Szkolna Ziemi Radomskiej. Początkowo ko-
edukacyjne, w r. 1918 zostało podzielone na
męskie i żeńskie, następnie w r. 1919 upań-
stwowiono.

Dyr. Rozkoszny Józef 70 d 25 H G
Ciach Piotr 96 sn wf 2 Gi
Dąbkowski Edward 88 d 5 M Ch
Kosiński Kazimierz 83 m cf 13 S
Leśniewska Eugenia 58 a 30 P
Majewski Walenty 96 sn 3 —
ks. Muszalski Władysław 87 sd 12 R
Natkański Franciszek 87 d 12 M Fi
Pawiński Lucjan 96 sn 3 —
Surma Stanisław 900 krr 3 Pr
Szczepaniakowa Antonina 74 nd 4 pe
Węgłęńska Zofia 74 m 12 H
L Zaleski Karol 64 d 20 Hig
d Mirecka Helena 85 d 3—
S Saska Zofia 99 ss 2 —
Borek Władysław 66 sn 37 —
k Kurzątkowski Jerzy 86 a mal 5 Ry
k Kwasniewska Eugenia 87 ss 30 Fr
k Lerczyńska Jadwiga 89 a 3 G
Krawczyk Marja 96 sn 3 —
Olszewska Julja 93 3lu 3 H

Radom.

- 10) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
Żeńskie.
p. 5. 7. (zasadn. 5 kursów, oddział rów. kur-
su 1-go i kurs wstępny). 0. 282.

Seminarjum powstało w r. 1907 staraniem
t. zw. Komisji Szkolnej. W r. 1922 nastąpiło
upaństwowienie.

Dyr. Wrońska Stanisława — Kr p — pe
Czaplinska Wanda — 4lu — Prz
Dubelski Stanisław — c Gi — Gi
Stefanowicz Michał — km — S
Raczkowski Eugenjusz — d — M
k Czajkowska Alina — 3lu — P
k Egiejman Bolesław — d inż. S
k ks. Ekiert Bronisław — sn sd Kr p — R
k ks. Gierycz Henryk — DT — Pi
k ks. Górski Henryk — sd — R
k Lerczyńska Jadwiga 89 a 3 G
k Leśniewska Eugenia 58 a 30 P
k Mioduszeńska Helena — sn — Fr
k Szpaderska Marja — k rr — Pr
k Węgłęńska Zofia 74 sn 2 H
k Zajączkowska Jadwiga — k r r — Pr
L Basiński Antoni — d — Hig
d Mirucka Helena — d — —
S Miketta Józef — ss — —

Sandomierz.

- 11) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
Żeńskie.
ul. Długosza Nr. 7.

p. 4. 9. (4 kursy i 5 kl. szk. ćwiczeń). 11. (na
kursie IV). 136. (nadto w szkole ćwiczeń:
uczniów 39, uczennic 102).

Seminarjum powstało w r. 1919, przyczem
początkowo uruchomiono 3 kursy i 7 klas

szkoly ćwiczeń. Następnie otworzono kurs 4 i 5, natomiast z powodu zbyt szczupłego pomieszczenia zwinęto klasy 6-tą i 7-mą szkoły ćwiczeń.

Dyr. Lewicki Stanisław 83 c 11 G 15 G
 ks. Rostaliński Stanisław 74 3lu 15 R
 Grzędzielski Eugenjusz 80 c 11 G 15 11 G
 Kamińska Marja 92 W 11 urlp
 Kwiczalanka Teresa 86 W 17 Gi
 Labieniecka Paulina 92 a 4 M
 Makowska Marja 96 sn 7 —
 Makowska Janina 99 sn 4 —
 Patkowski Aleksander 90 a 7 P
 Siderska Helena 95 sn 6 —
 Stefkówna Marja 97 2lu 2 P
 Sierpniewska Barbara 95 sn 8 —
 Teltschówna Joanna 94 3lu 4 N
 Raganówna Franciszka 82 We Ry 19 Pr
 Wolowcówna Wanda 98 krr 5 Pr
 Kostecka Emilja 67 W 21 N urlp
 Jabłońska Wanda 98 3lu 2 urlp
 k Patkowska Zofja 89 c Ry 9 Ry
 k Nakielska Leonja 98 m nd 9 —
 Pietrzyk Antoni 87 sn 10 M
 L Samborski Felician 49 d 20 Hig
 d Gackowski Leon 95 d 4 —
 S Piątkowski Franciszek 93 Kr p 6 —

Solec.

12) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
 Męskie.
 p. 5. 8. (6 kursów i 2 kl. szk. ćwiczeń).
 225. 0.

Seminarjum powstało w r. 1868. W roku 1877 władze rosyjskie, wobec tego, że w Solcu spłonął gmach szkolny, przeniosły seminarjum do Jędrzejowa, gdzie istniało do r. 1883, następnie przeniesiono zakład ponownie do Solca. Z chwilą wybuchu wojny seminarjum ewakuowano do Gorbatowa, następnie Tadanrogu, poczem w r. 1916 władze austriackie uruchomiły nowe seminarjum na miejsce ewakuowanego, seminarjum to upaństwowiono w r. 1918.

Dyr. Krasieński Władysław 83 d 20 pe
 Anders Stefan 88 a mal 9 Ry Pr K
 Chosia Władysław 88 sn 12 —
 Gerlach Leonard 82 W 18 M Fi
 Jabłoński Julian 97 sn 5 S
 Mackiewicz Jan 64 nd 24 P
 Muniak Karol 91 W 13 H G
 Muniakowa Jadwiga 90 W 9 —
 ks Radomiński Henryk 57 sn 21 R
 k Krasieńska Eugenja 84 a 8 P M
 k Sobański Zygmunt 90 d 1 Fi Prz Hig
 k Sobańska Teresa 89 ss 1 Fr
 k L Moroz Roman 53 d —
 S Chosina Wanda 91 ss 11 —

Zawiercie.

13) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
 Żeńskie im. Ant. Osuchowskiego.
 p. 5. 9. (5 kursów i 4 kl. szk. ćwiczeń). 0. 195.
 (nadto w szkole ćwiczeń: uczniów 51, uczen-
 nic 88).

Seminarjum zostało założone w r. 1916. Początkowo obejmowało kurs pierwszy, następnie stopniowo uruchomiono drugi, trzeci, czwarty i piąty. W r. 1921 nastąpiło upaństwowienie.

Dyr. Krzemieniowa Stanisława 76 W 25 pe
 Borejko Władysław 900 a — M Pf
 Dorulanka Wanda 97 sn ef 5 S
 Gawlikówna Stanisława 94 a Kr p — P pe
 Geppert Stanisław 96 a 1 Prz G
 Jakliczowa Henryka 92 a 6 N Prz
 Jaskólski Romuald 79 a mal 6 Ry
 Jodłowska Czesława 99 sn 3 —
 Mięłusówna Marja 97 sn Kr p 4 —
 Ociepkówna Genowefa 901 Kr p 3 —
 Poznańska Amelja 86 W a 7 Fi Ch
 ks. Wajzler Bolesław 81 sd 15 R H
 Wasilkowska Emilja 78 ss 6 —
 Wojciechowska Marja — — — urlp
 Kirchmayerówna Marja 99 2lu — Gi Hig
 Ochoński Ferdynand — — — Pr
 Sowińska Zofja 89 ef — — Pr
 L Brzeziński Mojżesz m 88 ef — —
 S Osiońska Marja 902 m — —
 d Melcer Mojżesz m 88 ef

D. WOJEWÓDZTWO LUBELSKIE.

Chełm.

1) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
 Męskie.
 p. 5. 9. (5 kursów i 4 kl. szk. ćwiczeń). 176.
 0. (nadto w szkole ćwiczeń: uczniów 97,
 uczenic 25).

Seminarjum zostało założone w r. 1918. Dyrektorem był Jan Dębski.

Dyr. Denkwicz Jan 77 W a 24 Prz Fi Ch
 ks. Groszek Józef 91 sd 5 R
 Jaworski Kazimierz 97 a 2 urlp
 Jumborski Marjan 86 2lp 2 M Fi Ch
 Matuskiewicz Mieczysław 89 sn 14 pe N
 Skornpka Aleksander 90 sn krr 13 Gi Pr
 Wasilewski Jan 89 d 1 H G
 Wasniewski Zenon 91 3lp 2 Ry
 Wilczyński Aleksander 78 sn 21 S
 k Jodłowska Anna 95 ip 8 P
 Kasprovcówna Stanisława 93 Kr p 9 —
 Maż Józef 92 sn 6 Gi
 Pełczanka Irena 93 Kr p 11 —
 Perłowska Czesława 98 ss Kr p — —

Tolwińska Franciszka 97 sn 10 —
Zieliński Kazimierz 88 sn 13 —
L Sałatowski Mikołaj 81 d 2 —
k S Czyżmianka Stefania 901 ss — —

Chelm.

2) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie Żeńskie.

ul. Mikołajska Nr. 5.

p. 5. 10. (w tem 5 kursów i 5 kl. szkoły ćwiczeń). 0. 420.

Seminarjum zostało założone w r. 1919 i mieściło się początkowo w gmachu Seminarjum Męskiego. W r. 1920 zostało przeniesione do lokalu własnego i jednocześnie uruchomiono pierwsze trzy oddziały szkoły ćwiczeń.

Dyr. Młodowska Jadwiga 82 d 14 pe Prz
Denkiewiczowa Eleonora 85 sn 18 —
Dziewiszkówna Irena 94 ss Kr p 4 P
Grabowska Wanda 83 2lu 13 P H
Jasnosowa Paulina 86 d 1 Prz
Komornicka Janina 80 m Kr p 16 M
Kubicka Janina 94 Kr p 8 —
Maziowa Zofja 95 sn 8 Gi
Oktawcówna Kazimiera 98 sn 2 N Ry
Oktawcówna Zuzanna 901 sn 2 S
Uljaszówna Irena 94 ss 8 G
Wolberżanka Lilla m 96 a 1 Prz M
ks. Zdziechowski Stefan 91 sd — R
k Matuskiewiczowa Jadwiga 77 sn 22 Fr
k Męczynska Konstancja 86 ss krr 6 Pr
k Wilczyński Aleksander — sn 24 S
k Zybówna Róża 93 ss ef 1 Pr
k ks. Kozłowski Antoni p 49 sd — R
k Mendelson Fiszal m 55 — 5 R
L Łuczowski Edward 65 d — Hig
d Borowska Domicella 96 ef — —

Leśna - Podlaska.

3) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie Męskie.

p. 4. 11. (w tem 4 kursy, 2 kursy preparandy, 5 kl. szkoły ćwiczeń), 127. 36. (poza tem prepar. liczy 72 uczniów i 16 uczennic i szk. ćwiczeń 99 uczniów i 69 uczennic).

Seminarjum zostało założone w r. 1919. Początkowo uruchomiono kurs pierwszy, następnie stopniowo kursy wyższe i obecnie zakład obejmuje 4 kursy semin. 2 kursy preparandy i 5-cio kl. szkołę ćwiczeń. Równocześnie z założeniem zakładu otwarto internat i bursę.

Stanowisko dyrektora piastowali: Jadwiga Wyczałkowska i Stanisław Arcikiewicz.

Dyr. Koziara — 82 d 21 pe Pf
Belcikowska Lucja 96 m 7 H
Królikowska Zofja 902 Kr p 3 H P
Knjawińska Janina 98 sn 4 P Ry Pr Gi
Legutko Eugenjusz 75 W 26 M G
Mikoła Józef 96 sn krr 5 Pr
Mościcki Michał 95 Kr p 8 Prz M G
Nagórska Anna 83 m 5 P Fr
Ostrowski Władysław 83 sn 22 G Prz
Papaj Jan 86 sn 13 P
Pyzik Tadeusz 91 W 11 Gi S
Słupecki Ludwik — — — —
Szawaryn Szczepan — sd 2 R
Wyrwiczówna Florentyna 87 W 17 Ch Fi Prz
k Górecka Marja — ss 1 P
Koziarowa Marja 90 ss 2 P M
Papajowa Zofja 900 ss 2 Fr
Trojanowski Władysław 86 km 13 S
Popławska — 77 Ne 3 Ry
L Brzostek Aleksander 92 d — —
S Kolator Antoni 75 — — — —

Lublin.

4) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie Męskie im. Juliusza Słowackiego.

ul. Namiestnikowska 2.

p. 5. 11. (6 kursów i 5 kl. szk. ćwiczeń), 198. 17. (nadto w szk. ćwiczeń: ncnziów 100 i uczenie 56).

Seminarjum powstało w r. 1919 przez upaństwowienie seminarjum prywatnego, założonego podczas okupacji austriackiej z inicjatywy społecznej. Dyrektorem był Kazimierz Pieracki.

Dyr. Bryda Władysław 86 e P 13 P
Dryja Antoni 80 W 22 Ry
ks. Górnicki Lucjan 80 d 6 R
Gucwa Franciszek 92 DF 6 P N
Kozubowski Henryk 83 4lp 9 Fi Ch
Lasłowiecki Wacław 95 krr 6 Pr
Nowakowska Marja 84 d 11 G Prz
Piecbota Jan 88 wf W 13 Gi
Popławska Alodja 73 a 17 M
Zagrobska Zofja 78 Kr p 15 pe
k Tyszkowski Wit 88 km 10 S
k Walecki Marian — H z gimn. państw. im. Zamojskiego.
k Zabrodzki Piotr — S z semin. żeńskiego
l. Staniszewski Marjan 60 d 10 Hig
d Orłowska Wanda — z sem. żeńskiego
S Maciejewski Czesław 99 3lu — —
Lacbcik Jan 92 sn ek 11 pe
Bleszyńska Róża 95 4lu 6 — —
Krupe Karol 90 sn 13 —
Kubski Benedykt 90 ip 12 młb
Mądejowa Stanisława 92 W 10
Pirożyński Michał 82 sn Kr p ef 15
Wielsonówna Marja 97 4lu 2 — —

Lublin.

- 5) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
Żeńskie im. G. Pizamowicza.
ul. Królewska Nr. 14.
s. p. 5. 5. 0. 194.

Seminarjum powstało w r. 1916. Obejmowało początkowo 2 kursy i 4-ro klasowa szkołę ćwiczeń. Stopniowo otwierano kursy wyższe i obecnie seminarjum obejmuje pełnych 5 kursów.

Dyr. Szwarczyk Bronisław 87 a 16 Fi
Frycz Kazimierz 82 DF 11 M Fi Ch
Kosińska Gabriela 88 3lu 7 P
Morecki Maksymilian 69 W 25 G
Radzikowski Antoni 71 e Gi 9 Gi
Wołowska Halina 90 a 3 Prz
ks. Woźnicki Bronisław 88 sd 6 R
k Decjusz Marta 79 nd 14 Fr
Zabrodzki Piotr 69 km 15 S
Gawlikowska Zofia 92 ef 6 Pr
k Rachwałdowa Janina 94 3lu 1 Ry
Czyżowa Marja 91 sn 11 —
Kotówna Stanisława 77 W 25 —
Lecwiczówna Adelina 86 nd 17 —
Mertówna Helena 87 W 15 —
Melchertówna Janina 88 W 14 —
Pasławska Helena 88 W 15 —
Wiszniewska Ludwika 83 nd 17 —
Rycerówna Stanisława 87 sn 11 —
L. Modzelewska Amelja 86 D M —
d Łazowska Emilja 89 d — —
S Boniecka Józefa 87 ss 9 —

Lublin.

- 6) Seminarjum dla Ochrońniarek, nl. Niecała 8
wł.: Papiewska Marja
p. 2. 4. (2 kursy i 2 kl. szkoły ćwiczeń) 23. 57.

Seminarjum powstało w r. 1904 przy szkole freblowskiej, założonej w r. 1887 przez dr. Wacława Lasockiego.

Dyr. Papiewska Marja 71 Kr p 33 Gi
ks. Andler Kazimierz 90 d 11 R
Buniewicz Franciszka 70 km 23 S
Gołębiowska Janina 96 m 3 Prz
Hołyński Michał p 78 a mał 18 Ry
Kielbińska Wiktoria 91 d 5 pe Pf
Kosiłńska Janina 902 sn 2 Pr
Michałowska Stanisława 60 krr 2 Pr
Pelczarska Marja 91 a 7 P G
Peplowska Sabina 79 m Kr p 27 M
Radzikowska Aleksandra 900 wł 5 Gi
Wojsłaniówna Marja 91 sn 11 Pr
Ł. Kujawski — 90 d 4 Hlg

Lublin.

- 7) Seminarjum dla Ochrońniarek, ul. Kra-
kowskie Przedmieście 24
wł.: Millerówna Janina
p. 2. 2. 0. 10.

Seminarjum zostało założone w r. 1918.

Dyr. Millerówna Janina — Kr p 18 Gi S
Komacka Marja — m 3 M
ks. Marchewka Antoni — 2lu 1 R
Naramowska Zofia — 3lu 4 P
Ostrowska Zofia — a 1 Hlg
Rosińska Jadwiga — a 2 pe
Świdarkówna Cecylja — a 1 G
Śliwiński Jan — m 5 Ry
Wojsówna Janina — 2lu 2 Prz

Szczebrzeszyn

- 8) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
Męskie.
p. 5. 8. (5 kursów i 3 kl. szkoły ćwiczeń)
162. 0. (w szkole Cwiczeń: uczniów 46, uczen-
nic 25).

Seminarjum założyły okupacyjne władze austriackie w Zamościu w r. 1916. W r. 1921 zostało przeniesione do Szczebrzeszyna. Stanowisko dyrektora piastowali: Kazimierz Lewicki (jednocześnie dyrektor państw. gimnazjum w Zamościu) i Leon Sonntag.

Dyr. Niedzielski Tadeusz 77 e H G 22 H
Bandrowska Marja 80 e M Fi 22 Fi M
Boczar Stanisław 80 sn ek 20 N
Kulczycka Marja 85 W 16 P N
Kulczycki Emil 87 W 17 Prz pe
Lesiecka Stelania g 98 sn — —
Lesiecki Rudolf 83 a mał 16 Ry Pr
ks. Lorens Antoni 87 sd 10 R
Mizerski Bolesław — — 5 —
Obuchowski Aleksander 91 a 1 M G
Pawłowski Ludwik 99 3lu — H Pf Gi
Remiszewska Helena 95 sn Kr p 7 G
Świtalski Stefan 90 sn 13 S
L. Kłukowski Zygmunt 85 DM 8 Hlg
k s Zacharkiewicz Janina 98 ss 1 —

Zamość

- 9) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
Żeńskie.
p. 5. 11. (6 kursów i 5 kl. szk. ćwiczeń) 0. 181.

Dyr. Knncewiczowa Cecylja 70 nd 17 P
ks. Dąbrowski Józef 88 — 6 R
Goryczkówna Marja 94 3lu 8 P
Geradowa Dominika 90 ef 4 Pr
Gelinek Kazimierz 82 sn 14 —
Lenkiewiczówna Janina 93 sn ef 11 Prz

Labitska Marja 92 — 13 N
Lewicka Stanisława 90 sn 14 —
Litwin Aleksander 91 sn nd 13 pe
Lisiński Stanisław 80 W 22 —
Magrytowa Józela 96 sn 4 —
Podkowicz Stanisław g 69 a 20 Ch Fi
Rogińska Halina 92 — — pe
Romanica Seweryn 75 sn 26 —

Woloszynowa Marta 68 — 8 Ry
Szrot Edward — M z gimn. męskiego
Paszkowski Marcei — M z gimn. żeńskiego
Pieszko Michał — G z gimn. męskiego
Szwał Aleksander S z państw. szk. zawod.
L Wolski Stanisław — d — Hig
Oszczakiewicz Stanisław — M z gimn. żeńsk.
Enderówna Janina — 4lu 10 —

2. KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO ŁÓDZKIEGO.

Seminarjów państwowych	8
Prywatnych	1
Męskich	6
Żeńskich	3
Polskich	8
Niemieckich	1
Klas	34
Uczniów	757
Uczennic	443
Uczniów i uczennic razem	1,210

Wodyk Franciszek 94 k r r 7 Pr G Gi
k Grabiszewski Stanisław 82 a mal 1 Ry

Lódź.

3) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie Męskie z jęz. naucz. niemieckim, ul. Ewangelicka 11 a. 5. 5. 143. 0.

Seminarjum zostało założone w r. 1916. W r. 1919 nastąpiło upaństwowienie.

Dyr. Michejda Franciszek ew 80 e M Fi 17 M Fi

Krusche Ernest ew 78 km 24 S
Kunitzer Emil ew 78 ng ef 24 N H
Raths Juljusz ew 81 sn Kr p 14 Fi Ch M
Sobociński Jan 94 sn krr 10 Ry Pr
Schmit Michał ew 82 sn Rk 16 R N
k Wolff Ludwik ew 59 sn 21 R pe
Zbijewska Julja 73 m 24 P
Kurenianowski Leopold ew 96 sn 8 G Pr
ks. Klimaszewski Ksawery 73 d 21 R
Jawor Ludwik 901 sn wf — Gi
L Fischer Wilhelm ew 74 DM 19 Hig
d Günther Leopold ew 75 d 2 —
s. Majewski Stefan 96 en 8 —

Lódź.

4) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie dla Ochroniarek, ul. Smugowa 6 p. 1. 1. 0. 24.

Seminarjum zostało założone w r. 1922 i obecnie czynny jest kurs 1-szy.

Dyr. Labęcka Marja 91 ss 7 P II pe
k Iwańska Zenobia — kp § 15 4 S Ry
k Jezierska Florentyna — ef — Pr
k Klupiński Stanisław — sn wf — Gi
ks. Piechocki Maksymilian a 11 R
k Stoniowski Juljan — kp § 15 7 M
k Widemanowa Marja — d 15 Hig
k Zakrzewska Władysława kp § 15 7 Fi
Prz
k Walczakówna Janina — sn 2 Pr Gi
k Malik Jan — a mal — Ry

Lisków.
1) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie Męskie
p. 3. 5. (3 kursy i 2 kl. szk. ćwic.) 122. 8.

Seminarjum zostało założone w r. 1921 na miejsce prywatnego gimnazjum. Początkowo uruchomiono 2 kursy, następnie trzeci. Dyrektorem był Dzierżanowski Wiktor.

Dyr. Łukaszewicz Juljan — a — H P
Kostrzyca Wiktor — — — Gi
Kuklińska Janina — sn — M Fi
Kukliński Władysław — ck — G
ks. Niewęglowski Stanisław — sd — R
Rnt Karol — W — P N
Tomczuk Piotr — — — Pr
Tomczukowa Janina — — — P N
L Fisz Władysław — DM — Hig
S Salecki Mieczysław — — — —

Lęczycza.

2) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie Męskie
p. 3. 3. 126. 0.

Seminarjum zostało założone w r. 1920 w miejsce byłego seminarjum rosyjskiego. Dyrektorem był Borczewski Adam.

Dyr. Sikorski Wacław — — — —
Siwy Karol ew 83 sn ek 2lu 20 Prz N S
ks. Len Stanisław 89 a 2 R
Pretachówna Eugenia 88 a 12 P H G
Radomski Antoni 75 ck 21 M Fi Prz
Sergieiko-Studencki Mikołaj — — — urlop

Lódź.

E. Estkowskiego, lu. Czerwona 8.

wl.: Magistrat m. Łodzi.

wl.: Magistrat m. Łodzi.

p. 5. 5. 158. 18. — z prawem publiczności.

Seminarjum zostało założone w r. 1917. Początkowo koadukacyjne, w r. 1919 zostało przekształcone na 5-cioletnie męskie.

Dyr. Dura Marjan 82 d 7 Pf
Bacewicz Wincenty 75 sn ef 30 \$
Bartoszewski Ireneusz 87 d 6 M Fi
Fijałkowski Wacław 80 sn 22 —
L Goldenberg Arkadiusz ew 70 d 15 Prz Hig
ks. Klimaszewski Ksawery 75 d 21 R
Kempner Rafał m 76 d 16 G
Lupińska Marja 87 m 18 P
Lobos Andrzej 86 sn 13 —
Piaskowski Walenty 81 m cf 16 Ry Pr
Raś Jan 84 d 15 —
Robakowski Wacław ew 94 ss cf 9 Gi
Rokicka Helena 66 m 29 G
Sauter Jan ew 94 d 1 II G
Szczepaniak Józef 97 sn 2 G
Sroka Leon 95 sn 2 —
Wisłocka Marja 63 d Sorb 9 Fr
Zaleski Aleksander 87 d 5 M Fi
Kopciński Stefan 78 d 11 —

Piotrków.

5) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
Żeńskie, ul. Stronczyńskiego 1.

p. 5. 5. 0. 180.

Seminarjum zostało założone w r. 1916 przez władze okupacyjne. W r. 1917 nastąpiło upaństwowienie.

Dyr. Magiera Jan 76 e P Df 22 pe
Byczyńska Stefania 95 m nd 2lu 7 Prz Fi
Dymkowska Eugenia 94 sn 4 urlp
Grendyszyńska Irena 97 3lu 2 urlp
Hilchenowa Helena 93 m 4 Gi
Jankiewicz Ignacy 80 W 22 \$
Kapecówna Aleksandra 900 3lu 3 P
Klichówna Stanisława 73 W 23 N
Korzeniowska Eugenia 902 Kr p 1 —
Miarczyńska Janina 902 Kr p I 1 —
ks. Łylkowski Józef 86 sd 1 urlp
Petrajtysowa Helena 86 W 18 Ry
ks. Potrzebski Wiktor 80 sd 12 R
Ribner Jan 94 a 2 H G
Sokołowska Leokadja 97 sn cf 3 Pr
Suchecka Mieczysława 85 m nd 10 M Fi
L Truszkowski Jan 73 DM 2 IIg
d Mierzanowska Marja — — — —

Tomaszów Mazowiecki.

7) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
Męskie, ul. św. Antoniego 44.
p. 5. 5. 134. 0.

Seminarjum zostało założone w r. 1918. Początkowo uruchomiono 2 pierwsze kursy, następnie stopniowo pozostałe.

Dyr. Antoniewicz Tadeusz 88 kp 6 Pf pe
Lesser Henryk 67 a mal 37 Ry
ks. Olszewski — 99 sd — R
Seweryn Tadeusz 94 kp 5 H
Skorupa Józef 91 ef 11 Gi
Bączewski Stefan 80 sn 22 —
Leja Józef 90 sn 12 —
L Biernacki Michał 78 d 4 —

Zdnńska Wola.

8) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
Męskie, ul. Sieradza 32.

p. 2. 6. (2 kursy zasadn., 1 kurs wstępny i 3 kl. szk. ćwiczeń) 84. 17. (Nadto w szkole ćwiczeń: uczniów 57, uczennic 45).

Seminarjum zostało założone w r. 1921. Dyrektorką była Tańska Marja.

Dyr. SolarSKI KlauDjusZ 78 W e Gi 25 M
Tańska Marja — — 18 P II G R
Haluta Euzebjusz 82 sn ek 21 Prz Ry
Halutowa Janina 88 sn ek 15 N
Gielner Franciszek 93 krr 8 Pr
Godecki Stanisław 94 Kr p 9 Gi
Płuciński Tadeusz 67 cf — \$
k Firych Stanisław — — — Fi
k ks. Herelke Jan 87 d — R
k Wereszczyński Zygmunt 96 2lu 2 M

Zgierz.

9) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
Żeńskie.

p. 5. 5. 0. 196.

Seminarjum zostało założone w r. 1919 z inicjatywy miasta.

Dyr. Kuropatwińska Stefania 86 d 11 Prz
Bronowska Helena 92 d 6 M
Burdziński Zygmunt 85 2la mal krr 3 Rv
Chrupkova Bronisława b 86 a 11 H
Krakowska Felicja 82 a 10 P
ks. Kacprzak Józef 86 sd — R
Podgórski Ksawery 84 cf 8 \$
Ważanka Stanisława 96 sn krr 7 Pr
Wielhorska Marja 86 3lu 11 Prz G
k Balasińska Emilja ew 88 2lu 10 N
Hajdukiewiczówna Janina 90 ss Kr p 2 urlp
Kraśnińska Alina 95 sn 7 —
Krukowska Marja 95 sw — —
Okarmus Walenty 94 sn Kr p 9 —
Prokieszowa Stanisława 80 W 23 —
Prokiesz Stanisław 86 sn 17 urlp
k L Haessner Franciszek ew 54 d 41 —
S Kasiński Aleksander 97 ss — —

3. KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO BIAŁOSTOCKIEGO.

Seminarjów państwowych	10
Prywatnych	1
Męskich	4
Żeńskich	4
Koedukacyjnych	3
Polskich	11
Klas	36
Uczniów	619
Uczennic	707
Uczniów i uczennic razem	1,326

Białystok.

1) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
Męskie im. Króla Zygmunta Augusta, ul.
Mickiewicza, Nr. tel. 36.
p. 5. 5. 189. 0.

Seminarjum zostało założone w r. 1919.
Przeżywało inwazję bolszewicką i wiele trudności z powodu zajęcia lokalu. Obecnie posiada obok szkoły ćwiczeń wzorową ochronę.

Dyr. Turkowski Tadeusz 83 d 15 P
Blicharski Józef — a mal 10 Ry
Bielawska Marja ew — ef 3 Fr
Chmielewski Ludomir — km 21 S
Holski Władysław — krr 4 Pr
Hornowski Michał — d — M
La Roppe Hanna — — 6 —
Nowakówna Felicja — Kr p 3 —
Michalski Andrzej — d — Pr
ks. Mikołajun Edward — sd 4 R
Wesołowski Jan — wf 3 Gi
Wilkaszewski Bogumił — d — Ch
Wolosewicz Witold — d 3 Prz
L. Klamrzyński Piotr — DM 15 Hig

Białystok.

2) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
Żeńskie im. Króla Zygmunta Augusta, ul.
Mickiewicza, Nr. tel. 36.
p. 5. 5. 0. 176.

Seminarjum zostało założone w r. 1919.

Dyr. Serkowska J. 90 a 12 P
Czarnecka Jadwiga 89 d 6 Fi
Godlewska Marja 74 2lu 15 Prz
Misiewiczówna Zofja 99 wf — Gi
Piotrowska Marja 85 6lu — M
Sztachelski Jarosław 78 d 3 Prz
Tosiówna Marja ew 96 k r r — Pr
Turkowska Marja 92 Kr p 6 P
Koperska Apolonja 87 d 6 pe Pf
Moczydłowska Amelja 95 cf — Ry
Sofulakówna Cecylja 98 sn — —
L. Tucewicz — 61 d — —
d Majewska Wanda 99 d — —
S Blicharska Marja 90 ss 5 —

Grodno.

3) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
Męskie, ul. Dominikańska 10.
p. 1. 1. 25. 0.

Seminarjum zostało założone w r. 1922,
posiada charakter rozwojowy i obecnie obejmuje kurs I-szy.

Dyr. Fil Maciej 90 m ek 12 -
Czapowówna Wiktorja 88 d 6 H
Dobrzańska Felicja 92 m ek 9 Ry
Dekański Władysław 99 ef 3 Gi
ks Lawoniewski Ludwik 91 d 4 R
Latonek Władysław 96 2lu — M
Lipiński Edmund 86 km — S
Wyczalkowska Jadwiga 81 Kr p 15 G
Reichel Adela ew 69 m 21 Pr
Praczyński Władysław ew 68 W 18 P
S Dziekońska Helena 81 ss 4 —

Grodno.

4) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
Żeńskie im. E. Orzeszkowej, ul. Orzeszkowej 22.
p. 4. 9. (4 kursy zasadn., 1 kurs wstępny i 4 kl. szk. ćwiczeń) 74. 223.

Seminarjum zostało założone w r. 1919.
Nieczynne podczas inwazji bolszewickiej, zostało ponownie uruchomione przez Ministerstwo W. R. i O. P. w r. 1921.

Dyr. Szwejkowska Marja 87 Df 8 F i Ch
Bieniasiówna Jadwiga — — — — urlp
Czapowówna Wiktorja 88 d 6 H
Dobrzańska Felicja 92 m ek 9 Ry
Dekański Władysław 99 ef 3 Gi
Galska Antonina 96 Kr p — —
Hulaniecka Rozalja 76 d Sorb 1 6 Prz G Fr
Jeleńska Ludwika 85 Df 3 Pf
ks. Kaliński Tomasz 92 sd 6 R
Lenkiewiczówna Irena — sn — —
Latonek Władysław 96 2lu — M
Łukaszewicz Wacław 95 4lu — M
Mikolajczakowa Celina 98 sn ek 3 —
Krzypcówna Kazimiera 94 m ef 6 —
Reichel Adela ew 69 m 21 Pr
Tańska Marja — — 6 urlp
Wredówna Janina — — — — urlp
Wyczalkowska Jadwiga 81 Kr p 15 G Prz
k Lipiński Edmund 86 km — S
L. Sarosich Stanisław 81 d — —
d Morawska Zofja — d — —
s Dziekońska Helena 81 ss 4
S Dziekońska Helena 81 ss 4 —

Lomża.

- 5) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
Męskie, ul. Stacha Konwy 7.
p. 5. 6. 220. 0.

Seminarjum założyła Polska Macierz Szkolna w r. 1916. Początkowo uruchomiono 2 kursy, następnie pozostałe. W r. 1919 nastąpiło upaństwowienie. Stanowisko dyrektora piastowali: Piotrowski, Hellman i Krynicki.

Dyr. Rafiński Tomasz 72 d 25 pe
Borkowski Adam 90 W 12 Ry
ks. Hellon Michał 76 Df DT 24 M Fi
Jaworowski Hipolit 90 2lu 9 M
Kłos Bonawentura 75 km 18 S
ks. Roszkowski Józef 90 sd 8 R
Zahorowski Wincenty 83 kp § 15 7 P H
Zarośliński Aleksander 85 W 16 Pr
Fulmyk Michał — — — Gi urp
k Bajcar Adam 96 a 2 II
k Dzwonkowski Wiesław 95 kp § 15 5 G
k Horyszewski Stanisław 79 kp § 15 13 H
k Kronenberg Jan 86 W 17 II N
k Pięta Jakób 97 a 1 II
k Suryńówna Zolija 97 ip 1 N
k Jemielity Jan 96 sn ef 2 Gi
k Napiórkowski Jan 89 3lu 1 Prz
L Dąbrowski Stanisław 69 d 21 IIg
s Majewska Kamilla 93 — 1 —

Lomża.

- 6) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
Żeńskie.
p. 5. 6. 0. 135.

Seminarjum zostało założone w r. 1918 przez Polską Macierz Szkolną. W r. 1921 nastąpiło upaństwowienie.

Dyr. Markiewiczowa Janina 84 d 5 Pf II
Folwarczna Irena 96 ss 8 P II Ch
Jabłonowska Jadwiga 81 ss 18 M
Mosicki Edward 95 a 1 II
Napiórkowski Jan 89 3lu 1 Prz
Pawłowska Zolija 63 ef 3 Pr
ks. Pianko Piotr 88 d 8 R
ks. Piaszczyński Michał 85 Df DT 5 P
Suryńówna Zolija 97 ip 1 Fr N
Wyrzykowska Marja 92 ss 6 Fi Prz
L Doroszkiewicz-Gadomska Stefania 78 DM
1 IIg

Stonim.

- 7) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
Koedukacyjne, ul. Grodzieńska,
p. 1. 1. 18. 3.

Seminarjum założone w r. 1922, posiada charakter rozwojowy.

Dyr. Konert Władysław 95 sn Kr p 9 H
Kowal Jan 88 3lp 11 G M
Mielczarkówna Aniela — sn Kr p 10 Prz G
Łytkowski Antoni 92 sn Kr p 10 Prz M
ks. Śmiałowski Stanisław 83 d 13 R
Wolodkiewiczowa Emilia 92 m 9 P

Stonim.

- 8) Seminarjum Nauczycielskie Żeńskie, ul.
Handlowa 11.
wł.: Zgromadzenie S. S. Niepokalanego Po-
częcia N. M. P.
p. 5. 5. 0. 87. — z prawem publiczności.

Seminarjum powstało w r. 1918 z przekształcenia gimnazjum koedukacyjnego, założonego w r. 1916 przez S. S. Niepokalan-ki. Przy seminarjum istnieje internat dla 70 wychowanków.

Dyr. Czarnowska Józefa 61 d 43 Prz
Świdówna Angastyńska s 77 nd 28 M
Bilek Klotylda s 66 Kr p 26 N
Dalecka Wanda s 62 Kr p 26 H P
Dohrzańska Ada s 83 W 17 G Gi
Dohrzańska Teresita s 72 ss 22 H
Dunin-Borkowska Zolija s 82 a mal 5 Ry
Foltynówna Edwarta s 84 ef 8 Pr
Kościszko Tadea 68 m Kr p 31 R
Markowicz Jadwiga 96 ef 5 Pr
Rasińska Katarzyna s 82 ss ef 10 Fr
Rękowska Natanna s 86 Kr p 19 R Prz S
S Sopotzko Monika s 71 2lu 25 P H pe
L Jelska Janina — d 3 IIg
d Goldberg Aron m 86 — —

Suwalki.

- 9) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
Koedukacyjne.
p. 3. 3. 59. 52.

Seminarjum zostało założone w r. 1921; upaństwowienie nastąpiło w r. 1922, z chwilą otrzymania własnego lokalu szkolnego.

Dyr. Holman Edward ew 79 d 10 —
Balukiewiczówna Bronisława 96 m krr 8
Pr Ry
Danielczykówna Adela ew 88 ss Kr p 7 N
k Jankowska Antonina 81 m Kr p 16 P
Prz Gi
Kuza Józef 82 km 6 S
Majewski Adam 85 ss Kr p 16 —
Omilianowicz Kazimierz 87 3lu 16 M Fi Gi
Sobieszczkańska Janina 85 nd Kr p 18 —
ks. Follandzewicz Bronisław 92 sd 4 R
k Zielińska Marja 86 Df 1 H G Prz
k I. Nomiwicz Teofil 55 d — IIg
S Czerwonajcio Gustaw ew 903 — 3 —

Świsłocz.

10) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie Koedukacyjne. Adres: poczta Świsłocz, pow. Wołkowsk, wojew. Białostockie.
p. 1. 1. 2. 7.

Seminarjum zostało założone w r. 1922 obok jednocześnie uruchomionej preparandy.

Dyr. Borys Bolesław 92 d 5 Pr
Borysowa Jadwiga 89 d 9 H Fr
Buharewicz Wanda 86 Kr p 9 P Ś
Gogolewski Roch 86 Kr p 17 Gi
s Kubiakowa Janina 902 ef —
Luszczuk Marja 90 d 11 G Fi M
ks. Zienkiewicz Alfons 90 sd 1 R
L Roncewicz Marcju 75 d 1 —

Szczuczyn-Lidzki.

11) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie Męskie.
p. 1. 2. 32. 24.

Seminarjum zostało założone w r. 1922. Koedukacja wprowadzona jest czasowo i ma charakter przejściowy.

Dyr. Kotowicz Florjan 88 d 6 M
Fiedorowicz Feliks 82 sn krr 20 Pr Gi
Dobrowolski Władysław 95 sn 2 H Ry Ś
k Kotowicz Iguacy 82 d — Prz G Fi
Stelańska Jadwiga 73 sn — P Fr
ks. Świrkowski Romuald 86 sd — R
L Wejer Marja 88 d — —

4. KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO WILENSKIEGO.

Seminarjów państwowych	5
Prywatnych	3
Męskich	3
Żeńskich	2
Koedukacyjnych	3
Polskich	5
Litewskich	1
Hebrajskich	1
Żydowskich	1
Klas	26
Uczniów	727
Uczennic	450
Uczniów i uczennic razem	1,177

Boruny.

1) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie Męskie.
p. 2. 5. (2 kursy preparandy i 3 kl. szk. ćwiczeń). 47. 38.

Seminarjum zostało założone w r. 1921 dzięki zabiegom Wincentego Podgórskiego. Początkowo uruchomiono szkołę ćwiczeń i 2 kursy preparandy nauczycielskiej, obecnie są w toku prace przygotowawcze nad utworzeniem 1 kursu właściwego Seminarjum.

Dyr. Podgórski Wincenty 79 d inż a 3 M Fi
Gulbinówna Janina 903 m 1 P M
Kropielnicka Wanda 900 m 1 P M H G
S Lotholc Henryk 901 ss 1 —

Wilno.

2) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie Męskie im. Tomasza Zana, ul. Ostrobramska 29.
p. 4. 8. (4 kursy zasadnicze, 1 kurs wstępny, 3 kl. szk. ćwiczeń). 223. 0.

Seminarjum zostało uruchomione w r. 1920 przez Zarząd Cywilny Ziem Wschod-

nich. Z powodu inwazji bolszewickiej nastąpiła przerwa, po której w r. 1921 ponownie utworzono kurs II-gi i stopniowo kursy pozostałe t. j. I, III i IV. Do r. 1922 seminarjum zostawało pod opieką i zarządem Polskiej Macierzy Szkolnej, następnie zostało upaństwowione.

Dyr. Przemieściecki Leon 85 d 12 Fi
ks. Alchimowicz Józef 89 a 3 R
Borowski Waclaw 88 3lu 3 pe
Czyżewski Romuald 83 ef 16 Gi
Gałązka Stanisław 96 m 6 pe
Karpowicz Zygmunt 67 a 17 H G P
Milewski Kazimierz 97 sn Kr p 3 —
Molylewski Damazy 73 3lu 21 N
Skwarczyńska Marja 93 3lu 3 P H G
Stasiun Józef 81 a 6 M Fi
Szemberg Czesław 90 2lu 1 Ry Pr
Wójcicki Kazimierz 85 3lu 3 —
Hryniewicz Zygmunt 73 d 22 Prz G
Kordecki Mieczysław 92 ef 2 Ś
Leśniewski Jan 78 km 2 Ś
L. Billewicz Juljan 62 d 2 —
S Skwarczyńska Sabina 94 ss 2 —

Wilno.

3) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie Żeńskie im. Królowej Jadwigi, ul. Augustjańska 4.
p. 5. 5. 0. 210.

Seminarjum zostało założone w r. 1915 i do r. 1919 istniało jako kursy nauczycielskie, utrzymywane przez społeczeństwo miasta Wilna; w r. 1922 zostało przejęte przez Państwo Polskie.

Dyr. Jodkowa Marja 64 d Kr p 18 —
Arndtowa Barbara 94 Kr p 9 G

Cichocka Natalia 99 2lu ef 1 Gi
 Dunajówna Marja 901 3lu 1 G K
 Gawrońska Bronisława 85 km 12 S
 Laskowiczówna Alina 94 2lu 5 P
 Mackiewiczówna Marja 74 3lu 5
 Massonius Marjan — DF d 31 pe
 Mankiewiczówna Róża 81 d 18 M
 Muchlińska Zofja 69 3lu 18 P Prz
 ks. Pawłowski Bolesław 74 d 18 R
 Romerówna Helena 67 a mal 9 Ry
 Rutkowski Antoni 83 d 12 Fi Ch
 ks. Sawicki Adam 86 d 12 R
 Stanisławowska Wanda 76 3l a mal 9 Ry Pr
 Szejnówna Zofja 89 a 6 P pe
 Wilczyńska Alicja 89 d 6 11
 Żukowska Józefa 79 m 9 P
 L Giećówna Marja 84 d 13 —
 S Montwillowa Stefania 69 ss 7 —

Wilno.

4) Państwowe Seminarjum dla Ochroniarek
 im. M. Kouopnickiej, ul. Mała Pohulanka 8.
 p. 2. 2. 0. 62.

Seminarjum zostało założone w r. 1921.
 Początkowo uruchomiono kurs I i preparan-
 dę, następnie kurs II-gi.

Dyr. Wilczyńska Alicja 88 d 6 11
 Borkiewiczówna Anna 96 m 4 Prz
 Fedorowiczowa Anna 77 d 30 M
 Fleury Wacława 91 a mal 7 Ry
 ks. Jaroszewicz Albin 79 d 6 R
 Mackiewiczówna Anna 96 sn 6
 Losiowa Marja 87 m 6 Pr
 k Stubieda Józef km 6 S
 k Życka Ludwika 73 — 2 P
 S Wysocka Marja 96 ef 3 Gi

Wilno.

5) Państwowe Kursy Nauczycielskie, ul.
 Mała Pohulanka 11.
 p. 4. 4. 284. 0.

Kursy zostały założone w r. 1922 i obej-
 mują cztery grupy: 1) polonistyczną, 2) fizio-
 ko-matematyczną, 3) geograficzno-przyro-
 dniczą i 4) matematyczno-pedagogiczną.

Dyr. Lichtarowicz Władysław — d 7 pe G
 Dmochowski Aleksander p — d 7 Prz
 Kowalski Czesław — a mal — Ry
 Krynkowski Tadeusz — d 1 Prz
 Matulewicz Konstanty — d 1 M
 ks. Miłkowski Stanisław d 6 R
 Pięgoń Stanisław — a 2 P
 Wróblewska Ewelina — d 6 G
 L Rostkowski — DM — IIig
 S Adolpkowa Paulina — ss — —
 Oderfeldówna Anna — 3lu — M

Wilno.

6) Kursy Pedagogiczne, ul. Filipaska 12.
 wł. Litewskie Tow. Oświatowe „Rytas”.
 p. i lit. 3. 4. 94. 88.

Kursy zostały założone w r. 1915 przez
 Tow. „Rytas”. Początkowo uruchomiono 2
 oddziały, następnie w r. 1921 oddział trzeci
 i wstępny. Od wstępujących wymagane jest
 świadectwo ukończenia 2 oddziałów szkoły
 początkowej. Kierownikiem był Stulgiński
 Antoni.

Kier. Kajruksztis Józef 55 — 52 M Fi
 Budrewicz Wincenty 80 sn 23 —
 Dymnicka Anatolija 93 Kr p 6 H P
 Kajruksztis Stanisław 89 Kr p 16 pe H Gi
 Kajruksztis Witold 90 a mal 1 Ry
 Kajruksztisowa Anna ew 90 ss 9 Pr K
 Krutulis Antoni 87 sn 10 S
 ks. Rasztulis Nikodem 82 d 19 P G Prz Lit
 ks. Stankiewicz Józef 67 d DF 23 P G
 ks. Taszkunas Wincenty 81 d 15 R H
 Żebrowska Anna 97 sn 12 Lit
 L Olsiejko Daniel 81 d 1 Hig

Wilno.

7) Hebrajskie Seminarjum Nauczycielskie
 Koedukacyjne „Tarbut”, ul. Orzeszkowej 7.
 wł. Tow. „Tarbut”.
 hb. 2. 2. 49. 32.

Kier. Kostryński Benedykt m 80 a 15 M
 Fi Hb
 Giezer Abram m 94 ef 4 Gi
 Gutman Heszef m 93 a 7 Jud
 Bernsztajn Abram m 63 ef 21 S
 Czarno Jonasz m 77 d 20 Ch
 Regensbnrg Józef m 87 d 9 Pf
 Urynowski Aron m 84 ss 18 G
 Kohn Pinkus m 97 2lu 4 P
 L Kahn Emanuel m 88 d 1 Hig

Wilno.

8) Żydowskie Seminarjum Nauczycielskie
 Koedukacyjne im. W. Medema, ul. Orzeszko-
 wej 7 8.
 żyd. 4. 4. 40. 20.

Seminarjum zostało założone w r. 1921.
 Początkowo uruchomiono 1-szą klasę, na-
 stępnie w r. 1922 — klasę drugą.

Kier. Symchowicz R. m 89 ss 4 H N
 Brando — m — a 3 P
 Aronowicz — m — m 10 H
 Gersztejn — m — ef 12 S
 Gludenmacher — m — Kr p 20 Jud

Gołąb — m — Kr p 12 Prz
 Kawarski — m — a 10 Fi Ch
 Kremer Arkadiusz m — a 2 M
 Merkir — m — 2lu 1 Jud

Orlowski — m — ef 12 Ry
 Rejzen Salomon m — m 4 Żyd
 Rozenszajn — m — ef 2 Fi Ch
 Solowej — m — ef 5 Gi

5. KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO POLESKIEGO.

Seminarjów państwowych	2	k Barntout Małgorzata 78 m 1 Fr
Męskich	2	ks. Murasik Stanisław 92 sd 4 R
Polskich	2	ks. Filatow Walerjan p 80 sd 1 R
Klas	9	
Uczniów	249	
Uczennic	39	
Uczniów i uczennic razem	288	

Torokanie.

2) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie Męskie.

Adres: poczta Autopol-Kobryński.
 p. 4. 4. 100. 0.

Seminarjum zostało założone w r. 1919. Początkowo istniało w Kobryniu, następnie wskutek zbyt szupłego lokalu zostało przeniesione do majątku Torokanie.

Dyr. Zaltokall Władysław 66 W 24 P
 Korzeniewski Zygmunt 78 e M Fi 17 M F
 Krzanowski Stanisław 98 sn ef 6 S Gi
 Mrzowiec Józef 85 sn 8 Ry Pr
 Niesluchowska Marja 68 m Kr p 9 Fr P
 Repelowska Janina 86 W 21 II G
 Repelowski Józef 86 sn 15 Prz G
 k ks. Bałko Aleksander 89 sd 16 R

Nieśwież.

1) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie Męskie.

p. 5. 5. 149. 39.

Seminarjum zostało założone w r. 1921. Z powodu braku seminarjum żeńskiego przyjmowane są w drodze wyjątku uczennice.

Dyr. Orczykowski Jan 73 W a 30 M H
 Czekoński Adolf 85 W 17 Ry S Pr P
 Tomaszewski Tomasz 88 d 2 M Gi
 Twardowska Wiktoria 96 m Kr p 7 P Pr
 Ziemacki Wincenty 90 Kr p 13 Prz G

6. KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO WOŁYŃSKIEGO.

Seminarjów państwowych	1	Ederówna Aniela 84 sn 13 —
Prywatnych	1	ks. Masalski Jan 96 sd 2 R
Żeńskich	1	Piotrowska Aniela 91 m 3 urlop
Koedukacyjnych	1	Rogowska Anna 77 W 21 —
Polskich	2	Spurnyówna Eugenia 99 sn —
Klas	8	Studziński Jan 78 W 18 P
Uczniów	128	Szlapak Robert 90 sn 2 H
Uczennic	114	Szyk Waclaw 98 m 2 Fi Ch
Uczniów i uczennic razem	242	Tramplerówna Zolja 86 a 3 Prz G

Krzemieniec.

1) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie Koedukacyjne.

wł. wchodzi w skład Liceum Krzemienieckiego.
 p. 5. 7. 128. 72.

Seminarjum powstało w r. 1921 na miejsce istniejących od r. 1920 przygotowawczych kursów seminarjalnych.

Dyr. Moczniski Piotr 90 d 3 M
 Białokur Antoni 89 a 2 M
 Czyżda Engenjusz 82 W 9 Pr
 Dobrowolska Marja 92 d 2 Ru

Maciejów.

2) Seminarjum Nauczycielskie Żeńskie.

wł. Zgromadzenie S. S. Niepokalanego Pojęcia.

p. 3. 3. 0. 42. — z prawem publiczności.

Seminarjum o charakterze rozwojowym założyli w r. 1920 S. S. Niepokalanek. Obecnie istnieją 3 kursy.

Dyr. Vrabetz Tymotea s 82 sn 12 M Fi Pf
 Anzadniczek Augusta s 80 ef 22 Pr
 Cieńska Tomea s 80 ss Kr p 20 R Prz
 Biernacka Anita s 87 ss Kr p 15 P H

Gryczyńska Marja 900 sn 2 Gi
 Rudzka Wirgiuja s 76 ss 22 G Ry S
 Wołowska Marta s 79 ss 22 R P
 k Tarnawska Kazimiera 87 ss 2 Fr

7 KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO POZNAŃSKIEGO.

Seminarjów państwowych	18
Męskich	15
Polskich	17
Niemieckich	1
Klas	71
Uczniów	2,258
Uczennic	647
Uczniów i uczennic razem	2,905

Bydgoszcz.

1) Państwowe Katolickie Seminarjum Nauczycielskie Męskie, ul. Seminaryjska 3 — 7.
 Nr. tel. 1086.
 p. 5. 5. i szkoła ćwiczeń 4. 208. 0.

Zakład istnieje od r. 1904 i posiada oprócz szkoły ćwiczeń także internat.

Dyr. ks. Filipiak Jan 81 sd 12 Pe
 ks. Kaja Leon 93 sd 1 R
 ks. Ofierzyński Stefan 61 sd 21 na urlopie
 Bialecki Marjan 94 sn 8 P G II
 Effert Stanisław 61 ef 42 Ry N
 Jezierski Józef 53 ek 24 P S Gi
 Juugbluth Emil 54 ek 24 P N
 Karaśkiewicz Czesław 90 W a 13 M Pe
 Kmieć Władysław 73 a 24 P II G
 Komalski Józef — ek 24 P N R
 Mokrzycki Karol 69 W 24 P II Gi
 Timler Adam 75 W 24 Fi Ch Prz
 Tylczyński Leon 84 m Rk 15 M Prz
 Urbauyi Zygmunt 72 W e S 24 S
 Wrzoś Kazimierz 94 ef 9 Rr
 S Eichstaedt Leon ss 20

Bydgoszcz.

2) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie Męskie (ewangelickie).
 n. 5. 5. 125. 8.

Seminarjum założył rząd pruski w r. 1820.

Dyr. Szaliński Maksymilian ew 82 a 8 Pe R
 Dorn Anastazy 75 sn 24 N Prz G Ry
 Frilsch Ernest ew 76 sn 24 M Ry Gi
 Krieger Fryderyk 76 a 18 N G Gi
 Niekup Otton ew 86 2lu 2 S
 Taczak Michał 76 sn 25 P
 Venzlaff Eryk ew 88 3lu 2 M Fi Ch
 Will Emil ew 66 sn ef 24 N
 ks. Kliche Józef 86 sd R
 S Kalasówna Melanja 06 ss

Czarnków.

3) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie Męskie.
 p. 2. 2. 74. 0.

Seminarjum jest szkołą rozwojową.

Kier. Nowak Józef 65 Rk 24 M Prz Fi Ch
 Grzegorzewski Jan 86 ek 15 P H G R
 Nowak Janusz 96 km 3 S Ry Gi

Gniezno.

4) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie Męskie, nł. Chrobrego.
 p. 4. 10. (4 kursy i 6 oddz. szk. ćwicze). 118. 0. (w szkole ćwiczeń nczniów — 106).

Seminarjum otwarto w r. 1920.

Dyr. Waga Julian 86 e P 12 P Fi
 Anders Ludwik 900 sn wf 1 Gi Hig
 Bloch Zygmunt 85 sn 2N1 17 Prz Fi M
 Bogdas Tomasz 74 sn 2N1 24
 Czubak Maksymilian 79 sn 2N1 23 M S N
 Kurzewski Michał 71 W 24 H G P
 ks. Sobaszek Aleksy 95 sd 1 R
 Szymański Tomasz 88 sn ef 2N1 12 na urlopie
 Wójciak Antoni 82 W 18 Ry M Rr

Inowrocław.

5) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie Żeńskie im. Królowej Jadwigi, ul. Pakoska 100, Nr. tel. 257.
 p. 5. 5. 0. 229.

Seminarjum przeszło w styczniu 1919 z rąk niemieckich w ręce władz polskich: początkowo kierownikiem był W. Prauziński, zaś od dnia 1 sierpnia 1919 Dr Filar. Przy seminarjum jest państwowy internat.

Dyr. Filar Władysław 74 e H G DF 18 H
 Czarnkowna Aldona 90 d 18 urlop
 Dultiu Antoni 69 W 25 Prz Fi Ch
 Frycz Stefan ew 76 DF 11
 Gadzalińska Emilja 73 nd 13 Fr
 Krukowska Julja 83 ef 17
 Madziówna Helena ew 91 ef 12 Pr Ry
 Małek Antoni 87 sn ek 16 S
 Marcińska Stanisława 89 sn ek 8 P
 Sędziarska Leokadja 96 sn ek 7 N
 Sobieski Teodor 84 ef 17 S N

Strzeszyński Stanisław 68 Rk 35 H G
Świdrowna Stanisława 93 sn ek 8 P
ks. Szukalski Jan 90 sd 8 R
Schwarzówna Karolina 89 m ek 14 M
L Czarnek Zbigniew 87 DM 1 Hig
S Wójcicka Helena 93 — 1

Kcynia.

- 6) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
Męskie, Rynek, Nr. tel. 63.
p. 3. 3. 97. 0.

Seminarjum założone zostało w roku 1865 przez rząd pruski. Z początku dyrektorami byli polacy: ks. Stanisław Kubowicz i Szafrański, następnie Niemcy. Po przejściu przez władze polskie w r. 1919 otwarte zostało 1. XI. 1920 r. dla uczniów Polaków. Kierownikiem był Franciszek Stopa.

Dyr. Peter Michał 90 e P 8 P M Pf
ks. Gmerek Czesław 93 e R — R N
Kazala Franciszek 93 W 9 Prz Fi Ry Pr
Możelewski Franciszek 89 ef 12 H G Gi
Gliński Julian 89 W 10 S
Sell Kazimierz 69 DM 1 Hig

Koźmin.

- 7) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
Męskie, Nr. tel. 78.
p. 5. 5. 96. 0.

Seminarjum mieści się w starożytnym zamku. Przez lat 50 było to seminarjum ewangelickie. Władze polskie otworzyły seminarjum polskie, katolickie.

Dyr. Winkler Edward 81 a 13 P
ks. Powel Zygmunt 81 e R 13 R
Chomicki Mieczysław 93 Kr p 9 P H
Höfner Jan 87 W 20 Fi M
Janik Stanisław 70 krr 20 Ry Pr
Tlok Józef 81 ef 18 Pe
Simon Leonard 54 e S 20 S
Zenkteler Stanisław 65 sn 20 H N
S Antoniewiczówna Anna 04 ef 1

Krotoszyn.

- 8) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
Męskie, ul. Zdunowska, Nr. tel. 59.
p. 3. 3. 123. 0.

Za czasów niemieckich istniały dwa odrębne zakłady, mianowicie preparanda założona w r. 1904 i seminarjum założone w r. 1908. Po przejściu seminarjum przez władze polskie zakład otwarto 1 września 1921. Preparandę zamieniono na seminarjum żeńskie, poczem z dniem 1 września 1922 zwinęto. Dyrektorami byli Franciszek Pawłowski i Handke.

Dyr. Igielski Władysław 84 e H G 13 G Pe
Daumann Augustyn 69 ek e S 24 N S Gi
ks. Michalkiewicz Marjan 91 sd 1 R M H
Kowalski Józef 76 sn ef 25 Fi M Prz
Prokopowicz Tadeusz 85 W 18 P Ry

Leszno.

- 9) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
Męskie, ul. Seminarjna, Nr. tel. 253.
p. 5. 6. 192. 0.

Zakład otworzony z dawniejszej preparandy niemieckiej i zamieniony w r. 1909 na seminarjum męskie. Dyrektorem był Dr. Wende. W styczniu 1920 zakład przejęty przez władze polskie.

Dyr. Wowczak Jan 84 e N DF 16 P Pe
Dymek Leon 82 W 20 na urlopie
Gawel Bronisław 79 e Prz 18 M Fi Prz
Jakóbiec Jan 92 W 10 H G P
Krajowski Władysław 64 W 37 M Fi Prz
ks. Peik Tadeusz 91 e R 1 R
Skopowski Adoll 77 W ef 18 Gi Ry P
Sobota Leon 65 W 35 H P N
Czyżowski Stanisław 87 W 15 Pr
Piotrowski Ludwik 83 W 20 G Pe
Wowczakowa Janina 87 2lu II
L Lewandowski Józef DM Hig

Leszno.

- 10) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
Żeńskie, ul. Poniatowskiego 36.
p. 5. 11. (7 kursów i 4 kl. szkoły ćwiczeń)
270. 0. (w szkole ćwiczeń uczniów — 120.

Seminarjum przejęte zostało przez władze polskie po opuszczeniu Leszna przez Niemców w dniu 17 stycznia 1920 r. Przy seminarjum jest internat.

Dyr. Stach Teodor 79 e II G 21 H G
ks. Winnicki Paweł 86 sd 7 R
Orłowska Kazimiera 67 W 25 Pe P
Sypniewska Helena 75 W 10 P N
Mondelska Wiktorja 88 W 12 M Prz
Ottówna Ewa 90 W 13 Ry Pr
Dźwilkowska Pelagia 86 km 10 S
Krynicka Wiktorja 80 W 22 M Fi
Wójcickówna Jadwiga 90 e H DF 5 Pf P H
Sławińska Marja 80 W 22 P Pr
Krzywkówna Stanisława 91 e Gi 5 Gi
Krzywkówna Teresa 89 ek 10
Harasiewiczówna Marja 99 ek 3
Fiderkiewiczówna Stefanja 91 e k 11 urlp
L Weiss Dezydery 87 D IIg
S Harasiewiczówna Celina ef

Ostrzeszów.

**11) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
Ewangelickie.
p. 3. 4. 172. 0.**

Seminarjum założono w r. 1920.

Dyr. **Bauszel Karol** 90 d 7 R S Pf
Biczysko Kazimierz 70 2N1 25 P N M G
Gajdzica Paweł 95 2 Ne E P H Ry Gi
Mazur Józef 94 W 8 H G N M
Ozana Jerzy 90 2N1 10 M Fi Gi
ks. **Jezierski Marjan** 92 d 1 R
Lukasik Ignacy 80 a 14 Prz
L Zychki Antoni 56 D M 1 Hig

Poznań.

**12) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
Żeńskie im. Marii Konopnickiej.
ul. Św. Marcina Nr. 35.**

Seminarjum otwarto z inicjatywy Naczelnej Rady Ludowej w dniu 14 maja r. 1919.

Dyr. **Wierzbńska Zofia** 82 d 21 Fr
Beldowska Stefanja 89 ek 12
Chrzęszczewska Bronisława 89 e P 13 P
Czachowski Józef 69 Rk 25 Fi Ch
Jeziorowska Aleksandra 93 L 5
Jakubczak Andrzej 79 2N1 21 Pe
Kolodziejówna Emilja 95 W 8
Kłoskowski Leonard 89 sn 2lu 11 M
Kudelka Bolesław 84 a 11 H
Majcherkiewiczówna Klara 97 d 1 N
Mazurkiewicz Jan 86 a mal 8 Ry
Prauziński Antoni 54 2N1 24 S
Szulczewski Jerzy 79 sn 22 G Prz
Szulczewska Marja 80 d 2t P G
Wróblewska Irena 95 sn 8 Pr Gi
Winklerówna Marja 84 sn 14 P M
Zembałówna Zbigniewa 86 W 8 Pr
ks. **Powel Zygmunt** 81 sd 15 R
ks. **Forecki** sd R
l. **Gądzikiewicz** 79 D Hig
S Mittelstaedtówna Halina m

Poznań.

**13 Państwowe Kursy Seminarjalne.
adres: Kuratorium O. S. P. W. II.
p. 1. 4. 121. 0.**

Z inicjatywy Powszechnego Towarzystwa Pedagogicznego po przejęciu szkolnictwa przez władze szkolne zorganizował kursy seminarjalne dyrektor Zygmunt Janaszek. Kursy są roczne i dwuletnie. Wykształciły już przeszło 2.000 nauczycieli.

Dyr. **Kryzon Seweryn** — W Rk —
Dąbrowski Józef — W Rk — Pe
Ikert Bronisław — W Rk — G
Zych Franciszek — W Rk — Pe
Kudelka Bronisław etat semin. naucz. z. II

Ostrowski Mieczysław etat gimn. państw.
sw. Jana Kantego P
ks. **Piotrowski** etat gimn. państw. im. Ber-
gera R

Ręgorowicz Ludwik etat gimn. państw. Ma-
rii Magdaleny H G

Staś etat gimn. państw. Marii Magdaleny P
Tarnawski Aleksander etat gimn. państw.
Marii Magdaleny H G

Vogel Paweł etat gimn. państw. Marii Mag-
daleny Prz

Węgrzynowicz Marjan etat gimn. państw

Buchwald Józef S

Beisert Karol R

Boetcher Kazimierz Pr

Drzewicki Mieczysław — S

Dworczyk Mieczysław M

Groele Edward P

Jasielski Stanisław R

Koenig Kazimierz Ry Pr

Kolczyński Stefan M

Moliński Tadeusz R

Nowicki Józef Gi

Niziołek Alfred Fi Ch

Plewa Franciszek Prz

Soholewski Jan Pr

Szulczewski Stanisław Pr.

Skrzypczyński Gi

Wiśniewski Aleksander Ry

Poznań.

**14) Państwowe Seminarjum Ochroniarskie
ul. Długa Nr. 4.
ul. Długa Nr. 4. Nr. tel. 51-89.**

Seminarjum zorganizowane zostało w r. 1919 a otwarte 1 stycznia r. 1920. Do tego czasu istniało jako zakład prywatny, pod nazwą „seminarium froeblofskie”. Seminarjum froeblofskie otwarte zostało w r. 1895 przez Walerję Puffke (Polkę) i przeszło w styczniu r. 1916 w ręce Ludomiry Kochlerowej.

Dyr. **Koehlerowa Ldomira** 85 a 9 Pe Pf Hig
Ruebenbaucrowa Wirginja 75 W P H Ry
Liptakówna Helena 96 W 7 Prz G M Gi
Kozakiewicz Janina 95 sn ef 9 Gi
Pawlikowska Janina 99 sn ef 4 S K
Werner Eliza 73 sn 18

Rawicz.

**15) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
Męskie.**

Waty Batorego Nr. 14.

p. 5. 11. (5 kursów zasadn. 2 kursy równoległe i 4 kl. szk. ćwiczeń). 210. 0. (w szkole ćwiczeń 114).

Seminarjum założono w r. 1804 w Poznaniu, w r. 1874 ze względów germanizacyjnych przeniesione zostało do Rawicza; w

styczniu r. 1920 przejęły seminarjum władze polskie. Przy seminarjum jest internat. Dyrektorami zakładu byli: Józef Jeziorowski, Jan Gruszczyński, Karol Nepilly, Feliks Kaliski, Franciszek Mitsche, Franciszek Speers, August Laskowski, Karol Kloesel, Franciszek Schroller, Paweł Reimann, Maksymilian Kolbe i Maksymilian Fröhlich.

Dyr. **Wesołowicz Józef** 84 e P 15 Pe P
Czechowski Władysław 82 e k 20 M P
 ks. **Falkowski Wiktor** 89 a 6 R
Handke Bolesław 66 W 25 H G
Janiga Józef 79 W 24
Krajewski Jan 78 ek 22 g P
Małecki Feliks 93 ef 2 S
Materna Józef 86 W 15
Matuszewski Józef 87 ek 13
Nowak Roman 76 W 24 Prz Pr
Paliński Piotr 53 ek 24 N P
Radnicki Kazimierz 77 ek 18 P Gi
Stadnicki Franciszek 79 ek 20 P
Włoszczuk Antoni 76 W 22 M Fi Ch
L. Luczkowski Wacław 78 D Hig
Ciesielski Józef 49 ek
 k Sanok **Władysław** etat gimn. państw. Ry

Rogoźno.

16) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
 Męskie.
 p. 5, 9. (5 kursów i 4 kl. szk. ćwiczeń). 169.
 0. (w szkole ćwiczeń uczniów — 106.

Seminarjum powstało z preparandy, istniejącej od r. 1880, a przekształconej w r. 1905 na seminarjum. Dyrektorem pierwszym był Franciszek Pawłowski.

Dyr. **Kisielewski Władysław** 80 e M Fi 13
 Fi Ch M
 ks. **Preys Wiktor** 87 e R 11 R pe
Englert Józef 71 ek 25 Prz N
Janisch Ludwik 54 Rk 49 M
Klms Jan 97 ek Krr 6 Pr
Kozioł Kazimierz 91 W 13 pe M Fi

Mały Franciszek 71 2 Nl 25 Gi Ry N
Melzer Józef 81 2 Ne 20 H G
Roskoż Tadenz 79 Rk 21 P Ry Pr
Przyborowski Franciszek 87 Rk 16 P pe
Siarzewski Romuald 95 W 4 S
S Małach Andrzej 95 sn — — —
 k **Klawekówna Jadwiga** Pr

Węgrowiec.

17) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
 Męskie.
 Nr. tel. 271.
 p 4. 4. 138. 0.

Seminarjum założono w roku 1910.

Dyr. **Kopacz Artur** 84 e P 14 Pf Pe
 ks. **Budny Antoni** 93 sd 2 R
Kopec Karol 89 ek 18 M
Kucharski Józef 81 W 14 G
Mścisz Michał 88 e Prz 1 Prz Fi
Nowak Norbert ew 91 W 14 H
Stelmach Edward 87 W 14 N M
Woda Ludwik 88 ek
Wojnarowski Józef 89
 S **Sławoszeńska Bogdana**

Wolsztyn.

18. Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
 Męskie.
 Nr. tel. 41.
 p. 4. 4. 145. 0.

Seminarjum założono w r. 1912.

Dyr. **Adwentowski Karol** 83 e Ch DF 17 Fi
 Ch
Beer Stanisław 91 ef Pr Ry
 ks. **Kaczmarek Teodor** 95 sd 1 R
Szuczyński Józef 63 sn 24 P G N
Szymański Tadeusz 90 sn 10 Prz
Strzelecki Korneli 93 Rk 10 M
Spychalski Stanisław 67 sn 33 P
Romaszkan Michał 54 sn
Wandycz Wiktor 91 sn 10 urłp
 k **Rzymkowski Bolesław** sn — S

VIII. KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO POMORSKIEGO.

Seminarjów państwowych	10
Seminarjów męskich	5
Seminarjów żeńskich	3
Seminarjów koedukacyjnych	2
Seminarjów polskich	9
Seminarjów niemieckich	1
Klas	45
Uczniów	983
Uczenic	432
Uczniów i uczniic razem	1415

Działdowo.

1) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
 Koedukacyjne.
 p. 3. 3. 51. 33.

Zakład jest pierwszą polską szkołą średnią na t. zw. „Mazowszu Pruskim”; otwarto 1 października r. 1921.

Dyr. ks. **Ludwich Ewald** ew 90 d 3 R II
Kożusznik Robert ew 85 W 5 Ry N M

Sikora Jan ew 83 ek 7 P N Gi
Ożana Paweł ew 99 ek 1 S Gi Ry
Wejrowski Wincenty 86 ek R
Klimoazowa Marja 66 ef — Pr

Grudziądz.

- 2) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
Męskie im. Stanisława Staszica.
ul. Lipowa Nr. 2 — 12. Nr. tel. 932.
p. 5. 5. 168. 10.

Seminarjum powstało dnia 1 września
1816 roku. Z zakładem połączony jest inter-
nat dla 125 uczniów.

Dyr. ks. Pełka Leon 86 dl 12 R
Bieliński Gracjan 81 — 5 Fi M
Delewski Józef 92 — 14 na urlopie
Januszewski Stanisław 91 — 11 P
Januszewski Tomasz 84 — 04 H
Jaworski Michał 85 — 07 M G
Noak Kazimierz 92 ef 14 Pr
Nowicki Albin 91 — 12 na urlopie
Piasecka Helna 92 — 09 M Prz
Rogalski Jan 88 d 14 R F
Szczepkowski Wacław 85 a mal 20 Ry
Szwach Bernard 86 — 07 na urlopie
Tomaszewski Ignacy 65 — 87 S
k Sygnarski Henryk 73 e I — Gi
k Winogrodzki Władysław 57 — — Pe

Grudziądz.

- 3) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
z jęz. naucz. niemieckim.
w. 5. 9. (5 kursów i 4 kl. szk. ćwiczeń) 76.
39. (w szkole ćwicz. uczniów — 86).

Seminarjum założono około r. 1838.

Dyr. ks. Nabakowski Emil 78 d 18 R
Bartel Alfons 89 W 14 pe N H Gi
Binnek Jan 72 2Ni 24 P
Mrozik - Głiszczynski Józef 81 2Ni 16 G H
R P
Hevelke Aleksander 76 2Ni 27 G
Lubner Bolesław 83 2Ni 19 P N M H
Reuk Paweł 79 Rk 24 M Prz Fi
Staskiewicz Walenty 80 2Ni 23 P H
Szczepkowski Władysław 78 2Ni 24 N Ry Gi
Dieball Reinhold ew d 2 R
Empel Leonard 96 Ni 3 S
L. Wetzel Willibald 84 DM Hlg
d Kwiatkowska 96 d 4
Bałachowski Alojzy 91 ek
Gus Walerjan 86 ek

Kościerzyna.

- 4) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
Męskie.
ul. Kartuska Nr. 1. Nr. tel. 19.
p. 9. 176. 0.

Seminarjum założono w r. 1865.

Dyr. Targowski Tomasz 82 d 15 Pł Ped
Bork Bernard 73 Ni 22 Ry Gi
Cichocki Antoni 85 2Ni 16
ks. Heyke Leon 85 DT 9 R
Kahl Mieczysław 85 Ni 12 P
Masłowski Alojzy 87 Ni 12 S
Piątek Tomasz 73 2Ni 23
Sieradzka Adela 83 W 18 M
Sieradzki Stanisław 82 W 20 Fi
Tkaczyk Juliusz 74 2 Ne 21
Zagórski Antoni 89 ss 9 H G
Małuszyńska Stanisława 82 Ne 20
Rogosz Kazimierz 85 W 18 Fr H
dr. Lemańczyk Jan 91 DM Hig

Lubawa.

- 5) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
Męskie.
p. 5. 8. 184. 0. (5 kursów, 1 kurs preparandy
i 2 kl. szk. ćwiczeń).

Za czasów niemieckich było to gimnazjum
przeznaczone wyłącznie dla ewangelików.

Dyr. ks. Zaremba Jan 74 d 19
zast. dyr. Jasiewicz Wincenty 73 W DF 25
P S K Gi
Grabowski Roman 82 ef 2 S
Jabłoński Stanisław 85 W 18 P H G
Szymański Leonard 86 W 13 —
Wirska Janina Wanda 74 W 25 P H
Wirski Adolf 80 W 23 Prz Gi
Wiśniewski Stanisław 86 ek 16 Fr M Fi
Żelazny Anzelm 86 ek 17 M Gi N
Żmudziński Seweryn 93 Krr 7 R yPr
ks. Kownacki Bronisław 83 d 12 R

Toruń.

- 6) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
Męskie.
ul. Sienkiewicza Nr. 38. Nr. tel. 973.
p. 5. 5. 173. 0.

Seminarjum założono w r. 1918/19. Przy
seminarium jest internat.

Dyr. Magiera Michał 73 e P 23 P
Baranowa Kazimiera 91 ek 10
Ekman Jan 84 Ni 17 urlop
Janecki Albin 89 Ni 11 M
Kandyba Teofil 85 ek 15 urlop
Kędzior Edward 86 W 15 Pe
Klepaczewska Władysława 61 2lu 19 P H G

Knechtel Marjan 79 ek 24 urlp
 Kuchler Karol 88 e M Gi 9 Prz Ch Fi
 Kuciel Jarosław 87 W 16 urlp
 Liebhartówna Otylia 75 W 20 G
 Majerówna Julia 76 W 26 P H
 Meutkowski Czesław 78 ek 24
 Moczyński Zygmunt 71 2lu 29 N S
 Przybył Eugenjusz 84 a mal 4 Pr Ry
 Staniszewski Franciszek — — — urlp
 Witkowski Jan 79 2NI 23
 ks. Zaremba Feliks 86 a 11 R
 Żurek Franciszek — — — urlp
 K Makowski Bolesław 85 e Gi Gi
 L Pławiński Adam 82 DM Hig
 S Stanowski Józef 71

Toruń.

7) Państwowe Seminarjum Nauczycielkie Żeńskie.

ul. Siekiewicza Nr. 46. Nr. tel. 557.
 p. 5. 5. 130.

Seminarjum przejęte zostało w styczniu r. 1920 przez władze polskie; za czasów niemieckich było to seminarjum męskie, ewangelickie.

Dyr. Liebhart Hermína 68 a W Pe
 ks. Kaczyński Alojzy 92 d R
 Breańska Marja 70 a P
 Biedowiczowa Marja 87 e H G H G
 Bukiewiczowa Wanda 87 sn
 Gibasowa Stelania 86 ek
 Głowczyńska Marja urlp
 Jamrozowa Helena 70 ek
 Jamrosz Michał 78 W M
 Kędziorowa Marja 90 a Fi M
 Łęgowska Michalina urlp
 Mosińska Anna 91 L urlp
 Piszcz Jan 70 e Ry Ry
 Sanojćówna Stanisława 96 sn Prz
 Szeterowa Paulina 78 W Rr
 Schnitzer Michał 73 el S
 Stadniczeńkowa Antonina 87 sn
 Szydłowska Jadwiga 87 ek
 Ziembicka Seweryna 74 W H G
 Karczalska Helena 64 — Gi
 Sakowiczówna Marja 67 a Fr
 I. Jugardenowa Marja 89 DM
 S Bartmańska Romana 89

Toruń.

8) Państwowe Seminarjum Ochroniarskie. ul. Bażyńskich Nr. 3. Nr. tel. 327. p. 2. 2. 0. 35.

Seminarjum założono w r. 1921.

Dyr. Hemulińska Irena 87 sn 15 pe S
 Achtowa Marcela 67 sn 34 M Prz

Blumenberg Marta 02 sn 1
 Budzyńska Dominika 97 sn 7
 Blanthowa Zofia 65 — 1 Pr
 Mieczkowska Kazimiera 73 ss 20 P H G
 Sierocińska Kazimiera 80 a mal 16 Ry
 ks. Zaremba Feliks 86 sd 12 R etat państwo-
 we seminarjum męskie.

Tuchola.

9) Państwowe Seminarjum Nauczycielkie Męskie. p. 5. 5. 155. 14.

Seminarjum założono w r. 1874. Dyrekto-
 rami byli: Ventzke, Dr. Ernst, ks. Jabłoński,
 Dr. Teitz, ks. Scherer.

Dyr. Szczypiński Jan 78 W Rk 23 pe M
 Celewicz Konstanty g 78 W 23 P H
 Rompa Władysław 93 2NI 10 P Pf H Gi
 Smoliński Sylwester 91 2NI 11 M Pr
 ks. Strogalski Leopold 79 DT 15 R
 Szczukówna Marja 90 L 2
 Warczak Alfons 96 2NI 7 pe P S
 Wawrzyński Stanisław 83 ek 19 9 P M
 Wiczorkiewicz Władysław 83 2 NI M
 Zieliński Serwacy 87 2 NI 14 Fi Ch Prz
 Zatorski Józef 91 NI 5 Ry

Wejherowo.

10) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie Żeńskie. p. 5. 5. 0. 171.

Seminarjum zostało przejęte od władz
 niemieckich.

Dyr. Wernerówna Marja 91 ek 5 Pe
 Adamowicz Leon 82 sn 22 M Fi
 Bałachowski Czesław 86 sn 17 urlp
 Glogier Zdzisław 90 a mal 2 Ry
 Hanusiakówna Genowefa 90 a 4 Pr
 Kozłowski Jan 81 sn 20 urlp
 Lubecka Janina ew 88 Df 2 Prz
 Łysakowska Józefa 91 sn 12
 Nierzwicka Kazimiera 93 L 9
 Nowoczyn Leon 89 sn 14 S
 Pankówna Kazimiera 96 L 7
 Pankówna Stanisława 94 L 8 P
 ks. Roszczyniański Edmund 88 sd 10 R
 Stala Aleksander 81 sn 22 Pe
 Tarnawska Kazimiera 92 sn 11 Gi
 Ziemiańska Marja 86 sn 16 P H

9. KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO KRAKOWSKIEGO.

Seminarjów państwowych	7	styczny. Kierownikami byli do r. 1919/20
Prywatnych	17	Konrad Opuszyński, następnie Edward Tür-
Męskich	4	schmid.
Żeńskich	19	Kier. Bulkowski Ksawery z państw. gimn.
Koedukacyjnych	1	męsk. — Pł
Polskich	24	Boryczka Henryk 84 m ek 16 G i
Klas	88	Golebiowski Kazimierz — etat państwowe
Uczniów	1,074	seminarium — Ry
Uczennic	2,945	Iżewski Stanisław — etat państwowe semi-
Uczniów i uczennic razem	4,019	narjum — Prz

Biała

1) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie Męskie, tel. Nr. 746 p. 4. 11. 309, 0.

Seminarjum powstało w r. 1907, utrzymywane przez T. S. L. w Krakowie. W r. 1910 otrzymało seminarjum budynek postawiony kosztem fundacji ś. p. Zygmunta Jałbrzykowskiego z Warszawy i Daru Grunwaldzkiego. Pierwszy egzamin dojrzałości odbył się w r. 1912. Od 1907—1913 seminarjum zostawało pod wspólnem kierownictwem Ignacego Steina, dyrektora gimnazjum polskiego T. S. L. w Białej; następnie przechodzi seminarjum pod odrębne kierownictwo dr. Antoniego Mikulskiego. — Zakład posiada od r. 1913 7-kl. szkołę ćwiczeń, pierwszą tego rodzaju w b. Galicji i w b. Austrii.

Dyr. **Türschmid Edward** 84 c P 15 P Pł
 ks. **Faber Tadeusz** 85 c R 14 R
Golebiowski Kazimierz 75 W 25
Iżewski Stanisław 84 W ef 16 Pr
Kuś Władysław 78 W 24 M Ry
Sierakowski Wincenty 83 W 18 Ped
Taras Władysław 87 W 16
Koterbski Władysław 79 ef 17 S
Dychtoń Józef 83 W ef 17 S
Porebski Stanisław 92 ek krr 7 Pr
Biega Jan 84 ef ek 17
Ferens Jerzy 75 W 27
Iciek Julian przydzielony do Kuratorjum O. S. Krakowskiego
Sarnicki Karol 78 W 23
Wehr Władysław 79 W 24
Ziobrzyński Józef 87 W 15
Malarz Adam 85 W 17 G H
K dr. Kwiecicki Maciej 53 DM 21 Hig

Biała.

2) Prywatne Seminarjum żeńskie im. św. Hildegardy właśc.: Klasztor im. św. Hildegardy p. 4. 4. 160 — z prawem publiczności.

Seminarjum otwarto w roku szkolnym 1906/7; do r. 1919/20 zakład był utrakwi-

ks. **Jochemczyk Antoni** — 89, a 7 R H katecheta szkoły powszechnej niemieckiej
Koterbski Władysław — etat państwowe seminarjum — S
Koza Ermanilda 90 m ek 12 Pr
Kraus Avia 95 W 2 N
Knś Władysław — etat państwowe seminarjum — M Ry
Laszczyński Władysław — etat państwowe gimnazjum — P
Paszkiwicz Henryk — etat państwowe gimnazjum — Pe
Sarnicki Karol — etat państwowe seminarjum — H
Strandella Zygryda 94 m ek 2 M Prz
Wala Jan — etat gimnazjum państw. w Białsku — P
Wojewodzicówna Felicja 91 W 11 H G

Bochnia.

3) Prywatne Seminarjum Nauczycielskie Żeńskie im. Klementyny Hoffmanowej. właśc.: Dr. Czesław Górski, Dr. Ferdynand Maiss i Dr. Andrzej Wciolo. p. 3. 3. 120. — z prawem publiczności.

Seminarjum założone zostało w r. 1907 staraniem dyrektora Józefa Kurowskiego.
 Kier. **Słuszkiewicz Franciszek** — etat gimnazjum państwowe — M Fi
Bieleczyk Karol — etat gimnazjum państwowe — Prz
 ks. **Nalepa Alojzy** — etat gimnazjum państwowe — R
Nowak Bronisław — etat gimnazjum państwowe — H G
Rusin Władysław — etat gimnazjum państwowe P
Trzpis Henryk — etat gimnazjum państwowe N
Tyczka Franciszek — etat gimnazjum państwowe — M
Urbanek Józef — etat gimnazjum państwowe — Ped
dr. Hyżycki Stanisław Hig
Riernat Franciszek Ped
Kozłowski Józef Gi

Kuc Jan S
Tyralska Antonina Pr Ry
Krausowa Karolina ochmistrzyni

Gorlice

4) Prywatne Seminarjum Nauczycielskie
Żeńskie im. ks. Brnislawa Świeykowskiego.
wł.: „Towarzystwo miejskiego prywatnego
Seminarjum Żeńskiego w Gorlicach”.
p. 4. 4. 121. — z prawem publiczności.

Zakład powstał w r. 1908/9 z inicjatywy
ks. Prałata Bronislawa Świeykowskiego.

Dyr. Kowarz Edmund — etat gimnazjum pań-
stwowe — N

Boberowa Jalja 81 W 12 Pr

Czerwiński Feliks — etat gimnazjum pań-
stwowe — H G

Dziłopek Jan — etat gimnazjum państwowe
— G

Farlikówna Józefa 89 W 14 Pf Ped

Gablankowska Józefa 73 W 30 Ry

Gdowski Michał — etat gimnazjum pań-
stwowe — Fi

Ginalski Władysław — etat gimnazjum pań-
stwowe — H G

Język Emil — etat gimnazjum państwowe —
P H

Kamykowski Ludwik — etat gimnazjum pań-
stwowe — P

Kostórkiewicz Eleonora 68 W 32 Pr Ry

Kurczak Stanisław — etat gimnazjum pań-
stwowe — M Fi

Lewicki Wiktor Ferdynand — etat gimna-
zjum państwowe — M Fi

Mieszkowski Feliks — etat gimnazjum pań-
stwowe — Prz

Palka Paweł — etat gimnazjum państwowe
— Ry

Przesmycka Janina 92 m ef 1 P H

Stiedroński Stanisław 85 m e f 16 S

Stopińska Helena 86 m ef 16 Pr

ks. Świeykowski Bronisław 65 d 32 R

Jasło

5) 7-kl. szkoła powszechna połączona
z wydziałową żeńską
p. 2. 2. 0. 60.

Szkoła zorganizowana została w r. 1902;
obecnie czynna jest szkoła jako 7 kl., przy
zaś wyższe klasy wydziałowe mają program
naukowy trzech niższych kursów seminar-
jum pięcioletniego. Przy szkole istnieją kur-
sy pedagogiczne pod osobnem kierownict-
wem.

Dyr. Chrusliński Marjan 59 W ef 37 N Pe
Bahrówna Stelania 76 W 3lu 27 Fr Ry
Dominówna Zofja 82 W 28 Ry Pr

Gubernatorówna Marja 90 W ef 8 P H Gi
Junszczakiewicz Jadwiga 74 W 24 N G H
Junszczakiewicz Kazimiera 64 W 24 H G N
ks. Kwolek Antoni 73 d 25 R

Kasprzak Józef — etat gimnazjum państwo-
we — II

Kosydar Józef etat gimnazjum państwo-
we — S

Kuska Jakób — etat gimnazjum państwo-
we — M

Liszka Jan — etat gimnazjum państwowe —
Prz

Pyrek Jan — etat gimnazjum państwowe —
M

Sękowski Franciszek — etat gimnazjum
państwowe — P

Zioliński Erazm — W — Pe

Kęty

6) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
Żeńskie
p. 4. 4. 149.

Celem odniemczenia Białej i wykształce-
nia polskich nauczycieli dla szkół polskich
na Śląsku, starano się Kolo Polskie w Wie-
dniu o założenie seminarjum w Białej. Niem-
cy zgodzili się jednak tylko na założenie se-
minarium poza Białą, które za zgodą ówczes-
nej Rady Szkolnej Krajowej założono w r.
1907 w Kętach. Seminarjum początkowo mę-
skie, przekształcono na żeńskie po upań-
stwowieniu seminarjum w Białej.

Dyr. Stopka Andrzej 68 e P 24 M Gi

Liszka Paweł 86 e N 5 N P

Łuszczynski Bohdan 84 e Prz 15 Prz M Fi

Rzepa Bolesław 84 e S 20 S N

ks. Wądołny Jan 81 e R 11 R P

Zajączkowska Marja 86 e H G Df 2 H G

Zajączkowska Ludmiła 79 W 2 Ry Pr

Dziewoński Władysław 72 DM 12 Hg

Dutkiewiczówna Leopoldyna 94 W 3

Krzysztofowska Marja 71 W 3

Maciejczykówna Aniela 95 W 3

Suchoniowa Jadwiga 96 ek 3

Kraków

7) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
Męskie im. Grzegorza Piramowicza, ul. Stra-
szewskiego 22, tel. Nr. 508
p. 5. 5. 319. 0.

Seminarjum, najstarsze na terenie b. Ga-
licji, istnieje od r. 1871. Dyrektorami byli:
Andrzej Józefczyk, Jabłoński, Andrzej Ni-
ziol, Antoni Medard Kawecki, ks. Józef Bie-
lenin.

Dyr. Mikulski Antoni Jan 78 e P N D F 25
Gałuszka Leonard 86 W 16 przydzielony do
Kuratorium

ks. Hanuszek Szymon 73 DT 21 R
 Hrabyc Piotr 74 e H G Df 28 H G
 Konior Franciszek 78 e § 22 §
 Kiełpiński Tadeusz 97 a 1 H G P
 Kłosiński Władysław 80 e § 20
 Kopyciński Leon 78 W 24 H G P
 Kowalski Franciszek 78 e Prz 30 Prz M
 Kozera Eugenjusz 86 W a 17
 Koziarkowski Marjan 77 e H G Df 18 urłp
 Mazur Stanisław 89 W a 14 N
 Molak Jan 64 W 37
 Orszulski Roman 87 e Ry 11 Ry
 Pększyć Franciszek 60 W 33 Pr
 Pilch Jan 81 e P N 16 P
 Rozwadowski Henryk 68 e Prz 24 Prz
 Serednicki Teodor 82 W 18 Pr
 Serwin Stanisław 88 e P N 12 P N
 Solecki Aleksander 76 e M Fi 19 M Fi
 Sowa Leon 80 e M Fi 15 M Fi
 Wójcik Stanisław 77 W 25 Ry
 Wyrobek Zygmunt 72 e Gi 25 Gi
 ks. Mieszkowski Zygmunt 89 d 8 R
 L. Poźniak Stanisław 71 DM 17
 S Doering Mieczysław 98 m 1

Kraków

8) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
 Żeńskie, ul. Podwale 6, tel Nr. 30-53
 p. 5. 11. 0. 307.

Szkola powstała w r. 1871. W r. 1921
 otwarto 5-kl. szkołę ćwiczeń. Dyrektorami
 byli: Wincenty Jabłoński, Dr. Władysław
 Seredyński, Roman Vimpeller, Józef Dobro-
 wolski.

Dyr. Droniowski Tadeusz 71 e M Fi 22 Fi
 Bładowska Julia 76 W 25
 Bojarska Luwika 65 W 25
 Bromilska Helena 74 W 25 Pr
 Chmielakówna Stefanja 84 kpp 19 Pe
 Chrzanowska Henryka 73 W 25
 Dymkova Marja 66 e Ry 20 Ry
 D'Endel Antonina 66 W 25 N
 Estreicherówna Marja 76 e P N DF 25 P
 Fabiańczykowa Stanisława 91 e § 10 §
 Hebenstreitówna Hanna 84 e Ry 2 Ry
 Kannenberg Stanisław 73 e H G 23 H G
 Karwatowa Stefanja 84 W 11 P S
 Mayówna Jadwiga 68 e Gi 25 Gi
 Mędrzycka Marja 76 W 21
 Pachoński Henryk 78 e H G 18 G H
 Przybylska Zofja 85 e Prz 10 M
 Rechowiczowa Zofja 67 W 25 Pr
 Skwarczkówna Wanda 83 W 19
 Szarlowska Marja om. 80 e P N 17 P
 Tatarówna Wacława 88 e M Pf 3 M Fi
 Teisseyre Marja 59 W 25
 ks. Vrana Władysław 75 e R 22 R
 Wojciechowska Jadwiga 900 ef 1 Gi
 Wyrobek Emil 74 e Ch Prz 23 Prz M

Zaleska Jadwiga 97 e § 4 §
 Baraniecka Zofja 63 W 22 Pr
 Sikorska Helena 73 DM 16 Hig

Kraków

9) Państwowe Kursy Nauczycielskie, al.
 św. Marka 34
 p. 2. 5. 54. 128.

Kursy zorganizowano w r. 1918, upa-
 stwowiono w r. 1920. Zakład obejmuje stu-
 djum 2-letnie (warunek przyjęcia 6 kl. gim-
 nazjalnych) i roczne (warunek przyjęcia —
 matura).

Dyr. Rowid Henryk 77 DF e P N 25 Pe
 Filipek Andrzej 87 a 9 M Fi
 Langie Stanisław 95 Df P Fr
 Policht Henryk 88 a mal 9 Ry Pr
 Styrylski Wincenty 87 e P 6 P H
 Ameisenówna Anna m 87 W 6 §
 Berggrünówna Józefa p. państwowe gimna-
 zjum żeńskie — Pf
 Dziurzyński Adam — etat IV gimnazjum pań-
 stwowe — Prz
 Gancarczykowa Jadwiga 86 W 9 Prz
 Hamburger Alfred — etat IX gimnazjum pań-
 stwowe — Gi
 Kuliński Jan 75 e § 24 §
 Piech Kazimierz 93 Df 6 G Prz
 ks. Rychlicki Józef — etat IV gimnazjum
 państwowe — R
 Witkowska Helena 70 d 18 H
 Wisłocka Wanda 90 DM Hig
 L. Poźniak Stanisław 69 DM Hig

Kraków

10) Prywatne Seminarjum Nauczycielskie
 Żeńskie im. Świętej Rodziny.
 wł.: Stowarzyszenie „Dom Rodziny”, Pędz-
 chów 13.
 p. 4. 5. 0. 196. — z prawem publiczności.

Seminarjum założone zostało w r. 1901
 przez ks. Leona Zbyszewskiego. Przy semi-
 narjum istnieje internat.

Dyr. ks. Bielenin Józef 50 e R 41 pe
 Birkenmayer Ludwik — p. Uniwersytet Ja-
 gielloński — M Fi
 ks. Wietecha Michał — etat VIII gimn. pań-
 stwowe — R
 Bogatyński Władysław — etat VI gimnazjum
 państwowe — H
 Lederer Józef — etat III gimnazjum pań-
 stwowe — P
 Alscher Jan 60 eN e N 17 N
 Brodowiczówna Jadwiga a ef 4 Ry §
 Kuczyńska Helena a W 2 H P
 Krassowa Leokadja W 2 M Fi Ch
 Kniaziołucka-Grodecka Stefanja Df W 4 G
 Spytkowska Stefanja W a 2 Fi Prz

L Zakrzewski Wacław DM 1 Hig
Lilling Marja W 8 Pi Pr
Kwasnicka Marja W 15 P M
Bilińska Janina e Gi Gi
Mrozicka Km S
Koniorówna ef S
Chodorowska Wanda ef Pr
Kirchmajerówna Marja e Gi Gi

Kraków.

11) Prywatne Seminarjum Nanczycielskie
Żeńskie „Instytutu Mariji”, Pędzichów 16,
tel Nr. 118.
wł.: Zgrnmdzenie Córek Bożej Miłości.
p. 4. 4. 0. 147. — z prawem publiczności.

Dyr. Pachowski Henryk — etat seminarjum
państwowe żeńskie — Pe
Bilińska Janina 99 e Gi 4 Gi
Durzanka Bronisława 79 e Prz 5 Prz
S Falkenstein Agnina 68 Krr 24 Pr
Koch Władysław — etat IV gimnazjum pań-
stwowe — P

Kopcińska Walerja 57 W 44 Prz
ks. Kordyl — DT 4 R
S Korinek Fernanda 88 W ef 14 S
Kuczyńska Helena 78 W 19 P H
S Lander Irena 93 W 11 H G
S Mojtisiek Własta W 9 Ry M
Niklewiczówna 97 a 3 M
S Postulko Erwina 90 ek 13 N
ks. Ślepicki Marceli 70 e R 30 R
L Kania Władysław 69 DM 3 Hig
S S Rzymelka Bonifacja 94 ef

Kraków.

12) Prywatne Seminarjum Nanczycielskie
Żeńskie im. Preissendanza, Plac na Gro-
blach 7.
wł.: Towarzystwo Szkoły Ludowej.
p. 4. 4. 0. 190. — z prawem publiczności.

Zakład założony został przez grono nau-
czycieli krakowskich seminarjów państwo-
wych w r. 1898. Do rozwoju zakładu przy-
czynił się głównie Franciszek Preissendanz,
długoletni kierownik, później i właściciel se-
minarjum. W r. 1908 przeszedł zakład na wła-
sność Towarzystwa Szkoły Ludowej. Kiero-
wnikami zakładu byli: Wiktor Pogorzelski,
Władysław Złobicki.

Kier. Smreczyński Stanisław — etat VIII gi-
mnazjum państwowe — M
Bielak Antoni — etat II gimnazjum pań-
stwowe — M
Brodowiczówna Jadwiga 82 a ef 6 Ry
Gancarczykowa Jadwiga v. państwowe kur-
sy nauczycielskie — Prz
Kłosiński Władysław — etat seminarjum
państwowe męskie — Pe

Konieczny Władysław — etat III gimnazjum
państwowe — N
Konior Franciszek — etat seminarjum pań-
stwowe męskie — S
Koniorówna Klementyna 02 ef 1 S
Krzanowski Walerjan 61 W 38 K
Kwiatkowska Jadwiga 900 wł 1 Gi
ks. Mazanek Stanisław 92 e R 8 R
Medwecka Marja 94 a 4 G
Michalski Władysław — etat IX gimnazjum
państwowe — Fi
Pawlicowa Marja — etat gimnazjum pań-
stwowe żeńskie — H G
Roskosz Józef — etat III gimnazjum pań-
stwowe — Fi
ks. Rychlicki Józef — etat IV gimnazjum
państwowe — R
Szumcówna Wanda 91 W e f 13 Pr
Wojcikówna Helena 87 e P 5 P
Ziemski Adam — etat I gimnazjum pań-
stwowe — G H

Kraków.

13) Prywatne Seminarjum Nanczycielskie
Żeńskie im. Sebaldy Münnichowej, ul. Kar-
melicka 36.
wł.: Stefan Münnich.
p. 4. 4. 170. — z prawem publiczności.

Seminarjum założono w r. 1906. Przy se-
minarjum znajduje się szkoła ćwiczeń i in-
ternat.

Dyr. Bogucki Adolf — etat II gimnazjum pań-
stwowe — M Fi
Bnzkowa Jadwiga ef S
Dankówna Marja — etat żeńskie gimnazjum
państwowe — Ry
Florczyk Piotr — d DT pe
Janikowska Antonina a W Fr
Klemensiewicz Zenon — etat III gimnazjum
państwowe — P
Konieczny Władysław — etat III gimnazjum
państwowe — N
Kopciński Leon — etat seminarjum pań-
stwowe — S
Krupicka Anna — etat państwowe seminar-
jum żeńskie — M
ks. Miszka Roman eR R
Mrazek Marja 94 a Df G
Mrazek Helena 900 Krr Pr
ks. Poloński Józef 92 eR R
Rosner Marja 69 W ef H
Seredyński Leon 88 a mal Ry
Styrylski Wojciech 87 e P 6 P
Szpunar Feliks — etat III gimnazjum pań-
stwowe H
Tondera Franciszek — etat IX gimnazjum
państwowe — Prz
Zajdzikowski Piotr W Gi

Mielec.

- 14) Prywatne Seminarjum Nauczycielskie
Żeńskie.
wl.: Kolo T. N. Szkół Średnich.
p. 4. 4. 0. 166. — z prawem publiczności.

Seminarjum założono w r. 1913.

- Dyr. Tyran Wincenty — etat gimnazjum państwowe —
ks. Chrobak Walenty — etat gimnazjum państwowe — R
ks. Dec Jan sd R
Czortkower Joel — etat gimnazjum państwowe — M Fi
Kania Władysław — etat gimnazjum państwowe — H G Prz
Kozak Zygmunt — etat gimnazjum państwowe — H G
Siorek Franciszek — etat gimnazjum państwowe — H G
Zaranek Stanisław — etat gimnazjum państwowe — P Pf
Drwięga Antoni — etat gimnazjum państwowe — P
Gorczyński Józef — etat gimnazjum państwowe — N
Górkiewicz Józef 92 W 9 Prz
Jasiński Piotr — etat gimnazjum państwowe — Gi Ry
Majewski Karol — etat gimnazjum państwowe — M
Soboń Marjan — etat gimnazjum państwowe — P
Stesłowicz Aleksander — etat gimnazjum państwowe — Prz M
Dziadykówna Janina 98 a Km 5
Frućkowska Zofja 89 sn ef 12 Pr
Hajdukowa Aniela 80 W 22 Ry
Ślusarkówna Anna 94 sn ef 7 Pr

Nowy Sącz.

- 15) I Prywatne Seminarjum Nauczycielskie
Żeńskie, ul. Długosza, tel. Nr. 22.
wl.: Gmina miasta.
p. 4. 4. 173. — z prawem publiczności.

Seminarjum założono w r. 1903/4 z inicjatywy prof. Wincentego Tyrana, prof. Apolinarego Maczugi i Bronisławy Löschowny. Kierownikami byli: Stanisław Rzepiński i Wincenty Tyran.

- Dyr. Maczuga Apolinary — etat II gimnazjum państwowe — Pe
Bugajski Stanisław — etat I gimnazjum państwowe — S
Cholewiński Józef — etat II gimnazjum państwowe — M

- Dudziński Jan — etat I gimnazjum państwowe — Hig
Golachowski Kazimierz — etat II gimnazjum państwowe — P
Habelanka Anna 92 W 12 H
Helczyński Kazimierz — etat I gimnazjum państwowe — Prz
Janczy Wojciech — etat I gimnazjum państwowe — P
Jarończyk Alfred — etat II gimnazjum państwowe — N M
Klimek Roman — etat II gimnazjum państwowe — G H
Komar Stanisław — etat II gimnazjum państwowe — P
Kopczyński Wojciech 80 W 23 S
Kopytko Szymon — etat I gimnazjum państwowe — P
Miczyński Józef — etat I gimnazjum państwowe — Fi
Piotrowska Helena 71 K Krr 26 Prz Pr
Rapi Feliks — etat I gimnazjum państwowe — Fi
Śliwa Jan — etat II gimnazjum państwowe — G
Soltysowa Teofila 84 W 21 Gi
Sowińska Marja 87 W 16 Ry
Stobiecki Stanisław 76 c M Fi 13 M
ks. Sulma Paweł sd 25 R
Weiner Jan — etat II gimnazjum państwowe — N
Wiliński Florjan — etat I gimnazjum państwowe — Fi Prz
Wisniowska Anna 76 W 25 Pr.
Wzorek Franciszek — etat I gimnazjum państwowe — Pe
Zboziń Józef 79 W 23 Ry Pr
Zieliński Piotr — etat I gimnazjum państwowe — H G
Żebracki Zygmunt — etat I gimnazjum państwowe — M Fi
Śluzarowa Jadwiga 69

Nowy Sącz.

- 16) II Prywatne Seminarjum Nauczycielskie
Żeńskie, ul. Długosza, Nr. tel. 22.
p. 4. 4. 165. — z prawem publiczności.

Seminarjum powstało w r. 1919/20 z oddziałów równorzędnych I-go Seminarjum. Kierownikiem był prof. Maczuga Apolinary.

- Dyr. ks. Sulma Paweł 73 sd 25 R
Dąbrowski Michał etat I gimn. państw. — N
Leniekówna Janina 90 ck 1 Pr Ry
Schiraböck Leopold etat II gimn. państw. — Prz
Wyczesany Józef 63 W ef 35 M
Zaczekówna Zofja 95 W 8 Gi
Żyłyński Saturnin etat I gimn. państw. — H

naadto uczę nauczyciele I prywatnego seminarjum:

Bugański Stanisław P S
Dudziński Jan Hig
Golachowski Kazimierz P N
Habelanka Anna H
Janczy Wojciech P
Klimek Roman H G
Komar Stanisław P
Kopczyński Wojciech S
Maczuga Apolinary Pe
Piotrowska Helena Prz Rr
Rapf Feliks M Fi
Śliwa Jan Ge
Stobiecki Stanisław M
Weimer Jan N
Wzorek Franciszek Pe
Zbożeni Józef Ry Rr
Zieliński Piotr H G
Zembracki Zygmunt M Fi
Ślazarowa Jadwiga ochmistrzyni

Nowy Targ.
17) Prywatne Miejskie Seminarjum Nauczycielskie Zeńskie.
wł. Gmina Nowy Targ.
p. 2. 2. 65. — z prawem publiczności.

Seminarjum założone zostało w r. 1921,22.
Kier. **Baran Kazimierz** etat gimn. państw. H G
Czajowa Wanda 77 W 23 Gi Pr
Czech Ludwik etat gimn. państw. Fi
Gotowski Wiktor etat gimn. państw. Ry Pr
Kamiński Adoll etat gimn. państw. M
Kurasiowa Marja etat gimn. państw. N
Merczyńska Władysława 75 W 30 S
Ogrodziński Wincenty etat gimn. państw. P
Pawelczak Józef etat gimn. państw.
Rutkowski Feliks 83 W 20 Ry Pr
Stelański Ludwik etat gimn. państw. G
ks. **Sznajdrowicz Ferdynand** etat gimn. państwowego R
Świątek Andrzej etat gimn. państw. Prz

Stary Sącz.
18) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie Męskie.
p. 5. 5. 182.

Seminarjum założone zostało w r. 1903.
Dyrektorami byli: Józef Dobrowolski, Michał Magiera.

Dyr. **Prokop Józef** 79 e M Fi 16 M Pe
Bojarski Bolesław 86 W 14 Pr N
Długoszewski Feliks 64 W 25 Ry M
Ergetowski Franciszek 74 e H G 24 H G N
Niezer Teofil 74 e Prz 19 Fi Prz
ks. **Przywara Michał** 79 e R 15 R Pi G

Szybiak Władysław 65 eł 25 S
Wilga Stanisław 65 W 25 M Fi
k **Przybyłowicz Józef Teodor** 94 W — P N
k **Wagner Jan** 81 W — P N

Stary Sącz.
19) Prywatne Seminarjum Nauczycielskie Zeńskie im. Błogosławionej Kingi.
wł. Klasztor P. P. Klarysek.
p. 1. 1. 0. 40.

Seminarjum otwarte zostało w r. 1921 22; obejmować będzie naprzemian: kursy parzyste, nieparzyste, (w r. szkolnym 1923,24 kurs I i III).

Kier. ks. **Przywara Michał** etat państw. seminarjum

Grono nauczycielskie tworzą:
a) Nauczyciele z państwowego seminarjum
b) 4 S. S. Klaryski (z egzaminami wydziałowemi).

Tarnów.
20) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie Męskie, ul. Kopernika 3.
p. 5. 6. 210. 0.

Pierwotną siedzibą tego seminarjum był Nowy Sącz. W r. 1874 przeniesiono je do Tarnowa. Dyrektorami byli: Tabeau Ferdynand i Nowicki Franciszek.

Dyr. **Parasiewicz Hipolit** 50 e Prz 25
Bobrowski Józef 82 d 12 urlop
Dobrowolski Piotr 83 e N 11 urlop
Dziama Leszek 70 e 11 G DF 25 P H
ks. **Gadowski Walenty** 61 e R 25 R
Jabcznga Bolesław 86 W 14 G
Jankiewicz Józef 77 W 25 P
Komperda Alojzy 79 e M Fi 13 M Fi Ch
Stohl Karol 67 eł 25 S
Piskor Michał 82 W 22 Ry M P
Konstankiewicz Emil 75 W 25 Prz
Smoszna Michał 78 W 25 Gi
Srednicki Wincenty 81 W 20 Gi
Hejnar Stanisław 84 W 17 N 11
Pilchowicz Adoll 95 krr 5 Pr P
I. **Potok Hieronim** 68 DM 1
I. **Szalił Edward** m 78 DM 3 H

Tarnów.
21) I Prywatne Seminarjum Nauczycielskie Zeńskie im. Błogosławionej Kingi, ul. Lipowa 12.
wł. Towarzystwo.
p. 4. 4. 0. 198. — z prawem publiczności

Seminarjum powstało w r. 1901.
Dyr. ks. **Chrzęszcz Józef** 84 a 17 R
Arvay Wiktor etat I gimn. państw. M

Badylakowa Róża etat III gimn. państw. Fr
 Bernacki Kazimierz etat I gimn. państw. P
 Biesiadzka Aleksandra 75 W 13 H G
 Bugnówna Józefa 87 krr 15 Ry
 Czernecka Franciszka 81 W 18 N
 Czernecka Stanisława 98 eHG 1 H G
 Dzieciolowska Bronisława 87 W 15 S
 Frączek Ludwik etat III gimn. państw. M Fi
 Godowski Maurycy etat III gimn. państw. G
 Greis Piotr etat I gimn. państw. H G
 Język Stefan etat I gimn. państw. P
 Kocyanowa Karolina 79 W 20 Pr
 Kwiecień Jan 76 W 26 Prz.
 ks. Lubelski Józef 84 cR DT 13 R
 L Potok Hieronim etat semin. państw. męsk.
 Hig
 Sobolewski Juljusz etat I gimn. państw. Fi
 Szumski Jan 65 W 40 Pe
 Tabeau Bronisław 79 W 25 Ry

Tarnów.

22) II Prywatne Seminarjum Nauczycielskie
 Żeńskie im. Św. Jadwigi.
 Adres: Bursa Św. Jadwigi,
 wł. Katolickie Towarzystwo Pracy Kobiet.
 p. 4. 4. 186. — z prawem publiczności.

Szkola założona została w r. 1920.

Dyr. Język Stefan etat I gimn. państw. P
 Biesiadzka Aleksandra 75 W 13 H G
 Czernecka Franciszka z I pryw. semin. Gi
 Czernecka Stanisława z I pryw. semin. G
 Durówna Lucyna 79 W Prz
 ks. Chrzęszcz Józef z I pryw. semin. R
 Godowski Maurycy etat III państw. gimn. G
 Indyk Andrzej etat I państw. gimn. P
 Jankiewicz Józef etat I państw. semin. N Pe
 Kargol Adolf etat I państw. gimn. H
 Konstankiewicz Emil etat państw. semin. M
 Fi Prz
 Kwiecień Jan p I pryw. semin. M
 Machalska Zofia 84 W Pr.
 Majcher Jan etat szkoła ogrodnicza S
 L Potok Hieronim etat państw. semin. Hig
 ks. Rogóż Aleksander 90 sd 8 R
 Sobolewski Julian etat I państw. gimn.
 Szumska Stanisława 95 W — Ry
 Szumski Jan 65 W 40 Pe
 Wróblewski Walerjan etat III państw. gimn.
 P

Tarnów.

23) Prywatne Seminarjum Nauczycielskie
 Żeńskie,
 wł. Zakład Sióstr Urszulanek.
 p. 2. 2. 90.

Seminarjum powstało w r. 1921 jako roz-
 wojowe.

Dyr. Godowski Maurycy etat III gimn. pań-
 stwowego Prz G
 ks. Rogóż Aleksander z II pryw. semin. R
 Jankiewicz Józef etat państw. semin. N
 Nizański Kamil naucz. szkoły powszechnej S
 Bugnówna Józefa naucz. szkoły powszech-
 nej Gi
 Bujalaka Marja z liceum S. S. Urszulanek H
 Lopatynier Zofia pryw. gimn. S. S. Urszula-
 nek P
 Lojewska Janina pryw. gimn. S. S. Urszu-
 lanek H
 Olszewska Marja pryw. gimn. S. S. Urszu-
 lanek Fr
 Przybyłowicz Augustyna pryw. gimn. S. S.
 Urszulanek M
 Szymander Antonina pryw. gimn. S. S. Ur-
 szulanek Rr
 Tłoczyńska Salezja pryw. liceum S. S. Ur-
 szulanek Ry
 Wolińska Alojzja pryw. gimn. S. S. Urszu-
 lanek Fi
 Zabianka Antonina pryw. gimn. S. S. Urszu-
 lanek Fr

Wieliczka.

24) Prywatne Seminarjum Nauczycielskie
 Żeńskie.
 wł. Towarzystwo Szkoły Ludowej.
 p. 4. 4. 0. 114. — z prawem publiczności.

Seminarium założone zostało we wrze-
 niu 1918 przez prof. Adama Pichora, a w r.
 1920 przeszło na własność Towarzystwa
 Szkoły Ludowej.

Dyr. Pichór Adam etat gimn. państw. Fi
 Chmiel Stefan etat gimn. państw. G
 ks. Czaputa Teodor etat gimn. państw. R.
 Kaszycki Ludwik etat gimn. państw. Ch
 Klimczyk Jan etat gimn. państw. P
 Korpala Tadeusz etat gimn. państw. Ry
 Kryński Mieczysław etat gimn. państw. M
 Loch Marjan etat gimn. państw. Fi
 Butz Edward ew 89 W 12 S
 Chudoba Stanisław 77 W 24 Gi
 Cisek Paweł 78 W 23 Pe P
 Jagielski Józef 90 W 13 M
 Koziol Roman 86 W 1 Pr
 Sosiński Wojciech 69 W 32 H
 Plłeger Adela 65 W 32 N
 Sarnecka Jadwiga 81 W 20 Pr
 Wesseli Julja 62 W 32 Ry
 Wierzbicka Marja 78 W 23 Pr
 Profic Stefan z gimn. państw. S
 L Dr. Stroka Roman 73 DM —

10. KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO LWOWSKIEGO.

A. Województwo Lwowskie:

Seminarjum państwowych	14
Prywatnych	17
Męskich	7
Żeńskich	20
Koedukacyjnych	4
Polskich	26
Ruskich	5
Klas	105
Uczniów	1,592
Uczennic	3,846
Uczniów i uczennic razem	5,438

B. Województwo Stanisławskie:

Seminarjów państwowych	3
Prywatnych	5
Męskich	1
Żeńskich	7
Polskich	4
Ruskich	4
Klas	28
Uczniów	226
Uczennic	1,042
Uczniów i uczennic razem	1,268

C. Województwo Tarnopolskie:

Seminarjów państwowych	4
Prywatnych	6
Męskich	3
Żeńskich	6
Koedukacyjnych	1
Polskich	8
Ruskich	2
Klas	36
Uczniów	408
Uczennic	913
Uczniów i uczennic razem	1,321

Ogółem w Kuratorjum Okręga Szkolnego Lwowskiego:

Seminarjów państwowych	21
Prywatnych	28
Męskich	11
Żeńskich	33
Koedukacyjnych	5
Polskich	38
Ruskich	11
Klas	169
Uczniów	2,226
Uczennic	5,801
Uczniów i uczennic razem	8,027

A. Województwo Lwowskie

Drohobycz.

1) Seminarjum Nauczycielskie Żeńskie.
wł. Koło Powiatowe Stowarzyszenia Chrześ.
Nar. Naucz. Szkół Powsz
p. 3. 3. 0. 84. — z prawem publiczności.

Seminarjum zostało założone w r. 1920.
Początkowo uruchomiono kurs 1-szy, następnie 2-gi i 3-ci.

Dyr. Matlachowski Jan z gimn. państw. H G
Dzieniewicz Tomasz 68 W 32 M
Harlender Zofja 69 ef 1 Pr
Herwy Stanisława 90 W 12 Prz M Fi
Himmel Kazimierz 88 ef 14 S
Komarnicki Ignacy 69 m e Ry 32 Ry Ru
Krawczyzyn Mirosław z gimn. państw. M
Michcińska Seweryna 87 W 18 H G
ks. Pelczar Michał 90 W a 5 R
Pulmanówna Amelia 79 W 21 P
Schneider Zygmunt z gimn. państw. Prz Fi
Ch
ks. Sopalaki Franciszek 77 a W 21 R
Stinzing Jan z gimn. państw. P
Zamorski Jan z gimn. państw. P
Emmerich Stanisław 90 W 12 S Gi

Drohobycz.

2) Seminarjum Nauczycielskie Żeńskie S.S.
Bazylijanek.
ul. Konarskiego Nr. 6.
wł.: Konwent S.S. Bazylijanek w Drohobyczu.
ru. 2. 2. 0. 74.

Seminarjum zostało założone w r. 1922.

Dyr. ks. Kmit Polieukt z państw. gimn. —
Bajrak Mikołaj z państw. gimn. — H G
Dutkowa Stefania g 97 sn 5 Gi
Komarnicki Ignacy g 71 sn 24 Pr Ry
Kuszczak Aleksander z państw. gimn. — M
Kuziowa Rozalja g 82 W 21 P
Momrykowa Marja g 87 W 24 M Prz
Czajkowska Olga g 93 a 1 N Ru H
ks. Saprun Seweryn g 97 a km 3 R S
Smalko Roman z państw. gimn. — Fi
Tymoczkówna Emilia 81 W 22 Ry Pr
ks. Wenhrynowicz Stefan z państw. gimn. —
Fi

Jarosław.

3) Seminarjum Nauczycielskie Żeńskie.
wł.: Tow. Prywatnego Seminarjum Nauczycielskiego Żeńskiego.
p. 4. 4. 0. 164. — z prawem publiczności.

Dyr. Wondaś Audrzej z I państw. gimn. —
H G
Adamski Juliusz z I państw. gimn. — N

ks. Augustyn Leopold 76 W 22 R
ks. Augustyn Leopold 76 W 22 R
Czyżewicz Marja — W 18 pe H G
ks. Dziąba Stefan — sd 21 R
ks. Fedorowicz Stanisław z II państw. gimn.
R

Kopystyńska Marja — W 16 P
Krawczyk Józef z I państw. gimn. — \$
Kulmatycka Lidja — a — Prz
Łączkowska Jadwiga — W ef 16 Ry Pr \$
Malikówna Marcela 96 W et 6 M Fi
Reising Wojciech z I państw. gimn. — H
Wiśniowski Bronisław z II państw. gimn. —
P
Żmudzka Stanisława — W — M Gi
L Hajdukiewicz Marja — DM — Hig

Jaworów.

4) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
Żeńskie.
p. 4. 4. 0. 139.

Seminarjum powstało w r. 1921 na miejsce
istniejących od r. 1919 kursów prywatnych

Dyr. Tuleja Ludwik z gimn. państw. — Hig
Gramski Justyn 73 W 27 M Prz
Stankiewiczowa Janina 97 Df 2 P pe
Tylawska Aniela 78 W 25 Pr Ry Ru
ks. Wawszczak Jan 89 a — R H
Zajackówna Marja 91 W 9 H G Ru
k. Kulikowska Helena 98 sn 6 Gi
k. Rudko Jan g 83 W 11 Fi
k. Zahradnikówna Irena 87 W 5 S

Jaworów.

5) Seminarjum Nauczycielskie Żeńskie.
wl.: Klasztor P. P. Bazylijanek w Jaworowie.
p. i ru. 4. 4. 0. 139. z prawem publiczności.

Seminarjum zostało założone w r. 1906.

Dyrektorem był Tytus Stoniewski.
Dyr. ks. Zalitacz Aleksander g 70 e R 20 pe
Budzińska Rozalja g 80 w 23 M Fi Prz
Chomińska Helena g 83 ek 18 P H Ru
Jaremkowa Zenobja g 83 W 19 Ry Pr
Marenin Andrzej g 56 ek 43 Gi
Krzyżanowska Katarzyna s g 83 W 17 H G
Molczko Anna s g 94 ek 6 M
Sawaryn Antoni g 70 ek 30 S
ks. Demko Stanisław g 94 W 2 R
Krzawiczowa Janina g 96 a — Ru N
Zaleska Eleonora g 76 a 21 M Fi
L. Orski Jan 65 DM 13 Hig

Krosno.

6) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
Męskie.
p. 4. 9. (4 kursy zasadn., 1 kurs wstępny i 4
kl. szk. ćwiczeń) 168. 0. (nadto w szk. ćwicz.
uczniów — 105).

Seminarjum powstało w r. 1898, jako
własność prywatna Dr. Feliksa Czajkowskie-
go i Kacpra Brzostowicza. W r. 1903 mia-
sto wybudowało gmach szkolny i oddało go
seminarjum, które następnie stało się wła-
snością Towarzystwa Opieki nad studentami.

Dyr. Czaykowski Tadeusz 60 kp \$ 15 25 —
Bilut Aleksander 68 W 24 Ry
Brzostowicz Kazimierz 89 3lu 10 P urlp
Dąbrowski Franciszek — — —
Doroha Józef 94 sn ef 9 Pr Ry
ks. Fuksa Andrzej 82 a 14 R
Gierula Bronisław 75 3lu 18 — urlp
Gul Jan 82 sn 18 —
Hrehorowicz Jan g 76 ef 13 \$
Jabłoński Piotr g 86 e M Fi 12 M Fi
Karwański Włodzimierz 90 e Gi 10 Gi
Kos Andrzej g 81 — — —
Krukierk Józef 88 W 15 —
Lenart Jan 80 W 17 —
Mazurkiewicz August 89 a 9 H G
Nęcki Wojciech 72 W 24 pe P
Szalrański Andrzej 78 W 24 Prz
Ślęczka Antoni — — — —

Krosno.

7) Seminarjum Nauczycielskie Żeńskie.
wl.: Związek rodzicielski.
p. 3. 3. 0. 150. — z prawem publiczności.

Seminarjum zostało założone w r. 1907.

Dyr. Czaykowski Tadeusz z sem. państw. —
Dobrowolska Helena 90 W 12 P H G
Czechówna Anna 78 W 24 P
Kubit Jan g 93 W g S
ks. Szpetnar Stanisław 83 e R 10 R
Waisowa Helena 80 W 17 Pr
Wanic Józef z gimn. państw. — Fi
Nadto uczyć następujący nauczyciele
Państwowego Seminarjum Męskiego:
Bilut Aleksander Ry
Brzostowicz Kazimierz P pe
Doroha Józef Pr Ry
Jabłoński Piotr M Fi
Kos Andrzej Ru
Krukierk Józef H
Lenart Jan M Fi
Mazurkiewicz August G
Nęcki Wojciech N
Szalrański Andrzej Prz
Ślęczka Antoni Hig

Lwów.

8) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
Męskie.
ul. Nabelaka 67.

p. 5. 13. (5 kursów zasadn. 1 kurs wstępny,
3 kursy równoległe i 4 kl. szkoły ćwiczeń).
247. 0. (nadto w szk. ćwiczeń: uczniów — 91)

Seminarjum zostało założone w r. 1871.
Dyrektorami byli: Sawczyński Zygmunt, Ta-
tomir Lucjan, ks. Wołcz Walenty, Dr. Reiter
Marjan, Dr. Nittmann Karol, Piątkowski Mie-
czysław i Jastrzębski Józef.

Dyr. Zimmerman Kazimierz 70 e P 25 P
Bunikiewicz Władysław 85 5lp — M Fi
Chomiccki Karol 67 W 25 N
Chndzikowski Juljan 83 W 18 Ry
Grabiński Stefan 87 e P 13 P
Greczek Stanisław 79 a 12 M Fi
Halza Antoni 82 W 20 Ru
Juchnowicz Stanisław 59 d 19 Prz
Kapalka Franciszek 83 W e Gi 19 Gi
Kubrakiewicz Stanisław 72 W 25 —
Ligęza Stanisław 85 W 18 Pr
Lubczyński Józef 80 W 20 —
Łotocki Kazimierz 82 W 21 Ry
Orosz Władysław 64 W 25 —
ks. Paluch Józef 85 e R DT 8 R
Radwański Kazimierz 65 W 25 pe H
Saloni Aleksander 66 W 25 G
Schorr Mojżesz m 74 DF 24 R
Sławiczek Henryk 63 km 25 \$
Starzecki Władysław 92 a 1 P H
Szcupackiewicz Michał 87 ef 14 \$
Szwajkowski Józef 62 W 25 M Fi
Szydłowski Kazimierz 79 W 21 —
k Dancewicz Stefan 90 a 10 pe
k Gaché Jerzy 86 ef — \$
ks Krukowski Józef 86 a 10 N
L Szumski Jan 92 DM — —
s Lubczyńska Zolja 87 sn — —

Lwów.

9) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie.
żeńskie.

ul. Sakramentek Nr. 71.

p. 4. 12. (4 kursy zasadnicze, 4 równoległe
i 4 kl. szk. ćwiczeń). 0. 390. (nadto w szkole
ćwiczeń: uczniowie — 142).

Seminarjum zostało założone w r. 1871.
W r. 1874 uruchomono l. zw. Ogródek fre-
blowski, a w roku następnym jednoroczny
kurs dla kształcenia zawodowych freblanek.

Dyr. Nittman Karol 63 DF e H G 25 G
Aleksandrowicz Zenon 85 a 2 H P
Arnoldowa Franciszka 76 W 25 —
Bartoniówna Eugenia 62 W 25 Fi M

Bilińska Helena 80 L 22 Fi M
Dancewiczówna Jadwiga 84 L 12 H P
Dąbrowski Piotr 87 3lu 1 urlp
Georgerowa Olga 61 W 25 urlp
Germanówna Marja 70 w 25 —
Gostyńska Władysława 55 W 25 Ry
Grabińska Kazimiera 86 ef 13 S
Huthówna Marja 79 W 18 —
Kopystyński Tadeusz 56 N 25 N G
Koziołówna Kazimiera 69 W 25 H G
ks Krukowski Gerwazy 63 e R 25 R
Krzakowska Zolja 89 e Prz 7 Prz Fi
Kwiatkowska Zolja 98 eGi 5 Gi
Loebłowa Joanna 73 ef 22 \$
Maciszewska Helena 89 W 3 Fi M
Malkowska Seweryna 72 ef 24 Pr
Nowicka Lndomira 63 W 25 P
Pomiankowska Janina 74 W 21 Ry
Reuttówna Marja 75 W 25 —
Smulikowska Marja 85 W 12 —
Strzelecka Marja 63 L 25 urlp
Waltenbergerowa Jadwiga 78 W 24 Ru
Włodkówna Stanisława 93 W 5 Pr
Dalchan Eleonora 89 ef 2 \$
Serbeński Walerjan 67 DM 25 Hig
L Mikiewicz Anna 88 DM 1 —
lb Kalmówna Jadwiga 99 3lu 1 Hig
S Jużakówna Stanisława 91 e f1 —

Lwów.

10) Oddziały równorzędne Państwowego Se-
minarjum Nauczycielskiego Żeńskiego, ul.
Słodowa 6.
p. 4. 6. 0. 282.

Zakład powstał w r. 1921 przez wydziele-
nie 5 oddziałów z Państw. Sem. Naucz. Żeń-
skiego.

p. o. Dyr. Smolicki Wojciech 77 e N 20
Adamczak Walenty 85 ef 12 \$
p Borzemska Wilhelmina 76 Df e N 24 N Ru
p Janicka Helena 80 e H G 24 H G
Kallay Fryderyka 89 ef — Ry Pr
Krynicka Bronisława 66 W 15 Ry Pr
Lewicki Wincenty 89 a — M Fi
Pflau Zolja 78 W 15 H pe
Pogonowska Irena 89 a 3 Prz M Fi
Rudnicka Elżbieta 91 w 9 Gi
p Skulska Aleksandra 89 Df 6 P
ks. Świerzko Piotr 86 a 12 R
k Dalchau Eleonora z państw. sem. żeńsk.
— \$
k Mikiewicz Anna z państw. sem. żeńsk. —
Hig
k Nittmannowa Wanda 67 ef 1 Fr
lb Kuhnówna Jadwiga z państw. sem. żeńsk.
— Hig

Lwów.

- 11) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie z ruskim jęz. nauczania, ul. Strzała 2. ru. 4. 10. 138. 307.

Seminarjum powstało w r. 1919 jako koe-dukacyjne kursy seminarjalne, upaństwowio-
ne tegoż roku, W r. 1920 kursy zostały prze-
mianowane na Seminarjum Nauczycielskie
z ruskim jęz. nauczania.

Dyr. ks. Dzerowicz Julian g 71 e R 25 —
Androchowicz Ambroży g 79 kp § 15 20 Ru
ks. Baczyński Euzebjusz g 87 a 10 R
Babyn Mikołaj g 82 e H G 10 H G
Cegielski Roman g 82 Df e M Fi 18 M Fi
Czubatyj Mikołaj g 89 Df 4 H S
Kalinowicz Włodzimierz g 84 e N 2 pe N
Kuzmowicz Włodzimierz g 86 e M Fi 11
M Fi

Kurylas Józef g 70 a mal 4 Ry
Lewicki Jan g 75 cf 4 S
Lewicki Seweryn g 90 a 3 N Ru
Lysiakowa Milena g 92 a — —
Mrycówna Olga g 94 a Prz M
S Nawrocka Barbara g 93 e Gi 9 Gi
Sydorowicz Sabina g 95 e Gi 7 Pr
ks. Rudowicz Jan g 68 e R 25 R
Tychowski Włodzimierz g 92 e H G 15 H G
Baczyńska Olga g 74 W 25 —
Hryniewicz Józef g 66 W 25 —
Hryniowski Piotr g 58 W 25 —
Lityńska Barbara g 65 W 25 —
Małagosowa Stefania g 84 W 19 —
Moroz Mikołaj g 61 W 25 —
Pañkowska Józefa g 58 W 25 —
Skorobohatyj Stefan W 25 Ru
k Bilińkiwicz Dyonizja g 80 W 19 Pr
k Hajduczek Stefan g 90 e Gi 2 Gi
k Hibl Stanisław 900 a 1 P
k Obienko Jan p 82 d — Ru
k Pelczarski Tadeusz z IX państw. gimnazjum
— P
k L Barwiński Aleksander g 90 DM — Hig

Lwów.

- 12) Państwowe Kursy Nauczycielskie, ul. Głowińskiego p. 2. 2. 29. 108.

Kursy zostały założone w r. 1919.

Dyr. Nawrocki Marjan z VI państw. gimn. —
Janellówna Walerja 83 a W 20 P H
p Zbiegień Jan 85 e M Fi 11 M Fi G
Zgodziński Władysław 88 W 11 Pr
p Fritz N. z VI państw. gimn. — Hig
Haluzia Antoni z państw. sem. męsk. — Ru
Juchnowicz Stanisław z państw. sem. męsk.
— Prz

Kapałka Franciszek z państw. sem. męsk.
— Gi
ks. Krukowski Józef 86 a 11 R
Lubczyński Józef z państw. sem. męsk. —
Prz

Makowska Joanna 87 W a 5 Pr
Mitscha z I gimn. państw. — S
Patocki Stefan 75 W 27 —
Radwański Kazimierz 65 W — pe
Chndzikowski Julian z państw. sem. męsk.
— Ry
k ks. Kubacik Antoni — — 1 R

Lwów.

- 13) Państwowe Seminarjum dla Ochroń-
rek, ul. Sakramentek 7
p. 2. 4. (2 kursy i 2 kl. szk. ćwiczeń) 0. 70.
(nadto w szkole ćwiczeń: nczennic 72).

Seminarjum powstało w r. 1921 z prze-
kształcenia jednorocznego kursu freblowskie-
go przy państw. seminarjum naucz. żeńskim.

Dyr. Nittmann Karol 63 Df 25 —
Gustowicz Aleksander 72 a W 10 Pr Ry
Króliński Kazimierz 74 W 19 H P pe
Kwiatkowska Zofja 98 e Gi 5 Gi
Majchrowicz Jadwiga 901 m 1 —
Rafałowska Janina 97 sn 2 —
Smulikowska Marja 85 W 12 Prz
ks. Swierzko Piotr 87 e R 10 R
Żulińska Barbara s 81 W 22 pe
L Mikiewicz Anna 88 DM 1 Hig

Lwów.

- 14) Seminarjum Nauczycielskie Żeńskie, ul. Zielona 22
wl.: Strzałkowska Zofja
p. 4. 8. (4 kursy i 4 kl. szk. ćwiczeń) 0. 174.
(nadto w szkole ćwiczeń: uczennic 131) —
z prawem publiczności.

Seminarjum zostało założone w r. 1896;
od r. 1913 mieści się we własnym gmachu,
specjalnie w tym celu budowanym.

Dyr. Moskwa Roman 50 e M Fi 27 M
Bartel Helena 93 cf 3 S
ks. Baziak Eugeniusz 90 DT 11 R
Białkowska Jadwiga 88 W 3 P
Bilinkiewicz Seweryn z I gimn. państw. — Fi
Kostrzewski Edward z V gimn. państw. — P
Krasicka Sabina 900 a 5 Gi
Kubowicz Ewa 92 cf 3 Pr
Kulikowska Jadwiga 92 a 5 Ry
Markiewiczowa Marja 84 cf 7 Pr
Medyński Aleksander z IX gimn. państw. —
H G
Prohaskówna Wilhelmina 86 a P N
Jarosiewiczówna Marja 88 e H G 7 H G
Strzałkowska Zofja 60 W 28 pe
Terlecka Helena 88 cf 4 Pr

Waltenberger Jadwiga 76 W 24 Ru
Wierzbińska Aniela 74 W 11 M Fi
Zakrzewska Stanisława 83 W 8 Prz
Adamczak Walenty 85 ef 13 S
Dobrzęcka Marja 97 sn 6 —
Markiewiczowa Marja 97 sn 6 —
Michalewska Joanna 902 sn 2 —

Lwów.

- 15) Seminarjum Nauczycielskie Żeńskie, ul.
Chorążczyzna 15.
wł.: Rychnowska-Cioroch Anna.
p. 4. 5. (4 kursy i 1 kl. szk. ćwiczeń) 0. 159. —
z prawem publiczności.

Seminarjum zostało założone w r. 1905.
Dyrektorami byli: Kopystyński Tadeusz
i Plezewski Jan.

Dyr. Rychnowska-Cioroch Anna 79 e H G
24 H G

Ferensowa Filipina 84 e P 12 P pe
Fulińska Stefania 89 a 3 Prz
Kaube Anna — d 1 Fi Ch
Knhlman Wanda — a 1 M
ks. Błotnicki Franciszek — d — R
Dalchanowa Eleonora — km — S
Fuliński Benedykt — profesor Politechniki
— Prz
Mociak Emil — W — Ry Pr
Nowicki Ignacy — W — k
Opieński Jan 63 DM — Hig
Pawęcki Antoni g — W — Ru
Rudnicka Elżbieta 90 e Gi 13 Gi
Walica Jan — W — N
Zwierzkowski Józef — km — S
I. Wojciechowska Anna — DM — —
S Żaha Stanisława 900 m 1 —

Lwów.

- 16) Kursy Nauczycielskie Polskiego Tow.
Pedagogicznego, ul. Zimorowicza 17.
wł.: Polskie Towarzystwo Pedagogiczne we
Lwowie.
p. 2. 2. 12. 61. — z prawem publiczności.

Kursy założyło w r. 1919 Polskie Tow.
Pedagogiczne. Początkowo roczne, zostały
przekształcone na dwuletnie. Za cel posta-
wiły sobie kursy przygotowanie odpowied-
nie wykwalifikowanych nauczycieli do pra-
cy na kresach wschodnich.

Dyr. Szczurkiewicz Ferdynand 72 W eGi
33 P

Chomicki Karol z państw. sem. naucz. — N
Chudzikowski Juljusz z państw. sem. naucz.
— Ry

Hapka Edwin 84 a — P
Haraszkieviczowa Gabriela 89 W 15 H G
Iwanicki Ludwik z XI gimn. państw. — Prz
Ch

Kędzierzawski Teofil 89 km 14 S
Króliński Jan z państw. sem. naucz. żeńsk.
— pe Ru

Ligeza Stanisław z państw. sem. naucz. — Pr
Majewski Ludwik 85 W 18 M Fi
Milska Karolina 78 W 25 Pr
Notz Juljan 75 DM 1 Hig

ks. Paluch Józef z państw. sem. naucz. — R
Radwański Kazimierz z państw. sem. naucz.
— pe

Szwajkowski Józef z państw. sem. naucz. —
M Fi

Złotnicka Anna 83 e G 19 Gi

Lwów.

- 17) Seminarjum Nauczycielskie Żeńskie, ul.
Potockiego 95.
wł.: S. S. Bazyljanki.
ru. 1. 1. 0. 47.

Seminarjum założyły s. s. Bazyljanki w r.
1922.

Dyr. Hicke Aurelja s g 75 W 29 P N Ry Pr S
Cioroch Stefania s g 94 W 10 H G Ru
Dorosz Helena s g 76 W 23 M Fi
Leżobuska Irena g 96 a 4 Ru
ks. Lucyniak Bazyl z VI państw. gimn. — R
Jarymowicz Natalja s g 86 ef 16 Pr
Mazurkiewicz Joanna s g 88 W 13 Gi
S Żurybidzianka Katarzyna s g 96 sn 7 —
L Barwiński Aleksander g 90 DM 1 Hig
d Bereźnicki Jan 75 DM 1 —

Łańcut.

- 18) Seminarjum Nauczycielskie Żeńskie S. S.
Boromeuszek.
wł.: S. S. Boromeuszki.
p. 4. 11. (4 kursy i 7 kl. szk. ćwiczeń) 0. 177.
(nadto w szkole ćwiczeń: uczeniec 260) —
z prawem publiczności.

Seminarjum zostało założone w r. 1917.
Początkowo uruchomiono kurs pierwszy, na-
stępnie stopniowo kursy wyższe.

Dyr. ks. Mazanek Walenty 61 e R 40 pe
Adamusówna Otylja S 91 sn 1 —

Bieda Władysława S 95 ef 2 —
ks. Boroń Stanisław S 90 sd 4 R P
Jachocka Wiktorja S 63 W 33 H P
Jacorzyńska Jadwiga S 99 m 2 —
Kalinówna Ulryka S 95 ek 8 —
Miarka Leokadja S 77 W 27 M Fr Ry
Mačkowiakówna Hildegarda S 91 W 7 H
Onderkówna Michalina S 81 W 19 M Prz
Pudelkówna Florentyna S 63 — 33 Pr
Szajnarówna Janina S 99 m 2 —
Wilczakówna Włodzimiera S 87 W 15 M Ry
Żydkówna Konstancja S 82 W 17 H P
Ballowski Franciszek z gimn. państw. — M
Fi

Błaszkiwicz Władysław z gimn. państw. — H G

Wierzbicki Jarosław z gimn. państw. — II G

Ledoux Maria 74 W 29 M Prz

L. Fleszar Jan 55 DM 4 IIg

Przemysł.

19) Państwowe Seminarjum Nauczycielkie Żeńskie, ul. 22 Stycznia Nr. 5

p. 5. 15. 0. 374. (nadto na kursie irebrowskim uczennic 34, w szkole ćwiczeń uczennic 105, w ogródku dziecięcym uczennic 30).

Seminarjum zostało założone w r. 1873. Dyrektorami byli: ks. Łękowski Teofil i ks. Falat Józef.

Dyr. Zaremba Emil 72 e P 25 —

Arecki Józef 84 DI e P Ru 19 pe P Ru

Bachowska Felicja 80 L 6 H G

ks. Biernat Stanisław 90 e R 5 R

Drozdowa Jadwiga 75 W 25 M

Ekiertówna Tekla 70 W 25 M Fi

Fischerowna Anna 87 e P 11 P pe

Groch Bartłomiej 81 e II G 14 H G

Hanulanka Tekla 55 W 25 —

Kieltyczyna Ludwika 88 W 15 —

Kossowska Izidora 83 W 20 G Fi Prz

Linhartowa Stanisława 67 L 25 P N

Łobazianka Maria 76 W 19 Pr

Misicki Ignacy 64 W 25 S

Sykalina Honorata 84 W 18 —

Tarnawska Kamilla 91 W 12 —

ks. Tomaka Wojciech 75 e R 18 R

Varhely Antonina 85 W 16 Pr

Vogelgesang Zolja 94 sn ef 7 Ry Pr

Zajęczkowska Wanda 77 W ef 25 Gi

Zarytkiewiczówna Józefa 87 W 15 —

Chłędowski Włodzimierz 90 a 1 P pe

Lepianka Kazimierz 78 — 1 S

Mozerowa Zolja 95 sn 4 —

Palkańska Władysława 91 W wf 8 —

Połoszynowiczowa Maria 901 sn ef 1 Fr

I. Witoszyńska Józefa g 86 DM 1 Hig

Przemysł.

20) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie Żeńskie z ruskim jęz. naucz., ul. Tatarska 6

ru. 4. 10. (4 kursy i 6 kl. szk. ćwiczeń) 0. 184.

(nadto w szkole ćwiczeń: uczennic 233).

Seminarjum zostało założone w r. 1919 i nosiło nazwę: „Ukraińskie Kursy seminarjalne”. W r. 1922 otrzymało obecną nazwę.

Dyr. Matwijas Solron g 72 e M Fi 26 M

Ciepanowska Olga g 61 W 26 pe Pf

Gregolińska Olga g 92 e Ru 3 Ru H G

Jacyszynówna Helena g 89 ef 2 S

Kolankowska Włodzimiera g — W 18 —

ks. Kormosz Emil g 66 e R 26 R

Kotysowa Zolja g 88 W 16 —

Kulczycka Helena g 77 e Ry 15 Ry Pr

Kulczycka Klementyna g — a 1 M Fi Prz Gi

Lewkiewiczówna Olga g 86 L 12 Prz Fi Gi

Lotocka Stefania g 80 W 16 —

Maciurakowa Ludwika g 88 ef 8 —

Nowakowska Maria g — W 26 —

Sawicka Maria g 87 W 16 —

Tyszyńska Eustachja g 72 L 26 H G

Wolańska Włodzimiera g 92 a 2 N Ru

Przemysł.

21) Seminarjum Nauczycielskie Żeńskie P. P. Benedyktynek.

wł.: Konwent P. P. Benedyktynek w Przemysłu.

p. 4. 4. 0. 181. — z prawem publiczności.

Seminarjum zostało założone w r. 1906. Od r. 1914 nieczynne z powodu zajęcia lokalu na szpital wojskowy, zostało w r. 1919 uruchomione ponownie.

Dyr. ks. Tomaka Wojciech 75 e R 19 pe H

Ochęduszkó Placyda 91 sn 13 Pr

Prochazkówna Józefa 91 W 13 M Fi Prz

Wawrzkiwicz Maria 81 W 21 P H G

Barączowa Zolja 83 a 5 M Prz

ks. Biernat Stanisław 90 a 5 H

Chłędowski Jan 90 d 1 P Pf

Ekiertówna Tekla z sem. państw. — M

Kieltyczyna Ludwika z sem. państw. — Ru

Kossowska Iza z sem. państw. — G Fi

Lepianka Kazimierz 69 ef 15 S

Linhardtowa Stanisława z sem. państw. — P. N.

ks. Marciak Karol 73 e R 30 R

Palkańska Władysława 91 W 13 Gi

Połoszynowicz Maria 99 sn ef 4 Fr N

Semkowiczówna Wanda 86 ef 22 Pr

Solecka Janina 81 sn 3 Gi

Szalbot Władysław 74 — 1 Fr

Tarnawska Kamilla z sem. państw. — Ru

Tutek Władysław z II gimn. państw. — P

Wiśniowska Gabriela 66 ef 33 Pr

Zabokrzycka Wanda 95 ef 3 Ry

Zachajkiwicz Teodor 81 d 11 Ru

L. Hibił Władysław 89 DM 1 Hig

Przemysł.

22) Prywatne Seminarjum Nauczycielskie Męskie.

p. 1. 1. 47. 0.

Seminarjum zostało założone w r. 1922.

Dyr. ks. Gorczyca Andrzej 80 e R 18 R

Chłędowski Włodzimierz 90 a 1 P

Freindorf Władysław 77 sn 27 Pr

Hawrowski Władysław 76 W 26 Prz Fi

Lipiński Karol 89 sn 13 S

Malec Emil 78 W 24 Gi
Nowak Witold z II gimn. państw. — N
Smółka Jan z gimn. państw. — H G
ks. Wasylkiewicz Mokij g — a — R Ru
Włodarczyk Karol 72 W 27 M Ry

Rudnik.

23) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie Męskie p. 4. 5. 130. 0.

Seminarjum powstało w r. 1908 z inicjatywy Stanisława Tarnowskiego, prezesa Akademii Umiejętności. Dyrektorami byli: Doleżan Wiktor i Zagrodzki Józef.

Dyr. ks. Lasocki Józef 74 e R 25 Pf pe
Sanecki Walenty 82 W 21 M Fi
Salomon Jan 77 e 25 S
Serwański Józef 81 e N 16 N H
Szczerbowski Marjan 86 ss e 12 Prz G
ks. Szpila Antoni 87 e R 11 R H G
Turecki Włodzimierz 79 W 25 P
Porębski Józef 84 W 18 P H Pr
Zimmermann Karol 83 W 19 Ry M Gi

Rzeszów.

24) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie Męskie. p. 4. 6. 188. 0.

Dyr. Zagrodzki Józef 59 e H G 25 pe
Bielecki Konstanty g 59 W 25 Prz
Gürtler Władysław 72 W 25 G H P
Hakalla Zenon 93 W 4 Ry Pr
Kowal Stanisław 70 W 25 —
Kowalski Adam 80 W 21 —
Łaszewski Ludwik 89 sn 14 S
Mazurkiewicz Kazimierz 71 W 25 M Fi
ks. Pilszak Wawrzyniec 50 e R 25 R
Piviroth Kazimierz 84 W 17 —
Szablowski Józef 72 W 25 —
Szpunar Julian 87 W 15 —
Ulewicz Władysław 90 W 10 —
ks. Weiss Stefan 92 a 4 R
Wilhelm Leopold 65 W 25 N
Wilusz Zdzisław 82 e H G 19 H G
Wolowiec Marcin 87 a 9 P

Rzeszów.

25) Seminarjum Nauczycielskie Żeńskie, ul. Towarnickiego wł.; Tow. Prywatnego Seminarjum Naucz. Żeńskiego w Rzeszowie. p. 4. 4. 0. 172. — z prawem publiczności.

Seminarjum powstało w r. 1905 z inicjatywy Wilhelma Kuczery. W r. 1910 utworzono Tow. Pryw. Seminarjum Naucz. Żeńskiego, które przejęło zakład na własność.

Stanowisko dyrektora piastowali: Mieczysław Warmński, Wilhelm Kuczera i obecnie Jan Lebiezki.

Dyr. Lebiezki Jan z II państw. gimn.
Pabijanowa Marja 62 W 4 N Pr

Nadto uczy 17-tu nauczycieli z miejscowych szkół średnich państwowych.

Sambor.

26) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie Męskie. p. i ru. 5. 15. 458. 0. (5 kursów zasadn., 2 kursy równoległe i 8 klas szk. ćwiczeń).

Seminarjum zostało założone w r. 1892. Dyrektorami byli: Kerekjarto Józef, Krotoczwila Karol, Zimmerman Kazimierz.

Dyr. Jastrzębski Józef 86 e M 12 M
Bileński Teodor g 58 W 25 urlp
Czajkowski Stanisław 75 W 25 —
Czyż Eljasz g 57 W 25
Filipczak Jan g 71 W 25
Górawski Stefan 72 W 25 —
Kielanowski Władysław 85 e Ry 10 Ry
Lychicki Nazar g 77 e M Fi 19 Prz M Fi
Malinowski Stanisław 88 W 13 M Fi
ks. Ortyński Michał g 65 e R 25 R
Maryniak Jan g 77 e Ru 17 Ru
Ścieżyński Władysław 62 W 25 —
Sekura Ignacy 68 W 25 pe II G
Skotnicki Wincenty 60 W 25 urlp
ks. Stachyrak Józef 68 e R 25 R
Streit Karol 69 e 25 S
Suski Ignacy 58 e P 25 P
Wierzbiański Cyprjan 63 W 25 —
Wolański Włodzimierz g 63 W 24
Zazula Kacper 90 W 12
Zimniak Woiczech 81 W 18 Pr
Ziółkowski Władysław 92 e G 6 Gi
l. Dohrzański Marjan 68 DM 24 —

Sambor.

27) Seminarjum Nauczycielskie Żeńskie wł.; Polskie Towarzystwo Pedagogiczne p. 4. 4. 0. 190. — z prawem publiczności.

Seminarjum zostało założone w r. 1908 przez Oddział Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego w Samborze. Początkowo uruchomiono kurs pierwszy i drugi, w latach następujących trzeci i czwarty. Dyrektorami byli: Lebiezki Jan i Borejko Józef.

Dyr. Bartkiewicz Stanisław z gimn. państw.
— M

Krotoczwila Karol 55 e H G — H G
S Łukaszewicz Leonard 56 — — —
Aslanowiczówna Jadwiga 70 sn —

Nadto uczą następujący nauczyciele szkół państwowych:

Bilyk Jan P
 Czajkowski Stanislaw H
 Decko Michal Ru
 L Dobrzański Stefan Hlg
 Ignatowiczowa Jadwiga Fi Ru
 Jaremko Stanislaw M Fi
 Jastrzębska Jadwiga Gi
 Kielanowski Wladyslaw Ry
 Koziolówna Stefania Pr
 ks. Krukar Bartłomiej R
 Mayer Wilhelm N
 Malinowski Stanislaw M Fi
 Müllerówna Wanda H G
 Scheffner Bronislaw Prz
 Sekura Ignacy H G pe
 Streil Karol S
 Suski Ignacy P
 Tyrkówna Zolja Pr

Sanok.

28) Wyższy Instytut Naukowy

Zakład znajduje się w stadium organizacji — bez prawa publiczności.

Dyr. DREWİNSKA Teodozja 52 W 48 —

Sokal.

29) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie Męskie

p. i rn. 5. 14. (5 kursów zasadn., 1 kurs wstępny, 8 klas szkół ćwiczeń ruskiej i polskiej) 175. 0. (Nadto w szk. ćwiczeń uczniów 165).

Seminarjum zostało założone w r. 1895. Początkowo uruchomiono kurs pierwszy, następnie po wybudowaniu własnego gmachu szkolnego w r. 1911, stopniowo, wszystkie kursy wyższe. W czasie wojny gmach szkolny zajmowany był na szpitala wojskowe, wskutek czego uległy zupełnemu zniszczeniu pomoce naukowe. Dyrektorem był Matyjęw Jan.

Dyr. Mandyczewski Eugeniusz g 73 kp 22 pe
 Bednarski Józef 73 W 25 M S
 ks. Boryszko Józef 66 e R 25 R pe
 Elijów Bazyl g 72 W 25 —
 ks. Hrycyk Aleksy g 66 e R 25 R
 Kaiser Franciszek 65 W 25 M Pr
 Markowski Tomasz 55 e Prz 25 Prz Fi
 Markowski Włodzimierz 57 W 25 G Gi Ry
 Mucha Teofil 68 W 25
 Pokorny Adolf 65 W 25 N Ry M
 Witoszyński Sylwester 63 W 25 Ru G
 Górniak Jan 89 ek 12 —
 Hudy Grzegorz g 79 W 22 —
 Tonak Jan g 81 ek 14 —
 unach Marja 93 W 11 —
 Łytwna Stefan g 87 W 16 —
 Rejmański Stanislaw — sn — S

Romanowski Józef 85 W 18 —
 Stankiewicz Ignacy 93 W 10 P H
 Zacharczuk Mikołaj 80 m W 14 P H M
 k L Kindler Izaak m 90 d — Hig

Sokal.

30) Seminarjum Nauczycielskie Żeńskie. wł.: Markowska Kazimiera.

p. 2. 2. 0. 116. — z p. awem publiczności.

Seminarjum zostało założone w r. 1903. Nauka odbywa się naprzemian jednego roku na I i III kursie, drugiego roku na kursie II i IV.

Dyr. Pokorny Adoll z państw. sem. naucz. męsk. — M

Gologórski Bronislaw z państw. gimn. — Gi
 ks. Hrycyk Aleksy z państw. semin. naucz. męsk. — R

Hudy Grzegorz z państw. sem. naucz. męsk. — Gi

Jankowa Władysława 79 sn 2 Pr

ks. Krynowski Józef z państw. gimn. — R Pi
 Markowski Tomasz z państw. sem. naucz. męsk. — Prz Fi M

Rejmański Stanislaw z państw. sem. naucz. męsk. — S

Remer Aniela 77 km 20 S Fr

Rogoszewski Jan z państw. gimn. — Prz Fi
 Słowik Wojciech z państw. gimn. — H

Witoszyńska Antonina 90 sn 3 Pr

Witoszyński Sylwester z państw. sem. naucz. męsk. — Ru G

Zacharczuk Mikołaj z państw. sem. naucz. męsk. — P

Żurawski Władysław z państw. gimn. — Ry

Tarnobrzeg.

31) Seminarjum Nauczycielskie Żeńskie. wł. Tow. Prywatnego Seminarjum Żeńskiego w Tarnobrzegu.

p. 3. 3. 0. 104.

Seminarjum zostało założone w r. 1920 przez Tow. Pryw. Seminar. Naucz. Żeńskiego z inicjatywy Michała Radomskiego. Początkowo uruchomiono kurs pierwszy, następnie drugi i trzeci.

Dyr. Radomski Michał z gimn. państw. — Fi
 Brzyński Józef z gimn. państw. — Prz

Fischerówna Zolja 98 sn 5 Pr

Gibczyński Edmund z gimn. państw. — P
 Holnbowicz Jan z gimn. państw. — G N

ks. Jadownicki Reginald 80 sd 1 R

Łopatyński Józef 69 W 36 S

Małek Stanislaw 90 wf 14 Gi

Przybylska Janina 96 m 1 P H Prz

Sworzeń Michał 96 a mał 3 Ry

Weissowa Helena 79 W 18 N

Wojdyła Wojciech z gimn. państw. — M

B. Województwo Stanisławowskie.

Kołomyja.

- 1) Państwowe Seminarjum Nauczycielkie
Żeńskie, ul. Kraszewskiego.
p. 4. 5. 0. 191.

Seminarjum zostało założone w r. 1906.
W r. 1922 nastąpiło upaństwowienie.

Dyr. Werber Stanisław 82 e H G 18 P I H G
Białowska Zofia 94 W 33 Ry Pr
ks. Dallinger Leopold 84 a — R
Jaworaka Zofia 87 W 15 —
Klimkiewiczówna Olga 67 W 29 —
Łozińska Helena 71 W 33 M Ch N
Ostrowska Marja 69 W 29 P H G
Piskozab Jan 83 e Prz — M Prz Fi
Rozwadowska Zofia 89 e Gi 1 urlop
Rozwodówna Wanda 86 W 16 —
Schindler Marceli 62 W e Gi 39 pe Ch Prz
Schweizerówna Jadwiga 88 W 15 —
Staszkiwiczówna Janina 97 W 5 H G Gi
Arsenicz Szymon 76 sn 24 Ru Prz
Bndzianowski Antoni z gimn. państw. — M
Loziński Mieczysław 66 W 39 S

Kołomyja.

- 2) Seminarjum Nauczycielskie Żeńskie.
wł. Kółko Ukraińskiego Tow. Pedagogicz-
nego.
ru. 4. 4. 0. 115.

Seminarjum zostało założone w r. 1910—
z prawem publiczności.

Dyr. Czajkowski Józef z gimn. państw. —
Babiuk Jan — — — M Fi
Rubinger Roman — — — S

Nadto wykładają nauczyciele szkół śred-
nich w Kołomyji.

Stanisławów.

- 3) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
Męskie, plac Trynitański 2.
p. i ru. 5. 14. 226. 0. (Nadto w szkole ćwiczeń: nauczycieli 254).

Seminarjum założono w r. 1870. Początkowo został uruchomiony kurs I i II oraz 2 kl. szk. ćwiczeń, następnie stopniowo kursy wyższe i szkoła ćwiczeń z ruskim jęz. wykładowym. W r. 1892 otwarto internat pod wezwaniem św. Stanisława Kostki.

Dyr. Drabik Władysław 81 e P 17 P
Adamus Antoni 65 W 25 pe P G H
Dąbrowski Stanisław 89 ef 12 S
Dewosser Michał g 66 W 25 Ru M
Horbowy Adolf 76 e Gi 25 Gi
Kamiński Włodzimierz 88 W 15 —
Komanowski Michał g 83 W 15 —

ks. Komusiewicz Franciszek 81 e R 3 —
Krochmaluk Andrzej g 71 W 24 —
Kucij Maciej g 89 ek 8 —
ks. Litwinowicz Grzegorz g 62 DT eR 25 R
Luczyński Edmund 76 W 25 Ry
Lysiak Leon g 86 ek 14 —
Nazar Michał g 88 W 12 Prz Fi Ch
Orzechowski Adam 76 W 25 Pr
Rotter Antoni 62 W 25 N
Siemasz Zdzisław 81 W 18 M Fi
Zarzycki Grzegorz 52 ek 25 Ru Pi
Zimmerman Józef 82 W 22 H G
k Kubisztal Stanisław 74 DM 25 Hig
S Matkowski Adam 97 ss —

Stanisławów.

- 4) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
Żeńskie.
p. 4. 9. (5 kursów i 4 kl. szkoły ćwiczeń). 0.
218. (Nadto w szkole ćwiczeń uczennic 60).

Seminarjum zostało założone w r. 1893. Początkowo był to t. zw. „Wyższy Instytut Naukowy”, obejmujący 4 kursy; po ukończeniu go uczennice zdawały maturę w państwowym seminarjum nauczycielskim. W r. 1904 przekształcono zakład na seminarjum normalne, upaństwowione w r. 1922.

Dyr. ks. Skarbowski Franciszek 64 e R 29 H
Pi

Axenti Michał 80 W 21 Ru
Chądzyńska Joanna 78 W 24 P
Goczkowska Leoniyna 93 W 10 M Fi
Hargesheimer Zofia 85 W 15 H G
Stepanow Marjan z gimn. państw. — Prz M
k Anguówna Józefa 70 e Ry Ry
k ks. Froch Franciszek 80 sd — R
k Kubisztal Stanisław 71 DM — Hlg
k Strojnowska Izabella 84 ss — Fr
Głodkiewiczowa Marja 77 W 25 —
Kamińska Marja 92 W 11 —
Roupińska Wanda 96 sn — —
Boguszówna Marja 96 sn — —
Dąbrowski Stanisław z państw. sem. męsk. —
S
Horbowy Adolf z państw. sem. męsk. — Gi
Rotter Antoni z państw. sem. męsk. — N

Stanisławów.

- 5) Seminarjum Nauczycielskie Żeńskie im.
M. Kononickiej.
wł. Tow. przyw. Seminarjum Żeńskiego.
p. 2. 2. 0. 90.

Seminarjum zostało założone w r. 1922—
z prawem publiczności.

Dyr. Froń Franciszek 81 e R 13 R
Adamus Antoni z państw. sem. męsk. —
Axenti Michał z państw. sem. żeńsk. —
Gajkowski Alojzy 85 W 24 —

Hargesheimer Zofja z państw. sem. żeńsk. —
 Horbowy Alojzy z państw. sem. męsk. —
 Kostecka Salomea 87 W 16 —
 Machniewiczowa Michalina 65 W 25 —
 Malach Józef z państw. szk. przemysł. —
 Misiołkówna Marja 88 W —
 Rostkowicz Michał z II państw. gimn. —
 Sieniawa Zdzisław z państw. sem. męsk. —
 Wolański Edmund z III państw. gimn. —
 Wyżykowski Jan z III państw. gimn. —

Stanisławów.

6) Seminarjum Nauczycielskie Żeńskie, ul.
 ks. Piotra Skargi 21.
 wł. Konwent S. S. Bazylianek w Stanisła-
 wowie.

ru. 4. 11 (4 kursy i 7 klas szk. ćwiczeń). 0.
 200. (nadto w szkole ćwiczeń uczennic—199)
 — z prawem publiczności.

Seminarjum zostało założone w r. 1909
 staraniem ks. Chomyszyna. Stopniowo roz-
 wijając się w r. 1912 wybudowało własny
 gmach szkolny.

Dyr. Dewoszer Michał z państw. sem. męsk.
 — p. Ry

Centner Ksawera g 95 W 7 Pr Gi
 Kochanowska Mirosława g 92 a 2 G H
 Melnyk Mikołaj z gimn. państw. — N Ru
 Pacholuk Mikołaj g 92 Blu 3 Prz Fi M
 Zamorowa Zofja g 93 cf 3 S
 Jauowicz Włodzimierz g — DM 14 Hig
 Komanowski Michał z państw. sem. męsk. —
 P

Kopystiański Adrian z gimn. państw. z rus.
 jęz. naucz. — G II

Kowalczuk Mikołaj z gimn. państw. z rus.
 jęz. naucz. — P Ru

Krochmaluk Andrzej z państw. sem. męsk. —
 M

Liškiewicz Dymitr z państw. gimn. z rus.
 jęz. naucz. — Ru

Nazar Michał z państw. sem. męsk. — Fi
 Rozłyński Piotr z państw. gimn. — Prz

Rybczyn Jan z państw. gimn. — N
 ks. Tymkow Atanazy g — — 2 R

Połotniuk Michalina g — — 11 Pr

Stryj.

7) Seminarjum Nauczycielskie Żeńskie.
 wł. Gmina m. Stryja.
 p. i ru. 4. 4.0. 196. — z prawem publiczności.

Seminarjum zostało założone w r. 1908
 na miejsce dawnej Wyższej Szkoły Żeńskiej
 istniejącej od r. 1877. Dyrektorami byli: Jul-
 jan Dolnicki i Jan Tralka.

Dyr. ks. Kotuski Władysław z I państw.
 gimn. —

Nadto uczy 6-ciu nauczycieli z gimn.
 państw., 5-ciu nauczycieli ze szkół powszech-
 nych (z egzaminami wydziałowymi), 1 nau-
 czycielka i lekarz (DM).

Stryj.

8) Seminarjum Nauczycielskie Żeńskie.
 wł. Koło Ukraińskiego Tow. Pedagogiczne-
 go im. M. Szaszkiewicza.
 ru. 1. 1. 0. 32.

Założone w r. 1922 seminarjum posiada
 charakter rozwojowy.

Dyr. Zaleski Tadeusz g 83 — 11 Ru
 Czesak Jan g 89 a — N
 Kapszaj Michał g 79 — 12 M
 Kossak Olga g — sn — —
 Kotowicz Włodzimierz g — W — Prz
 Kozak Włodzimierz g 93 a 2 M
 ks. Matkowski Mikołaj g — a — R
 Mojsak Marja 78 W 25 Pr
 Werheuowski Adam 90 a 5 P

WOJEWÓDZTWO TARNOPOLSKIE.

Brody.

1) Seminarjum Nauczycielskie Żeńskie.
 wł. Tow. Prywatnego Seminarjum Nauczycielskiego Żeńskiego.
 p. 4. 4. 0. 119. — z prawem publiczności.

Seminarjum założył w r. 1903 Ignacy
 Meyer. W r. 1911 zakład przejęło Tow.
 Pryw. Seminarjum Żeńskiego w Brodach. Po-
 czątkowo istniały 2 kursy: naprzemian I i III
 lub II i IV, następnie od r. 1910 przystąpiono
 do przekształcenia i od r. 1912 seminarjum
 obejmuje normalne 4 kursy. Dyrektorami
 byli: Edward Schirmer i Ludwik Körber.

Dyr. Niewolak Franciszek z gimn. państw. —
 M

Bernhaut Edmund z gimn. państw. — II
 Dalecka Albina 74 W 30 Pr Ry K M

Frost Ożjasz z gimn. państw. — N
 Janotka Deodat z gimn. państw. — M Fi Ch

ks. Kozaczewski Hieronim z gimn. państw.
 — R

Lewicka Marja 67 W 35 pe
 Łopatyński Zenon z gimn. państw. — Ru

Nadel Abraham z gimn. państw. — G
 Ozga Stanisław 66 km 11 S

ks. Pawlin Adam 88 kp 10 S
 Pilszak Józef z gimn. państw. — P

Soltysik Władysław z gimn. państw. — P
 L. Steuzel Rudolf — DM 2 Hig

Weber Aleksy 96 s nef 1 Gi
 Woycikiewicz Marjan z gimn. państw. —
 Prz

ks. Zaliowski Adrian g 82 c R 16 R

Brzeżany.

2) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie Żeńskie.

p. i ru. 9. (4 kursy i 5 kl. szk. ćwiczeń). 0.
131. (nadto w szkole ćwiczeń: uczennic 88).

Seminarjum zostało założone w r. 1910.
Podczas wojny w latach szk. od 1914--1918
seminarium było nieczynne. Uruchomione
ponownie w r. 1919 obejmuje 4 kursy i 5
klas szkoły ćwiczeń.

Dyr. Olszewski Edward 87 e N 12 pe N
Bereźnicka Helena 82 e Pr 14 Prz Fi Hig
Gałaczyńska Olga g 81 W 22 G
Grabikowska Helena 85 W 17 P H G
Hojakowa Marja 94 sn Krp 8 M Gi
Mihulowicz Antonina 82 sn ef 15 S
Paszczyńska Anna 80 W 21 urlop
Patocka Jadwiga 71 W 17 Pr
Pazowska Kamilla 82 W 21 P G
Szcherbińska Janina 89 W 14 —
Wąsowiczówna Wanda 78 W 21 —
ks. Woźny Franciszek 73 e R 2 R
Zadorecka Wilhelmina 66 W 25 N Ru
Żelaskówna Janina 90 W 13 H
k Buynowska Eleonora 89 sn 10 Ry
k Dubicki Wasyl g — eR 22 R
k Hass Dawid m 64 ef 30 R

Buczacz.

3) Seminarjum Nauczycielskie Żeńskie. wł. Grono Nauczycielskie Seminarjum. p. 2. 2. 0. 64. — z prawem publiczności.

Seminarjum zostało założone w r. 1904.
Czynne są dwa kursy: naprzemian 1 i 3 lub
2 i 4. Dyrektorem od chwili założenia jest
Zych Franciszek.

Dyr. Zych Franciszek z gimn. państw. — Gi
ks. Dobrzański Adrijan z gimn. państw. — R
ks. Jarosiewicz Adolf 93 — — — R
Liskowacka Marja z gimn. państw. — N
Palek Izaak z gimn. państw. — M Fi
Szpakowski Jan z gimn. państw. — Prz
Wynar Bazyl z gimn. państw. — Ru
L. Hamerski Włodzimierz g — DM — Hig
Kethermüller Józef — W — pe
Kethermüllerowa Marja — W — Prz
Nowacka Jadwiga — W — M
Wagner Józef — W — Pr
Wagnerowa Marja — sn — Pr
k Dębski Stanisław — — — S

k Kwiatkowski Stanisław — — — Ry
k Müller Wilhelm m — km S
k Szuyowa Marja — — — Pr

Czortków.

4) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie Męskie. p. i ru. 4. 4. 11 8.0.

Seminarjum zostało założone w r. 1909.
Dyrektorami byli: Nittmann Karol i Piąt-
kowski Mieczysław.

Dyr. Orłowski Antoni 83 e H G 17 P M
Kassian Józef g 83 e H G 12 H G
Kowal Bazyl g 82 a 4 P Ru N
Pihut Dymitr g 72 e M Fi 24 M Fi
Uruski Antoni 72 ef 24 S
Ginter Wojciech 91 Kr p 9 pe
Wargocki Jan 93 ef 5 Ry Pr
ks. Czernyk Matej g 81 a 15 R
ks. Sądawiczny Pius 91 a 2 R
Zytkiewicz Franciszek z gimn. państw. —
Gi
Halkiewicz Artur 86 W 19 P N
Gałęzowski Paweł 97 sn 4 —
Gulewicz Erazm g 63 sn 41 —
Woloszczuk Aleksander g 88 m ef 18 Ru

Czortków.

5) Seminarjum Nauczycielskie Żeńskie. wł. O. O. Dominikanie w Czortkowie. p. 4. 4. 0. 140. — z prawem publiczności.

Seminarjum zostało założone w r. 1910.
Dyrektorami byli: Nittmann Karol, Piąt-
kowski Mieczysław i ks. Komorek Alwary.

Dyr. Orłowski Antoni z państw. semin.
G P
Pihut Dymitr z państw. semin. — M
Uruski Antoni z państw. semin. — S
Ginter Wojciech z państw. semin. — G Piz
Pi
ks. Komorek Alwary z gimn. państw. — P
R H
ks. Sądawiczny Pius z państw. semin. — R
ks. Zabrzezki Władysław z gimn. państw.
Fr N
Trzcieniecki Jan z gimn. państw. — P
Salin Bolesław z gimn. państw. — H G
Zytkiewicz Franciszek z gimn. państw. — II
Gi
Winkowski Antoni 72 W 31 pe M Fi
Woloszczuk Aleksander g 88 m ef 18 Ru
Obertaniec Andrzej 95 sn m 2 Fi M
Döszlówna Karolina 78 W 25 Pr Ry
Grodzka Janina 88 sn 15 P
L. Baczyńska Antonina g 87 DM — Hig

Tarnopol.

- 6) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
Męskie, ul. Mickiewicza 1.
p. i ru. 5. 14 (5 kursów zasadn. 1 kurs wstępny i 8 kl. szk. ćwiczeń) 176. 0. (nadto w szkole ćwiczeń; uczniów 193).

Seminarjum zostało założone w r. 1871. Początkowo uruchomiono kurs I i II, następnie stopniowo kursy wyższe i wstępny. Dyrektorami byli: Dr. Dniestrzański Seweryn, Boberski Władysław i Michałowski Emil.

Dyr. Holubowicz Leopold 79 e M Fi 14 M
Bilger Adolf 66 W 34 H N Ry
Burkiewicz Emil 83 W 19 —
Dydalewicz Jan g 77 W 25 Gi Ru M
Frank Edward 87 sn ef 14 Pr
Garbiak Zenon 88 W 14 G H Gi
ks. Gutwiński Kazimierz 74 e R 24 R
Isterewicz Aleksander g 79 W 21 Ru
Jaworczykowski Marjan 60 W 41 urlop
Joch Antoni 91 W 11 P H
ks. Koreniec Aleksander g 73 e R 27 R
Koreniuk Józef 86 ef 2 S
Kotowicz Włodzimierz g 66 W 34 Prz Ru
Kruczkowski Aleksander 86 W 15 urlop
Mikolajewicz Jakób g 65 W 38 Ru
Pastuszenko Jan 88 W 14 urlop
Sakaluk Paweł g 90 W 8 —
Siwy Stanisław 86 W 16 —
Sojka Józef g 66 W 35 Fi Ru
Szałański Franciszek 86 W 15 II
Szczerbucha Marjan z I państw. gimn. — Ry
Thienel Franciszek 83 W 19 P II
Turecki Zygmunt 65 W 39 ne

Tarnopol.

- 7) Seminarjum Nauczycielskie Żeńskie.
ul. Klimek Andrzej.
r. 5. 6. 0. 300. — z prawem publiczności.

Seminarjum założył Franciszek Vogl w r. 1908. W latach 1914 — 1916 było nieczynne, następnie uruchomił je obecny właściciel i dyrektor.

Dyr. Klimek Andrzej z III państw. gimn. —
Burkiewicz Emil z państw. sem. męsk. — G
Dąbrowski Józef z III państw. gimn. — P
Dydalewicz Jan z państw. sem. męsk.
Ru M
Falendyk Józef z III państw. gimn. — Prz
Garbiak Zenon z państw. sem. męsk. — G
Prz
Górski Bronisław z III państw. gimn. — Ry
Joch Antoni z państw. sem. męsk. — Gi M
Juzwa Stefan z II państw. gimn. — Gi
Gottfried Marek z II państw. gimn. — R
Kohn Maier m ef — 43 R

Koreniuk Józef z państw. sem. męsk. — S
Kotowicz Włodzimierz z państw. sem. męsk.
pe Ru

Lapczyńska Józefa — ef 29 Pr
Mosler Józef z III państw. gimn. — N
Müller Ferdynand z III państw. gimn. — H N
Rybakówna Olga ef sn 11 S
Sadowski Nicefor z II państw. gimn. — M
Sojka Józef z państw. sem. męsk. — Fi
Szałański Stanisław z państw. sem. męsk.
— H M
Sztajski Stanisław z II państw. gimn. — H
G
ks. Tokarski Lucjan z III państw. gimn. — R
Walków Onufry z I państw. gimn. — P

Trembowla.

- 8) Seminarjum Nauczycielskie Żeńskie.
ul. T. S. L. w Trembowli.
p. 2. (kurs I i III) 2. 0. 50. — z prawem publiczności.

Seminarjum założyło T. S. L. w r. 1920.

Dyr. ks. Puchala Walenty z gimn. państw.
— R

Nadto uczą następujący nauczyciele z gimnazjum państwowego:

Bem Feliks Prz
ks. Cegielski Eugenjusz R
Ferenz Anna pe—dyrektorka szk. powszechnej
Francos Szulim M Pi
Gottwald Mieczysław Pr
Kapszij Mirosław Ru N
Modyczko Kazimierz H G
Reisberg Izrael R
Szczepańska S
Skwierzyńska
Wątowski Alfred P

Zaleszczyki.

- 9) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
Męskie.
p. i ru. 4. 4. 93. 51.

Seminarjum zostało założone w r. 1899. Początkowo tylko męskie, od r. 1918 istnieje jako koedukacyjne. Dyrektorem był Tadeusz Mandybur.

Dyr. Makowej Józef g 67 DF e Ru 23 pe
Albert Adolf 89 W 13 Pr M
ks. Domański Józef 72 e R 21 R P
Groński Sylwester g 86 W 15 Ry
Marczyński Józef 68 kp § 15 25 P ne
Kotowicz Eugenjusz g 89 W 15 HG
Ornatowski Kazimierz 80 sn 23 S
Schwartz Józef 87 a 4 Prz Ch N

Starzyński Józef 66 W 25 M Fi
 Zólewicz Aleksander g 88 a 4 N Ru
 k Schwartz Adolf ew 95 sn 2 Gi
 k Seidman Majer m 87 sn 15 R
 k ks. Skipakiewicz Mikołaj g 90 sd 5 R

Złoczów.

10) Seminarjum Nauczycielskie Koedukacyjne.

wł. Towarzystwo Szkoły Ludowej.
 p. 2. 2. 21. 58. — z prawem publiczności.

Seminarjum zostało założone w r. 1921 przez Tow. Szkoły Ludowej.

Dyr. Maksymczuk Antoni 65 W — Ry
 Dąbrowski Włodzimierz z gimn. państw. — Ru

Kiwala Józef 89 W 15 H
 Podgórski Zygmunt z gimn. państw. — Gi Pr
 Sawicka Janina 78 W 24 Fi Ch
 Szeremeth Adam 72 sn 32 N
 Szeremethowa Eugenia 77 W 24 P M
 Szuberlak Józef 89 W 13 G
 ks. Szyrak Michał 69 sd 28 R
 ks. Tarnawski Zenon z gimn. państw. — M S
 Trusz Szymon z gimn. państw. — Prz
 Trusz Julian g 80 W 20 S
 Wollman Saul m 63 W 35 R

XI. WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE.

Seminarjów państwowych	6
Prywatnych	3
Męskich	4
żeńskich	4
Koedukacyjnych	1
Polskich	7
Niemieckich	2
Klas	35
Uczniów	638
Uczennic	329
Uczniów i uczennic razem	967

Bielsko.

1) Seminarjum Nauczycielskie Koedukacyjne wł. Gmina Ewangelicka w Bielsku. n. 5. 6. 74. 4. — z prawem publiczności.

Seminarjum zostało założone w r. 1867.

Dyr. Gerhardt Karol ew 66 d 27 R pe
 Geib Filip ew 62 e H G 42 G
 Piesch Robert ew 71 W 28 —
 Weinlich Rudolf ew 75 W 22 M Ry K
 Piesch Paweł ew 85 W 17 M Prz
 Maze Rudolf ew 88 km 3 S
 Wagner Ryszard ew — d 2 R
 Mika Leopold — d — R
 Lamatsch Oskar ew — DM — Hig
 Roltermann Karol — W — N H
 Parak Jan — d — N H
 Raschke Jan ew — W — Gi
 Bohucki Karol — sn — P
 Szczepański Józef — e H G — P
 Ziprer Juljusz ew — W — pe
 Lips Henryk ew — sn — pe
 Storke Alfred ew — sn — pe
 Herma Karol ew — sn — pe

Bielsko.

2) Seminarjum Nauczycielskie Żeńskie. Adres: Siostry Szkolne de N. D. w Bielsku. wł. Kongregacja Sióstr Szkolniczek de Notre Dame w Bielsku. n. i p. 2. 2. 0. 20.

Dyr. Bahrówna Marja s 65 W 39 M
 Czajank Wiktor 76 ef 23 S
 Frachtówna Fidelisa s 72 W 31 P G H
 Gorgonówna Krescencja s 90 ef 7 Pr
 Heinówna Leonja 76 W 23 Prz Fi Ch
 Jungówna Hilda ew 96 sn 8 Gi
 Mika Leopold 85 d 12 R
 Seidlówna Otylja s 64 Nl 37 pe
 L Leimsner Oskar 85 DM — Hig

Bobrek przy Cieszynie.

3) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie Męskie. p. 4. 12. (4 kursy zasadn., 3 kursy równoległe i 5 kl. szk. ćwiczeń). 175. (Nadto w szk. ćwiczeń i w ochronce — 174).

Seminarjum zostało założone w r. 1904 jako oddział równoległy z jęz. naucz. polskim przy seminarjum niemieckim. W r. 1910 przy wszystkich krsach istniały oddziały z językiem naucz. polskim. Od r. 1911 seminarjum mieści się we własnym gmachu, przyczem oddziały równoległe polskie zostały usamodzielnione.

Dyr. Sznapka Emil 82 e N 15 N pe
 Chmiel Jan ew 87 W 16 M
 Golachowski Tadeusz 78 W 24 Ry Pr
 Hławiczka Karol ew 94 m 8 S
 Jasicki Józef 85 W 17 Ry Pr
 Koźdon Andrzej 80 W 22 Prz Fi
 Kubalok Rudolf 83 W 15 P N H
 Milata Alojzy 85 W 18 pe P G

Nobel Alfred 79 sn cf 23 S
 Poczółka Paweł ew 88 W 14 P H
 ks. Sikora Paweł ew 83 a 14 R
 ks. Trombala Framund 93 a 5 R
 Fielek Józef 96 W 8 —
 Guńka Karol ew 93 W 9 —
 Skrzypek Teofil 93 W 8 —
 Szczurek Jerzy 92 sn 11 —
 Wojnar Wilhelm ew 85 sn 15 —
 Chmielówna Helena ew 95 ef 6
 k Olszarówna Anna ew 96 ef 6 Pr
 Bobek Paweł ew W 19 poseł na Sejm
 L Filasiewicz Bolesław — — urlp

Cieszyn.

- 4) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
 Żeńskie.
 ul. pl. Dominikański Nr. 1.
 p. 4. 4. 0. 93.

Seminarjum powstało w r. 1919 z prze-
 kształcenia prywatnego kursu seminaryjnego
 założonego w r. 1917 przez Macierz Szkolną
 Księstwa Cieszyńskiego. Dyrektorem od
 chwili powstania kursu seminaryjnego jest
 Dr. Jan Galicz.

Dyr. Galicz Jan 74 e N 21 pe H
 ks. Buzek Andrzej ew 85 e R 14 R
 Cienciala Jan ew 84 W 19 M Fi Prz Pe
 Dostał Józef 60 W 25 N
 Hadyna Jerzy ew 88 ef 14 S
 Hallar Rudolf 84 sn 19 M
 Jachymiak Andrzej 71 W 25 P G H Pe
 Malinowska Helena 99 sn 5 —
 Szelczyk Emin 90 sn 13 —
 Włodyżanka Jadwiga 91 W 11 Pr Ry
 ks. Wrzół Józef 84 e R 15 R M
 k Kotas Franciszek 86 sn 15 st
 k Mucha Józef 86 W 14 P
 k Oszełdówna Katarzyna ew 902 sn 2 —
 k Wojnar Jan ew 86 W 17 Gi
 L Filasiewicz Bolesław 84 DM 1 —

Cieszyn.

- 5) Seminarjum Nauczycielskie Żeńskie.
 ul. Górny Rynek Nr. 6.
 wl.: S. S. Boromeuszki.
 w. 4. 4. 0. 4.

Seminarjum zostało założone w r. 1889.
 Początkowo uruchomiono 2 kursy, następnie
 3-ci i 4-ty, oraz szkołę frebrowską i kurs

robót ręcznych. Stanowisko dyrektora pia-
 stowała: Ziegler Serapia.

Dyr. Kahlert Dezyderja s 51 W 51 —
 Bitt Blandyna s 84 ef 14 S
 Dratschke Józefina s 87 ef 7 Pr
 Miczkówna Ignacja s 79 W 24 P
 Rabel Sidonja s 89 W 16 pe P G H Gi
 Theimert Melchjora s 88 W 14 M Prz Ry K
 ks. Walliczek Wilhelm 63 sd 21 R

Mysłowice.

- 6) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
 Męskie.
 p. 4. 4. 140. 0 .

Seminarjum powstało w r. 1922 na miej-
 sce niemieckiego seminarjum założonego w
 r. 1914.

Dyr. Wodarz Jan 78 W Rk 23 Pf
 Cyron Wincenty 78 sn 23 P Prz G
 Lubczyk Józef 68 sn 18 S
 Romatowski Paweł 72 W Rk 30 N
 Syska Józef 90 a 11 P Pf H pe
 ks. Szymala Jan 86 d — R
 Tor Józef 84 Deh 18 Ry Pr Gi
 k Bielak Józef 901 2lu — M Fi

Mysłowice.

- 7) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
 Żeńskie.
 p. 4. 7. 0. 208.

Seminarjum zostało założone w r. 1922
 W b. roku szkolnym obejmuje 4 kursy i 3
 oddziały równoległe.

Dyr. Woynarowski Józef 72 W 29 pe
 Czupkówna Władysława 97 a — H G Fi Pf
 Greulichówna Otylja 89 sn ef 7 R Prz N Gi
 Krasieńska Janina 96 2lu — P
 Lepszy Tadeusz 80 a 3 H G Prz Pf
 Ranozek Franciszek 84 ek 18 Prz Fi M Ry
 Szałranówna Helena 90. W 5 Fi M
 Świdzińska Eleonora 80 W 22 Pr
 Wolańska Marjanna 91 ss 8 P H Prz M
 Bernacki Tadeusz 91 sn 11 S
 Błaszczakówna Stanisława 89 W 12 Ry
 Ciskówna Agata 94 W 9 P
 Lubczyk Józef z państw. sem. męsk. — S
 Romatowski Paweł z państw. sem. męsk. — N
 ks. Szymala Jan z państw. sem. męsk. — R
 Gdowski Stanisław 85 W 18 —
 Rzeszulkówna Janina 79 sn 14 —
 Szczepankówna Marja 99 W 4 —

Pszczyna.

- 8) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
Męskie.
p. 3. 3. 99. 0.

Seminarjum zostało założone w r. 1922.
W b. roku szkolnym obejmuje 3 kursy.

Dyr. Przysiecki Tadeusz 83 2 Ne 19 pe P
Bogacki Bolesław 82 2 Ne 20 S Gi
Lorentowicz Adam 84 W 17 M Fi Ch
ks. Osiewacz Jan 91 a 8 R N Prz
Musiał Ludwik 92 2 Ni 12 G Ry N Gi
Kępa Marjan 64 W 39 P H

Tarnowskie Góry.

- 9) Państwowe Seminarjum Nauczycielskie
Męskie.
p. 5. 5. 150. 0.

Seminarjum powstało w r. 1922 zamiast
dawnego seminarjum niemieckiego.

Dyr. Reginek Jan 79 DF e Rk 7
ks. Kowalik Piotr 88 e R 1 R N
Krawiec Florian 81 21 Prz
Malota Antoni 96 6 Ry Gi
Pindelski Eugenjusz 85 kp 9 P
Wójcik Henryk 93 6 H G
Wojcikiewicz Antoni 81 ef 15 S

PREPARANDY NAUCZYCIELSKIE.

L. p.	Data otwarcia.	Miejscowość	Kierownik
A. NA TERENIE KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO WARSZAWSKIEGO			
1.	1917/18	Chełm	Ludwik Bojakowski
2.	1919/20	Dąbrowa	Jan Lewandowski
3.	1918/19	Goszczyn pow. Grójecki	Władysław Szeląg
4.	1920/21	Huta Mińska pocz. Mińsk Maz.	Franciszek Modliński
5.	1919/20	Janów Lubelski	Zygmunt Ziziewicz
6.	1920/21	Jabłeczna poczta Kodeń	Bolesław Jasinki
7.	1918/19	Klimontów	Antoni Poremski
8.	1918/19	Leśna pocz. Leśna Podl.	Teofil Koziara
9.	1918/19	Mława	Stanisław Jaworski
10.	1918/19	Mołozew poczta Sokolów	Maria Kopytowska
11.	1919/20	Miechów	Jan Lipiński
12.	1918/19	Nieszawa	Lucjan Krajewski
13.	1918/19	Opoczno	Władysław Chmielewski
14.	1920/21	Ołtarzew pocz. Ożarów	Zygmunt Łolecki
15.	1917/19	Pultusk	Romuald Łabecki
16.	1920/21	Szafarnia pocz Golub-Pomorz	Karol Janowski
17.	1917/18	Skierniewice	Władysław Kleszowski
18.	1919/20	Suchedniów	Zenon Ruzikowski
19.	1921/22	Skałka (Starczynów) p. Olkusz	Zofia Frytówna
20.	1922/23	Sieciechów	Stanisław Arcikikiewicz
21.	1918/19	Trzebieszów poczta Łuków	Maria Ukażewska
22.	1918/19	Turkowiec p. Hrubieszów	Michał Eberhardt
23.	1918/19	Wymiślina p. Skępe	Władysław Nowicki
B. NA TERENIE KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO ŁÓDZKIEGO			
1.	1918/19	Kamięnsk st. Dr. Z. W. W.	Leon Bartoszewski
2.	1919/20	Opatówek	Józef Perzyna
3.	1920/21	Ozorków	Stanisław Czarniawski
4.	1921/22	Uniejów	Roman Sarnecki
5.	1918/19	Wieluń	Ludwik Domagała
6.	1921/21	Wolbórz	Czesław Dłubak
7.	1917/18	Zduńska Wola	Władysław Krzeczkwik

PREPARANDY NAUCZYCIELSKIE (c. d.)

L. p.	Data otwarcia	Miejscowość	Kierownik
C. NA TERENIE KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO BIAŁOSTOCKIEGO			
1.	1920/21	Pieńki Borowe poczta Jedwabno p. Kolno	Bronisław Madziar
2.	1919/20	Białystok	Jadwiga Perkowska Anna Fedkowiczówna
3.	1918/19	Bielsk	Wacław Batowski
4.	1918/19	Szczuczyn	Kazimierz Bocewicz
5.	1919/20	Suwałki	Teofil Hagel
6.	1921/22	Swisłocz	Bolesław Borys
7.	1920/21	Wółkowysk	Benon Jackowski
8.	1920/21	Słonim	Władysław Konert
D. NA TERENIE KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO POLESKIEGO			
1.	1921/22	Kobryń	Marja Zabińska
2.	1921/22	Nieśwież	Jan Orczykowski
3.	1922/23	Ząbczyce poczta Pińsk	Józef Niedźwiedzki
E. NA TERENIE KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO WOŁYŃSKIEGO			
1.	1920/21	Krzemieniec	Juljan Kiselewicz
2.	1921/22	Kowel	Zofja Ossowska
3.	1922/23	Sielec w stad. organiz.	
4.	"	Ostróg	Stefan Wojciechowski
5.	"	Tuczyn w stad. organiz.	
F. NA TERENIE KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO POMORSKIEGO			
1.	1922/23	Lubicz	Ksiądz Drzymalski
2.		Lubawa przy seminar. naucz.	
3.		Wejherowo seminar. naucz.	
4.		Grudziądz seminar. naucz.	

CZĘŚĆ SZÓSTA.

SZKOLNICTWO SPECJALNE I ZAWODOWE

1. WYŻSZE KURSY NAUCZYCIELSKIE I SZKOŁY IM RÓWNOZĘDNE.

Kraków.

- 1) Państwowy Wyższy Kurs Naukowy dla naucz. szkół powszechnych.
ul. Straszewskiego Nr. 22, Nr. tel. 508
p. 1. 1. 27. 25.

Kurs został uruchomiony przez władze szkolne w r. 1920. Typ zmienia się corocznie w r. 1920/2 — matem.-przyrodniczy, w r. 1921,2 — humanist., w r. 1922,3 — geograficzno-przyrodniczy, również grono wykładowców corocznie ulega zmianom w związku ze zmianami typu. Dyrektorem był Tadeusz Dropiowski.

Dyr. Mikulski Antoni z państw. sem. naucz. męskiego

Babulski Wacław 80 e Ch Fi 12 Prz
Janik Michał 74 e H G 26 H
Niemcówna Stanisława 91 DF 7 G
L Późniak Stanisław 71 DM 18 Hig
Rowid Henryk z Państw. Kursów naucz.
Smreczyński Stanisław z VIII gimn. państw.
Haduch Leon 78 W 24 —
Wójtów Antoni z VIII gimn. państw.

Kraków.

- 2) Państwowe Kursy Robót Ręcznych dla nauczycieli.
ul. Al. Mickiewicza 7.
p. Kurs jednoroczny o 2 oddziałach, 32. 25.

Kursy zostały założone w r. 1921 przez Ministerstwo W. R. i O. P.

Kier. Wójtów Antoni z VIII państw. gimn. —
M, Rysunek technologiczny

Cieśla Henryk z I państw. gimn. — Historia sztuki i przem. artyst.

Haduch Leon z państw. sem. męsk. w Tarnowie — Intrologia, tektura

Ligasówna Stefania 94 W ef 10 Projektowanie Pachońska Zofja 93 sn ef 4 Krój, Szycie

Waśkowski Tadeusz z VIII państw. gimn. —
Ry

instruktor Gondek Ignacy — — — —

instruktor Wójtów Stanisław — — — —

Lwów.

- 3) Państwowe Wyższe Kursy Nauczycielskie.
ul. Głowińskiego.
p. Oddziałów 2. (Geograf.-przyr. i rysunkowo-słójdowy). 35. 44.

Kursy zostały założone w r. 1919.

Kier. Nawrocki Wincenty z państw. gimn —
G

Budzianowski Władysław z VIII państw. gimn. — Prz

Czaporowski Marjan — — — Modelowanie
Fritz Józef z VI państw. gimn. — Hig

Głogowski Piotr — — — Pr
Iwanicki Ludwik z IX państw. gimn. — Bio-
logja

Lotocki Kazimierz z państw. sem. męsk.—Ry
Patocki Stefan — — — Lekcje praktyczne

Rudzińska Marja — — — Pr
Sośniński Kazimierz wizytator szk. średn. —
 Pf
Wereszczyński Antoni — prof. Politechniki
 — Polska współczesna
Zgodziński Władysław z państw. Kursów
 Naucz. — Pr
ks. Żyła Władysław prof. Uniw. Jagiell. —
 Historia sztuki

Lódź.

4) Państwowy Wyższy Kurs Nauczycieli.
 ul. Pomorska Nr. 16.

Kurs istnieje od r. 1922/3. W r. 1922/3
 było 23 słuchaczy — świadectw otrzy-
 mało 20.

Kier. Sadowski Franciszek, kierownik, st. re-
 ferent Kuratorjum O. Szkolnego
Bromirski Rajmund, Fi, z gimn. K. Toma-
 szewskiego
Czeraszewicz Jan, II, dyrektor gim. pań.
 im Kopernika
Kamiński Adam, M, z gimn. miejskiego
Kilarski Tomasz, Pe, kierownik szkoły po-
 wszechnej
Sikorski Lucjan, Fi, inspektor szkolny
Piaskowski Walenty, Pr Ry, z semin. im.
 Estkowskiego
dr. Starzyński Artur Pf Hig
Waszczyński Witold, M, dyrektor gimn.

Poznań.

5) Państwowy Wyższy Kurs Nauczycielski.
 ul. Estkowskiego, szk. powszechna XV.
 Nr. tel.: 26-09.
 p. grup 2. (humanist. i mat.-fizyczna) 37. 19.

Kurs został założony w r. 1923

Kier. Kilarski Jan 82 e M Fi 14 M Fi
Biliński Jan 79 e P 18 P
Duczmal Kazimiera z państw. gimn. im. Ber-
 gera — Ch
Gądzikiewicz — z państw. sem. żeńsk. —
Michałkiewicz Mieczysław 88 e P 11 P
Mielecka — z państw. gimn. im. Bergera —
 — Fr
Opitz Gustaw 77 e N 9 N
Poprawski Jan 57 kp 46 pe
Regorowicz Ludwik 88 e H G 8 H
Wiegner Adam 89 kp 4 Pf
Zdobnicka — z uczelni Dąbrowki — H G
Kryzan — — — —

Toruń.

6) Państwowy Kurs artystycznego wycho-
 wania dla naucz. szkół powszechnych.
 p. 1. 1. 0. 14.

Kurs został założony w r. 1922 przez Mi-
 nisterstwo W. R. i O. P.

Kier. Górka Janina 87 ss ef — S
Odrzywolska Zofia — — — H
Zębarski Teofil 84 DF — Historia kultury
Gros Eugenjusz — d inż. a mal — Ry
Przybył Eugenjusz — — — Nauka stylu
k Popławski Marceli — km — S
k Górski Artur 70 DF — P
k Bystron Stanisław prof. Uniw. Po-
 znańskiego.

Warszawa.

7) Państwowy Instytut Nauczycielski.
 ul. Jezuicka 4. Nr. tel.: 82-61.
 p. Grup 4. 50 28.

Instytut został założony w r. 1921. Dwu-
 letni program obejmuje cztery grupy — wy-
 działy: polonistyczny, matematyczny, histo-
 ryczny i przyrodniczy. Kwalifikacjami wy-
 maganymi do przyjęcia jest złożenie egz. wy-
 działowego, ewentualnie maturalnego i trzy-

Dyr. Kupczyński Tadeusz 85 d Df 5 H
Goszycki Wincenty 93 d Df 2 H
Bańkowski Piotr 85 d Df 5 P
Laski Stelan 87 d 5 P
Rusiecki Antoni — d 4 M
k Kulczycki — — d Df 5 M
k Dembowski Jan — d Df 8 Zoologia
k Karolkiewicz Janusz — d Df 4 Botanika
k Kipa Emil 85 d Df — H
k Michalski Władysław — d — Ch
k Grabiński Feliks — d Df 5 N
k Nieniewska Halina — d — Fr
k Dobrowolski Stanisław — d 15 pe
k Mikulowski Tadeusz 84 e PN Df 13 Admi-
 nistracja Szkolna
k Kierski Feliks 86 d Df 9 pe
k Ziemiński Zygmunt 82 d Df 10 Pf
k Wuttke Gustaw — d 8 G

Warszawa.

8) Państwowy Instytut Pedagogiki Specjal-
 nej, ul. Plac Trzech Krzyży 4, Nr. tel. 13-06
 p. 1. 1. (Kurs jednoroczny) 11. 17.

Instytut powstał w r. 1922 z połączenia
 Państw. Instytutu Fonetycznego z Państwo-
 wem Seminarjum Pedagogiki Specjalnej.
 Przyjmowani są nauczyciele szkół powszech-

nych, mający kilka lat pracy pedagog. i odpowiednio zdolności. W Instytucie są specjalne działy dla nauczania głuchoniemych, ociemniałych, uposledzonych umysłowo i uposledzonych moralnie.

Dyr. Grzegorzewska Marja — d — Dzieje naucz. ociemn., Organ. szk. spec.

Benni Tytus — Df — Fonetyka

Sulgastowska-Dunin Marja — — — Pr

Hellmann Jan — — — Metod. naucz. rachunków

Korczak Janusz — DM — Zasady wychow. w internatach

Jaroszyński Tadeusz — DM — Dzieci moralnie zaniedbane

Jarecki Władysław — DM — Rozwój i zaburzenia mowy

Librachowa — — d — Metodyka pogadank

Łuniewska Felicja — DM — Hig. Anatomja

Łuniewski Witold — DM — Psychopatja

Mayzner Tadeusz — — — S

Fosner Stanisław — — — Socjologia pedagogiczna

Raczyńska Zofja — a mal — Ry

Sedlaczek Stanisław — — — Rozwój fizyczny dziecka

Segal Jakób — Df — Pf

Sterling Władysław — DM — Psychopatologia dziecka

Mogłnicki — — DP — Ustawodawstwo i sądy dla nieletnich

Szymanowska Władysława — — — Metodyka naucz. czyt.

Wojnarowicz Feliks — — — Słójd

Wojnarowicz Marjan — — — Słójd

Zbrzezińska Helena — — — Metod. naucz. głuchoniemych

Stefanowicz-Moskiewiczowa Adela — — — Metod. naucz. anormaln.

S Romiszewska Konrada — — — —

Warszawa.

9) Państwowe Kursy Robót Ręcznych dla Nauczycieli, ul. Górczewska 8, Nr. tel. 122-06 p. 1. 2. 54. 0.

Kursy powstały w r. 1915. jako popołudniowe, roczne. W r. 1915 zostały upaństwowione i przekształcone na dzienne. Na kursy przyjmowani są wykwalifikowani nauczyciele szkół powszechnych, posiadający co najmniej trzyletnią praktykę pedagogiczną. Rozporządzeniem z 14 kwietnia 1923 przekształcił Minister W. R. i O. P. kursy na Państwowy Instytut Robót Ręcznych, Kurs nauk w Instytucie trwa dwa lata. Przy kursach istnieje 7-io oddziałowa szkoła im. K. Szlenkiera.

Dyr. Przanowski Władysław 80 d inż 16 Historia i Metodyka Słójdu

Andrzejewski Zygmunt 80 a mal 9 Historia sztuki, rysunku, malarstwa i rzeźby

Wojnarowicz Feliks 75 ef 22 Słójd drzewny

Wojnarowicz Marjan 78 sn k r r ef 22 Słójd tekturowy

k Noskowski Tadeusz 76 a mal 6 Chemja malarska

k Pietrzykowski Piotr 97 ef krr 1 Słójd metalowy

Warszawa.

10) Państwowy Wyższy Kurs Nauczycielski, ul. Jezuicka 4, Nr. tel. 82-61

p. Grup 5. 84. 36.

Kurs został założony w r. 1917. O rocznym programie nauk kurs obejmuje następujące grupy: humanistyczna, matem.-fizyczna, przyrodniczo-geograficzna, śpiew i gimnastyki i robót ręcznych oraz rysunków.

Dyr. Kupczyński Tadeusz z państw. instytutu nauczycielski, — H

Liszewski Alfons 68 ss 5 Org. szkoln.

Zapolska Weronika — km 30 Muzyka

Statterowa Helena — ip 2 M

Wojciechowski Feliks 82 d 4 P

Gayowa Delfira 85 d 3 Biologia

k Wuttke Gustaw 88 d 8 G

k Kraski Feliks 86 d Df 3 pe

k Woynarowicz Feliks — 5 Pr

k Woynarowicz Marjan — 5 Pr

k Brzeziński Jan — kp 2 Ry

k Michalski Witold — d 5 Ch

k Paczulski Lucjan — d Df 13 Fi

k Mreczyńska Janina — ef Gi

k Michalski Witold — — 1 Gi

k Wróbel Feliks — km 6 Muzyka

Warszawa.

11) Seminarjum religijne-żydowskie „Tachkemoni” (szkola rabinów), ul. Grzybowska 19

Nr. tel. 275-39

wł.: Organizacja „Mizrachi” w Warszawie p. i hh. 4. 5. 200. 0.

Seminarjum zostało założone w r. 1920. Początkowo uruchomiono dwie klasy, następnie rok rocznie jedną klasę wyższą. Wiek kandydatów do kl. pierwszej wimen wynosi 14—16 rok życia. Przy seminarjum istnieje internat dla 40 seminarzystów. Zakład posiada dwóch dyrektorów: dyr. nauk świeckich i dyr. nauk judaistycznych. Seminarjum podlega Ministerstwu W. R. i O. P. — Departamentowi Wyznań.

Dyr. **Balaban Majer** m 77 Df 25 H
 Dyr. **Kabane Salomon** m 68 — 3 —
Blumenfeld — m 92 — 6 Jud
Feldmann Szymon m 77 DP 3 M N
Handelszal Izrael m 78 sn 12 Hb Jud
Kamiński Simcha m 90 3lu 8 P II
Rubinsztajn — m 88 — 1 Jud
Szrajzman — m 90 — 6 Jud
Sołowiejczyk Mojżesz m 76 — 13 Jud
Berkman m 90 d 8 G
Chinkes Meszulam m 82 a 12 P N
Dawidowicz Abraham m 65 ef 10 S

Kantorowicz Samuel m 65 — 22 Hb Jud
Klein Władysław m 82 d 5 P G
Medres Mojżesz m 75 d inż 19 Fi
Pinkel Abraham m 88 a 7 M
Rozenberg Dawid m 900 ef 5 Gi
Rybak Benjamin m 74 — 2 Jud
Sokołowski Eliezer m 84 — 2 Hb
Wohlman Mendel m 58 — 31 Jud
Wortman Antoni m 97 a 3 Prz
L Peker Michał m 87 DM — —
S Rozenwein Eliezer m 93 2lp 3 M

2. SZKOŁY HANDLOWE I KUPIECKIE.

Biała (woj. Krakowskie).

- 1) Państwowa Szkoła Kupiecka, ul. św. Jana
 na 13, Nr. tel. 397.
 p. J. 154. 109.

Szkołę założył w r. 1913 b. galicyjski Wydział Krajowy. Zakład obejmuje szkołę handlową męską i żeńską, trzyletnią szkołę do kształcącej dla praktykantów handlowych i 7-miesięczny kurs handlowy dla dorosłych.

Dyr. **Deimel Leopold** 82 Kp 14 Ha
Anders Franciszek 82 W 20 P N
Jachna Ludwik 85 a e f 1 Ha
Krasoń Jan 88 m ef 1 Ha
Lubaszewski Edward 86 a 10 Prz G
Rappe Władysław 82 W 17 Prz Gi
Stantejski Jan 84 Kp 15 Ha
 k **Płaczek Kazimierz** 86 etat państwowe gimnazjum — G
 k **Paszkiewicz Henryk** 81 etat państwowe gimnazjum — K S
 k dr. **Wiśniewski Julian** 84 DP 11 pw sędzia
 k dr. **Garbusiński Zdzisław** 88 DP 11 pw sędzia
 k dr. **Seidler Wilhelm** 88 DP 8 pw sekretarz starostwa
 k **Adamczyk Stanisław** 96 3lu 1 Fr
 k ks. **Marszał Antoni** 89 e R 7 R
 k **Błaszkwiczówna Stanisława** 94 m ef 6 K

Biała (woj. Krakowskie).

- 2) Szkoła Handlowa Niemiecka Koedukac.

Dyr. **Pace Karol**

W szkole uczą jako siły kontraktowe nauczyciele szkół państwowych.

Biłgoraj.

- 3) 6-klasowa Koedukacyjna Szkoła Handlowa Zawodowa Średnia.
 właściciel: Sejmik Powiatowy.
 p. ó. 7. 93. 51.

Szkołę założono w r. 1919, pierwotnie właścicielem szkoły była Macierz Szkolna, w r. zaś 1920/21 szkoła przeszła na własność Sejmiku.

Dyr. **Nowiński Adam** 87 K p 8 ek
 ✓ **Brandt Antoni** 83 d 16 A Fr
Gutt Wacław 94 2lu 5 M
Jahółkowski Władysław 94 m 4 Prz
Kubat Władysław 93 ef 2 Ha
Klamborowska Felicja 77 Kr p 6 P H
Lewandowska Marja 92 Kr p 3 M P
Nestorowicz Stefan 92 K p 4 M G
 ks. **Sokół Franciszek** 84 d 2 R
Zawiślan Michał 92 3lu

Bydgoszcz.

- 4) Państwowa Doksztalcząca i Szkoła Kupiecka, ul. Konarskiego 8, Nr. tel. 1661
 p. 4. 8. — —

Szkoła powstała w roku 1905.

Kier. **Kowalska Marja** 64 K p 21
Bobak Karol 901 2lu 1 G M
Bibrówna Marja 900 sn 2 Pr
Halke Eryk ew 94 d 4 G M P

Bydgoszcz.

- 5) Miejska Szkoła Handlowa, ul. Konarskiego 8, Nr. tel. 1661.
p. 3. 7. 69. 169.

Szkoła powstała w r. 1911. Pierwszym dyrektorem był Abl.

Dyr. Kowalska Marja 64 kp 21 K Kh
Hanusiakówna Genowefa 98 kp 2 Ha
Semrau Mieczysław 96 a 2 M P
Wąsacz Stanisław 93 2lu ef 2 M St Ha
Wójcikiewicz Kazimierz 93 W a mal ef 9 G P

Hannsiak Zygmunt 900 kp 1 H Ha
Hennes Jan 96 d 3 Fr Kh
Foscówna Marja 89 ek 13 G P N
Hacke Eryk ew 94 d 4 A N
Bobak Karol 901 2lu 1 M kh
Medlibowski Aleksander 90 e f 12 K

Chelm.

- 6) Państwowa Szkoła Handlowa, ul. Lubelska 13.
p. 3. 3. 51 60.

Szkoła została otwarta 1 września 1921 r.

Dyr. Szajbler Brunon ew 89 a 11 M Ha
Czernek Franciszek 91 m 11 M Fi Ch Prz
Karaś Franciszek 90 m 11 P H
Kowal Piotr 85 a 1 M G
Zielińska Zofja 92 m 11 N G \$

Cieszyn.

- 7) Państwowa Szkoła Handlowa, ul. Stalmacha 34.
p. 3. 6. 144. 42.

Szkołę założyła Macierz Szkolna Ks. Cieszyńskiego 16 września 1918 r. Przy szkole istnieje ośmiomiesięczny kurs handlowy dla dorosłych (prywatny).

Dyr. Jursa Józef ew 89 kp 6
Adamczyk Jan 74 W 22 N G
Anders Antoni 76 W 22 P
Bigda Antoni 83 kp 17 Fi M
Kotas Franciszek ew 86 ef 15 K M
Polok Leopold ew 96 ef a 3 M Kh
Rotter Edward 92 d — Pr ek Ha
Sabela Jan ew 93 a 5 Ha
k Babilonówna Helena ew 94 ef — Pismo maszynowe
k ks. Buzek Andrzej ew 84 d 12 R
k ks. Buzek Jerzy 84 sd 10 R
k Gęsior Franciszek 81 ef 14 P
k ks. Sikora Paweł ew 83 e R 15 R
k Siwówna Wilhelmina ew 01 W — Fr

Częstochowa.

- 8) Szkoła Handlowa, ul. Dzika 6
wl.: Stowarzyszenie Kupców Polskich
p. 5. 7. 267. 0.

Szkoła założona została w r. 1921.

Dyr. Trzos Józef 84 e P Fr 13 P H
Hartman Hugon ew 85 m ef 4 N
Kwarnberg Eugenjusz p 81 e M Fi 18 M Fi
Mydlarz Maciej 92 ef 1 Prz Fi
Sperro Eugenjusz 91 d 1 Ha
Sperro Izabella 94 sn 1 P
Srokowski Bolesław 78 e H G 11 H G
Czahay Marja 87 sn 7 Fr
Konarski Stelan 93 Krr — Pr
ks. Peche Tadeusz 82 sd 13 R
Staszewski Kazimierz 78 a mal Ry
Wawrzynowicz Ludwik 70 km \$
Mężnicki Ludwik 84 d — pw
Zaborski — ef 2 Gi
L. Jarociński 77 DM 11 —
S Naszyński Władysław 87 ef 1 K

Dąbrowa Górnicza.

- 9) Średnia Szkoła Handlowa Żeńska, ul. 3-go Maja 4.
p. 7. 7. 0. 205.

Szkoła powstała w r. 1901, jako szkoła średnia filologiczna; w r. 1919 szkoła została przekształcona na średnią szkołę handlową żeńską. W szkole cztery pierwsze klasy są ogólnokształcące (typ humanistyczny), zaś V, VI i VII specjalnie handlowe.

Dyr. Srokowski Kazimierz 64 d 15 —
Albińska Adrijanna 82 ef 21 Fr
Bartoszewiczówna Zofja 89 nd 12 Ry Pr K
Bąbczyńska Zofja 99 e f 2 K
Chlapowski Władysław 900 a 1 P H
Demczuk Grzegorz 77 d 7 N
Delkówna Natalia ew 65 e f 27 N
Gąsiorekiewicz Kazimierz 97 2lu 2 Fi Ch M
Gąsiewska Irena 901 m 1 P M
Habermanówna Aleksandra 70 nd 28 Gf R
Pr

Iwański Bolesław 92 a 1 ek
Lemiesz Jan 92 a 5 P
Laubitz Zygmunt 96 a 1 M
Langer Alfred 84 etat gimnazjum państwo-
we — \$
Łabudzińska Emilia 74 nd 25 M
Łabudzińska Wanda 75 nd 25 M
Mazurkiewicz Stanisław 69 e R 27 R
Michorecki Tadeusz 94 a 2 K kh
Obratschay Adam 94 a 2 St
Szuniejkówna Julja 83 ef 11 Ry Pr H
Tabakowski Stanisław 91 a 1 Prz
Wieczorkiewicz Seweryn 59 3lu 8 M
L Szuniejkówna Kamilla 80 DM 1 Hig

Gniezno.

- 10) **Miejska Szkoła Handlowo-Przemysłowa.**
ul. Chrobrego Nr. 23. Nr. tel. 337.
p. 22. 33. 484. 158.

Szkolę otwarto w roku 1901. Pierwszym dyrektorem był Stilleke. Szkoła obejmuje: 1) Szkołę Handlową dwuklasową męską i żeńską, 2) Szkołę Rzemieśniczą dwuklasową dla ślusarzy i stolarzy, 3) Szkołę Doszktałającą Przemysłową i Kupiecką, 4) Szkołę Przemysłową Żeńską i 5) Kursy doszktałające dla czeladników i mistrzów.

Dyr. Fischer Waclaw 81 2 NI ef 21 Ha
Kier. Gudawska Leonarda 87 ef 12 Roboty ozdobne

Buchholz Edmund 83 2 NI ef 18 P Ry M
Cendrowska Bronisława 95 ef 3 Krawieczyzna

Czech Józef 91 2NI ef 12 P Ry S

Horodyski Waclaw 93 ef 2NI 6 M Ha

Kwaśny Władysław 98 2lu 6 M Ha

Lewandowska Kazimiera 98 ef 3 Pr

Manikowska Marja 97 ef 2 Pr

Ogórkiewicz Leon 87 ef 2 Ry stolarstwo

Ormiński Wojciech 78 2NI 21 N Ha

Preissówna Marja 80 ef 12 Bielizniarstwo

✓ Rzeźniacki Wojciech 90 ss 6 A P Ha

Strzelecki Maksymilian 65 2NI 2lu 30 Ha

Szybowski Władysław 67 ef 15 Ślusarstwo

Wróblewska Marja 78 ef 12 Gotowanie

k Bogdas Tomasz 74 2NI 7 P Ha

k Buksakowski 60 2NI 42 P M

k Kempski Henryk 903 NI — P

k Knast Marcei 900 Nc — M P

k Kowalski Leon 55 2NI 48 P M

k Ludwiczowski 63 2NI 39 M P

k Lunkiewiczowa Eugenja 82 a mal 1 Ry M P

k ks. Michałowicz — — R

k ks. Pawletta R

k Słomczyński Jan 901 NI — M P

Grodno.

- 11) **Średnia Szkoła Handlowa.**
Adres: Grodno, Średnia Szkoła Handlowa.
wl.: Polska Macierz Szkolna.
p. 3 3. 70. 0.

Szkoła została założona w r. 1922 i posiada charakter rozwojowy. Przy szkole istnieją roczne Wieczorowe Kursy Handlowe. Dyrektorem był Laure Marjan.

Dyr. Markiewicz Stanisław 74 d 19 kh, Księgozwość

Gorta Teodor 97 2lu 5 M, Towaroznawstwo, arh

Grota Teodor 97 2lu 5

Niemcewiczowa Jadwiga 81 nd 1 Fr

Nadto wykładają nauczyciele ze szkół średnich ogólnokształcących w Grodnie.

Inowrocław.

- 12) **Miejska Szkoła Handlowo-Przemysłowa dla dziewcząt.**
ul. Ogrodowa Nr. 15. Nr. tel. 292.
p. 2. 4. 0. 93.

Szkolę założyła w r. 1896 Margareta Schmieder jako zakład prywatny; w r. 1911 szkolę przejęło miasto.

Dyr. Salówna Helena 85 a 13 Ha

Adamczykowa Eugenja 95 a ef 8 Ha

Ajdukiewiczówna Marja 78 ef 12 Przemysł

Bałtowska Józefa 94 ss 5 Gosp

Nikielowa Marja 76 ef 8 Krawiectwo

Szczudłowa Zofja 65 ef 12 Gotowanie

S Dullinówna Irena 95 ef 3 'Pisanie na maszynie

ks. Klitsche Edmund 89 sd 11 R

Inowrocław.

- 13) **Prywatna Szkoła Handlowa.**
wl.: Antoni Pluta.
p. 4. 6. 32. 18.

Szkoła powstała w r. 1909.

Dyr. Pluta Antoni 62 ef —

Plutowa Marja 93 ef 2 P M

Połomowska Wanda 902 ef 3 Ha

Kalisz.

- 14) **Średnia Szkoła Handlowa Męska i Żeńska.**
wl.: Towarzystwo Nauczycieli szkół średnich i wyższych.
ul. Wrocławska Nr. 16.
p. 4. 4. 140. 144.

Szkoły założyło w r. 1921 22 Kolo Kaliskie „Towarzystwa Nauczycieli szkół średnich i wyższych”.

Dyr. Bański Jan 83 d inż 6 M Fi

ks. Bilski Stanisław 92 s d 7 R

Dobromilski Józef 92 2lu 3 Fi M

Makowski Albin 89 ef 1 M Fi

Niklewska Marja 80 ef 18 Fr

Poznański Rafał 84 a 14 P

Słowik Edmund 93 a 1 H

Sznajder Adam — d 1 M Ha

Szulcówna Anna 95 ef 4 N

Szulmiński Aleksander 62 kp — H

Zugajewiczówna Anna 97 ef 4 Ry Prz

Jankowski Ryszard d 4 M Ch

Kamińska Marja — ef 1 K

Męczyński Jan — 2lp 7 M
Rydygierówna Anna ew ef 3 st
Trapszo-Drabczyński Felician m 24 P
Wyrzykowski Mieczysław
Zajdlówna Eemilja — m kr p 9 N

Katowice.

15) Szkoła Kupiecka, Miejska Szkoła Handlowa i Wyższa Szkoła Handlowa.
ul. Dürera, Nr. tel. 27-88
wl.: Miasto Katowice.
p. 7. 7. 250. 370.

Szkołę założył w r. 1897 „Związek samodzielných Kupców” oraz „Związek młodzieży kupieckiej” dla chłopców; w r. 1907 dołączono do Szkoły oddziały dla dziewcząt, w r. 1910 szkołę handlową, a w r. 1919 wyższą szkołę handlową.

Dyr. Mikosch Paweł 63 kp Ha
Bartoszewicz Stanisław 90 2NI Ha
Proske Anna 01 NI Ha
Pusch Jadwiga ew 90 d Ha
Scholtysek Ryszard 93 2NI Ha
Urbanek Paweł 91 2NI Rk Ha
Weiss Alfons 79 2NI Ha
Zindler Selma ew 66 ef Ha

Kępno.

16) Państwowa Szkoła Doksztalcająca.
p. 6. 8. 17. 0.

Dyr. Błaszczak Jan 69 Rk 22 M P kh
Lorych Józef 73 kp 1 M P
Młynarz Hipolit 02 m 1 M P

Kielce.

17) Szkoła Handlowa Męska Stowarzyszenia Kupców Polskich.
wl. Towarzystwo Opieki nad Szkołą Handlową.
p. 4. 4. 153. 0.

Szkoła powstała w r. 1917/18 z inicjatywy Bronisława Markowskiego, najpierw jako klasa równoległa typu handlowego w dawnym gimnazjum realnym (obecnie gimnazjum państwowe im. Jana Śniadeckiego), następnie od r. 1918/19 jako samodzielna Szkoła Handlowa.

Dyr. Krakowski Feliks — naucz. gimn. państwowego.

Cedro Zygmunt 93 2lp 5 M Fi
Krzyszkowski Stanisław 900 ef 1 P G H K
Skopiński Jan 96 ef 2 Ha
Kirchnerowa Kazimiera 73 ef 2 P Prz
ks. Krakowski Jan 77 d 16 R
Osterlinger Berta 83 nd 12 N
Piekarska Władysława 80 ef 16 N Fr
Wojtasiewicz Zbigniew 90 d 10 Sten

Kościan.

18) Państwowa Szkoła Doksztalcająca,
Przemysłowa i Kupiecka.
p. 6. 6. 169. 0.

Szkoła powstała w r. 1886.

Dyr. Sowiński Teodor 62 Rk 39 Ry
k Jeziński Walenty 903 sn 1 P
Kościański Tadeusz 900 sn 14 P N
Kutznier Antoni 85 ek 16 N M
Łodziński Maksymilian 88 ek 13 M P Ha
Menzel Józef 02 sn 1 M Ha
Wnjec Feliks 900 sn 1 P M

Kraków.

15) Akademia Handlowa.
wl.: Kuratorja, złożona z delegatów Rządu,
Gminy m. Krakowa, Krakowskiej Izby Handlowej i Kongregacji Kupców.
Adres: Kapucyńska Nr. 2. Nr. tel. 12-50.
p.

Składa się: 1) z Akademii Handlowej męskiej 4-letniej; 4 klasy zasadnicze i 3 kl. równorzędne; żeńskiej 4-letniej; 4 klasy zasadnicze, razem klas 11;

2) z Dwuklasowej Szkoły Handlowej męskiej 2-letniej; 2 klasy zasadnicze, 2 klasy równorzędne, dito żeńskiej; 2 klasy zasadnicze, 4 klasy równorzędne; razem klas 10.

3) z Kursu Abiturjentów 1-rocznego męskiego 1 oddział i żeńskiego 1 oddział zasadniczy oraz 4 męskie oddziały równorzędne, razem oddziałów 6.

4) z Kursów Wieczornych dla dorosłych 1 oddział koedukacyjny.

Ilość uczniów: w Akademii uczniów 305, uczennic 152, razem 457. W szk. Dwukl. uczniów 167, uczennic 259, razem 426. Na Kursach Abiturjentów słuchaczy 369, słuchaczek 56, razem 425. Na Kursie Wieczornym słuchaczy 33, słuchaczek 10, razem 43. W całej Akad. razem sób: 1351.

Lokal: własny: Kapucyńska 2, wynajęty: p. Groble 12 (dla Dwukl. męskiej).

Założona w r. 1882, jako oddział niższy Szkoły Handlowej z 3-ma klasami, przemienioną została w r. 1896 na 4-klasową wyższą Szkołę Handlową. Oddział niższy został równocześnie przemieniony na 3-letnią doksztalcającą szkołę handlową, którą w roku 1920 zwinęto. W r. 1906 otrzymała wyższą Szkoła Handlowa własny budynek przy ul. Kapucyńskiej Nr. 2, wystawiony kosztem Gminy m. Krakowa z pomocą Wydziału Krajowego i Izby Handlowej w Krakowie. Tytuł Akademii Handlowej otrzymała szkoła w r. 1908. Do 4-klasowej Akademii dołączono w r. 1906 jednoroczny Kurs dla abiturjentów szkół średnich, w r. 1907

Dwuklasową Szkołę dla chłopców 14-letnich po 3 kl. gimn. lub 3 wydz. W r. 1909 taką samą szkołę dla dziewcząt. W r. 1911 jednoroczny kurs dla absolwentek szkół średnich (połączony w r. 1921 z Kursem Abiturjentów), w r. 1917 dopuszczono do studjów w 4-klasowej Akademii dziewczęta w osobnych oddziałach równorzędnych. Ponadto otwiera się w Akademii specjalne kursy wieczorne dla dorosłych, obejmujące naukę księgowości, korespondencji, rachunków, prawa handlowego i wexlowego.

Dyrektorami zakładu byli: do r. 1898 Franciszek Kroebl, do r. 1906 Dr. Ernest Bandrowski.

Grono profesorów składa się: a) z stałych profesorów państwowych do tut. zakładu przez Ministerstwo mianowanych, b) z profesorów i nauczycieli stałych, będących na etacie Kuratorji Akademii Handlowej oraz c) z nauczycieli dochodzących.

A. Nauczyciele państwowi:

Dyr. Kannenberg Józef 62 e P N 25 —
 Balicki Antoni 83 e P 15 P
 Bollaud Arnold 81 e Ch 19 Ha
 Gołąb Stanisław 75 e G H 21 H G
 Ippoldt Juliusz 67 e N 25 urłp
 V Knapczyk Jadwiga 91 e N DF 5 N A
 Korbel Stanisław 82 ef 12 ST G
 Lang Marjan 81 e M Fi 16 Fi Arytmetyka uolityczna
 Lulek Tomasz 78 DP 16 urłp
 Łoziński Paweł 83 DF Prz 15 Prz Towaroznawstwo
 Passakas Mieczysław 81 d 14 Ha
 Petelenz Ignacy 86 e N 13 N
 Pszon Stanisław 82 e Fr P 18 Fr
 Sarna Zygmunt 90 DP 7 Ha Pu
 Sosnowski Kazimierz 75 e P 21 P
 Weißt Herkulan 80 DF G H 19 G H
 Zurzycki Karol 85 e M F 12 arh
 Zabiński Albin 83 DP 13 Ha

B. Nauczyciele na etacie Kuratorji Akademii Handlowej.

Czyłok Antoni 83 m ef 4 Ha
 Juszczak Józef 93 m a 4 Ha
 Kubatówna Helena 94 a ef 4 Ha
 Ładziński Edward 93 m ef 4 Ha
 Seredyński Marjan 90 d 11 Ha
 k Szlefrizanka Zolja 902 ef 4 Pisanie na maszyna
 Wazowski Roman 91 2lp ef 4 Ha
 Wroniewicz Tadeusz 92 DP 4 pu
 S Zbrożkówna Jadwiga 96 e § 4 §

C. Nauczyciele kontraktowi:

Bernard Henryk 89 a 4 Fr
 Dziewicki Henryk 51 a 4 A
 Fięta Józef etat gimnazjum państwowego N

Kozłowski Edward etat gimnazjum państwowego G

Laskowski Władysław — d 1 Opodatkowan.
 Lebedyński Stanisław 75 W 11 P
 Łukaszewicz Józef 90 a ef 1 Towaroznaw.
 Muszyńska Otylja 901 m ef 2 st
 Oleś Andrzej 61 ef 24 Ha
 Podobiński Franciszek 96 DP 2 Ha
 Rutkowski Tadeusz etat gimn. państw. G
 Sroczyński Józef etat gimn. państw. G
 Szallarski Józef etat gimn. państw. N
 Szeliga Stanisław 84 DP ef 4 pu
 Wacławik Jan etat gimn. państw. N
 Wiatr Wilhelm etat gimn. państw. Ch
 Wyród Jan 86 DP 2 st
 Zachara Józef etat gimn. państw. P
 Zaucha Józef etat gimn. państw. Towaroznawstwo
 Dr. Ziemiowicz Mieczysław etat gimn. państw. N

Królewska Huta.

20) Miejska Szkoła Handlowa. ul. Gimnazjalna Nr. 51. p. i n. 4. 6. 21. 85.

Szkoła powstała w roku 1906, jako niemiecka. Z chwilą odrodzenia Państwa Polskiego otworzono pierwszą klasę polską.

Dyr. Baron Wojciech 77 25 Ha
 Kotula Jan ew 96 2lu 6 M G

Nadto uczy dziesięciu nauczycieli (ek) ze szkoły powszechnej.

Królewska Huta.

21) Miejska Doksztalcząca Szkoła Kupiecka. ul. Gimnazjalna Nr. 51. n. 9. 9. 127. 90.

Dyr. Baron Wojciech 77 d. 98

W szkole uczy sześciu nauczycieli szkoły powszechnej.

Leszno.

22) Państwowa Szkoła Przemysłowo-Handlowa. Nr. tel. 278.

Szkoła powstała w r. 1913 i obejmuje pięć oddziałów, przyczem oddział I składa się z dwuklasowej szkoły handlowej męskiej, oddział II obejmuje dwie klasy handlowe żeńskie i jedną klasę gospodarczą żeńską (gotowanie, szycie, pranie, ogródek i t. p.) nadto przy szkole istnieje 3-letni kurs krawieczyzny. Oddział III ma charakter kursów budowlanych, przyczem pierwsze 3 semestry przygotowują na majstrów budowlanych, a następne dwa na budowniczych. Oddział IV zawiera kursy doksztalczające i ku-

pieckie dla młodzieży będącej na nauce u rzemieślników lub w przemyśle handlowym. Oddział V przygotowuje praktycznie na instruktorki kilimkarskie. Warunkiem wstępu do szkoły jest ukończenie 7 oddziałowej szkoły powszechnej.

Dyr. **Blarowski Władysław** 70 W a 80 Ry
lwanicki Seweryn 92 2lu 2 Fr Ha
Kozubski Henryk 86 3lu 9 —
Parzyński Andrzej 86 ef 9 Budownictwo
Świderski Jan 81 ef 9 Budownictwo
Wędzony Józef 97 2lu — Ha
Madurowiczówna 87 d 6 Ha
Kozłowska Franciszka 89 ef 6 Ha
Przygodzka Marja 95 ef 2 Ha
Królikowska Władysława 02 ef 2 Ha
Wysocka Anna 87 ef 6 Rr
Terlecka Wanda 68 ef — Pr

Lwów.

- 23) Państwowa Akademia Handlowa.
ul. Skarbkowska Nr. 39.
p. 8. 19. 329. 48.

Szkola została założona w r. 1899 pierwotnie jako wyższa szkoła handlowa; przy szkole istnieją: kurs abiturjentów i trzyletnia szkoła dokształcająca dla praktykantów. Pierwszym dyrektorem był Antoni Pawłowski.

Dyr. **Schoennett Maksymilian** 70 DF e Ch 25
Ha
Bembnowicz Wacław 99 — 2 Ha
Christoff Mieczysław 73 kp — Ha
Dudziński Adam 95 DF 4 G R
Christoff Mieczysław 73 kp — Ha
Górniak Stefan 900 — M Ha
Karpiński Kazimierz 84 ef 18 St
Kochanowski Stanisław 71 e Fr N 19 N
Lichtenberg Władysław 90 e M Fi 9 M Fi
Petyniak-Sarnecki Kazimierz 79 DP 7 Ek
Ha
Pliszewski Jan 66 e P 26 P H
Tomanek Franciszek 89 DP 8 Ek Ha
Treter Jan 89 ef 11 M
Umczowski Henryk 84 e Fr 25 Fr
Wójcik Jan 79 e Prz 14 Prz Ch
ks. **Blotnicki Franciszek** 90 e R — R

Lwów.

- 24) Szkoła Handlowa.
wl.: Towarzystwo szkoły handlowej.
nl. Franciszkańska Nr. 9.
p. 3. 9. 90. 150.

Szkola założona w roku 1908 obejmuje dwuklasową szkołę handlową i jednoroczny

kurs handlowy. Dyrektorami byli dr. Stanisław Lewicki i Witold Góra.

Zagajewski Karol 80 e N DF 19 N Ha
Giglówna Marja 96 m ef 1 kh
Harasiewicz Antoni 98 a 1 P
Jaworska Marja 85 a 17 P G
Karpiński Kazimierz 84 Kr p 18 st
S Kussówna Janina 02 ef 1 M
Leciejevska Marja 01 a 1 Ha
Lhotska Mieczysława 95 m ef 2 Ha
Matzkowa Małgorzata 77 2lu 12 N
Nowicki Wilhelm 64 W 39 K
Paluchowski Stanisław 78 e P 18 P
Pistłówna Józeta 87 ef 11 Koresp
Tomankowa Jadwiga 89 a 7 Koresp.
Urbański Tadeusz 80 e G 16 G

Lwów.

- 25) Szkoła Handlowa.
wl.: Towarzystwo „Proswita”.
ul. Korniaktów 1 III.
ru. 2. 2. 88.

Szkolę założono w roku 1911.

Dyr. **Korenc Dyonizy** etat gimnazjum państwowego
Berezowski Ambroży g 78 m ef 12 Ha M
Panejko Aleksander etat gimnazjum państw.
St
Konstantynowicz Jarosław g 93 a 6 P
Leżohubska Irena — a ef 5 N G
Mecznyk Piotr etat gimnazjum państw. Ru
Czajkowski Roman g 69 D P 6 Pr Ha
Kozak Włodzimierz etat gimnazjum państw.
Ha

Lódź.

- 26) Państwowa Szkoła Handlowa Żeńska.
ul. Cegielniana Nr. 70. Nr. tel. 9-79.
p. 4. 11. 0. 215.

Szkola została otwarta w r. 1919.

Dyr. **Ostrowski Henryk** ew 82 kp 13 Ha
Hessówna Klara ew 83 kp 13 Fi
Milerowa Sydonja ew 69 nd 24 M
Ostrowska Irena 84 nd 13 G
Sobolewska Marja 82 kp 18 P
Stenzlówna Małgorzata 93 nd 12 N
Waltratny Antoni 94 m 2 H
Żlobicka Małgorzata 87 nd 13 Fr
Bara Ignacy 93 kp 1 Ek
Charuba Aleksander 89 km 4 Ś
ks. **Malinowski Ryszard** 71 d 21 R
Massopustówna Zolja 97 ef 7 G
Szosland Czesław 91 kp 3 Ha
Potzówna Zolja 97 ef 5 St
Woltersdorf Zygmunt ew 92 kp 3 Ha

Zygmański Czesław 89 kp 7 M
L Rosiewicz Józef 85 kp 9
S Garztecki Mieczysław 94 —

Lódź.

- 27) Miejska Szkoła Handlowa Męska.
ul. Kilińskiego Nr. 103.
p. 3. 13. 387. 0.

Szkoła powstała w r. 1903, jako prywatna szkoła handlowa Cyrklera z językiem wykładowym rosyjskim. W czasie okupacji niemieckiej została przekształcona na czteroklasową z językiem niemieckim, zaś po wyjściu okupantów wprowadzono język wykładowy polski.

Dyr. Pilichowski Stanisław 76 sn d 25 Ha
Frentzel Alfred ew 90 d 8 Fi Ch
Frey August ew 56 sn 47 N
Fuchs Juliusz ew 78 nd 26 N st
Grabowski Kazimierz 94 a 7 P
Gross Edmund ew 82 3lp 6 M
Gross Aleksander ew 95 d 1 R
Jarzębski Stefan 84 d 1 Pr
Kłósak Franciszek 83 d 1 Ek IIa
Korzański Brunon ew 88 a mal 7 Ry K
Luuiał Alojzy ew 88 km 9 S
Morawski Ignacy 85 a 2 H P
Morgenstern Kuzel m 63 ss R
Robakowski Wacław ew 94 ng 10 Gi
Rucińska Władysława 77 nd 31 P
Siebert Paweł ew 88 d 8 Prz G
ks. Szczepański Edmund 73 sd 25 R
Torno Oskar ew 82 nd ef 23 M
Walikowski Teodor p 76 sd 22 R
L Gutentag Stanisław m 66 d 16 Hg

Lódź.

- 28) 6-cio kl. Szkoła Handlowa, ul. Gdańska 45.
wl.: Towarzystwo Szerzenia Wiedzy Handlowej.
handl. p. 6. 6. 293. 0.

Szkoła założona została w r. 1901 przez ówczesne Stowarzyszenie Wzajemnej Pomocy Pracowników Handlowych w Łodzi. Po przekształceniu się w r. 1906 Stowarzyszenia na Związek zawodowy, szkołę przejęło powstałe Towarzystwo Szerzenia Wiedzy Handlowej, utrzymujące zakład do dnia dzisiejszego.

Dyr. Tului Roman — — — —
Berliuer Eleouora m 80 2lu 18 Fr
Biernacki Eugeniusz 91 a 4 Kh
Fiszer Robert ew 75 nd 24 N
Gercz Józef 91 W 13 Prz
Golasiński Kazimierz 95 km 2 S
Grzywacz Ferdynand 93 d 2 arh
Jakobson Borys m 58

Kamieński Tadeusz 80 d 13 Pw
Leule Autoui 62 nd 35 Ry
Rutkiewicz Juljau 78 d in/ 3 Ch Fi
Różycki Stefan 95 ef 2 Gi
Osiecka Lucyna 70 nd 17 P
ks. Wille Stanisław 90 sd ef 7 R
Wójcikiewicz Heuryk 72 d — H

Łuck.

- 29) Szkoła Handlowa Polskiej Macierzy Szkolnej, ul. Wojewódzka 2.
p. 3. 3. 50. 15.

Szkoła otwarta została staraniem Polskiej Macierzy Szkolnej w styczniu 1922 r.

Dyr. Trębicki Czesław — d 6 ek st
Sozański Józef — m 14 P N G Ry K M
Doroszewski Włodzimierz g — d 5 M Ch H
Karpowicz Jau 94 d 5 M Fi Prz Rs
Nowakowska Stauisława 98 ss 4 P H
ks. Baranowski Walery 96 sd 7 R

Międzyrzecz.

- 30) Miejska Średnia Zawodowa Szkoła Handlowa, ul. Warszawska 55.
p. 2. 2. 22. 38.

Szkoła została założona w roku 1921 z inicjatywy inż. Radziewanowskiego, Korsaka i Rafalskiego.

Dyr. Radziewanowski Mikołaj 88 d 2 Ch M
Przewłocki Dymitr 84 d 2 M Fi
Olszewski Wacław 92 ef 11 P H G
Radziewanowska Janina Anna 91 sn 2 N
ks. Biedroński Stanisław 91 sd 7 R
Goldfarb Abram-Hersz m 61 ss 38 R

Mińsk Mazowiecki.

- 31) Szkoła Handlowa żeńska.
wl. Władysława Tatarzanka, ul. Karczewska 47.
p. 4. 8. 0. 97.

Szkoła powstała w roku 1921.

Kier. Tatarzanka Władysława 93 a 5 H
Deduchowska Alina 91 a 16 Fr N
Górska Anna 99 sn 6 P H
Korycka Stella 99 ss 2 Sten
Marjański Kazimierz 95 a 4 Fi Prz
Marjański Wacław 99 m 1 M
ks. Lebioda Jan 89 ef 11 R
Jasińska Zofja 85 ef 8 Ry
Szybińska Marja 99 ef 3 N P

Mysłowice.

- 32) Szkoła Zawodowa Kupiecka, ul. Polna 15.
u. 4. 4. 42. 45.

Szkoła powstała w roku 1897.

Dyr. Buch Alfons 66 kp 37 Ha
Jałowicki Wiktor 92 sn 10 M Kh G

Ostrów (Wielkopolska).

- 33) Szkoła kupiecka dokształcająca męska.
p. 3. 3. 80. 0.

Kier. Dybala Józef — ef — P M
Gawroński — — ef — G Ha

Nakło.

- 34) Państwowa Szkoła Kupiecka Męska.
p. — — 26. 0.

Szkoła powstała w r. 1921.

Hnidak — ef — Ha
Januszewski — ef — M
s. Szymański — — — —

Pińczów.

- 35) Handlowa Szkoła żeńska im. Julji Warszawskiej, ul. Pałeki 399.
wl. Anna Marczevska.
p. 4. 7. 0. 97.

Szkoła powstała w r. 1912, pierwotnie, jako progimnazjum żeńskie.

Dyr. Marczewski Tadeusz etat gimn. państwowego N
Przel. Marczevska Anna 900 ef 5 H
Cygan Ludwik 99 a 1 Ha
Dukalska Janina 97 kr p 3 P G
Nowakowska Marja 03 m 2 M Prz
Peszko Stanisław etat gimn. państw. P
Sobczyk Stanisław etat gimn. państw. Ry
ks. Wójcik Karol 60 sd 18 R
Zając Stefan 01 sn 1 S

Piotrków.

- 36) Miejska Średnia Szkoła Handlowa. Pa-saż Rudowskiego 2.
p. 6. 13. 224. 0.

Szkoła powstała w roku 1916.

Dyr. Słowikowski Józef 86 d 11 Ha
Wodzyński Wacław 66 d 15 Ha
Patek Wiktor ew 91 a 5 Fi Ch
Geifert Eugenjusz ew 94 d 7 M N
Brandys Antoni 84 sn 15 st K Ry
Małek Michał 87 sn 13 P M
Gnyr Franciszek 94 a mal 7 Ry
Jankiewicz Ignacy 80 W km 4 S
ks. Krzyszkowski Jan 87 sd 10 R
Klepaczko Stefan 92 d 7 Ha
Owczarek Bronisław 94 d 6 P
Rudnicka Marja 92 3lu 6 Prz G
Zennerman Józef 93 a 4 H
Zennermanowa Jadwiga 89 ss 17 P H

Poznań.

- 37) Państwowa Szkoła Handlowa i Przemysłowa Żeńska.
ul. Zwierzyniecka 4, Nr. tel. 3435.
p. 0. 250.

Szkoła przejęta została w roku 1919 przez Władze Polskie. Kształci nauczycielki robót ręcznych i gospodarstwa domowego. Nadto przy szkole istnieją kursy handlowe, przemysłowe i haftów zawodowych.

Kier. Szumanówna Zolja 70 ef 24 —
Drobnikowa Izebella 92 ef 11 urlop
Chrzanoska Józefa 80 ef 13 Ha
Ostrowska Marja 94 ef 5 Ha
Orłowska Stanisława 83 ef 18 Gospodarstwo
Żółtowska Gabryela 94 ef 5 Gospodarstwo
Madurowicz Marja 92 ef 7 Gospodarstwo
Lubowicz Ludwika 88 ef 14 Gospodarstwo
Skalkowska Stanisława 85 ef 18 Gospodarstwo.
Ossecka Zolja 93 m 6 Hafty
Ossecki Wilhelm 92 a mal 8 Ry
Pińska Aldona 83 Nl 15 Szyście
Duszówna Wanda 78 Nl 14 Pr
Paliwodzianka Jadwiga 97 ef 5 Gospodar.
Galicka Wanda 90 ef 9 Koronki
Gosieniecka Felicja 83 — 11 Zdobnictwo
Wilczewska Kazimiera 83 ef 15 Krawic-czyzna
Fritzówna Józefa 93 2lu 5 Ha
Gruszecka Wanda 902 2lu — Ha
Kozakówna Lidja 900 2lu — Ha
Nowicki Antoni etat w „Uczelnia Dabrówki”
S
Józewiczówna Marja 97 — 7
Wojtkowska Pelagia 900 — —

Poznań.

- 38) Miejska Szkoła Handlowa koedukacyjna, ul. Podgórna 12b, Nr. tel. 2271.
p. 4. 12. 158. 113.

Szkoła powstała w r. 1907.

Dyr. Dobczyński Sylwester 78 d 6 M
Dolata Ignacy 78 ef 7 Ha
Fiedler Władysław 74 ef 7 Ha
Grzegorzewski Leon — ef 8 G
Kogucki Ferdynand 95 ef 1 P
Kortowiczówna Nicolora 74 ef 7 st
Ligocki Jan 81 ef 7 Pr N
Moralewicz Jakób p 78 ef 5 M Rs
Mroczkiewicz 76 ef 7 Pr
Regener ew 64 ef 8 N
Wicherkiewiczówna 84 ef 6 st

Przemysł.

- 39) Państwowa Szkoła Kupiecka męska, ul. Dworskiego 25.
p. 4. 9. 158. 169.

Szkoła powstała w roku 1913. Pierwszym dyrektorem był Kazimierz Sawicki; przy szkole istnieje szkoła uzupełniająca.

Dyr. **Bieniek Wawrzyniec** 81 d 15 Ha
Buczek Julia 87 W 15 G M
Dziębaj Adam 88 kp 12 kh
Golińska Stefania 95 m ef 2 st M
Haniszewski Józef 85 d 13 G Prz
Jurasz Kasper 88 kp 15 Ru P
Kupka Józef 88 W 14 P Ru N
Nizyński Franciszek 87 kp 15 G Fi
Pniaczek Marjan 85 kp 10 Ha
Ślazar Józef g 86 kp 11 Ha
Wojas Jan 84 m ef 15 Ha
Zukowski Ignacy 84 W 18 P N
ks. **Drużbacki Mikołaj** 95 a — R
Smółka Jan 82 kp — P
Zyblikiewicz Bazyli g 70 — — M

Przemysł.

- 40) Państwowa Szkoła Kupiecka żeńska, ul. Dworskiego 25.
p. 3. 3. 0. 146.

Szkoła powstała w r. szkolnym 1917/18.
Skład osobowy jak w szkole męskiej.

Przysucha.

- 41) Średnia Szkoła Spółdzielcza, wł. Towarzystwo Szerzenia Oświaty.
p. 3. 3. 20. 5.

Szkoła powstała w roku 1920 z inicjatywy Ludwika Skowry.

Dyr. **Kowalski Stanisław Albin** 92 3lu 6 M
ks. **Brydacki Ludwik** 94 sd DP — R
Konior Kazimierz 902 m — S
Kołąkowski Marjan 96 m 6 G Ry
Lewicki Adam 93 a 6 Prz Fi
Pacewicz Helena 82 d 11 F H
Sobaniec Stefan 99 m — N M
Tworkowska Włodzisława 95 3lu 6 P
L. **Libiszowski** d 5

Radom.

- 42) Szkoła Handlowa Męska, wł. Stowarzyszenie Kupców Polskich w Warszawie, Radom, ul. Długa 4.
p. 3. 3. 80. 0.

Szkoła powstała w roku szk. 1918/19.

Dyr. **Paschalski Feliks** 81 d 9 Fi M
Bąkowski Marjan 91 a 6 M

ks. **Bielaki Seweryn** 69 sd 15 R
Czajkowska Alina 93 Kr p 4 P
Freudenheim Jan ew 92 3lu 1 Ha
Karpiński Józef 93 d 1 Ha
Łabędź Marjan 91 d 2 Ha
Pastuszka Antoni 99 d 1 Ek G
Pindelski Bogusław w gimn. państw. st.
Saski Waclaw 83 a 15 N H
Zakrzewski Włodzimierz 900 3lu 1 G

Sambor.

- 43) Dwuklasowa szkoła handlowa Ożjasza Gotthella.
p. 3. 3. 47. 22.

Szkoła istnieje lat 32. Dyrektorami byli Weinberg, Eisler, Ulrich. Szkoła opiera swoją egzystencję na fundacji Ożjasza Gotthella.

Dyr. **Boretz Mojżesz** m 90 etat II gimn. państw. st P
Cisenberg Henryk m 99 e H G 1 G P
Kneppel Izaak m 95 a ef 2 Ha
Laser Bernard m 73 W 2 P N
Rintel Leopold m 98 a 1 Pr
Singer Marek m 60 W 32 K N M
Strausman Izaak m 98 a ef 1 M Fr
Zeimerówna Malwina m 94 a 1 N

Siedlce.

- 44) Męska Szkoła Handlowa, ul. 3 Maja 12, wł. Waclaw Szwedowski.
p. 3. 3. 60. 0.

Szkoła powstała w r. 1921, istnieją przy niej wieczorowe kursy handlowe dla dorosłych.

Dyr. **Szwedowski Waclaw** 85 d 11 M
Bibro Stanisław 93 a ef 2 Ha
Bogusławski Henryk 84 a 2 M
Dzus Eugenjusz 84 sn 19 S
Grychowska Marja 87 2lu 9 P
Grychowski August 88 a 12 P
Kimeł Małgorzata 79 a 6 Fr N
ks. **Stefanowski Marjan** 81 sd 11 R
Czyrek Jan 95 3lu — K

Sieradz.

- 45) Szkoła Handlowa Miejska, ul. Dominikańska 7.
p. 3. 3. 12. 19.

Szkoła została założona w roku 1921.

Dyr. ks. **Majewski Karol** 78 d 4 H
ks. **Kapuściński Adam** — sd 1 R
Puzylewicz Andrzej 93 ss 1 M
Kaliński Henryk 85 a 1 N Ek
Nowakowski Józef 97 a 5 P
Boryslawski Paweł 85 3lu 5 M Fi
Serafinowiczówna Zofja ss 18 S

Sosnowiec.

- 46) Szkoła Handlowa Żeńska im. Królowej Jadwigi, ul. Dęblińska 11.
wł. Towarzystwo Szkół Średnich.
p. 3. 7. 0. 200.

Szkoła powstała w r. 1917, jako gimnazjum filologiczne, które w r. 1920 zostało przekształcone na szkołę handlową.

Dyr. Grossówna Marja 73 m ef 28 —
Brodzińska Janina 900 ef 1 K M
Chudiakowa Marja p 76 ef 20 Fr
Danielewicz Władysław 89 a 2 M
Kieślowska Marja 81 ss 13 H G
Lotocki Jan 89 m ef 6 Ch Fi
Mlak Antoni 92 m ef 2 M
Konieczna Eugenia 93 m ef 5 Gi
Nawrocki Kazimierz 98 3lu 1 P
Namysłowski Henryk 89 a 1 Ha
Obuchowicz Henryk 84 km 5 S
Różycka Jadwiga 65 ef 15 Ry
Seege Anna 89 nd 9 N
ks. Sobczyński Józef 89 sd 9 R
Świeżawska Aniela 94 ef 5 Pr
Lukaszewska Władysława 93 ss 1 Pr
L. Bibrowicz Wacław 74 DM 1 Hig

Stanisławów.

- 47) Szkoła Handlowa Żeńska.
wł. Towarzystwo Szkoły Handlowej.
p. 3. 3. 0. 94.

Szkoła powstała w roku 1920.

Dyr. Firganek Kazimierz etat gimn. państw.
Axenti Michał etat semin. państw. P
Frankowski Leon 63 W 3 K
Leginówna Marja g 905 m ef 1 G Ha
Ostrowska Eugenia 95 3lu 1 Fr
Pietrański Aleksander 95 m ef 1 M
Rotter Tadeusz 91 m ef 3 Ha
Tymciurak Włodzimierz g 89 a ef 3 Ha
Weiss Mieczysław 87 d 2 Ha
Wróblówna Józela 901 W ef 2 st

Srem.

48. Państwowa Doksztalcająca Szkoła Kupiecka Meska.
p. 2. 2. 28. 0.

Szkoła została założona w r. 1882, w r. 1919 została upaństwowiona.

Dyr. Wojciechowski Walenty 58 kp 4 P M
G H
Kostrzewski Bronisław 63 kp 4 P M G H
Lizakowski Józef 81 kp 4 Ha Ry

Tarnów.

- 49) Państwowa Szkoła Kupiecka, ul. Piłsudskiego 17, Nr. tel. 102.
p. 9. 11. 189. 83.

Szkoła została założona w roku 1912. Objmuje szkołę kupiecką męską i żeńską, oraz doksztalcającą szkołę handlową. Dyrektorami byli: Edward Zarzycki i Feliks Wilński.

Dyr. Gładyszowski Józef 79 e N 20 N
Fuhrmann Henryk 92 a 8 Ha
Gura Ludwik 94 ef 9 K
Kaliciński Ludwik 81 W 20 G
Kapuściński Józef 89 d 12 Ha
Krakowski Jan 92 a ef 2 Ha
Krupiński Adam 86 DP 15 Ha
Kutyba Józef 78 kp 21 P N
Męciński Roman 82 DP eH 10 urlop
Pisz Adam 79 a 15 P N
Stec Aleksander 95 ef 2 Ha
Uruski Bronisław 91 W 10 G
Zajączkowski Jan 92 ef 1 Ha
k Epstein Mojżesz m 66 W — R
k Gorzejowski Edmund etat gimn. państw. S
k ks. Rzepka Jan 85 sd — R

Tczew.

- 50) Państwowa Szkoła Przemysłowo-Doksztalcająca i Kupiecka.
p. 3. 13. — —

Szkoła została założona w roku 1887.

Dyr. Deskowski Antoni 67 kp 34 —
Bieszka Franciszek 79 kp 15 Ha
Wiórek Stanisław 96 kp 3 Ha
Lewiński Bolesław 902 kp 1 różne
Willner Władysław 99 kp 3 różne
Hellman Franciszek 901 kp 3 różne
Spiring Wiktor 61 kp 42 różne
Hellmut Maksymilian 86 kp 15 różne
Wardacki Paweł 94 kp 3 Ry
Hannemann Fryderyk 63 kp 35 N
Manz Gustaw ew 92 kp 12
Kowalkowski Konrad 01 kp 2
Wojtal Ludwik 902 kp 1
Pawlak Stefan 904 ss 1
Kluge Leon 901 kp 1

Tomaszów Mazowiecki.

- 51) 6-klasowa Szkoła Handlowa Żeńska,
ul. Piłiczna 10.
wł. Emilja Kuroszówna.
p. 5. 5. 0. 113.

Szkoła została założona w roku 1919.

Dyr. ks. Szymański Kazimierz 75 sd 7 R H
Kuroszówna Emilja 61 ss Kr p 37 —
Suryń Roman 87 d 3 pw Ek
Kaneberg Henryk 68 a 6 P H
Czarnecki Stefan 97 a 1 G N H

Dojczowa Elżbieta ew 55 ss — R
Schöler Alfred ew 901 sn 2 N
Orłowska Romana 97 ss 1 H Ha
Kompo Władysław 75 km 5 S
Jakubowiczówna Helena 94 a 1 Ch Fi Prz
Warzel Tadeusz 94 sn ef 4 Ry
Guatowski Konstanty 87 m Kr p 2 M G
s Kosmólska Genowefa 900 ss 7

Toruń.

- 52) Prywatna Szkoła Handlowa, ul. Żeglarska 25.
wł. Leon Adam Berger.
p. 3. 3. 18. 24.

Szkoła powstała w roku 1904 na Podolu galicyjskiem, w roku 1914 przeniesiona do Salzburga, zaś w roku 1920 do Torunia.

Dyr. Berger Leon Adam 69 d 29 Ha
Kuciel Michał 93 W 2 M P
Tynowski Antoni 73 d inż 2 Ch Fi
Sokniski — 71 d 3 pwc
Małec Michał 90 d 3 M
s Kajzerówna Rozalja 902 ss 3 st

Warszawa.

- 53) Państwowa Szkoła Kupiecka Męska, Powiśle — 3-go Maja 8, Nr. tel. 29-25.
p. 2. 2. 83. 0.

Szkołę założyło Ministerstwo W. R. i O. P. jako pierwszą szkołę tego typu na ziemiach b. Kongresówki.

Dyr. Lipka Mikołaj 83 3lu 9 M
Kielczewski Alfons 96 ef 6 P
Selmowiczowa Marja 92 ef 10 M Prz H
Gładych Bolesław ew 68 2lu 24 Ch Ha
Dziewulska Marja 84 3lu Ry
Kleja Władysław 67 1ru 12 K
Kolodziejski Edward 95 a G Ha
ks. Jaskłowski Stefan 91 3lu 4 R
Lięga Leon 95 a 2 Fi
Łysakowski Edmund 94 3lu 4 Ha
Starczewski Feliks 70 km 10 S
Szymanowski Stanisław 72 DM 18 Hig
s Klimsiakówna Józefa 99 ss

Warszawa.

- 54) Szkoła Handlowa Żeńska, ul. Kilińskiego 3, Nr. tel. 286-68.
wł. Marja Danielska.
p. 4. 6. 217.

Szkołę założyła w r. 1905 Augusta Rychterówna. W r. 1911 szkołę przejęła obecna właścicielka.

Przeł. Danielska Marja 68 ss 23 R
Dyr. Wyczółkowski Wacław 88 d 5 Fi Ch
Beretti Amelja 68 ss 28 P M
Brzezińska Stanisława 80 ef 10 Fr

Falkowski Henryk 97 ef 4 st
Foltyńska Stefania 98 ss 4 M
Gerlachowa Ludwika ew 75 a 23 N
Głębocki Tadeusz 67 ef 27 K
Kurellowa Berta 68 ss 4 N
Kiljanówna Józefa 97 ef 9 Gi
ks. Kowaliński Józef 92 d 3 R
Kncharski Tadeusz 74 d 23 Ek Pr
Kwieciński Jannsz 75 ef 7 M
Kablowa Wanda 87 km 6 S
Pawlak Zygmunt 96 ef 1 Kh
Śliwińska Marja 96 d 3 H
Stankiewiczówna Zofja 74 a mal 17 Ry
Szejkwowska Eugenia 95 3lu 4 Prz G
Terlecka Władysława 85 ef 2 P
Wiśniewska Marja 96 m 7 N P M
Zielińska Helena 86 ef 8 P
L. Konarzewska Marja 71 DM 5

Warszawa.

- 55) 6-klasowa Szkoła Handlowa Męska, ul. Wspólna 24, Nr. tel. 140-28.
wł. Tomasz Lebkowski.

Dyr. Lebkowski Tomasz 72 ss 32 Rs
Czubiński Jan km 9 S
Falkowski Henryk 93 ss ef 3 Ha
Głębocki Tadeusz 67 ss 29 K
Gołębiowski Aleksander 82 d 7 G Ha
L. Kulinowski Władysław 84 d 11 Hig
Kondracki Józef 87 ss 12 M
Kucharski Tadeusz 74 d 2 pw Ek
Lebkowska Lucyna 97 ss 8 H
Lebkowska Marja 73 ss 9 R
Lebkowski Marjan 96 ss 1 M K Gi
Łaganowski Bronisław 90 d 9 M
Lapiński Kazimierz 91 d 8 P
ks. Matyjek Józef 93 ss sd 4 R
Maltz Tadeusz 91 d 7 H
Morawska Marja 80 ss 18 G
Michalski Władysław 75 d 19 Fi Ch
Machowski Aleksander 87 ss 14 N Rs
Pomianowski Władysław 81 ss 22 P
Płowiecka Janina 97 ss 6 P K
Rozbicka Mieczysława 94 a mal 4 Ry
Rembertowicz Marjan 76 d 18 Ha
Surdykowski Stanisław 93 d 6 Fi Ch Prz
Stankiewicz Antoni 76 ss 26 P M
Wojnar Franciszek 93 ss 10 st
Ziemkiewicz Teofil 98 ss 3 Gi
s Zubaczewska Ludmiła 93 ss 10 —
s Zmigrodzki Jan 64 ss 29 —

Warszawa.

- 56) 2-letnie Kursy Handlowe Żeńskie, ul. Marszałkowska 80, Nr. tel. 191-40.
wł. Teodora Raczkowska.
p. 2. 2. 0. 104.

Kursy zostały założone w roku 1896 przez Izabellę Smolikowską; w roku 1900 przeszły na własność Teodory Paczkowskiej.

Dyr. Paczkowska Teodora 60 kp — —
 ✓ Chodakowska Irena 80 nd — A
 Domagalska Ida ew 50 nd — N
 Dembińska Klementyna ew 60 nd — —
 Karwoski Kazimierz 60 kp — Fr
 Kucharski Tadeusz 74 kp — pw Ha
 Lewiński Antoni 63 nd — Ha
 Michalski Władysław 79 kp — Ch
 Mayzel Kazimierz 84 DP — G
 Plankiewicz Stanisław 80 d — Ha
 Rembertowicz M 77 d — M
 Suchecka Wanda 79 nd — st
 Szykier Julja 59 ef — Fr
 Tytz Adolf ew 78 nd — N
 Zbyszyński Czesław 94 d — Ha

Warszawa.

57) Szkoła Handlowa Żeńska, ul. Nowolipki 22
 wł.: Felicja Zyssfeldowa
 p. 4. 4. 0. 85.

Szkoła powstała w r. 1919 z progimnazjum filologicznego.

Dyr. Tlusty Ignacy m 86 a 7
 Rotzlejn Brouisława m 96 m 8 G Fr
 Friedlman Rachel m 78 ss 7 N
 Trocka Berta m 95 ef 7 Pr
 Frydman Henryka m 98 ss 3 R
 Klejnbart Estera m 97 m 3 H Fr
 Wejnberg Aleksander m 95 a 4 M
 Monek Salomea m 900 3lu 2 Prz
 Zyssfeldowa Felicja m 85 m 19 M

Warszawa — Praga.

58) Szkoła Handlowa Średnia Męska, ul. Jagiellońska 38, Nr. tel. 76-67
 wł.: Kolo Prażan
 p. 4. 4. 120. 0.

Szkoła założona została w r. 1922.

Dyr. Marczuk Aleksander 85 nd 15 P Prz
 ks. Jaskłowski Stefan 91 3lu 4 R
 Dąbrowski Ignacy etat gimnazjum państwowe Władysława IV — P
 Ginterowa Alina ew 60 ef 42 Fr
 Jurkowski Jerzy 01 ef 3 Sten
 Klejn Władysław 67 ef 17 Ry
 Kupiec Franciszek 89 ef DI 5 G N
 Lichtenstein Gustaw 76 d 5 Ch
 Lysakowski Edmund 94 3lu 7 Kh M
 Miszewski Tomasz 68 d 2 pw EK
 Polakowski Stanisław 900 3lp 4 M G
 Rabęcki Władysław 99 3lp 1 Fi Ch

Wunsch Eugenjusz 93 DP 1 P
 Zasługa Stefan etat gimnazjum państw.
 Władysława IV — Gi

Warszawa — Praga.

59) Średnia Zawodowa Szkoła Handlowa Męska, ul. Szeroka 26, Nr. tel. 255-11
 p. 6. 8. 291. 0.

Szkoła powstała w r. 1912/13 jako progimnazjum filologiczne, które w r. 1919/20 przemienione zostało na średnią zawodową szkołę handlową.

Dyr. Maciejowski Zygmunt 73 — 30
 Fruboes Emil ew 90 — 12 G
 Łopiński Edward 96 — 1 Gi
 Podgórski Ignacy 73 — 24 P
 Weissówna Zofja ew 87 — 14 Prz
 Bakanowska Janina 87 — 15 Ry
 Banarski Antoni 79 — 16 M
 Dybczyński Mieczysław 98 — 2 M
 Grochowski Stefan 95 — 2 Ha
 Chromik Józef 89 — 2 Ha
 Kalinowski Jan 81 — 23 H
 Kocot Stanisław 93 — 4 Ha
 Lichtenstein Gustaw 76 — 4 Fi Ch
 Maciejowska Władysława 76 — 11 K
 Miszewski Tomasz 68 — 2 Pu
 Wojnar Franciszek 93 — 11 st
 ks. Zemrański Mieczysław 86 — 11 R
 l Wieliczko Juljusz 61 — 35
 s Maciejowska Zofja 98 — 1

Warszawa — Praga.

60. Szkoła Handlowa Żeńska, ul. Szeroka 38, Nr. tel. 502-11.
 p. 3. 3. 160.

Szkoła została założona w r. 1907 jako progimnazjum żeńskie, przekształcone w r. 1919 na szkołę handlową.

Dyr. Lysakowski Edmund 94 ef 7 M Ha
 Bienkowska Julja 84 m ef 14 N
 ks. Chreścicki Julian 92 d 6 R
 Donay Antoni 66 sn 38 S
 Dąbrowski Tadeusz 95 ef 3 Ry
 Goczałkowska Karolina 84 ip 6 P
 Klapnertówna Janina 98 3lu 3 M
 Królowna Jadwiga 97 3lu 4 P
 Kowalska Stefania 93 ef 6 G
 Lichtenstein Gustaw 76 d 3 Fi Ch Ha
 Limanowska Jadwiga 86 DI 7 Prz
 Moszowski Tomasz 67 d 3 pu Ek
 Rudzewska Romualda 95 2lu 11 G
 Różycki Leon 95 a 3 Ha Fr
 Wójtowicz Ryszard 93 a 3 M
 Wojnar Franciszek 93 ef 11 Sten
 Sanderowska Antonina 88 ss 3 K
 L. Stefański Wacław 78 DM 12 Hfg

Warta (Ziemia Sieradzka).

61) Prywatna Szkoła Handlowa Koedukacyjna.

wł.: **Roman Neyman**
p. 2. 4. 10. 6.

Szkoła powstała w r. 1921 po zlikwidowaniu 3-kl. szkoły realnej prywatnej w Warcie.

Dyr. **Młynarski Stanisław** 93 mef 9 st Kh
Frankiewicz Zofja 92 ef 12 P
Watras Józef 98 ss 4 G Ek
Jurkiewicz Eugeujusz 900 m 3 M
Cwendrych Jan 98 m 3 N
Paulas Celina 97 ef 6 H
ks. **Zajączkowski Ludomir** 75 d 19 R
Frączkowska Wanda 90 ef 10 K
Zdrojewski Stanisław 02 ss 3 Fr
Wilde Wacław 93 sn 9 Fi M

Wilno.

62) Szkoła Handlowa Koedukacyjna, Pohulanka 11.

3. SZKOŁY TECHNICZNE.

Bielsko.

1) Państwowa Szkoła Przemysłowa, ul. Sixta 14, Nr. tel. 561 i 159 p. i n. 16. 2. — mechaniczno-techn., tekstylnotechn., oraz szkoła mistrzów — uczniów 1000.

Zakład powstał w r. 1875, jako szkoła mistrzów. W r. 1881 został przekształcony na Państwową Szkołę Przemysłową z wydziałami: mechaniczno-technicznym, chemiczno-technicznym i szkoła mistrzów. Po wybudowaniu własnego gmachu w r. 1912 zniesiony został wydział chemiczno-techniczny, natomiast uruchomiono wydział tekstylnotechniczny i oddziały: szkoła farbiarską, zawodową szkołę kupiecką, zawodową szkołę dokształcającą i kursy specjalne dla różnych galezi przemysłu.

Składu osobowego szkoły nie nadesłano.

Bydgoszcz.

2) Państwowa Szkoła Przemysłu Artystycznego, ul. św. Trójcy 11, Nr. tel. 419 p. 5. oddz. 3. (architektura, malarstwo dekoracyjne i rzeźba) 69. 2.

Szkołę założyło Ministerstwo b. dzielnicy pruskiej w r. 1920, na miejsce szkoły niemieckiej tegoż typu, istniejącej od r. 1911.

Dyr. **Ulatowski Kazimierz** 81 d inż 14 Architektura
Ciechanowski Wincenty 75 d inż 21 Perspektywy geometryczne

wł.: Stowarzyszenie Knpców i Przemysłowców Chrześcijań.
p. 4. 6. 72. 20.

Szkoła powstała w r. 1916 jako dokształcająca, przekształcona w r. 1921 na szkołę handlową.

Dyr. **Jastrzębski Stanisław** 77 etat gimnazjum państwowe — Ha Kh
ks. **Chalecki Lucjan** 76 etat gimnazjum państwowe — R
Dąbrowska Antonina d 21 P
Godlewski Władysław 89 d 3 — M
Kubilus Stanisław 77 d inż M
Moncewicz Wacław 78 d N G
Malinowski Władysław 79 ef 3 — Ha
Narwojsz Antoni 82 d H
Świada Wanda 76 nd 15 — P
Zdrojewski Antoni 84 d 15 — Ha Prz
Zajkowski Konstanty 76 ef Ry K
Zobczyński Edmund 86 6 — st
Zebrowski Jan — Km 3 Ś
S Sipniewski Marjan 84 — — —

Procajłowicz Antoni 76 a mal 21 Nauka ornamentu, Malarstwo dekor.

Wysocki Jan 73 a mal Rzeźba, Modelowanie
Barty Bronisław 87 d 12 Rysunek aktu, Kilmkarstwo

Mondral Karol 80 a mal 15 Litografia rysunków

Giecwicz Feliks 74 ef 18 Rzeźba ornamentacyjna

Kiersnowski Marjan 73 ef — Rysunki konstrukcyjne, Rysunki odręczne

Chmura Piotr 88 ef 9 Malarstwo dekoracyjne

Dolżycki Leon 88 a mal e Ry 11 Rysunek i ornamentacja

Sarczewska Tatjana p 93 a mal 7 Rysunki haftarskie

Kimbor Anastazy 76 — 15 Stolarstwo

Wankiewicz Grzegorz 94 — 9 —

Raliński Franciszek 79 — 15 Ślusarstwo i kowalstwo

Czarniakówna Helena 99 ef 8 Kilmkarstwo

Dąbrowa Górnicza.

3) Państwowa Szkoła Górnicza i Hutnicza im. Staszica p. 4. 4. 184. 0.

Szkołę uruchomiło Ministerstwo W. R. i O. P. w r. 1919.

Dyr. **Rajdecki Zygmunt** 74 d d inż — —
Kier. wydz. **Krauze Leonard** 86 D tech 12 Ch

Kier. wydz. **Burzacki Edmund** 73 d inż 18
Elektrotechn. i części maszyn

Rembacz Władysław 81 e M Fi 18 M

Kier. wydz. Dzierżanowski Konstanty 82 d inż. 6 Trygonometria
Witkowski Józef 86 m 11 N
Janicki Piotr 62 ef 30 Instruktor kowalski
Wierzbicki Wacław — d inż 12 Fi
Lewandowski Stanisław 85 d inż 10 Nauki techniczne
Sokolowski Witold 79 d inż 9 Elektro-techn., mechanika
Brodnicki Alfred 84 eP 16 P
L. Brokowski Stefan 82 DM 9 Hig
ks. Flisarski Zygmunt 86 a 7 R
Nawrocki Kazimierz — — —
Piotrowski Stelan 91 m 6 G H
Piwowar Adam 74 Df 18 Mineralogja, Geologia
Rutkowski Leon 85 d 10 P
Chorezonowicz Michał 80 ef 23 Instruktor warsztatu mech.
Mauragon Edward 53 ef 34 Instruktor stolarski
Przesmycki Piotr 69 ss ef 25 Kustosz muzeum Gologórski Mieczysław 76 d inż — Kresl. techn., Geodezja
Langer Alfred 84 km 15 S
S. Buchowiecki Stanisław — m — —
Zieliński Stanisław 88 d inż 15 Encykl. górnicza i kresl. gór.
Szancer Józef 88 ef 15 Ćwicz. prakt. z geodozji
Wiszniewski — 81 d inż 12 Prawodawstwo górnicze
Konda — 83 d inż 8 —
Dąbrowski — 61 d 34 Mechanika gór.

Grudziądz.

4) Państwowa Szkoła Budowy Maszyn, ul. Radzyńska 31, Nr. tel. 809 p. 3. 6. 111. 0.

Szkoła została założona w r. 1920, obejmuje 2 oddziały: 3-letni, na który przyjmuje się uczniów po ukończeniu 4 klas szkoły średniej ogólnokształcącej, lub równorzędnej i 2-letni dla kandydatów z ukończoną szkołą powszechną i przynajmniej trzyletnią praktyką zawodową.

Dyr. **Hertzberg Edward** 75 d inż 24 Mechanika i Technologia
Boberski Zygmunt 60 d inż 19 Rys. techn. i Mechanika
Draczyński Mieczysław 80 d inż — M Technologia, Mechanika
Grabowski Michał 72 d inż 16 Geometria wykr., Elektrotech., Budown.
Mazurski Emil 80 d inż — Kottły, Dźwignie, Maszynoznawstwo
Pilarski Mieczysław 85 d inż — Pompy, Silniki wodne

Święcicki Wincenty 76 d inż — Elektro-technika
k ks. **Czablewski Paweł** 72 sd — G N
k **Czerniewska Zofia** 67 m Kr p — M
k **Dziedziul Alfred** 85 d inż -- Budownictwo
k **Jossé Jan** 71 DM — Hig
k **Jurkiewicz Aleksander** 70 2lu — Ch
k **Lachecki Mieczysław** 72 d — H
k **Niemiec Józef** 77 a Fi M
k **Precel Władysław** 92 ss ef Buchalterja
k **Przylibski Jan** 93 a — P
k **Skulska Marja** 97 a — M
k **Szepelys Stanisław** ew 79 d inż -- M Maszyny parowe
k **Zaliński Stanisław** 83 d inż — Silniki spalinowe, Maszyny rolne
k **Ziółkowski Józef** 79 sn — P

Kowel

5) Państwowa Szkoła Miernicza i Drogowa, ul. Królowej Bony 17 p. 5. 7. 95. 0.

Szkoła o charakterze rozwojowym została założona w r. 1921. Rok rocznie otwierane są klasy wyższe, których winno być po 4-ry na każdym z obu wydziałów.

Dyr. **Godowski Adam** 83 d inż 14 Miernictwo
k **Dietrich Michał** 76 d inż 9 Budownictwo
k **Kamiński Stanisław** 92 a — Budownictwo i Miernictwo
k **Sawicki Mieczysław** 83 d inż 3 M i Elektrotechnika
k **Skulski Leopold** 92 2lp -- Kreslenie miernicze
k **Belsze Juliusz** 78 3lp 15 Fi Ch
k ks. **Gizyński Marcełi** 82 sd 9 R
k **Koczorowowa Kamilla** 64 ss — Fr
k **Krafft Tadeusz** 76 d inż -- Ry
k **Kucharski Zygmunt** 92 2lu 6 P
k **Łukasiewicz Kajetan** 92 a — H
k **Neapolitański Sergiusz** p 73 d 22 M
k **Segiert Marjonelli** ew 96 a — N
k **Pilewicz Stanisław** — ef — Warsztaty
k **S Malinowska Stanisława** 900 — — —

Kraków.

6) Państwowa Szkoła Przemysłu Artystycznego, ul. Aleja Mickiewicza 7 p. 6. szkół specjalnych. 138. 99.

Szkoła istniała przed r. 1886, jako szkoła przemysłu artystycznego, w roku tym została przekształconą na oddział niższy przemysłu artystycznego przy Państwowej Wyższej Szkole Przemysłowej i wreszcie od r. 1918 istnieje jako samodzielna Państwowa Szkoła Przemysłu Artystycznego.

Dyr. **Raszka Jan** cw 71 a mal 8 Rzeźba
Bukowski Jan 73 a mal 5 Malarstwo deko-
 racyjne
Galer Józef 84 d inż 6 Ch Geologia, Budo-
 wa pieców
Krzyżanowski Wacław 81 d inż 6 Style ar-
 chitektury wnętrz
Szalran Tadeusz 86 a mal 3 Ceramika
Wójcik Stanisław 64 a mal 7 Modelowanie,
 Snycerstwo
Zarzycki Wiesław 86 a mal 3 Kilimkarstwo,
 Rys. z natury
 k **Homolacs Karol** 74 a mal 6 Rysunek or-
 namentacyjny
 k **Kolbuszewski Mieczysław** 75 d 7 Wiado-
 mości o ustroju państwa
 k **Kuuzek Henryk** 71 DM 7 Anatomja
 k **Kwiatkowski J.** 83 d 3 Historia sztuki
 k **Oleś Audrzej** 61 d inż 8 Nauka przemysł-
 kupiecka
 kk **Pępkowski Karol** 82 d 5 Rysunek techn.
 k **Uziembło Henryk** 79 a mal 3 Formy ogólne
 k **Wikiewicz Kazimierz** 81 a mal 3 Ry
 k **Holewiński Władysław** 93 ef — Praktyka
 malarska
 k **Maćkowski Franciszek** 75 ef — Praktyka
 stolarska
 k **Zmaza Antoui** 77 ef — Praktyka garn-
 carska

Kraków.

7) Państwowa Szkoła Przemysłowa, ul.
 Krupnicza 11.

Dyr. **Kostecki E.**

Blizszych danych szkoła nie nadesłala.

Lwów

8) Państwowa Szkoła Przemysłowa, ul.
 Snopkowska 47, Nr. tel 431
 p. 4. 41. 1046. 162.

Szkoła, założona w r. 1876 jako Powszechna przemysłowa szkoła rysunków i modelowania, uległa w r. 1822 przekształceniu na szkołę dla przemysłu artystycznego i w r. 1890 ostatecznemu przestawieniu na Państwową Szkołę Przemysłową z oddziałami dla artystycznego ślusarstwa, budownictwa, stolarstwa meblowego i budowlanego, rzeźby i malarstwa dekoracyjnego, haftu i koronkarstwa artystycznego oraz szkołę dla podmajstrzych murarskich, ciesielskich i kominarskich. W r. 1912 utworzono przy szkole w charakterze wydziałów szkołę mierniczą, wydział drogowy, kursy kilimkarstwa i wreszcie w r. 1921 szkołę kształcającą dla ślusarzy maszynowych, mechaników i elektrotechników.

Dyr. **Filasiewicz Klaudjusz** 79 d inż 18 Technologia metali
Ajdukiewicz Wiktor 85 e M Fi 9 M Analiza rys. geomt.
Fryze Stanisław 85 d inż 3 Maszynoznawstwo, nauki elektrotech.
Grzymalski Wiesław 81 d inż 18 Nauka o form. artyst.
Kowalski Włodzimierz 83 e M d — M Statyka
Kühn Henryk 60 a mal 24 Ry
Krzyczkowski Dyonizy 61 d 24 Budownictwo
Krnpski Juljusz 70 a mal 9 Malarstwo praktyczne
Malarski Tadeusz 83 d inż D tech 12 Fi Ch G
Mańkowski Włodzimierz 88 d inż 6 Miernictwo
Mostowski Tadeusz 60 a 24 Nauki budowlane
Nalborczyk Jau 70 a mal 24 Modelowanie
Ołpiński Jan 75 e Ry 15 Ry Malarstwo
Petzold Emil 59 e P N Df 24 P N
Pietsch Edward 52 a mal 24 Ry
Sichulski Kazimierz 79 a mal 18 Ry
Voelpel Roman 84 d inż 9 M Budownictwo
Weiss Adolf 58 a 21 M Rysunki techniczne
Zaak Henryk 54 ef 24 Ry Technologia
Derdacki — 85 d inż 12 Miernictwo, Budownictwo drogowe
Gajewski Pawel 89 a mal 3 Rysunek zdobniczy
Müldner Gustaw 80 d inż 15 Miernictwo
Maykowski Stanisław 80 e P 18 urlp
Cezrwińska Jadwiga 82 ef 12 Koronkarstwo
Podlaszecka Eugenia 80 sn ef 15 Hafciarstwo
Jurajdowa Kamilla 86 sn ef 12 Kilimkarstwo
Kaczyński Jan 68 ef 15 Stolarstwo
Marnvicz Bolesław 57 ef 15 Ślusarstwo
Stach Szczepau 66 ef 15 Ślusarstwo
Wdowicki Ignacy 60 ef 15 —
Zmudziński Teolil 65 ef 15 Tokarstwo
Kotarba Jan 73 ef 15 Instruktor ślusarski
Parczak Bronisław 76 ef — Nauka stolarstwa
Stępkowski Marciu 82 ef — Pomiar elektrotechniczne
Słęk Franciszek 67 ef 3 Nauka kowalstwa
 k **Gawlikowski Józef** 86 e P — P G
 k **Goldsteiu Joachim** m 68 d inż — Nauka o pow. lokomotyw
 k **Hozer Jan** 93 DM — Hig
 k **Kielanowski Bolesław** 74 DM — Hig
 k **Kowalski Stanisław** 89 d inż — Nauka o formach i stylach w budownictwie
 k **Libański Edmund** 68 d inż — Fi Prz
 k **Mikolajewski Tadeusz** 98 a — —
 k **Mis Andrzej** 70 d inż — Budownictwo
 k **Osiński Marjau** 83 d inż — Nauka o rzu-
 tach
 k **Petry Juljusz** 90 e H G — H G

- k **Pierozýnski Zdzisław** 79 d inż — Mier-
nictwo
k **Starzýnski Józef** — a — Rzeźba dekorac.
k **Swoboda Józef** 88 d inż — Maszynoznaw-
stwo
k **Szajna Stanisław** 76 d — Prawo cywilne
i handlowe
k **Ulner Adam** 83 d inż — Fi Ch
k **Wolańczyk Edmund** 94 a — P M G
k **Wojakowski Michał** 81 W — Buchalterja
k **Zygúlski Zdzisław** 88 e N Df — N
k **Sion Bazyli** — ef — Nauka praktyki ki-
limkarstwa
k **Gawliński Władysław** 81 ef — Nauka
prakt. rzeźby w kamieniach
k **Nikodemowicz Marjan** 90 d inż — Nauka
o maszynach, Rys. techn. zaw.
k **Przybyłski Seweryn** 87 e Ł Gr — Ek
S **Zuchnowiczówna Irena** 98 a — —

Lomża.

- 9) Państwowa Szkoła Miernicza, ul. Polo-
wa 11, Nr. tel. 25
p. 4. 4. 103. 0.

Szkoła została założona w r. 1919 i obej-
muje 4 kursy. Na kurs I przyjmowani są
kandydaci, którzy ukończyli 4 klasy szkoły
średniej i złożyli egzamin sprawdzający z ma-
tematyki, języka polskiego i rysunków. Z po-
czątkiem roku szkolnego 1922/23 otwiera
się wydział leśny z kursem 3-letnim.

- Dyr. **Mejer Henryk** 72 d 21 Ch Prz Mier-
nictwo
k ks. **Belto Henryk** 86 d 6 R
k **Horyszewski Stanisław** z gimn. państw. G
k **Janicki Aleksander** z gimn. państw. —
H N
k **Kiersnowska Zofja** 75 d 10 M
k **Maciejewski Jan** 87 d 9 Prawo cywilne
k ks. **Piaszczyński Michał** 85 d 6 P
Rewkowski Teofil 83 d inż 3 Fi Miernictwo,
Geom. wykreslna
Rybicki Mieczysław 83 d inż 10 M Mier-
nictwo
Siekiewicz Józef 85 d inż 7 Trygonom.,
Miernictwo. Geogr. fiz.
k **Skarzyński Zygmunt** 76 d 12 Prawo admi-
nistracyjne
k **Soltan Narcyz** 69 d 9 Ek
k **Stilster Karol** 80 d 15 Gleboznawstwo, Rol-
nictwo, Leśnictwo
k **Zarośliński Aleksander** z państw. semin.
naucz — K
k **L. Malinowski Zygmunt** 70 d 15 Hig
S **Głowiński Stanisław** 75 ss 28 —

Lódź

- 10) Państwowa Szkoła Włókiennicza, ul.
Pańska 115, Nr. tel. 4-33
p. Wydz. 4. Uczniów 181.

Szkoła została założona w r. 1919. Od
wstępujących wymagane jest ukończenie 7-io
oddziałowej szkoły powszechnej, lub czte-
rech klas gimnazjum. Kurs nauk trzyletni,
przyczem szkoła posiada następujące wy-
działy: przedzalnicy, tkacki, farbiarsko-wy-
kończalnicy i mechaniczny. Absolwenci
posiadają prawo jednorocznej służby woj-
skowej.

- Dyr. **Trojanowski Adam** 69 d inż 25 — doc.
Polit. Warsz.
Gabler Bolesław 85 d 8 Chemja nieorganicz-
na, wykończalnja
k **Lubeké Józef** 89 d 7 M Fi
Łatkiewicz Stanisław 72 d 22 Ch Technol.
Chemji
Markiewicz Kazimierz 84 d 3 Maszyno-
znawstwo
Moczulski Bronisław 79 d — Przędzalnictwo
Nalepiński Aleksander 82 d 12 Mechanika,
Kreslenie techn.
Pasierbiński Jan 78 ef 23 Tkactwo
Sokolowski Marjan 81 d 10 P H
k **Bana Ignacy** 93 d — Ek Prawoznawstwo
k **Grzywacz Ferdynand** 93 d 2 Buchalterja
k **Cieśliński Roman** 93 d 10 H P
k **Jokel Kazimierz** 74 d 3 Hig
k **Osińska Lidja** ew 84 3lu 10 N
k **Poduszko Zenobjusz** p 87 d 3 Ry
Stebelski Kazimierz 63 d 15 Budownictwo
Woltersdorf Zygmunt ew 92 d 3 Fi
k ks. **Wyszyński Bolesław** 88 sd 7 R

Poznań.

- 11) Państwowa Szkoła Budowy Maszyn
ul. Kluczborska 5, Nr. tel. 39-69
p. 3 kursy (6 semestrów). Uczniów 88.

Szkoła została założona w r. 1901. W r
1919 została przejęta przez Władze Polskie
Dyr. **Maćkowiak Wiktor** 78 d inż 19 Kresl.
techn. i kalkulacja
Doerman Marjan 86 Df 15 P
Dębicki Stanisław 86 d inż 14 Technologia
metali
Ślebodziński Władysław 84 d inż 14 M Ch
k **Mokrzycki Gustaw** 94 d inż 6 Fizyka, Lot-
nictwo
k **Rydlewski Mieczysław** 77 3lp 15 Dźwi-
gnice
k **Stanisławski Michał** 79 a 20 Elementy
maszyn
k **Szawłowski Kazimierz** 98 d inż 1 Silniki
spalinowe

k Wędrowski Julian 77 a 3 Mechanika
 k Wilczkowski Konrad 84 d inż 9 Maszyny parowe, Kotły
 k Świeżawski Tadeusz — D tech — Maszyny rolnicze
 k Zdrojewski Stanisław — d inż — Cukrownictwo
 k Żebniński Witold — d inż — Miernictwo
 k Żukowski Ignacy — — — Gorzelnictwo

Poznań.

12) Państwowa Szkoła Budownicza i Miernicza, ul. Rybaki 17, Nr. tel. 39-26
 p. Szkoła Budownicza — wydziały: naziemny, podziemny i melioracyjny; Szkoła Miernicza, klas 16. Uczniów 204.

Szkolę założył rząd pruski w r. 1891. W r. 1919 została przyjęta przez władze polskie.

Dyr. Rakowicz Jan 51 d inż 48 —
 Ballenstedt Lucjan 81 d inż 12 Statyka Fi M
 Berezowski Edward 87 d inż 13 M Geodezja
 Borska Józef 87 d inż 13 Miernictwo M
 k Góralczyk Stanisław 89 a 10 P H G
 Kański Tadeusz 86 d inż 11 Miernictwo, Trygonometria
 Kapuściński Aleksander 88 d inż 12 Kreslenie
 Kołomłocki Tadeusz 61 d inż 36 M K
 Kopysko Józef 83 d inż 11 Geodezja M
 Lebiński Witold 76 d inż 22 Miernictwo
 Madurowicz Władysław 89 d inż 10 M
 k Marcinkowski Stanisław 87 d inż 9 Fundamenty, Kosztorysy
 Popielewski Jan 71 d inż 23 Budowa dróg i kolei, Roboty wodne
 Puterman Julian 92 d inż 8 Projektow. budynków
 k Służalek Kazimierz 91 a 6 Fi Ch
 k Sutorski Józef 95 d 1 M
 Thomas Franciszek 84 d inż 12 Statyka budowlana
 Twardowski Władysław 76 d inż 18 Budownictwo wodne
 Weichert Lucjan 92 m 8 Kreslenia
 k Włyński Filip 84 d inż 9 Miernictwo
 Zeyland Stanisław 53 d inż 24 —
 Zeyland Józef 68 d 24 M
 ks. Byczkiewicz Jan 87 sd — R
 Burjan Tadeusz 88 d inż — Gleboznawstwo
 Gapski — 95 a 2 P H
 Kanałocki Grzegorz 99 a — Ek
 Kęcki Władysław 81 d inż 14 M
 Nowakowski — 77 d inż 21 Budowle kolejowe
 Szczerbowski Władysław 82 d inż 18 Statyka budowl., M

Szuskiewicz — 83 d inż 14 Technika parcel. i komerc.
 Szuman Stefan 89 DM — Hig
 Urbański Karol 77 — 24 Fi N
 Zaleski — 90 d inż 9 —
 S Winkler Wincenty 99 — 4 —

Poznań.

13) Państwowa Szkoła Sztuki Zdobniczej, ul. Łąkowa 11, Nr. tel. 1557
 p. 8. 8. 35. 45.

Szkoła została założona w r. 1919.

Dyr. Pautsch Fryderyk 77 a mal 18 —
 Elster Erwin 87 a mal 9 Ry Zdobnictwo
 Gosieniecki Wiktor 76 a mal 12 Malarstwo dekoracyjne
 Jagmin Stanisław 75 a mal 18 Rzeźba i ceramika
 Roguski Władysław 90 a mal — Ry Zdobnictwo
 Wroniecki Jan 90 a mal — Ry Grafika i warsztaty
 Kołomłocki Tadeusz z państw. szk. budowlanej —
 Talarkiewicz Władysław prof. Uniw. Poznańskiego —
 S Andrzejewski Jan 92 ss 8 —

Radom.

14) Państwowa Średnia Szkoła Techniczna Kolejowa, ul. Wysoka 60
 p. 4. 6. 181. 0.

Szkoła została założona w r. 1920 w Skarżysku, lecz z powodu braku odpowiedniego lokalu w r. 1921 przeniesioną została do Radomia.

Dyr. Mroczkowski Leon 75 d inż 8 Fi M
 zast. Dyr. Drewski Stanisław 92 d inż 4 Geometria, Kreslenie
 Skulski Stanisław 87 d inż 4 M Mechanika
 Lypaczewski Stanisław 88 d inż 6 Algebra, Elektrot.
 Wichert Tomasz 88 d inż 6 Kier. warsztatów
 k Gleszczyńska Janina 60 d inż 1 pompy, silniki
 k Jakubowski Jan 76 d inż 18 Budownictwo
 k Marciszowski Edmund 72 d inż 17 Parowozy
 k Pokrzywnicki — 65 d inż 18 M
 k Vorbrodtt Jan 84 Df 14 Fi Ch
 k ks. Kraszewski — 96 sd 3 R
 k Mronek Wilhelm 91 eP 6 P H G
 k Romaszewicz Wacław 91 a mal 2 Ry
 k Jentech J. 86 3lu 7 N
 k Dubelski St. 70 sn 20 Ci
 k Żółtowski — 96 sn 3 Stolarstwo i modelarstwo
 k Rołnik — 75 cf 3 —

Sosnowiec.

15) Państwowa Średnia Szkoła Techniczna Kolejowa w Sosnowcu p. 3. 6. 176. 0.

Szkołę założyło Ministerstwo W. R. i O. P. w r. 1920. Obecnie obejmując 3 kursy zasadnicze, 1 kurs wstępny i 2 oddz. równoległe. Stanowisko dyrektora piastował inż. Cimoszko Mieczysław.

Dyr. **Gadomski Stanisław** 87 d inż 3 Części maszyn, kresl. techn.

Chrostek Piotr 78 e M Fi 12 M

Jaroński Franciszek 71 d inż 9 Mechanika, Kotle, technol.

Suchan Piotr 97 a -- P

Zebrowski Władysław 73 d 3 Kier. warsztatów

k ks. **Raczyński Franciszek** 74 sd 19 R

k **L. Mojkowski Ignacy** 71 d 17 Hig

k **Malik Antoni** 76 d 18 Budownictwo

k **Goscicki Marjan** 91 d 3 Dźwignice

k **Korta Ludwik** 98 d 3 Elektrotechnika

k **Piotrowski Karol** 99 d --

k **Blocher Piotr** 76 ef 5 Instruktor mechaniczny

k **Sadowski Leon** 77 a mal 15 Ry K

k **Lukowicz Marjan** 96 a -- Fi Ch

Kuzniak Leon 74 ef 15 Instruktor stolarski

Nowacki Marcin 68 ef 15 Instruktor ślusarski

S Rybicki Jan 92 d --

Tczew.

16) Szkoła Morska pod zarządem Ministerstwa Przemysłu i Handlu p. 3 klasy. Wydziałów 2 -- nawigacyjny i mechaniczny. Uczniów -- 95.

Szkoła założona została w r. 1920 i posiada dwa wydziały: nawigacyjny i mechaniczny. Kurs na każdym wydziale trwa przeszło trzy lata. Po ukończeniu szkoły absolwentom przysługuje prawo otrzymywania dyplomów na stanowiska oficerów pokładowych, lub mechaników okrętowych marynarki handlowej. Warunki przyjęcia: ukończenie 6 klas szkoły średniej i egzamin wstępny z matematyki, fizyki, geografii i kreslenia.

Dyr. **Garnuszewski Antoni** 86 d inż morskiego I stop. 3 Teoria i budowa okrętu

Insp. **Kański Gustaw** 82 Wyższa szk. morska, kap. dalekiej żeglugi 3 Morska praktyka

Kier. wydz. mech. **Bielski Kazimierz** 60 d inż 4 Teoretyczna mechanika, Maszyny morskie

Kier. wydz. nawigac. **Stankiewicz Mamert** 90 Wyższa szk. morska, kap. dalekiej żeglugi 2 Loeja, Nawigacja

Ancuta Stefan 90 d inż Wyższa szk. morska 2 Fi Elektrotechnika

Dłuski Stanisław 80 Wyższa szk. morska, kap. dalekiej żeglugi 20. Dewjacja kompasu

Klejnot Józef 89 d 10 Oceanografia, Meteorologia, Prawo morskie

Kokiński Tadeusz 83 Wyższa szk. morska, mech. okręt. 1 kl. 2 Mechanizmy okrętowe

Ledóchowski Antoni 95 Wyższa szk. morska, kap. mar. wojennej 3 Astronomia, Nawigacja

Mareş Aleksander 90 d inż 7 M

✓ **Roiński Jan** 78 d 14 A Fr
L **Wilkaus Zygmunt** 63 DM 1 Ilig N

k ks. **Brocki Antoni** 99 sd 2 R

k **Dobnał Marjan** 96 d 1 II P

k **Lasek Eligjusz** 900 d 1 P

Warszawa.

17) Państwowa Szkoła Miernicza, ul. Szpitalna 1, Nr. tel. 146-30 p. 3. 3. 115. 0.

Szkoła została założona w r. 1916, z inicjatywy Centralnego Towarzystwa Rolniczego. Warunkiem wstępu jest ukończenie 6 kl. gimnazjum; kończący otrzymują stopień geometry klasy I. Stanowisko dyrektora piastowali; Chudzyński Stanisław i Czopowski Henryk.

Dyr. **Fabjan Antoni** 60 kp 24 Niwelacja, technika komasacji

Berberjun Witold 90 kp 3 Prawoznawstwo

Ciborowski Edward 92 kp 4 Ek Polityka

agrarna

Galle Henryk ew 77 kp 17 P

Głębocki Tadeusz 67 ss 17 K Ry

ks. **Hilben Henryk** 81 kp 6 R

Jankowski Marjan 81 kp 19 Miernictwo

Jankowski Stefan 76 kp 17 Gleboznawstwo

i ekonomia rolnicza

Jeżowski Marcelli 59 kp 17 Pomiary miast

Kłuźniak Stanisław 90 kp 10 Geoderja

Kotyński Miłostaw 86 kp 11 Miernictwo

Kłoska Jan 86 kp 12 Leśnictwo, Encyklop.

Kusmierski Kazimierz 89 kp 3 H

Majewski Zygmunt 78 kp 15 Instrukcje pomiarowe

Piotrowski Jan 85 kp 9 Niwelacja -- prof.

Polit. Warsz.

Pieniążkiewicz Karol 74 kp 15 Fi Geografia

fizyczna

Strumpl Walentyn ew 82 m 15 N

Szymański Roman 81 kp 12 M

Zakaszurski Czesław 86 kp 12 Meljoracje
rolne
S Braunowa Rozalja 89 ss 3 —

Warszawa.

18) Państwowa Szkoła Budownictwa, ul.
Kopernika 28, Chmielna 52, Orla 12, Nr.
tel. 43-90

p. 2 wydziały: budowlany i drogowy obejmujące po 3 kursy każdy. Oddz. — 12. Uczniów — 317.

Szkoła powstała z połączenia szkół: Budowlanej i Drogowej w r. 1920 i obejmuje 2 wydziały z trzyletnim kursem i roczną praktyką. Wszystkie klasy mają oddziały równoległe.

Dyr. Grawier Alfons ew 72 a mal d inż 19—
Sokołowski Aleksander 54 d inż 22 Budownictwo, geologja

Rosinkiewicz Kazimierz 65 a 13 P H
Laskowski Karol 63 a mal 13 Modelowanie
Trampeteler Waclaw 80 ef 13 Cwiczenia
praktyczne

Popławski Anzelm 92 ss 3 —
Borawski Władysław 92 d inż 5 Budownictwo

S Skoczkowska Irena 85 ss ef 8 —
k Abramowski Waclaw 73 d inż 16 Budow.
ładowe

k Bauk Wojciech 83 d inż 17 Urząd. techniczne i kanalizacja

k Balcerski Ludwik 91 ef 1 Miernictwo

k Bock Ryszard 73 d inż 17 Miernictwo

k Borowski Leon 84 d inż 8 Budowa dróg
gruntowych

k Cichocki Waclaw 99 a 2 Fi
k Czerwiński Edward 92 a mal 8 Ry

k Czeżowski Marjan 93 a — M
k ks. Dziewanowski Dominik 80 sd 8 R

k Downarowicz Stefan 80 d inż 16 M

k Gntkowska Józefa 80 ss ef 11 Fr
k Jaśkiewicz Teofil 83 ss — P

k Jaworski Adam 86 d inż 12 Ustroje budowlane

k Kuszewski Zygmunt 93 d inż 1 Statystyka budowlana

k Konopka Alfred 76 d inż 16 Budownictwo wodne

k Krzyżkowski Konrad 63 d inż 17 M
k Lovel Robert 86 a mal 3 Ry

k Miklaszewski Stanisław 74 d 16 Gleboznawstwo

k Makowski Romnald 78 d inż 17 Prawo drogowe

k Minchejmajer Ryszard 75 d inż 17 G
k Nieciungiewicz Wiesław 79 d inż 13 Hydraulika

k Olszewski Stanisław 52 d inż 16 Geologja

k Paszkiewicz Lucjan 74 d inż 15 Kolejnictwo

k Pawłowski Paweł 91 a — Kreślenie budowlane

k Ponikowski Stefan 80 d inż 10 G

k Piotrowski Ignacy 79 d inż Wodociągi i kanalizacja

k Ruszkiewicz Aleksander 90 d inż 1 Ustroje budowlane

k Sadkowski Witold 84 d inż 13 Mostownictwo

k Sasaki Kazimierz 86 d inż 6 Formy architektoniczne

k Sawicki Tymotensz 90 d inż 3 Formy architektoniczne

k Salfit Eugenjusz ew 88 ef 8 Gi

k Sanecki Janjan 89 d inż 6 M

k Schatzman Józef ew 77 d inż 14 Maszynoznawstwo

k Strożeczki Michał 62 d inż 16 Budownictwo ładowe

k Stankiewicz Edward 79 d inż 15 Ogrzewnictwo

k Straszynski Waclaw 94 d inż 3 Kreślenie budowlane

k Szank Zdzisław 59 d inż 17 Budowa dróg bitych

k Tylbor Ludwik 87 d inż 8 Statyka budowlana

k Tyminiński Waclaw 81 ef 4

k Tyminiński Kazimierz 94 a 1 Kreślenie

k Wawrzakowski Stanisław 79 d inż 16 Meljoracje rolne

k Wąsowicz Waclaw 91 a mal 4 Ry

k Wojnarowicz Stanisław 97 a 1 Fi

k Zieliński Władysław 94 a 1 Ch

k Kotanowski Włodzimierz 90 d inż 3 Miernictwo

k Kalina Paweł ew 75 ss 17 N

k L. Babski Stanisław 80 DM 16 Hig

Warszawa.

19) Państwowa Szkoła Budowy Maszyn i Elektrotechniki im. H. Wawelberga i S. Rotwanda, ul. Mokołowska 6, Nr. tel. 11-72 p. 4. 5. (4 kursy — 7 semestrów zasadn. i kurs wstępny). 321. 0.

Szkołę założyli w r. 1895 Mec. Stanisław Rotwand i Hipolit Wawelberg nadając jej nazwę „Szkoly Mechniczno-Technicznej H. Wawelberga i S. Rotwanda”. W r. 1919 szkoła została przejęta od spadkobierców założycieli przez Państwo, przy jednoczesnej zmianie dawnej nazwy na obecną. Stanowisko dyrektora piastowali: inż. M. Mittke, P. Sosnowski, S. Grigorjew, inż. E. Świda, inż. S. Kossuth, inż. I. Radziszewski, inż. A. Kozierowski i inż. L. Buszkowski.

Dyr. Zakrzewski Stanisław 70 d inż 18 Statyka analityczna, trygonometria

kier. wydz. Hensel Gustaw 78 d inż 22 Elektrotechnika
Sikoraki Mieczysław 88 d inż 12 Urządzenia elektrotechniczne
Świętochowski Tomasz 59 d 21 M
 kier. Warsztatów Uzarowicz Ludwik 86 d inż 9 Obrabiarki
 kier. wydz. **Zakrzewski Marjan** 76 d inż 12 Części maszyn
Ziemacki Stanisław 81 d 12 Fi
 k **Budzyński Stanisław** 54 d 15 Ry
 k **Buszowski Leon** 77 d inż 12 M Statyka wykreslna
 k **Dietl Józef** 84 a 12 H
 k **Górski Antoni** 77 d 9 Rachunkowosc przemysłowa
 k **Grzybowski Jan** 90 d inż - Teoria wysokich napięć
 k **Humnicki Antoni** 70 d inż 9 Dźwignie, hydraulika
 k **Jabłoński Bolesław** 90 d inż 9 Urządzenia rozdzielcze
 k **Jakowski Kazimierz** 86 d inż 9 Technologia metali
 k **Janowski Aleksander** 66 d 15 Krajoznawstwo
 k **Jeżowski Marcei** 59 d inż 15 Miernictwo
 k **Kreczyński Zygmunt** 78 d inż 9 Ch
 k **Krzyżanowski Adrjan** 70 d inż 15 Silniki wodne i pompy
 k **Kwiatkowski-Jaxa Stanisław** 84 d inż 6 Termodynamika
 k **Niemirowski Waclaw** 71 d inż 6 Elektr. prądy słabe
 k **Nowak Zygmunt** 75 d inż 12 Mechanika
 k **Podolski Stanisław** 76 d inż 12 Kreslenie techniczne
 k **Pozaryski Mieczysław** 75 d inż 15 Elektrotechnika
 k **Płuzański Stanisław** 79 d inż 15 Silniki spalinowe
 k **Roman Juljau** 57 d inż 15 Termodynamika, silniki parowe
 k **Suchorzewski Franciszek** 81 d inż 15 Silniki parowe
 k **Stankiewicz Edward** 79 d inż 15 Ogrzewnictwo
 k ks. **Szwejnec Edward** — — — R i Etyka
 k **Weber Józef** ew 86 d inż 3 Parowozy
 k **Winawer Adolf** 79 d inż 15 M
 k **Wiśniowski Teofil** 69 ef 1ru 15 Budownictwo przemysłowe
 k **Wojciechowski Jan** 71 d inż 15 Maszynoznawstwo
 k **Zieliński Wiktoryn** 78 d 19 Prz
 k **Zientarski Stelan** 62 d inż 15 Kotle parowe (prof. Polit. Warsz.).
 k **Żywicki Władysław** 69 d 2 Prawo
 k **L Drabczyk Teodor** 65 DM 15 Hig

Warszawa.

20) **Państwowa Szkoła Średnia Techniczna Kolejowa, ul. Chmielna 88.**

Dyr. **Gniazdowski W.**

Szkoła danych nie nadesłała.

Warszawa.

21) **Kursy Budowy Maszyn i Elektrotechniki, ul. Mokotowska 6, Nr. tel. 11-72.**
 wł.: **Towarzystwo Kursów Technicznych.**
 p. 2 kursy 7 oddz. (Wydział Budowy Maszyn i Elektrotechniki — dwa kursy zasadnicze; kurs przygotowawczy, Wydział Budowy Dróg dwa kursy, Wydział Budowy Samochodów dwa kursy), uczniów 762, uczennic 3.

Istniejące od r. 1906 Kursy Techniczne przy Towarzystwie Kursów Naukowych (T. K. N.), zostały w r. 1918 przekształcone w oddzielne Towarzystwo Kursów Technicznych (T. K. T.). Prezesem Towarzystwa jest od początku jego istnienia inż. H. Czopowski, profesor Politechniki Warszawskiej, kierownikiem wydziału budowy maszyn i elektrotechniki inż. M. Pożaryski, profesor Politechniki Warszawskiej, kierownikiem wydziału budowy dróg inż. Z. Mańkowski, kierownikiem wydziału budowy samochodów inż. W. Boye, sekretarzem, prowadzącym administrację kursów inż. Z. Kreczyński.

Puczkowski Leon 77 d inż 12 M
Dąbrowski Ignacy 82 d inż — Kotle parowe
Doborzyński Gustaw 78 d 11 Fi
Hensel Gustaw 78 d inż. 20 Elektrotechnika
Gołębiowski Marjan 76 d inż M
Jacek Wincenty — d — Ch
Jabłoński Bolesław 90 d inż 9 Prace elektrotechniczne
Kobyliński Kazimierz Kreslenie techniczne
Lipski Roman — ef — Kreslenia techniczne
Nadolski Konstanty — — — Części maszyn
Nowak Zygmunt 75 d inż 14 M
Podolski Stanisław 76 ef 12 Kreslenia techniczne
Sadkowski Witold — — — Mechanika
Tolwiński Gabriel — — — Zasady matematyki wyższej
Uzarowicz Ludwik 86 d inż 9 Obrabiarki i warsztaty
Winawer Adolf 79 d inż 15 M
Zborowski Piotr — — — Fi
Witkowski Aleksander — — — Fi
Kunicki Stanisław — — — Konstrukcje żelazo-betonowe
Paszkowski Waclaw — — — Żelazobeton
Brudnicki Antoni — — — Pracownia k-
 zyczna

Rogiński Antoni — — Silniki wodne
 Snochowski Franciszek — d inż 15 Silniki parowe
 Balcerski Ludwik — ef — Miernictwo
 Borowski Władysław — ef — Kreślenia techniczne
 Downarowicz Stefan — — — Rachunkowość
 Makowski Romuald — — — Przepisy drogowe
 Mańkowski Zygmunt 74 d — Mechanika
 Nieciengiewicz W. — — — Urządzenia wodne
 Paszkiewicz Lucjan — — — Drogi żelazne
 Pac-Pomarnacki Witold — — — Motory
 Wołkanowski Józef — — — Ry
 Boye Władysław ew — — — Kreślenia techniczne
 Cybalski Stanisław — — — Fi
 Grygosiński Stanisław — — — M
 Jankowski Jan — — — Części maszyn
 Kapalczyński Karol — — — Zajęcia praktyczne
 Maryniak Zygmunt — — — Krajoznawstwo
 Paszewski Tadeusz — — — Wytrzymałość materiałów
 Radliński Wiktor — — — Silniki samochodowe
 Świerczewski Józef — ef — Kreślenia techniczne
 Wallmoden Kazimierz — — —

Wilno.

22) Państwowa Średnia Szkoła Techniczna, ul. Ponaraska 63. p. 2. 2. 110. 0.

Szkoła została założona w r. 1922 i obejmuje wydziały: Budowlano-Drogowy i Mechaniczny. Kurs nauk trwa 4 lata, przyczem warunkiem wstępu jest ukończenie siedmiu oddziałów szkoły powszechnej lub 4 klas gimnazjum oraz złożenie egzaminów wstępnych z jęz. polskiego, arytmetyki, algebry, geometrii i rysunków odręcznych (w zakresie 4 klas szkoły średniej).

Dyr. Charmański Zdzisław 59 d niż 7 —
 Choroszewski Ansbert 67 d inż 2 M
 Fedorowicz Stefan 87 m — P
 Kiewlicz Jan 82 ef — Ch
 Rukóżyo Zygmunt 76 d — Fi M
 Świdziński Michał 73 d inż 2 Kier. warszt. i kreślenie
 Bortkiewicz Stanisław 91 d niż 7 G
 Krasnopolski Otton 77 d niż 15 Budownictwo z rysunk.
 Kietz Eugenia ew 93 m — N
 Kadenacy Jan 87 d inż — Geometria wyk. Starszy asyst. Uniw. Wileńskiego.
 ks. Mosiewicz Roman 87 d 8 R
 L. Kiewlicz Marjan 57 DM — Hig
 Stonecki Marjan 86 3lp a mal—Asyst. Uniw. Wileńskiego
 S Górski Marcełi 80 ss — —

4. SZKOŁY AGROTECHNICZNE.

Białokrynica.

1) Państwowa Średnia Szkoła Rolnicza.
 Adres: Krzemieniec
 wł. Liceum Krzemienieckie
 p. uczniów 78. 3 kursy: Ogólny, Rolny. (2 lata nauki) i Leśny i meljoracyjny (2 lata nauki). Oddziałów 5.

Szkoła została założona w r. 1921 na miejsce dawnej szkoły rosyjskiej, po której odziedziczyła majątek Białokrynicki (5238 ha), własność kolejno: Zbaraskich, Wiśniowieckich, Radziwiłłów i Czosnowskich. Od chwili powstania stanowi szkoła część składową Liceum Krzemienieckiego.

Dyr. Tarłowski Henryk 72 d inż 24 Hydro-metria, Hydrologia
 k Białoszycki Sergjusz p 91 d inż — M Fi Ch
 Siszczuk Jakób g 91 d 7 Gleboznawstwo, Geologia, Zoologia, G
 Zawadzki Jan 82 d inż — Budownictwo, Statyka, Miernictwo

k Marcinkiewicz Teodozy 87 d — Rolnictwo, Botanika
 k Jagodziński Antoni 93 3lu — P H
 k Tarłowska Eryka ew 90 m nd — N
 k Sągín Alfred 79 d — Leśnictwo
 k ks. Małecki Stanisław 80 sd — R
 L. Majewski Antoni 69 DM — Hig Ratownictwo

Bojanowo.

2) Państwowa Szkoła Rolnicza
 p. Kurs wstępny i pierwszy. 57. 0.

Szkoła została założona w r. 1922 na miejsce dawnej niemieckiej średniej szkoły rolniczej. Pełny program nauki obejmuje 4 lata (kurs wstępny i 3 kursy zasadnicze); do szkoły przyjmowani są kandydaci z ukończonymi 4-ma klasami gimnazjum.

Dyr. Nalaskowski Władysław 80 d 17 M N S
 Fidler Waclaw 72 Df 15 H G Fr
 Urbański Tadeusz 92 d niż 2 M Ch Fi
 Derpa Tadeusz 89 d 12 Botanika, Zoologia, Geologia

Cieszyn.

- 3) Państwowa Szkoła Gospodarstwa Wiejskiego, ul. K. Miarki, Nr. tel. 201 p. Wydział Rolniczy. (5 półroczy).

Szkolę założyła w Bydgoszczy w r. 1919 Naczelna Rada Ludowa W. Ks. Poznańskiego, nadając jej nazwę „Akademii Rolniczej”. Z chwilą przejęcia przez Ministerstwo W. R. i O. P. w r. 1921 zmieniono poprzednią nazwę na obecną, a w r. 1922 przeniesiono zakład do Cieszyna, wobec braku odpowiednich pomieszczeń w Bydgoszczy. Do szkoły przyjmowani są kandydaci posiadający ukończonych klas sześć szkoły średniej i roczną praktykę rolniczą, nadto składają oni egzamin wstępny z matematyki, fizyki i jęz. polskiego.

Dyr. Rylski Tadeusz 71 kp 21 Technologia, Kooperatywy rolnicze
zast. Dyr. Labandziński Stanisław 80 kp 18 Fizjografia
kier. wydz. rolniczego Duchowicz Bronisław 76 e Ch Fi 21 Chemia, Technologia rolna
zast. kier. wydz. rolniczego Maciejewski Henryk 74 kp 12 Uprawa roślin
p Błazek Bolesław 72 kp 21 Fi M
p Ciechomski Konrad 72 kp 21 Ek Hodowla zwierz. domowych
p Sikorski Jan 57 kp 21 Gleboznawstwo, Mech. uprawa roli
p Simm Kazimierz 84 kp 12 Zoologia, Anatomja, Fizjologia zwierząt
p Tomkiewicz Józef 77 kp 12 Botanika
p Piekarski Andrzej 85 kp 6 Biochemia gleby i nawozów, żywienie zwierząt domowych

Czernichów.

- 4) Państwowa Średnia Szkoła Rolnicza
Adres: Czernichów n Wisłą
p. 3. 4. 93. 0.

Szkolę założyło Krakowskie Towarzystwo Rolnicze w r. 1860. Była to początkowo niższa szkoła rolnicza, zorganizowana w r. 1881 przez zarząd b. Wydziału Krajowego Galicji i przekształcona na średnią szkołę roln. W r. 1922 szkolę przejęło Ministerstwo W. R. i O. P.

Dyr. Profic Jan 75 d 21 Administracja, Mechanika rolnicza Ek
Biliński Kazimierz 68 ef 14 Rachunkowość, Ćwiczenia praktyczne
Kowalski Józef 78 a 14 Botanika, Zoologia, Mineralogja
Kordecka Bronisława 95 a 1 M Fi

Kuczynki Kazimierz 84 d inż 16 Ch Technologia
Rodkiewicz Tadeusz 94 d 5 Rolnictwo
ks. Sadowski Jan 76 a 21 R P
Wawak Józef 89 6 lu — H P G
Jaworski Zygmunt 73 d — Hodowla zwierząt domowych
k Przybylski Stanisław 75 d inż — Budown., Meljoracje, Miernictwo
k Sokołowski Stanisław prof. Studium roln. W Krakowie — Leśnictwo
k Guzek Władysław kier. Instytutu bakter. Uniw. Jagiellońskiego — Weterynarja
L Malinowski Gustaw 67 DM — Hig
Hambold Fryderyk 76 — — kasjer

Kraków.

- 5) Kurs Ogrodniczy, ul. Al. Mickiewicza 17 wł. Towarzystwo Ogrodnicze w Krakowie p. 1. 1. 6. 35.

Kurs został założony w r. 1894, jako wieczorowy kurs dla praktykantów ogrodniczych, następnie stopniowo przekształcany, tworzy obecnie roczną szkolę ogrodniczą. Warunkiem wstępu na kurs jest ukończenie 6-cio kl. szkoły średniej lub matura seminarjalna, ewent. licealna.

Dyr. Brzeziński Józef prof. Uniwersytetu Jagiellońskiego — Sadownictwo, Pomologia
Biborska Jadwiga 94 sn ef 5 Zajęcia praktyczne
Gabryl Józef 82 a ef 17 Szkółkarstwo
Gajewska Wanda asyst. Uniw. Jagiel. — nauka o glebie i nawozie
Goc Franciszek asyst. Uniw: Jagiel — warzywnictwo
Koehler Zygmunt asyst. na Uniw. Jagiel. — Ch
Piech Kazimierz asyst. na Uniw. Jagiel. — Botanika
Rozwadowski Henryk z semin. naucz. Warzywnictwo, Pszczelnictwo
Wasniewski Stanisław Dyr. gosp. dośw. Uniw. Jagiel. — Mechanika uprawy gleby
Ziobrowski Stanisław z gimn. państw. — Fi
Ziobrowski Steban 90 a 5 Rośliny ozdobne
Zmuda Zenon 93 d 2 Rachunkowość

Poznań.

- 6) Państwowe Kursy Ogrodnictwa pod protektorem Wydziału Rolniczo-Leśnego Uniwersytetu Poznańskiego. Adres: Poznań — Solacz, ul. Niestachowska, Nr. tel. 21-45 p. 1. 1. 6. 29.

Kursy zostały założone w r. 1920 z inicjatywy prof. Niklewskiego i Boettnera. Początkowo zależne od Ministerstwa b. dziel-

nicy pruskiej, w r. 1923 zostały przejęte przez Skarb Państwa. Na kursach wykładają przeważnie profesorowie Wydz. Rolniczo-Leśnego Uniw. Poznańskiego.

Snopków (obok Lwowa).

7) Seminarjum Gospodarcze.
Adres: Lwów, Snopków, Sem. Gosp.
wł. Towarzystwo Gospodarczego Wyzstelenia Kobiet (T. G. W. K.)
p. 2. 2. (4 semestry). 0. 33.

Seminarjum zostało założone w r. 1913 przez Tow. Gosp. Wyzstał. Kobiet, głównie dzięki zabiegom Janiny Karłowiczówny i ks. Wandy Czartoryskiej. Warunkiem wstępu do seminarjum jest ukończenie szkoły średniej, kończąc — absolwentki składają egzamin państwowy na nauczycielki szkół gospodar.-rolniczych.

Dyr. Karłowicz Janina — m 2lu ef 17 —
Kruczkowska Edwarda — ss ef 12 Kuchnia,
piekarnia, przetwory
Mochnacka Zolja — sn ef 6 Pasięka
Lutkiewicz Leontyna — ef 9 Dział spiżarni,
porządki
Janiszewska Marja — ef 2 Szwalnia
Trowszczyńska Kamilla — d t Ogrodnictwo

Nadto wykładają następujący profesorowie i docenci Uniwersytetu Lwowskiego:

Heller Józef Dr. — — — Chemja nieorg.
i organ.
Lityński Marjan — d inz — Chemja rolna
i gospodarstwo
doc. Brzeziński Kazimierz — — — Sadownictwo
Zulińska S. Dr. — — — Pł pe
Gizbertówna — — — Kwiciarstwo
Tokarska Dr. — — — Warzywnictwo
ks. Błotnicki — — — Etyka
Rübenhauer — — — O produktach spożywczych
Rypuszyńska — — — Hig
prof. Wóycik — — — Towaroznawstwo
tekstylne
Baut — — — Anatomja i fizjologja człowieka
prof. Malsburg — — — Hodowla i mleczarstwo
prof. Poznański — — — Ek
Schoennelt — — — Towaroznawstwo
Dudziński — — — Fizjografja Polski
Hartleb — — — Historia kultury Polski
Turski — — — Rachunkowość rolnicza
Reichertówna — — — Zdobnictwo i ryunki
Mudrykówna — — — Anatomja i fizjologja roślin.

Warszawa.

8) Średnia Szkoła Leśna, ul. pl. Trzech Krzyży 8, Nr. tel. 210-86
wł. Centralne Towarzystwo Rolnicze
p. 1 kurs. 1. 44. (na 3-im kursie) 0.

Szkoła została założona w r. 1916.

Dyr. Strojnowski Eugenjusz — d — Techn.,
Ch
Dielt Józef — d — P
Kinle Roman ew — d — Hodowla lasu
Michalski Władysław — d — Administra-
cja leśna
Mońkiewicz Seweryn 82 ss 11 Ogrodnictwo
i Pszczelnictwo
Różański Marcełi — d — Encyklopedia rolna
Schwarz Adam — d — Użytkow. lasu
Sławiński Stanisław — d — Meljoracje rolne
ks. Szwejnec Edward — d — Etyka
Stolcman Jan — ss — Łowiectwo
Vogtman Jan ew — d — Szacowanie lasu
Fijałkowski Ryszard — d — Rybactwo
Sobieszczęński Lucjan — d — —

Warszawa.

9) Państwowa Szkoła Ogrodnicza, ul. Nowogrodzka 60, Nr. tel. 107-09
p. 3. 3. 55. 0.

Szkoła została założona w r. 1915, jako Polska Szkoła Ogrodnicza pod egidą Warsz. Tow. Ogrodniczego. W r. 1918 nastąpiło upaństwowienie. Warunkiem przyjęcia jest dowód ukończenia 7 oddz. szkoły powszechnej lub 4 kl. gimnazjum.

Dyr. Oleński Antoni 85 d 9 Botanika, Sadownictwo, Gleboznawstwo, Nawożenie
Mońkiewicz Seweryn 82 ef 11 Warzywnictwo, Pszczelnictwo, Zaj. prakt.
Danielewski Leon 78 d 21 Kwiciarstwo
Lebkowski Jan 89 ef 11 Rysunki zawod.
Łęczycki Jerzy 96 d 1 Ek Rachunkowość
Makarewicz Leon ew 86 d 3 O Chorobach i Szkodnikach
L Offmański Mieczysław .66 DM 10 Hig
Szaniar Franciszek 63 d 21 Ogrodnictwo
Skawiński Stefan 73 ef 21 Drzewoznawstwo i Owocoznawstwo
ks. Szkudelski Józef 86 sd ip 10 R
Wieczorkiewicz Flawjan 83 a mal 8 Ry
Kozakiewicz Marjan 85 d inz 2 M Miernictwo
Maciejewski Jan 68 ef 21 Nasiennictwo
Ostrowski Stanisław 91 d 7 P
Pomianowski Józef 81 d 11 Fi
Zieliński Wiktoryn 78 d 18 Ch
Bnczyński Zygmunt 96 a 1 Rolnictwo
S Piotrowska Marja — ef — —

Warszawa.

- 10) Kursy Ogrodniczo-Pszczelnicze, ul. Wiejska 12, Nr. tel. 188-56
wł.: Towarzystwo Pszczelniczo-Ogrodnicze
p. 1. 1. 2. 78.

Kursy zostały założone w r. 1895 przez Towarzystwo Pszczelniczo-Ogrodnicze. Początkowo roczne, zostały przekształcone na dwuletnie, lecz następnie od r. 1905 ponownie wprowadzono system roczny.

- Dyr. Żebrowa Wiktorja — — — —
Bock Ryszard — d inż — Miernictwo
Brzóska Stanisław — — — Pszczelnictwo
Chomicz Józef — ef — Nasiennictwo
Danielewicz Leon — ef — Kwaciarsstwo
Dobrowolski Jan prof Uniwersytetu — Rośliny lekarskie
Gojraczkowski Włodzimierz — d — O szkołnikach
Hoser Piotr — d — Drzewoznawstwo
Jankowski Edmund — — — Sadownictwo
Jankowski Mieczysław — — — Kwaciarsstwo
Kuczkowski Stanisław asyst. na Uniw. War. — Anatomja pszczoly

- Piechowski Marjan ef — Warzywnictwo
Szeller Zygmunt prof. Uniwersytetu — Ch Wóycicki Zygmunt prof. Uniwersyt. — Botanika
Zaleski Antoni — ef — Szkółkarstwo
Zieliński Wiktorya — — — Chemja rolna
Goliński — — — — Historia ogrodów
Dzierzbicka Helena — — — Kierownicza zajęć pasiecznych
Koernerówna Eliza — — — Kierownicza zajęć ogrodowych

Wilno.

- 11) Państwowa Średnia Szkoła Ogrodnicza, ul. Soltaniszki 50
p. 3. 3. 24. 0.

Szkoła została założona w r. 1921.

- Dyr. Pawłowicz Józef 72 d — Nauki agrotechniczne
ks. Budkiewicz Wincenty 70 sd — R
Krukowski Józef 96 a 4 M
Łopaciński B. — — — instruktor praktyki ogrodniczej
Trzebiński Stanisław 95 a — Prz
Wyszomirski Jerzy — a — P H G

5. SZKOŁY ZAWODOWE ŻENSKIE.

Częstochowa.

- 1) Żeńska VII-io kl. Szkoła Przemysłowo-Handlowa, ul. Panny Marji 60
wł.: Zgromadzenie S. S. Zmartwychwstania Pańskiego.
p. 4. 9. — —

Szkoła składa się z dwóch klas wstępnych, czterech klas gimnazjalnych, oraz trzech klas przemysłowych i handlowych.

- ks. Sobański Piotr — — — R
Dyr. Zboiński Antoni — — — —
Cichoń Józef — — — N
Drob Aleksander — — — S
Gadomski Alfred — — — Fich arh
Godziszewski Włodzimierz — — — P
Książek Tadeusz — — — Fi Ch
Matuszkiewicz Władysław — — — M
Markiewicz Eugenia — — — Fr
Niedźwiedzka Sabina — — — G
Sznet Jan — — — Ry
Tyżeczka Zofja — — — Prz
Winnicka Kazimiera — — — H
Młynarczewska Janina — — — st
Brzozowska Ludmiła — — — Ha

Jędrzejów.

- 2) Szkoła Przemysłowo-Zawodowa Żeńska, ul. Wodzisławska
wł.: Polska Macierz Szkolna
p. 5. 5. 0. 119.

Szkoła powstała w r. 1918 przy istniejącej od r. 1913 średniej szkole żeńskiej Koła Polskiej Macierzy Szkolnej. Szkoła posiada dwa wydziały: licealny i handlowy.
Dyr. Wróblewski Szymon 86 d 5 M Fi Ch
Bukowińska Jadwiga 94 m 5 P H
Erlacher Zygmunt 91 e H G 7 H G
ks. Hołociński Klemens 53 sd 37 R
Iwanicki Marceli 81 2lu 9 M
Konopacka Maria 95 m 2 Prz G
Musiałowa Leokadja 96 a 8 Prz
Wierzechowska Jadwiga 89 m 14 Fr Ry
S Michciana Bronisława 904 — 1 —

Kraków.

- 3) Państwowa Szkoła Zawodowa Żeńska, ul. Syrokomli, Nr. tel. 25-33
p. 3 oddziały = 13 kursów. 0. 375.
Szkoła została założona w r. 1882, jako kursa robót ręcznych, przekształcone w r. 1912 na „miejską szkołę przemysłową żeńską” i następnie w r. 1919 upaństwowione

p. nazwą Szkoły Zawodowej Żeńskiej. Stanowisko dyrektora piastowali: Antoni Goetlich i Marja Mayerberg.

Dyr. Wasung Władysław pełni obowiązki Kuratora Wołyńskiego
zast. Dyr. Morawska Paulina — — — Hafty
Blotnicki Tadeusz — — — Kostjumologia
Baraniukowa Kazimiera — — — Kilimy
Dąbkówna Feliksa — — — Modniarstwo
Gałzińska Józefa — — — Koronkarstwo
Gedliczka Zdzisław — — — Ry
Jaworska Joanna — — — Księgowość
Ligasówna Stelfanja — — — Ry
Kattaurówna Stelfanja — — — P
Kopczyńska Stelfanja — — — Krawiecczyzna
Knczkówna Olga — — — Krawiecczyzna
Kutakowska Apolonja — — — Krawiecczyzna
Książkiewicz Rozalja — — — arh
Madejska Karolina — — — Krawiecczyzna
Marsängerówna Antonina — — — Krawiecczyzna
Mrozicka J. — — — Ś.
Niedźwiedzka Marja — — — Krawiecczyzna
Oszevska Marja — — — Modniarstwo
Pachońska Zolja — — — Krawiecczyzna
Sratowa Marja — — — Hig
ks. Słepcki Marceli — — — R
Trzeciakówna Paulina — — — Fi
Wątowska Władysława — — — Bielizniarstwo
Wierzbicka Marja — — — Krawiecczyzna
Witkiewicz Kazimierz — — — Ry
Ziembówna Franciszka — — — Krawiecczyzna
Zulińska Jadwiga — — — P
Truskowa Zolja — — — Bielizniarstwo
S Liptakówna Marja — — —

Lublin.

4) Państwowa Szkoła Zawodowa Żeńska, ul. Królewska 21
p. kursów — 4 (handlowy, bielizniarski, krawiecki i introligatorski) oddz. 11. — aczenic 120.

Szkołę założyły w r. 1918 następujące społeczne instytucje kobiece: Związek Kat. Polek, Koło Lublinianek, Koło opiekuncze szkoły im. Królowej Jadwigi i Tow. Ochorny Kobiet. W r. 1920 nastąpiło upaństwowienie. Warunkiem wstępu jest ukończenie 7-io oddz. szkoły powszechnej, ewent. 4-ech kl. gimnazjum. Stanowisko dyrektora piastowały: Śnieżowska i Barabaszówna.

Dyr. Saserska Jadwiga 96 ek krr 8 G Gi
Bartoszewska Balbina 87 3lu 16 P H kh

Nowotarska Władysława 96 d 3 Buchalterja, Towaroznawstwo
Kujawski Teofil 78 DM 5 Hig, Somatologia
Bęski Ignacy 86 d 4 Nauka obywatelstwa
ks. Stopniak Piotr 84 d 4 R
Świeży Janusz 84 a mal 5 Ry
Dąbrowska Marja 901 m ef 1 Krawiecczyzna
Jagiellewicz Lucja 902 ef 2 Krawiecczyzna
Jakubowska Amelja 900 ef 2 Bielizniarstwo
Bogucka Janina 902 ef 2 Bielizniarstwo
k Śliwiński Adam 68 ss ef 3 Introligatorstwo
S Staszczukówna Stanisława 904 ss 1
k Buniewicz Franciszka 68 km 4 Ś

Lwów

5) Państwowa Szkoła Zawodowa Żeńska, ul. Zielona 8
p. Oddziałów 2 (handlowy i przemysłowy) klas 10. Uczennic 279.

Szkoła została założona w r. 1921 na miejsce dawnej szkoły miejskiej przemysłowo-handlowej.

Dyr. Wojtów Michał 83 d inż 12 Fi k
Fabiańczyk Ludwik 87 2lu ef kh Nauka o handlu
Czaykowska Janina 95 W 6 Gospodarstwo
Jasiewiczowa Bronisława 75 ef 10 Krawiecczyzna
Kmytówna Jadwiga 86 W 12 G Towaroznawstwo
Matzke Stanisław 70 a mal 23 Rysunek odręczny. G
Nikłówna Karolina 901 ef — Towaroznawstwo, Krawiecczyzna
Oleśnicka Elżbieta 75 W ef 29 P
Pistłówna Józefa 87 L 11 kh
Rauchówna Leontyna 70 ss ef 25 —
Smoloniowa Helena 84 sn ef 18 Krawiecczyzna
Stankiewiczówna Michalina 98 3lu 2 Księgowość
Śmiglewska Antonina 97 3lu 2 st kh
Tokarska Zolja 93 a 4 P Fr
Zarzycka Janina 87 sn ek 15 Modniarstwo
k Adamczak Walanty ze szkoły Strzałkowskiej — Ś
k Jurekówna Wanda 97 L ef 3 Pisanie na maszynie
k Łuczynówna Kazimiera 76 ss 1 Nauka kwiatów
k ks. Nabelec Wawrzyniec 86 Dt Df 5 R
k Reichertówna Marja 92 a 5 P Fr
k Samolewicz Stefan 79 DP 2 Ustrój państwa, Nauka o handlu
k Szyrajew Regina 83 a mal 8 Ry
k Wrabcówna Helena 80 sn m 1 Fr Gi

Lódź.

- 6) Państwowa Szkoła Przemysłowa Żeńska,
ul. Gdańska 10
p. 4. 7. 0. 76.

Szkoła została założoną w r. 1921

Kier. Zbyszewska Stefanja 95 a mal a — Ry
Karolewska Eugenia 99 ef — Czapnictwo
Marconi Eleonora 83 ef — Koronkarstwo
Malik Jan 89 ef — Rysunki techniczne
Morawska Jadwiga 904 sn ef — Bieliźniarstwo
Orleańska Józela 901 ef — Kilimkarstwo
Rapaczówna Marja ef — Haft
Troczykówna Lucyna 99 sn ef — Bieliźniarstwo
k S Michalska Marja 904 ef —
k Nakielski — 58 d inż 30 Ch Towaroznawstwo
k Romanowski — 91 ip 5 H
k ks. Wyszyński — 88 sd — R
k Zbijewska — 73 m 19 P

Lódź.

- 7) Państwowa Szkoła Zawodowa Żeńska,
ul. Wólczańska 154
p. Oddziałów 4 (kniepiecki, krawiecki, kamaszniczy i modniarski) klas 10, Uczennic 197.

Szkołę założyło Ministerstwo W. R. i O. P. w r. 1919. Początkowo uruchomiono 3 oddziały, następnie w r. 1922 oddział modniarski. Stanowisko dyrektora piastowały: Stanisława Mościcka i Janina Jaworska.

Dyr. Tatarzanka Zolja — W ef 5 —
Dobrosielska Stanisława — — 3 Krawiecczyzna
Ekielska Ewa — 2lu — H G N
Gęga Władysław — ef — Ry
Hablińska Jadwiga — a — Buchalterja
Jarosiński Tadeusz — — — Kamasznictwo
Kaczorkiewiczówna Julja — — — Krawiecczyzna
Koczkodanówna Stefania — m — Przedmioty handlowe
Libińska Zolja — — — Kamasznictwo
Machnicka Marja — m — Przedmioty handlowe
Miecznikowska Wanda — ef 5 Kamasznictwo
Morawska Magdalena — ef — Modniarstwo
Tworzydłówna Jadwiga — sn — Krawiecczyzna
Massopustówna Zolja — wf 2 Gi
Nakielski Stanisław — ef — Towaroznawstwo i Prz

Nakielska Emma — ef — Gospodarstwo domowe
Powiadowski Wincenty — km — S
Rapaczówna Marja — krr — Pr
ks. Wyszyński — — sd — 2 R
I. Mittelstaedt — — DM 6 Hig
S Gajówna Walentyna — ef 22 —

Plock.

- 8) Państwowa Szkoła Przemysłowo-Handlowa Żeńska, ul. Kolegjalna 21
p. 3. 3. 0. 119.

Szkoła została założoną w r. 1921 z przekształcenia II gimnazjum żeńskiego. Dyrektorem był Zdzisław Pawłowski.

Dyr. Wróbel Władysław 95 a 3 st arh kl
Jędrzejewska Amelja 95 m ef 4 —
Koronkiewicz Władysław 89 d inż 11 Ek G
Buchalterja
Miroslawska Anna 68 d 21 Fr
Wollfówna Helena 97 sn ef — Szycie
ks. Jaźwiński Stanisław 79 sd 14 R
Krzymaska Stanisława 81 d Sorb 4 P
Mączewska Marja 87 km — Pisanie na maszynie
Raniccki Franciszek 900 3lu — M
Sianko Benedykt 75 km 24 S
Sawczuk Konstanty p 83 d 9 Fi Ch Towaroznawstwo
Sachs Julian ew 88 sn 6 N
Wagnerówna Irena ew 99 ss ef — Sadownictwo, Warzywnictwo
I. Przulski Bolesław 65 d —
S Sierzyńska Jadwiga 97 m —

Rzeszów.

- 9) Miejska Szkoła Przemysłowa Żeńska,
ul. Langiewicza
p. 4. 6. 0. 107.

Szkoła powstała w r. 1919; w roku następnym została przejęta przez miasto.

Dyr. Oleśnicka Teresa 72 m ef 31 Bieliźniarstwo
Bieńkowski Ludwik 80 e H G 20 H G
Dybówna Julja 98 ef 1 Krawiectwo
Kalitówna Marja 97 m e Gi 15 Gi
Kleher Bronisław 79 W 23 M
Kulpińska Marja 82 W 21 P S
Łaciakówna Helena 901 ef 2 Krawiectwo
Pisalińska Zolja 74 W 21 Fr
ks. Skrobacz Andrzej 85 — 11 R
Zachalska Helena 88 W 9 Ry
Dziubek — 92 DM — Hig

Sosnowiec.

- 11) Państwowa Szkoła Zawodowa Żeńska
ul. Karpacka 2
p. Oddziałów 3. Uczennic 60.

Szkołę założyła w r. 1922 J. Waśniewska. Obecnie istnieje dział bielizniarski i krawiecki.

- Dyr. Leśniakowa Helena 91 e P N 6 P Fr
Trzczińska Bronisława — — — H Gi Ch
Panlówna Emilia — ss ef 2 Bielizniarstwo
Russowska Elżbieta — ss ef 2 Bielizniarstwo
Wyżlińska Michałina — ss ef 1 Krawiectwo
Wieżorkówna Leokadja — ef — Bielizniarstwo
k ks. Smużyński Jan — sd — R
k Lipiński Stelan — 10 — Fi Towaroznawstwo
k Sandelewski Jan — km — S
k Hirsberg Jan — d — —
k Paweła Aleksander — a mal — —
k S Ryhicki Jan — — — —

Wilno.

- 12) Średnia Szkoła Zawodowa Tkacka dla
instruktorek, ul. Królewska 4
wl. Anna Mohlówna
p. 3. 3. 0. 51.

Szkołę założyła p. Mohlówna w r. 1921. Początkowo uruchomiono kurs I-szy, następnie drugi i trzeci. Warunkiem wstępu jest ukończenie 7 oddz. szkoły powszechnej lub 3 klas gimnazjum.

- Kier. Mohlówna Anna 68 ef — —
Wojtkiewiczówna Jadwiga 900 m 2lp 2 —
Gulbinowa Ewa 94 a 9 P H Tkactwo
Paszowska Stanisława 95 a 4 M
Werybo Engenja 96 2lu 8 P G P
Rietzówna Engenja 93 m 2 N
Bukowska Helena 900 a 3 Ry
Grocbowska Sabina 901 a 2 Fi Ch Prz
ks. Pawłowski Bolesław 74 d 23 R
Łęski Józef 80 DM 2 Hig Ratownictwo
Wojzhułowa Konstancja 89 — 7 7 Pr Tkactwo
Cich Tomasz — 1 Buchalterja
Żebrowski Jan — — 2 S
S Pietraszkiewiczowa Jadwiga 84 m 2 —

Wilno.

- 13) Żeńska Szkoła Przemysłowo-Handlowa,
ul. Gen. Żeligowskiego 1
wl. Stowarzyszenie Nauczycielstwa Polskiego
w Wilnie
p. 6. Oddziałów 2 (przemysłowy i handlowy)
0. 250.

Szkoła została założona w r. 1920.
Dyr. Broniewiczowa Wiktoria 67 m ef — Pr
Borowska Aleksandra — ef — Pr
Błażewicz Kazimierz 96 d — Buchalterja art.
Cywińska Bernadeta 900 3lu — Prz Fi
Giećewiczówna Eleonora 81 — — Haft
Hausmanówna Aleksandra 85 — — N
ks. Jeleński Bronisław 91 d — R
Korolcowa Janina 86 d — Buchalterja
Daszkiewiczówna Helena 69 — — M
Liptakówna Wanda 901 ef — Pr
Kołaszewski Władysław — d — H
Mydlarzowa Irena 96 Kr p — G H
Römerówna Helena 74 a mal — Ry
Rnkoyzo Zygmunt 76 d — Fi Ch
Sangowiczowa Berta ew 83 Kr p — N
Samorewiczówna Helena 901 2lu — K
Szejderowa Franciszka 64 — — Pr
Surinówna Joanna 74 — — P
Podwińska Anna 71 — — Pr
Plejewska Zofja 91 km — S
Wyżykowska Stanisława 96 sn ef 1 Pr
Zakrzewska Teresa 59 — — P
Falkowska Wanda 69 — — Gi
L Wasilewska Zofja 88 d — Hig
Mydlarz Stefan 91 m — Nauka o handlu

Częstochowa.

- 14) 7-io klasowa Szkoła Przemysłowo-Handlowa Żeńska, ul. Panny Marji 60
wl. Zgromadzenie S. S. Zmartwychwstania Pańskiego.

Poznań.

- 15) Państwowa Szkoła Przemysłowo-Handlowa Żeńska, ul. Zwierzyniecka.

Warszawa.

- 16) Państwowa Szkoła Przemysłowa Żeńska, ul. Wilcza 16.

Szkoły te nie nadesłały bliższych danych.

6. SZKOŁY SPECJALNE.

A. Szkoły dla głuchoniemych i ociemniałych.

Warszawa.

- 1) Państwowy Instytut Głuchoniemych i Ociemniałych, ul. Plac 3 Krzyży 4 — 6, Nr. tel. 25-59
p. 8. 33. uczniów 144, uczennic 93.

Instytut założył w r. 1817 ks. Jakób Falkowski, proboszcz ze Szczuczyna, dzięki szerokiej ofiarności społeczeństwa. Po przejściu licznych prób rusyfikacji w r. 1918 instytut przejęły władze polskie.

- Dyr. Jarecki Władysław — d i —
Abiński Michał 87 3lu 3 —

Abińska Władysława 92 sn ef 3 —
 Babińska Gabriela 94 sn 2 Pr
 Brodzka Jadwiga 91 sn 3 —
 Bereza Józefa 56 ss 8 —
 Biliński Zygmunt 69 km 3 Muzyka
 Dobrowolska Stanisława 76 ss 4 —
 Drosio Marja — — — —
 Jabłoński Wiesław — — — — Gi
 Jandził Antoni 72 km 4 Muzyka
 Jezewska Jadwiga 88 ss 1 —
 Hryniewiecka Jadwiga — — 3 —
 Kintop Lucjan — — — — Ry
 Lozińska Marja 77 m 7 —
 Lyszczak Helena — — — — 5 —
 Manczarski Aleksander 80 — — 8 —
 Manczarska Julja 87 sn 4 —
 Męczarski Antoni 75 sn 8 —
 Młochowska Julja 60 sn 8 —
 Ostrowski Teodor 64 — 8 —
 Pytlakowa Józefa — — — — 1 —
 Porodkowa Kazimiera — — — — 3 —
 Rysiński Stanisław 97 sn 2 —
 Sadowska Teodora 66 m 8 —
 Sahiejerski Jan 66 — 8 —
 Stawno Józefa 81 ef 3 —
 Tacikówna Teodora — — — — Słojd
 Wodzińska Kazimiera — — — — 4 —
 Wojtczak Wiktor — sn — —
 Woyciechowska Zolja 86 ss 4 —
 Świdzińska Zolja — km — Muzyka
 Zbrzezińska Helena 66 m 8 —
 Kaczorowski Ignacy 97 sn — —
 Rochnig Janina — — — —
 Kopacz Jakób — — — —
 ks. Kaczyński Jan 80 sd 5 R
 Kurtzmanowa Helena 87 m 4 —

B. Szkoły dla głuchoniemych.

Kościan.

- 1) Krajowy Zakład dla Głuchoniemych, ul.
 Zakładowa
 wł. Starostwo Krajowe w Poznaniu
 p. 8. 8. 42. 38.

Zakład powstał w Bydgoszczy w r. 1876.
 W r. 1920 nastąpiło spolszczenie przy jedno-
 czesnym przeniesieniu zakładu do Kościanu.

Dyr. Fischbach Roman 73 27 R
 Pawłowczak Józef 96 3 Artykulacja
 Głogowski Kazimierz 97 5 Artykulacja
 Kurpiusz Kazimierz 901 2 Artykulacja
 Werc Stanisław 96 3 Artykulacja
 Nowaczyk Kazimierz 98 2 Artykulacja
 Lorkiewicz Władysław 99 2 —
 Mazur Józef 85 15 —
 Mazurowa Zolja 88 14 —
 Wujec Feliks — — 2 —
 Kopańska Marja 99 — 1 —

Lwów.

- 2) Szkoła Głuchoniemych, ul. Św. Stanisła-
 wa 5
 wł. Józef Izaak Bardach
 p. 4. 5. 10. 4.

Dyr. Bardach Józef m 47 m ek 56 —
 Bardachówna Rela m 85 m ef 3 —

Lwów.

- 3) Zakład dla głuchoniemych, ul. Lycza-
 kowska 35
 wł. Dyrektorjat
 p. 6. 11. 68. 35.

Zakład został założony w r. 1830. Po-
 czątkowo nauka odbywała się w jęz. nie-
 mieckim, następnie od r. 1856 w polskim.

Kier. Szajner Franciszek 78 ek 21 —
 Bukaczewska Julja 70 ek ef 21 —
 ks. Bączewski Ambroży 81 d 8 —
 Hampel Henryk 88 ek ef 12 —
 Gottwaldówna Bolesława 82 ek 18 —
 Mejbaumowa Eleonora 55 W 21 —
 Niedźwiedzki Stanisław 62 sn ef 9 —
 Roganowicz Marjan 93 ek ef 8 —
 ks. Turkiewicz Antoni 96 d 3 R
 Wilkoszowa Bogumiła 60 W 21 —
 Wilińska Helena 82 ek ef 18 —
 Wolańska Marja 60 ek 21 —
 Piotrowska Stefania 68 Kr p 18 Pr

Łódź.

- 4) Żydowska Koedukacyjna Szkoła dla Głu-
 choniemych, ul. Zielna 23.
 wł. Łódzkie Żyd. Tow. niesienia pomocy
 głuchoniemych p. n. „Ezras Ilmim”.
 p. 2. 3. 19. 12.

Szkoła została założona w r. 1911. Obec-
 nie liczy 3 oddziały i internat dla 12 wychow-
 wanków.

Kier. Lichtensztajnowa Gitta 86 — — P
 Artykulacja
 Sznajdmilówna Dasa 96 — — Artykulacja
 Charłupska Halina 84 — — M

Poznań.

- 5) Krajowy Zakład dla Głuchoniemych.
 wł. Starostwo Poznańskie.
 p. 8. 11. 73. 54.

Zakład powstał w r. 1832. Kurs nauki
 obejmuje program pełnej szkoły średniej z
 wyjątkiem śpiewu. Przy zakładzie istnieje
 internat dla 102 wychowanków. W r. 1919
 nastąpiło całkowite spolszczenie zakładu.

Dyr. Schreiber August ew 57 45 P M
 Biskupski Mieczysław 70 33 P
 Bocheński Józef 62 41 P M
 Bransch Józef 95 3 P M
 Klarowicz Karol 60 42 P M
 Krysztofiak Edmund 97 4 P M
 Liczbańska Marja 97 4 Artykulacja
 Lorkiewicz Czesław 91 8 P M
 Matheus Bronisław 63 38 Artykulacja
 ks. Sulek Bolesław 84 14 R H
 Wierzbicki Tadeusz 95 6 P M
 Kaplańska Zofia 87 2 M Ry
 Karaśkiewiczówna Walerja 97 2 P Ry
 Papeciówna Elżbieta 902 1 P M
 L Broekere Bolesław — — 2 —
 S Kaczmarek Stanisław 97 2 —
 Hoppe Antoni 84 — — —
 lb Młynarczykówna Jadwiga 98 — 1 —

Wejherowo.

- 6) Pomorski Krajowy Zakład dla Głuchoniemych.
 n. 8. 11. 59. 45.

Zakład założony w r. 1921, ma charakter katolicki, jednakże z powodu braku odpowiedniego zakładu dla protestantów i ci również są przyjmowani.

Dyr. Retzlaff Leonard 72 3lu ef 30 —
 Bieńkowski Jan 83 ek 17 —
 Fenske Edmund ew 900 sn 3 —
 Ildzikowski Józef 82 ek 21 —
 Lewandowski Brunon 95 ek 6 —
 Lisakowski Teofil 81 ek 19 —
 Maciejewski Jan 900 ek 3 —
 Wojciechowska Stefania 76 sn 22 —
 Wojczyński Wojciech 72 ek 16 —

C. Szkoły dla niewidomych.

Bydgoszcz.

- 1) Krajowy Zakład dla Niewidomych.
 wl.: Starostwo Poznańskie.
 p. 6. 6. 27. 18. Nadto 21 terminatorów.

Zakład powstał z inicjatywy prywatnej w Wolsztynie w r. 1853. W r. 1864 przejął go Zarząd b. Prowincji Poznańskiej, a w r. 1872 przeniesiony został do Bydgoszczy. Po skończeniu zakładu wychowankowie uczą się rzemiosł, jak szcztokarstwa, koszykarstwa, wyplatania krzesel i t. p., a dziewczęta — ręcznych robót.

Dyr. Hausner Bronisław 58 44 Pismo dla niewidomych
 Roesner Brunon 88 14 M
 Konwiński Bronisław 92 11 G
 Kleinowa Elżbieta 95 6 —

Perzyński Czesław 72 3 H
 Głowczyński Stanisław 87 14 Modelowanie
 Sawilski Zygmunt 98 4 Fi
 Mencel Józef 96 4 Prz

Lwów.

- 2) Zakład Ciemnych, nl. św. Zofji 31.
 wl.: Dyrekcja Zakładu.
 p. 3. 4. 30. 10.

Zakład utworzył w r. 1851 Wincenty Zimremba Skrzyński, po jego śmierci właścicielem została Dyrekcja, w skład której wchodzi: ks. kan. Badeni, Eugenjusz Barczak, prof. Dr. Henryk Halban, Dr. August Łoziński.

Kier. Düring Karol 83 W ef 21 Gi
 Rzącowa Stanisława 86 ek 11 —
 Towarnicka Marja 91 sn ek 12 —
 Langner Stanisław 99 sn ek 3 —
 ks. Mixa Paweł 74 3lu 18 R
 Galas Stanisław 94 ef 11 Muzyka
 Grossówna Malwina 74 ef 14 S
 Dziwiłł Mieczysław 903 sn 1 S Muzyka
 Steciów Jerzy 76 ef 18 Koszykarstwo
 Pepis Szymon m 63 ef 1 Szcztokarstwo

Warszawa.

- 3) Oddział męski Szkoły „Tow. Opieki nad ociemniałymi”, ul. Emilji Plater 7.
 wl.: Tow. Opieki nad ociemniałymi.
 p. 1. 1. 18. 0.

Szkołę założyła w r. 1914 hr. Róża Czacka.

Kier. Hebdzyńska Irena — d — —
 Podgórski Marjan 82 sn 14 P Pr
 Grościcki Kazimierz — 3lu G H

D. Szkoły dla umysłowo upośledzonych.

Lwów.

- 1) Szkoła dla anormalnych.

Lódź.

- 2) Szkoła specjalna dla umysłowo upośledzonych.
 O poziomie szkół powszechnych.

Poznań.

- 3) Szkoła dla dzieci umysłowo upośledzonych. Adres: Magistrat m. Poznania.
 wl.: Magistrat m. Poznania.
 p. 2. 2. 30. 10.

Szkołę założył Magistrat miasta Poznania w r. 1896. W r. 1919 szkołę chwilowo unie-

ruchomiono; ponowne otwarcie nastąpiło w r. 1922.

Adwentown Marja 82 m ek 14 —
Dębaki Roman 99 ss 4 —

Toruń.

4) Szkoła dla dzieci umysłowo upośledzonych.

O poziomie szkół powszechnych.

Warszawa.

5) Oddziały specjalne przy szkołach powszechnych.

Warszawa.

6) Zakład Wychowawczo-Naukowy dla Umysłowo Niedorozwiniętych, ul. Karolka-

wa 79, Nr. tel. 185-84

wl.; Zbór Ewangelicko-Augsburski
p. 3. 8. 21. 25.

Zakład założył w r. 1904 Zbór Ewange-

licko-Augsburski z inicjatywy Edwarda Geislera.

Kier. Wellfowa Helena ew 68 m 19 S Gi
Lisecka Wanda 96 ef 4

Sółkowska Natalja 99 ef — —
Świątkówna Leokadja 83 ef 6 —

Warszawa.

7) Szkoła ćwiczeń przy Państwowym Instytucie Pedagogiki Specjalnej, ul. pŁ Trzech Krzyży 4—6.

Wilno.

8) Szkoła dla umysłowo upośledzonych.

7. SZKOŁY MUZYKI, ŚPIEWU I DZIEDZIN POKREWNYCH

A. SZKOŁY O POZIOMIE WYŻSZYM.

Warszawa.

1) Konserwatorium Muzyczne, ul. Okólnik 1
Nr. tel. 8-13

wl.; Państwo

Łość uczniów 376, uczennic 335.

Warszawski Instytut Muzyczny, tak bowiem brzmiała nazwa dzisiejszego Konserwatorium Muzycznego, został założony w r. 1859 przez Apolinarego Kańskiego. Obok dyrektora, którym został inicjator i założyciel, sprawowały zarząd uczelni Rada Nadzorcza i Rada Pedagogiczna. W r. 1915 Instytut oddał się pod opiekę Zarządowi Miejskiemu, przyczem nastąpiła zmiana nazwy z pierwotnej na obecną. W r. 1919 uczelnia została upaństwowiona.

Dyr. Melcer Henryk 69 km 6 Fortepian i orkiestra.

Anst Romuald 72 km 12 Skrzypce

Barcewicz Stanisław 58 km 38 Skrzypce

Biernacki Michał 55 km 25 Zasady muzyki

Buckiewicz Zofja 88 km 6 Fortepian

Cink Antoni 63 km 32 Wiolonczela

Chrapowicki Wiktor 93 km 6 Fortepian

Dickstejn Julja b 92 2lu 1 jez. włoski

Drzewiecki Zbigniew 90 ef 7 Fortepian

Heintze Konstanty ew 89 kkm 11 Fortepian

Heintze Edmund ew 75 km 7 S

Jarzębaki Józef 78 km 12 Skrzypce

Judycki Stanisław 56 km 24 Fortepian

Klejn Aleksander 73 km 14 Skrzypce i altówka

Kochański Eljasz m 88 km 4 Wiolonczela

Kazno Stanisław ew 81 km 1 Solfeż

Kamaszewski Bolesław 64 km 22 Fagot

Lefeld Jerzy ew 98 km 6 Fortepian

Lesser Stanisław 55 km 19 Klarnet

Maliszewski Witold 73 km 1 Klasa operowa

Malinowski Ignacy 58 — 35 Waltornia

Maszyński Piotr 55 — 30 Zasady i chóry

Makowski Henryk 62 km 25 Organy

Niewiadomski Stanisław 59 km 3 Historia

muzyki i Estetyka

Pilecki Ignacy 67 km 13 Harmonja

Picbor Władysław 76 — 3 Perkussja

Przyałgowski Ignacy 71 km 20 Fortepian

Popławski Adolf 81 km 1 Gra sceniczna

Rytel Piotr 84 km 13 Fortepian, Harmonja,

Encyklopedia

Stalkowski Roman 59 km 19 Kompozycja,

Kontrapunkt

Surzyński Mieczysław 66 km 18 Organy

Sygietyński Antoni 50 km 35 Fortepian

Saukowska Marja 79 km 4 S

Szczuka Stefan 79 km 4 Flet, Instrumenty

wojskowe

Starzewski Feliks 68 km 3 Fortepian

Singer Zygmunt 76 km 14 Obój

Słowiński Wincenty 87 km 7 Kontrabas

Stankiewicz Ludwik 81 km 3 Puzon

Trampczyńska Marja 85 km ef 4 S

Trzczyński Józef 84 — 3 Fortepian

Trombini-Kazno Małgorzata 92 km 4 For-

tepiant

Tolwiński Gabriel 69 d 4 Akustyka

Troische Hugon ew 67 km 5 Harfa

Ziegler Gotfryd 59 — 30 Trąbka

ODDZIAŁ DRAMATYCZNY.

Hulanicka Janina 78 m ef 1 Plastyka
 Horzycza Wilhelm 89 a 1 Historia teatru
 Kochanowicz Jan 79 3lu 2 Gra sceniczna
 Limanowski Mieczysław 76 d 2 Psychologia
 Mieczysław Janina 93 m ef 1 Gimnastyka
 rytmiczna
 Małkowski Witold ew 84 a 1 Historia sztuki
 Osterwa Janusz 85 m 2 Gra sceniczna
 Słiwicki Józef 67 ss 2 Dykcja
 Szlezygier Józef 61 m 1 Solfeż
 Turowicz Jadwiga 85 m 1 Gra sceniczna
 Zelwerowicz Aleksander 78 3lu 2 Dekla-
 macja
 S Lesnobro'zka Janina 86 m 3 —
 lb Jaloza Marja 83 ss km 7 —

Warszawa.

2) Wyższa Szkoła Muzyczna im. Fr. Cho-
 pina, ul. Sienkiewicza 8
 wł.: Warszawskie Towarzystwo Muzyczne
 klas 16, oddz. 36, uczniów 578, uczennic 348.

Szkoła powstała w r. 1884. Początkowo
 uruchomiono 2 klasy: chórową i instrumen-
 tów dętych, następnie w r. 1888 przybyła
 kl. dykcji i deklamacji, wreszcie w r. 1903
 otworzono klasy: fortepianową, skrzypiec,
 wiolonczeli oraz klasy teoretyczne. W r.
 1919 szkoła uzyskała miano noszone obecnie.
 Dyr. Domaniewski Bolesław — km — For-
 tepian

Biernacki Michał — km — Harmonja
 ks. Nowacki Henryk — — — Śpiew gregor-
 jański

Bukowiński Adam — km — Skrzypce
 Jabłońska Gabryela — km — Skrzypce
 Kolbińska Irena — km — Fortepian
 Konopasek Feliks — km — Fortepian
 Kuncewicz Marja — km — Fortepian
 Kurowski Bogdan — km — Fortepian
 Lyszkowski Jan — km — Organy
 Marek Antoni — km — Fortepian
 Michałowski Aleksander — km — Fortepian
 Matulewicz Marja — km — Fortepian
 Michałowicz Mieczysław — km — Skrzypce
 Nawrocka Stelania — km — Skrzypce
 Niekraszowa Janina — km — Śpiew solowy
 Piekarska Janina — km — Fortepian
 Rożański Antoni — km — Śpiew solowy
 Rosenzweig Józef — km — Historia muzyki,
 Estetyka

Rüdiger Marja — km — Organ
 Furmanik Józef — km — Organ
 Pilecki Ignacy — km — Harmonja
 Makowski Henryk — km — Zasady
 Śmidowicz Józef — km — Historia
 Synoradzka Marja — km — Fortepian
 Szopski Felician — km — —

Tisseront Lndwik — km — Fortepian
 Zielińska Zofja — km — Fortepian

Lwów.

3) Konserwatorium Polskiego Towarzystwa
 Muzycznego, ul. Chorążczyzny 7, Nr. tel. 81.
 wł.: Polskie Towarzystwo Muzyczne.
 oddziałów: 21 fortep., 11 skrzypc., 3 śpiewa,
 1 trąbki, 1 organów, 1 klarinetu i oboju, 1 pu-
 zonn, 1 fagotu. Uczniów 997.

Konserwatorium zostało założone przy
 Tow. św. Cecylii w r. 1810 przez Amadeusza
 Mozarta.

Dyr. Soltys Mieczysław
 Kier. kursu operow. Zaremba Czesław 80
 km 1 —

Dyr. szkoły dramat. Fraczkowski Franciszek
 78 a ef 1 —

Białokórska Marja 83 km ef 10 Fortepian
 Biernacka Paulina 59 W ef 20 Fortepian
 Behm Jadwiga 95 a ef 3 Skrzypce
 Chybiński Adolf prof. Uniw. Lwowsk. Har-
 monja, Kontrapunkt

Chomrańska Wanda 97 km 3 Skrzypce
 Cetner Józef 87 km 4 Skrzypce
 Czechowicz Leokadja 91 km 7 Skrzypce
 Czechowicz Stanisława 93 2lu ef 7 Fortepian
 Dianni Angnst 73 ef 15 Śpiew solowy
 Elektorowicz Wanda 75 W ef 9 Akompanja-
 torka

Franke Berta ew 70 km 3 Fortepian
 Friemann Witold 89 km 3 Fortepian
 Fuglewicz Emilja 60 ef 5 Fortepian
 Hauptowa Marja 90 km 9 Fortepian
 Iwanicka Weronika 86 km 5 Fortepian
 Jaki Franciszek 63 km 30 Skrzypce
 Kozłowska Henryka 75 km 18 Fortepian
 Kozłowska Zofja 71 km 6 Śpiew solowy
 Kretowicz Józefa 91 km 14 Fortepian
 Krokowska Zofja 86 km ef 14 Fortepian
 Latour Izabella 58 ef 24 Fortepian
 Lisicka Helena 94 km 6 Fortepian
 Łobarzewski Marjan 89 km 5 Skrzypce
 Majerski Tadeusz 88 km 3 Fortepian
 Maluszewski Kazimierz 79 km 5 Skrzypce
 Mazaraki Stelania 77 W ef 10 Fortepian
 Neahanser Franciszek 61 km 27 Teorja solfeż
 Ottawowa Helena 74 km 4 Fortepian
 Reicher Władysław 92 km 4 Trąbka
 Śladek Alojzy 58 km 40 Wiolonczela
 Sławiczek Henryk 63 ef 5 Skrzypce
 Soltys Adam 90 d a mal 9 Harmonja, Kom-
 pozycja

Soltysowa Marja 67 km 9 Fortepian
 Sternal Pelagja 85 km 9 Fortepian
 Szczupaczkiewicz Michał 87 km 5 Skrzypce
 Świętkowska Zofja 83 km 4 Teorja solfeż
 Słomkowski Franciszak 49 km 50 Harmonja

Szer Stanisław ew 81 km 2 Flet
Steinberger Edward m 95 DP km 5 Fortepian
Tarnawska Kornelja 67 cf 20 Fortepian
Trusiówna Marja 95 km 5 Skrzypce
Weber Włodzimierz 89 2lu km 1 Fortepian
Wollsthal Maurycy ew 56 km 40 Skrzypce
Dutz Antoni 95 km 2 Fagot
Harwanek Alojzy 83 km 2 Kontrabas
Holdeumajer Ludwik 89 km 1 Waltornia
Loziński — 70 km 3 Puzon
Hand Józef m 70 km 4 Obój

Kraków.

- 4) Konserwatorium Polskiego Towarzystwa
Muzycznego, Al. Krasińskiego 14.

Dyr. Zeleński Władysław

Bliższych danych szkoła nie nadesłała.

B. SZKOLY O POZIOMIE ŚREDNIM.

Częstochowa.

- 1) Szkoła Muzyczna, ul. Centralna 6.
Kier. Wawrzynowicz Ludwik

Dąbrowa Górnicza.

- 2) Szkoła Muzyczna Towarzystwa Muzycz-
nego, ul. 3 Maja 30.
Kier. Guzikowski Karol

Kalisz.

- 3) Szkoła Towarzystwa Muzycznego, ul.
Parkowa 3.
Kier. Wilkomirski A.

Kielce.

- 4) Kursy Muzyczne im. Stanisława Moniu-
szki, ul. Lenarda 8.
Kier. Solski Leon

Kraków.

- 5) Instytut Muzyczny, ul. św. Anny 2.
Kier. Czop-Umlauiowa Klara
- 6) Szkoła Muzyczna, ul. Librowszczyzna 7.
Kier. Dziedzicka Em.
- 7) Szkoła Muzyczna, ul. Bouerowska 6.
Kier. Rosenberg Eugenia
- 8) Szkoła gry na fortepianie, ul. Radziwil-
łowska 25.
Kier. Fiszer-Machalska Adela
- 9) Szkoła Muzyczna, ul. Labomirskiego 23.
Kier. Stein Marceli
- 10) Szkoła śpiewu, ul. Kapucyńska 3.
Kier. Bursa Stanisław

- 11) Szkoła śpiewu Solowego, ul. Karme-
licka 7.

Kier. Marek-Onyszkiewicz Ludwika

Lublin.

- 12) Szkoła Muzyczna im. Stanisława Moniu-
szki, Towarzystwa Muzycznego, ul. Kapu-
cyńska 7.

Kier. Miketta Janusz

Łódź.

- 13) Liceum Muzyczne, ul. Trauguta 9.
Kier. Ottawowa Helena

- 14) Instytut Muzyczny, ul. Piotrkowska 86.
Kier. Tuerner Al.

Lwów.

- 15) Wyższy Zakład Muzyczny, ul. Listo-
pada 70.
Kier. Reyssówna Malwina

- 16) Szkoła Muzyczna Anny Strusińskiej i E.
Wawnikiewicz-Tatarkiewiczowej, ul. Pan-
ska 16.

Kier. Strusińska A.

- 17) Wyższa Szkoła Muzyczna, ul. Liudego 2.
Kier. Szczycińska Natalja

- 18) Szkoła Muzyczna, ul. Jasna 7.
Kier. Ottawowa Helena

- 19) Instytut Muzyczny, ul. Sobieskiego 4.
Kier. Niementowska Anna

- 20) Szkoła Muzyczna nowego typu, ul. Ujej-
skiego 8.
Kier. Świątkowska Z.

- 21) Szkoła Muzyczna, ul. Sapięhy 69.
Kier. Szmalówna Elżbieta

- 22) Szkoła Muzyczna, ul. Batorego 38.
Kier. Kasparkówna Sabina

- 23) Szkoła Muzyczna, ul. Sykstuska 40.
Kier. Setmajerówna Zdzisława

- 24) Szkoła Muzyczna, ul. Gliniańska 15.
Kier. Stangenhaus Emilja

- 25) Szkoła Muzyczna, ul. Skarbkowska 35.
Kier. Kellenbrenówna

- 26) Szkoła Muzyczna, ul. Zyblikiewicza 44.
Kier. Barwińska Zolja

- 27) Szkoła Muzyczna.
Kier. Long Kazimiera

28) Szkoła Muzyczna, ul. Miłkowskiego 11.
Kier. Zwierzchowski Józef

29) Szkoła gry na fortepianie, ul. Jagiellońska 17.
Kier. Abler Salomea

30) Szkoła gry na fortepianie, ul. Hoffmanna 9.
Kier. Eorny Helena

31) Szkoła gry na fortepianie i cytrze, ul. Romanowicza 22.
Kier. Guni-Danek Ida

32) Szkoła gry na skrzypcach, ul. Rynek 5.
Kier. Markus Maksymilian

33) Szkoła śpiewu solowego, ul. Kochanowskiego 21.
Kier. Kozłowska Zofia

34) Szkoła śpiewu solowego, ul. Sapięhy 5.
Kier. Moysewiczowa Helena

35) Szkoła Muzyczna, ul. Miłkowskiego 11.
Kier. Zwolińska Władysława

Pabjanice.

36) Szkoła Muzyczna, ul. Zamkowa 7.
Kier. Bromirska Eleonora

Poznań.

37) Konserwatorium Muzyczne, ul. Pawła 2.
Kier. Opieński Henryk

Płock.

38) Szkoła Organistowska ul. Tumska 1.
Kier. ks. Antoni Józef

Przemysł.

39) Szkoła Organistów.
Kier. ks. Trzyński.

Sambor.

40) Szkoła Muzyczna, ul. Kraszewskiego 12.
Kier. Zielonczanka Józefa

Stanisławów.

41) Szkoła Towarzystwa Muzycznego im. Moniuszki.

Toruń.

42) Konserwatorium Pomorskiego Towarzystwa Muzycznego, ul. Mostowa 6.
Kier. Kuryllo Adam

Warszawa.

43) Praktyczne Kursy Muzyczne, Praga. ul. Targowa 59.

Kier. Zarodzińska Natalja

44) Kursy Muzyczne im. Chopina, ul. Żórawia 19.

Kier. Pilecki Ignacy

45) Szkoła Muzyczna, pl. Trzech Krzyży 13
Kier. Dąbrowska Marja

46) Szkoła Muzyczna, ul. Zgoda 8,
Nr. tel. 120-88.

Kier. Iwanowska-Płoszko Zofia

47) Kursy Muzyczne, ul. Al. Jerozolimskie 37.

Kier. Grudziński Antoni

48) Kursy Wokalno-Dramatyczne z oddziałem filmowym, ul. Al. Jerozolimskie 9.
Kier. Hryniewiecka H J.

49) Szkoła Śpiewu, ul. Ordynacka 11,
Nr. tel. 80-86.

Kier. Sobolewska Marja

50) Szkoła Umuzycznienia S. i T. Wysoczkich, ul. Długa 19 Nr. tel. 144-07.

Kier. Wysocki Stefan

51) Kursy Gimnastyki Rytmicznej oraz Plastyki Jaques-Dalcroza, ul. Kredytowa 4.

Kier. Mieczysława Janina

52) Kursy mimoplastyki rytmicznej i kinografji, ul. Sienna 16.

Kier. Paszkowska Adolfinia

53) Zakład gimnastyki rytmicznej, ul. Mokotowska 73.

Kier. Kutnerówna Franciszka

54) Szkoła Baletowa przy Operze Warszawskiej, ul. Trębacka (gmach Teatrów).

Kier. Zajlich Piotr

Zakopane.

55) Instytut Muzyczny, ul. Witkiewicza 14.
Kier. Czop-Umlaufowa Klara

8. SZKOŁY MALARSTWA, RZEŹBY I SZTUK ZDOBNICZYCH.

Warszawa.

1) Państwowa Szkoła Sztak Pięknych, ul. Wybrzeża Kościuszkowakie, Nr. tel. 252-99 p. uczniów 97, uczennic 99.

Szkoła Sztuk Pięknych powstała w r. 1922, jako kontynuacja szkoły prywatnej tegoż typu, założonej przez Maurycego Zamoyckiego w r. 1904. W r. 1914 Eugenia Kierbedziowa ofiarowała szkole specjalnie w tym celu wybudowany gmach.

Dyr. Tichy Karol 71 a mal 24 Malarstwo
Czapkowski Józef 72 a mal — Architektura
wnętrz

Pruszkowski Tadeusz 88 a mal — Malarstwo
Trojanowski Edward 72 a mal 18 Malarstwo
dekoracyjne

Skoczylas Władysław 83 a mal 16 Grafika
Breyer Tadeusz 84 a mal — Rzeźba
Kotarbiński Miłosz 54 a mal 20 Malarstwo
Jastrzębowski Wojciech 84 a mal — Sztuka
stosowana

Kalinowski Jan — DM — Anatomja
Lalewicz Marjan — — — Historia sztuki
Zarzecki Lucjan — — — Psychologia
Zberowski Bronon — — — Kreslenia
Ib Bobrowna Leonia
S Leonowicz Zygmunt — — —

Warszawa.

2) Szkoła Sztuk Pięknych im. Wojciecha
Gersona, ul. Trębacka 10, Nr. tel. 47-06
wł.: Towarzystwo Szkolne.
uczniów 9, uczennic 70.

Szkołę założyło prywatne towarzystwo
zwolenników Wojciecha Gersona w r. 1921.

Dyr. Weloński P. — 49 a mal — Rysunek
Mercère Blanka — — — Malarstwo
Badowski Zygmunt — — — Historia sztuki,
Malarstwo

Majewski Władysław — — — Malarstwo
Rudolf Stefan — — — Perspektywa

3) Szkoła Plenerowa. Warszawa.

Kier. Antoni Austen

4) Miejska Szkoła Sztak Zdobniczych. War-
szawa, ul. Wierzhowa 11.
Kier. Władysław Skoczylas

5) Szkoła Rysunkowa Początkowa. Warza-
wa, ul. Al. Ujazdowskie 22.

Kier. Nina Bohieńska

6) Szkoła Rysunku i Malarstwa. Warszawa,
ul. Natolińska 8.

Kier. Władysław Borkowski

7) Kursa Nauki Rysunków i Malarstwa.
Warszawa, ul. Piękna 41 m. 18.

Kier. Bolesław Kuźmiński

8) Szkoła Malarstwa i Rysunku im. Konra-
da Krzyżanowskiego. Warszawa, ul. Koszy-
kowa 24 m. 16.

Pracownie: Poznańska 23 m. 15 i Złota 37.
Kier. Adam Rychtarski

9) Szkoła Rysunku i Malarstwa. Warszawa,
ul. Żórawia 13 m. 9.

Kier. Felicja Kossowska

10) Kursy Pejzażu. Warszawa, ul. Nowo-
grodzka 2 m. 15.

Kier. Włodzimierz Nałęcz

11) Kursy Rzeźby. Warszawa, ul. Nowy
Świat 30 m. 37.

Kier. Hanna J. Nalkowska

12) Kursy Artystycznego Introligatorstwa.
Warszawa, ul. Nowy Świat 55.

Kier. Jan Recmanik

13) Kursy Rysunku i Malarstwa. Warszawa,
ul. Złota 37.

Kier. Franciszek Szwoch

14) Szkoła Art. Rysunku, Rzeźby i Malar-
stwa. Warszawa, ul. Piękna 28.

Marji i Feliksa Słupskich

15) Szkoła Rysunku i Malarstwa. Warza-
wa, ul. Chmielna 60 m. 9.

Kier. Michał Wyrzyński

16) Szkoła Rysunkowa. Radom, ul. Długa 4,
Szkoła Realna.

Kier. Bohdan Ciągliński

17) Szkoła Rysunku i Malarstwa. Łódź, ul.
Piotrkowska 99.

Kier. Ryszard Radwański

18) Szkoła Rysunkowa. Łódź, ul. Karola 6.
Kier. Jerzy Leman

19) Kursy zawodowego rysunku i kreslenia.
Łódź, ul. Andrzeja 37.

Kier. Walenty Piaskowski

20) Szkoła Rysunku i Malarstwa. Lublin,
ul. Kollątaja 5.

21) Kursy letnie Marynistów. Gdynia.
Kier. Nałęcz

22) Wolna Akademia. Lwów, ul. Piasko-
wa 11.

Kier. I. Podhorodecki

23) Szkoła Malarstwa. Kraków.

Kier. Homolacs Karol

24) Szkoła Sztuk Pięknych dla Dzieci.
Kraków.

Kier. M. Niedzielska

Cz. VII. DODATEK.

1. SKŁAD OSOBOWY AKADEMJI UMIEJĘTNOŚCI W KRAKOWIE.

Prezes: **Dr. Kazimierz Morawski**, profesor
Uniwersytetu Jagiellońskiego
Sekretarz Generalny: **Dr. Stanisław Wróblewski**, prof. Uniwersytetu Jagiellońsk.

CZŁONKOWIE

A) Czynnici.

I. WYDZIAŁ FILOLOGICZNY.

a) Krajowi.

Morawski Kazimierz, dr. fil. prof. Uniw. Jagiellońskiego. Kraków.

Badouin de Courtenay Jan, dr. fil. prof. Uniw. Warszawa.

Sternbach Leon, dr. fil. prof. Uniw. Jagiel. Kraków.

Ćwikliński Ludwik, dr. fil. b. prof. Uniw. Poznań.

Kallenbach Józef, dr. fil. prof. Uniw. Jagiel. Kraków.

Tomkiewicz Stanisław, dr. fil. Kraków.

Lepszy Leonard, em. st. Radca gór. Kraków.

Rozwadowski Michał Jan, dr. fil. prof. Uniw. Jagiel. Kraków.

Zdziechowski Marjan, dr. fil. prof. Uniw. Wilno.

Chrzanowski Ignacy, dr. fil. prof. Uniw. Jagiel. Kraków.

Mycielski Jerzy, dr. fil. prof. Uniw. Jagiel. Kraków.

Witkowski Stanisław, dr. fil. prof. Uniw. Lwów.

Łoś Jan, dr. fil. prof. Uniw. Jagiel. Kraków.

Bieńkowski Piotr, dr. fil. prof. Uniw. Jagiel. Kraków.

Windakiewicz Stanisław, dr. fil. prof. Uniw. Jagiel. Kraków.

Zieliński Tadeusz, dr. fil. prof. Uniw. Warszawa.

b) Zagraniczni.

Jagić Wacław, dr. fil. em. prof. Uniw. Wiedeń.

Brückner Alexander, dr. fil. prof. Uniw. Berlin.

Wilamowitz-Moellendorf Ulrich, prof. Uniw. Berlin.

Meillet Antoni, prof. Col. de France. Paryż.

Kenyon Frederic J., dyr. British Museum, Londyn.

Mickiewicz Władysław, Paryż.

Omont Henry, dyr. Bibl. Nationale. Paryż.

Strowski Fortnнат, prof. lit. franc. w Sorbonie. Paryż.

II. WYDZIAŁ HISTORYCZNO-FILOZOFICZNY.

a) Krajowi.

Bobrzyński Michał, dr. praw. em. prof. Uniw. Jagiel. Garby (Wielkopolska).

Smolka Stanisław, dr. fil. prof. Uniw. Lublin.

Balzer Oswald, dr. praw prof. Uniw. Lwów.

Abram Władysław, dr. praw prof. Uniw. Lwów.

Piniński Leon, dr. praw hon. prof. Uniw. Lwów.

Wierzbowski Teodor, dr. fil. b. prof. Uniw. Warszawa.

Finkel Ludwik, dr. fil. em. i hon. prof. Uniw. Lwów.

Askenazy Szymon, dr. fil. Warszawa.

Petrażycki Leon, dr. praw prof. Uniw. Warszawa.

Dembiński Bronisław, dr. fil. b. prof. Uniw. Warszawa.

Wróblewski Stanisław, dr. praw prof. Uniw. Jagiel. Kraków.

Kutrzeba Stanisław, dr. praw prof. Uniw. Jagiel. Kraków.

Smoleński Władysław, prof. Uniw. Warszawa
ks. **Fijałek Jan**, dr. teol. prof. Uniw. Jagiel.
Kraków.

Fierich Franciszek Ksawery, dr. praw prof.
Uniw. Jagiel. Kraków.

Celichowski Zygmunt, dr. fil. dyr. Bibliot.
Kórnik (Wielkopolska).

Kochanowski Korwin Jan, prof. Uniw. War-
szawa.

Papee Fryderyk, dr. fil. dyr. Bibliot. Jagiel.
Kraków.

Bujak Franciszek, prof. Uniw. Lwów.

b) Zagraniczni.

Fraknoi Wilhelm, tyt. Bisk. Gl. Inspektor
Bibliot. i Muz. węg. Budapeszt.

Goll Jarosław, dr. fil. em. prof. Uniw. Praga.

Ott Emil, dr. praw prof. Uniw. Praga.

Pastor Ludwik, dr. fil. prof. Uniw. Innsbruck.

Förster Fryderyk Wilhelm, dr. fil. prof. Uniw.
Monachjum.

Almqvist Helge, prof. Uniw. Göteborg

Poincaré Rajmund, Prezydent Rady Ministr.
Paryż.

Scialoja Vittorio, prof. Uniw. Rzym.

III. WYDZIAŁ MATEMATYCZNO-PRZY- RODNICZY.

a) Krajowi.

Rostański Józef, dr. fil. hon. prof. Uniw.
Jagiel. Kraków.

Dybowski Benedykt, dr. med. em. prof. Uniw.
Lwów.

Godlewski Emil (starszy), dr. fil. dyr. Instyt.
nauk. Puławy.

Natanson Władysław, dr. fil. prof. Uniw.
Jagiel. Kraków.

Browicz Tadeusz, dr. med. prof. Uniw. Jag.
Kraków.

Kostanecki Kazimierz, dr. med. prof. Uniw.
Jagiel. Kraków.

Marchlewski Leon, dr. fil. prof. Uniw. Jagiel.
Kraków.

Zorawski Kazimierz, dr. fil. prof. Politechn.
Warszawa.

Morozewicz Józef, mag. mineral. i geogn.
dyr. Państw. Inst. Geol. Warszawa.

Bądzynski Stanisław, dr. med. i fil. prof.
Uniw. Warszawa.

Godlewski Emil (młodszy), dr. med. prof.
Uniw. Jagiel. Kraków.

Hoyer Henryk, dr. med. prof. Uniw. Jagiel.
Kraków.

Niemętowski Stefan, dr. fil. prof. Politechn.
Lwów.

Siedlecki Michał, dr. fil. prof. Uniw. Jagiel.
Kraków.

Thugutt Stanisław Józef, prof. Uniw. War-
szawa.

Sierpiński Wacław, prof. Uniw. Warszawa.
Zawadzki Jan, prof. Politechniki. Warszawa.

b) Zagraniczni.

Mertens Franciszek, dr. fil. em. prof. Uniw.
Wiedeń.

Vejdovsky Frantisek, dr. fil. prof. Uniw.
Praga.

Skłodowska-Curie Marja, dr. fil. prof. Sor-
bony. Paryż.

Brauner Bohuslav, dr. fil. prof. Uniw. Praga.
Loeb Jacques, czł. „Rockefeller Inst. for med.
research”. Nowy Jork.

Lugeon Maurycy, dr. fil. prof. Uniw. Lozanna.

B) Korespondenci.

I. WYDZIAŁ FILOLOGICZNY.

Kryński Adam Antoni, mag. nauk fil. histor.
prof. Uniw. Warszawa.

Lackoroński z Brzezia Karol, dr. praw. Wie-
deń.

Muka Karol Ernest, dr. fil. em. wicedyr. gimr
Budyszyn.

Bauch Gustaw, dr. fil. prof. gimn. Wrocław
Demetrykiewicz Włodzimierz Józef, dr. praw
prof. Uniw. Jagiel. Kraków.

Erzepki Bolesław, dr. fil. bibliot. i konserw
Tow. Przyj. Nauk. Poznań.

Ptaszycki Stanisław, dyr. Archiw. Państw.
Lublin.

Bruchnalski Wilhelm, dr. fil. prof. Uniw.
Lwów.

Grabowski Tadeusz, dr. fil. prof. Uniw. Po-
znań.

Porębowicz Edward, dr. fil. prof. Uniw.
Lwów.

Nitsch Kazimierz, dr. fil. prof. Uniw. Jagiel.
Kraków.

Berneker Erich, dr. fil. prof. Uniw. Mona-
chjum.

ks. **Szczepański Władysław T. J.** dr. fil. i teo.
prof. Uniw. Warszawa.

Vondrak Vaclav, dr. fil. prof. Uniw. wied.
Dub u Vodnan (Czechy).

Kopera Feliks, dr. fil. prof. Uniw. Jagiel.
Kraków.

Appel Karol, prof. Uniw. Warszawa.

Kleiner Juljusz, dr. fil. prof. Uniw. Lwów.

Karalfa-Korbut Gabriel, prof. Uniw. Wilno
Szykowski Marjan, dr. fil. prof. Uniw. Jag.
Kraków.

Wojciechowski Konstanty, dr. fil. prof. Uniw.
i dyr. gimnazjum. Lwów.

Bernański Ludwik, dr. fil. doc. Uniw. Jagie
Dyr. Zakł. im. Ossol. Lwów.

Podlacha Władysław, dr. fil. prof. Uniw
Lwów.

Danyz Antoni, dr. fil. prof. Uniw. Poznań.
Gawroński Andrzej, dr. fil. prof. Uniw.
Lwów.
Kot Stanisław, dr. fil. prof. Uniw. Kraków.
Klinger Witold, dr. fil. prof. Uniw. Poznań.

B) Korespondenci.

II. WYDZIAŁ HISTORYCZNO-FILOZO- FICZNY.

ks. Pierling Paweł, T. J. Bruksela.
Prohaska Antoni, dr. fil. adj. Archiw. Lwów.
Hruszewski Michał, mag. hist. ruskiej.
Till Ernest, dr. praw em. prof. Uniw. Lwów.
Linniczko Iwan Andrzejewicz, dr. hist.
prof. Uniw. Odesa.
Karejew Mikołaj Iwanowicz, dr. hist. b. prof.
Uniw. Petersburg.
Krzymuski Radwan Edmund, dr. praw prof.
Uniw. Jagiel. Kraków.
s. Chotkowski Władysław, dr. teol. em.
prof. Uniw. Jagiel. Kraków.
oschembar-Lyskowski Ignacy, dr. praw
prof. Uniw. Warszawa.
adlec Karol, dr. praw prof. Uniw. Praga.
wardowski Kazimierz, dr. fil. prof. Uniw.
Lwów.
reicher Stanisław, dr. praw prof. Uniw.
Jagiel. Kraków.
oll Fryderyk, dr. praw prof. Uniwersytetu
Jagiel. Kraków.
ąbkowski Przemysław, dr. praw prof. Uniw.
Lwów.
Radziwiński-Luba Zygmunt, literat. Lwów.
Ptaśnik Jan, dr. fil. prof. Uniw. Lwów.
Heinrich Władysław, dr. fil. prof. Uniw. Jag.
Kraków.
Semkowicz Władysław, dr. praw prof. Uniw.
Jagiel. Kraków.
krzewski Stanisław, dr. fil. prof. Uniw.
Lwów.
andelsman Marcei, dr. fil. prof. Uniw. War-
szawa.
Jaworski Leopold Władysław, dr. praw prof.
Uniw. Jagiel. Kraków.
rzyżanowski Adam, dr. praw prof. Uniw.
Jagiel. Kraków.
s. Piuzkowski Józef, Pralat-kustosż Kapit.
Kat. Lublin.
tuczyński Witold, dr. fil. prof. Uniw. Jag.
Kraków.
obieski Waclaw, dr. fil. prof. Uniw. Jagiel.
Kraków.
rd Robert, prof. Uniw. Cambridge (Stany
Zjednoczone A. P.).
opczyński Władysław, dr. fil. prof. Uniw.
Jagiel. Kraków.

B) Korespondenci.

III. WYDZIAŁ MATEMATYCZNO-PRZY- RODNICZY.

Birkenmajer Ludwik, dr. fil. prof. Uniw.
Jagiel. Kraków.
Dickstein Samuel, prof. Uniw. Warszawa.
Sochocki Julian, dr. matem. prof. Uniw. Pio-
trogród.
Adametz Leopold, dr. fil. prof. Hochschule
f. Bodenkultur, Wiedeń.
Szajnocha Władysław, dr. fil. prof. Uniw.
Jagiel. Kraków.
Zaremba Stanisław, dr. matem. prof. Uniw.
Jagiel. Kraków.
Talko-Hryncewicz Julian, prof. Uniw. Jagiel.
Kraków.
Kowalski Józef, dr. fil. b. poseł. Warszawa.
Beck Adolf, dr. med. prof. Uniw. Lwów.
Eismond Józef, prof. kurs. uniw. Warszawa.
Romer Eugenjusz, dr. fil. prof. Uniw. Lwów.
Kreutz Stelan, dr. fil. prof. Uniw. Jagiel.
Kraków.
Dziewoński Karol, dr. nauk techn. prof.
Uniw. Jagiel. Kraków.
Janicki Konstanty, dr. fil. prof. Uniw. War-
szawa.
Sawicki Ludomir, dr. fil. prof. Uniw. Jagiel.
Kraków.
Szaler Władysław, dr. fil. prof. Uniw. Jagiel.
Kraków.
Teisseyre Wawrzyniec, dr. fil. prof. Uniw.
Lwów.
Wóycicki Zygmunt, prof. Uniw. Warszawa.
Zakrzewski Konstanty, dr. fil. prof. Uniw.
Jagiel. Kraków.
Białobrzęski Czesław, dr. fil. prof. Uniw.
Warszawa.
Dzierżyński Szymon, inż. prof. Uniw. War-
szawa.
Hryniewiecki Bolesław, prof. Uniw. War-
szawa.
Sleszyński Jan, prof. Uniw. Kraków.
Zaleski Jan, chemik. Warszawa.
Gorczyński Władysław, dyr. Państw. Insty-
tutu meteorol. Warszawa.
Markowski Józef, prof. Uniw. Poznań.
Mazurkiewicz Stefan, prof. Uniw. Warszawa.

STAŁE KOMISJE AKADEMICKIE.

I. Wydział filologiczny.

1. Komisja historii sztuki.
2. „ językowa.
3. „ do badań w zakr. literatury
i oświaty w Polsce.
4. „ filologiczna.
5. „ do spraw języka polskiego.
6. „ orientalistyczna.

II. Wydział historyczno-filozoficzny.

1. Komisja historyczna.
2. „ prawnicza.
3. „ historii filozofii polskiej.

III. Wydział matematyczno-przyrodniczy.

1. Komisja fizjograficzna.
2. „ antropologiczna.
3. „ historii nauk matematyczno-przyrodniczych.

2. SKŁAD KOMISJI OŚWIATY I KULTURY PRZY SENACIE.

Przewodniczący **Kalinowski Stanisław** — P. Str. L. „Wyzwolenie”
Zast. przewodniczącego **Godlewski Emil** — Związek Lud. Nar.
Sekretarz **Szebeko Józefa** — Związek Lud. Nar.

CZŁONKOWIE:

Bohdanowicz Wiesław — Klub Ukraiński
Dr. Braude Markus — Koło Żydowskie
Czartoryski Witold — Chrześ. Narod.
Czerkawski Michał — Klub Ukraiński

Stacja Naukowa i Biblioteka Polska w Paryżu, 6, Quai d'Orléans.

Delegat Akademii **Władysław Mickiewicz**
Bibliotekarz **St. P. Koczorowski**

Stacja Naukowa i Biblioteka Polska w Rzymie.

Tymcz. kierownik **Józef Michałowski.**
Kancelarja Pol. Akad. Umiej.: Dyrektor **Józef Rydel**
Biblioteka Pol. Akad. Umiej.: Bibliotekarz **Władysław Baran.**

Głogier Maciej — Chrześ. Narod.

Jablonowski Władysław — Związek Lud. Nar.

Kaniowski Tadeusz — Polskie Stron. Lud
Manlerys Stanisław — Związek Lud. Narod.
Nowak Julian — P. S. L.
Nowak Stanisław — P. S. L.
Praus Ksawery — P. S. L.
Rubinstein Izaak Icek — Koło Żydowskie
Siciński Michał — Związek Lud. Nar.
Dr. Thollie Maksymilian — Chrześ. Dem.

3. SKŁAD KOMISJI OŚWIATOWEJ SEJMOWEJ.

Przewodniczący Poseł **Soltyk Stefan** — Zw. Lud. Narod.
Zastępca przewodniczącego Poseł **Dr. Mendrys Tadeusz** — Kl. Chrz. Dem.
Sekretarz Poseł **Dr. Barański Jerzy** — P. S. L. „Wyzwolenie”

CZŁONKOWIE:

Chrucki Sergiusz — Klub Ukraiński
Daczko Karol — Zjednoczenie Niemieckie
Dubielski Gabriel — P. S. L.
Greiss Bronisław — Klub Chrz. Narod.
Holder-Eggerowa Marja — Zw. Lud. Nar.
Janecek Michał — P. S. L.
Kapalczyński Władysław — Klub Chrz. Dem. Narod.
Dr. Konopczyński Władysław — Zw. Lud. Narod.
Kornecki Jan — Zw. Lud. Narod.
Kozicki Sergiusz — Klub Ukraiński

Langer Antoni — P. S. L. „Wyzwolenie”

Lewin Aron — Koło Żydowskie
Ks. **Dr. Lutosławski Kazimierz** — Zw. Lud. Narod.

Laszkiewicz Kazimierz — P. S. L.
Malik Bronisław — P. S. L.
Mianowski Henryk — Klub Chrz. Dem.
Nowicki Zygmunt — P. S. L. „Wyzwolenie”
Piotrowski Zygmunt — P. P. S.
Popiel Karol — N. P. R.
Rymar Stanisław — Zw. Lud. Narod.
Smulikowski Julian — P. P. S.
Sobek Jan — P. S. L.
Sokolnicka Zofia — Zw. Lud. Narod.
Taraszkiewicz Bronisław — Klub Białoruski
Wójtowicz Władysław — P. S. L.
Wolicki Stanisław — P. P. S.
Dr. Wygodzki Jakób — Koło Żydowskie
Ks. **Wyřebowski Adam** — Klub Chrz. Narod.

4. WYKAZ PROFESORÓW I NAUCZYCIELI WYBRANYCH DO SENATU.

1. **Bohdanowicz Władysław** — inspektor semin. duch. Wilno.
2. **Dr. Buzek Józef** — profesor Uniwersytetu. Lwów.
3. **Czerkawski Michał** — dyrektor seminarjum. Dubno.
4. **Dr. Godlewski Emil** — profesor Uniwersytetu. Kraków.

5. **Kalinowski Stanisław** — profesor, Warszawa.
6. **Kaniowski Tadeusz** — dyrektor gimnazjum, Kamionka Strumiłowa
7. **Dr. Kasznica Stanisław** — profesor Uniwersytetu, Poznań.
8. **Ks. Maciejewicz Stanisław** — b. prefekt szkół, Wilno.
9. **Nowak Julian** — profesor Uniwersytetu, Kraków.
10. **Nowak Stanisław** — nauczyciel, Kraków.
11. **Dr. Orliński Henryk** — kierownik gimnazjum, Tłumacz.
12. **Pasternak Jan** — nauczyciel, Biała.
13. **Posner Stanisław** — profesor Instytutu Pedagogicznego, Warszawa.
14. **Dr. Rotenstreich Fischel** — profesor gimnazjum, Sambor.
15. **Siciński Michał** — nauczyciel szkoły powsz., Lwów.
16. **Szczepanik Tomasz** — radca szkolny, Katowice.
17. **Dr. Thullie Maksymilian** — profesor Politechniki, Lwów.
18. **Woźnicki Jan** — kierownik szkoły powszechnej, Warszawa.

5. WYKAZ PROFESORÓW, DYREKTORÓW I NAUCZYCIELI, WYBRANYCH POSŁAMI DO SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

1. **Arcichowski Michał** — kierownik szkoły powsz., Warszawa-Mokotów.
2. **Balicka Gabryela** — kierowniczka seminarjum, Warszawa.
3. **Baranow Sergjusz** — nauczyciel, Grodno
4. **Barański Jerzy** — naczelnik wydz. Min. Roln. (szkoły rolnicze), Warszawa.
5. **Barlicki Norbert** — nauczyciel szkół średnich, Warszawa.
6. **Bartel Kazimierz** — profesor Politechniki, Lwów.
7. **Bielak Jan** — kierownik szkoły, Trzeboś.
8. **Błażejewicz Tadeusz** — radca Ministerstwa W. R. i O. P., Warszawa.
9. **Bobek Paweł** — profesor seminarjum, Cieszyn.
10. **Chrucki Sergjusz** — nauczyciel gimnazjum, Łuniniec.
11. **Cieplak Marjan** — nauczyciel gimnazjalny, Skierniewice.
12. **Czerniewski Artemjusz Ludomil** — profesor gimnazjum, Warszawa.
13. **Czuczaj Maksym** — nauczyciel, Dubno.
14. **Czuj Jan ks.** — profesor Uniwersytetu, Brzesko.
15. **Cwiakowski Aleksy** — nauczyciel szkół średnich, Kusieła.
16. **Dachowski Filip ks.** — prefekt, Poznań.
17. **Daczko Karol** — nauczyciel szkół śr. Nowa Tuchola.
18. **Dąbrowski Stefan** — profesor Uniwersytetu, Poznań.
19. **Dębski Jan** — profesor.
20. **Dubanowicz Edward** — profesor Uniwersytetu, Warszawa.
21. **Dubieli Gabriel** — profesor gimnazjum, Tarnów.
22. **Erdman Alfons** — inspektor szkolny, Busko.
23. **Fiderkiewicz Alfred** — lekarz i profesor, Leszno.
24. **Gawlikowski Jan** — dyrektor szkoły rolniczej, Warszawa.
25. **Gąsiorowski Franciszek ks.** — preiekt gimnazjum, Warszawa.
26. **Głabiński Stanisław** — profesor Uniwersytetu, Lwów.
27. **Grabski Stanisław** — profesor Uniwersytetu, Lwów.
28. **Greiss Bronisław** — kierownik szkoły, Rzochów.
29. **Hausner Bernard** — profesor gimnazjalny, Lwów.
30. **Kapalczyński Władysław** — inspektor szkolny, Środa.
31. **Karau Jakób** — nauczyciel szkoły miejskiej, Włocławek.
32. **Knothe Bronisław** — profesor gimnazjum, Sosnowiec.
33. **Kochanowicz Michał** — nauczyciel, Wilno.
34. **Komarewicz Wasyl** — nauczyciel, Włodzimierz Woł.
35. **Konopczyński Władysław** — profesor Uniwersytetu, Kraków.
36. **Kornecki Jan** — inspektor szkolny, Utrata.
37. **Kosmowska Irena** — nauczycielka, Warszawa.
38. **Kozicki Sergjusz** — nauczyciel, Dubno.
39. **Kozłowski Medard** — nauczyciel szkół średnich, Zakopane.
40. **Krayczyński Otto** — nauczyciel szkół średnich, Katowice.
41. **Langer Antoni** — referent oświaty pozaszkolnej rolniczej w Min. Roln., Warszawa.
42. **Lipski Henryk Mieczysław** — dyrektor gimnazjum, Warszawa.
43. **Londzin Józef ks.** — nauczyciel gimnazjum, Cieszyn.
44. **Lutosławski Kazimierz ks.** — prefekt gimn., Warszawa.

45. **Łaskiewicz Kazimierz** — nauczyciel gimnazjalny. Grodno.
46. **Malik Bronisław** — kierownik szkoły powsz. Tolszczów.
47. **Mendrys Tadeusz** — wizytator szkół. Końskie.
48. **Mianowski Henryk** — profesor. Kraków.
49. **Michalski Jerzy** — profesor Politechniki. Lwów.
50. **Mierzejewski Karol** — nauczyciel gimn. Plock.
51. **Niedhalski Aleksander** — nauczyciel gimn. państw. Siedlce.
52. **Nowakowski Marcei ks.** — profesor seminarjum duch. Warszawa.
53. **Nowicki Albin** — nauczyciel seminarjum. Grudziądz.
54. **Nowicki Zygmunt** — kierownik szkoły powsz. Warszawa.
55. **Piesch Robert** — dyrektor seminarjum. Bielsko.
56. **Popowski Henryk** — profesor gimn. państw. Piotrków.
57. **Dr. Poznański Jan** — profesor gimnazjum. Kamionka Strumiłowa.
58. **Dr. Pragier Adam** — profesor Wolnej Wszechnicy. Warszawa.
59. **Dr. Prószyński Marcei** — profesor gimnazjum. Lwów.
60. **Rak Michałowski Szymon** — nauczyciel gimnazjum. Wilno.
61. **Rataj Maciej** — profesor gimnazjalny. Warszawa.
62. **Dr. Ręh Franciszek** — nauczyciel. Łódź.
63. **Roman Józef** — profesor gimnazjum. Wadowice.
64. **Rowicki Ignacy** — dyrektor gimnazjum Mińsk Mazowiecki.
65. **Rudziński Eustachy** — inspektor szkolny. Warszawa.
66. **Seib Tadeusz Józef** — kierownik szkoły. Krościenko wyżne.
67. **Smulikowski Julian** — nauczyciel szkoły powsz. Lwów.
68. **Sokolnicka Zofja** — nauczycielka. Poznań.
69. **Soltyk Stefan** — dyrektor szkoły średniej. Radom.
70. **Spittal Eugenjusz** — profesor gimnazjum. Tarnopol.
71. **Staniszkis Witold** — profesor Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejsk. Warszawa.
72. **Stankiewicz Adam ks.** — prefekt. Wilno.
73. **Taraszkiewicz Bronisław** — dyrektor gimnazjum. Wilno.
74. **Trepka Edmund** — profesor Politechniki. Warszawa.
75. **Ulta August** — kierownik szkoły powszechnej. Łódź.
76. **Waszkiewicz Ludwik** — nauczyciel gimnazjum. Łódź.
77. **Wojtowicz Władysław** — nauczyciel szkół powsz. Lwów.
78. **Woycicki Aleksander** — profesor Uniwersytetu. Lublin.
79. **Wolicki Stanisław** — nauczyciel gimnazjum. Chelm.
80. **Wyřebowski Adam ks.** — prof. seminarjum. Warszawa.
81. **Zamorski Jan** — profesor szkoły realnej w Tarnopolu. Warszawa.

6. SEJM ŚLĄSKI.

Posłowie, zajęci w zawodzie nauczycielskim:

- Brzaska Eugenjusz ks.** — profesor gimnazjum w Bielsku.
- Ohrzut Franciszek** — dyrektor szkoły wydziałowej w Bielsku.
- Omańkowska Janina** — nauczycielka języka polskiego.
- Szczepanik Tomasz** — em. kierownik szkoły powszechnej.
- Szuścik Jan** — b. nauczyciel szkoły powsz.

Wydra Ryszard — inspektor powiatowy w Katowicach.

Sejmowa Komisja Szkolna.

1. **Ks. Brzaska Eugenjusz** — Ch. Zj. Lud. Prezes.
2. **Ohrzut Franciszek** — N. P. R. Wiceprez.
3. **Borys Klemens** — P. P. S.
4. **Wydra Ryszard** — Ch. Zj. Lud. Sekretarz
5. **Szczepanik Tomasz** — Klub Niem.
6. **Szuścik Jan** — P. S. L.
7. **Ulitz Otto** — Klub Niem.

7. ORGANIZACJE NAUCZYCIELSKIE.

A. Towarzystwo Nauczycieli Szkół Średnich i Wyższych. (T. N. S. W.).

Towarzystwo Nauczycieli Szkół Średnich i Wyższych (skrót T. N. S. W.) powstało w roku 1919 z połączenia się Towarzystwa Nauczycieli Szkół Wyższych, które od roku 1885 działało na terenie b. Galicji i Śląska Cieszyńskiego, i Stowarzyszenia Nauczycielstwa Polskiego, czynnego od r. 1906 na terenie b. zaboru rosyjskiego.

Dnia 1 czerwca 1923 r. T. N. S. W., którego Zarząd Główny znajduje się w Warszawie, obejmowało 8 zorganizowanych okręgów, 165 kół i 7202 członków.

Zarząd Główny.

Warszawa, Bracka 18, Telefon 76-60.

A. Skład Zarządu Głównego.

z Warszawy.

1. Sosnowski Paweł, przewodniczący.
2. Antuniewicz Wacław
3. Bojasiński Józef
4. Dr. Gawecki Bolesław
5. Dr. Gołąbek Józef, zastępca członka Zarządu Gł.
6. Kopczewski Władysław, skarbnik
7. Kujawski Kazimierz
8. Kwiatkowski Stefan, zastępca przewodniczącego
9. Dr. Łoziński Emanuel, sekretarz generalny
10. Dr. Przychocki Gustaw
11. Rawdanowicz Władysław, zastępca członka z. gł.
12. Sierżputowski Tadeusz
13. Stefański Aleksander, zastępca członka z. gł.
14. Szpadkowski Adam, zastępca członka z. gł.

Nadto w myśl statutu (art. 39, lit. c) należą do Zarządu Głównego:

15. Dr. Piątek Jan, dyr. „Książnicy Polskiej”
16. Stankiewicz Zygmunt, redaktor „Spraw Tow. Naucz. Szkół Śr. i Wyższych” — tygodnika
17. Zarzecki Lucjan, redaktor „Przeglądu Pedagogicznego” — kwartalnika.

Z Krakowa.

18. Dr. Jakóbiec Jan
19. Stach Karol

ze Lwowa:

20. Dziębły Franciszek
21. Ujejski Alfred

z Łodzi

22. Koszyk Kazimierz
23. Wiśniewski Konstanty

z Poznania

24. Augustyński Jan (Nakło)
25. Ślebodziński Władysław

z Torunia

23. Reis Stanisław
24. Ks. Zaremba Czesław

ze Śląska

25. Kutsch Franciszek
26. Dr. Londoński Zdzisław

B. Główna Komisja Rewizyjna.

1. Dr. Długopolski Edmund (Kraków)
2. Moycho Stefan (Warszawa)
3. Dr. Pieprek Jan (Katowice)
4. Sopoćko Eugenjuż (Warszawa)
5. Szczawiński Zygmunt (Warszawa)

C. Główna Komisja Rozjemcza.

a) Członkowie:

1. Denter Zygmunt (Warszawa)
2. Myslicki Maksymilian (Warszawa)
3. Schupp Bronisław (Warszawa)

b) zastępcy członków

4. Gorjaczkowski Włodzimierz (Warszawa)
5. Karczewski Stanisław (Warszawa)
6. Radwański Mieczysław (Warszawa)

Biuro Zarządu Głównego.

Warszawa, Bracka 18, tel. 76-60

1. Dr. Łoziński Emanuel, sekretarz gen. kierownik
2. Stefański Aleksander, zastępca sekr. gen.
3. Czarnecki Andrzej, buchalter
4. Markieńczyzna, stenotypistka
5. Kowalik Władysław, administrator wydawnictwa

Redakcja „Przeglądu Pedagogicznego” kwartalnika:

Warszawa, Warecka 14, tel. 507-57

1. Zarzycki Lucjan, redaktor
2. Holman Witold, sekretarz

Redakcja „Spraw T. N. S. W.” — tygodnika

Warszawa, Bracka 18, tel. 76-60.

1. Stankiewicz Zygmunt, redaktor
2. Skoczyła Ludwik, kierownik ekspozytury redakcji w Krakowie.

Redakcja „Przeglądu Humanistycznego”

Warszawa, Warecka 14, tel. 507-57.

1. Dr. Wąsik Wiktor, redaktor

I. OKRĘG KRAKOWSKI.

Zarząd Okręgowy.

Kraków, Al. Mickiewicza 41, (Prof. Z Klemensiewicz).

z Krakowa

1. Stach Karol, przewodniczący
2. Dr. Długopolski Edmund
3. Dr. Jakóbiec Jan
4. Klemensiewicz Zenon, sekretarz
5. Dr. Kukliński Antoni
6. Ks. Macheta Władysław
7. Dr. Mikulski Antoni, zastępca przewodniczącego
8. Pogorzelski Wiktor

z prowincji

9. Arvey Wiktor (Tarnów)
10. Cichocki Bolesław (Zakopane)

11. Klima Teofil (Wadowice)
12. Missona Kazimierz (Brzesko)
13. Popiołek Franciszek (Cieszyn)
14. Sękowski Franciszek (Jasło)
15. Stopka Andrzej (Kęty)

Wykaz Kół T. N. S. W. w Okręgu Krakowskim.

1. Biała — Kęty — Żywiec, 2. Bochnia,
3. Brzesko, 4. Chrzanów, 5. Cieszyn — Orłowa, 6. Dębica, 7. Gorlice, 8. Jasło, 9. Kraków, 10. Mielec, 11. Myślenice, 12. Nowy Sącz, 13. Nowy Targ, 14. Oświęcim, 15. Tarnów, 16. Wadowice, 17. Wieliczka, 18. Zakopane.

II. Okręg Lwowski.

A. Zarząd Okręgowy.

Lwów, ul. Czarnieckiego 12.

ze Lwowa

1. Oziębły Franciszek, przewodniczący
2. Dr. Brończyk Kazimierz
3. Bunikiewicz Władysław, sekretarz
4. Dr. Bykowski Ludwik
5. Juchnowicz Stanisław
6. Dr. Kuczyński Stefan
7. Dr. Łomnicki Antoni
8. Ks. Dr. Szmyd Gerard
9. Ujejski Alfred, zastępca przewodniczącego
10. Dr. Zagajewski Karol

z prowincji

11. Ks. Chłopecki (Kołomyja)
12. Firganek Kazimierz (Stanisławia)
13. Orzechowski Jan (Sambor)
14. Schneiberg (Rzeszów)
15. Smółka Jan (Przemyśl)
16. Vogel Franciszek (Tarnopol)
17. Wojtanowicz Zygmunt (Jarosław)

Zastępcy członków Zarządu:

ze Lwowa:

1. Jaworska Marja
2. Lehnert Seweryn
3. Miśkiewicz Jerzy

z prowincji:

4. Górecki Jerzy (Jaworów)
5. Kuczera Wilhelm (Stryj)
6. Trautellner Władysław (Sambor)
7. Trojnar Józef (Tarnopol)

B. Komisja Rewizyjna.

ze Lwowa:

1. Lachowski Celestyn
2. Mazurek Julian
3. Dr. Nittman Karol

z prowincji:

4. **Orzechowski Franciszek** (Stanisławów)
5. **Zimmerman Kazimierz** (Sambor)
6. **Sołtysik Władysław** (Brody)

zastępcy ze Lwowa:

1. **Kopystyński Tadeusz**
2. **Dr. Sośnicki Kazimierz**
3. **Żychiewicz Emil**

C. Komisja Rewizyjna.

ze Lwowa:

1. **Ks. Dr. Czesnak**
2. **Dr. Radwański Kazimierz**
3. **Dr. Tomanek Franciszek**

z prowincji:

4. **Bandura Adam** (Jaworów)
5. **Cebula Stanisła** (Stanisławów)
6. **Kopia Henryk** (Sokal)

zastępcy ze Lwowa:

1. **Wayda M.**
2. **Laskowski K.**

Wykaz Kół T. N. S. W. w Okręgu Lwowskim

1. Borszczów, 2. Brody, 3. Brzeżany, 4. Brzozów, 5. Buczacz, 6. Czortków, 7. Dobromil, 8. Dolina, 9. Drohobycz, 10. Grodek Jagielloński, 11. Jarosław, 12. Jaworów, 13. Kamionka Strumiłowa, 14. Kołomyja, 15. Krzemieniec, 16. Krosno, 17. Leżajsk, 18. Lwów, 19. Łańcut, 20. Łuck, 21. Nisko, 22. Przemysł, 23. Rawa Ruska, 24. Rohatyn, 25. Rudnik, 16. Rzeszów, 27. Sambor, 28. Sanok, 29. Sokal, 30. Stanisławów, 31. Stryj, 32. Strzyżów, 33. Tarnobrzeg, 34. Tarnopol, 35. Tlumacz, 36. Trembowła, 37. Złoczów, 38. Żółkiew.

W ostatnich czasach zorganizowało się Koło T. N. S. W. w Kowlu.

III. OKRĘG ŁÓDZKI

Zarząd Okręgowy.

Łódź, Dzielna 58. (Szkoła Realna).

Z Łodzi:

1. **Wiśniewski Konstanty**, przewodniczący
2. **Gorczykowski Piotr**, sekretarz
3. **Idźkowski Antoni**, zastępca przewodn.
4. **Maciński Paweł**
5. **Ks. Nadolski**
6. **Osiecka Lucyna**, skarbnik
7. **Pasierbiński**
8. **Pawłowski Aleksander**

Z prowincji:

9. **Bański Jan** (Kalisz)
10. **Jankowski** (Kalisz)

11. **Kutyłowaki Wacław** (Wieluń)
12. **Sadłowski** (Tomaszów)
13. **Stawiński** (Piotrków)
14. **Ka. Szabelski** (Konin)
15. **Trzczińska** (Piotrków).

Wykaz Kół T. N. S. W. w Okręgu Łódzkim:

1. Kalisz, 2. Konin, 3. Łask, 4. Łódź, 5. Pabjanice, 6. Piotrków, 7. Pyzdry, 8. Tomaszów Mazowiecki, 9. Turek, 10. Wieluń.

IV. OKRĘG POMORSKI

A. Zarząd Okręgowy:
Toruń, gimnazjum męskie.

Z Torunia:

1. **Riess Stanisław**, przewodniczący
2. **Baran**
3. **Barańska**, skarbnik
4. **Ks. Grabowski**
5. **Kaczor**
6. **Kędziorowa**
7. **Śliwiński**
8. **Ks. Zaremba**, zastępca przewodnicz.

Z prowincji:

9. **Bieszk Ferdynand** (Chojnice)
10. **Dziedzic** (Chełmno)
11. **Dr. Markowski** (Wąbrzeźno)
12. **Dr. Mianowski** (Grudziądz)
13. **Ks. Miszewski** (Gdańsk)
14. **Szpitter** (Starogard)
15. **Urbanek** (Wejherowo)

B. Komisja Rewizyjna:

Z Torunia:

1. **Ks. Dr. Łęgowski**
2. **Przybył**
3. **Zaleski**

Z prowincji:

4. **Dr. Ingarden**
5. **Liebhartówna**

C. Komisja Rozjemcza:

1. **Dr. Krajewski**
2. **Dr. Riemer**
3. **Schnitzer**

Wykaz Kół T. N. S. W. w Okr. Pomorskim:

1. Brodnica, 2. Chełmno, Chełmża, 4. Chojnice, 5. Gniew, 6. Grudziądz, 7. Koscierzyna, 8. Nowe Miasto, 9. Starogard, 10. Świecie, 11. Tczew, 12. Toruń, 13. Tuchola, 14. Wąbrzeźno, 14. Wejherowo.

V. OKRĘG POZNANSKI.

A. Zarząd Okręgowy:
Poznań, gimnazjum Marii Magdaleny.

Z Poznania:

1. Jaworski Kazimierz
2. Ks. Janicki Julian
3. Konieczny Mieczysław
4. Odroń Jan, 2-gi sekretarz
5. Dr. Ślełodziński Władysław, przewodn.
6. Tarnański Aleksander, 1-szy sekretarz
7. Augustyński Jan (Nakło)
8. Chciuk Stefan (Pleszew)
9. Kopacz Artur (Wągrowiec)
10. Nosal Jan (Bydgoszcz)
11. Moese Henryk (Śrem)
12. Orzech Józef (Inowrocław).

Zastępcy:

Z Poznania:

1. Lebiński Witold
2. Orłowski Józef
3. Vogel Paweł.

Z prowincji:

4. Eustachiewicz Tadeusz (Ostrów)
5. Dr. Frankiewicz Czesław (Gniezno)
6. Matysik Józef (Gniezno).

B. Komisja Rewizyjna:

Z Poznania:

1. Dedio Stanisław
2. Szalarkiewiczówna Jadwiga
3. Węgrzynowicz Marjan.

Z prowincji:

4. Igielski Władysław (Krotoszyn)
5. Koziol Kazimierz (Krotoszyn)

C. Komisja Rozjemcza:

Z Poznania:

1. Dubas Franciszek
2. Dzierżyński Józef
3. Stankiewicz Bronisław.

Z prowincji zastępcy:

4. Kistelewski Władysław (Rogoźno)
5. Lusiewicz Edward (Trzemeszno)
6. Dr. Panna Marcin (Chodzież).

Wykaz Kół T. N. S. W. w Okr. Poznańskim:

1. Bydgoszcz. 2. Chodzież. 3. Gniezno.
4. Gostyń. 5. Inowrocław. 6. Jarocin. 7. Krynia. 8. Kępno. 9. Kościan. 10. Krotoszyn. 11. Leszno. 12. Nakło. 13. Pleszew - Ostrów. 14. Poznań. 15. Rawicz. 16. Śrem. 17. Środa. 18. Szamotuły. 19. Trzemeszno. 20. Wągrowiec. 21. Września.

VI. OKRĘG WARSZAWSKI.

A. Zarząd Okręgowy:
Warszawa, Bracka 18. Tel. 76-60.

Z Warszawy:

1. Dr. Łoziński Emanuel, przewodniczący
2. Chełmiński Jarosław, zast. przewodnicz.
3. Antosiewicz Wacław
3. Dr. Majewski Władysław
4. Niemiec Franciszek, sekretarz
5. Ks. Pachnicki
6. Radwanowicz Władysław
7. Ks. Rostkowski Wiktor
8. Stankiewicz Zygmunt
9. Stełański Aleksander
10. Świetlicki Stanisław, skarbnik
11. Tański Czesław
12. Zdrojewski Eugeniusz.

Z prowincji:

13. Augustyn Piotr (Płock)
14. Ks. Gostyński Kazimierz (Lublin)
15. Górnikiewicz Mirosław (Włocławek)
16. Jentsch Józef (Kielce)
17. Komornicka Janina (Białystok)
18. Nieć Franciszek (Zamość)
19. Ks. Palmowski Bruno (Mława)
20. Smółkowa Władysława (Gostynin)
21. Wyspiański Witold (Sosnowiec)

B. Komisja Rewizyjna:

Z Warszawy:

1. Jaczynowski Adam
2. Kulwiec Kazimierz
3. Nitowski Jan.

Z prowincji:

4. Niedzielski (Szczeczeszyn)
5. Pilichowski Stanisław (Łódź)
6. Sabok Józef (Płońsk).

C. Komisja Rozjemcza:

Z Warszawy:

1. Galle Henryk
2. Dr. Kriedl Manfred
3. vacat.

Z prowincji:

4. Ks. Grunwald Kazimierz (Suwałki)
5. Hodobod Alfred (Ostrołęka)

Wykaz Kół T. N. S. W. w Okręgu
Warszawskim;

1. Będzin. 2. Biała Podlaska. 3. Białystok. 4. Brześć nad Bugiem. 5. Chełm. 6. Częstochowa. 7. Dąbrowa Górnicza. 8. Dzisna. 9. Gostynin. 10. Grodno. 11. Hrubieszów. 12. Jędrzejów. 13. Kielce. 14. Koźnice. 15. Krasnystaw. 16. Kutno. 17.

Lida. 18. Lublin. 19. Łęczycza. 20. Łomża. 21. Łowicz. 22. Maków. 23. Mińsk Mazowiecki. 24. Mława. 25. Nieśwież. 26. Nowa Wilejka. 27. Nowogródek. 28. Olkusz. 29. Opatów. 30. Ostrołęka. 31. Ostrowiec. 32. Ostrów Łomżyński. 33. Otwock. 34. Pińczów. 35. Płock. 36. Puławy. 37. Pułtusk. 38. Radom. 39. Sandomierz. 41. Siedlce. 41. Sierpc. 42. Słomim. 43. Sosnowiec. 44. Staszów. 45. Suwałki. 46. Szczepczeszyn. 47. Tomaszów Lubelski. 48. Warszawa. 49. Wąchock. 50. Wilno. 51. Włocławek. 52. Zamość. 53. Zawiercie. 54. Żyrardów.

Pod koniec r. ub. 1922/23 zorganizowały się: Okrąg Śląski z siedzibą w Katowicach i Okrąg Wileński z siedzibą w Wilnie.

Uwaga: Okrąg Lwowski T. N. S. W. obejmuje obszar kuratorów: lwowskiego (woj. lwowskie, tarnopolskie i stanisławowskie) i wołyńskiego; okrąg Krakowski obszar kuratorjum krakowskiego i Śląsk Cieszyński; okrąg Łódzki obszar kuratorjum łódzkiego; okrąg Pomorski obszar kuratorjum pomorskiego; okrąg Poznański obszar kuratorjum poznańskiego; okrąg Warszawski obejmuje obszar kuratorów: warszawskiego, białostockiego i poleskiego; okrąg Śląski obejmuje województwo śląskie, okrąg Wileński obszar kuratorjum wileńskiego.

Na terytorjum Okręgu Śląskiego T. N. S. W. znajdują się koła T. N. S. W. w Bielsku, Hucie Królewskiej, Katowicach, Mysłowicach, Pszczynie, Rybniku i Tarnowskich Górach.

B. Związek Zawodowy Nauczycielstwa Polskich Szkół Średnich Warszawa, ul. Bracka Nr. 18.

Związek powstał w dn. 4.I.1919 r.

W ciągu 3 miesięcy od powstania organizacji utworzyły się 23 oddziały prowincjonalne. W r. 1922/23 Związek posiadał 49 Oddziałów, w tem pierwszy oddział w Tarnowie, oraz szereg oddziałów na Kresach Wschodnich: w Wilnie, Łucku, Równem, Ostrogu i in. Ponadto w każdym niemal większym mieście Rplitej, we wszystkich h. dzielnicach Związek posiada poszczególnych członków, między in. w Krakowie, Stanisławowie, Rzeszowie, Poznaniu, w Tczewie, Złoczowie, Jasle, Drohobyczu, Tucholi, Chojnicach, Toruniu, Wejherowie i in.

W r. 1921 Związek wydawał, wznowione z czasów przedwojennych, pismo „Nowe Tory”. Od końca r. 1921 wydaje dwutygodnik „Ogniu”. W najbliższym czasie zacznę ponadto wychodzić „Biblioteka pedagogiczno-wychowawcza Związku”.

Władzami Związku są: Zarządy Oddziałów, Zarządy Okręgowe, Zarząd Główny w Warszawie i Zjazd delegatów Oddziałów.

Skład Zarządu Gł. w r. 1923 stanowią: Prezes — Henryk Raabe, v.-przewodn. — Ap. Rudnicki, sekr. — Edmund Forelle, zast. sekr. — F. Wojeński, skarbnik — Cz. Jędraszko, zast. skarbn. — H. Baryszo; ponadto: senator St. Kopciński, K. Strzeмиński, W. Klimek, M. Zmigryder, Z. Sikorowska, A. Szczypiorski, St. Kurowaki, S. Jackowski, St. Cholewa, I. Szulcowa, K. Wróblewski.

Prace Zarządu Gł. oraz Komisji i Delegacji, utworzonych przy Zarz. Gł. dzielą się w następujący sposób:

Komisja do spraw naucz. szkół państwow.:

H. Raabe, E. Forelle, St. Baliński, J. Pomianowski, K. Wróblewski.

Komisja ustawodawstwa szkolnego:

M. Zmigryder, C. Jędraszko, C. Bańkowska - Trzciska, St. Łaganowski, Z. Herfurtova, senator St. Kopciński.

Komisja pedagogiczna:

St. Kurowski, Ap. Rudnicki, C. Jędraszko, T. Wojeński, I. Szulcowa, S. Jackowski, N. Gąsiorowska.

Relerat Szkół Związkowych:

A. Rudnicki, N. Gąsiorowska - Grabowska, C. Jędraszko.

Kierownictwo Kursów Dokształcających Zw. Zaw. Naucz. P. S. Śr. w Warszawie:

A. Boleski.

Delegacja Związku do Komisji Porozum. Zw. Zaw. Prac. Państwowych:

H. Raabe (v.-prezes C. K. P. P.), E. Forelle.

Delegacja na „Komisję Norm.”

T. Wojeński, Z. Sikorowska.

Komisja dla Spraw Kasy Chorych.

C. Jędraszko, A. Szczypiorski, St. Stefanowicz - Konopaskowa, Narkiewicz, Głuchowska.

Komisja dla spraw Kasy Chorych:

C. Jędraszko, A. Szczypiorski, St. Stefanowicz - Konopaskowa, Narkiewicz, Głuchowska.

Delegacja do Kom. Międzyzwiązk. Kult.-Artyst.

H. Raabe (prezes K. M. K.-A.), K. Strzeмиński (sekretarz K. M. A.-K.), J. Weinberger (skarbnik), A. Kropatsch (przew. Kom. teatru dla dzieci K. M. K.-A.), J. Rencki

(przew. Kom. muzycznej), A. Boleski (przew. Kom. literackiej).

Komisja odczytów prowincjonalnych przy Z. Z.

T. Wojeński.

Zarząd Współdzielni Związkowej:

W. Klimek, St. Dyszy, St. Cholewa.

Rada Naczelna i Zarząd Współdzielni mieszkaniowej członków Związku „Ognio”:

Rada Naczelna: Ap. Rudnicki, H. Raabe, St. Kartasiński, A. Kropatsch, J. Frankowski. Zarząd: J. Sekułowicz, St. Dyszy, St. Cholewa.

Komisja letniskowa:

Z. Grzybowska, W. Strzezińska, Z. Sawowa.

Komisja Rozjemcza:

St. Łaganowski, Z. Pomirowski, Wl. Lindorf.

Komisja Dyscyplinarna:

S. Sieroszewska, St. Kartasiński, St. Łaganowski, St. Cholewa.

C. Delegacja Rad Pedagogicznych polskich szkół średnich m. Warszawy¹⁾

Delegacja Rad Pedagogicznych powstała w grudniu 1917 roku z inicjatywy grupy członków T. N. S. W., ówczesnego Stowarzyszenia Nauczycielstwa Półskiego. Gdy bowiem w skutek działań wojennych szkolnictwo średnie znalazło się w krytycznej sytuacji materialnej, grożącej niemal ruiną, a nauczycielstwu groził głód, Stowarzyszenie wzwąło po dwóch delegatów od każdej Rady Pedagogicznej gimnazjów na naradę dla określenia sposobów wyjścia z ciężkiego, a groźnego na przyszłość położenia. Po pierwszej wynikała konieczność drugiej i następnych narad, powołania Komisji Wykonawczej i ujęcia luźnych początkowo narad w ramy organizacyjne. Pierwszym przewodniczącym Delegacji był Adam Szpadkowski, pierwszym sekretarzem — Stefan Kreczmar. Od zabiegów o doraźną pomoc materialną dla szkolnictwa średniego Delegacja przechodzi wkrótce do starań o pozyskanie praw i przywilejów dla gimnazjów, podówczas wyłącznie w b. Kongresówce prywatnych i występuje w tym duchu z memorjalami do Rady Stanu i do pierwszego Ministra Oświaty, A. Ponikowskiego.

Przez dwa lata następne pod kierownictwem Stefana Kreczmara, Tadeusza Nowakowskiego, Zygmunta Stankiewicza i Zy-

gmunta Salingera — Delegacja rozwija swoją działalność intensywnie, zabierając głos we wszystkich sprawach, dotyczących licznych potrzeb bieżącego życia na terenie szkoły średniej, a przez pozyskanie aprobowanych świadectw urzędniczych dla nauczycielstwa zaciąga do pracy wszystkie bez wyjątku gimnazja stołeczne, zakres swej pracy rozszerzając odpowiednio do rosnących potrzeb codziennego życia szkoły i jej nauczycielstwa.

Pierwsza z organizacji opracowuje warunki pracy nauczyciela w gimnazjach społecznych i prywatnych, pierwsza występuje z inicjatywą powołania do życia przez władze państwowe Komisji dla doraźnego zakwalifikowania gimnazjów i ich nauczycielstwa w celu przyznania im praw państwowych.

Po rocznym okresie wewnętrznych tarć w łonie organizacji, następuje okres wewnętrznej konsolidacji; opracowane zostają regulaminy dla Delegacji, dla delegatów, regulamin obrad na walnych zebraniach, regulamin dla Rad Pedagogicznych, a jednocześnie prowadzona jest praca nad uproszczeniem egzaminów naturalnych, nad zmianą kalendarza szkolnego, nad uzyskiwaniem dla nauczycielstwa prywatnego przywilejów pracowników państwowych.

W ostatnim roku poza wyżej wymienionymi sprawami Delegacja czyni starania w celu jaknajskrajniejszego zrealizowania Ustawy o kwalifikacjach nauczycielskich, oraz liczne zabiegi o usunięcie przymusu zapisywania się nauczycielstwa do Kas Chorych.

Z końcem 1922/23 roku szkolnego Delegacja pracuje przy współudziale 78 polskich gimnazjów społecznych, prywatnych, miejskich i państwowych, reprezentowanych na Walnych Zebraniach przez dwóch delegatów od każdego gimnazjum, pod kierownictwem Komisji Wykonawczej, składającej się z 7 członków: przewodniczącego (Stefan Kreczmar), wice-przewodniczącego (Aleksander Szymankiewicz), sekretarza (Leon Różycki), skarbnika (Józef Szczepański) oraz 3 członków, nie wchodzących w skład prezydium (Józef Jabłoński, Tadeusz Markewicz i Jan Dąbrowski).

Za cel główny dalszej swej pracy Delegacja uważa pozyskanie przywilejów i praw pracowników państwowych dla nauczycielstwa gimnazjów miejskich, społecznych i prywatnych w b. Kongresówce, w której szkolnictwo średnie prywatne ma za sobą długie lata pracy, a zastępuje dotychczas szkolnictwo państwowe, oraz pracę nad uregulowaniem licznych spraw i potrzeb bieżących dzisiejszej szkoły średniej.

¹⁾ (Komunikat Delegacji R. P.).

**D. Związek profesorów i nauczycieli szkół
średnich Polski Zachodniej.**
Siedziba: Poznań, ul. Młynarska 11.
Prezes Związku: **Mieczysław Zerhe.**

Sekretarka: **Dr. Konstancja Swinarska.**
Bliższych danych o Związku nie otrzyma-
ła Redakcja pomimo zwrócenia się o nie do
Związku.

8. ODDZIAŁY SZTUKI PRZY WOJEWODZTWACH.

1. Komisarjat Rządu w Warszawie Oddziału Sztuki	Arch. Teofil Wiśniowski	Konserwator i Kierownik st. Referent.
2. Przy Wojew. Warszawskiem Na Wojew. Warszawskie	Dr Zygmunt Rokowski	Konserwator i Kierownik Od. Sztuki st. Referent
" " Białostockie	Wacław Husarski	st. Referent
" " Poleskie	Józef Jodkowski	pom. Referenta
3. Przy Wojew. Kieleckiem Na Wojew. Kieleckie	Stanisław Chrościechowski	Konserwator i kierownik Od. Sztuki st. Referent
4. Przy Wojew. Lubelskiem Na Wojew. Lubelskie	Jerzy Siennicki	Konserwator i Kierownik Od. Sztuki st. Referent
5. Przy Wojew. Łódzkim Na Wojew. Łódzkie	Józef Raciborski	
6. Przy Wojew. Krakowskiem Na Wojew. Krakowskie	Dr Tadeusz Szydłowski	
7. Przy Woj. Lwowskiem Na Woj. Lwowskie	Dr. Józef Piotrowski	" " "
" " Tarnopolskie	" "	" " "
" " Stanisławowskie	" "	" " "
" " Wołyńskie	" "	" " "
8. Przy Woj. Poznańskiem Na Woj. Poznańskie	Dr Nikodem Pajzderski	" " "
" " Pomorskie	" "	" " "
9. Delegat Rządu w Wilnie Na Wojew. Nowogródzkie	Jerzy Remer " "	" " " " " "

9. POLSKIE SZKOŁY ŚREDNIE ZAGRANICĄ.

BRAZYLJA.

Kurytyba.

- 1) Gimnazjum Polskie.
- 2) **Mareschal Mallet.**
Szkoła Średnia im. Mikołaja Kopernika.

CZECHOŚLWACJA.

Orłowa.

- 1) Gimnazjum Polskie — dokładne dane u-
mieszczono poniżej.

Gdańsk.

- 1) Gimnazjum Polskie — dokładne dane u-
mieszczono poniżej.

LITWA.

Kowno

- 1) Polskie Gimnazjum humanistyczne męskie
- 2) Polskie Gimnazjum humanistyczne żeńsk.
- 3) Polskie 6-cio klasowe progimnazjum.

Poniewież.

- 4) Polskie Gimnazjum humanistyczne — do-
kładne dane umieszczono poniżej.

LOTWA.

Dynaburg.

- 1) Polskie Gimnazjum.

Ryga.

- 2) Polskie Gimnazjum — właścicielka: Lich-terowiczówna.

MANDŹURJA.

Charbin.

Polskie Gimnazjum im. H. Sienkiewicza

ROSJA.

Humak.

- 1) Polskie Gimnazjum.

Żytomierz.

- 2) Polskie Gimnazjum.

RUMUNJA.

Czerniowce.

- 1) Polskie Gimnazjum.

STANY ZJEDNOCZONE AMERYKI POŁNOCNEJ.

Cambridge Springs .Pa.

- 1) Kolegium Związku Narodowego

Chicago.

- 2) Akademia
- 3) Kolegium św. Stanisława—uczniów: 320.
- 4) Kolegium O. O. Zmartwychwstańców

Detwid.

- 5) Seminarjum Ludowe

Erie.

- 6) Kolegium św. Jana Kantego

Lodi.

- 7) Akademia

Norwrod Park.

- 8) Akademia

Orchard Lake.

- 9) Seminarjum św. Cyryla i Metodego —
uczniów: 400.

Pułaski.

- 10) Kolegium św. Bonawentury.

BRAZYLJA (Stan Parana)

Kurytyba.

Srednia szkoła Polska.

Właściciel: Związek Polski w Kurytybie.
Typ: humanistyczny, charakter: szkoła mę-
ska, język nauczania: polski i portugalski,
klas 3 (V, VI i VII), uczniów 35.

Szkoła otwarta została 1-go marca 1923
roku staraniem obywateli polskich w Kury-
tybie. Od chwili powstania opiekę nad szko-

łą roztoczył Związek Polski w Kurytybie,
który jej dostarczył zarówno gmachu, jak
i odpowiedniego wyposażenia materialnego.
Początkowo uruchomiono trzy klasy, miano-
wicie 5-tą, 6-tą i 7-mą, następnie drogą sto-
pniowego rozwoju, otwierane będą klasy
pozostałe.

Skład grona nauczycielskiego:

Dyr. ks. Drapiewski Teodor 80 — — R
Gosławski Mieczysław 901 m — M Gi
Falasz Modul 93 e P — P H G
Stańczewski Józef 901 ss — H G
Szumowski Stefan 87 W — P
Węgrzyn Aleksander 71 — — S

Marechal Mallet.

Srednia Szkoła Polska im. Mikołaja Koper-
nika.

wł.: Tow. im. Mikołaja Kopernika

Typ: matematyczno-przyrodniczy, charakter:
koedukacyjny, język nauczania: polski, kl. 7,
uczniów 69, uczennic 20.

Inicjatywa założenia szkoły polskiej w
Marechal Mallet wyszła od Towarzystwa
im. Mikołaja Kopernika. Towarzystwo roz-
poczęło swą działalność w r. 1909, a w r.
1911 uruchomiona została szkoła, mieszczą-
ca się w własnym gmachu szkolnym. Dzięki
zabiegom członków kolonii polskiej, a szcze-
gólnie konsula Rzeczypospolitej Polskiej
Głuchowskiego, który udzielał stale pomo-
cy tak materialnej jak i moralnej, opiekując
się nowopowstałą placówką, w niedługim
stosunkowo czasie otrzymała szkoła niezbęd-
ne pomoce szkolne. W chwili obecnej liczy
około 90 wychowanków, zgrupowanych w
siedmiu klasach, odpowiadających siedmiu
klasom państwowej szkoły średniej. Obecnie
znajduje się na ukończeniu budowa internatu
dla niezamożnych uczniów.

Skład grona nauczycielskiego:

Fularski Mieczysław 97 2lu — M Ch Fi Prz
Gi
Machado Esechias — — — Portugalski, hi-
storja i geografia Brazyliji
Żak Stanisław 87 W 15 P H G

CZECHO-SŁOWACJA.

Orłowa, Śląsk Cieszyński.

Prywatne Gimnazjum Realne im. Juljusza
Słowackiego.

Adres: Cze-ski Cieszyn, ul. Illicha Nr. 230.
wł. Macierz Szkolna ks. Cieszyńskiego (w
obrębie Rep. Czechosłowackiej).
p. 8. 12. 407. 68.

Gimnazjum założyła w r. 1909 Macierz
Szkolna ks. Cieszyńskiego wspólnie z Tow.

Szkoły Ludowej w Krakowie. Stanowisko dyrektora piastowali: Dr. Jan Jarosz i Kazimierz Piątkowski.

Dyr. **Feliks Piotr** 83 e N 15 Ł
Budnik Rudolf 84 W 18 Ry K
Farny Alfred ew 90 e Prz 9 Prz G
Folwarczny Jan ew 86 e M Fi 9 M
Jelonek Eugenjusz 98 a 3 HG P
ks. Juroszek Jerzy 87 sd 12 R Fr
Kobiela Ludwik 97 a 1 P N
Kulisiewicz Franciszek 88 e Ł Gr 10 P Ł H
Jancar Antoni 89 a 3 Fr N
Moroz Mirosław g 93 a 2 Ch Fi M
Niemiec Józef 91 5ln 3 PH N
Stokłosa Franciszek 87 e Ł Gr 7 P Ł
Trombik Karol ew 94 e R 5 R M G
Włosok Jan ew 92 a 4 Ł
Zielina Gustaw ew 90 e Gi 14 Gi
Kubala Brzetysław 93 d 4 Czeski
Kubat Jarosław 92 d 7 Czeski
Kisza Jan ew 90 sn 11 S
Mrozkówna Emilja ew 99 ef 3 Pr

GDANSK.

Gimnazjum Polskie w Gdańsku.

Adres: Gdańsk, Petershagen, Am weissen Turm 1.

wł.: Polska Macierz Szkolna w Gdańsku.
p. 5. 7. 129. 70.

Otwarcie gimnazjum nastąpiło 13 maja 1922 r. Szkołę prowadzi Tow. Polskiej Macierzy Szkolnej w Gdańsku z prezesem Dr. Franciszkiem Kubaczem na czele. Gimnazjum posiada charakter rozwojowy, przyczem ustrój wzorowany jest na 9-cio kl. szkołach średnich niemieckich. Obecnie czynnych jest zasadniczych klas 5 w 7-iu oddziałach.

Dyr. **Urbanicki Wilhelm** na urlopie z gimn. państw. w Tczewie — P
Behrendt Erwin na urlopie z gimn. państw. w Tczewie — Ł Gr Fr N
Kczlikowska Helena na urlopie ze szk. wyd. w Toruniu — Fr A N G Gi
Majorkiewicz Kazimierz na urlopie ze szk. powsz. w Chojnicach — Pr M Gi
ks. Miszewski Leon na urlopie z gimn. państw. w Toruniu — R N
Panieński Jan 900 e M Fi 1 M Fi
Romatowski Leon na urlopie z gimn. państw. w Chelminy — M Prz N S
Ziemkowski Feliks na urlopie z gimn. państw. w Chelminy — Ł Fr N
Żelewska Helena 69 I. 26 P Fr H G Prz
Żywiec Tomasz na urlopie z gimn. państw. w Wadowicach — P H G

LITWA.

Kowno.

Gimnazjum polskie ośmioklasowe.

Szkoła w godzinach rannych zatrudnia chłopców, w popołudniowych dziewczęta.

Dyr. od męskich **Wojczulewicz**
Dyr. od żeńskich **Zaborska Eugenia**
ks. Maciejowski Polikarp R
Kimont inż. M Fi
Stefanowicz Czesław P
Opólski Antoni M
Rudzińska G. H.
Strawińska Natalja Fr
Paschke N
Senkusówna Li
Bałtruszajtisówna Li
S Dobkiewicz

Poniewież.

Gimnazjum Polskie w Poniewieżu.
Adres: Poniewież, Polskie Gimnazjum.
wł.: Towarzystwo „Oświata”.
p. 8. 12. 234. 208.

Historja zakładu sięga XVIII wieku. W r. 1711 Krzysztof Dąbski, starosta Bernatowski, ufundował przy klasztorze Pijarów 6-cio klasową szkołę, będącą zaczątkiem dzisiejszego gimnazjum. Szkoła istniała do r. 1832, t. j. do chwili zamknięcia przez rząd rosyjski. Uruchomiona ponownie przez poniewiejskie Tow. „Oświaty” w r. 1919, obejmowała początkowo pierwsze 4 klasy koedukacyjne, następnie otwierano wyższe i w roku szkolnym 1923/24 przybyła kl. 8-ma. Stanowisko dyrektora piastował Bronisław Krasowski.

Dyr. **Pereszczak Hipolit** — d 22 M
ks. Dyręginczius Józef — d 28 R
Babiański Aleksander — d 28 R
Bukowska Kazimiera ss 33 P H
Gabiec Ilja — sn krr 42 Pr
Jakubowska Anna — d 8 P
Januszkiewiczowa Marja — m 8 Gi
Jelec Feliks — d inż 3 M Ł
Kulikowska Stefania — ss 2 Pr
Lausówna Michalina — m 8 P H
Łosowska Halina — m 13 H G Prz
Lukaszcwicz Mikołaj — d 22 Fi Prz
Mostowska Marja — m 10 Lit
Passkowiczówna Bronisława — d Sorb 8 Fr
Raczkowski Melchjor — d 13 Ł
Rajuncówna Zykowicz Eweina — a 12 Lit
Siellawo Gasper — d 12 Ł M
Skirgajllo Zygmunt — km 8 S
Straszewicz Walerjan — d 4 Pr G Fi
Stertowiczówna Amelja — m 3 P H
Żurówna Aleksandra — m 4 N

MANDŹURJA.

Charbin.

Gimnazjum humanistyczne, koedukacyjne im.
Henryka Sienkiewicza.

Adres: ul. Wielki Prospekt Nr. 79.

wł.: Ks. Władysław Ostrowski.

p. 6. 9. (6 klas zasadniczych i 3 oddziały
przygotowawcze szkoły powszechnej), uczy-
niów 84, uczenic 79.

Gimnazjum założył w r. 1912 proboszcz
parafii charbińskiej ks. Władysław Ostrow-
ski. Początkowo była to szkoła powszechna,
przekształcona w r. 1916 na gimnazjum roz-
wojowe, koedukacyjne. W r. szkolnym
1923/24 gimnazjum obejmuje 3 oddziały szko-
ły powszechnej i 7 klas gimnazjum. Zarząd
zwierzchni administracyjny spoczywa w rę-
ku Rady Opiekuńczej, złożonej z przedsta-
wicieli rodziców, nauczycieli oraz wszystkich
miejskowych polskich instytucji społecznych
z zastrzeżeniem założycielowi ks. Ostrow-
skiemu praw właściciela i utrzymuje ściśle
porozumienie z konsulem Rzeczypospolitej
Polskiej w Charbinie. Program nauk gimna-
zjum w miarę możliwości i z uwzględnieniem
miejskowych potrzeb dostosowany jest do
programu państwowych szkół średnich huma-
nistycznych. Lokalu używała szkoła miejsco-
wa parafia katolicka.

Dyr. Janiszewski Stanisław 77 a 12 P N

ks. Ostrowski Władysław — sd — R

Lysek-Paliński Franciszek — sn P

ks. Leszczewicz Antoni — sd — Ł

Szakiewicz Tadeusz — d — P

Symonowicz Konstanty — d — H

Brudzewska Józefa — 2lu — H

Banasiński Eugenjusz — DF — M Fj Ch

Niderowa z Brudzewskich Marja — m — Prz

Fj Ch [gimnazjum niższe]

Czoppa Feliks — a mal — Ry

Wyszyński Józef — cf — Ś

STANY ZJEDNOCZONE AMERYKI POLNOCNEJ.

Cambridge Springs, Pensylwanja.

Kolegium Związku Narodowego Polskiego.

wł.: Związek Narodowy Polski.

Uczniów 148. Klas 4. Oddziałów 7.

Kolegium Związku Narodowego Polskiego
w Cambridge Springs, powstało w roku 1912
z drobnych centowych opłat i dobrowolnych
składek, zbieranych po większej części po-
śród członków Związku, który też jest wła-
ścicielem Kolegium.

Wychowanie młodzieży odbywa się w du-
chu szczerze obywatelsko - narodowym. W
stosunku do wyznań religijnych szkoła za-

chowuje jak najdalej idący obiektywni
i całkowitą tolerancję, działanie w murach
uczelni na korzyść lub niekorzyść tego lub
innego stronnictwa politycznego jest niedo-
puszczalne.

Fundusze czerpie Uczelnia z datków pu-
blicznych, zapisów, opłat uczniów oraz po-
datków szkolnych, nakładanych na specjalnie
w tym celu utworzoną Korporację Szkolną
(Kolo Opieki) przez Walne Sejmy Związku
Narodowego.

Szkoła ma urzędową aprobatę władz
szkolnych Stanu Pensylwanja. Abiturjenci
Szkoły Wyższej Kolegium Z. N. P. mogą
wstępować do kolegiów Uniwersytetów na
tych samych warunkach, na jakich wstępują
absolwenci akredytowanych szkół amerykań-
skich. Kolegium obejmuje szkołę przygo-
towawczą z kursem dwuletnim i szkołę wyższą
z kursem czteroletnim. Wiek przyjęcia do
Szkoły Przygotowawczej: dwanaście lat skoń-
czonych. Po ukończeniu szkoły przygo-
towawczej uczeń otrzymuje dyplom, który daje
mu prawo wstąpienia do szkoły wyższej. W
szkole wyższej, w klasie pierwszej i drugiej
obowiązuje ścisły program nauk, podczas gdy
w klasach trzeciej i czwartej panuje już pe-
wna swoboda w wyborze przedmiotów.

Szkoła Wyższa Kolegium Z. N. P. odpo-
wiada 4 wyższym klasom gimnazjum; obej-
muje następujące kursy:

A. Kurs Przygotowawczy do Kursów Ko-
legjalnych i Uniwersyteckich, (ogólnokształ-
cący).

B. Kurs Handlowy (Commercial High
School Course).

C. Nadto dla uczniów Wyższego Kole-
gium mających zamiar poświęcić się uniwer-
syteckim studjom inżynierji lub też przygo-
wać się do zawodów, związanych z przemy-
słem fabrycznym lub budowlanym, istnieją
dodatkowe wykłady pewnych specjalnych
przedmiotów.

Wszyscy wychowankowie mieszkają sta-
le w Zakładzie za opłatą wynoszącą rocznie
250 dolarów, dla dzieci członków Związku
Narodowego i 275 dla wszystkich pozosta-
łych.

Skład osobowy Rady Szkolnej.

Bleński Michał

Kujawski L. J.

ks. Świątlik F.

Dalkowski Bolesław

Piekarski Franciszek A

Burzyński Marcei

Zychliński Kazimierz

Magdziarz Kazimierz

Magdziarz Józef

Zawiliński Jan S.

Grono nauczających.

Dyr. Gąsiorowski Wacław Historia Cywiliz.
ks. Kromolicki Jan R N A G
Benson A. M. Ł Fr
Bieysa ET A Prz
Kowalski Mieczysław A H i Historia Stanów
Zjednoczonych
Canless C. E. A Ekonomia polityczna, Histo-
ria Stanów Zjednoczonych, Zagadnienia
Demokratyczne, Wyższa Algebra i Książ-
kowość.

Clintock L. M. Przedmioty handlowe i Kali-
grafia
Podbielniak Władysław Fj Ch M
Rekwart Wacław inż. Polski, Historia Polski
i Geografia Polski
Wayda Władysław PP Polski, Literatura, Hi-
storia i Geografia Polski
Bielski Henryk Arytmetyka, Historia Stanów
Zjednoczonych, Gimnastyka i Atletyka
Kruszka Edw. J. Ry
Wątor Jan Roboty Warsztatowe

10. CZASOPISMA PEDAGOGICZNE.

Bibliogralja Pedagogiczna. Czasopismo po-
święcone przeglądowi książek i pomocy
szkolnych oraz wydawnictw pedagogicznych.
Warszawa, Bagatela 12.

Głos Nauczycielski. Organ Związku Pol.
Nauczycielstwa szkół powszechnych. War-
szawa, ul. Marszałkowska 123.

Miesięcznik Pedagogiczny. Pismo poświę-
cone sprawom szkoły powszechnej. Organ
Pol. Tow. Pedagogicznego na Śląsku Cieszyń-
skim. Cieszyn. Księgarnia „Kresy”.

Muzeum. Czasopismo poświęcone spra-
wom nauczania i szkolnictwa, wydawane
przez Okrąg Lwowski Tow. Nauczycieli
Szkół Średnich i wyższych. Lwów, ul. Boni-
fratrow 14.

Nauczyciel Polski. Organ Stow. Chrześci-
jańsko-Narodowego Nauczycielstwa szkół po-
wszechnych w Polsce. Warszawa, Senator-
ska 19.

Ognisko Nauczycielskie. Pismo miesięcz-
ne poświęcone zagadnieniom pedagogicznym
i społeczno-oświatowym. Lublin, ul. Namiest-
nikowska 2.

Ogniwo. Organ informacyjny i sprawo-
zdawczy Związku Zawodowego Nauczyciel-
stwa Pol. Szkół Średnich. Warszawa, Brac-
ka 18.

Oświata Pozaszkolna. Biuletyn konferen-
cyj kwartalnych Wydziału Oświaty Posa-
szkolnej Ministerstwa W. R. i O. P. Pismo
poświęcone sprawom oświaty dorosłych.

Polska Macierz Szkolna. Miesięcznik
Tow. Polskiej Macierzy Szkolnej, poświęco-
ny sprawom oświaty i wychowania. Warsza-
wa. Kraków.-Przedmieście 7.

Przegląd Akademicki. Czasopismo po-
święcone sprawom nauki i szkolnictwa aka-

demickiego. Warszawa, Nowy Świat 72. Pa-
łac Staszycza.

Przegląd Humanistyczny. Kwartalnik nau-
kowy i pedagogiczny, wydawany przez Tow.
Nauczycieli Szkół Średnich i wyższych.
Warszawa, ul. Warecka 1. 14.

Przegląd Pedagogiczny. Kwartalnik wyda-
wany przez Tow. Nauczycieli Szkół Średnich
i Wyższych. Warszawa. Warecka 14.

Przegląd Pedagogiczny. Sprawy Towa-
rzystwa Nauczycieli Szkół Średnich i Wyż-
szych. Warszawa, ul. Bracka 18.

Przewodnik Oświatowy. Organ Tow.
Szkoły Ludowej. Kraków, ul. św. Anny 5.

Przyjaciel Szkoły. Dwutygodnik Nauczyciel-
stwa Polskiego. Poznań, ul. Różana 4a.

Rodzina. Wydawnictwo społeczno-wycho-
wawcze. Warszawa. Księgarnia Kroniki Ro-
dzinnej. Podwale 4.

Ruch Pedagogiczny. Miesięcznik, poświę-
cony sprawom wychowania i nauczania. Wy-
dawnictwo Związku Pol. Nauczycielstwa
Szkół powszechnych. Kraków XII, ul. Le-
lewela 4.

Szkoła. Organ Pol. Tow. Pedagogicznego,
miesięcznik, poświęcony sprawom wychowa-
nia w ogólności, a w szczególności szkolni-
ctwu powszechnemu. Lwów, ul. Zimorowicza
17.

Szkoła Powszechna. Kwartalnik pedago-
giczny, poświęcony sprawom wychowania
szkolnego oraz kształcenia nauczycieli, wy-
dawany nakładem Ministerstwa W. R. i O. P.

Wychowanie Fizyczne. Organ Rady Wy-
chowania Fizycznego i Kultury cielesnej Pol.
Związku Sokolego i innych zrzeszeń. Po-
znań, ul. Chelmońskiego 20.

Życie Szkolne. Włocławek, ul. Przed-
miejska 1.

11. DANE STATYSTYCZNE O SZKOŁACH ŚREDNICH I SEMINARIJACH NAUCZYCIELSKICH.

ZESTAWIENIE STATYST. SZKÓŁ ŚREDNICH NA OBSZARZE RZECZYPOSP. POLSKIEJ według stanu z dnia 1 stycznia 1923 r.

Kuracja Okręgu Szkolnego	j ę z y k n a u c z a n i a										Ilość klas	Ilość oddziałów	Ilość uczniów	Ilość uczennic	Ilość uczniów i uczennic razem		
	Szkół państw.	Szkół prywatn.	Szkół męskich	Szkół żeńskich	Szkół koedukac.	Szkół humanist.	Szkół mat.-przyr.	Szkół klasycznych	Szkół neo-human.	Szkół neo-klasycz						Szkół licealnych	Szkół handlowych
Warszawskiego:																	
a) Warszawa (m-to)	14	91	39	64	2	84	18	—	2	—	—	1	645	832	15 114	17 488	32 602
b) Woj. Warszawskie . . .	17	44	21	22	18	52	7	2	—	—	—	—	395	471	8 934	6 759	15 693
c) Woj. Kieleckie	17	46	26	28	9	45	16	—	—	—	2	—	454	551	10 007	7 426	17 433
d) Woj. Lubelskie	15	31	14	16	16	35	11	—	—	—	—	—	311	378	6 427	5 358	11 785
Łódzkiego . . .	9	82	31	35	25	70	20	—	1	—	—	—	628	804	13 295	12 048	25 343
Białostockiego . . .	15	24	9	7	23	33	4	1	1	—	—	—	259	326	6 352	6 286	12 638
Wileńskiego . . .	8	29	5	4	28	33	3	1	—	—	—	—	223	329	5 535	5 060	10 595
Poleskiego . . .	7	12	1	2	16	14	5	—	—	—	—	—	132	162	2 530	2 743	5 273
Wolynskiego . . .	8	23	3	3	25	25	6	—	—	—	—	—	209	266	4 584	3 677	8 261
Poznańskiego . . .	30	41	24	16	31	28	12	17	—	—	14	—	494	746	12 690	6 997	19 687
Pomorskiego . . .	19	14	16	7	10	18	4	11	—	—	—	—	235	330	5 473	3 147	8 620
Krakowskiego . . .	30	17	29	13	5	23	8	8	—	5	3	—	337	492	12 821	3 480	16 301
Lwowskiego:																	
a) Woj. Lwowskie	37	35	42	24	6	33	16	21	—	—	2	—	530	728	18 506	5 811	24 317
b) Woj. Stanisławowskie . . .	11	12	11	7	5	13	3	5	—	2	—	—	160	220	5 498	1 748	7 246
c) Woj. Tarnopolskie . . .	11	7	12	2	4	7	4	7	—	—	—	—	135	176	5 051	838	5 889
Woj. Śląskie . . .	13	18	18	5	8	12	7	7	—	—	5	—	198	315	5 550	3 912	9 462
R a z e m . . .	261	526	301	255	231	525	144	80	4	7	26	15	345	7 126	138 367	92 778	231 145

ZESTAWIENIE SZKÓŁ ŚREDNICH OGÓLNO-KSZTAŁC. WEDŁUG JĘZYKA NAUCZANIA według stanu z dnia 1 stycznia 1923 r.

Kuratorium	j ę z y k n a u c z a n i a										Razem
	polski	nie-miecki	polski i nie-miecki	rosyj-ski	ukra-ński	biało-ruski	litew-ski	fran-cuski	he-brajski	ży-dow-ski	
Białostockie . . .	36	—	—	—	—	—	—	—	2	—	39
Krakowskie . . .	46	—	—	—	—	—	—	—	—	—	46
Lwowskie . . .	93	3	—	—	17	—	—	—	—	—	113
Łódzkie . . .	83	7	—	—	—	—	—	—	1	—	91
Poleskie . . .	15	—	—	3	—	1	—	—	—	—	19
Pomorskie . . .	22	10	1	—	—	—	—	—	—	—	33
Poznańskie . . .	48	23	—	—	—	—	—	—	—	—	71
Wileńskie . . .	18	—	—	5	—	3	2	1	1	7	37
Wolynskie . . .	16	—	—	10	2	—	—	—	3	—	31
Warszawskie . . .	228	—	—	—	—	—	—	1	—	—	229
Śląskie . . .	10	11	10	—	—	—	—	—	—	—	31
R a z e m . . .	615	54	11	18	19	5	2	2	7	7	740

D A N E S T A T Y S T Y C Z N E

DOTYCZĄCE SZKÓŁ ŚREDNICH OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH ZA ROK 1921/22.

W zeszycie 2 t. V „Miesięcznika Statystycznego” r. 1922 Główny Urząd Statystyczny opublikował tablice podające ogólne wiadomości o stanie Szkolnictwa średniego w Polsce w roku szkolnym 1921/22 (str. 86—87). Poniżej podano część wyników obliczeń szczegółowych G.U.S. umieszczonych w „Statystyce Szkolnej”, w częściach I i II, przyczem uwzględniono jedynie dane mające ścisły związek z treścią niniejszego wydawnictwa. Obliczeń dokonał G.U.S. na podstawie sprawozdań ze szkół, zebranych przez Ministerstwo W. R. i O. P. za pośrednictwem kuratorów okręgów szkolnych. Sprawozdania te dotyczą stanu z dnia 1-XI 1921 roku, przyczem zestawienie nie obejmuje Województwa Wileńskiego i Śląskiego. Do kategorii szkół prywatnych zostały zaliczone wszystkie szkoły niepaństwowe.

Szkoły, oddziały i uczniowie.

Państwo Kategorie szkół Województwa	Lud- ność w tysia- cach	Szkół	Od- dzia- łów	Ucz- niów	w t e m		Na 1 000 000 ludności szkół	Na 10 000 ludno- ści ucz- niów	Na 1 od- dział ucz- niów	Na 100 ucz- niów dziew- cząt
					Chłop- ców	Dziew- cząt				
Polska	25 372,4	726 6	516 211	153	126 753	84 400	28,6	83,2	32,4	40,0
Męskie		287 3	012 104	327	103 885	442	11,3	41,1	34,6	0,4
Żeńskie		251 2	241 68	778	186	68 592	10,3	27,1	30,7	99,7
Koedukcyjne		178 1	263 38	048	22 682	15 366	7,0	15,0	30,1	40,4
Państwowe		231 2	559 87	638	73 865	13 768	9,1	34,5	34,2	15,7
Męskie		173 1	996 68	583	68 404	179	6,8	27,0	34,4	0,3
Żeńskie		29	307 10	426	—	10 426	1,1	4,1	34,0	100,0
Koedukcyjne		29	256 8	624	5 461	3 163	1,1	3,4	38,2	36,7
Prywatne		495 3	957 123	520	52 888	70 632	19,5	48,7	31,0	57,2
Męskie		114 1	016 35	744	35 481	263	4,5	14,1	35,2	0,7
Żeńskie		232 1	934 58	352	186	58 166	9,1	23,0	30,2	99,7
Koedukcyjne		149 1	007 29	424	17 221	12 203	5,9	11,6	29,2	41,5
M. st. Warszawa	931,2	106	966 34	038	15 503	18 535	113,8	365,5	34,2	54,5
Warszawskie	2 112,1	65	495 14	343	7 992	6 311	30,8	67,9	29,5	44,3
Łódzkie	2 251,1	91	810 26	919	13 765	13 154	40,4	119,6	33,2	48,9
Kieleckie	2 534,2	62	554 18	357	10 223	8 134	24,5	72,4	33,1	44,3
Lubelskie	2 085,5	43	363 12	087	6 933	5 154	20,6	57,9	33,3	42,6
Białostockie	1 302,3	30	223 7	914	4 235	3 679	23,1	60,8	35,5	46,5
Nowogródzkie	1 300,1	18	123 4	502	2 305	2 197	13,8	34,6	36,6	48,8
Poleskie	876,7	11	88 3	200	1 571	1 629	12,6	36,5	36,4	50,9
Wołyńskie	1 433,2	31	250 8	051	4 497	3 554	21,6	56,2	32,2	44,1
Poznańskie	1 974,0	73	758 21	392	12 695	8 697	37,0	108,4	28,2	40,7
Pomorskie	939,5	32	302 8	516	5 616	2 900	34,1	90,6	28,2	34,1
Krakowskie	1 990,4	46	462 15	592	12 692	2 910	33,1	78,3	33,7	18,7
Lwowskie	2 718,8	73	713 22	635	17 475	5 160	20,9	83,3	31,7	22,8
Stanisławowskie	1 348,5	22	216 7	206	5 609	1 597	16,3	53,4	33,4	22,2
Tarnopolskie	1 429,6	16	150 4	662	4 124	538	11,2	32,6	31,1	11,5
Śląsk Cieszyński	145,2	7	53 1	739	1 528	211	43,2	119,8	32,8	12,2

SZKOŁY WEDŁUG JĘZYKA WYKŁADOWEGO I WŁAŚCICIELI.

Państwo Język wykładowy Województwa	Ogółem	Właściciele szkoły											
		Państwo	Powiat lub gmina	Miasto	Polska Mac Szko.	Rada Opiekuń.	Kościół lub klaszt.	Gmina żydowski.	Gmina ewang.	Zrzesz. nauczycieli	Tow. Szk. Sr. Tow. Osw.	Inne zrzeszenia	Osoby prywatne
Polska	726	231	16	37	25	10	32	4	5	19	113	24	210
Polski	626	216	16	34	25	10	31	4	1	11	75	22	181
Niemiecki	48	5	—	—	—	—	—	—	4	—	34	—	5
Rosyjski	19	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	17
Rusiński	16	6	—	—	—	—	1	—	—	6	1	1	1
Hebrajski	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2
Białoruski	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Francuski	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Polski i niemiecki	5	2	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rosyjski i rusiński	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Polski i rusiński	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Polski i rosyjski	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
M. st. Warszawa	106	13	—	5	—	—	3	—	1	5	6	5	68
Warszawskie	65	17	3	2	10	3	5	2	—	1	5	1	16
Łódzkie	91	9	2	7	4	6	1	—	—	2	22	4	34
Kieleckie	62	17	3	3	3	—	1	1	—	1	10	3	20
Lubelskie	43	15	5	—	3	—	1	1	—	—	2	3	13
Białostockie	30	11	3	—	2	1	2	—	—	—	4	1	6
Nowogródzkie	18	5	—	—	—	—	—	—	—	2	3	3	5
Poleskie	11	3	—	—	2	—	—	—	—	1	—	—	5
Wołyńskie	31	7	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	23
Poznańskie	73	28	—	12	—	—	1	—	1	—	25	—	6
Pomorskie	32	16	—	6	—	—	2	—	—	—	8	—	—
Krakowskie	46	28	—	—	—	—	5	—	—	—	7	2	4
Lwowskie	73	34	—	2	—	—	8	—	2	1	14	2	10
Tarnopolskie	22	11	—	—	—	—	3	—	1	3	4	—	—
Stanisławowskie	16	11	—	—	—	—	—	—	—	3	2	—	—
Śląsk Cieszyński	7	6	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—

Państwo Województwa	Ogółem	Szkoły z językiem wykładowym										
		Polskim	Niemieckim	Rosyjskim	Rusińskim	Hebrajskim	Białoruskim	Francuskim	Polskim i niem.	Rosyjskim i rusińskim	Polskim i rusińskim	Polskim i rosyjskim
Polska	726	626	48	19	16	3	2	1	5	3	2	1
M. st. Warszawa	106	105	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Warszawskie	65	65	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Łódzkie	91	84	6	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Kieleckie	62	62	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lubelskie	43	43	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Białostockie	30	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nowogródzkie	18	12	—	3	—	—	2	—	—	—	—	1
Poleskie	11	8	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—
Wołyńskie	31	12	—	13	1	2	—	—	—	—	—	—
Poznańskie	73	48	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pomorskie	32	18	9	—	—	—	—	—	5	—	—	—
Krakowskie	46	46	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lwowskie	73	65	2	—	6	—	—	—	—	—	—	—
Stanisławowskie	22	14	1	—	6	—	—	—	—	—	—	—
Tarnopolskie	16	12	—	—	3	—	—	—	—	—	1	—
Śląsk Cieszyński	7	2	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—

NAUCZYCIELE WEDŁUG PŁCI I WYZNAŃ.

Państwo Województwa	Ogółem	Męż- czyzn	Kobiet	W y z n a n i e					
				Rzym- sko- kal.	Grec- ko kat.	Ewan- gelic- kie	Pra- wosła- wne	Moj- żesz- owe	Inne wy- znanie
Polska	10 668	6 767	3 901	7 667	428	835	350	1 318	70
M. st. Warszawa	1 956	895	1 071	1 418	1	118	2	381	36
Warszawskie	749	433	316	616	—	58	6	65	4
Łódzkie	1 263	731	532	779	4	185	16	272	7
Kieleckie	854	513	341	710	6	33	4	101	—
Lubelskie	587	375	212	505	3	11	7	59	2
Białostockie	397	246	151	244	2	26	15	110	—
Nowogródzkie	185	121	64	90	2	3	67	23	—
Poleskie	65	36	29	58	—	—	6	1	—
Wołyńskie	371	215	156	86	7	11	224	43	—
Poznańskie	1 060	625	435	767	3	269	2	13	6
Pomorskie	438	289	149	352	—	79	—	2	5
Krakowskie	833	711	122	792	16	5	1	19	—
Lwowskie	1 224	972	252	891	172	10	—	149	2
Stanisławowskie	338	290	48	157	34	8	—	34	5
Tarnopolskie	243	223	20	131	78	1	—	33	—
Śląsk Cieszyński	105	102	3	71	—	18	—	13	3

a Uwzględniono 704 szkoły średnie, nieuwzględniono zatem 22 szkół (w tej liczbie 6 szkół w wojew. poleskiem, po 8 szkół w Warszawie i wojew. warszawskim, po 2 szkoły w wojew. krakowskim i lwowskim, po 1 szkole w wojew. kieleckim i wołyńskim).

Liczba nauczycieli w 728 szkołach średnich wynosi około 11 000.

Ź r ó d ł o: Listy nauczycieli, wypełnione przez szkoły. Ogólna liczba osób zarejestrowanych na listach 704 szkół wynosi 12 551. W liczbie tej zarejestrowani są poszczególni nauczyciele tyle razy, w ilu szkołach odzielają lekcję. Liczenia podwójne usunięto przy pomocy sporządzonych w tym celu kart indywidualnych nauczycieli.

Przeciętnie 14,8% nauczycieli uczy w więcej niż jednej szkole.

NAUCZYCIELE WEDŁUG WIEKU.

Państwo Płeć nauczycieli Województwa	Nauczycieli		Rok urodzenia względnie wiek												
	ogółem	uwzglę- dnio- nych	1897 i	1896	1891—	1886—	1881—	1876—	1871—	1866—	1861—	1856 i	1851 i	1846 i	
			24	25—29	30—33	35—39	40—44	45—49	50—54	55—59	60—64	wcze- sniej 65	więcej		
Polska	10 168	10 504	940	1 824	2 145	1 892	1 444	874	582	383	220	200			
Mężczyźni	6 767	6 675	307	945	1 416	1 367	1 073	593	376	277	162	159			
kobiety	3 901	3 829	633	879	729	525	371	281	206	106	58	41			
M. st. Warszawa	1 956	1 929	195	387	375	310	246	160	115	69	35	37			
Warszawskie	749	737	88	156	158	108	83	53	48	20	13	10			
Łódzkie	1 263	1 243	147	261	276	200	127	88	63	45	23	13			
Kieleckie	854	847	77	199	178	140	92	62	54	23	15	7			
Lubelskie	587	585	45	116	148	108	73	40	24	14	10	7			
Białostockie	397	392	58	91	80	64	38	31	11	6	7	6			
Nowogródzkie	185	179	36	43	23	24	14	19	11	8	1	—			
Poleskie	65	64	13	10	12	11	4	2	6	5	1	—			
Wołyńskie	371	368	28	71	75	54	48	32	27	16	17	5			
Poznańskie	1 060	1 024	123	156	199	162	134	93	57	48	22	30			
Pomorskie	438	432	45	59	94	73	63	25	28	20	13	12			
Krakowskie	833	822	19	65	155	196	171	96	40	32	25	23			
Lwowskie	1 224	1 200	54	144	240	272	201	112	68	51	27	31			
Stanisławowskie	338	337	8	34	68	75	88	29	13	9	7	6			
Tarnopolskie	243	240	4	28	50	64	38	24	12	9	3	8			
Śląsk Cieszyński	105	105	—	4	14	31	24	8	10	8	1	5			

NAUCZYCIELE WEDŁUG LICZBY LAT PRACY W ZAWODZIE NAUCZYCIELSKIM.

Państwo Płeć nauczycieli Województwa	Nauczycieli		Nauczyciele, którzy rozpoczęli pracę w latach: (względnie, którzy pracują w zawodzie lat:)									
	ogółem	uwzględnionych	1921— —1917 (0—4)	1916— —1912 (5—9)	1911— —1907 (10—14)	1906— —1902 (15—19)	1901— —1897 (20—24)	1896— —1892 (25—29)	1891— —1887 (30—34)	1886 i wcześniej 35 i więcej		
Polska	10 668	9 933	3 048	2 289	1 768	1 222	859	292	199	256		
Mężczyźni	6 767	6 277	1 752	1 356	1 200	877	636	176	124	156		
Kobiety	3 901	3 656	1 296	933	568	345	223	116	75	100		
M. st. Warszawa	1 956	1 898	448	582	336	244	130	57	48	53		
Warszawskie	749	698	283	189	79	63	48	10	10	16		
Łódzkie	1 263	1 202	406	321	186	126	79	38	20	26		
Kieleckie	854	810	311	226	115	64	48	15	15	16		
Lubelskie	587	543	224	128	85	60	24	8	4	10		
Białostockie	397	360	174	73	52	33	12	8	4	4		
Nowogrodzkie	185	150	68	28	17	11	9	7	8	2		
Poleskie	5	36	16	8	7	2	1	—	1	1		
Wolyńskie	371	344	122	73	48	41	24	8	15	13		
Poznańskie	1 060	952	303	174	163	102	103	37	22	48		
Pomorskie	438	394	133	63	69	47	35	16	10	21		
Krakowskie	833	783	138	146	176	149	122	24	12	16		
Lwowskie	1 224	1 161	309	167	273	168	153	47	21	23		
Stanisławowskie	338	296	68	52	69	65	23	11	5	3		
Tarnopolskie	243	221	41	46	64	31	28	3	4	4		
Śląsk Cieszyński	105	85	4	13	29	16	20	3	—	—		

NAUCZYCIELE WEDŁUG LICZBY LAT PRACY W ZAWODZIE NAUCZYCIELSKIM.

Wyszczególnienie lat rozpoczęcia pracy od wybuchu wojny (1914).

Państwo Płeć nauczycieli Województwa	Nauczycieli ogółem	Nauczyciele, którzy rozpoczęli pracę w latach: (względnie, którzy pracują w zawodzie lat:)							
		1921 (0)	1920 (1)	1919 (2)	1918 (3)	1917 (4)	1916 (5)	1915 (6)	1916 (7)
Polska	4 612	627	664	643	629	485	503	628	433
Mężczyźni	2 626	356	366	360	383	287	283	349	242
Kobiety	1 988	271	298	283	246	198	220	279	191
M. st. Warszawa	891	72	74	83	107	112	127	203	113
Warszawskie	421	55	52	53	67	56	50	62	26
Łódzkie	642	77	101	80	79	69	71	100	65
Kieleckie	487	68	51	68	71	53	64	63	49
Lubelskie	317	43	35	52	48	46	44	35	14
Białostockie	231	26	43	43	47	15	21	24	12
Nowogrodzkie	79	9	9	11	29	10	2	2	7
Poleskie	21	7	1	2	4	2	2	2	1
Wolyńskie	165	17	16	31	33	25	15	14	14
Poznańskie	409	62	89	66	53	33	31	37	38
Pomorskie	174	31	43	35	11	13	16	14	11
Krakowskie	213	43	35	31	18	11	22	22	31
Lwowskie	388	91	85	61	46	26	18	29	32
Stanisławowskie	101	15	16	17	14	6	11	12	10
Tarnopolskie	62	10	12	9	2	8	7	9	5
Śląsk Cieszyński	11	1	2	1	—	—	2	—	5

NAUCZYCIELE WEDŁUG WYKSZTAŁCENIA.

Państwa Województwa Płec	Nauczycieli		W y k s z t a ł c e n i e							
	Ogółem	uwzględnionych	wyższe ukończone	duchowne	wyższe ukończone	kursy wyższe	sztuki piękne	seminarja nauczycielskie	średnie	zawodowe i inne
Polska	10 668	10 552	3 355	921	2 384	724	667	773	1 310	418
M. st. Warszawa	1 956	1 939	532	88	532	94	160	42	342	149
Warszawskie	749	720	115	70	213	45	53	40	168	16
Łódzkie	1 263	1 221	306	103	222	106	110	85	235	54
Kieleckie	854	853	184	69	221	116	56	42	103	62
Lubelskie	587	587	121	49	176	41	47	27	104	22
Białostockie	397	394	95	30	86	32	32	24	75	20
Nowogródzkie	185	183	34	21	35	4	3	27	59	—
Poleskie	65	65	7	9	15	5	2	2	18	7
Wolyńskie	371	371	118	24	40	33	24	23	91	18
Poznańskie	1 060	1 053	312	122	166	158	36	193	51	15
Pomorskie	433	435	131	43	67	49	18	96	20	11
Krakowskie	833	832	489	81	117	22	56	51	2	14
Lwowskie	1 224	1 215	592	130	331	12	52	60	20	18
Stanisławowskie	338	338	137	50	90	3	11	33	13	1
Tarnopolskie	243	243	110	24	69	2	3	17	9	9
Śląsk Cieszyński	105	103	72	8	4	2	4	11	—	2
Mężczyźni	6 767	6 693	2 804	921	1 612	56	463	479	223	135
M. st. Warszawa	885	878	337	88	268	14	88	24	21	38
Warszawskie	433	416	92	70	150	5	36	22	34	7
Łódzkie	731	701	242	103	163	7	75	56	46	9
Kieleckie	513	512	150	69	162	13	47	32	11	28
Lubelskie	375	375	100	49	129	7	38	19	23	10
Białostockie	246	245	80	30	56	1	28	19	20	11
Nowogródzkie	121	120	31	21	24	—	3	19	22	—
Poleskie	35	36	7	9	10	—	1	2	5	2
Wolyńskie	215	215	100	24	33	2	19	18	15	4
Poznańskie	625	620	260	122	97	3	21	108	8	1
Pomorskie	287	286	116	43	49	2	13	61	2	—
Krakowskie	711	710	456	81	92	1	45	27	—	8
Lwowskie	972	966	528	130	229	—	35	30	7	7
Stanisławowskie	290	290	127	50	83	—	7	19	3	1
Tarnopolskie	223	223	106	24	64	—	3	12	6	8
Śląsk Cieszyński	102	100	72	8	3	1	4	11	—	1
Kobiety	3 901	3 859	551	—	772	668	204	294	1 087	283
M. st. Warszawa	1,071	1 061	195	—	264	80	72	18	321	111
Warszawskie	316	304	23	—	63	40	17	18	134	9
Łódzkie	532	520	64	—	59	99	35	29	189	45
Kieleckie	341	341	34	—	59	103	9	10	92	34
Lubelskie	212	212	21	—	47	34	9	8	81	12
Białostockie	151	149	15	—	30	31	4	5	55	9
Nowogródzkie	64	63	3	—	11	4	—	8	37	—
Poleskie	29	29	—	—	5	5	1	—	13	5
Wolyńskie	156	156	18	—	7	31	5	5	76	14
Poznańskie	435	433	52	—	69	155	15	85	43	14
Pomorskie	149	149	15	—	18	47	5	35	18	11
Krakowskie	122	122	33	—	25	21	11	24	2	6
Lwowskie	252	248	64	—	102	12	17	30	13	11
Stanisławowskie	48	48	10	—	7	3	4	14	10	—
Tarnopolskie	20	20	4	—	5	2	—	5	3	1
Śląsk Cieszyński	3	3	—	—	1	1	—	—	—	1

U w a g a. Do wykształcenia „duchownego” zaliczono wszelkie studja duchowne zarówno średnie, jak wyższe, seminarja duchowne, wydziały teologiczne, akademje duchowne. Do „wykształcenia wyższego nieukończonego” zaliczono studja wyższe rozpoczęte, a niezakończone przepisaniem egzaminami, bez względu na liczbę przeluczanych semestrów. Do kursów „wyższych” zaliczono: kursy im. Baranieckiego w Krakowie, kursy Milkowskiego w Warszawie, kursy języków nowożytnych zagranicą (Alliance Française) w Krakowie, kursy „sztuk pięknych”: akademj i szkoły sztuk pięknych, konserwatorjum i t. p.

Seminarja, nauczyciele.

№ porządkowy	Wyszczególnienie	Polska ^a	Miasto stoł. Warszawa	Województwa			
				warszaw- skie	łódzkie	kieleckie	lubel- skie
Seminarja							
1	Seminarjów ogółem	153	11 ^b	12	8	12	9
2	męskich	70	3	9	6	5	5
3	żeńskich	77	6	2	2	5	4
4	koedukacyjnych	6	2	1	—	2	—
5	Państwowych ogółem	96	6	11	7	7	8
6	męskich	66	2	9	5	5	5
7	żeńskich	27	2	2	2	2	3
8	koedukacyjnych	3	2	—	—	—	—
9	Prywatnych ogółem	57	5	1	1	5	1
10	męskich	4	1	—	1	—	—
11	żeńskich	50	4	—	—	3	1
12	koedukacyjnych	3	—	1	—	2	—
13	Seminarjów z własną szkołą ćwiczeń	81	5	6	6	6	7
14	Seminarjów z internalem	99	4	11	8	7	9
15	w tem						
16	państwowych	77	3	11	7	6	8
	prywatnych	22	1	—	1	1	1
Seminarjów z językiem wykładowym:							
17	polskim	136	11	12	7	12	9
18	niemieckim	7	—	—	1	—	—
19	rusińskim	5	—	—	—	—	—
20	polskim i rusińskim	5	—	—	—	—	—
Nauczyciele							
21	Nauczycieli ogółem	2068 ^{c/k}	226	152	83	159	129
22	w seminarjach państwowych ogółem	1281	113	138	63	102	122
23	etatowych	976	51	106	45	74	93
24	kontraktowych	305	62	32	18	28	29
25	w seminarjach prywatnych ogółem	787	113	14	20	57	7
26	dochodzących	222	25	4	10	26	6
27	stałych	565	88	10	10	31	—

a. Bez ziemi Wileńskiej i Górnego Śląska.

b. W tej liczbie — Państwowe Kursy Nauczycielskie (uczniów—69, nauczycieli—20).

  " " Kursy Robot ręcznych . . . . . 44. —18j.

  " " Seminarjum dla Nauczycieli Religji Mojżeszowej (ucz. -60, nauczycieli—18).

  " " Seminarjum dla ochrońiarek (ucz. -60, nauczycieli 13).

Zródło: Materiały Wydziału Seminarjów Nauczycielskich Ministerstwa W. R i O. P.

Seminarja, nauczyciele.

W o j e w ó d z t w a											№ portadkowy
biało- stockie	nowo- grodzkie	poleskie	wolyń- skie	poznań- skie	pomor- skie	krakow- skie	lwow- skie	stanisła- wowskie	larno- polskie	Śląsk Cieszyń- ski	
6 ^c	1	1	2	17	9	22	22 ^d	6	9	6	1
3	1	1	1	13	7	4	6	1	3	2	2
3	—	—	1	4	2	17	16	5	6	4	3
—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	4
5	1	1	1	17	9	6	9	1	4	2	5
2	1	1	1	13	7	4	6	1	3	1	6
3	—	—	—	4	2	2	3	—	1	1	7
—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	8
1	—	—	1	—	—	15	12	5	6	4	9
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	10
—	—	—	1	—	—	15	12	5	6	3	11
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12
3	—	—	1	10	8	8	10	5	3	3	13
6	—	1	2	13	9	10	11	4	2	2	14
5	—	1	1	13	9	4	7	1	1	—	15
1	—	—	1	—	—	6	4	3	1	2	16
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	1	1	2	16	8	22	17	3	7	2	17
—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	4	18
—	—	—	—	—	—	—	3	2	—	—	19
—	—	—	—	—	—	—	2	1	2	—	20
81	4	6	17	150	101	273 ^e	366 ^f	128	106 ^g	87	21
67	4	6	10	150	101	106	187	21	62	29	22
47	2	5	7	120	93	88	160	20	43	22	23
20	2	1	3	30	8	18	27	1	19	7	24
14	—	—	7	—	—	167	179	107	44	58	25
1	—	—	7	—	—	33	55	23	—	31	26
13	—	—	—	—	—	134	124	84	44	27	27

c. W tej liczbie — Państwowe Seminarjum dla Ochrońniarek w Łomży (uczennic — 149, nauczycieli — 16.

d. W tej liczbie Państwowe Kursy Nauczycielskie w Krakowie.

e. Z 9 szkół brak danych dotyczących nauczycieli.

f. Z 1 szkoły „ „ „ „

g. Z 3 szkół „ „ „ „

Seminarja, uczniowie.

№ porządkowy	Wyszczególnienie	Polska	Miasto st. Warszawa	Województwa			
				warszaw- skie	łódzkie	kieleckie	lubelskie
	Uczniowie						
1	Uczniów w seminarjach ogółem . . .	20 314 ^{abc}	957	1 595	892	1 799	1 191
	w tem w seminarjach:						
2	państwowych	14 197	423	1 431	660	1 170	1 133
3	prywatnych	6 117	534	164	232	629	58
4	męskich	9 749	247	1 204	637	860	689
5	żeńskich	10 067	710	227	255	605	502
6	koedukacyjnych	498	—	164	—	334	—
	z językiem wykładowym:						
7	polskim	18 357	957	1 595	776	1 799	1 191
8	niemieckim	438	—	—	116	—	—
9	rusińskim	407	—	—	—	—	—
10	polskim i rusińskim	1 112	—	—	—	—	—
	zapisanych na kurs:						
11	wstępny	955	114	76	—	170	64
12	I-szy	5 956	324	448	352	487	373
13	II-gi	5 339	251	409	234	426	286
14	III-ci	3 999	151	329	133	293	233
15	IV-ty	3 118	85	245	108	215	151
16	V-ty	947	32	88	65	208	84
	Wychowanców preparand						
17	na kursie I-szym	590	28	96	113	64	113
18	Uczniów w internatach ogółem . . .	5 297	101	768	349	247	570
19	w tem przy seminarjum państw.	4 123	80	768	307	200	485
20	" " " prywatn.	1 174	21	—	42	47	85
21	Uczniów szkół ćwiczeń ogółem . . .	10 964	548	844	690	689	933
22	w tem przy seminarjach państw. . .	3 006	372	344	553	521	841
23	" " " prywatn.	2 958	176	—	137	168	92
	w klasach:						
24	I-szej	2 479	80	165	189	179	217
25	II-ej	2 377	118	177	162	139	223
26	III-ej	2 306	120	155	153	155	206
27	IV-ej	1 953	62	150	66	179	176
28	V-ej	768	85	79	—	—	49
29	VI-ej	389	67	75	—	—	31
30	VII-ej	301	16	43	—	—	31
31	podział według klas niepodany . . .	391	—	—	120	—	—

a z 9 szkół brak danych, dotyczących nauczycieli i uczniów.

Seminarja, uczniowie.

W o j e w ó d z t w a												№ porządkowy
biało- stockie	nowo- grodzkie	poleskie	wołyń- skie	poznań- skie	pomor- skie	krakow- skie	lwowskie	stanisła- wowskie	tarno- polskie	Śląsk Cieszyń- ski		
763	50	71	143	2 659	1 409	2 704 ^a	3 583 ^b	1 240	951 ^c	307	1	
691	50	71	117	2 659	1 409	1 199	2 195	208	546	235	2	
72	—	—	26	—	—	1 505	1 388	1 032	405	72	3	
388	50	71	117	1 761	1 008	787	1 114	208	412	196	4	
375	—	—	26	898	401	1 917	2 469	1 032	539	111	5	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	
763	50	71	143	2 519	1 299	2 704	2 984	625	646	235	7	
—	—	—	—	140	110	—	—	—	—	72	8	
—	—	—	—	—	—	—	—	407	—	—	9	
—	—	—	—	—	—	—	599	208	305	—	10	
83	—	—	—	—	82	55	221	69	21	—	11	
228	20	17	47	783	324	754	1 057	385	271	86	12	
215	15	28	54	784	260	761	989	276	269	82	13	
123	15	26	19	489	285	652	692	271	192	96	14	
89	—	—	9	361	269	482	624	239	198	43	15	
25	—	—	14	242	189	—	—	—	—	—	16	
101	—	2	15	53	5	—	—	—	—	—	17	
271	—	71	208	1 058	326	536	566	148	32	46	18	
248	—	71	65	1 058	326	135	330	30	20	—	19	
23	—	—	143	—	—	401	236	118	12	46	20	
370	—	—	159	1 214	913	1 451	1 504	895	125	629	21	
370	—	—	—	1 214	913	778	1 066	267	125	142	22	
—	—	—	159	—	—	673	438	628	—	487	23	
113	—	—	23	300	287	306	285	153	64	118	24	
83	—	—	31	250	228	290	329	183	26	138	25	
83	—	—	26	201	222	297	354	213	15	106	26	
56	—	—	30	127	93	293	361	207	20	133	27	
20	—	—	24	19	42	120	90	105	—	134	28	
15	—	—	17	11	27	75	38	33	—	—	29	
—	—	—	8	35	14	70	47	—	—	—	30	
—	—	—	—	271	—	—	—	—	—	—	31	

ZESTAWIENIE STATYSTYCZNE.

SEMINARJÓW NAUCZYCIELSKICH NA TERENACH RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

Według stanu z 1 stycznia 1923.

Nazwa Okręgu Szkolnego	Ilość klas	Semin. państwowe	Semin. prywatne	Sem. męskie	Sem. żeńskie	Semin. koedukacyjne	Semin. z jęz. polskim	Semin. z jęz. niemieckim	Semin. z jęz. ruskim	Semin. z jęz. litewskim	Semin. z jęz. hebrajskim	Semin. z jęz. żydowskim	Ilość uczniów	Ilość uczennic	Ilość uczniów i uczennic razem
Kuratorjum Okręgu Szk. Warszawskiego	206	35	13	23	22	3	47	—	—	—	1	—	3 890	3 339	7 229
Kuratorjum Okręgu Szk. Łódzkiego	34	8	1	6	3	—	8	1	—	—	—	—	767	443	1 210
Kuratorjum Okręgu Szk. Białostockiego	36	10	1	4	4	3	11	—	—	—	—	—	619	707	1 326
Kuratorjum Okręgu Szk. Wileńskiego	26	5	3	3	2	3	5	—	—	1	1	1	727	450	1 177
Kuratorjum Okręgu Szk. Poleskiego	9	2	—	2	—	—	2	—	—	—	—	—	249	39	288
Kuratorjum Okręgu Szk. Wołyńskiego	8	1	1	—	1	1	2	—	—	—	—	—	128	114	242
Kuratorjum Okręgu Szk. Poznańskiego	71	18	—	15	3	—	17	1	—	—	—	—	2 258	647	2 905
Kuratorjum Okręgu Szk. Pomorskiego	45	10	—	5	3	2	9	1	—	—	—	—	983	432	1 415
Kuratorjum Okręgu Szk. Krakowskiego	88	7	17	4	19	1	24	—	—	—	—	—	1 074	2 945	4 019
Kuratorjum Okręgu Szk. Lwowskiego	169	21	28	11	33	5	38	—	11	—	—	—	2 226	5 801	8 027
Okrag Szk. Śląski	35	6	3	4	4	1	7	2	—	—	—	—	638	329	967
Razem	727	123	67	77	94	19	170	5	11	1	2	1	13 559	15 246	28 805

ZESTAWIENIE STATYSTYCZNE

za rok 1921/22

według*) „Miesięcznika Statystycznego”,

za rok 1922/23

na str. 450 i 460 wydawnictwa według danych. nadesłanych redakcji książki.

*) na str. 451 — 459 wydawnictwa.

Część VIII.

U Z U P E Ł N I E N I A.

A. Do Cz. I. Rozdz'a u III.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 14 czerwca 1923 r.

w sprawie egzaminów państwowych na nauczycieli szkół średnich i seminarjów nauczycielskich.

Na zasadzie art. 1 i 14 ustawy z dnia 26 września 1922 r., dotyczącej kwalifikacji zawodowych do nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich państwowych i prywatnych (Dz. U. R. P. Nr. 90, poz. 828) i częściowo zmieniając rozporządzenie z dnia 29 stycznia 1923 r. w sprawie egzaminów państwowych na nauczycieli szkół średnich (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 256), zarządza się co następuje:

§ 1. § 19 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dn 29 stycznia 1923 r. otrzymuje brzmienie następujące: „Osoby, które ukończyły lub ukończą przed końcem 1924 r. trzyletni Kurs Naukowy, względnie dwuletni Kurs Pedagogiczny, lub dwuletnie Studium Pedagogiczne dla kandydatów na nauczycieli przedmiotów pedagogicznych, zorganizowane przy Państwowym Instytucie Pedagogicznym w Warszawie, uzyskują kwalifikacje zawodowe do nauczania w szkołach średnich i seminarjach nauczycielskich przez zdanie egzaminu wobec Państwowej Komisji Egzaminacyjnej przy Państwowym Instytucie Pedagogicznym w Warszawie; słuchacze Państwowego Instytutu Nauczycielskiego w Warszawie, kończący studia w roku szkolnym 1922/23 lub 1923/24, uzyskują także

kwalifikacje przez zdanie egzaminu przed upływem roku 1924 wobec Komisji Egzaminacyjnej, powołanej przy tymże Instytucie do odbywania egzaminów końcowych.

Absolwenci rocznych Państwowych Kursów Wychowania fizycznego, którzy z końcem roku szkolnego 1922/23 otrzymają świadectwa z ich ukończenia, mogą uzyskać kwalifikacje zawodowe do nauczania ćwiczeń cielesnych w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich po odbyciu praktyki nauczycielskiej w tych szkołach w wymiarze conajmniej 14 godzin tygodniowo, uznanej przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za zadowalającą, przez zdanie specjalnego egzaminu kwalifikacyjnego, którego program określi osobne rozporządzenie”.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Warszawa, dnia 14 czerwca 1923 roku.
(Dz. U. R. P. Nr. 66 z r. 1923, poz. 515).

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

(—) Głąbiński.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 21 czerwca 1923 r.

w sprawie uproszczonych egzaminów państwowych na nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich.

Na mocy art. 7 ustawy z dnia 26 września 1922 r., dotyczącej kwalifikacji zawodowych do nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczy-

cielskich państwowych i prywatnych (Dz. U. R. P. Nr. 90, poz. 828), zarządza się, co następuje:

I. Postanowienia ogólne.

§ 1. Ustanawia się na czas do końca 1928 r. uproszczone egzaminy państwowe na nauczycieli szkół wyżej wymienionych, według następujących przepisów:

§ 2. Do egzaminu uproszczonego mogą być dopuszczone:

A. Osoby, które przed końcem 1921 r. były czynne, jako nauczyciele w szkołach średnich ogólnokształcących, lub seminarjach nauczycielskich na obszarze Państwa Polskiego, jeżeli:

a) posiadają obywatelstwo polskie,

b) ukończyły szkołę średnią ogólnokształcącą lub seminarjum nauczycielskie;

c) ukończyły przed końcem sierpnia 1921 r. 25 lat życia; oraz albo

d) odbyły przed końcem sierpnia 1921 r. conajmniej 3-letnią szkolną praktykę nauczycielską, uznaną przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za zadowalającą, w wymiarze conajmniej 14 godzin tygodniowo, z czego conajmniej dwa lata w szkole średniej ogólnokształcącej lub seminarjum nauczycielskiem; albo

e) odbyły przed upływem 1928 r. conajmniej 3-letnią praktykę nauczycielską w szkole średniej ogólnokształcącej lub seminarjum nauczycielskim w wymiarze przynajmniej 14-tu godzin tygodniowo, uznaną przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za wybitną.

B. Osoby, które przed końcem 1921 r. nie były czynne w szkołach średnich ogólnokształcących lub seminarjach nauczycielskich, a były czynne, jako nauczyciele w szkołach powszechnych, pod warunkami wymienionymi pod lit. a) b) c) i e).

W wypadkach wyjątkowych może Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego dopuścić do egzaminu uproszczonego kandydata, niespełniającego jednego z warunków, wymienionych pod lit. a), b), lub c).

§ 3. Podanie o dopuszczenie do egzaminu nauczyciel czynny wnosi drogą służbową przez dyrekcję szkoły do właściwego Kuratorjum Okręgu Szkolnego, które przesyła je Ministerstwu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego; każda inna osoba wnosi podanie wprost do Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. W podaniu należy wymienić:

1) język wykładowy, w jakim kandydat chce nauczać; 2) przedmiot, z którego, ewentualnie przedmioty, z których egzamin zamierza zdawać; 3) dane, dotyczące specjalnego przygotowania kandydata, a mogące być uwzględnionymi przy egzaminie piśmiennym (lektura, działy nauki i t. d.), w myśl programu wymagań z poszczególnych przedmiotów, (§ 22); 4) Komisję Egzaminacyjną, przed którą kandydat chce zdawać egzamin; nadto należy dołączyć: fotografię, metrykę urodzenia, dowód obywatelstwa polskiego, świadectwa ukończenia szkoły średniej ogólnokształcącej lub seminarjum nauczycielskiego, świadectwo odbytej praktyki szkolnej, wystawione przez właściwe dyrekcje, oraz tablicę osobową według poniżej podanego wzoru. Mogą być również dołączone świadectwa ze studjów w wyższym zakładzie naukowym, oraz kolokwjów odbytych na kursach dokształcających. Dokumenty winny być dołączone w oryginałach lub przepisowo zalegalizowanych kopiach; w wyjątkowych wypadkach, np. zaginięcia lub zniszczenia aktu i niemożności uzyskania urzędowego duplikatu, zastąpić go wolno poświadczeniami conajmniej dwóch wiarygodnych świadków, stwierdzającymi wszystkie potrzebne dane; przyjęcie takich poświadczeń za wystarczające zależeć będzie od uznania Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 4. O dopuszczeniu do egzaminu rozstrzyga Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

§ 5. Wraz z decyzją o dopuszczeniu Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego przesyła dokumenty osobiste dopuszczonego kandydata Komisji Egzaminacyjnej, która zwraca je kandydatowi po odbyciu egzaminu lub po odstąpieniu przezeń od egzaminu

§ 6. Przed przystąpieniem do egzaminu składa kandydat w Komisji egzaminacyjnej opłatę egzaminacyjną w wysokości oznaczonej przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

II. Komisje egzaminacyjne.

§ 7. Uproszczone egzaminy państwowe na nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich odbywają się przed państwowymi Komisjami egzaminacyjnymi dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich, działającymi na podstawie § 22 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 29 stycznia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 256). Egzaminatorowie, działający przy egza-

minach uproszczonych, tworzą pod przewodnictwem prezesa Komisji — osobny oddział Komisji. Członków oddziału wyznacza Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z prezesem Komisji z pośród jej członków. W razie potrzeby mianuje Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z prezesem Komisji egzaminatorów dla egzaminów uproszczonych także z poza grona członków Komisji.

§ 8. W egzaminie biorą udział pod przewodnictwem prezesa Komisji lub jego zastępcy dwaj egzaminatorowie. Te trzy osoby stanowią podkomisję do danego przedmiotu. Prezes Komisji może w razie potrzeby powołać do podkomisji jeszcze trzeciego egzaminatora. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może delegować do każdej podkomisji swojego przedstawiciela, nie mającego prawa egzaminowania, ni głosowania.

III. Przedmioty i przebieg egzaminu.

§ 9. Kandydat może zgłosić się do egzaminu uproszczonego z jednego lub kilku z pośród następujących przedmiotów:

- 1) język polski,
- 2) język łaciński,
- 3) język grecki,
- 4) język francuski,
- 5) język angielski,
- 6) język niemiecki,
- 7) jeden z języków słowiańskich,
- 8) historia,
- 9) geografia z geologią,
- 10) matematyka,
- 11) fizyka,
- 12) chemia z mineralogią,
- 13) nauki biologiczne,
- 14) propedeutika filozofii,
- 15) rysunki,
- 16) śpiew i muzyka,
- 17) wychowanie fizyczne,
- 18) roboty ręczne,
- 19) pedagogika.

§ 10. Egzamin piśmienny ma stwierdzić, iż kandydat w zakresie danego tematu posiada wystarczające wiadomości, że potrafi je samodzielnie zastosować przy opracowaniu tematu, oraz, że umie swe myśli jasno, ściśle i poprawnie wyrażać.

12. Egzamin piśmienny odbywa się pod ścisłym nadzorem i obejmuje jeden temat, wybrany przez kandydata z pośród dwóch przedstawionych mu przez Komisję. Na opracowanie tematu przeznaczają się 5 godzin.

Wymiar czasu, przeznaczony na pracę, czy ćwiczenie praktyczne, stanowiące część egzaminu ustnego (zobacz § 10), nie może również przekraczać powyższej normy. Przy wypracowaniu piśmiennem, względnie praktycznym zadaniu, wolno używać tylko środków pomocniczych, wskazanych przez Komisję. Przekroczenie tego zakazu pociąga za sobą usunięcie kandydata od zdawania egzaminu w danym terminie.

§ 13. O dopuszczeniu do egzaminu ustnego decyduje podkomisja danego przedmiotu na podstawie wyniku egzaminu piśmiennego.

§ 14. Egzamin ustny musi się odbyć w tym samym okresie egzaminacyjnym i przed tą samą Komisją, co egzamin piśmienny.

§ 15. Przy egzaminie ustnym kandydat winien — prócz znajomości przedmiotu egzaminu — wykazać także znajomość zasad dydaktyki tego przedmiotu, oraz że potrafi go udzielać w języku, który obrat za język wykładowy.

§ 16. Kandydaci, którzy nie ukończyli polskiej szkoły średniej, winni nie tylko wykazać, że władają poprawnie językiem polskim, ale nadto zdać osobny egzamin z podstawowych wiadomości z literatury, historii i geografii polskiej, traktowanych razem jako jeden przedmiot egzaminacyjny. Komisja może jednak w poszczególnych wypadkach zwolnić kandydata z tego egzaminu.

§ 17. Egzamin ustny teoretyczny z jednego przedmiotu trwa najwyższej godzinę.

§ 18. Z przebiegu egzaminu prowadzi się protokół, który podpisuje przewodniczący i egzaminatorowie. Decyzja, przy której uwzględnia się wyniki zarówno egzaminu piśmiennego, jak i ustnego, zapada w każdej podkomisji większością głosów. W razie równości głosów, rozstrzyga głos przewodniczącego.

§ 19. Decyzję (wynik) ogłasza się kandydatowi zaraz po egzaminie.

§ 20. W razie ujemnego wyniku egzaminu, kandydat może zgłosić się ponownie do egzaminu nie wcześniej, niż po upływie czasu, przez Komisję wyznaczonego, a w każdym razie przed upływem okresu, ustanowionego w § 1 niniejszego rozporządzenia. Jeżeli ujemny wynik dotyczy tylko wiadomości, wymienionych w § 16, powtórny egzamin obejmuje tylko zakres tych wiadomości.

§ 21. Zgłaszając się do ponownego egzaminu, kandydat winien wnieść ponownie przepisaną opłatę.

§ 22. Program wymagań z poszczególnych przedmiotów przy egzaminie uproszczonym ustali osobne rozporządzenie.

§ 23. W przypadkach, w których niniejsze rozporządzenie nie daje rozstrzygnięcia, należy stosować odpowiednio postanowienia regulaminu, obowiązującego przy normalnych egzaminach państwowych na nauczycieli szkół średnich.

IV. Świadectwa z egzaminu.

§ 24. Kandydat, który zdał pomyślnie uproszczony egzamin państwowy, otrzymuje od Komisji dyplom na nauczyciela szkół średnich ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich, w zakresie wymienionych w nim przedmiotów.

§ 25. Dyplom składa się z czterech części:

Część pierwsza zawiera imię i nazwisko kandydata, miejsce, dzień, miesiąc i rok urodzenia, wyznanie, ogólne dane, dotyczące studiów średnich i wyższych, datę i liczbę decyzji Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, którą kandydat został dopuszczony do egzaminu uproszczonego, oraz powołanie się na art. 7 ustawy z dnia 26 września 1922 r., dotyczącej kwalifikacji zawodowych do nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich państwowych i prywatnych (Dz. U. R. P. z r. 1922 Nr. 90, poz. 828).

Część druga zawiera temat wypracowania piśmiennego, ewentualnej pracy prak-

tycznej oraz główne tematy egzaminu ustnego—osobno naukowe, osobno dydaktyczne—przyczem wynik każdej z tych trzech, względnie czterech części egzaminu winien być oceniony jednym ze stopni: bardzo dobrze, dobrze, dostatecznie.

Część trzecia zawiera ocenę władania przez kandydata językiem polskim oraz ewentualnie wyniki egzaminu z podstawowych wiadomości z literatury, historii i geografii Polski (§ 16).

Część czwarta zawiera orzeczenie, stwierdzające, że kandydat (imię i nazwisko) posiada kwalifikacje do nauczania (wymienić przedmiot) w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich z językiem wykładowym (wymienić język).

Świadectwo winno być podpisane przez prezesa Komisji lub jego zastępcę, tudzież przez dwóch przynajmniej egzaminatorów i opatrzone pieczęcią urzędową Komisji.

Świadectwo nosi datę dnia, w którym egzamin został ukończony.

V. Postanowienia końcowe.

§ 26. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Warszawa, dnia 21 czerwca 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 68 z r. 1923, poz. 533).

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego

(-) Głabiński.

Wzór A.

Załącznik do rozporządzenia M. W. R. i O. P.
z dnia 21 czerwca 1921 r.

ZESTAWIENIE DANYCH (Tabela osobowa).

Nazwisko i imię	Miejscowość i data urodzenia	Studia odbyte z wymienieniem zaświadczeń	Szkoły, w których ubiegający się pracował, z podaniem czasu i wymienieniem zaświadczeń	Szkoła, w której ubiegający się obecnie pracuje	Prace pedagogiczne i naukowe	Uwagi

Do Części II Rozdział III

Mianowani zastępcami inspektorów:

Nazwisko:	Miejscowość:
Kaczorowski Stanisław	Wilno
Rudziński Eustachy	Warszawa miasto
Notz Karol	Kielce
Szczech Edward	Łuków
Stawowy Baltazar	Wołózyn
Woynowski Eugenjusz	Wilno powiat
Plehańczyk Zygmunt	Święciany
Klich Antoni	Brzesko
Plużański Wacław	Lublin
Kowaligzyn Eugenjusz	Lublin
Gładyz Paweł	Nieśwież
Podulka Stanisław	Łódź miasto
Kilański Tomasz	Łódź miasto
Piechutowski Władysław	Łódź miasto

Mianowani inspektorami szkolnymi:

Nazwisko:	Powiat:
Szelest Bolesław	Wieluń
Zawadzki Wacław Michał	Łódź
Motak Jan	Koło
Dr. Janik Michał	Kraków
Wiśniak Józef	Busk kielecki
Kaczorowski Władysław	Maków
Benedykciński Jan	Mińsk mazowiecki
Mucha Józef	Tomaszów lubelski
Kędzierski Marjan	Suwałki
Cybert Franciszek	Łomża
Jankowski Stanisław	Kolno
Tyczewski Edmund	Leszno
Skowroński Jan	Łódź miasto
Sikorski Lncjusz	Brzeziny
Nowotarski Władysław	Zywiec
Kantorski Stanisław	Śmigiel
Zakrzewski Antoni	Sokolów
Chłopicki Bronisław	Białe-Podlasko
Szmalski Jan	Kamień Koszyrski

Do Części II, Rozdział VI.

Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych

Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych administruje szkołami agrotechnicznymi niższymi i zajmuje się sprawą oświaty rolniczej.

Dyrektor Departamentu Rolnictwa: **Stanisław Leśniowski.**

Wydział Oświaty Rolniczej:

Seroczyńska M. starsza referentka, p. o. naczelniczka Wydziału

Roman T. referend szkół męskich

Doberski F. referent do spraw budowy szkół

Karczewski, referent rachunkowy
Zachara J., wizytator szkół rolniczych
Pomianowski St. wizytator szkół rolniczych
Szymański T. wizytator szkół rolniczych

Do Części III

1. UNIWERSYTET WARSZAWSKI

Skład Osobowy Sentu Akademickiego na rok akadem. 1923/24.

Rektor: dr. Ignacy Koschembahr-Łyskowski prof. zwycz. prawa rzymskiego.

Prorektor: dr. Jan Łukasiewicz prof. zwycz. filozofii

Dziekan Wydziału Teologii Katolickiej: ks. dr. Ignacy Grabowski prof. zwycz. instytucji prawa kanonicznego.

Delegat do Senatu tegoż Wydziału: ks. dr. Alojzy Bukowski prof. zwycz. dogmatyki pozytywnej.

Dziekan Wydziału Teologii Ewangelickiej: ks. lic. Jan Szeruda, prof. nadzwycz. egzegezy Starego Testamentu i jęz. hebrajskiego.

Delegat do Senatu tegoż Wydziału: ks. lic. Edmund Bursche prof. nadzwycz. teologii historycznej.

Dziekan Wydziału Prawa i Nauk Politycznych: dr. Edward Strasburger prof. zwycz. skarbowości.

Delegat do Senatu tegoż Wydziału: dr. Tadeusz Brzeski prof. zwycz. ekonomii społecznej.

Dziekan Wydziału Lekarskiego: dr. Józef Hornowski prof. zwycz. anatomii i historii patologicznej.

Delegat do Senatu tegoż Wydziału: dr. Francisze Czubalski prof. zwycz. fizjologii.

Dziekan Wydziału Filozoficznego: dr. Wiktor Lampe prof. zwycz. chemii.

Delegaci do Senatu tegoż Wydziału: dr. Bolesław Hryniewicz prof. zwycz. systematyki i geografii roślin i dr. Tadeusz Kotarbiński, prof. nadzwycz. filozofii.

Zostali zamianowani:

a) profesorami zwyczajnymi:

dr. **Ejsmond Józef** — biologii

b) profesorami nadzwyczajnymi:

Kamiński Michał — astronomii

dr. **Szymanowski Zygmunt** — bakterjologii i higieny

ks. **Michejda Karol** — teologii pastoralnej

c) docentami:

dr. **Klejn Stanisław** — chorób wewnętrznych

dr. **Ehrenkrentzowa Cezarja Anna Jadwiga** — etnologii

dr. **Brunner Jerzy** — bakterjologii

dr. Malinowski Feliks Władysław — dermatologii i neurologii
 dr. Szenajch Władysław Ludwik — pedagogii
 dr. Lityński Alfred — zoologii
 dr. Lorentowicz Leonard — poloznictwa i ginekologii
 dr. Szymanowski Zygmunt — bakterjologii
 dr. Przyłęcki Stanisław Jan Ignacy — fizjologii zwierząt
 dr. Paszkiewicz Ludwik Antoni — anatomji patologicznej
 dr. Sierakowski Stanisław — bakterjologii
 dr. Skabiazewski Ludwik — anatomji patologicznej
 dr. Semerau-Siemianowski Mściwoj Marja Tadeusz — zakresu interny
 d) kwestorem:
Kaczkowski Klemens.
 Ustąpił:
 dr. Tymieniecki Kazimierz.

2. UNIWERSYTET JAGIELLOŃSKI W KRAKOWIE.

Skład Senatu na rok 1923/24.

Rektor: Prof. dr. Jan Łoś.
 Dziekan wydziału teologicznego: ks. prof. dr. Konstanty Michalski.
 Dziekan wydziału prawniczego: prof. dr. Stanisław Gołąb.
 Dziekan wydziału lekarskiego: prof. dr. Stanisław Maziarowski.
 Dziekan wydziału filozoficznego: prof. dr. Tadeusz Estreicher.

Zostali zamianowani.

a) profesorem zwyczajnym:
 dr. Nowak Jan — paleontologii i geologii
 b) profesorem nadzwyczajnym:
 dr. Włodek Jan — uprawy roli i roślin
 c) docentami:
 dr. Pollak Roman Teodor Ignacy — literatury polskiej
 dr. Kozak Jan Józef — chemji fizycznej
 dr. Kozubski Włodzimierz Antoni — prawa rzymskiego
 ks. dr. Wicher Władysław — teologii moralnej
 dr. Kotowski Feliks — hodowli roślin
 dr. Hłasko Marjan — chemji
 dr. Szymanowicz Józef Mateusz — poloznictwa i ginekologii
 dr. Łoziński Paweł Leopold Marjan — anatomji porównawczej
 d) asystentem:
 dr. Richthofen Bolesław.

3. UNIWERSYTET POZNAŃSKI.

Zostali zamianowani.

a) profesorami zwyczajnymi:
 dr. Dembiński Bronisław — historii nowożytnej
 Jr. Lubieniecki Jan Henryk — farmakologii
 b) profesorami nadzwyczajnymi:
 dr. Padlewski Leon Julian Józef — bakterjologii
 Jr. Jonszer Karol Gustaw — chorob dziecięcych
 dr. Morawski Józef — romanistyki
 c) docentami:
 dr. Poniałowski Adam — etnologji
 dr. Wierzejski Henneusz — ortopedji
 dr. Mieczowski Leon — chirurgji
 dr. Stasiński Jan — okulistyki
 dr. Nowakowski Kazimierz Bonawentura — chirurgji.

4. UNIWERSYTET LWOWSKI.

Zostali zamianowani.

a) profesorami zwyczajnymi:
 dr. Rogala Wojcech — geologii
 Kotowicz Władysław — nauk orientalistycznych
 dr. Steinhaus Hugo — matematyki
 Jr. Piniński Leon — prawa rzymskiego
 Jr. Zalewski Teofil — otorynolaryngologii
 b) profesorem nadzwyczajnym:
 dr. Stusing Zdzisław Karol Julian — higieny
 c) docentem:
 ks. dr. Gieburowski Waclaw — historii i teorii muzyki kościelnej

5. UNIWERSYTET WILEŃSKI.

Zostali zamianowani.

a) profesorami zwyczajnymi:
 dr. Komarnicki Waclaw — prawa państw. i nauki o państwie
 dr. Mikulski Antoni — psychjatrii
 b) profesorami nadzwyczajnymi:
 dr. Czeżowski Tadeusz — filozofji
 dr. Kościalkowski Stanisław — historii Polski.
 Wróblewski Bronisław — prawa i postępowania karnego
 c) kwestorem:
 Dunaj Józef.

6. POLITECHNIKA LWOWSKA.

Zostali zamianowani.

a) profesorami zwyczajnymi:
 dr. Fuliński Benedykt — zoologii i anatomji porównawczej

dr. **Klemensiewicz Zygmunt** — fizyki
 inż. **Minkiewicz Witold** — architektury
 b) profesorem nadzwyczajnym:
 dr. **Kuryllo Adam Bernard** — statyki
 c) docentem;
 dr. **Maksymowicz Adam Kazimierz** — matematyki.
 Ustąpił:
 dr. **Massalski Urban**, kustosz Biblioteki.

7. POLITECHNIKA WARSZAWSKA.

Rektor: inż. **Antoni Ponikowski** prof. zwyczaj. miernictwa.

Prorektor: dr. **Leon Staniewicz** prof. zwyczaj. elektrotechniki teoretycznej.

Dziekan Wydziału Inżynierji Lądowej: dr. **Andrzej Psenicki** prof. zwyczaj. budowy mostów.

Delegat do Senatu tegoż Wydziału: dr. **Aleksander Wasiutyński** prof. zwyczaj. budowy dróg żelaznych.

Dziekan Wydziału Inżynierji Wodnej i Wydziału Mierniczego: inż. **Czesław Skotnicki** prof. zwyczaj. melioracji rolnych.

Delegat do Senatu tegoż Wydziału: inż. **Edward Warchałowski** prof. zwyczaj. miernictwa.

Dziekan Wydziału Mechanicznego: inż. **Henryk Mierzejewski** prof. zwyczaj. konstrukcji i technologii obrabiarek.

Delegat do Senatu tegoż Wydziału: inż. **Czesław Witoszyński** prof. zwyczaj. maszyn wodnych.

Dziekan Wydziału Elektrotechnicznego: inż. **Mieczysław Pozaryski** prof. zwyczaj. elektrotechniki ogólnej.

Delegat do Senatu tegoż Wydziału: inż. **Konstanty Żórawski** prof. zwyczaj. budowy maszyn elektrycznych.

Dziekan Wydziału Chemii: dr. **Tadeusz Woyno** prof. nadzwyczaj. mineralogji.

Delegat do Senatu tegoż Wydziału: kandydat nauk przyr. **Ludwik Szperl** prof. zwyczaj. chemii ogólnej.

Dziekan Wydziału Architektury: arch. **Karol Jankowski** prof. zwyczaj. projektowania miejskiego.

Delegat do Senatu tegoż Wydziału: arch. **Tadeusz Tolwiński** prof. nadzwyczaj. budowy miast.

8. SZKOŁA GŁÓWNA GOSPODARSTWA WIEJSKIEGO.

Skład Osobowy Senatu Akademickiego na rok akademi. 1923/24.

Rektor: **Jan Sosnowski** prof. zwyczaj. zoologii i fizjologii zwierząt.

Dziekan Wydziału Rolniczego: **Lucjan Dobrzański** prof. nadzwyczaj. weterynarii i anatomji zwierząt domowych.

Dziekan Wydziału Leśnego: dr. inż. **Marceli Marcinkowski** prof. zwyczaj. komunikacji leśnych i geodozji.

Dziekan Wydziału Ogrodniczego: dr. **Edmund Malinowski** prof. zwyczaj. genetyki i hodowli roślin.

Prorektor: dr. **Wacław Dąbrowski** prof. zwyczaj. mikrobiologii i przemysłu rolnego.

9. AKADEMJA GÓRNICZA KRAKÓW.

Przybył:

dr. **Stock Jan** docent fizyki.

INSTYTUT NAUCZYCIELSKI KOŁA ŁÓDZKIEGO T. N. S. Ś. I W. W ŁODZI (ul. Sienkiewicza 44) założony dnia 1.XII. 1921.

System semestralny.

Dzieli się na:

1) Instytut dla nauczycieli szkół średnich, wykłady w zakresie egzaminów uproszczonych (w r. 1922/23 — 122 słuchaczy).

2) Wydział filozoficzny (w r. 1922/23 — 66 słuch.).

3) Kurs dwuletni dla nauczycieli szkół powszechnych (w zakresie egzaminu „wydziałowego”, grupa humanistyczna, matematyczno-fizyczna i przyrodniczo-geograficzna) (w r. 1922/3 — 160 słuch.).

4) Kursy roczne (w zakresie egzaminu „kwalifikacyjnego”, wszystkie grupy z prawami państwowymi (w r. 1922/3 — 384 słuch.). Ilość słuchaczy 732 (mężczyzn 180, kobiet 552).

Wykładów wygłoszono 3784 (w r. szk. 1922/3).

Własność: Zarząd Koła T. N. S. W. w Łodzi.

Kierownictwo:

Czapczyński Tadeusz, kierownik.

Grabiński Ignacy, zast. kierownika.

Kowalczyk Józef, sekretarz.

Docenci mjejscowi:

1. **Barszczewski Mieczysław** (geometria wykreslna, Inst.)
2. **Buse Alfred** (filol. klasyczna, Inst., W. f.)
3. **Bzowski Konstanty** (geologia, Inst., W. f.)
4. **Czapczyński Tadeusz** (metodyka j. polskiego, Inst., k. dw.)
5. **Cyps Aleksander** (hist. literatury, W. f.)
6. **Dawson Wacław** (fizyka, Inst., W. f., K. dw.)
7. **Dorosz Władysław** (hist. liter. pol. Inst. K. dw.)

8. Dura Marjan (pedagogika, K. r.)
9. Dzieniakowski Wacław (chemia, Inst., W. f. K. dw.)
10. Gacki Władysław (dydaktyka, K. r.)
11. Goldenberg Arkadiusz (higijena szkoln., K. r., K. dw.)
12. Gorczykowski Piotr (hist. lit. pol., Inst., W. f., K. dw.)
13. Gorzelniawski Jan (śpiew, K. r.)
14. Gundelachówna Marta (gram. j. pol. K. r.)
15. Jurczyński Juljusz (geografia, Inst., W. f., K. dw.)
16. Kaczanowski Jan (przyroda, K. dw.)
17. Kalisz Ludwik (gram. jęz. pol., Inst., W. f., K. dw.)
18. Kopciński Stefan (psychologia, K. r.)
19. Koszyk Kazimierz (j. łaciński, Inst.)
20. Kowalczyk Józef (j. grecki, Inst.)
21. Kozielskiewiczówna - Skrzyżkowska A. (hist. lit. pol., K. r.)
22. Krajewski Lucjan (chemia, W. f.)
23. Kruczkowski Franciszek (metodyka, K. r.)
24. Krzywobłocki Bolesław (administr. szk., K. r.)
25. Michejda Franciszek (dydaktyka, Inst., W. f., K. dw., K. r.)
26. Moroz Jan (matem., K. dw., Inst.)
27. ks. Nadolski Witold (metod. religii, K. r.)
28. Noler Adolf (trygonometria, Inst., W. f.)
29. Odrzywolski Marjan (pedagogika eksp., hist. filoz., Inst., W. f., K. dw.)
30. Pawłowski Aleksander (hist. liter. pol., K. r.)
31. Piaskowski Walenty (rysunki, K. r.)
32. Roliński Ignacy (matem., Inst., W. f.)
33. Śliwiński Ferdynand (hist. lit. pol., Inst., W. f., K. dw.)
34. Starkiewicz Leon (przyroda, Inst., W. f.)
35. Surowiecki Aleksander (gimnastyka, K. r.)
36. Sadowski Franciszek (matem., Inst., W. f.)
37. Szmidt Józef (roboty, K. r. i dn.)

Zamiejscowi:

1. Stojanowski Józef (z Warszawy, historia powsz. i pol., Inst., W. f., K. dw.)
2. Szymkiewicz Dezydery (z Krakowa, botanik, Inst., W. f., K. dw.)
3. Żukowski Piotr (z Poznania, historia, Inst., W. f., K. dw.)

Przygodni:

1. Nitsch Kazimierz (z Krakowa, gram. j. pol., ogólne)
2. Sawicki Tymoteusz (z Warszawy, hist. sztuki)

3. Lehr-Splawiński Tadeusz (ze Lwowa, gram. j. pol.)
4. Wilkosz Witold (z Krakowa, matem.)
5. Wukadinović Spirydjon (z Krakowa, lit. j. niem.)

Do Części V

LWÓW.

Państwowe Kursy Nauczycielskie,
ul. Głowińskiego,
p. 2. 20. 47.

Kursy zostały założone w r. 1921. Dyrektorem był Józef Jastrzębski.

Kier. Nawrocki Marjan 83 e 14 —
Janellówna Walerja 83 W 18 PH
Zbiegień Jan 85 e M Fi 9 M Fi G
Zgodziński Władysław 88 sn krr 11 Pr
k Chudzikowski Juljusz 83 W 18 Ry
k Fritz Józef — DM 9 Hig
k Haluza Antoni 82 e Ru 19 Ru
k Juchowicz Stanisław 59 e Prz 19 Prz
k Kapalka Franciszek 81 e Gi 19 Gi
k ks Krukowski Józef 86 a 10 N
k ks Kubacik Antoni — 12 R
k Lubczyński Józef 80 e Prz 20 Prz
k Miłska Karolina — W 20 Pr
k Patocki Stefan — kp 30 M
k Radwański Kazimierz 65 kp 39 pe
k Mitscha Adam 92 DP 1 S

Do Części VI Rozdziału II

CZĘSTOCHOWA.

Przemysłowo-handlowa szkoła żeńska 7-kl.
Siostr Zmartwychwstania Pańskiego,
ul. Panny Marji Nr. 60.

Szkoła obejmuje dwie klasy wstępne, cztery klasy ogólnokształcących i trzech klas przemysłowych i handlowych.

Dyr. Zboiński Antoni
ks Sobański Piotr R
Cichoń Józef N
Drób Aleksander S
Gadomski Alfred F Ch Ha
Godziszewski Włodzimierz P
Książek Tadeusz F Ch
Matuszkiewicz Władysław M
Markiewicz Eugenia Fr
Niedźwiecka Sabina Ge
Szust Jan Ry
Tyszecka Zofja Prz
Winnicka Kazimiera II
Młynarzewska Janina IIa
Brzozowska Ludmilla Ha

Do Części VI Rozd. IV

LUDOWE SZKOŁY ROLNICZE I OGRODNICZE.

SZKOŁY PAŃSTWOWE.

1) Gołotczyzna, szk. żeńska 1-rocza, p. Ciechanów, pow. Ciechanów, woj. warszawskie, kierownik M. Czech.

2) Rzeszów, szk. mleczarska 1-rocza, p. Rzeszów, pow. Rzeszów, woj. lwowskie.

SZKOŁY SAMORZĄDOWE Męskie.

1) Bereźnica, 3-letnia, p. Stryj, pow. Stryj, woj. Stanisławowskie, kierowniczką W. Popławską.

2) Brodnica, 2-zimowa, p. Brodnica, pow. Brodnica, woj. Pomorskie, kierownik J. Licznerski.

3) Bydgoszcz, 2-zimowa, p. Bydgoszcz, pow. Bydgoszcz, woj. Poznańskie, kier. A. Dzierżbicki.

4) Bydgoszcz, szk. mleczarska, p. Bydgoszcz, pow. Bydgoszcz, woj. Poznańskie, kier. J. Kozłowski.

5) Chodzież, 2-zimowa, p. Chodzież, pow. Chodzież, woj. Poznańskie, kier. T. Boczkowski.

6) Dobroszyce, 1-rocza, p. Kamińsk, pow. N.-Radomsk, woj. Łódzkie, kier. L. Pawiński.

7) Inowrocław, 2-zimowa, p. Inowrocław, pow. Inowrocław, woj. Poznańskie, kier. R. Kuphal.

8) Inowrocław, szk. niemiecka 2-zimowa, p. Inowrocław, pow. Inowrocław, woj. Poznańskie, kierownik W. Filcek.

9) Janowice, 2-zimowa, p. Znin, pow. Znin, woj. Poznańskie, kierownik M. Bauman.

10) Kępno, 2-zimowa, p. Kępno, pow. Kępno, woj. Poznańskie, kierownik J. Sruta.

11) Kościerzyna, 2-zimowa, p. Kościerzyna, pow. Kościerzyna, woj. Pomorskie, kierownik Cz. Wiśniewski.

12) Kowalewo, 2-zimowa, p. Kościerzyna, pow. Wąbrzeźno, woj. Pomorskie, kierownik A. Sikorski.

13) Koźmin, 2-zimowa, p. Koźmin, pow. Koźmin, woj. Poznańskie, kierownik L. Różański.

14) Koźmin, szk. ogrodn., p. Koźmin, pow. Koźmin, woj. Poznańskie, kierownik S. Cybulski.

15) Leszno, 2-zimowa, p. Leszno, pow. Leszno, woj. Poznańskie, kierownik K. Siewcewicz.

16) Międzychód, 2-zimowa, p. Międzychód, pow. Międzychód, woj. Poznańskie, kierownik J. Neuman.

17) Niłocin, 3-letnia, p. Rzeszów, pow. Rzeszów, woj. Lwowskie, kierownik E. Kusche'e.

18) Niegłosy, 1½-rocza, p. Płock, pow. Płock, woj. Warszawskie, kierownik J. Rapacki.

19) Nieszawa, szk. ogrod. 2-letnia, p. Nieszawa, pow. Nieszawa, woj. Warszawskie, kierownik K. Gołębiowski.

20) Pieskowa Skafa, 1-rocza, p. Olkusz, pow. Olkusz, woj. Kieleckie, kierownik W. Góralewski.

21) Podzamcze Chęcińskie, ½-rocza, p. Kielce, pow. Kielce, woj. Kieleckie, kierownik W. Orłowski.

22) Pultusk, ½-rocza, p. Pultusk, pow. Pultusk, woj. Warszawskie, kierownik A. Muraszko.

23) Różnica, 1-rocza, p. Włoszczowa, pow. Włoszczowa, woj. Kieleckie, kierownik A. Rydzewski.

24) Skócz, 2 zimowa, p. Pultusk pow. Starogard, woj. Pomorskie, kierownik J. Redyk.

25) Środa, 2-zimowa, p. Środa, pow. Środa, woj. Poznańskie, kierownik Z. Markowski.

26) Suchodół, 3-letnia, p. Krosno, pow. Krosno, woj. Lwowskie kierownik W. Wesołiński.

27) Stara Wieś, 1-rocza, p. Siedlce, woj. Lubelskie, kierownik R. Kraus.

28) Swarzędz, 2-zimowe, pow. Poznań Wsch., woj. Poznańskie, kierownik R. Świerzyński.

29) Świecie, 2-zimowe, p. Świecie, pow. Świecie, woj. Pomorskie, kierownik P. Jagła.

30) Tarnów szk. ogrod., 2-letnia, p. Tarnów, pow. Tarnów, woj. Krakowskie, kierownik I. Drewko.

31) Toruń, 2-zimowa, p. Toruń, pow. Toruń, woj. Pomorskie, kierownik J. Fróń.

32) Toruń szk. ogrod. 2-letnia, woj. Pomorskie, kierownik I. Fróń.

33) Wacyn, ½-rocza, p. Radom, pow. Radom, woj. Kieleckie, kierownik W. Dawidowski.

34) Witkowo, 2-zimowa, p. Witkowo, pow. Witkowo, woj. Poznańskie, kierownik Fr. Perek.

35) Wolsztyn, 2-zimowa, p. Wolsztyn, pow. Wolsztyn, woj. Poznańskie, kierownik M. Hozakowski.

36) Wólka Kapitańska szk. ogrod., 2-letnia, p. Zamorstynów, pow. Lwów, woj. Lwowskie, kierownik K. Brzeziński.

37) Zaleszczyki Zakład ogrod., p. Zaleszczyki, pow. Zaleszczyki, woj. Tarnopolskie, kierownik W. Kubik.

- 38) Wejherowo, kierownik Piechociński.
 39) Chojnice, kierownik Gostyński.
 40) Supraśl, pow. Supraśl, woj. Białostockie, kierownik W. Slankiewicz.
 41) Sędziejowice, pow. Łask, woj. Łódzkie, kierownik M. Świtalski.

Żeńskie.

- 1) Albigowa, 1-rocza, p. Łańcut, pow. Łańcut, woj. Lwowskie, kierownik T. Gorgoniówna.
 2) Bortatycze, ½-rocza, p. Zamość, pow. Zamość, woj. Lubelskie, kierownik S. Bauer.
 3) Kościelec, 1-rocza, p. Kolo, pow. Kolo, woj. Łódzkie, kierownik J. Kostrzeńska.
 4) Nietążków, 1-rocza, p. Śmigiel, pow. Śmigiel, woj. Poznańskie, kierownik O. Hofman.
 5) Ostrowite, 1-rocza, p. Śmigiel, pow. Wąbrzeźno, woj. Pomorskie, kierownik B. Rutkowska.
 6) Pełęgrodzie, 1-rocza, p. Nowy Sącz, pow. Nowy Sącz, woj. Krakowskie, kierownik M. Gostkowska.
 7) Teodorówka, 1-rocza, p. Biłgoraj, pow. Biłgoraj, woj. Lubelskie, kierownik A. Władychówna.
 8) Trzepowie, 1-rocza, p. Płock, pow. Płock, woj. Warszawskie, kierownik L. Grzebska.
 9) Kowalewo, 1-rocza, kierownik B. Rutkowska.
 10) Mokoszyn, pow. Sandomierz, woj. Lubelskie, kierownik K. Taklińska.

SZKOŁY PRYWATNE.

Męskie.

- 1) Brzozowa, 3-letnia, p. Ryki, pow. Garwolin, woj. Lubelskie, kierownik M. Kraszewski.
 2) Cieszyn, ½-rocza, p. Cieszyn, pow. Cieszyn, woj. Śląsk Cieszyński, kierownik A. Machalica.
 3) Częstochowa, ½-rocza, pow. Częstochowa.
 4) Częstochowa, szk. rol. ogrod. gminy izraelskiej, kierownik Z. Bach.
 5) Kijany, 2-letnia, p. Lublin, pow. Lubartów, woj. Lubelskie, kierownik T. Starzyński.
 6) Komarówka, ½-rocza, pow. Radzyń, woj. Lubelskie, kierownik J. Galek.
 7) Krasienin, ½-rocza, p. Lublin, skrzyn. 113, pow. Lubartów, woj. Lubelskie, kierownik K. Dułęba.
 8) Krzyżewo, 2-letnia, p. Sokoly, pow. W. Mazowiecki, woj. Białostockie, kierownik E. Kostro.

9) Lisków, 1-rocza, p. Lisków, pow. Kaliski, woj. Łódzkie, kierownik M. Żemralski.

10) Mieczysławów, 1-rocza, p. Kutno, pow. Kutno, woj. Warszawskie, kierownik K. Migdallo.

11) Nałęczów, ½-rocza, p. Nałęczów, pow. Puławy, woj. Lubelskie, kierownik Z. Pióro.

12) Popów, 1-rocza, p. Warta, pow. Kalisz, woj. Łódzkie, kierownik K. Turkowski.

13) Pszczelin, 1½-rocza, p. Brwinów, pow. Błonie, woj. Warszawskie, kierownik P. Bańkowski.

14) Sokolówek, ½-rocza, p. Ciechanów, pow. Ciechanów, woj. Warszawskie, kierownik L. Bielecki.

Żeńskie.

- 1) Bachowice, 1-rocza, p. Spytkowice, pow. Oświęcim, woj. Krakowskie, kierownik T. Bochenkówna.
 2) Imbramowice, 1-rocza, p. Wolbrom, pow. Olkusz, woj. Kieleckie, kierownik M. Rewakowicz.
 3) Kionczyn, 1-rocza, p. Stawiszyn, pow. Kalisz, woj. Łódzkie, kierownik K. Kubicka.
 4) Korczyna, 1-rocza, p. Krosno, pow. Krosno, woj. Lwowskie, kierownik N. Wojciechowska.
 5) Marysin, 1-rocza, p. Lubraniec, pow. Włocławek, woj. Warszawskie, kierownik S. Wasilewska.
 6) Mirosławice, 1-rocza, p. Żychlin, pow. Kutno, woj. Warszawskie, kierownik W. Chodyńska.
 7) Nałęczów, 1-rocza, p. Nałęczów, pow. Puławy, woj. Lubelskie, kierownik A. Serwatowska.
 8) Przemyśl, 1-rocza, p. Przemyśl, Szczytowa 16, pow. Przemyśl, woj. Lwowskie, kierownik A. Trappówna.
 9) Szyrwald, 1-rocza, p. Tarnów, pow. Tarnów, woj. Krakowskie, kierownik F. Koziejówna.
 10) Nowy Przybyszew, kierownik L. Sokolnicka.
 11) Leoniszki Małe, 1-rocza, p. Wilnem, pow. Wilno, woj. Wileńskie, kierownik O. Bieczyńska.

SZKOŁY SAMORZĄDOWE.

(przewidziane w budżecie) organizujące się w roku 1923.

- 1) Chwałowice, szkoła męska, pow. Ilzecki, woj. Kieleckie.
 2) Czarnocin, szkoła męska, pow. Łódzki, woj. Łódzkie.

SZKOŁY SAMORZĄDOWE.

których organizację przewidziano w budżecie w roku 1924.

3) Łodygowice, szkoła męska ogrodn., pow. Żywiec, woj. Krakowskie.

4) Miętno, szkoła męska, pow. Garwolin, woj. Lubelskie.

5) Mokoszy, szkoła żeńska, pow. Sandomierski, woj. Kieleckie.

6) Okszów, szkoła męska, pow. Chełm, woj. Lubelskie.

7) Ruda, szkoła męska, pow. Przasnysz, woj. Warszawskie.

8) Sędziejowice, szkoła męska, pow. Łask, woj. Łódzkie.

9) Supraśl, szkoła męska, pow. Białystok, woj. Białostockie.

10) Stary Brześć, szkoła męska, pow. Włocławek, woj. Warszawskie.

11) Trościaniec, szkoła męska, pow. Łuck, woj. Łuckie.

12) Zwolen, szkoła męska, pow. Kozienice, woj. Kieleckie.

13) Berezowicz, szkoła męska, pow. Wileński, woj. Wileńskie.

14) Bukiszki, szkoła męska, pow. Trocki, woj. Wileńskie.

1) Jarczów, szkoła męska, pow. Tomaszów Lub., woj. Lubelskie.

2) Trzepowo, szkoła żeńska, pow. Płocki, woj. Warszawskie.

3) Radziec, szkoła żeńska, pow. Opoczno, woj. Kieleckie.

4) Janowiec, szkoła męska, pow. Zamojski.

SZKOŁY PRYWATNE.

organizujące się.

1) Dąbrowa, szkoła męska, pow. Sarnieński, woj. Poleskie.

2) Dębina, szkoła hodowlana, pow. Puławski, woj. Lubelskie.

Warszawa.

8-io kl. Gimnazjum żeńskie Zofji Kurmanowej, ul. Bracka 9.

wł.: Zofja Kurmanowa.

hum. p. 8. 10. 0. 407. — pełne prawa gimnazjum państwowego

Szkol. zezwolen. w r. 1903

Dyr. Kurmanowa Zofja 73 d 10 R Fr

Chłudzińska Małgorzata 20 N

Coustant Małgorzata 15 Fr

Dziekońska Anna 92 a m 13 Ry

Herfurtowa Zofja 91 d 11 M

Kłuźniakowa Wanda — — —

Kraiński Feliks 78 d 18 M

Krukiewiczówna Helena 87d 11 P Fr

Kurmanówna Bronisława 96 m 8 K Pr

Kurmanówna Marja — — — P

Kutnerówna Franciszka — — — S Gi

Nowacka Helena 67 ss 40 P

Nowakowski Stanisław — — — H

Otto Władysław 82 ef — S

Pluciński Kazimierz 88 d — Ł

Piekarska Aleksandra 83 ef — Pr Ry Gi

Radziówna Marja 94 nd 10 H P

Sumiński Stanisław 91 Df 10 Prz G

Synoradzki Tadeusz 92 a 7 Fi

Szczepkowska Stella 95 km 8 S

Smęgielski Jan 79 d 16 R

ks. Taa Feliks — — — R

Tuzbitowa Wanda — — — Prz Fi

Tokarska Ludwika 75 ss Pr

Trojanowska Małgorzata — — —

Woliński Janusz 94 d 4 H

Zdrojewski Eugenjusz 92 a 7 P

Zółkowska Amelia 90 — 3 Gi

L Stefański Wacław 78 DM 11 Hig

S Sopoćkówna Janina 93 — — —

.

Spis instytucji według miejscowości.

- Albigowa**, Ludowa szkoła rolnicza 470.
Aleksandrów Kujawski, Gimn. męskie 155.
 „ „ Gimn. żeńskie 155.
Anin, Gimnazjum 156.
Bachowice, Ludowa szkoła rolnicza 470.
Baranowice, Państwowe gimnazjum 247.
 „ „ Gimnazjum Szulickiej 247.
Belchatów, Gimnazjum 201
Berezawcz, Ludowa szkoła rolnicza 471.
Bereźnica, Ludowa szkoła rolnicza 460.
Będzin, Gimnazjum Bojarskiej 172.
 „ „ Gimnazjum „Jabne” 172.
 „ „ Gimnazjum Krzymowskiej 172.
 „ „ Gimnazjum Replńskiej 172.
 „ „ Gimnazjum Zgrom. Kupców 171.
Biała, Gimnazjum 285.
 „ „ Handlowa szkoła niemiecka 399.
 „ „ Kupiecka szkoła 399.
 „ „ Seminarjum Hildegardy 373.
 „ „ Seminarjum męskie 373.
Biała Podlaska Gimn. Kraszewskiego 189.
 „ „ Gimn. im. Emilji Plater 189.
Białokrynica, Szkoła rolnicza 419.
Białystok, Gimn. Chwolesa i Cypkina 227.
 „ „ Gimnazjum żeńskie Chwolesa 229.
 „ „ Gimnazjum Druskina 228.
 „ „ Gimnazjum Gutmana 228.
 „ „ Gimnazjum Jabłonowskiej 227.
 „ „ Gimnazjum Kacnelsona, Kapłana i Kahanego 229.
 „ „ Gimnazjum Padwiny, Buki, Kaleckiej 228.
 „ „ Gimn. Zeligmana, Lebenhafta 228.
 „ „ Gimn. im. Zygmunta Augusta 227.
 „ „ Kuratorjum 58.
 „ „ Preparanda nauczycielska 394.
 „ „ Seminarjum męskie 362.
 „ „ Seminarjum żeńskie 362.
Bielany, Gimnazjum 156.
Bielak Podlaski Gimnazjum 229.
 „ „ Preparanda 394.
Bielsko, Gimnazjum niemieckie 338.
 „ „ Gimnazjum polskie 337.
 „ „ Realna szkoła 338.
- Bielsko**, Przemysłowa szkoła 411.
 „ „ Seminarjum gminy ewangel. 392.
 „ „ Seminar. Sióstr de Notre Dame 392.
Bilgoraj, Handlowa szkoła 399.
Błaszki, Gimnazjum 201.
Bobrek, Seminarjum 392.
Bochnia, Gimnazjum 286.
 „ „ Seminarjum 373.
Bodzentyn, Seminarjum 354.
Bojanowo, Rolnicza szkoła 419.
Borszczów, Gimnazjum 332.
Bortatycze, Ludowa szkoła rolnicza 470.
Boruny, Seminarjum 364.
Borysław, Gimnazjum 302.
Brodnica, Gimnazjum niemieckie 278.
 „ „ polskie 278.
 „ „ Rolnicza szkoła 469.
Brody, Gimnazjum 332.
 „ „ Seminarjum 389.
Brzesko, Gimnazjum 286.
Brześć nad Bugiem, Gimn. Aszkienazego 248.
 „ „ Gimn. Delatyckiego 248.
 „ „ Gimn. Lewickiego 248.
 „ „ Gimn. Łosia 248.
 „ „ Gimn. im. Traugutta 247.
 „ „ Kuratorjum okr. szkolnego poleskiego 60.
Brzeziny, Gimnazjum 201.
Brzeżany, Gimnazjum 333.
 „ „ Seminarjum 390.
Brzozowa, Ludowa szkoła rolnicza 470.
Brzozów, Gimnazjum 302.
Bnczacz, Gimnazjum 333.
 „ „ Seminarjum 390.
Bukiszki, Rolnicza szkoła 471.
Bydgoszcz, Gimnazjum humanistyczne 259.
 „ „ Gimnazjum klasyczne 260.
 „ „ Gimn. niemiec. im. Dregera 261.
 „ „ Gimn. niem. męskie 260.
 „ „ Gimnazjum im. Reja 260.
 „ „ Handlowa szkoła 400.
 „ „ Kupiecka szkoła 399.
 „ „ Liceum wyższe i gimn. żeń. 261.
 „ „ Mleczarska szkoła 460.

- Bydgoszcz**, Rolnicza szkoła 460.
 „ Seminarjum ewangelickie 367.
 „ Seminarjum katolickie 367.
 „ Szkoła Przemysłu artyst. 411.
 „ Zakład dla niewidomych 427.
Cambridge Springs, Pa. Kolegium Związku
 Narodowego 446, 448.
Charbin, Gimnazjum 446, 448.
Chełm, Gimn. im. Czarnieckiego 189.
Chełm, Gimn. koedukacyjne 190.
Chełm, Handlowa szkoła 400.
Chełm, Preparanda Nauczycielska 394.
Chełm, Seminarjum męskie 358.
Chełm, Seminarjum żeńskie 358.
Chełmno, Gimnazjum męskie 278.
 „ Niemieckie gimnazjum 278.
Chełmża, Gimnazjum 279.
Chicago, Akademia 446.
 „ Kolegium św. Stanisława 446.
 „ „ oo. Zmartwychwstań. 446.
Chodzież, Gimnazjum niemieckie 262.
 „ Gimnazjum polskie 261.
 „ Szkoła rolnicza 469.
Chojnice, Gimnazjum niemieckie 279.
 „ Gimnazjum polskie 279.
 „ Rolnicza szkoła 470.
Chrzanów, Gimnazjum 286.
Chwałowice, Rolnicza szkoła 470.
Chyrów, Konwikt św. Józefa 302.
Ciechanów, Gimnazjum męskie 156.
 „ Gimnazjum żeńskie 157.
Cieszyn, Gimnazjum niemieckie 338.
 „ Gimnazjum im. Osuchowskiego 338.
 „ Handlowa szkoła 400.
 „ Realna szkoła 339.
 „ Rolnicza szkoła 470.
 „ Seminarjum S. S. Boromeuszek 393.
 „ Seminarjum Państwowe 393.
 „ Wiejska gospodarska szkoła 420.
Czarnków, Gimn. im. Janka z Czarnkowa
 262.
Czarnków, Gimnazjum niemieckie 262.
 „ Seminarjum 367.
Czarnocin, Rolnicza szkoła 470.
Czernichów, Rolnicza szkoła 420.
Czerniowce, Gimnazjum 446.
Częstochowa, Gimn. St. „Nauka i Praca” 174.
 „ Gimnazjum Nazaretanek 173.
 „ Gimn. im. Sienkiewicza 172.
 „ Gimn. im. Słowackiego 173.
 „ Gimn. Słowackiej 174.
 „ Gimn. im. Traugutta, 173.
 „ Gimn. męskie Tow. żydow-
 skich szkół 174.
Częstochowa, Gimn. żeńskie Tow. żydow-
 skich szkół 175.
Częstochowa, Handlowa szkoła 400.
 „ Muzyczna szkoła 430.
 „ Przem.-Handl. szkoła 422, 468.
 „ Rolnicza szkoła 470.
Częstochowa, Rolnicza i ogrodn. szkoła 470.
 „ Seminarjum męskie 354.
 „ Seminarjum ochroniarek 355.
 „ Seminarjum żeńskie 355.
Czortków, Gimnazjum im. Słowackiego 333.
 „ Gimn. im. Szaszkiewicza 334.
 „ Seminarjum męskie 390.
 „ Seminarjum żeńskie 390.
Dąbie, Gimnazjum 202.
Dąbrowa Górnicza, Gimn. męskie 175.
 „ Gimnazjum żeńskie 175.
 „ Górn. i Hutn. szkoła 411.
 „ Handlowa szkoła 400.
 „ Muzyczna szkoła 430.
Dąbrowa k. Tarnowa, Gimn. 287.
Dąbrowa, Rolnicza szkoła 471.
 „ Preparanda naucz. 394.
Dębica, Gimnazjum 287.
Dęblin, Rolnicza szkoła 471.
Dębowa Łąka, Gimnazjum, 279.
Dermań, Gimnazjum męskie 252.
 „ Gimnazjum żeńskie 252.
Detwid, Seminarjum ludowe 446.
Dobromil, Gimnazjum, 303.
Dobroszyce, Rolnicza szkoła 468.
Dokszyce, Gimnazjum Paszkowskiego 237.
 „ Gimnazjum Towarzystwa szkoły
 średniej 237.
Dolina, Gimnazjum 325.
Drohiczya nad Bugiem, Gimnazjum 229.
Drohobycz, Gimnazjum 303.
 „ Gimn. im. Sienkiewicza 304.
 „ Gimnazjum ruskie 304.
 „ Gimn. im. Wł. Jagielly 303.
 „ Seminarjum Bazylijanek 380.
 „ Seminarjum żeńskie 380.
Dublany, Zakład naukowo-rolniczy 99.
Dubno, Gimnazjum Karaulnika 252.
 „ Gimnazjum państwowe 252.
 „ Gimnazjum Pospieszyla 252.
Działdowo, Seminarjum 370.
Dzisna, Gimnazjum państwowe 237
 „ Gimnazjum Truszyńskiego 238.
Dynaburg, Gimnazjum 445.
Erie, Kolegium Jana Kantego 446.
Frampol, Gimnazjum 190.
Garwolin, Gimnazjum 190.
Gdańsk, Gimnazjum 445, 447.
Gdynia, Kursy Marynistów 469.
Gniew, Gimnazjum 279.
Gniezno, Gimnazjum im. Jolanty 262.
 „ Gimnazjum męskie 262.
 „ Gimnazjum niemieckie 263.
 „ Handlowo-Przemysł. szkoła 401.
 „ Seminarjum 367.
Gołoczyna, Rolnicza szkoła 469.
Gorlice, Gimnazjum 287.
 „ Seminarjum 374.
Gostynin, Gimnazjum męskie 157.
 „ Gimn. żeńskie 157

- Gosłyń**, Gimnazjum 263.
Goszczyn, Preparanda nauczycielska 394.
Grajewo, Gimnazjum 230.
Granica, Gimnazjum 175.
Grodno, Gimnazjum Kurganowicza 230.
 „ Gimn. im. Mickiewicza 230.
 „ Gimn. Leinwandhändlery 231.
Grodno, Gimnazjum im. E. Plater 230.
 „ Gimn. Waldmana i Mejersona 231.
 „ Handlowa szkoła 401.
 „ Seminarjum męskie 362.
 „ Seminarjum żeńskie 362.
Grodzisk, Gimnazjum 158.
Gródek Jagielloński Gimnazjum 304.
Gródek Wilejski, Gimnazjum 238.
Grójec, Gimnazjum 158.
Grudziądz, Budowy maszyn szkoła 412.
 „ Gimn. Magistratu żeńskie 280.
 „ Gimnazjum niemieckie 281.
 „ Gimn. państwowe klasyczne 280.
 „ Gimn. państw. mał.-przyr. 280.
 „ Preparanda nauczycielska 394.
 „ Semin. naucz. niemieckie 371.
 „ Semin. naucz. im. Staszica 371.
Grybów, Gimnazjum 287.
Horodenka, Gimnazjum Szewczenki 325.
Hrubieszów, Gimn. Skrobiszewskiego 191.
 „ Gimn. im. St. Staszica 190.
Humani, Gimnazjum polskie 446.
Huta Mińska, Preparanda nauczycielska 394.
Imbramowice, Rolnicza szkoła 470.
Inowrocław, Gimn. im. Konopnickiej 264.
 „ Gimnazjum państwowe 263.
 „ Gimnazjum niemieckie 264.
 „ Handlowa szkoła 401.
 „ Handlowo-przem. szkoła 401.
 „ Rolnicza szkoła polska 469.
 „ Rolnicza szkoła niemiecka 469.
 „ Seminarjum 367.
Jablęcna, Preparanda nauczycielska 394.
Janowiec, Rolnicza szkoła 469.
 „ Rolnicza szkoła 471.
 „ Szkoła niemiecka 265.
Janów Lubelski, Gimnazjum 191.
 „ Preparanda naucz. 394.
Jarczów, Rolnicza szkoła 471.
Jarocin, Gimnazjum niemieckie 264.
 „ Gimnazjum polskie 264.
Jasło, Gimnazjum męskie 289.
 „ Gimnazjum żeńskie 288.
 „ Szkoła wydzielowa żeńska 374.
Jarosław, Gimnazjum I państwowe 304.
 „ Gimnazjum II państwowe 305.
 „ Gimnazjum żeńskie 305.
 „ Seminarjum 380.
Jaworów, Gimnazjum państwowe 305.
 „ Gimnazjum ruskie 305.
 „ Seminarjum Bazylianek 381.
 „ Seminarjum państwowe 381.
Jędrzejów, Gimnazjum Magistratu 176.
Jędrzejów, Gimnazjum Ickowicza 176.
 „ Gimn. Macierzy Szkolnej 176.
 „ Przemysłowo-Zawod. Szkoła 422.
 „ Seminarjum 355.
Kalisz, Gimn. im. Anny Jagiellonki 202.
 „ Gimnazjum im. Kościuszki 202.
 „ Gimnazjum Magistratu 203.
 „ Gimnazjum Nazaretanek 203.
 „ Gimn. męskie Związku zawod. 203.
 „ Gimn. żeńskie Związku zawod. 204.
 „ Gimn. męskie Tow. Żyd. Szkół 203.
 „ G. żeńskie Tow. Żyd. Szkół Śr. 203.
 „ Handlowa Szkoła 401.
 „ Szkoła Muzyczna 430.
Kalusz, Gimnazjum 325.
Kamieński, Preperanda Nauczycielska 394.
Kamienna Skarżysko, Gimnazjum 176.
Kamionka Strumiłowa, Gimnazjum 334.
Katowice, Gimnazjum 339.
 „ Kupiecka Szkoła 402.
 „ Liceum Miejskie 339.
 „ Realna Szkoła Wyższa 339.
 „ Województwo Śląskie 73.
Kazimierza Wielka, Szkoła Średnia 177.
Kcynia, Szkoła niemiecka 265.
 „ Seminarjum 368.
Kępno, Gimnazjum męskie 265.
 „ Gimnazjum żeńskie 265.
 „ Szkoła niemiecka 265.
 „ Szkoła dokształcająca 402.
 „ Szkoła rolnicza 469.
Kęty, Seminarjum 374.
Kielce, Gimnazjum im. Kingi 178.
 „ Gimnazjum im. Mickiewicza 178.
 „ Gimnazjum im. Reja 177.
 „ Gimnazjum im. Śniadeckiego 177.
 „ Gimnazjum Wolmanowej 179.
 „ Gimnazjum Znojkiwiczowej 178.
 „ Gimnazjum żydowskie 179.
 „ Handlowa Szkoła 402.
 „ Muzyczne Kursy 430.
 „ Oddział sztuki przy Woj. Kieleckiem.
 445.
Kielce, Liceum męskie 178.
 „ Seminarjum 355.
Kijany, Szkoła rolnicza 470.
Kionczyń, Szkoła rolnicza 470.
Kleck, Gimnazjum 249.
Klimontów, Preparanda Nauczycielska 394.
Kobryń, Gimnazjum 249.
Kobryń, Preparanda Nauczycielska 394.
Kolbuszowa, Gimnazjum 306.
Kolno, Gimnazjum 231.
Kolno, Preparanda Nauczycielska 394.
Koluszki, Gimnazjum 204.
Koło, Gimnazjum męskie 204.
 „ Gimnazjum żeńskie 205.
 „ Gimnazjum żydowskie 204.
Kołomyja, Gimn. im. Kazim. Jagiell. 325.
 „ Gimnazjum ruskie 326.

- Kołomyja**, Gimnazjum żeńskie 326.
 „ Gimn. żeńskie ukraińskie 388.
 „ Semin. żeńskie ukraińskie 388.
- Komarówka**, Ludowa szkoła rolnicza 470.
- Konin**, Gimnazjum męskie 205.
 „ Gimnazjum żeńskie 205.
 „ Gimnazjum żydowskie 205.
- Końskie**, Gimnazjum Juszczałowicza 179.
- Końskie**, Gimnazjum Stanisława Kostki 179.
- Korczyn**, Szkoła rolnicza 470.
- Korzec**, Gimnazjum 253.
- Kościan**, Gimnazjum 265.
 „ Szkoła kupiecka 402.
 „ Uczelnia im. Konopnickiej 266.
 „ Zakład dla głuchoniemych 426.
- Kościelec**, Szkoła rolnicza 470.
- Kościerzyna**, Gimnazjum męskie 281.
 „ Szkoła rolnicza 469.
 „ Seminarjum 371.
 „ Zakład p. w. Marji Panny 281.
- Kowalewo**, Szkoła rolnicza 469.
- Kowel**, Gimnazjum Frankforta 253.
 „ Gimnazjum Erlichowej 253.
 „ Gimnazjum im. Słowackiego 253.
 „ Gimnazjum Szewcowa 253.
 „ Preparanda Nauczycielska 394.
 „ Szkoła miernicza i drogowa 412.
- Kowno**, Gimnazjum męskie 445, 447.
 „ Progimnazjum 445.
 „ Gimnazjum żeńskie 445.
- Kozieniec**, Gimnazjum 180.
- Kozmin**, Ogrodnicza szkoła 469.
 „ Szkoła rolnicza 469.
 „ Seminarjum 368.
 „ Szkoła miejska wyższa 266.
- Kraków**, Akademia Górnicza 103, 467.
 „ Akademia Handlowa 402.
 „ Akademia Sztuk Pięknych 104.
 „ Akademia Umiejętności 433.
 „ Gimnazjum I św. Anny 288.
 „ Gimnazjum II św. Jacka 289.
 „ Gimnazjum III Sobieskiego 289.
 „ Gimnazjum IV Sienkiewicza 290.
 „ Gimnazjum V 290.
 „ Gimnazjum VI na Podgórzu 291.
 „ Gimnazjum VII 291.
 „ Gimn. VIII im. Witkowskiego 291.
 „ Gimn. IX Hoene-Wrońskiego 292.
 „ Gimnazjum żeńskie państw. 292.
 „ Gimnazjum żeńskie pryw. I 293.
 „ Gimnazjum im. król. Jadwigi 293.
 „ Gimnazjum im. Jaworskiego 292.
 „ Gimnazjum i liceum im. Kaplińskie
 294.
- Kraków**, Gimnazjum im. Konarskiego 293.
 „ Gimnazjum i liceum S. S. Urszula-
 nek 294.
- Kraków**, Instytut muzyczny 430.
 „ Konserwatorium 430.
 „ Kuratorium 69.
- Kraków**, Kurs Ogrodniczy 420.
 „ Kursy Nauczycielskie 375.
 „ Kursy Robót Ręcznych 396.
 „ Kurs Wychowania Fizycznego 115.
 „ Oddział sztuki przy Woj. Krak 445.
 „ Seminarjum państwowe 375.
 „ Seminarjum „Instytutu Marji” 376.
 „ Seminarjum im. Münnichowej 376.
 „ Seminarjum im. Piramowicza 374.
 „ Seminarjum im. Preissendanza 376.
 „ Semin. im. Świętej Rodziny 375.
 „ Szkoła gry na fortepianie 430.
 „ Szkoła Malarstwa 432.
 „ Szkoła Muz. Librowszczyzna 7, 430.
 „ Szkoła Muz. Bonerowska 6, 430.
 „ Szkoła Muz. Lubomirskiego 23, 430.
 „ Szkoła Przemysłowa 413.
 „ Szkoła Przemysłu Artystycz. 412.
 „ Szkoła Sztuk Pięknych 432.
 „ Szkoła Śpiewu 430.
 „ Szkoła Śpiewu Solowego 430.
 „ Szkoła Zawodowa Żeńska 422.
 „ Uniwersytet Jagielloński 87, 466.
 „ Wyższy Kurs Naukowy 396.
- Krasienin**, Szkoła rolnicza 470.
- Krasny Staw**, Gimnazjum 191.
- Kraśnik**, Gimnazjum 191.
- Królewska Huta**, Gimn. i liceum miejska 340.
 „ Gimn. państw. klas. 340.
 „ Gimn. p. mal.-przyr. 340.
 „ Handlowa Szkoła 403.
 „ Kupiecka Szkoła 403.
- Krosno**, Gimnazjum 306.
 „ Seminarjum męskie 381.
 „ Seminarjum żeńskie 381.
- Krotoszyn**, Gimnazjum im. Kollataja 266.
 „ Gimnazjum niemieckie 266.
 „ Seminarjum 368.
- Krzemieniec**, Gimnazjum im. Czackiego 254.
 „ Gimnazjum Dumańskiego 254.
 „ Gimnazjum miejskie 254.
 „ Gimnazjum Milaszkiewicza 254.
 „ Gimnazjum Tarbut 254.
 „ Liceum 61.
 „ Preparanda Nauczycielska 394.
 „ Seminarjum 366.
- Krzyżewo**, Szkoła rolnicza 470.
- Kurytyba**, Gimnazjum 445, 446.
- Kutno**, Gimnazjum Bowbelskiej 158.
 „ Gimnazjum im. Dąbrowskiego 158.
 „ Gimnazjum żeńskie Ibersalowej 158.
 „ Gimnazjum Jelskiej 158.
 „ Gimnazjum Tow. zyd. szkół śr. 159.
- Leonizki Małe**, Szkoła rolnicza 470.
- Leszno**, Gimnazjum im. Komeniusza 267.
 „ Gimnazjum im. Konopnickiej 267
 „ Gimnazjum niemieckie 267.
 „ Liceum 267.
 „ Przemysłowo-Handlowa Szkoła 403.
 „ Szkoła rolnicza 469.

- Leszno**, Seminarjum męskie 368.
 „ Seminarjum żeńskie 368.
Leśna Podlaska, Preparanda naucz. 394.
 „ Seminarjum 358.
Leżajsk, Gimnazjum 306.
Lida, Gimnazjum im. Chodkiewicza, 231.
 „ Gimnazjum Dworeckiego 232.
 „ Gimnazjum „Tarbut” 232.
Lipno, Gimnazjum im. Trauguta 159.
Lisków, Szkoła rolnicza 470.
Lisków, Seminarjum 360.
Lodi, Akademia 446.
Lubartów, Gimnazjum 192.
Lubawa, Progimnazjum 281.
 „ Seminarjum 371.
 „ Preparanda nauczycielska 394.
Lubicz, Preparanda Nauczycielska 394.
Lublin, Gimnazjum Arciszowej 194.
 „ Gimnazjum Czarnieckiej 194.
 „ Gimnazjum Kunickiego 194.
 „ Gimnazjum Radzikowskiej 195.
 „ Gimnazjum Sobolewskiej 195.
 „ Gimnazjum im. Staszica 192.
 „ Gimnazjum „Szkoła Lubelska” 193.
 „ Gimnazjum męskie Szperowej 193.
 „ Gimnazjum żeńskie Szperowej 196.
 „ Gimn. męskie Tow. Zakładania szkół
 żydowskich 194.
 „ Gimn. żeńskie Tow. Zakładania
 szkół żyd. 196.
 „ Gimn. im. Unji Lubelskiej 192.
 „ Gimn. S. S. Urszulanek 195.
 „ Gimnazjum Zamoyskiego 192.
 „ Handlowa Szkoła 193.
 „ Muzyczna Szkoła 430.
 „ Rysunku i Malarstwa Szkoła 432
 „ Oddział Sztuki przy Wojew. 445.
 „ Semin. ochroniarek Millerówny 359.
 „ Semin. ochroniarek Papiewskiej 359.
 „ Semin. in. Piramowicza 359.
 „ Semin. im. Słowackiego 358.
 „ Zawodowa Szkoła 423.
Lubliniec, Szkoła Wyzsza 341.
Lwów, Akademia Handlowa 404.
 „ Gimnazjum I Kopernika 306.
 „ Gimnazjum II Szajnochy 307.
 „ Gimnazjum III Batoregog 307.
 „ Gimnazjum IV Długosza 308.
 „ Gimnazjum V Żółkiewskiego 308.
 „ Gimnazjum VI Staszica 308.
 „ Gimnazjum VII Kosciuszki 309.
 „ Gimn. VIII Kazimierza Wielk. 309.
 „ Gimnazjum IX Kochanowskiego 309.
 „ Gimnazjum X Sienkiewicza 310.
 „ Gimnazjum XI Sniadeckich 310.
 „ Filja XI gimnazjum Sniadeckich 316.
 „ Gimnazjum państwowe ruskie 311.
 „ Filja gimnazjum państw. ruskiego 311.
 „ Gimnazjum Bazylianek 318.
 „ Gimnazjum Brickówny 317.
Lwów, Gimnazjum męskie ewangelickiej gmi-
 ny 313.
Lwów, Gimnazjum żeńskie ewangelickiej gmi-
 ny 318.
Lwów, Gimnazjum Frenklówny 313.
 „ Gimnazjum Goldblatt-Kamerlingowej
 317.
Lwów, Gimnazjum im. kr. Jadwigi 312.
 „ Gimnazjum dr. Karpówny 317.
 „ Gimnazjum Jordana 312.
 „ Gimnazjum Najśw. Rodziny z Naza-
 retu 314.
Lwów, Gimnazjum i liceum „Sacré-Coeur”
 315.
Lwów, Gimnazjum Strzałkowskiej 316.
 „ Gimnazjum Słowackiego 315.
 „ Gimnazjum Urszulanek 316.
 „ Gimnazjum i liceum Zychowiczowej
 314.
Lwów, Gimnazjum męskie klasyczne żydow-
 skie 312.
 „ Gimn. męskie realne żyd. 313.
 „ Gimnazjum żeńskie żydowskie 317.
 „ Instytut Muzyczny 430.
 „ Konserwatorium Muzyczne 429.
 „ Korpus Kadetów 344.
 „ Kuratorium okręgu szkolnego 71.
 „ Kursy Nauczycielskie 383, 468.
 „ Kursy Nauczycielskie Tow. Ped. 384.
 „ Oddział sztuki przy Woj. Lwowskim
 445.
Lwów, Politechnika 98, 466.
 „ Seminarjum S. S. Bazylianek 384.
 „ Semin. państwowe męskie 382.
 „ Semin. państwowe żeńskie 382.
 „ Sem. żeńskie, oddz. równorzędne 382.
 „ Seminarjum Rychnowskiej 384.
 „ Seminarjum ruskie 383.
 „ Seminarjum Strzałkowskiej 383.
 „ Seminarjum Ochroniarek 383.
 „ Szkoła anormalnych 427.
 „ Szkoła Głuchoniemych 426.
 „ Szkoła gry na fortepianiel. Jagielloń-
 ska 431.
 „ Szkoła gry na fortepianie, Hoffmana
 431.
 „ Szkoła gry na fortep. i cytrze 431.
 „ Szkoła gry na skrzypcach 431.
 „ Handlowa Szkoła Tow. Szk. H. 404.
 „ Handlowa Szkoła „Proswita” 404.
 „ Szkoła Muzyczna Strusińskiej 430.
 „ Szkoła Muzyczna, ul. Jasna 430
 „ Szkoła Muzyczna, ul. Ujejskiego 430.
 „ Szkoła Muzyczna, ul. Sapiehy 430.
 „ Szkoła Muzyczna, ul. Batorego 430.
 „ Szkoła Muzyczna, ul. Sykstusa 430.
 „ Szkoła Muzyczna, ul. Gliniańska 430.
 „ Szkoła Muzyczna, Skarbkowska 430.
 „ Szkoła Muzyczna, ul. Zyblikiewicza
 430.

- Lwów**, Szkoła Muzyczna, ul. Miłkowskiego 430.
 .. Szkoła Przemysłowa, 413.
 .. Szkoła śpiewu solowego Kochanowskiego 431.
 .. Szkoła śpiewu solowego, ul. Sapiehy 431.
 .. Szkoła Zawodowa żeńska 423.
 .. Uniwersytet Jana Kazimierza 93, 466.
 .. Wolna Akademia 432.
 .. Wyższe Kursy Nauczycielskie 396.
 .. Wyższa Szkoła Muzyczna 430.
 .. Wyższy Zakład Muzyczny 430.
 .. Wyższa Szkoła dla Handlu Zagr. 112.
 .. Zakład Ciemnych 427.
 .. Zakład głuchoniemych 426.
- Łask**, Gimnazjum 206.
- Łańcut**, Gimnazjum 319.
 .. Seminarjum 384.
- Łęczna**, Gimnazjum 196.
- Łęczycza**, Gimnazjum żeńskie 206,
 .. Szkoła realna 206.
 .. Seminarjum 360.
- Lodygowice**, Szkoła rolnicza 471.
- Łomża**, Gimnazjum Goldlusta 233.
 .. Gimn. im. Kościuszki 232.
 .. Gimnazjum Konopnickiej 232
 .. Gimnazjum „Unitas” 233.
 .. Miernicza Szkoła 414.
 .. Seminarjum 363.
 .. Seminarjum żeńskie 363.
- Łowicz**, Gimnazjum męskie 159.
 .. Gimnazjum żeńskie 160.
 .. Seminarjum 350.
- Łódź**, Gimnazjum Aba 215.
 .. Gimnazjum Bel-Ulfana 211.
 .. Gimnazjum Bezdejskiej 215.
 .. Gimnazjum Brauna 210.
 .. Gimnazjum Cyrkowskiej 215.
 .. Gimnazjum Hansenówny 212.
 .. Gimnazjum Hochsteinowej 215.
 .. Gimnazjum Jabne 211.
 .. Gimn. Jaszufskiej Zeligmanowej 216.
 .. G. Konopczyńskiej-Sobolewskiej 212.
 .. Gimnazjum im. Kopernika 206.
 .. Gimnazjum Krygiera 207.
 .. Gimnazjum Krygierowej 212.
 .. Gimnazjum Macińskiej 212.
 .. Gimn. Magaliłowej 216.
 .. Gimnazjum Miklaszewskiej 213.
 .. Gimnazjum niemieckie męskie 217.
 .. Gimnazjum niemieckie żeńskie 217.
 .. Gimnazjum im. Orzeszkowej 214.
 .. Gimnazjum im. Piłsudskiego 207.
 .. Gimnazjum Pryszewiczówny 213.
 .. Gimnazjum Rajskiej 214.
 .. Gimnazjum Rothertowej 218.
 .. Gimnazjum Schnelke 218.
 .. Gimnazjum im. ks. Skorupki 208.
 .. Gimnazjum Społeczne 202.
- Łódź**, Gimnazjum Szakina 210.
 .. Gimnazjum im. Szczanieckiej 207.
 .. Gimnazjum Tomaszewskiej 207.
 .. Gimn. Tow. Szerzenia oświaty wśród żydów 210.
 .. Gimn. I męskie Tow. Żyd. Szkół 211.
 .. Gimn. II męskie Tow. Żyd. Szkół 211.
 .. Gimn. żeńsk. Tow. żyd. szkół śred. 216.
 .. Gimn. żeńskie Waszczyńskiej 214.
 .. Gimn. Wolfsonowej 217.
 .. Gimn. Zimowskiego 209.
 .. Gimnazjum Zgromadzenia Kupców m. Łodzi 209.
 .. Instytut Nauczycielski 467.
 .. Instytut Muzyczny 430.
 .. Kuratorium Okręgu Szkolnego 57.
 .. Kursy zawodow. rys. i kreślenia 432.
 .. Liceum Muzyczne 430.
 .. Oddział sztuki przy woj. Łódz. 445.
 .. Realna Szkoła Stow. popierania średniego 208.
 .. Seminarjum Estkowskiego 361.
 .. Seminarjum niemieckie 360.
 .. Seminarjum dla Ochroniarek 369.
 .. Szkoła dla Głuchoniemych 426.
 .. Szkoła Handlowa męska 405.
 .. Szkoła Handlowa żeńska, ul. Cegielniana 404.
 .. Szkoła Handlowa, ul. Gdańska, 405.
 .. Szkoła Przemysłowa żeńska, 424.
 .. Szkoła Rysunku i Malarstwa 432.
 .. Szkoła Rysunkowa 432.
 .. Szkoła dla umysłowo upośledzonych 427.
 .. Szkoła Włókiennicza 414.
 .. Szkoła Zawodowa żeńska 424.
 .. Wyższy Kurs Nauczycielski 397.
- Łuck** Gimnazjum Gliklicha 255.
 .. Gimnazjum Kolenkowej 255.
 .. Gimnazjum im. Kościuszki 255.
 .. Gimnazjum Własowskiego 256.
 .. Szkoła Handlowa 405.
- Łuków** Gimnazjum im. Kościuszki 196.
 .. Gimnazjum Karyszkowskiej 197.
- Łuniniec** Gimnazjum im. Wł. Jagielly 249.
 .. Szkoła realna 249.
- Maciejów** Seminarjum 366.
- Maków Łomżyński** Gimnazjum męskie 160.
 .. Gimnazjum żeńskie 160.
- Mereschal Mallet** Szkoła średnia 445, 446.
- Marjówka** Seminarjum 356.
- Marysin** Szkoła rolnicza 470.
- Miechów** Gimnazjum Komitetu Obywatelskiego 180.
- Miechów** Gimnazjum im. Kościuszki 180.
 .. Preparanda Nauczycielska 394.
- Mieczysławów** Szkoła rolnicza 470.
- Mielec** Gimnazjum 295.
 .. Seminarjum 377.
- Międzychód** Wyższa szkoła niemiecka 268.

- Międzychód** Szkoła rolnicza 469.
Międzyrzec Gimnazjum 197 .
 „ Zawodowa szkoła handlowa 405.
Miętno Szkoła rolnicza 471.
Mikolów Progimnazjum męskie 341.
 „ Wyższa szkoła 341.
Milanówek Gimnazjum 161.
Mińsk Mazowiecki Gimnazjum żeńskie 160.
 „ Szkoła handl. żeńska 405.
 „ Szkoła realna męska 160.
Mirowskie Szkoła rolnicza 470.
Mława Gimnazjum Mrozowskiej 161.
 „ Gimnazjum im. Wyspiańskiego 161.
 „ Gimnazjum Żydowskiego Związku Szkolnego 161.
Mława Preparanda Nauczycielska 394.
 „ Seminarjum 351.
Modlin Korpus Kadetów 345.
Mogilno Szkoła niemiecka 268.
Mokoszyń Szkoła rolnicza męska 471.
Mokoszyń Szkoła rolnicza żeńska 470.
Molodeczno Gimnazjum 238.
Mołóżew Preparanda Nauczycielska 394.
Mysłowice Gimnazjum męsk. Państwowe 341.
 „ Kupiecka szkoła 405.
 „ Liceum żeńskie 342.
 „ Szkoła męska niemiec. wyż. 342.
 „ Seminarjum męskie 393.
 „ Seminarjum żeńskie 393.
Myślenice Gimnazjum 295.
Nakło Gimnazjum 268.
 „ Kupiecka szkoła 406.
 „ Szkoła Niemieckie Stow. 268.
Nalęczów Szkoła rolnicza roczna 470.
 „ Szkoła rolnicza półroczna 470.
Nasielsk Gimnazjum 162.
Niegłoty Szkoła rolnicza 469.
Nieszawa, Szkoła ogrodnicza 469.
 „ Preparanda Nauczycielska 394.
Nieswież Gimnazjum im. Syrokomli 249.
 „ Gimnazjum Związku Rodziców 250.
 „ Gimnazjum Żołnierkiewicza 290.
 „ Preparanda Nauczycielska 394.
 „ Seminarjum 366.
Nietążków Szkoła rolnicza 470.
Nilocin Szkoła rolnicza 469.
Nisko Gimnazjum 319.
Norwód Park Akademia 446.
Nowa Wilejka Gimnazjum 238.
Nowe-Miasto nad Pilicą Progimnazjum 162.
Nowemiasło Gimnazjum 282.
Nowogródek Gimnazjum Białoruskie 234.
 „ Gimnaz. im. Mickiewicza 233.
Nowy Przybyszew Szkoła rolnicza 470.
Nowy Sącz Gimnazjum I Państwowe 295.
 „ Gimnazjum II Państwowe 296.
 „ Gimnazjum żeńskie 296.
 „ Seminarjum I 377
 „ Seminarjum II 377.
Nowy Targ, Gimnazjum 296.
- Nowy Targ**, Seminarjum 378.
Nowy Tomyśl, Szkoła niemiecka 268.
Okaszów, Rolnicza szkoła 471.
Olksuz, Gimnazjum im. Kaz. Wielkiego 180.
 „ Gimnazjum Macierzy Szk. 181.
Oltażew, Preparanda nauczycielska 394.
Opatów, Gimnazjum 181.
Opatówek, Preparanda nauczycielska 394.
Opoczno, Preparanda nauczycielska 394.
Orchard Lake, Seminarjum św. Cyryla 446.
Orłowa, Gimnazjum 445, 446.
Ostrołęka, Gimnazjum męskie 234.
 „ Gimnazjum żeńskie 234.
Ostróg, Gimnazjum im. Konopnickiej 256.
 „ Gimnazjum rosyjskie Bludowa 256.
 „ Gimnazjum rosyjskie męskie 256.
 „ Preparanda nauczycielska 394.
Ostrów Maz., Gimnazjum męskie 234.
 „ Gimnazjum żeńskie 235.
Ostrów Wielk., Gimnazjum męskie 268.
 „ Gimn. i liceum żeń. 269.
 „ Kupiecka szkoła 406.
Ostrowiec, Gimnazjum męskie 181.
 „ Gimnazjum żeńskie 182.
 „ Seminarjum 356.
Ostrowite, Rolnicza szkoła 470.
Ostrzeszów, Gimnazjum 269.
 „ Seminarjum 369.
Oszmiana, Gimnazjum 238.
Oświęcim, Gimnazjum 297.
Otwock, Gimnazjum 162.
Ozorków, Preparanda nauczycielska 394.
Pahjanice, Gimnazjum im. Jadwigi 219.
 „ Gimnazjum niemieckie 219.
 „ Gimnazjum im. Śniadeckiego 218.
 „ Gimnazjum żydowskie 219.
 „ Muzyczna szkoła 431.
Pelplin, Collegium Marianum 282.
Pieskowa Skala, Rolnicza szkoła 469.
Pińczów, Gimnazjum 182.
 „ Szkoła handlowa 406.
Pińsk, Gimnazjum Czczykówny 250.
 „ Gimnazjum państwowe 250.
 „ Szkoła realna ks. Soroszkiewicza 251.
Piotrków, Gimn. im. Bł. Chrobrego 219.
 „ Gimnazjum Zrzeszenia 221.
 „ Gimn. Tow. szkoły społecz. 220.
 „ Gimnazjum Trzcinańskiej 220.
 „ Gimn. Tow. żyd. szkół sred. 220.
 „ Handlowa szkoła 406.
 „ Seminarjum 361.
Pleszew, Gimnazjum 269.
Płock, Gimnazjum im. Jagielly 162.
 „ Gimn. im. Małachowskiego 163.
 „ Gimn. im. Żółkiewskiej 163.
 „ Gimn. żydowskie 164.
 „ Liceum męskie 163.
 „ Szkoła organistowska 431.
 „ Przem. Handlowa szkoła 424.
 „ Semin. im. Bukowieckiej 352.

- Plock**, Semin. im. Bol. Krzywoustego 351.
Płońsk, Gimnazjum męskie 164.
 „ Gimnazjum żeńskie 164.
Podęgorzcie, Rolnicza szkoła 470.
Podzamcze Chęcińskie, Rolnicza szkoła 469.
Popów, Rolnicza szkoła 470.
Poniewież, Gimn. humanistyczne 445, 447.
Poznań, Budowy maszyn szkoła 414.
 „ Budownicza i miern. szkoła 415.
 „ Gimn. im. Below-Knothe 274.
 „ Gimnazjum im. Bergera 270.
 „ Gimn. p. w. św. Cyryla i Metodego 272.
Poznań, Gimnazjum im. Dąbrówki 271.
 „ Gimn. im. Kr. Jadwigi 273.
 „ Gimn. im. św. Jana Kantego 271.
 „ Gimnazjum na św. Łazarzu 271.
 „ Gimn. św. Marji Magdaleny 270.
 „ Gimn. im. Marcinkowskiego 270.
 „ Gimnazjum niemieckie 274.
 „ Gimnazjum S.S. Urszulanek 273.
 „ Gluchoniemych zakład 426.
 „ Handlowa szkoła 406.
 „ Handl.-Przem. szkoła 406.
 „ Konserwatorium muzyczne 431.
 „ Kuratorjum okręku szkoln. 65.
 „ Kurs fizycznego wychowania 115.
 „ Kurs nauczycielski wyższy 397.
 „ Kursy ogrodnictwa 420.
 „ Kursy seminarjalne 369.
 „ Liceum p. w. Serca Jezusa 272.
 „ Liceum na Łazarzu 272.
 „ Oddział sztuki przy wojew. 445.
 „ Przem.-Handl. żeńska szkoła 425.
 „ Sztukę zdobniczej szkoła 415.
 „ Seminarjum im. Konopnickiej 369.
 „ Seminarjum ochroniarskie 369.
 „ Umysłowo upośledzonych dzieci szkoła 427.
Poznań, Uniwersytet 90, 466.
 „ Związek profesorów 445.
Praszk, Gimnazjum 221.
Pruszków, Gimnazjum 164.
Prziana, Gimnazjum 251.
Przemysław, Gimnazjum 334.
Przemysł, Gimnazjum Benedyktynek 320.
 „ Gimn. im. M. Konopnickiej 321.
 „ Gimn. im. Morawskiego 319.
 „ Gimnazjum ruskie 320.
 „ Gimnazjum im. Slowackiego 319.
 „ Gimn. żeńskie ukraińskie 321.
 „ Kupiecka szkoła męska 407.
 „ Kupiecka szkoła żeńska 407.
 „ Organistów szkoła 431.
 „ Seminarjum męskie 385.
 „ Seminarjum żeńskie 385.
 „ Semin. żeńskie ruskie 385.
 „ Rolnicza szkoła 470.
Przeworsk, Gimnazjum 321.
Przysucha, Gimnazjum 182.
Przysucha, Szkoła spółdzielcza 407.
Pszczelin, Rolnicza szkoła 470.
Pszczyna, Gimnazjum męskie 342.
 „ Wyższa szkoła męska 342.
 „ Seminarjum 394.
Pułaski, Kolegium św. Bonawentury 446.
Puławy, Gimn. im. Ks. Czartoryskiego 197.
 „ Gimnazjum Hollakowej 197.
Pułtusk, Gimn. im. Klaudyny Potockiej 165.
 „ Gimn. komitetu rodziciel. 165.
 „ Gimnazjum im. Skargi 165.
 „ Preparanda nauczycielska 394.
 „ Seminarjum 352.
 „ Rolnicza szkoła 469.
Pyzdry, Gimnazjum 221.
Radom, Gimnazjum Akcyjnego Tow. 183.
 „ Gimnazjum M. Gajl 184.
 „ Gimn. im. Kochanowskiego 182.
 „ Gimnazjum Magistratu 183.
 „ Gimn. męs. Przyjaciół Wiedzy 184.
 „ Gimn. żeńsk. Przyjaciół Wiedzy 184.
 „ Handlowa szkoła 407.
 „ Rysunkowa szkoła 432.
 „ Seminarjum męskie 356.
 „ Seminarjum żeńskie 356.
 „ Techniczna szkoła kolejowa 415.
Radomsko, Gimn. Chomiczówny Jadw. 222.
 „ Gimnazjum im. Fabjaniego 221.
 „ Gimnazjum Niemca 222.
 „ Gimnazjum Weintrauba 222.
Radoszkowice, Gimnazjum 239.
Radziec, Rolnicza szkoła 471.
Radziejów, Gimnazjum 165.
Radzymin, Seminarjum 352.
Radzyń, Gimnazjum 197.
Rawa Mazowiecka, Szkoła Kasprzykowej 166.
Rawa Ruska, Gimnazjum 321.
Rawicz, Gimnazjum niemieckie 274.
 „ Gimnazjum państwowe 274.
 „ Seminarjum 369.
Rogoźno, Gimnazjum niemieckie 275.
 „ Gimnazjum państwowe 275.
 „ Seminarjum 370.
Rohatyn, Gimnazjum 327.
Równe, Gimnazjum Chawaceles 258.
 „ Gimnazjum Czerwińskiego 258.
 „ Gimn. Guzmana i Guzika 257.
 „ Gimnazjum im. Kościuszki 257.
 „ Gimn. komitetu rodzicielskiego 257.
 „ Gimnazjum Panka 258.
 „ Gimnazjum Tarbut 258.
 „ Kuratorium okręgu szkolnego 60.
Rożdżeń, Liceum 342.
Różanystok, Gimnazjum 235.
Różnica, Rolnicza szkoła 469.
Rzeszów, Gimnazjum I państwowe 322.
 „ Gimnazjum II państwowe 322.
 „ Gimnazjum żeńskie 322.
 „ Przemysłowa żeńska szkoła 424.

- Rzeszów**, Mleczarska szkoła 469.
 „ Seminarjum męskie 386.
 „ Seminarjum żeńskie 386.
Ruda, Szkoła realna 343.
 „ Wyższa szkoła żeńska 343.
 „ Rolnicza szkoła 471.
Rudnik, Seminarjum 386.
Rybnik, Gimnazjum 343.
 „ Kursa przygotowawcze 343.
Ryga, Gimnazjum Lichtarowiczówny 446.
Rypin, Gimnazjum 166.
Sambor, Gimnazjum im. Konopnickiej 323.
 „ Gimnazjum I państwowe 322.
 „ Gimnazjum II państwowe 323.
 „ Handlowa szkoła Gotthelta 407.
 „ Muzyczna szkoła 431.
 „ Seminarjum męskie 386.
 „ Seminarjum żeńskie 386.
Sandomierz, Gimnazjum 184.
 „ Seminarjum 356.
Sanok, Gimnazjum 323.
 „ Wyższy instytut naukowy 387.
Sarny, Gimnazjum 251.
Sędziejowice, Szkoła rolnicza żeńska 470.
 „ Szkoła rolnicza męska 471.
Sieciechów, Preparanda nauczycielska 394.
Siedlce, Gimn. im. Królowej Jadwigi 198.
 „ Gimnazjum Szwedowskiego 198.
 „ Gimnazjum Zembrzuskiej 199.
 „ Gimnazjum im. Żółkiewskiego 198.
 „ Handl. szkoła Szwedowskiego 407.
 „ Seminarjum męskie 353.
Sielec, Preparanda nauczycielska 394.
Siennica, Seminarjum 353.
Sieradz, Gimnazjum 222.
 „ Handlowa szkoła 407.
Sierpc, Gimnazjum męskie 166.
 „ Gimnazjum żeńskie 166.
Skalka, Preparanda nauczycielska 394.
Skierniewice, Gimnazjum męskie 167.
 „ Gimnazjum żeńskie 167.
 „ Preparanda nauczyciel. 394.
Skólcz, Rolnicza szkoła 469.
Słonim, Gimnazjum im. Kościuszki 235.
 „ Gimn. Kunicy i Rakowickich 235.
 „ Preparanda nauczycielska 394.
 „ Seminarjum koedukacyjne 363.
 „ Seminarjum żeńskie 363.
Snopków, Seminarjum gospodarcze 421.
Sokal, Gimnazjum 324.
 „ Seminarjum męskie 387.
 „ Seminarjum żeńskie 387.
Sokołów Podlaski, Gimnazjum 199.
Sokolówek, Rolnicza szkoła 470.
Solec, Seminarjum 357.
Sompolno, Szkoła koedukacyjna 223.
Sosnowiec, Gimnazjum im. E. Plater 186.
 „ Gimnazjum Podkajowej 186.
 „ Gimn. zrzeszenia rodziciel. 186.
 „ Gimn. Rządkiwiczowej 187.
- Sosnowiec**, Gimn. szkoła społeczna 187.
 „ Gimnazjum im. Staszica 185.
 „ Handl. szkoła im. Jadwigi 408.
 „ Handl. szkoła Płockiego 186.
 „ Semin. im. M. Konopnickiej 353.
 „ Semin. im. Mickiewicza 352.
 „ Techniczna szkoła kolejowa 416.
 „ Zawodowa żeńska szkoła 425.
Stanisławów, Gimnazjum 330.
 „ Gimn. im. Orzeszkowej 329.
 „ Gimnazjum państwowe I 327.
 „ Gimnazjum państwowe II 328.
 „ Gimnazjum państw. III 328.
 „ Gimn. państwowe ruskie 328.
 „ Gimn. żeńskie ruskie 330.
 „ Gimn. żeńskie SS. Urszulanek 329.
Stanisławów, Handlowa żeńska szkoła 408.
 „ Muzyczna szkoła 431.
 „ Semin. im. Konopnickiej 388.
 „ Semin. państw. męskie 388.
 „ Semin. państw. żeńskie 388.
 „ Seminarjum żeńskie SS. Ba-
 zyljanek 389.
Stara Wieś, Rolnicza szkoła 469.
Stare Święciany, Gimnazjum 239.
Starogard, Gimnazjum niemieckie 282.
 „ Gimnazjum państwowe 282.
Stary Brześć, Rolnicza szkoła 471.
Stary Sącz, Seminarjum im. Bł. Kingi 378.
 „ Seminarjum państwowe 378.
Staszów, Gimnazjum 187.
Stopnica, Gimnazjum 187.
Stryj, Gimnazjum SS. Najświętszej Rodziny
 z Nazaretu 331.
Stryj, Gimnazjum I państwowe 330.
 „ Gimnazjum II państwowe 331.
 „ Gimnazjum żeńskie 331.
 „ Semin. żeńskie miejskie 389.
 „ Semin. żeńskie ukraińskie 389.
Strzyżów, Gimnazjum 324.
Suchedniów, Preparanda nauczycielska 394.
Suchodół, Rolnicza szkoła 469.
Sulejów, Gimnazjum 223.
Supraśl, Rolnicza szkoła 470.
Suwałki, Gimn. im. Brzostowskiego 235.
 „ Gimn. im. Konopnickiej 236.
 „ Gimn. komitetu rodziciel. 236.
 „ Preparanda nauczycielska 394.
 „ Seminarjum 353.
Swarzęd, Rolnicza szkoła 469.
Swiętoch, Preparanda nauczycielska 394.
Szafarnia, Preparanda nauczycielska 394.
Szamotuły, Gimnazjum 275.
Szczecbrzeszyn, Seminarjum 359.
Szczekociny, Gimnazjum 188.
Szczuczyn, Preparanda nauczycielska 394.
Szczuczyn-Lidzki, Seminarjum 364.
Szymanów, Zakład wychowawczy 167.
Szynwałd, Rolnicza szkoła 470.

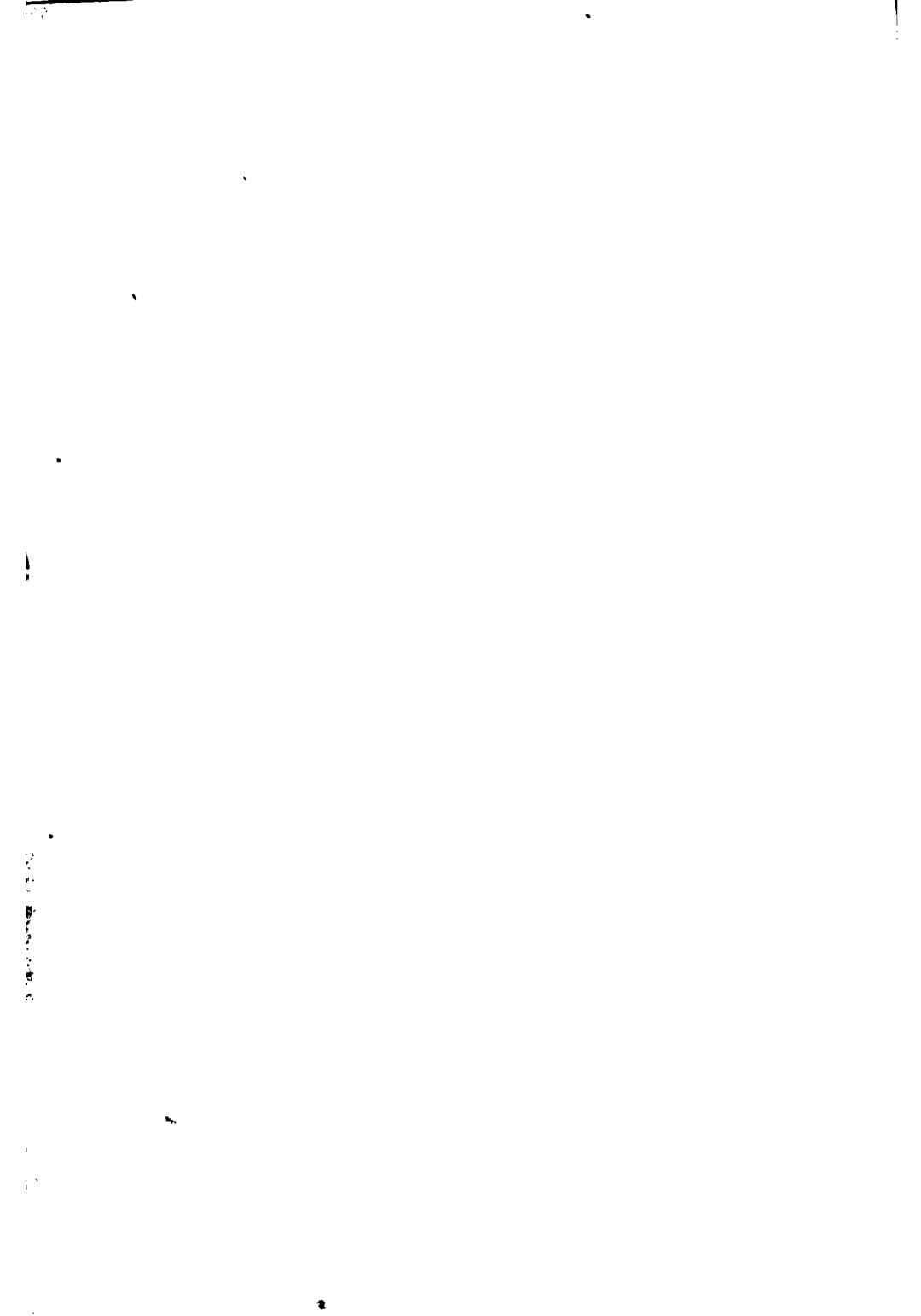
- Sniatyń**, Gimnazjum 327.
Śrem, Gimnazjum 275.
 „ Kupiecka szkoła 408.
Sroda, Gimnazjum 275.
 „ Rolnicza szkoła 469.
Świecie, Gimnazjum Gablera 283.
 „ Gimnazjum państwowe 282.
 „ Rolnicza szkoła 469.
Święciany, Gimn. im. Piłsudskiego 239.
 „ Gimnazjum żydowskie 239.
Świsłocz, Seminarjum 364.
Tarnobrzeg, Gimnazjum 324.
 „ Seminarjum 387.
Tarnów, Gimn. im. Orzeszkowej 299.
 „ Gimnazjum I państwowe im. Brodzkiego 297.
Tarnów, Gimnazjum II państwowe im. Tarnowskiego 297.
Tarnów, Gimn. państw. mat.-przyr. 298.
 „ Gimn. żeńskie SS. Urszulanek 298.
 „ Kupiecka szkoła 408.
 „ Liceum żeńskie 299.
 „ Ogrodnicza szkoła 469.
 „ Semin. im. Św. Jadwigi 379.
 „ Semin. im. Bł. Kingi 378.
 „ Seminarjum żeńskie 379.
Tarnopol, Gimnazjum im. Kopernika 335.
 „ Gimnazjum im. W. Pola 334.
 „ Gimnazjum II państwowe 335.
 „ Gimnazjum ruskie 335.
 „ Gimnazjum żeńskie ruskie 336.
 „ Gimnazjum żeńskie polskie 335.
 „ Seminarjum męskie 391.
 „ Seminarjum żeńskie 391.
Tarnowskie Góry, Gimnazjum państw. 343.
 „ Szkoła męska niem. 344.
 „ Szkoła miej. magistr. 344.
 „ Seminarjum 394.
Tczew, Gimnazjum niemieckie 283.
 „ Gimn. państw. męskie 283.
 „ Gimn. państw. żeńskie 283.
 „ Morska szkoła 416.
 „ Przemysłowo-dokształcająca i kupiecka szkoła 408.
Teodorówka, Rolnicza szkoła 470.
Tłumacz, Gimnazjum 332.
Tomaszów Lubelski, Gimnazjum 199.
Tomaszów Mazowiecki, Gimn. magistratu 223.
 „ Gimnazjum zgromadzenia kupców 223.
Tomaszów Mazowiecki, Gimn. żyd. 223.
 „ Handl. szkoła 408.
 „ Seminarjum 361.
Torokanie, Seminarjum 366.
Toruń, Artystycznego wychowania kurs 397.
 „ Gimnazjum i liceum niemieckie 284.
 „ Gimnazjum państwowe męskie 283.
 „ Gimn. męskiego niemiecka filja 284.
 „ Handlowa szkoła 409.
 „ Konserwatorium muzyczne 431.
Toruń, Kuratorium okręgu szkoln. 67, 68.
 „ Szkoła ogrodnicza 469.
 „ Rolnicza szkoła 469.
 „ Seminarjum męskie 371.
 „ Seminarjum żeńskie 372.
 „ Seminarjum ochroniarskie 372.
 „ Szkoła dla dzieci upośledzonych 428.
Trembowla, Gimnazjum 336.
 „ Seminarjum 391.
Tróścianiec, Rolnicza szkoła 471.
Trzebiezów, Preparanda nauczycielska 394.
Trzemeszno, Gimnazjum miejskie 276.
 „ Gimnazjum państwowe 276.
Trzepowo, Rolnicza szkoła męska 470.
 „ Rolnicza szkoła żeńska 471.
Tuchola, Gimnazjum żeńskie 284.
 „ Seminarjum 372.
Tuczyn, Preparanda nauczycielska 394.
Turek, Gimnazjum magistratu 224.
Turek, Gimnazjum Sejmiku Powiatow. 224.
Turkowice, Preparanda Nauczycielska 394.
Uniejów, Gimnazjum 224.
 „ Preparanda Nauczycielska 394.
Ursynów, Seminarjum 353.
Urzędów, Gimnazjum 199.
Wacyn, Szkoła rolnicza 469.
Wadowice, Gimnazjum 299.
Warszawa, Baletowa szkoła 431.
 „ Budowy Maszyn i Elektrotechniki Kursy 418.
 „ Budownictwa Szkoła 417.
 „ Budowy Maszyn i Elektrotechniki Szkoła 417.
 „ Cwiczeń Szkoła przy Instytucie Pedagogiki Specjalnej 428.
 „ Delegacja Rad Pedagog. 444.
 „ Fizycznego Wychow. Kurs 114.
 „ Gimnastyki Rytmicznej Kursy Dalcroza 431.
 „ Gimn. rytm. zakład 431.
 „ Gimnazjum Aizenberga 149.
 „ Gimnazjum Alliance Franc. 135.
 „ Gimnazjum Arndtowej 137.
 „ Gimnazjum „Ascola” 136.
 „ Gimnazjum Batorego 121.
 „ Gimnazjum Brojdo 150.
 „ Gimnazjum Buki 137.
 „ Gimnazjum Chwaceles 150.
 „ Gimnazjum Chinuch 136.
 „ Gimnazjum Chmielewskiej 138.
 „ Gimnazjum Czackiego 121.
 „ Gimnazjum Dworeckiej 150.
 „ Gimnazjum Finkla 136.
 „ Gimnazjum Gaczeńskiej i Kacprowskiej 138.
 „ Gimnazjum Gagatnickiej 139.
 „ Gimnazjum Gepnerówny 139.
 „ Gimnazjum Giżyckiego 127.
 „ Gimn. Goldman-Landauowej 150.

- Warszawa,** Gimnazjum Górskiego 128.
 .. Gimnazjum Halpernowej 150.
 .. Gimnazjum Hoffmanowej 124.
 .. Gimnazjum im. Jadwigi 124.
 .. Gimnazjum Jakubowskiej 140.
 .. Gimnazjum „Jehudyjach” 151.
 .. Gimnazjum Jędrzyckowskiej 140.
 .. Gimnazjum Kaczorowskiej 141.
 .. Gimnazjum Kaleckiej 151.
 .. Gimn. p. w. św. Klemensa 128.
 .. Gimnazjum Kochanowskiej 141.
 .. Gimnazjum Konopnickiej 125.
 .. Gimn. Kowalczykówny i Jawur-
 kówny 141.
 .. Gimnazjum Kowalskiego 128.
 .. Gimnazjum Kreczmara 129.
 .. Gimnazjum Kryńskiego 137.
 .. Gimn. Kudasiewicz - Koltonia-
 kowej 142.
 .. Gimnazjum Kulwiecia 129.
 .. Gimnazjum Kurmanowej 471.
 .. Gimnazjum Lange 142.
 .. Gimnazjum Lelewela 122.
 .. Gimnazjum Lipskiej 142.
 .. Gimnazjum Lorentza 130.
 .. Gimnazjum Łubińskiej 151.
 .. Gimnazjum Majewskiej 143.
 .. Gimnazjum Malczewskiej 143.
 .. Gimnazjum Matyskowej 143.
 .. Gimnazjum im. Mickiewicza 122.
 .. Gimn. Miejskie I męskie 126.
 .. Gimn. Miejskie II 137.
 .. Gimnazjum Miejskie III 126.
 .. Gimn. Miejskie IV 126.
 .. Gimn. Miejskie V męskie 127.
 .. Gimnazjum Mirłasowej 152.
 .. Gimnazjum Muszyńskiego 130.
 .. Gimnazjum Nawrockiego 130.
 .. Gimnazjum Niklewskiego 131.
 .. Gimnazjum Paprockich 152.
 .. Gimnazjum im. Plater-Zyber-
 kówny 144.
 .. Gimn. im. Emilji Plater 125.
 .. Gimn. im. Poniatowskiego 122.
 .. Gimn. Pisselt - Szachtmajerowej
 144.
 .. Gimn. Poznerowej 152.
 .. Gimn. Pryłuckiej 153.
 .. Gimnazjum Przesmyckiej 139.
 .. Gimnazjum im. Reja 133.
 .. Gimnazjum im. Rejtana 123.
 .. Gimnazjum im. Rontalera 131.
 .. Gimn. Rozelfeldowej 153.
 .. Gimn. Rubinstein - Dicksteino-
 wej 153.
 .. Gimnazjum Rudzkiej 145.
 .. Gimnazjum Rybickiej 145.
 .. Gimnazjum Rzeszotarskiej 145.
 .. Gimnazjum Sadkowskiego 132.
 .. Gimnazjum Sierpińskiej 146.
 .. **Warszawa,** Gimnazjum Schultza 132.
 .. Gimnazjum Słowackiego 125.
 .. Gimnazjum Statkowskiej 140.
 .. Gimn. im. św. Stanisława 132.
 .. Gimnazjum im. Staszica 123.
 .. Gimnazjum Z. Stiche 146.
 .. Gimn. Stowarz. Szkoły Współ-
 dzielczej 148.
 .. Gimnazjum Strauch - Szlezygie-
 rowej 154.
 .. Gimnazjum Strumpfmanowej 153.
 .. Gimn. p. n. „Szkoła Mazowiec-
 ka” 130.
 .. Gimnazjum Szpryngera 154.
 .. Gimnazjum Taczanowskiej 146.
 .. Gimnazjum Taniewskiej 147.
 .. Gimn. Tow. Szkoln. „Dzieci
 Marji” 138.
 .. Gimnazjum Turynowej 154.
 .. Gimnazjum Tymińskiej 147.
 .. Gimnazjum „Uczelnia” 133.
 .. Gimnazjum Waligórskiej 148.
 .. Gimnazjum Walickiej 147.
 .. Gimn. im. Władysława IV 124.
 .. Gimnazjum Wyrzykowskiego 133.
 .. Gimnazjum Zaborowskiej 148.
 .. Gimnazjum Zaksowej 154.
 .. Gimn. im. Zamoyskiego 133.
 .. Gimn. Zdzienickiej i Popielew-
 skiej 149.
 .. Gimn. Zgromadzenia S. S. Naj-
 świętszej Rodziny z Nazaretu
 144.
 .. Gimn. Tow. Zjedn. Naucz. 153.
 .. Gimn. męskie I Zw. Zawod. 134.
 .. Gimn. męskie II Zw. Zawod. 135.
 .. Gimn. żeńskie Zw. Zaw. 149.
 .. Gimn. im. Żmichowskiej 126.
 .. Gimnazjum Żuchowskiego 135.
 .. Gimn. Zgrom. Kupców 134.
 .. Gospodarstwa Wiejskiego Szkoła
 Główna 101, 467.
 .. Handlowe żeńskie kursy Rac-
 kowskiej 409.
 .. Handlowa Średnia męska szkoła
 Jagiellońska 38, 410.
 .. Handlowa męska szkoła Łeb-
 kowskiego 409.
 .. Handlowa żeńska szkoła, ul. Ki-
 lińskiego 3, 409.
 .. Handlowa żeńska szkoła, ul. Sze-
 roka 38, 410.
 .. Handlowa Wyższa Szkoła 107.
 .. Handlowa Zawod. Szkoła 410.
 .. Handlowa żeńska szkoła Zyss-
 feldowej 410.
 .. Instytut Dentystyczny 105.
 .. Instytut Głuchoniemych i Ocie-
 mniałych 425.
 .. Instytut Nauczycielski 397.

- Wieluń**, Gimnazjum żeńskie 225.
 „ Preparanda Nauczycielska 394.
- Wierów**, Seminarjum 354.
- Wieruszów**, Progimnazjum 225.
- Wilno**, Gimnazjum białoruskie 242.
 „ Gimnazjum Dziencielskiej 224.
 „ Gimnazjum Epsteina 242.
 „ Gimn. francuskie Szydłowskiej 243.
 „ Gimnazjum Gurewiczowej 244.
 „ Gimnazjum Hebrajskie 243.
 „ Gimnazjum O. O. Jezuitów 242.
 „ Gimnazjum C. Kluczowej 244.
 „ Gimnazjum im. Lelewela 240.
 „ Gimnazjum im. Mickiewicza 241.
 „ Gimnazjum S. S. Najświętszej Rodzi-
 ny z Nazaretu 246.
 „ Gimnazjum im. Orzeszkowej 241.
 „ Gimnazjum II pań. żeńskie 241.
 „ Gimnazjum Pospielowowej 246.
 „ Gimnazjum rosyjskie 242.
 „ Gimnazjum im. Słowackiego 240.
 „ Gimnazjum Tow. rozpowszechniania
 Oświaty 245.
 „ Gimnazjum Stow. rozpowszechniania
 wiedzy 244.
 „ Gimnazjum rozpowszechniania Wy-
 kształcenia średniego 245.
 „ Gimn. im. Witolda Wielkiego 243.
 „ Gimn. im. Zygmunta Augusta 240.
 „ Gimn. żyd. koedukacyjne 245.
 „ Gimn. Żydowsk. Tow. Pedagog. 246.
 „ Handlowa Szkoła 411.
 „ Kuratorium Okręgu Szkolnego 59.
 „ Nauczycielskie Kursy 365.
 „ Ogrodnicza Szkoła 422.
 „ Oddział sztuki przy wojew. 445.
 „ Pedagogiczne Kursy 365.
 „ Przemysłowo-Handlowa Szkoła 425.
 „ Seminarjum Hebrajskie 365.
 „ Semin. im. Królowej Jadwigi 364.
 „ Semin. Ochroniarek im. Konopnickiej
 365.
 „ Semin. im. Zana 364.
 „ Semin. żydowskie 365.
 „ Techniczna średnia szkoła 419.
 „ Zawodowa tkacka szkoła 425.
 „ Uniwersytet 466.
 „ Umysłowo upośledzinych szkoła 428.
- Wilejka**, Gimnazjum państwowe 239.
 „ Gimnazjum rosyjskie 239.
- Witek**, Szkoła niemiecka 344.
- Witkowo**, Szkoła rolnicza 469.
- Włocławek**, Gimnazjum Aspisówny 169.
 „ Gimnazjum im. Długosza 168.
 „ Gimn. im. Konopnickiej 168.
 „ Gimn. Kujawskiej ziemi 168.
- Włocławek**, Gimn. im. Piusa X 169.
 „ Gimn. Steinbokówny 169.
 „ Gimn. żydowskie męskie 169.
 „ Gimn. żydowskie żeńskie 170.
 „ Seminarjum 354.
- Włodzimierz. Wołyński**, Gimn. 258.
- Wolbórz**, Preparanda Nauczycielska 394.
- Wolsztyn**, Gimnazjum 277.
 „ Seminarjum 370.
 „ Szkoła rolnicza 469.
- Wołkowsk**, Gimnazjum 236.
 „ Preparanda Nauczycielska 394.
- Wołomin**, Gimnazjum 170.
- Wólka Kapitańska**, Szkoła rolnicza 469.
- Września**, Gimnazjum 277.
- Wymyslin**, Seminarjum 354.
 „ Preparanda Nauczycielska 394.
- Wyszków nad Bugiem**, Gimnazjum 170.
- Zakopane**, Gimnazjum męskie 300.
 „ Gimnazjum żeńskie 301.
 „ Muzyczny instytut 431.
- Zaleszczyki**, Szkoła rolnicza 469.
 „ Seminarjum 391.
- Zambrów**, Gimnazjum 237.
- Zamość**, Gimnazjum im. Konopnickiej 200.
 „ Gimnazjum im. Zamoyskiego 200.
 „ Gimnazjum żydowskie 201.
 „ Seminarjum żeńskie 359.
- Zawiercie**, Gimnazjum Karczewskiej 188.
 „ Gimnazjum Malczewskiej 188.
- Zawiercie**, Gimn. Tow. Szkoły Średniej 188.
- Zawiercie**, Seminarjum 357.
- Ząbczyce**, Preparanda Nauczycielska 394.
- Zbaraż**, Gimnazjum 336.
- Zbąszyń**, Szkoła miejska 277.
- Zdobunów** Gimnazjum 259.
- Zduńska Wola** Gimnazjum 226.
 „ Preparanda Nauczycielska
 394.
- Zduńska Wola** Seminarjum 361.
- Zgierz** Gimnazjum niemieckie 226.
 „ Gimnazjum im. Staszica 226.
 „ Seminarjum 361.
- Złoczów** Gimnazjum 337.
 „ Gimnazjum im. Sobieskiego 337.
 „ Seminarjum 392.
- Zwoleń** Szkoła handlowa 471.
- Zelechów** Gimnazjum 201.
- Zory** Progimnazjum 344.
- Zółkiew** Gimnazjum 325.
- Zyrardów** Gimnazjum Magistratu 170.
 „ Gimnazjum Jaworskiej 171.
 „ Gimnazjum Motylińskiej 171.
- Zytomierz** Gimnazjum 446.
- Żywiec** Gimnazjum 301.

Alfabetyczny spis nazwisk.

- Ab.** 215.
 d'Abancourt. 308.
 Abczyński. 256.
 Abgarowicz. 270.
 Abińska. 426.
 Abiński. 425.
 Abler. 431.
 Abowa. 215.
 Abraham. 94, 433.
 Abramowicz ks. 233.
 Abramowicz. 272.
 Abramowicz Anna. 244.
 Abramowicz Antoni. 193.
 Abramowicz Kazimierz. 272.
 Abramowicz Marjan. 49.
 Abramowicz Mojżesz. 243, 244.
 Abramowicz Zofja. 154.
 Abramowska. 247.
 Abramowski. 417.
 Abramska. 159.
 Abramson. 217.
 Abrantowicz. 234.
 Abratańska. 199.
 Abrot. 241.
 Achtowa. 372.
 Adam. 226.
 Adamczak Tomasz. 321.
 Adamczyk Walenty. 382.
 Adamczewska. 349.
 Adamczewski. 136, 148.
 Adamczyk Franciszek. 209.
 Adamczyk Jan. 400.
 Adamczyk Józef. 277.
 Adamczyk Stanisław. 389.
 Adamczyk Stefan. 68.
 Adamczyk Tadeusz. 263, 264.
 Adamczykowa. 401.
 Adamek. 68.
 Adametz. 89, 435.
 Adamiecki Karol. 100.
 Adalberg. 45, 49.
 Adamowicz Feliks. 236.
 Adamowicz Józef. 213.
 Adamowicz Leon. 372.
 Adamowiczowa Janina. 213.
 Adamowiczowa Marja. 246.
 Adamowski. 320.
 Adamska. 45, 54.
 Adamska-Roubina Kazimiera. 241, 242.
 Adamski Józef. 159.
 Adamski Julian. 304.
 Adamski Juljusz. 380.
 Adamski Stanisław ks. 90.
 Adamski Stanisław. 253.
 Adamski Roman. 140.
 Adamus Antoni. 388.
 Adamusówna. 384.
 Adasiewicz. 281.
 Adelska-Fajgenberg. 244.
 Adler Henryk. 173, 174.
 Adler Maurycy. 248.
 Adlerowa. 197.
 Adlerówna. 179.
 Adolf. 332.
 Adolph Małgorzata. 342.
 Adolphowa Paulina. 365.
 Adrjanowicz. 311, 318.
 Adrych. 74.
 Adwentowa. 428.
 Adwentowski. 370.
 Affanasowicz. 103.
 Affeld. 68.
 Afonczykowa. 257.
 Agafonow. 234.
 Ahr. 264.
 Ajdukiewicz. 307, 312.
 Adjukiewicz Wiktor. 413.
 Adjukiewiczówna Marja. 401.
 Ajzenberg Estera. 151.
 Ajzenberg Rena. 153.
 Ajzenberg Stenia. 155.
 Ajzenberg Szejna. 149.
 Azjensztejn Izaak. 257.
 Ajzyków. 245.
 Aksamilowski. 162.
 Aksman Aniela. 142.
 Aksman Juljusz. 213.
 Albert. 391.
 Albińska. 400.
 Albiński. 345.
 Albrecht Karol. 294.
 Albrecht Paweł. 218.
 Albrecht Rafaela. 273.
 Albrechtówna Jadwiga. 218.
 Albrycht Wojciech. 260.
 Albrechtówna Józefa. 197.
 Alchimowicz Józef. 364.
 Alchimowiczówna Zofja. 350.
 Aleksandrower Eugenia. 238.
 Aleksandrowicz Jerzy. 97.
 Aleksandrowicz Jan. 273.
 Aleksandrowicz Zenon. 382.
 Aleksandruk Aleksander. 199.

Aleksandrak 206.
 Aleksiejew 199.
 Aleksiejew Marja 248.
 Aleksina Elżbieta 254.
 Aleksina Zofja 254.
 Alenbacher 71.
 Alenberg 210.
 Aletowa 209, 214.
 Alichniewicz Józef 130,
 200, 232.
 Alichniewicz Konstanty
 200.
 Ališkiewicz 320.
 Alkiewiczówna 93.
 Allerhand 94.
 Almquist 434.
 Alpelin 246.
 Alscher 375.
 Alter Felicja 154.
 Alter Leonja 153.
 Alter Szymon 254.
 Alterowa Teresa 313.
 Alterowicz 228.
 Amanówna 312.
 Ambros Michał 317.
 Ambroziewiczowa 190.
 Ambroziewicz 190.
 Amhurger 242.
 Amurski 271.
 Ameisen Berti 208, 209,
 216.
 Ameisen Zofja 90.
 Ameisenówna Anna 375.
 Amerlówna 72.
 Ancukiewicz 249.
 Ancuta 416.
 Anczyc 98.
 Andahard 71.
 Anderko 86.
 Anders Antoni 400.
 Anders Franciszek 399.
 Anders Jadwiga 66.
 Anders Jan 193, 195.
 Anders Elza 207.
 Anders Ludwik 367.
 Anders Stefan 357.
 Anders Wilhelm 341.
 Andersen Robert 58.
 Andler Kazimierz 359.
 Andler Ludwik 193.
 Andraszek Franciszek 71.
 d'André 204.
 Androchowicz 383.
 Androwska 189.
 Andrószowski Ch. 306.
 Andrzejczak 218.
 Andrzejewska Antonina
 207.
 Andrzejewska Eugenia
 229.
 Andrzejewska Marta 241.
 Andrzejewski Czesław 65.
 Andrzejewski Jan 415.
 Andrzejewski Józef 63.
 Andrzejewski Tadeusz 344
 Andrzejewski Zygmunt
 164, 398.
 Andrzejkowicz 235.
 Angel 232.
 Anger 280.
 Angerman 260.
 Angielski 296.
 Anglik 201.
 Anğuówna 388.
 Aniolowa 71.
 Anigstejn 149.
 Aniserewicz 345.
 Anisfeld Emanuel 172.
 Anisfeld Szyja 162.
 Anisfeld Rafał 205.
 Anisfeldówna L. 216.
 Anisimow 256.
 Anikiewicz Jan 296.
 Anikiewicz Józef 185.
 Anrzdniczek 367.
 Anstalt 261.
 Anton 60.
 Antoniak 164, 431.
 Antonowiczówna Janina
 353.
 Antoniewicz Jan 117.
 Antoniewicz Ludwik 165.
 Antoniewicz Stanisław 50.
 Antoniewicz Tadeusz 361.
 Antoniewicz Waclaw 439.
 Antoniewicz Włodzimierz
 86, 109.
 Antoniewiczówna Anna
 368.
 Antoniewiczówna Janina
 156.
 Antonowicz 171.
 Antosiewicz 158, 442.
 Antosiewiczowa 158.
 Antoszczuk 221.
 Antoszewska 128.
 Anylich 212.
 Anyszko 351.
 Apmann 344.
 Aposzański 257, 258.
 Appel Józef 324.
 Appel Karol 85, 109.
 Appel Regina 194, 196.
 Arasimowicz 143.
 Araszkiwicz Feliks 193.
 Araszkiwicz Marja 186.
 Araszkiwicz Władysław
 186.
 Araszkiwicz Władysław
 ks. 238.
 Araten 153.
 Arbesbauer 323.
 Archiewa 245.
 Archutowski Józef 87.
 Archutowski Roman 132.
 Archutowski Tadeusz 231.
 Arcichowski Michał 437.
 Arcikiewicz 358, 394.
 Arcimowicz 239.
 Arciszowa 194.
 Arctowski 95, 117.
 Arczyński 160, 161.
 Ardel 334.
 Arecki 385.
 Arendt Adolf 298.
 Arend Zygfryd 271.
 Arendarski 249.
 Arentowicz 169.
 Argasiński Leon 271.
 Aristoff 157.
 Arkusiewiczówna 284.
 Arlitewicz Józef 193.
 Arlitewicz Ziemowit 106,
 148.
 Armerigo 135.
 Arndt Frida 283.
 Arndt Mieczysław 137.
 Arndtowa 364.
 Arnold Stanisław 86, 121.
 Arnoldowa Franciszka
 382.
 Arnoldowa Marja 152.
 Aronowicz Józef 245, 365.
 Aronowicz Leon 229.
 Aronson 349.
 Arsenicz 388.
 Arska 237.
 Artke 163.
 Artwińska 321.
 Artztówna Zifja 70.
 Arvay 297, 298, 378, 440.
 Arystoff 157.
 Arzl 299.
 Arztówna Albina 303.
 Aschenbrenner 339.
 Aschkenazy Marek 194,
 196.
 Askeniazy Szymon 110,
 433.
 Aslanowicz M. 198.
 Aslanowiczówna 386.
 Aspisowa 169.
 Aspisówna 169.
 Asz 194.
 Aszkienazy Sara 248.
 Aszkienazy Szprincza 248.
 Atlasówna 317.
 Auerbach Cezary 218.
 Auerbach Majer 323.
 Auerbach Samuel 229.

Auerbach Sydonja 323.
Augusiak 68.
Augustak 263.
Augustyn Leopold 381.
Augustyn Piotr 351, 442.
Augustyn Tadeusz 72.
Augustyniak 223, 225.
Augustynowicz Jan 277.
Augustynowicz Walenty 301.
Augustyński 268, 439, 442.
Ausspitz 143.
Aust Romuald 348, 428.
Austen 124, 135, 432.
Austenowa 65.
Austówna 356.
Autereche 279.
Awdyska Zeneida 202, 203
Awerjanow 256.
Aweryn 163.
Awgulewicz 173.
Awrucz 253.
Aywac 300.
Axentj 388, 408.
Axentowicz 117, 404.
Axer 328.
Azt 132.

Babalch 308.
Babecki S. 345.
Balzański 447.
Babicki C. 164.
Babij J. 333.
Babilonówna H. 400.
Babinicz W. 190.
Babińska G. 426
Babińska Jadwiga 139
Jabiński A. 58.
Babiński Bronisław 288.
Babiński Leon 107, 110, 113.
Babiński Wacław 113.
Babiuk J. 388.
Babski Bohdan 280.
Babski Ignacy 281, 322
Babski Stanisław 143.
Babulski W. 291, 292, 294, 396.
Babyn Mikołaj 335, 383.
Babyn Paweł 71.
Bacewicz 212, 361.
Bach 347.
Bach Z. 470.
Bachman 326.
Bachmanowa 189.
Bachnicka 132.
Bachosz 286.
Bachowska Felicja 385.
Bachowska Zofja 199
Bachowski Czesław 261.

Bachowski Julian 199.
Bachurski 170.
Backhaus 342.
Bacówna Aniela 180.
Bacówna Emilja 181.
Baczkiewicz 273.
Baczyńska Antonina 390.
Baczyńska Helena, 126, 141.
Baczyńska Helena 179, 180.
Baczyńska Olga 383.
Baczyński Euzebjusz 383.
Baczyński Jan 262.
Baczyński Stanisław 141.
Bad 307, 316, 317.
Badecki 323.
Badeni 424.
Badeńska 145.
Bader 141, 150.
Badjan Grzegorz 153.
Badjan Marja 153.
Badowska Idalja 143 152.
Badowska Pelagja 184.
Badowski Kazimierz 251.
Badowski Zygmunt 432.
Badt 261.
Badylakowa 298, 379.
Badyoczek 192.
Badzian 200.
Baher 85.
Bagalif 216.
Bagieński Czesław 75.
Bagieński Stefan 208.
Bagieński Wilhelm 167.
Bagiński Adam 232.
Bagiński Stefan 241
Bagniewski 82.
Bahrówna Marja 392.
Bahrówna Stefanja 288, 374.
Bajcar 232, 363.
Bajdyńska 231.
Bajer Edward 331.
Bajer Józef 303, 304.
Baierlein Antoni 267.
Baierlein Józef 275.
Bajerowicz 195.
Bajrak 304, 380.
Bakaler 190.
Bakanowska 410.
Baker 261.
Bakies 188
Bakim 148
Bakka Marja 134.
Bakka Michał 134.
Bakowska 139
Bakówna 342.
Bal 206.
Balańska 301
Balawelder 134.

Balcerski 417, 419.
Balcewiczówna 209.
Baley Stefan 311, 317.
Balyówna 200.
Balicka Gabrijela 436.
Balicka Helena 315.
Balicka Magdalena 139.
Balicki Antoni 403.
Balicki Juljusz 309.
Balin 337.
Balińska 50, 283.
Baliński Eugenjusz 283.
Baliński Ignacy 100, 102.
Baliński Stanisław 123, 443.
Ballenstedt 415.
Ballerin 267.
Balukiewiczówna 363.
Baluzkówna 181.
Balwirczak 335.
Balzer 94, 433.
Balaban 136, 174, 309, 399.
Balaban-Tukalska 47.
Balachowski Alojzy 371.
Balachowski Czesław 372.
Balakym 311.
Baldykowski 130.
Balandowiczowa 234.
Bałrukiewicz 240.
Bałtowska 407.
Bałtowski Franciszek 319 294.
Bałtruszajtis Andrzej 176.
Bałtruszajtis Marta 176.
Bałtruszajtis Władysław 46.
Bałtruszajtisówna 447.
Bałut 301.
Bałzukiewicz 98.
Bana 414.
Banach Józef 343.
Banach Stefan 95.
Banachiewicz 89.
Banarski 410.
Banasieński Eugenjusz 448.
Banasiński Stefan 188.
Banczyk 341.
Bandas 74.
Bandrowska 359.
Bandrowski Ernest 403.
Bandrowski Wojciech 182.
Bandura Adam 334, 441.
Bandurska 193.
Bandurski 77.
Bania 211.
Banicka 261.
Baniecki ks. 279.
Baniewicz 195.

Banik 343.
Bankierowa 184.
Banszel 269.
Bantle 59.
Bańkowska Alojza 294.
Bańkowska Anna 145.
Bańkowska Cecylja 348.
Bańkowska-Trzczińska 443.
Bańkowski Piotr 112, 397, 470.
Bańkowski Włodzimierz 316, 323.
Bański Alfred 324, 253.
Bański Jan 202, 401, 441.
Bara 404.
Barabasz Julian 188.
Barabasz Michał 350.
Barabaszowa 213.
Barabaszówna 423.
Baraczowa 320.
Barak 303.
Baran 441.
Baran Bazyl 328.
Baran Emiljan 328, 329.
Baran Jan 191, 283.
Baran Kazimierz 296, 378.
Baran Władysław 436.
Barancewiczówna 250.
Baraniecka 230, 375.
Baraniecki 204.
Baraniukowa 423.
Baranow 434.
Baranowa Jadwiga 130.
Baranowa Kazimiera 371.
Baranowiczówna 234.
Baranowska Anna 348.
Baranowska Jadwiga 147.
Baranowska Józefa 147.
Baranowska Marja 82.
Baranowska Zofja 269.
Baranowski A. 133.
Baranowski Bazyl 249.
Baranowski Jan 155.
Baranowski Jarosław 247.
Baranowski Stanisław 274.
Baranowski Wacław 165.
Baranowski Walery 255, 405.
Baranowski Zygmunt 270.
Baranówna 197.
Baranyk 337.
Barańczyk 297.
Barańska Klementyna 283, 441.
Barańska Zofja 145, 350.
Barański Anastazy 78.
Barański Franciszek 286.
Barański Jerzy 436, 437.
Barański Leon 249.
Barański Marjan 324.
Barasch 152.
Barącz Jan 99, 320.
Barącz Roman 94.
Barączowa 385.
Barbacki 296.
Barcewicz 428.
Barchan 215.
Barche 268.
Barchwic 131.
Barcikowska 263.
Barcikowski 54.
Barczak 427.
Bard 172.
Barda 292.
Bardach 426.
Bardachówna 426.
Bardel 250, 251.
Barduch 205.
Bardzik 321.
Barenbaum 233.
Barg 325, 336.
Barger 338.
Bargiel 191, 304.
Barglewski 242.
Bark 150.
Barkuski 244.
Barlicki 437.
Barnasz 248.
Barnhout 366.
Baron Brunon 81.
Baron Wojciech 403.
Baroń 48.
Barska 192.
Barszczewska Janina 47.
Barszczewska - Michałow-ska Jadwiga 125, 198.
Barszczewski 212, 467.
Bartczak 271.
Bartel Alfons 371.
Bartel Gustaw 76.
Bartel Helena 316, 383.
Bartel Kazimierz 98, 437.
Bartel Oskar 134.
Barthelówna 294.
Bartkiewicz 323, 386.
Bartko 253.
Bartkowska 131.
Bartkowski 168, 354.
Bartłomiejczyk 100.
Bartmańska 372.
Bartmański 72.
Bartnikowska 234.
Bartodziejska 198.
Bartoniówna 382.
Bartosiniński 202.
Bartoszewicz Bronisława 185, 227.
Bartoszewicz Dominik 196.
Bartoszewicz Helena 198.
Bartoszewicz Łoja 246.
Bartoszewicz Stanisław 402.
Bartoszewicz Zofja 400.
Bartoszewska 423.
Bartoszewski Antoni 176.
Bartoszewski Ireneusz 212, 213, 361.
Bartoszewski Leon 394.
Barty 411.
Barucki 227.
Barwicki 256.
Barwińska 430.
Barwiński Aleksander 312, 383, 384.
Barwiński Bohdan 318.
Barylski 173.
Baryszowa 143, 443.
Bass Marja 135.
Bass Zysza 308, 313.
Bassa 335, 336.
Bassalik, 85.
Basanowicz 244.
Basiański Antoni 76, 356.
Basiański Stanisław 324, 333.
Bastgenówna 226.
Basser 172.
Bastian 280.
Batalin 238.
Batko 366.
Batorski Wacław 234.
Batorski Wiesław 46.
Batowska 339.
Batowski Wacław 395.
Batowski Zygmunt 86, 87, 119.
Batysłówna 168.
Bauch 434.
Bauchleben 243.
Bauchówna 278.
Baudisch 72.
Baudouin de Courtenay Jan 85, 106, 107, 10 119, 433.
Baudouin de Courtenay Ewa 149.
Bauer B. 243.
Bauer Jan 334.
Bauer Karol 212, 215, 21 216.
Bauer S. 470.
Bauk 417.
Bauman 469.
Baumberg 150.
Baumbergowa 155.
Baumfeld-Boleski 110.
Baumgarten Leopold 33

Baumgarten Róża 151.
 Baumhauer 274.
 Baurowicz 88.
 Bauerówna 218.
 Bauszel 369.
 Baut 421.
 Bautro 293.
 Bawarski 125.
 Baworowski 223.
 Bayardówna 144.
 Bayerówna 67.
 Baykowska 57.
 Bazali 294.
 Bazanowski 249.
 Bazarewski 97.
 Baziak Eugenjusz 315,
 316, 383.
 Bazyłski 321.
 Bąbczyńska 400.
 Bączewski Ambroży 426.
 Bączewski Stefan 361.
 Bączyński Kazimierz 127,
 133, 144.
 Bęczkowska 226.
 Bączyński 84, 434.
 Bąk 191.
 Bąkowska 339.
 Bąkowski Antoni 80.
 Bąkowski Franciszek 100.
 Bąkowski Marjan 73, 184,
 407.
 Bąkowski Stefan 319, 320.
 Bäcker 231.
 Becher 257.
 Beck Adolf 94, 105, 117,
 435.
 Beck Jerzy 275.
 Beck Juljusz 72.
 Becker 271.
 Beckherrn 262.
 Beckmann 274.
 Beczkowicz 233.
 Bednarczuk 72.
 Bednarczyk 233.
 Bednarczykówna 206.
 Bednarek Jan 58.
 Bednarek Stanisław 174.
 Bednarkiewicz 266.
 Bednarowski 307.
 Bednarska Aniela 227.
 Bednarska Janina 141.
 Bednarski Adam 93, 94.
 Bednarski Jan 296, 309.
 Bednarski Józef 335, 387.
 Bednarski Mikołaj 75.
 Bednarski Stanisław 289.
 Bębynek 322.
 Będzikiewicz 165.
 Beer Alfred 270.
 Beer Stanisław 37.
 Behm 429.
 Behrendt Erwin 285, 447.
 Behrendt Johannes 274.
 Beigert 197.
 Bejk 262.
 Beisert Jan 275.
 Beisert Karol 369.
 Bejerlein 267.
 Bejgrowicz 168.
 Bejnarowicz 233.
 Bekerówna 242.
 Bekier Edward 97, 120.
 Bekker Elza 274.
 Bekierowa Irena 188.
 Belczyk Wojciech 129,
 136.
 Belke 175.
 Belmonte 208.
 Belous 246.
 Below 274.
 Belsze 412.
 Belto 414.
 Belcikowska 358.
 Belcikowski Jan 353.
 Belcikowski Włodzimierz
 259.
 Beldowska 369.
 Belkowski 134.
 Beltowski Jan 291, 292.
 Belzecki 99.
 Belzowski 306.
 Bem Feliks 391.
 Bem Jadwiga 143.
 Bem Janina 124.
 Bem Kazimierz 218.
 Bem Kazimiera 48.
 Bem Mieczysław 79.
 Bem Waclaw 167.
 Bem Witold 207.
 Bem Zofja 56.
 Bembnowicz 404.
 Bendorf 229.
 Bendorfówna 218.
 Benedykciński Jan 74,
 465.
 Benedyktowicz Wanda
 254.
 Benesch 338.
 Benenson 215.
 Benis 87.
 Benisz 355.
 Benke Erich 341.
 Benke Janina 175.
 Benni 52, 53, 85, 119, 398.
 Benoit Jadwiga 75.
 Benoît Wanda 316.
 Benoni 297, 306.
 Benson 449.
 Beranek 139.
 Berberjun 416.
 Berdzewski 125.
 Berebejczyk 137.
 Berech 228.
 Berek Antoni 276.
 Berek Marcin 78.
 Berendt 224.
 Berenholc Estera 223.
 Berenholc Samuel 223.
 Berens 147.
 Berensztejn 243.
 Beretti 409.
 Berez 426.
 Berezowska 157.
 Berezowski Ambroży 404.
 Berezowski Edward 415.
 Berezowski Mieczysław
 157.
 Berezówna 198.
 Berezewski 278.
 Bereznička 320.
 Bereznički 384.
 Berg 341.
 Bergandy 66.
 Bergazyn 137.
 Berger Adam 111.
 Berger Benedykt 211.
 Berger Franciszek 306.
 Berger Gottholf 270.
 Berger Halina 66.
 Berger Jan 270.
 Berger Kazimiera 272.
 Berger Leon 407.
 Berger Nina 245.
 Bergfeldt 226.
 Berggrünówna 292, 293,
 375.
 Bergman 150.
 Bergmanówna 214.
 Berik 211.
 Berkman Edward 136,
 399.
 Berkman Izaak 137, 349.
 Berkowicz 338.
 Berkowski 258.
 Berlach 219.
 Berlin 274.
 Berliner Eleonora 405.
 Berliner Felicja 153.
 Berliner Henoch 245.
 Berlorich 274.
 Berman Berko 136, 137.
 Berman Jakób 228, 229.
 Berman Raszel 153.
 Bernacki Jan 299.
 Bernacki Kazimierz 297,
 379.
 Bernacki Ludwik 434.
 Bernacki Tadeusz 393.
 Bernakiewiczówna 284.
 Bernard Henryk 403.

Bernard Janina 133.
Bernasowska 253.
Bernatowicz 239.
Berneker 434.
Bernfeld 331.
Bernhardt Władysław 79.
Bernhardt Józef 341.
Bernhaut 332, 389.
Bernolak 284.
Bernsztajn 365.
Berski 116.
Bertisch 328, 330.
Bertoni 107, 113.
Berzaga 279.
Bessaga 305.
Bessendorf 222.
Bessendorówna 159.
Besserowa 205.
Betcher 140, 141, 143, 147.
Bettley 130.
Beyer 277.
Beynar 181.
Bezdeńska 215.
Bezik 216.
Bezkorowajny 335.
Bętkowski 341.
Białas 182.
Białasiewicz 351.
Białaszewicz Kazimierz 119.
Białecka Joanna 269.
Białecka Marja 317.
Białecka Teodozja 271.
Białeckij Marjan 367.
Białeckij Tadeusz 179, 180.
Białek Marja 314.
Białek Paweł 354.
Białkowska Jadwiga 316, 383.
Białkowska Wanda 60.
Białłowiczowa 241.
Białobrzęska 225.
Białobrzęski Czesław 86, 117, 119, 435.
Białokoz 227.
Białokur 366.
Białokórska Ludwika 315.
Białokórska Marja 429.
Białostocki 225.
Białoszczyński 236.
Białoszycki 419.
Białosówna 149.
Białowas Antoni 80.
Białowasowa 388.
Białowiejska Stefanja 219.
Białowiejska Wanda 141.
Biały 180.
Biborska 420.
Biborski 123.
Bibro Stanisław 299, 407.
Bibrowicz Wacław 353, 408.
Bibrowna Marja 399.
Bickerich Wiktor 267.
Bickerich Wilhelm 267.
Biczysko Kazimierz 269, 369.
Bidzińska 156.
Biczyńska 470.
Bieda 384.
Biedowicz Bronisław 69.
Biedowicz Jan 265, 266.
Biedowiczowa 372.
Biedroński 405.
Biedrzycki Emil 96.
Biedrzycki Jerzy 351, 352.
Biedrzycki Stefan 53, 100, 102, 103.
Biega Andrzej 279.
Biega Jan 373.
Bieganowski 219, 220.
Biegański Edward 240, 241.
Biegański Józef 76.
Biegeleisen 311, 313.
Biehler 131.
Bieła 309.
Bielak Antoni 70, 292, 376.
Bielak Franciszek 289.
Bielak Jan 437.
Bielak Józef 393.
Bielawa Józef 301.
Bielawka 306.
Bielawska 218, 219.
Bielawski Antoni Władysław 75.
Bielawski Antoni 209.
Bielawski Brunon 281.
Bielawski Jan 288.
Bielawski Mieczysław 87.
Bielawski Stanisław 321.
Bielawski Wacław 131.
Bielawski Zygmunt 93.
Bielczyk Adam 181.
Bielczyk Karol 373.
Bielecka 146.
Bielecki Antoni 239.
Bielecki Jan 99.
Bielecki Konstanty 386.
Bielecki Z 470.
Bielenin 374, 375.
Bielewski 245.
Bielicka Janina 276.
Bielicka Julja 143.
Bielikiewicz Antoni 289.
Bielikiewicz Karol 239.
Bielińska 247.
Bieliński Aleksander 54, 107.
Bieliński Gracjan 371.
Bieliński Józef 84.
Bieliński Władysław 46.
Bielkowicz 243.
Bielnicki 187.
Biełoński 293.
Bielowa 134.
Bielska Marja 230.
Bielska Zofja 195.
Bielski 223.
Bielski Henryk 449.
Bielski Kazimierz 416.
Bielski Seweryn 407.
Bielówka 309.
Bielówna 139.
Bieloholowy 177.
Bieloszabski 250.
Bienenstock Adolf 319, 321
Bienenstock M. 313.
Bieniasówna 362.
Bienick 407.
Bieniewska 350.
Bieniowski 80.
Bieniosek 340.
Bienkiewicz 326.
Bienkiewiczówna 144, 146, 147.
Bień 74.
Bieńkowska Irena 66.
Bieńkowska Julja 410.
Bieńkowska Marja Michała 326.
Bieńkowski Jan 427.
Bieńkowski Józef 218, 219.
Bieńkowski Ludwik 322, 424.
Bieńkowski Piotr 88, 117, 433.
Bier 193.
Bierezina 255.
Biernacka Anita 367.
Biernacka Janina 109.
Biernacka Józefa 326.
Biernacka Marja 145, 171, 348.
Biernacka Paulina 429.
Biernacki Aleksander 348.
Biernacki Eugenjusz 405.
Biernacki Ignacy 74.
Biernacki Jan 100.
Biernacki Michał 224, 361, 428, 429.
Biernacki Stanisław 92, 131, 146.
Biernacki Rudolf 303.
Biernat Franciszek 373.
Biernat Stanisław 385.

Bierschenk 223.
Biesiada 168.
Biesiadzka 379.
Biesiadzki 316.
Biesiekierski 262.
Bieszczad 287.
Bieszka Ferdynand 279,
441.
Bieszka Kazimierz 283.
Bieszka Stefan 279.
Bieszka 408.
Bieszkówna 283.
Bigalke 262.
Bigalke August 281.
Bigalke Edmund 247.
Bigda 400.
Bijejo 148.
Bikeles 313.
Bilczewska 70.
Bilczewski Józef 331.
Bilczewski Kazimierz 304.
Bilek Klotylda 363.
Bilek Włodzimierz 46.
Bilger Adolf 391.
Bilicka Anna 279.
Bilik 71.
Bilikówna 71.
Bilinkiewicz Katarzyna
252.
Bilinkiewicz Seweryn 306,
316, 383.
Bilinkiewicz Dyonizja 383.
Bilińska Helena 382.
Bilińska Janina 294, 376.
Biliński Bogusław 184.
Biliński Jan 270, 397.
Biliński Kazimierz 420.
Biliński Klaudjusz 325,
327.
Biliński Stefan 323.
Biliński Tadeusz 291.
Biliński Włodzimierz 71,
311, 318.
Biliński Zygmunt 143,
426.
Biliewicz Julian 364.
Bilska Jadwiga 66.
Bilska Krystyna 294.
Bilski Stanisław 401.
Bilski Wiktor 207.
Biłski Zygmunt 103.
Bilukiewicz 252.
Biłut Aleksander 381.
Bily 72.
Bilek 130.
Bileński Jarosław 311, 318.
Bileński Semen 318.
Bileński 386.
Bilkowska 142.
Biłobram 329.
Biłous 328.
Biłozor 326.
Biłozorówna 72.
Bilyk 333, 387.
Bim 237.
Bimler 340.
Binder 126.
Binek Emanuel 338.
Binek Sylwester 67.
Binek Wincenty 269.
Binental 50.
Binkowski 240.
Binnek Jan 371.
Binnek Konrad 78.
Bińkowski 241.
Bir 152.
Birczyński 289, 293.
Birczewig Bronisława
136.
Birczewaj Henryk 210.
Birgfellner 262.
Birkenmajer Aleksander
90.
Birkenmajer Józef 128.
Birkenmayer Ludwik 89,
375, 435.
Birkenmayer Roman 294.
Birkenmayer Wincenty
205.
Birkholz 255.
Birkner 340.
Birkówna 230.
Birnbach 322.
Birnbaum 152, 153.
Birzanowski 275.
Birzysko 243.
Bisaga 189.
Bischoff 280.
Bisikiewicz 176.
Biske 123.
Biskupska 241.
Biskupski Feliks 236.
Biskupski Ignacy 96.
Biskupski Mieczysław
427.
Biskupski Leon 190.
Biskupski Stefan 206.
Biskupski Zygmunt 129.
Bissacchini 329.
Bissenik 192.
Biszkowicz 229.
Bitna-Szlachta 186.
Bitt 393.
Bizoń 287.
Bjelke 279.
Blader 310.
Bladowska 375.
Bladowski 70.
Blaj 252.
Blajer 302.
Blankowa 352.
Blarowski 404.
Blaschke 332.
Blatt Ignacy 174.
Blatt Jakób 303.
Blattówna 174.
Blaui 293.
Blaufuks 233.
Blaustejn 136, 155.
Blauthowa 372.
Blauthówna 302.
Blecke Johannes 274.
Blejdorn 82.
Bleya 449.
Blicharska 362.
Blicharski 362.
Blith 151.
Bloch Abram 231.
Bloch Balbina 152.
Bloch Stefan 188.
Blocher 416.
Blochowa 224.
Blochówna 66.
Block 277.
Blodman 154.
Bluhm-Kwiatkowski 351.
Bluman 152, 155.
Blumenberg 372.
Blumenfeld 399.
Blumenfeld Amelia 190.
Blumenthalówna 141.
Blumental Aleksander 231.
Blumental Leon 231.
Blumental-Belmont Leo-
pold 110.
Blumowa 47.
Blumsztajn 137.
Bluszczówna 348.
Blachnio 201.
Blachowski 116, 119.
Blasikiewicz 148.
Błaszczak 402.
Błaszczakowa 265.
Błaszczakówna Janina
269.
Błaszczakówna Stanisła-
wa 393.
Błaszczak Janina 57.
Błaszczak Władysław 242.
Błaszczak Zygmunt 192.
Błaszczynski 66.
Błaszkwicz 385.
Błaszkwiczówna 399.
Błażak 262.
Błażejczyk 267.
Błażejewicz Tadeusz 349,
437.
Błażejewicz Wiktor 348.
Błażejewska 226.
Błażek 420.

Błażewicz 425.
 Błażewski 332.
 Błęński Michał 448.
 Błęński Teofil 69.
 Bleszyńska 358.
 Bleszyński 123.
 Błędowska 111.
 Błędowski Ryszard 108,
 109.
 Błędowski Zygmunt 168,
 169, 354.
 Bloch 367.
 Błocki 306.
 Błotnicki Franciszek 404,
 421.
 Błotnicki Jan 218.
 Błotnicki Tadeusz 423.
 Błudon A. 256.
 Bobak Karol 399, 400.
 Bobak Stanisław 319.
 Bobakowska 141.
 Bobek 393, 437.
 Bobelak 320.
 Boberowa 374.
 Boberska 271.
 Boberski Leon 66.
 Boberski Władysław 391.
 Boberski Zygmunt 412.
 Bobicz 243.
 Bobieńska Emilja 349.
 Bobieńska Nina 349, 432.
 Bobin 330, 331.
 Bobińska 139, 146.
 Bobka 60, 275.
 Bobkowski 234.
 Bobnowska 235.
 Bobowska Halina 353.
 Bobowska Jadwiga 176.
 Bobrowiczowa 247.
 Bobrowska 194, 195.
 Bobrowski 378.
 Bobrówna 432.
 Bobrzyński Karol 290.
 Bobrzyński Michał 433.
 Bocek 338.
 Bocewicz 395.
 Bochenek Jan 298.
 Bochenek Leon 334.
 Bochenek Tadeusz 176.
 Bochenek Włodz. 55, 57.
 Bochenkówna 470.
 Bocheńska Aniela 292,
 293.
 Bocheńska Halina 273.
 Bocheńska Jadwiga 206.
 Bocheński Franciszek 181.
 Bocheński Jan 271.
 Bocheński Józef 427.
 Bocheński Kazimierz 45.
 Bocheński Tadeusz 192.
 Bochnig Janina 420.
 Bochnig Stanisław 280.
 Bochnikowa 313.
 Bochowiczowa 202.
 Bochyńska 194, 195.
 Bociński 130.
 Bock Lechosław 208.
 Bock Ryszard 100, 417,
 422.
 Boczar Karol 290.
 Boczar Paweł 325.
 Boczar Stanisław 359.
 Boczek 81.
 Boczek 249.
 Boczkowski T. 469.
 Boczowski Piotr 85.
 Boczowski Wacław 202.
 Boczówna 152.
 Bodalski Maurycy 150.
 Bodalski Mieczysław 131.
 Bodenstein 304, 305.
 Boder 151.
 Bodnar Bazyl 72.
 Bodnar Iwan 530.
 Bodnarówna 144.
 Bodurek 296.
 Boeck 263.
 Boetcher 369.
 Boettner Rudolf Adam
 93, 420.
 Bogacka 47.
 Bogacki Bolesław 394.
 Bogacki Wincenty 232.
 Bogacki Władysław 292,
 293.
 Bogaczyk 296.
 Bogatkiewicz 128.
 Bogatko Eleonora 167.
 Bogatko Feliks 100.
 Bogatko Władysław 75.
 Bogatyński Wład. 291,
 294, 375.
 Bogdanower Jan 144.
 Bogdanowska-Bonec 255.
 Bogdanowicz Jan 130.
 Bogdanowicz Stan. 135.
 Bogdanowicz Wiaczesław
 436.
 Bogdanówna 163.
 Bogdański Antoni 168.
 Bogdański Edward 45, 49.
 Bogdański Jan 189.
 Bogdas Tomasz 367, 401.
 Bogobowicz 177.
 Bogobowiczówna 350.
 Bogocz 335.
 Bogojawleński 245, 246.
 Bogorodzki 247.
 Bogucka 423.
 Bogucki Adolf 177, 289,
 376.
 Bogucki Antoni 145.
 Bogucki Feliks 173.
 Bogucki Jan 98.
 Bogucki Józef 193.
 Bogucki Mieczysław 109.
 Bogucki Michał Konstan-
 tyn 289.
 Boguski Józef Jerzy 99,
 109.
 Boguski Witold 193.
 Bogusławska Marja 69.
 Bogusławska Halina 147.
 Bogusławski Henryk 199,
 407.
 Bogusławski Stefan 352.
 Bogusz Julian 47.
 Bogusz Józef 296.
 Boguszówna 388.
 Boguszewska Lidja 248.
 Boguszewska Zofja 157.
 Bohacki 253.
 Bohdanowicz Genadjusz
 243, 245.
 Bohdanowicz Karol 103,
 740.
 Bohdanowicz Wiaczesław
 244.
 Bohdanowicz Wiesław 435.
 Bohdanowiczówna Alina
 240.
 Bohdanowiczówna Janina
 241.
 Bohucki 392.
 Bohuszewicz Jadwiga 68.
 Bohuszewicz Piotr 160.
 Bohuszewicz Tomasz 238.
 Bohuszewiczowa 138.
 Bohuszewiczówna 129.
 Bojakowski Klemens 224
 Bojakowski Ludwik 394.
 Bojakowski Paweł 169,
 354.
 Bojanowska Marja 249.
 Bojanowska Walentyna
 212
 Bojanowski 188.
 Bojarska Eugenia 252.
 Bojarska Irena 175.
 Bojarska Ludwika 375.
 Bojarska Marja 172.
 Bojarski Bolesław 378.
 Bojarski Franciszek 326.
 Bojarski Józef 172.
 Bojarski Kazimierz 197.
 Bojarski Władysław 314,
 315, 319.
 Bojasiński Józef 106, 113,
 122, 145, 439.

Bojcun Aleksander 328, 330.
 Bojdziańska 269.
 Bojko 328.
 Bok 235.
 Bokalski 133, 135, 141.
 Bokser 136.
 Bokszezanin 62.
 Bokszezanin Antoni 240.
 Bolcewicz 348.
 Bolechowski 263, 264.
 Bolek Adolf 297.
 Bolek Franciszek 251.
 Bolek Rudolf 313.
 Boleski Andrzej 140, 149, 443.
 Bolewska 281.
 Bolhen 260.
 Boliński 208.
 Bolkowska 216.
 Bolland 89, 99, 403.
 Boldok 60.
 Bomas 82.
 Bomas 57.
 Bomasz 224, 228.
 Bomsztejn 250.
 Boniecka 359.
 Bonin Artur 267.
 Bonin Antoni 279.
 Borawski Stefan 223.
 Borawski Władysław 417.
 Borcheri 341.
 Borezawski 263.
 Bordinówna 321.
 Borecka 135.
 Borecki Leonold 230.
 Borecki Stefan 308.
 Borejko Józef 386.
 Borejko Władysław 357.
 Borek Jan Czesław 57.
 Borek Wawrzyniec 323.
 Borek Władysław 275, 356.
 Borell 293.
 Boremska 139.
 Borensztajn Aleksander 172.
 Borensztajn Iser 201.
 Borensztajn Judyta 150, 153.
 Borensztajn Mojzesz 349.
 Borensztajn Paulina 153.
 Borensztajnowa Matyl. 201.
 Borensztajnowa Rozalja 219.
 Boretz 323, 407.
 Boreyko 323.
 Bork Bernard 371.
 Bork Karol 143.
 Bork Witold 224.
 Borkowska Janina 125.
 Borkowska Julja 242.
 Borkowska Karolina 148.
 Borkowska Stefanja 294.
 Borkowska Zofja 227.
 Borkowski Adam 363.
 Borkowski Aleks. 325.
 Borkowski Bronisł. 239.
 Borkowski Józef 236.
 Borkowski Juljan 193.
 Borkowski Władysł. 432.
 Born 261.
 Borniński 164.
 Bornstein Benedykt 109.
 Bornstein Dorota 153.
 Bornstajn Frymela 215.
 Bornstein Zacharjasz 339.
 Borny 431.
 Borodajkiewicz 335.
 Boroń 326, 384.
 Boroński 237.
 Borowa 348.
 Borowiczka Stanisł. 324.
 Borowiczka Tadeusz 291.
 Borowiczówna 271.
 Borowiecka 139, 349.
 Borowiecki Feliks 46.
 Borowiecki Stanisł. 320.
 Borowiecki Stefan 90, 91.
 Borowik 173.
 Borowska 222.
 Borowska Aleks. 425.
 Borowska Anna 281.
 Borowska Domicela 190, 358.
 Borowska Janina 157.
 Borowska Karolina 340.
 Borowska Marja 49.
 Borowska Sylwia 183.
 Borowski Antoni 169.
 Borowski Edward 191.
 Borowski Józef 166.
 Borowski Kazimierz 165.
 Borowski Leon 417.
 Borowski Marjan 45, 49, 54.
 Borowski Wacław 364.
 Borowski Władysław 111, 157, 419.
 Borowy Michał 327.
 Borowy Wacław 87.
 Borell 293.
 Bors 415.
 Borssternówna 350.
 Borszczewska 242.
 Borszewski 360.
 Bortkiewicz 419.
 Bortkiewiczówna 365.
 Borucka Halina 130.
 Borucka Marja 179.
 Borucki Konrad 266.
 Borucki Leon 229.
 Borusiewicz 105.
 Borycka 285.
 Boryczko Henryk 373.
 Boryczko Józef 237.
 Boryczko Wojciech 226.
 Borys Bolesław 364, 395.
 Borys Klemens 438.
 Borys Teodor 239.
 Borysewicz 235.
 Borysiuk Cyryl 256.
 Borysiuk Jan 248.
 Borysławski 222, 407.
 Borysowa 364.
 Boryszko 387.
 Borzelska 167.
 Borzemska 382.
 Borzemski Antoni 309.
 Borzemski Wacław 308, 317.
 Borzeszkowski 271.
 Borzęcka 273.
 Borzęcki 116.
 Borzęcki Jan 76.
 Borzęcki Konstanty 3.
 Borzucki 270.
 Borzym Kazimierz 133, 227.
 Borzymowa 236.
 Bosiacka 246.
 Boska 199.
 Bossakówna 202.
 Bossowski Franciszek 47.
 Bossowski Józef Jan 90.
 Bostel 307.
 Boszko 177.
 Boszy 196.
 Botner 203.
 Bouffall 123.
 Bouffallowa 134.
 Bourage 167.
 Bourguignon 112.
 Bowbelska 158.
 Boye Ludwik 48.
 Boye Władysław 418.
 Boxer 117.
 Boxleitucz 218.
 Bożezińska 246.
 Bóbr 101, 134.
 Böhmówna 300.
 Böttchor 260.
 Böttcher 99.
 Brablec 289, 292.
 Brach 333.
 Brad 153.
 Bradke 62.
 Brański 215.
 Braiter 71.
 Brajmannowa 221.
 Bram 213

Brams 155.
 Brandt 222.
 Brand 254.
 Brande 244.
 Brandenburger 264.
 Brandes 326.
 Brandler 321.
 Branny 338.
 Brando 365.
 Brandstätter 211, 216,
 306, 313.
 Brandt Alfons 221.
 Brandt Antoni 399.
 Brandt Jerzy 267.
 Brandys Adolf 151, 154.
 Brandys Antoni 406.
 Bransch 427.
 Braszczyński 157.
 Braszka 286.
 Braikowska 148.
 Braude Markus 211, 216,
 436.
 Braudo 150.
 Braudowa 216.
 Brauer 279.
 Brauliński Ignacy 353.
 Brauliński Zygmunt 74,
 138, 144.
 Braun Alfred 210.
 Braun Bogumil 210.
 Braun Joanna 274.
 Braun Noe 172, 179, 203.
 Braun Zofja 236.
 Brauner Bohuslav 434.
 Brauner Teodor 268.
 Braunowa Malwina 317.
 Braunowa Rozalia 417.
 Braunstein 205.
 Brauer 229.
 Brawerman 211.
 Bray 343.
 Breańska Anna 214.
 Breańska Maria 372.
 Brezko 249.
 Bregman 257.
 Breitenbach 226.
 Breitmeier 288.
 Brenneisen Alicja 143.
 Brenneisen Irena 177.
 Beer 119.
 Brettler 217.
 Brettreich 281.
 Breyer Tadeusz 432.
 Breyer Wojciech 236.
 Breyman 221, 222.
 Bridge 161.
 Brieger 339.
 Brien Pawel 284.
 Brien Piotr 284.
 Brieske 280.
 Brink 261.
 Brinkmann 261.
 Broch 317.
 Brochwicz-Leśniewski 236
 Brock 341.
 Brocki Antoni 283, 416.
 Brocki Paweł 343.
 Broda 339.
 Brodnicka Lucja 337.
 Brodnicka Maria 218.
 Brodnicka Zofja 184.
 Brodnicki 172, 412.
 Brodowicz 343.
 Brodowiczówna Jadwiga
 375, 376.
 Brodowiczówna Janina
 294.
 Brodowski 127.
 Brodzikowski Stefan 168.
 Brodzikowski Władysław
 123, 129, 146.
 Brodzińska Jadwiga 198.
 Brodzińska Janina 408.
 Brodzińska Maria 198.
 Brodzka Jadwiga 426.
 Brodzka Maria 141.
 Brodzka Stefanja 110, 138,
 141.
 Brodzka Wanda 285.
 Brodzki Jan 290.
 Brodzki Jerzy 198.
 Broekere 427.
 Broer-Kohn 151.
 Brogucki 195.
 Brojdo Hirs 150.
 Brojdo Zofja 150.
 Brokman Eugenia 175.
 Brokman Maurycy 136.
 Brokmanowa 203.
 Brokowski 175, 412.
 Bromberg 216.
 Bromilska 375.
 Bromirska Eleonora 431.
 Bronirska Helena 55.
 Bromirski 45.
 Bromirski Rajmund 208,
 397.
 Bromirski Wacław 47.
 Bromski 83.
 Brona 60.
 Broniatowska 160.
 Broniatowski 163.
 Bronicówna 236.
 Broniec 343.
 Broniewicz 197.
 Broniewiczowa 425.
 Broniewski 49.
 Bronikowska Bronisława
 160.
 Bronikowska Maria Fe-
 licja 326.
 Bronikowski 99, 271.
 Bronowska 361.
 Bronowski 85, 105.
 Bronsztejn 257.
 Brończyk 309, 440.
 Broske 177.
 Bross 77.
 Brossard 188.
 Broszko 100.
 Brotmacher 150, 151.
 Browicz 88, 434.
 Browińska 235.
 Browiński 91.
 Browsfordówna 273.
 Bróg 187.
 Bruchmann 263.
 Bruchnański 117, 434.
 Brudnicki 418.
 Brudzińska 225.
 Brudziński 41.
 Brudzewska 448.
 Brudzewski 88.
 Brugiere 92.
 Bruhn 171.
 Brumberg 239.
 Brummack 274.
 Brun 192, 194.
 Brunck 261.
 Brunner 109, 465.
 Brusa 150.
 Bruski 285.
 Bruszevska 47.
 Brusznicki 166
 Bruzdewicz 105
 Brückner 133.
 Brückówna 317.
 Brycki Bronisław 337.
 Brycki Mieczysław 208.
 Bryczkowska 244.
 Bryda 358.
 Brydacki 182, 407.
 Brydówna 271.
 Brydziński 49.
 Brygiewicz 350.
 Brygider 328, 329, 330.
 Bryk Jan 311.
 Bryk Piotr 71.
 Bryk Stanisław 200.
 Brykner 143.
 Brykowicz 335.
 Bryła 99.
 Brys 174.
 Byszowa 216.
 Bryzek 304, 305.
 Brzechffa 133.
 Brzeska 139.
 Brzeski Czesław 226.
 Brzeski Henryk 204.

Brzeski Roman 254.
Brzeski Tadeusz 84, 107, 465.
Brzezińska 142.
Brzezińska Felicja 233.
Brzezińska Stanisł. 409.
Brzezińska Zofja 175.
Brzeziński Antoni 348.
Brzeziński Jan 398.
Brzeziński Józef 87, 188, 262, 420.
Brzeziński Kazimierz 469.
Brzeziński Mojżesz 357.
Brzeziński Piotr Józef 89.
Brzeziński Stanisław 124.
Brzosko 237.
Brzuskówna 236.
Brzostek 358.
Brzostowska 250.
Brzostowicz Kacper 306, 381.
Brzostowicz Kazimierz 381.
Brzóska Stanisław 422.
Brzuchacz 165.
Brzuszka 438.
Bzruski 131.
Brzozowska 422, 468.
Brzozowski 232.
Brzozowski Henryk 287.
Brzozowski Stanisław 202, 208.
Brzozowski Seweryn 231.
Bubliński 252.
Bucewicz 243.
Buch 405.
Buchali 170.
Bucharłowska 79.
Buchholz 401.
Buchla 260.
Buchner 153.
Buchole Bernard 159.
Buchole Marta 263.
Buchowiecki 412.
Buchowski 328.
Buchwald 369.
Buciewicz 70.
Buckiewicz 428.
Buczek 407.
Buczkowski 418.
Buczyńska 238.
Buczyński Henryk 158, 220.
Buczyński Zygmunt 421.
Buda 289.
Budkiewicz Janina 141, 143.
Budkiewicz Józefa 145.
Budkiewicz Wincenty 422.
Budlewska 269.
Budnik 447.
Budny Antoni 120, 370.
Budowski 259.
Budorowicz 334.
Budrewicz 244, 365.
Budzanowski 166.
Budzianowski Antoni 326, 388.
Budzianowski Wład. 396.
Budzińska Antonina 158.
Budzińska-Tylicka Justyna 149.
Budzińska Rozalja 381.
Budzisz Wł. 90.
Budyna Franciszek 71.
Budzyna Jan 306, 309.
Budzynowska 190.
Budzynowski 322.
Budzyńska 372.
Budzyńska Eustacha 281.
Budzyńska Jadwiga 47.
Budzyńska Marja 218.
Budzyńska Zofja 195.
Budzyński Eugenjusz 241.
Budzyński Stanisław 418.
Budźko 257, 258.
Bugajski Jan 249.
Bugajski Stanisław 295, 296, 377, 378.
Buǳnówna 379.
Buharewicz 364.
Bujak Emanuel 294.
Bujak Franciszek 45, 117, 434.
Bujak Wiktor Władysław 88.
Bujakowski 353.
Bujalska M. 379.
Bujalska Stanisława 46.
Bujanowska 105.
Bujara 343.
Bujas Stanisław 75.
Bujes 332.
Bujko 274.
Bujniak 322.
Bujnowska 157.
Bukaczewska 426.
Bukiewiczowa 372.
Buki Abraham 202, 203, 204, 228.
Buki Fela 228.
Buki Felicia 137.
Buki Judel 228.
Bukiet Ela 210.
Bukiet Fwa 215.
Bukowiecki 41.
Bukowińska J. 176, 422.
Bukowiński Adam 144, 146, 429.
Bukowirski Władysław 191.
Bukowska Helena 425.
Bukowska Kazimiera 447.
Bukowska Marja 255.
Bukowska Molly 147.
Bukowski Alojzy 465.
Bukowski Jan 413.
Bukowski Stefan 125.
Buksakowski 401.
Bulanda Edmund 93, 95, 117.
Bulanda Jan 297, 299.
Bulandowa 318.
Bulczak 334.
Bulewska 129.
Bulińska 194.
Buliński 319.
Buła 336.
Bułhak Ewa 149.
Bułhak Ewelina 125.
Bułhakowa 353.
Bułkowski Ksawery 286, 373.
Bułat Hipolit 188.
Bułat Witold 251.
Bułowa Bronisława 336.
Bułowa Genowefa 335.
Bunding 230.
Bundówna 313.
Buniewicz 359, 423.
Bunikiewicz 382, 440.
Bunimowiczówna 244.
Bunin 211.
Bunówna 142.
Buraczewski 239.
Burakiewicz Antoni 172.
Burakiewicz Wincenty 236.
Burbisówna 234.
Burchard 279.
Burczak 198.
Burczyk 280.
Burdówna 231.
Burdziński Tadeusz 57.
Burdziński Zygmunt 361.
Burdzyńska 168.
Buresch 338.
Burgbergerówna 71.
Burgberger 71.
Burger 339.
Burhardt 240.
Burjan 415.
Burjankówna 348.
Burka 158.
Burkartówna 71.
Burkiewicz 391.
Burko 305.
Burmistrz 90.
Burowik 197.
Burowikowa 197.
Bursa 289, 430.

- Bursche Edmund 83, 134, 465.
 Bursz 144.
 Bursztyn Franciszek 75.
 Bursztyn Karol 75.
 Bursztyński 308, 316.
 Burza 280, 281.
 Burzacka 175.
 Burzacki Edmund 411.
 Burzyński Józef 324, 387.
 Burzyński Marceli 448.
 Buschke 262.
 Buse Alfred 210, 217, 267.
 Buse Wanda 217.
 Buslik 258.
 Busse 341.
 Busz 252.
 Buszczyński 271.
 Buszko 287.
 Buszkowski 48, 417, 418.
 Buskiewicz 275.
 Buta 335.
 Buterlewicz 149.
 Butkowski Antoni 306.
 Butkowski Jan 319.
 Butkus 239.
 Butrymowicz Aleksander 224.
 Butrymowicz Bogusław 290, 294.
 Butrymowicz Leon 352.
 Butrymowicz Regina 60.
 Butryński 324.
 Buslik 258.
 Button 149.
 Butz 379.
 Butzek 343.
 Buynowska Eleonora 390.
 Buynowska Jadwiga 157.
 Buynowski 157.
 Buzalska Marja 261.
 Buzalska Stanisława 261.
 Buzath 309, 317.
 Buzek Andrzej 343, 400.
 Buzek Jerzy 70.
 Buzek Jerzy ks. 400.
 Buzek Józef 84, 436.
 Buzek Karol 81.
 Buzek Wiktor 319.
 Buzkowa 376.
 Büchs 342.
 Bürgelówna 252.
 Bürgiel 215.
 Büttner 275.
 Bychowska-Perelman 216.
 Byczkiewicz 415.
 Byczkowska Helena 256.
 Byczkowska Marja 282.
 Byczkowski Dawid 256.
 Byczkowski Paweł 193.
 Byczkowski Prokt 255, 256.
 Byczkówna 68.
 Bylczyński Jakób 124.
 Byczyński Stefan 219.
 Byczyńska 361.
 Bydliński 301.
 Byk 231.
 Bykowska-Jaxa 201.
 Bykowski Jaksa Czesław 191.
 Bykowski Jaxa Ludwik 52, 53, 105, 117, 440.
 Bylicki 94.
 Byra Jan 337.
 Byrowa Zofja 337.
 Bystron Jan 92.
 Bystron Stanisław 397.
 Byszewski 48, 107.
 Bystronowski Antoni 87.
 Bystrzycki 293.
 Byłowski Feliks 293.
 Bytykowski Michał 80.
 Bzowska Marja 257.
 Bzowski Konstanty 58, 467.
 Bzowski Teofil 302.
 Cadarski 180.
 Callier 270.
 Calczyńska 271.
 Calczyński 306.
 Calko 237.
 Canless 449.
 Carewicz 298.
 Carewska 249.
 Carewski 249.
 Carlier 273.
 Caro 98, 99.
 Caspari 83.
 Cassi 140.
 Castrow 244.
 Ceasper 261.
 Cebula 328, 441.
 Cebulka 297.
 Cebusznyk 335.
 Cedro 402.
 Cegielski Eugeniusz 336, 391.
 Cegielski Ignacy 304.
 Cegielski Roman 318, 383.
 Cegliński 320.
 Ceglówna 162.
 Ceglowski 195.
 Cehak 310.
 Cehelski 335.
 Cejlin 250.
 Celejowski 219.
 Celewicz Konstanty 372.
 Celewicz Oleg 329, 330.
 Celichowski Zygmunt 434.
 Celiński 130.
 Cembrowicz 212.
 Cendrowska 401.
 Cengel 325.
 Centner 389.
 Centnerszwer Maksymilian 152, 155.
 Centnerszwer Mieczysław 151.
 Centnerszwer Roman 151.
 Centnerszwer Stanisława 154.
 Cepelewicz 243.
 Cepiński 327.
 Cerniówna 215.
 Cesarz 129.
 Ceslja 244, 245.
 Ceswan 215.
 Cetnarowicz Janina 350.
 Cetnarowicz Joanna 146.
 Cetnarska 56.
 Cetnarski 47.
 Cetner Józef 429.
 Cetner Michał 355.
 Cetnerski 202.
 Cetwiński 171.
 Chabalewski 146.
 Chabło 298.
 Chabredier 135.
 Chaczo 328.
 Chaix 272.
 Chalecki 242, 411.
 Chalupnicki 71.
 Chamska 138.
 Chamson 244.
 Chanecki 142, 147.
 Chaniewicz 256.
 Chaniewski 101.
 Chanuski 129.
 Chaplywyi 326.
 Charak 337.
 Charczew 250.
 Charczuk 255.
 Charlewski 301.
 Charlampowicz 157.
 Charlampowiczowa 320.
 Charlupska 426.
 Charmański 419.
 Charuba 208, 404.
 Charytańska 142.
 Charytonowiczówna 246.
 Charzewski 319, 321.
 Charzyński 82.
 Chawkina 253.
 Chazan Chaim 243.
 Chazan Rachil 243.
 Chazanowski 243.
 Chazel 315.
 Chacińska 220.
 Chądzińska Joanna 388.

- Chądyńska Karolina 352.
 Chęciuk 269, 442.
 Chejło 198.
 Chelińska Marja 348.
 Chelińska Władysława 354.
 Chełchowska Telesfora 60.
 Chełchowska Wacława 142.
 Chełchowski 238.
 Chelmicka 201.
 Chelmińska 137.
 Chelmiński Jan 73.
 Chelmiński Jarosław 137, 442.
 Chelmoński 97.
 Cherumiwów 245.
 Chęciński 131.
 Chilko 249.
 Chill 233.
 Chilomer 263.
 Chinkes 136, 399.
 Chiromański 349.
 Chirowski 251.
 Chłamtacz 94.
 Chlebcewicz 251.
 Chlebiński 300.
 Chlebowski 104.
 Chlewicka 147.
 Chlewski 75.
 Chłudziska 138, 469.
 Chłudzinski 57.
 Chłanda 322.
 Chłapowski Franciszek 91.
 Chłapowski Władysław 400.
 Chłędowski Jan 385.
 Chłędowski Włodzimierz 385.
 Chłopecki Romuald 326, 440.
 Chłopiński 74, 465.
 Chmaj Jan 309.
 Chmaj Ludwik 289.
 Chmiel Adam 89.
 Chmiel Jan 392.
 Chmiel Józef 232.
 Chmiel Stefan 300, 379.
 Chmielakówna 375.
 Chmielecki 78.
 Chmielewówna 167.
 Chmielewska—Tegazzo 138.
 Chmielewski Józef 71.
 Chmielewski Kazimierz 193.
 Chmielewski Konrad 56.
 Chmielewski Ludomir 362.
 Chmielewski Wiktor 66.
 Chmielewski Władysław 399.
 Chmielewski Wojciech 166, 167.
 Chmieliński Bronisław 121.
 Chmielnicka 151.
 Chmielnicki Bartłomiej 72.
 Chmielnicki Wincenty 150.
 Chmielnikowski 322.
 Chmielowcowa 182.
 Chmielowcówna 167.
 Chmielowiec 182.
 Chmielowski Mikołaj 337.
 Chmielowski Wojciech 354.
 Chmielówna 393.
 Chmorlecki 230.
 Chmorostin 249.
 Chmura Ferdynand 302.
 Chmura Józef 159.
 Chmura Piotr 411.
 Chmura Władysław 242.
 Chobrzyńska Janina 312.
 Chobrzyński Czesław 331.
 Chobrzyński Roman 310, 313.
 Chociej 334.
 Chodaczek 96, 309, 316.
 Chodak 128.
 Chodakowska Irena 410.
 Chodakowska Zofia 143.
 Chodasiewicz 140.
 Chodkowska 219.
 Chodorow 253.
 Chodorowska Halina 70.
 Chodorowska Wanda 376.
 Chodynicka 140.
 Chodynicki Henryk 53, 56.
 Chodynicki Kazimierz 96, 120, 241.
 Chodyńska 470.
 Choina 334.
 Chojecka 173.
 Chojecki Antoni 160.
 Chojecki Leon 132, 141.
 Chojecki Michał 142, 146, 149.
 Chojecki Władysław 77.
 Chojecki Zygmunt 63.
 Chojko 135.
 Chojkowa 183.
 Chojna 256.
 Chojnacka Janina 55, 167.
 Chojnacka Marja 174, 190, 292.
 Chojnacki 165.
 Chojnecki 265.
 Chojnicki Hubert 282.
 Chojnicki Leon 56.
 Chojnicki Włodzimierz 46.
 Cholewa St. 443, 449.
 Cholewa Stanisław 134.
 Cholewa Wojciech 289.
 Cholewiński 296, 377.
 Chołoniewska 315.
 Chołoński 187.
 Chomczyński 57.
 Chomentowski 186, 187.
 Chomiak 327.
 Chomicki Albin 201.
 Chomicki Karol 382, 384.
 Chomicki Mieczysław 368.
 Chomicz Bolesław 107.
 Chomicz Józef 422.
 Chomiczówna Jadwiga 222.
 Chomiczówna M. 222.
 Chomin 334.
 Chomińska 383.
 Chomiński 96.
 Chomrańska 429.
 Chomski 240.
 Chondru 48.
 Chorabikówna 286.
 Chorasandzjans 252.
 Chorezonowicz 412.
 Chorkawy 249.
 Choroskiewicz 245.
 Choroszewski 419.
 Chorzelka 141.
 Chorzewski 107.
 Chosia 357.
 Chosina 357.
 Chotkowski 435.
 Chowaniec 289.
 Choze 231.
 Chracca 319, 321.
 Chramcowa 245.
 Chrapieńska 70.
 Chrapko 242.
 Chratof 255.
 Chraniewicz 256.
 Chrapczyński 286.
 Chrapowicki Tadeusz 129.
 Chrapowicki Wiktor 428.
 Chrempińska 206.
 Chripunowa 243.
 Christianus 197.
 Christoff 404.
 Chrobak 295, 377.
 Chrobakowa 208.
 Chromik 410.
 Chromiński 156.
 Chronimski 103.
 Chrościcki 348.
 Chrościechowski 445.
 Chrościński 297.
 Chrostek 410.
 Chrostowska Anna 148.
 Chrostowska Janina 124.

Chrostowska Marja 163.
 Chrostowski Michał 195.
 Chrostowski Szymon 163.
 Chróścicki Julian 410.
 Chróścicki Leon 194.
 Chróścielewska 161.
 Chróścik 190.
 Chrucki 248, 436, 437.
 Chruniówna 294.
 Chrupczalowski 129, 158.
 Chruppek 226.
 Chrupkowa 361.
 Chrusliński 374.
 Chrzanowska Henryka 375.
 Chrzanowska Józefa 406.
 Chrzanowska Kazimiera 264.
 Chrzanowska Marja 198, 273.
 Chrzanowska Wacława 182.
 Chrzanowska Zofja 272, 281.
 Chrzanowski 133.
 Chrzanowski Aleksy 198.
 Chrzanowski Bernard 65.
 Chrzanowski Edward 188.
 Chrzanowski Gabriel 81.
 Chrzanowski Ignacy 88, 116, 433.
 Chrzanowski Jan 232.
 Chrzanowski Stanisław 132, 148.
 Chrzanowski Wiesław 99, 100.
 Chrzanowski Władysław 233.
 Chrzastowska 71.
 Chrzastowski Zygmunt 49, 54.
 Chrzaszcz Józef 378, 379.
 Chrzaszcz Tadeusz 92.
 Chrzaszczewska Bronisława 369.
 Chrzaszczewska Zofja 261.
 Chrzczonowicz 48.
 Chrzostowski 194.
 Chudiakowa 408.
 Chudio 328, 329.
 Chudoba 300, 379.
 Chudówna 315.
 Chudzikowski Julian 382, 383.
 Chudzikowski Juljusz 384, 463.
 Chudzyński 416.
 Chudy 209.
 Chulawska 321.
 Chuwen 212, 215.
 Chwalibozanka 142.
 Chwast 153.
 Chwialkowski 123.
 Chwistek 289.
 Chwoles 229.
 Chwolesowa Anna 229.
 Chwolesowa Z. 229.
 Chybalska 139.
 Chybiński 95, 117, 429.
 Chyc 322.
 Chyczewska 349.
 Chyłaszek 180.
 Chylińska 169.
 Chyliński Jan 285.
 Chyliński Konstanty 93, 112.
 Chymiakowski 334.
 Chyrowski Bazyl 335, 336.
 Chyrowski Stefan 331.
 Ciach Piotr 356.
 Ciach Władysław 170.
 Ciaglińska 183.
 Ciagliński 183, 432.
 Ciborowski 416.
 Cich 425.
 Cichocka Józefa 147.
 Cichocka Natalja 365.
 Cichocka Zofja 255.
 Cichocki Antoni 371.
 Cichocki Bolesław 300, 301.
 Cichocki Franciszek 158.
 Cichocki Marjan 293.
 Cichocki Romuald 352.
 Cichocki Stanisław 168.
 Cichocki Wacław 417.
 Cichocki Witold 60.
 Cichocki Władysław 176, 322.
 Cichoń Antoni 344.
 Cichoń Józef 355, 422.
 Cichowska Józefa 134, 142.
 Cichowski ks. 123.
 Cichy 343.
 Ciechanowicka 174.
 Ciechanowska 236.
 Ciechanowski Jan 234.
 Ciechanowski Jerzy 48.
 Ciechanowski Stanisław 88, 115, 117.
 Ciechanowski Wincenty 411.
 Ciechanowski Zygmunt 98.
 Ciechanowiczówna 227.
 Ciechomski 420.
 Ciegieński 78.
 Ciejka 228.
 Cielecki 126, 127.
 Cieluszak 70.
 Ciemińska 66.
 Ciemniejszy 309.
 Ciemnołńska 139.
 Cienciąła 78, 393.
 Cienska 367.
 Ciepanowska 385.
 Cieplak 437.
 Ciepliński Antoni 41, 47, 53.
 Ciepliński Czesław 132.
 Ciepuszyłowa 236.
 Cier 132, 150.
 Cierniak Jędrzej ks. 295.
 Cierniak Jędrzej 128.
 Cierniak Zofja 141.
 Ciesielski Henryk 159.
 Ciesielski Józef 370.
 Ciesielski Kazimierz 112, 310.
 Ciesielski Michał 173.
 Cieszańska 183.
 Cieszczykiewicz 88.
 Cieszkowska 157.
 Cieszkowski Czesław 74.
 Cieszkowski Henryk 220.
 Cieszkowski Władysław 157.
 Cieszyńska 184.
 Cieszynski 94.
 Cieśla 306, 396.
 Cieślak Wanda 139.
 Cieślak Władysław 202.
 Cieślewski Kazimierz 223.
 Cieślewski Roman 129.
 Cieślewski Romuald 139.
 Cieślikowski Wacław 208.
 Cieśliński Roman 209, 414.
 Cieślińska 122.
 Cieśliński Franciszek 297.
 Cieśliński Jan 107, 123.
 Cieśliński Mieczysław 235.
 Cieśliński Roman 209, 414.
 Cięciel 296.
 Cichoń 468.
 Cichy 343.
 Ciliński 306, 325.
 Cimoszko 416.
 Cinciruk 303.
 Ciołczyk 198, 199.
 Ciołek 275.
 Ciołkosz 298.
 Cioroch 384.
 Ciorochówna 331.
 Ciośniński Antoni 176.
 Ciośniński Czesław 186.
 Ciośłowski 68.
 Cirok 72.
 Cisek Paweł 379.
 Cisek Stanisław 302.
 Cisenberg 407.

- Ciskówna 393.
 Cistowski 284.
 Cissowska 165.
 Ciszak 266.
 Ciszewski Ignacy 101.
 Ciszewski Leon 255.
 Ciszewski Zenon 259.
 Ciszewicz 161.
 Cisyk 326.
 Ciuk Antoni 428.
 Ciuk Jan 225.
 Ciulik 182.
 Ciuropajłowicz 322.
 Clintock 449.
 Cogiel 58.
 Condorf 205.
 Cornówna 227.
 Courriere 156.
 Coutant 469.
 Csernak 140, 141.
 Csesnak 441.
 Csesznak 94, 310.
 Cudo 304.
 Cukier 137.
 Cukierman 248.
 Cukrzyńska 181.
 Cukrzyński 345.
 Cumłówna 202.
 Cunradi 181.
 Curtius Gertruda 274.
 Curtius Katarzyna 274.
 Curyło 181.
 Curyłówna 177.
 Cusin 129.
 Cuzmer 211.
 Cwanek 58.
 Cwastowski 286.
 Cwendrych 411.
 Cwojdzński Antoni 264.
 Cwojdzński Tadeusz 306.
 Cybichowska 273.
 Cybichowski Stefan 93.
 Cybichowski Zygmunt 84, 111.
 Cybiński 269.
 Cybruk 251.
 Cybulska Jadwiga 191, 200.
 Cybulski Franciszek 237.
 Cybulski Stanisław 46, 419.
 Cybulski S. 469.
 Cybulski Stefan 47, 53, 86, 149.
 Cybulski Tadeusz 191, 289.
 Cybulski Witold 105.
 Cyburt Franciszek 76, 465.
 Cyfrowicz 192.
 Cygan Alojzy 188.
 Cygan Ludwik 406.
 Cygan Stanisław 308.
 Cyganiuk 60.
 Cyge 151.
 Cygielman 196.
 Cygielstrejch Adam 136.
 Cygielstrejch Stefanja 136.
 Cyglerowa 352.
 Cygowa 137.
 Cyklis 215.
 Cykowska 140.
 Cylke 280.
 Cymińska 272.
 Cynamon 170.
 Cynarski 214, 218.
 Cypkin 227, 229.
 Cyprys Antoni 66.
 Cyprys Franciszek 330.
 Cyps Aleksander 217, 467.
 Cyps Bolesław 216.
 Cyran 287, 336.
 Cyrańska 184.
 Cyrański 184.
 Cyrkowska 215.
 Cyron 393.
 Cyruliński 158.
 Cysewski 282.
 Cyrynell 153.
 Cytrynowska 217.
 Cywińska Bernadeta 425.
 Cywińska Stefanja 145.
 Cywiński Fr. 221.
 Cywiński Jan 193.
 Cywiński Stanisław 240, 246.
 Cywusz 207, 216, 217.
 Cywuszowa 215.
 Czaban 252.
 Czablewski 280, 281, 412.
 Czachowski 369.
 Czacka 427.
 Czacki 61, 62.
 Czaczka 71.
 Czaczkes 193.
 Czaczkowski 328.
 Czaderski 298.
 Czahav 400.
 Czaja 344.
 Czajane 392.
 Czajanka 283.
 Czajkowska Alina 356, 407.
 Czajkowska Jadwiga 229.
 Czajkowska Olga 380.
 Czajkowska Wiktorja 58.
 Czajkowski Brunon 92, 272.
 Czajkowski Eugenjusz 141.
 Czajkowski Feliks 381.
 Czajkowski Józef 286, 326, 388, 432.
 Czajkowski Julian 328, 330.
 Czajkowski Leon 229.
 Czajkowski Mikołaj 318.
 Czajkowski Roman 404.
 Czajkowski Stanisław 386, 387.
 Czajkowski Tadeusz 166.
 Czajkowski Włodzimierz 324.
 Czajkowski Zygmunt 191.
 Czajowa 297, 378.
 Czak 104.
 Czaki 161, 182.
 Czapczyński 58, 207, 467.
 Czapkiewicz Bolesław 297.
 Czapkiewicz Bronisław 239.
 Czapła 279.
 Czaplicka 195.
 Czaplicki 170.
 Czaplińska Alicja 150.
 Czaplińska Wanda 356.
 Czapliński Kazimierz 188.
 Czapliński Stefan 181.
 Czaporowski 396.
 Czaporówna 362.
 Czapska 156.
 Czaputa 300, 379.
 Czarkowski Hieronim 141, 349.
 Czarkowski Ludwik Michał 98.
 Czarkowski-Golejewski Tadeusz 332.
 Czarlińska 261.
 Czarnecka Jadwiga 362.
 Czarnecka Julia 350, 354.
 Czarnecka Marja 198.
 Czarnecka Zofja 349.
 Czarnecki Albin 359.
 Czarnecki Andrzej 440.
 Czarnecki Henryk 137, 355.
 Czarnecki Jan 180.
 Czarnecki Józef 273, 323.
 Czarnecki Stefan 408.
 Czarnecki Tadeusz 324.
 Czarnecki Teofil 351.
 Czarnecki Władysław 180, 194.
 Czarnek Roman 355.
 Czarnek Zbigniew 368.
 Czarniakówna 411.
 Czarniawski 394.
 Czarniecka Helena 194.
 Czarniecka Krystyna 192.
 Czarniecka Marcela 194.

- Czarnkowa 367.
 Czarno 365.
 Czarnocka 60.
 Czarnocki Wilhelm 85.
 Czarnocki Karol 161.
 Czarnoluski 193.
 Czarnota 250.
 Czarnowska Józefa 363.
 Czarnowska Paulina 146.
 Czartkowski 109, 123.
 Czartoryska 421.
 Czartoryski 62.
 Czarwidowa 236.
 Czauderna 107.
 Czaudernówna 321.
 Czaykowska 423.
 Czaykowski Paweł 298.
 Czaykowski Tadeusz 381.
 Czaykowski Wincenty 309, 312, 314.
 Czech Józef 61, 401.
 Czech Ludwik 296, 378.
 Czech M. 469.
 Czech Władysław 199, 353.
 Czechowicz Józef 259.
 Czechowicz Juljusz 289.
 Czechowicz 176.
 Czechowicz Leokadja 429.
 Czechowicz Stanisław 194.
 Czechowicz Stanisława 429.
 Czechowiczówna Ludwika 292.
 Czechowiczówna M. 237.
 Czechowiczówna Wiktorja 239.
 Czechowska Cecylja 228.
 Czechowska Leonja 145.
 Czechowska Marja 173.
 Czechowski Adam 173.
 Czechowski Dymitr 287.
 Czechowski Józef 75.
 Czechowski Kazimierz 48.
 Czechowski Władysław 162, 370.
 Czechówna 381.
 Czeczot Elżbieta 248.
 Czeczot Henryk 103.
 Czeczottowa 129.
 Czeczykówna 250.
 Czekałski Antoni 125, 128, 145.
 Czekałski Józef 113, 128, 148.
 Czekała 271.
 Czekałowski 326.
 Czekałowicz 213.
 Czekański 95.
 Czekańska Marja 273.
 Czekańska Stanisława 100.
 Czekański Kazimierz 200.
 Czekański Zygmunt 128.
 Czekaý Franciszek 192.
 Czekaý Henryk 218, 219.
 Czekołowska 246.
 Czekoński 366.
 Czelny Hieronim 330, 331.
 Czepiec 291.
 Czepigowska 245.
 Czeplińska 154.
 Czepurkowska 219.
 Czeraszkiwicz 206, 207, 226, 397.
 Czeredarczuk 326.
 Czerkawski 436.
 Czerkiewicz 71.
 Czermińska 312.
 Czernecka Franciszka 379.
 Czernecka Stanisława 379.
 Czernecki Józef 315.
 Czernecki Kazimierz 227.
 Czernecki Wincenty 95.
 Czernek 400.
 Czerniak Felicja 136.
 Czerniak Kazimierz 46.
 Czerniak Stanisław 57.
 Czerniakiewicz 256.
 Czerniatowicz Michał 71.
 Czerniatowska Halina 202.
 Czerniawski Antoni 241.
 Czerniawski Piotr 271.
 Czerniawski Władysław 249.
 Czerniechowski 339.
 Czerniecka 282.
 Czerniejewski 205.
 Czerniewska Anatolja 46.
 Czerniewska Zofja 412.
 Czerniewski 437.
 Czerny Bronisław 71.
 Czerny Zygmunt 117.
 Czernyk 390.
 Czerski 325.
 Czerski Stanisław 105, 332.
 Czerw 286.
 Czerwenka 280.
 Czerwińska Anna 74.
 Czerwińska Ewa 195.
 Czerwińska Helena 348.
 Czerwińska Jadwiga 413.
 Czerwińska Janina 123.
 Czerwińska Marja 127, 142.
 Czerwiński Edward 417.
 Czerwiński Feliks 287, 374.
 Czerwiński Izidor-Eugenjusz 162.
 Czerwiński Józef 276.
 Czerwiński Kazimierz 47, 53, 107.
 Czerwiński Marjan 183.
 Czerwiński Sergjusz 258.
 Czerwiński Sławomir 47, 53, 54, 181.
 Czerwonajcio 363.
 Czesak 389.
 Czeżowski 45.
 Czeżowski Marjan 417.
 Czeżowski Romuald 302.
 Czeżowski Tadeusz 48, 54, 96, 466.
 Częstochowska 174.
 Czmoła 306.
 Czomsner 39.
 Czolga 342.
 Czop-Umlaufowa 431.
 Czopor 304.
 Czopowski Józef 212, 214.
 Czopowski Henryk 100, 416, 418.
 Czoppa 448.
 Czortkower 377.
 Czortkowiec 295.
 Czownicki 277.
 Czubak 367.
 Czubalski 83, 84, 105, 115, 465.
 Czubaty Mikołaj 318, 383.
 Czubaty Roman 329.
 Czubek 290.
 Czubik 351.
 Czubiński 128, 131, 409.
 Czubkówna 247.
 Czubryj 308, 317.
 Czubryńska 162.
 Czubryński 144, 146.
 Czuczejko 239.
 Czuczmał 437.
 Czuczman 311, 318.
 Czuczynski 289.
 Czudzinowicz 249.
 Czuj 111, 437.
 Czuma 111.
 Czupkówna 393.
 Czurapski 131.
 Czuruk 96, 112, 307.
 Czuzoj 245.
 Czybiras 243.
 Czylok 403.
 Czyncielówna 292.
 Czynienkow 257.
 Czynienkowa 257.
 Czypuł 250.
 Czyrek Jan 199, 407.
 Czyrek Stanisław 280.

Cyszczan Karol 286.
 Cyszczan Stanisław 104.
 Cyszowska 224.
 Czystowski 74.
 Czyż Eljasz 386.
 Czyż Matylda 148.
 Czyż Wincenty 167.
 Czyżak 201.
 Czyża 366.
 Czyzewicki 320.
 Czyzewicz Adam 84.
 Czyzewicz Marja 381.
 Czyzewska 167.
 Czyzewicz Franciszek 320.
 Czyzewski Kazimierz 203,
 204.
 Czyżewski Marjan 166,
 167.
 Czyżewski Romuald 364.
 Czyżmianka 358.
 Czyżowa Marja 359.
 Czyżowa Matylda 139.
 Czyżowski 368.
 Cwierdzińska 122.
 Cwierk 186.
 Cwietniak 223.
 Cwikiewicz 256.
 Cwikliński 433.
 Cwikowska 319.
 Cwikowski Franciszek
 321.
 Cwikowski Stanisław 319.
 Dabińska Melanja 276.
 Dabińska Michalina 263.
 Dabulewicz 238.
 Dachowski 437.
 Dackiewicz 248.
 Daczko 284, 436, 437.
 Dadaczyńska 274.
 Dadlezówna 300.
 Dadykin 242.
 Dahlke 325.
 Dainowa 160.
 Dains 272.
 Dajczak 326.
 Dajewski 324.
 Dalchau 382, 384.
 Dalecka Albina 389.
 Dalecka Wanda 363.
 Daleszczyńska 238.
 Dalkiewicz 85.
 Dalkowski 448.
 Dallinger 326, 388.
 Dalski 78.
 Dal-Trozzo 147.
 Damasiewicz 299.
 Damiński 322.
 Damran Elżbieta 284.
 Damran Karolina 284.
 Damrosz 198.
 Dancewicz 382.
 Dancewiczówna 382.
 Danecka 58.
 Danecki Adam 235.
 Danecki Stanisław 79.
 Danecki Władysław 287.
 Danek Józef 290.
 Danek Paweł 297, 298.
 Daniec Bronisław 291.
 Daniec Stanisław 309, 315,
 316.
 Daniłczykówna 363.
 Danielewicz Konstanty
 301.
 Danielewicz Leon 421,
 422.
 Danielewicz Władysław
 408.
 Danielewiczowa 175.
 Danielska 409.
 Danilewicz 234.
 Danilowiczowa 178.
 Daniłowiczówna 178.
 Dankiewicz 154.
 Dankowska Bronisława
 186.
 Dankowska Marja 185.
 Dankówna 292, 376.
 Danowski 199.
 Danysz Alfons 340.
 Danysz Antoni 49, 52, 91,
 308, 435.
 Danysz Nicefor 328, 330.
 Danyszkowa 141.
 Dańciewicz 315.
 Dańciewiczowa 315.
 Dańko 230.
 Darewska 203.
 Dargóżański 210, 212.
 Darlak 287.
 Darocha 71.
 Daszewska 349.
 Daszkiewicz 295.
 Daszkiewiczowa 318.
 Daszkiewiczówna Aniela
 349.
 Daszkiewiczówna Helena
 425.
 Daszyńska-Golińska 110.
 Daszyński Mieczysław 344.
 Daszyński Wojciech 78.
 Dattner-Wilenko 190.
 Daumann 368.
 Daun 104.
 Dauzin 254.
 Dawid 338.
 Dawidman 255.
 Dawidowicz Abraham 137,
 349, 399.
 Dawidowicz Bernard 136.
 Dawidowicz Bogdan 95.
 Dawidowski W. 469.
 Dawidowski Karol 46, 54.
 Dawidowski Roman 103.
 Dawson 208, 467.
 Dawydowa 249.
 Dawydowski 252.
 Daverte 57.
 Dąbek 332.
 Dąbkowski Edward 184,
 356.
 Dąbkowski Leon 193.
 Dąbkowski Przemysław
 94, 111.
 Dąbkówna 423.
 Dąbrowa 248.
 Dąbrowianka 202.
 Dąbrowska Anna 68.
 Dąbrowska Antonina 240,
 411.
 Dąbrowska Bogumila 195.
 Dąbrowska Jadwiga 93.
 Dąbrowska Janina 280.
 Dąbrowska Joanna 55.
 Dąbrowska-Gerson Marja
 124.
 Dąbrowska Marja (Lublin)
 423.
 Dąbrowska Marja (Czę-
 stochowa) 355.
 Dąbrowska Marja (War-
 szawa) 431.
 Dąbrowska Marja DR 126.
 Dąbrowska Zofja IOstrze-
 szów) 264.
 Dąbrowska Zofja (Płock)
 163.
 Dąbrowski 412.
 Dąbrowski Aleksander
 112, 309.
 Dąbrowski Andrzej 134.
 Dąbrowski Bożydar 307.
 Dąbrowski Franciszek 381.
 Dąbrowski Fryderyk 230.
 Dąbrowski Ignacy 124,
 410.
 Dąbrowski Ignacy inż.
 418.
 Dąbrowski Jan Dr. 89,
 116.
 Dąbrowski Jan 122.
 Dąbrowski Jan ks. 192,
 194, 195.
 Dąbrowski Jan referent
 47.
 Dąbrowski Jan prof. 134,
 444.
 Dąbrowski Józef (Kolusz-
 ki) 187, 204.

- Dąbrowski Józef (Tarno-
 pol) 335, 336, 391.
 Dąbrowski Józef ks. 359.
 Dąbrowski Józef (Często-
 chowa) 174, 355.
 Dąbrowski Józef (Poznań)
 369.
 Dąbrowski Karol 110, 122.
 Dąbrowski Konstanty 162,
 163.
 Dąbrowski Maksymilian
 289.
 Dąbrowski Michał 296,
 377.
 Dąbrowski Mieczysław
 104, 290.
 Dąbrowski Piotr 382.
 Dąbrowski Roman 129.
 Dąbrowski Romuald 332.
 Dąbrowski Stanisław
 (Warszawa) 136.
 Dąbrowski Stanisław ref.
 48.
 Dąbrowski Stanisław urz.
 58.
 Dąbrowski Stanisław (Sta-
 nisławów) 388.
 Dąbrowski Stanisław Dr.
 363.
 Dąbrowski Stanisław (Kra-
 ków) 289.
 Dąbrowski Stefan 91, 437.
 Dąbrowski Tadeusz
 (Chełm) 190.
 Dąbrowski Tadeusz (War-
 szawa) 121, 410.
 Dąbrowski Wacław 102,
 467.
 Dąbrowski Walerjan 262.
 Dąbrowski-Grzywo Wik-
 tor 85.
 Dąbrowski Witold 328,
 329.
 Dąbrowski Włodzimierz
 392.
 Dąbrowski Włodzimierz
 337.
 Dąbrowski Zygmunt 263,
 264.
 Dąbski 447.
 Debray 315.
 Dec Franciszek 192, 193.
 Dec Jan 377.
 Decjusz 359.
 Decker 80.
 Decko 387.
 Decyusz 200.
 Dedio Stanisław 442, 270.
 Dedio Władysław 79.
 Deduchowska 405.
 Degórski Franciszek 70.
 Dehnel 141, 148.
 Dehnerówna 339, 340.
 Deimel 399.
 Dejewska 68.
 Dejmman 266.
 Dekańska 122.
 Dekański Kazimierz 308,
 313.
 Dekański Władysław 230,
 362.
 Delacroix 135.
 Delaszkiwiczowa 194.
 Delatycki 248.
 Delden 249.
 Delekt 275.
 Delewski 371.
 Deligtisch 165.
 Dem 231.
 Dembczyk 173.
 Dembicki Leon 204.
 Dembicki Stanisław 117.
 Dembińska Anna 241.
 Dembińska Klementyna
 410.
 Dembiński Bolesław 258.
 Dembiński Bronisław 86,
 433, 466.
 Dembiński Jan 221.
 Dembiński Józef 282.
 Dembitzer 327.
 Dembowska Jadwiga 264.
 Dembowska Janina 137.
 Dembowski Jan 46.
 Dembowski Jan prof. 109,
 129, 397.
 Dembowski Kazimierz 147.
 Dembowski Marjan 142.
 Demby Stefan 49, 54, 145.
 Demczuk Grzegorz 175,
 400.
 Demczuk Michał 320, 321.
 Demel 171.
 Demetrykiewicz Włodzi-
 mierz 89, 434.
 Demetrykiewicz Włodzi-
 mierz Józef 434.
 Demidowicz 248.
 Demko 381.
 Demski Władysław 263,
 264.
 Denard 58.
 Denizot Alfred 91, 119.
 Denker 290.
 Denkiewicz 357.
 Denkiewiczowa 358.
 Denter Zygmunt 123, 128,
 440.
 Depczyńska 66
 Depowski Józef 319.
 Depowski Stanisław 179.
 Depowski Stanisław 189.
 Derdacki 413.
 Derdacki Władysław 98,
 99.
 Dereczyński 221.
 Derek 259.
 Deresiewiczówna 276.
 Dereżpolski 270.
 Derowski 285.
 Derpa 419.
 Derrier 184.
 Derubski Alojzy 290, 295.
 Deryng 102.
 Deskowski 408.
 Dessen 150.
 Deszberg 368.
 Deszcz 292.
 Dethens 353.
 Detke 276.
 Detkensówna 142.
 Detkowa 400.
 Dettlens 142.
 Dettloff 92, 119.
 Deutsch 66.
 Deutscher 232.
 Deuschman 131.
 Devechy Czesława 314,
 319.
 Dewenter 279.
 Dewitz-Rossicow 127, 130,
 138.
 Dewosser 388, 389.
 Dębicka Helena 213.
 Dębicka Julia 255.
 Dębicka M. Honoryna 167.
 Dębicka Zofia 178.
 Dębicki Stanisław 104,
 178.
 Dębicki Stanisław inż.
 414.
 Dębska Helena 56.
 Dębska Stanisława 350.
 Dębski Henryk 326.
 Dębski Jan 357, 437.
 Dębski Roman 428.
 Dębski Romuald 156.
 Dębski Stanisław 333, 393.
 Dębski Witold 349.
 Diaków 335, 336.
 Diamant 320, 321.
 Diamandowa 321.
 Dianni August 429.
 Dianni Jadwiga 312.
 Dicker 162.
 Dickstein Julia 428.
 Dickstein Samuel 41, 85,
 119, 435.
 Dickstein-Rubinstein 153.
 Didier 134.

- Dieball 371.
 Diejew 191.
 Diesner 202.
 Diestelkamp 264.
 Dietl 123, 155, 418, 421.
 Dietrich Michał 412.
 Dietrich Stanisław 254, 366.
 Dietrichowa 212.
 Dimitriukowa 228.
 Dinces 179.
 Dinn 187.
 Discher 123.
 Dittrichówna 72.
 Diveky Adorian 86.
 Divis 297.
 Diwinówna 315.
 Dlubak 394.
 Długopolski Alfred 123.
 Długopolski Edmund 439, 440.
 Długoszewski Feliks 378.
 Długoszewski Jan 291.
 Długoszowa 314.
 Długoszówna 314.
 Dluski 416.
 Dłużewski 352, 353.
 Dłużniewska 200.
 Dmitriewa 257.
 Dmitriuk 248.
 Dmitriukowa 227.
 Dmochowski Aleksander 365.
 Dmochowski Jan 53, 101, 107.
 Dmochowski Stefan 233.
 Dmowska Walentyna 352.
 Dmowska Zofja 142.
 Dniestrzańska 391.
 Dobczyński 406.
 Dobek 149.
 Doberski F. 465.
 Doberski Zdzisław 161.
 Dobiecka 273.
 Dobiecki 315.
 Dobija 48.
 Dobijanka 312.
 Dobkiewicz 447.
 Dobkowa 249.
 Dobkowska 234.
 Dobkowski 234.
 Dobkówna 262.
 Doborzyńska 257.
 Doborzyńska Malwina 124.
 Doborzyński 418.
 Dobosz 238.
 Dobski 66.
 Dobrzański 326.
 Dobrogostówna 356.
 Dobromilski 203, 401.
 Dobrosielska 424.
 Dobrowolska Halina 163.
 Dobrowolska Helena (Krosno) 381.
 Dobrowolska Helena (Warszawa) 143.
 Dobrowolska Irena (Sosnowiec) 187.
 Dobrowolska Irena (Warszawa) 143.
 Dobrowolska Marja 366.
 Dobrowolska Stanisława 426.
 Dobrowolska Zofja 171.
 Dobrowolski 233.
 Dobrowolski Antoni 52, 53, 87.
 Dobrowolski Henryk 104.
 Dobrowolski Jan prof. 85, 422.
 Dobrowolski Jan (Katowice) 73.
 Dobrowolski Jan (Sosnowiec) 185.
 Dobrowolski Jan Dr. 141.
 Dobrowolski Józef 375, 378.
 Dobrowolski Julian 141.
 Dobrowolski Kazimierz 90.
 Dobrowolski Marceli 129.
 Dobrowolski Piotr 182, 378.
 Dobrowolski Stanisław 45, 106, 397.
 Dobrowolski Tadeusz (Lwów) 310, 317.
 Dobrowolski Tadeusz (Sosnowiec) 187.
 Dobrowolski Władysław 364.
 Dobrowolski Zygmunt 177.
 Dobrski 129.
 Dobrucki 251.
 Dobrusiak 48.
 Dobrzańska Ada 363.
 Dobrzańska Felicja 362.
 Dobrzańska Marja 305.
 Dobrzańska Stefania 142.
 Dobrzańska Teresita 363.
 Dobrzańska Zofja 127, 137.
 Dobrzański 323.
 Dobrzański Adrjan 333, 390.
 Dobrzański Aleksander 71.
 Dobrzański Bronisław 307.
 Dobrzański Celestyn 337.
 Dobrzański Lucjan 102, 103, 467.
 Dobrzański Marjan 291, 293.
 Dobrzyński Marjan DR 386.
 Dobrzański Stefan 178, 387.
 Dobrzyński Tomasz 60.
 Dobrzelewska Bolesława 128.
 Dobrzelewska Zofja 168.
 Dobrzęcka 384.
 Dobrzycki Stanisław 91, 118.
 Dobrzycki Zygmunt 350.
 Dobrzyniecka Helena 209.
 Dobrzyniecka Zofja 163.
 Dobrzyńska Janina 197.
 Dobrzyńska-Rybicka Ludwika 93.
 Dobuszczak Jan 311, 318.
 Doempke 280.
 Doering Emil 46.
 Doering Mieczysław 375.
 Doerman 414.
 Doerner Czesław 65.
 Doerner Helena 66.
 Dohnal Marjan 283, 416.
 Dojczmanówna 142.
 Dojczowa 409.
 Dola Ryszard 155, 156.
 Dolata 406.
 Dolezał 160.
 Dolezan 386.
 Dolińska 115.
 Dolińska Marja Regina 326.
 Doliński Aleksander 93, 94, 112.
 Dollmayr Wiktor 117.
 Dolnicka 226.
 Dolnicki Julian 330, 389.
 Dolnicki Leon 326.
 Dolny Antoni 259.
 Dolegowski 191.
 Dołżańska 252.
 Dołżycki 411.
 Domagalina 225.
 Domagalska Ildalia 147, 410.
 Domagalska Leokadja 176.
 Domagała Ludwik 394.
 Domaniewska Halina 213.
 Domaniewska Helena 147.
 Domaniewska Wacława 129, 348.
 Domaniewska Władysława 139.
 Domaniewska Zofja 241.
 Domaniewski Bolesław 429.
 Domaniewski Czesław 100.
 Domańska Aleksandra 175.

- Domańska Henryka 221.
 Domańska Jadwiga 145.
 Domańska Marja (Warszawa) 145.
 Domańska Marja (Łódź) 213.
 Domański Bolesław 98, 201.
 Domański Jan 254.
 Domański Józef 391.
 Domański Ludwik 110.
 Domoradzka 336.
 Domoradzki Jan 240, 246.
 Domaszewska Franciszka 152.
 Domaszewska Jadwiga 180.
 Dombrowski 260.
 Domgań 251.
 Domher 61.
 Dominikiewicz Alfred 132, 177.
 Dominiczak 66.
 Dominówna Zofja 374.
 Domińczak Stanisław 112.
 Domiszewski 77.
 Donath 340.
 Donay 410.
 Doniec 188.
 Donoghue-Herman 101, 107, 110.
 Doorman 341.
 Dorda 302.
 Dorieu 267.
 Doring 274.
 Dormianikówna 49.
 Dorminger 340.
 Dorn 367.
 Dornfest 165.
 Dornheim 174.
 Doroba 381.
 Doronewiczówna 189.
 Dorosz Helena 384.
 Dorosz Władysław 208, 467.
 Doroszewska 141.
 Doroszewski Witold 128.
 Doroszewski Włodzimierz 405.
 Doroszkiewicz-Gadomska 363.
 Dorot 181.
 Dorosiński 299.
 Doroczyński Arseni 287.
 Doroczyński Djonizy 307.
 Doroczyński Eugenjusz 256.
 Doroczyński Eustachy 325.
 Dorulanka 357.
 Dorundiak 335.
 Dorya 204.
 Dorywański 205.
 Dorzański 183.
 Dostal 393.
 Dotyner 152.
 Dowgiallo 242.
 Dowgird 124.
 Downalski 253.
 Dowmunt 189.
 Downar 221.
 Downarowicz Stefan 417, 419.
 Downarowiczowa Nina 240, 242, 245.
 Dowojnianka 241.
 Döllérówna 181.
 Doszlówna 390.
 Drabarek 189.
 Drabczyk Teodor 115, 122, 130, 418.
 Draberek 53.
 Drabicki 234.
 Drabik Edmund 198.
 Drabik Władysław 368.
 Drabiński 268.
 Draczyński 412.
 Drağan Marcin 192, 195.
 Drağan Roman 308.
 Drahonowska 312.
 Dрамиńska 161.
 Drapiewski 446.
 Drapińska 273.
 Dratschke 393.
 Drażnin 231.
 Drażdżyńska 108.
 Drażkowska 261.
 Dreher 229.
 Drehlinger 179.
 Drejlinger 243.
 Dremont 192.
 Dreiheńska 387.
 Drewko 469.
 Drewnowska Aniela 252.
 Drewnowska Wanda 352.
 Drewnowska Zofja 314, 316.
 Drewnowski Karol 56.
 Drewnowski Kazimierz 100.
 Drewska 471.
 Drewski 415.
 Drezziński 69, 79.
 Dziępolski 273.
 Dzięgiewicz 310.
 Dries 261.
 Drob 174, 422.
 Droba 304.
 Drobnińska 350.
 Drobniakowa 406.
 Drobny 343.
 Drogoszewski Aureli 109, 139.
 Drogoszewski Kazimierz 159.
 Dropauer 227.
 Dropińska 272.
 Dropiowski Tadeusz 375, 396.
 Dropiowski Władysław 309, 332.
 Drosio Marja 426.
 Drozd Feliks 344.
 Drozd Hieronim 298.
 Drozd Józef ks. 324.
 Drozd Józef 323.
 Drozd Sebastian 288.
 Drozdowa 385.
 Drozdowska Irena 144.
 Drozdowska Regina 68.
 Drozdowski Edward 117.
 Drozdowski Jerzy 158.
 Drozdowski Witold 259.
 Drożdżikowski Eugenjusz 289, 293.
 Drób 468.
 Drożdż 188.
 Druhowinówna 242.
 Drus 199.
 Drué 195.
 Druszkiewicz 199.
 Drużbacki 407.
 Drużyłowski Fiodor 251.
 Drużyłowski Jan 236.
 Drużyłowski Teodor 250.
 Drużyłowski Mikołaj 251.
 Drüding 202, 203.
 Drwięga 295, 377.
 Drygas 271.
 Dryja 358.
 Dryjański 77.
 Dryjski 140.
 Dryl 59.
 Drylla Gustaw 320.
 Drzał 73.
 Drzażdżyński 262.
 Drzewicki 369.
 Drzewiecka Marja 47.
 Drzewiecka Olga 110.
 Drzewiecka Stanisława 180.
 Drzewiecki Jan 205.
 Drzewiecki Józef 61.
 Drzewiecki Władysław 271.
 Drzewiecki Włodzimierz 75.
 Drzewiecki Zbigniew 428.
 Drzewińska Janina 159.
 Drzewińska Zofja 159.
 Drzewiński 159.
 Drzewowski 133.
 Drzymalski 395.

Dubaj Ignacy 242.
 Dubaj Michał 75.
 Dubaj Władysław 180.
 Dubanowicz 94, 111, 437.
 Dubas Franciszek 92, 270,
 273, 442.
 Dubas Władysław 322.
 Dubelski Stanisław 356,
 415.
 Dubicka 267.
 Dubicki Bazyli 333.
 Dubicki Wasył 390.
 Dubiecki 175.
 Dubiel Gabrijel 43, 298,
 436, 437.
 Dubiel Roman 176.
 Dubińska 252.
 Dubiszewski 191.
 Dublanycia 320.
 Dubrawski 307.
 Dubrowska 48.
 Duchowicz 322, 420.
 Duczmał Jan 266.
 Duczmał Kazimierz 271,
 273, 397.
 Duczynski 165.
 Duda Jan 322.
 Duda Łucja 341.
 Duda Miron 186.
 Duda Stanisław 191.
 Duda-Dziewierz Adam 125.
 Dudek 209.
 Dudryk 309.
 Dudziak Wawrzyniec 287.
 Dudziak Zofja 143.
 Dudzik Antoni 280.
 Dudzik Jan 166.
 Dudzińska Marja 172.
 Dudzińska Weronika 140.
 Dudziński 421.
 Dudziński Adam 404.
 Dudziński Jan 295, 296,
 377, 378.
 Dukalska 406.
 Dukalski 180, 235.
 Dukiniak 344.
 Dulemba 312, 316.
 Dulewicz 195.
 Duleba K. 470.
 Duleba Leopold 204.
 Dulebianka 348.
 Duliński 263.
 Dullinówna 401.
 Dulski Jan 182.
 Duński Witold 177.
 Dultim 367.
 Dułkowski 282.
 Dumański 254.
 Dumajcka 47.
 Dumnicki 46.
 Dumonceau 329.
 Dun 136.
 Dunaj 466.
 Dunajówna 365.
 Dunikowski Emil 117.
 Dunikowski Ksawery 104.
 Dupin 140.
 Dunkhorst 170.
 Dunowa 176.
 Dura Bronisław 251.
 Dura Marjan 361, 468.
 Duracz 353.
 Durczyn 253.
 Durmaszkin Arja 243.
 Durmaszkin Kiwa 244.
 Durówna Bronisława 294.
 Durówna Lucyna 379.
 Durska 349.
 Duruszel 288.
 Durynek 343.
 Durzanka 376.
 Dusoge 139.
 Duszczyk 74.
 Duszkiwicz 60.
 Duszówna 406.
 Duszyńska 175.
 Duszyński 77.
 Dutczyńska 269.
 Dutkiewicz 180.
 Dutkiewicz Henryk 57.
 Dutkiewicz Tomasz 320.
 Dutkiewicz Wanda 140.
 Dutkiewiczówna Leopoldyna 374.
 Dutkowa 380.
 Dutz 430.
 Düring 427.
 Dworaczek 81.
 Dworak 178.
 Dworakowska 240, 241.
 Dworakowski 185.
 Dworeczy 369.
 Dworecka 150.
 Dworecki Mojżesz 228,
 232.
 Dwornik 279.
 Dworski Emanuel 304.
 Dworski Stanisław 325.
 Dworzaczek 271.
 Dwumaszkin 246.
 Dyakowska 59.
 Dybała 406.
 Dybczyńska 154.
 Dybczyński Bronisław
 131, 141.
 Dybczyński Mieczysław
 410.
 Dybczyński Sylwester 67.
 Dybczyński Tadeusz 181.
 Dyboski Roman 89, 116.
 Dybowski Benedykt 95,
 117, 434.
 Dybowski Mieczysław 149.
 Dybówna 424.
 Dybtoń Józef 286, 373.
 Dydacki 71.
 Dydek 302.
 Dyduch Tomasz 289, 293.
 Dyhdalewicz 391.
 Dyjaczkowski 246.
 Dyląg 293.
 Dylewiczówna 174.
 Dylewski 195.
 Dyljonowa 213.
 Dylski 309, 310.
 Dymek 368.
 Dymitrowicz 121.
 Dymkova 375.
 Dymkowska 361.
 Dymmel 170.
 Dymnicka 243, 365.
 Dymowski 83, 84.
 Dyniewicz 285.
 Dynowska 157.
 Dyrz Henryk 291.
 Dyrz Hipolit 187.
 Dyrzycius 447.
 Dyrkacz 181.
 Dyszy Stefan 133, 135, 444.
 Dyteł 185.
 Dytkowski 58.
 Dytry 185.
 Dyzer 104.
 Dyzewska 198.
 Dzerowicz 383.
 Dziaboń 199.
 Dziadulewicz 129, 146.
 Dziadykówna 377.
 Dziak 266.
 Dziama 298, 378.
 Dziąba 381.
 Dziąg 160, 161.
 Dziedzic Błażej 309, 315,
 317.
 Dziedzic Jan 278, 441.
 Dziedzic Karol 72.
 Dziedzic Władysław 349.
 Dziedzicka 430.
 Dziedzicki 156.
 Dziedzicowa 71.
 Dziedziul 412.
 Dziegiecka 272.
 Dziegiecki 263.
 Dziekońska Anna 469.
 Dziekońska Helena 362.
 Dziekoński 99.
 Dziembowska Anna 272.
 Dziembowska Katarzyna
 129.
 Dziemian 236.

- Dziemieszkiewiczówna 197.
 Dziencielska 244.
 Dzieniakowski 209, 468.
 Dzieniewicz 304, 380.
 Dzieniszewska Janina 237.
 Dzieniszewska Marja 233.
 Dziermajerówna 350.
 Dzierożyński 199, 353.
 Dzierzbicka Helena 422.
 Dzierzbicka Wanda 348.
 Dzierzbicki Antoni 130, 469.
 Dzierzbicki Eugenjusz 46.
 Dzierżanowska 163.
 Dzierżanowski Konstanty 412.
 Dzierżanowski Wiktor 202, 360.
 Dzierżgowski Szymon 84, 105, 115.
 Dzierżyński Czesław 60.
 Dzierżyński Ignacy 55.
 Dzierżyński Józef 271, 442.
 Dzierżyński Szymon 435.
 Dzierżyński Zygmunt 202.
 Działewski Roman 98, 315.
 Dziewanowski 417.
 Dziewoński 88.
 Dziewicki Michał Henryk 89.
 Dziewicki Henryk 403.
 Dziewiszkówna Irena 358.
 Dziewoński Karol 117, 435.
 Dziewoński Władysław 374.
 Dziewulska 409.
 Dziewulski Wacław 97.
 Dziewulski Władysław 96, 97, 110.
 Dzieżkaniec 249.
 Dzieńbaj 407.
 Dzieciotowska Bronisława 379.
 Dzieciotowska Jadwiga 224.
 Dzieciotowski Alfons 224.
 Dzieciotowski Jan 220.
 Dzieździelewicz Marjan 99.
 Dziegiel Władysław 289, 293.
 Dzik Faustyn 49, 144.
 Dzik Jan 322.
 Dzikowska 241.
 Dzikowski Maksymilian 260.
 Dzikowski Mikołaj 240.
 Dzikówna 328, 329.
 Dziopek 287, 374.
 Dziób 343.
 Dzióbkiewicz 226.
 Dziuba 173.
 Dziubacki 237.
 Dziubaltowski Seweryn 102, 103.
 Dziubek 424.
 Dziublakówna 72.
 Dziubianka 173.
 Dziurzycki 333.
 Dziurzyński Adam 290, 294, 375.
 Dziurzyński Jan 291, 294.
 Dziurzyński Tadeusz 87.
 Dziwiłł 427.
 Dziwiński 98, 117.
 Dzus 407.
 Dzwonkowski Wiesław 232, 363.
 Dzwonkowski Włodzimierz 110, 113, 353.
 Dżwikowska 368.
 Dzerdź 328, 330.
 Eberhardt Julja 123, 125.
 Eberhardt Michał 394.
 Eberman 99.
 Ebertówna 217.
 Ebnerówna 329.
 Eckert Elza 274.
 Eckert Ludwik 47.
 Eckhardt 323.
 Edelman Adolf 153.
 Edelman Marja 153.
 Edelman Włodzimierz 154.
 Edelstein Zofja 152, 153, 154.
 Ederówna 366.
 Effenberger 219.
 Effert 367.
 Efron Benjamin 236.
 Efron Paulina 236.
 Eger 313.
 Egiejman Bolesław 183, 356.
 Egiejman Stanisław 182.
 Egjersdorffowa 198.
 Ehlrtówna 217.
 Ehrenfeucht Jan 141.
 Ehrenfeucht Marja 141.
 Ehrenkrantz 201.
 Ehrenkreutz 96, 97, 109.
 Ehrenkreutzowa 241, 465.
 Ehrenreich 344.
 Ehrenrajch 137.
 Ehrlich Abraham 313, 318.
 Ehrlich Jozna 205.
 Ehrlich Ludwik 94.
 Ehrlich Walerjan 337.
 Eichler 49.
 Eichstaedt 367.
 Eiger Lucyna 136.
 Eiger Marjan 97.
 Eigner 102.
 Eikstein 282.
 Einhorn 174.
 Eile 332.
 Einleger Michał 303.
 Einleger Salomon 303.
 Eisenberg Dawid 164.
 Eisenberg Henryk 323.
 Eisenberg Wiktor 339.
 Eisenówna 205.
 Eisenreich 339.
 Eisenstein Emil 305.
 Eisenstein Sara 211.
 Eisler 407.
 Eisnerówna 170.
 Eizenberg 244.
 Ejchblat 224.
 Ejchert 151.
 Ejchler 348.
 Ejdynt 239.
 Eismond Józef 435, 465.
 Ejsmund Stanisław 366.
 Ejenberg 179.
 Ekert 323.
 Ekielska 424.
 Fkiert 182, 356.
 Ekiertówna 385.
 Ekkert Oskar 207, 213.
 Ekman 371.
 Ekonomik 253.
 Elbaum 136.
 Elektorowicz 429.
 Elgart Gustaw 128.
 Elgiert 164.
 Eljów 387.
 Elingerowa 150.
 Eliński 295.
 Elisat 281.
 Eljasiewicz 310, 312.
 Eljasz 72, 325.
 Elkind 215.
 Ellenberg 216.
 Ellert 240, 241.
 Elster 415.
 Elszewicz 143.
 Elszykowa 141.
 Eltz 217.
 Elwertowski 129.
 Elzenberg Anna 142.
 Elzenberg Henryk 125.
 Elznerowiczówna 269.
 Elżanowski 165.
 Emmerich 303, 380.
 Fmpel 371.
 Fmrychówna 73.

D'Endel 375.
 Ender T. 218.
 Enderówna Janina 348,
 360.
 Engel Alfred 275.
 Engel Marjan 281.
 Engelman Felicia 140.
 Engelman Fryderyk 339.
 Engelmanówna 165.
 England 132.
 Englert Bronisław 200.
 Englert Józef 370.
 Englisch Karol 87.
 Enngiel 244.
 Entress 93.
 Epha 278.
 Epstein Chaim 242.
 Epstein Jakób 231.
 Epstein Mojżesz 408.
 Epsztajn Manes 258.
 Epsztajn Samuel 258.
 Epsztejn 243.
 Eptstein Maurycy 322.
 Erben Teofil 328.
 Erben Józef 322.
 Erbrich Feliks 84.
 Eichardt 323.
 Erdman Alfons 437.
 Erdman Edmund 196.
 Erdman Pinkus 231.
 Ergetowski 378.
 Erlacher 176, 422.
 Erlich 253.
 Erlichman 222.
 Erlichówna 172.
 Erner 261.
 Ernst Józef 332.
 Ernst Marcin 117.
 Ernesti 274.
 Ernst Gertruda 341.
 Ernst Małgorzata 341.
 Ernst Marcin 95, 372.
 Erzepki Bolesław 91, 434.
 Essigman 135, 153.
 Essmanowski 125.
 Estreicher Stanisław 87,
 435.
 Estreicher Tadeusz 88,
 104, 117, 466.
 Estreicherówna 375.
 Esze 206.
 Etkes Rozalja 150, 151.
 Ettinger Adam 110, 349.
 Ettinger Witold 121, 129.
 Eustachiewicz Stanisław
 197.
 Eustachiewicz Tadeusz
 269, 442.
 Ewert Władysław Ludwik
 186.
 Ewert Agnes 283.
 Ewert Anna 283.
 Ewy 338.
 Exner 280.
 Eychhorn 49.
 Eymontt 76.
 Eynarowicz 59.
 Eysmonttówna 207.
 Eysymont Stefan 119, 149.
 Faber 373.
 Fabian 277.
 Fabiani 219.
 Fabianowski 78.
 Fabiańczyk 112, 423.
 Fabiańczykowa 375.
 Fabiańska 183.
 Fabierkiewicz 263, 264.
 Fabjan 416.
 Fabjani 221.
 Fabjanowski 123.
 Fabjański 98.
 Fabowska 352.
 Fabre Helena 126, 127.
 Fabre Jerzy 131, 132.
 Fabris de Tempraforte
 290.
 Fabrycy 186.
 Fabrykant 149.
 Faczyński 268.
 Fajans 228.
 Fajans Wacław 107.
 Fajn Efraim 244, 245, 246.
 Fajngold 231.
 Fajnszlej 253.
 Fajwiszisz 211, 216.
 Falasz 446.
 Falc 61.
 Fałęcki 90.
 Falik 253.
 Falikówna 331.
 Faliński 334.
 Falkenstein 376.
 Falkiewicz 251.
 Falkiewiczowa 138, 149.
 Falkowska Teresa 68.
 Falkowska Wanda 425.
 Falkowski Adolf 268.
 Falkowski Czesław 96.
 Falkowski Henryk 137, 409.
 Falkowski Walenty 76.
 Falkowski Wiktor 370.
 Fallek 211, 216.
 Falski 45, 47, 52, 53, 106,
 107.
 Falsz 208.
 Falzman 226.
 Fałat 385.
 Fałdzińska 73.
 Fałendysz 335, 336, 391.
 Farber 228.
 Farlikówna 374.
 Farnik 73, 338.
 Farny 447.
 Farze 261.
 Fassler 253.
 Fastnachtowa 209.
 Fauleit 340.
 Faushave 300.
 Faustmann 283.
 Faveron 273.
 Fazanowicz 116, 271.
 Fazanowiczowa 272.
 Fafara 247.
 Fafarówna 320.
 Fedakówna 271.
 Federkiewicz 71.
 Fedewicz 320.
 Fediai 276.
 Fedziow 311, 312.
 Fedziuk 311.
 Fedkowiczówna 395.
 Fedorcio 66.
 Fedorenko Eugenjusz 256.
 Fedorenko Włodzimierz
 255, 256.
 Fedorowicz Józef 99, 100,
 131.
 Fedorowicz Stanisław 305,
 381.
 Fedorowicz Stefan 419.
 Fedorowicz Zygmunt 240,
 241.
 Fedorowiczowa 241, 365.
 Fedorowski 71.
 Fedusiewicz 311, 318.
 Feferberg 204.
 Fegler Józef 232.
 Fegler Stanisław 121.
 Feichteil 258.
 Feilchenfeld 152.
 Feilchenfeldowa 215.
 Feinsang 154.
 Feist 198.
 Feistowa 198.
 Feistówna 166.
 Fejgin 211.
 Fejgus 245.
 Fela 314.
 Felberbaum 180.
 Feld 313, 318.
 Feldman Antoni 222.
 Feldman Emanuel 152.
 Feldman Szymon 399.
 Feldman Uszer 258.
 Feldsztejn 136.
 Felhorska 137.
 Felicka 351.
 Felicki 164.
 Feliks Antoni 286.

- Feliks Piotr 324, 447.
 Feliński Alojzy 61.
 Feliński Gerard 292, 293.
 Fellner 284.
 Felt 231.
 Fengler 261.
 Fenikowski 271.
 Fenske Elżbieta 342.
 Fenske Edmund 285, 427.
 Ferencowicz 55.
 Ferens Adam 209.
 Ferens Jan 331.
 Ferens Jerzy 373.
 Ferensowa 384.
 Ferenz 391.
 Feret 205.
 Fernbachówna 170.
 Fernhof 217.
 Ferserówna 179.
 Fert 205.
 Festenszlat 154.
 Feszczenko - Czopiwski 103.
 Fethkówna 261.
 Feuer 205.
 Feuer Salomon 248.
 Feuermann 318.
 Fiałkowska 47.
 Fibak 66.
 Fibich 104.
 Fichna 213.
 Ficka Bronisława 175.
 Ficka Marja 160.
 Fidanza 345.
 Fiderkiewicz 437.
 Fiderkiewiczówna 368.
 Fidler Aleksandra 143.
 Fidler Waclaw 419.
 Fidziński Feliks 289.
 Fiedler Aleksander 122.
 Fiedler Tadeusz 98.
 Fiedler Władysław 406.
 Fiedorowicz Feliks 364.
 Fiedorowicz Helena 66.
 Fiedorowicz Jerzy 111.
 Fiedorowicz Stanisław 208.
 Fiedorowicz Waclaw 240.
 Fiedorowicz Władysław 60.
 Fiederowiczowa 198.
 Fiedziuszko 275.
 Fielek 393.
 Fiema 220.
 Fierich 87, 434.
 Figelman 253.
 Figiel 289.
 Figielska 163.
 Figielski 351.
 Figlewska 300.
 Figna 289, 403.
 Figol 328, 330.
 Figwer 355.
 Fijalek 87, 434.
 Fijałkowska Helena 185.
 Fijałkowska Marja 162.
 Fijałkowski Ryszard 421.
 Fijałkowski Waclaw 361.
 Fijoł 291, 292.
 Fikangur 258.
 Fil 362.
 Filar Władysław 367.
 Filarówna 178.
 Filarski 280.
 Filasiewicz Bolesław 393.
 Filasiewicz Klaudjusz 413.
 Filasiewicz Witold 306.
 Filcek 343, 469.
 Filimanowski 305.
 Filiński 156.
 Filipczak 386.
 Filipek Andrzej 375.
 Filipek Stanisław 192.
 Filipiak 376.
 Filipowicz Aleksander 335.
 Filipowicz Edward 166.
 Filipowicz Mieczysław 214, 218.
 Filipowiczówna 189, 194, 195.
 Filipowska 272.
 Filipowski Brunon 186.
 Filipowski Józef 188.
 Filipówna 190.
 Filipski 168, 169.
 Filke 342.
 Filo 172.
 Filozof 229.
 Filurska 280.
 Filus Bronisław 191.
 Filus Władysław 190.
 Fitatow 250, 366.
 Fink Jan 197.
 Fink Józef 330.
 Fink Leon 338.
 Finkel 95, 117, 433.
 Finkelhauser 152.
 Finkelstein 210, 216.
 Finkenthal 323.
 Finkiel 136.
 Finkielkraut Henryk 231.
 Finkielkraut Marcelli 137.
 Finkielstajn 174.
 Finkielstein Leon 136.
 Finkielstein Władysław 184.
 Finkielsztejn-Sołowiejczyk 229.
 Finkowska 225.
 Finklowa 232.
 Finklówna 137.
 Finszterbusch 312.
 Fiodorow Aleksander 251.
 Fiodorow Paweł 256.
 Firek 59.
 Firewicz 236.
 Firewiczowa 236.
 Firganek 328, 329, 408, 440.
 Firgul Elżbieta 252.
 Firgul Tode 252.
 Firkowski Władysław 349.
 Firkowski Zygmunt 349.
 Firlusówna Gertruda 281.
 Firlusówna Łucja 339.
 Firych 226, 361.
 Fisch 162.
 Fischbach 426.
 Fischer Adam 95.
 Fischer Antonina 285.
 Fischer Karol 79.
 Fischer Klara 285.
 Fischer Paweł 223.
 Fischer Stanisław 286.
 Fischer Waclaw 401.
 Fischer Wiktor 316.
 Fischer Wilhelm 360.
 Fischerówna Anna 385.
 Fischerówna Zofja 387.
 Fischner 218.
 Fisz Jakób 220.
 Fisz Władysław 360.
 Fiszler-Machalska 430.
 Fiszler Brunon 257.
 Fiszler Debora 239.
 Fiszler Robert 405.
 Fiszler Wiktor 306.
 Fiszler Wilhelm 218.
 Fiszler Włodzimierz 198.
 Fiszlerówna 126, 127.
 Fiszgrind 257.
 Fiszler 205.
 Fiskał 165.
 Fitzek 339.
 Fiułowski Adam 169, 354.
 Fiułowski Tadeusz 168, 169.
 Flach 291.
 Flak Franciszek 159.
 Flam Józef 179.
 Flarchner 172.
 Flaszka Tomasz 289.
 Flatau Elżbieta 261.
 Flatau Feliks 136, 152.
 Flaum 152.
 Fleckówna 170.
 Flegier 259.
 Fleig 260.
 Fleischfresser 281.

- Fleiszer - Małachowska 167.
 Fleker 159.
 Fleschner 210.
 Fleszar 385.
 Fleszyński Rudolf 257, 287.
 Fleury 365.
 Fliegelman 153.
 Flieger Małgorzata 268.
 Flieger Teodor 265.
 Fligelman 49.
 Fligiel 153.
 Flis 263.
 Flisarski Zygmunt 412
 Flisowski 175.
 Flizak 302.
 Floch 281.
 Florczak Józef 111.
 Florczyk Piotr 376.
 Florjan 293.
 Fluder 166.
 Flujełman 153.
 Flunt Jan 333.
 Fnitowski 377.
 Focht 245.
 Foelke 292.
 Foelsch 217.
 Foelschowa 217.
 Fogelson-Festenstadtowa 152.
 Fogl 299.
 Foitzik 340.
 Folak 134.
 Folfoszyńska 166.
 Folger Marcin 203, 211.
 Folkierski Stanisław 116.
 Folkierski Władysław 89.
 Folkiewicz 251.
 Follak Emil 124, 140
 Follprecht 259.
 Foltynówna 363.
 Foltińska 409.
 Folwarczna 363.
 Folwarczny Jan 286, 447.
 Folwarczny Stefan 75.
 Fołandzewicz 363.
 Fontaine 316.
 Fopp 168, 169.
 Forczek 322.
 Forecki 369.
 Foremland 158.
 Forelle Edmund 122, 135, 443.
 Fernagiel 285.
 Forostyna 320.
 Fortuna 57.
 Fortunato 89.
 Fosćówna 400.
 Förster Edwarda 228.
 Förster Fryderyk Wilhelm 434.
 Frachtówna 392.
 Fraczek 298.
 Fraczkowski 429.
 Fraenkel 325.
 Frajdberg 155.
 Franc 324.
 Francikowska 124.
 Francikowski Florjan 132, 145.
 Francikowski St. 115.
 Francos 336, 391.
 Francuz 164.
 Franczuk 350.
 Franek 73.
 Frani 240.
 Frank Edward 335, 391.
 Frank Justyna 150, 153.
 Frankanowski Edmund 161, 177.
 Franke Berta 429.
 Franke Marjan 94.
 Frankfort Uszer 253.
 Frankfurtówna 179.
 Frankiewicz Czesław 262, 263, 442.
 Frankiewicz Feliks 123
 Frankiewicz Konrad 126, 135, 136, 146.
 Frankiewicz Zofja 411.
 Fraknoi 434.
 Franko Piotr 326.
 Franko Taras 311.
 Frankowska 145.
 Frankowski Adam 196.
 Frankowski Eugenjusz 86.
 Frankowski J. 444.
 Frankowski Leon 408
 Franta Ferdynand 322.
 Franta Władysław 70.
 Franz Anna 280.
 Franz M. Hilda 167.
 Franzlówna 302.
 Franz 307.
 Frasunkiewicz 161.
 Frązik 322.
 Frąckiewicz Michał 293, 299.
 Frackiewicz Konrad 199.
 Frączek Ludwik 298, 299, 379.
 Frączek Wincenty 297.
 Frączkiewicz Adam 298.
 Frączkiewicz Aleksander 316, 330, 333.
 Frączkówna 411.
 Fränkel 232.
 Fredro 236.
 Freidenberg 301.
 Freilich Arnold 309, 317.
 Freilich Chanach 313.
 Freilich Mojzesz 211, 216.
 Freindorf 385.
 Frejdberg 153.
 Frejdkies 244.
 Frejdkin 228.
 Frejdlar 153.
 Frejlich Jakób 152.
 Frejlich Kazimierz 137.
 Frejt 162.
 Frenkler 136.
 Fienkel Joachim 136, 328.
 Frenkel Marja 318.
 Frenkel Mateusz 205.
 Frenkiel Helena 153.
 Frenkiel Jeremiasz 211.
 Frenklowa 314.
 Frenklówna Antonina 219.
 Frenklówna Franciszka 184.
 Frenklówna Marja 314.
 Frenzel 405.
 Frenzel 152.
 Freszel 328, 329.
 Freudenheim 407.
 Freund Leon 233.
 Freund Lewi 313.
 Freundlich 231.
 Freundlichówna 280.
 Frey August 405.
 Frey Walter 260.
 Freyer 265.
 Freynathowa 241.
 Freze 279.
 Fricke 212, 213.
 Fridländer 308.
 Fridman Mozes 245.
 Fridman Samson 245.
 Fridówna 59.
 Friebe 260.
 Frieben 341.
 Frieböze 262.
 Friedberg Jadwiga 299.
 Friedberg Jan 269.
 Friedberg Wilhelm 91 119.
 Friedenthal 278.
 Friedl 105.
 Friedman Filip 205.
 Friedman Hersz 222.
 Friedman Maurycy 291, 293.
 Friedman Rachela 150, 410.
 Friedman-Padwa 228.
 Friedman 211.
 Friele 150.
 Friemann 96, 429.
 Fritsch 367.

- Fritsch Alojzy 338.
 Fritschke 218.
 Fritz Helgard 212.
 Fritz Józef 309, 396, 468.
 Fritz Leon 284.
 Fritz N. 383.
 Fritz Natalja 168.
 Fritze Jan 260.
 Fritzhand 320.
 Fritzówna 406.
 Frizówna 266.
 Frobel 344.
 Froch 388.
 Froelich 160.
 Froll 340.
 Fromer 229.
 Front 136.
 Frón J. 469.
 Frón Franciszek 329, 388.
 Frost Majer 211, 216, 217.
 Frost Ozer Ozjasz 332, 389.
 Fröhlich 370.
 Fruboes 410.
 Frucht 137.
 Fryauf 69.
 Frycz Stefan 367.
 Frycz Kazimierz 359.
 Fyda 267.
 Fryde Ignacy 228.
 Fryde Jakób 137.
 Fryde Mieczysław 155.
 Fryde Stefania 152, 153.
 Frydman Henryka 410.
 Frydman Józef 244.
 Frydmanówna Franciszka 172.
 Frydmanówna Karolina 172.
 Frydrych Aleksandra 217.
 Frydrych Eugenjusz 71.
 Frydrychowicz 282.
 Fryszman 244, 246.
 Frysztak 303, 304.
 Frytówna 340, 394.
 Frywusz 243.
 Fryze Anna 316.
 Fryze Stanisław 413.
 Fuchs 170.
 Fuchs Franciszek 289.
 Fuchs Helena 317.
 Fuchs Henryka 274.
 Fuchs Juljusz 405.
 Fuchsówna 317.
 Fudakowska 167.
 Fudaley 184.
 Fuedcho 319.
 Fuglewicz 429.
 Fuhr 280.
 Fuhrman Edward 193, 196.
 Fuhrmann Henryk 408.
 Fuhrmann Leopold 313, 318.
 Fukówna 134.
 Fuks Bencjon 245.
 Fuks Chiel 205.
 Fuks Eleazar 210.
 Fuks Helena 150.
 Fuksa 381.
 Fuksowa 219.
 Fuksówna 210.
 Fularski 446.
 Fulde 213.
 Fulińska 384.
 Fuliński Benedykt 95, 98, 99, 384, 466.
 Fulmyk 363.
 Funk 248.
 Funke 285.
 Furgalski 206.
 Furmanik Józef 138, 140, 146, 349, 429.
 Furmanik Stanisław 138, 152.
 Furmankiewicz Aleksander 289, 293.
 Furmankiewicz Wawrzyniec 80.
 Furtak 322.
 Fusiecki 132.
 Fyda 308, 317.
 Gabiec 447.
 Gablankowska Józefa 374.
 Gablankowska Urszula 273.
 Gabler Bernhard 283.
 Gabler Bolesław 414.
 Gabriel 265.
 Gabrigel 332.
 Gabryel 353.
 Gabryl 420.
 Gabrys 161, 351.
 Gabszewicz Marja 140.
 Gabszewicz Zygmunt 122.
 Gaché 382.
 Gacki Henryk 135.
 Gacki Władysław 210, 465.
 Gackowski 357.
 Gaczeńska 138.
 Gadowski Alfred 173, 422, 468.
 Gadowski Jerzy 122.
 Gadowski Stanisław 416.
 Gadowski Maurycy 298.
 Gadowski Walenty 378.
 Gad 171.
 Gadzalińska 367.
 Gadzikiewicz 116.
 Gadziński 328.
 Gaebel 274.
 Gaertner 89, 112, 194.
 Gagatnicka 139.
 Gaide 344.
 Gajczakowa Olga 284.
 Gajdacz 71.
 Gajdelonis 243.
 Gajdzica 369.
 Gajdziński 230.
 Gajenkow 239.
 Gajenkowa 239.
 Gajewska Helena 91.
 Gajewska Wanda 294, 420.
 Gajewska Zofja 156.
 Gajewski Antoni 236.
 Gajewski Feliks 232.
 Gajewski Kazimierz 57.
 Gajewski Michał 288.
 Gajewski Paweł 413.
 Gajewski Stanisław 353.
 Gajewski Stefan 105.
 Gajewski Tadeusz 75.
 Gajewski Walerjan 79.
 Gajkiewiczowa 175.
 Gajkowski 388.
 Gajl Aleksandra 184.
 Gajl Marja 184.
 Gajowniczek 351.
 Gajówna 424.
 Gajzler 180.
 Gajzlerówna 167.
 Galant 321.
 Galas Piotr 286.
 Galas Stanisław 427.
 Galasiewicz Marian 71.
 Galasiewicz Eugenia 71.
 Galczewska 280.
 Galer 413.
 Galewski 172, 187.
 Galicka 406.
 Galicz Jan 393.
 Galińska 172.
 Galiński 196.
 Gallas 90.
 Galle 139, 146, 416, 442.
 Gallewicz 184.
 Gallówna 71.
 Galska 362.
 Gałaczyńska 390.
 Gałaczyński 333.
 Gałazka Łucja 160.
 Gałazka Stanisław 364.
 Gałdyńska 264.
 Gałecka Janina 272.
 Gałecka Zofja 240.
 Gałecki Antoni 92, 119, 297.
 Gałecki Karol 126, 135, 137.

Galecki Włodzimierz 123,
 133, 140, 141.
 Gałek 470.
 Gałęzowski Józef 104.
 Gałęzowski Karol 276.
 Gałęzowski Paweł 390.
 Galkiewicz 293.
 Gałkinówna 250.
 Gałuszka Leonard 70, 374.
 Gałuszka Ludwik 283.
 Gałzińska 423.
 Gamarnikow 152, 155.
 Gamroth 339.
 Gancarczyk 74.
 Gancarczykowa 70, 375,
 376.
 Gancówna 172.
 Ganczarski 111.
 Gandjak 328.
 Gandziarski 76.
 Ganszer 161.
 Ganszyniec 95, 117.
 Gantkowski 91, 116.
 Gantner 160.
 Gapany 173.
 Gapiński 208.
 Gapski 415.
 Garbacka 244.
 Garbacki Henryk 202.
 Garbacki Teofil 319.
 Garbala 161.
 Garbiak 391.
 Garboniak 184.
 Garbowicz 136.
 Garbowska 139.
 Garbowski Kazimierz 158.
 Garbowski Ludwik 102.
 Garbowski Tadeusz 89,
 117.
 Garbusiński Kazimierz
 290, 292.
 Garbusiński Zdzisław 399.
 Garbuzowska 315.
 Garchulski 252.
 Garczyńska 173.
 Gardamów 254.
 Gardziel Jan 286.
 Gardziel Stanisław 260.
 Gardzyńska 167.
 Garlicki Apolinary 319.
 Garlicki Stanisław 79,
 100.
 Garlicki Tomasz 337.
 Garlikowska 349.
 Garlińska 160.
 Garliński 209.
 Garnuszewski 416.
 Garripay 180.
 Garszka 355.
 Garszyńska 273.
 Garycki 291.
 Garztecki 405.
 Gaskiewicz 232.
 Gasko 255.
 Gasparska 115.
 Gasperski 230.
 Gast 232.
 Gastman 277.
 Gastmanowa 207.
 Gaszczyńska 221.
 Gaszmann 282.
 Gasztowt 192.
 Gaszyńska 148.
 Gau 148.
 Gaudz 248.
 Gawalewicz 300.
 Gawański 328, 329, 330.
 Gawdzik 193.
 Gawdzikowa Antonina
 193.
 Gawdzikowa Janina 195.
 Gawecki Bolesław 121,
 123, 135, 434.
 Gaweł 368.
 Gawędzki 233.
 Gawiński 85.
 Gawlik Aleksander 186.
 Gawlik Mieczysław 332.
 Gawlikowa 141.
 Gawlikowska 359.
 Gawlikowski Jan 309,
 317, 437.
 Gawlikowski Józef 413.
 Gawlikowski Ryszard 306,
 313.
 Gawlikówna Irena 273.
 Gawlikówna Stanisława
 357.
 Gawliński 414.
 Gawłowski Antoni 73.
 Gawłowski Jan 218.
 Gawłowski Waclaw 122.
 Gawor 299.
 Gaworowska 55.
 Gaworski 269.
 Gawrońska Bronisława
 241, 365.
 Gawrońska Helena 129.
 Gawrońska Stanisława 49.
 Gawrońska Wanda 126.
 Gawrońska-Szabad 244.
 Gawroński 406.
 Gawroński Andrzej 95,
 435.
 Gawroński Ludwik 178.
 Gawroński Stefan 307,
 312, 315.
 Gawroński Zygmunt 114.
 Gawryłow 258.
 Gayczak 71.
 Gayd 68.
 Gayda 288.
 Gayłowna 148
 Gayowa 398.
 Gärtig 274.
 Gärtner 342.
 Gądek Antoni 242.
 Gądek Bronisław 269.
 Gądlibiewicz 271
 Gądzikiewicz 369, 397.
 Gąsecka 163.
 Gąsiecka 300.
 Gąsiecki 300.
 Gąsiewicz 147.
 Gąsiewska 400.
 Gąsior 275.
 Gąsiorek Franciszek 180.
 Gąsiorkiewicz 400.
 Gąsiorowska Jadwiga 198.
 Gąsiorowska Janina 175.
 Gąsiorowska Marja 280,
 300.
 Gąsiorowska Zofja 352.
 Gąsiorowska-Grabowska
 Natalja 149, 151, 443.
 Gąsiorowski Andrzej 292.
 Gąsiorowski Franciszek
 146, 437.
 Gąsiorowski Napoleon 95.
 Gąsiorowski Waclaw 449.
 Gąsiorowski Zygmunt 235.
 Gąsowski 200.
 Gątkiewicz 290.
 Gdesz 200.
 Gdowski Michał 287, 374.
 Gdowski Stanisław 398.
 Gdula Paweł 192.
 Gdula Tadeusz 286.
 Gebert 316.
 Gebethnerówna 115, 148.
 Gebhardt 299.
 Gebothówna 179.
 Gec 210.
 Gecówna 265.
 Gedliczka 423.
 Gedroyć Józef 307.
 Gedroyć Michał 309.
 Gehrenzłowa 317.
 Gehrman 279.
 Geib 392.
 Geicke 261.
 Geilert 406.
 Geifman 258.
 Geisler Edward Tadeusz
 99.
 Geisler Zdzisław 45, 49.
 Geist 267.
 Geister 340.
 Gejwiszówna 159.
 Gelbard 212.

- Gelberówna 321.
 Gelbfarb 201.
 Gelinek 359.
 Gembalówna 72.
 Gembarzewska 253.
 Gemborek 121.
 Gemsa 344.
 Gemserówna 279.
 Gendreisig 282.
 Genga 213, 424.
 Geniuszówna 158.
 Gentz 217.
 Geń 257, 258.
 Georgerowa 382.
 Georgiewska 351.
 Georgijewski 250, 251.
 Gepnerówna 139.
 Geppert Agnes 261.
 Geppert Małgorzata 261.
 Geppert Stanisław 189, 357.
 Geradowa 359.
 Gerard 133.
 Gerberbaum 257.
 Gercz 212, 405.
 Gerhardt Jan 330.
 Gerhardt Karol 392.
 Gerhardt Oskar 275.
 Gerlach 262.
 Gerlach Karol 275.
 Gerlach Leonard 357.
 Gerlach Maksymilian 57.
 Gerlachowa 409.
 Gerle 246.
 Germak 199.
 German Ludomił 296.
 German Otton 289.
 German Teresa 222.
 Germanówna 71, 382
 Germar 48.
 Gerner 92, 271.
 Gersdorfiowa 207.
 Gersten 325.
 Gerstenberger 338.
 Gerstmann Adam 93, 317.
 Gerstmann Teofil 306.
 Gerstman Zygmunt 302, 309.
 Gerstmanówna 303.
 Gerszow 48.
 Gersztejn 245, 365
 Gestel 233.
 Gestern 151.
 Gesundheit 244.
 Geszwind 307.
 Gębarski 123.
 Gębica Jan 177, 178, 294.
 Gębica Józef 292.
 Gębka Józef 289, 291.
 Gęsior 400.
 Ghleb Ihilii 324.
 Gibas 290.
 Gibasowa 372.
 Gibczyński 324, 387.
 Giebartowski 171.
 Gieburowski 466.
 Gieccewicz 411.
 Gieccewiczówna 425.
 Giećówna Marja 365.
 Giećówna Zofja 234.
 Giedroyć 84.
 Giedryć 223.
 Gielecki 90, 112.
 Gielniewski 223.
 Gieldzińska 207.
 Gieorgiewska 352.
 Gierczyński 275.
 Gierkiewicz 353.
 Gieroń 290, 293.
 Giersztowa 146.
 Gierula 381.
 Gierwałowska 237.
 Gierych 345.
 Gierycz 183, 184, 356.
 Gierymski 180, 181.
 Gierynę 70.
 Gierzanka 273.
 Gieszczykiewicz 115.
 Gieszkowa 169.
 Gietko 46.
 Gietner 361.
 Gieysztor 101.
 Gigłówna 404.
 Gilche 229.
 Gilewiczówna 143.
 Giligicz 244, 245.
 Gille 267.
 Gilsohn 287.
 Gimburg 155.
 Gimbut 276.
 Ginalski 287, 374.
 Ginc Aleksy 228.
 Ginc Andrzej 228.
 Gindrich Alfred 259.
 Gindrich Stanisław 259
 Ginelli 228, 229.
 Ginet 154.
 Ginsberg Bluma 212.
 Ginsberg Chana 253.
 Ginsberg Dawid 212.
 Ginsberg Salomon 153.
 Ginsburg Abraham 150.
 Ginsburg Bluma 217.
 Ginsburg Dawid 207.
 Ginshusianka 216.
 Ginted 390
 Ginterowa 410.
 Gintowl 316.
 Ginzberg 155.
 Girschingówna 71.
 Girszkochun 231.
 Giwalska 140.
 Gizelt 105.
 Gizzińska 159.
 Giziński 159.
 Gizowski 301.
 Gizbertówna 421.
 Giżycki Julian 128.
 Giżycki Władysław 127.
 Giżyński 253, 412.
 Gładzstejn 153.
 Glas-Hertz 153.
 Glas-Hertzowa 155.
 Glasberg 193, 196.
 Glaser 83, 111.
 Glasman Karol 304.
 Glasman Rachela 197.
 Glass Jakób 89.
 Glass Janina 136.
 Glass Michał 253.
 Glassner 283.
 Glatstern 149.
 Glatzel Jan 103, 115.
 Glatzel Jerzy 340.
 Glaz Estera 152.
 Glaz Gedalja 244.
 Gläsel 338.
 Gleicher 211.
 Glem 294.
 Glemówna 294.
 Gleszczyńska 415.
 Glezer 243, 365.
 Glikman Pinkus 222.
 Glikzman Feliks Leon 335.
 Gliksmánówna 244.
 Glikson 136, 154.
 Gliner 154.
 Glinicki 75.
 Glińska Aldona 160.
 Glińska Helena 181
 Glińska Izabella 198.
 Gliński Julian 368.
 Gliński Roman 351, 352.
 Gliński Stanisław 259.
 Gliński Władysław 319.
 Gliński Ziemowit 199.
 Gliwicz 353.
 Gliwiczowa 353.
 Glixelli Kazimiera 273.
 Glixeli Stanisław 93.
 Glixeli Stefan 96, 120, 246
 Glockówna 272.
 Glodt 323.
 Glodtowa 323.
 Gloeh 122, 125, 130, 131, 134, 138, 139, 143, 146, 147, 149
 Glogier Maciej 180, 182, 436.

- Glogier Zdzisław 372.
 Gludenmacher 365.
 Gluthówna 261.
 Gluźniński 84.
 Glücklichówna 195.
 Gładka 225.
 Gładkowski 252.
 Gładych 409.
 Gładysz Michał 300.
 Gładysz Paweł 465.
 Gładyszowski Józef 408.
 Gładyszowski Roman 298, 325.
 Głajszach 254.
 Gławatyński 259.
 Głazówna 153.
 Głęb 235.
 Głębiński 46, 94, 183, 437.
 Głębocka 261.
 Głębocki Franciszek 265.
 Głębocki Mikołaj 233, 234.
 Głębocki Tadeusz 132, 409, 416.
 Głębowiczowa 178.
 Głodkiewiczowa 388.
 Głodzińska 73.
 Głogowicki 304.
 Głogowska Romana 147.
 Głogowska Maria 195.
 Głodkiewicz 257.
 Głodowski 302.
 Głodzińska 309.
 Głowicki 305.
 Głowicki 205.
 Głogowski Kazimierz 426.
 Głogowski Piotr 396.
 Głogowski Samuel 155.
 Głowacki Antoni 161.
 Głowacki Antoni 351.
 Głowacki Józef 80.
 Głowacki Paweł 159.
 Głowacki Stanisław 45, 49, 54.
 Głowała 219.
 Głowczewska 124.
 Głowczyński 427.
 Głowiak 354.
 Głowiński 414.
 Głowczyńska 372.
 Głowczyński 169.
 Gluchowska 443.
 Gluchowska Jadwiga 192.
 Gluchowski 446.
 Gluchowski Władysław 283.
 Głuszek 334.
 Głuszkiewicz 305.
 Gmerek 368.
 Gmytrasiewicz 191.
 Gnatowski 409.
 Gnazewski 254.
 Gniazdowski Marjan 147.
 Gniazdowski Wacław 101, 418.
 Gnilka 340.
 Gniza 87.
 Gnoińska 353.
 Gnoiński 353.
 Gnus 348.
 Gnyp 219, 406.
 Goc Franciszek 420.
 Goc Władysław 354.
 Gockowska 354.
 Gocławska 169.
 Goczalkowska 139.
 Goczalkowska Karolina 410.
 Goczawska 388.
 Godecki Antoni 191.
 Godecki Marjan 146.
 Godecki Stanisław 361.
 Godek 102.
 Godet 46.
 Godlewska Antonina 315.
 Godlewska Eugenja 352.
 Godlewska Janina naucz. 149.
 Godlewska Janina urzęd. 49.
 Godlewska Maria 362.
 Godlewski 156.
 Godlewski Czesław 131.
 Godlewski Emil 88, 117, 434, 436.
 Godlewski Franciszek 198.
 Godlewski Henryk 163.
 Godlewski Józef 263.
 Godlewski Władysław 240, 246, 411.
 Godowski Adam 412.
 Godowski Emil 235.
 Godowski Maurycy 298, 379.
 Godwod 60.
 Godycka 250.
 Godzień 229.
 Godzimirski 351.
 Godziszewski Włodzimirz 174, 422, 468.
 Goebel 340.
 Goecksch 260.
 Goetel Ferdynand 104.
 Goetel Walery 89, 103.
 Goetlich 423.
 Goettel 291.
 Goetzen 134.
 Goepel 34.
 Gogolewski Józef 210, 214.
 Gogolewski Roch 361.
 Gogolewski Stefan 158.
 Gogolin 278.
 Gogoliński 249.
 Gojzenberg 257.
 Gojzewski Mikołaj 247.
 Golachowski Kazimierz 296, 377, 378.
 Gołachowski Tadeusz 392.
 Golański 291.
 Golański 207, 405.
 Gołab 366.
 Golczewski 309.
 Goldberg Aron 363.
 Goldberg Chana 229.
 Goldberg Gera 215.
 Goldberg Ida 257.
 Goldberg Manes 220.
 Goldberg - Okun Maria 244.
 Goldberg Owadje 303.
 Goldberger 217.
 Goldblatt 328.
 Goldblatt_Kamerling 317.
 Goldburt 245, 246.
 Golde 228.
 Goldenberg 208, 361, 468.
 Goldfarb 405.
 Goldfarbowa 193, 196.
 Goldfingerowa 194.
 Goldflus 137, 152, 153, 155.
 Goldhar 153, 155.
 Goldkind 164.
 Goldklang 179.
 Goldlust 233.
 Goldman 136.
 Goldmanowa 214.
 Goldmanówna Anna 141.
 Goldmanówna Filipa 217.
 Goldreich 338.
 Goldrej 248.
 Goldschlagowa 313, 318.
 Goldsobel 136.
 Goldstein Joachim 413.
 Goldstein Józef 211.
 Goldschmidt 214.
 Goldstajn 215.
 Goldstein Gitel 253.
 Goldstein Wolf 243.
 Goldwasser 205.
 Goldwertówna 216.
 Golenia 278.
 Goler 57.
 Goliás 307.
 Goliger Abraham 322.
 Goliger Mojżesz 229.
 Goliiczuk 320.
 Golińska 407.
 Goliński 422.
 Goliński Stanisław 320.

Goljan 48.
 Goll 434.
 Gollenhofer 173.
 Golly 344.
 Golnik 221.
 Golus 349.
 Golaszewska 279.
 Golaszewski Tadeusz 202.
 Golaszewski Wiesław 224.
 Golaszewski Władysław 135, 137.
 Gołąb Franciszek 226.
 Gołąb Marcin 261.
 Gołąb Stanisław 87, 403, 466.
 Gołąbek 124, 439.
 Gołąbkowa 124.
 Golba 87.
 Goldowska 352.
 Gołębiński 277.
 Gołębiwska Helena 127.
 Gołębiwska Stanisława 162.
 Gołębiwski Aleksander 127, 134.
 Gołębiwska Janina 359.
 Gołębiwska Marja 176.
 Gołębiwski Aleksander 409.
 Gołębiwski Edmund 351.
 Gołębiwski Franciszek 80.
 Gołębiwski Jan 296.
 Gołębiwski K. 469.
 Gołębiwski Kazimierz 373.
 Gołębiwski Marjan 418.
 Gołębiwski Alfred 345.
 Gołębiwski Jan 329.
 Gołębiwski Tadeusz 132.
 Golembowska 143, 147.
 Gołko 229.
 Gołkowska 138.
 Gołła 289.
 Gologórski Bronisław 324, 387.
 Gologórski Mieczysław 412.
 Gologurski 99.
 Golońska 138.
 Gołowaczewski 226.
 Gommar 111.
 Gomolińska 133.
 Gomoliński 247.
 Gomolińska Ludwika 264.
 Gomolińska Marja 139, 141.
 Gomółka 296.
 Gomulicki 135.
 Gondek 396.
 Gondzik 355.
 Gonet Michal 305.
 Gonet Szymon 79.
 Goniakowska 265.
 Gontarski 320.
 Gotska 294.
 Gorajeczka 346.
 Goralowska 155.
 Gorbacka 246.
 Gorczyca 385.
 Gorczykowska 212.
 Gorczykowski Paweł 209.
 Gorczykowski Piotr 209, 441, 468.
 Gorczyński Józef 295, 377.
 Gorczyński Władysław 435.
 Gordaszewska 308.
 Gordiewicz 345.
 Gordon 264.
 Gordon Ber 244.
 Gordon Jakób 243, 245.
 Gordon Luba 244.
 Gordon Mojżesz 211.
 Gordon Rubin 231.
 Gordziakowski 85.
 Gorecka 195.
 Gorecki Jerzy 305.
 Gorgolewska Jadwiga 298, 299.
 Gorgolewska Janina 266.
 Gorgoniowa 236.
 Gorgonjówna 470.
 Gorgonówna 392.
 Gorjaczkowski 103, 422, 440.
 Gorkówna 261.
 Gorłowski 236.
 Gornisiewicz 132.
 Gorożankin 277.
 Gorski 246.
 Gorta 401.
 Goryczkówna 359.
 Gorzechowski 195.
 Gorzejowski Edmund 297, 408.
 Gorzejowski Kazimierz 334.
 Gorzelniawski Jan 468.
 Gorzelniawski Wincenty 209, 213, 214.
 Goryniewska 273.
 Goryńska 159.
 Gorzycki 110.
 Gosieniecka 406.
 Gosieniecki 415.
 Gosiewska 241.
 Gosiewski Czesław 233.
 Gosiewski Witalis 235.
 Goska 124.
 Goslar 306.
 Gosławska Ida 350.
 Gosławska Stanisława 174.
 Gosławski Maurycy 62.
 Gosławski Mieczysław 446.
 Gosselin 243.
 Gostkowska 470.
 Gostkowski 291.
 Gostomska 143.
 Gostyńska Janina 49.
 Gostyńska Władysława 382.
 Gostyński 470.
 Gostyński Kazimierz 192, 442.
 Goszcz 171.
 Goszczówna 60.
 Goszczycki 163.
 Goszczyński 375.
 Goszycki 397.
 Gościcki Józef 163.
 Gościcki Grzegorz 319.
 Gościcki Józef 163.
 Gościcki Marjan 416.
 Gościcki Wacław 353.
 Gościewicz 141, 147, 149, 349.
 Gościemiak 157.
 Gościnna 137.
 Gothelf 407.
 Gottlieb 328.
 Gotszalk 283.
 Gottesfeld 211.
 Gottesman 325.
 Gottfried 335, 336, 391.
 Gottheil 283.
 Gottschalk 274.
 Gottwald Józef 278.
 Gottwald Konstancy 306.
 Gottwald Mieczysław 330, 391.
 Gottwaldówna 426.
 Gouttówna 236.
 Goworowski 239.
 Goździcka 140, 145.
 Goździk 223, 224.
 Góra 404.
 Góral 271.
 Góralczyk 415.
 Góralewski Z. 469.
 Górawski 386.
 Górczana 294.
 Górczany 79.
 Górdzikówna 143.
 Górecka Antonina 141.
 Górecka Franciszka 56.
 Górecka Janina 148.
 Górecka Marja 358.

Górecki Franciszek 47.
 Górecki Ignacy 55, 56.
 Górecki Jerzy 440.
 Górecki Józef 223.
 Górecki Stanisław 310.
 Górka Jan 343.
 Górka Rudolf 309.
 Górkiewicz 377.
 Górkiewiczowa 138.
 Górniak Jan 387.
 Górniak Stefan 404.
 Górnicka Jadwiga 178.
 Górnicka Marja 236.
 Górnicki 358.
 Górniecki 194.
 Górniewicz 204, 442.
 Górniewiczówna 178.
 Górny Bronisław 78.
 Górny Maksymilian 78.
 Górowski Jan 175.
 Górska Anna 405.
 Górska Antonina 248.
 Górska Helena 57, 273.
 Górska Jadwiga 171.
 Górska Janina 128.
 Górska Janina dyr. 397.
 Górska Leonja 143.
 Górska Marja naucz. 128.
 Górska Marja sekr. 129.
 Górska Pia 41.
 Górska Romana 55.
 Górska Zofja 209, 131.
 Górska-Paschalska 200.
 Górski Antoni 84, 87, 108, 110, 418.
 Górski Artur 397.
 Górski Bronisław 335, 391.
 Górski Henryk 356.
 Górski Ignacy 122.
 Górski Konrad 282.
 Górski Konstanty 129.
 Górski Marcei 419.
 Górski Marjan 99.
 Górski Wojciech 128.
 Górski Zdzisław 234.
 Górycki 231.
 Górzynska 261.
 Gölger Henryk 282.
 Gölger Walenty 324.
 Götz 246.
 Gött 73.
 Göttmann 295, 296.
 Gottmannowa 296.
 Grabarczyk 160.
 Grabczak 210.
 Grabczyński 330, 331.
 Grabiańska 187.
 Grabiański Aleksander 86.
 Grabiański Feliks 397.
 Grabikowska 390.
 Grabińska 382.
 Grabiński 235.
 Grabiński Ignacy 58, 467.
 Grabiński Stefan 382.
 Grabiszewski 206, 360.
 Grabowiecki Julian 169.
 Grabowiecki Leon 79.
 Grabowieński 323.
 Grabowska Helena 149, 238.
 Grabowska Julja 125.
 Grabowska Irena 139.
 Grabowska Kazimiera 73, 140, 148.
 Grabowska Małgorzata 340.
 Grabowska Wanda 358.
 Grabowska Zofja 297, 316.
 Grabowski 441.
 Grabowski Adam 72, 162.
 Grabowski Aleksander 148.
 Grabowski Czesław 77, 100, 132.
 Grabowski Edmund 132.
 Grabowski Edward 130.
 Grabowski Ignacy 83, 465.
 Grabowski Józef 333.
 Grabowski Józef filolog 140, 145, 147.
 Grabowski Józef inspekt. 74.
 Grabowski Kazimierz 260, 405.
 Grabowski Lucjan 98.
 Grabowski Mateusz 165.
 Grabowski Michał 412.
 Grabowski Roman 371.
 Grabowski Sylwester 284.
 Grabowski Tadeusz 90, 91, 118, 434.
 Grabowski Zygmunt 238.
 Grabska Jadwiga 124.
 Grabski Stanisław 94, 437.
 Grabski Władysław 43, 107.
 Grade 266.
 Gradlik 343.
 Graetzing 226.
 Grafczyńska 294.
 Graffówna 149.
 Grajewska 179.
 Gralewski 41, 47.
 Grambard 172.
 Grams 223.
 Gramski 381.
 Granasowa 208.
 Grande 263, 264.
 Graniczny 50, 54.
 Grankowska 225.
 Grantsch 99.
 Granzow 140.
 Grasela 331.
 Grubart 334, 336.
 Grauer 313.
 Grauman 132.
 Gravier 101, 417.
 Grawlej 252.
 Grabczewski 167.
 Grądowski 210.
 Grątkowska 266.
 Grebiennikow 366.
 Grebiennikowa 200.
 Grech 320.
 Grechowicz 306.
 Grechsch 260.
 Greczek 382.
 Greff 274.
 Grefkowicz 198, 199.
 Grefnerowa 227.
 Greger 75.
 Gregolińska 385.
 Gregoliński 320.
 Gregorczyk 181.
 Gregorjczuk 304.
 Gregorjewówna 233.
 Greim 60.
 Gross Bronisław 436, 437.
 Gross Piotr 297, 379.
 Grek 95.
 Grella 282.
 Grędyszyńska Irena 361.
 Grędyszyńska Zofja 105.
 Grensówna 180.
 Grenkowski 201.
 Grelkowski 201.
 Greulichówna 393.
 Greyber 208.
 Grębecki 223.
 Grigo 342.
 Grigorjew Aleksander 248.
 Grigorjew S. 417.
 Griliches 244.
 Grimemeisen 224.
 Gimmówna 48.
 Grmelanka 126.
 Góbel 249.
 Góbelny 206.
 Groblicki Andrzej 265.
 Groblicki Błażej 265.
 Grobman 170.
 Groch Bartłomiej 321, 385.
 Grochmalicki 90, 91, 119.
 Grochocki 236.
 Grochowalski 73.
 Grochowska 142, 160.
 Grochowska Marja 138, 281.
 Grochowska Sabina 425.
 Grochowski Antoni 173.
 Grochowski Eugenjusz 142.

- Grochowski Romuald 234.
 Grochowski Stanisław 78.
 Grochowski Stefan 275, 410.
 Grochowski Wacław 85.
 Grochowski Witold 131.
 Grodecka 103.
 Grodecki Bolesław 326.
 Grodecki Józef 129.
 Grodecki Paweł 131, 140.
 Grodecki Roman 89.
 Grodecki Stanisław 72.
 Grodis 249.
 Grodnicka 244.
 Grodyński 107.
 Grodzicki 135.
 Grodzieńczyk 210.
 Grodzieńska 50.
 Grodzińska 142.
 Grodzka Eugenia 352.
 Grodzka Janina 390.
 Grodzka Stanisława 204.
 Grodzki 59.
 Groebłowa 317.
 Groele Walerja 271.
 Groele Edward 369.
 Groetschel 339.
 Gromadzka Stanisława 269.
 Gromadzka Stefanja 66.
 Gromaszewska 301.
 Grombecka 348.
 Gromek 199.
 Gromnicki Eugenjusz 308.
 Gromnicki Tadeusz 87.
 Gromulska 103, 125.
 Gronka 340.
 Gronke 284.
 Gronowetterowa 317.
 Gronwald 66.
 Gronski 391.
 Grop 344.
 Gros Eugenjusz 284, 397.
 Grosman Henryk 310.
 Grosman Władysław 71.
 Gross Adela 318.
 Gross Aleksander 208, 209, 405.
 Gross Aron 136.
 Gross Daniel 208, 335, 336.
 Gross E. 218.
 Gross Edmund 405.
 Grosser Izabela 152.
 Grosser Marja 138, 147.
 Grosserowa 145.
 Grossman Henryk 110.
 Grossman Tadeusz 297.
 Grossowa 209.
 Grossówna Malwina 427.
 Grossówna Marja 408.
 Groszek 357.
 Groszewski 105.
 Groszkowski 101.
 Groscicki 427.
 Greta 401.
 Grolowska 47, 53, 54.
 Grolowski Jan 71.
 Grolowski Marjan 109.
 Gröblowa 317.
 Gröer 94.
 Gröger 191.
 Grubecka 68.
 Grubecki 310.
 Gruberska 163.
 Grubertowa 198.
 Grubstein 165.
 Gruchalski 169.
 Gruchala Edmund 260.
 Gruchala Jan 123.
 Grudniewicz Kazimierz 288.
 Grudniewicz Szczepan 262.
 Grudowska 174.
 Grudzińska Aleksandra 166.
 Gładzińska Dora 236.
 Grudzińska Elwira 199.
 Grudziński Antoni 431.
 Grudziński Leon 58.
 Grudziński Władysław 199.
 Gruell 168.
 Grundlach 208.
 Grunwald 236, 442.
 Grutsowa 313.
 Gruszczyńska Irena 144.
 Gruszczyńska Helena 148.
 Gruszczyński Ignacy 302.
 Gruszczyński Jan 145, 370.
 Gruszczyński Marjan 269.
 Gruszczyński Stefan 212.
 Gruszecka 406.
 Gruszczecka 286.
 Gruszewska 247.
 Gruszewski Aleksander 139.
 Gruszewski Antoni 247.
 Gruszka 264.
 Gruzewska 181.
 Gruzewski Aleksander 144, 347.
 Gruzewski Władysław 310.
 Grünbaum Bronisława 211.
 Grünbaum Halina 151.
 Grünberg Jakób 257.
 Grünberg Mojżesz 159.
 Grünberg Rachel a 194, 196.
 Grünholz 284.
 Grüner 217.
 Grünerówna 171.
 Grünt Meyer 60.
 Gryboś 287.
 Grychowska 407.
 Grychowski 199, 407.
 Grycko 317.
 Grycz 338.
 Gryczyńska 367.
 Grygiel 240, 241.
 Gryglewicz Franciszek 221.
 Gryglewicz Teofil 97.
 Gryglewski 295, 296.
 Gryglewicz 66.
 Grygoskiński 419.
 Grynberg 210, 216.
 Grynwaldówna 276.
 Grys 189.
 Grynberg 134.
 Grzankowski 225.
 Grzanowski 291.
 Grzebieniowski 79.
 Grzebień 282.
 Grzebska L. 470.
 Grzebski Feliks 162.
 Grzedzińska 256.
 Grzegorzczak Franciszek 319, 333.
 Grzegorzczak Zygmunt 70.
 Grzegorz 341.
 Grzegorzewicz 309, 332.
 Grzegorzewska 47, 52, 106, 107, 398.
 Grzegorzewski Jan 367.
 Grzegorzewski Józef 266.
 Grzegorzewski Leon 274, 406.
 Grzelak 93.
 Grzelakówna 273.
 Grzeski 282.
 Grzeskiewicz 159.
 Grzędzielski Eugenjusz 357.
 Grzędzielski Jan 230.
 Grzędzielski Robert 166.
 Grzonka 341.
 Grzybiński 334.
 Grzybowska Jadwiga 127.
 Grzybowska Janina 122, 140.
 Grzybowska Marja 47, 60.
 Grzybowska Z. 444.
 Grzybowski Jan 418.
 Grzybowski Józef 116, 134, 338.
 Grzybowski Konstanty 198.
 Grzybowski Ludwik 333.
 Grzychowska 199.

- Grzymalski Stanisław 310.
 Grzymalski Wiesław 413.
 Grzymek 297.
 Grzywacz Bronisław 187.
 Grzywacz Ferdynand 405, 414.
 Grzywak 269.
 Guber 228, 229.
 Gubernatorówna 374.
 Gubrynowicz Bronisław 86, 119.
 Gubrynowicz Władysław 47, 54.
 Gucwa Feliks 342.
 Gucwa Franciszek 194, 358.
 Gudawska 401.
 Gudko 166.
 Gudow 256.
 Gugga 235.
 Guglewicz 320.
 Gugulski 353.
 Gul 381.
 Gulbin 77.
 Gulbinowa 425.
 Gulbinówna 364.
 Gulbińska 161.
 Gulewicz Frazm 390.
 Gulewicz Wincenty 274.
 Gulina 156.
 Guliński 167.
 Gumińska 164.
 Gumiński 124.
 Gumowska 184.
 Gumplowicz 106, 107, 133, 143, 154, 350.
 Gumprecht 274.
 Gumulanka 287.
 Gunderman 315.
 Gundlach Jan 232, 233.
 Gundlach Marja 208.
 Gundlach Robert 163.
 Gundlachowa 214.
 Gundlachówna 214, 468.
 Gundult 111.
 Guni-Danek 431.
 Gunia 324.
 Guńka 393.
 Gura 408.
 Gurawski 328.
 Gurewicz 219.
 Gurewicz Zofia 244, 245.
 Gurtowska 68.
 Gus 371.
 Gustawicz 301.
 Gustman 341.
 Gustowicz 383.
 Guszczynska 227.
 Gutentag Stanisław 405.
 Gutentag Zofia 215.
 Gutharc 193, 196.
 Guthe 218.
 Gutkowska 417.
 Gutkowski Antoni 305.
 Gutkowski Jakób 212.
 Gutkowski Mieczysław 97, 113.
 Gutkowski Tadeusz 125.
 Gutkowski Witold 259.
 Gutman Heszeli 365.
 Gutman Judyta 153.
 Gutman Moneę 215.
 Gutman Rafał 136.
 Gutman Sabina 137.
 Gutman Salomon 228.
 Gutowski Franciszek 298, 299.
 Gutowski Stanisław 164.
 Gutowski Wiktor 296, 378.
 Gutschówna 144.
 Gutt 349.
 Guttman Bolesław 197.
 Guttman Salomon 172.
 Gutwiński Kazimierz 391.
 Gutwiński Roman 290, 293.
 Guzek Maksymilian 183.
 Guzek Stanisław 293.
 Guzek Władysław 420.
 Guzik Feliks 177.
 Guzik Wilhelm 155.
 Guzikowski 430.
 Guziński 283.
 Guzkówna 173.
 Guzowska Olga 132.
 Guzowska Pelagia 127.
 Guzowski 175.
 Guzy 340.
 Guździał 66.
 Günther Herman 217.
 Günther Leopold 360.
 Gürtler 386.
 Güttler 340.
 Gwint 211.
 Gworek 74.
 Gyz 287.
 Haake 166.
 Haar 338.
 Haase 223.
 Habel 204.
 Habelanka 377, 378.
 Haber Michał 232.
 Haber Wendelin 79.
 Haber Wilhelm 219.
 Haberkantówna 47, 106, 107, 124, 141.
 Haberman 216.
 Habermanówna 400.
 Haberówna 219.
 Habiński 295.
 Hablińska 424.
 Hacke 400.
 Hackert 282.
 Hadala 295.
 Hadam 185.
 Hadrian 214, 218, 396.
 Haduch 396.
 Hadyna 393.
 Hadzewicz 295.
 Haessner 361.
 Hafłke 136.
 Hagel 395.
 Hagemajer 223.
 Hageman 280.
 Hagemejer Stanisław 180.
 Hagemejer Waclaw 176.
 Hagemejerowa 180.
 Hagno Jacenty 104.
 Hagno Józef 104.
 Hahn Jan 338.
 Hahn Henryk 351.
 Hahn Roman 300.
 Hahn Wiktor 95, 112, 309.
 Hahnówna 217.
 Hajdamowicz 238.
 Hajduczek 311.
 Hajduczek 383.
 Hajduga 73.
 Hajduk Feliks 338.
 Hajduk Franciszek 288.
 Hajdukiewicz 381.
 Hajdukiewiczówna 361.
 Hajdukowa 377.
 Hajkowiczowa 143.
 Hajkowski 207.
 Hajnichowa 206.
 Hajworoński 318.
 Hakalla 386.
 Hakowska 157.
 Halama 283.
 Halardziński 276.
 Halban Alfred 94.
 Halban Henryk 93, 94, 427.
 Halberstadt L. 212, 172, 223.
 Halberstadt Stefanja 154.
 Halberstadtówna Sara 172, 223.
 Halcewicz-Pleskaczewska 353.
 Halczynska 213.
 Halecki Chalecki 86.
 Halfar 393.
 Halibej 326.
 Halicki Stanisław 241.
 Halicki Władysław 288.
 Halciczer 335, 336.
 Halikowski Mikołaj 296.
 Halikowski Piotr 58.

- Halke 399.
 Halkiewicz Artur 390.
 Halkiewicz Robert 332.
 Halper 244.
 Halperówna 213.
 Halpern Ewelina 155.
 Halpern Felicja 194, 196.
 Halpern Helena 151.
 Halpern Jona 211.
 Halpern Regina 152, 153.
 Halpern Samuel 150.
 Halpern Sergiusz 225.
 Halpern Teodor 136, 151, 152.
 Halpernowa 216.
 Halpernówna 214.
 Haluta 361.
 Halutowa 361.
 Haluza 382, 383, 468.
 Hałka 199, 353.
 Halko Bazyli 254.
 Halko Lubas 254.
 Halko Stanisław 227.
 Hałuszczzyński Jan 335, 336.
 Hałuszczzyński Michał 311, 327.
 Hałuszkiewicz 234.
 Hamburg Aron 244.
 Hamburg Tadeusz 178, 355.
 Hamburger 115, 292, 375.
 Hamczykiewicz 320.
 Hamerski Ludwik 112.
 Hamerski Wiktor 105.
 Hamerski Włodzimierz 340.
 Hamerszlak 153.
 Hamielec 291.
 Hammer Klemens 270.
 Hammer Paweł 285.
 Hammer Seweryn 118.
 Hempel 426.
 Hampus 223, 224.
 Hanaczek 302.
 Hancke Jemmy 139.
 Hancke Jerzy 142.
 Hanczak 150.
 Hand 430.
 Handel 309, 317.
 Handelsaltz Eljasz Srul 137.
 Handelsaltz Izrael 399.
 Handelsman Bronisław 207, 214.
 Handelsman Marcelli 86, 109, 119, 435.
 Handiak 204.
 Handke 368.
 Handke Bolesław 370.
 Handke Grzegorz 264.
 Handschuh 297.
 Hanelt 219.
 Hanich 260.
 Haniszewski 407.
 Hanke Fryderyk 286.
 Hanke Paulina 316.
 Hankowa 156.
 Hannemann 408.
 Hannig 275.
 Hannytkiewicz 271.
 Hansenówna 212.
 Hantke 271.
 Hantowerowa 150.
 Hantsche 260.
 Hanulanka 385.
 Hanus 82.
 Hanusiak 400.
 Hanusiakówna 372, 400.
 Hanusz 287.
 Hanuszek 375.
 Hanzen 340.
 Hańczewski 262.
 Hanka 384.
 Harabaszewski 102, 121, 148.
 Haraschin 69.
 Harasiewicz 404.
 Harasiewiczówna Celina 368.
 Harasiewiczówna Marja 368.
 Harasimowicz A. 238.
 Harasimowicz H. 238.
 Harasimowiczówna 73.
 Harrasek 293, 294.
 Haraszkieviczowa 384.
 Harazim 155.
 Hardłówna 208.
 Harecka 243.
 Harecki 243.
 Hargesheimer 329, 388, 389.
 Harhala Franciszek 308, 315.
 Harhala Jan 310.
 Harhausen 260.
 Harlandowa 312.
 Harlender 380.
 Harflinger Jan 338.
 Harflinger Juljusz 330.
 Harkawi 217.
 Harkiewicz 46.
 Harmatij 334.
 Hart 266.
 Hartleb Kazimierz Jan 421.
 Hartman 400.
 Hartsilber 165.
 Hartsylber 150.
 Hartung 159.
 Harusewiczowa 235.
 Harwanek 430.
 Hasenfelder Katarzyna 275.
 Hasenfelder Małgorzata 275.
 Hasimkowa 318.
 Hasiński Leon 270, 277.
 Hasfeld 171.
 Haslingerówna 178.
 Hassówna 323.
 Hasny 267.
 Haszko 230.
 Haubold 420.
 Haupt Edward 240, 242.
 Haupt Ludwik 80.
 Hauptman 208, 271.
 Hauptmanówna 272.
 Hauptowa 429.
 Haus 122.
 Hausbrandtówna 103.
 Hauser 325.
 Hausknecht 312.
 Hausman 140.
 Hausmanówna 425.
 Hausner Bernard 307, 437.
 Hausner Bronisław 427.
 Hauser Edward 308.
 Hauser Leon 306.
 Hass Dawid 390.
 Hass Gwidon 309, 312.
 Hauss 122.
 Hassman 308.
 Hassspiegel 197.
 Hauswald 98.
 Hawański 330.
 Hawel 310.
 Hawelka 250.
 Hawranek 339.
 Hawrot 76.
 Hawrowski 385.
 Hawrylik 239.
 Hawryluk Józef 253.
 Hawryluk Eljasz 326.
 Hawrylkowa 335, 336.
 Hawrylszyn 337.
 Hayder 309.
 Hayman 137.
 Haydukiewicz 292.
 Haze 129, 139.
 Hączkowska 243.
 Härtel 344.
 Heczyszyn 325.
 Hebdzyńska 427.
 Hebenstreitówna Hanna 293, 375.
 Hebenstreitówna Marja 296.

Heberman 92.
 Hecht Dora 212.
 Hecht Ged 172.
 Heck 336.
 Heckerówna 169.
 Heczko 338.
 Heczkowa 338.
 Hečka 78.
 Hedwik 286.
 Heilpern Aron 335, 336.
 Heiman 206.
 Heimanowa 206.
 Heimberger 280.
 Heimrath 264.
 Hein 295, 296.
 Heinemann 138.
 Heinemannówna 139, 350.
 Heinówna Leonja 392
 Heinówna Wanda 717.
 Heinrich Edward 266
 Heinrich Władysław 52,
 89, 117, 435
 Heinrichówna 167.
 Heintze Edmund 428
 Heintze Konstanty 428
 Heintze Ludwik 134, 147.
 Heintzel 235.
 Heinz 330.
 Heinze 344.
 Heintzman 299.
 Hejbowicz Antoni 238.
 Hejbowicz Stella 129.
 Hejnar 378.
 Hejneman 147.
 Hejntowa 240.
 Held 261.
 Heller 292, 293.
 Heljasz 304, 305.
 Heller Anna 137
 Heller Józef 421.
 Heller Mojżesz 190.
 Hellin 109.
 Hellman Franciszek 408.
 Hellman Jan 47, 163, 232,
 363, 398.
 Hellman Wiktor 168, 354.
 Hellmanówna 167.
 Helmut 408.
 Hellon 363.
 Helwich 161.
 Hellwig 237.
 Hellwigowa 237.
 Hellwiżanka 201.
 Helczyński Józef 124
 Helczyński Kazimierz 295,
 296, 377.
 Helmski 306.
 Hempel 200.
 Hemulińska 372.
 Henrykowski 77.
 Heneck 339.
 Hengetraub 310.
 Heniszówna 157.
 Henke Józef 271.
 Henke Marja 217.
 Henkowa Janina 188.
 Henkowa Stanisława 214.
 Henneberg 143.
 Hennes 400.
 Hennig Ida 274.
 Hennig Hieronim 261.
 Henri 89.
 Henrich 132.
 Hensel Agata 264.
 Hensel Gustaw 418.
 Henselin 265.
 Henszel 173.
 Henszke 229.
 Hepke 93.
 Hepner 233.
 Hera 170.
 Herbaczewski 89.
 Herbich Tadeusz 256.
 Herbst 267.
 Hercberg 222.
 Herfeld 183.
 Hercyk 170.
 Herdin 260.
 Herelke 361.
 Herfurtowa Z. 443.
 Herfurtowa Zofja 469.
 Heriadin 299.
 Herkner-Zawadzka 131.
 Herlaine 133, 142.
 Herma 392.
 Herman 137.
 Herman Henryk 49.
 Herman Szymon 194, 196,
 197.
 Hermann Malgorzata 344.
 Hermanowa Paulina 206.
 Hermanówna 269.
 Hermanstadt 179.
 Hermelinowa 208.
 Hermes 206.
 Herr 60.
 Herrgesell 227.
 Herschdörfler 193, 196.
 Herski 209.
 Herstalówna 294.
 Herstein 319.
 Herszberg Henryk 137,
 151.
 Herszberg Teresa 137.
 Herszlikowicz 175.
 Hertrich 338.
 Herstalówna 292.
 Herszterg 153.
 Hertzberg 161.
 Hertzner 280.
 Hertzowa-Glass 154.
 Hertzówna 152.
 Herwart 269.
 Herwy 380.
 Herzberg 412.
 Herzig Antoni 179.
 Herzig Filip 220.
 Heryng 84.
 Heschkiel 260.
 Hess 341.
 Hesse 217, 218.
 Hessówna 404.
 Heuer 284.
 Heuschke 285.
 Hevelke 371.
 Hewelkówna 124.
 Heybowiczówna 230.
 Heydel 103.
 Heydzianka 315.
 Heyke 378.
 Heymanowa 136.
 Heymer 225.
 Heyna 281.
 Heyse 263.
 Heytler 136.
 Hibi Stanisław 383.
 Hibi Władysław 319, 320,
 385.
 Hicke 354.
 Higersberger 41.
 Hiki 338.
 Hilarowicz 102, 110.
 Hilber 342.
 Hilchen 130.
 Hliichenowa 361
 Hild de Hildebrand 321.
 Hildebrand Sabina 155.
 Hildebrand Władysław
 137.
 Hildebrandowa 136.
 Hild 277.
 Hilewicz 72.
 Hilgendorf 283, 284.
 Hilhen 416.
 Hillebrand 124.
 Hiller 209.
 Himmel 380.
 Himmermann 265.
 Hinderer 340.
 Hirniach 311.
 Hirnle 220.
 Hiron 292, 293.
 Hirsch 324.
 Hirschberg 335.
 Hirschhorn 179.
 Hirschler 95, 117.
 Hirsbandt 143, 146.
 Hirsberg Jan 425.
 Hirsberg Marja 212.
 Hirszenfeld 142.

Hirsfeld 109.
 Hirszmanówna 217.
 Hirszonówna 179.
 Hlebowicz 231.
 Hlebowiczówna 174.
 Hlasko Alicja 189.
 Hlasko Marjan 97, 120,
 466
 Hlawiczka 392.
 Hlyn 191.
 Hnajak 406.
 Hoborski 89, 103, 116.
 Hobot 242.
 Hoch 267.
 Hocher 221.
 Hochsteinowa 215.
 Hodbod 234, 442.
 Hodowanec 320.
 Hodowaniec 334.
 Hoerber 261.
 Hoehnel 260.
 Hoeft 262.
 Hoffman Adolf 269.
 Hoffman Akiwa 288.
 Hoffman Bogumil 279.
 Hofmann Edward 157.
 Hofmann Ignacy 191.
 Hoffman Jan 78.
 Hoffman Leokadja 66.
 Hoffman Kurt 268.
 Hoffman Marja 68.
 Hoffmanowa Helena 279.
 Hoffrichter 344.
 Hofman Edward 363.
 Hofman Szymon 252
 Hofman Witold 347, 440.
 Hofmanowa 272.
 Hofmanowa Anna 190.
 Hofmanowa Wanda 236.
 Hofung 239.
 Hoher 309.
 Hoinko 161.
 Hojakowa 390.
 Hojarczykówna 300.
 Hojnacki 117.
 Holanek 71.
 Holcapfel 205.
 Holcberger 216.
 Holcbergerowa 216.
 Holckner Michalina 152.
 Holckener Rafal 184.
 Holckener Seweryna 184.
 Holcman 136.
 Holdenmaier 430.
 Holder 187.
 Holder-Eggerowa 436.
 Holenkina 258.
 Holewiński 413
 Hollakowa 197.
 Holler 81.
 Hollender 286.
 Holski 362.
 Holuka 303.
 Holzer Leonja 317.
 Holzer Gwidon 316.
 Holdyka 73.
 Holobut 105.
 Holociński 176.
 Holowka 73.
 Irlubiczko 148.
 Holubowicz Jan 324, 387.
 Holubowicz Leopold 391.
 Holyński Michał 359.
 Holyński Piotr 324.
 Homann 264.
 Homayer 130.
 Homeyer 135, 148.
 Homilius 342.
 Homme Jan 145, 192.
 Homme Marja 294, 316.
 Homola 70.
 Homolacs 413, 432.
 Homolicka 162.
 Homolicki 251.
 Honiek 171.
 Honowska 205.
 Honzel 75.
 Hopiński 104.
 Hoppe Antoni 427.
 Hoppe Janina 255, 256.
 Hoppe Karol 339.
 Hoppe Wiktor 302.
 Hoppówna 273.
 Iorbacki Antoni 209.
 Iorbacki Władysław 209,
 213.
 Horbowy Adolf 388.
 Horbowy Alojzy 389.
 Horbowy Henryk 325.
 Horbulewicz 302.
 Horczewski 102, 103.
 Hordyński Jarosław 311,
 318.
 Horinsenowa 215
 Horniatkiewicz 329, 330.
 Hornicki 320.
 Hornowski Józef 84, 105,
 465.
 Hornowski Michał 362.
 Horodeński 46.
 Horodyner 333.
 Horodyski Alfred 77.
 Horodyski Wacław 401.
 Horoński 170.
 Hornowska 174.
 Horosiewicz 57.
 Horoszewicz 131, 146.
 Horoszkiewicz 91.
 Horowiczowa 203.
 Horowitz Dawid 333.
 Horowitz Eugenja 330.
 Horowitz Selig 253.
 Horska 60.
 Horwath 72.
 Horwitz 151.
 Horyszewska 233.
 Horyszewski Stanisław
 232, 363, 414.
 Horyszowski 163.
 Horzelska 174.
 Horzelski 187.
 Horzyca 429.
 Hoser 103, 422.
 Hoszowska Magdalena
 181.
 Hoszowska Franciszka 71.
 Hoszowski 181.
 Hcuwalt 246.
 Hoyer Emil 101.
 Hoyer Henryk 88, 434.
 Hoza 320.
 Hozenpud 155.
 Hozier 413.
 Höffner 368.
 Hönigman 169.
 Hrabal 60, 255, 257.
 Hrabyc 292, 375.
 Hrapkowicz 332.
 Hreczkowski 30.
 Hrehorowicz 381.
 Hruszewski 435.
 Hruzewicz-Neczaj 251.
 Hrycaj 327.
 Hrycak Eugenjusz 320,
 Hrycak Teodor 328, 329,
 330.
 Hrycelak 321.
 Hryckiewicz Jadwiga 60.
 Hryckiewicz Jan 114.
 Hrycyk 387.
 Hryhorowiczówna 246.
 Hrynakowski 92, 119.
 Hryncewicz-Talko 435.
 Hryniewiecka H. J. 431.
 Hryniewiecka Jadwiga
 426.
 Hryniewiecki Bolesław 86,
 109, 119, 435, 465.
 Hryniewicz Jadwiga 184
 Hryniewicz Józef 383.
 Hryniewicz Zygmunt 241
 364.
 Hryniewiczówna Emilja
 204.
 Hryniewiczówna Helena
 203.
 Hryniewski 383.
 Hryniewicz 230.
 Hryniewiczówna 138, 35
 Hrynkowski 291.

Hrynakowa 321.
Hubaczkówna 292.
Hubczak 335, 336.
Hube 48.
Huber Adelajda 315.
Huber Maksymilian 98.
Hubert Antoni 309, 310.
Hubert Stanisław 310.
Hubicka 355.
Hublówna 275.
Hubnik 344.
Hubrakówna 277.
Hubrich 72.
Huckert 274.
Huculak 305.
Hudym 387.
Huet 177.
Hugues 142.
Huisson 225.
Hukiewicz Aleksander 297.
Hukiewicz Józef 325.
Hulanicka 429.
Hulaniecka 362.
Hulewicz Bolesław 181, 193, 196.
Humańska 47.
Humelicz 71.
Hummel Bogumił 101.
Hummel Jan 331.
Humnicki Antoni 418.
Humnicki Henryk 249.
Humnicki Wincenty 134.
Humpola 301.
Hunczak 334.
Hundius 269.
Hunt 282.
Hupka 340.
Hurkiewicz 68.
Hurwicz Abraham 136.
Hurwicz Fanny 155.
Hurwicz Rubin 220.
Hurwicz Stefan 349.
Husak 333.
Husakowski 335, 336.
Husarski Karol 193, 296.
Husarski Wacław 445.
Husarzewska 171.
Huss Bolesława 145.
Huss Józef 270, 273.
Huszczaniecka 302.
Huthówna 382.
Hutner 151.
Huzarska 201.
Hübner 261.
Hückel 328.
Hüttnerówna 313.
Hyczko 325.
Hyla Władysław 203, 204.
Hyla Adolf 172.

Hyżycki 373.
Iberalowa 139.
Ichnowska 49.
Iciek 70, 373.
Idaszewski 99.
Idzik 195.
Idzikowska 173.
Idzikowski Józef 427.
Idzikowski Stanisław 183.
Idzikiewiczowa 352.
Idzikiewicz Czesław 351.
Idzikiewicz Lucjan 163.
Idzkowski Antoni 209, 441.
Idzkowski Mieczysław 225.
Igiel 312.
Igielski 368, 442.
Iglikowska 234.
Ignarski 60.
Ignaszewska 73.
Ignatowicz 123, 124.
Ignatowiczowa Jadwiga 387.
Ignatowiczowa Stanisława 125.
Ihuatowiczowa Małgorzata 241.
Iholska 273.
Ikert 369.
Ilińska Janina 276.
Ilińska Oktawia 139.
Iliński 325.
Iljon 247.
Ilnicki Antoni 46.
Ilnicki Józef 264.
Ilnicki Leopold 159.
Ilnicki Zenobiusz 323.
Ilski 107.
Imiela 73.
Imielanka 73.
Imiellówna 48.
Indych 149.
Indycha 232.
Indyk 297, 298, 379.
Infeld 205.
Infeldowa 205.
Ingarden Marja 372.
Ingarden Roman 284, 441.
Ingersleben Feliks 217.
Ingersleben Stefania 219.
Insadowski 111.
Insler 331.
Inslicht Józefa 330.
Inslicht Józefina 331.
Inwentarz 150.
Ippoldt 89, 293, 403.
Isaak 188.
Isendick 267.

Isterewicz Aleksander 391.
Isterewicz Józef 71.
Irauth 71.
Irenflam 245.
Irmer 344.
Irvine 96, 112.
Irzabek 270, 272.
Isakiewicz 328, 329.
Iserczon 136.
Isnard 284.
Isupowicz 61.
Iwanicka 429.
Iwanicki Ludwik 310, 384, 396.
Iwanicki Marceli 176, 422.
Iwanicki Seweryn 404.
Iwanka 350.
Iwanowa 256.
Iwanowska Sabina 241.
Iwanowska-Płoszko Zofja 431.
Iwanowski Arkadiusz 227.
Iwanowski Jerzy 177.
Iwanowski Wacław 100.
Iwanówna 231.
Iwańska 156.
Iwańska Helena 143.
Iwańska Zenobia 360.
Iwański 400.
Iwaszkiewicz Dominik 233.
Iwaszkiewicz Dymitr 158.
Iwaszkiewicz Janusz 96, 113.
Iwaszkiewiczowa Bronisława 199.
Iwaszkiewiczowa Zofja 144, 259.
Iwenicka 150.
Iwicka 165.
Iwicki 157.
Izakiewiczówna 266.
Izdebska Janina 220, 221.
Izdebska Stefania 134.
Izdebski 208, 209.
Izdebski Stanisław 221.
Izenflam 244, 245.
Izgur 223.
Izkowski 343.
Izraelski 253.
Izygson 216.
Izewski 373.
Iżycka 145.
Iżykiewicz 197.
Jabczuga 378.
Jabczyński Mieczysław 67.
Jabczyński Kazimierz 86, 119.
Jablonko 165.

- Jablonkowa 210.
 Jablonowska Jadwiga 363.
 Jablonowska Marja 55.
 Jablonowska Wanda-Józefa 162.
 Jablonowski Józef 55.
 Jablonowski Władysław 436.
 Jabłońska Amelja 138.
 Jabłońska Gabryela 350, 429.
 Jabłońska Janina 56.
 Jabłońska Wanda 357.
 Jabłoński ks. 372.
 Jabłoński 232, 374.
 Jabłoński Antoni 87.
 Jabłoński Bolesław 418.
 Jabłoński Józef 129, 444.
 Jabłoński Julian 357.
 Jabłoński Piotr 381.
 Jabłoński Roman 286.
 Jabłoński Stanisław 371.
 Jabłoński Wiesław 426.
 Jabłoński Wincenty 375.
 Jacaszek 66.
 Jacek 418.
 Jach 299.
 Jachimczak 280.
 Jachimiecki 89, 117.
 Jachimowski 322.
 Jachna 399.
 Jachnik 185.
 Jachocka 384.
 Jachowiczowa 350.
 Jachymiak 393.
 Jackiewicz 311.
 Jackowska Marja 236.
 Jackowska Natalja 252.
 Jackowski Aleksander 84, 107.
 Jackowski Henryk 302.
 Jackowski Jan 176.
 Jackowski Leon 185.
 Jackowski Leon ks. 140.
 Jackowski Nikanor 232.
 Jackowski S. 443.
 Jackowski Zbigniew 141.
 Jacobi Ferdynand 212.
 Jacobi Wacław 134.
 Jacobitz 274.
 Jacoby 339.
 Jacorzyńska 384.
 Jacórzyński 75.
 Jácówna 324.
 Jacuńska 141, 156.
 Jacuński Wacław 127.
 Jacyszynówna 385.
 Jaczynowska 132.
 Jaczynowski Adam 132, 442.
 Jaczynowski Tadeusz 132.
 Juczewski 137.
 Judownicki 387.
 Jagić 433.
 Jagielnicki 263.
 Jagielski Józef 379.
 Jagielski Piotr 66.
 Jagiellewicz 423.
 Jagiela 275.
 Jagiellowicz 170.
 Jaglarz 297.
 Jagła 469.
 Jagłowski 164.
 Jagmin Marja 124.
 Jagmin Stanisław 415.
 Jagmin Stefanja 316.
 Jagodziński Antoni 419.
 Jagodziński Bolesław 254.
 Jagodziński Józef 164.
 Jagodziński Zenon 123, 161.
 Jagoszewska 287.
 Jagoszewski 75.
 Jagusz 303.
 Jahner 72.
 Jahnz 267.
 Jahołkowska 353.
 Jahołkowski 399.
 Jakiel Kazimierz 322.
 Jakl 429.
 Jaklewicz 177.
 Jaklicz Józef 81.
 Jaklicz Włodzimierz 188.
 Jakliczowa 357.
 Jakiwczyk 325.
 Jakob 280.
 Jakobi 280.
 Jakobson Borys 217, 218, 405.
 Jakobson Leonard 223.
 Jakowicki Edmund 239.
 Jakowicki Wacław 85.
 Jakowski 418.
 Jákóbiec Jan 52, 53, 115, 289, 293, 368, 439, 440.
 Jakubanis 112.
 Jakubczak 369.
 Jakubiak 191.
 Jakubiczka Emil 283.
 Jakubiczka Juliusz 296.
 Jakubiczka Władysław 282.
 Jakubiec Wawrzyniec 328, 329.
 Jakubielski 181.
 Jakubiński 193.
 Jakubionok 250.
 Jakubski 91, 119.
 Jakubowicz Awigdor 162.
 Jakubowicz Regina 153.
 Jakubowicz Stefan 352.
 Jakubowiczówna 409.
 Jakubowska Amelja 423.
 Jakubowska Anna 140, 447.
 Jakubowska Helena 182.
 Jakubowska Jadwiga 149.
 Jakubowska Krystyna 255.
 Jakubowska-Stocka Jadwiga 173.
 Jakubowski Antoni 119.
 Jakubowski Bolesław 165.
 Jakubowski Ignacy 78.
 Jakubowski Jan 53, 109, 140, 415.
 Jakubowski Józef 276.
 Jakubowski Leszek 227.
 Jakubowski Rafael 190.
 Jakubowski Samuel 229.
 Jakubowski Stanisław 291.
 Jakubowski Zygmunt 242.
 Jałowiecki 405.
 Jałowy 322.
 Jałozo 429.
 Jałbrzykowski 373.
 Jamiółkowski Henryk 156.
 Jamiółkowski Józef 124, 161.
 Jammont 110.
 Jampoler Adolf 303, 304.
 Jampoler Gerszon 162.
 Jamrosz 372.
 Jamroszowa 372.
 Jamrógiwicz Mieczysław 309, 324.
 Jamrógiwicz Roman 160.
 Jamróż 319.
 Janasik 90.
 Jonaszek 67, 369.
 Jancar 447.
 Janczak 169.
 Janczewska Helena 249.
 Janczewska Teresa 146.
 Janczewska Zenobja 215.
 Janczur 224.
 Janczy Wojciech 295, 296, 377, 378.
 Janczyk 290.
 Jenczykowski 190.
 Janda 286.
 Janecka 66.
 Janecki 371.
 Janczek 436.
 Janelli Marjan 72.
 Janelli Piotr 65.
 Janellówna 383, 468.
 Janer 260.
 Janicka Helena 382.

- Janicka Marja 354.
 Janicka Zofja 108.
 Janicki Aleksander 233, 414.
 Janicki Bolesław 335.
 Janicki Jan 354.
 Janicki Juljan 270, 442.
 Janicki Franciszek 328, 329.
 Janicki Konstanty 86, 119, 435.
 Janicki Roman 319.
 Janicki Piotr 412.
 Janicki Stanisław 272.
 Janicki Władysław 354.
 Janiczak 190, 257.
 Janiewski 309.
 Janiga Józef 370.
 Janiga Marjan 191.
 Janik Antoni 296.
 Janik Michał 291, 396, 465.
 Janik Stanisław 284, 349, 368.
 Janik Wincenty 291, 293.
 Janik Władysław 286.
 Janikowska 294, 376.
 Janikowski 135.
 Janin 311.
 Janisch 370.
 Janiszewska Barbara 269.
 Janiszewska Kazimiera 250.
 Janiszewska Marja 421.
 Janiszewska Stefanja 194.
 Janiszewski Michał 192.
 Janiszewski Rudolf 74.
 Janiszewski Stanisław 160, 448.
 Janiszewski Stefan 175.
 Janiszewski Tomasz 88.
 Janiszewski Władysław 334.
 Janiw 311, 313.
 Jankielewski 216.
 Jankiewicz ks. 267.
 Jankiewicz Edmund 202.
 Jankiewicz Ignacy 361, 406.
 Jankiewicz Józef 378, 379.
 Jankiewiczowa 221.
 Jankowa 387.
 Jankowska Antonina 363.
 Jankowska Halina 142.
 Jankowska Jadwiga 212.
 Jankowska Marja (Toruń) 284.
 Jankowska Marja (Poznań) 273.
 Jankowska Marja Dr. 193, 194, 195.
 Jankowska Radzisława 284.
 Jankowska Sabina 191.
 Jankowska Wanda 156.
 Jankowska Zofja 133, 143.
 Jankowski Adam 169.
 Jankowski Bolesław 255.
 Jankowski Edmund 103, 109, 422.
 Jankowski Jan 240, 419.
 Jankowski Józef 178.
 Jankowski Karol 100, 467.
 Jankowski Ludwik 208.
 Jankowski Marjan 416.
 Jankowski Michał 78.
 Jankowski Mieczysław 422.
 Jankowski Piotr 60.
 Jankowski Ryszard 202, 401, 441.
 Jankowski Stanisław insp. 75.
 Jankowski Stanisław prof. 252, 465.
 Jankowski Stefan 416.
 Jankowski Walenty 204.
 Jankowski Władysław 68.
 Jankowski Zygmunt 259.
 Janoch 207.
 Janoff 246.
 Janotka 332, 389.
 Janowicz 330, 389.
 Janowska 68.
 Janowski 223.
 Janowski Aleksander 41, 45, 49, 144.
 Janowski Benon 310.
 Janowski Berek 174.
 Janowski Józef 122.
 Janowski Karol 394.
 Janowski Leon 184.
 Janowski Ludwik 98.
 Janowski Mieczysław 220.
 Janowski Stanisław 280.
 Janowski Władysław 85.
 Janów 96.
 Janssen 340.
 Jantzen 56.
 Januszewska Jadwiga 47.
 Januszewska Zofja 157.
 Januszewski 406.
 Januszewski Franciszek 157.
 Januszewski Stanisław 371.
 Januszewski Zygmunt 87, 126.
 Januszkiewicz Aleksander 96, 97.
 Januszkiewicz Jadwiga 156.
 Januszkiewicz Władysław 71.
 Januszkiewiczowa Marja 447.
 Janwau 229.
 Jany 277.
 Janz 284.
 Japoli 290.
 Jurblumowa 216.
 Jarecka 152.
 Jarecki Kazimierz 310.
 Jarecki Władysław 398, 425.
 Jarema 320.
 Jarema Stanisław 323.
 Jaremko Jan 305.
 Jaremko Stanisław 387.
 Jaremkowa Zenobja 381.
 Jarkowski ks. 162.
 Jarkowski Stanisław 113.
 Jarmoliński 130.
 Jarmolowicz Helena 133.
 Jarmolowicz Hipolit 257, 258.
 Jarmundowicz 339.
 Jarniński 45, 48.
 Jarnowski 231.
 Jarońska 210.
 Jaroński dr. 400.
 Jaroński Zygmunt 210.
 Jaroocka Antonina 143, 144.
 Jaroocka Justyna 152.
 Jaroocki Adam 307, 308.
 Jaroocki Jerzy 135, 148.
 Jaroocki Stanisław 240.
 Jaroocki Wacław 104.
 Jaroocki Władysław 117.
 Jarończyk Alfred 296, 377.
 Jarończyk Maciej 328.
 Jaroński 416.
 Jaros 167.
 Jarosch 330.
 Jarosiewicz 390.
 Jarosiewiczówna 383.
 Jaroński Bolesław 310.
 Jaroński Paweł 291.
 Jaroński Tadeusz 424.
 Jarosz Jan 57, 300, 447.
 Jarosz Leopold 349.
 Jarosz Walenty 354.
 Jarosz Włodzimierz 297.
 Jaroszewicz Albin 365.
 Jaroszewiczówna 312.
 Jaroszewski 160.
 Jaroszowa 354.
 Jaroszówna 299.
 Jaroszyńska Janina 351.
 Jaroszyńska Zofja 141.

- Jaroszyński Dr. 134.
 Jaroszyński Jan 76.
 Jaroszyński Józef 123, 142.
 Jaroszyński Tadeusz 52, 106, 107, 398.
 Jarra Eugenjusz 83, 84, 107.
 Jarząbkówna Bolesława 356.
 Jarząbkówna Helena 142.
 Jarząbkówna Marja 187.
 Jarzębińska Fryderyka 314.
 Jarzębińska Kazimiera 144.
 Jarzębiński 173.
 Jarzębowska Marja 105, 133.
 Jarzębski Józef 428.
 Jarzębski Stefan 405.
 Jarzębski Teofil 178.
 Jarzymowski 104.
 Jarzyńska 183.
 Jarzyński Józef Michał 175.
 Jarzyński Prosper 183.
 Jarucka 166.
 Jarucki 166.
 Jaruszewska 142.
 Jarymowicz 384.
 Jackowski 395.
 Jasek 338.
 Jasicki 392.
 Jasielewicz 128.
 Jasielski Bolesław 93.
 Jasielski Stanisław 369.
 Jasiak 65.
 Jasienicki 323.
 Jasińska 157.
 Jasiński 241.
 Jasiwicz Helena 59.
 Jasiwicz Szczęsny 322.
 Jasiwicz Wincenty 371.
 Jasiwiczowa 423.
 Jasiłkowski 307, 313.
 Jasinowski 110.
 Jasińska Aniela 144.
 Jasińska Elżbieta 46.
 Jasińska Janina 125.
 Jasińska Leokadia 213.
 Jasińska Zofja 350, 405.
 Jasiński Arkadiusz 126, 130.
 Jasiński August 295, 296.
 Jasiński Bolesław 394.
 Jasiński Jan 275, 328, 329.
 Jasiński Józef 92.
 Jasiński Leon 75.
 Jasiński Ludwik 80.
 Jasiński Michał 200.
 Jasiński Piotr 295, 377.
 Jasiński Wacław 97.
 Jasiński Włodzimierz 205.
 Jasiołędzka 126.
 Jasiołek 220.
 Jasionowski 243.
 Jaskłowski 409, 410.
 Jaskorzyńska 355.
 Jaskólska 255.
 Jaskólski Stanisław 104.
 Jaskólski Romuald 357.
 Jasnosowa 358.
 Jasnowa 187.
 Jastrow 275.
 Jastrzębowski 432.
 Jastrzębska Anna 267.
 Jastrzębska Elżbieta 254.
 Jastrzębska Jadwiga 138, 143, 195, 387.
 Jastrzębska Justyna 124.
 Jastrzębska Marja asyst. 66.
 Jastrzębska Marja naucz. 212.
 Jastrzębska Natalja 165.
 Jastrzębska Wanda 292.
 Jastrzębski 240.
 Jastrzębski Dr. 115.
 Jastrzębski Bolesław 278.
 Jastrzębski Jan 185.
 Jastrzębski Józef 382, 386.
 Jastrzębski Stanisław 240, 411.
 Jastrzębski Władysław 156.
 Jastrzyńska 187.
 Jaszan 70.
 Jeszkowski 202.
 Jaszowski 344.
 Jaszuner Ber 245.
 Jaszńska-Zeligmanowa 216.
 Jaśkiewicz Olimpia 162.
 Jaśkiewicz Teofil 417.
 Jaśkiewiczówna 129.
 Jaškowska 276.
 Jaślar 276.
 Jaśnikowski 79.
 Jawdyńska Marja 196.
 Jawdyńska Natalja 233.
 Jawdyński 59.
 Jawień 127.
 Jawirska 326.
 Jawłowski 246.
 Jawor 208, 214, 215, 360.
 Jaworek 289.
 Jaworczykowski 391.
 Jaworowska Celina 171.
 Jaworowska Helena 314.
 Jaworowska Marja 314.
 Jaworowski 238.
 Jaworowski Eugenjusz 306.
 Jaworowski Hipolit 363.
 Jaworowski Mieczysław 299.
 Jaworska Eugenja 194.
 Jaworska Jadwiga 48, 54.
 Jaworska Janina 203, 204, 312, 424.
 Jaworska Julja 270.
 Jaworska Joanna 423.
 Jaworska Marja (Poznań) 271.
 Jaworska Marja (Lwów) 409, 440.
 Jaworska Marja (Lwów) 314.
 Jaworska Marja (Łódź) 58.
 Jaworska Marja (Lwów, Kuratorjum) 72.
 Jaworska Marja Dr. (Lwów) 312.
 Jaworska Zofja 351, 388.
 Jaworska Stefanja 207, 210.
 Jaworska Walentyna 58.
 Jaworski Adam 417.
 Jaworski Aleksander 300.
 Jaworski Iwon 97.
 Jaworski Jan ks. 195.
 Jaworski Jan 166.
 Jaworski Leon 310.
 Jaworski Lesław 309.
 Jaworski Leopold Władysław 87, 435.
 Jaworski Kazimierz (Chelm) 357.
 Jaworski Kazimierz (Poznań) 53, 270, 442.
 Jaworski Michał 371.
 Jaworski Stanisław 292, 394.
 Jaworski Walery 88.
 Jaworski Władysław 310, 317.
 Jaworski Zygmunt 420.
 Jawurkówna Jadwiga 141.
 Jawurkówna Marta 142.
 Jazienicki 304.
 Jęźwiński Ignacy 232, 233.
 Jęźwiński Stanisław 429.
 Jäckel 162.
 Jedlicki 178.
 Jedliński Jacek 335.
 Jedliński Tomasz 303, 304.

- Jedliński Władysław 102.
 Jedyńska 238.
 Jędrzej 242.
 Jęgorow 248.
 Jehliczka 83.
 Jelec 447.
 Jelenski 425.
 Jeleń 181.
 Jeleńkowska 253.
 Jeleńska Emilia 272.
 Jeleńska Ludwika 362.
 Jeleński 241.
 Jelińska Aniela 178.
 Jelińska Felicja 171.
 Jeliński 352.
 Jelonek Eugenjusz 447.
 Jelonek Władysław 231.
 Jelska Janina 363.
 Jelska Marja 93.
 Jelowicka 298.
 Jelowiecki Adolf 41.
 Jelowicki 355.
 Jemielity Jan 363.
 Jemielity Władysław 233.
 Jeneralczyk 66.
 Jencielowa-Dzięcielska 244.
 Jenner 344.
 Jentsch 182, 415, 442.
 Jerdeli 318.
 Jeremienko 256.
 Jerlecka 138.
 Jernajczyk 277.
 Jerofjewa 248.
 Jeruzalimski 232.
 Jeruzalska Marja 234.
 Jeruzalska Modesta 202.
 Jeruzalski 202.
 Jesionowski Ignacy 66.
 Jcsionowski Zygmunt 188, 201.
 Jesioran 152.
 Jeske 65.
 Jeśkow 238.
 Jewelokimowa 246.
 Jęwsiejew 254.
 Jezienicki 327.
 Jezierska Bronisława 150.
 Jezierska Florentyna 360.
 Jezierska Helena 195.
 Jczierska Irena 126, 142.
 Jezierska Stanisława 140.
 Jezierska Stefanja 234.
 Jezierski Józef 367.
 Jezierski Marjan 269, 369.
 Jezierski Saturnin 159.
 Jezierski Waclaw wizyta-
 tor 53, 57, 247.
 Jezierski Waclaw dyr.
 140, 247.
 Jezierski Walenty 402.
 Jezierski Wincenty 91.
 Jcziorowska 369.
 Jezioro 324.
 Jeziorowski H. 115.
 Jeziorowski Józef 370.
 Jeziorowski Stefan 121.
 Jeziorski 301.
 Jęzwiński 352.
 Jcz 270.
 Jęzekówna 71.
 Jeżewska Helena 272.
 Jeżewska Jadwiga 145, 426.
 Jeżowski 416, 418.
 Jędkiewicz 82.
 Jędraszko Czesław 135, 149, 154, 443.
 Jędraszkowa 128.
 Jędrkiewicz 312.
 Jędrychowska 219.
 Jędryczkowska Francisz-
 ka 141.
 Jędryczkowska Wiktorja 140.
 Jędryczkówna 284.
 Jędrzejak 47.
 Jędrzejczak 165.
 Jędrzejewska Amelia 352, 424.
 Jędrzejewski Bolesław 203.
 Jędrzejewski Dominik 224.
 Jędrzejewski Jan 252.
 Jędrzejewski Klemens 163.
 Jędrzejowska Anna 96.
 Jędrzejowska Jadwiga 71.
 Jętkiewicz Lucjan 110, 129.
 Jętkiewicz Zofja 129.
 Język Emil 287, 374.
 Język Stefan 297, 379.
 Joachim 158.
 Joch Antoni 391.
 Jochemczyk 373.
 Jochman 158.
 Jocz Halina 141.
 Jocz Serafina 140.
 Jocz Serafin 150.
 Jodkowa 364.
 Jodkowski 445.
 Jodłowska Anna 357.
 Jodłowska Czesława 357.
 Jodłowska Marja 163.
 Jodłowski Józef 290.
 Joffe 248.
 Johannes 282.
 Joiko 340.
 Jokiel 208, 414.
 Jonasowa 317.
 Jonszer 91, 466.
 Jordan 328, 329.
 Josem 231.
 Josiński 339.
 Jossé 280, 412.
 Jost 338.
 Joszt 99.
 Jotejko Józefa Dr. 52, 106, 107.
 Jotejko Tadeusz 122.
 Jougan Alojzy 315.
 Jougan Władysław 330, 331.
 Józefczyk Andrzej 374.
 Józefczyk Józef 322.
 Józefowicz 153.
 Józefowiczowa 161.
 Jucewicz Hanna 168.
 Jucewicz Wanda 146.
 Juchnowicz Julian 335.
 Józefowiczówna 406.
 Józków Stefan 72.
 Józwiak 323.
 Jubel 194, 196.
 Juchnowicz Stanisław 382, 383, 440, 468.
 Juchnowiczówna Irena 340.
 Juda 187.
 Judelewicz Borys 210, 215.
 Judelewicz Leon 215, 217.
 Judycki 428.
 Jumborski 357.
 Jun 328, 329.
 Jundził Antoni 426.
 Jundził Zygmunt 97.
 Jung Alfons 185.
 Jung Anna 340.
 Jung Jakób 81.
 Jungbluth 367.
 Jungman 122.
 Jungmanowa 122.
 Jungowska 58.
 Jungówna 392.
 Junggraf 106.
 Junkieles 170, 171.
 Juński 306.
 Jura Albin 289.
 Jura Stanisław 345.
 Jurajdowa Kamilla 413.
 Jurasz Antoni 94.
 Jurasz 407.
 Jurasz Antoni Stanisław 91.
 Jurasz Antoni Tomasz 91.
 Juraszek 340.
 Juraszyński 122.

- Jurczyński Edward 303.
 Jurczyński Juljusz 209, 468.
 Jurczyński Stanisław 300, 301.
 Jurecki 75.
 Jurek 320, 321.
 Jurekowa 423.
 Jurewicz Czesław 189.
 Jurewicz Helena 60.
 Jurgielewicz 348.
 Jurgocki 190.
 Jurijczuk 332.
 Jurjewicz 59.
 Jurkiewicz Aleksander 412.
 Jurkiewicz Eugenjusz 411.
 Jurkiewicz Józef 61.
 Jurkiewicz Józef 310.
 Jurkiewicz Julian 165.
 Jurkiewicz Juljusz 337.
 Jurkiewicz Wojciech 181.
 Jurkiewiczówna 349.
 Jurkowska 178.
 Jurkowski Adam 92.
 Jurkowski Jerzy 410.
 Jurkowski Karol 343.
 ks. Juroszek 447.
 Jurna 400.
 Jus 310, 316.
 Jusowa 312.
 Juszcakiewicz Cecylja 180.
 Juszcakiewicz Jadwiga 374.
 Juszcakiewicz Kazimiera 374.
 Juszcakowski 55.
 Juszczyk 403.
 Juszkiewicz 257.
 Juściński 190.
 Juzwa 335, 336, 391.
 Juzwiuk 243.
 Jużakówna 382.
 Jużyk 242, 243.
 Kabacińska 258.
 Kabaciński 354.
 Kabak-Zylberber 228.
 Kabarowski 80.
 Kabata 205.
 Kac B. 254.
 Kac Izaak 245.
 Kacembogen 220.
 Kacembogen Sara 233.
 Kachalówna 187.
 Kachelowa 150, 153.
 Kacicka 141.
 Kacner 255.
 Kacperski Ludwik 125.
 Kacperski Roman 180.
 Kacprowska 138.
 Kacprowski Stefan 309.
 Kacprowski Władysław 139.
 Kacprzak 361.
 Kaczanowska Aniela 209.
 Kaczanowska Jadwiga 240.
 Kaczanowski Jan 209, 213, 468.
 Kaczanowski Sergjusz 242.
 Kaczerginzki 239.
 Kaczkowski Józef 175.
 Kaczkowski Karol 328.
 Kaczkowski Klemens 466.
 Kaczkowski Stanisław 208, 214.
 Kaczkowski Witold 101.
 Kaczmarczyk Jan 342.
 Kaczmarczyk Józef 87, 202.
 Kaczmarek Stanisław 427.
 Kaczmarek Teodor 370.
 Kaczmarska 132.
 Kaczmarz 104, 294.
 Kaczor Jan 284, 441.
 Kaczorkiewiczówna 424.
 Kaczorowska Jadwiga 133.
 Kaczorowska Julja 168.
 Kaczorowska Marja 355.
 Kaczorowska Stefanja 141.
 Kaczorowski Aleksander 197.
 Kaczorowski Bolesław 74.
 Kaczorowski Henryk 169, 307.
 Kaczorowski Ignacy 426.
 Kaczorowski Stanisław 76, 308, 465.
 Kaczorowski Władysław 465.
 Kaczyńska Izabela 203, 204.
 Kaczyńska Marja 140, 146.
 Kaczyński Adam 48, 53, 54.
 Kaczyński Alojzy 372.
 Kaczyński Jan 413.
 Kaczyński Marjan 78, 133.
 Kaczyński Stanisław 163.
 Kać 231.
 Kadenacy 419.
 Kader 88.
 Kadlec Karol 435.
 Kadletz Marjan 263, 264.
 Kaeser 285.
 Kagan Binon 244.
 Kagan Dawid 238.
 Kagan Szabsa 255.
 Kahan Dawidowicz Anna 136.
 Kahan Jakób 136.
 Kahan Róża 233.
 Kahane Ehaim 211.
 Kahane Salomon 399.
 Kahl Jerzy 188.
 Kahl Mieczysław 371.
 Kahl Wanda 144.
 Kahl Władysław 174.
 Kahlert 393.
 Kahlowa Wanda 142, 409.
 Kahn 365.
 Kaim 130, 146.
 Kaiser Franciszek 387.
 Kaiser Paweł 73.
 Kaizer Aleksy 244.
 Kaja 367.
 Kajdas 291.
 Kajfasz 181.
 Kajetanowicz 327.
 Kajruksztis Józef 243, 365.
 Kajruksztis Stanisław 243, 365.
 Kajruksztis Witold 243, 365.
 Kajruksztisowa 243, 365.
 Kajzerowa 227.
 Kajzerówna 409.
 Kalafarski Jan 336.
 Kalafarski Leopold 71.
 Kalandyk 91.
 Kaleciński 239.
 Kalecka Sara 229.
 Kalecka Zofja 151.
 Kalecki 151.
 Kaleko 232.
 Kalichewicz 228, 229.
 Kaliciński Józef 175.
 Kaliciński Ludwik 408.
 Kalicki 60.
 Kalicun 310.
 Kaliczyński 197.
 Kalina 417.
 Kalinowicz 318, 383.
 Kalinowska 140.
 Kalinowski Bolesław 163.
 Kalinowski Bronisław 131.
 Kalinowski Jan 410, 432.
 Kalinowski Julian 57.
 Kalinowski Stanisław 100, 108, 109, 436, 437.
 Kalinowski Władysław 409.
 Kalinowski Zenon 202.
 Kalinówna 384.
 Kaliński Henryk 222, 407.

- Kaliński Tomasz 362.
 Kalisiewicz 226.
 Kalisiewiczowa 226.
 Kaliski 370.
 Kalisz Ludwik 213, 468.
 Kaliszanka 348.
 Kaliszczak 309.
 Kaliszek 219.
 Kaliszówna 213.
 Kalitowska 297.
 Kalitówna 424.
 Kalityński 334.
 Kalkstein 151.
 Kalkstein 350.
 Kalksteinowa 67.
 Kalning 254.
 Kalusińska 150.
 Kalusza-Kalocza 271.
 Kaluza 344.
 Kallata 310.
 Kallay 382.
 Kallenbach 87, 88, 116, 433.
 Kałamajska 68.
 Kałasówna 307.
 Kałczyńska 48.
 Kałużny 271.
 Kałykowski 326.
 Kamajew 254.
 Kamaszewski 428.
 Kamecki 185.
 Kumauberg 286.
 Kamelhar-Neromski 59.
 Kamenc 207.
 Kamerman 252.
 Kamiańska 357.
 Kamieńska Felicja 138.
 Kamieńska Katarzyna 139.
 Kamieńska Marja (Łęczycą) 206.
 Kamieńska Marja (Warszawa) 49.
 Kamieńska Marja (Radom) 183.
 Kamieńska Marja (Kalisz) 400.
 Kamieńska Zofia (Częstochowa) 174.
 Kamieńska Zofia (Warszawa) 126.
 Kamieński Eugeniusz 350.
 Kamieński Lucjan 92, 119.
 Kamieński Michał 465.
 Kamieński Stanisław 412.
 Kamieński Stefan 160.
 Kamiński Tadeusz 405.
 Kamińska Jodwiga 411.
 Kamińska Janina (Lublin) 195.
 Kamińska Janina (Szymbonów) 168.
 Kamińska Marja 388.
 Kamińska Wacława 209.
 Kamiński Adam 207, 214, 397.
 Kamiński Adolf 296, 378.
 Kamiński Antoni (Rzeszów) 322.
 Kamiński Antoni (Lida) 232.
 Kamiński Henryk 223.
 Kamiński Ignacy 328.
 Kamiński Jerzy 212, 214.
 Kamiński Ruwin 224.
 Kamiński Simcha 399.
 Kamiński Stefan 143.
 Kamiński Wiktor 250.
 Kamiński Witold 355.
 Kamiński Władysław 353.
 Kamiński Włodzimierz 388.
 Kamiński Wawrzyn. 257.
 Kamiński Zygmunt 100, 207, 209.
 Kamionkówna 248.
 Kamocki 104, 221.
 Kampfówna 264.
 Kamykowski Ludwik 287, 374.
 Kanafocki 413.
 Kanarek 333.
 Kanarowski 112, 195.
 Kandaki 178.
 Kandyba 371.
 Kandziora 274.
 Kancibaum 231.
 Kanenberg 408.
 Kania Albin 307, 317.
 Kania Władysław, prof. 295, 377.
 Kania Władysław, Dr. 376.
 Kaniak 305.
 Kaniowski 66.
 Kaniowski Stanisław 304.
 Kaniowski Tadeusz 305, 334, 436, 437.
 Kankofer 333.
 Kannenberg Józef 403.
 Kannenberg Stanisław 293, 375.
 Kansyówna 339.
 Kantor 215.
 Kantorowicz 136, 399.
 Kantorowska 254.
 Kantorowski 258.
 Kantorski 465.
 Kantrzonki 285.
 Kański Gustaw 416.
 Kański Tadeusz 415.
 Kapałczyński Karol 419.
 Kapałczyński Władysław 78, 437.
 Kapałka 382, 383, 468.
 Kapaun Leon 302.
 Kapaun Wiktor 262.
 Kapcia 263.
 Kapecówna 361.
 Kaphanówna 179.
 Kapij 336.
 Kaplińska 294.
 Kaplan Aleksander 245.
 Kaplan Liba 248.
 Kaplan Władysław 231.
 Kaplanowicz 244, 246.
 Kaplańska Helena 229.
 Kaplańska Zofia 427.
 Kapłońska 351.
 Kappes 206, 218.
 Kapsa 272.
 Kapszaj Michał 331, 389.
 Kapszaj Mirosław 391.
 Kaptur 276.
 Kapturkiewicz 309, 315.
 Kapusta Eugeniusz 181.
 Kapusta Paweł 222.
 Kapuściński Adam 222, 407.
 Kapuściński Aleksander 415.
 Kapuściński Józef 408.
 Kapuściński Witold 91.
 Karabas Anastazy 285.
 Karabas Urszula 284.
 Karaffa-Korbut 97, 434.
 Karasek 121, 132.
 Karasiewicz 275, 276.
 Karasiński 100.
 Karaszewicki 252.
 Karaszewicz 75.
 Karaś Franciszek 400.
 Karaś Zygmunt 299.
 Karaśkiewicz Czesław 367.
 Karaśkiewicz Mikołaj 268.
 Karaśkiewicz Stanisław 165.
 Karaśkiewiczówna 427.
 Karau Berta 285.
 Karau Jakób 437.
 Karazja 243.
 Karbowiak 282.
 Karbowiakówna 208.
 Karbowska Helena 126.
 Karbowska Józefa 279.
 Karbowski 79.
 Karchowski Jan 270.
 Karchowski Dyonizy 121, 123, 132, 134.

- Karchut Spirydjon 311.
 Karchut Teodor 222.
 Karczmarski 70.
 Karczewska Katarzyna 163.
 Karczewska Marja 195.
 Karczewska Wanda 131, 188.
 Karczewska Władysława 188.
 Karczewski Zofia 133.
 Karczewski 465.
 Karczewski J. 164.
 Karczewski Jan 330.
 Karczewski Janusz 285.
 Karczewski Stanisław 53, 122, 141, 145, 440.
 Karczewski Zbigniew 221.
 Kardak 227.
 Karejew 435.
 Karelis 211.
 Kargol 297, 298, 379.
 Karlińska Róża 228.
 Karlińska Sara 228.
 Karłowicz 421.
 Karłowska Aleksandra 213.
 Karłowska Wanda 170.
 Karman 334.
 Karnasiowa 73.
 Karnicka 209, 213.
 Karnkowska 315.
 Karnowski 68.
 Karol Szymon 238.
 Karol Zenon 191.
 Karolewska 424.
 Karolkiewicz 397.
 Karpówna Adela 317.
 Karpówna Marja 141.
 Karp 352.
 Karpińska Janina 198.
 Karpińska Kazimiera 143.
 Karpińska Marja 147.
 Karpińska Zofia 289.
 Karpiński Adam, inż. 98, 105.
 Karpiński Adam dr. 314.
 Karpiński Adam, urzędn. 70.
 Karpiński Andrzej 288.
 Karpiński Bolesław 267.
 Karpiński Henryk 101.
 Karpiński Józef 407.
 Karpiński Kazimierz 404.
 Karpiński Zygmunt Cyga 260.
 Karpiński Dr. 134.
 Karpon J. 205.
 Karpow 253.
 Karpowa 253.
 Karpowicz Antoni 121, 148.
 Karpowicz Jan 405.
 Karpowicz Marja 140.
 Karpowicz Mikołaj 249.
 Karpowicz Wanda 142.
 Karpowicz Witold 283.
 Karpowicz Zygmunt 364.
 Karpukowa 161.
 Karska 170.
 Kartasiński 135, 444.
 Kartowska 207.
 Karwacka Aleksandra 147.
 Karwacka Stefania 203, 204.
 Karwacki Leon 109.
 Karwacki Mieczysław 182.
 Karwański Franciszek 353.
 Karwański Włodzimierz 381.
 Karwatowa 375.
 Karwicka Dunin 124.
 Karwowski 410.
 Karwowska Józefa 220.
 Karwowska Marja 139.
 Karwowska Matylda 125.
 Karwowska Felicja 144.
 Karwowski Adam 91.
 Karwowski Czesław 227.
 Karwowski Józef 165.
 Karwowski Kazimierz 121, 122.
 Karyszkowska Halina 197.
 Karyszkowska Stefanja 197.
 Karyszkowska Zofia 197.
 Kasantis 92.
 Kasiński Aleksander 361.
 Kasiński Kazimierz inż. 103.
 Kasiński Kazimierz 156.
 Kasior 266.
 Kasparkówna 430.
 Kasperowiczowa 126.
 Kasperski Adam 198.
 Kasperski Kazimierz 107.
 Kaspowski 258.
 Kasprowicz 164.
 Kasprowicz Jan 93, 95.
 Kasprowiczowa 348.
 Kasprowiczówna Antonina 278.
 Kasprowiczówna Kazimiera 345.
 Kasprowiczówna Stanisława 357.
 Kasorzak Bogumił 204, 205.
 Kasprzak Edmund 66.
 Kasprzak Józef 288, 374.
 Kasprzak Marcin 265.
 Kasprzycka Marja 284.
 Kasprzycka Zofia 125.
 Kasprzycki Antoni 182.
 Kasprzycki Ludwik 188.
 Kasprzycki Stefan 47.
 Kasprzycki Tadeusz 343.
 Kasprzyk 166.
 Kasprzykowa 166.
 Kassian Marja 222.
 Kassian Józef 390.
 Kasz 191.
 Kaszkiewicz 58.
 Kasznica Kazimierz 156.
 Kasznica Stanisław Dr. 90, 437.
 Kaszubiakówna 290.
 Kaszutski 202.
 Kaszycki Ludwik 300, 379.
 Kaszyczko 290, 293.
 Kaszyńska 353.
 Kardan 310.
 Katowicz 243.
 Kattaurówna 423.
 Kattenbach 189.
 Katz 231.
 Katzówna Ewa 257.
 Katzówna Sabina 317.
 Kaube 384.
 Kaufman Hugo 209.
 Kaufman Jakób 170.
 Kaufmann Paweł 340.
 Kaufmanówna 209.
 Kaulorski 78.
 Kaus 129.
 Kaus Mieczysław 129, 350.
 Kautzki 287, 298.
 Kawa 295.
 Kawalec Henryk 169.
 Kawalec Jan 73.
 Kawalec Stanisława 169.
 Kawarski 366.
 Kawecka Emilja 217.
 Kawecka Zofia 92, 93.
 Kawecki Kacper 304.
 Kawecki Antoni Medard 334, 374.
 Kawecki Stanisław 353.
 Kawczak 169, 354.
 Kawczyński 226.
 Kawun 254.
 Kazała 368.
 Kazańska 215.
 Kazański 201.
 Kazior 286.
 Kaznowska 178.
 Kaznowski Adam 307.
 Kaznowski Kazimierz 177.
 Kazuro Stanisław 349, 428.

Kaźmierczak 261.
 Kayser 267.
 Kaćka 286.
 Kaćka 268.
 Kaćkowska 238.
 Kaćski 428.
 Källner 339.
 Kedron 252.
 Keffermüller Józef 390.
 Keffermüller Zenon 345.
 Keffermüllerowa 390.
 Keidosch 286, 297.
 Keiling 260.
 Keim 331.
 Kelasz 131.
 Kelner 193, 196.
 Kellenbrennówna 430.
 KellesKrauz 184.
 Keltan 59.
 Kempieńska 272.
 Kempisty 97, 120.
 Kempner Rafał 361.
 Kempner Stanisław Aleksander 110.
 Kempski 401.
 Kenizanka 263.
 Kenkofer 251.
 Kenyon 433.
 Keppe 210.
 Keppowa 210.
 Kerekjarto 386.
 Kern Bolesław 206.
 Kern Helena 174.
 Kern Ludwik 57, 210.
 Kerber 284.
 Kernberg 174.
 Kerner Franciszek 280, 287.
 Kernyckij 327.
 Kessel 131, 143.
 Kesserling 307, 313, 318.
 Keszman 152.
 Kęcki 415.
 Kędzyna 209.
 Kędzierska Jadwiga 224.
 Kędzierska Janina 276.
 Kędzierska Marja 147.
 Kędzierski Bolesław 238.
 Kędzierski Józef 354.
 Kędzierski Lucjan 173.
 Kędzierski Marjan 232, 233, 465.
 Kędzierski Stanisław 343.
 Kędzierzawski 384.
 Kędzior 371.
 Kędziorowa Marja 372, 441.
 Kępa 394.
 Kępińska 144.
 Kępiński Felician 86, 134.
 Kępiński Ludwik 59.
 Kęsicki 233.
 Kęska 158.
 Kęskiewicz 166.
 Kęszycka 272, 340.
 Kęszycki 134.
 Kętryński 86, 119.
 Kicki 335.
 Kiczyna 258.
 Kiebuziński 331.
 Kiedron 252.
 Kiedrzyńska 128.
 Kielanowski Bolesław 413.
 Kielanowski Władysław 386, 387.
 Kielblock 274.
 Kielski Bolesław 47, 52, 53, 54.
 Kielbińska 359.
 Kielczewska 204.
 Kielczewski 409.
 Kiełmiński 265.
 Kiełpiński 375.
 Kiełczyzna 385.
 Kieniewiczowa 247.
 Kierażyński 236.
 Kierkowska 235.
 Kiernikowa 126.
 Kiernóżycki 223.
 Kierocińska 222.
 Kierski 387.
 Kiersnowska Anna 230, 241.
 Kiersnowska Jadwiga 230.
 Kiersnowska Marja 242.
 Kiersnowska Zofja 414.
 Kiersnowski 411.
 Kieruczenko 198.
 Kiesewetter 338.
 Kiesiewicz 248.
 Kieszkowski 89, 90.
 Kieślowska 408.
 Kiellińska 141.
 Kielliński 161.
 Kietz 419.
 Kiewlicz Jan 419.
 Kiewlicz Marjan 419.
 Kiewlicz Zofja 60.
 Kijanowska 278.
 Kijas 322.
 Kijok 286.
 Kijuciówna 246.
 Kilański 465.
 Kilariski Jan 272, 397.
 Kilariski Tomasz 397.
 Kiliński 345.
 Kilianówna 409.
 Killar 324.
 Killian 339.
 Kimbor 411.
 Kimel 407.
 Kimont 447.
 Kinalska 352.
 Kinastowski 177.
 Kindler O. 218.
 Kindler Izaak 387.
 Kindler Zofja 157.
 Kindlerówna 203.
 Kinle 421.
 Kinstowa 300.
 Kintop 426.
 Kinzel 199.
 Kinczyk Jan 72.
 Kińczyk Michał 187, 191.
 Kipa Emil 107, 110, 113, 145, 397.
 Kiper 258.
 Kiphard 263.
 Kipień 238.
 Kiprowska 68.
 Kirilowicz 254.
 Kirchmajer 149.
 Kirchmajerówna Marja 357, 376.
 Kirchnerowa 402.
 Kirchnerówna 137.
 Kirkor Teodor 101, 109.
 Kirkor Zofja 124.
 Kirkorowa 182.
 Kirmis 339.
 Kirschenblatt 179.
 Kirst 53, 107, 248.
 Kirstein 279.
 Kirszbraun Arnold 151, 152.
 Kirszbraun Edward 151.
 Kirszenbaum Henoch 349.
 Kirszenbaum Mojżesz 136.
 Kiselewicz 395.
 Kisiel Wawrzyniec 320, 321.
 Kisiel Władysław 232.
 Kisielewiczówna 189.
 Kisielevska Julja 352.
 Kisielevska Salomea 143.
 Kisielevska Stanisława 280.
 Kisielewski Konstanty 329, 330.
 Kisielewski Nestor 325.
 Kisielewski Władysław 370, 442.
 Kisielińska 196.
 Kisielnicka 57.
 Kisil 355.
 Kistelska 140.
 Kistryn 312.
 Kiswa Jan 447.
 Kiswa Wiktor 338.

Kiszakiewicz 295, 325.
 Kisłańska 55.
 Kiśliczenko 253.
 Kita 287.
 Kitayówna 299.
 Kitnowska 258.
 Kitzmanowa 348.
 Kitta 227.
 Kittner 332.
 Kiwala 392.
 Kizewska 263.
 Kłafcen 312, 318.
 Klabs 261.
 Klaja 153.
 Klamborowska 399.
 Klamrzyński 362.
 Klamut Kazimierz 287.
 Klamut Michał 296.
 Klappertówna 410.
 Klar 197.
 Klarowa 299.
 Klarowicz 427.
 Klatt Gertruda 279.
 Klatt Robert 228.
 Klaus Gustaw 338.
 Klausówna Felicja 277.
 Klauzner 245.
 Klawek 93.
 Klawekówna Jadwiga 370.
 Klawekówna Stefania 272.
 Klawitter 265.
 Klebanowski 55.
 Kleber 424.
 Klecki Leon 135.
 Klecki Karol 88.
 Kleczeński 320, 321.
 Kleczkowski 92, 119.
 Klein Arnold 154.
 Klein Edward 244, 245.
 Klein Franciszek 344.
 Klein Helena 274.
 Klein Hildegarda 274.
 Klein Oskar 260.
 Klein Władysław 399.
 Kleiner Herman 284.
 Kleiner Jan 292.
 Kleiner Juliusz 95, 116,
 434.
 Kleiner-Hodorkowa 49.
 Kleindienst 138.
 Kleinfeld 179.
 Kleinowa 427.
 Kleistówna Katarzyna 126.
 Kleistówna Marja 348.
 Klejewski 234.
 Klejn Aleksander 428.
 Klejn Władysław 122, 409,
 410.
 Klejn Stanisław 465.
 Klejnbart 410.
 Klejndienst Alisa 255.
 Klejndienst Juljusz 232,
 233.
 Klejndienstowa Janina
 233.
 Klejndienstowa Marta
 163.
 Klejzman 162.
 Klejnot 416.
 Klemensiewicz Ludwik
 295.
 Klemensiewicz Stanisław
 296.
 Klemensiewicz Zenon 290,
 376, 440.
 Klemensiewicz Zygmunt
 95, 99, 467.
 Klementowski 335, 336.
 Klementynowski 136.
 Klemenz 344.
 Klemm 262.
 Kleniewicz-Abramowicz
 228.
 Klepa 131.
 Klepacz 178.
 Klepaczevska 371.
 Klepaczewski 185, 187.
 Klepaczko 406.
 Klepiński 198.
 Klepper 219.
 Kleszowski 394.
 Klewitz 220.
 Kleczar 286, 339.
 Klęsk 290, 291.
 Klich Antoni 79, 465.
 Klich Edward 92.
 Kliche 357.
 Klichowa 272.
 Klichówna 361.
 Klicke 260.
 Klicka Jadwiga 239.
 Klicka Helena 230.
 Klicka Stanisława 230.
 Klicm 127.
 Klieówna 127.
 Klima 299, 440.
 Klimaszewska Aleks. 160.
 Klimaszewska Marja 167.
 Klimaszewski Aleksander
 306.
 Klimaszewski Antoni 209.
 Klimaszewski Ksawery
 360, 361.
 Klimaszewski Stanisław
 310.
 Klimaszewski Władysław
 204.
 Klimczak 98, 99.
 Klimczuk 75.
 Klimczyk 300, 379.
 Klimek Andrzej 333, 371.
 Klimek Roman 296, 377,
 378.
 Klimek Wilhelm 300.
 Klimek Władysław 324,
 443, 444.
 Klimesz 77.
 Klimkiewicz Waclaw 60.
 Klimkiewicz Witold 99.
 Klimkiewiczówna 388.
 Klimkowa 72.
 Klimkowska 259.
 Klimkówna Kazimiera 57.
 Klimkówna Stefania 65.
 Klimosz 78.
 Klimoszowa 371.
 Klimowicz Mikołaj 247.
 Klimowicz Tadeusz 109,
 134.
 Klimowicz Władysław
 261.
 Klimówna 145.
 Klisimakówna 409.
 Kling Kazimierz 95, 116.
 Kling Teofil 223, 301.
 Klinger 91, 118, 119, 435.
 Klingerówna 275.
 Klinghardt 340.
 Klinghofer 313.
 Klink 334.
 Klisicki 325, 337.
 Klisiewicz 299.
 Klisz 320.
 Klitsche 401.
 Klecek 325.
 Kloczewski 107.
 Kloczkowski 212.
 Kloesel 97.
 Klonowska Helena 250.
 Klonowska Marja 206.
 Klonowski 202, 250.
 Kloorówna 197.
 Kloska Jan 102, 416.
 Kloss Antoni 103.
 Kloss Jan 325.
 Kloss Wacław 124, 201.
 Kłóskowski 369.
 Klotzówna 170.
 Kłozówna 207.
 Kłóskowski 77.
 Klucz 244.
 Kluczowa 244.
 Kluczyński 222.
 Kluesener 285.
 Kluge Leon 408.
 Kluge Roman 159.
 Klukowski 359.
 Klumder 282.
 Klupiński 360.
 Klus Bronisław 70.

Klus Jan 370.
 Kluszczyński 172.
 Kluz 321.
 Kluza 104.
 Kluźniak Stanisław 416.
 Kluźniak Wanda 146.
 Klakowicz 319.
 Kłapa 73.
 Kłapouszczak 329, 330.
 Klodziński Abdon 90.
 Klodziński Adam 292.
 Kłoniecki 186.
 Kłopotowska 199.
 Klos Bonawentura 363.
 Klos Juljusz 96, 97.
 Kłosiński Stanisław 46.
 Kłosiński Władysław 375.
 Kłosowski 110, 122, 132,
 133.
 Kłossowska 250.
 Kłossowski 203, 204.
 Kłósak 405.
 Kmicikiewicz 298.
 Kmiciek 221, 222.
 Kmieć 367.
 Kmiotowicz 291.
 Kmit 303, 380.
 Kmita Bolesław 242.
 Kmita Filip 312.
 Kmyta 331.
 Kmytówna 423.
 Knapczyk 293, 403.
 Knapska 214.
 Knapp 223.
 Knast Leon 77.
 Knast Marceli 401.
 Knasterówna 219.
 Knäpper 268.
 Knebel 170.
 Knebloch 291.
 Knechtel Ludomir 274.
 Knechtel Marjan 372.
 Kneifel 342.
 Knepfel 407.
 Kniahynicka 71.
 Kniat 270.
 Kniaziolucka-Grodecka
 375.
 Kniażyński 323.
 Knichowiecki 213.
 Kniechowicka 138.
 Kniedkowski 259.
 Knobel 277.
 Knobelsdorf 285.
 Knobloch Ambroży 305.
 Knobloch Michał 277.
 Knopf Amelja 317.
 Knopf Franciszek 283.
 Knorr 145, 156.
 Knosała 275.
 Knoś 313.
 Knośówna 318.
 Knothe Bronisław 437.
 Knothe Klementyna 274.
 Knuth 278.
 Kober 215.
 Koberówna 276.
 Kobiela 447.
 Kobierski 326.
 Kobierzycki Józef 58.
 Kobierzycki Ludwik 199.
 Kobląg 261.
 Kobos 220.
 Kobrowa 215.
 Kobryński 146, 148.
 Kobrzyński Zygmunt 130,
 140.
 Kobylińska Halina 128.
 Kobylińska Jadwiga 163.
 Kobylińska Lucyna 146.
 Kobylińska Wanda 142.
 Kobyliński Kazimierz 418.
 Kobyliński Tadeusz 137.
 Kobylński Zygmunt 170.
 Kobylecki Artur 219.
 Kobylecki Stanisław 83.
 Kobz 66.
 Kocańska 306.
 Koch Edward 295.
 Koch Laura 318.
 Koch Władysław 290, 376.
 Kochanowicz Jan 429.
 Kochanowicz Michał 242,
 243, 437.
 Kochanowiczowa Małgo-
 rzata 149.
 Kochanowska Aleksandra
 124.
 Kochanowska Kazimiera
 141.
 Kochanowska Marja 90.
 Kochanowska Mirosława
 330, 389.
 Kochanowska Wanda 55.
 Kochanowski Cyryl 99.
 Kochanowski Jan Dr. 86,
 119, 315, 434.
 Kochanowski Jan 230.
 Kochanowski Julian 307,
 315.
 Kochanowski Lucjan 230.
 Kochanowski Stanisław
 112, 317, 404.
 Kochańska 269.
 Kochański Aleksander
 138, 146, 147, 348.
 Kochański Bolesław 353.
 Kochański Eljasz 428.
 Kochański Zygmunt 269.
 Kochler Gertruda 340.
 Kochler Karol 372.
 Kochlerowa 369.
 Kocialkiewicz Tomasz
 107.
 Kociatkiewicz Władysław
 129.
 Kociatkiewiczowa 41.
 Kociejomski 140.
 Kocieli 230.
 Kocimski 269.
 Kociuba 71.
 Kociubińska 387.
 Kociubiński 257.
 Kociurski 166.
 Kocki 329, 330.
 Kocoł Franciszek 104.
 Kocot Stanisław 410.
 Kocowski 322.
 Kocyanowa 379.
 Kocyk 215.
 Koczajówna 71.
 Koczkodanówna 424.
 Koczocik Bronisława 206.
 Koczocik Józef 270.
 Koczorowska 253, 412.
 Koczorowski 436.
 Koczur Albin 73.
 Koczur Leon 175.
 Koczwar 307.
 Koczyndyk 312.
 Kodalski 337.
 Kodaszewska 256.
 Kodjaszewska 222.
 Koehler Małgorzata 341.
 Koehler Zygmunt 420.
 Koehlerówna Aniela 93.
 Koelichen 141.
 Koenig Lucjan 223.
 Koenig Kazimierz 369.
 Koenig Kurt 341.
 Koerber Ludwik 309, 316,
 317.
 Koernerówna 422.
 Koestlich 333.
 Koettz 145.
 Koffmahnowa 186.
 Kogler Michał 251.
 Kogucki Ferdynand 406.
 Kohane 198.
 Kohenówna 225.
 Kohlsdorfer 302.
 Kohman 99.
 Kohn Dawid 193, 196.
 Kohn Majer 391.
 Kohn Pinkus 365.
 Koim 308.
 Koiranski 215.
 Kokczyńska Apolonja 204.
 Kokczyńska Janina 204.
 Kokiński 416.

Kokocińska 66.
 Kokociński 66.
 Kokorudz 311.
 Koski 225.
 Kokotowicz 232.
 Kokowska Emilia 226.
 Kokowska Laura 204.
 Kokowska Wacława 225.
 Kokowski 225.
 Kokurewicz 72.
 Kolankowska 385.
 Kolankowski Julian 319.
 Kolankowski Ludwik 89.
 Kolankowski Włodzimierz 417.
 Kolarzewski 133.
 Kolańska Stefania 67.
 Kolańska Zofja 166.
 Kolański Bronisław 134.
 Kolański Franciszek 223, 224.
 Kolański Klemens 127, 133.
 Kolaska 104.
 Kolator 358.
 Kolbe 370.
 Kolbińska 429.
 Kolbuszewska 272.
 Kolbuszewski Mieczysław 413.
 Kolbuszewski Kazimierz 96, 246.
 Kolczyńska 139.
 Kolczyński 369.
 Kolendo 227.
 Kolendowa 159.
 Kolenko 255.
 Kolenkoff 157.
 Koleński 71.
 Kolessa 311.
 Kolesztajn 223.
 Kolisko 352.
 Kołacz 181.
 Kołaczkiwiczówna 214.
 Kołaczkowska Celina 135.
 Kołaczkowska Marja 143, 350.
 Kołaczkowski Hilary 214.
 Kołaczkowski Mieczysław 182.
 Kołakowska Janina 124.
 Kołakowska Olimpia 125.
 Kołakowski Bolesław 201.
 Kołakowski Hilary 217.
 Kołakowski Karol 201.
 Kołakowski Marjan 182, 407.
 Kołaszewski 240, 425.
 Kołciński 323.
 Kołeczek 249.
 Kollataj 61.
 Kolodner 251.
 Kolodny 255.
 Kołodyńska 323.
 Kołodziej Jan 262, 263.
 Kołodziej Tomasz 262.
 Kołodziejczyk Jan 128.
 Kołodziejczyk January 109.
 Kołodziejczyk Józef 49, 138, 350.
 Kołodziejowa 356.
 Kołodziejówna 369.
 Kołodziejska 186.
 Kołodziejski Wacław 192, 193.
 Kołodziejski Edward 409.
 Kołodyńska 208.
 Kołomłocka 263.
 Kołomłocki Sefan 286.
 Kołomłocki Tadeusz 415.
 Kołomłocki Władysław 263.
 Kołpaczkiwicz 182.
 Kołtoniak 142.
 Kołudzka 185.
 Kołyniak 334.
 Komacka 359.
 Komandor 130.
 Komalski 367.
 Komanowski 388, 389.
 Komański 267.
 Komar Jan 198.
 Komar P. 173.
 Komar Stanisław 296, 377, 378.
 Komar Wirginja 203.
 Komarewicz 437.
 Komarnicki 154.
 Komarnicki Ignacy 380.
 Komarnicki Wacław 96, 97, 466.
 Komasser 282.
 Komacka 195.
 Komęza 305.
 Komoda 204.
 Komorek Alwary 390.
 Komorek Stefan 57.
 Komornicka Gabriela 198.
 Komornicka Janina 59, 358, 442.
 Komornicka Marja 145.
 Komornicki 104.
 Komorowska 68.
 Komperda Alojzy 378.
 Komperda Juljusz 287.
 Komplikowicz 336.
 Kompo 409.
 Kompt 262.
 Komstadius 257.
 Komusiewicz Franciszek 388.
 Komusiewicz Sylwester 336.
 Kon Bolesław 209.
 Kon Jakób 170.
 Kon Sara 151.
 Konarska 303.
 Konarski Stefan 400.
 Konarski Szymon 183.
 Konarzewska Bronisława 214.
 Konarzewska Marja 409.
 Konaszewska 171.
 Koncewicz Leonid 254.
 Koncewicz Maksymilian 263.
 Konczyńska 90.
 Konderski Stanisław 140.
 Konderski Wacław 105.
 Kondracka 332.
 Kondracki 404.
 Kondratjew 242.
 Kondratowicz Bronisław 255.
 Kondratowicz Janina 60.
 Kondratowicz Ludwika 60.
 Kondziela 342.
 Konecki 162.
 Koneczna Romualda 148.
 Koneczna Wanda 259.
 Koneczny Feliks 96.
 Koneczny Jan 80.
 Koneczny Gustaw 291.
 Koneczny Mieczysław 259.
 Koneczny Władysław 128.
 Konert 363, 395.
 Konertówna 278.
 Konewecki 303.
 Konewski 138.
 Konic 84.
 Konicówna 214.
 Konieczna Alojza 246.
 Konieczna Eugenja 186, 408.
 Konieczny Adam 72.
 Konieczny Feliks 120.
 Konieczny Franciszek 312.
 Konieczny Mieczysław 270, 273, 442.
 Konieczny Władysław 290, 376.
 Konieczny Wojciech 295.
 Konik 246.
 Koński 201.
 Konior Franciszek 115, 292, 375, 376.
 Konior Kazimierz 407.
 Koniorówna Klementyna 376.

- Koniór 182.
 Koniszczykier 246.
 Konitzer 280.
 Koniuszewski 156.
 Konn Maurycy 257.
 Konofalski 182, 356.
 Kononowicz 138.
 Konopacka 176, 422.
 Konopacki Aleksy 146.
 Konopacki Julian 166.
 Konopacki Mieczysław 83, 84, 105.
 Konopasek 429.
 Konopczyńska-Sobolewska 212.
 Konopczyński Emil 122.
 Konopczyński Henryk 169, 354.
 Konopczyński Władysław 89, 116, 117, 435, 436, 473.
 Konopińska 156.
 Konopiński 77.
 Konopka Alfred 417.
 Konopka Kazimierz 302.
 Konopkówna 71.
 Konopnicki Adam 275.
 Konopnicki Władysław 141.
 Konówna Alina 215.
 Konówna Estera 174.
 Konówna Romana 164.
 Konrad Helena 251.
 Konrad Jan 251.
 Konrad Mikołaj 335.
 Konrad Maksymilian 326.
 Konstankiewicz 378, 379.
 Konstantinowa 257.
 Konstantynowicz 318, 401.
 Kontecki 164.
 Kontek 251.
 Konter 244, 245.
 Konwiński 427.
 Konzówna 145.
 König Bernard 313.
 König Emma 268.
 König Rudolf 263.
 Kopacz Artur 370, 442.
 Kopacz Jakób 426.
 Kopacz Jan 72.
 Kopaczyńska 56.
 Kopaliniński 196.
 Kopankiewicz 199.
 Kopańska Anna 140.
 Kopańska Marja 426.
 Kopańska Zofja 140.
 Kopcińska Kamilla 200.
 Kopcińska Walerja 376.
 Kopciński Edward 200.
 Kopciński Stefan 207, 214, 361, 443, 468.
 Kopciowa 197.
 Kopciówna 287.
 Kopczewski 106, 107, 139, 439.
 Kopczyńska Stefanja 423.
 Kopczyńska Zofja 130.
 Kopczyński Jan 61.
 Kopczyński Jerzy 37.
 Kopczyński Stanisław Dr. 49, 52.
 Kopczyński Stanisław prof. 175.
 Kopczyński Stefan 161.
 Kopczyński Wojciech 296, 352, 377, 378.
 Kopeć Karol 370.
 Kopeć Stefan 86.
 Kopelański 211.
 Kopelewska Marja 173.
 Kopelewska Zofja 173.
 Koperman 152.
 Koper 324.
 Kopera 89, 434.
 Kopernicka 167.
 Koperny 270.
 Koperska 362.
 Kopia Henryk 324, 441.
 Kopiec Jan 73.
 Kopiske 261.
 Koppe 266.
 Koppens 302.
 Kopta 70.
 Kopulski 186.
 Kopyciński 375, 376.
 Kopysko 415.
 Kopystiański 328, 389.
 Kopystyńska 381.
 Kopystyński Stanisław 291.
 Kopystyński Tadeusz 382, 384, 441.
 Kopyto 205.
 Kopytko 295, 296, 317.
 Kopytowska 394.
 Korabiewicz 242.
 Koral 110.
 Korb 127.
 Korbel 89, 403.
 Korboński 221.
 Korbowa 127.
 Korbówna 200.
 Korbut Gabriel 109.
 Korcietiński 200.
 Korczak 398.
 Korczyńska Jadwiga 70.
 Korczyńska Zofja 273.
 Korczyński Antoni 70.
 Korczyński Antoni Dr. 91, 119.
 Korczyński Ludomil 88.
 Kordasiewicz 170, 171.
 Kordecka 420.
 Kordecki 364.
 Kordek 188.
 Kordelski 262.
 Kordjaczynska 222.
 Kordowska 125, 154.
 Kordowski 135, 154.
 Korduba Miron 311, 313.
 Korduba Stefan 336, 336.
 Kordula 18.
 Kordusiak 282.
 Kordyl 376.
 Kordyl Stanisław 276.
 Koreleski 79.
 Koreniec Aleksander 334, 336, 391.
 Koreniec Dyonizy 311, 404.
 Koreniuk 391.
 Kores 342.
 Korinek 376.
 Korman 324.
 Kormosz 385.
 Korn 228.
 Korn Aron 159.
 Korn Friedel 302.
 Kornacki 58.
 Kornafel 60.
 Kornbergerówna 141.
 Kornblum 152.
 Kornecki 62, 74, 436, 437.
 Korngold 208.
 Kornitow 203.
 Kornitowicz 149.
 Kornitowicz 111.
 Korolcowa 423.
 Korolec 183.
 Korolewicz Ryszard 236.
 Korolewicz Wincenty 289.
 Korolkiewicz 224.
 Koronkiewicz 424.
 Korostil 320.
 Korotkiewiczówna 294.
 Korpak Aleksy 270.
 Korpak Tadeusz 300, 379.
 Korpus Ignacy 255.
 Korpus Mandelkern Klara 151.
 Korsak 405.
 Korsak Józef 191.
 Korsak Karol 124, 135.
 Korsakowa 194, 195.
 Korsakówna Anna 238.
 Korsakówna Idalja 348.
 Korta Józef 206.
 Korta Ludwik 416.
 Kortowiczówna 406.
 Kortzówna 339.
 Korus 73.

- Korwacka 236.
 Korycka 405.
 Korycki Anatol 60.
 Korycki Władysław 130.
 Koryluk 216.
 Koryłowski 161.
 Korytowski Andrzej 171.
 Korytowski Mieczysław 70.
 Korzańska 214, 218.
 Korzański 405.
 Korzeniewski Stanisław 265.
 Korzeniewski Włodzimierz 161.
 Korzeniewski Zygmunt 366.
 Korzeniowska Eugenia 361.
 Korzeniowska Marja 232, 234.
 Korzeniowska Wanda 312.
 Korzeniowski Antoni 190.
 Korzeniowski Jan 320.
 Korzeniowski Józef 62, 262.
 Korzybski Alojzy 161.
 Kos Andrzej 381.
 Kos Roman 187.
 Kosak 257.
 Kosarzewska 124.
 Koschembar-Lyskowski 89, 435, 465.
 Koschorrek 285.
 Koselnik 66.
 Kosiak 336.
 Kosicki 132.
 Kosieradzki 173.
 Kosińska Adela 72.
 Kosińska Gabriela 359.
 Kosińska Izabela 170.
 Kosińska Wanda 207.
 Kosiński Eugenjusz 322.
 Kosiński Jan 206.
 Kosiński Józef 225.
 Kosiński Juljusz 204, 205.
 Kosiński Karol 240.
 Kosiński Kazimierz 134, 148, 356.
 Kosiński Konstanty 227.
 Kosiński Ludwik 260.
 Kosiński Mieczysław 310, 317.
 Kosiński Piotr 296.
 Kosko 184.
 Koskowski Bolesław 113.
 Koskowski Bronisław 85.
 Kosmociński 163.
 Kosman 70.
 Kosmjadi 257.
 Kosmowska Irena 142, 437.
 Kosmowska Janina 131.
 Kosmowski 276.
 Kosmólska 409.
 Kosobudzka 273.
 Kosolewski 267.
 Koss 85.
 Kossak 389.
 Kossakowska Antonina 221.
 Kossakowska Emma 175.
 Kossakowski Henryk 308.
 Kossakowski Lucjan 219.
 Kossakowski Ludwik 128, 132.
 Kossobudzka Apolonja 273.
 Kossobudzka Genowefa 58.
 Kossobudzka Ludwika 66.
 Kossobudzka Marja 239.
 Kossonoga Jan 284.
 Kossonoga Wikor 278.
 Kossowówna 174.
 Kossowska Amata 350.
 Kossowska Felicja 432.
 Kossowska Izydora 385.
 Kossowska Jadwiga 230, 332.
 Kossowska Marja 312.
 Kossowska Zofja 227.
 Kossowski Czesław 332.
 Kossowski Stanisław 181, 316.
 Kossowski Witold 310.
 Kossuth 417.
 Kost 342.
 Kostanecki Antoni 84.
 Kostanecki Kazimierz 88, 434.
 Kostecka Emilja 357.
 Kostecka Helena 312.
 Kostecka Salomea 329, 389.
 Kostecki E. 413.
 Kostecki Franciszek 173.
 Kostecki Jan 314.
 Kostecki Józef 341.
 Kostecki Marjan 104.
 Kostecki Włodzimierz 329.
 Kostecki Zygmunt 132.
 Kostecki 74.
 Kostelnik 31.
 Kostka Rudolf 175.
 Kostka Władysław 304, 305.
 Kostkowska 192.
 Kostórkiewicz 374.
 Kostro E. 470.
 Kostro Karol 150, 178.
 Kostrowa 158.
 Kostryński 242, 243, 244, 365.
 Kostrzeńska 470.
 Kostrzewa Marjan 170.
 Kostrzewa Teodozja 173.
 Kostrzewo Marjan 150.
 Kostrzewski Bronisław 408.
 Kostrzewski Edward 308, 383.
 Kostrzewski Józef 88, 91, 150, 158.
 Kostrzyca 360.
 Kostuch 75.
 Kostusiowa 323.
 Kostyk 256.
 Kostynowicz 306.
 Kostyrka 331.
 Kosydar 288, 374.
 Koszarska 341.
 Koszko 107.
 Kosznik 270.
 Koszorek 283.
 Koszowski 195.
 Kosztrym 230.
 Koszyk 208, 214, 439, 468.
 Kościalkowski 96, 120, 240, 241, 466.
 Kościński 402.
 Kościelny 79.
 Kościelski 251.
 Kościńska 270.
 Kościński 309, 317.
 Kościsz 242.
 Kościuszko 363.
 Koslińska 359.
 Kosmiński 135.
 Kot 47, 52, 89, 435.
 Kotaniec 127.
 Kotarba 413.
 Kotarbiński Józef 106, 111, 113.
 Kotarbiński Mieczysław 98.
 Kotarbiński Miłosz 432.
 Kotarbiński Tadeusz 86, 119, 465.
 Kotarska 259.
 Kotarska-Dettlolf 163.
 Kotarski Marjan 107.
 Kotarski Piotr 220.
 Kotas 393, 400.
 Kotecka 167.
 Kotecki 320.
 Koterbski 373.
 Koterwas 234.
 Kotfis 287.

- Kotlarz 270.
 Kotler 154.
 Kolińska 66.
 Kotowicz Eugenjusz 391.
 Kotowicz Florjan 364.
 Kotowicz Ignacy 364.
 Kotowicz Jan 246.
 Kotowicz Leon 159.
 Kotowicz Władysław 466.
 Kotowicz Włodzimierz 389, 391.
 Kotowska 196.
 Kotowski Feliks 103, 466.
 Kotowski Tadeusz 273.
 Kotówna 359.
 Kolt 223.
 Kottas 104.
 Kotuła Jan 403.
 Kotuła Karol 66.
 Kotula Rudolf 96.
 Kotulla Antonina 339.
 Kotulski 330.
 Kotuski 389.
 Kotwicka 125.
 Kotwicka Jadwiga 280.
 Kotyńska 221.
 Kotyński 416.
 Kotyriba 280, 281.
 Kotysowa 385.
 Kowal Bazyli 390.
 Kowal Jan 363.
 Kowal Piotr 400.
 Kowal Stanisław 386.
 Kowalanowski 221.
 Kowalczevska 124, 144.
 Kowalczewski Albin 177.
 Kowalczewski Ludwik 193.
 Kowalczuk 329, 389.
 Kowalczukówna 71.
 Kowalczyk 276.
 Kowalczyk Jadwiga 141.
 Kowalczyk Józef 207, 213, 467, 468.
 Kowalczyk Ludwik 207.
 Kowalczyk Wawrzyniec 289.
 Kowalczyk Wiktor 163.
 Kowalczyńska 156.
 Kowaleńko 239, 271.
 Kowalewska Antonina 151.
 Kowalewska Lidja 257.
 Kowalewska Natalia 50.
 Kowalewska Sabina 241.
 Kowalewski 249.
 Kowalik Franciszek 281.
 Kowalik Piotr 394.
 Kowalik Władysław 440.
 Kowalikowski 290.
 Kowaliński Feliks 272.
 Kowaliński Józef 409.
 Kowaliszyn Eugenjusz 75.
 Kowaliszyn Stefan 61.
 Kowaliw 326.
 Kowalkowski 408.
 Kowalów 324.
 Kowalska Felicja 214.
 Kowalska Halina 235.
 Kowalska Julja 149.
 Kowalska Marja (Bydgoszcz) 399, 400.
 Kowalska Marja (Kraków) 104.
 Kowalska Marja (Warszawa) 129.
 Kowalska Stefanja 139, 143, 410.
 Kowalska Teresa 198.
 Kowalska Władysława 212.
 Kowalska Zofja 129.
 Kowalski ks. 276.
 Kowalski Adam 386.
 Kowalski Alanczy 257.
 Kowalski Bolesław 91.
 Kowalski Czesław 365.
 Kowalski Franciszek 375.
 Kowalski Jakób 328, 329.
 Kowalski Jan sekretarz 187.
 Kowalski Jan (Częstochowa) 174.
 Kowalski Jan (Warszawa) 133.
 Kowalski Jerzy 95, 118.
 Kowalski Józef laborant 134.
 Kowalski Józef prof. 368.
 Kowalski Józef Dr. (Warszawa) 435.
 Kowalski Józef (Czerlichów) 420.
 Kowalski Karol 129.
 Kowalski Leon 401.
 Kowalski Maciej 307, 313.
 Kowalski Marjan 86, 107.
 Kowalski Mieczysław 449.
 Kowalski Paweł 333.
 Kowalski Roch 128.
 Kowalski Seweryn 272.
 Kowalski Stanisław Albin 182, 407.
 Kowalski Stanisław prof. 269.
 Kowalski Stanisław inż. 413.
 Kowalski Tadeusz 89.
 Kowalski Teofil 132.
 Kowalski W. 133.
 Kowalski Włodzimierz 413.
 Kowalski Wojciech 286.
 Kowarska 204.
 Kowarska Ksenia 242.
 Kowarski Benjamin 239.
 Kowarski Noach 245.
 Kowarż Edmund 287, 374.
 Kowbuz 326.
 Kownacka Anna 294.
 Kownacka Eugenja 292.
 Kownacka Jadwiga 294.
 Kownacka Marja 264.
 Kownacki Bronisław 282, 371.
 Kownacki Marcin 281.
 Kowner 216.
 Kowolik 339.
 Koza 373.
 Kozaczek 250.
 Kozaczewska 332 389.
 Kozak Jan ks. 246.
 Kozak Jan Dr. 89.
 Kozak Jan prof. 292.
 Kozak Jan Józef Dr. 466.
 Kozak Włodzimierz 311, 389, 404.
 Kozak Zygmunt 298, 377.
 Kozakiewicz Antoni 57.
 Kozakiewicz Eugenjusz 326.
 Kozakiewicz Jan 132, 133, 134.
 Kozakiewicz Janina 369.
 Kozakiewicz Marjan 421.
 Kozakiewicz Teodor 46.
 Kozakowski 469.
 Kozakówna 406.
 Kozanecki 259.
 Kozarska 353.
 Kozarszewski 177.
 Kozera 375.
 Kozerawska 142.
 Koziałkowski 375.
 Koziała Dyr. 358.
 Koziara Teofil 344.
 Koziarowa 358.
 Kozicka 226.
 Kozicka Aleksander 142, 202.
 Kozicki Jan (Poznań) 252.
 Kozicki Jan (Częstochowa) 173.
 Kozicki Sergiusz 436, 437.
 Koziczówna 189.
 Koziejowska Janina 350.
 Koziejowska Kazimiera 192, 193.
 Koziełówna 470.
 Kozielewska Kazimiera 143.

- Kozielska Lucyna 172.
 Kozielski Ignacy 135, 349.
 Kozielski Kazimierz 138.
 Kozielski Wacław 234.
 Kozierek 73.
 Koziolkiewiczówna-Skrzypkowska 468.
 Kozieln 104.
 Koziorkiewiczówna 143, 144.
 Kozirowski A. 417.
 Kozirowski Stanisław 92.
 Kozikowski 99.
 Koziońska 58.
 Kozioński 133.
 Kozioł Andrzej 143.
 Kozioł Boruch 250.
 Kozioł Kazimierz (Krotoszyn) 442.
 Kozioł Kazimierz (Rogoźno) 370.
 Kozioł Roman 374.
 Kozioł Władysław 192.
 Koziołkiewiczówna 214.
 Koziołówna 323.
 Koziołówna Kazimiera 382.
 Koziołówna Stefania 387.
 Kozikowska 178.
 Kozikowski Antoni 178.
 Kozikowski Leonard 78.
 Koziorowski 295.
 Koziułicz 244.
 Kozłowicz 266.
 Kozłowska Bronisława 350.
 Kozłowska Franciszka 404.
 Kozłowska Henryka nauczycielka muzyki 429.
 Kozłowska Henryka nauczycielka franc. 161.
 Kozłowska Irena 66.
 Kozłowska Jadwiga 213.
 Kozłowska Janina 240.
 Kozłowska Janina, nauczycielka 125.
 Kozłowska Janina, urzędniczka 56.
 Kozłowska Wanda 204.
 Kozłowska Władysława 163.
 Kozłowska Zofja (Lwów) 429, 431.
 Kozłowska Zofja (Kraków) 294.
 Kozłowska Zofja (Zgierz) 226.
 Kozłowska Zofja (Warszawa) 49.
 Kozłowski Adam (Piotrków) 219, 220.
 Kozłowski Adam (Lida) 232.
 Kozłowski Antoni 109.
 Kozłowski Antoni ks. 358.
 Kozłowski Brunon 67.
 Kozłowski Edward Józef 289.
 Kozłowski Edward 403.
 Kozłowski Feliks ks. (Warszawa) mł. 126, 137.
 Kozłowski Feliks ks. starszy (Warszawa) 125.
 Kozłowski Feliks ks. (Ostrowiec) 182.
 Kozłowski Ferdynand 293.
 Kozłowski J. 469.
 Kozłowski Jan (Bydgoszcz) 259.
 Kozłowski Jan (Wejherowo) 372.
 Kozłowski Jerzy 271.
 Kozłowski Józef (Plock) 163.
 Kozłowski Józef (Bochnia) 373.
 Kozłowski Józef (Łódź) 210.
 Kozłowski Józef ks. 230.
 Kozłowski Kazimierz 234.
 Kozłowski Leon 45.
 Kozłowski Medard 437.
 Kozłowski Mieczysław 202.
 Kozłowski Władysł. 119.
 Kozłowski Władysław Mieczysław 91.
 Kozłowski Romuald 127.
 Kozłowski Stanisław ks. 325.
 Kozłowski Stanisław 239.
 Kozłowski Wiktor (Wilno) 242, 244.
 Kozłowski Wiktor (Warszawa) 134.
 Kozłowski Zygmunt 72.
 Kozonowa 243.
 Kozubowska 352.
 Kozubowski Feliks 200.
 Kozubowski Henryk 195, 358.
 Kozubowski Jan 168.
 Kozubowski Henryk 404.
 Kozubski Włodzimierz Antoni 466.
 Kozubski Zygmunt 94, 304, 308.
 Kozunko 351.
 Koźlicki 185.
 Koźlik 339.
 Koźlikowska 447.
 Koźluk 256.
 Koźmiński Eugenjusz 60.
 Koźmiński Paweł 349.
 Kożan 76.
 Kożdon Alfons 256.
 Kożdon Andrzej 392.
 Kożuszek 135.
 Kozusznik 370.
 Kómerek 333.
 Kóźmiński 186.
 Köhler 127.
 König Bela 216.
 König Bernard 318.
 König Rudolf 268.
 Körber 389.
 Krachówna 314.
 Krackiewiczowa 199.
 Kradecka 197.
 Kraft Kamil 290.
 Kraft Klara 316.
 Krafft 412.
 Kraiński 133.
 Krajczyk 302.
 Krajewska 220.
 Krajewski Augustyn 271.
 Krajewski Jan 370.
 Krajewski Józef 290, 292, 441.
 Krajewski Lucjan 209, 394, 468.
 Krajewski Ludwik (Kutno) 158.
 Krajewski Władysław (Leszno) 368.
 Krajewski Władysław (Rzeszów) 322.
 Krajewski Władysł. 322.
 Krajewski Wojciech 288.
 Krajniak 337.
 Krajnowicz 232.
 Krajowska 129.
 Krajowski 303, 304.
 Kralerski 171.
 Kralkowski 207.
 Krakowiak 136.
 Krakowiakówna 192.
 Krakowska 361.
 Krakowski 402.
 Krakowski Jan ks. 402.
 Krakowski Jan 408.
 Krakowski Marcelli 78.
 Kraków 294.
 Krakówka 198.
 Kramarczyk 288, 324.
 Kramarz 325.
 Krampner 258.
 Kramszyk 152.
 Kranc 66.

Kranowski 147.
 Kranitz Augustyn 66.
 Kranz Ignacy 291.
 Kranz Zofja 268.
 Krapotkina 255.
 Krasicka Julja 320.
 Krasicka Sabina 316, 383.
 Krasieńska 343.
 Krasieńska Alina 361.
 Krasieńska Eugenja 357.
 Krasieńska Helena 73.
 Krasieńska Janina 393.
 Krasieńska Zofja 138, 144, 350.
 Krasieński Adam 353.
 Krasieński Feliks 133, 469.
 Krasieński Mikołaj 243, 244.
 Krasieński Władysł. 357.
 Kraski 398.
 Krasowska 294.
 Krasnodębska 144.
 Krasnopolski 98, 419.
 Krasnowolska 182.
 Krasoń Jan 399.
 Krasoń Józef 277.
 Krasowski Bronisł. 447.
 Krasowski Jan 108, 109.
 Krasowska Gustawa 229.
 Krasowska Halina 49.
 Krasowski Zenon 227.
 Krasuska 139.
 Krasuski Florjan 193.
 Krasuski Wacław 196.
 Kraszewska Janina 350.
 Kraszewska Marja 315.
 Kraszewski ks. 415.
 Kraszewski M. 470.
 Krasziano Zina 216.
 Kraszpuleka 292.
 Kraszyński 258.
 Kraś 254.
 Kraśnieński 308.
 Kraśniewski 196.
 Kraterski 171.
 Kratka 150, 151.
 Kratowska 157.
 Kraus Avia 373.
 Kraus Franciszek 233.
 Kraus Jadwiga 279.
 Kraus R. 469.
 Kraus-Typneńko 177.
 Krausche 215.
 Krausowa Joanna 71.
 Krausowa Karolina 374.
 Krausówna 292.
 Kraussowa 375.
 Kraut 217.
 Krauze Edmund 169, 354.
 Krauze Fryderyk 342.
 Krauze Henryk 46.
 Krauze Jan 103.
 Krauze Leonard 175, 411.
 Krauze Michał 135, 226.
 Krauze Rudolf 268.
 Krawczyk Aleksan. 159.
 Krawczyk Antoni Jakób 292, 294.
 Krawczyk Bernard 81.
 Krawczyk Jan 129, 138.
 Krawczyk Józef 304, 305, 381.
 Krawczyk Marja 356.
 Krawczyk Marjan 271.
 Krawczyk Michał 268.
 Krawczyk Mieczysl. 307.
 Krawczyńska 181.
 Krawczyński Jan 173.
 Krawczyński Roman 352.
 Krawczyński Wiesław 93.
 Krawczyński Zdzisław 286.
 Krawczyszyn 303, 380.
 Krawecki 340.
 Krawiec 394.
 Kracyzyski 437.
 Krebs 268.
 Krechowicz 192.
 Krechowiecki 248.
 Kreczmar Jan 129.
 Kreczmar Michał 129.
 Kreczmar Stefan 444.
 Kreczmarowa 159.
 Kreczmarówna 129.
 Kreczmer 148.
 Kreczunowicz 198.
 Kreczyński 418.
 Krefft 278.
 Kreiner 304.
 Kremer Arkadiusz 366.
 Kremer Benjamin 137.
 Kremer Piotr 111.
 Kremer Tadeusz 289.
 Kremer Zofja 257.
 Krempin 214.
 Krengel 261.
 Kreutz 204.
 Kreutzingerówna 266.
 Kretowicz 429.
 Kretschman 280.
 Kretschmer 261.
 Kretschmerowa Alicja 213, 217.
 Kretz 318.
 Kreuman 220.
 Kreutz Stefan 89, 117, 435.
 Kreutzowa 312.
 Kręcicka 351.
 Kręcicki Bolesław 203.
 Kręcicki Franciszek 351.
 Kręcicka 285.
 Kridl Manfred 86, 109, 121, 442.
 Kridlowa 128.
 Krieger 367.
 Krienke 274.
 Krischke 310.
 Kriszpinowicz 252.
 Kroch 162.
 Krochmaluk 388, 389.
 Krochówna 316.
 Krocin 137.
 Kroebl 403.
 Krogulski 74.
 Krokiewicz 89, 290.
 Krokowska Zofja 429.
 Krokowski 312.
 Kroll 282.
 Kromczyńska 92.
 Kromerówna 178.
 Kromolicki 449.
 Krompec 318.
 Krompin 210.
 Krompy 210.
 Kronenberg Jan 363.
 Kronenberg Stanisł. 208.
 Kronentalówna 172.
 Kronowica 210.
 Kronig 215, 218.
 Kronisz 283.
 Kronman 153.
 Kronmanowa 215.
 Kronmanówna 215.
 Kropatsch 135, 443.
 Kropielnicka 364.
 Kropiński 61.
 Krotkiewicz 256.
 Krotchwila 386.
 Krotoska 278.
 Krotoski Kazimierz 296.
 Krowicka 213.
 Król Ignacy 240, 294.
 Król Jadwiga 176.
 Król Józef 338.
 Król Leon 288.
 Król Zygmunt 292.
 Królicki Aleksander 278.
 Królikiewicz Henryk 179, 180.
 Królikiewicz Jan 286.
 Królikowska Władysława 404.
 Królikowska Zofja 358.
 Królikowski Jakób 60.
 Królikowski Klemens 81.
 Królikowski Stanisław 104.
 Królikowski Walery 196.
 Królikowski Zdzisław 66.

- Króliński Jan 384.
 Króliński Kazimierz 383.
 Królówna Jadwiga 410.
 Królówna Marja 156.
 Królówna Michalina 222.
 Krókowski Jerzy 292.
 Krótki 261.
 Krömer 261.
 Kröning 260.
 Krubska 233.
 Kruczala 188.
 Kruczek 206.
 Kruczkiewicz 286.
 Kruczkiewiczówna 314.
 Kruczkowa 206.
 Kruczkowska Edwarda 421.
 Kruczkowski Aleksander 391.
 Kruczkowski Franciszek 75, 209, 468.
 Kruczkowski Jan 331.
 Kruczkowski Kalikst 295, 299, 325.
 Kruczkówna 287.
 Kruczynska 351.
 Krudowski 123.
 Kruglikowa 258.
 Kruk 102.
 Krukar 387.
 Krukierok 381.
 Krukiewicz Kazimierz 135.
 Krukiewicz Mieczysław 191.
 Krukiewiczówna Helena 469.
 Krukiewiczówna Kazimiera 156.
 Krukowska Joanna 273.
 Krukowska Julja 367.
 Krukowska Marja 361.
 Krukowski Gerwazy 382.
 Krukowski Henryk 103.
 Krukowski Jan 190.
 Krukowski Józef 382, 383, 468.
 Krukowski Józef 422.
 Krókowski Józef 78.
 Krukowski Wiktor 276.
 Krukowski Władysław 290.
 Krupa Jan 173.
 Krupa Michał 199.
 Krupa Piotr 349.
 Krupczak 75.
 Krupe 358.
 Krupicka 292, 376.
 Krupińska 321.
 Krupiński Adam 408.
 Krupiński Franciszek 170.
 Krupka 79.
 Krupkowska 139.
 Kruppik 266.
 Krupska 250.
 Krupski 413.
 Krusche Amelia 226.
 Krusche Ernest 360.
 Kruszelnica 336.
 Kruszelnicki 325.
 Kruszek 323.
 Kruszevska Justyna 178.
 Kruszevska Marja 148.
 Kruszevska Zofja 142.
 Kruszevski Karol 77.
 Kruszevski Ludwik 186.
 Kruszevski Tadeusz 111, 131.
 Kruszka 449.
 Kruszowa 212.
 Kruszówna 205.
 Kruszyńska Jadwiga 350.
 Kruszyńska Jadwiga 138.
 Kruszyńska Marja 332.
 Kruszyński 206.
 Krutulis 243, 365.
 Krüger 281.
 Krüger Felicja 201.
 Krüger Henryk 139, 144.
 Krüger Kazimierz 276.
 Krwawicz 333.
 Kryczmań L. 257.
 Kryczyński Bronisław 167, 332.
 Kryczyński Władysław 337.
 Krygier Adolf 207.
 Krygier Edmund 207.
 Krygier Jerzy 148.
 Krygierowa 212.
 Krygierowa Stefanja 126.
 Krygowski Antoni 290.
 Krygowski Bolesław 60.
 Krykowski Zdzisław 90, 91, 119.
 Krymotowska 255.
 Krynicka Bronstawa 382.
 Krynicka Tatjana 248.
 Krynicka Wiktorja 368.
 Krynicki 363.
 Krynicki Baltazar 206.
 Krynicki Edward 59.
 Krynicki Włodzimierz 257.
 Krynkowski 365.
 Kryńska Irena 138, 350.
 Kryński Adam Antoni 85, 119.
 Kryński Leon 84.
 Kryński Michał 137.
 Kryński Mieczysław 300, 379.
 Krypiakiewicz Jan 311.
 Krypiakiewicz Leon 333.
 Kryś 302.
 Krysa Jakób 242.
 Krysa Władysław 72.
 Krysakowski 80.
 Krysińska 272.
 Krysiński 180.
 Krysowski Józef 324, 387.
 Kryowski Stanisław 336.
 Krystanowski 310, 315.
 Krystkiewicz 145.
 Krystoszek 191.
 Kryspinowicz 252.
 Kryszalowicz 84.
 Krysztołówna 226.
 Krywułt 291.
 Kryzan 397.
 Kryzan Marjan 92.
 Kryzan Stefan 68.
 Kryzon 369.
 Kryzowska 144.
 Krzaklewski 322.
 Krzakowska 382.
 Krzakowski Felks 178.
 Krzakowski Jan 177.
 Krzanowski Antoni 276.
 Krzanowski Jan 304.
 Krzanowski Józef 331.
 Krzanowski Stanisław inspektor 79.
 Krzanowski Stanisław (Torokanie) 366.
 Krzanowski Stanisław (Białystok) 227.
 Krzanowski Stanisław (Zawiercie) 188.
 Krzanowski Walerjan 376.
 Krzawiczowa 381.
 Krzczkowska Jadwiga 145.
 Krzczkowska Marja 315.
 Krzczkowska Marta 204.
 Krzczkowski Michał 322.
 Krzczkowski Konstanty 107, 108.
 Krzczkowski Władysław 394.
 Krzemieniecki 74.
 Krzemieniecki Seweryn 95, 118.
 Krzemieniecki Wacław 198.
 Krzemieniowa 357.
 Krzemieński Bogdan 171.
 Krzemińska 252.
 Krzeminski 175.

Krzemuski 172.
 Krzesimowska 132.
 Krzesińska 148.
 Krzesiński Andrzej 294.
 Krześniak 57.
 Krzeczorz 286.
 Krzikalla 342.
 Krzoska 340.
 Krzycówna 218.
 Krzyczkowska 125.
 Krzyczkowski Dionizy 413.
 Krzyczkowski Konrad 417.
 Krzykowski Czesław 165.
 Krzykowski Cyprian 168.
 Krzymowska Jadw. 172.
 Krzymowska Leokadja 182, 183.
 Krzymowski Janusz 183, 184.
 Krzymuska Stanisława 424.
 Krzymuska Zofja 180.
 Krzymuski Edmund 87, 435.
 Krzymuski Kazimierz 123, 133.
 Krzypcówna 362.
 Krzysik Stanisław 181.
 Krzysik Tadeusz 321.
 Krzysikowa 181.
 Krzyszkowski Jan 290, 294.
 Krzyszkowski Jan ks. 406.
 Krzyszkowski Stanisław naucz. 402.
 Krzyszkowski Stanisław inż. 102.
 Krzysztofiak 427.
 Krzysztoforska 374.
 Krzysztofowicz 333.
 Krzywicki 84, 107, 110, 113.
 Krzywkowski 204.
 Krzywkówna Stanisława 368.
 Krzywkówna Teresa 368.
 Krzywobłocka 235.
 Krzywobłocki Bolesław 58, 468.
 Krzywonos 222.
 Krzywoń 338.
 Krzyżanowska Fliza 194.
 Krzyżanowska Katarzyna 381.
 Krzyżanowska Marja (Kielce) 178.
 Krzyżanowska Marja (Grybów) 287.
 Krzyżanowska Marja (Mińsk) 161.
 Krzyżanowska Marja (Kraków) 70.
 Krzyżanowska Marta 176.
 Krzyżanowska Michalina 125, 271.
 Krzyżanowska Zofja 225.
 Krzyżanowski Adam 435.
 Krzyżanowski Adrian 418.
 Krzyżanowski Antoni 193.
 Krzyżanowski Feliks 170.
 Krzyżanowski Henryk (Stanisławów) 328, 329, 336.
 Krzyżanowski Henryk (Żółkiew) 325, 332, 334, 336.
 Krzyżanowski Julian Dr. 193, 194.
 Krzyżanowski Julian 252.
 Krzyżanowski Juliusz 123.
 Krzyżanowski Karol 277.
 Krzyżanowski Stanisław 348.
 Krzyżanowski Stanisław ks. 302.
 Krzyżanowski Szczęsny 270.
 Krzyżanowski Wacław 413.
 Krzyżkiewicz 104.
 Krzyżogórski 267.
 Książek Jan (Kraków) 292.
 Książek Jan (Częstochowa) 173.
 Książek Tadeusz 355, 442, 468.
 Książkiewicz 423.
 Ksieski 179.
 Ksok Bronisław 236.
 Kubnecki 309, 383, 468.
 Kubala Brzetysław 447.
 Kubala Tomasz 308.
 Kubalok 392.
 Kubaszewska 137.
 Kubat Jarosław 447.
 Kubat Władysław 399.
 Kubatówna 403.
 Kubie 331.
 Kubiakowa 364.
 Kubicka Anna 183 184.
 Kubicka Janina 358.
 Kubicka K. 470.
 Kubicki Benedykt 97.
 Kubicki Zygmunt 55.
 Kubielas 302.
 Kubiejewicz 290.
 Kubik 306.
 Kubilus 411.
 Kubiński 188.
 Kubiński Jan 199.
 Kubiński Roman 310, 317.
 Kubisztal 388.
 Kubit 381.
 Kublińska 274.
 Kubowicz Ewa 316, 383.
 Kubowicz Stanisław 368.
 Kubrakiewicz Julian 320.
 Kubrakiewicz Stanisław 382.
 Kubrycht 331.
 Kubski 358.
 Kuc Andrzej 254.
 Kuc Henryk 177, 178.
 Kuc Jan 374.
 Kuc Władysław 297.
 Kucewicz Marja 60.
 Kucewicz Michał 60.
 Kuchanny 282.
 Kuchanowiczówna 230.
 Kucharczak 181.
 Kucharczyk 75.
 Kucharska 142.
 Kucharski Eugenjusz, 96, 311.
 Kucharski Jan 228.
 Kucharski Józef 370.
 Kucharski Karol 172.
 Kucharski Michał 222.
 Kucharski Tadeusz 409, 410.
 Kucharski Władysław 308, 315, 332.
 Kucharski Zygmunt 253, 412.
 Kucharzewski Feliks 99.
 Kucharzewski Jan 43.
 Kucharzyk 344.
 Kuchciak 80.
 Kuchedja 73.
 Kuchenbäcker 280.
 Kuchinka 271.
 Kuchło Aleksander 250.
 Kuchto Zofja 251.
 Kuciel Jarosław 372.
 Kuciel Michał 409.
 Kucij 388.
 Kucowa 178.
 Kuczalska 372.
 Kuczborska 137.
 Kuczek Piotr 156.
 Kuczer Włodzimierz 311, 313.
 Kuczera Wilhelm 322, 331, 386, 440.
 Kuczera Regina 173.
 Kuczewska Stefania 165

- Kuczewski Karol 221.
 Kuczewski Ludwik 60.
 Kuczewski Otton 173.
 Kuczkowska 68.
 Kuczkowski Jan 280.
 Kuczkowski Stanisław 422.
 Kuczkówna 423.
 Kuczmajewska 279.
 Kuczukowa 250, 251.
 Kuczyńska Anna 220.
 Kuczyńska Bronisława 167.
 Kuczyńska Helena 375, 376.
 Kuczyńska Jadwiga 142, 145, 195.
 Kuczyńska Marja 145.
 Kuczyńska Marja 46.
 Kuczyński Antoni 207, 213.
 Kuczyński Bolesław 224.
 Kuczyński Florjan 123.
 Kuczyński Jan 134, 406.
 Kuczyński Kazimierz 420.
 Kuczyński Stefan 310, 316, 440.
 Kuczyński Stefan 280.
 Kuć-Staniszevska 198.
 Kudela 77.
 Kudelka Antonina 273.
 Kudelka Bolesław 369.
 Kudelka Bronisław 369.
 Kudelka Władysław 92, 270.
 Kudelski 133.
 Kuderna 355.
 Kudlerówna 180.
 Kudling Stanisław 126, 147.
 Kudłacik 199.
 Kudryk 327.
 Kuhlman 384.
 Kuhn 274.
 Kuhnowa Marja 207, 212.
 Kuhnówna Jadwiga 382.
 Kujawianka 358.
 Kujawska 46.
 Kujawski Kazimierz 130, 439.
 Kujawski Dr. 359.
 Kujawski L. J. 448.
 Kujawski Stefan 57.
 Kujawski Teofil 423.
 Kujawski Wacław 209.
 Kukawski Zygmunt 121.
 Kuklińska 360.
 Kukliński Antoni 290, 440.
 Kukliński Kazimierz 180.
 Kukliński Stanisław 254.
 Kukliński Władysław 360.
 Kukolewska 258.
 Kukucki 66.
 Kukulski 112, 192.
 Kukułka 259.
 Kukuruziński 259.
 Kulamowicz 209.
 Kulański 69.
 Kulas 291.
 Kulczycka Helena 385.
 Kulczycka Klementyna 385.
 Kulczycka Marja 359.
 Kulczycka Marja Dr. 86, 110.
 Kulczycki Dr. 397.
 Kulczycki Aleksander 334.
 Kulczycki Emil 359.
 Kulczycki Ludwik 113.
 Kulczycki Michał 80.
 Kulczycki Stefan 142.
 Kulczycki Włodzimierz 105.
 Kulczyńska 236.
 Kulczyński 89, 117.
 Kulejowski 214.
 Kulenowic 157.
 Kulesza Bronisław 126.
 Kulesza Jan 336.
 Kulesza Józef 131.
 Kulesza Marjan 240, 241.
 Kuleszanka 246.
 Kuleszyna 159, 160, 351.
 Kuleszyńska 349.
 Kulgawski 207.
 Kulig Mateusz 81.
 Kulig Zygmunt 291.
 Kulik Jakób 211.
 Kulikowska Helena (Lwów) 316.
 Kulikowska Helena (Jaworów) 381.
 Kulikowska Jadwiga 316, 383.
 Kulikowska Stefania 447.
 Kuliniowski 331.
 Kulińska 128.
 Kuliński Jan 375.
 Kuliński Kazimierz 180.
 Kulisiewicz Franciszek 286, 447.
 Kulka 338.
 Kulmanówna 131.
 Kulmatycka 305, 381.
 Kulmatycki Stefan 280.
 Kulmatycki Włodzimierz 93.
 Kulmówna 382.
 Kulpińska 424.
 Kultys Władysław 304.
 Kultys Zdzisław 305.
 Kulwieć Julja 129.
 Kulwieć Kazimierz 129, 442.
 Kulaczowska 318.
 Kulakowska 246.
 Kulakowski 70.
 Kudasiwicz-Kołtuniakowa 142.
 Kulyżanka 59.
 Kumaniecki 43, 87, 117.
 Kumiszew 227.
 Kumka 242.
 Kummant 43.
 Kummer 330.
 Kunach 307.
 Kunc 264.
 Kuncek 319.
 Kuncerowa 67.
 Kuncewicz 429.
 Kuncewiczowa 359.
 Kuncewiczówna 240.
 Kunda 412.
 Kunert 166.
 Kunertówna 213.
 Kunica 235.
 Kunicka Anna 50.
 Kunicka Józefa 195.
 Kunicki Stanisław 101, 418.
 Kunicki Władysław dyr. 195.
 Kunicki Władysław 223.
 Kunikowski 349.
 Kunisz 175.
 Kuniszowa 175.
 Kunitzer 208, 360.
 Kunowska 135.
 Kunowski 162.
 Kunowski Salomon 349.
 Kunowski Daniel 136.
 Kunstmann 308.
 Kuntze Edward 93.
 Kunze Paweł 266.
 Kunze Henryk 413.
 Kuzek Henryk 104.
 Kunzowa 325.
 Kupczyńska Jadwiga 161.
 Kupczyńska Wanda 146.
 Kupczyński Adam 71.
 Kupczyński Mieczysław 290.
 Kupczyński Tadeusz 348, 397, 398.
 Kupfer 203.
 Kupferschmid 233.
 Kuphal 469.
 Kupiec 133, 410.
 Kupka Antoni 171.

Kupka Józef 407
 Kupkowa 264.
 Kuppe 341.
 Kurasiowa 296, 378.
 Kuraś 242.
 Kuratowski 86.
 Kurcmanowski 218.
 Kurcz 304, 336.
 Kurczak 287, 374.
 Kurczapówna 315.
 Kurda 355.
 Kurdowa 355.
 Kurdwanowska 202.
 Kurdzielówna 71.
 Kurek 289.
 Kurellanka 190.
 Kurełłowa 409.
 Kurenianowski 360.
 Kurganowicz 231.
 Kurkiewicz M. Antonina
 167.
 Kurkiewicz Tadeusz 91.
 Kurkiewiczówna 350.
 Kurkowska 55.
 Kurkówna 157.
 Kurmanowa 469, 471
 Kurmanówna 469.
 Kurnatowski 110, 113.
 Kurnik 89.
 Kuroczycka 250.
 Kuropatwińska 361.
 Kuropatwiński 74.
 Kuroszówna 408.
 Kurowiecki 106.
 Kurowska 227.
 Kurowski 429.
 Kurowski Józef 286, 373.
 Kurowski Mateusz 333.
 Kurowski Michał 252.
 Kurowski Stanisław 124,
 133, 443.
 Kurpiejewska 166.
 Kurpiejewski 140, 143,
 155.
 Kurpińska 168.
 Kurnisz 426.
 Kurt 164.
 Kurth Henryk 171.
 Kurtz Jan 192.
 Kurtz Stanisław 121.
 Kurtzmanowa 426.
 Kuryl 239.
 Kuryluk Kazimiera 215.
 Kuryluk Władysław 217.
 Kuryłs 383.
 Kuryłło Adam 99, 431.
 Kuryłło Adam Bernard
 467.
 Kuryłło Zenon 181.
 Kurz 260.
 Kurzawa 286.
 Kurzawiński 141, 143, 147.
 Kurzątkowski 356.
 Kurzewski 367.
 Kurzętkowski Juliusz 184.
 Kurzętkowski Piotr 184.
 Kurzydło 124.
 Kurzył 327.
 Kurzyna Jan 348.
 Kurzyna Kazimierz 128.
 Kurzyński 262.
 Kusch 159.
 Kusche 469.
 Kuska 288, 374.
 Kussówna 404.
 Kusza 77.
 Kuszczak Aleksy 303, 304,
 380.
 Kuszczakówna 220.
 Kuszczyńska 46.
 Kuszelewicz 232.
 Kuszelewski Kazimierz
 257.
 Kuszełik 286.
 Kuszeninowa 263.
 Kuszewski 417.
 Kuszner 206.
 Kuszniw 243, 245.
 Kuszniur 159.
 Kustelanówna 272.
 Kuszyk 70.
 Kuś Andrzej 322.
 Kuś Franciszek 269, 320.
 Kuś Władysław 373.
 Kuśmidrowicz 131.
 Kuśniedrowicz 348.
 Kuśnierska 71.
 Kuśnierski 143, 416.
 Kutakowska 423.
 Kutarski 304, 305
 Kutasiewicz 191.
 Kutnerówna 431, 469.
 Kutniewicz 256, 257.
 Kutowski 334.
 Kutrzeba 87, 433.
 Kutsch 340, 439.
 Kutschińska 278.
 Kutyba Józef 408.
 Kutyba Kazimierz 181,
 356.
 Kutyłowski Sokół Wa-
 claw 441.
 Kutzner Antoni 402.
 Kutzner Bolesław 77.
 Kuza 363
 Kuzia 323.
 Kuzian 288.
 Kuzianowicz 281
 Kuziemski 157.
 Kuzimowicz 318.
 Kuziowa 380.
 Kuzniecowa 231.
 Kuzyk 335.
 Kuźma Leoncjusz 326.
 Kuźma Orest 326.
 Kuźmiak 416.
 Kuźmicka 157.
 Kuźmierówna 72.
 Kuźmińska 146.
 Kuźmiński 432.
 Kuźmowicz 383.
 Kuźniak 91.
 Kuźniar Antoni 165.
 Kuźniar Czesław 109.
 Kuźniecowa 188.
 Kuźemski 157.
 Kuźil 329.
 Kühn Adelajda 244, 246.
 Kühn Alfons 107.
 Kühn Henryk 413.
 Kühn Jerzy 342.
 Kühn Kazimierz 163.
 Kühn Robert 244, 245.
 Kühnel 98.
 Kühns 262.
 Künzer 274.
 Küster 238.
 Küstlinger 291.
 Kwak 270, 273.
 Kwapińska 227.
 Kwapiński 227.
 Kwapisiewicz 184.
 Kwapiszewska 193, 195
 Kwapowska 272.
 Kwarciniński 202.
 Kwarnberg 400.
 Kwasiębrodzki 204.
 Kwasiulewicz 59.
 Kwasowska 282.
 Kwaszenko 257.
 Kwaśniak Aleksander 238.
 Kwaśniak Ignacy 179.
 Kwaśnicka 376.
 Kwaśniewicz 350.
 Kwaśniewska 356.
 Kwaśniewski 221.
 Kwaśnik 271.
 Kwaśny 401.
 Kwiatkiewicz 284.
 Kwiatkowska 371.
 Kwiatkowska Aleksandra
 180.
 Kwiatkowska Apolonja
 145.
 Kwiatkowska Jadwiga
 376.
 Kwiatkowska Stefania 189.
 Kwiatkowska Wanda 280.
 Kwiatkowska Zofja 382,
 383.

- Kwiatkowski A. 222.
 Kwiatkowski Bolesław 212.
 Kwiatkowski J. 413.
 Kwiatkowski Julian Edward 75.
 Kwiatkowski Kazimierz (Wilno) 241.
 Kwiatkowski Kazimierz (Warszawa) 122.
 Kwiatkowski Ludwik 289.
 Kwiatkowski Mieczysław 284.
 Kwiatkowski Romuald 79.
 Kwiatkowski Stefan 121, 439.
 Kwiatkowski Stanisław inż. 146, 418.
 Kwiatkowski Stanisław 390.
 Kwiatkowski Waclaw 180.
 Kwiatkowski Wincenty 83.
 Kwiatkowski Zygmunt 308.
 Kwiczalanka 357.
 Kwiecień 379.
 Kwieciński Ignacy 296.
 Kwieciński Jan 188.
 Kwieciński Janusz 113, 409.
 Kwieciński Karol 306.
 Kwieciński Kazimierz 72, 80.
 Kwieciński Leon 68.
 Kwieciński Maciej 373.
 Kwieciński Ryszard 261.
 Kwieciński Tadeusz 345.
 Kwiek Lucjan 277.
 Kwiek Kazimierz 123.
 Kwiekowa 277.
 Kwietniewski Kazimierz 93, 95, 116, 254.
 Kwietniewski Roman 354.
 Kwietniewski Stefan 86, 106.
 Kwietniewski Stanisław 107.
 Kwietniewski 254.
 Kwinta 185.
 Kwólek 374.
 Kyczun 328, 329, 330.
 Kydryński 280.
 Kynast 343.
 Labitska 360.
 Lach 277.
 Lachcik Jan 358.
 Lachcik Tomasz 326.
 Lachman Adolf 319.
 Lachman Waclaw 129.
 Lachnik 154, 355.
 Lachnit 295.
 Lachowicki 179.
 Lachowicz Adam 68.
 Lachowicz Antoni 58.
 Lachowicz Marja 68.
 Lachowicz Michał 99.
 Lachowiczowa 237.
 Lachowiczówna 312, 317.
 Lachowska 316.
 Lachowski Celestyn 307, 328, 440.
 Lachowicz 337.
 Lachs Hilary 136, 152.
 Lachs Hilary Jan 109.
 Lachs Stanisław 149.
 Lacroampe 111.
 Laff 315.
 Laghade 119.
 Lagosz 307, 308.
 Lahrs 267.
 Lalewicz 100, 112, 432.
 Lalik 139, 142.
 Lam Longin 345.
 Lam Władysław 276.
 Lamatsch 392.
 Lammel 290.
 Lambert 193.
 Lamber 321, 324.
 Lambor 295, 296.
 Lamerhirt 274.
 Lampe Wiktor 86, 119, 465.
 Lanckoroński 434.
 Landau Artur 150.
 Landau Dora 150.
 Landau Henryk 151.
 Landau Ludwik 337.
 Landau-Ziemecki Stanisław 103.
 Landau Szejna 215.
 Landauowa 264.
 Lande Jerzy 97.
 Lande Łazarz 255.
 Lander Filip 304, 305.
 Lander Irena 376.
 Lander Samuel 257.
 Landesberg 174.
 Landfisch 286.
 Landrówna 181.
 Landsberg 337.
 Landwehr 338.
 Landwirt 203.
 Landy Zofja 142.
 Landy Czesław 153.
 Lang Helena 312.
 Lang Marjan 403.
 Lange 262.
 Lange Andrzej 279.
 Lange Juljusz 282.
 Lange Klara 218.
 Lange Małgorzata 344.
 Lange Marja 142.
 Lange Władysława 142.
 Langenmayer Gertruda 275.
 Langenmayer Katarzyna 275.
 Langer Alfred 400, 412.
 Langer Antoni 436, 437.
 Langer Elżbieta 342.
 Langer Józef 260.
 Langer Karol 215.
 Langermann 302.
 Langie 375.
 Langier 185.
 Langkammer 181.
 Langlade 92.
 Langner Dober 174.
 Langer Stanisław 427.
 Lanikiewiczówna 313.
 Lankau 50.
 Lasek Eligiusz 283, 415.
 Lasek Jan 323.
 Laser 407.
 Laskarys 196.
 Laski 397.
 Laskosiowa 254.
 Laskowicz 239.
 Laskowiczówna 365.
 Laskowska Janina 312.
 Laskowska Zofja 48, 249.
 Laskowski August 370.
 Laskowski Franciszek 310.
 Laskowski Ignacy 270.
 Laskowski Jan 253.
 Laskowski Karol 417, 441.
 Laskowski Waclaw Stefan 76.
 Laskowski Władysław 403.
 Lasociński Jan 213.
 Lasocki 163.
 Lasocki Józef 386.
 Lasocki Waclaw 339.
 Lasota Józef 80.
 Lassota Józef 325.
 Lassota Leon 192, 193.
 Last 229.
 Łaszczka 104.
 Łatawiec 319.
 Łaternier 236.
 Łatkowska 140.
 Łatkowski Józef 88.
 Łatkowski Julian 528.
 Łatonek 362.
 Łatosińska Marja 226.
 Łatosińska-Serebocka 194.
 Łatoszyński Władysław 308, 315.

Latour Izabella 429
 Latour Henryk 344
 Latuszek 201.
 Latwis 98.
 Latyszewski 329.
 Laubitz 400.
 Laudis 345.
 Laudyn 138.
 Lauer Helena 152, 153.
 Lauer Izydor 190.
 Laufer Izaak 324.
 Laufer Mojżesz 324.
 Laugeois 235.
 Laure 122, 140.
 Laurecki 261.
 Laukajtes 125.
 Laukienicka 150.
 Launhardt 280.
 Laure 401.
 Laurent De Saint 185.
 Laurenz 274.
 Lausówna 447.
 Lauterbach 50.
 Lawa 228.
 Lawoniewski 362.
 Lazar 226.
 Łazarowa 226.
 Łazarówna 273.
 Lebedyński 403.
 Lebenhaft 228.
 Lebediew 251.
 Lebedzińska 171.
 Lebedziński 170.
 Lebedzki Jan 322, 386.
 Lebedzki Józef 331.
 Lebiada 405.
 Lebiszczak 331.
 Leccisi 111, 112.
 Lecewiczówna 359.
 Lech Emanuel 191.
 Lech Franciszek Edward 187.
 Lech Jan 348.
 Lech Tadeusz 180.
 Lechicka 316.
 Lechicki 324.
 Lechowska 149.
 Lechowska Irena 48.
 Lechowska Marja 48.
 Lechowski Edward 134.
 Lechowski Stefan 48.
 Leciejewska 404.
 Leciejewski 307.
 Lecz 351.
 Lecker 287.
 Leczycki Kazimierz 242.
 Leczycki Mordko 220.
 Leder 173.
 Lederberg 236.
 Lederer 290, 375.
 Lederfeind 255.
 Lednicki 127.
 Ledóchowska 283.
 Ledoux 385.
 Ledóchowski 416.
 Ledwoń 343.
 Ledwos 341.
 Lefeld 428.
 Leflerówna 71.
 Leginówna 408.
 Legutko 358.
 Lehman Józef 310.
 Lehman Marcin 267.
 Lehnert 71, 316, 440.
 Lehnertowa 312, 317.
 Lehr-Splawiński 468.
 Lehrner 330, 331.
 Leibson 154.
 Leiden 197.
 Leimdörfer 338.
 Leimsner 392.
 Leinerówna 312.
 Leitgeber 275.
 Leitgeberówna 272.
 Leitgeberówna 66.
 Leitner 79.
 Leja Franciszek 290.
 Leja Józef 361.
 Leja Rita 341.
 Lejzon 153.
 Lejman Stefan 180.
 Lejman Zdzisław 191.
 Lejn 243.
 Lejpuner 220.
 Lejwa 155.
 Leses Helena 110, 124, 143, 144.
 Leman 208, 209, 432.
 Lemańczyk 371.
 Lcmbke 49.
 Lemiesz 400.
 Lemoch 160.
 Lempp 330.
 Len 360.
 Lenart 381.
 Lenartowicz Jan Tadeusz 88.
 Lenartowicz Józef 101.
 Lenartowicz Michał 230.
 Lenartowicz Piotr 165.
 Lenartowicz Władysław 343.
 Lenartowicz Zdzisław 181.
 Lenartowska 142.
 Lencewicz 86, 109, 119.
 Lenczewski Aleksander 257.
 Lenczewski Kazimierz 257.
 Lenciek 298.
 Leniekówna 377.
 Lenkiewicz Adam 312.
 Lenkiewicz Eleonora 235.
 Lenkiewicz Włodzimierz 335, 336.
 Lenkiewiczowa 235.
 Lenkiewiczówna Irena 362.
 Lenkiewiczówna Janina 359.
 Lenkiewiczówna Marja 194.
 Leń 302.
 Leonhard Stanisław 70.
 Leonhardt Ernest 217.
 Leonowicz 432.
 Leonowiczowa 247.
 Leontiewa 231.
 Leparska 256.
 Lepczyński 270.
 Lepecka 172.
 Lepianka 385.
 Lepszy Edward 292.
 Lepszy Leonard 433.
 Lepszy Tadeusz 393.
 Ler 158.
 Lerch 342.
 Lercher 335.
 Lerczyńska 356.
 Lerenda 174.
 Lernet 62.
 Leselrot 157.
 Lesiak 298.
 Lesiecka 359.
 Lesiecki 359.
 Leska 143.
 Lesnobrodzka 429.
 Lesser Stanisław 428.
 Lesser Henryk 223, 361.
 Lesserówna 124.
 Leszczewicz 448.
 Leszczij 313.
 Leszczuk 322.
 Leszczukowa 322.
 Leszczyńska M. 348.
 Leszczyńska Marja 138, 349.
 Leszczycki 337.
 Leszczyński Marjan 174.
 Leszczyński Michał 303.
 Leszczyński Miron 333.
 Leszczyński Roman 95.
 Leszczyński Tadeusz 326.
 Leszczyńska 238.
 Leszewiczowa 197.
 Leszko 289.
 Leszman 159.
 Leśkiewicz Janina 125.
 Leśkiewicz Stanisław 177, 178.

- Leskiewicz Teofil 192.
 Leskiewiczowa 131.
 Leśniak Adam 201.
 Leśniak Jan (Dębica) 287.
 .. Jan (Jarosław) 304.
 Leśniak Józef (Nowy Sącz) 295, 296.
 .. Józef (Sosnowiec) 185, 352.
 Leśniakowa 352, 425.
 Leśniakowski Jan 324.
 Leśniakowski Władysław 80.
 Leśniewska Eugenia 184, 356.
 Leśniewska Natalja 239.
 Leśniewski Antoni 230.
 Leśniewski Apolinary 168, 169.
 Leśniewski Czesław 134, 141, 148.
 Leśniewski Jan 364.
 Leśniewski Stanisław 86.
 Leśniewicz 78.
 Leśnik 169.
 Leśnikowa 144.
 Leśnikowski 71.
 Leśniodorski 292.
 Leśniowski Antoni 84.
 Leśniowski Stanisław 465.
 Lettner 307.
 Leute 405.
 Leuthold 342.
 Leyberg 218.
 Lew 193, 196.
 Lewakowska 125.
 Lewandowicz W. 199.
 Lewandowicz Felicja 298.
 Lewandowiczowa 212.
 Lewandowska Anna 213.
 Lewandowska Janina 149.
 Lewandowska Kazimiera 401.
 Lewandowska Klotylda 135, 147.
 Lewandowska Konstancja 72.
 Lewandowska Łucja 340.
 Lewandowska Marja 143, 399.
 Lewandowska Stefanja 348.
 Lewandowski Brunon 427.
 Lewandowski Jan 394.
 Lewandowski Jerzy 187.
 Lewandowski Juljan 173.
 Lewandowski Józef 368.
 Lewandowski Stanisław 127, 128, 412.
 Lewandowski Waclaw 282.
 Lewek Edward 333, 337.
 Lewi 152.
 Lewicka Marja 389.
 Lewicka Olga 248.
 Lewicka Stanisława 360.
 Lewicka Władysława 329.
 Lewicki Adam 182, 407.
 Lewicki Adam Dr. 48.
 Lewicki Aleksander 232.
 Lewicki Andrzej 253.
 Lewicki Andrzej Justyn 61.
 Lewicki Antoni 190.
 Lewicki Bazyli 333.
 Lewicki Bohdan 326.
 Lewicki Hilary 302.
 Lewicki Jan 383.
 Lewicki Jarosław 311, 318.
 Lewicki Jerzy 253.
 Lewicki Józef 50, 111, 328, 330.
 Lewicki Juljan 335.
 Lewicki Kazimierz 200, 359.
 Lewicki Michał 192.
 Lewicki Mitrofan 252.
 Lewicki Piotr 248.
 Lewicki Seweryn 383.
 Lewicki Stanisław 60, 357, 404.
 Lewicki Stefan 324.
 Lewicki Tadeusz 202, 204, 309, 317.
 Lewicki Teodozy 298, 299.
 Lewicki Wiktor Ferdynand 287, 374.
 Lewicki Wincenty 382.
 Lewicki Władysław 60, 72.
 Lewicki Włodzimierz 72.
 Lewicki Andrzej 253.
 Lewiecki Konstanty 162.
 Lewin Abram 151, 186.
 Lewin Aron 436.
 Lewin Fania 228.
 Lewin Jowel 235.
 Lewin Kopiel 243.
 Lewin Regina 157.
 Lewin Roma 150.
 Lewin Rywka 220.
 Lewin Zenia 205.
 Lewin Zofja 151.
 Lewina Saibel 253.
 Lewinowa Bajla 184.
 Lewinowa Róża 316.
 Lewinowa Zofja 152.
 Lewinson-Katecka Augusta 151.
 Lewinson Stanisław 164.
 Lewińska Stefanja 144.
 Lewińska Marja 141.
 Lewińska Zofja 57.
 Lewiński Antoni 410.
 Lewiński Bolesław 408.
 Lewiński Jan 83, 86, 119.
 Lewiński Jan Stanisław 107, 110, 111.
 Lewiński Stanisław 193.
 Lewiówna 172.
 Lewitan 212.
 Lewkowicz Ela 216.
 Lewkowicz Jakób 210.
 Lewkowicz Ksawery 88.
 Lewkowicz Marja 220.
 Lewkiewiczówna 385.
 Lewowa 157.
 Lewy Marceli 111.
 Leyberg 216.
 Leybergowa 208.
 Lczańska 310.
 Lezohubska 318, 384, 404.
 Lgocki 113.
 Lhotska 404.
 Libański 413.
 Libczyński 173.
 Liberadka 50.
 Liberman - Tirkengigowa 187.
 Libermanówna 187.
 Libińska 424.
 Libiszewski 212.
 Libiszewska 212.
 Libiszowski 182, 407.
 Libońowa 215.
 Librachowa Marja 52, 348, 398.
 Librewski Stanisław 332.
 Lichtarowicz 365.
 Lichtenbaum Natalja 153.
 Lichtenbaum Teofil 203.
 Lichtenberg Władysław 317, 404.
 Lichtenstein Gustaw 137, 410.
 Lichtenstein Izrael 215.
 Lichtenstein Wiktor 151.
 Lichtensztajnowa 426.
 Lichtman Amalja 232.
 Lichtman Aron 236.
 Lichtman Izydor 319.
 Lickendorf 233.
 Lickindorf Eugenjusz 191.
 Lickindorf Jan 207.
 Licznarowski 59.
 Liczbańska 427.
 Licznarski 303.
 Lidchower 174.
 Lidke 206.
 Lidchewerówna 172.

Lidski Abram 245.
 Lidzki Szmul 234.
 Lieber 190.
 Liebert 127.
 Liebersbauer 325.
 Liebhart Hermina 372.
 Liebhartówna 441.
 Liebhartówna Otylja 372.
 Liegman 327.
 Liebich 210.
 Lieblich 205.
 Liškówna 141.
 Lifschütz 332.
 Lifszyc Abram 231.
 Lifszyc Szejna 229.
 Ligasówna 396.
 Ligaszewski 121.
 Ligasówna 423.
 Ligęza Jan 222, 279.
 Ligęza Stanisław 382, 384.
 Ligęza Leon 409.
 Ligocki 406.
 Ligowski 162.
 Likowski 93.
 Lilien Henryk 307, 313, 317.
 Lilling 376.
 Limanowska 410.
 Limanowski Mieczysław 110, 429.
 Limanowski Władysław 104.
 Limanowski Zygmunt 102, 107.
 Limaszko 185.
 Limbach 307.
 Linder 280.
 Lindner 344.
 Lindnerowa 199.
 Lindorf 123, 444.
 Linek 342.
 Linnemann 115.
 Linemann Max 268.
 Lingenberg 282.
 Linhardtowa 385.
 Linhart 338.
 Liniewski 158.
 Link 99.
 Linke 273.
 Linkowska 68.
 Linkówna 348.
 Linniczenko 435.
 Lipczyński 199.
 Lipczyński Władysław 126, 129, 131.
 Linecki 281.
 Lipjański 150.
 Liniec 151.
 Lipińska Anna 267.
 Lipińska Barbara 147.
 Lipińska Bronisława 139, 145, 147.
 Lipińska Janina 130.
 Lipińska Kazimiera 276.
 Lipińska Marja 127.
 Lipiński Aleksander 59.
 Lipiński Boh. 116.
 Lipiński Bonifacy 78.
 Lipiński Edmund 230, 362.
 Lipiński Edward 134.
 Lipiński Eugenjusz 220.
 Lipiński Fabjan 282.
 Lipiński Henryk 266.
 Lipiński Jan 394.
 Lipiński Józef 152.
 Lipiński Julian 175.
 Lipiński Karol 385.
 Lipiński Leon 345.
 Lipiński Ludomir 220.
 Lipiński Stanisław 113.
 Lipiński Stanisław ks. 260.
 Lipiński Stefan 352, 425.
 Lipka Andrzej 156, 157.
 Lipka Mikołaj 71, 409.
 Lipka Zygmunt 158.
 Lipko Aleksander 249.
 Lipko Janina 147.
 Lipkowski 53.
 Lipkówna 198.
 Lipman Abram 194.
 Lipman Edwarda 150.
 Lipnicki Janusz 146, 147.
 Lipnik 231.
 Lipper 197.
 Lips 392.
 Lipska Felicja 149, 352.
 Lipska Helena 90.
 Lipska Irena 324.
 Lipska Jadwiga 142.
 Lipska Maria 133, 142.
 Lipska Michalina 149.
 Lipska Zofja 256.
 Lipski Henryk 218.
 Lipski Henryk Mieczysław 133, 437.
 Lipski Józef 185.
 Lipski Marjan 198.
 Lipski Roman 418.
 Lipski Wojciech 268.
 Lipszowicz 150.
 Lipszyc Jakób 212, 217.
 Lipszyc Jan 164.
 Lipszycówna 210, 215.
 Liptakówna Helena 369.
 Liptakówna Marja 423.
 Liptakówna Wanda 425.
 Liptakówna Zofja 263.
 Lis 187.
 Lisakowski 427.
 Liszka 333.
 Lisecka 428.
 Lisicka 429.
 Lisiecka 126.
 Lisiecki Ludwik 275.
 Lisiecki Stanisław 123.
 Lisikiewicz 320.
 Lisiński Mieczysław 304.
 Lisiński Mikołaj 308.
 Lisiński Stanisław 360.
 Liskowacka 333, 390.
 Liskowacki 194, 196.
 Lison 275.
 Lisowiecka 235.
 Lisowska Janina 195.
 Lisowska Wacława 126.
 Lisowski Antoni 177.
 Lisowski Franciszek 77.
 Lisowski Józef 197.
 Lisowski Zygmunt 90.
 Listowski 259.
 Listowski Karol 72.
 Liszewski Allons 398.
 Liszewski Stanisław 163.
 Liszka Antoni 286.
 Liszka Jan 288, 374.
 Liszka Paweł 374.
 Liszka Stefan 50.
 Liszkowicz 289.
 Lissowska 157.
 Lissowski 354.
 Liškiewicz 329, 330, 389.
 Litauer 110.
 Litman 203.
 Litwin Aleksander 360.
 Litwin Jan 292.
 Litwin Kazimierz 287.
 Litwin Walenty 305.
 Litwinow 251.
 Litwinowicz Grzegorz 388.
 Litwinowicz Wacław 230.
 Litwińska 145.
 Liwoczyński 316, 333.
 Lityńska 383.
 Lityński Alfred 466.
 Lityński Marjan 421.
 Lizak 222.
 Lizakowski 408.
 Lizakówna Irena 202, 203.
 Loba 208, 209.
 Loch Marijn 300, 379.
 Lochschmid 80.
 Lodwich 370.
 Loeb 434.
 Loebłowa Joanna 382.
 Loebłówna Anna 312.
 Loeffler Otton 219.
 Loeffler Ryszard 219.
 Loewenfeld 287.
 Loges de 314.
 Logorski 134, 144.

Lohn 291.
 Londoński Zdzisław 341, 439.
 Londzin Józef ks. 437.
 Long 430.
 Longhamps de Berier 93, 94, 111.
 Lopatyner 298, 299, 379.
 Lopman 196.
 Loppe 236.
 Lord 435.
 Lorenc 230, 324.
 Lorencówna Elza 208.
 Lorencówna Jadwiga 324.
 Lorentowicz Adam 394.
 Lorentowicz Leonard 466.
 Lorens 359.
 Lorenz Adela 68.
 Lorenz Andrzej 302.
 Lorentz Antoni 134.
 Lorenz Franciszek 319.
 Lorenz Jan 303.
 Lorenz Józef 79.
 Lorentz Ludwik 130, 183.
 Lorentz Stanisław 130.
 Lorentz Zygmunt 207.
 Lorentzowa 130.
 Loria 95, 118.
 Lorjowa 214.
 Lorke 267.
 Lorkiewicz Czesław 427.
 Lorkiewicz Władysław 426.
 Loroch 281.
 Lorych 402.
 Lotr 124, 132, 140, 146.
 Lot Jerzy 106, 107, 108, 111.
 Loth Edward 84.
 Lotholz 364.
 Lothzinger 222.
 Losterówna 263.
 Lotz 278.
 Lotte-Grosbaum 194, 196.
 Lovel 417.
 Löffler 124, 129, 134, 142.
 Löschnówna 377.
 Lubaczewski 291.
 Lubański ks. 141, 147.
 Lubaszewski 399.
 Lubaś 286.
 Lubawski 143.
 Lubczyk Józef 393.
 Lubczyk Romuald 341.
 Lubczyńska 382.
 Lubczyński 53, 382, 383, 468.
 Lubecka 372.
 Lubecki Izaak 244.
 Lubecki Marjan 154.
 Lubeké 414.
 Lubelski Józef 379.
 Lubelski Marjan 74.
 Lubelski Samuel 222.
 Lubelski Stanisław 155.
 Lubertowicz 296.
 Lubicz 231.
 Lubieniecka Eugenja 253.
 Lubieniecka Paulina 357.
 Lubieniecki 91, 466.
 Lubierski 267.
 Lubinska 244.
 Lubiński 281.
 Lubiner 136, 151.
 Lubner 371.
 Lublinerowa 111.
 Lubocki Boruch 245.
 Lubocki Izrael 243.
 Lubodzicka 206.
 Luboińska Marja 241.
 Luboińska Stefanja 125, 148.
 Lubomirowicz 311, 318.
 Lubomirska 333.
 Luboński 198.
 Lubos 73.
 Lubowidzki 232.
 Lubowicz Eugenjusz 320.
 Lubowicz Ludwika 406.
 Lubowicz Mikołaj 329, 330.
 Lubowiecki 79.
 Lubryczyński 111.
 Lucyniak 384.
 Ludkiewicz Adam 104.
 Ludkiewicz Stanisław 311.
 Ludkiewicz Zdzisław 101, 102, 103, 110.
 Ludwichowski 401.
 Ludwikiewicz 123.
 Ludwin 168.
 Ludwiński 181.
 Luerówna 124.
 Lugeon 434.
 Luhde 262.
 Lulas 306.
 Lulek 403.
 Luksemburg 149.
 Lumbé 75.
 Luniak 405.
 Luniakówna 143.
 Luniewska 158.
 Lupa 166.
 Lupińska 361.
 Lusiewicz 276, 442.
 Lustig 257.
 Luter 203.
 Lutkiewicz 421.
 Lutkowska 122.
 Lutosławski Kazimierz 436, 437.
 Lutosławski Wincenty 96, 120.
 Lutostański 84.
 Lutyński 248.
 Lutz 253.
 Luxemburg 151.
 Lüdtké 281.
 Lwów 234.
 Lychicki 386.
 Łaba Bazyli 311.
 Łaba Bronisław 203.
 Łabendziński 420.
 Łabeński 327.
 Łabęcka Janina 140.
 Łabęcka Marja 360.
 Łabęcki Romuald 394.
 Łabęcki Zygmunt 173, 174.
 Łabędzki 146.
 Łabędź Łoja 151.
 Łabędź Marjan 407.
 Łabędziowa 183.
 Łabętowicz 180.
 Łaboda 207.
 Łabudzińska Emilja 400.
 Łabudzińska Wanda 400.
 Łabujewski 273.
 Łabusiewiczówna 143.
 Łachecki 412.
 Łaczyński 183.
 Łaciakówna 424.
 Łada Bogumił 344.
 Łada Hieronim 123.
 Łada Kamilla 147.
 Ładno 128.
 Ładnowska 221.
 Ładziński 403.
 Ładyzewski 324.
 Łaganowska 46.
 Łaganowski 148.
 Łaganowski Bronisław 409.
 Łaganowski Stefan 135, 443.
 Łaginowski 113.
 Łagoda 262.
 Łagodziński 173, 174.
 Łangowski 284.
 Łanis 243.
 Łańcucki Erazm 310.
 Łańcucki Lech 162.
 Łapczyńska Amelia 307.
 Łapczyńska Józefa 391.
 Łapicka 312, 314.
 Łapińska Stanisława 139.
 Łapińska Zofja 125.
 Łapiński Czesław 48.
 Łapiński Kazimierz 147, 150, 409.

- Łapiński Wacław Hipolit 85.
 Łapka 191.
 Łapkiewicz 166.
 Łaposzkówna 213.
 Łappówna 134.
 Łasiński 270.
 Łosiola 72.
 Łaska 186.
 Łaski 212.
 Łastowiecki Wacław 358.
 Łastowiecki Mikołaj 311, 318.
 Łasunski 245.
 Łaszczycówna 179.
 Łaszczynski Władysław 286, 373.
 Łaszewska Klementyna 281.
 Łaszewska Marja 212.
 Łaszewski Edward 157.
 Łaszewski Ludwik 386.
 Łaszkwicz Helena 246.
 Łaszkwicz Kazimierz 230, 436, 438.
 Łaszowski 62.
 Łaś 333.
 Łatkiewicz 414.
 Łatkiewiczowa 204.
 Ława 229.
 Ławicka Jadwiga 149.
 Ławicka Janina 272.
 Ławrnczakówna 144.
 Ławrowówna 244.
 Łazarczyk Antoni 356.
 Łazarczyk Leon 303.
 Łazarewicz Dr. 115.
 Łazarewicz Eugenjusz 181.
 Łazarewicz Wiktor 268.
 Łazarówna Marja 242.
 Łazarówna Walerja 242.
 Łazarski Czesław 275.
 Łazarski Józef 88.
 Łazebnik 136.
 Łaziński 210, 216, 217.
 Łazowska Anna 234.
 Łazowska Emilja 359.
 Łazowska Helena 125.
 Łazowski Jan 108, 113.
 Łazowski Józef 221.
 Łazowski Leizer 245.
 Łazowski Tadeusz 56.
 Ławrynowicz 221.
 Łączkowska Felicja 204.
 Łączkowska Jadwiga 381.
 Łebińska 273.
 Łebiński 415, 442.
 Łebkowska Lucyna 409.
 Łebkowska Marja 409.
 Łebkowski Jan 421.
 Łebkowski Marjan 409.
 Łebkowski Tomasz 409.
 Łempicka Elżbieta 142.
 Łempicka Wanda 124.
 Łempicki Stanisław 50.
 Łempicki Zygmunt 96, 114.
 Łepki Mikołaj 328.
 Łepki Włodzimierz 326.
 Łepkowski 88.
 Łekawski 385.
 Łeszczij 311.
 Łęcki 265.
 Łęczycy 421.
 Łęczynska 312.
 Łęg 68.
 Łęgowska 372.
 Łęgowski Dr. 441.
 Łęgowski Jan 276.
 Łęgowski Józef 342.
 Łęgowski Stanisław 82.
 Łęska 339.
 Łęski 240, 425.
 Łobaczewski Adam 88.
 Łobaczewski Sergiusz 256.
 Łobarzewski 429.
 Łobazianka 385.
 Łoboda 214.
 Łobos 361.
 Łobodziński Maksymilian 402.
 Łobodziński Tomasz 129, 146.
 Łogiński 80.
 Łogucka 156.
 Łogucki 156.
 Łohiński Bogdan 230.
 Łohiński Eustachy 306.
 Łojewska 379.
 Łojewski 236.
 Łojkówna 125.
 Łojowska 298, 299.
 Łokuciewska 238.
 Łokuciewski Antoni 238.
 Łokuciewski Janusz 82.
 Łomiński 193.
 Łomnicki Antoni 98, 99, 309, 440.
 Łomnicki Jarosław 310.
 Łowczakówna 71.
 Łopacińska Alicja 124.
 Łopacińska Helena 48.
 Łopacińska Mirjam 315.
 Łopaciński B. 422.
 Łopaciński Wincenty 50, 109.
 Łopatyński Damian 308.
 Łopatyński Józef 324, 387.
 Łopatyński Zenon 332, 389.
 Łopieński 145, 146.
 Łopińska 235.
 Łopiński 410.
 Łopuszańska 227.
 Łopuszański Jan 56, 185.
 Łopuszański Jan Dr. 98.
 Łopuszański Mieczysław 307.
 Łopuszański Stanisław 197.
 Łopuszański Tadeusz 43, 46, 52, 63.
 Łosakiewicz 195.
 Łosakiewiczówna Józefa 348.
 Łosakiewiczówna Marja 178.
 Łosiowa 365.
 Łoskiewiczówna 214.
 Łosowska 447.
 Łosziów 327.
 Łoś Jan 88, 116, 433, 466.
 Łoś Tymoteusz 248.
 Łotecki 394.
 Łotocka 385.
 Łotocki Jan 186, 408.
 Łotocki Kazimierz 382, 396.
 Łotockij 327.
 Łowieniecka 255.
 Łowińska 196.
 Łowiński 101.
 Łozicki 205.
 Łozińska Helena 388.
 Łozińska Jadwiga 298, 299.
 Łozińska Józefa 49.
 Łozińska Marja 426.
 Łoziński 430.
 Łoziński Emanuel 134, 439, 440, 442.
 Łoziński Karol 108, 233.
 Łoziński Leon 280.
 Łoziński Mieczysław 388.
 Łoziński Paweł Leopold Marjan 466.
 Łoziński Paweł 403.
 Dr. Łoziński August 427.
 Łozowska-Grodnicka 245.
 Łozowski Jan 251.
 Łozowski Noach 245.
 Łuba 208.
 Łubieńska Cecylja 294, 316.
 Łubieńska Elżbieta 316, 329.
 Łubińska Angela 279.
 Łubińska Rebeka 152.

- Łubiński 132.
 Łubkowski 101.
 Łubocki 245.
 Łucki Aleksander 290,
 294.
 Łucki Franciszek 199.
 Łuckiewicz Antoni 243.
 Łuckiewicz Jan 242.
 Łucówna 324.
 Łuczkowski 358.
 Łuczycówna 423.
 Łuczowski 370.
 Łuczynska 202.
 Łuczynski Dionizy 256.
 Łuczynski Edmund 329,
 368.
 Ługowski Seweryn 132.
 Ługowski Zdzisław 186.
 Łukasewicz 249.
 Łukasiak 126.
 Łukasiewicz 180.
 Ks. Łukasiewicz Andrzej
 322.
 Łukasiewicz Antoni 344.
 Łukasiewicz Franciszek
 212.
 Łukasiewicz Jan 43, 83,
 86, 109, 119, 465,
 Łukasiewicz Józef 120,
 343.
 Łukasiewicz Kajetan 253,
 412.
 Łukasiewicz Michał 309,
 312, 314.
 Łukasiewicz Prokop 335,
 336.
 Łukasiewicz Stanisław
 307, 309, 317.
 Łukasiewicz Stanisław 48.
 Łukasiewicz Stanisław
 Int. 100.
 Łukasiewicz Tomasz 259.
 Łukasiewicz Włodzimierz
 94.
 Łukasiewiczówna 294.
 Łukasik Czesław 296.
 Łukasik Ignacy 269, 369.
 Łukaszewicz Dominik
 205, 206.
 Łukaszewicz Jeremi 60.
 Łukaszewicz Józef 97, 403.
 Łukaszewicz Leonard 386.
 Łukaszewicz Marja 146.
 Łukaszewicz Michał 85.
 Łukaszewicz Mikołaj 447.
 Łukaszewicz Wacław 362.
 Łukaszewicz Wincenty
 190.
 Łukaszewicz Władysław
 111.
- Łukaszewicz Włodzimierz
 243.
 Łukaszewiczowa Bizet
 206.
 Łukaszewiczowa Olga
 165.
 Łukaszevska Marja 394.
 Łukaszevska Wanda 147.
 Łukaszevska Władysła-
 wa 408.
 Łukaszevski Albin 269.
 Łukaszevski Henryk 241.
 Łukaszkiewicz Ignacy 75.
 Łukaszkiewicz Julian 360.
 Łukianowicz 307, 308,
 Łukiewicz 289.
 Łukjanowicz Michał 327.
 Łukjanowicz Piotr 258.
 Łukomska Aleksandra 48.
 Łukomska Teodozja 48.
 Łukomska Wanda 279.
 Łukowicz Marian 186,
 352, 416.
 Łukowiczówna 281.
 Łukowska Józefa 352.
 Łukowska Urszula 137.
 Łukszevska Władysława
 169.
 Luniewska Amelja 142.
 Luniewska Felicja 140,
 161, 398.
 Luniewski 398.
 Łunkiewiczowa 40, 268.
 Łupicki 80.
 Łupiński 222.
 Łuszczuk 364.
 Łuszczynski 374.
 Łuszevski 260.
 Łusznienko 284.
 Łuszipiński Franciszek
 324.
 Łuszipiński Józef 280.
 Łuszipiński Platon 311.
 Łużnicki 311.
 Łyczkowska 232.
 Łypaczewski 415.
 Łysak 143, 161.
 Łysakiewicz 126, 139.
 Łysakowska 372.
 Łysakowski Edmund 409,
 410.
 Łysakowski Jan 139, 141,
 148.
 Łysek 202.
 Łysiak Leon 388.
 Łysiak Roman 322.
 Łysiakowa 383.
 Łyszczuk 426.
 Łyszczynska 246.
 Łyszowska 187.
- Łyszowski 429.
 Łytkowski Antoni 363.
 Łytkowski Józef 361.
 Łytwyn Jan 324.
 Łytwyn Stefan 387.
- Mac 328.
 Mac-Relley 137.
 Macewicz 129.
 Machado 446.
 Machalska 379.
 Machalski Ludwik 291,
 293.
 Machalski Tadeusz 344.
 Machay 352.
 Machek 94.
 Machemel 67.
 Macheta Cyprian 179.
 Macheta Władysław 290,
 440.
 Machlej 245.
 Machlejd 41, 133.
 Machlis 136.
 Machnicka 424.
 Machniewicz 258.
 Machniewiczowa 389.
 Machnikowski Jan 131.
 Machnikowski Kazimierz
 272.
 Machnowski 248.
 Machowiczowa 222.
 Machowski Aleksander
 409.
 Machowski Jan 275.
 Machruk 252.
 Maciałka 113.
 Maciaszek 296.
 Maciejczyk 297.
 • Maciejczykówna 374.
 Maciejewicz Jan 128.
 Maciejewicz Konstanty
 322.
 Maciejewicz Stanisław 743.
 Maciejewiczowa 241.
 Maciejewska 241.
 Maciejewski Czesław 358.
 Maciejewski Henryk 420.
 Maciejewski Jan (Łomża)
 414.
 Maciejewski Jan (Wejhe-
 rowo) 427.
 Maciejewski Jan (War-
 szawa) 421.
 Maciejewski Józef 168,
 354.
 Maciejewski Kazimierz
 159.
 Maciejewski Stefan 168.
 Maciejewski Zygmunt
 163.

Maciejowska Halina 66.
 Maciejowska Janina 163.
 Maciejowska Władysława 410.
 Maciejowska Zofja 410.
 Maciejowski Polikarp 447.
 Maciejowski Zygmunt 410.
 Macietniski 259.
 Macieszka 162, 163, 351.
 Macieszyna 163.
 Macińska 212, 213.
 Maciński 213, 441.
 Maciołek 294.
 Maciszewska 362.
 Maciszewski 74.
 Maciszewski Stanisław 257.
 Maciurakowa 385.
 Maciurzyńska 190.
 Maciurzyński 190, 224.
 Maciusowicz 239.
 Mackiewicz Jan 357.
 Mackiewicz Józef 307.
 Mackiewicz Paweł 247.
 Mackiewicz Stanisław 197.
 Mackiewicz Zofja 252.
 Mackiewiczowa Karolina 196.
 Mackiewiczowa Marja 281.
 Mackiewiczówna Anna 365.
 Mackiewiczówna Marja 365.
 Mackiewiczówna Zofja 237.
 Macura 234.
 Maczaraszwili 253.
 Maczeński 54.
 Maczuga 296, 377, 378.
 Maczugowska 252.
 Maćczak 353.
 Maćczakowa 353.
 Maćkowiak 414.
 Maćkowiakówna 384.
 Maćkowski Franciszek 413.
 Maćkowski Kazimierz 284.
 Maćkowski Władysław 277.
 Maćków 329.
 Madalińska 354.
 Madaner 151.
 Maday Jan 224.
 Madej Ignacy 253.
 Madej Jan 180.
 Madeja Franciszek 94.
 Madejowa Lydja 180.
 Madejowa Stanisława 358.
 Madejska 423.
 Madejski Władysław 179.
 Madejski Zbigniew 354.
 Madler 200.
 Madlerowa Ludmiła 200.
 Madlerowa Stanisława 200.
 Madlerowa Wanda 200.
 Madrzycka 336.
 Madurowicz Marja 406.
 Madurowicz Władysław 415.
 Madurowiczówna 404.
 Madziar 395.
 Madziówna 367.
 Magalił Grzegorz 216.
 Magalił Waldemar 216.
 Magaliłowa 216.
 Magaloszowa 383.
 Magas 343.
 Magasowa 343.
 Magdziarz Józef 448.
 Magdziarz Kazimierz 448.
 Magier-Wirski 209.
 Magiera Jan 221, 361.
 Magiera Michał 371, 378.
 Magiera Wawrzyniec 271.
 Magierzanka 157.
 Magnus 282.
 Magoński Franciszek 235.
 Magoński 336.
 Magott 225.
 Magryta 200.
 Magrytowa 360.
 Mahler Adolf 211.
 Mahler Rafał 211.
 Mahlert 274.
 Mahony 135.
 Mahrburżanka 47.
 Mahrburżyna 189.
 Majcher Jan 379.
 Majcher Wincenty 287.
 Majcherkiewiczówna 369.
 Majchrowicz Franciszek 118, 315.
 Majchrowicz Jadwiga 383.
 Majchrzak Tadeusz 158.
 Majchrzak Władysław 162.
 Majchrzakówna 214.
 Majchrzycki 234.
 Majczyńska 168.
 Majda 224.
 Majdardziuk 246.
 Majdecka 352.
 Majeranowski Kazimierz 61.
 Majeranowski Tadeusz 61.
 Majerczyk 185, 187.
 Majerek 290.
 Majerowicz 151.
 Majerówna 372.
 Majerski 429.
 Majewiczówna 294.
 Majewska Anna 315.
 Majewska Eliza 143.
 Majewska Emilia 157.
 Majewska Helena 130.
 Majewska Henryka 183.
 Majewska Jadwiga Marja 187.
 Majewska Janina 354.
 Majewska Kamilla 363.
 Majewska Ludwika 261.
 Majewska Wanda 362.
 Majewska-May 213.
 Majewski ks. (Baranowicze) 247.
 Majewski Adam 363.
 Majewski Antoni 366, 419.
 Majewski Aron 179.
 Majewski Djonizy 76, 234.
 Majewski Ignacy 85.
 Majewski Karol ks. 222, 407.
 Majewski Karol 295, 377.
 Majewski Kazimierz Dr. 88.
 Majewski Kazimierz 192.
 Majewski Ludwik (Inowrocław) 264.
 Majewski Ludwik (Lwów) 384.
 Majewski Stanisław 191, 237.
 Majewski Stefan dyrektor 190.
 Majewski Stefan urzędnik 58.
 Majewski Stefan sekr. 360.
 Majewski Teofil 66.
 Majewski Wacław 160, 351.
 Majewski Walenty 356.
 Majewski Wiesław 157.
 Majewski Witold 126, 141.
 Majewski Władysław (Warszawa) 135, 148, 432.
 Majewski Władysław (Warszawa) urz. 46.
 Majewski Władysław (Lwów) 344.
 Majewski Władysław Dr. 143, 492.
 Majewski Zygmunt 416.
 Majka 164.
 Majkowska Eufemja 164.

- Majkowska Marja 125.
 Majkowski Hilary 231.
 Majkowski Juliusz 134.
 Majmin 174.
 Majorowiec 447.
 Majorowiczowa 214.
 Majzner Mojżesz 236.
 Majzner Stanisław 155.
 Mak 335, 336.
 Makarczuk 250.
 Makarewicz 233.
 Makarewicz Józef 193.
 Makarewicz Juliusz 94.
 Makarewicz Leon 421.
 Makarewicz Maksymilian 203, 204.
 Makarewicz Marjan 161.
 Makarewicz Tadeusz 238.
 Makarewiczowa Janina 204.
 Makarewiczowa Lucyna 182.
 Makarewiczówna Michalina 182.
 Makarewiczówna Walerja 182.
 Makarewiczówna Zofja 178
 Makarow 256.
 Makaruszka 311.
 Makiejew 231.
 Maknia 196, 197.
 Makosiej-Szybińska 256.
 Makowej 391.
 Makowerówna 215.
 Makowiecka 224.
 Makowiecki 126.
 Makowska Dora 136.
 Makowska Janina 357.
 Makowska Joanna 383.
 Makowska Józefa 273.
 Makowska Ludwika 231.
 Makowska Marja (Grójec) 158.
 Makowska Marja (Sandomierz) 357.
 Makowska Stefanja 73.
 Makowski Albin 401.
 Makowski Aleksand. 158.
 Makowski Antoni 128, 132.
 Makowski Arnold 109.
 Makowski Bolesław 372.
 Makowski Eugenjusz 193.
 Makowski Henryk 428, 429.
 Makowski Julian 108, 113.
 Makowski Karol 168.
 Makowski Piotr 181.
 Makowski Romuald 417, 419.
 Makowski Salomon 220.
 Makowski Stanisław 139.
 Makowski Dr. 115.
 Makowski Tadeusz 275.
 Makowski Teofil 132.
 Makowski Wacław 83, 108.
 Makólska 179.
 Maksymczuk 392.
 Maksymowicz Adam 307, 467.
 Malach 389.
 Malanowicz 48.
 Malanowski 134.
 Malarczyk 185.
 Malarski Henryk 197.
 Malarski Tadeusz 413.
 Malarz 373.
 Malawski 194, 195.
 Malczérówna 215.
 Malczewska Helena 188.
 Malczewska Krystyna 143.
 Malczewska Marja 212.
 Malczewska Zofja 207, 209.
 Malczewski Antoni 62.
 Malczewski Władysław 126.
 Malec Emil 386.
 Malec Józef 96.
 Malec Michał 409.
 Malecka 240.
 Malej 133.
 Malek 406.
 Malenda 78.
 Malewańczykówna 170.
 Malewicz 89.
 Malewiczówna 192.
 Malewska 187.
 Malewski ks. 276.
 Malewski Szymon 61.
 Malicki Jan 206.
 Malicki Klemens 278.
 Malik Antoni 416.
 Malik Bronisław 436, 438.
 Malik Franciszek 73.
 Malik Jan 213, 360, 424.
 Malikówna Marcela 305, 381.
 Maliniak Anna 151.
 Maliniak Władysław 109, 110.
 Maliniakówna 215.
 Malinowska Adela 246.
 Malinowska Helena 393.
 Malinowska Janina 351.
 Malinowska Marja Lidja 174.
 Malinowska Nadzieja 200.
 Malinowska Nina 257.
 Malinowska Stanisława (Kowal) 412.
 Malinowska Stanisława (Warszawa) 126.
 Malinowski (Zamość) 200.
 Malinowski Alojzy 59.
 Malinowski Edmund 102, 103, 467.
 Malinowski Feliks Władysław 85, 466.
 Malinowski Franciszek 234.
 Malinowski Gustaw 430.
 Malinowski Ignacy 134, 428.
 Malinowski Mikołaj 229.
 Malinowski Ryszard 404.
 Malinowski Stanisław 386, 387.
 Malinowski Stefan 320.
 Malinowski Teofil 337.
 Malinowski Wiesław 351.
 Malinowski Władysław 411.
 Malinowski Zygmunt 233, 414.
 Maliszewski 162, 428.
 Mally 140.
 Malota 343, 394.
 Malsburg Karol 98, 421.
 Malski Marjan 309, 310.
 Maltz 135, 409.
 Maltzahn 221.
 Malus 221.
 Maluszewski 171.
 Malwedel 283.
 Malach 370.
 Malachowski 232.
 Małaczyński 310.
 Małcużyńska 142.
 Małczyński 123.
 Małecka 342.
 Małecki Aleksander 180.
 Małecki Alfons 342.
 Małecki Feliks 370.
 Małecki Kacper 54.
 Małecki Stanisław 419.
 Małecki Stefan 329.
 Małek Antoni 367.
 Małek Stanisław 387.
 Małekówna 312.
 Małkowska Jadwiga 177.
 Małkowska Marja 58.
 Małkowska Seweryna 382.
 Małkowski Bronisław 338.
 Małkowski Witold 429.
 Małowiejski 60.
 Małuja 183.
 Małuszyńska 371.
 Małuszyński 281.

- Mały Franciszek 370.
 Mały Mikołaj 337.
 Małyka 324.
 Małynicz 166.
 Malyszkowa 59.
 Mambar 313, 318.
 Mamrówna Aloiza 234.
 Manasterski 311.
 Manczarska 426.
 Manczarski 148, 426.
 Mandel 322.
 Mandelbaum 137.
 Mandelkern 152.
 Mandelstann 321.
 Mandiuk 320.
 Mandybur Tadeusz 391.
 Mandybur Tymoteusz 297.
 Mandyczewski Eugenjusz 387.
 Mangelsdorf 265.
 Manheimerówna 209.
 Maniewska 149, 156.
 Manikowska 401.
 Maniowski 334.
 Manilius Gustaw 226.
 Manitius Stefan 219.
 Manitiusowa 226.
 Mankiewicz 192.
 Mankiewiczówna Marja 128.
 Mankiewiczówna Róża 365.
 Mann Maurycy 86, 108, 109, 119.
 Mann Zdzisław 93.
 Mannheim 201.
 Mannowa Wacława 110, 142.
 Manowa Marja 227.
 Mansuy Abel 101, 135.
 Mansuy Zuzanna 135.
 Mantel 327.
 Manterys 436.
 Manteuffel 142, 147.
 Manulak 333.
 Menz 408.
 Mańkowski Bolesław 118.
 Mańkowski Eugenjusz 134.
 Mańkowski Romuald 122.
 Mańkowski Włodzimierz 413.
 Mańkowski Zygmunt 418, 419.
 Merbusalski 204.
 Marchelska 154.
 Marchewka 359.
 Marchlewski 88, 434.
 Marceille 317.
 Marciak 385.
 Marcichowski 102.
 Marcinek 287.
 Marciniak Franciszek 268.
 Marciniak Helena 136.
 Marciniak Stanisław 90.
 Marciniakowa 133.
 Marcinkiewicz Jan 225.
 Marcinkiewicz Józef 333.
 Marcinkiewicz Konstancy 232.
 Marcinkiewicz Teodozy 419.
 Marcinkiewicz Walentyna 66.
 Marcinkowska Janina 47.
 Marcinkowska Marja 243.
 Marcinkowski Antoni 69, 294.
 Marcinkowski Heljodor 166.
 Marcinkowski Jan 134.
 Marcinkowski Jerzy 259.
 Marcinkowski Leon 124.
 Marcinkowski Marceł 467.
 Marcinkowski Stanisław 415.
 Marcinkowski Władysław 221.
 Marcińska 367.
 Marciszewska 59.
 Marciszowski 415.
 Marconi Andrzej 270.
 Marconi Elenora 424.
 Marconi Karol 135, 140.
 Marconi Lucyna 186.
 Marconi Marja 271.
 Marconi Tekla 47.
 Marconi Zofja 272.
 Marczakowa 324.
 Marczewska Aleksandra 135.
 Marczewska Anna 406.
 Marczewska Ludwika 183.
 Marczewska Róża 192.
 Marczewski Tadeusz 182, 406.
 Marczewski Witold 101.
 Marczewski Zygmunt 188.
 Marczuk 410.
 Marczyńska 255.
 Marczyński Józef 391.
 Marczyński Romuald 57.
 Marczyński Stefan 90.
 Marder 151, 155.
 Marek Antoni 429.
 Marek-Onyszkiewicz 430.
 Maremn 381.
 Maresz 416.
 Margajówna 227.
 Margolin 253.
 Margolinowa 245.
 Margolis Izrael 211, 217.
 Margolis Izydor 211.
 Margosz 340.
 Margulies Artur 152.
 Margulies Izydor 190.
 Margulies Karolina 313.
 Margulies Marja 216.
 Margulies Wilhelm 193, 196.
 Marischler 94.
 Marjańska 221.
 Marjański Kazimierz 405.
 Marjański Wacław 405.
 Markel 71.
 Markheim 205.
 Markieles 228.
 Markiels 246.
 Markielsowa 246.
 Markieńczówna 440.
 Markiewicz Aleksandra 50.
 Markiewicz Eugenja 422, 468.
 Markiewicz Henryk 249.
 Markiewicz Kazimierz 414.
 Markiewicz Stanisław 401.
 Markiewicz Tadeusz 126, 444.
 Markiewicz Teodor 74.
 Markiewiczowa Janina 363.
 Markiewiczowa Marja 383, 384.
 Markiewiczówna 316.
 Markin 137.
 Markiss 232.
 Markiton 341.
 Markowa 146.
 Markowicz Henryk 60.
 Markowicz Jadwiga 363.
 Markowicz Manes 215.
 Markowska Antonina 143.
 Markowska Antonina 255.
 Markowska Jadwiga 199.
 Markowska Marja 140, 149.
 Markowska Marja 342.
 Markowski Dr. (Warszawa) 115.
 Markowski Antoni 310.
 Markowski Bolesław 108, 177.
 Markowski Bronisław 402.
 Markowski Eugenjusz 265.
 Markowski Hieronim 285, 441.
 Markowski Józef 94, 435.
 Markowski Kazimierz 132.
 Markowski Michał 334.
 Markowski Tadeusz 279, 348.

Markowski Tomasz 387.
 Markowski Włodzimierz 387.
 Markowski Włodzimierz Dr. 112.
 Markowski Z. 469.
 Markowski Zygmunt 104
 Markus 231.
 Markus Estera 233.
 Markus Helena 216.
 Markus Ola 215.
 Markus Maksymilian 431.
 Markusfeld 174.
 Markusówna Dora 179.
 Markusówna Helena 215.
 Markuszewska 191.
 Markuszewski 191.
 Marquardt Jan 343.
 Marquartowa 72.
 Marlewski 263, 261.
 Marmer 258.
 Marsängerówna 423.
 Marschall 338.
 Marsówna 310.
 Marszał 399.
 Marszałek Andrzej 79.
 Marszałek Stanisław 47, 54.
 Marszałek Władysław 76.
 Marszałkówna Zofia 68.
 Martaś 168.
 Martensen 236.
 Martinajlis 239.
 Martinek 256.
 Martinez Ponz y 87, 148, 149.
 Martini 288.
 Martowiczówna 320.
 Martyniec 333.
 Martyniuk 311, 318
 Martynowicz 320.
 Martynowiczówna 318.
 Martysiewicz 242.
 Martz 217.
 Maruszczak 325.
 Maruszewska 201.
 Marwedel 283.
 Marwiczówna 281.
 Marx 183.
 Maryniak Jan 386.
 Maryniak Zygmunt 419.
 Marynicz 413.
 Masalski 366.
 Masewycz 325
 Masiejewska 245.
 Masiejewski 240.
 Muske 266.
 Masłowska 751.
 Masłowski Alojzy 371.
 Masłowski Bronisław 234
 Masłowski Jan 79
 Masłowski Kazimierz 155
 Masłowski Ludwik 248.
 Masłowski Wacław 276.
 Massalska 135.
 Massalska-Lessig 242.
 Massalski Edmund 355.
 Massalski Urban 467.
 Massey 119.
 Massonius 249.
 Massonius Marjan 96, 98, 120.
 Massopustówna 213, 214, 404, 424.
 Massow 268.
 Maszalski 222.
 Maszejewski 230.
 Maszyński 53, 145, 428.
 Maślak Józef 189.
 Maślak Włodzimierz 311.
 Maślanka 286.
 Maślankowa 214.
 Matakiewicz 98.
 Matawowska 202.
 Matawowski 202.
 Matusch 71.
 Matczak 340.
 Matej 338.
 Matejko Henryk 60.
 Matejko Jan 291.
 Matejowski 333.
 Materna Irena 177.
 Materna Józef 370.
 Maternicka 144.
 Matfus 331.
 Matheus 427.
 Mathias 167.
 Matijoszajlis 243.
 Matijów 72, 387.
 Matkowska Marja 139.
 Matkowska Władysława 178.
 Matkowski Adam 388.
 Matkowski Ludwik 72.
 Matkowski Mikołaj 389.
 Matlak 235.
 Matlachowski 303, 380.
 Matławski 159.
 Matnik 318.
 Matreski 341.
 Mattek 264.
 Matthias 268.
 Matula 115.
 Matulewicz Barbara 149.
 Matulewicz Konstanty 240 241, 365.
 Matulewicz Marja 429.
 Matukiewiczówna 226.
 Matus 90.
 Matusiak Klemens 81.
 Matusiak Stanisław 309.
 Matusiewicz 125.
 Matusikówna 292.
 Matuszek Adam Grzegorz 280, 289.
 Matuszek Fryderyk 338.
 Matuszek Mieczysław 275.
 Matuszewicz 148.
 Matuszewska Halina 48.
 Matuszewska Marja 149.
 Matuszewski Józef 370.
 Matuszewski Kazimierz 429.
 Matuszewski Romuald 270.
 Matuszewski Stanisław 333.
 Matuszkiewicz Mieczysław 357.
 Matuszkiewicz Władysław 75, 355, 422, 468.
 Matuszkiewiczowa 358.
 Matwiejenko 258.
 Matwiejewa 228.
 Matwijas 385.
 Matyja 295.
 Matyjek 132, 409.
 Matys 219.
 Matysek 143.
 Matysik 262, 442.
 Matysikowa 268.
 Matysikówna 212.
 Matz 160.
 Matzke Julian 217, 218.
 Matzke Stanisław 423.
 Matzkowa 404.
 Mauersberger 348.
 Maul 264.
 Maurağon 412.
 Maurer Henryk 289.
 Maurer Józef 307.
 Maurinówna 236.
 Maurizio 98, 116.
 Mauser 260.
 Mautsch 284.
 Mauzelt 259.
 Mauzer 260.
 Max M. Hanna 167.
 May Andrzej 304.
 May Leon 223, 224.
 Maydell 88.
 Maydellowa 294.
 Mayer Henryk 303.
 Mayer Karol 91.
 Mayer Wilhelm 323, 387.
 Mayerówna 312.
 Maykowska 125.
 Maykowski 413.
 Mayówna 375.
 Mayrantz 203.

- Mayzel Czesław 254, 266.
 Mayzel Kazimierz 133,
 135, 155, 410.
 Mayzłowa 214.
 Mayzłówna Irena 126.
 Mayzłówna Józefa 133.
 Mayzner 348, 398.
 Mazanek Józef 271.
 Mazanek Paweł 192.
 Mazanek Stanisław 294,
 376.
 Mazanek Walenty 384.
 Mazanowski 291, 292.
 Mazaraki 429.
 Maze Herbert 260.
 Maze Rudolf 392.
 Maziarski 87, 88, 466.
 Maziowa 358.
 Mazur Andrzej 218.
 Mazur Henryk 196.
 Mazur Jan 303, 322.
 Mazur Józef (Kościan)
 426.
 Mazur Józef (Lwów) 307.
 Mazur Józef (Warszawa)
 121.
 Mazur Józef (Ostrzeszów)
 369.
 Mazur Stanisław (Tarno-
 pol) 334.
 Mzur Stanisław (Kra-
 ków) 375.
 Mazur Wawrzyniec 336.
 Mazur Władysław 352.
 Mazur Zdzisław 353.
 Mazur Zygmunt 135.
 Mazurek Adam 188.
 Mazurek Jan 130, 353.
 Mazurek Józef 195.
 Mazurek Julian 306, 440.
 Mazurkiewicz ks. 199.
 Mazurkiewicz Aleksander
 298.
 Mazurkiewicz August 381.
 Mazurkiewicz Jan 369.
 Mazurkiewicz Jan Dr. 83,
 84.
 Mazurkiewicz Joanna 384.
 Mazurkiewicz Józef 259.
 Mazurkiewicz Karol 330.
 Mazurkiewicz Kazimierz
 386.
 Mazurkiewicz Konstanty
 181.
 Mazurkiewicz Stanisław
 (Dąbrowa) 400.
 Mazurkiewicz Stanisław
 (Kraków) 104.
 Mazurkiewicz Stefan 86,
 119, 435.
 Mazurkiewicz Władysław
 83, 84.
 Mazurkiewiczowa 201.
 Mazurkowa 353.
 Mazurkówna Klara 339.
 Mazurkówna Stefanja 342.
 Mazurowa Helena 218.
 Mazurowa 426.
 Mazurowska 203, 204.
 Mazurowski 182.
 Mazurski 412.
 Mazzny 343.
 Maź 357.
 Mączyński 49, 101.
 Mączyńska Marja 424.
 Mączyńska Wacława 144.
 Mączyńska Zofja 122.
 Mączka 302.
 Mączynski Kazimierz 180.
 Mączynski Władysław
 286.
 Mądziel 65.
 Małosza 173.
 März 339.
 Mechanik 251.
 Mechowicki 55.
 Meck 285.
 Mecweldowska 207, 214.
 Mecznyk 404.
 Medon 328.
 Medres Michał 136.
 Medres Mojżesz 399.
 Meduska 183.
 Medwecka Marja 294, 376.
 Medvey 238.
 Medyński Aleksander 310,
 316, 383.
 Medyński Józef 255.
 Mehler 313.
 Meillet 433.
 Meisels 193, 196.
 Meisner Alfred 85, 91,
 105.
 Meissner Roman 275.
 Mejsbaum 316.
 Mejsbaumowa 426.
 Mejer Bronisław 186.
 Mejer Henryk 414.
 Mejer J. 188.
 Mejerson Helena 231.
 Mejerson Samuel 231.
 Melanko 320.
 Melcer Henryk 428.
 Melcer Mojżesz 357.
 Melchertówna 359.
 Melchior 152.
 Mellicie 279.
 Melkus August 256.
 Melkus Wanda 255.
 Meller Eugeniusz 74.
 Meller Mojżesz 318.
 Mellerowicz 134.
 Melnyk Anatol 323.
 Melnyk Andrzej 327.
 Melnyk Mikołaj 311, 313,
 330, 389.
 Melzer 370.
 Mencil 427.
 Mende Else 344.
 Mende Stanisława 184.
 Mendelsohn 190, 358.
 Mendrala 332.
 Mendrys 306, 436, 438.
 Mendyk 161.
 Mendys 314.
 Meng 268.
 Menkes Estera 229.
 Menkes Hersz 319.
 Menkes Jakób 227, 229.
 Mentowski 372.
 Menzel 402.
 Menzler 342.
 Mercère 432.
 Mercik 229.
 Merczyńska 378.
 Merecka 140, 142, 350.
 Meremińska 235.
 Mergel 210, 212.
 Merk 279.
 Merkeles 229.
 Merkin 245.
 Merkir 366.
 Merkisz 345.
 Merkowska 290.
 Merle Ryszard 135.
 Merle Stefan 87.
 Merlowa 212.
 Mertens 434.
 Mertówna 359.
 Merznyk 311.
 Messer 174.
 Messey 92.
 Messyng 348.
 Mesuse 96.
 Mesz 153.
 Metcher 200.
 Metelski Aleksander 197.
 Metelski Jerzy 161.
 Metodysta 187.
 Metzdorf 166.
 Metzke 125.
 Meuhs 267.
 Meus 289, 290, 293.
 Meyer 274.
 Meyer Elfrida 223.
 Meyer Ignacy Edward 289.
 Meyer Mieczysław 220.
 Meyer Wanda 274.
 Meyersohn 41.
 Mezer 146, 147.

- Meznik 338.
 Mezyng 142.
 Męciński Julian 165.
 Męciński Roman 325, 408.
 Męciński Włodzimierz 259.
 Męczarska 426.
 Męczkowska 52, 57.
 Męczyńska 190, 358.
 Męczyński 202, 402.
 Mędlewska 272.
 Mędrkewicz 139, 146.
 Mędrzycka 375.
 Mędrzycki 291, 293.
 Mękarcki 96.
 Mętlewicz 168.
 Mętlewiczowa 168.
 Mężnicksi 400.
 Mężyk 171.
 Mianowski Henryk 436, 438.
 Mianowski Tadeusz 62.
 Mianowski Teodor 280, 441.
 Mianowski Władysław 232.
 Miarczyńska 361.
 Miarek 175.
 Miarka 384.
 Miaskowska 256.
 Miaczyńska 354.
 Miaczyńska-Miller 239.
 Miaczyński Hieronim 158, 283.
 Micewicz 149, 348.
 Michajłow 251.
 Michajłowski - Rak 243, 438.
 Michalak Antoni 352.
 Michalak Józef 164.
 Michalczenko 258.
 Michalczewski 123.
 Michalczyk 340.
 Michalczykówna 339.
 Michalec 321.
 Michalewa 187.
 Michalewicz Aleksander 243.
 Michalewicz Józef 325.
 Michalewska Joanna 384.
 Michalewska Zofia 250.
 Michalica M. 470.
 Michalik 341.
 Michalska Jadwiga 126.
 Michalska Janina 73.
 Michalska Marja (Płock) 163, 351, 352.
 Michalska Marja (Łódź) 424.
 Michalska Neonila 252.
 Michalska Stefania (Chelmo) 278.
 Michalska Stefania (Warszawa) 129.
 Michalski Andrzej 362.
 Michalski Antoni 303.
 Michalski Jan 56.
 Michalski Jerzy 94, 98, 438.
 Michalski Kazimierz 277.
 Michalski Konstanty 87, 466.
 Michalski Mieczysław 202.
 Michalski Stanisław (Buczacz) 333.
 Michalski Stanisław (Piotrków) 220.
 Michalski Stanisław (Warszawa) 41, 49.
 Michalski Stanisław (Skierniewice) 167.
 Michalski Wilhelm 83.
 Michalski Witold 129, 398.
 Michalski Władysław (Warszawa) 397, 410.
 Michalski Władysław prof. Politechniki warszawskiej 101.
 Michalski Władysław (Nakło) 78.
 Michalski Władysław (Kraków) 292, 376, 410.
 Michalski Władysław (Warszawa) Seminarjum 348, 409.
 Michalski Władysław (Nakło) 77.
 Michalski Władysław Warszawa (Szkoła leśna) 421.
 Michalski Zygmunt 197.
 Michałkiewicz Marjan 368.
 Michałkiewicz Mieczysław 270, 397.
 Michałowicz ks. 401.
 Michałowicz Mieczysław 429.
 Michałowicz Mieczysław Dr. 83, 85.
 Michałowska Stanisława 359.
 Michałowska Walerja 132.
 Michałowski Aleksander 429.
 Michałowski Emil 391.
 Michałowski Józef 436.
 Michałowski Władysław 181.
 Michalowski Zygmunt 152.
 Michciana 176, 422.
 Michcińska Helena 124.
 Michcińska Seweryna 380.
 Michejda Amelia 217.
 Michejda Franciszek 360, 468.
 Michejda Karol 465.
 Michejda Kornel 97.
 Micheletti 111.
 Michelis 202.
 Michna 168.
 Michniak 177.
 Michnicka 223.
 Michnicki 188.
 Michniewiczowa 292.
 Michnikowska Matylda 130.
 Michnikowska Stanisława 125.
 Michnikówna 264.
 Michoński 290, 294.
 Michorecki 400.
 Micińska Michalina 159.
 Micińska Natalia 129, 130.
 Micińska Zofja 165.
 Mickiewicz Aleksander 62.
 Mickiewicz Marja 140, 147.
 Mickiewicz Władysław 433, 436.
 Mieczkówna 393.
 Micyński 295, 377.
 Midowicz 288.
 Mieczkowska 372.
 Mieczkowski 91.
 Miecznikowska 424.
 Miecznikowski 69.
 Mieczkowski Eugenjusz 264.
 Mieczowski Leon 466.
 Mieczowska Janina 115, 429, 431.
 Mieczowska Wanda 141, 145, 348.
 Miedniak 73.
 Miedziński 274.
 Mielczarkówna 363.
 Mielczarska 138, 350.
 Mielecka Zofja 138, 397.
 Mielecka Wacława 271.
 Mielke 281.
 Mielke Gustaw 280.
 Mielnicka 273.
 Mielnicki 46.
 Mielnik 192.
 Mielnikow 258.
 Mieloch 250.
 Mienicki 60.

- Miernik 142, 150.
 Microsławski 162.
 Mieroszewski 180.
 Mierowska 169.
 Mierzanowska 361.
 Mierzanowski 179, 180.
 Mierzejewska Ludwika 280.
 Mierzejewska Wanda 280.
 Mierzejewski Henryk 100, 467.
 Mierzejewski Karol 162, 163, 438.
 Mierzejewski Kazimierz 191.
 Mierzejewski Władysław 120.
 Mierzeyewski 97.
 Mierzwicka 316.
 Mierzwińska 223.
 Mierzwiński Marjan 332.
 Mierzwiński Tadeusz 275.
 Mierzyńska Marja 162.
 Mierzyńska Wanda 149.
 Mieses 170.
 Mieszczaniński 355.
 Mieszowska 184.
 Mieszkowski Feliks 287, 374.
 Mieszkowski Jan 143.
 Mieszkowski Józef 132.
 Mieszkowski Władysław 143.
 Mieszkowski Zygmunt 241, 375.
 Mieszkuć 239.
 Mięszki 322.
 Mięśowicz 317.
 Miętiewicz 270.
 Miętus 189.
 Miętusówna 357.
 Migacz 296.
 Migasińska 106.
 Migdał Antoni 286.
 Migdał Teresa 266.
 Migdałto 470.
 Migoniowa 272.
 Mihiewicz 155.
 Mihulowicz Antonina 390.
 Mihulowicz Jerzy 53, 309, 440.
 Mika Leopold 392.
 Miketta Janusz 430.
 Miketta Józef 356.
 Mikiewicz Adam 263.
 Mikiewicz Anna 382, 383.
 Mikiewicz Hajdukiewiczowa 305.
 Miklaszewska Helena 213.
 Miklaszewska Zofia 86.
 Miklaszewski Dr. 215.
 Miklaszewski Bolesław 41, 107, 108.
 Miklaszewski Sławomir 101.
 Miklaszewski Stanisław 417.
 Miklaszewski Teodor 130.
 Miklaszewski Walenty Piotr 41, 84.
 Mikołajczak 67.
 Mikołajczakowa 362.
 Mikołajczyk 180.
 Mikołajczykówna 145.
 Mikołajewicz 391.
 Mikołajewski 413.
 Mikołajtis 221.
 Mikołajun 362.
 Mikos 201.
 Mikosch 402.
 Mikosza Jadwiga 149.
 Mikosza Marja 252.
 Mikstein 291.
 Mikuciowa 249, 250.
 Mikucka 55.
 Mikucki 233.
 Mikulecka 312.
 Mikulska Ida 240.
 Mikulska Marja 235.
 Mikulski Andrzej 373.
 Mikulski Antoni Dr. 466.
 Mikulski Antoni Jan 374, 396, 440.
 Mikulski Józef 165.
 Mikulski Kacper 232.
 Mikuła 358.
 Mikulowski-Pomorski 41, 43, 102, 103.
 Mikulowski Tadeusz 47, 397.
 Mikusiński 271.
 Milan 288.
 Milaszewicz Katarzyna 254.
 Milaszewicz Sergjusz 254.
 Milata 392.
 Milbrat 195.
 Milczak 200.
 Milczanowski 292.
 Milderman 215.
 Mildwurm 325.
 Milecka 147.
 Miler 218.
 Milerowa 404.
 Milerówna 212.
 Mileszkiewicz 255.
 Milewska Janina 68.
 Milewska Marja 165.
 Milewski Franciszek 328.
 Milewski Juljan 68.
 Milewski Kazimierz 364.
 Milewski Mieczysław 235.
 Miliband 154.
 Milik 338.
 Milisiewicz 276.
 Millenbard 162.
 Miller Antoni 244.
 Miller Antoni Adam 202.
 Miller Bolesław 351.
 Miller Jadwiga 264.
 Miller Jan 138, 154.
 Miller Jan Nepomucen 141.
 Miller Stanisław 100.
 Miller Stefan 200.
 Millerowa 20.
 Millerówna Janina 359.
 Millerówna Marja 143.
 Millerówna Teodora 214.
 Millerówna Wanda 192, 193, 194.
 Milli 306.
 Miłska 384, 468.
 Miłski 324.
 Miłuszkiewicz 221.
 Miłaszewski Franciszek 255.
 Miłaszewski Stanisław 50.
 Miłczanow 238.
 Miłek 219.
 Miłkowski Jan 74.
 Miłkowski Karol 98.
 Miłkowski Stanisław 365.
 Miłobędzki 53, 92.
 Miłodrowska 164.
 Miłoszeńska Felicja 239.
 Miłoszeńska Jadwiga 200.
 Miłoszeński 76.
 Minc Leon 228.
 Minc Maurycy 214.
 Mincer Benjamin 190.
 Mincer Edward 76.
 Mincerowa 242.
 Minchejmajer 417.
 Minchówna 188.
 Mindak 268.
 Minkiewicz Antoni 59, 181.
 Minkiewicz Bazyl 249.
 Minkiewicz Emilia 249.
 Minkiewicz Romuald 109.
 Minkiewicz Witold 467.
 Minkiewiczowa 121.
 Minki Juljan 335, 336.
 Minkowska 146.
 Mińkiewicz 249.
 Miński 108.
 Mińskier 216.
 Miodek 340.

Miodkówna 340.
 Mioduszevska Helena 356.
 Mioduszevska Janina 130.
 Mioduszevska Zofja Janina 174.
 Mioduszevski 170.
 Miotłowska 105.
 Mirawski 58.
 Mirecka 356.
 Mirek 354.
 Mirkiewicz 321.
 Mirkowicz 349.
 Mirlas 152.
 Mirlasówna 152.
 Mironow 255, 256.
 Mironowa 255.
 Mironowicz Antoni 241.
 Mironowicz Klaudjusz 239.
 Mirosławska 424.
 Mirowska 125.
 Mirski 312.
 Mirtyńska 266.
 Mirtyński 301.
 Mirucka 356.
 Mirwiński 74.
 Mischke 300.
 Misiak 251.
 Misicki 385.
 Misiewicz 148.
 Misiewiczówna 362.
 Misiński 325, 330.
 Misiółkówna 389.
 Missona 286, 440.
 Misunówna 246.
 Miszewski Leon 284, 441, 447.
 Miszewski Tomasz 410.
 Miszka 292, 376.
 Miszke Aleksander 101.
 Miszke Karol 274.
 Miszke Tadeusz 264.
 Misztral 278.
 Miszuline 246.
 Miś 413.
 Miśkiewicz Eugenja 48.
 Miśkiewicz Julian 333.
 Miśkiewicz Witold 131.
 Miśniakiewicz 315.
 Mitelman 222.
 Mitka 181.
 Mitke 148.
 Mitkiewicz Karol 353.
 Mitkiewicz Marja 353.
 Mitkiewiczówna 198.
 Mitkus 123.
 Mitrofanowa 257.
 Mitscha 307, 308, 383, 468.
 Mitsche 370.
 Mittek 354.
 Mittelstaedt 424.
 Mittelstaedtówna 369.
 Mittke 417.
 Mixa 427.
 Mizerski 145, 359.
 Mizińska 242.
 Mlak 186, 408.
 Mlochowska 426.
 Młodkowski 140.
 Młodnicki 308, 316.
 Młodochowski 298.
 Młodowska 358.
 Młodożeniec 178.
 Młodzianowska 175.
 Młynarczevska 422.
 Młynarczyk Feliks 198.
 Młynarczyk Julja 356.
 Młynarczykowa 427.
 Młynarski Feliks 113.
 Młynarski Stanisław 411.
 Młynarz 402.
 Młynarzewicz 136.
 Młynarzewska 468.
 Młynek 300.
 Młynkiewicz 66.
 Mnichowiczowa 238.
 Mniszek 167.
 Mochnacka 421.
 Mociak 384.
 Moczarska 159.
 Moczarski Gustaw 157.
 Moczarski Jan 159, 196.
 Moczarski Zygmunt 92.
 Moczowiecki 57.
 Moczulski Bronisław 414.
 Moczulski Jan 190.
 Moczulski Piotr 254, 366.
 Moczydlowska 362.
 Moczyński Piotr 267.
 Moczyński Zygmunt 372.
 Modelski Teofil 309.
 Modelski Teofil Emil 45.
 Modestowa 245, 246.
 Modlibowski 260, 400.
 Modlinger 257.
 Modliński 394.
 Modlkowski 143, 145.
 Modłowski 149.
 Modrakowski 84.
 Modrzejewski 205.
 Modrzewski Ignacy 78.
 Modrzewski Władysław 111.
 Modyczko 336, 391.
 Modzelewska Amelja 359.
 Modzelewska Janina 146.
 Modzelewski Józef 104.
 Modzelewski Stanisław 351.
 Modzelewski Stefan 191.
 Moecke 268.
 Moedler 282.
 Moes 177.
 Moesc 275, 442.
 Moess 130.
 Mogilnicki 108, 110, 398.
 Mohlówna 425.
 Mohr 66.
 Mojczevski 176.
 Mojkowska 186.
 Mojkowski 416.
 Mojsak 389.
 Mojżisek 376.
 Mokorska 242.
 Mokrauer 174.
 Mokrzecki 102, 103.
 Mokrzycki Gustaw 414.
 Mokrzycki Karol 367.
 Mokrzycki Michał 332.
 Moldauer 331.
 Moldenhawer 131.
 Molenda 271.
 Molendzińska 55.
 Moliński Jan 283.
 Moliński Tadeusz 369.
 Molski 77.
 Molterówna 171.
 Moltz 148.
 Mołczacka 245.
 Mołczacki 245.
 Mołczanowski 80.
 Mołczko 381.
 Mołoczanów 238.
 Mołodyńska Genofewa 329.
 Mołodyńska Leonja 294.
 Mołojło 250.
 Momot 290.
 Momrykowa 380.
 Monasterski 345.
 Moncewicz 411.
 Mond 323.
 Mondalski 248.
 Mondelska 368.
 Mondral 411.
 Mondschein 127.
 Mondszajn 350.
 Mondek 410.
 Moniakowa 308, 309.
 Moniewski 198.
 Moniuszko 61.
 Monk 154.
 Monkiewicz Kazimierz 238, 247.
 Monowid 260.
 Monowidówna 233.
 Monniorowski 85.
 Montwillowa 365.
 Monkiewicz 421.

- Mooss 124.
 Moraczewski Jędrzej 43.
 Moraczewski Wacław 95, 105.
 Moralewicz 406.
 Morańska Halina 135.
 Morańska Kazimiera 129.
 Morawiecki Kazimierz 356.
 Morawiecki Władysław 186.
 Morawicka 224.
 Morawska Jadwiga 424.
 Morawska Magdalena (Kraków) 294.
 Morawska Magdalena (Łódź) 424.
 Morawska Marja 138, 147, 409.
 Morawska Marja Helena 108.
 Morawska Michalina 230.
 Morawska Paulina 423.
 Morawska Stanisława 140.
 Morawska Zofja 230, 262.
 Morawski Ignacy 405.
 Morawski Józef 92, 119, 466.
 Morawski Kazimierz Dr. (Kraków) 88, 116.
 Morawski Kazim. (Warszawa) 56.
 Morawski Marjan 302.
 Morawski Mieczysław 225.
 Morawski Ryszard 57.
 Morawski Witold 128.
 Morecki 359.
 Morejnis 210.
 Mordawski 308, 314, 315.
 Morduszewicz 238.
 Morgen 224.
 Morgenstern Berta 340.
 Morgenstern Kuszal 208, 405.
 Morgensztern Luba 150.
 Morgensztern Sara 153.
 Morgenstern Michał 242.
 Morgulec 101.
 Morłowski 303.
 Moroniewicz 306.
 Moronowicz Eleonora 150, 151, 152.
 Moronowicz Felicia 136.
 Moronowicz Gustaw 150.
 Moron 303.
 Morońska 144.
 Moroz 226, 468.
 Moroz Mikołaj 383.
 Moroz Mirosław 447.
 Moroz Roman 357.
 Morozewicz Józef 434.
 Moroziewicz Kazimiera 72.
 Morozow 238.
 Morozówna 59.
 Morsztynkiewiczówna 213.
 Morzycka Helena 149.
 Morzycka Jadwiga 300, 301.
 Mosiejewski 230.
 Mosiewicz 419.
 Mosińska 372.
 Moskal 277.
 Moskiewiczówna 209.
 Moszak 295, 316, 383.
 Mosler 334, 335, 336, 391.
 Mossakowska 352.
 Mossoczy Marja 307.
 Mossoczy Stefan 309.
 Mossoczy Władysław 291, 293.
 Mostowicz 326.
 Mostowska Marja 447.
 Mostowski Tadeusz (Lwów) 413.
 Mostowski Tadeusz (Puławy) 197.
 Moszczański Andrzej 226.
 Moszczeńska Elżbieta 246.
 Moszczeński Stefan 102.
 Moszewski Tomasz 410.
 Moszkowska Matylda 228.
 Moszkowski Emeryk 221.
 Mościcka Stanisława 423.
 Mościcki Edward 233, 363.
 Mościcki Henryk 86, 106, 107, 110, 144.
 Mościcki Ignacy 98.
 Mościcki Michał 358.
 Mościwujewska Marja 128.
 Motak Jan (Kraków) 375, 465.
 Motak Jan (Tomaszów lub.) 199.
 Motryczanka Zofja 316.
 Motyka Tomasz 320, 321.
 Motylewska 204.
 Motylewski Damazy 241, 364.
 Motylińska Janina 171.
 Motyliński Czesław 351.
 Mowszowicz Dawid 349.
 Mowszowiczówna Mina 217.
 Moycho Stefan 122, 131, 439.
 Moykowska Gabriela 146.
 Moyszewiczowa Helena 431.
 Mozelewski Franciszek 368.
 Mozer Wilhelm 99.
 Mozerowa Zofja 385.
 Mozelewski Jan 264.
 Mozzuchinówna Adelajda 240.
 Możdżeński Sylwester 199.
 Możejko Helena 251.
 Mrall Wiktor 283.
 Mraskówna Marja 294.
 Mrawski Piotr 156.
 Mrazek Helena 376.
 Mrazek Marja 376.
 Mreczyńska Janina 398.
 Mroczek Antoni 224.
 Mroczek Wilhelm 183.
 Mroczka Henryk 303.
 Mroczkiewicz 406.
 Mroczkiewicz Angela 316.
 Mroczkowska Romana 183.
 Mroczkowski Józef 74.
 Mroczkowski Leon 183, 415.
 Mroczkowski Lucjan 46, 54.
 Mroczkowski Stanisław 77.
 Mroczkowski Władysław 78.
 Mronek Wilhelm 415.
 Mrozicka 376.
 Mrozicka J. 423.
 Mroziewicz Józef 366.
 Mrozik-Gliszczyński 371.
 Mrozińska Cecylja 57.
 Mrozińska Józefa 48.
 Mroziński Jan 271.
 Mrozkówna Emilia 447.
 Mrozowska Antonina 161.
 Mrozowska Halina 125.
 Mrozowska Marja 138.
 Mrozowski Michał 306.
 Mrozowski Stanisław 230.
 Mrozowski Władysław 185.
 Mróz Andrzej 302.
 Mróz Edward 60.
 Mróz Jan 70.
 Mróz Michał 80.
 Mrugacz Józef 189.
 Mryc Olga 318, 383.
 Mryc Teofil 311.
 Mszczonowski Mieczysław 199.

- Mścisz Michał 370.
 Mściwujewski 303, 304.
 Mucha Ignacy 154.
 Mucha Józef 465.
 Mucha Józef 393.
 Mucha Teofil 387.
 Muchlińska Zofia 365.
 Mudrak Antoni 312.
 Mudrykówna 421.
 Muellerówna Zofia 272.
 Mugenszabel Marjan 171.
 Muka Karol Ernest 434.
 Mukenszabel Mieczysław 171.
 Mulert Elza 253.
 Mulier Ksawera 184.
 Mundrak Józef 68.
 Mundrak Antoni 308.
 Muniak Karol 357.
 Muniakowa Jadwiga 357.
 Munszalik Eugenia 57.
 Murasik Stanisław 366.
 Muraszko 469.
 Muratowa Elżbieta 229.
 Murawska Zofia 195.
 Murawski Wacław 47.
 Murdzyńska Maria 71.
 Murzynkowska Janina 225.
 Muscholl Marta 344.
 Musiał Jan 287.
 Musiał Władysław 60.
 Musiałowa Leokadja 422.
 Musiałówna Leokadja 176.
 Musianowicz Adolf 333, 304.
 Musik Matys 170.
 Musin Hana 239.
 Musioł Ludwik 394.
 Muszalski Władysław 356.
 Muszkat Adolf 136.
 Muszkat Aniela 152.
 Muszkat Helena 154.
 Muszkatblit Peltyn 183, 184.
 Muszkatowa Julia 249.
 Muszyńska Anna 278.
 Muszyńska Felicia 58.
 Muszyńska Otylia 403.
 Muszyńska Stefania 130.
 Muszyńska Zofia 195.
 Muszyński Bolesław 130.
 Muszyński Eugeniusz 297.
 Muszyński Henryk 220.
 Muszyński Herman 275.
 Muszyński Jan 97.
 Muszyński Karol 179.
 Muszyński Władysław 259.
- Muszyński Zygmunt 82.
 Musnicka Leokadja 202.
 Muzolfowa Władysława 246.
 Muzyka Maksymilian 310.
 Muzykarz Jan 173.
 Muza Anastazy 155.
 Mühleisen Edward 276.
 Mühlmann 261.
 Mühlrad Aleksander 230.
 Müldner Gustaw 413.
 Müller Agata 261.
 Müller Eugeniusz 74.
 Müller Ferdynand 335, 391.
 Müller Hildegarda 268, 330.
 Müller Jan (Stanisławów) 330.
 Müller Jan (Tarnów) 297, 298, 299.
 Müller Jan 330.
 Müller Joanna 340.
 Müller Kurt 281.
 Müller Wilhelm 390.
 Müller Władysław urz. 72.
 Müller Władysław prof. 307.
 Müllerówna Irena 273.
 Müllerówna Jadwiga 198.
 Müllerówna Julia 190.
 Müllerówna Wanda 387.
 Münnich Adam 283.
 Münzer Adolf 193, 196.
 Mychajluk Stefan 326.
 Mycielski Jerzy 88, 117, 156, 433.
 Myconiówna Helena 247.
 Mydlarczyk Stanisław 284.
 Mydlarz Jan (Kobryń) 249.
 Mydlarz Jan (Poznań) 271.
 Mydlarz Maciej 400.
 Mydlarz Stefan 60, 425.
 Mydlarzowa Irena 425.
 Mykietiuł Antoni 326.
 Mykietyn Włodzimierz 327.
 Myller Ernest 159.
 Mysakowska Józefa 196.
 Mystkowski Stanisław 142.
 Myszka Franciszek 77.
 Myszowska Helena 125.
 Myszowska Ilona 354.
 Myszuga Józef 308.
 Myliborski Henryk 141.
- Mysłicka Ludwika 230.
 Mysłicka Ignacy 106, 107, 108, 110, 111.
 Mysłicki Józef 250.
 Mysłicki Maksymilian 440.
 Mysłicki Wacław 230.
 Mysłiwy Stanisław 324.
 Mytkowski Henryk 204.
- Nabakowski 371.
 Nabielec Walenty 307.
 Nabielec Wawrzyniec 423.
 Nabokowa 255.
 Naborowski 241.
 Nacher 307, 317.
 Nadachowska 333.
 Nadalski 207.
 Nadel Abraham 332, 389.
 Nadel Jakób 243.
 Nadel Regina 318.
 Nadel Szejma 243.
 Nadobnik 90.
 Nadolny 161.
 Nadolski Konstanty 118.
 Nadolski Otto 98.
 Nadolski Piotr 49.
 Nadolski Witold 213, 441, 468.
 Nadrowski 280.
 Nadwodzka 219.
 Nagawiecki Bronisław 287.
 Nagawiecki Stanisław 287.
 Nagłowska 144.
 Nagórzański 308.
 Nagórecki 331.
 Nagórska 358.
 Najdrówna 69.
 Najsarek 72.
 Nakielska Emma 424.
 Nakielska Leonja 149, 357.
 Nakielski Stanisław 424.
 Nakoneczny Aleksander 301.
 Nakoneczny Włodzimierz 122.
 Nalaskowski Władysław 419.
 Nalborczyk 413.
 Nalepa Alojzy 286, 373.
 Nalepa Stanisław 192, 195.
 Nalepiński 414.
 Nalewajko 311.
 Nałęcki 308.
 Nałęcz Marjan 160.
 Nałęcz Włodzimierz 140, 432.

- Nałkowska 432.
 Namiot 210, 211.
 Namitkiewicz Jan 89, 110, 113.
 Namitkiewicz Zofja 47, 54.
 Namysł Joachim 66.
 Namysł Stanisław 270.
 Namysłowska 272.
 Namysłowski Bolesław 90, 92.
 Namysłowski Henryk 401.
 Namysłowski Józef 355.
 Nanke 309.
 Nanowski 251.
 Napadjewicz 72.
 Napadiewiczówna 312.
 Napiórkowski 363.
 Napurko 306.
 Narajewski Stanisław 93, 317.
 Naramowska 359.
 Narkiewicz 133, 443.
 Narkiewicz Jadwiga 148.
 Narkiewicz Ludwik 132.
 Narkiewicz Eugenja 141.
 Nartonowicz 200.
 Nartowski 247.
 Naruszewicz 238.
 Narwoysz 241, 411.
 Narzekalska 66.
 Nassalski 128, 144.
 Nasterski 159.
 Nażydłowski 355.
 Naszyński 400.
 Natanblut 154.
 Natanson Władysław 87, 88, 117, 434.
 Natanson-Leski 147, 148.
 Natkański Franciszek 183, 356.
 Natkański Wincenty 349.
 Natkes 217.
 Natolski 127, 149.
 Nawratil 270.
 Nawratilowa 272.
 Nawrocka Barbara 383.
 Nawrocka Irena 144.
 Nawrocka Sefanja 429.
 Nawrocki Emil 80.
 Nawrocki Jan 59.
 Nawrocki Julian 145.
 Nawrocki Józef 187.
 Nawrocki Kazimierz 186, 408, 412.
 Nawrocki Marjan 309, 383, 468.
 Nawrocki Michał 325.
 Nawrocki Wincenty 396.
 Nawrocki Władysław 308.
 Nawroczyński 41, 47, 53, 106, 180.
 Nawrotzki 339.
 Nawrowska 275.
 Navarra Dębski 178.
 Nazar Józefat 311, 318.
 Nazar Michał 388, 389.
 Nazarewicz 334.
 Nazarewiczówna 73.
 Neapolitański 253, 412.
 Nebel 121.
 Nebelska 348.
 Neer 302.
 Neff 331.
 Negrusz 95, 105, 118.
 Neibecker 89.
 Nejberg 185, 186.
 Nelnikowa 352.
 Nepilly 370.
 Nestman 341.
 Nestorowicz Leon 320.
 Nestorowicz Melchior 101.
 Nestorowicz Stefan 399.
 Netzel 282.
 Neubauer 231.
 Ncubauerówna 179.
 Neufeld-Golbbberg 155.
 Neugebauer 267.
 Neuhauser 429.
 Neumann Fryda 277.
 Neuman J. 469.
 Neumanowa 263.
 Neutwig 127.
 Newiger 282.
 Nęcki 381.
 Nęczyński 271.
 Niechirowska Jadwiga 49.
 Nickel Małgorzata 277.
 Niczajewski Bolesław 337.
 Nida Stanisław 204.
 Nideman Julian 207.
 Niderowa 448.
 Nieberding Antonina 284.
 Nieborak Stefan 77.
 Niecengiewicz Wiesław 417, 419.
 Niecińska Wiktorja 193.
 Nieczajewowa Zofja 241.
 Nieć Franciszek 200, 442.
 Niedbalska Marja 262.
 Niedbalski Aleksander 438.
 Niedojadło Piotr 284.
 Niedola Karol 339.
 Niedziela Władysław 291.
 Niedzielska Janina 177, 179.
 Niedzielska M. 432.
 Niedzielska Marja 250.
 Niedzielski Jan 174.
 Niedzielski Kazimierz 306.
 Niedzielski Sofron 325.
 Niedzielski Tadeusz 359, 442.
 Niedzielski Władysław 126.
 Niedzielski Włodzimierz 246.
 Niedzielski Zenon 263, 264.
 Niedźwiecka Janina 189.
 Niedźwiecka Marja 423.
 Niedźwiecka Sabina 174, 422, 468.
 Niedźwiecki Adam 254.
 Niedźwiedzi Józef 395.
 Niedźwiecki Stanisław 426.
 Niedźwiecki Włodzimierz 242.
 Niedźwiecki Zenon 250.
 Niedźwiedź Antoni 166.
 Nieger Teofil 378.
 Niegolewska Wiktorja 341.
 Niejcki Zygmunt 67.
 Niekraszowa Janina 429.
 Niekup Otton 367.
 Niemcewicz Leon 150.
 Niemcewiczowa Jadwiga 401.
 Niemców Jan 335.
 Niemcówna Stanisława 292, 396.
 Niemczewski Bogdan 293.
 Niemczewski Marjan 326.
 Niemczycki Stanisław 105.
 Niemczyk Franciszek 235.
 Niemczykiewicz Józef 104.
 Niemczynowska Władysława 71, 73.
 Niemczyńska Aleksandra 55.
 Niemczyńska Eugenja 57.
 Niemczyński Julian 137.
 Niementowska Anna 430.
 Niementowski Przemysław 337.
 Niementowski Stefan 98, 434.
 Niemiec Franciszek 137, 442.
 Niemiec Józef (Grudziądz) 280, 281, 412.
 Niemiec Józef (Orłowa) 447.
 Niemiec Rudolf 290, 293.
 Niemiec Stanisław (urzędnik) 49.

- Niemiec Stanisław (dyrektor) 222.
 Niemiec Stanisław 294.
 Niemiec Tadeusz 204.
 Niemierko Juljusz 174.
 Niemierowski Waclaw 178.
 Niemiewska Halina 147.
 Niemirow Florjan 239.
 Niemirowicz Stefan 187.
 Niemirowski Waclaw 418.
 Niemołowska Marja 257.
 Niemontowska 343.
 Niemyska Antonina 176.
 Niemyska Janina 147.
 Niemyska Stefanja 234, 349.
 Nienartowicz Wawrzyniec 238.
 Nieniewska Halina 149, 397.
 Niepel Agnieszka 342.
 Niepelkówna Anna 73.
 Niepokojczycka Henryka 183.
 Niepsuy Leon 75.
 Nierzwicka Kazimiera 372.
 Niesiekierski-Pomian Ludwik 199.
 Niesiołowska Marja 57.
 Niesiołowski Rajmund 122.
 Niesluchowska Marja 366.
 Niespodziański Tadeusz 299.
 Niessner Henryk 232.
 Niestony Jan 339.
 Nieustrojew Sergjusz 245.
 Niewęglowska Anna 163.
 Niewęglowska Zofja 172.
 Niewęglowski Stanisław 360.
 Niewęglowski Zygmunt 46.
 Niewiadomski Stanisław 428.
 Niewiarowski Marjan 222.
 Niewiński Władysław 127.
 Niewolak Franciszek 332, 389.
 Niezabitowski Edward 90, 91.
 Niezabytowska M. Antonja 167.
 Niezgodzińska Wanda 105, 128.
 Nieziengin Marja 314.
 Nikiel Karol 295, 296.
 Nikielowa Marja 401.
 Niklewicz Franciszek 278.
 Niklewiczówna 376.
 Niklewiczówna Marja 343.
 Niklewska Marja 401.
 Niklewska Stefanja 131.
 Niklewski 420.
 Niklewski Bronisław 92, 119.
 Niklewski Tomasz 131.
 Niklewski Zygmunt 131, 232.
 Nikłówna Karolina 423.
 Nikodemowicz Marian 414.
 Nikodym Otto 292.
 Nikolaiczuk Aleksander 212.
 Nikolaiczukowa Mieczysława 212.
 Nikolaiczuk Aleksander 218.
 Nikolaiewa Marja 252.
 Nikonowicz Włodzimierz 248.
 Nisau de 129.
 Nitkowski Jan 132.
 Nitowski Jan 148, 442.
 Nitsch Józef 300.
 Nitsch Kazimierz 89, 116, 434, 468.
 Nitsch Roman 84, 105.
 Nittman Karol 382, 383, 390, 440.
 Nittmannowa Wanda 382.
 Niwierski Jan 202.
 Niwińska Anna 125.
 Niwińska Jadwiga 156.
 Niwiński Dymitr 254.
 Niwiński Wiktor 168.
 Nizenberg Michał 136.
 Nizioł Andrzej 374.
 Niziołek Alfred 369.
 Niżnikiewicz Dymitr 256.
 Niżański Kamil 379.
 Niżyński Franciszek 407.
 Niżyński Władysław 143.
 Noak Kazimierz 371.
 Noakowski Stanisław 99, 100, 110, 144.
 Nodzyński Józef 291.
 Nofer Adolf 209.
 Nogaj Andrzej 328.
 Nogaj Józef 308.
 Nohel Alfred 393.
 Noirot Blanche 135.
 Noiszewski Kazimierz 84.
 Noiville Marie Jean 96, 112.
 Noizet Blanche 147.
 Nomiwicz Teofil 363.
 Noniewiczówna Amelia 236.
 Nortman Henryk 340.
 Nosal Jan 260, 442.
 Nosierowski Kajetan 209.
 Noskowski Tadeusz 398.
 Noszczyk 188.
 Nothman Malgorzata 340.
 Notz Julian 384.
 Notz Karol 465.
 Novalsetti Eugenjusz 206.
 Nowacka Helena 143, 469.
 Nowacka Jadwiga 390.
 Nowacka Wanda 126, 350.
 Nowacka-Walecka Jadwiga 169.
 Nowacki Bolesław 161.
 Nowacki Henryk 429.
 Nowacki Ignacy 265.
 Nowacki Józef 272.
 Nowacki Marcin 416.
 Nowacki Stefan 218.
 Nowackiewicz Edmund 266.
 Nowackiewicz Jan 266.
 Nowaczyk Gertruda 265.
 Nowaczyk Kazimierz 426.
 Nowaczyński Jan 88.
 Nowak Adam 335.
 Nowak Andrzej 285.
 Nowak Bronisław (Brodnica) 278.
 Nowak Bronisław (Bochnia) 286, 373.
 Nowak Franciszek 204.
 Nowak Ignacy (Poznań) 272.
 Nowak Ignacy (Chyrów) 303.
 Nowak Jan 89, 466.
 Nowak Janusz 367.
 Nowak Józef (Kraków) 104.
 Nowak Józef (Opatów) 181.
 Nowak Józef (Królewska Huta) 340.
 Nowak Józef (Czarnków) 367.
 Nowak Julian 43, 87, 88, 90, 436, 437.
 Nowak Juljusz 133.
 Nowak Magdalena 265.
 Nowak Marjan 252.
 Nowak Norbert 370.
 Nowak Paulina 210, 217.
 Nowak Piotr 310.
 Nowak Roman 370.
 Nowak Stanisław 436, 437.
 Nowak Tadeusz 322.
 Nowak Witold 320, 321, 386.

- Nowak Wojciech 188.
 Nowak Zygmunt 129, 418.
 Nowakowska Janina 186.
 Nowakowska Łucja 266.
 Nowakowska Marja 358.
 Nowakowska Marja (Lublin) 385.
 Nowakowska Marja (Pin-czów) 406.
 Nowakowska Michalina 129.
 Nowakowska Stanisława 405.
 Nowakowska Sylwia 246.
 Nowakowska Wanda 194.
 Nowakowski 115.
 Nowakowski Aleksander 77.
 Nowakowski Franciszek (Białystok) 76.
 Nowakowski Franciszek Dr. (Kielce) 177.
 Nowakowski Jan (Lublin) 352.
 Nowakowski Jan (Szamotyły) 276.
 Nowakowski Józef 222, 407.
 Nowakowski Kazimierz Bonawentura 466.
 Nowakowski Marcelli 438.
 Nowakowski Stanisław 134, 145.
 Nowakowski Stanisław 469.
 Nowakowski Tadeusz (So-snowiec) 185.
 Nowakowski Tadeusz 444.
 Nowakowski Wiktor 224.
 Nowakowski Zygmunt 70.
 Nowakówna Albina 73.
 Nowakówna Anna 217.
 Nowicka Elżbieta 148.
 Nowicka Janina (Warszawa) urzęd. 60.
 Nowicka Janina (Warszawa) naucz. 125.
 Nowicka Janina (Łódź) 214.
 Nowicka Konstancyjna 149.
 Nowicka Ludomira 382.
 Nowicka Marja (Warszawa) 138.
 Nowicka Marja (Włocławek) 168.
 Nowicka Reisa 246.
 Nowicka Stefanja 122.
 Nowicka Zbigniewa 220.
 Nowicki Adam (Warszawa) 113.
 Nowicki Albin (Grudziądz) 371, 438.
 Nowicki Antoni 272, 406.
 Nowicki Czesław 286.
 Nowicki Eustachy 99, 138.
 Nowicki Franciszek 291.
 Nowicki Ignacy 384.
 Nowicki Jan insp. 74.
 Nowicki Jan naucz. 202.
 Nowicki Józef 369.
 Nowicki Kazimierz 133.
 Nowicki Marjan 71.
 Nowicki Paweł 282.
 Nowicki Stanisław 46.
 Nowicki Wilhelm 404.
 Nowicki Witold 94, 105.
 Nowicki Władysław 394.
 Nowicki Zygmunt 53, 436, 438.
 Nowińska Jadwiga 213.
 Nowińska Marja 194.
 Nowiński Adam 399.
 Nowiński Jan (Warszawa) 128.
 Nowiński Jan inż. (Warszawa) 147.
 Nowiński Jan (Warszawa) 188.
 Nowiński Stefan 128.
 Nowobilski Jan 207, 214.
 Nowocień Czesław 131.
 Nowoczyn Leon 372.
 Nowodworski Witold 96.
 Nowogrodzka Gabriela 249.
 Nowomiejski 343.
 Nowosad Eustachy 80.
 Nowosielecka Cecylja 279.
 Nowosielski Aleksander 34.
 Nowosielski Franciszek 328, 329.
 Nowosielski Stanisław 203.
 Nowosielski Wojciech 198.
 Nowosilcow 62.
 Nowosławski Franciszek 322.
 Nowotarska Władysława 423.
 Nowotarski Władysław 78, 405.
 Nowotczyński Kazimierz 127.
 Nowotnówna Anna 294.
 Nowotny Franciszek Dr. 88.
 Nowotny Franciszek 322.
 Nowotny Julian Karol 94.
 Nowotny Oskar 103.
 Nowowiejska Jadwiga 233.
 Nowowiejski Rudolf 262.
 Nożewska Marja 162.
 Nożyczkowska Jadwiga 135.
 Nusbaum Henryk 85.
 Nussbaum Józef 324.
 Nürnberg Eljasz 203.
 Nycz Franciszek 286.
 Nycz Mikołaj 304.
 Nykołyszyn Dymitr 326.
 Nykyforjak Sawa 329.
 Nykyforuk Ejasz 334.
 Obarowa 251.
 Obarski 78.
 Oberfeldówna 164.
 Oberg 214, 218.
 Obergowa 213.
 Oberlaender 278.
 Obermajerowa 210, 217.
 Oberman Cecylja 154.
 Oberman Helena 154.
 Obertanec 390.
 Obertyński 177, 178.
 Obmiński 98.
 Obniska 157.
 Obodowski 211.
 Obrapalska 272.
 Obratschay 400.
 Obremba 341.
 Obrębski Adolf 67.
 Obrębski Franciszek 206.
 Obrębski Włodzimierz 256.
 Obrzut 438.
 Obszleger 266.
 Obuchowicz 185, 408.
 Obuchowski Aleksander 359.
 Obuchowski Józef 250, 251.
 Ochędzko 385.
 Ochimowski 110, 114.
 Ochoński 357.
 Ochsner 307, 313, 317.
 Ociepka 265.
 Ociepkówna 357.
 Ocioszyńska 140.
 Oczesalska 231.
 Odachowski 238.
 Odenał 227.
 Oderfeldówna 365.
 Odroń 276, 442.
 Odrzywolska Marja 212.
 Odrzywolska Zofja 284, 397.
 Odrzywolski 184, 212, 468.
 Odstrcił 338.
 Ody 78.

- Odyniec 123.
 Odziomek 73.
 Oehm 277.
 Offertowa 214.
 Offmański 348, 421.
 Offnerówna 306.
 Ofiarkiewicz 68.
 Oficjański 181.
 Ofierzyński 367.
 Ogarek Henryk 316.
 Ogarek Zygmunt 111, 196.
 Ogibowska 257.
 Ogibowski 255.
 Ogijewicz 238.
 Ogiński 75.
 Ogłozowa 187.
 Ogniewski 303, 304.
 Ogonowski Henryk 59,
 275.
 Ogonowski Stefan 332.
 Ogorzały 287.
 Ogórkiewicz 401.
 Ogrodnik 200.
 Ogrodnikowa 200.
 Ogrodziński 296, 325, 378.
 Oguz 211.
 Ohanowicz 90.
 Ohienko 383.
 Ohrenstein 205.
 Ojrzynski 57.
 Okarmus 361.
 Okęcki 45, 46, 54, 63.
 Oknińska 188.
 Okniński 127.
 Oko Feliks 332.
 Oko Jan 96, 120, 308, 315.
 Okolon 157.
 Okolot 320.
 Okołowicz 55.
 Okoński 250.
 Okólska 177, 178.
 Okrasianka 46.
 Okrent 343.
 Oks 246.
 Oksowa 246.
 Okławcówna Kazimiera
 358.
 Okławcówna Zuzanna 358.
 Okuszek 213, 214.
 Olankowska 304.
 Olberek 333.
 Olbrich 341.
 Olbrych 225.
 Olbrycht 88.
 Olczewska 348.
 Olearski Antoni 421.
 Olearski Stanisław 134.
 Olechnowicz Bronisław
 146.
 Olechnowicz Wiktorja 56.
 Olechowski 77.
 Olejniczak 263.
 Olejnik 260.
 Oleksiewicz 319.
 Olemin 245.
 Oleski 238.
 Oleszkiewicz Mieczysław
 130, 141, 144, 147.
 Oleszkiewicz Tadeusz 130,
 141, 147.
 Oleś 403, 413.
 Oleśniewicz 341.
 Oleśnicka 423.
 Olewiński Edward 46.
 Olewiński Jan 184.
 Ołędzka 353.
 Ołędzki 128.
 Olicki 244.
 Olizarowski 62.
 Olkowski 156.
 Oller 193, 196.
 Olpiński 413.
 Olsiejko 365.
 Olschwanger 136.
 Olsejko 243.
 Oleśnicka 424.
 Olszarówna 393.
 Olszewska 206.
 Olszewska Aniela 195,
 298, 299.
 Olszewska Barbara 248.
 Olszewska Janina 71.
 Olszewska Julja (Radom)
 356.
 Olszewska Julja (Gniezno)
 263.
 Olszewska-Świcicz Lidja
 243.
 Olszewska Marja (Toruń)
 298, 299, 379.
 Olszewska Marja (Wilno)
 242.
 Olszewska Sabina 206.
 Olszewski ks. 361.
 Olszewski Aleksander
 251.
 Olszewski Antoni 46.
 Olszewski Bolesław 115,
 134.
 Olszewski Bronisław 300.
 Olszewski Czesław 276.
 Olszewski Edward 390.
 Olszewski Jan 121.
 Olszewski Juljan 352.
 Olszewski Leon 208.
 Olszewski Ludwik 229.
 Olszewski Marjan 293.
 Olszewski Mieczysław
 163.
 Olszewski Piotr 168, 169.
 Olszewski Stanisław 417.
 Olszewski Stefan 168.
 Olszewski Wacław 405.
 Olszewski Władysław
 154, 319.
 Olszewski Zygmunt 131.
 Olszowski 163.
 Olpińska 306.
 Omańkowska 438.
 Omelkiewicz 339.
 Omiecińska 221.
 Omiljanowicz 363.
 Omont 433.
 Omylińska 142.
 Onderek 73.
 Onderkówna 384.
 Onichimowska 206.
 Oninowa 228.
 Onoszko 240.
 Opacki 314.
 Opala 201.
 Opalski Adam 187.
 Opalski Józef 181.
 Opalko 182.
 Opatrny 271, 355.
 Opęchowski 212, 214.
 Opędkiewicz 314.
 Opiełńska 46, 54.
 Opieński Henryk 119, 431.
 Opieński Jan 384.
 Opiewska 145.
 Opiola 302.
 Opitz Gustaw 270, 397.
 Opitz Marceli 195, 306.
 Opoczyński 97.
 Opólska 127, 150.
 Opólski 447.
 Oppenauerówna 334.
 Oppenheim Gabriel 155.
 Oppman 122.
 Oprzędkiewicz 314.
 Opuszyński Karol 67.
 Opuszyński Konrad 79.
 Orbachówna 216.
 Orczykowski 366, 395.
 Ordełt 339.
 Ordyński 60.
 Orenstein 190.
 Organow 251.
 Orłańska Anna 228.
 Orłańska Zyna 228.
 Orłowski 366.
 Orleńska 424.
 Orlewicz Antoni 351.
 Orlewicz Witold 73.
 Orlicki 185.
 Orlikowska 144.
 Orliński 332, 437.
 Orłow Mikołaj 159.
 Orłow Włodzimierz 228.

Orłowiczówna 323.
 Orłowska Felicja 48.
 Orłowska Helena 146.
 Orłowska Jadwiga 129.
 Orłowska Kazimiera 368.
 Orłowska Marja 125.
 Orłowska Romana 409.
 Orłowska Stanisława 105, 406.
 Orłowska Wanda 272, 358.
 Orłowska Zofja 348.
 Orłowski Antoni 390.
 Orłowski Jan 99.
 Orłowski Józef ks. 254.
 Orłowski Józef 92, 271, 442.
 Orłowski Leon 202.
 Orłowski Stanisław 85.
 Orłowski Wiktor 207, 214, 215, 469.
 Orłowski Witold Eugen-
 jusz 88.
 Orłowski Władysław 280.
 Orłowski Zenon 97.
 Ormezewski 231.
 Ormian 174.
 Ormiński 401.
 Ornasówna 284.
 Ornatowicz 181.
 Ornatowski 391.
 Orosz 382.
 Orsaczek 242.
 Orski Edwin 72.
 Orski Jan 381, 387.
 Orszulik 339.
 Orszulik Roman 117, 375.
 Orszulik Teofil 79.
 Ortyński 386.
 Orzech 263, 264, 442.
 Orzechowicz 323.
 Orzechowska 255.
 Orzechowicz Adam 388.
 Orzechowski Antoni 353.
 Orzechowski Franciszek 328, 329, 441.
 Orzechowski Jan 440.
 Orzechowski Kazimierz 81.
 Orzęcki 111, 114.
 Oryng 123, 131.
 Orynowska 146.
 Orynowski 246.
 Oryszczak 230.
 Osada 308, 316.
 Osadca 332.
 Osadnik 203.
 Osiecka Jadwiga 159.
 Osiecka Lucyna 405, 441.
 Osiecka Serafina 253.
 Osiecki Tomasz 187.
 Osiecki Wacław 135.
 Osiecki Wiktor 232.
 Osiewacz Jan 394.
 Osiewacz Teodor 340.
 Osikowski 136.
 Osińczuk 311.
 Osińska Lidja 414.
 Osińska Marja 357.
 Osiński Alojzy 62.
 Osiński Karol 77.
 Osiński Kazimierz 319.
 Osiński Marjan 413.
 Osiński Władysław ks. 131, 141, 143, 167.
 Osiński Władysław urzęd-
 nik 66.
 Oskard 297.
 Osmólski 229.
 Osostowicz 310.
 Ossadnik 321.
 Ossecka 406.
 Ossecki Kazimierz 264.
 Ossecki Wilhelm 406.
 Ossendowski 108.
 Osser 211.
 Ossibachówna 226.
 Ossowska Helena 140.
 Ossowska Marja 146.
 Ossowska Wiktorja 269.
 Ossowska Zofja 395.
 Ossowski Konstanty 78.
 Ossowski Walerjan 278.
 Ossowski Walery 167.
 Ossowski Władysław 271.
 Ostachiewicz 123, 125, 130.
 Ostachowski 291.
 Ostafin 174.
 Ostapienko 253.
 Ostapiuk 335, 336.
 Ostaszewska 124.
 Ostaszewski Aleksander 303.
 Ostaszewski Józef 351.
 Ostaszewski Karol 168.
 Ostaszkin 204.
 Osterlinger 178, 402.
 Ostern 170.
 Osterwa 429.
 Ostkiewicz-Rudnicki 345.
 Ostolski 258.
 Ostromęcka Jadwiga 147.
 Ostromęcka Marja 140.
 Ostromięcki 255.
 Ostrowlew 174.
 Ostrowska Antonina 250.
 Ostrowska Eugenia 328, 329, 408.
 Ostrowska Helena 47.
 Ostrowska Irena 404.
 Ostrowska-Janiczakowa Alina 257.
 Ostrowska Marja (Kolo-
 myja) 388.
 Ostrowska Marja (Po-
 znań) 406.
 Ostrowska Marja (War-
 szawa) 47.
 Ostrowska Paulina 279.
 Ostrowska Stanisława 165.
 Ostrowska Zofja (Lwów) 309.
 Ostrowska Zofja (Lublin) 359.
 Ostrowski Aleksander 191.
 Ostrowski Antoni 130.
 Ostrowski Dezydery 270.
 Ostrowski Edward 351.
 Ostrowski Henryk 404.
 Ostrowski Jan 289, 294.
 Ostrowski Jerzy 355.
 Ostrowski Józef 234.
 Ostrowski Leon (War-
 szawa) 165.
 Ostrowski Leon (Ale-
 ksandrów) 155.
 Ostrowski Mieczysław 271, 369.
 Ostrowski Stanisław (Bu-
 czacz) 333.
 Ostrowski Stanisław (Warszawa) 123, 126, 421.
 Ostrowski Stanisław (Lu-
 blin) 193.
 Ostrowski Tadeusz 95.
 Ostrowski Teodor 426.
 Ostrowski Wiktor 305.
 Ostrowski Władysław (Sandomierz) 185.
 Ostrowski Władysław ks. 448.
 Ostrowski Władysław (Leśna) 358.
 Ostruszka 323.
 Ostryński 231.
 Ostrzeniewski 276.
 Ostrzeszewiczówna 281.
 Ostrzycka Marja 355.
 Osuchowski Antoni 353.
 Osuchowski Henryk 206.
 Osuchowski Wacław 108, 121, 145.
 Oszacki 88.
 Oszczakiewicz 200, 360.
 Oszeldówna 393.
 Oszevska 423.

Oszubski 166.
 Osniałowska 278.
 Osniecki 252.
 Oswiecimska 233.
 Oswiecimski 291.
 Otocka 49.
 Otrębski 120.
 Oll 434.
 Ottawowa 429, 430.
 Ottenbreil 314.
 Ottman 89.
 Ottówna 368.
 Otto Aleksander 186.
 Otto Edward 168.
 Otto Jerzy 260.
 Otto Marja 285.
 Otto Władysław 124, 133,
 139, 149, 469.
 Otton 130.
 Ouilon 112.
 Owczarek 406.
 Owczarzakówna 276.
 Owiakowski 437.
 Owiński 69.
 Owoc 75.
 Owsianikowa 254.
 Oxińska 307.
 Ozdowska 275.
 Oziembło 121.
 Oziembłowski 124.
 Oziębły Franciszek 308,
 315, 439, 440.
 Ozana Jerzy 269, 369.
 Ozana Paweł 371.
 Ożarówski 143.
 Ożga Alojzy 282.
 Ożga Stanisław 332, 389.
 Ożóg 212, 218, 223.
 Pabjanowa 386.
 Pabisiewicz 200.
 Pace 399.
 Pacewicz Bronisław 137.
 Pacewicz Helena 182,
 407.
 Pachnicki Antoni 158,
 442.
 Pacholczyk 58.
 Pacholski 203.
 Pachołków 389.
 Pachońska 396, 423.
 Pachoński 375, 376.
 Pachucka 236.
 Pachucki 242.
 Paciorek 286.
 Paciorkiewicz Maurycy
 112, 298.
 Paciorkiewicz Michał 195.
 Paciorkowski 121.
 Packiewicz 228.
 Pacuła 325.
 Pacynkowa 235.
 Paczek 280.
 Paczkowska Anna 277.
 Paczkowska Cecylja 266:
 Paczkowska Stanisława
 283.
 Paczkowska Teodora 409,
 410.
 Paczkowski Brunon 283.
 Paczkowski Józef 45, 50,
 54, 91.
 Paczkowski Romuald 90.
 Paczosa Adolf 267.
 Paczosa Franciszek 260.
 Paczosi 235.
 Paczosowa 267.
 Paczowski 291.
 Paczóska 142.
 Paczulski Lucjan 398.
 Paczusi Eugenjusz 132.
 Paderewski Józef 255.
 Paderewski Józef Ignacy
 43.
 Paderewski Zbigniew 41.
 Padiak 47.
 Padlewska 159.
 Padlewski Leon Julian
 Józef 91, 466.
 Padlewski Mięczysław
 159.
 Padura 62.
 Paetzold 268.
 Pagaczewski Julian 89, 117.
 Pahl 226.
 Pajak Kazimierz 289.
 Pajak Stanisław 72, 302.
 Pajewski 122.
 Pajzderska 272.
 Pajzderski 445.
 Paklewska 146.
 Palarczyk 57.
 Palecki 349.
 Paleziska 338.
 Paleczna 291.
 Palej 151.
 Palek 333, 390.
 Palewska 150.
 Palinowski 309.
 Palińska Irena 58.
 Palińska Romana 143.
 Paliński-Łysek Franci-
 szek 448.
 Paliński Piotr 370.
 Paliwoda Józef 276.
 Paliwoda Mojżesz 222.
 Paliwodzianka Helena
 272.
 Paliwodzianka Jadwiga
 406.
 Palka 287, 374.
 Palloske 207.
 Palmbach 130, 144.
 Palme 188.
 Palmowska 137, 139, 143.
 Palmowski 161, 442.
 Paluch Andrzej 323.
 Paluch Józef 382, 384.
 Paluch Marjan 287.
 Paluchowski 309, 404.
 Paluszkiewiczówna 264,
 267.
 Paluszyńska 316.
 Palaszewski 259.
 Pałakówna 263.
 Palka 104.
 Pałkatka 385.
 Pałkina 250.
 Pałkowska 270.
 Pałkowski Czesław 261.
 Pałkowski Józef 120.
 Pałysiewicz 181.
 Pampuch Anna 59.
 Pampuch Jan 339.
 Panasewicz 59.
 Pancówna 250.
 Panjko 311, 404.
 Panek Antoni 306, 322.
 Panek Emil 320, 321.
 Panek Józef 258.
 Panek Stanisław 77.
 Panewnyk 332.
 Paniański 447.
 Pankanin 68.
 Panker 175.
 Pankiewicz 104.
 Pankowa 257.
 Pankówna Kazimiera 372.
 Panna 261, 442.
 Pannenko Józef 71.
 Pannenko Tadeusz 122.
 Panow 104.
 Panufnik Antoni 124.
 Panufnik Marjan 47.
 Panzer 203.
 Pańczuk Marcin 71.
 Pańczuk Mikołaj 311.
 Pańkowska 383.
 Pańkowski 93.
 Papaj 358.
 Papajowa 358.
 Papeciówna 427.
 Papée Fryderyk 89, 90,
 434.
 Papée Stefan 271, 273.
 Papierkowski 260.
 Papierna 150, 152.
 Papiwska 183, 359.
 Papirmacher 245.
 Papirnik 344.

- Papp 123.
 Paprocka Julja 152.
 Paprocka-Okrętowa 152.
 Paprocki 278.
 Paradowska 49.
 Parak 392.
 Parankiewicz 271.
 Parasiewicz 378.
 Paraszczakówna 294.
 Paraszczuk 327.
 Parczak 413.
 Parczewska 272.
 Parczewski Alfons 84, 96,
 97.
 Parczewski Tadeusz 133.
 Parczyński 226.
 Pardo Bronisław 59.
 Pardo Stanisław 253.
 Pardo Władysław 227.
 Pardyak Ferdynand 290,
 293.
 Pardyak Stanisław 295.
 Parfianowiczówna 238.
 Paris 261.
 Parnas 94.
 Parner 326.
 Parnes 232.
 Parnowska 135.
 Parollówna 144.
 Parylak 338.
 Parylle 318.
 Parymonczykówna 247.
 Parzyński 404.
 Paschalski 407.
 Pascher 214.
 Pasek Jan 288.
 Pasek Tadeusz 175.
 Pasch 275.
 Paschalski 185.
 Paschke 447.
 Pasierb 282.
 Pasierbiński Jan 414, 441.
 Pasierbiński Tadeusz 221.
 Pasiński 66.
 Pasionkówna 292.
 Pasławska 359.
 Pasławski 251.
 Passakas 403.
 Passendorfer Artur 306,
 310, 335.
 Passendorfer Edward 104.
 Passkowiczówna 447.
 Passowicz 287.
 Pasternak Abraham 313.
 Pasternak Jan 437.
 Pastor 434.
 Pastuszenko 391.
 Pastuszka 183, 407.
 Pasyńska 245.
 Paszczak 326.
 Paszczyńska 390.
 Paszewski 419.
 Paszkiewicz Henryk 126,
 286, 373, 399.
 Paszkiewicz Jan 311.
 Paszkiewicz Lucjan 417,
 419.
 Paszkiewicz Ludwik An-
 toni 85, 466.
 Paszkiewicz Stanisław
 240, 241.
 Paszkiewicz Wacław 129.
 Paszkiewicz Zofja 49.
 Paszkiewiczówna Janina
 236.
 Paszko 123.
 Paszkowska Adolfiną 431.
 Paszkowska Janina 173,
 335.
 Paszkowska Stanisława
 425.
 Paszkowska Witolda 138,
 142.
 Paszkowska Zofja 241.
 Paszkowski Bronisław 57.
 Paszkowski Jan 237.
 Paszkowski Józef 301.
 Paszkowski Marcelli 200,
 360.
 Paszkowski Tadeusz 127.
 Paszkowski Wacław inż.
 100, 418.
 Paszkowski Wacław 106.
 Paszkowski Włodzimierz
 209.
 Paszkówna 218.
 Paszkudzki 310, 312, 316.
 Paszucha 90.
 Paszyna 350.
 Paśniczek 225.
 Pater 354.
 Patkowska Halina 246.
 Patkowska Zofja 357.
 Patkowski Aleksander
 357.
 Patkowski Józef 97.
 Patoek 78.
 Patocka 390.
 Patocki 72, 383, 396, 468.
 Patoń 289, 293.
 Patryn Adam 330, 331.
 Patryn Witold 158.
 Patrynowa Marja 197.
 Patrynowa Stefanja 331.
 Półka 285.
 Patzek 406.
 Paulas 411.
 Paulisz 289.
 Paulówna 425.
 Paulus 162.
 Pauske 285.
 Paut 338.
 Pautsch 415.
 Pausram 284.
 Pawela 353, 425.
 Pawelski 285.
 Pawelczak 296, 378.
 Pawęcki 311, 384.
 Pawińska 277.
 Pawiński 356, 469.
 Pawlak Stefan 406.
 Pawlak Zygmunt 409.
 Pawlakówna 213, 214.
 Pawletta 401.
 Pawlica 291.
 Pawlicka Jadwiga 267.
 Pawlicka Konstancja 176.
 Pawlicka Marta 269.
 Pawlicka Wanda 352.
 Pawlicki Alfred 139.
 Pawlicki Józef 274.
 Pawlicowa 292, 293, 294,
 376.
 Pawlik Jacek 330.
 Pawlik Stefan 98.
 Pawlikowa 319.
 Pawlikowska 369.
 Pawlikowski Adam 189.
 Pawlikowski Jan (Kra-
 ków) 290.
 Pawlikowski Jan (War-
 szawa) 132.
 Pawlin 389.
 Pawluch 328.
 Pawluczykow 252.
 Pawluk 252.
 Pawłow 256.
 Pawłowczak 426.
 Pawłowicz Antoni 60.
 Pawłowicz Józef 422.
 Pawłowicz Teodor 185.
 Pawłowicz Walentyna 60.
 Pawłowska Aniela 224.
 Pawłowska Anna 125.
 Pawłowska Irena 213, 214.
 Pawłowska Janina 132.
 Pawłowska Jadwiga 71.
 Pawłowska Ludwika 200.
 Pawłowska Marja 137.
 Pawłowska Zofja 363.
 Pawłowski Adam 224.
 Pawłowski Aleksander
 (Łódź) 206, 208, 221,
 441, 468.
 Pawłowski Aleksander
 (Warszawa) 131, 147.
 Pawłowski Antoni 72, 112,
 404.
 Pawłowski Bolesław ks.
 365, 425.

- Pawłowski Bronisław 200.
 Pawłowski Edward (Czę-
 słochowa) 173.
 Pawłowski Edward (Gru-
 dziądz) 280.
 Pawłowski Feliks 283.
 Pawłowski Franciszek
 368, 370.
 Pawłowski Kalikst 132,
 135.
 Pawłowski Ludwik 359.
 Pawłowski Mieczysław
 303, 304.
 Pawłowski Paweł 417.
 Pawłowski Stanisław 68,
 91, 118, 119.
 Pawłowski Wacław 192.
 Pawłowski Wiesław 226.
 Pawłowski Zdzisław 424.
 Pawłowski Władysław
 209.
 Pawłówna Ksawera 329
 Pazdanowski 292, 293.
 Pazdro 93, 94, 111, 118.
 Pazdrowski 290.
 Pazowska 390.
 Pazurkiewicz 173.
 Pagowska Helena 158.
 Pagowska Stanisława 163.
 Pagowski Józef 226.
 Pagowski Władysław 101.
 Pał 297.
 Peche Kazimierz 76.
 Peche Tadeusz 400.
 Pechikówna 125.
 Pechota 193.
 Pecnikówna 141.
 Peczenik 255.
 Peczyna Alicja 328.
 Peczynis 122.
 Pegoniówna 272.
 Peik 368.
 Peikerowa 313.
 Peipf 218.
 Peisker 261.
 Pejs 236.
 Peki 263.
 Peki 399.
 Pekieli Roman 154.
 Pekieli Zofia 154.
 Pele Michał 319.
 Pelc Mojżesz 179.
 Pelczar Aleksander 262.
 Pelczar Jan 289.
 Pelczar Michał dyr. 295,
 296.
 Pelczar Michał ks. 304,
 380.
 Pelczarska 359.
 Pelczarski Bronisław 104.
 Pelczarski Tadeusz 310, 383.
 Pelczarski Wojciech 177.
 Pelikan 269.
 Pełiński 266.
 Pelier 246.
 Peltyń 233.
 Pelczanka 357.
 Pelech 325.
 Peleński Bohdan 165.
 Peleński Józef 311.
 Peleński Osyp 318.
 Pelka 371.
 Penkala 298.
 Pepis 427.
 Peplowska Irena 125, 131.
 Peplowska Sabina 339.
 Perczuk 258.
 Perczyńska 220.
 Perehorowicz 259.
 Perek 469.
 Perelman 136, 211.
 Perelsztejn 228.
 Pereksztis 249.
 Perenson 165.
 Peretjatkowicz Antoni 90,
 119.
 Peretjatkowicz Marja 255.
 Peretjatkowiczowa 233.
 Pereszczak 447.
 Perkowska Jadwiga 395.
 Perkowska Władysława
 349.
 Perkowska Zofia 146.
 Perl Bluma 216.
 Perl Marja 152.
 Perl-Goldman 136.
 Perlberg 213.
 Perlińska 93.
 Perliński 105.
 Perlis 248.
 Perlsztein 229.
 Perłowska 357.
 Pertek 270.
 Perzanowska 122.
 Perzyna Antoni 351.
 Perzyna Józef 394.
 Perzyński Czesław 427.
 Perzyński Nicefor 67.
 Peschke 269.
 Pesin 254.
 Peszatówna 71.
 Peszek 248.
 Peszke 137, 150.
 Peszko 182, 406.
 Peszkowski 75.
 Peszyński 129.
 Petelenz Ignacy 291, 301,
 403.
 Petelenz Karol 312, 323,
 330.
 Petelenzowa 292.
 Peter 368.
 Peters Klara 282.
 Peters Lotte 340.
 Peters Walter 281.
 Petersówna 218.
 Petrajtykowa 361.
 Petrażycki Leon 84, 108,
 110, 114, 433.
 Petrażycki Leon 152.
 Petri 297.
 Petrijatys 271.
 Petrulowicz 198.
 Petry 413.
 Petrykowska 57.
 Petryński 308.
 Petryniak-Sanecki 112,
 404.
 Petzold 118, 312, 413.
 Petzoldówna 311.
 Pezzerowa 207, 214.
 Peçherska 206.
 Peçherski 112.
 Peçkowski 286.
 Peçzalski Marjan 75.
 Peçzalski Tadeusz 92,
 119.
 Peçzek Antoni 164.
 Peçzek Jan 319, 321.
 Peçzkowski Eligjusz 210.
 Peçzkowski Michał 292.
 Peçzmaż 207, 209.
 Pęgiel 366.
 Pękalska 356.
 Pękosławski 178.
 Pęksa 306.
 Pępkowski 292, 413.
 Pętkowska Jadwiga 213.
 Pętkowska Zofia 212, 213.
 Pęska Jadwiga 199.
 Pęska Janina 141.
 Pęski Aleksander 157.
 Pęski Kazimierz 157.
 Pększyc 375.
 Pfaff 217.
 Pfajfer 76.
 Pfau 382.
 Pfefferkorn 279.
 Pfeil 215.
 Pfleger 379.
 Pfondt 77.
 Phaler 255.
 Philipps 330.
 Pianko Bronisław 133.
 Pianko Michał 281.
 Pianko Piotr 363.
 Pianowska 281.
 Piasecka Aniela 198.
 Piasecka Helena 371.
 Piasecka Marja 163

- Piasecki Antoni 200.
 Piasecki Bolesław 545.
 Piasecki Eugenjusz 52, 91,
 115, 116, 119.
 Piasecki Józef 290, 294.
 Piasecki Stanisław 92.
 Piasecki Władysław 57.
 Piasek 351, 352.
 Piaskowska Olga 131, 147.
 Piaskowska Zofja 213.
 Piaskowski Walenty 361,
 397, 432, 468.
 Piaszczyńska 220, 221.
 Piaszczyński 233, 363, 414.
 Piątek Jan 309, 439.
 Piątek Marjan 342.
 Piątek Stanisław 333.
 Piątek Stanisław 305.
 Piątek Tomasz 371.
 Piątkiewicz Marjan 55.
 Piątkiewicz Stanisław
 319.
 Piątkowski Franciszek
 357.
 Piątkowski Jan 297.
 Piątkowski Kazimierz 447.
 Piątkowski Mieczysław
 72, 382, 390.
 Piątkowski Stefan 218.
 Pichalanka 234.
 Pichor 428.
 Pichór Adam 300 379.
 Pidłużny 333.
 Piech 375, 420.
 Piechnik 294.
 Piechociński 470.
 Piechocka Marja 75, 261.
 Piechocka Oktawja 144.
 Piechocki Maksymilian
 360.
 Piechocki Stefan 156.
 Piechocki Wacław 76.
 Piechota Jan 358.
 Piechota Stanisław 306.
 Piechow 249.
 Piechowska Janina 141.
 Piechowski Karol 198.
 Piechowski Marjan 422.
 Piechutowski 465.
 Piecuch 169.
 Pieczynisówna 227.
 Pieczysta 244.
 Piekacz 49.
 Piekarczyk Ignacy 104.
 Piekarczyk Stanisław 322.
 Piekarska Aleksandra
 469.
 Piekarska Janina 429.
 Piekarska Władysława
 177, 402.
 Piekarski Andrzej 420.
 Piekarski Bolesław 82.
 Piekarski Franciszek 448.
 Piekarski Henryk 241.
 Piekarski Józef 298, 323.
 Piekarski Stanisław 45, 49.
 Piekarski Marek 63, 65.
 Piekarski Paweł 227.
 Piekarski Stefan 225.
 Piekarski Teodor 258.
 Piekarski Zdzisław 345.
 Piel 185.
 Pieleszewski 182.
 Pieluszczak 177.
 Pieniążek Czesław 300.
 Pieniążek Józef 323.
 Pieniążek Sefan 284.
 Pieniążkiewicz Karol 416.
 Peniążkowa 205, 206.
 Pieńkowska 163.
 Pieńkowski Edwin 130.
 Pieńkowski Ignacy 104.
 Pieńkowski Stefan 53, 86,
 105, 119.
 Picracki 348.
 Pierling 435.
 Picrnik 231.
 Pierożyński 414.
 Pierzchała Aleksander
 255.
 Pierzchała Andrzej 286.
 Pierzchańska 213.
 Pierzchlewski 75.
 Pierzynowski 349.
 Piesch Robert 392, 438.
 Piesch Paweł 392.
 Pieslak 238.
 Pieslak 139.
 Pieszko 200, 360.
 Pietkiewiczowa 105, 122,
 145.
 Pietkiewiczówna 174.
 Pietrański 408.
 Pietrasz Czesław 227.
 Pietraszkiewiczowa 425.
 Pietraszkiewiczówna 246.
 Pietrowicz Nikander 245.
 Pietrowicz Sylwester 270.
 Pietruczyk Bazyl 248.
 Pietruczyk Katarzyna 248.
 Pietruczyk Włodzimierz
 248.
 Pietrusiewicz Mieczysła-
 wa 184.
 Pietrusiewicz Stanisław
 204.
 Pietruszanka Stefanja
 272, 273.
 Pietruszewska 165.
 Pietruszka 300.
 Pietruszyński Feliks 147.
 Pietruszyński Zygmunt 93.
 Pietrzykowski 68.
 Pietrzak 241.
 Pietreszewska 352.
 Pietrzycka 73.
 Pietrzyk 357.
 Pietrzykowska 138, 139.
 Pietrzykowski 131, 134,
 398.
 Pietsch Edward 413.
 Pietsch Emilja 341.
 Pietsch Ferdynand 300.
 Pietsch Franciszek 338.
 Piętrzonka 259.
 Piękoś 298, 319.
 Pięta Jakób 232, 363.
 Pięta Józef 254.
 Pięta Stanisław 284.
 Piętka 292.
 Pigoń Stanisław 96, 120,
 270, 365.
 Pihut Dymitr 334, 390.
 Pikor 310, 312, 315.
 Pil 256.
 Pilarski 281, 412.
 Pilch Jan 375.
 Pilch Stanisław 308.
 Pilchowicz 298, 378.
 Pilecki Ignacy 428, 429,
 431.
 Pilecki Leon 69.
 Pilewicz Marta 142.
 Pilewicz Stanisław 412.
 Pilirowski 405, 442.
 Piliń 344.
 Pilipski 153.
 Pillati 129.
 Piller 298.
 Pillich 156.
 Pilny 283.
 Pilszak Józef 332, 389.
 Pilszak Wawrzyniec 306.
 Piltz Eugenia 352.
 Piltz Jan 88, 90.
 Piłsudski 43.
 Pinców 239.
 Pindelski Adam 343.
 Pindelski Bogusław 183,
 407.
 Pindelski Eugenjusz 394.
 Pindór 338.
 Pines 216.
 Pinesowa 211.
 Piniarowiczówna Anna
 166.
 Piniarowiczówna Stani-
 sława 167.
 Piniński 94, 433, 466.
 Pinkas 303, 304.

- Pinker 264.
 Pinkiel 136, 399.
 Pinkowska 315.
 Pińska 406.
 Pionnier 177.
 Piotrowicz Edward 238.
 Piotrowicz Ella 220.
 Piotrowicz Jadwiga 161.
 Piotrowicz Jan 123.
 Piotrowicz Józef 157.
 Piotrowicz Ludwik 89.
 Piotrowicz Marja 166.
 Piotrowicz Mikołaj 220.
 Piotrowicz Roman 161.
 Piotrowicz Stanisław 312, 315.
 Piotrowiczówna Aleksandra 214.
 Piotrowiczówna Eugenia 125.
 Piotrowiczówna Marja 280.
 Piotrowska Aniela 366.
 Piotrowska Eugenia 138.
 Piotrowska Felicja 158.
 Piotrowska Helena 377, 378.
 Piotrowska Janina 249.
 Piotrowska Marja (Białystok) 59, 362.
 Piotrowska Marja (Nieswież) 77.
 Piotrowska Marja (Warszawa) 421.
 Piotrowska Marja (Poznań) 66.
 Piotrowska Stefanja 426.
 Piotrowska Wanda 195.
 Piotrowska Władysława 213.
 Piotrowska Zofja 294.
 Piotrowski Aleksander 91.
 Piotrowski Bronisław 72.
 Piotrowski Czesław 271, 369.
 Piotrowski Henryk 218.
 Piotrowski Ignacy 417.
 Piotrowski Jan inż., prof. 100, 185, 416.
 Piotrowski Jan prof. 287.
 Piotrowski Jan 416.
 Piotrowski Jeremi 249.
 Piotrowski Józef 445.
 Piotrowski Karol 416.
 Piotrowski Kazimierz 259.
 Piotrowski Konorat 198.
 Piotrowski Ludwik 268.
 Piotrowski Michał 276.
 Piotrowski Michał 134.
 Piotrowski Stanisław (f. uniej) 196, 249.
 Piotrowski Stanisław (Lubawa) 78.
 Piotrowski Stefan 175, 412.
 Piotrowski Włodzimierz 72.
 Piotrowski Zygmunt poseł 436.
 Piotrowski Zygmunt inspektor 74, 232, 233, 363.
 Piotrowicz 207, 307.
 Piórek 283.
 Piórkowska 66.
 Pióro 470.
 Piórkówna 294.
 Pipówna 253.
 Piprek 340, 439.
 Pique 158.
 Piramowicz 71.
 Pirożyński 358.
 Piryński 137.
 Pisalińska 424.
 Pisanko 59.
 Pisarek 71.
 Pisarski 123.
 Pisarzewska 280.
 Piskol 265.
 Piskor 378.
 Piskorska 68.
 Piskozub Jan 388.
 Piskozub Władysław 336.
 Pismanter 153.
 Pisowicz 232.
 Pistel 82.
 Pistłówna Józefa 404, 423.
 Pistłówna Marja 70.
 Pisz 408.
 Piszcz 370.
 Piszczkiewicz 196.
 Pisznoth 251.
 Pitera Romuald 324.
 Pitera Wojciech 247.
 Pitkiewicz 243.
 Pitzeło 150.
 Piviroth 386.
 Piwazunas 294.
 Piwiński 68.
 Piwko 289, 293.
 Piwnicka 221, 238.
 Piwnicki 205.
 Piwoński 344.
 Piwowar 412.
 Piwowarczyk Jan 291.
 Piwowarczyk Stanisław 280, 281.
 Piwowońska 146.
 Pizło 60.
 Plackowska Janina 213.
 Plackowska Marja 213.
 Plamitzer Antoni 99.
 Plamitzer Stanisław 96.
 Plamsz 231.
 Plancer 314.
 Plank 68.
 Plasze 283.
 Plater Filip 61.
 Plater-Zyberkówna 144.
 Plebanek 186.
 Plebańczyk 465.
 Plecińska 273.
 Pleikies 261.
 Plejewska 425.
 Plenkiewicz 108, 410.
 Plessner 338.
 Pliszczyńska Teresa 186.
 Pliszczyńska Walerja 193.
 Pliszczyński 237.
 Pleśniewicz 127.
 Pletnia 289.
 Plcwa 369.
 Plcwińska Gabryela 350.
 Plewińska Helena 126.
 Plezia 70, 290.
 Plezowski 384.
 Pliss Halina 245.
 Pliss Michał 243.
 Plissówna 246.
 Pliszewski 404.
 Pliszka 126, 129, 146, 154.
 Pluciński Kazimierz 130, 134, 290, 469.
 Pluciński Tadeusz 226, 361.
 Pluta Antoni 401.
 Pluta Józef 343.
 Pluta Tadeusz 322.
 Plutowa 401.
 Plutówna 177.
 Plutzer 298.
 Plachetko 337.
 Placzek Kazimierz 286, 399.
 Placzek Marjan 235.
 Planowska 181.
 Płatkówna 49.
 Pławiński 372.
 Pławiuk 332.
 Plaza 235.
 Pletnia 294.
 Pleszczyńska 184.
 Płocharczyk 210.
 Płocińska 169.
 Płocki 186.
 Płodowska Halina 173.
 Płodowska Wanda 185.
 Płodowski Michał 174.
 Płodowski Wacław 173.
 Płodowski-Zych 101.
 Płomiczyński 183.

Płonczak 344.
 Płoński 259.
 Płoński 151.
 Płoski 162.
 Płoskonka 265.
 Płoskoń 166.
 Płoszewski 121.
 Płoszko-Zalewska 137.
 Płottnik 344.
 Płowicka 409.
 Płuzański Stanisław 418.
 Płuzański Wacław 180,
 465.
 Pniaczek 407.
 Pniawska Bronisława 352.
 Pniawska Eugenia 138.
 Pniawska Marja 60.
 Pniawski Henryk 163, 164,
 352.
 Pniawski Jan 352.
 Pniawski Władysław 271.
 Pochmarski 289.
 Pocięcha 90.
 Poczobut 161.
 Poczobuttówna Jadwiga
 138.
 Poczobuttówna Wanda
 266.
 Poczta 271.
 Podbiał 71.
 Podbielniak 449.
 Podczarski 158.
 Podczaska 66.
 Podczaszyńska 254.
 Podczerwiński 333.
 Poddębski 55.
 Podehl 285.
 Podgórska Anna 355.
 Podgórska Eugenia 247.
 Podgórska Jadwiga 146.
 Podgórska Kazimiera 140.
 Podgórska Leonja 204.
 Podgórska Marja 248.
 Podgórska Wanda 355.
 Podgórska Wiktoryna 333.
 Podgórski Ignacy 410.
 Podgórski Ksawery 226,
 361.
 Podgórski Marjan 427.
 Podgórski Nikodem 269.
 Podgórski Wincenty 364.
 Podgórski Zygmunt prof.
 75, 337, 392.
 Podgórski Zygmunt insp.
 75.
 Podgolicz 79.
 Podhorecki 432.
 Podhorodeńska 220.
 Podjedówna 124.
 Podkajowa 186.
 Podkayówna 170.
 Podkówicz 360.
 Podkówka 69.
 Podlacha Wacław 95.
 Podlacha Władysław 118,
 434.
 Podlasiakówna 225.
 Podlaszecka 413.
 Podlecka 348.
 Podleska 341.
 Podlewski 188.
 Podoba 281.
 Podobiński Franciszek
 403.
 Podobiński Piotr 190.
 Podobiński Władysław
 87, 124.
 Podolak Alfred 325.
 Podolak Piotr 304.
 Podoliński 309.
 Podolski Mieczysław 255.
 Podolski Stanisław 418.
 Podoski 101.
 Podulka 465.
 Podulko 351.
 Podulkowa 351.
 Poduszko 414.
 Podwińska 425.
 Podwiński 269.
 Podymowski 129.
 Poeppel 261.
 Poewbuttówna 141.
 Pogonowska 382.
 Pogonowski Jerzy 307.
 Pogonowski Mieczysław
 161.
 Pogorzelska 140.
 Pogorzelski Konstanty
 122.
 Pogorzelski Stefan 226.
 Pogorzelski W. ks. 236.
 Pogorzelski Wiktor 289,
 300, 376, 440.
 Pogorzelski Witold 86,
 100, 109.
 Pogorzelski Zygmunt 188.
 Pohl 344.
 Pohler 341.
 Pohlman 285.
 Pohorecki Bolesław 114.
 Pohorecki Emilan 325.
 Pohorecki Onufry 310.
 Pohorska 149.
 Pohorylles 194, 196.
 Pohorska Hanna 144.
 Pohońska Zofja 200.
 Poincaré 434.
 Pojawska 264.
 Pojnar 187.
 Pokalo 256.
 Pokiziak 312.
 Pokorny Adolf 387.
 Pokorny Feliks 342.
 Pokorny Wilhelm 307.
 Pokorny Władysław 266.
 Pokroska 283.
 Pokrzywnicki 415.
 Pola 310.
 Polaczkówna Anna 191.
 Polaczkówna Marja 312.
 Polak 176.
 Polakowski Stanisław 410.
 Polakowski Zygmunt 275.
 Polakówna 306.
 Polańska Helena 241.
 Polańska Zofja 129.
 Polański ks. 325.
 Polański Jerzy 311.
 Polański Orest 270, 272.
 Polański Tomasz 319.
 Polcoch 209.
 Polcyn 270.
 Polecka 59.
 Polek Andrzej 79.
 Polek Mikołaj 311, 318.
 Poleski 67.
 Poletajew 256, 257.
 Poletur 353.
 Policha 320, 321.
 Policht 375.
 Polikowski 160, 351.
 Polińska Eugenia 144.
 Polińska Felicja 189.
 Polišński 102.
 Poliszczuk 319.
 Polkowska Jadwiga 146.
 Polkowska Janina 348.
 Polkowski 104.
 Pollak Józef 108, 123.
 Pollak Michał 69.
 Pollak Roman 92, 270,
 273, 466.
 Pollner 299.
 Pollo 80.
 Polniakowska 283.
 Polniakowski 283.
 Polniaszek 68.
 Polok 400.
 Poloński 293, 376.
 Poluszyński 316.
 Polchowska 249.
 Połomowska 401.
 Polomska 46.
 Polońska 71.
 Połozynowicz 385.
 Polotniuk 389.
 Polotyńska 316.
 Połowicz 334.
 Poludziński 60.
 Pomarnacki-Pac 419.

Pomaski 354.
 Pomazański 258.
 Pomecka 159.
 Pomeranc Falk 253.
 Pomeranz Gedelje 305.
 Pomiankowska Janina 382.
 Pomianowska Antonina 348.
 Pomianowska Zofja 131.
 Pomianowski Józef 122, 421, 443.
 Pomianowski Karol 100.
 Pomianowski St. 465.
 Pomianowski Władysław 147, 409.
 Pomierny 157.
 Pomirowski Leon 127.
 Pomirowski Z. 444.
 Pomocnik 242.
 Pomorski ks. 275.
 Pomper 154.
 Poniatowska 350.
 Poniatowska Halina 125, 349.
 Poniatowska Janina 149.
 Poniatowska Wanda 349.
 Poniatowski Adam 466.
 Poniatowski Józef 230.
 Poniatowski Michał 350.
 Poniatowski Stanisław 109.
 Ponicka 69.
 Ponicki 105.
 Ponieczkowa 195.
 Ponikłówna 319.
 Ponikowska 273.
 Ponikowski Antoni 43, 63, 100, 250, 467.
 Ponikowski Stefan 417.
 Poniówna 315.
 Pop 334.
 Popek 290.
 Popeniuk 334.
 Pophal 277.
 Popiel Bronisław 305.
 Popiel Karol 436.
 Popielewska Janina 149.
 Popielewska Marja 149.
 Popielewski Jan 415.
 Popielówna 162.
 Popielska Helena 312, 317.
 Popiołek 338, 440.
 Popkiewicz 331.
 Popkowski 192.
 Poplewski 192.
 Poplicha 93.
 Popławska (Dębowe Łąki) 279.
 Popławska (Leśna) 358.
 Popławska Alodja 358.
 Popławska Antonina 190.
 Popławska Iza 131.
 Popławska W. 469.
 Popławski Adam 82.
 Popławski Adolf 428.
 Popławski Anzelm 417.
 Popławski Ignacy 240.
 Popławski Jan 238.
 Popawski Marceli 397.
 Popławski Mieczysław 111, 112, 194.
 Popławski Stanisław 104.
 Popławski Władysław 129.
 Popławski Włodzimierz 335.
 Popoff 136, 139.
 Popowicz Aleksander 304.
 Popowicz Domely 304.
 Popowicz Franciszek Józef 329.
 Popowicz Józef 99.
 Popowski Henryk 438.
 Popowski Jan 320.
 Popówna 253.
 Poprawianka 273.
 Poprawski (Weleń) 277.
 Poprawski Jan 78, 397.
 Poprzecki 127.
 Poradka 225.
 Poradowski 308.
 Porajski 48.
 Porański 76.
 Porczyńska 143.
 Pordes Ignacy 257, 258.
 Pordes Róża 317.
 Poremski 394.
 Porębowicz Edward 95, 118, 434.
 Porębska 316.
 Porębski Jan 206.
 Porębski Józef 396.
 Porębski Kazimierz 200.
 Porębski Stanisław 373.
 Porodko 122.
 Porodkowa 426.
 Porowska 146.
 Portnej 153.
 Porwoł 73.
 Porycka 236.
 Porzeziński 86.
 Porzeziński 83, 86.
 Porzyński 259.
 Posacki 311.
 Posemkiewicz 147.
 Posner Stanisław 390, 437.
 Posner Zenon 210.
 Pospieszyl 252.
 Possadz 67.
 Posselt Irena 144.
 Posselt Jadwiga 145.
 Posselt Janina 144.
 Posselt-Szachtmajer Wanda 144.
 Postępska 93.
 Postępski 96.
 Posturko 376.
 Pospielowa 246.
 Potapiński 337.
 Potempa 217, 218.
 Potemski 101.
 Poths 49.
 Potocki 220.
 Potok 297, 378, 379.
 Potolowski 149.
 Potrzebski 361.
 Poturska 324.
 Potzówna 404.
 Powel 368, 369.
 Powiadowski Wincenty 207, 214, 424.
 Powiadowski Wojciech 185, 186.
 Powiatowska 125, 134.
 Powiena 245.
 Powierzyna 171.
 Powieża 246.
 Powroźnik 73.
 Poyer 342.
 Poznańska Amelia 357.
 Poznańska Anna 277.
 Poznańska Róża 151.
 Poznański 421.
 Poznański Arnold 158.
 Poznański Chaim 215.
 Poznański Jan 334, 438.
 Poznański Maurycy 219.
 Poznański Rafał 401.
 Poznański Samuel 349.
 Poznański Stefan 151.
 Poznerowa 152.
 Poźniak Antoni 75.
 Poźniak Stanisław 289, 375, 396.
 • Poźniak Tadeusz 332.
 Poźniakówna Władysława 139, 145.
 Pożaryski 49, 100, 102, 418, 467.
 Pożerski 59.
 Pracyk 222.
 Praczyński 362.
 Prade 287.
 Praiss 66.
 Pragier Adam 153.
 Pragier Adam Dr. 110, 438.
 Prajer 266.
 Prajerowa 266.

- Praus 43, 436.
 Prauziński Antoni 369.
 Prauziński Władysław 66,
 367.
 Prawdzik 60.
 Prawdzikówna 173.
 Prawocheńska 197.
 Prawowska 169.
 Prawur 330, 331.
 Prazmowski 262.
 Prażnowski 290, 293.
 Prądzyński 281.
 Precel 412.
 Prechnerowa 216.
 Predteczewski 246.
 Preferanson 231.
 Preisdanz 376.
 Preisner 314.
 Preiss Emil 50.
 Preissówna 401.
 Prejbisz 66.
 Prejs August 236.
 Prejs Hersz 228.
 Prellwitz 281.
 Premik 294.
 Prentek 217.
 Pres 227, 229.
 Presser 297.
 Pressmanówna 216.
 Pretschnowa 360.
 Preys 370.
 Prętkiewicz 264.
 Proboszczówna 350.
 Probulski Bronisław 355.
 Probulski Władysław 307,
 312.
 Procajłowicz 411.
 Prochaskówna Wilhelmi-
 na 316.
 Prochazkówna Józefa 385.
 Prochownik 300.
 Prociów 320.
 Proczkówna 350.
 Proć 327.
 Profic Jan 420.
 Profic Stefan 379.
 Profit 300.
 Progulski 95.
 Prohasel 341.
 Prohaska 435.
 Prohaskówna 383.
 Prokoff 185.
 Prokop 378.
 Prokopczyc 334.
 Prokopek Jan 287, 323.
 Prokopkowa 287.
 Prokopowicz Marjan 101.
 Prokopowicz Roman 311,
 318.
 Prokopowicz Tadeusz 368.
 Prokesz 361.
 Prokieszowa 361.
 Promieńska 272.
 Proniewski 142.
 Prorok 270.
 Prorowicz 237.
 Proslaniczenko 253.
 Proske 402.
 Proszowski Stefan 173.
 Proszowski Władysław
 90.
 Prowe 284.
 Prowocheński 102.
 Próchnik 76.
 Prószyński Aleksander
 314.
 Prószyński Marcełi 309,
 438.
 Próżyński 103.
 Pruger 76.
 Prumbs 270.
 Pruski 164.
 Pruszczański 233
 Pruszeńska 170.
 Pruszkowski Józef 435.
 Pruszkowski Tadcusz 432.
 Pruszyńska Leonja 160.
 Pruszyńska Marja Julia
 160.
 Prüfer Maksymilian 339
 Prüffer Jan 97, 123.
 Prügel 181.
 Pryfke 138.
 Pryjma 325.
 Prylińska 203.
 Pryluczka 153.
 Prylucy 153.
 Pryniowska 237.
 Prysak 324.
 Pryssewiczówna 207, 213.
 Przanowski 398
 Przebinda 70.
 Przeborski 86, 101, 103.
 Przedborska 153.
 Przedliczewski 245.
 Przednikowska 238.
 Przedpełski Andrzej 49.
 Przedpełski Bronisław
 196.
 Przedwojewski 328.
 Przedworski 78.
 Przegalińska 56.
 Przemieniecki 364.
 Przeorska 212.
 Przeradzka-Radyx 152.
 Przesmycka Aniela 139.
 Przesmycka Janina 374.
 Przesmycki Piotr 412.
 Przewalska 50.
 Przewłocki Dymitr 405.
 Przewłocki Stanisław 287.
 Przeworski Edward 129.
 Przeworski Józef 320, 321.
 Przewoski 284.
 Przeździecka 269.
 Przeździecki Stanisław
 308, 315.
 Przyalgowski 428.
 Przybora 161.
 Przyborowska 174.
 Przyborowski 370.
 Przyboś 322.
 Przybylska Janina 316,
 387.
 Przybylska Zofja 375.
 Przybylski Czesław 100.
 Przybylski Seweryn 307,
 414.
 Przybylski Stanisław 420.
 Przybył Eugenjusz 372,
 397, 441.
 Przybyła 259.
 Przybyłowicz Augustyna
 298, 299, 379.
 Przybyłowicz Beata 350.
 Przybyłowicz Józef Teo-
 dor 378.
 Przybyłowicz Wojciech
 49.
 Przybyłowska Anastazja
 55.
 Przybyłowska Jadwiga
 193.
 Przybyłowski Bolesław
 169.
 Przybyszewska 348.
 Przybyszewski Czesław
 134, 139, 187.
 Przybyszewski Eugenjusz
 152.
 Przybytek 85, 105.
 Przybytkowska 147.
 Przychocki (Lublin) 341.
 Przychocki Gustaw 83,
 86, 119, 439.
 Przygodzka 404.
 Przygodzki 326.
 Przyjemski 69.
 Przylibska 280.
 Przylibski 281, 412.
 Przyłęcki 109, 466.
 Przyłuska Jadwiga 156.
 Przyłuska Marja 134.
 Przyłuska Marja Kazimie-
 ra 167.
 Przyłuski Bolesław 352,
 424.
 Przyłuski Józef 134.
 Przyłuski Mieczysław 78.
 Przyklenk 341.

- Przyppkowski 355.
 Przyprawa 324.
 Przyrembel Zygmunt 145, 350.
 Przyrembłowa 145.
 Przysiecki Bohdan 250.
 Przysiecki Tadeusz 394.
 Przysiał 300.
 Przystojecka 198.
 Przystojecki 160.
 Przywara Maria 350.
 Przywara Michał 378.
 Przywara-Leszczyc Maria 191.
 Przywara-Leszczyc Stanisław 191.
 Przyżycki 126, 127, 137.
 Psarska 221.
 Psarski 234.
 Pstrokoński 203.
 Psuja 260.
 Pszczółka 393.
 Pszenicki Andrzej 99, 100, 467.
 Pszon 403.
 Ptasiewicz 330, 331.
 Ptasieńska 57.
 Ptaszycka 126.
 Ptaszycki Jan 49.
 Ptaszycki Jan 110.
 Ptaszycki Mieczysław 109.
 Ptaszycki Stanisław 112, 434.
 Ptaszyk Michał 323.
 Ptasnik 95, 118, 435.
 Ptasznikówna 188.
 Pucek 340.
 Puchalina 225.
 Puchalska 257.
 Puchalski 131.
 Puchała Karol 238.
 Puchała Walenty 336, 343, 391.
 Puchniewska 186.
 Puchowska 350.
 Puciata 246.
 Puciatycka 240.
 Puckówna 144.
 Pudelko Edmund 306.
 Pudelko Paweł 283.
 Pudelkówowa Florentyna 384.
 Puder Dorota 152.
 Puder Edward 293.
 Pudles 255.
 Pudło Jan 187.
 Puffka 369.
 Pugacz 249.
 Pukcówna 143.
 Pumanówna 380.
 Puławska 123.
 Pułczyńska 268.
 Pułczyński 268.
 Puljan 230.
 Puljanowska 348.
 Puljanówna Maria 144.
 Pumpian 246.
 Puppel 282.
 Purówna Anna 142.
 Purówna Elżbieta 213.
 Purzycka Stefania 48.
 Purzycki Julian 141.
 Purzycki Kazimierz 127.
 Pusch 402.
 Pustelnik 338.
 Puszczyński 335.
 Puszewska 222.
 Puszniew 246.
 Puszówna 224.
 Puterman 415.
 Puzylewicz 407.
 Puzynski 168.
 Pycia 178.
 Pyć 182, 356.
 Pykosz 392.
 Pyra 319.
 Pyrczak 297.
 Pyrek 288, 374.
 Pyrkosz 192.
 Pyrkówna 353.
 Pyrzakowski Franciszek 122, 123.
 Pyrzakowski Henryk 163.
 Pyszowska 269.
 Pyszowski 309.
 Pyszora Bernard 282.
 Pyszora Klemens 277.
 Pytasz 147.
 Pytel Adam 324.
 Pytel Dominik 335, 336.
 Pytel Franciszek 290, 293.
 Pytel Józef 307.
 Pytko 160.
 Pytlakowa 426.
 Pytlakowski 99.
 Pyzik 358.
 Pyzowski Adam 145, 148, 349.
 Pyż 80.
 Pyżykowska 145.
 Raabe Henryk 89, 127, 135, 443.
 Raabe Julja 127, 135.
 Raabówna 203.
 Rabczak 324.
 Rabel 393.
 Rabeau 112.
 Rabęcki 410.
 Rabik 49.
 Rabinowicz Eugenia 232.
 Rabinowicz Dawid 258.
 Rabinowicz Felicja 154.
 Rabinowicz-Łap Ida 231.
 Rabinowicz-Sak Maurycy 136.
 Rabinowicz Samuel 136.
 Rabinowicz Włodzimierz 236.
 Rabiński Stanisław 208, 212.
 Rac 226.
 Rachalewska Halina 142.
 Rachalewska Janina 147.
 Rachalska 240.
 Rachalski 59, 321.
 Rachwałdowa 359.
 Rachwał Józef (Urzędów) 200.
 Rachwał Józef (Koło) 204.
 Raciborski Józef 445.
 Raciborski Tadeusz 328.
 Raciecki 206.
 Racka-Niewiarowska 228.
 Raczek 340.
 Raczkowska 143.
 Raczkowski Eugenjusz 186, 356.
 Raczkowski Melchior 447.
 Raczynska Janina 73.
 Raczynska Leokadja 184.
 Raczynska Zofja (Warszawa) 348, 398.
 Raczynska Zofja (Żółkiew) 325.
 Raczynska-Skalska Zofja 129.
 Raczynski Franciszek 185, 416.
 Raczynski Jan 259.
 Radalińska 204.
 Radecka Anna 244, 246.
 Radecka Róża 58.
 Radecki 351.
 Radlicki 348.
 Radlińska 111, 348.
 Radliński Wiktor 419.
 Radliński Tadeusz 146.
 Radliński Zygmunt 84.
 Radnicka 315.
 Radnicki 71, 291.
 Radolińska (Kalisz) 204.
 Radolińska Zofja 168.
 Radomiński 357.
 Radomska 47.
 Radomski Antoni 360.
 Radomski Michał 324, 387.
 Radomski Wacław 126, 127.

Radoszewski 41.
 Radwan 45, 47, 53, 54.
 Radwanowicz 442.
 Radwański (Łódź) 207.
 Radwański Jan matema-
 tyk 207.
 Radwański Jan polonista
 208.
 Radwański Józef 75.
 Radwański Kazimierz 382,
 383, 384, 468.
 Radwański Kazimierz dr.
 441.
 Radwański Mieczysław
 121, 440.
 Radwański Ryszard 207,
 213.
 Radwański Stanisław 79.
 Radwiłowicz 59.
 Radziejski 260.
 Radziewanowska 405.
 Radziewanowski Mikołaj
 405.
 Radzikiewicz 311, 318.
 Radzikowska Aleksandra
 195, 359.
 Radzikowska Janina 57.
 Radzikowska Teodora
 195.
 Radzikowski Antoni 359.
 Radzikowski Teodozy
 349.
 Radzimiński Bronisław
 345.
 Radzimiński-Luba Zyg-
 munt 435.
 Radziński 239.
 Radziówna Marja 469.
 Radziszewski Bronisław
 239.
 Radziszewski H. 102, 103.
 Radziszewski Ignacy 99,
 100.
 Radziszewski J. 417.
 Radziwillowicz 85.
 Radziwillowiczowa 55.
 Radziwillówna Ludwika
 271.
 Radziwillówna Marja 128.
 Radziwinowicz 121.
 Radźwicki 104.
 Rafacz, 87, 111.
 Rafalski Józef 192.
 Rafalski Julian 43, 405.
 Rafalson 315.
 Rafałowska 383.
 Rafałowski 310.
 Rafiński Franciszek 411.
 Rafiński Tomasz 363.
 Ragan 297, 298.
 Raganówna 357.
 Rajchapel 153.
 Rajchenstejn 153.
 Rajchert 251.
 Rajchman 149.
 Rajdecki 411.
 Rajewicz 197.
 Rajkowski 132.
 Rajnowa Estera 216.
 Rajnowa Stella 215.
 Rajuncówna Zykowicz
 447.
 Rak Bernard 81.
 Rakiewicka 124.
 Rakowicka 235.
 Rakowicki Dawid 235.
 Rakowicki Jakób 235.
 Rakowicówna 273.
 Rakowicz 415.
 Rakowska Helena 286.
 Rakowska Marja 299.
 Rakowska Radomila 66.
 Rakowska Zofja 198.
 Rakowski (Bydgoszcz)
 261.
 Rakowski Hirs 136.
 Rakowski Jan 311.
 Rakowski Samuel 228.
 Rakowski Władysław 171.
 Ralf 112.
 Ralski 305.
 Ram 334.
 Ramberg 153.
 Ramet 150, 153.
 Ramotowska 234.
 Ran 275.
 Ranc 255.
 Raniecki 424.
 Ranizewski 323.
 Rankowski 66.
 Ranoszek Franciszek 393.
 Ranoszek Karol 341.
 Ranoszek Rudolf 343.
 Rapacki 108.
 Rapacki J. 469.
 Rapacki Jerzy 225.
 Rapaczówna 424.
 Rapalski 291.
 Rapaport 307, 317.
 Rapf 295, 296, 377, 378.
 Rannund Elżbieta 341.
 Rappaport Emil Stanisław
 94, 110.
 Rappaport Jozue 172.
 Rappaport Jakób 309, 313,
 318.
 Rappe 399.
 Rarutkiewicz 317.
 Raschka 321.
 Raschke 392.
 Rasińska 363.
 Raszka 413.
 Raszulis 365.
 Raś Jan (Łask) 75.
 Raś Jan (Łódź) 209, 361,
 Rataj 43, 438.
 Ratajewski 206.
 Ratajska 221.
 Ratajski 67.
 Ratko 360.
 Ratusiński Piotr 340.
 Ratusiński Roman 324.
 Ratuszyński 138.
 Ratyńska Anna 130.
 Ratyńska Karolina 73.
 Ratyński Aleksander 166.
 Ratyński Hiacynt 121.
 Ratzke 283.
 Rauba 240.
 Rauchówna 423.
 Rauchwerck 322.
 Rauer 309.
 Rauhut 267.
 Rausch 268.
 Rawdanowicz Kazimierz
 349.
 Rawdanowicz Władysław
 134, 147, 349, 439.
 Rawska 212.
 Raykowska 125.
 Rayski 187.
 Rąb Franciszek 438.
 Rąb Jan 80.
 Rączka 188.
 Rączy 322.
 Rebenówna Emilja 292,
 293.
 Rebenówna Zofja 292,
 293.
 Rebischke 282.
 Rec 324.
 Rechowiczowa 375.
 Rechling 343.
 Rechtsigel 134.
 Reck 341.
 Recmanik 432.
 Reczyński 99.
 Redczyc 242.
 Rediger 278.
 Redlic 59.
 Redkiewicz 337.
 Redych 57.
 Redyk 469.
 Regamcy 335.
 Regener 406.
 Regensburg 243, 365.
 Reginek 394.
 Regomowa 258.
 Reguński 138.
 Reguła Jan Andrzej 89.

Regula Komuni 296.
 Rehage 268.
 Rehberg 261.
 Rehberg Kuno 260.
 Reich 308.
 Reiche 267.
 Reichel 362.
 Reichelt 342.
 Reicner Eleonora 350.
 Reicher Władysław 429.
 Reichert Ida 211, 216.
 Reichert Janina 315, 421.
 Reichert Piotr 80.
 Reichertówna Marja 313, 423.
 Reichler 190.
 Reichman 336.
 Reiman 370.
 Reimers 148.
 Reinecke 148.
 Reinhold 87.
 Reinholz 261.
 Reingewirc 152.
 Reis Wiktor Feliks 95.
 Reis Stanisław 439.
 Reis Zygmunt 309, 312.
 Reissberg 136, 391.
 Reisel 268.
 Reising 304, 305, 381.
 Reiske Albin 262.
 Reiske Artur 78.
 Reisowa 313.
 Reiss Józef 89, 117, 289.
 Reiss Karolina 318.
 Reissowa Marja 31.
 Reiter Chaim 300.
 Reiter Edward 333.
 Reiter Marjan 45, 47, 52, 53, 54, 316, 382.
 Rejzowa 312.
 Rej 254.
 Rejewski 269.
 Rejer 228.
 Rejman 130.
 Rejmański 387.
 Rejnarowiczówna 294.
 Rejnin 324.
 Rejowicz 302.
 Rejs 228.
 Rejzen 336.
 Rek 127, 139.
 Rekowski 283.
 Rekwart 449.
 Reltzenbein 231.
 Rembacz Michał 306, 316, 336.
 Rembacz Stanisław 304.
 Rembacz Władysław 175, 411.
 Rembertowicz Marjan 409, 410.
 Rembertowski 175.
 Remer Aniela 387.
 Remer Jerzy 445.
 Remer Tadeusz 344.
 Remiszewska 359.
 Remus Karol 267.
 Remus Paweł 279.
 Renard Edward 259.
 Renardówna Marja 195.
 Rencki J. 443.
 Rencki Roman 94.
 Renk 261.
 Renkawek 166.
 Renné 284.
 Renner 147.
 Rensberg 206.
 Renzyn-Dębska 150.
 Repelowska 366.
 Repelowski Józef 366.
 Repetowski 104.
 Replińska 172.
 Repliński 172.
 Repniński 250.
 Rerutkiewicz 310.
 Resport 330.
 Restd 228.
 Reszka 284.
 Retinger 97.
 Retzlaff 427.
 Retzlaffówna 273.
 Retzówna 93.
 Reuk 371.
 Reuther 261.
 Reuttówna Emilia 157.
 Reuttówna Helena 204.
 Reuttówna Jadwiga 144.
 Reuttówna Marja 382.
 Rewakowicz 470.
 Rewerska 140.
 Rewieńska 234.
 Rewieński 133.
 Rewkowska 363.
 Rewkowski 414.
 Reybekiel 185.
 Reybekielowa 186.
 Reyman Edmund Jan 114.
 Reyman Stanisław 232.
 Reymanówna 280.
 Reyska 315.
 Reyssówna 430.
 Reyszer 137.
 Reęgorowicz 270, 369, 397.
 Rękas 316.
 Rhode 279.
 Ribner 361.
 Richter 107.
 Richter Bogdan 86, 87, 106, 107, 110, 122.
 Richter Izidor 322.
 Richterówna Zofja 294.
 Richthofen 90, 466.
 Riedel 340.
 Rieger Elizer 211.
 Riegier Elżbieta 211.
 Rieger Pius 286.
 Rieger Saul 271.
 Riemer Jan 68, 441.
 Riemer Malgorzata 261.
 Riemke 340.
 Riess 284, 441.
 Rietzówna 425.
 Rinder 222.
 Ringer 339.
 Ringlerówna 263.
 Ringman 151, 154, 348.
 Rintel 407.
 Rippin 340.
 Ristlakki 247.
 Ritterówna 281.
 Rivoli 92.
 Robak 74.
 Robakiewicz 163.
 Robakowska 312.
 Robakowski 361, 405.
 Robiński Czesław 78.
 Robiński Roman 66.
 Rochanowicz 137.
 Rochetin 191.
 Rochon 78.
 Rocięcki 345.
 Rociówna 276.
 Rodecki 306.
 Rodkiewicz Julja 138.
 Rodkiewicz Tadeusz 420.
 Rodowicz 101.
 Rodysówna 46.
 Rodziewicz-Bielewicz Antoni 103.
 Rodziewicz Czesława 59.
 Rodziewicz Włodzimierz 201.
 Rodziewiczówna 241.
 Roeske 277.
 Roesler 265.
 Roesner 427.
 Rogala Michał 176, 355.
 Rogala Wojciech 95, 466.
 Rogalewska 66.
 Rogalski Jan 371.
 Rogalski Mieczysław 131.
 Rogalski Mikołaj 258.
 Rogalski R. 115.
 Roganowicz 426.
 Roger 315.
 Rogińska 360.
 Rogiński Antoni 100, 419.
 Rogiński Józef 236.
 Rogowska Anna (Siedlec) 198.

- Rogowska Anna (Krzemieniec) 366.
 Rogowska Henryka 58.
 Rogowska Wanda 49.
 Rogowski Henryk 49.
 Rogowski Jan 344.
 Rogowski Stanisław 76.
 Rogowski Wacław 159.
 Rogowski Władysław 351.
 Rogosz 371.
 Rogoszewski Jan 324, 387.
 Roguska 145.
 Rogozińska 325.
 Rogoziński Feliks 89.
 Rogoziński Samuel 283.
 Rogóż 379.
 Rogulińska 49.
 Rogus 311.
 Roguska Natalja 125, 139, 141.
 Roguska Wanda 160.
 Roguski Władysław 415.
 Roguski Władysław 144.
 Rohloff 217.
 Roiński 416.
 Roj 275.
 Rojek 291, 319.
 Rojzen 258.
 Rokicka Helena 213 361.
 Rokicki 183.
 Rokitnicka 163.
 Rokossowska 205.
 Rokosz 203.
 Rokowski 445.
 Rolbieska 261.
 Rolbiecki 46.
 Rolewski 305.
 Rolińska 208.
 Roliński Feliks 124.
 Roliński Ignacy 207, 208, 468.
 Roliński Józef 227.
 Roliński Władysław 275.
 Rollauer 307, 313, 318.
 Rollerówna 217.
 Rolnik 415.
 Rolny 96.
 Rolski 302.
 Roman Józef 300, 438.
 Roman Julian 418.
 Roman Kazimierz 249.
 Roman T. 465.
 Roman Zofja 138, 350.
 Romanica 360.
 Romanicki 93.
 Romaniewicz 223.
 Romanowa 255.
 Romanowicz Alfred 277.
 Romanowicz Róża 315.
 Romanowicz Teofila 183.
 Romanowska Aniela 140.
 Romanowska Leokadja 206.
 Romanowski 424.
 Romanowski Adam 55.
 Romanowski Czesław 61.
 Romanowski Józef 387.
 Romanowski Julian 314.
 Romanowski Leon 207.
 Romanówna Emanuela 350.
 Romanówna Marja 350.
 Romaszkan Bronisława 169.
 Romaszkan Michał 370.
 Romaszowicz 415.
 Romatowski Leon 279, 447.
 Romatowski Paweł 393.
 Rombusch 280, 281.
 Romer Eugenjusz 95, 112, 118, 435.
 Romer Stefanja 273.
 Romerówna 365.
 Romeyko 129.
 Romiszewska Konrada 398.
 Romiszewska Marja 182.
 Romiszewski 181, 188, 256.
 Rompa 372.
 Roncewicz 364.
 Rondtaler 84, 133.
 Rongier 108, 114.
 Rontaler Aleksander 131.
 Rontalerowa 131.
 Roos 294.
 Ropp 226.
 Roppe la Hanna 362.
 Roppe la Zofja 59.
 Roscherowa 217.
 Rose Edward 108.
 Rose Henryk 319, 321.
 Rose Leon 57.
 Rose Norbert 170.
 Rosen 161.
 Rosenbaum Elijahn 164.
 Rosenbaum Maksymilian 328.
 Rosenbaumowa 164.
 Rosenberg Bronisława 318.
 Rosenberg Eugenja 430.
 Rosenberg Jan 270.
 Rosenblatt 89.
 Rosenbusch Maksymilian 313, 318.
 Rosenbusch Marcelli 232.
 Rosenfeld 339.
 Rosenfeld Stefanja 219.
 Rosenheck 327.
 Rosenau 259.
 Rosenman 229, 290.
 Rosenstreich 165.
 Rosenthal 326.
 Rosenzweigowa 172.
 Rosenzweig 429.
 Rosiewicz 405.
 Rosinkiewicz 417.
 Rosińska 359.
 Rosiński Józef 177.
 Rosiński Stefan 90.
 Roskosz Antoni Józef 291, 293, 376.
 Roskosz Tadeusz 370.
 Roslaniec 83.
 Rosner Aleksander 88.
 Rosner Marja 376.
 Rosnowska 352.
 Rosochowicz Andrzej 78.
 Rosochowicz Zygmunt 77.
 Rosolmoska 215.
 Rossal 201.
 Rossowska 198.
 Rossowski Edmund 300, 323.
 Rossowski Feliks 310.
 Rossowski Stanisław 302, 310.
 Rostafiński Jan 85, 102, 103.
 Rostafiński Józef 88, 424.
 Rostafiński Stanisław 357.
 Rostkowicz Jerzy 324.
 Rostkowicz Michał 328, 389.
 Rostkowicz Tadeusz 320, 321.
 Rostkowska Jadwiga 354.
 Rostkowska Lucyna 312.
 Rostkowski Dr. 365.
 Rostkowski Bronisław 47.
 Rostkowski Feliks 82.
 Rostkowski Stanisław 198.
 Rostkowski Wiktor 124, 442.
 Rostyński 328.
 Rostworowski 87.
 Roszak 67.
 Roszakowa 272.
 Roszkowska Janina 57.
 Roszkowska Walentyna 175.
 Roszczynialski Bolesław 279.

- Roszczynialski Edmund 372.
 Roszkiewicz 157.
 Roszko 307.
 Roszkowska Janina 186.
 Roszkowska Stanisława 181.
 Roszkowska Stefanja 139.
 Roszkowski Henryk 286, 306.
 Roszkowski Józef 363.
 Roszkowski Wacław 85.
 Rościszewska Bronisława 356.
 Rościszewska Marcelina 163.
 Rościszewska Wacława 138, 144, 350.
 Rościszewska Władysława 269.
 Rościszewski Hipolit 351.
 Rościszewski Jerzy 142.
 Rotbard 152.
 Rotbardowa 152.
 Rotbaum 194, 196.
 Rotberg 236.
 Rotblat Gustawa 151.
 Rotblat Zofja 151.
 Rotenstreich 437.
 Roth Salomon 71.
 Roth Zygmunt 313.
 Rotherth 218.
 Rotherlowa 134.
 Rothfeld Adolf 257.
 Rothfeld Jakób 95.
 Rothländer 79.
 Rotman 253.
 Rotstadtowa 138.
 Rotszlejń 410.
 Rottenstreich Kalman 193, 196.
 Rottstreich Serka 194, 196.
 Rotter Alojzy 332.
 Rotter Antoni 301, 388.
 Rotter Edward 400.
 Rotter Tadeusz 408.
 Rottermann 392.
 Rouba 246.
 Roupieńska 388.
 Roupert Kazimierz 89, 117.
 Roupert Zofja 161.
 Rousseau 170.
 Rowarska 242.
 Rowicka 269.
 Rowicki 160, 438.
 Rowid 52, 53, 375, 396.
 Rowieński 238.
 Rowiński 106, 107, 122.
- Roy Van 294.
 Rozbicka 141, 409.
 Rozdolski Józef 311, 317.
 Rozdolski Michał 326.
 Rozen Zygmunt Dr. 160.
 Rozen Zygmunt 103.
 Rozenbaum Aleksander 231.
 Rozenbaum Ignacy 137.
 Rozenberg Dawid 137, 399.
 Rozenberg Jan 273.
 Rozenberg Stefanja 215.
 Rozenblat 222.
 Rozenblattówna Estera 201.
 Rozenblum Aleksander 136, 149.
 Rozenblum Jusek 220.
 Rozenfarb 223.
 Rozenfeld Benedykt 153, 155.
 Rozenfeld Natalja 152.
 Rosenfeld Wiktor 71.
 Rozenfeld Zofja 153.
 Rozenkranc 155.
 Rozenlek 258.
 Rozenman 213, 214.
 Rozenowicz 245.
 Rozenówna 200.
 Rozenszajn 366.
 Rozenszajn Lejb 245.
 Rozenszajn Chajm 244.
 Rozensztadt 137.
 Rozentál Maksymiljan 216.
 Rozentálowa Estera 216.
 Rozentálówna 216.
 Rozenwein 399.
 Rozkosz 309.
 Rozkoszny 356.
 Rozkwitalski 343.
 Rozkwitalski Józef 280.
 Rozłucka 72.
 Rozman 137.
 Rozmarynowicz 190.
 Rozmus Antoni 220, 221.
 Rozmus Geza 332.
 Rozow 151.
 Roztyński 389.
 Rozumkiewicz 308.
 Rozwadowska Antonina 196.
 Rozwadowska Kazimiera 352.
 Rozwadowska Zofja 388.
 Rozwadowski Henryk 375, 420.
 Rozwadowski Jan 94, 116.
- Rozwadowski Michał Jan 88, 433.
 Rozwodówna 388.
 Rozański Antoni 429.
 Rozański Jan 321.
 Rożek 240, 242.
 Rózewska 282.
 Rożnowski Antoni 339.
 Rożnowski Ludwik 134.
 Róg Franciszek 300.
 Róg Tadeusz 235.
 Różakowski 202.
 Różańska 93.
 Różański Adam 101.
 Różański L. 469.
 Różański Marcelli 101, 107, 108, 421.
 Różański Stanisław 314.
 Różański Stanisław 280.
 Różnowski 204.
 Różycka Jadwiga 186, 187, 408.
 Różycka Janina 284.
 Różycka Marja 173.
 Różycka Zofja 161.
 Różycki Aleksander 163.
 Różycki Feliks 131, 134.
 Różycki Jan 262.
 Różycki Józef 212, 214.
 Różycki Karol 99.
 Różycki Kazimierz 159.
 Różycki Leon 410, 444.
 Różycki Mieczysław 310.
 Różycki Stefan 91.
 Różycki Władysław 220.
 Rühl 281.
 Röhrenschäf 176, 355.
 Röhrich 338.
 Römer 98.
 Römerówna 425.
 Rösler 330.
 Rösslerówna 321.
 Rubach Alfred 219.
 Rubach Helena 141.
 Rubaszowa 155.
 Rubczyński Witold 88, 117, 435.
 Rubenau 77.
 Rubenauowa 261.
 Rubieszewski 128.
 Rubik Franciszek 186.
 Rubik Jan 355.
 Rubin Anna 228, 229.
 Rubin Maksymiljan 45.
 Rubin Rachela 229.
 Rubinger 388.
 Rubinkowski 235.
 Rubinowicz Ida 153.
 Rubinowicz Wojciech 99.
 Rubinrat 153.

Rubinrot 154.
 Rubinstajn 215.
 Rubinsztein Marta 245.
 Rubinsztein 399.
 Rubinstein Gustawa 150.
 Rubinstein Izaak Icek 436.
 Rubinsztein Max 229.
 Rubinstein Paulina 153.
 Rubinstein Rachela 154.
 Rubinstein Symbcha 175.
 Rubinsteinowa 216.
 Rubinsztein 236.
 Rucińska Marja 233.
 Rucińska Władysława 405.
 Rucz 160.
 Ruczha 322.
 Ruczycki 102.
 Rudko 305, 381.
 Rudkowska 254.
 Rudkowski Teodor 315.
 Rudlicki 173.
 Rudnicka Antonina 140.
 Rudnicka Czesława 241.
 Rudnicka Elżbieta 382, 384.
 Rudnicka Franciszka 170, 171.
 Rudnicka Halina 233.
 Rudnicka Kazimiera 135.
 Rudnicka Ludmiła 273.
 Rudnicka Marja 220, 406.
 Rudnicka Marja (Poznań) 272.
 Rudnicki Apolinary 134, 443.
 Rudnicki Jan 178, 202.
 Rudnicki Jerzy 311.
 Rudnicki Juliusz 100, 109, 142, 147.
 Rudnicki Kazimierz 370.
 Rudnicki Leon 325, 328.
 Rudnicki Ludwik 303.
 Rudnicki Mateusz 338.
 Rudnicki Mieczysław 161.
 Rudnicki Mikołaj 90, 91, 118.
 Rudnicki Stanisław 190.
 Rudnicki Teodor 340.
 Rudnik 213, 214.
 Rudolf 432.
 Rudowicz 383.
 Rudowski 128.
 Rudtke 260.
 Rudzewska 410.
 Rudziański 48.
 Rudziejewska 250.
 Rudziejewski 183.
 Rudzińska (Kowno) 447.
 Rudzińska Marja 397.
 Rudzińska Romualda 145.
 Rudzińska Róża 169.
 Rudzińska Zofja 139.
 Rudziński Eustachy 438, 465.
 Rudziński Paweł 237.
 Rudziński Stanisław 126, 127.
 Rudziński Stefan 108.
 Rudzka Leonja 145.
 Rudzka Marja 145.
 Rudzka Stanisława 207.
 Rudzka Wirginja 367.
 Rudzki Zdzisław 121.
 Ruebenbauerowa 369.
 Rueger 210.
 Ruff 249.
 Ruge Bogdan 278.
 Ruge-Rużyna Marja 266.
 Rukoyzo 419, 425.
 Ruman 264.
 Rummel 122, 132.
 Rumszewicz 174.
 Runge 92.
 Runicki 288.
 Rupiewicz 131.
 Rupp 224.
 Ruran 138, 140, 143.
 Rusiecka Lułow 243.
 Rusiecka Zofja 232.
 Rusiecki 348, 397.
 Rusin 286, 573.
 Rusinek 287.
 Rusinkówna 138.
 Russak 179, 219.
 Russakowa 219.
 Russel du Val 213, 216.
 Russowska 25.
 Ruszczak 161.
 Ruszczyc 96, 97.
 Ruszczycki 129.
 Ruszczyńska 171.
 Ruszczyński 80.
 Ruszkiewicz Kazimierz 83.
 Ruszkowska 189.
 Ruszkowski Jerzy 139.
 Ruszkowski Kazimierz 149.
 Ruszkowski Wacław 202.
 Ruśkiewicz 49, 417.
 Rut 360.
 Ruthen 231.
 Rutkiewicz Julian 405.
 Rutkiewicz Napoleon 241.
 Rutkiewicz Ryszard 167.
 Rutkowska Amelja 254.
 Rutkowska B. 470.
 Rutkowska Józefa 162.
 Rutkowska Marja 241.
 Rutkowski (Sulejów) 223.
 Rutkowski Adam 302.
 Rutkowski Antoni 365.
 Rutkowski Bohdan 112.
 Rutkowski Feliks 121.
 Rutkowski Feliks 297, 378.
 Rutkowski Jan dr. 90.
 Rutkowski Jan 164, 190.
 Rutkowski Jerzy 85.
 Rutkowski Józef 351.
 Rutkowski Leon 164, 175, 412.
 Rutkowski Marjan 208, 210.
 Rutkowski Maksymilian 88.
 Rutkowski Stanisław Dr. 198.
 Rutkowski Stanisław 232.
 Rutkowski Tadeusz 403.
 Rutkowski Władysław 49, 148, 290.
 Rutkowski Zygmunt 209.
 Rutski Stefan 163.
 Ruziewicz 95, 118.
 Ruzikowski 394.
 Rużycki 110.
 Ruxer 307.
 Rübenbauer 421.
 Rüdiger 429.
 Rüter 148.
 Rühman 218.
 Rybacki 414.
 Rybaczek Michał 311.
 Rybaczek Mikołaj 258.
 Rybak Benjamin 399.
 Rybak Eugenja 153.
 Rybakówna 335, 336, 391.
 Rybarski Antoni Dr. 110.
 Rybarski Antoni 50.
 Rybarski Jan 72, 307, 313.
 Rybarski Mieczysław 301.
 Rybarski Roman 84, 100, 108.
 Rybczuk 333.
 Rybczyn 329, 330, 389.
 Rybczyński Erazm Witold 298.
 Rybczyński Mieczysław 101.
 Rybczyński Władysław 77.
 Rybicka-Dobrzyńska 92.
 Rybicka Marja 143.
 Rybicka Marja 287.
 Rybicki Jan (Sosnowiec) 353, 416, 425.
 Rybicki Tadeusz 103.
 Rybiński Adam 336.
 Rybiński Stanisław 237.
 Rybko 245.
 Rybski 263.

Rycerówna 359.
Rychaltowska 143.
Rychlewicz 160.
Rychlewska 350.
Rychlewski 82.
Rychlicki Józef 290, 375,
376.
Rychlicki Stanisław 67.
Rychlik Bolesław 295, 296.
Rychlik Ignacy 304.
Rychlik Franciszek 191.
Rychłowska 148.
Rychłowski 123, 128.
Rychnowska-Cioroch 384.
Rychlarski 432.
Rychter 351.
Rychterówna Aurelja 92.
Rychterówna Augusta 409.
Rychterówna Izabella 214.
Rychterówna Janina 213.
Rychwalski 188.
Ryczerówna 141.
Ryczyński 193.
Rydarowiczówna 232.
Rydecki 132.
Rydel Józef 436.
Rydel Karol 337.
Rydlewski 414.
Rydłowa 292.
Rydłówna 59.
Rydzewski A. 469.
Rydzewski Bolesław 287.
Rydzewski Bronisław 96,
97, 120.
Rydzewski Henryk 46, 147.
Rydzewski Jan 236.
Rydziewski 283.
Rydzik 277.
Rydygier 189.
Rydygierówna 402.
Rygallo-Prussak 257.
Rygiel Stefan 87.
Rygiel Wiktor 310.
Rygielski 341.
Rygłowa 142.
Rykowska 49.
Rylkówna 142, 147.
Rylski Stefan 218.
Rylski Tadeusz 420.
Ryłło 143.
Rymanowicz 308.
Rymar Leon 298.
Rymar Stanisław 436.
Rymas 239.
Rymasowa 239.
Rymaszewska 50.
Rymaszewski 192, 195.
Rymdzionkowa 238.
Rymkiewiczowa 177.
Rymsza Benita 226.

Rymsza Bolesław 229, 230,
243.
Rymwidzki 297.
Ryndhorn 153.
Ryng 142.
Ryniewicz 69.
Rypuszyńska 421.
Rysiakiewicz 276.
Rysińska 135.
Rysiński 426.
Ryslik 173.
Ryś Jan 115, 160, 161.
Ryś Lucjan 138.
Rytel Apolinary 235.
Rytel Franciszek 353.
Rytel Piotr 428.
Rytlówna Eugenia 353.
Rytlówna Marja 198.
Ryzner 315.
Ryżańska 138, 145.
Rzadkiewiczowa Helena
186, 187.
Rzadkiewiczowa Janina
187.
Rzadkowski Franciszek
171.
Rzadkowski Wojciech 174.
Rzącowa 427.
Rząd 41.
Rzecht 151.
Rzeczycka 334.
Rzepa Bolesław 374.
Rzepa Wincenty 73.
Rzepecka Anna 272.
Rzepecka Irena 315.
Rzepecka Zofja 272, 273.
Rzepecki 181.
Rzepiński 70, 295, 377.
Rzepka 408.
Rzepko Władysław 123,
138, 139, 140, 142, 143,
144, 147, 350.
Rzeszewska 212.
Rzeszotarska Helena 145.
Rzeszotarska Marja 174.
Rzeszowski 279.
Rzeszutkówna 393.
Rzewuska 152.
Rzeźniczek 341.
Rzeźnik 71.
Rzeźniacki 401.
Rzędowska 59.
Rzędowski Henryk 59.
Rzędowski Juliusz 173.
Rzętowski Kazimierz 84.
Rzuchowski 207.
Rzymek 295, 296.
Rzymelka 376.
Rzymkowski 277, 370.
Rzyski 270.

Saager 283.
Sabalowski 176.
Sabat Andrzej 319.
Sabat Mikołaj 328, 329.
Sabatowska Walerja 316.
Sabatowska Wanda 312.
Sabela 400.
Sabiński Artur 271.
Sabiński Zdzisław 71.
Sabok Józef 164, 442.
Sabok Kazimierz 173.
Sacharko 161, 162.
Sacher 211.
Sachs Ewa 151.
Sachs Henryk 108, 134.
Sachs Julian 163, 351, 424.
Sachs Leon 224.
Sachs Stanisław 140.
Sadkiewicz 212, 213.
Sadkowska 148.
Sadkowski Czesław 133.
Sadkowski Henryk 210.
Sadkowski Jan 351.
Sadkowski Teofil 132.
Sadkowski Witold 417,
418.
Sadłowski Kazimierz 224,
441.
Sadłowski Władysław 98.
Sadowska Anna 225.
Sadowska Hanna 280.
Sadowska Janina 237.
Sadowska Kamilla 138.
Sadowska Kazimiera 180.
Sadowska M. Idalja 167.
Sadowska Marja 249.
Sadowska Stefanja 336.
Sadowska Teodora 426.
Sadowski Franciszek 213.
Sadowski Franciszek 58,
181, 397, 468.
Sadowski Jan 420.
Sadowski Klemens 343.
Sadowski Leon 352, 416.
Sadowski Nicefor 335, 336,
391.
Sadowski Wiktor 329, 330.
Sadzawiczny 390.
Safft 134, 417.
Safin 333, 390.
Safianowska 58.
Safran 231.
Safranówna 231.
Sagatowski 358.
Sahiejerski 426.
Sajdak 91, 118.
Sajewicz 72.
Sajkowska 255.
Sakałuk 391.
Sakałowa 243.

- Sakowicz Janina 60.
 Sakowicz Leon 194, 195.
 Sakowicz Olimpia 250, 251.
 Sakowicz Włodzimierz 244.
 Sakowiczówna Marja 372.
 Sakowska 176.
 Sala 295.
 Salecki 360.
 Salibill 297, 298.
 Salinger Rafaela 141, 155.
 Salinger Zygmunt 140, 444.
 Salkowski 93.
 Salmonowicz Edmund 266.
 Salmonowicz Janina 66.
 Salmonowicz Marja 241.
 Salomon Ewa 215.
 Salomon Jan 386.
 Salomonowicz 163.
 Saloni Aleksander 382.
 Saloni Juljusz 348.
 Salówna 401.
 Salska 206.
 Salwiński 201.
 Saląga Kazimierz 157.
 Saląga Stanisław 166.
 Samborski Antoni 80.
 Samborski Felicjan 357.
 Samborski Jan 305.
 Sametówna 216.
 Samiszcz 239.
 Samkowska Leokadja 125.
 Samkowska Marja 146.
 Samkowski 350.
 Samolewicz 113, 423.
 Samorewiczówna 425.
 Samotycha Erazm 122.
 Samotychowa 140, 147, 348.
 Samsonowicz 109.
 Samsonowiczowa 149.
 Samulanis Antoni 204, 242, 246.
 Sanak 279.
 Sancewicz 147.
 Sandauer 323.
 Sandek 327.
 Sandel 305.
 Sandelewski 425.
 Sander Anna 267.
 Sander Ludwik 267.
 Sanderowska 410.
 Sandomirski 245.
 Sanecki Józef 188.
 Sanecki Juljan 417.
 Sanecki Walenty 386.
 Sanina Adam 210.
 Sanina Natalia 200.
 Sanino Mojżesz 223, 224.
 Sangowiczowa 425.
 Sankowska 428.
 Sankowski 46.
 Sanojcówna 372.
 Sanok 274, 370.
 Sapiński 293.
 Saprun 380.
 Sarczyńska 411.
 Sarmiński 126.
 Sarna 403.
 Sarnacki 229.
 Sarnecka Jadwiga 379.
 Sarnecka Janina 157.
 Sarnecki Adam 179.
 Sarnecki Jan 182.
 Sarnecki Roman 394.
 Sarnicki 373.
 Sarniński 127.
 Sarnowska 279.
 Sarolis 238.
 Sarosich 362.
 Sas Dawid 172.
 Sas Józef dyr. 302.
 Sas Józef 320.
 Saserska 423.
 Sasinowiczowa 240.
 Sasinowski 101.
 Saska 356.
 Saski Kazimierz 417.
 Saski Stefan 53.
 Saski Tyberjusz 291.
 Saski Wacław 407.
 Sasnowska 243.
 Sassower 170.
 Satorski 326.
 Saudler 232.
 Sauber 252.
 Sauter Aleksander 190.
 Sauter Jan 214, 218, 361.
 Sauter Tomasz 193.
 Sawa 149.
 Sawaliejew 253.
 Sawaryn 381.
 Sawczuk 163, 424.
 Sawczyn 319.
 Sawczyńska 314.
 Sawczyński Zygmunt 382.
 Sawicka Janina (Staszów) 187.
 Sawicka Janina (Złoczów) 392.
 Sawicka Marja 385.
 Sawicka Serafina 253.
 Sawicka Zofja (Pabjanice) 218.
 Sawicka Zofja (Warszawa) 126.
 Sawicki Adam 365.
 Sawicki Bolesław 209.
 Sawicki Bronisław 84.
 Sawicki Izydor 103.
 Sawicki Jan 243.
 Sawicki Jerzy 60.
 Sawicki Józef 79.
 Sawicki Kazimierz 407.
 Sawicki Ludomir 89, 116, 435.
 Sawicki Mieczysław 412.
 Sawicki Roman 230.
 Sawicki Stanisław 282.
 Sawicki Stefan 106.
 Sawicki Teodor 167.
 Sawicki Tymoteusz 50, 417, 468.
 Sawilski 261.
 Sawilski Zygmunt 427.
 Sawińska 254.
 Sawiński 242, 245.
 Sawowa 444.
 Sazonow 254.
 Sądowicz 332.
 Sągini 419.
 Saśala 343.
 Schabowski 303, 322.
 Schacher 175.
 Schaffer 175.
 Schaffranek 341.
 Schall 313, 318.
 Schantroch Władysław 298.
 Schantroch Rudolf 297.
 Schantroch Tadeusz 286.
 Schatzman 101, 417.
 Schauder 328, 329.
 Shayerberg 423.
 Schächter Lea 229.
 Schächter Süssie 289.
 Schächterówna 329.
 Schäfferowa 236.
 Schäfferówna 72.
 Schebach 340.
 Schechtel Edmund 193.
 Schechtel Wilhelm 333.
 Schechtlówna Marja 292.
 Schedler 217.
 Scheferówna 219.
 Scheffner Bronisław 323, 387.
 Scheidlinger 175.
 Scheiman 323.
 Schellong 281.
 Schendera 342.
 Scherer 372.
 Scherman 328, 329.
 Scherwentke 274.
 Schetel 196.
 Schevbalówna 326.
 Scheiferdecker 274.
 Schiele 220.

Schieser 267.
 Schifermanówna 317.
 Schiffer Franciszka 318.
 Schiffer Jadwiga 274.
 Schilder 340.
 Schillerówna 181.
 Schindler Marceli 388.
 Schirmeisen 340.
 Schirmer 261, 309, 332, 398
 Schirnböck 296, 377.
 Schirsch 338.
 Schittel 274.
 Schlachetowa 293.
 Schlal 317.
 Schlegel 263.
 Schleicher 333.
 Schlesinger 325.
 Schlinger 276.
 Schlossberg 152.
 Schmalenberg 328, 330.
 Schmelkes 290, 291, 293.
 Schmerbach 194, 196.
 Schmid 294.
 Schmidt Adam 257.
 Schmidt Dorota 341.
 Schmidt Elly 147.
 Schmidt Filip 157.
 Schmidt Jan 338.
 Schmidt Józef 297.
 Schmidt Leopold 210, 213.
 Schmidt Rudolf 219, 248.
 Schmidt Wiktor 293, 338.
 Schmidt Witold 310.
 Schmidtke 282.
 Schmieder 401.
 Schmit 360.
 Schnayder 297.
 Schneberg Władysław
 322, 440.
 Schneider Brunon 340.
 Schneider Emil 275.
 Schneider Henryk 339.
 Schneider Jan 289, 292.
 Schneider Ludwik 307,
 313, 318.
 Schneider Rachmiel 332.
 Schneider Zygmunt 303,
 380.
 Schneigert 278.
 Schnellke 210, 218.
 Schnitzer Michał 372, 441.
 Schnura 260.
 Schnür-Pełowski 335.
 Schoen 270.
 Schoenbornówna 144.
 Schoenecker 274.
 Schoeneich Aleksander
 193, 194, 195.
 Schoeneich Elżbieta 265.
 Schoennett 404, 421.
 Schoenówna 295.
 Scholtysck 344, 402.
 Scholz 340.
 Schoenbornówna 276.
 Schorr 95, 309, 382.
 Schorowa 318.
 Schöler Alfred 409.
 Schöler Arnold 209.
 Schön 190.
 Schönhofer 284.
 Schönhuber 270.
 Schramm Hilary 93, 94.
 Schramm Julian 88.
 Schramm Wiktor 90, 93.
 Schramek 339.
 Schrammeck 342.
 Schreiber August 527.
 Schreiber Tewel 317.
 Schreier 303.
 Schreyer 70, 291.
 Schroekh 340.
 Schoennet 315.
 Schroller 370.
 Schöer 268.
 Schubert 268.
 Schultbeis 274.
 Schultis 73.
 Schultz Jadwiga 279.
 Schultz Matylda 206.
 Schultzówna 261.
 Schulz Anna 132.
 Schulz Hermann 268.
 Schulz Jerzy 275.
 Schulz Karol 132.
 Schulz Marja 267.
 Schulze Konrad 265.
 Schulze Marja 265.
 Schupp 144, 440.
 Schuster 232.
 Schuttera 310, 316.
 Schutz Helena 283.
 Schutz Walter 264.
 Schütt 282.
 Schütz 283.
 Schützer 184.
 Schwalbe 284.
 Schwartz Adolf 392.
 Schwartz Józef 391.
 Schwarz Adam 421.
 Schwarz Anna 263.
 Schwarz Edyta 268.
 Schwarz Otton 217.
 Schwarzówna Karolina
 368.
 Schweiger 264.
 Schweikert 217, 218.
 Schweitzer 303.
 Schweizer Irena 124.
 Schweizerówna Jadwiga
 388.
 Schwerdtseger 262.
 Scialoja 434.
 Sciborowski 61.
 Scipio del Campo 192.
 Szucka 250.
 Sebbo 105, 165.
 Sebel 341.
 Sederstremówna 230.
 Sedlaczek Stanisław 48,
 106, 115, 398.
 Sedlaczówna 315.
 Sedlag 282.
 Sedlis 153.
 Seege Anna 186, 408.
 Seeger 121.
 Seeman 68.
 Seferowiczowa 199.
 Segal Lea 330.
 Segal Bolesław 245.
 Segal Alter 216.
 Segal Izaak 136.
 Segal Jakób 52, 111, 152,
 155, 398.
 Segalówna Łucja 179.
 Segers 281.
 Segetówna 141.
 Segiert Marjonelli 253,
 412.
 Seib 438.
 Seidman 392.
 Seifert 220.
 Seide 211.
 Seidel Małgorzata 268.
 Seidel Mieczysław 260.
 Seidenweg 305.
 Seidler Leopold 328, 329.
 Seidler Wilhelm 399.
 Seidlówna 392.
 Seidman 164.
 Seinfeld 332.
 Sejneńska 136.
 Sekiła 132.
 Sekulowicz Ignacy 135.
 Sekulowiczowa 224.
 Sekura 386, 387.
 Selens 232, 233.
 Selenowa 232.
 Seliga Stanisław 122, 132,
 147.
 Sell 368.
 Selm 207.
 Selmowicz 129.
 Selmowiczowa 409.
 Semadeniowa 204.
 Sembaj 335.
 Semel 220.
 Semelka 291.
 Semelkówna Czesława 329.
 Semelkówna Władysława
 196.

- Sumerau-Siemianowski 85, 466.
 Semil 302.
 Semkowicz Aleksander 95.
 Semkowicz Władysław 89, 116, 435.
 Semkowiczowa 265.
 Semkowiczówna 385.
 Sempolowska 149, 348.
 Semrau 400.
 Sendys 276.
 Senko 242.
 Senkowski 279.
 Senkusówna 447.
 Seńkowski 88.
 Setmajer 321.
 Setmajerówna 430.
 Serafin Aleksander 339.
 Serafin Andrzej 295.
 Serafin Stanisław 296.
 Serafin Tomasz 47.
 Serafinowicz Juljusz 304.
 Serafinowicz Władysław 335, 336.
 Serafinowicz Marja 106.
 Serafinowicz Zofja 222, 407.
 Serbeński Antoni 263.
 Serbeński Marjan 316.
 Serbeński Walerjan 382.
 Serebacka 139.
 Sereda 80.
 Serednicka 212.
 Serednicki Józef 210.
 Serednicki Teodor 375.
 Seredyński Leon 376.
 Seredyński Marjan 403.
 Seredyński Władysław 375.
 Serjiko 75.
 Serejski Marjan 139, 152.
 Serģicjko-Studencki 360.
 Serini 84, 134.
 Seriniówna 226.
 Serkowska Honorata 167.
 Serkowska Jadwiga 124.
 Serkowska 362.
 Seroczyńska 465.
 Seroczyński 121.
 Serwacka Helena 272.
 Serwacka Wawrzyna 305.
 Serwacki Franciszek 263, 264.
 Serwatowska 470.
 Serwański 386.
 Serwin Bogusław 286.
 Serwin Stanisław 286, 375.
 Serwoński 342.
 Seweryn Stanisław 351.
 Seweryn Tadeusz 224, 361.
 Seweryn Władysław 79.
 Sęczkowska 140.
 Sęczkowski Jan 217.
 Sęczkowski Mieczysław 235.
 Sędlakówna 273.
 Sędzierska 361.
 Sędzierski 270.
 Sędzimir 305.
 Sędziurowa Irena 284.
 Sędziukowa 145.
 Sęk 298, 305.
 Sękowski 288, 374, 440.
 Sheybal 226.
 Sianko 163, 352, 424.
 Sianożęcki Jan 161.
 Sianorzęcki Zygmunt 109.
 Siara 343.
 Siarzewski Kazimierz 341.
 Siarzewski Romuald 370.
 Siatecki 306.
 Sichulski 413.
 Sicińska 161.
 Siciński Michał 436, 437.
 Siciński Waclaw 106.
 Sicznerski 469.
 Siczynski 297.
 Sidler--Perrier 266.
 Sidlik 251.
 Sidor 174, 355.
 Sidorenko 210, 214.
 Sidorska 357.
 Sidorski 345.
 Siebert 405.
 Sיעiński Henryk 129, 130.
 Sieczka 201.
 Sieczkowska 157.
 Sieczkowski 223.
 Siedlecka 138, 148.
 Siedlecki Jan 221.
 Siedlecki Michał 89, 115, 117, 434.
 Siedlecki Włodzimierz 253.
 Siedlecki Zygmunt 131.
 Siedlnicki 165.
 Siegel 217, 218.
 Siekierko 249.
 Siekierski 328.
 Siewkierzyński 105.
 Sieklucka 212.
 Sieklucki 162.
 Sielawa 104.
 Sielecki 327.
 Siellawo 447.
 Sielska 108.
 Sielski 176.
 Sieluzycza 165.
 Sieluzycycki 165.
 Siemasz 388.
 Siemaszko Waclaw 59.
 Siemaszko Wincenty 103, 109.
 Siemaszkówna Marja 142.
 Siemiątkowska 273.
 Siemieński Józef 110.
 Siemieński Kazimierz 221.
 Siemiński Józef 108.
 Siemiński Waclaw 57.
 Siemiradzki Franciszek 48.
 Siemiradzki Józef 93, 95, 112.
 Sieniatycki 87.
 Sieniawa 389.
 Sieniawska 252.
 Sienicki 209.
 Sienkiewicz Bronisław 59.
 Sienkiewicz Henryk 59.
 Sienkiewicz Jan 62.
 Sienkiewicz Józef 414.
 Sienkiewicz Karol 62.
 Sienkiewicz Klemens 288.
 Siennicka 271.
 Siennicki 445.
 Sienska 212.
 Siepeta 190.
 Sicradzińska 349.
 Sieradzka Adela 371.
 Sieradzka Helena 105.
 Sieradzka Wanda 68, 356.
 Sieradzki Kazimierz 180.
 Sieradzki Makary 55.
 Sieradzki Stanisław 371.
 Sieradzki Włodzimierz 94.
 Sierakowski Eugenjusz 251.
 Sierakowski Stanisław 466.
 Sierakowski Wincenty 373.
 Sieramski Władysław 135, 150.
 Sierczewska 148.
 Sierjogina 252.
 Sierocińska 284, 372.
 Sierociński 345.
 Sierostawski Henryk 222.
 Sierostawski Jan 296.
 Sieroszewska 131, 134, 444.
 Sierota 153.
 Sierpińska Anna 146.
 Sierpińska Stanisława 356.
 Sierpińska Zofja 146.
 Sierpiński Waclaw 86, 106, 107, 119, 434.
 Sierpniewska 357.

- Sierżputowska Helena 148, 350.
 Sierżputowska Natalia 124.
 Sierżputowski 156.
 Sierżputowski Bolesław 156, 171.
 Sierżputowski Tadeusz (Warszawa) 121, 123, 439.
 Sierżputowski Tadeusz (Mińsk) 160.
 Sierzyńska 424.
 Sieteski 280.
 Siewert 266.
 Siewierska 158.
 Siewiewicz 469.
 Sigoń 339.
 Sikora Jan 371.
 Sikora Ludwik 301.
 Sikora Paweł 393, 400.
 Sikora Wincenty 289.
 Sikorska Halina 169.
 Sikorska Helena 375.
 Sikorska Jadwiga 124.
 Sikorska Marja (Krzemie-
 niec) 254.
 Sikorska Marja (Warsza-
 wa) 140.
 Sikorska Marta 261.
 Sikorska Zofia 149, 443.
 Sikorski Aleksander 239,
 469.
 Sikorski Feliks 59.
 Sikorski Jan (Cieszyn)
 420.
 Sikorski Jan (Wieliczka)
 300.
 Sikorski Jan (Żelechów)
 201.
 Sikorski Józef 221.
 Sikorski Karol 177, 355.
 Sikorski Lucjan 76, 397,
 465.
 Sikorski Mieczysław 418.
 Sikorski Rudolf 108.
 Sikorski Saturnin 147.
 Sikorski Stefan 148.
 Sikorski Tadeusz (Bara-
 nowicze) 247.
 Sikorski Tadeusz (Kra-
 ków) 88.
 Sikorski Wacław ks. 201.
 Sikorski Wacław 224, 361.
 Sikorski Walerjan 92, 116,
 119.
 Sikorski Władysław 43.
 Silber Roruch 203.
 Silber Kaila 318.
 Silber Majlech 313, 318.
 Silberschlag 332.
 Silberschütz Benjamin
 308, 317.
 Silbigerowa 299.
 Silnicki 309, 312.
 Silnycki 311.
 Simanowska 279.
 Simchowicz Roza 245.
 Simchowicz Tauba 151.
 Simiński 66.
 Simm Kazimierz 420.
 Simon Gustaw 114.
 Simon 368.
 Simonsohn 262.
 Singer Marek 323, 407.
 Singer Zygmunt 428.
 Singerówna Józefa 69.
 Siniawska 246.
 Siniawski 243.
 Sinicyna 250.
 Sinięcki 262.
 Sinięcka 257.
 Siniewicz 161.
 Sinkiewiczówna 165.
 Sinko Tadeusz 88, 116.
 Sinkus 303.
 Sinnreich 197.
 Siodłowski 187.
 Sioma 103, 129.
 Sion 414.
 Siorek 295, 377.
 Sipajllo 60.
 Sipniewski 411.
 Sis 252.
 Siszczuk 419.
 Sitkiewicz 350.
 Sitnikiewicz 330, 331.
 Sitowski 90, 92.
 Sitzman 286.
 Siuda 278.
 Siudy 322.
 Sjudzik 185.
 Siwak 47, 53, 335.
 Siwicka Marja 168.
 Siwicka Zofia 122.
 Siwiec Michał 246.
 Siwiec Stefan 343.
 Siwikowa 186.
 Siwińska 237.
 Siwiński 207.
 Siwodiet 257.
 Siwówna 400.
 Siwy Karol 360.
 Siwy Stanisław 391.
 Skabowski 302.
 Skalecki 80.
 Skaliska 109.
 Skalski Tadeusz 298.
 Skalski Witold 90.
 Skalkowska Czestawa 315.
 Skalkowska Stanisława
 406.
 Skalkowski Adam 91,
 119.
 Skalkowski Bogdan 262.
 Skarbińska 300.
 Skarbiński Edmund 310,
 316.
 Skarbiński Władysław
 113, 308, 316.
 Skarbowski Franciszek
 388.
 Skarbowski Kazimierz 305.
 Skarka 201.
 Skarzyńska 197.
 Skarzyński 414.
 Skawiński Stanisław 101.
 Skawiński Stefan 421.
 Skąpski Adam 293.
 Skąpski Wacław 188.
 Skiba Józef 58.
 Skiba Ludwik 221.
 Skiba Michał 287.
 Skibiniecki 254.
 Skibińska Ompja 139,
 143.
 Skibińska Zofia 133.
 Skibiński Eugenjusz 326.
 Skibiński Franciszek 129.
 Skibiński Mieczysław 289.
 Skierska 221.
 Skierski 134.
 Skimina 290, 294.
 Skinder 59.
 Skipakiewicz 392.
 Skiwski Antoni 232, 233.
 Skirgajllo 447.
 Skiwski Jan Emil 111.
 Sklut 229.
 Składkowska Mirosława
 166.
 Składkowska Tomiła 224.
 Składnik 77.
 Skłodowska-Curie 85,
 434.
 Skoczdopol 330.
 Skoczek 355.
 Skoczowska 417.
 Skoczylas Antoni 307.
 Skoczylas Ludwik 289,
 440.
 Skoczylas Władysław 432.
 Skolimowski 50.
 Skomorowski 266.
 Skomska Marja 68.
 Skomska Marta 68.
 Skomski Roman 68.
 Skomski Wincenty 68.
 Skonielski 260.
 Skopal 333.

- Skopiński 402.
 Skopowski 368.
 Skorobohatyj 383.
 Skorochood 256.
 Skorska 173.
 Skorupa Józef 223, 224,
 361.
 Skorupka Aleksander 357.
 Skorupka Ignacy 208.
 Skorupka Józef 297, 298.
 Skorupka-Melszyński 130.
 Skorupko 132.
 Skorupski Dyonizy 257.
 Skorupski Władysław 163.
 Skoryna 171.
 Skolnicki Czesław 99, 100,
 467.
 Skolnicki Jan 45, 50, 54.
 Skolnicki Wincenty 386.
 Skowron Jan 187.
 Skowron Mieczysław 276.
 Skowron Paweł 81.
 Skowronek Andrzej 320,
 321.
 Skowronek Antoni 194.
 Skowroński Jan inspek-
 tor 76, 465.
 Skowroński Jan prof. 304.
 Skowroński Józef 80.
 Skcwyr 182, 407.
 Skupiński 101.
 Skórnicki 271.
 Skórski Waclaw 66.
 Skórski Zygmunt 305, 319.
 Skrebiec 234.
 Skretny 226.
 Skrobacz 424.
 Skrobański Feliks 163.
 Skrobański Jerzy 177.
 Skrobański Stanisław 168,
 354.
 Skrobiszewska 191.
 Skrobiszewski 191.
 Skrobońska 348.
 Skroczyński 123, 124, 130.
 Skrodis 244.
 Skrodzki Waclaw 66.
 Skrutkowska 210.
 Skrzyaniarz 177.
 Skrzyńska 135.
 Skrzyński Benedykt 220.
 Skrzyński Eustachy 201.
 Skrzyński Zaremba 427.
 Skrzyńczyk 341, 342.
 Skrzyńczyński 369.
 Skrzynek 393.
 Skrzyńska 165.
 Skrzyński 180.
 Słaba 289.
 Skubiszewski 91, 466.
 Skucha 177.
 Skuchowa 178.
 Skuczyński 179.
 Skulicz 323.
 Skuliczowa 323.
 Skulinówna 73.
 Skulska Aldona 281.
 Skulska Aleksandra 382.
 Skulska Jadwiga 325.
 Skulska Marja 412.
 Skulski Leopold 43, 412.
 Skulski Ryszard 307, 317.
 Skulski Stanisław 415.
 Skupiński 163.
 Skupiewski 184.
 Skupińska 142.
 Skupiewicz 325.
 Skuratowicz 251.
 Skurski Jan 71.
 Skurski Franciszek 75.
 Skutelski 244.
 Skwarczkówna 375.
 Skwarczyńska Marja 364.
 Skwarczyńska Sabina 364.
 Skwierzyńska 391.
 Śladek 429.
 Sławiczek 382, 429.
 Słeiferówna 179.
 Slep 245.
 Sleszyński Jan 88, 435,
 Słęk 413.
 Slibodiany 329.
 Słupik 341.
 Stąpczyński 190.
 Starzyński 397.
 Stawikowski Bolesław
 122.
 Stawikowski Zygmunt 70.
 Stawińska Jadwiga 143.
 Stawińska Marja 368.
 Stawińska Milica 230.
 Stawińska Romana 295.
 Stawiński Józef 289, 290.
 Stawiński Kazimierz 97,
 120.
 Stawiński Marjan 195.
 Stawiński Stanisław 421.
 Stawoszewska 370.
 Stawuski 278.
 Stobodiany 330.
 Stobodzian 150.
 Słodki 197.
 Słojewski 48.
 Słomczyński 401.
 Słomińska Aleksandra 273.
 Słomińska Józefa 174.
 Słomka Jan 181, 324.
 Słomkowski 429.
 Słonecki Bronisław 310,
 312.
 Słonecki Marjan 419.
 Słonicki 164.
 Słoniewski 381.
 Słonina 306.
 Słoniowski 360.
 Słowska 137.
 Słowski Czesław 157.
 Słowski Stanisław 86, 106,
 107, 110, 119.
 Słotwiński 288.
 Słowacki Euzebjusz 62.
 Słowacki Juljusz 62.
 Słowicka 298, 299.
 Słowik Edmund 401.
 Słowik Piotr 265.
 Słowik Tadeusz 50.
 Słowik Wojciech 324 387.
 Słowikowa 57.
 Słowikowska Marja 174.
 Sowikowski Jan 126.
 Sowikowski Józef 220,
 406.
 Słuchocka 235.
 Sługocki 133.
 Słupecki 358.
 Słupska Marja 165, 350,
 432.
 Słupski Feliks 105, 134, 432.
 Słuszkiewicz 286, 373.
 Służałek Kazimierz 249,
 415.
 Służalkówna 174.
 Służewski 290.
 Smała 174, 330, 331.
 Smała Jan 330, 331.
 Smal 333.
 Smalko 304, 380.
 Smarzewski 252.
 Smetański 307, 311, 313,
 317.
 Smidowicz 220.
 Smirnow Eugenjusz 254.
 Smirnow Waczesław 240.
 Smochowska 250.
 Smodlibowski 271.
 Sniolana 334.
 Smolarkiewicz 173.
 Smolarkiewiczowa 173.
 Smoleniec 157.
 Smoleniowa 423.
 Smoleniówna 284.
 Smoleń 323.
 Smoleńska Cecylja 132.
 Smoleńska Janina 172.
 Smoleńska Stanisława
 207, 213.
 Smoleński Jan 116.
 Smoleński Jerzy 89.
 Smoleński Kazimierz 100,
 180.

- Smoleński Wacław 213.
Smoleński Władysław 86, 119, 434.
Smolicki 382.
Smolicz Adolf 250.
Smolicz Józef 280, 281.
Smolik 290.
Smulikowska 124, 409.
Smolińska 350.
Smoliński Jan 328.
Smoliński Kazimierz 270.
Smoliński Sylwester 372.
Smolka Anatol 284.
Smolka Franciszek 96, 309.
Smolka Stanisław 88, 111, 112, 433.
Smolska 161.
Smolka 320, 321, 407.
Smosarska 271, 273.
Smosarski 92.
Smoszna 378.
Smoszyńska 46.
Smoszyński 47.
Smoter 328.
Smólska 273.
Smólski 160.
Smółka Jan 386, 440.
Smółka Tadeusz 333.
Smólkowa 157, 442.
Smreczyński 291, 376, 396.
Smulikowska 382, 383.
Smulikowski 436, 438.
Smużyński 425.
Smyk 144.
Snaglewski 203, 204.
Snarkiewicz 250.
Snopek 307.
Sobaniec 182, 407.
Sobańska Halszka 35.
Sobańska Stefania 277.
Sobańska Teresa 357.
Sobański 353.
Sobański Piotr 422, 468.
Sobański Zygmunt 357.
Sobaszek 367.
Sobczak 161.
Sobczuk Antoni 303, 304.
Sobczyk Jan 156.
Sobczyk Stanisław 406.
Sobczyński 186, 408.
Sobecki Jan 123, 128.
Sobecki Piotr 73.
Sobek 436.
Sobel 343.
Sobeski Michał 91.
Sobes 315.
Sobiecki 75.
Sobierajska 143.
- Sobierajski 227.
Sobieray 168, 354.
Sobiesińska 198.
Sobiesiński 224.
Sobieski Teodor 367.
Sobieski Wacław 89, 116, 435.
Sobieszkańska 363.
Sobieszkański Lucjan 421.
Sobieszkański Władysław 147.
Sobiński Józef 225.
Sobiński Stanisław 71, 306, 324.
Sobkowiak 67.
Soblik 340.
Sobociński 360.
Sobolewska Anna 142.
Sobolewska Irena 145.
Sobolewska Janina 143, 146.
Sobolewska Marja 404, 431.
Sobolewski Felicjan 253.
Sobolewski Jan 369.
Sobolewski Juljusz 297, 379.
Sobolewski Marjan (Warszawa) 125.
Sobolewski Marjan (Dobromil) 303.
Sobolewski Michał 119.
Sobolewski Stanisław dr. 185.
Sobolewski Stanisław 195.
Sobolewski Wacław 238.
Soboń Karol 297.
Sobon 295, 377.
Sobota 368.
Sobótka 171.
Socha 72.
Sochacka 292.
Sochacki 328.
Sochaczewer 156.
Sochaniewicz Kazimierz 312.
Sochaniewicz Władysław 307, 312.
Sochański 95.
Socharska 143.
Sochocki 435.
Sochoniewicz 309.
Sochucki 190.
Sofulakówna 362.
Sojecki 229.
Sojka 391.
Sokil 324.
Sokolnicka Eugenia 254.
- Sokolnicka Lucyna 273.
Sokolnicka Zofja 436, 438.
Sokolnicki Gabryel 99.
Sokolow Marja 49.
Sokolow Włodzimierz 201.
Sokolowa Al. 205.
Sokołowska Aniela 153.
Sokołowska Emilja 161.
Sokołowska Helena (Łódź) 214.
Sokołowska Helena (Kraków) 292, 294.
Sokołowska Helena (Skierniewice) 167.
Sokołowska Kazimiera 300.
Sokołowska Leokadja 361.
Sokołowska Marja 246.
Sokołowski Adolf 84.
Sokołowski Aleksander (Warszawa) 417.
Sokołowski Aleksander (Wołkowyś) 237.
Sokołowski Alfred 110.
Sokołowski Bolesław 328.
Sokołowski Eliezer 399.
Sokołowski Feliks 79.
Sokołowski Juljusz 187.
Sokołowski Ludwik 97.
Sokołowski Marjan 209, 414.
Sokołowski Mateusz 307 317.
Sokołowski Michał 80.
Sokołowski Stanisław (Kraków) 89, 420.
Sokołowski Stanisław (Siłczyca) 206.
Sokołowski Tadeusz 217.
Sokołowski Teofil 160.
Sokołowski Witold 412.
Sokołowski Michał 23.
Sokół Franciszek 399.
Sokół Ksawery 208.
Sokulski 409.
Sokulski Tadeusz 299.
Solak 323.
Solarski 361.
Solawa 325.
Solc 245, 246.
Solczanik 304.
Solecka Janina 385.
Solecka Wiktorja 352.
Solecki Adam 48.
Solecki Aleksander 37.
Solecki Franciszek 79.
Solecki Leon 192.

- Solowej 245, 366.
 Solski 430.
 Soltzówna 231.
 Söldrowski 173.
 Solacewa 197.
 Sollohub Włodzimierz 320.
 Sołowiejczyk Mojżesz 399.
 Sołowiejczyk Lora 216, 217.
 Solowij Marjan 308.
 Soltan 414.
 Sołtyk Feliks 183.
 Sołtyk Stefan 183, 436, 438.
 Sołtykiewicz 333.
 Sołtyński 156.
 Soltys Adam 96, 429.
 Soltys Bohdan 306.
 Soltys Mieczysław 118, 429.
 Soltys Miłosz 133, 142.
 Soltysik Franciszek 306.
 Soltysik Stanisław 159.
 Soltysik Tomasz 291.
 Soltysik Władysław 332, 389, 441.
 Soltysowa Mara 429.
 Soltysowa Teofila 377.
 Smogyi 296.
 Somoilowicz 249.
 Sommerówna 200.
 Sommerstein 333.
 Sondel Jan 286.
 Sonenschein E. 212.
 Sonenschein Hersch 197.
 Songajto 195.
 Sonik Franciszek 178.
 Sonneberg Anna 211.
 Sonneberg Arnold 216.
 Sonneberg Aron 211.
 Sonntag Leon 304, 305, 359.
 Sopalski Franciszek 304, 380.
 Sopoćko Eugenjusz 121, 439.
 Sopoćko Janina 469.
 Sopotzko Monika 363.
 Sorochtej 328.
 Soroko 167.
 Soroszkiewicz 251.
 Sosin 345.
 Sosinowski 250.
 Sosińska 133.
 Sosiński Jan 180.
 Sosiński Wojciech 379.
 Sosna 262.
 Sosnowska Lidja 246.
 Sosnowska Zofja 163.
 Sosnkowski 140.
 Sosnowski Jan 53, 102, 103, 467.
 Sosnowski Kazimierz 403.
 Sosnowski-Reicher Michał 97.
 Sosnowski Napoleon 126, 127, 154.
 Sosnowski Oskar 100.
 Sosnowski Paweł 41, 52, 106, 107, 417.
 Sosnowski Teofil 190.
 Sosnowski Władysław 52.
 Soswiński Zygmunt 176.
 Sośnicki Kazimierz 72, 332, 397, 441.
 Soświński Zygmunt 343.
 Sotkiewicz 50.
 Sotomska 57.
 Sotomski 124, 133.
 Sounowa 217.
 Soupper 198.
 Sourówna 215.
 Sowa Leon 293, 375.
 Sowa Stanisław 338.
 Scwicki 287.
 Sowińska Izabela 292.
 Sowińska Marja (Nowy-Sącz) 377.
 Sowińska Marja (Warszawa) 139.
 Sowińska Zofja (Zawiercie) 189, 357.
 Sowiński Edmund 78.
 Sowiński Józef 78.
 Sowiński Józef ks. 314.
 Sowiński Michał 291.
 Sowiński Stanisław 75.
 Sowiński Stanisław, inż. 103.
 Sowiński Teodor 402.
 Sowiński Zdzisław dr. 97, 105.
 Sowiński Zdzisław 56.
 Sowiński Zygmunt 58.
 Sewgajto 193.
 Sowówna 273.
 Sozański Józef 405.
 Sotkowska Natalja 428.
 Sotnicki 318.
 Spaencke 281.
 Spänn 211.
 Sparrow 124.
 Spaska 253.
 Spasowski 348.
 Spät Arnold 330.
 Spät Herman 313, 318.
 Specht 231.
 Speers 370.
 Speichertówna 269.
 Spčiser 242.
 Spenadel Marja 196.
 Spenadel Stefanja 193.
 Spendel Adolf 339.
 Spendel Augustyn 343.
 Sperber Zygmunt 313, 318.
 Sperka 70.
 Sperlich 267.
 Sperro Eugenjusz 400.
 Sperro Izabella 400.
 Spinrad 176.
 Spiring 408.
 Spittal 335, 438.
 Spitzer 294.
 Splawa-Nayman 344.
 Splawińska 53.
 Splawiński-Lehr 95.
 Sprecher 338.
 Sprusiak 208.
 Spryszewska 276.
 Spryszewski 276.
 Spulnicki 326.
 Spurnyówna 366.
 Spychalska 277.
 Spychalski Jan 93.
 Spychalski Stanisław 370.
 Spytkowska Stefanja 375.
 Sratowa 423.
 Srebrny 112.
 Sreer 72.
 Sribnyj 328.
 Srocka 143.
 Sroczyński Józef 292, 293, 403.
 Sroczyński Ludwik 291, 293, 323.
 Sroczyński Mieczysław ; 76.
 Sroczyński Władysław 272.
 Sroczyński Zygmunt 66.
 Sroka Antoni 101.
 Sroka Leon 361.
 Srokowska Kanilla 205.
 Srokowski Bolesław 174, 400.
 Srokowski Franciszek 130, 134.
 Srokowski Kazimierz 400.
 Stabińska-Przybyłko 240.
 Stabrowski 56.
 Stabryła 242.
 Stach Franciszek 224.
 Stach Jan 290, 293.
 Stach Karol 53, 290, 294, 439, 440.
 Stach Piotr 93.

- Stach Sebastjan 81.
 Stach Szczepan 413.
 Stach Teodor 368.
 Stachnik 300, 301.
 Stachoniowa 250.
 Stachowiakówna 272.
 Stachowski 77.
 Stachur 323.
 Stachurski 175.
 Stachyrak 386.
 Staczewski 72.
 Staczyńska 144.
 Stadnicki Franciszek 370.
 Stadnicki Karol 164.
 Stadniczeńko 68.
 Stadniczeńkowa 372.
 Staemmler 261.
 Stafińska 301.
 Staff Franciszek 101, 102, 103.
 Staff Helena 143.
 Stagińska 214.
 Stahl Alfred 327.
 Stahl Artur 313, 318.
 Stahl Oskar 260.
 Stahlberger 289, 299.
 Stahr 275.
 Stajewska 138, 147.
 Stala Aleksander 372.
 Stala Emiljan 348.
 Stalska Bolesława 227.
 Stalska Helena 234.
 Stamm Edward 156.
 Stamm Szymon 170.
 Stamper 321, 329.
 Stanecki 326.
 Stanek Irena 172.
 Stanek Jan 363.
 Stanek Marjan 172.
 Staniewicz Franciszek 237.
 Staniewicz Leon 99, 100, 467.
 Staniewicz Wiktor 120.
 Staniewicz Witold 240.
 Staniewiczowa Eugenia 240.
 Staniewski Maurycy 202.
 Staniewski Tadeusz 237.
 Stanikowska 46.
 Stanio 351.
 Stanisławowska 365.
 Stanisławski Aleksander 132.
 Stanisławski Józef 131.
 Stanisławski Michał 414.
 Staniszeńska 124.
 Staniszeński Franciszek 372.
 Staniszeński Marjan 358.
 Staniszkis Witold 85, 102, 103, 438.
 Stangeberg 75.
 Stangenhaus Aleksander 303.
 Stangenhaus Emilja 430.
 Stanjek 341.
 Stankiewicz Adam 243, 438.
 Stankiewicz Antoni 198, 409.
 Stankiewicz Bronisław 270, 442.
 Stankiewicz Edward 417, 418.
 Stankiewicz Ignacy 387.
 Stankiewicz Jan 297.
 Stankiewicz Wiktor Emeryk Jan 97.
 Stankiewicz Józef 177, 365.
 Stankiewicz Julian 75.
 Stankiewicz Kazimierz 205, 206.
 Stankiewicz Ludwik 428.
 Stankiewicz Mamert 416.
 Stankiewicz W. 470.
 Stankiewicz Zygmunt 134, 140, 439, 440, 442, 444.
 Stankiewiczowa Janina 381.
 Stankiewiczowa Zofia 178.
 Stankiewiczówna Michalina 423.
 Stankiewiczówna Zofja 409.
 Stankowska 220.
 Stankowski 325.
 Stanoch 220, 221.
 Stanowska 124.
 Stanowski 372.
 Stantejski 399.
 Stanton 130.
 Stanula 301.
 Stańczewski 446.
 Stańczak 168.
 Stańczyk 339.
 Starczewska Barbara 269.
 Starczewska Janina 298, 299.
 Starczewski Feliks 409, 428.
 Starcecki 335.
 Starkel Janina 157, 283.
 Starkiewicz Antoni 207.
 Starkiewicz Leon 207, 468.
 Starkówna Elżbieta 218.
 Starkówna Kazimiera 266.
 Starmach 238.
 Starmuch 341.
 Staromiejska 304.
 Staronka 103.
 Staroń 287.
 Staropolski 236.
 Starorypińska 198.
 Starosolski 237.
 Starowicz Jerzy 138.
 Starowicz Zdzisław 349.
 Starschedel 304.
 Stary 322.
 Staryków 266.
 Staryszak 162.
 Starzecki 382.
 Starzyńska Marja 173.
 Starzyńska Władysława 139.
 Starzyński Andrzej 121, 133.
 Starzyński Józef (Lwów) 414.
 Starzyński Józef (Zaleszczyki) 392.
 Starzyński Stanisław 94.
 Starzyński T. 470.
 Stasiak Ludwik 276.
 Stasiak Marja 131.
 Stasiakowa Izabella 276.
 Stasicki 291.
 Stasiński Jan 91, 406.
 Stasiuk 326.
 Stasiun 364.
 Stasyszyn 304.
 Staszczukówna 423.
 Staszewiczowa 239.
 Staszewska Gerarda 295.
 Staszewska Mieczysława 163.
 Staszewska Zofja 265.
 Staszewski Kazimierz 400.
 Staszewski Wacław 97, 120.
 Staszewicz Marja 147.
 Staszewiczówna Janina 326, 388.
 Staszko 206.
 Staszysz 244.
 Staś 271.
 Staśkiewicz 371.
 Statkiewicz 55.
 Statkowska Julja 140.
 Statkowski Roman 428.
 Statterowa 398.
 Stawarczyk 83.
 Stawarska 292.
 Stawarski Ignacy 295, 297.
 Stawarz-Szczyrzycki 203, 204, 426.

- Staweno 139.
 Stawiarska 349.
 Stawicka 168.
 Stawińska 138.
 Stawiski 220, 441.
 Stawiczny Feodory 320.
 Stawoch 220.
 Stawowy 465.
 Stawski 221.
 Stöp 341.
 Stebelski Kazimierz 414.
 Stebelski Piotr 94.
 Stev. Aleksander 408.
 Stec Jan 263.
 Stechel 211.
 Stechmanowa 175.
 Steciów 427.
 Steckel 303.
 Stecki Edward 134.
 Stecki Konstanty 300, 301.
 Stecki Tadeusz 82.
 Steckiewicz 188.
 Steckiewiczowa 178, 179.
 Stecula 71.
 Steczek 224.
 Steczko Andrzej 192, 193.
 Steczko Józef 305.
 Steczkowski 43.
 Steckow 310.
 Stefanciów 79.
 Stefaniak 75.
 Stefaniakowa 204.
 Stefankiewicz 309, 317.
 Stefanowicz Adam 195.
 Stefanowicz Adela Moskiewiczowa 398.
 Stefanowicz Antoni 72, 118.
 Stefanowicz Czesław 447.
 Stefanowicz Julian 311.
 Stefanowicz Michał (Lublin) 194, 195.
 Stefanowicz Michał (Radom) 183, 184, 356.
 Stefanowicz St. Konopaskowa 443.
 Stefanowicz Stefania 134.
 Stefanowska 111.
 Stefanowski Bohdan 100.
 Stefanowski Marjan 199, 407.
 Stefanowski Michał dr. 91.
 Stefanowski Michał ks. 199.
 Stefańska Emilia 247.
 Stefańska Jadwiga 364.
 Stefańska Wanda 135.
 Stefański Aleksander 129, 141, 348, 442, 439, 440.
 Stefański Jan 190.
 Stefański Kazimierz 302.
 Stefański Ludwik 296, 378.
 Stefański Roman 176.
 Stefański Stanisław 140, 301.
 Stefański Wacław Dr. 410.
 Stefański Wacław 157, 469.
 Stefański Witold 86, 129, 140.
 Stefczyk 108.
 Steffani 264.
 Steffen 343.
 Stefko 94.
 Stefkówna 357.
 Stegman Stefan 159.
 Stegeman Wanda 149.
 Steifer 262.
 Stein ks. 283.
 Stein Aleksander 123.
 Stein Chiel 289.
 Stein Franciszek 77.
 Stein Ignacy 65, 119, 286, 373.
 Stein Józef 303, 404.
 Stein Marceli 430.
 Stein Symson 205.
 Steinberg Izaak dr. 164.
 Steinberg Jakób 210.
 Steinberg Natalia 154.
 Steinberger 430.
 Steimbokówna 169.
 Steinhart 154.
 Steinhauer 313.
 Steinhaus 95, 118, 466.
 Steinitz 339.
 Steinkalk 151.
 Steinke Herbebrt 263.
 Steinke Jan 126, 127.
 Steinwender 284.
 Stelałowska 183.
 Stelmach 370.
 Stelmachowski 90.
 Steman 92.
 Stembrowicz 194.
 Stemler 62.
 Stempel 217, 218.
 Stempiński 356.
 Stempnicwicz 105.
 Stempnowski 202.
 Stempurski 181, 182.
 Stenzel 389.
 Stenzlówna 404.
 Stepanow 388.
 Stepanowa 252.
 Stepiw 311.
 Stepko 71.
 Stepowicz 243.
 Stera 340.
 Sterling 398.
 Stermin 243.
 Stern Adolf 257.
 Stern Stanisław 138.
 Sternal 316, 429.
 Sternbach Herman 323.
 Sternbach Leon 88, 116, 433.
 Sternin 255.
 Sternklasowa 317.
 Stertowiczówna 447.
 Stesłowicz 295, 347.
 Stetkiewicz Stanisław 68.
 Stetkiewiczówna Wanda 131.
 Steuer 73.
 Steusing 118, 466.
 Stępczyński 200.
 Stępień 276.
 Stępińska 178.
 Stępiński 232.
 Stępkowska Kazimiera 174.
 Stępkowska Stefania 230.
 Stępkowski Adam 173.
 Stępkowski Marcin 413.
 Stęplewska 162.
 Stępniewska 188.
 Stępowska 47.
 Stęszewska 266.
 Stęślicka 341.
 Stiasny 76.
 Stiche Zofia 146.
 Stichówna Anna 146.
 Stichówna Czesława 146.
 Stichówna Józefa 146.
 Stichówna Zofia 146.
 Stieber 93.
 Stiedroński 374.
 Stiefel 326.
 Stillcke 401.
 Stiller Herman 208.
 Stiller Jakób 220.
 Stiller Oswald 274.
 Stiller Karol 414.
 Stinawski 338.
 Stindtmann 283.
 Stinzng 303, 304, 380.
 Stobiecka Joanna 292.
 Stobiecka-Minc Nocha 175.
 Stobiecki Stanisław 79, 377, 378.
 Stobnicka 55.
 Stobnicki 157.
 Stock Jan 103, 467.
 Stocka 173.

Stodołkiewicz Marja 58.
 Stodołkiewicz Alojzy 163.
 Stodulski 190.
 Stoffel 314.
 Stohl 378.
 Stohrer 342.
 Stojakówna 195.
 Stojałowska 68.
 Stojanowski Bolesław
 319, 321.
 Stojanowski Józef 468.
 Stojda 162.
 Stojewska 148.
 Stojkiewiczówna 337.
 Stojowska 320.
 Stokłosa Apolinary 81.
 Stokłosa Franciszek 447.
 Stokłosa Jan 286.
 Stokowska 56.
 Stokowski 351.
 Stolarski Mieczysław 103.
 Stolarski Stanisław 131.
 Stolarzewicz Ludwik 240,
 241.
 Stolarzewiczowa Helena
 241.
 Stolbowa 217.
 Stolcman Jan 421.
 Stoll 261.
 Stoltzówna Julja 349.
 Stoltzówna Marja 144.
 Stołagiewicz Jadwiga
 142.
 Stołyhwo 109.
 Stoniewska 176.
 Stoński 157.
 Stopa Franciszek 368.
 Stopa Józef 322.
 Stopa Roman 167.
 Stopczyński 74.
 Stopińska 374.
 Stopka Andrzej 374, 440.
 Stopka Jacek 302.
 Stopka Ludwik 243, 290.
 Stopniak 423.
 Stopniewicz 166.
 Stopowy 300.
 Storachowicz 130.
 Storke 392.
 Storz 281.
 Stożek 99.
 Stodołkiewicz Marceili
 202.
 Stodołkiewiczowa Anna
 202.
 Stróżewski Roman 78.
 Stróżewski Stanisław 260.
 Stögeman 145.
 Strachmann 217, 218.
 Strada Piotr 279.
 Stradowski Bolesław 176,
 355.
 Strandella 373
 Strasburger Edward 83,
 84, 465.
 Strasburger Marja 48.
 Strasz 178.
 Straszewicz Stefan 53, 86,
 106, 107, 108, 109.
 Straszewicz Walerjan 447.
 Straszewicz Zygmunt 100.
 Straszewski Feliks 123,
 128.
 Straszewski Jan 259.
 Straszewicz 258.
 Straszny 298.
 Straszowa 178.
 Straszyńska Irena 125.
 Straszyńska Teodora 143.
 Straszyński 417.
 Straube 265.
 Strauch Arnold 223.
 Strauch Maurycy 170.
 Strauchowa Fryderyka
 170.
 Strauchowa Gertruda 216.
 Strausman 407.
 Strauss 338.
 Strawińska Marja 193.
 Strawińska Natalja 447.
 Strawińska Stanisława
 167.
 Strawińska Zofja 241.
 Strawiński 167.
 Strażnyk 326.
 Strażyc 221, 222.
 Strażyski 130, 132.
 Streerówna 72.
 Streicher Aron 313.
 Streifer Berisch 305.
 Streit 386, 387.
 Stremiński 149.
 Streibe 66.
 Strobeltówna 218.
 Stroff 156.
 Strogulski Leopold 372.
 Strogulski Marceili 68, 69.
 Stroińska Helena 139.
 Stroińska Irena 269.
 Strojek 189.
 Strojnowska 388.
 Strojnowski 421.
 Strojny 297.
 Stroka 379.
 Strokowski 256.
 Stromczak 306.
 Stronczyński 156.
 Stroński Fortunat 309,
 312.
 Stroński Mieczysław 314.
 Strowski 433.
 Strożecki Michał 417.
 Strózik 73.
 Stróżewski Konstanty
 135.
 Stróżewski Roman 77.
 Strumpf Walentyn 416.
 Strumpfman 153.
 Strumpfowa 124.
 Strusińska 430.
 Struszkiewiczówna 73.
 Struszyński 101.
 Struś 251.
 Strutyński 308, 315.
 Strużyńska 126.
 Strycharski Ignacy 308.
 Stryjakowska 233.
 Strykowska Estera 210.
 Strykowska Marja 210,
 216.
 Strykowska-Pomeranc
 Olga 210.
 Strykowski 78.
 Stryzowski 260.
 Strzałkowska Felicja 348
 Strzałkowska Zofja 383.
 Strzałkowski Walerjan
 45, 49, 54.
 Strzelbicki 72.
 Strzelczyk 73.
 Strzelecka 382.
 Strzelecki Adam 112.
 Strzelecki Józef 297.
 Strzelecki Kazimierz 161
 321.
 Strzelecki Korneli 370.
 Strzelecki Maksymiljan
 401.
 Strzelecki Władysław
 108, 228.
 Strzelnicki Roman 71.
 Strzembosz 192.
 Strzemecka 349.
 Strzemieczna 352.
 Strzemińska Julja 154.
 Strzemińska Wanda 133
 145, 444.
 Strzemiński 135, 443.
 Strzeszewska 230.
 Strzeszewski inż. 175.
 Strzeszewski Aleksy 128
 Strzeszewski Bolesław
 164.
 Strzeszewski Janusz 108
 Strzeszewski Kazimierz
 162.
 Strzeszyński 368.
 Strześniowski 131.
 Strzemiński 177.
 Strzyzewski 270.

Strzyżkowski 115.
 Strzępa 213.
 Stubieda 240, 241, 242,
 365.
 Stuczyński 171.
 Studencki 161.
 Studniarski Jan 103.
 Studniarski Stefan 93.
 Studnicka 146.
 Studnicki 291.
 Studzińska Józefa 356.
 Studzińska-Fürst Marja
 230.
 Studziński Bolesław 353.
 Studziński Jan 259, 366.
 Studziński Marcei 291.
 Stuhlman 274.
 Stulgiński 365.
 Stupaj 170.
 Stupnicki Stefan 303, 304.
 Stupowska 179.
 Stuppówna 312.
 Stutzki 267.
 Stybałkowski 341.
 Stybaniewicz 67.
 Stycz 148.
 Styger 83.
 Stypińska 348.
 Stypiński Józef 47.
 Stypiński Stefan 54.
 Styrnał 278.
 Styrylski Wincenty 375.
 Styrylski Wojciech 376.
 Suber 66.
 Subocz 240.
 Suchan 416.
 Suchanek 291.
 Sucharda 99.
 Suchecki 159.
 Suchcitz 271.
 Suchcitzowa 271.
 Suchecka Mieczysława
 361.
 Suchecka Wanda 108,
 410.
 Suchecki 188.
 Suchodolski Adolf 149.
 Suchodolski Witold 50.
 Suchoniowa Jadwiga 374.
 Suchoniówna Benigna
 316.
 Suchońska Jadwiga 292.
 Suchońska Janina 161.
 Suchoński 298.
 Suchorzewski 418, 419.
 Suchoświat 260.
 Suchow 248.
 Suchowiak 98.
 Suchowiecka 142.
 Suchowska 318.
 Suda 75.
 Sudrawska 169.
 Sudujkisowa 244.
 Suess 84.
 Sujak 266.
 Sujkowski Antoni 108,
 175.
 Sulatycka 354.
 Sulczyński 271.
 Suleciński 146.
 Sulek 427.
 Suleszyńska 130.
 Sulgastowska 398.
 Suliga Henryk 183.
 Suliga Kazimierz 179.
 Suligowski 84.
 Sulimierski 185.
 Sulimirska 180.
 Sulimowska 229.
 Sulma Paweł 296, 377.
 Sułkowska Jadwiga 131.
 Sułkowska Stanisława
 294.
 Sułkowski Artur 174.
 Sułkowski Józef 87, 90.
 Sułkowski Mikołaj 250.
 Sułowska 247.
 Sumiński 132, 148, ~~169~~, 171
 Sumper 208.
 Suderland 198.
 Supiński 233.
 Supronowicz Edward 194.
 Supronowicz Jadwiga
 105.
 Supronowicz Julja 194.
 Suradłowska 222.
 Surawska 144.
 Surawski 248.
 Surdyk 78.
 Surdykowski 150, 409.
 Surgin 240.
 Surma 356.
 Surmacewicz 59.
 Surmacki 221.
 Surowiecki 207, 468.
 Surinówna 425.
 Suryc Anna 154.
 Suryc Michał 205.
 Suryń Roman 408.
 Suryńówna Zofja 363.
 Surzycki 89.
 Surzyński Leon 92.
 Surzyński Mieczysław
 428.
 Suski Ignacy 386, 387.
 Suski Jan 139.
 Suskiewicz 184.
 Suss 59.
 Suszczewski 82.
 Suszczyńska Amelja 263.
 Suszczyńska Helena 273.
 Suszyńska 149.
 Sutkiewicz 60.
 Sutkowski 274.
 Sutorski 415.
 Suzawska 145.
 Swaryczewska 275.
 Swederski 92.
 Swedorus-Waligórska
 146.
 Swiba 290.
 Swierzko 383.
 Swinarska Halina 204, 276.
 Swinarska Marja 271.
 Swinarska Konstancja 53,
 272, 445.
 Swinarska Zofja 67, 126.
 Swirski 241.
 Switacz 244.
 Swoboda 414.
 Swobodzińska 272.
 Sworacka 238.
 Sworzeń 324, 387.
 Syczewski 230.
 Sydorowicz 383.
 Sydrański 211.
 Sydry 156.
 Sygietyńska Jadwiga 50.
 Sygietyński Antoni 428.
 Sygnarski Henryk 371.
 Sygnarski Mieczysław
 260.
 Sykalina 385.
 Sykała 319.
 Sykulski 176.
 Sykutowski 291.
 Sylwanowicz 345.
 Symanowski 262.
 Symchowicz Hera 211.
 Symchowicz Jakób 211,
 216.
 Symchowicz Naftali 211.
 Symchowicz Tola 151.
 Symchowicz R. 365.
 Symonolewicz Konstanty
 448.
 Synek 338.
 Syniewski 98.
 Synoradzka Franciszka
 267.
 Synoradzka Marja 429.
 Synoradzki Franciszek
 267.
 Synoradzki Stanisław
 186, 341.
 Synoradzki Tadeusz 143,
 150, 469.
 Sypek 184.
 Sypniewska Barbara 292,
 295.

Sypniewska Ewa 171.
 Sypniewska Helena 368.
 Syrokomska Henryka 222.
 Syrokomska Ludwika 256.
 Syrowtówna Janina 230.
 Syrtowtówna Jadwiga 230.
 Syruczek 133, 162.
 Syska 393.
 Sywula 297.
 Szabelski 205, 441.
 Szablowski 306.
 Szablówna 231.
 Szabo 306.
 Szach 311.
 Szacka 237.
 Szader 333.
 Szadkowska 137.
 Szadkowski 131, 145.
 Szadliński 198.
 Szado 75.
 Szadowski 68.
 Szadurska 148.
 Szadurski 127, 148.
 Szafarkiewiczówna 273, 442.
 Szafarz 286.
 Szafer Władysław Dr. 89, 117, 435.
 Szafferman 153.
 Szafir 255.
 Szafflarski 290, 292, 403.
 Szaflikowski 130.
 Szafnicka 204.
 Szafran Józef 323.
 Szafran Tadeusz 413.
 Szafran Tomasz 286.
 Szafranówna Helena 293.
 Szafrńska Kazimiera 292, 293.
 Szafrński 368.
 Szafrński Andrzej 381.
 Szafrński Franciszek 391.
 Szafrński Jerzy 206.
 Szafrński Stanisław 391.
 Szafo 140.
 Szaifler 400.
 Szajna Marjan 324.
 Szajna Stanisław 414.
 Szajnarówna 384.
 Szajner 426.
 Szajnoch Dr. 88, 116, 117, 435.
 Szakien Bronisław 241.
 Szakin Fryda 210.
 Szakin Leiba 210.
 Szakowski 140.
 Szalay 124.
 Szalboth 321, 385.
 Szalekówna 220.
 Szaleszko 243.
 Szaliński 367.
 Szalit 378.
 Szamanówna 199.
 Szamowicz 230.
 Szancer Józef 412.
 Szancer Mieczysław 349.
 Szaniawski Ludwik 230.
 Szaniawski Władysław 345.
 Szanior 421.
 Szankowski 335.
 Szanserówna 178.
 Szantyrowna 234.
 Szapiro Ilija 244, 246.
 Szapiro Jakób 194, 196, 235.
 Szapiro Łazarz 132, 133, 134, 152.
 Szapiro Rejna 232.
 Szapiro Rita 153.
 Szapirówna Szewa 172.
 Szapowska 268.
 Szara 46.
 Szarga 334.
 Szabak 57.
 Szarlowska 375.
 Szarnecki 332.
 Szarota 45, 47, 53, 108.
 Szarras 129, 342.
 Szartowska 167.
 Szat L. 247.
 Szatkowska 152.
 Szatner 160.
 Szawil 200, 360.
 Szawaryn 358.
 Szawelska 157.
 Szawelski Józef 199.
 Szawłowska Maria 47.
 Szawłowski Juliusz 298, 299.
 Szawłowski Kazimierz 414.
 Szczawińska 259.
 Szczawiński Kazimierz 129.
 Szczawiński Zygmunt 124, 439.
 Szczeblewski Wacław 371.
 Szczeblewski Władysław 371.
 Szczech Edward 465.
 Szczech Karol 207.
 Szczekin 178.
 Szczekowska 48.
 Szczeniowski 180.
 Szczepaniak 361.
 Szczepaniakowa 356.
 Szczepanik Władysław 335, 336.
 Szczepanik Tomasz 437, 438.
 Szczepankówna Marja 393.
 Szczepanowska 116.
 Szczepanowski Karol 345.
 Szczepanowski Stanisław 325.
 Szczepańska 391.
 Szczepańska Helena 135, 147.
 Szczepańska Felicja 200.
 Szczepański Edmund 67.
 Szczepański Edmund ks. 405.
 Szczepański Jan (Lwów) 96, 308, 315.
 Szczepański Jan (Brzeżany) 333.
 Szczepański Józef (Warszawa) 137, 148, 162, 444.
 Szczepański Józef (Bielsko) 392.
 Szczepański Mieczysław 282.
 Szczepański Seweryn 59.
 Szczepański Tadeusz 133, 134.
 Szczepański Wincenty 287.
 Szczepański Władysław 83, 434.
 Szczepański Zdzisław 85.
 Szczepański Zygmunt 207, 214.
 Szczepiński 263.
 Szczepkowska Henryka 138, 350.
 Szczepkowska Stella 144, 469.
 Szczerb 74.
 Szczerbański Mikołaj 308, 315.
 Szczerbicki 247.
 Szczerbińska 390.
 Szczerbo-Niefiedowicz 60.
 Szczerbowicz 173.
 Szczerbowska Janina 191.
 Szczerbowska Marja 312.
 Szczerbowski Adam 191.
 Szczerbowski Franciszek 331, 332.
 Szczerbowski Henryk 271.

izczerbowski Marjan 386.
 izczerbowski Władysław 415.
 izczerbuta 391.
 izczerkowski 161.
 izczerska 331.
 izczęśniak 83.
 izczęśnicka 205.
 izczęśna 254.
 izczęśnowicz Aleksander 235.
 izczęśnowicz Bolesław 236.
 izczęśnowicz Ignacy 57.
 izczęśnowicz Konrad 250.
 izczęśnowicz Leonard 250.
 izczęśnowicz Mikołaj 243.
 izczęśnowicz Nina 250.
 izczęśnowska 256.
 izczęśny Waclaw 122, 141.
 izczuciński 75.
 izczucki 246.
 izczudłowa 401.
 izczupaczkiwicz 362, 429.
 izczuk 212.
 izczuka Mieczysław 132.
 izczuka Stefan 428.
 izczuka Wanda 168.
 izczurek Ignacy 251.
 izczurek Jerzy 393.
 izczurkiewicz 384.
 izczukówna Janina 283.
 izczukówna Marja 372.
 izczurat 318.
 izczurowski 328.
 izczyńska 430.
 izczyński 128, 130.
 izczyńiel 236.
 izczyńska 226.
 izczyński 155.
 izczyński 372.
 izczyński 135, 443.
 izczyrha 329.
 izczyrbuta 334.
 izczyrski 333.
 izzebko 436.
 izchowicz 320, 321.
 izedliwy 331, 332.
 izefczyk 393.
 izefówna 250.
 izeferowa 372.
 izelling 132.
 izekman 155.
 izela 249.
 izelatyński 61.
 izelagowska 167.
 izelagowski Adam 95, 118.
 izelagowski Kazimierz 74.
 izelazek 45, 49.
 izelepińska 240.
 izelst 76, 465.
 izeliga 403.
 izeligiewicz 287.
 izeliski Stanisław 322.
 izeliski Tadeusz 290.
 izeller 134, 422.
 izelong Władysław 394.
 izembelówna 234.
 izemberg 364.
 izemelowski Antoni 80.
 izemiotówna Felicja 59.
 izemiotówna Stefanja 354.
 izemplińska Zofja 163.
 izempliński Stanisław 194.
 izenajch 466.
 izenberg 210.
 izenberg Motel 210.
 izencon 253.
 izendzikowska 145.
 izenhakowa 187.
 izenk 353.
 izenwic 111.
 izepelska 141.
 izepelski 105.
 izepeta 171.
 izepetis Jan 244.
 izepetisowa Klara 244.
 izepetys Stanisław 412.
 izepietowska Eugenja 142, 148.
 izepietowska Regina 164.
 izepietowski 226.
 izeps Dawid 159.
 izer Jakób 246.
 izer Stniśław 430.
 izeremeciński 256.
 izeremeth 392.
 izeremethowa 392.
 izerękowski 145.
 izeruda 84, 465.
 izerzeniewski 155.
 izestowa 243.
 izewcow 253.
 izewczyk Piotr 334.
 izewczyk Pius 300.
 izewera Marjan 197.
 izewera Zygmunt 176.
 izeworski 296.
 izews 272.
 izeński 312.
 izkarlat 363.
 izklar Nadzieja 255.
 izklar Rafal 256.
 izklarska 220.
 izklarski 198.
 izkolnicki 351.
 izkolnik 228.
 izkopowski 121, 123.
 izkudelski Józef 421.
 izlachta 273.
 izlagowski 83.
 izlajfer 215.
 izlamka 290.
 izlapak 287.
 izlassberg 153.
 izlązak Jan 132.
 izlązak Wincenty 168, 169.
 izlążkiewicz 145.
 izleifer 216.
 izlefrizanka Zofja 403.
 izlenk 238.
 izlezinger Wiktor 187.
 izlezynger Ewa 154.
 izlezygier Józefa 429.
 izlisztejn 136.
 izluzberg 137.
 izłapczanka 266.
 izłapak 366.
 izłapelis 244.
 izmalcówna Marja 128.
 izmalówna Elżbieta 430.
 izmidt Bogumil 177.
 izmidt Eugenja 68.
 izmidt Józef 168, 468.
 izmidt Filip 157.
 izmidtowa Marja 350.
 izmidtkowa 105.
 izmielew 180.
 izmigielska 318.
 izmigielski 146.
 izmiglewski 133.
 izmolik Walentyna 257.
 izmuklerówna 214.
 izmulewski 213.
 izmuski 176.
 izmyd Gerard 308, 440.
 izmyd Franciszek 308, 312.
 izmydłowa Zofja 106, 107, 144.
 izmyt Jan 264, 278.
 izmytkiewicz 68.
 iznajder Adam 401.
 iznajder Zygmunt 222.
 iznajderman 235.
 iznajditówna 426.
 iznajdrowa Pelagja 222.
 iznajdrowicz Ferdynand 297, 371.
 iznapka 392.
 izneider Jechak 245.

- Szejder Olga 245.
 Szejderowa Franciszka 425.
 Szejner 136, 151, 155.
 Szniersztajn 195.
 Sznuk Andrzej 57.
 Sznuk Zdzisław 417.
 Sznukówna 125.
 Szober 86, 106, 107, 119, 348.
 Szochor 150.
 Szokalski Adam 220.
 Szokalski Kazimierz 75.
 Szokerówna 201.
 Szokowski 47.
 Szolce 123.
 Szofajski 335, 336, 391.
 Szolkowska 238.
 Szopska Helena 126, 129, 146.
 Szopski 50, 429.
 Szordykowski 280.
 Szosland 404.
 Szostak 162.
 Szour 228.
 Szpaderska Janina 157.
 Szpaderska Marja 356.
 Szpadkowski Adam 138, 143, 146, 439, 444.
 Szpakowski Jan Dr. 164.
 Szpakowski Jan 333, 390.
 Szpakowski Stanisław 178.
 Szpakowski Michał 310.
 Szpadrowski 57.
 Szper Izrael 193, 196.
 Szper Jona 246.
 Szper Leon 193, 196.
 Szper Szymon 196.
 Szperka 276.
 Szperl Ludwik 99, 100, 105, 109, 467.
 Szperowa Róża 196.
 Szperowa Zofja 191.
 Szpetnar Stanisław 306, 381.
 Szpiganowicz Kazimierz 227.
 Szpiganowicz Maria 248.
 Szpigelman 252.
 Szpila Antoni 386.
 Szpila Piotr 306, 322.
 Szpilmanówna 159.
 Szpinak 159.
 Szpinalski 235.
 Szpira 207, 208, 209.
 Szpitter 282, 441.
 Szpotańska 140.
 Szpotański 141.
 Szprynger 154.
 Szpunar Feliks 295, 296, 376.
 Szpunar Julian 386.
 Szpytkowski Jan 318.
 Szpytkowski Stanisław 311.
 Szrajber Suchan 184.
 Szrajzman 399.
 Szratowa 294.
 Szredzki 161.
 Szreter Jerzy 214.
 Szretter Ryszard 131, 144.
 Szreybrowski 77.
 Szroi 200.
 Sztachelski Jan 228.
 Sztachelski Jarosław 362.
 Sztal Leon 211.
 Sztarkmanowa 247.
 Sztejnokówna 125.
 Sztetnhagen 59.
 Sztetnhauz 243.
 Sztetnówna Zofja 365.
 Sztetmay 219.
 Sztolcman 103.
 Sztórcówna 248.
 Sztrachman 216.
 Sztrajzenberg 215.
 Sztrom 59.
 Sztrumpf Karol 76.
 Sztynchgold 154.
 Sztyrak 392.
 Szuba 298, 299.
 Szubertlak 392.
 Szubertowa 106.
 Szubkin Michał 248.
 Szuchmielski 278.
 Szucki 186.
 Szudejko 173, 225.
 Szufa 324.
 Szugajewski 256.
 Szujski 307, 316.
 Szukalski Alfons 268.
 Szukalski Jan 368.
 Szukiewicz Józef 234.
 Szukiewicz Tadeusz 448.
 Szukiewiczowa 218.
 Szukszcianka 125, 139.
 Szulakiewicz 242.
 Szulc Aleksander 192, 287.
 Szulc Bartłomiej 309.
 Szulc-Golska Bożenna 93.
 Szulc Franciszek 76.
 Szulc Gustaw Mieczysław 59.
 Szulc Herman 169.
 Szulc Irena 152, 154.
 Szulc Jan 160, 236.
 Szulc Kazimierz 101, 102.
 Szulc Stefan 111.
 Szulc Tadeusz 92.
 Szulcowa I. 443.
 Szulcowa Wanda 225.
 Szulcówna Anna 401.
 Szulcówna Ella 163.
 Szulcówna Marja 143, 273.
 Szulczewska 369.
 Szulczewski Bolestaw 91.
 Szulczewski Jerzy 369.
 Szulczewski Stanisław 369.
 Szulczyński 282.
 Szuldberg 137.
 Szulicka Walentyna 247.
 Szulicki Izydor 247.
 Szulistawski 71.
 Szulman Ozjasz 231.
 Szulman Perła 154.
 Szulmiński 202, 401.
 Szulwicowa 272.
 Szuman Stefan 415.
 Szumanówna Wanda 68.
 Szumanówna Zofja 406.
 Szumański Józef 123, 148.
 Szumański Tadeusz 291.
 Szumański Teofil 96.
 Szumcówna 376.
 Szumej 326.
 Szummer 200.
 Szumny 323.
 Szumowicz 141.
 Szumowska 253.
 Szumowski Arsenjusz 252.
 Szumowski Stefan 446.
 Szumowski Władysław 88.
 Szumska Jadwiga 27.
 Szumska Stanisława 379.
 Szumska Tamara 228.
 Szumski Aleksander 234.
 Szumski Emil 309.
 Szumski Jan Dr. 307, 382.
 Szumski Jan 79, 379, 465.
 Szumski Janusz 101.
 Szumski Teodor 199, 202.
 Szunalewski 212.
 Szunejkówna Julja 400.
 Szunejkówna Kamilla 400.
 Szuniewiczówna 182.
 Szur 244.
 Szurek 94.
 Szurmiak 295.
 Szust Jan 355, 422, 468.
 Szust Włodzimierz 306.
 Szuster 183.
 Szuszkiewicz inż. 415.
 Szuszkiewicz Bronisław 230.
 Szuszkiewicz Edmund 191.
 Szuszkiewicz R. 116.
 Szuścik 438.

izuta 469.
 izutczyński 370.
 iżuyowa 390.
 iżwacki 231.
 iżwaja Stanisław 289.
 iżwaja Józef 291.
 iżwajcer Abraham 210.
 iżwajcer Cecylja 210.
 iżwajcer Maurycy 210.
 iżwajcer Stanisław 210.
 iżwajger 151.
 iżwajkowski 382, 384.
 İzwajnoch 340.
 İzwalb 236.
 İzwander 125.
 İzwankowska 167.
 İzwantczerowa 142.
 İzwarc Adam 103.
 İzwarc Ludwik 193.
 İzwarc Pola 229.
 İzwarc Zygmunta 139, 146.
 İzwarcenberg 275.
 İzwarcman Bella 330.
 İzwarcman Józef 136.
 İzwarcwaner Józef 219.
 İzwarcwasser 210.
 İzwarczyk 359.
 İzwarcz Stanisław 290.
 İzwed Lewi 136.
 İzwed Władysław 320.
 İzwed Zofja 150.
 İzweda 269.
 İzwedowska 149.
 İzwedowski Antoni 222.
 İzwedowski Waclaw 199, 407.
 İzwejcer Władysław 232.
 İzwejkowska Eugenia 409.
 İzwejkowska Marja 362.
 İzwejkowski 161.
 İzwejnic 126, 141, 418, 421.
 İzwemin 66.
 İzwergold 236.
 İzweykowski Zygmunt 126.
 İzwidki 258.
 İzwijsold 152.
 İzwoch Bernard 371.
 İzwoch Franciszek 432.
 İzybalski 198.
 İzbiak 378.
 İzybilska 405.
 İzymborski 126.
 İzybowicz 401.
 İzyc 284.
 İzycer Chune 184.
 İzycer Izaak 184.
 İzychowicz 236.
 İzychulski M. 187.

Szychulski Władysław 319.
 Szycówna Leonarda 350.
 Szydelski 93.
 Szydłowska Cecylja 243, 245.
 Szydłowska Helena 68.
 Szydłowska Jadwiga 372.
 Szydłowska Marja 243.
 Szydłowski Jan 75.
 Szydłowski Jerzy 185.
 Szydłowski Józef 287.
 Szydłowski Kazimierz 240, 242, 382.
 Szydłowski Michał 288.
 Szydłowski Tadeusz 89, 445.
 Szyfmanowicz 136.
 Szygell 146.
 Szygellowa 139, 147, 349.
 Szykowski Marjan 89, 90, 439.
 Szyk 366.
 Szykier 135, 410.
 Szyksznis 243.
 Szyldkretówna 215.
 Szyller Jan 127.
 Szyllizanka Helena 67.
 Szymała Jan 341, 393.
 Szymaniak Helena 148.
 Szymander Antonina 298, 379.
 Szymankiewicz Aleksander 131, 134, 444.
 Szymankiewicz Helena 68.
 Szymanowicz Ignacy 353.
 Szymanowicz Józef 466.
 Szymanowska Marja 179.
 Szymanowska M. 142.
 Szymanowska Władysława 398.
 Szymanowski Igor 251.
 Szymanowski Józef 163.
 Szymanowski Mieczysław 234.
 Szymanowski Stanisław 409.
 Szymanowski Zygmunt 85, 109, 465, 466.
 Szymańska 406.
 Szymańska Barbara 149.
 Szymańska Helena 55.
 Szymańska Joanna 59.
 Szymańska Katarzyna 147.
 Szymańska Klara 343.
 Szymańska Klotylda 322.
 Szymańska Janina (Warszawa) 49.

Szymańska Janina (Końskie) 180.
 Szymańska Wiktorja 184, 356.
 Szymańska Zofja 149.
 Szymański ks. (Zbąszyń) 277.
 Szymański Antoni (Wejherowej) 78.
 Szymański Antoni (Lublin) 111.
 Szymański Jan (Warszawa) 131.
 Szymański Jan (Ostrowiec) 356.
 Szymański Jan (Końskie) 179.
 Szymański Józef 73.
 Szymański Julian 70.
 Szymański Juljusz 97.
 Szymański Kazimierz 408.
 Szymański Leon 92.
 Szymański Leonard 371.
 Szymański Mieczysław 187.
 Szymański Roman 416.
 Szymański Stanisław 297.
 Szymański T. 465.
 Szymański Tadeusz 370.
 Szymański Tomasz 367.
 Szymański Władysław 77.
 Szymaszek 312.
 Szymborski 127, 137.
 Szymczakówna 263.
 Szymkiewicz ks. 182.
 Szymkiewicz Dezydery 468.
 Szymkiewicz Walentyna 148.
 Szymkiewiczówna 261.
 Szymeczko 290.
 Szymming 239.
 Szymon 232.
 Szymonowicz Władysław 94.
 Szymowska 149.
 Szymulski 227.
 Szymalik 90.
 Szyndlerowa 46.
 Szynglarski Franciszek 286, 289.
 Szipajło 326.
 Szypowska 326.
 Szypuła 319, 321.
 Szysraiew Regina 312, 423.
 Szysraiew Teresa 247.
 Szyszko-Bohusz Adolf 104.
 Szyszko Michał 290, 295.
 Szyszkowska Helena 60.

- Szyszkowski Bogdan 89,
 117.
 Szyszkowski Władysław
 124, 125, 147.
 Ścibor 231.
 Ściebora 77.
 Ściechowska 49, 54.
 Ścieżyński 386.
 Słass 279.
 Słaczka Antoni 381.
 Słaczkowa 271.
 Słebodziński 92, 414, 439,
 442.
 Słepicki 53, 375, 443.
 Sleszyński 126, 141.
 Słeczek 274.
 Słisz 247.
 Słiwa Ferdynand 309.
 Słiwa Jan (Nowy Sącz)
 296, 377, 378.
 Słiwa Jan (Dąbrowa) 287.
 Słiwicki 429.
 Słwińska Helena 285.
 Słwińska Janina 70.
 Słwińska Marja 409.
 Słwińska Otylja 271.
 Słwiński Adam 423.
 Słwiński Artur 43.
 Słwiński Felicjan 250.
 Słwiński Ferdynand 58,
 468.
 Słwiński Jan 359.
 Słwiński Stanisław (Li-
 sko) 79.
 Słwiński Stanisław (To-
 ruń) 68, 103, 441.
 Słwiński Tadeusz 194,
 196.
 Słwiński Wincenty 428.
 Słiwowska Loyola 295.
 Słiwowska Nina 245.
 Słiwowska Teresa Marja
 326.
 Słószarczykówna Wanda
 171.
 Słószarska Leokadja 224.
 Słószarska Marja 140.
 Słószarska Zofja 144.
 Słószarska-Degen Zofja 168.
 Słószarski Leopold 205.
 Słószarz Antoni 225.
 Słusarkówna Anna 374.
 Słusarz Józef 407.
 Słusarzowa Jadwiga 377,
 Śmiałek 308.
 Smałowski 235, 236.
 Smidowicz 429.
 Smiechowska 197.
 Smiechowski 176.
 Smieciszewski 193.
 Smiekałow 237.
 Smieja 340.
 Smieszek 92, 119.
 Śmietana 288.
 Smigielski Jan 469.
 Smigielski Michał 77.
 Smiglewska 423.
 Smigórski 260.
 Smiśniewicz 150.
 Śmiśniewicz Leon 83.
 Smiśniewicz Zofja 137.
 Smitkowski 48.
 Śniegocka 274.
 Śniegocki 235.
 Śnieżek Jan 70, 289.
 Śnieżko-Blocki Adolf 239.
 Śnieżko Kludjusz 77.
 Śnieżowska 423.
 Śnieżyński 243.
 Średnicki 378.
 Świacka 142.
 Światłowska 129.
 Światłowski 189.
 Świątecki 71.
 Świątek Andrzej 297, 378.
 Świątek Jan 67.
 Świątek Kazimierz 226.
 Świątkiewicz Włodzimierz
 315.
 Świątkiewiczówna Helena
 314.
 Świątkowska Zofja 429,
 430.
 Świątkowski Rudolf 129.
 Świątkowski Wacław 209.
 Świątkówna Leokadja 428.
 Świda E. 417.
 Świda Wanda 411.
 Świdawa Wanda 240.
 Świderkówna 359.
 Świdarska Bronisława
 194.
 Świdarska Jadwiga 250.
 Świdarska Janina 143, 251.
 Świdarski Franciszek 121.
 Świdarski Franciszek ks.
 Dr. 291.
 Świdarski Jan 404.
 Świdarski Stefan 60, 189.
 Świdarski Wiktor 65.
 Świdarski Władysław 74.
 Świdówna Augustyna 167,
 363.
 Świdrówna Stanisława
 368.
 Świdwiński 123, 131.
 Świdzińska Eleonora 393.
 Świdzińska Zofja 426.
 Świdziński Lucjan 191.
 Świdziński Michał 222,
 419.
 Świechowska Marta 187.
 Świechowski Alojzy 192.
 Świecimska 189.
 Świecimski Kazimierz 123,
 185.
 Świecki 163.
 Świeczyński R. 469.
 Świerczewski Józef 419.
 Świerczewski Włodzi-
 mierz 174.
 Świerczyk 81.
 Świerczyńska 213.
 Świerczyński 99, 100.
 Świerż Mieczysław 300.
 Świerzb 71.
 Świerzko 382.
 Świerzowicz Jan 310, 314.
 Świerzowicz Michał 185.
 Świerzyński Józef 43.
 Świetlicki Antoni 190.
 Świetlicki Stanisław 122,
 130, 144, 149, 442.
 Świetlik Gertruda 282.
 Świetlik F. ks. 448.
 Świetlik Józef 342.
 Świetlik Teofil 279.
 Świetliński Kazimierz 207.
 Świewkowski Bronisław
 374.
 Świeżawska Aniela 187,
 408.
 Świewzewski Kazimierz
 100.
 Świeżawski Tadeusz 194,
 423.
 Święch Klemens 155, 156.
 Święcicki Bolesław 241.
 Święcicki Heljodor 90, 91.
 Święcicki Jan 162.
 Święcicki Wincenty 412.
 Święcka-Popiel Romana
 349.
 Świętochowska Ludwika
 139.
 Świętochowska Marja 127.
 Świętochowski Tomasz
 418.
 Świętorzecka 246.
 Świętorzecki 60.
 Świętosławski Władysław
 208.
 Świętosławski Wojciech
 86, 100, 140.
 Świrkowski Romuald 364.
 Świrski Ignacy 95, 241.
 Świrski Filip 232.
 Świrszczewski 130.
 Świszczowski 60.

- witaliska Helena 149.
 witaliska Marja 307, 317.
 witaliski Franciszek 260.
 witaliski M. 470.
 witaliski Marceli 76.
 witaliski Stefan 359.
 itkiewicz 160.
 itkowski 96.
 itlyk 326.
 witniewski 79.
- Tabakowski 171, 175, 400.
 Tabeau 379.
 Tachler 331.
 Tacikowska 181.
 Tacikówna 426.
 Taczak 367.
 Taczanowka 146.
 Taczanowski Włodzimierz 171.
 Tadeuszewski 78.
 Tadrzyński 273.
 Tajchert 189.
 Tajtelbaum 106, 151.
 Takliński 470.
 Taklińska Ludmila 314.
 Talar 320.
 Talarkiewicz 415.
 Taliński 260.
 Tylko-Hrynciewicz 88.
 Tamechna 306.
 Tau Czesław 158.
 Tan Feliks 123, 469.
 Tanczakowski 335.
 Tangosiówna 143.
 Taniewska 147.
 Tann Ludwika 262.
 Tanner 339.
 Tanzer 154.
 Tańska 361, 362.
 Tański Czesław 442.
 Tański Henryk 147, 148, 349.
 Tara 289, 294.
 Taranger 145.
 Taras Aleksander 80.
 Taras Ludwik 80.
 Taras Władysław 373.
 Tarasin 202.
 Taraszkiwicz 242, 243, 436, 438.
 Tarczewska 166.
 Targler 116.
 Targońska 144.
 Targowski 126, 147.
 Targowski Tomasz 371.
 Tarlowska 419.
 Tarłowski 236, 419.
 Tarnawska Kamilla 385.
- Tarnawska Kazimiera 367, 372.
 Tarnawska Kornelja 430.
 Tarnawski Aleksander 273, 369, 442.
 Tarnawski Mieczysław 93.
 Tarnawski Zenon 337, 392.
 Tarnopolska Halina 153, 154.
 Tarnopolska Marja 253.
 Tarnowska 202.
 Tarnowski Aleksander 270.
 Tarnowski Anatoljusz 48.
 Tarnowski Feliks 292, 293.
 Tarnowski Władysław 320, 321.
 Taroni 69.
 Tarwid 239.
 Tasbir 57.
 Tasz 229.
 Taszkunas 365.
 Taszycycki 89.
 Tatarczan 366.
 Tatarczyk 81.
 Tatarinówna 125, 145.
 Tatarzikiewicz 86, 91, 92, 166, 202.
 Tatarski 106.
 Tatarówna Stefania 292.
 Tatarówna Wacława 375.
 Tatarzanka Władysława 352, 405.
 Tatarzanka Zofja 424.
 Tattera 284.
 Tatomir Adam 185.
 Tatomir Lucjan 382.
 Tatuch 320.
 Tau 217.
 Taub 304.
 Taube 342.
 Taubeles 334, 335.
 Taubenliegel 205.
 Taubenschlag Rafał 87.
 Taubenschlag Rudolf 211, 216.
 Tauber Izidor 331.
 Tauber Majer 310.
 Taubes 309.
 Taurowska 348.
 Taylor Edward 90.
 Tawlor Karol 99, 100, 102.
 Tazbir 131.
 Tarbirowa 469.
 Tchenklener 264.
 Tchórzewska Bogumiła 312.
- Tchórzewska Zofja 278.
 Tegazzo 138.
 Teich 320, 321.
 Teichberg 313, 318.
 Teichbert 282.
 Teisseyre Marja 375.
 Teisseyre Wawrzyniec 95, 435.
 Teitelbaum Albin 159.
 Teitelbaum Stefan 151, 153.
 Teitz 372.
 Teleszyńska 151.
 Telmaszewski 240.
 Telner 172, 187.
 Teltschówna 357.
 Telszewska 132.
 Temerson 184.
 Tenczarowski 305.
 Tenczyn 310.
 Tenenbaum A. Dr. 210.
 Tenenbaum Anatol 335.
 Tenenbaum Edyta 176.
 Tenenbaum Henryk 108.
 Tenenbaum Leonja 153.
 Tenebaum Malwina 222.
 Tenenbaum Marja 197.
 Tenenbaum Szymon 136, 152, 153.
 Tenenbaumowa Eleonora 152.
 Tenenbaumowa Zofja 214.
 Tenebaumówna 172.
 Tenenwurcel 152.
 Teodorczuk 331, 332.
 Teodorowicz Feliks 287.
 Teodorowicz Jan 224.
 Terczyński 108.
 Terlecka 247.
 Terlecka Bronisława 180.
 Terlecka Ewelina 59.
 Terlecka Helena 383.
 Terlecka Marja 310.
 Terlecka Olga 322.
 Terlecka Wanda 404.
 Terlecka Władysława 409.
 Terlecka Zofja 225.
 Terlecki Emiljan 311.
 Terlecki Władysław 308, 316.
 Terlikowski Feliks Kazimierz 92.
 Terlikowski Franciszek 309.
 Terlikowski Konstanty 231.
 Terner 307, 310, 313, 318.
 Ternhof 303.
 Terszakowec 311.

Teschich 218.
 Tetichowa 71.
 Tetzlaff 279.
 Teubert 271.
 Teuwin 335.
 Textor 223.
 Tęczar 324.
 Tęczarowski 159.
 Thal 328, 329.
 Thatowa 313.
 Theifert 163, 351, 352.
 Theim 217.
 Theimert Brunon 261.
 Theimert Melchjora 393.
 Theinertówna 273.
 Thiel 342.
 Thienel 391.
 Thomas 415.
 Thomasówna Henryka 273.
 Thomasówna Irena 272.
 Thorn 257.
 Thron 164.
 Thugutt Stanisław Józef 86, 120, 434.
 Thullie Kazimierz 310.
 Thullie Maksymilian 98, 436, 437.
 Thumm 274.
 Thnówna 163.
 Thurman 72.
 Tichy Edward 334.
 Tichy Karol 432.
 Tietz 280.
 Tiffe 339.
 Tiger 165.
 Till 94, 435.
 Tillemann Anna 228.
 Tillemann Aron 228.
 Tillemann Oziasz 313, 318.
 Tilly de 133.
 Timler 367.
 Timoszenko 251.
 Fischer 217.
 Tisseront 429.
 Titow 249.
 Titz 287.
 Titze 261.
 Tkaczyk Egon 282.
 Tkaczyk Józef 345.
 Tkaczyk Juliusz 371.
 Tkaczyńska 254.
 Tłoczyńska Jolanta 298.
 Tłoczyńska Salezja 299, 379.
 Tłoczyński 262, 263.
 Tłochowski 111.
 Tłusty 410.
 Tobiczki 297.
 Tobolczyk 197.
 Tochowicz Antoni 189.
 Tochowicz Paweł 178.
 Tochterman 183, 184.
 Toczek 303.
 Tokarska Dr. 421.
 Tokarska Jadwiga 122.
 Tokarska Ludwika 469.
 Tokarska Zofja 309, 313, 423.
 Tokarski Dr. 115.
 Tokarski Franciszek 53.
 Tokarski Jerzy 104.
 Tokarski Józef 220, 221.
 Tokarski Julian 95, 98, 118.
 Tokarski Kazimierz 191.
 Tokarski Lucjan 335, 391.
 Tokarski Marjan 290.
 Tokarski Tomasz 323.
 Tokarski Zenon 171.
 Tokarzewiczowa 154.
 Tokarzewski 248.
 Tolkemit 195.
 Tolkaczewska 160.
 Tolkaczewski 160.
 Tolloczko Bolesław 100, 185.
 Tolloczko Stanisław 95, 118.
 Toloczko Władysław 243.
 Tołwińska 125.
 Tołwińska Franciszka 358.
 Tołwiński Gabriel 114, 123, 141, 185, 418, 428.
 Tołwiński Stanisław 194.
 Tołwiński Tadeusz 100, 467.
 Tołwiński Władysław 193.
 Tołwiński Zygmunt 195.
 Tom Alfred 129, 147.
 Tom Ewelina 151.
 Tomaka 385.
 Tomanek Franciszek 118, 404, 441.
 Tomanek Ludwik 292.
 Tomanek Rudolf 338.
 Tomanek Stefan 79.
 Tomankowa 404.
 Tomasik Jan 178, 179.
 Tomasik Józef 292.
 Tomasik Lucjan 177.
 Tomasiuk 74.
 Tomaska 189.
 Tomaszewicz 127.
 Tomaszewska Anna 186.
 Tomaszewska Joanna 208.
 Tomaszewska Marja 135.
 Tomaszewski Adam 270, 271.
 Tomaszewski Antoni 206.
 Tomaszewski Ignacy 34.
 Tomaszewski Józef 135.
 Tomaszewski Karol 35.
 Tomaszewski Kazimierz 207, 208.
 Tomaszewski Mieczysław 240, 241.
 Tomaszewski Stefan 237.
 Tomaszewski Tomasz 237.
 Tomaszewski Wilhelm 237.
 Tomaszewicz 289.
 Tombak 243.
 Tomczak 133, 156.
 Tomczuk 360.
 Tomczukowa 360.
 Tomczyńska 138.
 Tomechna 339.
 Tomeżycka 139.
 Tomkiewicz Józef 20.
 Tomkiewicz Kazimierz 246.
 Tomkiewiczówna Ludmiła 116.
 Tomkiewiczówna Wanda 246.
 Tomkowicz 433.
 Tomkowiczówna 230.
 Tomowa 165.
 Tomowicz 345.
 Tonak 387.
 Tondera 292, 376.
 Tondt 217.
 Toperman 162, 332.
 Topolińska 70.
 Topoliński (Ciechanowski) 156.
 Topoliński Paweł 235.
 Topoliński Wacław 234, 235.
 Topoliński Włodzimierz 129.
 Topolnicki 305.
 Topolska 194, 196.
 Topolski Aleksander 268.
 Topolski Walerjan 178, 179.
 Tor 393.
 Torno 405.
 Torotkiewicz 162.
 Tosio Kacper 41, 55.
 Tosio Katarzyna 126.
 Tosiówna Marja 362.
 Tolengreber 201.
 Totoś 104.
 Towarnicka 427.
 Towarnicki 322.
 Tracz Jan 232.
 Tracz Józef 206.

- Traczewska Józefa 182, 356.
 Traczewska Wanda 181, 356.
 Traczewski 96, 97.
 Traczowa 222.
 Traczyński 230.
 Tralka 330, 389.
 Trampeteler 417.
 Tramplerówna 254, 366.
 Trappówna 470.
 Trapszo-Drabczyński 402.
 Traunfellner 323, 440.
 Trazzo-Dal 148.
 Trąbka 291.
 Trąpczyńska Halina 294.
 Trąpczyńska Marja 428.
 Trebiński 191.
 Trechciński 101.
 Treger 89.
 Treichel 280.
 Trella 319, 321.
 Trenklerówna 87, 144.
 Trentler 274.
 Trepka Bronisław 59.
 Trepka Edmund 438.
 Trepka-Nekanda Antoni 243.
 Trepkowski 124.
 Treter 113, 404.
 Treliak 86.
 Tretkowski 282.
 Treugut 351.
 Trexler 299.
 Trębaczewski 73.
 Trębicki 405.
 Trippenbachowa 255.
 Troizsche 428.
 Trochanowski 298.
 Trocka 150, 410.
 Troczykówna 424.
 Trojan 69.
 Trojanowska Marja 469.
 Trojanowska Stanisława 219.
 Trojanowska Tekla 348.
 Trojanowski Adam 101, 414.
 Trojanowski Edward 432.
 Trojanowski Stanisław 191.
 Trojanowski Wincenty 110, 130.
 Trojanowski Władysław 358.
 Trojdanówna 241.
 Trojnar Józef 336, 440.
 Trojnar Piotr 80.
 Trokenheim Ewa 150.
 Trokenheim Regina 151, 152.
 Trombala 393.
 Trombik 447.
 Trombini-Kazuro 428.
 Trombiniówna 349.
 Troskoleński 320, 321.
 Truskolawska 230.
 Trowszczyńska 421.
 Trusewiczówna 234.
 Trusiówna 430.
 Truskowa 423.
 Tuuskowski 345.
 Trusz Julian 392.
 Trusz Szymon 337, 392.
 Trusz Włodzimierz 328, 329.
 Truszczyńska 280.
 Truskowska 176.
 Truskowska Romana 292.
 Truskowska Zofja 321.
 Truskowski Edward 230.
 Tuuskowski Jan 324, 361.
 Truszyński 238.
 Tryba 287.
 Trybowski 70, 289.
 Trybalski 102.
 Trybutt 285.
 Trzaska Eugenjusz 220.
 Trzaska Mateusz 134.
 Trzaskowska Fortunata 176.
 Trzaskowska Władysława 185.
 Trzaskowski Bronisław 293, 297.
 Trzaskowski Julian 305.
 Trzcieniecka 155, 156.
 Trzcieniecki 333, 390.
 Trzcieńska Bronisława 138, 143, 425, 441.
 Trzcieńska Cecylja 348.
 Trzcieńska Helena 220.
 Trzcieńska Jadwiga 138, 350.
 Trzcieński Juljusz 291.
 Trzcieński Stanisław 185.
 Trzcieński Władysław 311.
 Trzebiecka 57.
 Trzebińska 197.
 Trzebiński Stanisław 97, 422.
 Trzebiński Stefan 267.
 Trzeciak Kazimierz 192, 193.
 Trzeciak Zygmunt 163.
 Trzeciakowa 181.
 Trzeciakówna 423.
 Trzeciecki 91.
 Trzypińska 145.
 Trznadel 351.
 Trzadłowa 351, 352.
 Trzos Jan 72.
 Trzos Józef 400.
 Trzpis 286, 373.
 Trzybiński 276.
 Tschöpe 344.
 Tucewicz 362.
 Tuchalska 67.
 Tuczemski 256.
 Tuerner 430.
 Tujałkowski 232.
 Tuleja 305, 381.
 Tulni 405.
 Tulecki 287.
 Tułodziecka 78.
 Tułodziecki 192.
 Tumidajski 319.
 Tumm 274.
 Tur Jan 86, 120.
 Tur Wacław 189.
 Turban 303.
 Turbas 181.
 Turbie 285.
 Turczaniewicz 80.
 Turczyn 171.
 Turczynowicz Marja 147.
 Turczynowicz Stanisław 102, 103.
 Turczyńska 50.
 Turczyński Józef 428.
 Turczyński Stanisław 50.
 Turecka 336.
 Turecki Włodzimierz 386.
 Turecki Zygmunt 391.
 Turek Ks. 222.
 Turek Edward 206.
 Turek Józef 224.
 Turek Teodor 159.
 Turawicz 190.
 Turkiewicz Antoni 426.
 Turkiewicz Benedykt 256.
 Turkiewicz Edmund 132.
 Turkiewicz Jan 311.
 Turkowska Marja 362.
 Turkowski K. 470.
 Turkowski Maurycy 322.
 Turkówna 69.
 Turkowicz 121.
 Turmanik 129.
 Turnel 332.
 Turnheim 228.
 Turońska 55.
 Turosz 290, 294.
 Turoszówna 71.
 Turowicz Jadwiga 429.
 Turowska 174.

Turowski 300.
 Turska Lucja 242.
 Turska Maria 132.
 Turski 421.
 Turski Jan 80.
 Turski Leonard 247.
 Turteltaub 325.
 Turyk 199.
 Turyn 154.
 Turynowa 154.
 Turzańska 350.
 Turzyński Teodor 283,
 431.
 Tuszko 101.
 Tuszowska 233.
 Tulak 308.
 Tutek 320, 385.
 Tuveówna 219.
 Tuz 271.
 Türk 338.
 Türklówna 325.
 Türschmidt 373.
 Twardowska 366.
 Twardowski Jan 271.
 Twardowski Kazimierz
 52, 95, 117, 118, 435.
 Twardowski Władysław
 415.
 Twardy 340.
 Twarowska Janina 167.
 Twarowska Leokadja
 139, 142, 148.
 Twierdochlebow 250.
 Tworkowska Janina 139.
 Tworkowska Wiedczysła-
 wa 182, 407.
 Tworowski 189.
 Tworzydłówna 424.
 Twyesschor 194, 196.
 Tyblewska 203.
 Tychmanowicz 125.
 Tyczewski 78, 465.
 Tyczka 286, 373.
 Tyczyński 309, 316.
 Tylawska 381.
 Tylbor 417.
 Tylczyński 367.
 Tylicka 46.
 Tylman Dobrosława 58.
 Tylman Władysław 353.
 Tylusińska 178.
 Tyma 248.
 Tymanówna 194.
 Tymciurak 408.
 Tymcka 142.
 Tymieniecka Janina 213.
 Tymieniecka Laura 180.
 Tymieniecka Weronika
 219.
 Tymieniecki Kazimierz
 92, 119, 466.
 Tymińska 147, 148.
 Tymiński Antoni 234.
 Tymiński Kazimierz 417.
 Tymiński Wacław 417.
 Tymkow 389.
 Tymoczkówna 380.
 Tymoszczuk 326.
 Tync 284.
 Tyncowa 284.
 Tynelski Stanisław 72,
 113.
 Tynicka 350.
 Tyniewiecki Izaak 184.
 Tyniewiecki Michał 184.
 Tynowski 409.
 Tyralska 374.
 Tyralik 235.
 Tyran Adam 247.
 Tyran Wincenty 295, 377.
 Tyrankiewicz Teofil 337.
 Tyrankiewicz Witold 276.
 Tyrankiewicz Wincenty
 353.
 Tyrawska 154.
 Tyrka 60, 257.
 Tyrkiel 250.
 Tyrkówna 323, 387.
 Tyrmund 150.
 Tyrowicz 308.
 Tyrapak 70.
 Tyrtania 344.
 Tyrowski 311, 313, 328.
 Tysska Aldona 138.
 Tysska Stefan 170.
 Tysski 186.
 Tyssonowa 354.
 Tyszecka 173, 174, 422,
 468.
 Tyszkiewicz 238.
 Tyszkowa 129.
 Tyszkowska Helena 73.
 Tyszkowska Julja 314.
 Tyszkowski Bronisław
 325.
 Tyszkowski Kazimierz
 312, 314.
 Tyszkowski Wilhelm 285.
 Tyszkowski Wit Jan
 193, 358.
 Tyszyńska 385.
 Tytz Adolf 108, 410.
 Tytz Jerzy 177.
 Uchto 171, 172.
 Udziela Seweryn 264.
 Udziela Stanisław 219.
 Uhlmann 341.
 Uhlówna 90.
 Uhma Stefan 113.
 Uhma Tadeusz 129, 144,
 148.
 Ujda 271.
 Ujejska 308, 310.
 Ujejski Aleksander 105.
 Ujejski Alfred 307, 313,
 439, 440.
 Ujejski Jozef 76, 120.
 Ujma 154.
 Ukosek 340.
 Ukrainka 216.
 Ulanicka 146.
 Ulatowska Stefania 273.
 Ulatowska Władysława
 261.
 Ulatowski Kazimierz 411.
 Ulatowski Marceli 166.
 Ulbrich Edward 124.
 Ulbrich Marcin 341.
 Ulewicz 386.
 Uliński 126, 127.
 Uliszewski 277.
 Ulitz 438.
 Uljaszówna 358.
 Ullmannówna 304.
 Ulmański 89.
 Ulner 414.
 Ulwański 329.
 Ułaszyn Henryk 91, 118,
 119.
 Ułaszyn Zofja 168.
 Umański Edward 312.
 Umański Stanisław 328,
 329.
 Umczowski 404.
 Umiasztowski 98.
 Umiński 111.
 Umlaufowa-Czop 430.
 Umperowicz 238.
 Ungeheuer 180.
 Unolt 79.
 Unszlicht 50.
 Untulis Bronisław 243,
 246.
 Untulis Mateusz 239.
 Urba 334.
 Urbamowska Zofja 214.
 Urban Hieronim 158.
 Urban Hildegarda 261.
 Urban Jan 219.
 Urban Paweł 285.
 Urban Piotr 311, 317.
 Urbanek Józef 286, 373.
 Urbanek Michał 285, 441
 Urbanek Paweł 402.
 Urbanicki 447.
 Urbanowicz 61.
 Urbanyi 367.
 Urbańczyk Paweł 339.

- Urbańczyk Tadeusz 287.
 Urbańska Aniela 66.
 Urbańska Helena 248.
 Urbańska Lucyna 68.
 Urbańska Marja 126.
 Urbańska Seweryna 349.
 Urbański Antoni 110.
 Urbański Bronisław 276.
 Urbański Franciszek 183, 184.
 Urbański Franciszek 264.
 Urbański Karol 415.
 Urbański Stanisław 104.
 Urbański Tadeusz (Lwów) 307, 404.
 Urbański Tadeusz (Bojanowo) 419.
 Urbański Wiktor 80.
 Ulrich 312, 407.
 Urlik 153.
 Urlinowski 262.
 Uruski Antoni 390.
 Uruski Bronisław 408.
 Urynowski 365.
 Usarek 131.
 Uściński 48, 54.
 Uthke Ludwik 198.
 Utkówna Anna 185.
 Utschik 319.
 Ulta 438.
 Utzig 79.
 Uzarowicz Aleksander 131, 146.
 Uzarowicz Ludwik 418.
 Uzarowicz Zygmunt 351.
 Uzdański 170.
 Uzdowska 160.
 Uziembło Henryk 413.
 Uziembło Stefan 193, 194.
 Uziembłowa 141.
 Vaqueret 146.
 Varhely 385.
 Veit 57.
 Vejdovsky 434.
 Ventzke 372.
 Venulet 84.
 Venzlaff 367.
 Verbeck 339.
 Vergue 135.
 Verillac 135.
 Verrier 183.
 Verre de 122.
 Vespeller 375.
 Vessant 267.
 Vewager 109.
 Vienne 272.
 Velpel 113.
 Vogel Paweł 270, 272, 273, 334, 309, 442.
 Vogelfänger Zygmunt 205, 235.
 Vogelgesang Zofja 385.
 Vogl Franciszek 334, 391, 440.
 Vogt Arnold 217.
 Vogt Dietrich 274.
 Vogtman Jan 421.
 Voiges 277.
 Volkman 279.
 Vondrak 434.
 Vopalka 306.
 Vorbrodt Jan 415.
 Vorbrodt Juliusz 183.
 Vorbrodt Stanisław 245.
 Vorbrodt Władysław 89.
 Vrabetz Tadeusz 309.
 Vrabetz Tymotea 367.
 Vrana Władysław 375.
 Vydra Bogumił 87.
 Vydra Ryszard 438.
 Wacek 310, 317.
 Wachowiak 268.
 Wachowicz 202.
 Wachowski 139, 161.
 Wachholz 88.
 Wachlowska 46.
 Wachmianin Bogdan 320.
 Wachmianin Klemens 320.
 Wachnianin Miron 308, 311.
 Wachnettówna 212.
 Wacholder 356.
 Wacińska 137.
 Wackowa 279.
 Wackwitz 260.
 Waclawik 289, 293, 403.
 Waclawikowa 72.
 Wacowski 203, 204.
 Wacyk 337.
 Waelzmann 267.
 Waga 367.
 Wagman 326.
 Wagner (Uniejów) 224.
 Wagner Adam 339.
 Wagner Aleksander 278.
 Wagner Henryk 87.
 Wagner Jan (Ostrzeszów) 269.
 Wagner Jan (Stary Sącz) 373.
 Wagner Józef 80, 390.
 Wagner Kazimierz 141.
 Wagner Leon 279.
 Wagner Ludwik 225.
 Wagner Marjan 279.
 Wagner Michał 259.
 Wagner Ryszard 392.
 Wagnerowa Marja 390.
 Wagnerówna Irena 424.
 Wagwür 218.
 Wahn 80.
 Wahrmond 173.
 Wais Kazimierz 93.
 Waissowa Helena 381.
 Wajcman 210.
 Wajcovicz 331.
 Wajda 310, 312.
 Wajdenfeld Ewa 154.
 Wajdenfeld Bronisława 137, 153.
 Wajdowicz 230.
 Wajdówna 269.
 Wajgielt 226.
 Wajksselfiszowa 223.
 Wajnberg Izaak 110.
 Wajnberg Cecylja 152.
 Wajnberg Maurycy 349.
 Wajdenfeld 154.
 Wajnfeldowa 152.
 Wajngart 210.
 Wajngot 159.
 Wajnszel 228.
 Wajnsztejn 238.
 Wajnszok 150.
 Wajruch 50.
 Wajs Lejzor 176.
 Wajsowa Wacława 218.
 Wajzler 189, 357.
 Wakar 108.
 Waksmundzki Józef 288.
 Wala 373.
 Walawska 348.
 Walczak 307.
 Walczakówna Bronisława 341.
 Walczakówna Janina 360.
 Walczyński 115.
 Waldman Alfred 221.
 Waldman Mojżesz 162.
 Walecki Marjan 192, 358.
 Walenkov 248.
 Walenta 343.
 Walewska 139.
 Walewski 184.
 Walica 384.
 Walicka Antonina 147.
 Walicka Wacława 241.
 Walicki Kazimierz 188.
 Walicki Wacław 203.
 Waligóra Jan 242.
 Waligóra Michał 323.
 Waligórska Adela 148.
 Waligórska Hanna 145.
 Walikowski 210, 215, 405.
 Walk 246.

- Walkowska 272.
 Walkowski 229.
 Walków 334, 391.
 Wallach 287.
 Walliczek 339.
 Walliczek 393.
 Wallis 89.
 Wallmoden 419.
 Walosiński 221.
 Waltenberger 362, 384.
 Walter Jan 48.
 Walter Jakób 344.
 Walter Józef 195.
 Walter Franciszek 88.
 Walter Władysław 45, 46.
 Waltratny 404.
 Waltuch 325.
 Walach 338.
 Walek 86, 321.
 Wałęga 307, 308.
 Wałkowski 311, 314.
 Wałkówna 245.
 Wałych 349.
 Wanat 305.
 Wanatowski 230.
 Wandasiewicz 289.
 Wandelt 130, 138, 350.
 Wandstein 216.
 Wandurska 212.
 Wandycz 370.
 Wangrat 200.
 Wanic Franciszek 324.
 Wanic Józef 306, 381.
 Waniczkówna 126.
 Wankiewicz 411.
 Wannagat 202.
 Wantuch 92, 270.
 Wańczura 79.
 Wańczyk 191.
 Warachowski 47.
 Waraszkiwicz 129, 130.
 Warchalski 176.
 Warchałowski Edward
 99, 100, 467.
 Warchałowski Leopold
 152.
 Warholik Stanisław 286.
 Warchoł Edward 56.
 Warchoł Michał 303.
 Warchołowa Jadwiga
 126.
 Warczak 372.
 Wardacki 406.
 Wardęcki 212.
 Wardyński Adam 356.
 Wareńska 131.
 Wargocki 390.
 Warmiński 270.
 Warmiński Mieczysław
 321, 322, 386.
 Warnkówna 272.
 Warpachowska 168.
 Warska 183.
 Warszawski 231.
 Wartenberger Mscisław
 95, 118.
 Warzecha 277.
 Warzel Francyszek 322.
 Warzel Tadeusz 409.
 Waschko 323.
 Waschutz 338.
 Wasiak Irena 147.
 Wasiak Jan 129.
 Wasieniczowa 142.
 Wasilewska Aleksandra
 168.
 Wasilewska Amelja 148.
 Wasilewska Aniela 162.
 Wasilewska Felicja 313.
 Wasilewska Jadwiga 235.
 Wasilewska S. 470.
 Wasilewska Zofja 425.
 Wasilewski Jan 357.
 Wasilewski Karol 327.
 Wasilkowski Ludwik 175.
 Wasilewski Marjan 167.
 Wasilewski Mikołaj 248.
 Wasilewski Stefan 199,
 234.
 Wasilkowska Emilja 357.
 Wasilkowski Ludwik 169,
 175.
 Wasilkowska 294.
 Wasiutyńska 176.
 Wasiutyński Aleksander
 100, 467.
 Wasiutyński Bohdan 90.
 Wasser 339.
 Wasserman 165.
 Waserzweig 171.
 Wasung 60, 294, 423.
 Wasylewski 310.
 Wasyliszyn 295.
 Wasylkiewicz 386.
 Wasyńczuk 177.
 Waszczyńska 214.
 Waszczyński 214, 397.
 Waszkiewicz Ludwik
 438.
 Waszkiewicz Michał 328.
 Waszniewski 59.
 Waszul 49.
 Waszyca 302.
 Waścizakowski 111.
 Waśkowska 273.
 Waśkowski Tadeusz 291,
 396.
 Waśniewski Roman 198.
 Waśniewski Stanisław
 420.
 Wasniewski Zenon 357.
 Wasniowski 301.
 Watras 411.
 Watter 57.
 Wawak 420.
 Wawrena 247.
 Wawro 265.
 Wawzykowa 73.
 Wawrzeńczykówna 143.
 Wawrzkiwicz 385.
 Wawrzkiwicz Euge-
 nusz 344.
 Wawrzkiwicz Stanisław
 417.
 Wawrzyniak 372.
 Wawrzyniakówna 273.
 Wawrzynowicz 174, 355,
 400, 430.
 Wawrzynowicz Stanisław
 208.
 Wawszczak Jan 381.
 Wawszczak Stanisław
 80.
 Wayda Władysław 441,
 449.
 Waydel 46, 56.
 Waydlówna 146.
 Waydowicz Stanisław
 287.
 Wazl 300, 321.
 Wazowski 403.
 Wazanka Stanisława
 361.
 Wazanka Zofja 350.
 Wähneltówna 214.
 Ważyński 188.
 Wądolny 374.
 Wądołowski Franciszek
 233, 237.
 Wądołowski Władysław
 236.
 Wądołowski Zygmunt 121.
 Was 277.
 Wasacz 400.
 Wasak 355.
 Wasala 176.
 Wasiak 134.
 Wasicka 49.
 Wasik Franciszek 208.
 Wasik Tomasz 320.
 Wasik Wiktor 106, 131,
 440.
 Wasik Wojciech 321.
 Wasowa 277.
 Wasowicz Jerzy 72.
 Wasowicz Franciszek 7.
 Wasowicz Kazimierz
 168, 222.
 Wasowicz Marja 139.
 Wasowus Wacław 417.

- Wąsowiczowa Janina 310, 314.
 Wąsowiczówna Ludwika 362.
 Wąsowiczówna Wanda 390.
 Wątor Jan 449.
 Wątopek Józef 295.
 Wątopek Józef ks. 297.
 Wątopek Karol 98.
 Wątorska 423.
 Wąłowski Alfred 391.
 Wcisło 180.
 Wcisłowa 264.
 Wcisłakowa 312.
 Wczelik 333.
 Wdziękoński 124.
 Wdowicki 413.
 Wdowa 151.
 Weber Aleksy 389.
 Weber-Finkelsztajn 154.
 Weber Jan 101.
 Weber Józef 418.
 Weber Kazimierz 162.
 Weber Włodzimierz 430.
 Weberowa Estera 179.
 Weberówna Stefanja 262.
 Wechsel 284.
 Weerts 269.
 Wegneister 154.
 Wegner 274.
 Wehr 373.
 Wehrhan 268.
 Wehrman 208.
 Wehrn 72.
 Weisberg 328, 329.
 Weichert Lucjan 415.
 Weichert Michał 136.
 Weichert Róża 155.
 Weigel Adam 320, 321.
 Weigel Kasper 98.
 Weigel Michał 46.
 Weigel Rudolf 94.
 Weigelt 218.
 Weiglówna Władysława 203, 204.
 Weigt Herkulan 403.
 Weigt Władysław 90.
 Weilówna 209.
 Weimer Zygmunt 319.
 Weimer Jan 296, 377, 378.
 Weimanowa 261.
 Weiner 290.
 Weinberg 407.
 Weinberg Abram 175.
 Weinberg Hersz 136.
 Weinberg Leon 216.
 Weinberg Samuel 136.
 Weinberger Cecylja 151.
 Weinberger Jakób 135, 149, 443.
 Weinfeld Ignacy 94.
 Weinles 349.
 Weinlich 392.
 Weinryb 151.
 Weintraub 222.
 Weinzicher 172.
 Weiser 313, 318.
 Weisgold 155.
 Weiskep 212.
 Weisskopf 219.
 Weiss Alfons 402.
 Weiss Adoll 413.
 Weiss Dezydery 368.
 Weiss Estera 155.
 Weiss Fabjusz 153.
 Weiss Jerzy 218, 219.
 Weiss Julja 175.
 Weiss Mieczysław 408.
 Weiss Rufin 214.
 Weiss Stefan 386.
 Weiss Wojciech 104.
 Weissówna Zofja 410.
 Weiss Żaneta 235.
 Weissblum Józef 330, 331.
 Weissowa Helena 387.
 Weithe 267.
 Weitzman Zygmunt 194, 196.
 Weizer Rudolf 220.
 Weizer Zofja 220.
 Weiznerowski 282.
 Wejer 364.
 Wejnberg Aleksander 410.
 Wejnberg Naftal 233.
 Wejrowski 371.
 Wejs Jerzy 247.
 Wejssel 149.
 Wekka 60.
 Wellflowa 428.
 Welke 123.
 Welker 320.
 Weller Ferdynand 245.
 Weller Ludmiła 246.
 Weller Zofja 231.
 Wellmer Fryderyk 284.
 Weloński 432.
 Welsonówna 358.
 Welter 280.
 Welzel 267.
 Wenda 284, ks. Wenda Tadeusz 82.
 Wende Edward 202, 203, 204.
 Wende dr. 368.
 Wencel Ludwik 168.
 Wencel Zygmunt 234.
 Wencłówna Marja 329.
 Wendłówna 71.
 Wenhrynowicz 304, 380.
 Wenk 60.
 Wendland 285.
 Wepryński 203.
 Wepper 318.
 Werber 164.
 Werberg 232.
 Werber 388.
 Werc 426.
 Werecka 148.
 Wereszczak Franciszek 72.
 Wereszczakowa Józefa 73.
 Wereszczyński Antoni 113, 397.
 Wereszczyński Jakób 267.
 Wereszczyński Zygmunt 226, 361.
 Werhenowski 389.
 Wermuth 282.
 Werner Eliza 369.
 Werner Eugenja 146.
 Werner Jadwiga 274.
 Werner Ida 49.
 Werner Irena 200.
 Werner Juliusz 338.
 Werner Otto 200.
 Werner Waclaw 101.
 Wernerowski 276.
 Wernerówna Bolesława 272.
 Wernerówna Marja 372.
 Wernicka 255.
 Wernik 159.
 Weronikajtis 122.
 Werschleiser 194.
 Werschler 295.
 Wertenstein 109.
 Wertheim 245.
 Werts 260.
 Wertyńska Aniela 160.
 Wertyńska Florentyna 160.
 Weryho 425.
 Weselikówna 351.
 Wesoliński 469.
 Wesołowicz 370.
 Wesołowska Apolonja 57.
 Wesołowska Janina 135.
 Wesołowski Antoni 197.
 Wesołowski Bolesław 249.
 Wesołowski Czesław 274.
 Wesołowski Eugenjusz 300.

- Wesolowski Jan 362.
 Wesolowski Władysław 174.
 Wesolowski Wojciech 285.
 Wesseli 379.
 Weste 279.
 Westfal 193.
 Westphal 280.
 Westphalówna Wanda 246.
 Westwal Witold 158.
 Westwalewicz 307.
 Wetschera 338.
 Wetula 177.
 Wetzel 371.
 Wex 48.
 Weyberg 95, 118.
 Weyer 262.
 Weyhard-Helstejn Janina 254.
 Weyhard-Helstejn Stanisław 254.
 Weymanówna 273.
 Weysenhoff Jan 97, 120.
 Weytówna 126.
 Węckiewiczówna 226.
 Węckowski 67.
 Węclawski 274.
 Wędkiewicz 89.
 Wędrownik 219.
 Wędrowski 415.
 Wędrzychowski Kazimierz 126.
 Wędrzychowski Tadeusz 183.
 Wędrzysłowska Anna 143.
 Wędrzysłowska Helena 125, 152.
 Wędzony 404.
 Węgiel 66.
 Węglarz Jan 284.
 Węglarzowa Jadwiga 284.
 Węglarzówna Zofia 305.
 Węgleńska Kazimiera 183, 184.
 Węgleńska Zofia 356.
 Węglewicz 128.
 Węglińska 140.
 Węgrzecki 176.
 Węgrzyn Aleksander 446.
 Węgrzyn Mikołaj 327.
 Węgrzyn Stanisław 319, 321.
 Węgrzyn Wojciech 202.
 Węgrzyniak Władysław 80.
 Węgrzynowicz 272 291.
 Wędrzynowicz Marian 270, 294, 369, 442.
 Węgrzynowski 331.
 Węzykowa 263.
 Wiaderny 348.
 Wiakowski 184, 334.
 Wiatr 290, 403.
 Wiatrowski 193.
 Wiałzowski 46.
 Wiącek Antoni 49.
 Wiącek Stanisław 353.
 Wicher Ludwik 207.
 Weher Władysław 301, 466.
 Wicherkiewicz Kazimierz 156, 157.
 Wicherkiewiczowa 157.
 Wicherkiewiczówna 406.
 Wicherowa 207.
 Wichert 415.
 Wickman 218.
 Wiczowska 72.
 Wiczowski 94.
 Wiczynski 95.
 Widajewicz Jan 72.
 Widajewicz Józef 270.
 Widawski 127.
 Wideman 212.
 Widemanowa 207, 360.
 Widera 145.
 Widzigerówna 132.
 Widłuch 306.
 Widner 129.
 Widomski Adam 209.
 Widomski Jan 104.
 Wiecki Czesław 259.
 Wieczerski 124.
 Wieczorek-Bartkowska 168.
 Wieczorek Henryk 284.
 Wieczorek Marja 58.
 Wieczorkiewicz Flawjan 353, 420.
 Wieczorkiewicz Halina 160.
 Wieczorkiewicz Jerzy 160.
 Weczorkiewicz Karol 165.
 Wieczorkiewicz Seweryn 400.
 Wieczorkiewicz Władysław 372.
 Wieczorkiewiczówna Halina 161.
 Weczorkówna 343.
 Wieczorkówna Leokadja 425.
 Wiederhoeft 263.
 Wiederman 172.
 Wieferich 285.
 Wiegner Adam 397.
 Wiegnerowa Anna 272.
 Wiejowski Leon 132, 137.
 Wiejówna 232.
 Wielebiński 278.
 Wielecki Neon 252.
 Wilegosz Tadeusz 93.
 Wielgosz Wojciech 206.
 Wielgórska 162.
 Wielguńska 332.
 Wieliczkie 187.
 Wieliczko 128, 410.
 Wielikdzien 59.
 Wielikowski 150.
 Wielobycki 159.
 Wielogórska 257.
 Wielhorska 361.
 Wielkabroda 165.
 Wielomski 354.
 Wielopolski Z. 132.
 Wielowiejski 89.
 Wielowiejska 168.
 Wien 277.
 Wiener Abram 216.
 Wiener Ludwik 152.
 Wieniewska 312.
 Wieniewski 312, 316.
 Wierciński 194, 196.
 Wierczyński Stefan 96.
 Wierdak 99, 105.
 Wiernik Władysław 104.
 Wiernikowski Aleksander 239.
 Wiernikowski Teodor 239.
 Wierońska Karolina 193.
 Wiertelak Jan 276.
 Wiertelak Józef 262.
 Wiertelorz 342.
 Wierucka 349.
 Wierzbiański 386.
 Wierzbicka Aniela 384.
 Wierzbicka Anna 255.
 Wierzbicka Marja (Wieliczka) 379.
 Wierzbicka Marja (Kraków) 423.
 Wierzbicki Adam 217.
 Wierzbicki Dominik 236.
 Wierzbicki Edmund 338.
 Wierzbicki Franciszek 308.
 Wierzbicki Jan 46.
 Wierzbicki Jarosław 319, 385.
 Wierzbicki Józef 233.
 Wierzbicki Stanisław 208.
 Wierzbicki Tadeusz 427.
 Wierzbicki Wacław 234, 412.
 Wierzbicki Władysław 192, 193, 298, 299.
 Wierzbicki Władysław ks. 226.

Wierzbńska Jadwiga 350.
 Wierzbńska Zofja 369.
 Wierzbowski Teodor 433.
 Wierzchowska Jadwiga
 176, 422.
 Wierzchowska Tamara
 175.
 Wierzchowski F. ks. 280,
 282.
 Wierzchowski Józef 66
 Wierzchowski Zenon 197.
 Wierzchucki 260.
 Wierzejska 229.
 Wierzejski Ireneusz 91.
 466.
 Wierzejski Józef 56.
 Wierzejski Franciszek 197
 Wierzejski Robert 156.
 Wierzyński Józef 241,
 242, 245.
 Wierzyński Stanisław 245.
 Wiese Dorota 274.
 Wiese Johann 274.
 Wiese Katarzyna 274.
 Wiesel 265.
 Wiesielowski 258.
 Wiesenberg 108.
 Wiesiołek 230.
 Wiesner 93.
 Wiespeiner 339.
 Więtecha 291, 375.
 Wietlicka 258.
 Wietrzny 325.
 Wietrzykowski 134.
 Wiewiórska Helena 138
 Wiewiórska Zofja 239.
 Wiewiórski 333.
 Więcek 304.
 Więckowski 240.
 Więckowski Antoni 212.
 Więckowski Bronisław
 222.
 Więckowski Julian 130
 Więckowski Stanisław
 226.
 Wikiera 184.
 Wilamowitz-Moellendorf
 433.
 Wilanowski 96.
 Wilck 284.
 Wilczakówna 384.
 Wilczek 240.
 Wilczewska 406.
 Wilczewski 339.
 Wilczkowiak 67.
 Wilczkowski 415.
 Wilczyńska Alicja 365.
 Wilczyńska Aniefa 139.
 Wilczyńska Helena 59
 Wilczyńska Julia 137.
 Wilczyńska Marja 257.
 Wilczyńska Zofja 188.
 Wilczyński Aleksander
 357, 358.
 Wilczyński Dominik 162.
 Wilczyński Jan 97.
 Wilczyński Piotr 203, 204.
 Wilczyński Stanisław 286,
 353.
 Wilczyński Wł. 101.
 Wilde 411.
 Wilga Henryk 229.
 Wilga Hilary 105.
 Wilga Stanisław 378.
 Wilhelm Andrzej 297.
 Wilhelm Karolina 274.
 Wilhelm Leopold 386.
 Wilhelmi Małgorzata 340.
 Wileńska 229.
 Wilewski 78.
 Wilińska Helena 426.
 Wilińska Marja 296.
 Wiliński Feliks 408.
 Wiliński Florjan 295, 377.
 Wiliński Teofil 157.
 Wilk Antoni 193, 290.
 Wilk Jan 352.
 Wilk Józef 320.
 Wilk Piotr 330, 331.
 Wilk Stanisław ks. 214.
 Wilk Stanisław 308, 312.
 Wilk Wawrzyniec 322.
 Wilkaus 416.
 Wilkaszewski 362.
 Wilke 340.
 Wilkoń Franciszek 79.
 Wilkosz Witold 89, 458.
 Wilkoszewski Karol 62.
 Wilkoszewski Stanisław
 281.
 Wilkoszewski Stefan 254
 Wilkoszowa Irena 292
 Wilkoszowa Bogumiła
 426.
 Wilkowska 169.
 Will Emil 357.
 Will Julian 223.
 Wille 405.
 Willenberg 175.
 Willer 313.
 Willigmann 267.
 Willner Władysław 408
 Wilner Regina 152
 Wilska 267.
 Wilusz Adam 192, 300.
 Wilusz Władysław 396.
 Wilusz Zdzisław 386.
 Wilkomirski A. 430.
 Wilkowska-Dabrysowa
 246.

Wilkowska Stanisława
 249.
 Winarska 247.
 Winawer Adolf 141, 143,
 147, 152, 154, 418.
 Winawer Emilja 154.
 Wincz-Borowska 246.
 Windakiewicz Edward
 104.
 Windakiewicz Kazimierz
 116.
 Windakiewicz Stanisław
 88, 433.
 Winfried 342.
 Winiarska 329.
 Winiarski Bohdan 90.
 Winiarski Bolesław 257.
 Winiarski Jan 176.
 Winiarski Marjan 75.
 Winiarz Karol 90.
 Winiewicz Józef 93.
 Winiewicz Kazimierz 270.
 Winkler (Międzyrzec)
 197.
 Winkler Edward 368.
 Winkler Bolesław 223.
 Winkler Samuel 152,
 154.
 Winkler Wincenty 415
 Winklerówna 309.
 Winkowski Antoni 390.
 Winkowski Józef 290,
 338.
 Winkowski Józef Ks. 300.
 Winnicka Marja 71.
 Winnicka Kazimiera 422,
 468.
 Winnicki Leonard 138.
 Winnicki Paweł 368.
 Winnicki Wiesław 128
 Winogradow 258.
 Winogrodzka 352.
 Winogrodzki Grzegorz
 74.
 Winogrodzki Władysław
 371.
 Winterówna 179.
 Winters 341.
 Wintzlerówna 218.
 Wińska 234.
 Wiórek 408.
 Wippel 236.
 Wiprzycki 205
 Wirska 371.
 Wirski Adolf 371.
 Wirski-Magier Bolesław
 206.
 Wirzówna 315.
 Wisłocka Marja 213, 214,
 361.

- Wisłocka Wanda 375.
 Wisłocki Czesław 240, 334.
 Wisznicka 236.
 Wisznicki Mikołaj 81.
 Wiszniewska Ludwika 359.
 Wiszniewska 242, 245.
 Wiszniewski 412.
 Wiszniewski A. 179.
 Wiszniewski Michał 62.
 Wiszomirski Włodzimierz 77.
 Wiszowa 195.
 Wiszówna 315.
 Wiślicki Jan 111, 298.
 Wiśniak Józef 75, 465.
 Wiśniewska Anna (Dziśna) 238.
 Wiśniewska Anna (Lublin) 194.
 Wiśniewska Bronisława 68.
 Wiśniewska Emilja 134.
 Wiśniewska Gabriela 320.
 Wiśniewska Irena 354.
 Wiśniewska Jadwiga 168.
 Wiśniewska F. 164.
 Wiśniewska Marja (Kotłomyja) 326.
 Wiśniewska Marja (Warszawa) 409.
 Wiśniewska Mieczysława 208.
 Wiśniewska Natalja 158.
 Wiśniewski Aleksander 369.
 Wiśniewski Bolesław 308.
 Wiśniewski Bronisław (Gostynin) 157.
 Wiśniewski Bronisław (Warszawa) 60.
 Wiśniewski Cz. 469.
 Wiśniewski Feliks Joachim 109.
 Wiśniewski Józef 168, 355.
 Wiśniewski Juljan 399.
 Wiśniewski Henryk 287.
 Wiśniewski Karol 334.
 Wiśniewski Konstanty 208, 439, 441.
 Wiśniewski Marjan Ks. 156.
 Wiśniewski Marjan prof. 328, 329.
 Wiśniewski Marjan urzędnik 46.
 Wiśniewski Piotr 97, 120.
 Wiśniewski Roman 160.
 Wiśniewski Stanisław (Dębica) 287.
 Wiśniewski Stanisław (Lubawa) 371.
 Wiśniewski Stanisław (Toruń) 69, 354.
 Wiśniewski Stanisław (Łódź) 210.
 Wiśniowiecki Hieronim 266.
 Wiśniowiecki Maksymilian 301, 306.
 Wiśniowska Anna 377.
 Wiśniowska Gabriela 385.
 Wiśniowski Bronisław 305, 381.
 Wiśniowski Józef 289.
 Wiśniowski Tadeusz dyrektor 175.
 Wiśniowski Tadeusz Prof. Dr. 98.
 Wiśniowski Teofil 418, 445.
 Wiśniowski Zygmunt 304, 305.
 Witanowski 224.
 Witczak Józef 233.
 Witczakowa 233.
 Witeszcza Feliks 173, 327.
 Witek Jan 296.
 Witek Roman 295, 298.
 Witka Józef 80.
 Witke Elza 274.
 Witkiewicz Jan 262.
 Witkiewicz Kazimierz 413, 423.
 Witkiewicz Roman 99.
 Witkiewicz Witold 159.
 Witkiewiczówna Marja 263.
 Witkowicz 308.
 Witkowska Halina 195.
 Witkowska Helena 375.
 Witkowska Janina 207.
 Witkowska Józefa 263, 264.
 Witkowska Marja 292.
 Witkowska Zofja 126.
 Witkowski Aleksander 418.
 Witkowski Czesław 166.
 Witkowski Dr. 263.
 Witkowski Eugenjusz 127.
 Witkowski Jan 372.
 Witkowski Józef 172, 412.
 Witkowski Franciszek 257.
 Witkowski Mikołaj 332, 334.
 Witkowski Stanisław Dr. 95, 118, 433.
 Witkowski Stefan 165.
 Witkowski Władysław 180.
 Witorski Konstanty 250.
 Witorski Paweł 238, 251.
 Witos 43.
 Witoszyńska Antonina 387.
 Witoszyńska Janina 321.
 Witoszyńska Józefa 385.
 Witoszyński Czesław 100, 467.
 Witoszyński Jarosław 311.
 Witoszyński Mikołaj 229.
 Witoszyński Sylwester 387.
 Witoszyński Włodzimierz 287.
 Witówna 203, 204.
 Witt 247.
 Wittek 61.
 Wittenberg Artur 167.
 Wittenberg Edward 210.
 Wittenberg Otton 161, 167, 170, 171.
 Wittenberg Fryderyk 210.
 Wittenberg Marceli 229.
 Wittenberg Wilhelm 185.
 Wittlinówna 71.
 Wittówna Marja 161.
 Wituliński 165.
 Władichówna 142.
 Witwicki Stefan 62.
 Witwicki Tadeusz 72.
 Witwicki Władysław 86, 120.
 Witwińska Janina 156.
 Witwińska Wanda 139.
 Witwiński Romuald 140.
 Wizgier 351.
 Wizgird 232.
 Wizówna 49.
 Władichówna 470.
 Wład Stanisław 177.
 Wład Franciszek 81.
 Władzińska 196.
 Władyczko Stanisław 97.
 Władyka Antoni 283.
 Władyka Karol 92, 271.
 Władyka Wawrzyniec 302.
 Własowski Jan 255, 256.
 Włoczkowska 269.
 Włodarczyk Józef 54.
 Włodarczyk Marja 138.

- Włodarczyk Karol 386.
 Włodarska Henryka 352.
 Włodarska Marja 235.
 Włodarski Bronisław 309.
 Włodarski Józef 348.
 Włodarski Franciszek 92,
 119.
 Włodarski Włodzimierz
 191, 235.
 Włodarczykówna 275.
 Włodek Bolesław 73.
 Włodek Jan 89, 466.
 Włodkówna 382.
 Włodyżanka 393.
 Włosok 447.
 Włoszkiewiczówna 266.
 Włuka 223.
 Włyński Filip 415.
 Włyński Tadeusz 185.
 Wnorowski 235.
 Wocalewska 48.
 Wocalewski 250.
 Woda 370.
 Wodarz 393.
 Wodejko 247.
 Wodiany 335.
 Wodyk 360.
 Wodzicka 189.
 Wodziczko Adam 92,
 119.
 Wodzinowska Julja 233.
 Wodzińska Irena 220,
 426.
 Wodzińska Kazimiera
 426.
 Wodziński Oskar 217,
 218.
 Wodzyński Wacław 406.
 Wohlgemut 284.
 Wohlman Mendel 349,
 399.
 Wohlmann Filip 325.
 Wohlmut Dawid 291.
 Wohlmut Edward 232.
 Wohlówna 255.
 Woński 270.
 Wojak 173, 174.
 Wojakowski Franciszek
 344.
 Wojakowski Michał 414.
 Wojanowska 280.
 Wojanowski Konrad 280.
 Wojanowski Leon 280.
 Wojas 407.
 Wojciechowicz Jan 182.
 Wojciechowska Anna Dr.
 384.
 Wojciechowska Anna 198
 Wojciechowska Irena
 (Leszno) 267.
 Wojciechowska Irena
 (Włocławek) 168.
 Wojciechowska Jadwiga
 (Warszawa) 142.
 Wojciechowska Jadwiga
 (Kraków) 375.
 Wojciechowska Janina 348.
 Wojciechowska Józefa
 213.
 Wojciechowska Marja
 357, 470.
 Wojciechowska Stefania
 427.
 Wojciechowski Adam 234.
 Wojciechowski Antoni
 326.
 Wojciechowski Czesław
 260.
 Wojciechowski Henryk
 214.
 Wojciechowski Jan inż.
 196, 418.
 Wojciechowski Jan 49.
 Wojciechowski Jan se-
 kretarz 183.
 Wojciechowski Jarosław
 prof. 101.
 Wojciechowski Julian 50,
 270.
 Wojciechowski Feliks
 141, 398.
 Wojciechowski Henryk
 212.
 Wojciechowski Kazimierz
 225.
 Wojciechowski Konrad
 164.
 Wojciechowski Konstanty
 53, 95, 118, 307, 308,
 316, 434.
 Wojciechowski Maksy-
 miljan 78.
 Wojciechowski Marjan
 305.
 Wojciechowski Mikołaj
 326.
 Wojciechowski Stanisław
 (Płock) 163.
 Wojciechowski Stanisław
 (Lwów) 310, 317.
 Wojciechowski Stanisław
 (Kościół) 266.
 Wojciechowski Stanisław
 (Łuniniec) 249.
 Wojciechowski Stefan
 395.
 Wojciechowski Tomasz
 78.
 Wojciechowski Walenty
 408.
 Wojcieszak 93.
 Wojcieszyn 156.
 Wojciuk 137.
 Wojczulewicz 447.
 Wojczyński 427.
 Wojdakowska 284.
 Wojdakowski 345.
 Wojdak 213.
 Wojdon 261.
 Wojdonowa 261.
 Wojdyła 324, 387.
 Wojeński F. 443.
 Wojeński Teofil 133, 137.
 Wojewoda Jan 70.
 Wojewodziec 301.
 Wojewodziecówna 373.
 Wojewódzka Anna 198.
 Wojewódzka Zofja 198.
 Wojewódzka Jadwiga 198
 Wojewódzki Ignacy 198.
 Wojkowski Wiczysław
 72, 336.
 Wojlaniówna 559.
 Wojlownicza 156.
 Wojnar Antoni 110.
 Wojnar Bronisław 220,
 221.
 Wojnar Franciszek 409,
 410.
 Wojnar Jan 338, 393.
 Wojnar Wilhelm 393.
 Wojnarowicz Marjan
 398.
 Wojnarowicz Feliks 398
 Wojnarowicz Stanisław
 417.
 Wojnarowska Anna 140.
 Wojnarowski Adam 288.
 Wojnarowski Bronisław
 232.
 Wojnarowski Józef 370.
 Wojnarowski Leonard 79.
 Wojnarski Jan 104.
 Wojna Józef 324.
 Wojnia Adam 255.
 Wojniczewa 179.
 Wojnowa 252.
 Wojnowski 248.
 Wojsa 168.
 Wojsówna 359.
 Wojtal 408.
 Wojtalewicz Bolesław
 276.
 Wojtanowicz Zygmunt
 304, 305, 440.
 Wojtas Jan 288.
 Wojtasiewicz Albin 297.
 Wojtasiewicz Józef 324.
 Wojtasiewicz Zbigniew
 402.

Wojtasiewiczowa Zofja 194.
 Wojtasik Władysław 225.
 Wojtaszewska Eugenia 202.
 Wojtaszewska Janina 232, 252.
 Wojtaszewski Jan 202.
 Wojtaszewski Walenty 252.
 Wojtczak Wiktor 426.
 Wojtek 344.
 Wojterska 276.
 Wojtkiewicz Jadwiga 191, 425.
 Wojtkowska 406.
 Wojtkum 192.
 Wojtów Antoni 291.
 Wojtów Marjan 79.
 Wojtów Michał 423.
 Wojtulewicz Zygmunt 49.
 Wojtulewiczówna Anna 174.
 Wojtunik Jan 322.
 Wojtuś Teofil 324.
 Wojtusiak 291.
 Wojtych 302.
 Wojtyśiak 168.
 Wozbunowa Konstancja 425.
 Wolanin Henryk 59.
 Wolanin Władysław 158.
 Wolanowska Augustyna 209.
 Wolanowska Jadwiga 178, 193.
 Wolańczyk Edmund 414.
 Wolańczyk Marjan 317.
 Wolańska Aniela 331.
 Wolańska Marja (Sokolów) 199.
 Wolańska Marja (Lwów) 426.
 Wolańska Marianna 393.
 Wolańska Włodzimiera 385.
 Wolański Antoni 230.
 Wolański Edmund 328, 389.
 Wolański Józef 61.
 Wolański Paweł 320.
 Wolański Włodzimierz 396.
 Wolbek Kazimierz 60, 247.
 Wolberg Jadwiga 225.
 Wolbebrzanka Lilla 358.
 Woldańska 204.
 Woleńska 73.
 Wolert 110.
 Wolertowa 47.
 Wolf Alfred 217.
 Wolf Artur 340.
 Wolf Felicja 151.
 Wolf Józef 260.
 Wolf Katarzyna 340.
 Wolf Ludwik 218.
 Wolf Marcin 341.
 Wolff Emanuel 288, 326.
 Wolff Jakób 155.
 Wolff Józef (Katowice) 339.
 Wolff Józef (Będzin) 172.
 Wolff Karol 260.
 Wolff Ludwik 217, 360.
 Wolffeldt Janina 185.
 Wolfke Karol 174, 355.
 Wolfke Ludomir 101, 132, 137.
 Wolfke 100.
 Wolfowicz Abram 136.
 Wolfowicz Izaak 153.
 Wolfowna Berta 313.
 Wolfówna Golda 175.
 Wolfówna Helena 424.
 Wolfrost 150.
 Wolfsonowa 217.
 Wolfsthal 333, 430.
 Wolicki 436, 438.
 Wolikowska 162.
 Wolińska Alojza 298, 299, 379.
 Wolińska Marta 197.
 Woliński Janusz 130, 140, 469.
 Woliński Władysław 197.
 Wolke 59.
 Wollman Saul 337, 392.
 Wolman Adam 205.
 Wolman Szymon 170.
 Wolmanowa Stefania 179.
 Wolmar Adam 153.
 Wolny Jan 295.
 Wolny Władysław 298.
 Wolpe Henryk 155.
 Wolska Aniela 67.
 Wolska Barbara 316.
 Wolska Kazimiera 48.
 Wolska Zofja 353.
 Wolski Ks. 353.
 Wolski Bobdan 159.
 Wolski Józef 181.
 Wolski Józef 356.
 Wolski Stanisław 360.
 Wolski Zygmunt prof. 163.
 Wolski Zygmunt inspektor 80.
 Woltersdorf 404, 414.
 Wolańczyk 310.
 Wolcz 382.
 Wolczek Jakób 150.
 Wołczyk Franciszek 340, 341.
 Wołczyńska 140.
 Wołek Adam 172, 291.
 Wołek Jakób 219.
 Wołek Sara 224.
 Wołek-Łaniewski Antoni 259.
 Wołkanowski Józef 419.
 Wołkowicz Dawid 203.
 Wołowicz Michał 180.
 Wołowiczowa Józefa 180.
 Wołoch Stanisław 295.
 Wołochówna Emilia 295.
 Wołodkiewiczowa Emilia 363.
 Wołodkiewicz Marja 149.
 Wołosewicz Witold 362.
 Wołosowicz Bazyli 250.
 Wołoszczuk Aleksander 390.
 Wołoszczuk Antoni 370.
 Wołoszczuk Jan 233.
 Wołoszynowa 360.
 Wołowcówna 357.
 Wołowicz Leopold 307.
 Wołowicz 386.
 Wołowska Halina 194, 195, 359.
 Wołwska Helena 315.
 Wołowska Marja 167.
 Wołowska Marta 367.
 Wołowska Zofja 138, 350.
 Wołyńczyk Antoni 249.
 Wołyński 122.
 Wondaś Andrzej 305, 380.
 Wongschowski 339.
 Woorendeik Anastazja 258.
 Woorendeik Jan 257.
 Wopaleński 173.
 Worcman 219.
 Wormówna 280.
 Worobiejszykowa 216.
 Worona Jan 254.
 Woroniecka 140.
 Woroniecki 111.
 Wortman 399.
 Wosch Hugon 168, 169.
 Wosińska Hanna 148.
 Woszczerowicz 199.
 Woszczewska 279.
 Wolke Maria 304.
 Wowczuk Jan 191, 368.
 Wowczakowa 368.
 Wowkówna 277.

- Woyde Aleksander 110.
 Woyde Bronisław 59, 156.
 Woyde Kazimiera 124.
 Woydyno 50.
 Woyciechowska Aniela 315.
 Woyciechowska Jadwiga 313.
 Woyciechowska Zofja 426.
 Woyciechowski Karol 46.
 Wojciechowski Kazimierz 298.
 Woyciechowski Tadeusz 164.
 Woycikiewicz Marjan 322, 389.
 Woyczyński Stefan 232.
 Woynarowicz Feliks 398.
 Woynarowicz Marjan 398.
 Woynarowski Józef 393.
 Woyno Tadeusz 86, 99, 100, 467.
 Woynowski Eugenjusz 75, 465.
 Woyton 302.
 Woyzbun 114.
 Woźniak Karol 342.
 Woźniak Wacław 234.
 Woźniakowska Stefania 167.
 Woźniakowski Rafał 59.
 Woźniakówna Barbabra 69.
 Woźniakówna Zofja 273.
 Woźnicka 227.
 Woźnicki Bronisław 359.
 Woźnicki Jan 437.
 Woźnicki Włodzimierz 227.
 Woźnowski Mieczysław 315, 317.
 Woźny Franciszek 390.
 Wójciak 367.
 Wójcicka Anna 185.
 Wójcicka Helena 368.
 Wójcicki Jakób Ks. 164.
 Wójcicki Kazim. urzęd-
 nik 57.
 Wójcicki Kazimierz prof. 364.
 Wójcik Eugenjusz 270.
 Wójcik Jan 104.
 Wójcik Henryk 343, 394.
 Wójcik Józef 53, 304.
 Wójcik Kazimierz Ks. 348, 350.
 Wójcik Kazimierz Dr. 92, 119.
 Wójcik Karol 406.
 Wójcik Klemensa 354.
 Wójcik Marjan 178, 179.
 Wójcik Stanisław 375, 413.
 Wójcik Stanisław Ks. 191.
 Wójcik Władysław 104, 176.
 Wójcikiewicz Antoni 343, 394.
 Wójcikiewicz Edward 99.
 Wójcikiewicz Henryk 405.
 Wójcikiewicz Kazimierz 400.
 Wójcikowski Marjan 224.
 Wójcikówna Jadwiga 368.
 Wójcikówna Helena 293, 376.
 Wójtekówna Janina 323.
 Wojtkiewiczowa Walen-
 tyna 145.
 Wojtkiewiczówna Włady-
 sława 189.
 Wójtowicz Jan 96.
 Wójtowicz Janina 142, 148.
 Wójtowicz Józef (Nie-
 szawa) 74.
 Wójtowicz Józef 304.
 Wójtowicz Kazimierz 191.
 Wójtowicz Ryszard 138, 410.
 Wójtowicz Stanisław 264, 269.
 Wójtowicz Władysław prof. 53, 108, 142, 145, 177.
 Wójtowicz Władysław poseł 436, 438.
 Wójtowski Tadeusz 66.
 Wójtów Antoni 396.
 Wójtów Stanisław 396.
 Wójcicki Aleksander Ks. Dr. 111, 438.
 Wójcicki Feliks 131.
 Wójcicki Kazimierz 41, 56, 110.
 Wójcicki Zygmunt 86 120, 422, 435.
 Wójcick prof. 421.
 Wrabecówna Aniela 315.
 Wrabecówna Helena 423.
 Wrana Alojzy 291, 293.
 Wredówna 362.
 Wressnię 226.
 Wrębski 280.
 Wright 204.
 Wroczyńska 189.
 Wroncka Stanisława 183.
 Wroniecki Jan 415.
 Wroniewicz 403.
 Wrońska Stanisława 356.
 Wroński St. 101.
 Wroński Włodzimierz 210.
 Wroński Zdzisław 232.
 Wroński Zygmunt 355.
 Wrotnowski 131.
 Wróbel Adam Ks. 326.
 Wróbel Antoni (Sarny) 251.
 Wróbel Antoni (Wado-
 wice) 299.
 Wróbel Feliks 398.
 Wróbel Józefa 408.
 Wróbel Józef 303, 304.
 Wróbel Stanisław 299.
 Wróbel Władysław 424.
 Wróbel Zdzisław 269.
 Wróblewska (Rybnik) 343.
 Wróblewska Bogdana 204.
 Wróblewska Ewelina (Wilno) 240, 365.
 Wróblewska Irena 369.
 Wróblewska Marja 401.
 Wróblewska Stanisława 226.
 Wróblewska Władysława 93, 173.
 Wróblewski Alojzy 282.
 Wróblewski Bronisław 97, 466.
 Wróblewski Dezydery 263.
 Wróblewski Józef 310.
 Wróblewski K. 443.
 Wróblewski Karol 143.
 Wróblewski Kazimierz 123.
 Wróblewski Konstanty 253.
 Wróblewski Mateusz 192.
 Wróblewski Mieczysław 319.
 Wróblewski Stanisław 87, 433.
 Wróblewski Szymon 176, 422.
 Wróblewski Walerjan 298, 379.
 Wróblewski Witold 121.
 Wróblewski Władysław 271.
 Wrzask Jakób 210, 212.
 Wrzechowski 261.
 Wrzesińska 351.

- Wrzeszczyński 275.
 Wrześniowska 241.
 Wrzół 393.
 Wrzosek Adam 90, 91.
 Wrzosek Stanisław 175.
 Wrzoś 367.
 Wrzyszczyńska 67.
 Wucoll 66.
 Wujec 402, 426.
 Wukadinowicz Spiridjon
 Dr. 116, 468.
 Wunderman 243, 244.
 Wunsch Małgorzata 264.
 Wunsch Eugenjusz 410.
 Wurcelman 151.
 Wurmlach 260, 261.
 Wussow 283.
 Wuttke Gustaw 397, 398.
 Würzberger 175.
 Wybicka 281.
 Wyczałkowska Anna 126.
 Wyczałkowska Felicja
 144.
 Wyczałkowska Jadwiga
 358, 362.
 Wyczałkowska Wanda
 148.
 Wyczałkowski 239.
 Wyczałkowski Aleksan-
 der 166.
 Wyczałkowski Jan 144.
 Wyczałkowski Władysław
 146.
 Wyczesany Józef 377.
 Wyczółkowski Roman 60.
 Wyczółkowski Wacław
 409.
 Wyderkówna Józefa 186.
 Wydra Ryszard 81, 438.
 Wydro Franciszek 319.
 'ydrychiewicz Irena
 192, 356.
 W tanowska Maria 146.
 W adzka Maria 155.
 Wy odzki Jakób 436.
 Wygodzki Samuel 203.
 Wygrzywalski Ludwik
 290, 293.
 Wyke Andrzej 285.
 Wyleżyński Jan Nepo-
 mucen 61.
 Wynar Bazyli 333, 390.
 Wypler 339.
 Wypustek 170, 171.
 Wyrąbkiewicz 155.
 Wyrembelska 278.
 Wyrembelski Jan 78.
 Wyrębowski Adam 144,
 436, 438.
 Wyroba Karol 238.
 Wyrobek Emil 293, 294,
 375.
 Wyrobek Józef 287.
 Wyrobek Zygmunt 115,
 293, 375.
 Wyrostkiewicz 174.
 Wyród Jan 403.
 Wyrwiczówna 358.
 Wyrzykowska Eugenia
 139.
 Wyrzykowska Lucyna
 133.
 Wyrzykowska Maria 363.
 Wyrzykowska Władysła-
 wa 144.
 Wyrzykowski Kazimierz
 118.
 Wyrzykowski Marjan 233.
 Wyrzykowski Seweryn
 133.
 Wyrzykowski Stanisław
 224.
 Wyrzykowski Stefan 171.
 Wyrzykowski Mieczysław
 202, 402.
 Wyrzykowski Władysław
 133.
 Wyrzyński Michał 103,
 432.
 Wysiatycki Władysław
 306.
 Wysłouch 247.
 Wysocka Anna (Poznań)
 68.
 Wysocka Anna (Leszno)
 404.
 Wysocka Helena 122.
 Wysocka Maria (Poznań)
 68.
 Wysocka Maria (Wilno)
 365.
 Wysocki Jan (Warsza-
 wa) 122.
 Wysocki Jan (Będzin)
 172.
 Wysocki Jan (Bydgoszcz)
 411.
 Wysocki Maksymilian 78.
 Wysocki Stanisław 100.
 Wysocki Stefan 121, 123,
 431.
 Wysocki Wincenty 290.
 Wysocki Witold 73.
 Wysokińska Kazimiera
 199.
 Wysokińska Maria 213.
 Wyspiański Witold 185,
 442.
 Wystrychowski 81.
 Wyszatycka 175.
 Wyszowska 213.
 Wyszowski 350.
 Wyszowska Maria 207,
 213.
 Wyszynacki Henryk 207.
 Wyszomirska Maria 149,
 202, 246.
 Wyszomirski Jerzy 242,
 244, 246, 422.
 Wyszynska 136.
 Wyszynski Bernard 137.
 Wyszynski Bolesław 208,
 414, 424.
 Wyszynski Józef 448.
 Wyszowska Stanisława
 425.
 Wyzkowski Jan 328,
 389.
 Wyzłńska Michalina 425.
 Wziętek Marcin 319,
 321.
 Wzorek Franciszek 295,
 296, 377, 378.
 Kieżopolska Maria 126.
 Kieżopolski Antoni 100.
 Zabawówna 337.
 Zabyr 242.
 Zabicki 209.
 Zabiellówna 255.
 Zabińska 395.
 Zabłudowska-Lubocka
 246.
 Zablocka Alina 314.
 Zablocka Amelja 182.
 Zablocka Irena 169, 354.
 Zablocka Maria 230, 352.
 Zablocka Zofja 348.
 Zablocki Aleksander
 252.
 Zablocki Jan 311.
 Zablocki Józef 202.
 Zablocki Karol 193.
 Zablona 66.
 Zabrodzki 358, 359.
 Zabokrzycka 385.
 Zaborowicz 225.
 Zaborowska Helena 213,
 218.
 Zaborowska Jadwiga
 148.
 Zaborowska Kornelja
 213.
 Zaborowska Maria 48,
 54.
 Zaborowska Stanisława
 148.
 Zaborowski Józef 209.
 Zaborowski Tymon 62.

- Zaborowski Wincenty 363.
 Zaborowska Eugenia 447.
 Zahorski Stanisław 215, 216, 400.
 Zaborski 217.
 Zabrzeski Stanisław 372.
 Zabrzeski Władysław 333, 390.
 Zachajkiewicz 383.
 Zachalska 424.
 Zachara Dominik 70.
 Zachara Józef 403.
 Zachara J. 465.
 Zacharczuk Mikołaj 387.
 Zacharjasiewicz 277.
 Zacharkiewicz Juljan 359.
 Zacharkiewicz Kazimierz 259.
 Zacharski 240.
 Zacharzewska 59.
 Zachemski Jakób 249, 296, 299.
 Zachłodowa 167.
 Zachwatowicz 166, 167.
 Zaciewski 240.
 Zaczek 326.
 Zaczkówna 377.
 Zaćwilichowski 290.
 Zadarnowska 139, 147.
 Zadarnowski 142.
 Zadorecka 390.
 Zadorożnyj 326.
 Zadrzywiliński 46.
 Zafijowski 389.
 Zagajewski 303.
 Zagajewski Karol 72, 96, 404, 440.
 Zagórowski Antoni 307.
 Zagórowski Zygmunt 45, 47, 54, 108.
 Zagórska Cecylja 234.
 Zagórska Janina 149.
 Zagórska Maria 233.
 Zagórska Zofja 132.
 Zagórski Antoni 371.
 Zagórski Antoni Józef 239.
 Zagórski Jan 255.
 Zagórski Józef, Równie 258.
 Zagórski Józef. Toruń 284, 358.
 Zagrobska 358.
 Zagrodzka 189.
 Zagrodzki Feliks 133, 139.
 Zagrodzki Józef 386.
 Zagrzecjewski 220.
 Zabajkiewicz 320.
 Zahorska Stefanja 110.
 Zahorska Wanda 186.
 Zahorski Bohdan 114.
 Zahorski Władysław 98.
 Zabrądnikówna 305, 381.
 Zajać Jan 320.
 Zając Czesław 161, 351.
 Zając Marjan 172.
 Zając Stanisław 175.
 Zając Stefan 406.
 Zajączek Adela 138.
 Zajączek Paweł 259.
 Zajączkowska Adamina 316.
 Zajączkowska Jadwiga 184, 356.
 Zajączkowska Ludmiła 374.
 Zajączkowska Marja 374.
 Zajączkowska Wanda 385.
 Zajączkowski Jan 408.
 Zajączkowski Józef 320, 321.
 Zajączkowski Ludomir 411.
 Zajączkowski Stanisław 317.
 Zajączkowski Tadeusz 210.
 Zajączkowski Tytus 310.
 Zajączkowski Wacław 79.
 Zajączkowski Wincenty 244.
 Zajączkowski Witold 286.
 Zajączkowski Zdzisław 210, 286.
 Zajączkówna 381.
 Zajcew Paweł 87.
 Zajde 211.
 Zajdel 152.
 Zajdenmanowa 152, 153.
 Zajdler Halina 140.
 Zajdler Władysław 190.
 Zajdlerowa 140.
 Zajdlerówna 187.
 Zajdlówna Emilia 402.
 Zajdzikowski 376.
 Zajkowska 49.
 Zajkowski 411.
 Zajlich 431.
 Zajlich Stanisław 206.
 Zaklika 79.
 Zakaszurski 417.
 Zakiewicz 59.
 Zakroccki 289, 294.
 Zakrzewska Aniela 183.
 Zakrzewska Bogumiła 148.
 Zakrzewska Emilja 140.
 Zakrzewska M. Chryzostoma 167.
 Zakrzewska Stanisława 384.
 Zakrzewska Teresa 241, 425.
 Zakrzewska Stanisława 129.
 Zakrzewska Władysława 360.
 Zakrzewska Zofja 144.
 Zakrzewski Antoni Kazimierz 75, 465.
 Zakrzewski Bogdan 160.
 Zakrzewski Ignacy 95, 118.
 Zakrzewski Jan (Warszawa) 122, 257, 324.
 Zakrzewski Jan (Łomża) 324.
 Zakrzewski Jan (Równie) 257.
 Zakrzewski Konstanty 89, 117, 435.
 Zakrzewski Marjan 418.
 Zakrzewski Paweł 258.
 Zakrzewski Stanisław prof. Uniw. 53, 95, 118, 417, 435.
 Zakrzewski Stanisław inż. 417.
 Zakrzewski Stefan Dr. 157.
 Zakrzewski Wacław 376.
 Zakrzewski Władysław 128.
 Zakrzewski Włodzimierz 407.
 Zakrzewski Zygmunt docent 92.
 Zakrzewski Zygmunt Dr. 41, 124.
 Zaks Perla 155.
 Zaks Teofila 155.
 Zakulski 306.
 Zalcman Franciszek 222.
 Zalcman Jakób 137.
 Zalsztein 150.
 Zalcwedel 210.
 Zaleska Eleonora 380.
 Zaleska Jadwiga 375.
 Zaleska Janina naucz. 221.
 Zaleska Janina urzędniczka 46.
 Zaleska Józefa 281.
 Zaleska Kamila 259.
 Zaleska Laura 125.
 Zaleska Marja (Warszawa) 166.

- Zaleska Marja (Włodz. Woł.) 259.
- Zaleska Zofja 144.
- Zaleski, inż. (Poznań) 415, 441.
- Zaleski (Toruń) 411.
- Zaleski Aleksander 361.
- Zaleski Antoni 422.
- Zaleski Bernard 284.
- Zaleski Bohdan 92.
- Zaleski Bolesław 158.
- Zaleski Bronisław 229, 259.
- Zaleski Jan 85, 109, 435.
- Zaleski Józef 328.
- Zaleski Julian 295.
- Zaleski Juliusz 308, 315.
- Zaleski Karol (Warszawa) 132, 137.
- Zaleski Karol (Radom) 183, 356.
- Zaleski Kazimierz 190.
- Zaleski Marek 222.
- Zaleski Mieczysław 315.
- Zaleski Roman 333.
- Zaleski-Sarjusz Jan 221.
- Zaleski-Sarjusz Witold 221.
- Zaleski Stanisław 176.
- Zaleski Stefan 90.
- Zaleski Tadeusz 389.
- Zaleski Witold 192, 196.
- Zalewska Aurelja 172.
- Zalewska Janina 145, 148.
- Zalewski Antoni Dr. 189.
- Zalewski Antoni ks. 228.
- Zalewski Czesław 167.
- Zalewski Erazm 131.
- Zalewski Józef 124, 148.
- Zalewski Karol 123.
- Zalewski Ludwik 195.
- Zalewski Michał 333.
- Zalewski Paweł 282.
- Zalewski Teodor 169, 168.
- Zalewski Teofil 94, 466.
- Zalitacz 30, 381.
- Zalkind 136.
- Załęcki Antoni 345.
- Załęski Edmund 89.
- Zalkind 245.
- Załtokall 366.
- Załuga Stefan 124, 146.
- Załuska Wacława 194.
- Załuski Bronisław 156.
- Załuski Jan 57.
- Załuzny 335.
- Zamińska 350.
- Zaremba Dzdzisław 257.
- Zamłyński 334, 336.
- Zamojre 304.
- Zamoroka 327.
- Zamorowa 330, 389.
- Zamorska 60.
- Zamorski Czesław 272.
- Zamorski Franciszek 303.
- Zamorski Jan 380, 438.
- Zamorski Karol 99.
- Zamorski Włodzimierz 76.
- Zamoryn 250.
- Zamoyski Aleksander 261, 353.
- Zamoyski Maurycy 133.
- Zand Stefan 133, 150.
- Zander Jan 218.
- Zander Marja 175.
- Zandereit 261.
- Zandowa 152.
- Zandstein 174.
- Zanger 175.
- Zaorski 85.
- Zapała 345.
- Zapasiewicz Jadwiga 132.
- Zapasiewicz Romana 195.
- Zapalkiewicz 174.
- Zapaśnik 241.
- Zapolska Anastazja 239.
- Zapolska Weronika 298.
- Zapolski Józef 266.
- Zapolski Lucjusz 55.
- Zaporska 180.
- Zaporski 180.
- Zaranek Stanisław 295, 377.
- Zarański 103.
- Zarchin 157.
- Zaremba Czesław ks. 439, 441.
- Zaremba Czesław 429, 439.
- Zaremba Emil 305, 385.
- Zaremba Feliks 372.
- Zaremba Jan ks. 371.
- Zaremba Jan dr. 230.
- Zaremba Stanisław 88, 116, 435.
- Zaremba Wojciech 76.
- Zarembianka 316.
- Zarembiński 253.
- Zarebowicz 128.
- Zarębski 182.
- Zarodzińska 431.
- Zarośliński 363, 414.
- Zarośliński 414.
- Zarycki 335.
- Zarytkiewiczówna 385.
- Zarzański 87.
- Zarzecka Anna 207.
- Zarzecka Bronisława 187.
- Zarzecki Adam 124.
- Zarzycki Edward 408.
- Zarzycki Grzegorz 388.
- Zarzecki Lucjan 52, 106, 107, 108, 111, 439, 440.
- Zarzecki Władysław 189.
- Zarzycka 150, 423.
- Zarzycki Jan 217.
- Zarzycki Seweryn 320.
- Zarzycki Wiesław 413.
- Zasadzińska Janina 225.
- Zasadzińska Pelagia 225.
- Zastawska 246.
- Zastawski 329, 330.
- Zastona 235.
- Zastuga 410.
- Zaśmianko 255.
- Zassowska 284.
- Zassowski Adam 280.
- Zastrof 246.
- Zastyrec 311.
- Zasucha Wincenty 178, 355.
- Zathey Hugo 291.
- Zathey Stanisław 291, 293.
- Zatlókall Władysław 249.
- Zatorski 372.
- Zatryb 166, 167.
- Zaucha Józef Henryk 289, 403.
- Zaunar 208.
- Zausmerówna 216.
- Zauss 93.
- Zawadowski Adolf 119, 271, 273.
- Zawadzka Aniela 142..
- Zawadzka Anna 148.
- Zawadzka Czesława 125.
- Zawadzka Jadwiga 208.
- Zawadzka Józefa 56.
- Zawadzka Walentyna 318.
- Zawadzka Zofja 226
- Zawadzki Alfred 310.
- Zawadzki Czesław 74.
- Zawadzki Emil 171.
- Zawadzki Feliks 168, 199.
- Zawadzki Franciszek 351.
- Zawadzki Grzegorz 55.
- Zawadzki Feliks 354.
- Zawadzki Henryk 75.
- Zawadzki Jan 419.
- Zawadzki Józef (Pułtusk) 165.
- Zawadzki Józef (Warszawa) 114.

Zawadzki Józef dr. inż.
 (Warszawa) 100.
 Zawadzki Kazimierz 46.
 Zawadzki Mieczysław
 113.
 Zawadzki Stefan ks. 159.
 Zawadzki Stefan 185.
 Zawadzki Wacław Mi-
 chał 75, 465.
 Zawadzki Światopełk
 Władysław Dr. 95, 115.
 Zawadzki Władysław
 prof. 96, 97.
 Zawadzki Władysław Dr.
 49.
 Zawalkiewicz 334.
 Zawadzka 175.
 Zawadzki Andrzej 97.
 Zawadzki Jan 100, 434.
 Zawadzki Marjan 275.
 Zawadzki Stanisław 77.
 Zawieruszyna 319.
 Zawiliński Jan 448.
 Zawiliński Roman 290,
 297.
 Zawirowski 268.
 Zawirski Hipolit 337.
 Zawirski Zygmunt 309,
 316.
 Zawistowska 149.
 Zawistowicz 48.
 Zawisła 399.
 Zawiszewski 214.
 Zawodna 46.
 Zawojczyński 237.
 Zaworski 287.
 Zaydel 204.
 Zazula Boruch 215.
 Zazula Kacper 386.
 Zazula Włodzimierz 69.
 Ząbecka 356.
 Zbaroński 71.
 Zbarówna 231.
 Zbiegień Jan 383, 468.
 Zbiegień Tadeusz 276.
 Zbierski Dominik 269.
 Zbierski Kazimierz 132.
 Zbierski Stanisław 269.
 Zbierzchowski 314.
 Zbijewska 360, 424.
 Zbijewski 173.
 Zboiński 422, 468.
 Zboromińska 139.
 Zborowska Alina 292.
 Zborowska Matylda 139,
 143.
 Zborowski Brunon 432.
 Zborowski Piotr 418.
 Zbozień 296.
 Zbroja 184.
 Zbrowski 183.
 Zbozień Józef 377, 378.
 Zbrożkowa 219.
 Zbrożkowa 403.
 Zbrożyna 351.
 Zbrożyna 351.
 Zbrzezińska 398, 426.
 Zbudowski 265.
 Zbyszewska 424.
 Zbyszewski 375.
 Zbyszyński 410.
 Zbyszycki 79.
 Zdanow 242.
 Zdanowicz Aleksander
 248.
 Zdanowicz Józefa 142.
 Zdanowicz Wacława 145.
 Zdanowiczowa Marja 248.
 Zdanowiczówna Stefania
 73.
 Zdanowska 165.
 Zdanowski Józef 178.
 Zdebiszanka 169.
 Zdebski 294.
 Zdek 80.
 Zdobnicka 397.
 Zdobnicka Marja 272.
 Zdrojewska 215.
 Zdrojewski Antoni 240,
 411.
 Zdrojewski Eugenjusz 46,
 442, 469.
 Zdrojewski Stanisław 411,
 415.
 Zdrowienkowa 350.
 Zdrużycykówna 316.
 Zdziebło 340.
 Zdzieborski 200.
 Zdziechowski Marjan 96,
 433.
 Zdziechowski Tadeusz
 128.
 Zdziechowski Stefan 358.
 Zdzienicka 149.
 Zecimówna 323.
 Zegarski Teofil 68, 397.
 Zeimerówna Malwina 323,
 407.
 Zeliger 133.
 Zeligman Dawid 233.
 Zeligman Józef 228.
 Zeligman Marek 216.
 Zeligmanowa 216.
 Zeligsonowa 215.
 Zelikman 151.
 Zellner 342.
 Zelwerowicz 429.
 Zelwiańska Ruth 211, 216.
 Zembaczyńska Michalina
 294.
 Zematowa 301.
 Zematówna 369.
 Zembowska Walerja 280.
 Zembrzуска Konstancja
 197, 199.
 Zembrzуска Marja 199.
 Zembrzуска Zofja 299.
 Zemel 162.
 Zemelka 73.
 Zengteller Ludwik 192.
 Zenkteler Stanisław 368.
 Zennermann 220, 406.
 Zennermanowa 406.
 Zenschner 340.
 Zerbe 270, 445.
 Zerbówna 262.
 Zessel 237.
 Zetowski Antoni Stani-
 sław 148.
 Zetowski Stanisław 140.
 Zeyland Józef 415.
 Zeyland Stanisław 415.
 Zgirski 250.
 Zgliczyński 207.
 Zgodziński Czesław 277.
 Zgodziński Władysław
 383, 397, 468.
 Zgórska 67.
 Ziarkiewicz 76.
 Ziajina 292.
 Zibrow 256.
 Ziegler Erwin 344.
 Ziegler Gotfryd 428.
 Ziegler Serapia 393.
 Zieglerówna Anna 217.
 Zieleniecki 252.
 Zielenkiewicz Stanisław
 183, 184.
 Zielenkiewicz inż. 180.
 Zieleńczyk Adam 88, 110.
 Zielina 447.
 Zielińska 146.
 Zielińska Helena 140, 140,
 173, 409.
 Zielińska Ludwika
 (Mińsk) 161.
 Zielińska Jadwiga (Łódź)
 210.
 Zielińska Jadwiga (Lu-
 blin) 195.
 Zielińska Marja (Warza-
 wa) 144.
 Zielińska Marja (Kraków)
 293.
 Zielińska Marja (Suwał-
 ki) 363.
 Zielińska Salomea 316,
 317.
 Zielińska Zofja 400, 429.
 Zieliński Bogdan 47.

- Zieliński Edmund 283.
 Zieliński Hipolit 225.
 Zieliński Izaak 179.
 Zieliński Józef 135.
 Zieliński Kazimierz (Warszawa) 131.
 Zieliński Kazimierz (Poznań) 93.
 Zieliński Kazimierz (Chelm) 358.
 Zieliński Kazimierz (Je-drzejów) 176, 355.
 Zieliński Mieczysław 225.
 Zieliński Piotr 295, 296, 377, 378.
 Zieliński Serwacy 372.
 Zieliński Stanisław 87.
 Zieliński Stanisław inż. 412.
 Zieliński Stefan 66.
 Zieliński Tadeusz prof. Uniw. Warsz. 86, 433.
 Zieliński Tadeusz prof. Polit. Warsz. 101, 262.
 Zieliński Tadeusz (Bydgoszcz) 260.
 Zieliński Waclaw 225.
 Zieliński Wiktor 123.
 Zieliński Wiktoryn 418, 421, 422.
 Zieliński Władysław 417.
 Zieliński Zdzisław 93.
 Zieleniewska Helena 186.
 Zieleniewska Władysława 179.
 Zieleniewski Bronisław 185.
 Zieleniewski Stanisław 162.
 Zielenkiewicz Franciszek 184.
 Zielonczanka 431.
 Zielonka Stefan 348.
 Zielonka Teodor 255.
 Ziemacki Franciszek 250.
 Ziemacki Józef 97.
 Ziemacki Wincenty 366.
 Ziemęcki 418.
 Ziembicka 372.
 Ziemiński Jan 135.
 Ziemiński Witold 174.
 Ziemiński Zygmunt 48, 52, 53, 397.
 Ziembowiczówna 73.
 Ziembońska 423.
 Ziemcówna 236.
 Ziemiańska 372.
 Ziemiański 90.
 Zienkiewicz 122, 409.
 Ziemkowski 279, 447.
 Ziemnicka 68.
 Ziemnowicz 290, 403.
 Ziemska Józefa 272.
 Ziemska Marja 220.
 Ziemska Romana 272.
 Ziemski Adam 289, 293, 376.
 Ziemski Lech 269.
 Zienkiewicz Alfons 364.
 Zienkiewicz Waclaw 243.
 Zienkiewiczowa 196.
 Zienkowska Józefa 126.
 Zienkowska Zofia 126, 142, 144, 148, 349.
 Zienkowski 134.
 Zientarska 161.
 Zientarski 101, 418.
 Zietake 263.
 Ziepeke 342.
 Zierczaninow 258.
 Ziering 233.
 Zierhoffer 113.
 Zięborak 204.
 Ziętek 277.
 Ziętkiewicz 66.
 Zilberberg 258.
 Zilkowski 261.
 Zillinger 185, 187.
 Zilyński 311.
 Zimmerman Józef (Białystok) 227, 388.
 Zimmerman Józef Stanisław 388.
 Zimmerman Kazimierz ks. Dr. 87.
 Zimmerman Kazimierz dyrektor 382, 386, 441.
 Zimmermann Karol 386.
 Zimmermann Małgorzata 267.
 Zimmermanówna Henryka 272.
 Zimniak 356.
 Zimowski 209.
 Zindler 402.
 Zingerówna 255.
 Zinkowowa 182.
 Zinków 182.
 Zintel 288.
 Ziobrowski Stanisław 290, 294, 420.
 Ziobrowski Stefan 420.
 Ziobrzyński 373.
 Zioliński 374.
 Zionkowski 168.
 Ziolkowska Marja (Gniezno) 263.
 Ziolkowska Marja (Płock) 163.
 Ziolkowska Marja (Płock) 194.
 Ziolkowski Jan 192.
 Ziolkowski Józef (Płock) 163.
 Ziolkowski Józef (Grudziądz) 412.
 Ziolkowski Władysław 386.
 Ziolkowski Zygmunt 285.
 Zipper Albert 307.
 Zipper Edmund 305.
 Zipper Izydor 318.
 Ziprer Juliusz 392.
 Zipser 99.
 Zirkowicz 227.
 Zitta Anna 314.
 Ziuzienków 245.
 Ziziewicz 394.
 Żlak 314.
 Zlenko 248.
 Złobodzka 244.
 Złotczyński 163.
 Złotnicka 384.
 Złotorzycka 302.
 Złotowska Henryka 151.
 Złotowska Stefanja 150, 151, 153.
 Zmarz 187.
 Zmarzowa 187.
 Zmaza 413.
 Zmigrodzki 409.
 Zmigryder 443.
 Zmitrowicz Józef 227.
 Zmora 319, 321.
 Zmurówna 280.
 Zmorzyński 128.
 Znamierowska 258.
 Znamierowski Czesław 90.
 Znamierowski Jerzy 236.
 Znamirowska 178.
 Znamirowski 291.
 Znaniecka 92.
 Znaniecki 91, 119.
 Znałowiczówna 139.
 Znojek Antoni 126, 145.
 Znojkiwiczowa 178.
 Znosko 248.
 Zobczyński 240, 241, 411.
 Zoch 272.
 Zok 267.
 Zoll Fryderyk 87, 435.
 Zołamińska 244.
 Zontek Adolf 78.
 Zontek Stanisław 170.
 Zosel Otton 342.
 Zosel Witold 328.
 Zub 61.
 Zubaczewska 409.
 Zubczewski Antoni 319.
 Zubczewski Kazimierz 105.

Zubelewiczówna 352.
 Zubikówna Kazimiera 173,
 174, 355.
 Zubikówna Wiktorja 269.
 Zubrycki 320.
 Zubrzycka Eugenja 258.
 Zubrzycka Helena 258.
 Zubrzycki Jan Sas 98.
 Zubrzycki January 88.
 Zuchnowiczówna 414.
 Zucker 324.
 Zujajewiczówna 401.
 Zuhajewicz 333.
 Zurzekowski 190.
 Zurzycki 403.
 Zrzycka 149.
 Zwecher 298.
 Zweibaum 85.
 Zwierzński 280, 281.
 Zwierzchowska 139.
 Zwierzchowski Józef 384,
 431.
 Zwierzchowski Stanisław
 100.
 Zwierzowa Helena 131.
 150.
 Zwierzycki 271.
 Zwilling 253.
 Zwolakowska 180.
 Zwolińska 431.
 Zwoliński Karol 325.
 Zwoliński Stanisław 206.
 Zwoliński Wincenty 114.
 Zybort 177.
 Zybortówna 219.
 Zyblikiewicz 407.
 Zybśówna 358.
 Zych Franciszek 333, 369,
 390.
 Zych Karol 259.
 Zydelman 246.
 Zydler 41, 123.
 Zygelman 137.
 Zygierł 227.
 Zygmański 405.
 Zygulski 414.
 Zylberberg 150.
 Zylberbogen 211.
 Zylberfarb 248.
 Zylbertrest 155.
 Zylberszlagowa 179.
 Zylbersztajn 176.
 Zylberszyc 210.
 Zym 200.
 Zys Ignacy 224.
 Zys Regina 155.
 Zysowa 224.
 Zysfeldowa 410.
 Zytkiewicz 390.
 Zywar 303, 304.
 Zaak 118, 413.
 Zaba 384.
 Zabczyńska 142.
 Zabianka 298, 299, 379.
 Zabicki Artur 108.
 Zabicki Zygmunt 213.
 Zabiński Albin 403.
 Zabiński Jan 127, 129,
 132.
 Zak Jan 274.
 Zak Józef 331.
 Zak Stanisław 446.
 Zak Władysław 257.
 Zakliński 160.
 Zakowska 356.
 Zakówna 171.
 Zalański 176.
 Zaliński Stanisław 412.
 Zańko 311, 318.
 Zardecka 68.
 Zardecki 319.
 Zarnecka Anna 209.
 Zarnecka Jadwiga 204.
 Zarnecki 203.
 Zarnoch 351.
 Zarnowitz 319.
 Zarski 202.
 Zarska Jadwiga 203, 204.
 Zarska Leonja 203.
 Zebiński 415.
 Zebracki Zygmunt 296,
 377, 378.
 Zebrowska Anna 244.
 Zebrowska Anna 365.
 Zebrowska Anzelma 125,
 149.
 Zebrowska Wiktorja 422.
 Zebrowski Jan 241, 411,
 425.
 Zebrowski Władysław
 416.
 Zebrowski Władysław ks.
 247.
 Zegilewicz 181.
 Zegocka 206.
 Zegotto 148.
 Zegzdro 146.
 Żelaskówna 390.
 Żelazna 262.
 Żelazny Anzelm 371.
 Żelazny Jan 282.
 Żelazny Józef 78.
 Żelazowska 235.
 Żelechowski Jan 304.
 Żeleński 430.
 Żelawska 447.
 Żelewski Feliks 278.
 Żelewski Marjan 78.
 Żelezowski 239.
 Żelska 241.
 Żelski 240.
 Żemajtisowa 190.
 Żemralski 410, 470.
 Żepkowska 169.
 Żera 146.
 Żerańska 184.
 Żerebecki 335, 336.
 Żeromski 156.
 Żłobicka 404.
 Żłobicki Władysław 45,
 47, 306, 376.
 Żmigrodzka 220.
 Żmigryder Mieczysław
 143.
 Żmigryder Zdzisław 152.
 Żmijewska 57.
 Żmijewski Aleksander 56.
 Żmijewski Józef 283.
 Żmuda 420.
 Żmudzińska Michalina
 341.
 Żmudzińska Stanisława
 381.
 Żmudziński Jan 303.
 Żmudziński Seweryn 371.
 Żmudziński Teofil 413.
 Żochowski 180.
 Żołędziowska 221.
 Żołnierkiewiczówna 250.
 Żołyńska 138.
 Żongollowicz Bronisław
 96.
 Żongollowicz Stanisław
 60.
 Żółewicz 392.
 Żółcińska 204.
 Żółkiewski 164.
 Żółkowska 469.
 Żolnierek 172.
 Żółtowska Amelja 148,
 154.
 Żółtowska Irena 158.
 Żółtowska Gabryela 406.
 Żółtowska Ryszardyna
 138.
 Żółtowski 415.
 Żółtowski Adam 92, 119.
 Żółtowski Stanisław 206.
 Żórawska Jadwiga (War-
 szawa) 142.
 Żórawska Jadwiga
 (Mińsk) 161.
 Żórawska Leokadia 146.
 Żórawska Marja 146.
 Żórawska Władysława
 248.
 Żórawski Kazimierz 86,
 100, 434.
 Żórawski Konstanty 99,
 100, 131, 467.

Zromtówna 320.
Zuchowska Jadwiga 135
Zuchowska Zofja 135.
Zuchowski 175.
Zuk 255.
Zukoński 294.
Zukow 249.
Zukowicz 248.
Zukowska Anna 252.
Zukowska Józefa 365.
Zukowska Marja 180.
Zukowska Marja 213.
Zukowski Antoni 285.
Zukowski Bolesław 206.
Zukowski Ignacy 407, 415.
Zukowski Mieczysław 72.
Zukowski Piotr 92, 208, 468.
Zukowski Stanisław 93.
Zukowski Stefan 248.
Zukowski Zorach 224.
Zukówna 332.
Zulińska Barbara 383.
Zulińska Jadwiga 294, 423.
Zulińska S. 421.
Zutawa Edward Wilhelm
185, 322.

Zuławska 314.
Zułekiewicz 286
Zulma 159.
Zupnikówna 203.
Zur 343.
Zurakowski 140.
Zuraniecka 141.
Zurawski Henryk 181.
Zurawski Stanisław 292.
Zurawski Stefan 49.
Zurawski Władysław 324,
387.
Zurawski Zygmunt 309.
Zurek 372.
Zurekówna 329.
Zurkowski 177.
Zurówna 447.
Zurybidzianka 394.
Żwirski 304.
Żwizzina 343.
Żychiewicz 113, 441.
Żychliński 448.
Żychoń 301.
Żychowiczowa 314.
Życka 365.
Życki Antoni 369.

Życki Leonard 156
Życzkowski 242.
Życzyński 338.
Żydkówna 384.
Żygulski 311.
Żylińska 248.
Żyliński Eustachy 95.
Żyliński Konstanty 118.
Żyła Władysław 93, 397.
Żyłkowa 241.
Żymak 311.
Żynda Franciszek 285.
Żynda Katarzyna 281.
Żyndówna Helena 281.
Żyniewicz 67.
Żypowski Jan 317.
Żypowski Leon 310.
Żytkiewicz 333, 390.
Żytyński Saturnin 295,
296, 377.
Żywanowski 171.
Żywicki Jakób 281.
Żywicki Władysław 418.
Żywiec 300, 447.
Żywopiscewa 251.

T R E Ś Ć.

	Str.		Str.
Wstęp	I		
Objaśnienia	V		
Część I. Najważniejsze rozporządzenia, odnoszące się do szkolnictwa średniego i nauczycielstwa w niem zajętego			
R. I. O ustroju władz szkolnych	1	2. Kuratorjum okręgu szkolnego Łódzkiego	57
R. II. Stosunek władz szkolnych do szkół średnich prywatnych	2	3. Kuratorjum okręgu szkolnego Białostockiego	58
R. III. Kwalifikacje nauczycieli	12	4. Kuratorjum okręgu szkolnego Wileńskiego	59
R. IV. Ogłaszanie konkursów w szkołach państwowych	33	5. Kuratorjum okręgu szkolnego Poleskiego	60
R. V. Wynagrodzenie nauczycieli państwowych szkół średnich	35	6. Kuratorjum okręgu szkolnego Wołyńskiego	60
R. VI. Koszta podróży, djety i koszta przesiadki	39	Liceum Krzemienieckie	61
		Rozporządzenie Rady Ministrów w przedmiocie Liceum Krzemienieckiego	63
		Skład personalny Liceum Krzemienieckiego	65
Część II. Administracja szkolna.		7. Kuratorjum okręgu szkolnego Poznańskiego	65
I. Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publ.		8. Kuratorjum okręgu szkolnego Pomorskiego	67
Notatka o działalności b. Wydziału Oświecenia	41	9. Kuratorjum okręgu szkolnego Krakowskiego	69
Byli ministrowie W. R. i O. P.	43	10. Kuratorjum okręgu szkolnego Lwowskiego	71
Statut organizacyjny Ministerstwa W. R. i O. P.	43	11. Województwo Śląskie	73
Wykaz telefonów i rozmieszczeń biur Godziny przyjęć	44	III. Inspektorowie szkolni	74
Skład osobowy	45	IV. Ministerstwo Spraw Wojskowych	81
Statut Komisji Pedagogicznej	50	V. Departament marynarki handlowej przy Min. Przemysłu i Handlu	81
Skład Komisji Pedagogicznej	52		
Statut Komisji książek i pomocy szkoln.	52	Część III. Szkoły Wyższe.	
Skład Komisji książek i pomocy szkoln.	53	1. Uniwersytet Warszawski	83
Organizacja Wyższej Komisji Dyscyplin.	53	2. Uniwersytet Jagiell, w Krakowie	87
II. Kuratorja okręgów szkolnych.		3. Uniwersytet Poznański	90
1. Kuratorjum okręgu szkolnego Warszawskiego	54	4. Uniwersytet Jana Kazimierza we Lwowie	93

	Str.
5. Uniwersytet Stefana Batoryego w Wilnie	96
6. Politechnika Lwowska	98
7. Politechnika Warszawska	99
8. Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego	101
9. Akademia Górnicza w Krakowie	103
10. Akademia Sztuk Pięknych w Krakowie	104
11. Akademia Medycyny Weterynaryjnej we Lwowie	104
12. Państwowy Instytut Dentystyczny w Warszawie	105
13. Państwowy Instytut Pedagogiczny w Warszawie	106
14. Wyższa Szkoła Handlowa w Warszawie	107
15. Wolna Wszechnica Polska w Warszawie	108
16. Uniwersytet Lubelski	111
17. Wyższa Szkoła dla handlu zagranicznego we Lwowie	112
18. Szkoła nauk politycznych w Warszawie	113
Państwowe Kursy wychowania fizycznego	114
Państwowe Komisje egzaminacyjne na nauczycieli szkół średnich	116

Część IV. Szkoły średnie.

1. Kuratorium okręgu szkolnego Warszawskiego	121
A. Warszawa miasto	121
B. Województwo Warszawskie	155
C. Województwo Kieleckie	171
D. Województwo Lubelskie	189
2. Kuratorium okręgu szkolnego Łódzkiego	201
3. Kuratorium okręgu szkolnego Białostockiego	227
4. Kuratorium okręgu szkolnego Wileńskiego	237
5. Kuratorium okręgu szkolnego Poleskiego	247
6. Kuratorium okręgu szkolnego Wołyńskiego	251
7. Kuratorium okręgu szkolnego Poznańskiego	259
8. Kuratorium okręgu szkolnego Pomorskiego	278
9. Kuratorium okręgu szkolnego Krakowskiego	285
10. Kuratorium okręgu szkolnego Lwowskiego	301
A. Województwo Lwowskie	302
B. Województwo Stanisławowskie	325
C. Województwo Tarnopolskie	332
11. Województwo Śląskie	337

	Str.
12. Szkolnictwo średnie pod zarządem Ministerstwa Spr. Wojsk.	344

Część V. Seminarja nauczycielskie i preparandy.

1. Kuratorium okręgu szkolnego Warszawskiego	347
A. Warszawa miasto	347
B. Województwo Warszawskie	350
C. Województwo Kieleckie	354
D. Województwo Lubelskie	357
2. Kuratorium okręgu szkolnego Łódzkiego	360
3. Kuratorium okręgu szkolnego Białostockiego	362
4. Kuratorium okręgu szkolnego Wileńskiego	364
5. Kuratorium okręgu szkolnego Poleskiego	366
6. Kuratorium okręgu szkolnego Wołyńskiego	366
7. Kuratorium okręgu szkolnego Poznańskiego	367
8. Kuratorium okręgu szkolnego Pomorskiego	370
9. Kuratorium okręgu szkolnego Krakowskiego	373
10. Kuratorium okręgu szkolnego Lwowskiego	380
A. Województwo Lwowskie	380
B. Województwo Stanisławowskie	388
C. Województwo Tarnopolskie	389
11. Województwo Śląskie	392
Preparandy nauczycielskie	394

Część VI. Szkolnictwo specjalne i zawodowe.

1. Wyższe Kursy nauczycielskie i szkoły im równorzędne	396
2. Szkoły handlowe i kupieckie	399
3. Szkoły techniczne	411
4. Szkoły agrotechniczne	419
5. Szkoły zawodowe żeńskie	422
6. Szkoły specjalne	425
a) Szkoły dla głuchoniemych i ociemniałych	425
b) Szkoły dla głuchoniemych	426
c) Szkoły dla niewidomych.	427
d) Szkoły dla umysłowo upośledzonych	427
7. Szkoły muzyki, śpiewu i dziedzin pokrewnych	428
A. Szkoły o poziomie wyższym	428
B. Szkoły o poziomie średnim	430

Część VII. Dodatek.

1. Skład osobowy Akademii Umiejętności	433
--	-----

	Str.		Str.
2. Skład Komisji Oświaty i Kultury przy Senacie	436	Do Cz. III. 1. Uniwersytet Warszawski	465
3. Skład Komisji Oświatowej Sejmowej	436	2. Uniwersytet Jagielloński w Krakowie	466
4. Wykaz profesorów i nauczycieli, wybranych do Senatu	436	3. Uniwersytet Poznański	466
5. Wykaz profesorów, dyrektorów i nauczycieli, wybranych posłami do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej	437	4. Uniwersytet Lwowski	466
6. Sejm Śląski	438	5. Uniwersytet Wileński	466
7. Organizacje nauczycielskie	439	6. Politechnika Lwowska	466
A. Towarzystwo Nauczycieli Szkół Średnich i Wyższych	439	7. Politechnika Warszawska	467
B. Związek Zawodowy Naucz. Pol. Szk. Śr.	443	8. Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego	467
C. Delegacja Rad Pedagogiczn.	444	9. Akademia Górnicza Kraków	467
8. Oddziały Sztuki przy Województwach	445	Instytut nauczycielski Koła Łódzkiego T. N. S. Ś. i W.	467
9. Polskie Szkoły Średnie Zagranicą	445	Do Cz. V. Państwowe Kursa naucz. we Lwowie	468
10. Czasopisma pedagogiczne	449	Do Cz. VI. Częstochowa, Szkoła prz. handl. SS. Zmartwychwstania	468
11. Dane statystyczne o szkołach średnich i seminarjach nauczycielskich	450	Do Cz. VI. R. IV. Ludowe Szkoły Rolnicze i Ogrodnicze	469
Część VIII. Uzupełnienia	461	Gimnazjum Kurmanowej	471
A. Do Cz. I Rozdziału III (Kwalifikacje nauczycieli)	461	Spis instytucyj według miejscowości	473
Do Cz. II Rozdziału III (Inspektorowie)	465	Alfabetyczny spis nazwisk	487
Do Cz. II Rozdziału VI. Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państw.	465		

100

KSIĄŻNICA POLSKA T. N. S. W.

WARSZAWA, NOWY-ŚWIAT 59. LWÓW, CZARNIECKIEGO 12.

OOO OOO OOO

Książki dla nauczycieli:

- Adamczewski.** Zbiór zadań i pytań z literatury polskiej.
Bonni. Ortofonja polska. (Uwagi o wymowie).
— „ francuska.
— „ angielska.
— „ niemiecka.
Bebłódka. Pierwsze lata nauczania rysunku.
Devay. Szkoła a społeczeństwo (przekład z angielskiego).
Dyakowski. Metodyka nauki o przyrodzie.
Encyklopedia wychowawcza zes. 4 — 8. Polska oświata i szkolnictwo do r. 1914
zesz. 9. Polska oświata i szkolnictwo 1914 — 1922 zes. 10. Pozytywizm.
Epoka wielkiej reformy. Studja do dziejów oświaty w Polsce XVIII w.
Górecki A. Monsalvat. Rzecz o A. Mickiewiczu.
— Na nowym progu.
Heene-Wronki. Filozofja pedagogji.
Hemelace. Zasady ornamentu polskiego i metodyka kursu zdobniczego.
Karbowiak. Bibliografja pedagogiczna w l. 1900 — 1910.
Kiereki. Podręczna encyklopedia pedagogiczna. T. I.
— T. II. (w druku).
Kopczyński. Szkice higieniczno-wychowawcze.
Kwiatkowski. Dydaktyka i metodyka nauczania języków nowożytnych.
Kempicki. Renesans, oświecenie, romantyzm.
koł. Zasady ortografji polskiej.
koziński i Stankiewicz. Ustawy i rozporządzenia szkolne w Rzplitej Polskiej
Majchrowicz. Wielka reforma szkolna ks. Konarskiego i Komisji Edukacyjnej.
Michalek. Przyroda martwa. Cz. I (dla nauczyciela).
Pachalek. Podręcznik gry na skrzypcach.
Pichór i Hoborek. Metoda matematyki.
Oraczewski. Jak się uczyć?
Romer. Atlas statystyczny Polski.
Smolka. Szkolnictwo greckie w starożytnym Egipcie.
Szafer. Ogrody szkolne.
Szafer, Kulczyński i Pawłowski. Rośliny polskie.
Szczepanowski. Myśli o odrodzeniu narodem.
Szeroda ko. Słownik hebrajsko-polski.
Szober. Gramatyka języka polskiego.
— Zasady nauczania języka polskiego.
Ustalenie polskiej terminologii gramatycznej.
Wydzga. Mickiewiczowskie 44.
Wysocki. Zarys celowego nauczania muzyki.
Zarzecki. Dydaktyka ogólna.
— Wstęp do pedagogiki.
Nauczanie matematyki początkowej.

KSIAŻNICA POLSKA T. N. S. W.

WARSZAWA, NOWY-ŚWIAT 59. LWÓW, CZARNIECKIEGO 12.

010 010 010

Biblioteczka Przyrody i Techniki:

- 1) *Malarski*. O radjotelegrafji.
- 2) *Krzemieniewski*. Ochrona przyrody.
- 3) *Fuchs*. Budowa materji.
- 4) *Lomnicki*. Z życia mrówek.
- 5) *Pawłowski — Jakubski — Fiszer*. Z polskiego brzegu.

Polska Biblioteka turystyczna.

- 1) *Orłowicz*. Ilustr. Przewodnik po Poznańskiem.
- 2) .. .. Poznanu.
- 3) .. .. Spiszu, Orawie, Liptowie
- 4) .. .. Jarosławiu.
- 5) .. .. Mazurach Pińskich i Wa
- 6) .. .. Województwie Poznańsk
- 7) .. .. Śląskiem
- 8) .. .. Toruniu.
- 9) .. .. Chełmie i Świeciu.
- 10) .. .. Grudziądzu.
- 11) .. .. Ziemi Kaszubskiej.
- 12) .. .. Lwowie.

Chrzanowski. Na kaszubskim brzegu.

Z wybrzeża i o wybrzeżu.

Czernecki. Brzeżany.

Czerwiński. Szkice zoologiczne.

Einstejn. O szczególnej i ogólnej teorii względności.

Gruczecka-Nitachowa. Nauka o Polsce współczesnej.

Kabertkantówna. Śmietnik (opow. przyrodnicze).

Hubert i Strycharski. Z życia zwierząt. Cz. I. (Ptaki).

Mościcki. Pód znakiem Orła i Pogoni. (Szkice histor.).

Petyniak. Zarys nauki skarbowości.

Petyniak i Tomanek. Zasady ekonomji społecznej.

Plaasecki. Zabawy i gry ruchowe.

Plaasecki i Schreiber. Harce młodzieży polskiej.

Platona. — dzieła, w przekładzie prof. *Wł. Witwickiego*. T. 1. Fajdros. — T. 2. Eutyfro

Obrona Sokratesa. Kriton. — T. 3. Hippiasz mniejszy. Hippiasz większy. Jon.

T. 4. Gorgiasz. — T. 5. Protagoras. T. 6. Uczta

Sedlaczek. Organizacja harcerstwa polskiego

Szczepanowski. Myśli o odrodzeniu narodowem

Zipper. Opowiadania z mitologii greckiej.

